

UNDERGRADUATE RESEARCH CONGRESS
FACULTY OF ARTS
URCFA – 2025
UNIVERSITY OF PERADENIYA

PROCEEDINGS

VOLUME VII

JULY 30, 2025

PROCEEDINGS

Undergraduate Research Congress
Faculty of Arts

URCFA-2025
Volume VII

30 July, 2025

Faculty of Arts
University of Peradeniya
Sri Lanka

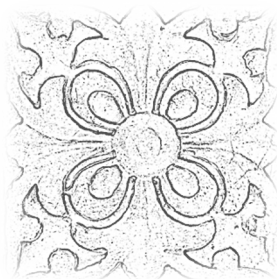
Copyright © 2025 by Faculty of Arts, University of Peradeniya, Sri Lanka.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, or otherwise, without the prior written permission of the copyright publisher.

ISSN 2536-8966

Published by:

**Faculty of Arts
University of Peradeniya
Peradeniya-20400
Sri Lanka**

Cover page designed by:

**Ms. Thamali Rathnayake
Visiting Lecturer
Department of Fine Arts
Faculty of Arts
University of Peradeniya, 20400
Sri Lanka**

Message from the Vice-Chancellor University of Peradeniya

As Vice-Chancellor of the University of Peradeniya, I take immense pride in announcing that this year's Undergraduate Research Congress of the Faculty of Arts will showcase an outstanding compilation of undergraduate research projects. These works, contributed by every department within the faculty, are a powerful testament to the academic vitality, curiosity, and creativity of our student body.

The proceedings of this Congress will reflect a rich tapestry of scholarly engagement across the diverse fields of the Humanities and Social Sciences. Notably, this year's event celebrates linguistic inclusivity, with research papers published in all three national languages: Sinhala, Tamil, and English. This trilingual approach not only underscores the multicultural ethos of our university but also highlights the inclusive platform we continue to foster for students from all regions and backgrounds of our nation.

This milestone is much more than a celebration of academic achievement: it is a reflection of our deep and ongoing commitment to fostering critical inquiry, encouraging interdisciplinary dialogue, and cultivating a dynamic culture of undergraduate research.

I extend my heartfelt congratulations to all the young scholars presenting at URCFA 2025. Your passion for exploration and discovery signals the emergence of a new generation of researchers, thinkers, and leaders. I also wish to express my sincere appreciation to the academic staff, mentors, and the organizing committee. Your dedication, mentorship, and tireless efforts have played a crucial role in making this Congress a success and in shaping the academic journeys of our students.

I wish the Undergraduate Research Congress of the Faculty of Arts 2025 every success.

Prof. Terrence Madhujith

Vice-Chancellor

University of Peradeniya

Message from the Deputy Vice-Chancellor University of Peradeniya

Research at the undergraduate level is not only a pursuit of academic excellence, it is a declaration of readiness to engage with the world. It is in this spirit that I warmly commend the students and staff of the Faculty of Arts for organising the Undergraduate Research Congress – URCFA 2025.

This annual event reflects the growing strength of undergraduate research within the humanities and social sciences. By tackling real-world issues such as social inequality, governance, language, culture, education, and environmental change, your research contributes to a deeper understanding of the challenges we face as a society. Just as importantly, it offers locally rooted insights and innovative solutions that can guide national transformation.

As Sri Lanka strives toward inclusive and sustainable growth, there is a pressing need for knowledge that connects policy, practice, and people. It is here that your academic contributions become vital, not only to the university, but also to the country's long-term socioeconomic well-being. A society driven by evidence-based dialogue, plural perspectives, and critical thought is a society prepared for progress.

I commend the Faculty of Arts for nurturing a vibrant research culture and creating this valuable platform for undergraduate voices to be heard. To all participants: let this congress serve as a launchpad for deeper inquiry, civic responsibility, and lasting impact.

May your work continue to illuminate new pathways, not only for yourselves, but for the nation and generations to come.

Professor Ranjith Pallegama

Deputy Vice-Chancellor
University of Peradeniya

Message from the Dean Faculty of Arts

It gives me great pleasure to extend my warmest greetings and congratulations on the occasion of the Undergraduate Research Congress organized by the Faculty of Arts, University of Peradeniya. This annual event stands as a testament to our unwavering commitment to nurturing a culture of inquiry, critical thinking, and academic excellence among our undergraduate students.

Research in the Humanities and Social Sciences is of profound importance in today's rapidly changing world. These disciplines enable us to understand the complexities of human experiences, societal structures, cultural identities, and the forces that shape our worldviews. Through rigorous research, we uncover nuanced perspectives that contribute to informed public discourse, policy development, and the enrichment of our collective intellectual heritage.

Training in research at the undergraduate level lays a crucial foundation for academic and professional development. It equips students with essential skills in analysis, interpretation, and evidence-based reasoning. Moreover, it fosters intellectual curiosity and ethical scholarship, values that are indispensable for future leaders, educators, and scholars.

I take this opportunity to express my deepest gratitude to the Vice-Chancellor and the Deputy Vice-Chancellor of the University of Peradeniya for their continued support and encouragement in promoting undergraduate research. I also extend my sincere appreciation to Mr. Thushara Kamalrathne, Chair of the Congress Committee, and his dedicated team, whose tireless efforts have made this event a success. Their unwavering commitment and organizational excellence are truly commendable.

To all the students presenting their papers, congratulations on reaching this important milestone. I encourage you to continue your scholarly journeys with the same passion, curiosity, and dedication that brought you here today. I wish you all success in your academic endeavours and beyond.

Dr. E.M.P.C.S. Ekanayake

Dean, Faculty of Arts
University of Peradeniya

Message from the Chairperson

URCFA-2025

It is an immense pleasure for me to pen down my thoughts on the Undergraduate Research Congress, Faculty of Arts – 2025, on behalf of the organising committee. This research congress marks a significant milestone in the faculty calendar, embracing the team spirit and the overall dedication of everyone involved in the organisation. The Undergraduate Research Congress, Faculty of Arts, provides a platform for final-year undergraduates of the Faculty of Arts to showcase their research and gain experience in a professional conference atmosphere, where intellectual discussions and conversations are encouraged. Based on the number of abstracts we have received this year, I am confident that the young researchers of the faculty will showcase their excellence in research, academics, and critical analysis. This would be their initial step towards contributing to knowledge and advocacy of the Social Sciences and Humanities locally and internationally.

I would like to reiterate that this congress would not have been a success without the unwavering dedication provided by the outstanding team, which was a pillar of strength for me in executing my duties as chairperson. I extend my sincere thanks to Prof W.M. T. Madujith, the Vice-Chancellor, Prof Ranjith Pallegama, the Deputy Vice-Chancellor and Dr E.M.P.C. Ekanayake, the Dean, Faculty of Arts, for their guidance and support. The research congress would have been a dream without the untiring dedication and commitment of two young Congress Secretaries, Ms. Piyumi Embuldeniya and Mr. Buddisha Weerasuriya and Dr Thamali Kithsiri, Editor-in-Chief, throughout the congress organisation. Also, I express my gratitude to all Heads of Department, Department Coordinators, Sub-Committee Coordinators and members of the organising committee for their invaluable support and dedication. I wish to express my sincere appreciation to the two keynote speakers, Prof. W.M.T. Madujith and Mr Ranjith Wimalasooriya, District Secretary, Anuradhapura. I take this opportunity to thank all other academic staff members of the faculty, deputy registrars, assistant bursar, and all other non-academic staff members of the faculty who willingly contributed to making this congress a success. Finally, I congratulate all young scholars from the faculty who are excited to share the outcomes of their final-year research projects at this prestigious congress, and I wish you good luck for your future endeavours.

Mr Thushara Kamalrathne

Chairperson
URCFA- 2025

Message from the Chairperson Research and Development Unit Faculty of Arts

It is with great pleasure and pride that I write this message on the occasion of the Undergraduate Research Congress, Faculty of Arts (URCFA) 2025. The Faculty of Arts has once again provided a valuable platform for undergraduate students to present their research findings from their final-year (4000 level) dissertations. This event marks a significant milestone as many students present their research outcomes for the first time in their academic journey. Through these presentations, the Faculty of Arts opens avenues for students to engage with the wider academic research community.

This year, students will showcase their valuable research across more than 24 disciplines within the Faculty of Arts, reflecting the rich diversity and depth of inquiry fostered here. I would like to emphasize the importance of interdisciplinary research, collaboration, and the dissemination of findings to broader audiences, as these elements are essential for the advancement of knowledge and innovation.

To complement and enrich the learning experience beyond the classroom, student participation in research must be actively encouraged and supported. Engaging in research allows students to develop essential skills, including critical thinking, effective presentation, and the ability to respond thoughtfully to questions.

Moreover, undergraduate research contributes significantly to employability by enhancing intellectual curiosity, boosting confidence, and fostering professionalism among students.

I extend my heartfelt congratulations to the Vice Chancellor, Deputy Vice Chancellor, Dean of the Faculty of Arts, Heads of Departments, Chairperson and Secretaries of URCFA 2025, members of the organizing committees, all paper presenters, as well as the Deputy Registrars and Deputy Bursar of the Faculty of Arts for their dedication and hard work in making URCFA 2025 a reality. I also express my sincere appreciation to the keynote speakers, panel chairs, and reviewers for their invaluable intellectual contributions, which have greatly enriched this event. Finally, I wish all participants a pleasant and rewarding experience at URCFA 2025.

Prof. H.M. Mahinda Herath

Chairperson Research and Development Unit, Faculty of Arts
University of Peradeniya

Editorial Note

This collection of abstracts highlights the diverse and vibrant range of research undertaken by our undergraduate students across 18 different departments and disciplines. These include Arabic and Islamic Civilization, Archaeology, Classical Languages, Commerce, Economics and Statistics, Education, English, Fine Arts, Geography, History, Law, Pali and Buddhist Studies, Philosophy, Political Science, Psychology, Sinhala, Sociology, and Tamil. We take tremendous pride in the students' hard work and dedication during their final year projects, which demonstrate not only their academic growth but also their ability to engage with complex ideas in meaningful ways.

One of our core objectives is to foster an inclusive research environment where every student feels encouraged to share their findings. While we strongly encourage submissions in English, we wholeheartedly recognize the importance of linguistic diversity. We are pleased to acknowledge those who submitted abstracts in Sinhala and Tamil, reinforcing our commitment to valuing research expressed in all our local languages.

This achievement would not have been possible without the dedication of the editorial committee's teams English, Sinhala, and Tamil, who devoted their time and effort to bring this project to success.

I would like to extend my heartfelt thanks to Prof. H.M. Mahinda Herath, Chairperson of the Research and Development Unit in the Faculty of Arts, Mr. Thushara Kamalrathne, Chairperson of URCFA-2025, and co-secretaries Ms. Piyumi Embuldeniya and Mr. Buddish Weerasuriya, along with the entire organizing committee of URCFA-2025. Their hard work and unwavering support made this Congress a success in a remarkably short timeframe. As we look to the future, let us continue to encourage our students to explore, discover, and share their insights through research. Together, we can strengthen a dynamic academic community within the social sciences and humanities that values critical inquiry and encourages innovative thinking.

Dr. Thamali Kithsiri

Editor-in-Chief
URCFA-2025

CONTENTS

Abstracts	1-757

♦ Arabic and Islamic Civilization	1-4
♦ Archaeology	5-27
♦ Commerce	28-53
♦ Classical Languages	54-66
♦ Economics and Statistics	67-129
♦ Education	130-194
♦ English	195-202
♦ Fine Arts	203-222
♦ Geography	223-340
♦ History	341-421
♦ Law	422-427
♦ Pali and Buddhist Studies	428-457
♦ Philosophy	458-488
♦ Political Science	489-556
♦ Psychology	557-590
♦ Sinhala	591-651
♦ Sociology	652-741
♦ Tamil	742-757

Organizing Committee	759-767

ABSTRACTS

ARABIC AND ISLAMIC CIVILIZATION

INTERETHNIC MARRIAGES AMONG SRI LANKAN MUSLIMS: A STUDY BASED ON KAHATAGASDIGILIYA

A.C.P. Ruzna

Department of Arabic and Islamic Civilization, University of Peradeniya

Marriage is the foundation of a well-structured society. Although Islam provides clear guidelines regarding marriage, in today's world, marriages take place in various forms. Similarly, in certain villages of Sri Lanka, interethnic marriages between Muslims and people of other ethnic groups occur. This study aims to identify and clarify the reasons behind such interethnic marriages taking place in the Kahatagasdigiliya area. Primary data was collected through interviews and group discussions, supported by a questionnaire. While secondary data were gathered from books, research articles, and online sources. The findings of the study reveal that there are two main avenues for interethnic marriage. First, people from the area usually meet their life partner while working abroad. Secondly, they often meet their partners through social media platforms. Although it is difficult to entirely prevent such occurrences, raising awareness about Islamic teachings and Islamic marriage practices, as well as promoting local jobs and industries, are believed to be effective solutions.

Keywords: Marriage, interethnic, Muslims

I wish to acknowledge M.A.M. Yaseer for his guidance and supervision.

**THE ROLE OF ISLAMIC TEXTBOOKS
IN SHAPING STUDENTS' MORAL VALUES:
A STUDY BASED ON MUSLIM SCHOOLS IN DELTOTA**

K.R.F. Shabna

Department of Arabic and Islamic Civilization, University of Peradeniya

Islam is a comprehensive way of life, and morality is one of its cornerstones. Morality is one of the foundations of a nation's strength, and immorality is one of the main causes of a nation's decline. Although students continuously study Islamic textbooks at government schools that include moral teachings, the observed shortcomings in their moral behaviors suggest that these textbooks have not effectively contributed to their moral development. This research aims to discover the factors that hinder Islamic textbooks for grades 6 to 11 from significantly contributing to students' moral development. As part of the methodology, three prominent schools in Deltota region were selected and surveyed through primary data collection methods, such as interviews, and classroom observations using a questionnaire. The results show three major factors for the shortcomings: 1) lack of attention to key moral objectives during the syllabus designing process, 2) the ineffective application of suitable practical teaching - learning methodologies in classrooms, 3) a predominantly examination-oriented teaching and learning environment in schools. These reasons may hinder Islamic textbooks from effectively building moral values among students.

Keywords: Islamic textbook, teaching, moral

I wish to acknowledge M.A.A. Banu for her guidance and supervision.

THE FOREIGN EMPLOYMENT OF MUSLIM WOMEN AND ITS SOCIAL CONSEQUENCES: A STUDY BASED ON KATUKELIYAWA

M.J.F. Safana

Department of Arabic and Islamic Civilization, University of Peradeniya

The objective of this research is to identify the factors that motivated Muslim women in the Katukeliyawa area to seek foreign employment and to identify its impact on society. Data has been collected using both primary and secondary sources, including interviews, discussions and observations. Primary data has been obtained through the use of a questionnaire. This study revealed that the foreign employment of Muslim women in the region occurs due to several factors, such as economic setbacks in families, lack of housing facilities, unemployment tendencies, rising cost of living, increasing education expenses of children and the desire for improved living conditions. Although the overseas employment of Muslim women in the Katukeliyawa area has had positive social consequences, such as providing better housing facilities, increasing family income, improving livelihoods, providing better education to children, and creating job opportunities for husbands, it has also had many adverse social and educational impacts, such as children dropping out of school, husbands engaging in illicit affairs, children becoming addicted to drugs and being abused, rifts in the relationship between children and parents. This research will be useful in raising awareness about the overseas employment of Muslim women and the social impacts it causes for those who conduct research on this topic in the future.

Keywords: Foreign employment, women, challenges

I wish to acknowledge S.M. Thameem for his guidance and supervision.

**இலங்கையில் வராஸத் நடைமுறைகள்:
நாபாவளைப் பிரதேசத்தை மையப்படுத்திய ஆய்வு**

எம். எச். பீ. ஹப்னா
அரபு மற்றும் இஸ்லாமிய நாகரிகத்துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்.
a19243@arts.pdn.ac.lk

அல்குர்ஆன் மற்றும் அஸ்ஸுன்னா மூலம் வழங்கப்பட்ட வராஸத் சட்டம் முஸ்லிம் சமூகத்தில் கட்டாயமாகப் பின்பற்றப்படவேண்டிய ஒரு வழிகாட்டுதலாகும். இலங்கையின் நாபாவளைப் பிரதேசத்தில் இஸ்லாமிய வாரிசுரிமைச் சட்டம் எவ்வாறு செயல்படுத்தப்படுகின்றது என்பதைக் கண்டறிவது இவ்வாய்வின் பிரதான நோக்கமாகும். இந்த ஆய்வு நேரடி அவதானிப்பு, ஆவணப் பகுப்பாய்வு மற்றும் நேர்காணல்கள் மூலம் மேற்கொள்ளப்பட்டது. இப்பிரதேசத்தில் மேற்கொள்ளப்பட்ட ஆய்வில் வராஸத் நடைமுறைகள் பெரும்பாலும் இஸ்லாமியச் சட்டத்தின்படி நடைமுறைப்படுத்தப்படாமை வெளிப்பட்டுள்ளது. சொத்துப் பிரிப்பின்போது உரிய வாரிசுகளுக்குப் பங்குகள் வழங்கப்படாமல் பெண்களுக்கு முன்னுரிமை அளிக்கப்படல் மற்றும் சில சமயங்களில் ஆண்களுக்கு முற்றிலும் பங்கீடு வழங்கப்படாத சந்தர்ப்பங்களும் காணப்படுகின்றன. இதற்கான காரணிகளாகப் பிற கலாசாரத் தாக்கங்கள், சமூக அழுத்தங்கள், இஸ்லாமிய வராஸத் சட்டம் பற்றிய குறை அறிவு மற்றும் சட்ட ரீதியான வழிகாட்டுதலின் பற்றாக்குறை இப்பிரதேசத்தில் நிலவுவதைக் குறிப்பிடலாம். பல குடும்பங்கள் பாரம்பரிய ஒப்பந்த முறைகள் அல்லது வாய்வழி உடன்பாடுகளின் அடிப்படையில் சொத்துப் பிரிப்பை மேற்கொள்வதால் சட்ட ரீதியான ஆவணங்கள் இல்லாமை அதிகரித்து வருகிறது. இதன் மூலம், சமூகத்தில் வராஸத் குறித்த விழிப்புணர்வு மிகக் குறைவாக இருப்பதும், சமயப் பண்பாட்டை விட கலாசாரப் பழக்கங்கள் அதிகம் தாக்கம் செலுத்துவதும் கண்டறியப்பட்டது. மேலும் இப்பிரதேச மக்களில் பலருக்கு இஸ்லாமியச் சட்டத்தின் அடிப்படையில் சொத்துப் பிரிப்பின் முக்கியத்துவத்தினையும் அதனை மீறுவதால் ஏற்படும் ஆன்மீக மற்றும் சமூக விளைவுகள் குறித்தும் விளக்கமளிப்பது அவசியமாகும்.

திறவுச் சொற்கள்: வராஸத், இஸ்லாமிய சட்டம், சொத்துப் பங்கீடு.

தமீம் செய்னுலாப்தீன் அவர்களின் வழிகாட்டலையும், மேற்பார்வையையும் பெற்றுக்கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகிறேன்.

ARCHAEOLOGY

A STUDY OF THE HISTORY OF THE MUSLIM COMMUNITY AS REVEALED BY KUFIC INSCRIPTIONS IN SRI LANKA

W.M.S.T. Bandarasingha
Department of Archaeology, University of Peradeniya
a19069@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka has a long and rich history of maritime trade, primarily due to its strategic location and the value of its trading commodities. This trade is believed to have facilitated the arrival of the first Muslims on the island. The primary objective of this study is to explore, through archaeological evidence, particularly stone inscriptions, the establishment and expansion of early Muslim settlements in Sri Lanka, with a specific focus on Arabic Kufic inscriptions. The study employs methods, including literary surveys, field observations, and interviews. Arabic stone inscriptions have been discovered in various locations across the island, including Puliyantivu and Elupitiya in the Mannar District, Galle, Beruwala, the Jawatta cemetery in Colombo, Trincomalee, Hemmathagama in the Kegalle District, Kuragala, Bhagava Lena in the Ratnapura District, and a Malay mosque on the Matala Road in Chilaw. Detailed analysis reveals that inscriptions from Puliyantivu, and Jawatta cemetery date to the 9th-10th centuries CE. The Kuragala inscription is dated to the 14th century CE; the Thiruketheeswaram inscription in Mannar to the 11th century CE; the Galle inscription to the 14th century CE; and the Trincomalee inscription to the 12th century CE. The inscription near Bhagava Lena is from the late 12th century CE. This archaeological evidence suggests that Muslim settlements began forming along Sri Lankan coastal regions as early as the 9th century CE. Additionally, historical records from Arab travelers indicate that Sri Pada Mountain, also known as Adam's Peak, was a pilgrimage site for Muslims. Initially, Muslim presence in coastal areas was primarily driven by trade. However, over time, their movement into the island's inland was influenced not only by economic motives but also by religious devotion, particularly to honor the sacred footprint of Adam. The Arabic inscription at Bhagava Lena near Samanala Kanda, dated to the late 12th century CE, supports this claim. Therefore, it can be concluded that the Muslims who originally arrived for trade purposes gradually expanded inland due to religious motivations.

Keywords: Inscriptions, Kufic script, Muslim community, settlements, trade

I wish to acknowledge Buddisha Weerasuriya for his guidance and supervision.

A STUDY ON THE VAHALKADA OF SELECTED BUDDHIST VIHARA DEVELOPED DURING THE COLONIAL PERIOD IN GALLE DISTRICT

D.D.D. de Zoysa

Department of Archaeology, University of Peradeniya

a19116@arts.pdn.ac.lk

Beginning around 1505 CE, European colonisation brought Sri Lanka under foreign rule for nearly four centuries. This had a significant impact on all aspects of the country, including its social, economic, political, and cultural spheres. Especially the *vahalkada*, also known as the entrance gateway which is considered a distinctive architectural feature associated with the *stupa*. The entrance gateways are also associated with the ancient organic monasteries of Sri Lanka. The main research problem addressed in this research paper is how social and cultural factors influenced the design of *vahalkada* constructed in Buddhist *vihara* complexes in the Galle District during the colonial period. The main objective was to conduct an interpretative analysis of the social expressions depicted through the entrance gateways of temples such as Ambalangoda Sunandaramaya, Dodanduwa Sailabimbaramaya, Kumarakanda Rajamaha Viharaya, Galle Vijayananda Viharaya and Kataluwa Purvaramaya which serve as prominent examples of Western social influence. The specific objectives included analysing how Western architectural elements were introduced into traditional styles and identifying the unique architectural characteristics observable in these *vahalkada*. Data were collected through literature survey and field research methods. Data were analysed using theoretical and comparative analysis methods, along with Social Semiotic Theory. It was emphasised that the Portuguese, Dutch, and British colonial powers exerted a profound and lasting influence on Sri Lankan society during their respective periods of rule. This influence notably enriched Sri Lankan architecture with Western architectural features such as arches, gables, pediments, and strong columns, as well as features like simplicity, practicality, robust construction, and symmetrical layouts. The study highlighted that, with colonisation, the previously dominant styles and forms began to diverge, incorporating various European architectural influences. It was revealed that the *Vahalkada* built in Buddhist *vihara* in Galle District during the colonial period reflects dominance and power associated with the social, economic, and political expressions of contemporary European society.

Keywords: Architectural features, Buddhist vihara, colonisation, Galle District, *vahalkada*

I wish to acknowledge P. Embuldeniya for her guidance and supervision.

AN EPIGRAPHICAL STUDY ON THE ORIGIN AND EVOLUTION OF HALF-NASAL LETTERS IN THE SINHALA LANGUAGE

A.V.D.C.D. Dharmarathna

Department of Archaeology, University of Peradeniya

a19124@arts.pdn.ac.lk

Half-nasal letters in the Sinhala language are a special feature that makes Sinhala different from the Dravidian and Indo-Aryan languages, which are considered its source languages. Despite extensive research on the development of the Sinhala language and script, there has been a notable lack of scholarly inquiry into the origin and evolution of the half-nasal, or *sagnaka*, letters, namely *ṅga*, *ṇja*, *ṇḍa*, *ṇḍa*, and *ṁba*, from an epigraphical standpoint. This research aims to study these letters using epigraphy, which includes inscriptions written on stone, metal (such as gold and copper), clay, and other materials. These inscriptions, found across a long historical period starting from the Protohistoric era, are very important for understanding how letters in the Sinhala script changed over time. This research also focuses on identifying whether there was any influence in the addition of half-nasal letters to the Sinhala language, as well as the differences and evolution in their usage over time. The research methodology was based on data, collected through a literature survey and interviews with selected academicians from whom assumptions were developed. As a result of this study, it can be identified that the origin of Sinhala half-nasal letters began in Medieval Sinhalese, and that their evolution over time reflects a unique feature of the Sinhala language. In the early stages, prior to the representation of certain half-nasal sounds as distinct letters, they were written using conjunct forms based on the combination of two phonemes.

Keywords: Epigraphs, evolution, half-nasals, influence, origin

I wish to acknowledge Buddisha Weerasuriya for his guidance and supervision.

AN ARCHAEOLOGICAL STUDY OF THE BRITISH GARRISON CEMETERY IN KANDY

G.W.G.S. Malshani

Department of Archaeology, University of Peradeniya

a19212@arts.pdn.ac.lk

The British, who arrived in Sri Lanka in 1796 and conquered the Kandyan Kingdom in 1815, had a significant political, economic, social, and cultural impact on the country. The Garrison Cemetery in Kandy can be identified as an important archaeological site that provides evidence of how the British sought to establish their social and cultural presence while adapting to a new environment and confronting various challenges. Considering the limited archaeological research conducted on this cemetery, the present study aims to examine the extent to which contemporary British colonial society is reflected through the Garrison Cemetery. Data collection is based on a systematic field recording of all tombs and qualitative data, particularly interviews. Although existing literature mentions a total of 163 tombs, this study was able to document only 117 tombs. The remaining tombs appear to have been either buried or destroyed over time. Notable individuals buried in Garrison Cemetery include Sir John D'Oyly, a key figure in the British acquisition of the Kandyan Kingdom, and Lady Elizabeth Gregory, the wife of Governor William Gregory (1872 – 1877). According to the information obtained through the study of the tombs, the majority of those buried there were men. This suggests that British men contributed more significantly to various services and sectors in Sri Lanka during the colonial period than their female counterparts. The age range analysis reveals that most individuals buried in the cemetery were under the age of forty, including a notable number of young children. The primary causes of death were epidemic diseases such as malaria and cholera, as well as animal attacks. This indicates that British society faced numerous hardships during the colonial expansion of Sri Lanka. The professions revealed by the tombstones—such as tea and coffee planters, government officials, army officers, soldiers, and professionals like physicians and lawyers—highlight the notable social and economic changes that occurred during the British colonial era. In conclusion, the tombstones reflect the nature of colonial society during that period.

Keywords: Kandyan Kingdom, Garrison Cemetery, tombstones, British, society

I wish to acknowledge Uditha Jinadasa for her guidance and supervision.

AN ARCHAEOLOGICAL STUDY ON THE CHALLENGES OF DOCUMENTING ROCK ARTS IN SRI LANKA

A.G.D.S. Guruge

Department of Archaeology, University of Peradeniya

A19230@arts.pdn.ac.lk

Rock art is a symbolic and artistic form of expression created by prehistoric humans. The main research problem of this study is to identify the challenges encountered in accurately documenting rock art in Sri Lanka. This study focuses on the archaeological sites of Kurullangala and Hulannuge. The research was conducted using literature review and field study methods. The objective of this study is to conduct an archaeological analysis of the challenges involved in documenting rock art in Sri Lanka by comparing them with rock art found in regional countries. The collected data were subjected to both theoretical and comparative analysis. Kurullangala and Hulannuge archaeological sites are exposed to natural environmental conditions. Environmental factors and human activities have led to the deterioration of rock art. Many rock arts have been either completely or partially destroyed or faded, making it difficult to accurately identify or photograph the artwork. Furthermore, accessing the locations where the rock art is found is often difficult. The archaeological value of these sites imposes strict conservation limitations, making it challenging to employ traditional documentation methods. This restricts physical interaction with the sites, and consequently, identifying and reproducing the original rock art becomes a complex task. To overcome the major issue of inaccessibility during documentation, technologies such as LiDAR, Geographic Information Systems (GIS), and the Global Positioning System (GPS) can be used to map access paths and detect features. Digital photography and 3D technologies can be employed to conduct precise and non-invasive documentation of rock art. Additionally, drone photography can be utilised for documentation purposes. Minimal-impact pathways or temporary platforms can be built to reduce the impact on the landscape and facilitate documentation. This study identifies the major challenges in documenting Sri Lanka's rock art and emphasises the need for modern technological methods in documentation, with the aim of preserving this valuable archaeological heritage.

Keywords: Documentation, Hulannuge, Kurullangala, rock art

I wish to acknowledge P. Embuldeniya for her guidance and supervision.

PROPOSAL TO PROMOTE GALSOHON KANATTA ARCHAEOLOGICAL SITE AT KONDADENIYA IN YAPAHUVA AS A TOURIST ATTRACTION

P.H.G.A.S. Herath

Department of Archeology, University of Peradeniya
asankaherath872@gmail.com

Situated in the North Western Province of Sri Lanka, the Yapahuwa Kondadeniya Megalithic Archaeological Site is an important but neglected heritage resource with a lot of potential for tourism-based development. In line with the larger objectives of heritage preservation and regional economic growth, this research suggests a thorough plan to market the location as a distinctive cultural tourism destination. The location, which is distinguished by its megalithic stone graves (*gal-sohon*), is evidence of Sri Lanka's early Iron Age burial customs and socioreligious traditions. The site is still mostly unidentified, inaccessible, and not included in the national and provincial tourism circuits, despite its archaeological significance. The objectives of this study are to evaluate the site's present state and tourism potential, identify important stakeholders, and create a sustainable development plan that incorporates cultural preservation, education, and tourism. This study determines the site's potential to promote responsible tourism while improving the standard of living for local residents through the use of qualitative and quantitative approaches, such as field surveys, stakeholder interviews and case studies of similar international locations. The concept highlights community-based tourism (CBT) as a key tenet, whereby local involvement in the handicraft, hospitality, and guiding sectors can boost employment, enhance infrastructure, and promote regional economic development. Through well-thought-out visitor management, informative signage, educational outreach, and collaborations with historical institutions, it simultaneously promotes the preservation of the site's archaeological integrity. The institutional support systems and policy frameworks required to formally designate the location as a protected tourism destination are also examined in the thesis. To guarantee long-term sustainability, it suggests cooperation between the Department of Archaeology, Sri Lanka Tourism Development Authority, local government entities, and community organisations. In addition to providing a means of conserving a priceless cultural asset, promoting the Yapahuwa Kondadeniya megalithic burial site as a tourism destination offers a chance to promote inclusive, heritage-focused regional development. In order to establish the site as a standard for rural archaeological tourism in Sri Lanka, the suggested approach aims to strike a balance between cultural sensitivity and economic growth.

Keywords: Archaeological Heritage, Cultural Tourism, Community-Based Tourism (CBT), sustainable development, heritage conservation

I wish to acknowledge Aruna Rajapaksha for his guidance and supervision.

REGIONAL DEVELOPMENTS OF THE USE OF NAGA CARVINGS IN THE BUILT ENVIRONMENT OF THE ANURADHAPURA PERIOD

W.S. Nilakshi Jayasooriya

Department of Archaeology, University of Peradeniya

a19299@arts.pdn.ac.lk

During the period of the Anuradhapura Kingdom, which is recognized as the first kingdom in Sri Lankan history, a built environment was built that changed into a cultural environment by adding new elements to the natural environment. The use of decorative intricate carvings in the built environment was unique during the Anuradhapura period (3rd century BC-10th century AD), marking a greatest in the artistic and architectural creations of Sri Lanka. Among those carvings, this research focuses on *Naga* carvings and investigates the regional trends in the use of *Naga* carvings in the built environment of the Anuradhapura period. Conceptual information, literary sources such as chronicles and secondary sources have been employed. In the field study, *Naga* carvings have been studied through direct observation. The information gathered in these methods have been examined and interpreted using maps, diagrams, photographs, and other visual aids. Further, it is very important to examine every facet of the built environment of Anuradhapura, including the buildings, paintings, sculptures, irrigation systems, and other carvings. This study has compared and contrasted the geographical locations, artistic qualities, and symbolic interpretations of *Naga* carvings scattered in various regions. According to the categories of *Naga* carvings, the trends that may be found geographically based on the regions that were chosen for the study have varied from one another. It was evident that the Anuradhapura is the focal point of the majority of the *Naga* carvings. Most of these are found mainly near entrances, tanks and sluices, ponds, stupas, and monasteries. An excellent *Naga* carving has been discovered in the area between Rajarata and Ruhuna, based on preliminary findings. Regional variations exist in the use of *Naga* sculptures, which are impacted by local beliefs, royal and religious patronage, and geographic circumstances. It is evident that *Naga* carvings have been utilised as a potent emblem with religious, cultural, protective, and environmental connotations in addition to being employed for ornamentation. Thus, this study comes to the conclusion that the religious, social, economic, cultural, and political background of the era is reflected in the regional trends in the use of *Naga* carvings.

Keywords: Anuradhapura period, built environment, carvings, *Naga* carvings, regional trends

I wish to acknowledge Aruna Rajapakse for his guidance and supervision.

PROPOSAL FOR A HERITAGE TOURISM DEVELOPMENT PROJECT AT THE PAHIYANGALA PREHISTORIC SITE IN BULATHSINHALA

M. G. R. M. Karunasena

Department of Archaeology, University of Peradeniya

a19334@arts.pdn.ac.lk

The cave site at Pahiyangala provides the oldest evidence of the Mesolithic period in Sri Lanka. The main objective was to identify the potential of the sector using theoretical approaches and present a proposal for tourism development. The research problem was to prepare a plan for a heritage tourism development project targeting the cave site. The methodology used both field and non-field research. The SWOT and Market Appeal Robusticity Matrix (MARM) analysis were applied here as theoretical approaches. Out of 100 tourists, 80% were local tourists and 20% were foreign tourists. A direct questionnaire was administered to 10 selected traders and 5 employees, and data were also gathered through interviews. 60% of visitors were unaware of the historical value and were not provided with proper guidance regarding this area. 75% of tourists expressed a need for more engaging experiences and mentioned that facilities were inadequate. The site needed a formal heritage tourism plan. Preserving the strengths and opportunities of the heritage site, as well as preventing its weaknesses and threats, could be identified as a responsibility for those involved in heritage protection according to the SWOT analysis. It could be concluded that, the site has a slightly lower tourist attraction at level C1 in the MARM analysis. The opinions of those who contributed to the field study are vital for short, medium, and long-term planning proposals to be made within the next few years. It was possible to identify problems and challenges in the implementation of the tourism development proposal, with institutional support and community participation, so that necessary action can be taken.

Keywords: Mesolithic period, heritage tourism, SWOT analysis, MARM analysis, tourism

I wish to acknowledge R.M.M. Chandraratne for his guidance and supervision.

A STUDY ON THE INDUSTRIAL ARCHAEOLOGICAL HERITAGE RELATED TO THE TEA INDUSTRY IN SRI LANKA: BASED ON SELECTED TEA FACTORIES AND MUSEUMS IN THE KANDY AND NUWARA ELIYA DISTRICTS

K.R.T.K. Kotabogoda

Department of Archaeology, University of Peradeniya

a19353@arts.pdn.ac.lk

The foundation of industrial archaeology was laid during the Industrial Revolution, in the 17th and 18th centuries in Europe, and eventually spread to other parts of the world. Although studies have been conducted on the tea industry, there is a noticeable gap within the sub-discipline of industrial archaeology that focuses specifically on the archaeological perspectives of tea factories. Therefore, this study aimed to identify the tangible and intangible aspects of Sri Lanka's tea heritage and examine the extent to which tea-industrial archaeology has contributed to the promotion of tourism. The selected study areas included the Hanthana Tea Museum, Alagalla Tea Factory, and Manikdiwela Tea Factory in the Kandy District, as well as the Bluefield, Tea Bush, and Damro tea factories and their associated museums in the Nuwara Eliya District. Data were collected through direct observations, interviews, and questionnaires. Tangible heritage—primarily the traditional equipment used since the British colonial period—was observed in all the factories studied. For example, industrial machinery associated with the traditional tea production process, including withering, rolling, roll-breaking, fermenting, drying and sorting—such as troughs, orthodox rollers, double-action rollers, and extractor machines, is still in use at all these factories. A unique example of intangible heritage preserved at the Bluefield Tea Factory is the continued use of a traditional siren, sounded at the beginning of work, during breaks, and at the end of the working day. Furthermore, interviews revealed that in the past, nearly all the tea factories studied here, cultivated jasmine plants around their premises to counterbalance the strong aroma released from the tea leaves during the withering process. In conclusion, the tangible heritage associated with the studied tea factories is either still in use/preserved in museums—particularly in Nuwara Eliya—due to both its functional value and increasing tourism demand for tea heritage. However, continuity of intangible heritage is rarely observed today. A positive outcome is the growing number of tea museums, most of which offer free entry and play a vital role in preserving and promoting Sri Lanka's tea heritage by safeguarding its tangible elements. This, in turn, supports tourism promotion—another positive aspect.

Keywords: Industrial archaeology, tangible, intangible, heritage, tea

I wish to acknowledge Uditha Jinadasa for her guidance and supervision.

DEVELOPING A HERITAGE MANAGEMENT APPROACH FOR MANAGING THE ANCIENT LANDSCAPE OF THE CITY OF NUWARA ELIYA

L. M. N. M. Landekumbura

Department of Archaeology, University of Peradeniya
a19402@arts.pdn.ac.lk

Heritage management is a sustainable practice that involves identifying, protecting, conserving and promoting cultural, historical and natural heritage. The significance of this research lies in its emphasis on using urban heritage management techniques to preserve the identity and the cultural, historical, and architectural values of natural and cultural urban landscapes in the city of Nuwara Eliya. Developing a heritage management strategy to oversee the historical aspects of Nuwara Eliya, safeguard its current historical and cultural significance, and preserve its legacy for future generations is the goal of the study. A qualitative research methodology was used to collect the pertinent data and the research question focused on identifying the weaknesses in urban management which were created as a result of certain problematic situations that exist when using heritage management approaches used so far in managing the ancient landscape surrounding the city of Nuwara Eliya. Protecting the cultural identity and territorial integrity of the cultural landscape surrounding Nuwara Eliya, balancing urban development with heritage conservation, maintaining community participation for urban heritage management, and the relationship and conflict between heritage management and the tourism sector were the main topics of discussion. By incorporating the historic urban landscape approach into the heritage management of the city of Nuwara Eliya, it was further revealed that urban heritage plays a very important role for the city, both now and in the future. The economic, social, and cultural sectors that have shaped the urban form should be taken into consideration in order to comprehend and manage the historic urban environments with urban heritage, which are an important resource for enhancing the livability of urban regions. Therefore, it can be said that fixing management issues of Nuwara Eliya and emphasizing appropriate historic management will help further preserve the city's identity.

Keywords: Historic urban landscape, heritage management, community participation

I wish to acknowledge Aruna Rajapaksha for his guidance and supervision.

STAINED GLASS ART IN SRI LANKA DURING THE 19TH AND 20TH CENTURIES: A STUDY BASED ON SELECTED SITES IN THE KALUTARA DISTRICT

A. K. S. M. Piumali

Department of Archaeology, University of Peradeniya

a19534@arts.pdn.ac.lk

Stained glass art can be identified as an element used to decorate windows of buildings in Gothic style, which are characteristic of British architecture. It creates various pictures and patterns by fitting together pieces of glass of different colours with lead or other metals. Stained glass windows are often seen in religious buildings and they are only visible inside the building when the sunlight from outside penetrates through them. This research examines stained glass art in Sri Lanka during the 19th and 20th centuries to investigate how colonial architectural styles influenced its development. For this purpose, the places that were studied are St. Ann's Church-Beruwala, St. Sebastian's Church-Diyalogoda, Church of the Holy Spirit-Wadduwa, Holy Cross Church-Kalutara, Infant Jesus Historical Church-Kalamulla, St. Sebastian's Historical Church-Kalamulla, St. Lazarus Church-Bandarawatta, Our Lady of Holy Rosary Church-Aluthgama, Mother of Holy Rosary Church-Arukgod, St. Anthony's Church-Pallegoda, Ketchchimalai Mosque-Beruwala, and Richmond Castle-Kalutara. This research mainly focuses on examining the factors that influenced the emergence and development of stained-glass art in Sri Lanka during the colonial period. Specific objectives include analyzing the Western architectural styles that influenced stained glass design and investigating the extent to which local artistic traditions were incorporated into these works. Field studies and literature surveys served as the main methods of data collection for this research. For data analysis, Social Semiotic Theory and comparative analysis methods were applied. The findings reveal that the emergence and development of stained-glass art in Sri Lanka during this period were similar to that in European countries, with a strong focus on religious sites. Moreover, it was observed that local artistic traditions were not incorporated into these stained glass works; rather, they represented a direct application of Western architectural styles. Therefore, stained glass art can be identified as a new artistic element introduced to Sri Lanka during the colonial period.

Keywords: Architecture, colonial period, coloured glasses, stained glass art

I wish to acknowledge P. Embuldeniya for her guidance and supervision.

THE ARCHAEOLOGICAL IMPORTANCE OF THENAGAMA GALKANDA IN THE RUHUNA REGIONAL ADMINISTRATION

E.A. Piyumantha Sandakelum

Department of Archaeology, University of Peradeniya
a19622@arts.pdn.ac.lk

The Ruhuna kingdom can be considered an independent state that was separated from the main state and ruled by several kings at various times. The Galkanda area is located in Thenagama village in the Beliatta Divisional Secretariat Division of the Hambantota district. No systematic archaeological research has previously been carried out. Therefore, this research aims to conduct a quantitative study on this area. According to folklore, it was possible to uncover a lot of information through the study of literary sources and field research. King Minikirula ruled the Ruhuna kingdom. It was King Saddhatissa who built a pagoda here and established the *Rajamaha Viharaya*. During the Polonnaruwa period, this place was destroyed due to the *Chola* invasions. Below the pagoda, an image of a king, a lion image, a unicorn image, and a picture of a worshiping person can be seen. King Minikirula is mentioned in the '*Kahakurulu Sandesha*' and '*Nilakobo sandesha*'. It is most likely the name '*Manikka Thalaivan*' was derived from the Tamil language, which is mentioned in the '*Ceylon Gazetteer*' and '*Mukkara Hatana*'. In addition, several letters are identified on a rock at the end of the eastern side, and several other engravings are also visible. A piece of tile bearing Sinhala script was found at the site along with monumental remains in the northern part of the forest possibly dating to the late Medieval period.

Keywords: King Minikirula, folklore, sinhala scripts, image, Galkanda

I wish to acknowledge R.M.M. Chandraratne for her guidance and supervision.

A STUDY OF THE STRENGTHS, WEAKNESSES AND CHALLENGES OF CURRENT HERITAGE LAWS IN SRI LANKA

W.H.K. Sandamini

Department of Archaeology, University of Peradeniya

a19676@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka's heritage laws for the preservation of antiquities were first implemented during the British colonial period and have developed gradually over time. Key laws protecting heritage include the Treasure Trove Ordinance No. 17 of 1888; the Antiquities Ordinance No. 9 of 1940 and its amendments (1990, 1998, and 2006); the Central Cultural Fund Act No. 57 of 1980; the Cultural Property Act No. 73 of 1988; the Galle Heritage Foundation Act No. 7 of 1994; the Increase of Fines Act, No. 12 of 2005, and the Special Regulations (Planning and Building) of Fort World Heritage City - 2009. This study aims to examine the strengths, weaknesses, and challenges associated with the current heritage laws enforced in Sri Lanka. Data were collected through interviews and questionnaires administered to archaeologists, legal experts, and members of local communities. The findings reveal that treasure hunting, destruction of antiquities, and illegal encroachment continue to be prevalent in Sri Lanka, while heritage sites face severe threats from modern development activities. The research identifies a clear inadequacy in the existing legal framework to effectively prevent treasure hunting, the destruction of antiquities, and to manage development in historic cities and around tourist attractions such as World Heritage Sites. This underscores the urgent need to amend the primary heritage law—the Antiquities Ordinance—to address current threats to heritage as well as the evolving demands of modern development. Furthermore, the lack of legal protection for intangible cultural heritage and the heritage of indigenous groups—particularly the *Veddhas*—should also be addressed. In addition, this study highlights the institutional challenges faced by key implementing bodies such as the Department of Archaeology and the Central Cultural Fund, including limited resources, bureaucratic inefficiencies, and political interference. The study recommends legal reforms, broader policy approaches, and increased public awareness of heritage preservation to ensure effective cultural heritage conservation and management in Sri Lanka.

Keywords: Laws, antiquities ordinance, heritage, Sri Lanka, challenges

I wish to acknowledge Uditha Jinadasa for her guidance and supervision.

A STUDY OF THE ARCHAEOLOGICAL SITES LOCATED ALONG THE LEFT AND RIGHT BANKS OF THE RAJANGANAYA RESERVOIR

T.M.E.L. Thennakoon

Department of Archaeology, University of Peradeniya

A19786@arts.pdn.ac.lk

The settlement patterns of ancient human civilisations in Sri Lanka have predominantly centred around river valleys, with the middle valley of the *Kala Oya* serving as a significant focal point. This study investigates the impact of the Rajanganaya Reservoir Project on the cultural landscape of this historical region. This research is crucial for understanding ancient settlement patterns, the historical and archaeological contexts, and continuity and transformations in the cultural landscapes in the area where the Rajanganaya Reservoir Project is implemented, centered on the middle valley of the Kala Oya. Analysing the impact of reservoir development on the alteration of the old cultural landscape in the central Kala Oya valley, is the main goal of the study. The study of how the cultural landscape of the central valley of Kala Oya has changed due to the Rajanganaya Reservoir Project emerged as a key research problem. A qualitative research approach was adopted, which included gathering data from the internet, field surveys, interviews, and library research. The study focuses on changes in ancient transportation networks, the destruction of traditional settlements, alterations in *Ellanga* (Tank Cascade) irrigation systems, new patterns of human settlements, and the spatial distribution of archaeological sites. Findings reveal that the cultural landscape surrounding the Rajanganaya Reservoir has undergone significant transformations, shaped by environmental, economic, and social factors. Numerous archaeological sites have been destroyed as a result of ineffective coordination amongst the relevant organisations. This research highlights the need for integrated heritage management in development projects to sustain and preserve Sri Lanka's cultural heritage.

Keywords: Settlement patterns, transformation, cultural landscape, cultural phases, archaeological sites

I wish to acknowledge Aruna Rajapaksha for his guidance and supervision.

AN INDUSTRIAL ARCHAEOLOGICAL STUDY OF BRITISH CONSTRUCTIONS FROM KADUGANNAWA TO PERADENIYA

W. R. K. R. K. Weerasinghe

Department of Archaeology, University of Peradeniya

a19851@arts.pdn.ac.lk

The study explores industrial archaeology, investigating the engineering, technological and architectural methods and applications that can be observed from Kadugannawa to Peradeniya. It raises questions about the industrial and architectural significance observed in these constructions, the materials and technologies used, the influence of British architectural styles, and the changes in heritage values resulting from the current conditions and innovations in those constructions. This study aims to report on the constructions of the British era from Kadugannawa to Peradeniya, providing detailed interpretations about the selected constructions and their methods, including new proposals for preservation and utility. As a study method, this research utilised library resources to select primary and secondary sources related to construction, as well as maps, archival reports, government documents, engineering plans, and online resources. Substantial qualitative and quantitative information was obtained through field research and observations. Data analysis has been conducted to present conclusions in relation to other British constructions. Some of the visible Archaeological evidence belonging to the British Period are the Dawson Tower, the old Nanu-oya bridge, Kadugannawa, the Peradeniya railway stations, the Peradeniya wooden bridge, the Botanical Gardens, the Black bridge, and the Panideniya church, including the Kadugannawa route and the Colombo-Kandy road. In my view, the British utilised roads, bridges, railways, buildings, construction technologies, and architectural features in Sri Lanka that were based on the technologies from the past. They carried out extensive local developments, providing infrastructure to support economic growth, and generating wealth for their homeland.

Keywords: British constructions, Industrial Archaeology, Roads, Railways, Bridges

I wish to acknowledge R.M.M. Chandraratne for his guidance and supervision.

AN INDUSTRIAL ARCHAEOLOGICAL STUDY OF LAND TRANSPORT SYSTEMS CENTRED AROUND THE COLOMBO -KANDY AREAS DURING THE BRITISH COLONIAL PERIOD IN SRI LANKA

W.A.S.S. Wickramasingha

Department of Archaeology, University of Peradeniya

a19855@arts.pdn.ac.lk

Transportation is the movement of people, animals, or goods from one place to another. Various modes of transport have existed in Sri Lanka since ancient times, and this research aims to conduct an industrial archaeological study of the modes of transport during the British colonial period. The research question was: what land transport methods were in the Colombo-Kandy areas of Sri Lanka during the British colonial period. The study of literary sources and direct observations were employed as research methods, with a primary focus on library and museum studies. The British period saw a new transformation in the field of transport, in addition to the traditional modes of transport such as walking, riding horses and elephants, palanquin, travelling by carts, and transportation of goods. The modern modes of transport were mail horse carriages, trains, rickshaws, trams, cars, bicycles, and buses. As such, those modes of transport developed alongside the growth of road networks. The industrial archaeological study of land transport systems in the Colombo-Kandy region during the British colonial period reveals a significant transformation from traditional to modern transport methods. This evolution not only facilitated economic and administrative efficiency but also laid the foundation for Sri Lanka's current transport infrastructure. These transport-related archaeological remains are not merely remnants of the past; they represent valuable industrial heritage assets. Therefore, it is essential to adopt a systematic conservation strategy to preserve these historical infrastructures. Properly managed, these heritages have immense potential to be integrated into cultural tourism initiatives, offering educational and economic benefits while enriching the understanding of Sri Lanka's colonial history and technological progress.

Keywords: Transport, British period, industrial archaeology, conservation, tourism

I wish to acknowledge R.M.M. Chandraratne for his guidance and supervision.

AN ARCHAEOLOGICAL STUDY OF THE RAILWAY INDUSTRIAL ARCHAEOLOGICAL HERITAGE OF SRI LANKA: BASED ON SELECTED BRITISH-COLONIAL PERIOD RAILWAY STATIONS ON THE UPCOUNTRY RAILWAY LINE FROM RAMBUKKANA TO NAWALAPITIYA

U.K.G.S.K. Premathilaka

Department of Archaeology, University of Peradeniya

a191001@arts.pdn.ac.lk

Industrial archaeology is a relatively new subfield that emerged within archaeology during the 1950s and 1960s. Railway heritage, viewed through the lens of industrial archaeology, constitutes a significant part of the material and technological legacy of the Industrial Revolution. The Upcountry Line, more formally known as the Main Line, is one of the most historically significant railway routes of the Ceylon Government Railway, established in 1858 during the British colonial period. Although various studies have been conducted on industrial archaeological heritage in Sri Lanka, there remains a noticeable lack of research specifically focused on the industrial heritage of the Main Line of Sri Lanka Railways. This study aims to assess the extent to which industrial heritage, both tangible and intangible, is reflected in selected railway stations along the Main Line of Sri Lanka Railways. The stations studied include Rambukkana, Kadugannawa, Peradeniya, Gampola, and Nawalapitiya. Data were collected through direct observations, literature review, and interviews. Regarding tangible heritage, two specific devices introduced during the British colonial period—the tablet instrument and the semaphore signal system—are still in use at all five stations. Additionally, historical features and instruments such as old platforms, train engines, oil tanks, wagons, cranes, clocks, and lamps were observed at these stations. While some of these items are still in use, others are displayed in both open-air and indoor museums. The museum at Kadugannawa Railway Station, in particular, preserves much of the aforementioned equipment and engines. The railway signal system, uniforms, and certain traditions that continue today such as the tablet passing tradition (from Rambukkana to Badulla stations) and the ringing of a bell, five minutes before a train's departure, can be identified as intangible heritage that has continued since the British period. In conclusion, Sri Lanka Railways continue to uphold certain traditions as intangible heritage and still utilises aspects of its tangible heritage, while many disused elements are preserved in museums—reflecting a positive aspect of industrial heritage conservation.

Keywords: Industrial, heritage, main line, railway, Sri Lanka

I wish to acknowledge Uditha Jinadasa for her guidance and supervision.

AN ARCHAEOLOGICAL STUDY ON THE INDUSTRIAL HERITAGE ASSOCIATED WITH RUBBER FACTORIES: BASED ON SELECTED RUBBER FACTORIES IN THE KALUTARA DISTRICT

K.D.S. Sewwandi

Department of Archaeology, University of Peradeniya

a191016@arts.pdn.ac.lk

Most archaeological research in Sri Lanka has focused on ancient temples, monasteries, and ruins. However, the culture connected to the rubber industry has not yet been studied in detail by archaeologists. This research explores the rubber industry from both historical and socio-archaeological perspectives. Monuments and structures related to socio-industrial archaeology are an important part of Sri Lanka's industrial heritage. Meanwhile, studies have been conducted on the labour quarters specifically built for the workers brought from South India for the plantations, as well as on related technical elements such as factories, warehouses, estate hospitals, estate bungalows, and transportation infrastructure like main roads, bridges, and culverts. Accordingly, it can be pointed out that the foundation for the country's industrial processes began with the plantations, and along with that, industrial structures were also established. As such, it is possible to identify the industrial heritage associated with rubber cultivation, centred around the Kalutara District. This research, which is based on qualitative data as the study methodology, takes into account the diversity of the socio-cultural environment revealed through material factors related to the field under discussion. The manner in which the plantation system incorporated the concept of the "estate" as a subculture within the broader dominant culture is reflected in the distinctiveness of the built environment. Furthermore, the near absence of socio-cultural archaeological data collected regarding the lives of planters and labourers associated with rubber plantations highlights the existing need to gather such information. It is also possible to identify information about the various recreational activities that workers engaged in within the rubber plantations, the different types of collections, as well as their tangible and intangible heritage. In view of that, it is important to focus on identifying the nature of the changes made in the cultural environment of the lowland areas in the 18th and 19th centuries under the industrial archaeology associated with the rubber industry.

Keywords: Culture, industrial heritage, monuments, plantation agriculture, rubber industry

I wish to acknowledge Buddisha Weerasuriya for his guidance and supervision.

**උරුම ප්‍රදර්ශනයේදී හා සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනයේදී ජංගම
කෞතුකාගාරයන්හි කාර්යභාරය**

එච්. පී. බී. එම්. ආරියවංශ
පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19038@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවට විදේශ විනිමය උපයා දෙන මාර්ග අතර සංචාරක කර්මාන්තයට සුවිශේෂී ස්ථානයක් හිමි වේ. එහිදී සංචාරකයන් මෙරටට ගෙන්වා ගැනීමේදී ආයතන රාශියක් කටයුතු කරන අතර කෞතුකාගාර සඳහා හිමිවන්නේ සුවිශේෂී වැදගත්කමකි. එයින් ද කෞතුකාගාර අනුගමනය කරනු ලබන ක්‍රමවේද අතර ජංගම කෞතුකාගාර වැදගත් අංශයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. එහිදී මෙරට උරුම ප්‍රදර්ශනයට ජංගම කෞතුකාගාර ඵලදායීව යොදාගැනීමත් ඒ හරහා සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට යෝජනා සහ සැලසුම් ඉදිරිපත් කරමින් මෙම අධ්‍යයනය සිදු කරයි. තවද ජංගම කෞතුකාගාර ක්‍රමානුකූලව පවත්වාගෙනයාම සිදුවනවා ද යන පර්යේෂණ ගැටළුවට පිළිතුරු සෙවීමට අපේක්ෂා කරයි. ඒ තුළින් ලංකාවේ ජංගම කෞතුකාගාර කෙතරම් දුරට උරුමය ප්‍රදර්ශනයට හා සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනයට යොදා ගත හැකි වේදැයි අධ්‍යයනය කර පර්යේෂණ ගැටළුවට පිළිතුරු සෙවීම ප්‍රධාන අරමුණයි. ඒ තුළින් උරුම ප්‍රදර්ශනයේදී සහ සංචාරක ප්‍රවර්ධනයේදී ජංගම කෞතුකාගාරයන්හි කාර්යභාරය අධ්‍යයනයට නතු කරයි. තවදුරටත් ජංගම කෞතුකාගාර ප්‍රවර්ධනය යටතේ ලංකාව තුළ සංචාරකයන් බහුල ව ආකර්ෂණය වන කලාප හඳුනා ගනිමින් එම ප්‍රදේශ වෙත ජංගම කෞතුකාගාර රැගෙන යා හැකි වැඩපිළිවෙළක් යෝජනා කරයි. මේ සඳහා අධ්‍යයන ක්‍රමවේද වශයෙන් ප්‍රමාණාත්මක සහ ගුණාත්මක දත්ත භාවිත කරයි. ලංකාවේ ජංගම කෞතුකාගාර පාසල් මට්ටමින් ගත්විට විශාල ප්‍රගතියක් ලබාගෙන තිබෙන ආකාරය හඳුනා ගත හැකි වූ නමුත් එය සමස්ත සමාජය දැනුම්වත් කිරීමේ කාර්යයසාධනයෙහිලා ප්‍රායෝගිකත්වයෙහි පවතින දුර්වලතා හඳුනා ගත හැකිවිය. ජංගම කෞතුකාගාර ප්‍රදර්ශන සංකල්පය තුළ සංචාරකයින් අරමුණු කර ගනිමින් ප්‍රදර්ශන පැවැත්වීම සිදු නොවන බවට හඳුනා ගත හැකි විය. මේ ඔස්සේ උරුම ප්‍රදර්ශනය කිරීමේ දී සම්ප්‍රදායික කෞතුකාගාර තුළ සිදු කරනු ලබන ප්‍රදර්ශනයෙන් ඔබ්බට යමින් ජංගම කෞතුකාගාර හඳුන්වා දෙමින් ශ්‍රී ලංකාව වැනි සංවර්ධනය මන්දගාමී රටක සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනය කිරීම මේ ඔස්සේ අපේක්ෂා කරයි. මෙම ජංගම කෞතුකාගාර වර්තමානය වන විට ලංකාව තුළ පාසල් ළමුන් අරමුණු කරගනිමින් සාර්ථක ලෙස දියත්වෙමින් පවතින අතර එහි දිගුවක් ලෙස එම සංකල්පය සහ එම වැඩ සටහන් තවදුරටත් දේශීය විදේශීය සංචාරකයින්ගේ ආකර්ෂණයට නතු කරමින් සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රවර්ධනයට ජාතික කෞතුකාගාරය තුළින් ලැබෙන පිටුබලය සහ එහි කාර්යභාරය හඳුනා ගනිමින් විමර්ශනය කරයි.

ප්‍රමුඛ පද : ජංගම කෞතුකාගාර, සංචාරක කර්මාන්තය, ප්‍රවර්ධනය, උරුම ප්‍රදර්ශනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මූලික රඹුක්වැල්ලගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

ඉතිහාසයේ සඳහන් වන්දනාග්‍රාමය පිළිබඳ විවරණයක්

ඊ. ඒ. ඒ. අයි. කුමාරි
පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
A19374@arts.pdn.ac.lk

දීපවංශය, මහාවංශය ආදී පැරණි ලිඛිත මූලාශ්‍රයන්හි සඳහන් වන පරිදි ලංකාව ජනාවාසකරණය වී ඇත්තේ විජයාවතරණයත් සමඟය. එහෙත් විජයාවතරණයට පූර්වයේ ලක්දිව ජනාවාසකරණය වී තිබූ බවට පුරාවිද්‍යාත්මක තොරතුරු සපයයි. ජන සමූහයක් එක් රැස්ව වාසය කරන ලද ස්ථානයක් ග්‍රාම හෝ ගම් වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය. නගර යන සංකල්පය පණ්ඩුකාභය රාජ්‍ය සමය තුළ බිහි වූ බව හඳුනාගත හැකිය. මෙහිදී ඉස්මතු කරගත හැකි කරුණ වන්නේ ජනතාව ඒකරාශී වීම අරමුණු කරගනිමින් ග්‍රාම හෝ නගර සංකල්පය බිහි වූ බවයි. පුරාණ ලංකාවේ ග්‍රාම නාම අතර හඳුනාගත හැකි සුවිශේෂී ග්‍රාම නාමයක් වශයෙන් වන්දන ග්‍රාමය දැක්විය හැකිය. වන්දන ග්‍රාමය පිළිබඳ සඳහන් ප්‍රබලතම සාධකය හමුවන්නේ මහාවංශයේ 19 වන පරිච්ඡේදයේ 54 වන ගාථාව තුළිනි. මහාවංශ ටීකාව වන්දන ග්‍රාමය රෝහණ ජනපදයේ පිහිටි බව සඳහන් කරයි. වන්දන ග්‍රාමය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් තරම් තොරතුරු සාහිත්‍ය හෝ පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍ර මගින් සපයා ගැනීම අපහසුය. එමෙන්ම මෙම ග්‍රාමය පිළිබඳ තොරතුරු හෝ පිහිටි ප්‍රදේශය යනාදිය පිළිබඳ නිශ්චිත වශයෙන් හඳුනාගෙන නොමැත. අනුරාධපුර බෝධිරෝපණ උත්සවය සඳහා ක්ෂත්‍රීය පිරිසක් වන්දන ග්‍රාමයේ සිට පැමිණි බවට මහාවංශයේ සඳහන්ව ඇත. එමෙන්ම යටහලෙන වැනි ශිලාලිපි වල සඳහන් වන්දන ග්‍රාමය යැයි විශ්වාස කළ හැකි සටහන් ක්‍රිස්තු පූර්ව යුගයේ මේ පිළිබඳ අර්ථ දැක්වීමක් විය හැකිය. කෙසේ වෙතත් වන්දන ග්‍රාමය හඳුනා ගැනීම සඳහා විවිධ මතිමතාන්තර ඉදිරිපත්ව තිබුණද, ඒ පිළිබඳ නිශ්චිත නිර්ණයක් තවමත් සිදුකර නැත. ඒ අනුව වන්දන ග්‍රාමය නිවැරදිව හඳුනා ගැනීමට ඇති අපහසුතාවය යන ගැටළුවට අදාළව ඉතිහාසයේ සැඟව ගිය ඉතා වැදගත් ඓතිහාසික වන්දන ග්‍රාමය පිහිටියේ කුමන ප්‍රදේශයකද යන්න හඳුනාගැනීම මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණයි. ඒ සඳහා ප්‍රාථමික මෙන්ම ද්විතීක මූලාශ්‍ර අධ්‍යයනය මෙන්ම ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගනිමින් හැකි තරම් දුරට තොරතුරු අධ්‍යයනයට උත්සාහ කරන ලදී. දැනට වන්දන ග්‍රාමය පිළිබඳ ඉදිරිපත්ව ඇති විද්වත් මතවාද අනුව සහ පවතින දත්ත අනුව වන්දන ග්‍රාමය හඳුනා ගැනීමට පාදක වන කරුණු සංසන්දනාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීමේදී සුවිශේෂී වන ප්‍රදේශ කිහිපයක් හඳුනාගත හැකිව ඇත. එහිලා රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ හඳගිරිය, තිස්සමහාරාමයේ සඳගිරි වෙහෙර, තිස්සමහාරාමයේ තංජන නගරය, විජිතපුර (කලා ඔය අසබඩ) හඳුන්ගම මෙන්ම පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ කුද්දෙටියාව වන්දන ග්‍රාමය හඳුනා ගැනීම සඳහා ඇති ප්‍රධාන කලාප වේ. මෙහිලා විවිධ මතවාද ඉදිරිපත් වන අතර, එම මතවාද මෙන්ම මෙම ප්‍රදේශ පිළිබඳව විශේෂ අවධානය යොමු කරමින් ඉතිහාසයේ සඳහන් වන්දන ග්‍රාමය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමට මෙම පර්යේෂණයේදී උත්සාහ දරයි. ඒ අනුව වන්දන ග්‍රාමය පිහිටා පැවැතියේ අතීත රෝහණ ජනපදය තුළ යන මතවාදය වඩාත් ප්‍රායෝගිකව පිළිගත හැකි යැයි මෙම අධ්‍යයනය තුළින් යෝජනා කිරීමට උත්සාහ දරයි.

ප්‍රමුඛ පද: වන්දන ග්‍රාමය, මහාවංශය, රෝහණ ජනපදය, බෝධිරෝපණ, මතවාද

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මූලික රඹුක්වැල්ලගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

මැදදුම්බර ප්‍රදේශයේ තෝරාගත් ග්‍රාම නිලධාරී වසම් කිහිපයක අම්බලම් ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ජී.ටී.එස්.එස්. ලක්මාල්
පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19389@arts.pdn.ac.lk

අම්බලම ලෙස අතීත සමාජයේ අර්ථ ගැන්වී ඇති වාස්තු විද්‍යාත්මක අංගය මෙරට මෑත ඉතිහාසයේ ග්‍රාමීය පරිසරය තුළ මිනිසුන්ගේ පොදු අවශ්‍යතා ඉටු කරනු ලැබූ ප්‍රධාන මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස හඳුනාගත හැක. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ අම්බලම් රාශියක් ව්‍යාප්ත වී ඇති අතර ගැඹුරු අධ්‍යයනයක් සඳහා මැදදුම්බර ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ තෝරාගත් සීමිත ප්‍රදේශයක් තුළ මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. පුටුහපුව, සිරිදිගන, කරලියද්ද, මැදමහනුවර, නාරම්පනාව, උඩස්පත්තුව, හිල්ඔය සහ මකුළුදෙණිය යන ප්‍රදේශ තුළ ව්‍යාප්තව ඇති අම්බලම් ඔස්සේ පර්යේෂණය සිදු කර ඇත. රජයේ පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම ප්‍රදේශයේ අම්බලම් කිහිපයක් පමණක් සංරක්ෂණය කර ඇති අතර බොහොමයක් මේ වන විට විනාශ මූලධර්මයට යමින් පවතී. මෙම කලාපයේ අම්බලම් විනාශවීමේ ස්වභාවය සහ උරුමය වියැකී යාම යන පර්යේෂණ ගැටලුව පාදක කර ගනිමින් සිදු කරනු ලැබූ අධ්‍යයනය සඳහා පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයන් ලෙස සාහිත්‍යය මූලාශ්‍ර අධ්‍යයනය සහ ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය භාවිතයට ගැනීම සිදු කෙරේ. සාහිත්‍යය මූලාශ්‍ර අධ්‍යයනය යටතේ ප්‍රාථමික සහ ද්විතියික මූලාශ්‍ර සහ ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය යටතේ සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණය සහ සම්මුඛ සාකච්ඡා යොදා ගැනීම සිදු කරන ලදී. සිදු කරනු ලැබූ අධ්‍යයනයන් හරහා පෙනී යනුයේ ප්‍රදේශවාසීන් ද වර්තමාන යාන්ත්‍රික ලෝකය වැළඳ ගනිමින් පෞරාණික උරුමයන් නොසලකා හරින බවත් අම්බලමෙහි ඇති වටිනාකම පිළිබඳ අනවබෝධයෙන් කටයුතු කරන බවකි. ස්පර්ශනීය උරුමය රැක ගනිමින් අම්බලම හා බැඳුණු අස්පර්ශනීය උරුමය සංරක්ෂණය කොට රැක ගැනීම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වේ. අම්බලම් අධ්‍යයනය කිරීම තුළින් අතීතයේ මෙම ප්‍රදේශයේ සමාජ, සංස්කෘතික, දේශපාලනික, ආගමික, පාරිසරික සහ ආර්ථික කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු අනාවරණය කර ගැනීමට උත්සාහ දරනු ලැබේ. එමෙන්ම අම්බලම් අධ්‍යයනය මගින් ප්‍රදේශයේ සමාජ කටයුතු පිළිබඳ ප්‍රවණතා අවබෝධ කර ගැනීමට ද උත්සාහ කෙරේ. තවද මානව ජනාවාස සඳහා ඉහළ ආකර්ෂණයක් හිමිව තිබූ ප්‍රදේශයක් වීම හේතුවෙන් මෙහි ගමන් ගන්නා මගියාට ගිමන් හැරීම සඳහා අම්බලම නිර්මාණය වී ඇති බව හඳුනාගත හැකි අතර අම්බලමට සමාජමය වශයෙන් ඇති වටිනාකම තක්සේරු කිරීම සිදු කෙරේ. මේ අනුව මෙම අධ්‍යයනයේදී වඩාත් තහවුරු කර ගැනීමට උත්සාහ කරනුයේ ප්‍රදේශීය වශයෙන් මැදදුම්බර තෝරාගත් ප්‍රදේශවල පවතින අම්බලම් ආශ්‍රිතව සුවිශේෂී ලක්ෂණ වේ. ඒවා අනෙකුත් අම්බලම් හා සැසඳීමේදී වාස්තු විද්‍යාත්මකව සහ ඉදිකිරීම් තාක්ෂණය අතින් සුවිශේෂී වන අතර භාවිතයේදී ද සුවිශේෂීතා ඇති බව හඳුනාගත හැකි බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: අම්බලම, මැදදුම්බර, මහනුවර

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මූලික රඹුක්වැල්ලගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

**මහනුවර ප්‍රදේශයේ ව්‍යාප්ත ශිලාලිපි පිළිබඳ මූලික විමර්ශනයක්:
ක්‍රි.ව. 10 සිට ක්‍රි.ව. 15 දක්වා ලිපි ඇසුරින්**

ටී. එච්. එම්. එස්. තත්සරණි
පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19784@arts.pdn.ac.lk

කන්ද උඩරට රාජධානියේ මහනුවර පිහිටි ප්‍රාදේශීය පරිපාලන ඒකකයන් වූ යටිනුවර, උඩුනුවර, හාරිස්පත්තුව, තුම්පනේ, පාත හේවාහැට සහ පාත දුම්බර ප්‍රදේශයන් ඓතිහාසිකමය වැදගත් වන පුරාවිද්‍යා ස්ථාන රාශියක් ස්ථානගත වූ වැදගත් ප්‍රදේශයක් වශයෙන් හඳුන්වා දිය හැකිය. මෙම පර්යේෂණය තුළින් එම ප්‍රදේශයේ ස්ථානගත වන ක්‍රි.ව 10 සිට ක්‍රි.ව 15 දක්වා ප්‍රකාශිත සහ අප්‍රකාශිත ශිලාලිපි පිළිබඳව මූලික විමර්ශනයක් සිදු කිරීම අරමුණ වේ. මෙහිදී ප්‍රස්තකාල අධ්‍යයනය හා ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණය තුළින් හඳුනා ගන්නා ලද ශිලාලිපි විශ්ලේෂණය කිරීම මූලික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය වේ. මෙම පර්යේෂණ තුළින් මහනුවර හා තදාශ්‍රිත ප්‍රදේශයන්හි ස්ථානගත වන ක්‍රි.ව 10 සිට ක්‍රි.ව 15 දක්වා ශිලාලිපි අන්තර්ගතය, ස්ථානගත වීම, සහ තත්කාලීන ජනාවාසකරණය ට දක්වන සබඳතාව හඳුනා ගැනීමට උත්සාහ දරයි. එමෙන්ම මෙම ශිලාලිපිවල අන්තර්ගත විශේෂ සංකේත හා ඒවාහි අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් පවතින සබඳතාව හඳුනා ගැනීමටද උත්සාහ දරයි. ඉහතකී කාල පරිච්ඡේදයන් තුළ මහනුවර ප්‍රදේශයේ ශිලාලිපි රාශියක් අන්තර්ගත වීම කුමන කරුණක් අරභයා සිදුවන්නක් දැයි සොයා බැලීමට උත්සාහ දරනු ලබයි. එමෙන්ම මෙම ශිලාලිපි ඇසුරින් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් හඳුනාගත හැකි ඓතිහාසිකමය තත්වයන් සහ විශේෂ ප්‍රවණතා අධ්‍යයනය කිරීමට යොමු වන අතර එමගින් ක්‍රි.ව. 10 සිට ක්‍රි.ව. 15 දක්වා මහනුවර ප්‍රදේශයේ ව්‍යාප්ත ශිලාලිපි වැදගත් වන්නාවූ ආකාරය ගැඹුරින් සලකා බැලේ.

ප්‍රමුඛ පද: ශිලාලිපි, මහනුවර, උඩුනුවර, පාත දුම්බර, පාත හේවාහැට, සංකේත

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා වූලනි රඹුක්වැල්ලගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වක ව සිහිපත් කරමි.

COMMERCE

THE IMPACT OF MULTIGENERATIONAL WORKFORCE FOR THE ORGANIZATIONAL PERFORMANCE IN SRI LANKA

A.H.M.H.T. Aberathna

Department of Management Studies, University of Peradeniya

a19002@arts.pdn.ac.lk

Today's workforce has experienced a notable increase in age diversity with four generations working together. The purpose of this study was to explore the influence of multigenerational workforce on organizational performance, specifically examining the skillsets of different generational cohorts. The contemporary workforce in Sri Lanka's private healthcare sector is increasingly characterized by a significant blend of multiple generations, including Baby Boomers, Generation X, Millennials, and Generation Z. This demographic shift presents a dynamic environment with both substantial opportunities and unique challenges for organizational performance. Furthermore, generational diversity can foster innovation and comprehensive service delivery, communication styles, and impact overall service quality. Using generational cohort theory, this study explores how the distinct characteristics of each generation influence critical performance indicators such as patient care quality, operational efficiency, employee engagement, knowledge transfer, and innovation adoption. It specifically examines the perceived communication gaps and collaboration dynamics between different age groups and the impact of these factors on the delivery of healthcare services. Utilizing a qualitative approach and in-depth interviews, this study provides rich contextual understanding. Data was collected from a purposively sampled population of 10 employees across each generational cohorts from a selected private hospital in Puttalam District in Sri Lanka. The findings are expected to illuminate the specific positive contributions of each generation, identify prevalent intergenerational challenges within the Sri Lankan private healthcare context, and highlight effective management practices. Ultimately, this research seeks to provide actionable recommendations for private healthcare organizations in Sri Lanka to better understand, manage, and strategically leverage their multigenerational workforce to enhance organizational performance and improve patient outcomes.

Keywords: Multigeneration, baby boomers, Generation X, millennials, generation Z

I wish to acknowledge Anushka Hewa Heenipallage for her guidance and supervision.

PATH DEPENDENCY OR PATH BREAKTHROUGH IN THE SUCCESSION OF WOMEN-LED FAMILY BUSINESSES: A CASE STUDY OF BRASSWARE FAMILY BUSINESS IN PILIMATHALAWA

M.M.A.I. Amarasiri

Department of Operations Management, University of Peradeniya

A19024@arts.pdn.ac.lk

The brassware industry in Pilimathalawa, Sri Lanka, is a culturally significant sector rooted in traditional craftsmanship, predominantly sustained by family businesses within the Navandanno artisan community. The reluctance of the younger generation to engage in these traditional brassware businesses due to educational pursuits poses a significant threat to their succession and long-term survival. This study explores how path dependency and path breakthrough evolve during the succession and survival of women-led brassware family businesses in Pilimathalawa; a context where gender dynamics intersect with cultural, historical, and economic constraints. Path dependency, characterized by entrenched practices such as traditional production techniques and family-based succession, often limits adaptability, while path breakthrough involves innovative strategies, such as new designs or market expansion, to ensure sustainability. Using a multiple case study approach, the research employs semi-structured interviews using an interview guide, archival analysis, and observation to examine women-led brassware family businesses. The data were analyzed using both the thematic analysis, as these methods are most suitable for qualitative research data interpretation. The study investigates historical and cultural factors reinforcing path dependency, socio-economic and gender-related constraints, and the strategies employed by women leaders to achieve path breakthrough. Findings reveal about family business succession, gender dynamics, and industrial evolution in traditional craft industries, offering insights into how women entrepreneurs balance heritage and innovation in a culturally significant yet challenged sector. The research addresses critical gaps in understanding women-led family businesses in traditional industries, particularly in the South Asian context, and provides lessons for sustaining cultural heritage amidst modern economic pressures.

Keywords: Succession, path breakthrough, women-led businesses, family business, brassware industry

I wish to acknowledge S. Maheswaran for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF BLOCKCHAIN TECHNOLOGY ON THE ECONOMIC SUSTAINABILITY OF SUPPLY CHAIN PERFORMANCE IN THE SRI LANKAN APPAREL SECTOR

W.M.A. Dilrukshi

Department of Operations Management, University of Peradeniya

A19142@arts.pdn.ac.lk

The apparel sector is a vital contributor to the Sri Lankan economy, accounting for 41% of total exports. However, it faces increasing pressure to improve supply chain transparency, efficiency, and sustainability in a globally competitive environment. This study investigates the impact of Blockchain Technology (BCT) and its dimensions; information transparency (IT), immutability (II), and smart contracts (SC) on the economic sustainability of supply chain performance (ESSCP) in the Sri Lankan apparel sector. Using a quantitative research approach, primary data were collected via structured questionnaires distributed to supply chain managers and technology officers in large-scale apparel companies that have implemented blockchain technology. The data were analyzed using descriptive statistics, reliability tests (Cronbach's Alpha), and multiple regression analysis, with SPSS software employed to evaluate the relationship between BCT and ESSCP. The analysis indicates a significant positive relationship between the use of BCT and the economic sustainability of supply chain performance. The results indicate that the two components of information transparency and information immutability have a significant impact on the economic sustainability of supply chains, whereas smart contracts do not have a substantial impact. In particular, blockchain implementation has contributed to reducing transaction costs, improving operational transparency, improving inventory management, and accelerating information flow. Accordingly, policymakers and stakeholders in the apparel sector are encouraged to invest in digital infrastructure, blockchain training, and regulatory frameworks to maximize the long-term economic benefits of blockchain-enabled supply chain systems. Future research could be expanded to include environmental and social dimensions of sustainability to provide a holistic understanding of blockchain's overall impact on Environmental, Social, and Economic performance. Furthermore, since this research was conducted in the manufacturing sector, results may differ in service-oriented sectors.

Keywords: Blockchain Technology (BCT), Economic Sustainability of Supply Chain Performance (ESSCP), Sri Lankan Apparel Sector

I wish to acknowledge D.M.S.M. Dasanayake for her guidance and supervision.

THE IMPACT OF GREEN SUPPLY CHAIN MANAGEMENT PRACTICES ON ENVIRONMENTAL PERFORMANCE OF APPAREL SECTOR IN SRI LANKA

D.M.R.K. Disanayaka

Department of Operations Management, University of Peradeniya

A19151@arts.pdn.ac.lk

This study examines the impact of green supply chain management (GSCM) practices on the environmental performance of the Sri Lankan apparel industry; a sector that contributes significantly to the national economy. In recent years, the global apparel industry has been under pressure to reduce its environmental impact due to increasing pollution, waste, and resource consumption. Although many businesses have begun adopting sustainable practices, there is limited understanding of how such efforts directly influence environmental outcomes, especially in developing countries like Sri Lanka. GSCM practices such as green purchasing, eco-design, internal environmental management, reverse logistics and investment recovery were analyzed in this context. The objectives include examining the relationship between GSCM practices and environmental performance, identifying the most influential GSCM strategies, analyzing implementation challenges, and proposing strategic recommendations to improve sustainability. This is a positive quantitative study. Data were collected from 169 management-level employees of garment manufacturing organizations in Sri Lanka through a structured questionnaire. The data, analyzed using SPSS through descriptive statistics and regression analysis, revealed a significant positive correlation between GSCM practices and environmental performance. The findings revealed a strong positive correlation between GSCM implementation and improved environmental instruments such as pollution reduction, resource efficiency improvement, and carbon emission reduction. Among the practices, environmental planning and green purchasing are shown to be significant. However, barriers such as financial constraints, limited access to green technologies, and weak regulatory enforcement hinder widespread adoption. For effective implementation of GSCM, the collaboration between suppliers and consumers was found to be an important factor for success. This study contributes theoretically by integrating the internal and external drivers of GSCM practice and provides strategic insights for policymakers and apparel companies aiming to improve sustainability. Although the study is limited to the apparel sector, it lays the foundation for broader investigations across industries.

Keywords: Green Supply Chain Management, environmental performance, apparel industry, sustainability, Sri Lanka

I wish to acknowledge B.T.D.N. Senarath for her guidance and supervision.

THE IMPACT OF CONSUMER MINIMALISM ON HEDONIC AND EUDAIMONIC WELL-BEING WITH SPECIAL REFERENCE TO PROFESSIONALS IN SRI LANKA

D.H. Dissanayake

Department of Management Studies, University of Peradeniya

a19160@arts.pdn.ac.lk

In today's fast-paced, consumption-driven culture, individuals are increasingly questioning the value of material possessions and the impact of overconsumption on their well-being. In response, a significant shift towards a simpler, more intentional lifestyle- known as consumer minimalism has emerged. This approach encourages individuals to reduce unnecessary consumption and prioritize quality and durability. The main purpose of the study is to explore the impact of consumer minimalism on hedonic and eudaimonic well-being with special reference to the professionals in the Sri Lankan context. The study aims to bridge a gap in the literature, where minimalism in consumer culture remains less explored (Wilson, A.V. and Bellezza, S., 2022), where the existing literature often treats well-being as a single concept, suggesting that future studies should be based on hedonic well-being and eudaimonic well-being (Jain et al., 2024). A quantitative research design has been adopted, using a structured questionnaire that was filled out by 400 professionals in Sri Lanka through convenience and judgmental sampling techniques. Consumer minimalism was measured through three distinct dimensions: number of possessions, sparse aesthetics, and mindfully curated consumption. Consumer minimalism was then examined for its impact on both types of well-being: hedonic and eudaimonic well-being. The findings reveal that consumer minimalism positively predicts both forms of well-being, as identified through regression analysis, the main statistical tool used. The impact was slightly stronger on eudaimonic well-being ($R^2 = 0.511$, $\beta = 0.715$), compared to hedonic well-being ($R^2 = 0.489$, $\beta = 0.699$), implying that adopting minimalist consumption behaviours more strongly supports eudaimonic well-being; which indicate purpose and self-realization in life, than hedonic well-being, which is liked to immediate pleasure and happiness. These results suggest that professionals who have adopted minimalist consumption habits, experience greater happiness and a strong sense of purpose in life. These findings provide valuable empirical knowledge and practical implications for marketers, who can engage with minimalist consumers by emphasizing simplicity, durability and meaningful consumption in their branding and communication strategies.

Keywords: Consumer minimalism, hedonic and eudaimonic wellbeing, sparse aesthetics, mindfully curated consumption

I wish to acknowledge H.W.R. Niwarthana for her guidance and supervision.

INVESTIGATING THE FACTORS IMPACTING ON TOURIST REVISIT INTENTION IN SRI LANKA: A STUDY FOCUSED ON WELLNESS TOURISM

D.Hariharan

Department of Operations Management, University of Peradeniya

A19244@arts.pdn.ac.lk

Tourism is one of the key economic activities globally, and Sri Lanka heavily depends on the income generated from this sector. With the growing global focus on health, relaxation, and personal well-being, wellness tourism has emerged as a significant trend in the international market. In this context, strengthening wellness tourism is vital for Sri Lanka to enhance tourist retention and achieve sustainable growth. This quantitative study aims to identify the key factors influencing tourist revisit intention in wellness tourism in Sri Lanka, focusing on satisfaction, perceived value, tourist attitude, quality experience, memorable experience, stimulating environment, and destination image. It also seeks to develop a model explaining these relationships, recommend strategies for improving tourist retention, and address potential barriers to revisit intention. Primary data were collected using structured questionnaires from 100 international tourists at major tourism hubs in Sri Lanka, including Peradeniya Botanical Garden, Dalada Maligawa Kandy, Pasikudah, and Sigiriya. Only tourists who had experienced at least one wellness activity in Sri Lanka were included in the study. Statistical analysis was conducted to explore the influence of the selected variables on revisit intention. The findings revealed that tourist satisfaction was significantly influenced by destination image, perceived value, and tourist attitude. Satisfaction, in turn, had a strong positive impact on revisit intention, acting as a mediating variable. This study offers valuable insights from both theoretical and managerial perspectives. It highlights the importance of enhancing destination appeal, delivering high-quality wellness experiences, and fostering positive tourist attitudes to drive revisit intention. Moreover, by identifying potential barriers, the study suggests actionable strategies to overcome them and revitalize wellness tourism in Sri Lanka. The results will assist destination managers, tourism planners, and policymakers in shaping more targeted and sustainable tourism development strategies that align with the evolving expectations of global wellness travelers.

Keywords: Wellness tourism, tourist revisit intention, tourist satisfaction, destination image, perceived value

I wish to acknowledge S.H.T. Kumudumali for her guidance and supervision.

EXPLORING DECISION-MAKING PROCESS OF TELEVISION CHANNELS IN SRI LANKA: WITH SPECIAL REFERENCE TO AWARENESS PROGRAMMES

L.C.S. Kothalawala

Department of Management Studies, University of Peradeniya

a19354@arts.pdn.ac.lk

The television industry is the most influential mass media platform in Sri Lanka. It plays a major role in shaping public awareness, behavior and decision-making. Awareness programmes specifically aim to enhance public education, and provide information related to education, health and safety, environmental issues, civil responsibility and social values. This study aims to explore the decision-making process of television channels in Sri Lanka with special reference to awareness programmes. The key objectives of the study are; firstly, to identify influencing factors of the decision-making process in selecting and broadcasting awareness programmes in television channels in Sri Lanka. Secondly, to identify the media professionals' perceptions on the decision-making process in selecting and broadcasting awareness programmes in television channels in Sri Lanka, and thirdly, to identify challenges faced by Sri Lanka TV channels in selecting and broadcasting awareness programmes. Based on these three objectives, the study attempts to uncover both information and external dynamics that shape the way in which awareness content is created, approved and aired. To achieve these goals, the study aligns with a qualitative research approach. It is the best method for identifying complex decision-making behavior and organizational processes. Based on case study method, the study focuses on five major television stations in Sri Lanka: Sri Lanka Rupawahini, ITN, Sirasa TV, Hiru TV, and Swarnawahini. These channels were selected considering their national reach and established reputation. Data were collected primarily through in-depth semi structured interviews with media professionals at management level, who are directly involved in planning, organizing and selecting awareness programmes. The collected qualitative data is analyzed using a base thematic analysis model. This research provides an academic understanding of decision making related to organizing awareness programmes. This study also highlights the importance of organizational decision making with awareness programmes. The TV industry can be identified as a primary source of information for a large portion of the population.

Keywords: Decision-making process, television channels, Sri Lanka, awareness programmes

I wish to acknowledge A.H. Heenipellage for her guidance and supervision.

THE IMPACT OF SHORT-FORM VIDEO ADVERTISEMENTS ON GENERATION Z'S PURCHASE INTENTIONS WITH SPECIAL REFERENCE TO SRI LANKAN FASHION INDUSTRY

H.A.H.D. Madushani

Department of Marketing Management, University of Peradeniya

a19437@arts.pdn.ac.lk

Short-form video advertising is an emerging digital marketing tool, especially among the Z consumers who are deeply engaged with the social media platforms like Instagram. This study examines how four quality factors of relevance, timeliness, accuracy, and comprehensiveness impact the Gen Z consumers' intention to purchase fashion products they discover online, focusing on Sri Lankan Fashion industry. An online survey was used to collect data of Instagram users ($n=400$) of Generation Z, selected using a convenience sampling method based on their active social media engagement and relevance to fashion marketing. A multiple regression analysis approach was used and the results show that comprehensiveness ($\beta = 0.386$, $p < 0.001$) and relevance ($\beta = 0.316$, $p < 0.001$) are the strongest predictors of purchase intention, followed by timeliness ($\beta = 0.166$, $p = 0.001$). Accuracy ($\beta = 0.040$, $p = 0.445$) was not a significant predictor in this context. The findings highlight that comprehensive and detailed content in short-form videos, along with advertisements closely match with current trends and personal interests, and shape purchase intention more strongly. Timely content further strengthens this effect. When accuracy is valued, it appears to be less decisive compared to other factors. By identifying the factors that drive Gen Z consumers to engage with and respond to short-form video advertisements, the research provides valuable insights for brands to focus on developing more effective and engaging Instagram marketing strategies. These insights will help marketers in the Sri Lankan fashion industry and content creators to build content that resonates with Gen Z's expectations, ultimately encouraging stronger brand engagement and purchase intent in a competitive digital environment.

Keywords: Gen Z, purchase intention, instagram ads, short-form videos, fashion marketing

I wish to acknowledge D.M.D. Bandara for his guidance and supervision.

AN INTERPRETIVE PHENOMENOLOGICAL STUDY OF KNOWLEDGE SHARING BARRIERS IN VIRTUAL ACCOUNTING OUTSOURCING FIRMS IN JAFFNA

T. Pirasanthini

Department of Management Studies, University of Peradeniya

a19533@arts.pdn.ac.lk

This study investigates the barriers affecting knowledge sharing in virtual accounting outsourcing firms in Jaffna; a sector that connects local expertise to international clients through digital platforms. Although these firms play a vital role in expanding regional economic opportunities, knowledge sharing remains challenging, affecting their operational efficiency and service quality. The primary objective was to explore employees' experiences of knowledge-sharing barriers and the strategies they adopt to navigate these obstacles. An interpretive phenomenological approach underpinned the qualitative design, enabling the researcher to gain deep insights into employees' lived experiences. Semi-structured interviews were conducted with accountants, senior executives, and managers selected purposively for their direct involvement in virtual service delivery. Data were analysed thematically to identify key barriers and coping strategies. Findings revealed multiple barriers, including technological limitations such as unstable internet and inadequate digital tools, organisational issues such as lack of formal knowledge management systems, and individual factors like job security concerns and limited digital literacy. Employees overcame these challenges by relying on informal peer support, personal notes, and multiple digital communication tools to ensure knowledge exchange. Overall, the study concludes that while employees adopt individual and group-level coping mechanisms, the absence of integrated and systematic knowledge management practices continues to impede the effectiveness of virtual accounting outsourcing firms. The insights generated from this study can inform firm leaders, policymakers, and capacity-building organisations to design context-specific interventions, training programmes, and policies that enhance knowledge sharing, thereby improving service delivery and strengthening Jaffna's participation in the global virtual economy.

Keywords: Knowledge sharing, virtual accounting, outsourcing firms, knowledge sharing barriers, Jaffna

I wish to acknowledge Sameera Fernando for his guidance and supervision.

EXPLORING HOW ORGANISATIONAL CULTURE INFLUENCE ON KNOWLEDGE MANAGEMENT: WITH REFERENCE TO CECILIYAN TEA FACTORY

S.D.U. Prabodhi

Department of Management Studies, University of Peradeniya

a19541@arts.pdn.ac.lk

Organisational culture supports successful knowledge management by creating an environment that encourages knowledge sharing, utilization, and preservation within the organisation. The aim of this study is to explore how organisational culture influences on knowledge management in terms of communication and leadership in CECILIYAN tea factory. In a context where there is a growing interest in knowledge management and organisational culture, the limited research on their interaction within sectors such as the tea industry has created a significant gap. Data was collected through semi-structured interviews with managers, supervisors, and ground-level employees. Thematic analysis was conducted using NVivo software to identify key themes and patterns emerging from the data. The sample size of this study was six and it was selected using the purposive sampling method. Among the key findings, leadership is seen as neutral in decision-making due to its dual nature. Additionally, there is lack of integration between top-level meetings and ground-level operations. Furthermore, language barriers in English and Sinhala impact the resolution of technical issues. Overall, translating technical content into Sinhala and Tamil, digitalizing tacit knowledge, and empowering ground-level culture serve as the foundation for effective knowledge sharing.

Keywords: Secret building exchange, participatory leadership, knowledge management

I wish to acknowledge T.S.S. Fernando for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF CLOUD- BASED ACCOUNTING ON THE QUALITY OF FINANCIAL REPORTING: EVIDENCE FROM THE BANKING SECTOR IN SRI LANKA

K.K.S.D. Premathilaka

Department of Business Finance, University of Peradeniya

A19558@arts.pdn.ac.lk

This study investigates the impact of cloud-based accounting on financial reporting quality in the Sri Lankan banking sector; where digital transformation is evolving, yet with limited practical understanding. With the increasing global integration of cloud technologies in the financial sector, Sri Lankan banks face both opportunities and challenges in adopting systems. The primary objective of this research is to assess the extent to which cloud- based accounting systems affect the quality attributes of financial reporting as defined by the International Financial Reporting Standards (IFRS). Specifically, the study attempts to answer four primary research questions: the current extent of cloud accounting, its specific impact on reporting quality attributes, the perceived benefits of cloud systems and the challenges faced by banks in implementation. Following a positivist research paradigm with a quantitative approach, primary data were collected through a structured questionnaire distributed to 63 financial professionals working in licensed commercial banks. The survey variables included items on both cloud-based accounting standard features and financial reporting indicators, which were rated on a five-point Likert scale. The data were analyzed using descriptive statistics, reliability tests, validity tests, regression analysis, and one-sample t-tests to test the hypothesis that cloud-based accounting significantly improves financial reporting quality. The regression model showed a strong positive correlation between cloud-based accounting components and financial reporting quality, indicating that 89% of the variance in reporting quality could be explained by the adoption of cloud features. Among the predictors, on-demand self-service and measurement service had the most significant positive effects on reporting quality, followed by rapid resilience. Wide network access surprisingly showed a negative coefficient, suggesting potential inefficiencies or system limitations in some banks. Resource pooling was not statistically significant. The findings reveal that effective cloud accounting improves the timeliness, accuracy, and presentation of financial data, while challenges such as data security, compliance barriers, and inconsistent IT infrastructure hinder full optimization. The study concludes that cloud-based accounting, when properly implemented, significantly improves the financial reporting quality of Sri Lankan banks, with implications for financial managers, policymakers, and software providers.

Keywords: Cloud-based accounting, financial reporting quality, IFRS, automation, technology adoption, digital transforming

I wish to acknowledge P.L.W. Priyadarshani for her guidance and supervision.

SUSTAINABLE MARKETING IN SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN KANDY DISTRICT

H.M.S. Thamara

Department of Management Studies, University of Peradeniya

A19771@arts.pdn.ac.lk

This research aims to explore the implementation of sustainable marketing practices within small and medium enterprises (SMEs) in Sri Lanka, focusing on understanding how these businesses adopt sustainability strategies amid unique challenges. The study focuses on sustainable marketing in SMEs, identifying current practices, procedures, and organizational adjustments to integrate sustainability into operations. The goals include identifying existing sustainable marketing strategies, understanding the methodology and communication approaches employed, and exploring internal organizational changes such as structural or process changes that support efforts towards sustainability. To achieve these goals, the study adopts a qualitative research methodology, utilizing a case study design to provide comprehensive insights. Data collection is conducted through in-depth interviews with four local entrepreneurs, selected based on criteria related to economic viability, social equity, and environmental protection. The qualitative technique provides a sample methodology to explore various strategies and challenges of enterprises, capturing their perspectives and experiences with sustainability projects. The study finds that SMEs are implementing sustainable marketing techniques, such as waste reduction, recycling, and digital campaigns, often through organizational restructuring to support these practices. The findings underscore that while SMEs recognise the importance of sustainability for competitive advantage, cost savings, and customer loyalty, they face significant challenges, including limited resources and knowledge gaps. The study concludes that understanding SMEs' distinctive practices and organisational changes is critical for establishing sustainable marketing strategies that can support economic and social growth. The study emphasizes the importance of specific support systems for SMEs in Sri Lanka to effectively traverse their sustainable journey.

Keywords: Sustainability, SMEs, organisational changes, marketing strategies, development

I wish to acknowledge B.A.N. Eranda for his guidance and supervision.

THE IMPORTANCE OF DEVELOPING MULTI-PURPOSE COOPERATIVE SOCIETIES AS COMPETITIVE MARKET LEADER IN SRI LANKA: BASED ON MULTI-PURPOSE COOPERATIVE SOCIETIES IN KANDY DISTRICT

B.M.D. Tharaka

Department of Management Studies, University of Peradeniya

a19776@arts.pdn.ac.lk

This research explores the importance of developing Multi-Purpose Cooperative Societies (MPCSs) as competitive market leaders in Sri Lanka, with a specific focus on selected MPCSs in the Kandy District. MPCSs are community-based organisations established to serve the economic and social needs of their members by offering a wide range of services through various sections under a single institutional framework. These sections are interconnected and support the other, creating a strong internal structure that enables these societies to operate efficiently and serve diverse community needs. This integration is also strategically used to cross-promote products and services within the cooperative itself, contributing to customer loyalty and market competitiveness. Recognising the vital role MPCSs play in promoting grassroots development and inclusive economic participation, this study aims to identify their internal strengths and external market opportunities, examine the strategies employed to capitalize on these factors, and evaluate the broader benefits of developing them as market leaders in the national economy. Data were collected through face-to-face interviews with upper management from four selected MPCSs: Poojapitiya, Thalathuoya, Kundasale, and Kandy, out of the 22 MPCSs operating in the Kandy District, within the context of the 303 MPCSs functioning across Sri Lanka. The findings highlight that MPCSs have significant internal strengths, such as a committed membership base, experienced staff, supportive government regulations, and wide-reaching branches in both rural and urban areas. Their opportunities in the market include the ability to provide a wide array of goods and services at competitive prices, convenience of one-stop service centers, and the trust they maintain within local communities. To exploit these advantages, many MPCSs implement strategic actions such as organising public awareness programs, offering lower prices, and leveraging the interdependence between their departments to optimize performance and service delivery. Ultimately, this research concludes that developing MPCSs into competitive market leaders is crucial for the sustainability of the cooperative sector. It can strengthen rural economies, provide affordable goods and services, enhance community welfare, and contribute to national economic growth through inclusive and cooperative-driven development.

Keywords: Multi-Purpose cooperative societies, competitive market leadership, strengths and opportunities, strategic development

I wish to acknowledge S.M.U.T.S. Subasinghe for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF FIRM-GENERATED FACEBOOK CONTENT ON CONSUMERS' PURCHASE INTENTION WITH REFERENCE TO THE SRI LANKAN FIVE-STAR HOTEL INDUSTRY

L.P.N. Umesha

Department of Management Studies, University of Peradeniya

A19807@arts.pdn.ac.lk

This study aims to examine the impact of firm-generated Facebook content on consumers' purchase intention, with specific reference to the Sri Lankan five-star hotel industry. The dimensions of firm-generated Facebook content considered in this study are Perceived Enjoyment and Perceived Originality. This study investigates the impact of such content on consumers' purchase intention. A probability sampling method was used to collect the data from 384 participants across all 9 provinces of the country, using Google Forms. A total of 440 respondents who had previously checked hotels' Facebook accounts were approached. The collected data were analyzed using descriptive statistics through Statistical Package for the Social Sciences (SPSS). The results were assessed by using descriptive statistics, Reliability and linear regression analysis. Of the respondents, 254 (57.7%) were female, 184 (41.8%) were male, and 2 (0.4%) identified as other. There was moderate reliability for the data ($M=27.48$, $SD=9.25$). Regression analysis confirmed that firm-generated Facebook content significantly and positively influences purchase intention in the sample ($R^2=.763$, $p<.001$). The questionnaire indicated high external internal consistency (.965) and the results were statistically significant according to the Anova test. In conclusion, the results highlight that the firm-generated Facebook content positively impacts on consumers' purchase intention in the Sri Lankan five-star hotel industry. This study leads to the development the quality and engagement of firm-generated Facebook content that encourages the consumers' purchase intention in the Sri Lankan five-star hotel industry.

Keywords: Firm-generated Facebook content, perceived enjoyment, perceived originality, consumers' purchase intention

I wish to acknowledge K.D.M.K. Weeraratne for her guidance and supervision.

THE MODERATING EFFECT OF SUSTAINABILITY REPORTING ON THE RELATIONSHIP BETWEEN BOARD CHARACTERISTICS AND FIRM FINANCIAL PERFORMANCE

P.D.S.H. Wijesekara

Department of Finance Management, University of Peradeniya
a19874@arts.pdn.ac.lk

This study examines how sustainability reporting moderates the relationship between board characteristics and financial performance in listed Sri Lankan companies, addressing an important research gap in emerging markets. Using panel data from 30 companies (2020-2024) and regression analysis, the study investigates four key board attributes (size, independence, gender diversity, and meeting frequency) against Return on Assets (ROA), while assessing sustainability reporting's moderating role. Results show board size, gender diversity, and meeting frequency significantly enhance financial performance. Sustainability reporting not only directly improves performance but also strengthens the positive effects of board characteristics. Specifically, the study finds larger boards ($\beta=0.298$) and greater gender diversity ($\beta=0.056$) correlate with higher ROA, while more frequent meetings ($\beta=0.134$) show similar positive effects. The moderating analysis reveals that sustainability reporting amplifies these relationships, particularly for board diversity and activity levels. These findings demonstrate that combining effective corporate governance with robust sustainability disclosures leads to better financial outcomes. The study contributes to academic literature by quantifying these relationships in Sri Lanka's unique context and provides practical insights for regulators promoting governance reforms and companies implementing ESG strategies. Evidence of the study suggests integrated governance-sustainability approaches yield superior results compared to isolated initiatives. For practitioners, the results indicate that investing in both board development and sustainability transparency can create financial value. The research also informs policy by showing how regulatory frameworks might encourage combined governance and reporting improvements. These findings are particularly relevant for emerging markets seeking to enhance both corporate transparency and financial performance simultaneously.

Keywords: Corporate governance, sustainability reporting, board diversity, financial performance, emerging markets

I wish to acknowledge S.M.U.T.S. Subasinghe for his guidance and supervision.

**ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාල සිසුන් තිරසාර විලාසිතා නිෂ්පාදන
මිලදී ගැනීමේ අභිප්‍රාය කෙරෙහි බලපාන සාධක**

ඩී. එස්. එන් වන්දනානති

අලෙවි කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19085@arts.pdn.ac.lk

වර්තමානයේ පරිසර හිතකාමී සමාජයක් තුළ, විලාසිතා කර්මාන්තය පරිසරයට ඇති සෘණාත්මක දායකත්වය හේතුවෙන් වැඩි අවධානයකට ලක් වී තිබේ. තිරසාරභාවය වඩාත් වැදගත් වන විට, සමාගම් පරිසර හිතකාමී පිළිවෙත් අනුගමනය කිරීමට පෙළඹේ. කෙසේ වෙතත්, තිරසාර විලාසිතා ක්ෂේත්‍රයේ පාරිභෝගික මිලදී ගැනීමේ අභිප්‍රායන් අවබෝධ කර ගැනීම සංකීර්ණ ගැටලුවක් බවට පත්ව තිබේ. එබැවින්, මෙම අධ්‍යයනය පාරිභෝගික දැනුම, පාරිසරික සැලකිල්ල සහ වැඩිපුර ගෙවීමට ඇති කැමැත්ත කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින්, තිරසාර විලාසිතා සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්ගේ මිලදී ගැනීමේ අභිප්‍රාය කෙරෙහි බලපාන සාධක සහ ඒ අතර සම්බන්ධතාව පරීක්ෂා කිරීම අරමුණු කරයි. නියැදිය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාල සිසුන් 110 ක් ගුගල් පෝරම භාවිත කරමින් මාර්ගගත ස්වයං-පරිපාලිත ප්‍රශ්නාවලියක් හරහා ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කරන ලදී. දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීම සඳහා සමාජ විද්‍යාව සඳහා සංඛ්‍යානමය පැකේජය: අනුවාදය 23* භාවිත කරන අතර සමීක්ෂණය වගු, සංඛ්‍යාත සහ ප්‍රතිශත භාවිත කරමින් විස්තරාත්මකව විශ්ලේෂණය කරන ලදී. තිරසාර විලාසිතා නිෂ්පාදන මිලදී ගැනීමේ අභිප්‍රාය කෙරෙහි බලපාන (පාරිභෝගික දැනුම, පාරිසරික සැලකිල්ල සහ වැඩිපුර ගෙවීමට ඇති කැමැත්ත) යන සාධක අතර සම්බන්ධය විශ්ලේෂණය කිරීමේදී විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාලේඛනවලින් පෙන්නුම් කළේ ප්‍රතිචාර දැක්වූවන් තිරසාර විලාසිතා පරිභෝජනය සමඟ මධ්‍යස්ථව එකඟ වූ බවත් (මධ්‍යන්‍ය =3.54), මධ්‍යස්ථ පාරිසරික සැලකිල්ලක් පිළිබිඹු කළ බවත් (මධ්‍යන්‍ය =3.53) සහ වැඩිපුර මිලක් ගෙවීමට මිශ්‍ර කැමැත්තක් දැක්වූ බවත් (මධ්‍යන්‍ය=3.49) මිල සැලකිය යුතු බාධකයක් ලෙස පවතින බවත්ය. සොයාගැනීම්වලින් හෙළි වන්නේ තිරසාර විලාසිතා නිෂ්පාදන මිලදී ගැනීමට සිසුන්ගේ කැමැත්ත සැලකිය යුතු ලෙස බලපාන්නේ ඔවුන්ගේ පාරිභෝගික දැනුමේ මට්ටම, පාරිසරික සැලකිල්ල සහ තිරසාරභාවය පිළිබඳ වැඩිදුර ඉගෙන ගැනීමට ඇති උනන්දුව මත බවයි. මෙම සාධක සාමූහිකව මිලදී ගැනීමේ තීරණවලට බලපෑම් කරන අතර, තරුණ පාරිභෝගිකයින් අතර තිරසාර පරිභෝජනය ප්‍රවර්ධනය කිරීමේදී දැනුම්වත්භාවය සහ පාරිසරික ආකල්පවල වැදගත්කම ඉස්මතු කරයි. විලාසිතා කර්මාන්තය තුළ පාරිභෝගික දැනුම වැඩි දියුණු කිරීම සහ පාරිසරික වශයෙන් වගකිවයුතු හැසිරීම් පෝෂණය කිරීම සඳහා ඉලක්කගත අධ්‍යාපනික මූලපිරීම්වල අවශ්‍යතාව පෙන්නුම් කෙරේ නිගමනයක් ලෙස, පාරිභෝගිකයින් තිරසාරභාවය කෙරෙහි ධනාත්මක ආකල්ප පෙන්නුම් කරන අතර, ප්‍රායෝගිකව අනුගමනය කිරීමේදී එය මිල සංවේදීතාව යන සාධකය මගින් සීමා වේ. තිරසාර පරිභෝජනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා, ව්‍යාපාර දැරිය හැකි මිල වැඩි දියුණු කිරීම සහ නිෂ්පාදන වටිනාකම ඉස්මතු කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතුය.

ප්‍රමුඛ පද : මිලදී ගැනීමේ අභිප්‍රාය, තිරසාර විලාසිතා, පාරිභෝගික දැනුම, පාරිසරික සැලකිල්ල, වැඩිපුර ගෙවීමට ඇති කැමැත්ත

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ආර් එම් යූ ආර් කේ රත්නායක මියගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ගැටුම් කළමනාකරණය තුළ නායකත්ව චිත්තවේගී බුද්ධියේ භූමිකාව:
ශ්‍රී ලංකා ඇගයුම් ක්ෂේත්‍රයේ ඇසුරින් කළ ගුණාත්මක අධ්‍යයනයක්**

එස්.එම්.එස්. දුලාංජනී

කළමනාකරණ අධ්‍යයන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදේණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19172@arts.pdn.ac.lk

ගැටුම් යනු ඇගයුම් අංශය වැනි අධි පීඩන කර්මාන්තවල ස්වභාවිකවම හා නොවැළැක්විය හැකි කොටසක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැකිය. එලදායී හා සුසංයෝගී වැඩ පරිසරයක් පවත්වා ගැනීමේ දී ආරවුල් කළමනාකරණයට අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් වන්නේ එලදායී නායකත්වයයි. කළමනාකරණය සහ මනෝවිද්‍යාව යන ක්ෂේත්‍ර දෙකෙහිම නව්‍ය සංකල්පයක් ලෙසට වර්තමානයේ ජනප්‍රිය වන චිත්තවේගී බුද්ධිය නායකත්වය තුළින් ගැටුම් නිරාකරණය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රායෝගික වශයෙන් අත්‍යවශ්‍යභාවයක් පෙන්නුම් කරයි. මෙම අධ්‍යයනය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ඇගයුම් අංශයේ සේවා ස්ථාන ගැටුම් කළමනාකරණය කිරීමට නායකත්වයේ චිත්තවේගී බුද්ධිය දායක වන ආකාරය ගවේෂණය කිරීමට උත්සාහ කරයි. අධ්‍යනයේ ප්‍රධාන අරමුණු ලෙසට නායකයින් චිත්තවේගී බුද්ධිය දකින ආකාරය විමර්ශනය කිරීම, ගැටුම් කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් නායකත්වය චිත්තවේගී බුද්ධිය භාවිතා කරන ආකාරය විමර්ශනය සහ එහිදී නායකයින් මුහුණ දෙන ප්‍රධාන අභියෝග විමර්ශනය කිරීම දැක්විය හැකිය. ඇගයුම් අංශය තුළ කළමනාකරුවන් නායකයින් ලෙසට යොදා ගැනෙන ජීවමාන අත්දැකීම්, ප්‍රතිචාර හමුවේ සම්මුඛ සාකච්ඡා භාවිතයෙන් දත්ත රැස්කිරීමට අදහස් කරන නිසාවෙන් පර්යේෂණය ගුණාත්මක ක්‍රමවේදයකට අනුව සිදුකරයි. අරමුණු සහගත සාම්පල නියදි ක්‍රමයක් භාවිත කිරීම සිදු කරයි. එතුළින් නියැදිය ලෙසට ශ්‍රී ලංකාවේ ත්‍රිකුණාමල දිස්ත්‍රික්කය ආවරණය කරමින් ඇගයුම් කර්මාන්ත කළමනාකාරී පුද්ගලයින් හය දෙනෙක් පර්යේෂණයට භාජනය කිරීමෙන් දත්ත රැස් කර ගනී. දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා තේමාත්මක විශ්ලේෂණය යොදා ගනී. දත්ත විශ්ලේෂණයෙන් හෙළිවූයේ තමාගේ හැගීම් කළමනාකරණය කිරීම බොහෝ දෙනෙකු චිත්තවේගී බුද්ධිය ලෙසට නිර්වචනය කරන බවයි. ඊට අමතරව නායකයින් ලෙස ඔවුන් ක්‍රියාකාරී සවන් දීම, පුද්ගලික සහ කණ්ඩායම් සාකච්ඡා, ආවේගශීලී ප්‍රතික්‍රියා පාලනය කිරීම යන ප්‍රවේශයන් ගැටුම් ආමන්ත්‍රණයේ දී උපාය මාර්ග ලෙසට භාවිත කරන බවත් එය වඩා හොඳ විසඳුම් ලබා ගැනීම වෙනුවෙන් තීරණ මෙහෙයවීමට සහ එලදායී සන්නිවේදනයට මග පෑදීම චිත්තවේගී බුද්ධියේ ප්‍රධාන කාර්යයන් ලෙසටත් ප්‍රතිඵල ලබා ගන්නා ලදී. එමෙන්ම එහිදී විවිධත්වයෙන් යුතු ශ්‍රම බලකාය, චිත්තවේගී බුද්ධි මට්ටම්වල පවතින පරස්පරතාවය සහ නිෂ්පාදන පීඩනය චිත්තවේගී බුද්ධිය යෙදීමේදී නායකයින් මුහුණ දෙන ප්‍රධාන අභියෝග බවටත් ප්‍රතිඵල ඉදිරිපත් විය. නිගමනය වශයෙන් චිත්තවේගී බුද්ධිය ගැටුම් සාර්ථකව විසඳා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මෙහෙයවන වැදගත් සංකල්පයක් සහ එය පුහුණු කළ යුතු සංකල්පයක් ලෙසටත් නිර්දේශ කළ හැකි ය.

ප්‍රමුඛ පද : චිත්තවේගී බුද්ධිය, ගැටුම් කළමනාකරණය, ස්වයං දැනුම්වත්භාවය

මෙම අධ්‍යනය සඳහා ඵරන්දනි ජයවික්‍රම මහත්මියගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය මෙහිදී ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ හෝටල් සහ සංචාරක ක්ෂේත්‍රයේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ
ව්‍යවසායකයන්ගේ වර්ධනය සහ තිරසාරභාවය කෙරෙහි තාක්ෂණය සහ හරිත
මූල්‍ය ඒකාබද්ධ කිරීමේ බලපෑම
:මහනුවර ප්‍රදේශය පදනම් කරගත් අධ්‍යයනයක්**

A.W.A.V. රණසිංහ
ව්‍යාපාර මූල්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
A19581@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ හෝටල් සහ සංචාරක කර්මාන්තය ජාතික ආර්ථිකයට ඉහළ දායකත්වයක් සපයයි. මහනුවර වැනි සංස්කෘතික වශයෙන් වැදගත් නගරවල කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර (SMEs) මෙම කර්මාන්තයේ කේන්ද්‍රීය භූමිකාවක් ඉටු කරයි. කෙසේ වෙතත්, මෙම ව්‍යාපාර සීමිත මූල්‍ය සම්පත්ල දැඩි තරගකාරිත්වය සහ වඩර්නය වන තිරසාර ව්‍යාපාරික මාර්ගයන්ගේ අවශ්‍යතාව ඇතුළු සැලකිය යුතු අභියෝගවලට මුහුණ දෙයි. මෙම පයෙර්ෂණ අධ්‍යයනය මහනුවර හෝටල් සහ සංචාරක අංශයේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල වඩර්නයට සහ තිරසාරභාවයට තාක්ෂණය සහ හරිත මූල්‍ය ඒකාබද්ධ කිරීමේ බලපෑම විමර්ශනය කරයි. මිශ්‍ර ක්‍රම ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කරමින් කුඩා හෝටල්, ආගන්තුක නිවාස, පරිසරික හෝටල්, අවන්හල්, සංචාරක ආයතන සහ අනෙකුත් සංචාරක සේවා සපයන්නන් ඇතුළු විවිධ කාණ්ඩයන්ගෙන් ව්‍යාපාර 200ක් ඉලක්ක කර ගන්නා ලදී. ස්තරීකරණය කළ අහඹු නියැදි මගින් මාගර්ගත ප්‍රශ්නාවලියකින් ව්‍යාපාර 123කින් සහ සම්මුඛ සාකච්ඡාවලින් 20කින් දත්ත රැස් කරන ලදී. පයෙර්ෂණ සොයාගැනීම්වලින් හෙළිදරව් වූයේ තාක්ෂණය සහ හරිත මූල්‍ය යන දෙකම ඒකාබද්ධ කරන කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරල එම අංග ස්වාධීනව භාවිත කරන ඒවාට සාපේක්ෂව වැඩිදියුණු වූ මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාවක්, පාරිභෝගික තෘප්තියක් සහ ශක්තිමත් දිගුකාලීන තිරසාරභාවයක් පෙන්නුම් කරන බවයි. ප්‍රධාන අභියෝග අතර සීමිත මූල්‍ය සාක්ෂරතාවල හරිත මූල්‍ය සඳහා දැඩි සුදුසුකම් සහිත නිණර්යකයන් සහ තාක්ෂණික විසඳුම් පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් දැනුම්වත්භාවයක් නොමැතිකම අඩංගු වේ. අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵල අනුවල තාක්ෂණය සහ හරිත මූල්‍ය සාපර්කව ඒකාබද්ධ කිරීමෙන් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල තරගකාරිත්වය සහ තිරසාරභාවය සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි දියුණු වේ. කෙසේ වෙතත්, ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අභියෝග ජය ගැනීමට සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සංචාරක අංශය පුරා පුළුල් ලෙස භාවිත කිරීම සහතික කිරීම සඳහා සහාය වන ප්‍රතිපත්ති රාමු, අරමුදල් සඳහා ඉක්මන් ප්‍රවේශය සහ ඉලක්කගත ධාරිතාවන් ගොඩනැගීමේ මූලපිරීම් අවශ්‍ය බව පැහැදිලි වේ.

ප්‍රමුඛ පද: තාක්ෂණය, හරිත මූල්‍ය, තිරසාරභාවය, සංචාරක අංශය, මහනුවර

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා එම්.ජී.පී.ඩී. මැණිකේගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**තොරතුරු තාක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයේ නිවසේ සිට වැඩ කරන විවාහක
කාන්තාවන්ගේ රැකියා ජීවිත සමතුලිතතාවය සඳහා
බලපාන සාධක හඳුනා ගැනීම**

එම්.ජී.එන්.කේ.රංඛණ්ඩාර
ව්‍යාපාර අධ්‍යයන දෙපාර්තමේන්තුව,, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a198586@arts.pdn.ac.lk

වර්තමානයේ බොහෝ සංවිධාන නිවසේ සිට වැඩ කිරීමේ ප්‍රතිපත්තියට මාරු වෙමින් සිටී. මෙම නව සංකල්පය සමඟ බොහෝ සේවකයෝ රැකියා, ජීවන සමතුලිතතාවය සමඟ පොරබදමින් සිටිති. ශ්‍රී ලංකාවේ තොරතුරු තාක්ෂණ නිවසේ සිට වැඩ කිරීමේ සංකල්පයට අනුගත වන එක් ප්‍රමුඛ ක්ෂේත්‍රයකි. මෙම සංකල්පය සමඟ විශේෂයෙන් විවාහක කාන්තාව බොහෝ විට වෘත්තීය වගකීම් සහ පවුල් වගකීම් සමතුලිත කිරීමේදී අභියෝගවලට මුහුණ දෙයි. එබැවින්, මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ තොරතුරු තාක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයේ නිවසේ සිට වැඩ කරන විවාහක කාන්තාවන්ගේ රැකියා ජීවිත සමතුලිතතාවයට බලපාන සාධක හඳුනා ගැනීමයි. මෙය ප්‍රමාණාත්මක විශ්ලේෂණයකි. පර්යේෂණය සඳහා මෙම ක්ෂේත්‍රයේ සේවය කරන විවාහක කාන්තාවන් එකසිය විසි දෙනෙකුගෙන් අනූ දෙනෙකුගේ නියැදියට ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් සමීක්ෂණය සඳහා දත්ත එකතු කිරීම සිදුකළ කර ඇත. එම නියැදිය තෝරාගනු ලැබුවේ Table for Determining sample size of a known population (Krejcie & Morgan, 1970) මගින්ය. එකතු කරන ලද දත්ත ප්‍රතිගාමී විශ්ලේෂණය හරහා SPSS 25 මෘදුකාංග භාවිතයෙන් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. මෙම අධ්‍යයනයේ දී උපකල්පන තුනක් පරීක්ෂා කර ඇත. එහිදී සොයාගැනීම්වලින් හෙළි වූයේ සමාජ-ආර්ථික තත්ත්වය සහ පවුලේ සහය රැකියා ජීවන සමතුලිතතාවය සමඟ සැලකිය යුතු සම්බන්ධතාවයක් පෙන්නුම් කරන බවයි. ඊට වෙනස්ව, කළමනාකරණ සහාය දුර්වල සහ සංඛ්‍යානමය වශයෙන් නොවැදගත් බලපෑම් පෙන්නුම් කළ නමුත්, ඒවායේ බලපෑමේ දිශාව ධනාත්මක විය. දුරස්ථ රැකියා සැකසුම්වල කාන්තාවන්ගේ යහපැවැත්ම සහ ඵලදායිතාව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ආර්ථික අභියෝගවලට මුහුණ දීම සහ සහායක වැඩ පරිසරයන් නිර්මාණය කිරීම කෙරෙහි ආයතනික ප්‍රතිපත්ති සහ රජයේ මූලපිරීම් වැඩි අවධානයක් යොමු කරන ලෙස නිර්දේශ කළ හැක. එමෙන්ම නිවසේ පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීම සහ වඩා හොඳ ආර්ථික තත්ත්වයන් තුළින් කාන්තාවන් බලගන්වීම, නිවසේ සිට වැඩ කරන අතරතුර රැකියා සහ පවුල් වගකීම් ඵලදායී ලෙස කළමනාකරණය කිරීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද- රැකියා ජීවිත සමතුලිතතාවය, සමාජ-ආර්ථික සාධක, කළමනාකරණ සහය, පවුලේ සහයෝගය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ආර්.ඒ. බර්තොලම්යුස්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ඇගයුම් කර්මාන්තය තුළ සේවක හඬ වර්යාව

එම්.එම්.එස් රත්නායක

කළමනාකරණ අධ්‍යයන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදේණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19611@arts.pdn.ac.lk

සේවක හඬ වර්යාව යනු තීරණ ගැනීම, නවෝත්පාදනය සහ සේවා ස්ථාන වැඩි දියුණු කිරීමට බලපෑම් කළ හැකි අභිමත, ක්‍රියාශීලී සන්නිවේදන ආකාරයක් වන අතර ආයතනික කාර්ය සාධනය සහ සේවක යහපැවැත්මේ වැදගත් අංගයකි. ඇගයුම් කර්මාන්තය වැනි ශ්‍රම අධික කර්මාන්තවල හඬ වර්යාවට බලපාන සාධක අවබෝධ කර ගැනීම වැදගත් වන අතර ඒ සඳහා ශ්‍රී ලංකාව තුළ සිදු කරන ලද පර්යේෂණ ඉතා සීමිත ය. එබැවින් ඇගයුම් ආයතනය තුළ ප්‍රවර්ධන හඬ, තහනම් හඬ සහ සහායක හඬ යන ප්‍රධාන හඬ වර්ග තුන සඳහා බලපාන පුද්ගලික සහ ආයතනික මට්ටමේ සාධක ඇගයුම් කර්මාන්ත සන්දර්භය තුළ නිෂ්පාදන අංශයේ සේවකයින් ආශ්‍රයෙන් ගවේෂණය කිරීමේ ගැටලුව මෙම පර්යේෂණ නිබන්ධනය ආමන්ත්‍රණය කරයි. මේ සඳහා ඇගයුම් ක්ෂේත්‍රයේ එක මහා පරිමාණ ආයතනයක් තෝරාගෙන ඒ සඳහා තනි සිද්ධි අධ්‍යයන සැලසුමක් භාවිත කරමින් ගුණාත්මක පර්යේෂණ ප්‍රවේශයක් භාවිත කරන ලදී. ආයතනය තුළ නිෂ්පාදන අංශයේ සේවකයින් දහතුන් දෙනෙකු සමඟ ගැඹුරු, අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා හරහා දත්ත රැස් කරන ලදී. තේමාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමය භාවිතයෙන් දත්ත විශ්ලේෂණය කරන ලද අතර සහභාගිවන්නන්ගේ ආධ්‍යාන සමඟ ගැඹුරු සම්බන්ධතාවයක් ඇති කර ගැනීම සඳහා කේතනය සහ තේමා සංවර්ධනය කරන ලදී. සොයාගැනීම් ඔස්සේ කළමනාකරුවන් අදහස් පිළිගැනීම සහ යෝජනාවලට ත්‍යාග පිරිනමන පරිසරයක් තුළ සේවකයින්ට අවස්ථාව ලැබුණු විට ප්‍රවර්ධනාත්මක හඬක් පෙන්නුම් බවත් කළමනාකරුවන්ගේ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම වැනි හේතු සාධක හේතුවෙන් ඔවුන් ප්‍රවර්ධනාත්මක හඬෙන් බැහැර වන බවත් හෙළි විය. දීර්ඝ සේවා කාලය, ආත්ම විශ්වාසය, කණ්ඩායම් සහයෝගය සහ ආයතනික විශ්වාසය ආදී හේතු සාධක හේතුවෙන් සේවකයින් තහනම් හඬෙහි නිරත වූ අතර දඬුවම් ලැබීමට ඇති බිය, ඉහළ කළමනාකරුවන් නොසලකා හැරීම, ජ්‍යෙෂ්ඨ සේවකයින්ගේ අදහස්වලට පමණක් ඇහුම්කන් දීම වැනි හේතු නිසා බොහෝ දෙනෙක් ඉන් බැහැරව නිහඬව සිටින බවත් හෙළි විය. තම කළමනාකරුවන් පිළිබඳව ඇති විශ්වාසය සහ තමාට වාසිදායක තත්ත්වයක් අත්වන අවස්ථාවන්හි දී සේවකයින් විසින් සහායක හඬ බහුලව භාවිතා කරන බව පර්යේෂණ ඔස්සේ සොයා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව මෙම ආයතනය තුළ සේවක හඬෙහි නිරත වීමට ඉතා ඉහළ අවස්ථාවක් පවතින්නා සේම එය සීමා වන අවස්ථාද පවතින බව මෙම පර්යේෂණය ඔස්සේ හෙළි විය. සේවක හඬ වර්යාව ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය නම් සංවිධාන විධිමත් යාන්ත්‍රණ සැපයීම පමණක් නොව ආරක්ෂිත, සාධාරණ පරිසරයක් පෝෂණය කළ යුතු බව අධ්‍යයනයෙන් නිගමනය කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද : ඇගයුම් කර්මාන්තය , සේවක හඬ වර්යාව, ප්‍රවර්ධන හඬ, තහනම් හඬ, සහායක හඬ

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා රබීතා මුණසිංහ මියගෙන් ලද උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුරවකව සිහිපත් කරමි.

**ග්‍රාමීය ව්‍යවසායකත්වයේ දිගුකාලීන පැවැත්ම සඳහා පවතින අභියෝග
ගවේෂණය කිරීම: දෙහිඕවිට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ රසකැවිලි
නිෂ්පාදකයින් ඇසුරින්**

D.L.M.N. සමරතුංග
කළමනාකරණ අධ්‍යයන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19665@arts.pdn.ac.lk

මෙම පර්යේෂණය දෙහිඕවිට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ රසකැවිලි නිෂ්පාදකයින් කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් ග්‍රාමීය ව්‍යවසායකත්වයේ දිගුකාලීන පැවැත්මට බලපාන අභියෝග හඳුනා ගැනීම අරමුණු කරයි. ග්‍රාමීය ව්‍යවසායකත්වය ආර්ථික සංවර්ධනයට හා රැකියා උත්පාදනයට වැදගත් වුවද, බොහෝ විට ඒවායේ දිගුකාලීන පැවැත්ම අභියෝගවලට ලක් වේ. මෙම අධ්‍යයනය මගින් දෙහිඕවිට ප්‍රදේශයේ ග්‍රාමීය ව්‍යවසායකත්වයට දිගුකාලීනව ව්‍යාපාර පවත්වා ගැනීමට නොහැකි වීමට හේතු, ඔවුන් මුහුණ දෙන ප්‍රධාන අභියෝග සහ මෙම අභියෝග ජය ගැනීමට ඔවුන් අනුගමනය කරන ක්‍රමවේද විමර්ශනය කරනු ඇත. දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ නිරීක්ෂණ භාවිත කරන ලදී. මේ සඳහා දෙහිඕවිට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ 10කින් යුත් නියැදියක් යොදා ගන්නා ලදී. මෙමගින් ග්‍රාමීය ව්‍යවසායකයින්ගේ අත්දැකීම්, ගැටලු සහ විසඳුම් පිළිබඳ ගැඹුරු අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට හැකි විය. අනාවරණ මගින් මූල්‍ය දුෂ්කරතා, අලෙවිකරණ ගැටලු, අමුද්‍රව්‍ය මිල උච්චාවචනයන්, තාක්ෂණික දැනුම නොමැතිකම, අධ්‍යාපන පද්ධතියේ ගැටලු සහ රජයේ සහායෙහි අඩුපාඩු වැනි ප්‍රධාන අභියෝග හඳුනා ගන්නා ලදී. මීට අමතරව සාමාන්‍යමය සංස්කෘතික සම්මත, ආර්ථික සමාජ සංස්කෘතික ගැටලු යනාදී අභියෝග හඳුනා ගත හැකිය. නිගමනය වන්නේ ග්‍රාමීය ව්‍යවසායකත්වයේ දිගුකාලීන පැවැත්මට බාධා කරන විවිධ සාධක පවතින අතර, ඒවා ජය ගැනීමට විධිමත් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති, ප්‍රායෝගික පුහුණුවීම් සහ වෙළඳපොළට ප්‍රවේශය වැඩි දියුණු කිරීම, ව්‍යවසායකත්වය අධ්‍යාපනය, ප්‍රවීණයන් හා නව ව්‍යවසායකයින් අතර සංවාද, ප්‍රවර්ධනය සඳහා සහාය වීම අත්‍යවශ්‍ය බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: ග්‍රාමීය ව්‍යවසායකත්වය, අභියෝග, දිගුකාලීන පැවැත්ම, දෙහිඕවිට, රසකැවිලි නිෂ්පාදකයින්

මෙම අධ්‍යයන සඳහා වයි. වයි. සෙනෙවිරත්න අධීක්ෂකවරියගෙන් ලැබුණු උපදේශන සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ මාර්ගගත ආහාර බෙදා හැරීම හා
මාර්ගගත කුලී රථ ඇනවුම් කිරීමේ සේවා ප්‍රවර්ධනයට
විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍ය ප්‍රජාවේ දායකත්වය**

ආර්.ඒ.ඒ.එන්.සේනාරත්න

කළමනාකරණ අධ්‍යයන දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19702@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ විශේෂයෙන් තරුණ, තාක්ෂණික දැනුමක් ඇති පරිශීලකයින් අතර, මාර්ගගත ආහාර බෙදා හැරීම සහ කුලී රථ සේවා වේගවත් වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරයි. විශ්වවිද්‍යාල සිසුන් ශක්තිමත් ඩිජිටල් සාක්ෂරතාවය සහ සමාජ බලපෑම සහිත ඉහළ ක්‍රියාකාරී පාරිභෝගික අංශයක් නියෝජනය කරයි. මෙම අධ්‍යයනය පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ නියැදියක් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් මාර්ගගත ආහාර බෙදා හැරීම සහ කුලී රථ සේවා ප්‍රවර්ධනය සහ තිරසාර භාවිතය සඳහා විශ්වවිද්‍යාල සිසුන් දායක වන ආකාරය විමර්ශනය කරයි. මෙම පර්යේෂණයට 3 වන සහ 4 වන වසරවල සිසුන් සමඟ අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා දහයක් ඇතුළත් වන අතර ඔවුන්ගේ අධ්‍යයන පරිණතභාවය, විවිධ අවබෝධය සහ සේවා භාවිතය සහ ප්‍රවර්ධන හැසිරීම් පිළිබඳ විවෘත අවබෝධයක් ලබා දීමේ හැකියාව සඳහා තෝරා ගන්නා ලදී. මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ වූයේ සංජානනීය වටිනාකම මත පදනම්ව සිසුන්ගේ අපේක්ෂාවන් වෙනස් වන ආකාරය හඳුනා ගැනීම, පාරිභෝගික පක්ෂපාතිත්වයට දායක වන සාධක තේරුම් ගැනීම සහ සම වයසේ මිතුරන්ගේ බලපෑම සහ සමාජ මාධ්‍යවල බලපෑම පරීක්ෂා කිරීමයි. තේමාත්මක විශ්ලේෂණයෙන් හෙළි වූයේ සංජානනීය වටිනාකම දැරිය හැකි මිල, පහසුව, සේවා විශ්වසනීයත්වය, වේගය සහ යෙදුම් භාවිතය මෙම සේවාවන් භාවිතා කිරීම සහ අඛණ්ඩව භාවිතා කිරීම යන දෙකම හැඩගස්වන බවයි. පක්ෂපාතිත්වය සම්බන්ධයෙන් ගත් කල, පුනරාවර්තන භාවිතය සේවා ගුණාත්මකභාවය, ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් සහ පෙර ධනාත්මක අත්දැකීම් මගින් මෙහෙයවනු ලැබේ. මෙම අධ්‍යයනයෙන් සිසුන්ගේ තීරණ ගැනීමේදී මඟ පෙන්වීමේදී සම වයසේ මිතුරන්ගේ නිර්දේශ, කණ්ඩායම් හැසිරීම් සහ කට්ටි කට කතාවල ප්‍රබල බලපෑම ඉස්මතු කරයි. බලපෑම්කරුවන්ගේ අන්තර්ගතය සහ පරිශීලක අන්තර්ක්‍රියා හරහා දෘශ්‍යතාව සහ සන්නාම විශ්වාසය වැඩි දියුණු කිරීමෙන් සමාජ මාධ්‍ය මෙම බලපෑම් තවදුරටත් පුළුල් කරයි. සොයාගැනීම් නිගමනය කරන්නේ විශ්වවිද්‍යාල සිසුන් පාරිභෝගිකයින් ලෙස පමණක් නොව ඔවුන්ගේ ජාල හරහා අවිධිමත් සන්නාම උපදේශකයින් ලෙසද ක්‍රියා කරන බවයි. තරඟකාරී ඩිජිටල් සේවා වෙළඳපොළේ නියැලීම, ළඟා වීම සහ රඳවා තබා ගැනීම ශක්තිමත් කිරීම අරමුණු කරගත් සේවා සපයන්නන් සඳහා ඔවුන්ගේ බලපෑම ඉතා වැදගත් වේ.

ප්‍රමුඛ පද: විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්, වටහාගත් වටිනාකම, පාරිභෝගික පක්ෂපාතිත්වය, සමාජ මාධ්‍ය බලපෑම, සම වයසේ මිතුරන්ගේ නිර්දේශ

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා Y.Y. සෙනවිරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ඉදිකිරීම් අංශයේ අනතුරු අවම කිරීම සඳහා ආරක්ෂක කළමනාකරණයේ
බලපෑම ගවේෂණය කිරීම
(කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමුකරමින්)**

එච්.ඩබ්ලිව්.ටී.ආර්. සෙව්වන්දි
ව්‍යාපාර අධ්‍යයන දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19716@arts.pdn.ac.lk

ඉදිකිරීම් කර්මාන්තය ශ්‍රී ලංකාවේ වේගයෙන්ම වර්ධනය වන අංශවලින් එකක් වන අතර ආර්ථික සංවර්ධනයට සහ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාප්තියට සැලකිය යුතු දායකත්වයක් සපයයි. කෙසේ වෙතත්, අධි අවදානම් මෙහෙයුම්ලා ප්‍රමාණවත් අධීක්ෂණයක් නොමැතිකම සහ ආරක්ෂක පියවරවල අසංවිධිත යෙදීම හේතුවෙන් එය අනතුරුවලට ගොදුරු වන කර්මාන්ත අතරට ශ්‍රේණිගත වේ. කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ ක්‍රියාත්මක වන ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස භාවිත කරමින්, ආරක්ෂක කළමනාකරණ පිළිවෙත් සේවා ස්ථාන අනතුරු අඩු කිරීමට බලපාන ආකාරය ගවේෂණය කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණයි. ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛ පෙළේ ඉදිකිරීම් සමාගමක් වන මාගා ඉංජිනේරු (පුද්ගලික) සමාගම ආශ්‍රයෙන් මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. පරිපාලන නිලධාරීන්, වෘත්තීය සමිති නායකයින් සහ ක්ෂේත්‍ර සේවකයින් යන පාර්ශවකරුවන්ගේ කණ්ඩායම් තුනක් සමඟ ව්‍යුහගත ප්‍රශ්නාවලියක්ල ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ සහ සම්මුඛ සාකච්ඡා ඇතුළත් මිශ්‍ර ක්‍රම ප්‍රවේශයක් භාවිත කරන ලදී. අංශ අතර අදාළත්වය සහතික කිරීම සඳහා සිවිල්ල යාන්ත්‍රික සහ විදුලි අංශ ඇතුළු විවිධ අංශවලින් දත්ත රැස් කරන ලදී. අනාවරණවලින් පෙනී යන්නේ PPE භාවිතයල නීතිපතා ආරක්ෂක පුහුණුවල කළමනාකරණ කැපවීම සහ ක්‍රියාශීලී වාර්තාකරණ සංස්කෘතියක් තුළින් එලදායි ආරක්ෂක කළමනාකරණය අනතුරු අවම කිරීමේදී සැලකිය යුතු කායර්භාරයක් ඉටු කරන බවයි. විධිමත් ආරක්ෂක කළමනාකරණ රාමුවක් පැවතීම අනතුරු අඩු කිරීම සමඟ ධනාත්මකව සහසම්බන්ධ වන බව ද නිරීක්ෂණය වූවේ සේවකයින් සහ අධීක්ෂකවරුන් අතර සහයෝගීතාවයක් ඇති විටය. දෛනික මෙහෙයුම්වලදී ආරක්ෂාව මූලික වටිනාකමක් ලෙස ඇතුළත් කිරීමෙන් ඉදිකිරීම් ආශ්‍රිත අනතුරු සැලකිය යුතු ලෙස අඩු කළ හැකි බව අධ්‍යයනයෙන් නිගමනය කෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ඉදිකිරීම් කමර්ථාන්ත වෙනුවෙන් ශක්තිමත් සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂණ උපාය මාර්ග සකස් කිරීමේදී ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්, කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සහ වැඩබිම් කළමනාකරුවන්ට මෙම අවබෝධය ඉතා වැදගත් වේ.

ප්‍රමුඛ පද: ඉදිකිරීම්, ආරක්ෂක කළමනාකරණය, අනතුරු, කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය, අවදානම් අඩු කිරීම

ඊ.පී මිල්ටන් රාජරත්නගේ මහ පෙන්වීම සහ අධීක්ෂණය වෙනුවෙන් ඔහුහට ස්තූතිය පුද කිරීමට කැමැත්තෙමි.

ප්‍රජා මූලික සංචාරක ව්‍යාපාරයේ යෙදෙන්නන් ඩිජිටල් තාක්ෂණය භාවිතා කිරීමේදී මුහුණ දෙන අභියෝග සහ එම අභියෝගයන්ට මුහුණ දීමට ගෙන ඇති උපාය මාර්ගය මොනවාද?

ඩබ්.ජී. උදයංගනී

කළමනාකරණ අධ්‍යයන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19802@arts.pdn.ac.lk / Pu329014@gmail.com

මෙම පර්යේෂණය ප්‍රජාමූලික සංචාරක ව්‍යාපාරිකයන් විසින් ඩිජිටල් තාක්ෂණය භාවිත කරන ආකාරය, එහිදී මුහුණදෙන අභියෝග සහ එම ගැටලු සඳහා ගත් උපායමාර්ග පිළිබඳව විමර්ශනය කරයි. සමාජ මාධ්‍ය ප්‍රවර්ධනය, මාර්ගගත වෙන්කිරීම් පද්ධති, තොරතුරු විශ්ලේෂණය ආදිය ඔස්සේ පාරිභෝගික සේවාවන් වඩාත් සාර්ථක කර ගැනීමට මෙම තාක්ෂණයන් උපකාරී වේ. සමාජ මාධ්‍ය අලෙවිකරණය, මාර්ගගත වෙන්කිරීම් පද්ධති වැනි ඩිජිටල් මෙවලම් භාවිතා කිරීමෙන්, මෙම ව්‍යවසායකයින් ඔවුන්ගේ මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීම පමණක් නොව, ගනුදෙනුකරුවන් ආකර්ෂණය කර රඳවා තබා ගැනීම ද සිදු කරයි. සමාජ මාධ්‍ය, වෙබ් අඩවි, මොබයිල් යෙදුම් සහ ඩිජිටල් ප්‍රචාරණ මෙවලම් මගින් ප්‍රාදේශීය සංචාරක ස්ථාන ජාත්‍යන්තර හා දේශීය සංචාරකයන්ට හඳුන්වාදීමේ හැකියාව වර්ධනය වී ඇති අතර, එය ප්‍රජා මූලික සංචාරක ව්‍යාපාරයන්ට ආදායම් වර්ධනයක් සහ තිරසාරත්වයක් ලබාදීමට දායක වී ඇත. මෙම පර්යේෂණය සඳහා ප්‍රජා මූලික සංචාරක ව්‍යාපාරවල අයිතිකරුවන් හා සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීමෙන් තොරතුරු ලබා ගන්නා ලදී. මෙම පර්යේෂණය ගුණාත්මක පර්යේෂණයක් වන අතර, තෝරාගත් ප්‍රදේශ කිහිපයක ප්‍රජා මූලික සංචාරක ව්‍යාපාරිකයින් සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත්වා ලබාගත් දත්ත තේමාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමය මගින් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ප්‍රධානතම තේමාවන් වන්නේ ප්‍රජා මූලික සංචාරක ව්‍යාපාරිකයන් ඩිජිටල් තාක්ෂණය භාවිත කිරීමේ ප්‍රතිලාභ, අභියෝග, අභියෝග ඇති වීමට හේතු හා විසඳුම් වේ. ප්‍රධානම ගැටළුව වන්නේ තාක්ෂණය පිළිබඳ දැනුම සහ සම්පත් හිඟයයි. කෙසේ වුවද, තාක්ෂණික කුසලතා අඩුවීම, මූල්‍ය ගැටලු, කම්කරුවන්ගේ හිඟය, සහ මනෝවිද්‍යාත්මක බාධක වැනි ගැටලුද ව්‍යාපාරිකයන් මුහුණ දී ඇති ප්‍රධාන අභියෝග වේ. පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල පෙන්වා දෙන්නේ ඩිජිටල් තාක්ෂණය ඔස්සේ නව පාරිභෝගිකයන් ආකර්ෂණය කිරීම, විශ්වාසය ගොඩනැගීම, සහ ලාභය වැඩි කිරීම සඳහා ඉහළ හැකියාවක් පවතින බවයි. මෙම පර්යේෂණයෙන් පෙන්වා දෙනු ලබන්නේ ප්‍රජාමූලික සංචාරක ව්‍යාපාර සඳහා ඩිජිටල් තාක්ෂණ භාවිතයෙන් මුහුණදුන් අභියෝග හා ප්‍රතිලාභ සහ ගැටලු සඳහා යෝජිත විසඳුම් පිළිබඳව අවබෝධයකි. එමෙන්ම, අදාළ ප්‍රතිඵල මත පදනම්ව, ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සංගම් සහ රජයේ ආයතන වෙත තාක්ෂණික පුහුණු වැඩසටහන්, මූල්‍ය සහාය, සහ ෂක්ති පහසුකම් ව්‍යාප්ත කිරීම සඳහා යෝජනා ඉදිරිපත් කරයි. කෙසේ වෙතත්, නිසි පුහුණුව හා අවබෝධය ඔස්සේ මෙම තාක්ෂණික මෙවලම් නිසි ලෙස භාවිතා කළහොත්, ප්‍රජා මූලික සංචාරක ව්‍යාපාරවලට තිරසාර වර්ධනයක් ලබා දිය හැකි බව මෙහිදී හෙළි විය.

ප්‍රමුඛ පද: ඩිජිටල් තාක්ෂණය, ප්‍රජාමූලික සංචාරක ව්‍යාපාර, ඩිජිටල් තාක්ෂණික අභියෝග, උපායමාර්ග

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ඩබ්.එම්.එච්.යූ. විජේතුංගගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ කාන්තා ව්‍යවසායකයන්ගේ සාර්ථකත්වය පිළිබඳව
පවතින සීමාකම් ගවේෂණය කිරීම
(මාවතගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ඇසුරින්)**

එම්.පී.එස්. විජේසූරිය
ව්‍යාපාර අධ්‍යයන දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19877@arts.pdn.ac.lk

මාවතගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමින්, ශ්‍රී ලංකාවේ කාන්තා ව්‍යවසායකයින්ගේ සාර්ථකත්වයට බාධා කරන සීමාවන් මෙම අධ්‍යයනයෙන් ගවේෂණය කෙරේ. කාන්තා ව්‍යවසායකයෝ ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාර සාර්ථකත්වය සීමා කරන සැලකිය යුතු බාධකවලට මුහුණ දෙමින් සිටිති. විශේෂයෙන් මාවතගම වැනි ග්‍රාමීය සහ අර්ධ නාගරික ප්‍රදේශවල මෙම තත්ත්වය බහුලව දක්නට ලැබේ. කාන්තා ව්‍යවසායකයින් මුහුණ දෙන ප්‍රධාන අභියෝග හඳුනාගෙන විශ්ලේෂණය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වන අතර, ඒවා ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර තුනකට වර්ගීකරණය කරයි. එනම්, සමාජ-සංස්කෘතික බාධක, මූල්‍ය බාධක සහ වශයෙනි. මාවතගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය තුළ තෝරාගත් වසම් හතක් හරහා එහි සිටින කාන්තා ව්‍යවසායකයින් විසිදෙනෙකු සමීක්ෂණය සඳහා යොදා ගැනිණ. ඒ සඳහා සරල අහඹු නියැදි භාවිත කරමින් ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් මගින් දත්ත රැස් කෙරිණ. ප්‍රාථමික දත්ත ව්‍යුහගත ප්‍රශ්නාවලියක් හරහා රැස් කරන ලද අතර, ද්විතීයික දත්ත අධ්‍යයන සඟරා, රජයේ වාර්තා, රාජ්‍ය ආයතන හා ශ්‍රී ලංකාවේ කාන්තා ව්‍යවසායකත්වයට අදාළ මෑත කාලීන අධ්‍යයනයන්ගෙන් රැස් කරන ලදී. කාන්තා ව්‍යවසායක සංවලනය සහ තීරණ ගැනීමේ ධාරිතාව සීමා කරන සැලකිය යුතු අභියෝග ලෙස සංස්කෘතික අපේක්ෂාවන් සහ පවුල් බැඳීම් පවතින බව සොයාගැනීම්වලින් හෙළි වේ. විධිමත් ණය ප්‍රභවයන් වෙත සීමිත ප්‍රවේශයක් සහ පවතින මූල්‍ය සේවා පිළිබඳ දැනුම්වත්භාවය නොමැතිකම මගින් මූල්‍ය සීමාවන් උග්‍ර වේ. ඊට අමතරව, අසාර්ථක වීමේ බිය සහ අඩු විශ්වාසනීය මට්ටම් වැනි පුද්ගලික සීමාවන් ව්‍යාපාර වර්ධනය සහ තිරසාරභාවය තවදුරටත් වළක්වයි. මාවතගම වැනි ප්‍රදේශවල කාන්තා ව්‍යවසායකයින් සවිබල ගැන්වීම පුද්ගල සහ පවුල් යහපැවැත්මට දායක වනවා පමණක් නොව, කලාපීය ආර්ථික සංවර්ධනය ද වැඩි දියුණු කරයි. මෙම පර්යේෂණය, කාන්තා ව්‍යවසායකයින්ට සහාය වීම සහ ශ්‍රී ලංකාවේ සියලු දෙනා ඇතුළත් ආර්ථික වර්ධනයක් ඇති කිරීම අරමුණු කරගත් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන සහ මූල්‍ය ආයතන සඳහා වටිනා අවබෝධයක් ලබා දෙයි. තවදුරටත් අධ්‍යයනයන් මගින් ව්‍යවසායකත්ව පුහුණුවේ දිගුකාලීන බලපෑම සහ පවතින බාධක ජය ගැනීම සඳහා ඉටුවන කාර්යභාරය ගවේෂණය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද - කාන්තා ව්‍යවසායකත්වය, සමාජ සංස්කෘතික බාධක, මූල්‍ය බාධක, ස්වයං බාධක, මාවතගම ප්‍රදේශය.

ඊ. පී මිල්ටන් රාජරත්නගේ මග පෙන්වීම සහ අධීක්ෂණය වෙනුවෙන් ඔහුහට ස්තූතියි පුද කිරීමට කැමැත්තෙමි.

CLASSICAL LANGUAGES

TRADITIONAL FOOD AND PRESERVATION IN ANCIENT ROME AND SRI LANKA FOR HEALTHY LIVING: A COMPARATIVE STUDY

A.W.S.Sajeewani Akuramboda

Department of Classical Languages, University of Peradeniya

a19ai912@arts.pdn.ac.lk

Traditional Roman and Sri Lankan farmers present a unique blend of local traditions integrated into agriculture and food preservation, supporting the environment and food sustainability. Roman traditional effective methods food preservation and Sri Lankan Buddhist principles such as mindfulness, interdependence, and ethical conduct have significantly influenced the local way of life, fostering holistic sustainability and harmony. During the last decades, several research projects have focused on traditional food preservation methods around the world. However, the practical application of the Roman and Sri Lankan lunar calendars and Buddhist principles in modern development contexts remains underexplored. The current study examines how traditional food preservation methods in ancient Rome and Sri Lanka can be used to promote the United Nations Sustainability Goals (02 and 12). It also examines the relevance of Buddhist teachings and Roman philosophy in addressing contemporary food challenges faced by the world. Roman and Sri Lankan literary and archaeological sources are used as sources of primary information. Qualitative data were collected from experts in food and agriculture. Secondary data was gathered through a comprehensive review of literature, local documents, scholarly material acquired in audio and video recordings available in the Public domain. The study revealed that local food preservation, traditional Roman and Sri Lankan cosmic knowledge, Buddhist principles, and Roman philosophy significantly influence various aspects of modern food-related issues: responsible consumption, environmental sustainability and health issues. The study revealed that these, when combined with modern technology, can overcome current challenges. Taking traditional wisdom, cosmological understanding and Buddhist principles, Roman philosophy on moderation into account, this interdisciplinary approach suggests a practical approach to a healthy life using ancient wisdom.

Keywords: Food preservation, traditional knowledge, sustainable goals, Buddhist principles, healthy living

I wish to acknowledge Varunadatta Edirisinghe for her guidance and supervision.

CICERO'S MORAL PHILOSOPHY AS A THEORETICAL FOUNDATION FOR MORAL EDUCATION IN SECONDARY GOVERNMENT SCHOOLS IN SRI LANKA

G.M.S.T. Bandara

Department of Classical Languages, University of Peradeniya

a19ai913@arts.pdn.ac.lk

This research explores the enduring relevance of Cicero's moral philosophy, as outlined in *De Officiis*, and its potential to guide moral value-based reforms in the Sri Lankan education system. Anecdotal evidence shows that ethical erosion in youth behaviour and civic disengagement are serious concerns. This study examines how Cicero's four cardinal virtues, wisdom (*prudentia*), justice (*iustitia*), courage (*fortitudo*), and temperance (*temperantia*) can be adapted to the secondary school curricula to provide a universal moral framework for Sri Lankan education to cultivate more virtuous, reflective, and socially responsible citizens. Methodologically, this qualitative research draws upon textual analysis of *De Officiis*, a comparative review of civic education models in selected countries, and policy analysis of Sri Lanka's National Curriculum Framework (NCF). Comparative case studies from Finland, Japan, and Nigeria highlight the benefits of structured and value-driven moral and civic education. Through interpretive and thematic methods, the research identified a gap in moral educational training in Sri Lankan secondary education in which theory and discipline-specific teaching/ learning skill development are prioritised. The findings indicate that Sri Lanka's current approach to moral instruction lacks philosophical coherence, practical application, consistent progress monitoring, and cultural adaptability. The study recommends Cicero's model as a timeless and adaptable foundation to education for a contextualised, culturally sensitive method enhanced by comparative insights based on five actionable proposals: embedding Cicero's virtues into the civic syllabus, making teacher training in moral facilitation mandatory, promoting interdisciplinary ethical inquiry and school-wide service-learning, mentoring based on virtuous role models, and developing emotional intelligence through practice-opportunities. The study concludes that moral education must transcend rote teaching and instead shape character through lived, reflective, and community-centred experiences. Cicero's moral vision, rooted in duty, rationality, and the common good, can serve as a timely and relevant guide to moral education in the modern context.

Keywords: Cicero, moral education, Sri Lanka, secondary education

I wish to acknowledge K.M.R.N. Kulatunga for her guidance and supervision.

A PILOT STUDY ON THE USE OF STOIC PRINCIPLES IN MANAGING STRESS AMONG UNDERGRADUATES OF THE UNIVERSITY OF PERADENIYA

M.R.K.N.Dassanayake

Department of Classical Languages, University of Peradeniya

a19ai915@arts.pdn.ac.lk

This pilot study explores the use of Stoic philosophy, particularly, the teachings of Marcus Aurelius, as a practical tool for stress management among undergraduates of the University of Peradeniya, Sri Lanka. With increasing psychological conditions among university students globally, this research tries to explore how Stoic principles, such as the dichotomy of control, emotional regulation, and rational detachment, could support students in dealing with stress from academic, financial, and cultural factors. Based on Marcus Aurelius' *Meditations*, and using a mixed-methods qualitative and quantitative design, this study engaged 30 undergraduate students from different faculties over a one-month intervention period. Participants practised Stoic exercises, including journaling, negative visualisation, and reflection on controllable vs. uncontrollable events. Findings indicate that a large proportion of students found Stoic practices to be highly effective. More than 80% reported having greater emotional stability, increased clarity in decision-making, reduced anxiety about things outside their control, and improved ability to manage academic pressure. Moreover, a number of students also reported positive changes in interpersonal relationships, self-control, and setting long-term goals. The study also identified some of the key challenges in practising Stoicism, such as regulating emotional reactions without suppression, managing pressure from societal expectations, and avoiding social alienation. Despite challenges, students were keen to apply Stoic principles and indicated the desire for more structured guidance and cultural interpretation. The findings show that Stoic philosophy can provide a credible non-medical, non-intrusive solution to enhance students' mental health and well-being, which highlights Stoicism as a flexible, practical system for managing stress, and building self-discipline, and psychological strength. The study recommends developing culturally responsive Stoic training modules and the incorporation of Stoic practices in student support programmes. Further research is called for to determine long-term outcomes and the use of Stoicism in wider South Asian educational contexts.

Keywords: Stoicism, Marcus Aurelius, meditations, stress management, emotional resilience, dichotomy of control

I wish to acknowledge K.M.R.N. Kulatunga for her guidance and supervision.

**BANQUETS, POISON, AND POLITICAL POWER IN EARLY
IMPERIAL ROME (31BCE-194 AD):
A THEORETICAL STUDY ON SUBVERSIVE ACTS
AND GENDERED SPACE**

W.M.C.A Karunaratne

Department of Classical Languages, University of Peradeniya

a19ai917@arts.pdn.ac.lk

Rigid patriarchal systems that officially barred women from positions of public leadership characterised the Early Roman Empire (31 BCE–194 CE). However, by using unconventional means like feasts and poison, Roman imperial women of nobility, in particular, had the opportunity to yield political power in a “man’s world” as exemplified in the cases of Agrippina the Younger and Livia Drusilla. This study examines how Roman noblewomen used the private and domestic domains—poison and banquets— typically associated with the female role, as tactical instruments of power to overcome their limited exposure and control in the public sphere that was dominated by men with special attention to Agrippina the Younger and Livia Drusilla. In doing so, this study draws on close readings of primary sources such as Tacitus’ *Annals*, Suetonius’ *Twelve Caesars*, Juvenal’s *Satires*, Cicero’s *Letters*, and Petronius’ *Satyricon*. Their analysis is framed through several theoretical lenses: Judith Butler’s Gender Performativity, Kimberlé Crenshaw’s Intersectionality, Carole Pateman’s Social and Sexual Contract, the Public/Private Divide, Patriarchal Bargain Theory, and de Beauvoir’s concept of “the Other.” The findings show that poisoning and banquets were acts of political agency rather than mere criminal or social instruments. Further, it appears that these women navigated gender norms and entered the political arena assuming culturally acceptable duties such as mothering, hosting, and household authority. Ancient texts reflect the backlash: strong women were demonised as dangerous, ambitious, and unnatural. By analysing and redefining female political participation, the study concludes that these women actively impacted political power behind the scenes. It also emphasises how historians have encoded a deprecating view about femininity and delineated gendered space while recording history.

Keywords: Roman imperial women, subversive powers, gender and power, patriarchal bargain, the other

I wish to acknowledge K.M.R.N. Kulatunga for her guidance and supervision.

THE IMPACT OF CHRISTIAN COUNTERHEGEMONY ON ROMAN SOVEREIGNTY: A STUDY OF IDEOLOGICAL SYNCRETISM AND LEGAL REFORMS

A.J. Loshan

Department of Classical Languages, University of Peradeniya
a19ai918@arts.pdn.ac.lk

The emergence of Christianity within the Roman Empire played a critical role in transforming the political, social, and legal frameworks of the time. Current scholarship on the Christianization of the Roman Empire has extensively explored how Christian ethics influenced Roman legal culture, often framing the transformation as a consequence of imperial patronage or gradual cultural assimilation. However, these accounts frequently overlook the ideological mechanisms by which Christianity, as a marginalised and persecuted movement, actively subverted and reconstituted Roman sovereignty from within. Addressing this critical gap, the present study applies Antonio Gramsci's theory of counter-hegemony to examine how early Christian communities resisted Roman civic ideology and gradually reshaped their legal structures. Through qualitative textual analysis of primary sources, including the *Codex Theodosianus*, *Codex Justinianus*, *The Edict of Milan*, and writings by Tertullian, Augustine, and Lactantius, this study investigates the period from the third to sixth centuries CE to trace Christianity's transformation from subaltern theology to dominant legal discourse. The findings reveal that Christian actors strategically appropriated Roman legal forms while infusing them with theological content such as divine justice, moral accountability, and charity. This ideological syncretism gave rise to a hybrid legal framework in which imperial authority was recast through Christian metaphysics. Institutions such as episcopal courts and doctrinal legislation functioned as instruments of this redefinition. Rather than a passive assimilation, the Christianization of Roman law emerged as a calculated counter-hegemonic movement that reconfigured sovereignty at its core. The study contributes a new interpretive lens to late antique legal and political history. It demonstrates that marginalised ideologies can bring about systemic change not by violent rupture, but through sustained discursive resistance, institutional adaptation, and moral redefinition. These findings offer broader insights into the enduring power of religious discourse to reshape the symbolic grammar of law and governance.

Keywords: Christianity, counter hegemony, Roman law, sovereignty, ideological transformation

I wish to acknowledge Varunadatta Edirisinghe for her guidance and supervision.

BEYOND THE MARBLE: EXPLORING AUGUSTUS' ARA PACIS AUGUSTAE THROUGH JOSEPH NYE'S THEORY OF SOFT POWER AND PIERRE BOURDIEU'S THEORY OF SYMBOLIC POWER

P.M.N.K. Pallawala

Department of Classical Languages, University of Peradeniya

a19ai919@arts.pdn.ac.lk

This study reinterprets the *Ara Pacis Augustae* not merely as an artwork but as a dynamic structure encompassing imperial ideology. Constructed during the transitional epoch between the Republic and the Principate, this monument showcases Augustus's ability to secure authority through cultural consent. The research addresses three central questions: How does the *Ara Pacis* function as an instrument of soft power? In what ways does it produce symbolic power that naturalises imperial hierarchy? And how does it contribute to the formation of Roman civic identity? The study integrates visual and spatial analysis of the monument with readings of primary sources such as *Res Gestae Divi Augusti*, Suetonius' *The Twelve Caesars*, and Pliny's *Natural History*, and Roman ritual practices as reflected in the *Res Gestae Divi Augusti*, *The Twelve Caesars*, and its ceremonial use through a comparative analysis of two political theories: Joseph Nye's soft power and Pierre Bourdieu's symbolic power. It draws on scholarly interpretations by Paul Zanker and Karl Galinsky that support the framing of the monument as a persuasive medium of rule. The findings suggest that the *Ara Pacis* may have been a site of ideological ritual, where dynastic iconography, religious symbolism, and civic values are fused to produce emotional and cultural alignment with Augustus' leadership. The application of Nye's framework allows its interpretation as a means to attract loyalty by aligning imperial power with Roman ideals of peace, family, and divine favour. Bourdieu's view of misrecognition further shows its use as a tool of naturalising authority by embedding it within ritualised experience and familiar cultural forms. The study concludes that the *Ara Pacis* operated as an influential tool that reshaped Roman civic identity by legitimising a view of the empire that is morally viable, culturally resonant, and ritually enacted. By fusing classical history with modern political theory, this research shows that empires could be built not only on territory or by law, but in stone, story, and belief.

Keywords: Augustus, Ara Pacis Augustae, soft power, symbolic power

I wish to acknowledge K.M.R.N. Kulatunga for her guidance and supervision.

LESSONS FROM VARRO AND COLUMELLA TO SOLVE AGRICULTURAL ISSUES IN THE CENTRAL HIGHLANDS OF SRI LANKA

P.G.M.F.F. Zamra

Department of Classical Languages, University of Peradeniya
a19ai922@arts.pdn.ac.lk

The Central Highlands of Sri Lanka is a region known for its agricultural productivity, unique topographical landscapes, and its economic sensitivity.. However, in recent times, the sustainability of this ecologically sensitive zone has been challenged due to factors such as soil erosion, declining soil fertility, unsustainable crop practices like mono-cropping, and excessive use of agrochemicals. Despite the availability of modern agricultural technologies, these problems persist, revealing a gap in adapting effective long-term solutions. In such a context, the present study investigates how ancient agronomic knowledge, specifically from the Roman writers Marcus Terentius Varro and Lucius Junius Moderatus Columella can be adapted to address these challenges. The research aims to explore their guidelines, evaluate their applicability to Sri Lanka's Central Highlands, and propose practical strategies grounded in their principles. Methodologically, the study involves a close textual reading of Varro's *Rerum Rusticarum* and Columella's *De Re Rustica* in original Latin as primary sources, alongside contemporary scholarly views and statistical data. The findings highlight strong parallels between ancient Roman and current Sri Lankan farming landscapes, particularly in managing sloped terrain, preventing erosion, and maintaining soil fertility. Furthermore, Roman techniques such as slope-sensitive tillage, crop rotation, and organic manuring emerge as valuable practical models for sustainable agriculture and prove especially relevant to restore ecological balance and ensure agricultural productivity in environmentally vulnerable regions like Central Highlands of Sri Lanka. Thus, the study reveals that although the treatises of Varro and Columella reflect agricultural conditions specific to ancient Rome, they offer structured, sustainable techniques that are still relevant today. Consequently, reviving and adapting these classical principles can provide easily accessible, low-cost technical solutions and a fresh perspective. In conclusion, the study advocates for farmers' education, integrating ancient agricultural wisdom with modern technology, potentially contributing to a better future for Sri Lankan farmers.

Keywords: Sustainable agriculture, agricultural challenges, Varro, Columella, central highlands of Sri Lanka

I wish to acknowledge Supun Ekanayake for her guidance and supervision.

A STUDY OF THE ECONOMIC CONSTRAINTS OF MARRIED WOMEN IN IMPERIAL ROME

G.L.D. Senanayake

Department of Classical Languages, University of Peradeniya

A19ai1025@arts.pdn.ac.lk

The contributions of women to the economy of Rome have been a topic of scholarly consideration. While traditionally being confined to the domestic sphere, they still contributed considerably to the Roman economy through engaging in various economic roles. Nevertheless, certain legal, social, and cultural aspects of Rome did limit their recognition and agency in the economic sphere. Furthermore, recent studies have also shown that the quantitative participation of Roman women in the economy was significantly lower than that of men. Thus, the present study explores the extent to which married women in Imperial Rome participated in the economy in order to explore the factors which led to their limited participation in the Roman economy. Methodologically, this research adopts a qualitative approach, closely reading and analysing references found in primary sources such as *Institutiones* by Gaius, *Digesta* by Justinian, *Annales* by Tacitus, and *De vita Caesarum* by Suetonius. In addition, views of modern scholars are also considered. Upon synthesising the primary sources with modern scholarship, it is clear that a considerable number of married women coming from a non-elite background were involved in economic activities compared to women coming from an elite background. This comparatively limited economic engagement of upper-class women is mainly due to their financial security. Moreover, Roman women's economic involvement in general is underrepresented in the majority of the primary sources as they're more recognised for their domestic roles. As for the limitations themselves, legal laws such as *the Senatus consultum Velleianum* restricted a business woman's ability to broker deals. Socially, the confinement of women to traditional domestic roles, as well as the socio-cultural notion of *tutela mulierum perpetua* or total male guardianship, served as significant economic constraints on women. In conclusion, the economic roles of married women in Imperial Rome reveal persistent inequalities shaped by legal, cultural, and societal constraints. Despite making substantial contributions to the Roman economy, they had to deal with gender-based limitations. Thus, understanding these factors in turn could potentially contribute to contemporary discussions on gender, labour, and opportunity.

Keywords: Roman women, economic participation, imperial Rome, inequality, constraints

I wish to acknowledge Supun Ekanayake for her guidance and supervision.

LEADERSHIP SKILLS AND HUMAN BEHAVIORS REFLECTED IN WAR STRATEGIES AND TECHNIQUES OF THE CIVIL WAR OF JULIUS CAESAR, POMPEY AND THE GENPEI WAR OF ANCIENT JAPAN

S. Shaqeeqah Haniff

Department of Classical Languages, University of Peradeniya
a19236@arts.pdn.ac.lk

In modern times, strategies and techniques of warfare have certainly evolved with technology, particularly in the fields of robotics, AI, and nanotechnology. Such development has placed greater emphasis on technological aspects. However, it is also important to analyse how human elements, such as leadership skills and human behaviours, play a substantial role in military success. In this context, the present study explores the importance of leadership skills and human behaviours in military strategies and techniques employed during two historically significant civil wars: the Roman Civil War between Julius Caesar and Pompey (49–44 BCE) and the Genpei War of Ancient Japan (1180–1185 CE) between the Minamoto and Taira clans. The study examines the leadership skills of Julius Caesar and the Minamoto brothers, as well as their respective opponents, Pompey and the Taira clan, along with the behaviours of the Roman and Japanese armies. Through comparison of the two civil wars, this study aims to discern how leadership approaches, personal values, cultural expectations, and strategic decisions shaped the outcomes of these military engagements and left lasting political and cultural legacies. Methodologically, the research is based on the close reading of the texts of *Commentarii de Bello Civili* (*Civil War*) of Julius Caesar and *Heike Monogatari* (*Tale of Heike*) as primary sources in their original Latin and Japanese, as well as the views of modern scholars. Consequently, the study reveals the similarities in leadership and human behaviour between the two wars, despite their cultural differences. Furthermore, it shows that effective leadership in war involves more than tactical skills; it requires the ability to inspire, adapt, and harness the psychological currents of allies and enemies. Understanding these dynamics deepens understanding of how ancient leaders influenced not only the battlefield but also the moral framework and societal transitions of their time. Thus, a comparative analysis of the two civil wars as conducted in the current research becomes important for a broader understanding of war techniques, as well as the role of leadership and human nature in shaping warfare.

Keywords: Civil war, Genpei war, Military strategies, Leadership skills, Human behaviours

I wish to acknowledge Ms. Supun Ekanayake for her guidance and supervision.

**බෞද්ධ විහාරවලට අනුබද්ධ පදකේන්ද්‍ර තුළ නිදන් වස්තු කැන්පන් කිරීම
හෙවත් ගර්භ විධානය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්
(මඤ්ජුශ්‍රීභාෂිත වාස්තුවිද්‍යාශාස්ත්‍රය ඇසුරින්)**

ඩී.කේ.ඒ.එච්.එන්. නවරත්න
සම්භාව්‍ය භාෂා අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19ai893@arts.pdn.ac.lk

පුරාතන ශිල්ප ශාස්ත්‍ර ශාන්තරයක් ලෙස හඳුනාගත හැකි වාස්තු විද්‍යාව පිළිබඳ ලාංකිකයෙකු විසින් සංස්කෘත බසින් රචිත දැනට හමු වී ඇති පැරණිතම ග්‍රන්ථය මහායානික සම්ප්‍රදායට අයත් ක්‍රි.ව. 5-7 සියවසේ ලියැවුණු මඤ්ජුශ්‍රීභාෂිත වාස්තුවිද්‍යාශාස්ත්‍රය යි. මෙහි සාකච්ඡා කෙරෙන ප්‍රධාන විෂයන් දෙක වන බෞද්ධ වාස්තුවිද්‍යාශාස්ත්‍රය සහ චිත්‍රකර්මශාස්ත්‍රය අතුරින් පළමු වැන්නෙහි පුරාණ බෞද්ධ ආරාම නිර්මාණකරණය පිළිබඳ තොරතුරු අන්තර්ගත වේ. ආරාමයක් ඉදිකිරීමට පෙර තෝරාගත් ස්ථානයෙහි භූගෝලීය පිහිටීම සහ එහි සැලසුම්කරණය පිළිබඳ මෙහි වෙසෙසින් සාකච්ඡා කෙරේ. සමස්ත භූමිය සමාන කොටස්වලට බෙදා ඒ එක් එක් කොටස් වාස්තු දෙව්වරුන්ට කැප කිරීම පදකේන්ද්‍ර යැයි කියනු ලබන අතර එම එක් කෝෂ්ඨයක් පදයක් ලෙස හැඳින්වේ. මඤ්ජුශ්‍රීභාෂිත වාස්තුවිද්‍යාශාස්ත්‍රයේ දැක්වෙන කෝෂ්ඨ විසිපහකින් සමන්විත පදකේන්ද්‍රය උපපීඨ මණ්ඩලය නම් වේ. එක් එක් පදවල අභිමත වාස්තු දේවතාවන් සංකේතවත් කරමින් යම් මංගල වස්තුවක් නිදන් කිරීම ගර්භ විධානය නම්. මෙම ගර්භ විධානයේදී එක් එක් දේවතාවා වෙනුවෙන් නිදන් කිරීමට නියම කර ඇති වස්තු කවර පදනමක් මත නිර්දේශ වන්නේද සහ එම නිර්දේශයන්හි නිලීනාර්ථයන් මොනවාද යනු පර්යේෂණය කරනු ලැබේ. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ ප්‍රාථමික සහ ද්විතීයක මූලාශ්‍රය පරිශීලනය කරමින් රැස් කරගත් දත්ත සහ විෂය ප්‍රවීණයන් සමග සාකච්ඡා කොට ලබාගත් දත්තද විචාරාත්මක සහ විශ්ලේෂණාත්මක ක්‍රමවේදය භාවිත කොට ඉදිරිපත් කෙරිණි. වාස්තු දෙව්වරුන් සියල්ලන්ම හින්දු සම්භවයක් සහිත දෙව්වරුන් නිසා ඔවුන් වෙනුවෙන් කැන්පන් කිරීමට නිර්දේශිත නිදන් වස්තූද බොහෝ සෙයින් හින්දු විශ්වාසයන් මත ගොඩනැගී ඇත. නිදන් වස්තු කැන්පන් කිරීමේදී අනුගමනය කළ යුතු ජ්‍යෙෂ්ඨතාශාස්ත්‍ර විධි නියමන් අභිචාර විධිත් හින්දු චාරිත්‍රානුකූල වේ. මෙලෙස මෙම බෞද්ධ ශිල්ප ග්‍රන්ථයෙහි ගර්භ විධාන කාර්යයේදී ලැබී ඇති වෛදික හින්දු ආභාසයෙන් අනුරාධපුර යුගයෙහි සිටම මහායාන බුදුසමය කෙරෙහි හින්දු ආභාසය ලැබුණු බව සිතිය හැකිය. ඓතිහාසික හින්දු සහ බෞද්ධ සමාජ සංස්කෘතික සන්දර්භයන් තුළ මෙම නිදන් වස්තු පොදුවේ ශුභ සංකේත ලෙස සම්මත වී ඇති අයුරු ආකස්මිකව සිදු නොවූ කරුණක් බවද නිදන් වස්තුවල භෞතික වටිනාකමකට වඩා ඒවායෙහි සමාජ සංස්කෘතික වටිනාකම් ප්‍රමුඛව සලකා ඇති බවද අනාවරණය විය. යම් ඉදිකිරීමක් ආරම්භයේදී නිරූපිතභාවය සහ සැපසම්පත් ළඟා කරගැනීම සඳහා අභිචාර විධි අනුගමනය කිරීම අතීතයේ සිටම පැවති බවද අනාවරණය විය.

ප්‍රමුඛ පද: මඤ්ජුශ්‍රීභාෂිත වාස්තුවිද්‍යාශාස්ත්‍ර, පදකේන්ද්‍ර, උපපීඨ මණ්ඩල, ගර්භවිධාන, නිදන් වස්තු

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ජම්බුගහපිටියේ ධම්මාලෝක හිමිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**වාල්මිකී චිරචිත රාමායණ වීරකාව්‍යයෙහි නිරූපිත හනුමාන් චරිතය පිළිබඳ
විවාරාත්මක අධ්‍යයනයක්
(කිෂ්කිත්ඛා හා සුන්දර කාණ්ඩ ඇසුරිනි.)**

එච්. එම්. චන්ද්‍රසිංහ
සම්භාව්‍ය භාෂා අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය
madusankahasitha160@gmail.com

වීරකාව්‍යය වනාහි සංස්කෘත සාහිත්‍යයෙහි සුවිශේෂ කාව්‍යාංගයකි. ශ්‍රීමත් වාල්මිකී විසින් චිරචිත රාමායණය, වීරකාව්‍ය අතර ආදිතම ග්‍රන්ථය ලෙස සැලකේ. මෙම කෘතියෙහි කාණ්ඩ හතක් සහ ශ්ලෝක 24000ක් අන්තර්ගත වේ. මෙම ග්‍රන්ථය රාම-සීතා ප්‍රේම වෘත්තාන්තය පාදක කරගනිමින් රචනා කර ඇති අතර එහි මූ්‍ය්‍ය රසය වීර රසයයි. රාමායණ වීර කාව්‍යයෙහි නිරූපිත හනුමාන් චරිතය පිළිබඳ විවාරාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයෙහි අරමුණ විය. හනුමාන් යනු රාමායණයෙහි ප්‍රධාන වානර චරිතයකි. කිෂ්කිත්ඛා හා සුන්දර කාණ්ඩයෙහි හනුමාන් චරිතය වඩාත් ඉස්මතුව පෙනේ. රාවණ, රාමගේ බිරිඳ වන සීතා කුමරිය පැහැරගත් අවස්ථාවෙහිදී නැවත රාවණගෙන් සීතා බේරාගැනීම සඳහා හනුමාන් මූලිකත්වය ගෙන කටයුතු කරයි. එසේ ක්‍රියා කරන අවස්ථාවලදී ඔහුගේ හැසිරීම් රටාවලින් සුවිශේෂ වෙනස්කම් දැකිය හැකිය. ඒ මගින් දේවත්වය ප්‍රාදූර්භූතවන තිරිසන් සතෙකු ලෙසත් මානව චර්යාවන් සහ සිතැඟියාවන් අභ්‍යන්තරීකරණය වූ සත්ත්වයෙකු ලෙසත් හනුමාන් චරිතය නිරූපණය වේ. චරිතමානයෙහි රාමායණයෙහි ප්‍රධාන චරිත පිළිබඳ උද්‍යෝගිමත් සමාජ කතිකාවතක් පෙරදිග සමාජයේ සාකච්ඡාවට බඳුන් වේ. හනුමාන් චරිතය පිළිබඳ සාහිත්‍යමය වශයෙන් දැක්වෙන තොරතුරු විමර්ශනය කිරීමද මෙම පර්යේෂණයෙන් අපේක්ෂා කෙරේ. හනුමාන් චරිතය තුළ දැකිය හැකි සුවිශේෂ අවස්ථා පිළිබඳ තොරතුරු ප්‍රධාන කාණ්ඩ කිහිපයක් ආශ්‍රය කර ගනිමින් විමර්ශනයට ලක් කෙරුණි. ගුණාත්මක පර්යේෂණයක් වූ මෙහිදී සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය පරිශීලනය කළ අතර ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කිරීමක් සිදු කරන ලදී. හනුමාන් චරිතය රාමායණයෙහි හැරුණු කොට අනෙකුත් සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථවලදී උපයෝගී කරගෙන ඇති ආකාරය විෂයෙහි අවධානය යොමු කෙරුණි. වාල්මිකී විසින් රාමායණ කථා වස්තුවෙහි දී හනුමාන් චරිතය විශේෂ ආචරණ රටා යොදාගනිමින් නිරූපණය කරනු ලැබ ඇත. එමෙන්ම ඒ මගින් ඔහුගේ මානව ගුණාංග මෙන්ම යම් යම් අවස්ථාවලදී දක්නට ලැබෙන චරිතාංග පිළිබඳ විස්තරයක්ද මෙහි අන්තර්ගත වේ. පශ්චාත්කාලීන රාමායණ සාහිත්‍ය නිර්මාණවල හනුමාන් චරිතය පරිණාමය වී ඇති අයුරු අවධානයට ලක් විය. එහිදී විවිධ ආගමික, සංස්කෘතික, සාමාජීය අංශයන්හි හනුමාන් දේව සංකල්පය අනවරතව පරිණාමය වෙමින් පැවත ආ අයුරු මෙම පර්යේෂණයෙන් අවබෝධ කරගත හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: රාමායණය, වාල්මිකී, වීරකාව්‍ය, සාහිත්‍ය, හනුමාන්

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුවදැල්පොත සුමනරතන හිමිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

උන්මාද රෝග හා ප්‍රතිකර්ම පිළිබඳ ආයුර්වේදීය ඉගැන්වීම්
(වරක සංහිතාවේ උන්මාද නිධානාධ්‍යාය හා උන්මාද චිකිත්සිතාධ්‍යාය සහ
එම ආධ්‍යායන් දෙක හා සම්බන්ධ ආයුර්වේද දීපිකා භාෂ්‍යය ද ආශ්‍රයෙන්
කෙරෙන විවාරාත්මක අධ්‍යයනයකි)

එස්.ජේ.ජී.සී. ජයලත්
 සම්භාව්‍ය භාෂා අංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
 a19ai896@arts.pdn.ac.lk

ශාරීරික, මානසික, සහ ආධ්‍යාත්මික නිරෝගීතාව ආරක්‍ෂා කිරීම හා මනා සමාජ සම්බන්ධතාවක් පවත්වා ගැනීමට උපදෙස් සපයන ශාස්ත්‍රය, ආයුර්වේදයයි. ආයු නම් ශබ්ද ප්‍රකෘතියෙන් නිපන් ආයුෂ්‍ය පදයෙන් විද් දාතූවෙන් නිපන් වේද නම් පදයෙන් ඒකත්වයේදී ආයුර්වේද නම් පද නිෂ්පත්තිය සිදු වේ. මෙහි අර්ථය ආයුෂ්‍ය පිළිබඳ දැනීමයි. ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රයේ ග්‍රන්ථ අතර අග්නිවේෂ මහර්ෂී විසින් රචිත වරක සංහිතාව මුඛ්‍ය වේ. චක්‍රපාණීදත්ත පඬිවරයා වරක සංහිතා ග්‍රන්ථයට ආයුර්වේද දීපිකා නම් භාෂ්‍ය ග්‍රන්ථයක් සපයයි. මෙම ග්‍රන්ථයන්හි මානසික රෝග හා ප්‍රතිකර්ම උන්මාද රෝග හා ප්‍රතිකර්ම වශයෙන් ප්‍රකාශිතය. වරක සංහිතාව ආශ්‍රයෙන් උන්මාද රෝග හා ප්‍රතිකර්ම පිළිබඳ විග්‍රහ වුවද ආයුර්වේද දීපිකාව ආශ්‍රයෙන් කරන ලද අධ්‍යයන අල්පය. 'උන්මාද රෝග හා ප්‍රතිකර්ම පිළිබඳ ආයුර්වේදීය ඉගැන්වීම් (වරක සංහිතාවේ උන්මාද නිධානාධ්‍යාය හා උන්මාද චිකිත්සිතාධ්‍යාය සහ එම ආධ්‍යායන් දෙක හා සම්බන්ධ ආයුර්වේද දීපිකා භාෂ්‍ය ද ආශ්‍රයෙන් කෙරෙන විවාරාත්මක අධ්‍යයනයකි.)' වශයෙන් ඉහත ග්‍රන්ථ ද්වය තුළ ප්‍රකාශිත උන්මාද රෝග හා ප්‍රතිකර්ම විවාරාත්මකව අධ්‍යයනය කළ අතර වරක සංහිතා ග්‍රන්ථයේ උන්මාද නිධානාධ්‍යාය හා උන්මාද චිකිත්සිතාධ්‍යාය අධ්‍යයනය කිරීමේදී ආයුර්වේද දීපිකා ග්‍රන්ථයෙන් ලැබෙන පිටිවහල කොපමණක් යන්නද ගම්‍ය විය. ගුණාත්මක පර්යේෂණයක් වූ මෙහිදී ප්‍රාථමික හා ද්විතීයක සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය පරිශීලනය කරන ලදී. වරක සංහිතා ග්‍රන්ථයට සිංහල අනුවාදයක් ඇති නමුදු ආයුර්වේද දීපිකා ග්‍රන්ථයට එවැන්නක් නොමැත. වරක සංහිතාව තුළ උන්මාදය හේතුවෙන් මනස, බුද්ධිය, සංඥාව, ස්මෘතිය, ශක්තිය, ශීලය, චේෂ්ටාව, ආචාරය යන මොවුන්ගේ අයථාභාවය නොහොත් විකෘතිය ඇති වේ යැයි විස්තර කළද එම විකෘතීන් මොනවාද යන්න විග්‍රහ නොවේ. එහෙත් ආයුර්වේද දීපිකාවෙහි ඒවා විග්‍රහ කෙරේ. මනසේ විකෘතිය නම් චින්තනය විකලාංග වීමයි. බුද්ධියේ විකෘතිය නම් නිත්‍ය-අනිත්‍ය, ප්‍රිය-අප්‍රිය යන තර්කය නැතිවීමයි. සංඥාවේ විකෘතිය නම් තමන්ගේම ශරීරය හෝ පරිසරය හඳුනා ගැනීමේ දෝෂයයි. සිහියේ විකෘතිය නම් අතීතය පිළිබඳ විකෘති සිහි ඇතිවීමයි. අභිලාෂයේ විකෘතිය නම් පෙර රුචිකත්වයන් වෙනස් වීමයි. ස්වභාවයේ විකෘතිය නම් සන්සුන් පුද්ගලයකු කෝපොත්සාහී වීමයි. චේෂ්ටාවන්හි විකෘතිය නම් අසාමාන්‍ය හැසිරීමයි. ආචාරයේ විකෘතිය නම් ශූචිතාව නැතිවීමයි. මෙම අධ්‍යයනයේදී වරක සංහිතාවේ උන්මාද නිධානාධ්‍යාය හා උන්මාද චිකිත්සිතාධ්‍යාය වටහා ගැනීමට ආයුර්වේද දීපිකාවේ තත් අධ්‍යයනයන්හි උපයෝගීතාව ගම්‍ය වූ අතර මූල පාඨ්‍ය ග්‍රන්ථ අධ්‍යයනයේදී භාෂ්‍ය ග්‍රන්ථයක අවශ්‍යතාව අවබෝධ විය.

ප්‍රමුඛ පද: ආයුර්වේදය, උන්මාද රෝග, ප්‍රතිකර්ම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා පූජ්‍ය හත්තානේ උපරතන හිමියන්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්‍ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

ECONOMICS AND STATISTICS

FACTORS INFLUENCING HEALTHCARE CHOICES AND THE IMPACT OF HEALTH INSURANCE COVERAGE ON THOSE CHOICES IN SRI LANKA

N.K.D. Lakshani

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a18385@arts.pdn.ac.lk

Uncertainty within Sri Lanka's healthcare system, exacerbated by the recent pandemic and ongoing economic crisis, has highlighted gaps in public service provision and created significant barriers to care. In this context, health insurance can alleviate out-of-pocket costs and expand access to higher-cost private facilities. Therefore, this study analyzes the impact of health insurance on healthcare choices among individuals in Sri Lanka, particularly in the Kandy District. The primary objective of the research was to examine how health insurance influences individuals' choices between public and private hospitals. For this purpose, data were collected using a structured questionnaire and interviews, using a sample of 50 individuals with health insurance and 50 individuals without. A mixed-method approach was used to analyze the data, and logistic regression model was employed to study the impact of health insurance on the likelihood of choosing private over public care. The findings confirm that although a universal public healthcare system exists, wealthier individuals often prefer private hospitals over public ones. It was also evident that individuals with health insurance are more likely to access healthcare services frequently and have easier access to specialized medical care compared to those without insurance. Insurance reduces the financial burden, and allows individuals to obtain timely treatment from private hospitals. Conversely, low-income individuals without insurance tend to rely on free healthcare services provided by the government to minimize their financial burden. Logistic regression analysis revealed that factors such as income level, age, education level, possession of health insurance, awareness, and nature of the illness positively influence individuals' tendency to choose private hospitals over public ones. In particular, individuals with chronic illnesses and those incurring high treatment costs are more inclined to purchase health insurance to reduce their financial burden. For future research, it is recommended to explore how the diversity of health insurance plans affects healthcare choices, as well as the relationship between health literacy and the impact of insurance.

Keywords: Healthcare choices, health insurance, income, private hospitals

I wish to acknowledge S.S.K.B.M. Dorabawila for her guidance and supervision.

THE IMPACT OF ECONOMIC FACTORS ON MENTAL STRESS OF UNIVERSITY UNDERGRADUATES IN SRI LANKA

K.D.A.V. Abeysekara

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19009@arts.pdn.ac.lk

One of the major challenges faced by individuals in the present global society is economic hardships and its impact on mental health, this is particularly present among university undergraduates. It was consistently observed in this study that the mental stress caused by these economic factors negatively affects students' attention, learning ability, examination performance and overall quality of life. The main objectives of this study were to identify the economic factor that has the greatest impact on the mental stress of undergraduates, to assess the effectiveness of university scholarship programs in alleviating stress caused by economic hardships. Data were collected through an online questionnaire completed by a convenience sample of 100 undergraduates. Analysis using Microsoft Excel revealed that the cost of living was the most significant economic factor, accounting for 60% of reported mental stress. The Depression Anxiety Stress Scale (DASS-21) was used to assess the severity of mental stress. Findings revealed that 43% of first-year females and 38% of males were experiencing extremely severe mental stress. Such high levels of mental stress were also observed among second-year students. It was reported 43% among females and 50% among males. The data indicated that the nature and intensity of economic stress varied across academic years, and in the third and fourth years, the percentage of male students experiencing extremely severe stress (46% and 47%, respectively) was higher than that of female students. These results provided evidence that the economic difficulties faced by students, especially the high cost of living, directly affect their mental health. Furthermore, this stress was found to impact academic performance in approximately 57% of cases. Based on these findings, the study emphasizes the need for relevant policies to ease the economic burden of undergraduates and improve their mental health.

Keywords: Academic performance, cost of living, economic factors, mental stress

I wish to acknowledge J.G.S. Ranjith for guidance and supervision.

THE IMPACT OF SOCIAL MEDIA ADVERTISING ON CONSUMER BEHAVIOR IN ONLINE MARKETING

A.M.M.P. Adhikari

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19013@arts.pdn.ac.lk

In the digital age, social media advertising has become a powerful tool for the growth of online businesses. This research examined how social media advertising influences consumer behavior in online marketing environments. The objective of this study was to explore how emotional content, demographic factors, content attractiveness, and marketing strategies in social media advertisements affect consumer behavior. Data for this study were collected through convenience sampling from 100 undergraduate consumers and 15 undergraduate small business owners. Primary data were obtained through questionnaires and interviews, and a qualitative descriptive analysis method was applied to analyze the data. Data analysis revealed that Facebook is the most widely used social media platform among both consumers and business owners. Nostalgia, pleasure, and trust were identified as emotional factors that significantly increase consumer attention towards advertisements. Furthermore, 85% of the respondents believed that emotional factors influence their purchasing behavior. Regarding content attractiveness, video advertisements were found to be the most preferred. In terms of demographic factors, male consumers are more attracted to advertisements related to technological devices, while female consumers are more drawn to advertisements related to fashion and beauty. Additionally, male consumers demonstrated a higher inclination towards fear-based appeal advertisements compared to female consumers. The analysis of marketing strategies indicated that a majority of consumers favor advertisements that clearly provide product pricing and purchasing methods, while business owners actively leverage feedback from loyal customers to enhance their brand promotion efforts. Overall, the findings indicate that social media promotions have a significant impact on consumer behavior. It is evident that by crafting promotional content that stimulates nostalgia, pleasure, and trust, businesses can significantly enhance consumer engagement and increase purchase intentions.

Keywords: Consumer behavior, emotional factors, social media advertising

I wish to acknowledge T.N. Vidanage for her guidance and supervision.

A COMPARATIVE STUDY ON THE IMPACT OF MATERNAL EMPLOYMENT STATUS ON CHILD NUTRITION

A.S Ariyarathna

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya.

A19035@arts.pdn.ac.lk

Early childhood nutrition is a fundamental investment in building the future of a country's economy. Here, the mother plays a crucial role in child nutrition. Accordingly, the aim of this study was to establish the relationship between maternal employment and the nutritional status of children aged two to five years. The study compared the nutrition of children of working mothers with that of children of non-working mothers. The study also aimed to identify the relationship between the demographic and socio-economic characteristics of mothers and the nutritional status of their children. A community-based, comparative cross-sectional study was conducted, and the sample was selected using a random sampling technique. Accordingly, 40 working mothers and 40 non-working mothers with children aged 2-5 years were selected from 2 maternity clinics and three weighing centers in the Medadumbara Divisional Secretariat Division of the Kandy District. Demographic and socio-economic data were collected using a structured questionnaire and interview guide, while children's height and weight were also measured. Both statistical and descriptive methods were used in data analysis. The nutritional status of the children was assessed using three child health and growth charts based on their height and weight. The comparative difference between the nutrition of children of working and non-working mothers was assessed under the descriptive method. A probit regression model was used to examine the demographic and socioeconomic characteristics of mothers. Additionally, the Pearson chi-square test was used to compare the differences between the two groups. The results indicate that children of non-working mothers reached 75% of the expected height and 80% of the expected weight, with a minimal risk of stunting and malnutrition. In contrast, among the children of working mothers, only 42.5% were of normal height and 40% were of normal weight, with higher prevalence rates of wasting, stunting, and malnutrition. Accordingly, workplace-based programs can be developed to improve the nutritional status of children of working mothers.

Keywords: Maternal employment, malnutrition, nutrition, stunting, wasting

I wish to acknowledge S.S.K.B.M Dorabawila for her guidance and supervision.

ANALYSIS OF STOCK MARKET REACTIONS TO ECONOMIC NEWS IN SRI LANKA'S COLOMBO STOCK EXCHANGE

S.A.N. Chanchala

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya.

a19084@arts.pdn.ac.lk

The stock market is a key indicator of economic health, reflecting investor responses to economic news, particularly in emerging markets like Sri Lanka's Colombo Stock Exchange (CSE). This study examined how major economic news events influence stock returns and market volatility in the CSE from 2015 to 2025. The study also tested the semi-strong form of the Efficient Market Hypothesis (EMH), which proposes that stock prices rapidly incorporate all publicly available information. The research objectives were to analyze immediate and short-term stock price reactions to economic announcements, quantify their impact on stock returns, and assess their effect on market volatility. Using a quantitative approach, the study employed Event Study Methodology to measure abnormal returns (AR) and cumulative abnormal returns (CAR) around significant economic events, including central bank decisions, fiscal policy changes, and global economic shocks. Additionally, Generalized Autoregressive Conditional Heteroskedasticity (GARCH) model evaluated volatility patterns, while Vector Autoregression (VAR) and Multiple regression analyses explored the relationship between economic news and stock price fluctuations. Daily historical data from 2015 to 2025, from CSE's database, were analyzed to identify reaction patterns. Preliminary findings indicate significant abnormal returns and increased volatility following major economic announcements, suggesting market inefficiencies due to low liquidity and information asymmetry. These results challenge the semi-strong EMH in the Sri Lankan context, revealing delayed or exaggerated market responses. The study concludes that understanding these dynamics can help investors refine trading strategies and policymakers enhance market stability. By addressing gaps in the literature on emerging markets, this research provides valuable insights for investors, financial analysts, and regulators navigating Sri Lanka's financial landscape.

Keywords: Colombo stock exchange, economic news, stock market, market efficiency, volatility

I wish to acknowledge S.S.K.B.M. Dorabawila for her guidance and supervision.

THE IMPACT OF FAMILY RESPONSIBILITIES ON FEMALE LABOR FORCE PARTICIPATION IN SRI LANKA (BASED ON BADULLA DISTRICT)

E.D.U. Ellawala

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

a19184@arts.pdn.ac.lk

In Sri Lanka, despite improvements in education and policy efforts to promote gender equality, female labor force participation (FLFP) remains considerably low compared to that of males, especially in regions where traditional gender roles and unpaid care burdens are more pronounced. This study investigated the impact of family responsibilities on women's labour market participation in the Badulla District, with a focus on how care obligations such as childcare, eldercare, and household chores affect women's decision-making and ability to engage in paid employment. The study also explored urban-rural differences, the relationship between family responsibilities and the type of employment (formal versus informal), and the influence of spousal and extended family support in balancing paid and unpaid work. Using a quantitative approach, primary data were collected from 50 women aged 18–60 through structured questionnaires, and analyzed using both statistical and descriptive methods. A probit regression model was employed to estimate the likelihood of labor force participation based on family responsibility variables, while graphs and summary statistics were generated using Excel to visually present patterns in the data. The findings show that women with young children or elderly dependents are significantly less likely to participate in the formal labour market. Instead, many women shift to informal or home-based employment that allows for flexible time allocation, although this often results in lower income and job security. The rural sample showed a sharper decline in participation due to limited access to public services and higher expectations for women to fulfil caregiving roles. In contrast, women with supportive spouses or extended family were more likely to remain economically active, even with care responsibilities. The research concludes that unpaid family care is a key barrier to women's economic empowerment and contributes to persistent gender inequalities in labor market outcomes. Policy recommendations include expanding public childcare and eldercare services, promoting shared household responsibilities, and designing employment programs that are flexible and inclusive of women's time constraints. These findings provide important insights for gender-sensitive labor policies and localized development planning in Sri Lanka.

Keywords: Care economy, female labor force participation, family responsibilities, gender and employment, Sri Lanka

I wish to acknowledge D.N.B. Gunewardena for her guidance and supervision.

INFLUENCE OF SOCIAL NORMS ON WOMEN'S CONTRIBUTION TO THE LABOUR FORCE IN SRI LANKA

W.W.S.M. Fernando

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19199@arts.pdn.ac.lk

Despite significant economic growth and educational advancement, women's labor force participation in Sri Lanka remains low at approximately 32%. While limited empirical research has examined their impact in the Sri Lankan context, social norms were recognized as key barriers to women's economic participation. This study examined the influence of social norms on women's labor force participation in the Kandy District. A mixed-methods approach was employed, utilizing face-to-face interviews, in-depth interviews, and focus group discussions. Ninety women between the ages of 18 and 60 from the Kandy District were selected for the study using stratified sampling, based on ethnicity and urban-rural differences. Validated scales measuring attitudes towards gender roles, family influence, and workplace acceptance were used to measure social norms. The results indicated women's decisions to participate in the labor force in the Kandy District are significantly affected by social norms. The main barriers were strong traditional gender role expectations, with 68% of respondents reporting family pressure to prioritize domestic responsibilities over paid employment. Rural women were 40% less likely to be employed than urban women due to more restrictive social norms. The relationship between labor force participation and social norms was significantly influenced by educational attainment. Women with higher education showed a stronger capacity to navigate and challenge restrictive norms. The two most significant findings were how the community viewed working mothers and how spouses felt about working women. Women were 2.8 times more likely to be employed if they had supportive family attitudes. This research demonstrated that social norms are maintained through complex systems that differ by region, age, and level of education. They present a major barrier to women's labor force participation in Sri Lanka. Beyond economic and educational programs, comprehensive interventions that involve social norm change strategies are needed to address Sri Lanka's low female labor force participation rate. The results emphasize the need for awareness campaigns, flexible work schedules, affordable childcare, and community involvement efforts that respect cultural norms and question restrictive gender role expectations.

Keywords: Gender roles, social norms, Sri Lanka, women's labor force participation

I wish to acknowledge D.N.B. Gunewardena for her guidance and supervision.

IMPACT OF KEY MACROECONOMIC VARIABLES ON DOMESTIC DEBT IN SRI LANKA

K.Y.E. Grero

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19213@arts.pdn.ac.lk

The primary objective of this research was to investigate the influence of key macroeconomic variables on domestic debt in Sri Lanka. This study intended to address an existing research gap by examining the impact of macroeconomic variables on domestic debt in Sri Lanka, as there is a lack of empirical literature on the subject. It employed a quantitative time series econometric approach and followed a causal explanatory research design to identify both short-term and long-term relationships between macroeconomic variables and domestic debt. The analysis utilized time series techniques focusing on stationarity, cointegration, and causal relationships. The study covered a 46-year period from 1977 to 2023. Secondary data on interest rates, unemployment rates, budget deficits, and domestic debt were sourced from the Central Bank of Sri Lanka. The findings indicated that budget deficit significantly negatively affected domestic debt, showing notable coefficients in both the short term and the error correction model. A rise in the budget deficit was linked to a rise in domestic debt, underscoring the direct connection between fiscal policy and debt amounts. The lagged unemployment variable exhibited a notable positive correlation with domestic debt over the long term, suggesting that elevated unemployment rates from earlier periods may result in a rise in domestic debt. This indicated that economic hardships, marked by elevated unemployment, might push governments to raise borrowing. Inflation had a slightly significant positive impact on domestic debt. With rising inflation, the government might react by raising debt levels, potentially to cover deficits created by greater spending demands during times of inflation. Conversely, the interest rate variable seems to have an insignificant impact on domestic debt, with coefficients lacking statistical significance. This suggests that fluctuations in interest rates might not directly affect the amount of domestic debt during the examined timeframe. This research concludes that budget deficit and unemployment are major contributors to domestic debt levels, while inflation has a limited effect, and interest rates do not notably influence borrowing.

Keywords: Domestic debt, macroeconomic variables, time series analysis, Sri Lanka

I wish to acknowledge W. L. Prasanna Perera for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF FINANCIAL LITERACY ON PERSONAL FINANCIAL MANAGEMENT

H.M.I.K. Herath

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19257@arts.pdn.ac.lk

In the rapidly evolving and complex commercial economy, financial literacy has emerged as a critical life skill that significantly impacts individuals' financial management and long-term prosperity. Financial literacy encompasses a combination of knowledge, skills, attitudes, and behaviors required to make informed financial decisions and ultimately achieve financial well-being. Personal financial management is the process of effectively and efficiently managing financial resources to achieve an individual's financial goals. Accordingly, the main objective of this study was to examine the impact of financial literacy on personal financial management among employees in both the public and private sectors. The research was conducted in the Gampola area, which falls under the Uda Palatha Divisional Secretariat of the Kandy District, Sri Lanka. A sample of 60 employees from both the public and private sectors was selected using stratified random sampling. Primary data were collected through a structured questionnaire. Statistical methods were primarily used for data analysis, while qualitative variables were analyzed using descriptive approach. Multiple regression model was used to determine the effects of financial literacy on personal financial management, with data analysis carried out using STATA software. The results of the study revealed a statistically significant positive relationship between financial literacy and personal financial management. Furthermore, the employment sector and the age of the individuals also showed a statistically significant influence on personal financial management. In addition, the study did not identify any significant difference in financial literacy levels between public and private sector employees. It was observed that private sector employees demonstrated better financial management practices compared to those in the public sector. In conclusion, it is recommended that comprehensive financial literacy training programs should be implemented to address areas of low literacy knowledge among respondents, further improving individuals' financial knowledge, skills, and attitudes, and to provide individuals with the necessary skills to better manage their personal finances to create a more competitive and efficient market.

Keywords: Financial attitudes, financial behaviors, financial knowledge, financial literacy, personal financial management

I wish to acknowledge H. M. W. A. Herath for his guidance and supervision.

ANALYZING THE IMPACT OF MICROFINANCE ON HOUSEHOLD LIVELIHOOD DEVELOPMENT IN RURAL AREAS

P.G.P.D. Jayaweera

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19310@arts.pdn.ac.lk

The contribution of microfinance to rural livelihood development in Sri Lanka has received increasing attention, particularly as access to financial services continues to expand across rural areas. Despite its growing reach, ongoing debate exists whether microfinance has effectively delivered the expected improvements in household development and economic progress. This study aimed to assess the impact of microfinance on household livelihood development in selected Grama Niladhari Divisions of the Ganga Ihala Korale Divisional Secretariat in the Kandy District. The research focused on microcredit, microsavings, and membership duration and their contribution in improving socio-economic conditions. Data were collected from 60 households using stratified and purposive sampling, through a structured questionnaire. A mixed-method approach was applied, combining descriptive statistics with econometric analysis. The regression analysis identified several variables that had a statistically significant effect on livelihood development. Microcredit showed a statistically significant negative impact on livelihood development, suggesting that excessive borrowing without effective use may hinder household progress. In contrast, household income, number of employed members, and education level had statistically significant positive effects on livelihood development, indicating that higher income, a greater number of employed members, and higher educational attainment contribute positively to livelihood development. On the other hand, microsavings, duration of membership in microfinance institutions, and family size did not have a statistically significant impact on livelihood development. The study recommends strengthening microfinance programs by tailoring them to the socio-economic profiles of rural households to support sustainable livelihood development. The study emphasizes the importance of financial literacy, proper credit management, and income-generating initiatives to enhance the role of microfinance in rural development.

Keywords: Livelihood development, microcredit, micro savings, microfinance services, membership

I wish to acknowledge H.M.W.A. Herath for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF THE AGING POPULATION ON THE HOUSEHOLD ECONOMY

W.R.K.D. Kehelwaththa

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya.

A19345@arts.pdn.ac.lk

There is a global trend of increase of an aging population. Global demographic change presents multiple challenges and opportunities for the household economy. This research investigated the impact of aging population on household economic dynamics. Understanding these effects is essential for analyzing current and future socio-economic trends and for formulating effective policies. The primary objective was to analyze the effects of the ageing population on the household income, expenditure and savings. The secondary objective was to explore the challenges faced by elderly individuals and other household members. The sample, selected through random sampling method, comprised households with elderly members aged 65 years and above. The research was based on primary data, and a numerical and descriptive analysis approach was employed using a questionnaire sent to forty selected households. The results are presented in tables and graphs. Qualitative data analysis has been conducted through thematic analysis. Although the ageing population has a negative impact on the household economy in terms of health care and care expenses, it has a positive impact on the household economy in terms of housework and childcare. The research also revealed that many elderly members suffer from mental stress and illnesses as a result of the economic conditions of the households. Accordingly, it can be concluded that it is necessary to formulate policies to strengthen the economic well-being of families with elderly members and implement programs to promote mental health.

Keywords: Ageing population, household economy, income, savings, expenses

I wish to acknowledge A.V.K. Madhavi for her guidance and supervision.

THE ROLE OF ENVIRONMENTAL SOCIAL AND GOVERNANCE PRINCIPLES IN ENHANCING CONSUMER SATISFACTION IN THE HOTEL SECTOR: A STUDY BASED ON HOTELS IN KANDY

M.P.M. Kirindigoda

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya.

a19347@arts.pdn.ac.lk

The role played by the tourism sector of Sri Lanka emphasizes the need for enhancing the hotel sector in the key tourist cities of the country. The adoption of the Environmental, Social and Governance (ESG) principles, as implemented by the United Nations, is imperative for the success of the hotel industry. This study aimed to investigate the impact of ESG adoption by hotels in Kandy on consumer satisfaction and managerial perspectives as a result of the limited research on the implementation of ESG principles in the hotel sector. Comprehensive mixed-method research was adopted with a qualitative approach employing regression analysis to analyze the relationship between ESG and consumer satisfaction, and a quantitative approach with thematic analysis to explore managerial perspectives. Under the quantitative approach, 160 guests residing across 8 ESG-implemented hotels in Kandy were surveyed through questionnaires. For the qualitative study, semi-structured interviews were carried out with the respective managers in charge of sustainability practices in the 8 hotels, followed by a policy document review. The findings revealed that Governance principles enhance consumer satisfaction, with a coefficient of 0.373, whereas the Environmental and Social principles show minimal impact, with coefficients of 0.164 and 0.018, respectively. However, the three ESG principles collectively have a significant impact on consumer satisfaction. The study further revealed that ESG adoption is largely motivated by regulatory compliance and CSR initiatives, with less emphasis on enhancing the consumer experience. It recommends promoting the broader value of environmental responsibility, social accountability, and sound governance to boost consumer satisfaction and raise awareness of ESG principles. By addressing a research gap, the study contributes meaningfully to both theoretical understanding and practical applications within the hotel industry, offering valuable insights into how ESG practices influence consumer perceptions.

Keywords: Consumer satisfaction, ESG principles, hotels, managerial perspectives

I wish to acknowledge K.M.R. Karunaratna for her guidance and supervision.

THE IMPACT OF EXCHANGE RATE VOLATILITY IN STOCK MARKET PERFORMANCES IN SRI LANKA

G.B.S. Kumari

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19375@arts.pdn.ac.lk

In the current global economy, stock markets are highly dynamic and play a key role as indicators of a country's economic health. Several macroeconomic factors, such as interest rates, inflation, Gross Domestic Product (GDP) and the exchange rate, influence stock market movements. Among these, exchange rate is often seen as a major factor, especially in developing countries like Sri Lanka. Over the years, Sri Lanka has experienced significant changes in its exchange rate, which have affected the performance of the stock market. Therefore, understanding the relationship between exchange rate fluctuations and stock market performance is important for investors, policymakers, and researchers. The main objective of this study is to examine how changes in Sri Lanka's exchange rate impact the performance of the stock market. To carry out this analysis, the study uses the All-Share Price Index (ASPI) returns as a measure of stock market performance and exchange rate returns as the main explanatory variable. Monthly time series data from January 1986 to December 2024 were collected from the Central Bank of Sri Lanka. The study applies the Generalized Autoregressive Conditional Heteroskedasticity [GARCH (1,1)] model, which is suitable for analyzing financial time series data that show patterns of volatility over time. The findings reveal a negative correlation between the exchange rate volatility and stock market activity in Sri Lanka. Increased fluctuations in the exchange rate tend to undermine investor confidence, leading to a withdrawal from the stock market as a result of the heightened uncertainty and perceived financial risk. This suggests that exchange rate instability can dampen equity market performance, particularly in developing economies. The study provides important insights into the vulnerability of stock markets to currency shocks, highlighting the critical role of exchange rate stability in maintaining investor trust and supporting market growth.

Keywords: ASPI, exchange rate, Sri Lanka, stock market, volatility

I wish to acknowledge T.N. Vidanage for her guidance and supervision.

IMPACT OF KEY MACROECONOMIC VARIABLES ON EXTERNAL DEBT IN SRI LANKA

K.K. Savindya

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19699@arts.pdn.ac.lk

This study examines the individual impact of key macroeconomic variables on external debt accumulation in Sri Lanka, utilising annual time series data from 1977 to 2023, which coincides with the country's major economic liberalisation reforms. The primary objective is to analyse how each macroeconomic factor namely inflation, exchange rate (expressed in natural logarithmic form), interest rate, trade openness, and fiscal deficit individually influences Sri Lanka's external debt in both the short run and long run. The second objective is to determine which of these macroeconomic variables has the most significant influence on external debt accumulation. The study employs a quantitative, causal-explanatory research design, utilising secondary annual data obtained from the Central Bank of Sri Lanka and the World Bank. Unit root tests (ADF and PP) reveal a mix of I (0) and I (1) variables, supporting the use of the Autoregressive Distributed Lag (ARDL) model. The optimal model, selected using the Akaike Information Criterion (AIC), is ARDL (5, 4, 5, 0, 0, 4). The ARDL Bounds Test confirms the presence of a long-run relationship, with an F-statistic (7.089) exceeding the upper critical value at the 1% significance level. In the long run, the exchange rate emerges as the most influential variable, having the strongest positive impact on external debt, while inflation and trade openness show significant negative effects. The Error Correction Model (ECM) reveals a highly significant and negative error correction term (-0.7175), indicating that approximately 71.75% of short-run disequilibrium is corrected each year. In the short run, inflation, exchange rate, and trade openness are statistically significant, and the exchange rate again shows the strongest individual effect. These results conclusively fulfil both research objectives by quantifying each variable's individual impact and identifying the exchange rate as the most influential contributor to Sri Lanka's external debt, both in the short and long run. Diagnostic tests confirm the model is well specified, free from serial correlation, heteroscedasticity, and omitted variable bias, with normally distributed residuals and structural stability (CUSUM test). The study offers valuable insights for policymakers, emphasising the need for effective exchange rate management, inflation control, and prudent trade and fiscal policies to ensure long-term external debt sustainability.

Keywords: External debt, macroeconomic variables, ARDL model, Sri Lanka, time series analysis

I wish to acknowledge W. L P. Perera for his guidance and supervision.

IMPACT OF SKILLED LABOUR AVAILABILITY ON THE PERFORMANCE OF THE BUILDING CONSTRUCTION SECTOR IN COLOMBO DISTRICT

G.G.S.S. Siriwardhane

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

a19745@arts.pdn.ac.lk

The building construction sector is vital to Sri Lanka's economic growth, with the Colombo District serving as the hub for major infrastructure and commercial projects. However, the industry is suffering from an industry-wide skill shortage. Such workforce scarcity is delaying projects, increasing costs, and diminishing the quality of construction. This study assesses the impact that a skilled workforce has on the successful completion of construction projects in the Colombo District, as the primary goal of this study is to determine whether the performance of the building construction industry in the Colombo District is substantially impacted by the availability of skilled workers. It combines both qualitative and quantitative data, including interviews, site visits, as well as secondary data from other local and international sources to generate a comprehensive depiction of the condition. The availability of skilled labour and performance in construction were analyzed using a multiple linear regression model with a set of independent variables comprising experience, education and training, and wages and incentives. Through this study, it was possible to conclude that all provided variables are significant predictors of project performance. Furthermore, through the Relative Importance Index (RII), it was possible to find out which skills are the most important in construction at present to identify an individual as a skilled worker. Soft skills and a grasp of recent construction tech rounded out the most crucial competencies, making up the RII. Additionally, the outcomes of this study could be useful to construction firms, policymakers, and vocational educators for improving targeted skill training, compensation structures, and workforce management in the industry. Collectively, the study provides an empirical answer to the issue of a shortage of skilled workforce in the building construction industry in Sri Lanka.

Keywords: Skilled labour availability, building construction, project performance, Colombo district, skills

I wish to acknowledge D.N.B. Gunawardena for her guidance and supervision.

A COMPARATIVE STUDY OF THE IMPACT OF MACROECONOMIC VARIABLES ON STOCK MARKET PERFORMANCE IN SRI LANKA DURING THE RECENT ECONOMIC CRISIS

K.A.Y.P. Somasiri

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

A19751@arts.pdn.ac.lk

Due to the recent economic crisis that Sri Lanka faced after the COVID-19 pandemic, significant instability has emerged in the financial market, driven by fluctuations in macroeconomic variables that have influenced investor behaviour and stock market performance. Thus, this study examined the impact of macroeconomic variables, namely, Gross Domestic Product, Inflation, Exchange Rate, Money Supply and Interest Rate on the All Share Price Index (ASPI) and the S&P SL 20 Index in the Colombo Stock Exchange during the crisis period. The analysis uses the ADF Unit Root test and the ARDL co-integration test over the yearly data between 1986 and 2019, and the quarterly data between 2020 and 2023. The results reveal that, based on the data analysis within the annual time period of this model, using the ARDL bounds testing approach (max lags = 1, 1), the computed F-statistic (7.4103) exceeds the upper critical bound, identifying a significant long-run relationship between ASPI and the macroeconomic indicators. It is observed that Gross Domestic Product and Exchange Rate had a positive relationship with stock market performance, while Inflation and Money Supply had a negative relationship. However, based on the model derived using quarterly data during the economic recession, it is evident that Inflation, Money Supply, and Exchange Rate significantly influence the S&P SL 20 Index and contribute to stock market fluctuations. The findings of this study highlight that, during periods of major economic downturn, macroeconomic factors play a critical role in shaping overall economic health. Consequently, identifying the key drivers of economic growth and financial market stability becomes essential. This study provides valuable insights for policymakers by emphasising the importance of monitoring macroeconomic trends and key economic indicators. It supports the formulation of effective economic policies, fosters investor confidence, ensures financial market stability, and strengthens preparedness for future economic crises.

Keywords: Stock market performance, Macroeconomic variables, ASPI, S&P SL 20, ARDL co-integration test

I wish to acknowledge T.N Vidanage for her guidance and supervision.

IMPACT OF FERTILISER SUBSIDY POLICY ON PADDY PRODUCTION: A STUDY BASED ON THAMPALAGAMA DIVISIONAL SECRETARIAT

A. Subajini

Department of Economics & Statistics, University of Peradeniya
a19756@arts.pdn.ac.lk

Agriculture is paramount for economic growth, with paddy cultivation playing a dominant role. To bolster this, the fertiliser subsidy policy is regularly adjusted. In line with this, an increased fertiliser subsidy policy was implemented for the 2024/25 Maha season. This study investigates the impact of this policy by examining its relationship with the Thambalagamam Divisional Secretariat (DS) Division and aims to ascertain the actual connection between paddy production and the fertiliser subsidy. For this purpose, 102 farmers were randomly selected. The Cobb-Douglas production function model was employed, with paddy production as the dependent variable and fertiliser subsidy amount, labour, seed paddy quantity, irrigation, and farmer experience as independent variables. Data analysis was performed using STATA software. The analysis confirmed a direct positive relationship between paddy production and fertiliser subsidy in the specified region, showing that a 1% increase in fertiliser subsidy leads to a 0.92% increase in paddy production. Descriptive statistical analysis further revealed that socio-economic factors, farmer expectations, and the impact of the increased fertiliser subsidy all contribute to paddy production. However, despite the increased subsidy, issues such as untimely delivery, farmers resorting to credit for fertiliser purchases (leading to higher production costs due to interest), and the misuse of cash subsidies for other needs were identified. Farmers expressed expectations that the increased subsidy be provided on time, ideally as MOP fertiliser rather than cash, and that the subsidy amount (or fertiliser quantity) be slightly further increased. They also wished for efficient sales at fertiliser service centres to ensure timely access for all and for future governments to continue the programme without interruption. Therefore, this study recommends that future policies incorporate these farmer requests and address the identified issues to enhance paddy production further.

Keywords: Paddy production, fertiliser subsidy, thambalagamam, Cobb-Douglas production function, 2024/25 Maha season

I wish to acknowledge P. Anusha for her guidance and supervision.

THE IMPACT OF MACROECONOMIC VARIABLES ON STOCK MARKET PERFORMANCE: THE EMPIRICAL EVIDENCE FROM SRI LANKA

N. Thamizhiny

Department of Economics & Statistics, University of Peradeniya

A19772@arts.pdn.ac.lk

The stock market is considered a vital pillar in the economic growth of developing countries. In Sri Lanka, the stock market performance has shown fluctuations influenced by macroeconomic variables. This study investigates the impact of macroeconomic variables on the performance of the stock market in Sri Lanka using time series data from 1996 to 2023. The primary variable of interest is the All Share Price Index (ASPI), with data sourced from the Colombo Stock Exchange. The independent macroeconomic variables include Gross Domestic Product (GDP), inflation, exchange rate, and interest rate, obtained from the annual reports of the Central Bank of Sri Lanka. Data on political stability and absence of violence were obtained from the World Bank's governance indicators database. The Augmented Dickey-Fuller (ADF) and Phillips-Perron (PP) unit root tests confirmed that none of the variables are integrated of order two $[I(2)]$. Hence, the ARDL Bounds Testing approach was used to identify long-run relationships among the variables. Based on the Akaike Information Criterion (AIC), the best-fitting model was ARDL (2,1,2,0,1,1). The ARDL bounds test confirmed the existence of a cointegrating relationship among the variables. The long-run results show that GDP, interest rate, political stability, and absence of violence have significant effects on the ASPI, while inflation and exchange rate show no significant impact. In the short run, inflation, interest rate, political stability, and the absence of violence exert a direct influence on the ASPI. The Error Correction Term confirms both short-term and long-term adjustments within the model. According to the Granger causality test, GDP has a unidirectional causal relationship with the ASPI. The findings confirm that macroeconomic variables such as interest rate, inflation, GDP, political stability, and absence of violence significantly influence stock market performance. Therefore, this study recommends using these macroeconomic variables as policy tools to improve stock market performance and emphasises the importance of maintaining political stability and non-violence.

Keywords: Stock market, All Share Price Index, macroeconomic variables, ARDL Model

I wish to acknowledge S. Vijesandiran for his guidance and supervision.

THE RELATIONSHIP BETWEEN ECONOMIC GROWTH AND MONETARY POLICY: AN EMPIRICAL ANALYSIS OF SRI LANKA

K. Thenushan

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19790@arts.pdn.ac.lk

Economic growth and monetary policy are closely interlinked. Effective monetary policy actions significantly influence the acceleration of economic growth. In Sri Lanka, monetary policy instruments play a vital role in shaping economic development. Key instruments such as interest rates and money supply fluctuations have a substantial impact on the trajectory of economic growth. Hence, any changes in monetary policy can affect economic performance. This study aims to explore the relationship between economic growth and monetary policy using annual time series data from 1990 to 2023. The Keynesian LS-LM model serves as the foundational framework, with monetary policy variables including interest rate (IR), inflation (IN), exchange rate (EX), and trade openness (OP) analyzed for their impact on Sri Lanka's economic growth. Secondary data were obtained from the Central Bank of Sri Lanka and World Bank databases. To assess the stationarity of the variables, unit root tests such as ADF and PP were applied. Long-run and cointegration relationships were evaluated using the ARDL Bounds Test, while short-run dynamics and long-run adjustments were examined through the Error Correction Model (ECM) derived from the ARDL model. Additionally, the Granger Causality Test was used to identify the causal relationships between variables. The findings confirmed the presence of a long-run cointegrating relationship. Over the long term, inflation showed a direct (positive) relationship with economic growth, while interest rate, exchange rate, and openness had a statistically significant inverse (negative) effect. In the short run, the exchange rate negatively influenced economic growth, whereas openness showed a positive impact. Other variables did not demonstrate significant short-run effects. The Granger causality analysis revealed bidirectional causal relationships between GDP growth and the variables exchange rate (EX), interest rate (IR), and openness (OP). Furthermore, unidirectional causality was found from GDP growth to inflation (IN), and from exchange rate to openness (OP). The study concludes that monetary policy instruments have a long-term effect on economic growth. Therefore, ensuring the stability of these instruments is critical for achieving future economic targets. It is recommended that the Sri Lankan government and Central Bank strengthen monetary policy actions accordingly.

Keywords: Economic growth, monetary policy, interest rate, ARDL Model

I wish to acknowledge S. Vijesandiran for his guidance and supervision.

HOW DOES LABOUR MIGRATION AFFECT HUMAN CAPITAL AND THE LABOUR MARKET IN SRI LANKA FROM 1988 TO 2023?

R. D.S.D. Thilakarathna

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

a19794@arts.pdn.ac.lk

It is still a debatable matter as to how labour migration affects human capital and the labour market in Sri Lanka. The issue of labour migration has taken on a distinctive role in the socio-economic context of Sri Lanka, where it has affected the development of human capital and the internal labour market. Many researchers have conducted studies, and their findings are varied. The literature implies that different results have been obtained across various studies. The objective of this study was to investigate the relationship between labour migration and labour force participation in Sri Lanka using the variables of skilled labour migration, unskilled labour migration, professional migration, remittances and GDP growth in Sri Lanka from 1988 to 2023. Secondary data sources have been used throughout the study, and data were obtained from the official website of the Central Bank of Sri Lanka, Labour Force Survey Annual Reports, and Department of Census and Statistics data. Econometric methods were used as a methodology of the study. The proposed research is expected to examine how various forms of labour migration, namely skilled, unskilled, and professional migration, correlate and impact labour force employment, remittances and GDP Growth in Sri Lanka. The study, based on descriptive statistics and correlation regression analysis, shows that these interactions vary dynamically using data-driven facts. The results of the study show that skilled, unskilled and professional migration have a strong explanatory value on any changes in the labour market or macroeconomic performance of Sri Lanka. However, the study further found that the influence of labour migration on human capital and economic relations in Sri Lanka is significant. Skilled migration is one of the predictors of brain drain and the loss of human capital in the labour market. Unskilled labour migration has a positive and notable impact, meaning that more low-skilled workers are being migrated. Therefore, the study suggested that understanding these relationships is crucial for enhancing labour migration challenges and managing them in a knowledgeable way.

Keywords: Migration, human capital, labour market, remittances, relations

I wish to acknowledge D.N.B. Gunawardena for her guidance and supervision.

THE IMPACT OF FINANCIAL FRAUDS IN INTERNET BANKING ON THE BANKING SYSTEM OF SRI LANKA (BASED ON KANDY DISTRICT)

E.P.S. Uththara

Department of Economics & Statistics, University of Peradeniya,
a19811@arts.pdn.ac.lk

In recent years, internet banking has become an essential service in Sri Lanka, facilitating financial transactions for users. However, in addition to the convenience it offers, the rise of internet banking has also seen an increase in financial frauds, which pose serious risks to both financial institutions and their customers. This study examines the impact of internet banking financial frauds on the banking system of Sri Lanka, focusing on banks operating in the Kandy district. The research aims to investigate the impact of such frauds on financial stability and consumer confidence, which are critical components of a strong financial system. Primary data were used to achieve the objectives of the study and were collected through interviews and a structured questionnaire conducted with the staff of 12 selected public and private banks in the Kandy district. The sample included managers, IT officers, and customer service officers with direct experience in internet banking operations. The final results revealed that the most common types of online banking fraud experienced by the banks surveyed were downloads, account takeovers, identity theft and fake banking apps. These fraudulent activities have led to financial losses, operational costs and reputational damage, which have impacted consumer confidence and the overall stability of the banking system. While online banking offers significant benefits, the study concludes that the risks associated with financial fraud must be managed proactively to protect the financial system. Lack of consumer awareness is identified as a contributing factor to the spread of fraud, and consumer awareness programmes, improved cybersecurity frameworks, employee training and strong regulatory oversight are critical to mitigating fraud risks. The research highlights the need for banks in Sri Lanka to implement stronger fraud detection and prevention mechanisms to ensure the sustainability of digital banking services and maintain public trust.

Keywords: Internet banking, financial frauds, cybersecurity

I wish to acknowledge H.M.W.A. Herath for his guidance and supervision.

FACTORS AFFECTING THE BUSINESS GROWTH OF MICRO-SCALE ENTREPRENEURS

W.U.N.S. Wadagammana

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya,
a19826@arts.pdn.ac.lk

Micro-scale enterprises make a significant contribution to a country's economic growth. They contribute to income generation, employment creation, and poverty alleviation. The objective of this study is to identify the individual and institutional factors that affect the business growth of micro-enterprises. The individual factors considered here include age, gender, education level, training, skills development, and the media used to promote their businesses. Financial support, government support, infrastructure, networking, and market access are the institutional factors analysed. This study is based on primary data collected using a questionnaire from forty micro-enterprises in the Aranayake Divisional Secretariat Division. The sample was selected using the simple random sample method. According to the analysis, it was found that both individual and institutional factors affect the business growth of micro-enterprises. When turning to individual factors, the most effective age groups for business growth are 26-35 and 36-45. Also, many entrepreneurs are found in the young and middle-aged groups. When considering the level of education, every entrepreneur has some level of formal education; however, secondary (Ordinary Level and Advanced Level) education significantly affects business growth compared to other education levels. Most marketing and advertising methods used by micro-scale entrepreneurs are based on personal relationships. It is then clear that training and skill development are essential for business growth. The study's findings revealed that the most effective institutional factors for business growth are financial support, government support, networking, and market access. Furthermore, findings showed that infrastructure also affects business growth. It is concluded that individual and institutional factors jointly influence the business growth of micro-enterprises. The research highlights the importance of implementing consistent training programmes that involve government development agencies, vocational training institutions, and the private sector to develop new technical knowledge, management skills, and market analysis capabilities, especially for young and middle-aged entrepreneurs.

Keywords: Micro-enterprises, economic growth, individual factors, education level, entrepreneurs

I wish to acknowledge A.V.K. Madhavi for her guidance and supervision.

EFFECT OF ENTREPRENEURIAL CHARACTERISTICS ON THE GROWTH OF BUSINESS ENTERPRISES

H.M.W.G.P.T. Wedagedara

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19835@arts.pdn.ac.lk

Entrepreneurship plays a crucial role in the economic development of nations by fostering innovation, generating employment, and driving business growth. The characteristics of entrepreneurs are critical not only to their personal development but also to the growth and sustainability of their business ventures. This research aims to examine how specific entrepreneurial characteristics drawn from economic, psychological, and sociological theories influence the growth and success of business enterprises. The study focuses on six key characteristics: risk bearing, innovativeness, internal locus of control, external locus of control, need for achievement, and gap-filling ability. The research is guided by two main objectives: to evaluate the relationship between entrepreneurial characteristics and business growth, and to identify the most influential traits that contribute to enterprise growth. A mixed-methods approach was adopted, utilising both quantitative and qualitative data collected through a structured questionnaire. A stratified sampling method was used to select the sample, ensuring gender balance and coverage of various business scales. The sample comprised 42 micro, small, and medium-scale business enterprises operating in the Kandy district. Business growth was assessed using two measures: average income growth and average employment growth. Entrepreneurial characteristics were evaluated using a five-point Likert scale. Validity and reliability testing, descriptive statistics, correlation analysis, and multiple regression analysis, all conducted using STATA software. The findings reveal that entrepreneurial characteristics have a significant influence on business growth. Innovativeness emerged as the only characteristic that positively and significantly impacted both income and employment growth. Furthermore, risk-bearing capacity also showed a significant positive relationship with income growth. These results underscore the central role of innovativeness in driving business success across multiple dimensions. Future research studies should examine additional factors such as market conditions and access to finance to get a better understanding of business growth and entrepreneurial development.

Keywords: Entrepreneurial characteristics, MSMEs, business growth, Kandy district

I wish to acknowledge A.V.K. Madhavia for her guidance and supervision.

DETERMINANTS OF DEBT MARKET DYNAMICS DURING RECESSION: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SRI LANKA (2005–2025)

S.A. Weerasinghe

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya,
a19846@arts.pdn.ac.lk

With recommendations for potential policy measures, the study aims to identify several key causes of public debt rises by examining the macroeconomic factors that have shaped Sri Lanka's debt-to-GDP ratio during recessions from 2005 to 2025. The following is the research question: In periods of recession, which macroeconomic variables have a major impact on Sri Lanka's debt-to-GDP ratio, and how can they be controlled to promote debt sustainability? The research's primary objectives are to: identify structural shifts in debt behavior during distinct macroeconomic phases; analyse how fiscal and monetary policy instruments determine debt accumulation even during economic downturns; forecast debt outcomes under various hypothetical policy scenarios using regression-based forecasting; and investigate the effects of selected macroeconomic variables—GDP growth, interest rates, inflation, government expenditure, and exchange rate—on debt levels in Sri Lanka during recessions. The study, which makes use of multiple linear regression and annual macroeconomic data, concludes that economic expansion lowers the burden of debt since GDP growth has a negative impact on debt. Conversely, government expenditures, interest rates, and exchange rate depreciation all considerably increase the nation's debt, proving that high interest rates, uneven fiscal spending, and foreign exchange shocks increase debt buildup. Although statistically insignificant, inflation has a positive correlation. Four periods of structural debt movements have been identified by the phase-wise analysis: the growth phase of 2005–2011 saw a decrease in debt; the stabilization phase of 2012–2019 was characterized by controlled spending; the crisis phase of 2020–2022 saw a contraction and FX depreciation; and the recovery phase of 2023–2025 saw a slight improvement in debt. According to scenario simulations, debt ratios may drop by 0.60 points with a 1% increase in GDP growth and 1.63 points with a 5% increase in the value of the LKR/USD. According to the study's findings, maintaining debt during recessionary cycles will need proactive management of monetary and fiscal policy, domestic debt restructuring, and exchange rate stabilization.

Keywords: Recession, public debt, debt sustainability, Sri Lanka

I wish to acknowledge S. J.S. de Mel for his guidance and supervision.

THE INFLUENCE OF TAX POLICY ON ECONOMIC GROWTH IN SRI LANKA: AN EMPIRICAL STUDY FROM 1990 TO THE PRESENT

K.M.D.D. Wijerathna

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

a19867@arts.pdn.ac.lk

The relationship between tax policy and economic growth is a fundamental aspect, as tax policies can significantly impact the overall economic health of Sri Lanka. Therefore, this study examines the impact of tax policy on economic growth in Sri Lanka over a period of 35 years up to the present, with a particular focus on the relationship between various forms of taxation and Gross Domestic Product (GDP) growth. Employing an empirical approach, the research analyses the impact of key tax instruments including income tax, value-added tax (VAT), exclusive tax and international trade tax on economic growth. The study further incorporates macroeconomic variables such as interest rate, inflation rate, foreign direct investment (FDI), trade openness, tax revenue, and government expenditure. The data were collected from CBSL annual reports and analyzed using a quantitative method. The findings indicate that exclusive taxes and inflation significantly reduce GDP growth, and higher total tax revenue as a percentage of GDP contributes positively to GDP growth, while income tax, trade taxes and interest rates show statistically insignificant effects on GDP growth. Furthermore, according to the descriptive statistics, the mean values of GDP growth are 4.3% and tax revenue is 13.11 (% of GDP), while government expenditure is 20.6. (% of GDP) According to those values, it shows a significant gap between tax revenue and government expenditure. Since the government expenditure is higher than tax revenue, it is confirmed that there should be new taxation policies in Sri Lanka to increase the GDP growth. The study concludes with policy recommendations for reforming and simplifying the tax code, enhancing tax administration efficiency, promoting investment-friendly tax incentives, addressing regional disparities through fiscal federalism, and integrating environmental and green taxation to enhance the effectiveness of Sri Lanka's tax structure in promoting economic growth.

Keywords: Indirect tax, Gross Domestic Product Growth, VAT, tax policy, economic growth

I wish to acknowledge K. M. R. Karunarathna for her guidance and supervision.

A STUDY ON FACTORS AFFECTING LITERACY AMONG DIFFERENT INCOME GROUPS (EVIDENCE FROM THE KARANDENIYA DIVISIONAL SECRETARIAT)

M.S. Wijerathne

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19871@arts.pdn.ac.lk

Financial literacy in Sri Lanka has become an issue of concern with rising socio-economic problems and income disparities. This study seeks to measure levels of financial literacy among various income groups in the Karandeniya Divisional Secretariat Division, and to identify the primary determinants of financial literacy. The method was mixed using the procedure, which involved both quantitative and qualitative approaches. Using a thematic random sampling technique, data were collected from 75 individuals, equally divided among three income categories: low, middle, and high. The primary data collection tool was a structured questionnaire based on the OECD Financial Literacy Framework, administered through online and face-to-face formats. Descriptive statistics and multivariate regression analysis were used for data analysis. The regression model included variables such as education level, access to financial services, willingness to use financial services, digital financial literacy, employment status, and gender as predictors of financial literacy. The results revealed a clear positive correlation between income level and financial literacy. Individuals in the middle- and high-income groups demonstrated stronger financial knowledge, behaviour, and attitudes compared to those in the low-income group. Education, access to financial services, and digital literacy emerged as the most significant determinants of financial literacy, while employment status and gender also had a notable but lesser influence. Findings further highlighted that people in the low-income group lacked basic knowledge and skills related to budgeting, saving, debt management, and investment, making them more vulnerable to financial instability. This suggests the need for targeted financial education efforts tailored to different income groups. The study emphasises the importance of implementing localised financial education programmes and inclusive financial policies. These efforts should focus on improving financial knowledge and access to services, especially among low-income populations. Overall, the research provides useful insights for policymakers, financial institutions, and educators, contributing to the development of more equitable financial empowerment strategies.

Keywords: Financial literacy, income level, economic disparities, financial education, financial management

I wish to acknowledge Thushari Vidanage for her/his/their guidance and supervision.

UNDERSTANDING DETERMINANTS THAT AFFECT THE YIELD OF LONG-TERM GOVERNMENT SECURITIES IN SRI LANKA

Y.G.H.K.B. Yatipansalawa

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

a19886@arts.pdn.ac.lk

The government securities market plays a critical role in Sri Lanka's public financing by enabling debt issuance through Treasury Bills and Treasury Bonds. The yield on these bonds reflects the government's cost of borrowing and can act as an indicator of the country's macroeconomic health. With the financial and economic instability following the 2022 crisis, understanding the determinants of bond yield has become ever more crucial for informed monetary and fiscal policies as well as investment decisions. This study investigates key macroeconomic factors influencing the yield of 10-year government bonds in Sri Lanka. It aims to identify both short-run and long-run cointegration relationships between bond yields and selected economic variables: inflation, domestic production level, bank interest rate, exchange rate, performance of the share market and budget balance. A Vector Error Correction Model (VECM) is employed using monthly data from 2015 to 2024 by integrating both short-term and long-term dynamics. The test is also supported by a number of preliminary data analysis tests, residual checks including serial correlation test, heteroskedasticity test, normality test and the Granger Causality Test. The 10-year government bond yield serves as the dependent variable. The analysis reveals that inflation, exchange rate and budget balance have a significantly positive effect on yields in the short run, while the Bank rate exhibits a weak negative influence and a strongly negative relationship with the local Share market behavior. In the long run, inflation, domestic production and share prices behavior fail to depict a significance while exchange rate and budget balance continue to show a positive significance. The Bank rate sustains a negative long-run effect on the 10-year government bond yield. Granger causality tests confirm predictive causality from inflation, the exchange rate, and the ASPI to bond yields. The results highlight the importance of monetary and fiscal indicators, especially in the context of financial and economic stress. Policymakers should consider these variables when targeting bond market stability, while investors may use them as a key signal to set yield expectations for their investments.

Keywords: Government securities, bond yield, ASPI, VECM

I wish to acknowledge S.J.S. de Mel for his guidance and supervision.

FOREIGN DIRECT INVESTMENT AND ECONOMIC GROWTH IN SRI LANKA: ANALYZING THE IMPACT ON GDP

A.R.M.Azeem

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19979@arts.pdn.ac.lk

Foreign Direct Investment (FDI) net inflows have been considered one of the engines that promote economic growth in developing countries during recent decades. FDIN and GDP show an increasing trend, with fluctuations from time to time in Sri Lanka. Hence, this study examines the impact of FDIN on Sri Lanka's GDP, with a particular emphasis on the influence of government-related indicators, using annual data from Sri Lanka over the period 1996-2023. The data on FDIN net inflows (FDIN) were collected from World Development Indicators reports of the World Bank and COC and GEF, along with the Consumer Price Index collected from World Governance Indicators of the World Bank database. The Augmented Dickey-Fuller (ADF) and Phillips-Perron (PP) unit root tests confirmed that none of the variables are integrated of order two, $I(2)$. This allows us to examine the long-run relationship between them using the Autoregressive Distributed Lag (ARDL) Bound testing method. The AIC is suggested employing ARDL (1,0,1,1,0) model among the top models. The Bound testing results detected the co-integrating relationship between the variables. It suggests that FDIN and COC have a positive and significant impact on GDP in the long run, whereas CPI has a negative impact on GDP, while other variables do not have a significant impact in the long run. The Error Correction Model of the ARDL model was adopted to identify the short-run relationship and long-run adjustment. This model found that the FDIN and COC have a positive impact on GDP in the short run, while other variables do not affect GDP significantly in the short run. Finally, the Granger Causality test reveals that there is a unidirectional causality relationship between GEF and COC to FDIN, implying that governance improvement can lead to an increase in FDIN. Thus, this study suggests that to increase the GDP, Sri Lanka should control inflation, improve fiscal responsibility and reduce corruption.

Keywords: Foreign Direct Investment, net inflows, control of corruption, government effectiveness

I wish to acknowledge W.L.P. Perera for his guidance and supervision.

IMPACT OF OPPORTUNITY-BASED AND NECESSITY-BASED WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP ON WOMEN'S BUSINESS GROWTH

D.G.P. Lakmali

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

a19392@arts.pdn.ac.lk

Women's entrepreneurship plays a vital role in the economic development of many countries. Women's entrepreneurship refers to the process of women starting and running their own businesses. They start these businesses driven by either necessity or opportunity. This study focuses on analysing how both necessity-based and opportunity-based entrepreneurship impact the growth of women's businesses, particularly among women entrepreneurs in the Tangalle area of the Hambantota District, Sri Lanka. The main research question of this study is: What is the impact of necessity-based and opportunity-based entrepreneurship on the development of women-owned businesses? The primary objective of this study is to compare the growth of businesses founded by necessity-based and opportunity-based entrepreneurs. The sub-objectives include identifying women who choose opportunity-based entrepreneurship over necessity-based entrepreneurship, examining the differences between these two types of entrepreneurship, and determining the challenges faced by women entrepreneurs. For this study, thirty women entrepreneurs residing in the Tangalle Divisional Secretariat Division have been used as the sample. Data were collected through a questionnaire and were analysed using a mixed method approach. According to the findings, opportunity-based women entrepreneurs aim to pursue business opportunities driven by market gaps, while necessity-based entrepreneurs work to secure their livelihoods. Both types of entrepreneurs face socio-cultural barriers, including financial constraints, family responsibilities, market competition, and social expectations. Accordingly, when considering all of this, it can be concluded that the businesses of opportunity-based women entrepreneurs have grown more rapidly than those of necessity-based women entrepreneurs.

Keywords: Women's entrepreneurship, necessity-based, opportunity-based

I wish to acknowledge A. V. K. Madhavi for her guidance and supervision.

THE EFFECT OF SOCIO-DEMOGRAPHIC FACTORS ON THE RELATIONSHIP BETWEEN BEHAVIOURAL FACTORS AND INVESTOR PERFORMANCE: A STUDY BASED ON INDIVIDUAL INVESTORS ON THE COLOMBO STOCK EXCHANGE

H.M. Madusith

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19440@arts.pdn.ac.lk

Investor behaviour is an imperative factor that will influence investment performance and does not follow pure rational models. The main objective of this study is to investigate the effect of age, occupation, gender, and level of education on the relationship between behavioural biases and investment performance of individual investors based on the Colombo Stock Exchange (CSE). Given that there are limited studies about behavioural finance in Sri Lanka, this study is expected to make a significant contribution to the development of this field in Sri Lanka. The study starts with the existing theories in behavioural finance, and hypotheses are developed on them, incorporating demographic factors. A questionnaire was utilized to collect data and the sample consisted of 167 individual respondents. Finally, data from 161 investors were analysed using SPSS and SmartPLS. Mean, standard deviation, correlation, reliability and validity were applied. The study revealed that age moderates the relationship between herding variables and investment performance. Furthermore, occupation, age, and level of education significantly moderate the relationship between market variables and investment performance. Age also significantly moderates the relationship between prospect variables and investment performance, while gender moderates the relationship between heuristic variables and investment performance. This study is one of the pioneering studies examining the effect of socio-demographic factors such as occupation, gender, age and level of education on the relationship between behavioural factors and the performance of individual investors. Moreover, this is the first comprehensive study conducted on the Colombo Stock Exchange regarding the impact of demographic factors on all behavioural factors. This study also contributes to the existing body of research by highlighting how socio-demographic factors influence the behavioural factors that affect individual investment performance, particularly within the context of emerging markets, thereby enriching the current literature on behavioural finance. Recommendations are provided for both current and potential investors, as well as for executive officers in the stock market to promote investment in the stock exchange.

Keywords: CSE investors, behavioural factors influencing investors' decisions, investment performance, demographic factors

I wish to acknowledge S.J.S. de Mel for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT ON ECONOMIC GROWTH IN SRI LANKA: A TIME SERIES ANALYSIS (1977-2023)

S.H.M. Madhuwanthi

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19444@arts.pdn.ac.lk

Foreign direct investment (FDI) plays a crucial role in promoting economic growth in developing countries by providing capital, technology, and employment opportunities. However, the impact of FDI on Sri Lanka's economic growth remains a subject of debate. Therefore, the aim of this study is to analyse the impact of FDI on Sri Lanka's economic growth and examine how this relationship varies across political regimes. For this purpose, annual time series data from 1977 to 2023 were used. Data on variables such as GDP growth rate, FDI, domestic investment, unemployment rate, exchange rate, and trade openness were collected from secondary sources, including reports from the Central Bank of Sri Lanka and the World Bank. Unit root tests (ADF and PP) were conducted to assess the stationarity of the data, which yielded mixed results. Therefore, the Autoregressive Distributed Lag (ARDL) bounds testing approach, which is suitable for small sample sizes and mixed integration orders, was applied to examine both short-run and long-run relationships between economic growth and the selected independent variables. Data were organised using Excel, while E-Views and Stata were used for empirical analysis and diagnostic testing. The findings suggest that FDI has a positive and statistically significant impact on economic growth in the short term and is consistently associated with long-term economic growth. Similarly, domestic investment has a positive effect on growth, while unemployment and exchange rate volatility negatively impact short-term growth. Furthermore, the results indicate that the impact of FDI on economic growth varies across political regimes, highlighting the role of policy coherence, governance quality, and the overall investment climate. The study concludes that FDI is a major contributor to Sri Lanka's economic growth; however, its effectiveness depends on stable political leadership, sound economic policies, and the maintenance of an investor-friendly environment.

Keywords: Foreign Direct Investment, economic growth, political regimes, ARDL, Sri Lanka.

I wish to acknowledge W. L. P. Perera for his guidance and supervision.

A COMPARISON OF HOUSEHOLD CONSUMPTION EXPENDITURE PATTERNS IN RURAL AND URBAN SECTORS: A STUDY FOCUSING ON THE VADAMARADCHI AREA IN THE JAFFNA DISTRICT

T. Mithuna

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

A19464@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka is identified as a developing country, and the disparity in the standard of living between urban and rural areas is one of the major factors contributing to its uneven development. This study aims to conduct a comparative analysis of household consumption expenditure in the urban and rural sectors of the Vadamaradchi region in the Jaffna District. The key expenditure categories examined include food, education, transportation, communication, and electricity, while independent variables such as income, family size, the number of educated members, the number of communication devices, methods of transportation, and the number of electrical appliances were considered. A systematic sampling method was used to select 36 samples each from the Valvettithurai Southwest urban division and the Karanavai West rural division. Primary data were collected through structured questionnaires and direct observation. Descriptive statistics, correlation, and regression analysis were applied to examine the influence of the selected variables on consumption expenditure and how these differ between urban and rural households. The results confirmed that variables such as income, family size, the number of educated members, communication devices, modes of transportation, and electrical appliances influence household expenditure differently in urban and rural settings. Furthermore, the study found that urban households spend more on food, education, transportation, communication, and electricity compared to rural households, highlighting a clear gap in consumption patterns. This disparity affects the quality of life in rural areas, and the study recommends that the government, private sector, social development organizations, and service institutions collaborate to implement targeted strategies aimed at improving the living standards of rural communities to match those of urban areas.

Keywords: Household consumption patterns, urban and rural sectors, consumption inequality, descriptive statistics, Vadamaradchi.

I wish to acknowledge S. Vijesandiran for his guidance and supervision.

RELATIONSHIP BETWEEN POLITICAL INSTABILITY AND STOCK MARKET PERFORMANCE IN SRI LANKA

S. Umar Mohamed

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19466@arts.pdn.ac.lk

A well-functioning stock market reflects the overall health of the economy as it facilitates the efficient allocation of resources and promotes economic growth. However, it has been widely influenced by several factors that discourage or rather halt both institutional and individual investors from investing. Political instability is one of the key factors that affect the stock market performance and investor confidence. Therefore, the primary objective of this study is to identify whether political instability has an impact on the Colombo Stock Market and to determine the existence of a long-run relationship between the two variables. This study uses monthly data from January 2010 to December 2023. It uses a political instability index created using Principal Component Analysis (PCA) based on politically related variables, and also employs the Autoregressive Distributed Lag Model (ARDL) to determine the short-run dynamics and long-run effects between political instability and stock market performance. The All Share Price Index (ASPI) was used as a proxy for stock market performance, and macroeconomic variables were also used as control variables with the political instability index within the ARDL model. The Autoregressive Distributed Lag Model was tested with relevant diagnostic tests, and the results confirmed their validity. It revealed that the political instability has a significant negative impact on the stock market performance in the long run, but not in the short run. These findings imply that higher levels of political unrest and uncertainty lead to diminished investor confidence, capital flight, and overall market downturns. Moreover, it is necessary for policymakers to maintain stability in the political system to foster economic growth and attract more investors. Future research could extend this analysis by incorporating additional macroeconomic variables, political variables or exploring sectoral impacts within the stock market.

Keywords: Political instability, stock market, ARDL, ASPI, Principal Component Analysis

I wish to acknowledge S. J. S. de Mel for his guidance and supervision.

FACTORS AFFECTING THE PRODUCTIVITY OF FEMALE WORKERS IN THE GARMENT INDUSTRY IN SRI LANKA

N.P.B.M. Nanayakkara

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

a19479@arts.pdn.ac.lk

The garment industry in Sri Lanka, which has long been a significant source of foreign exchange earnings for the national economy, is predominantly represented by a female workforce. Several factors influence the productivity of these female workers, directly impacting their personal lives, working conditions, and the overall economic growth of the country. The primary objective of this research is to identify and analyse the impact of key socio-economic factors affecting the productivity of female workers employed in garment factories in Sri Lanka, particularly those in and around the Katunayake Free Trade Zone. This study employed a mixed-methods approach. Quantitative data were collected through a survey using a structured questionnaire administered to a sample of fifty female garment workers in Katunayake and gathered information regarding their working environment, wages, welfare, training opportunities, and personal challenges. Concurrently, qualitative data was collected through in-depth, semi-structured interviews with managers and supervisors from selected garment factories. These provided a detailed understanding of their insights into the factors influencing female labour productivity, the challenges faced, and their future plans from a management perspective. The results of this research explains a deep and comprehensive understanding of the complex relationships between various factors and the productivity of female workers. Furthermore, the novel findings derived from this study are important for government policymakers, garment factory management, and for improving working conditions and ensuring the welfare of female employees. Finally, this study makes a substantial contribution towards the sustainable enhancement of both the quality of professional life and productivity of female workers within the garment industry in Sri Lanka.

Keywords: Female workers, garment industry, productivity, Sri Lanka, Katunayake

I wish to acknowledge D.N.B. Gunewardena for her guidance and supervision.

IDENTIFYING THE CHALLENGES AND OPPORTUNITIES OF THE AGEING POPULATION FOR ECONOMIC GROWTH: WITH REFERENCE TO KANDY DISTRICT IN SRI LANKA

H.D.T. Nethmini

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

a19488@arts.pdn.ac.lk

The growing elderly population is becoming a significant concern for both the economy and society. The main research question of this study is whether older people create challenges or opportunities for economic growth. The objectives of this study are to identify the challenges posed by the ageing population, assess whether they can actively support the economy, and investigate their informal contributions. Primary data were collected through a household-level questionnaire using a sample of 50 older individuals. A quantitative research method was used, and the data were analysed using a multiple linear regression model in STATA. The dependent variable was elderly income, which was used to measure their economic contribution. The independent variables included age, gender, education, employment status, sources of income, healthcare expenses, retirement plans, caregiving roles, and willingness to work. The findings showed that high healthcare expenses and a lack of employment opportunities had a negative impact on the income of the elderly. Reliance on family support was also found to reduce financial independence. However, having a retirement plan and being male were positively associated with higher income levels. Although informal activities such as caregiving, community participation, and self-employment were not statistically significant, they still indicate untapped potential for economic participation. The study concludes that the ageing population poses certain challenges to economic growth, particularly regarding access to healthcare and employment. However, with the right policies and support systems, older people can still contribute meaningfully to economic growth, particularly through informal means. Promoting active ageing, creating suitable employment opportunities, and recognizing the value of informal contributions can help transform the ageing population into a productive age category rather than a burden.

Keywords: Ageing population, elderly income, informal contribution

I wish to acknowledge J. G. S. Ranjith for his guidance and supervision.

APPAREL EXPORT AND ITS IMPACT ON THE ECONOMY OF SRI LANKA: AN EMPIRICAL STUDY

S. Nirogini

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19497@arts.pdn.ac.lk

The economic growth of Sri Lanka and apparel exports have shown a steadily increasing trend with strong interdependence. In this context, the present study aims to examine the impact of apparel exports on the economic growth of Sri Lanka using annual time series data from 1990 to 2023. The main objective of this study is to identify the extent to which apparel exports influence economic growth. The sub-objectives include identifying the trend of economic growth in Sri Lanka, analysing the trend of apparel exports, and determining the short-run and long-run relationships between economic growth and apparel exports. In this study, the dependent variable is economic growth, which is measured using Gross Domestic Product (GDP). The relevant data were obtained from the annual reports of the Central Bank of Sri Lanka. The independent variables include apparel export income (AEI), with data sourced from the Export Development Board and the World Bank; exchange rate (EXR), with data obtained from the Central Bank annual reports; trade openness (TOT), and trade policy (TP), for which data were collected from World Bank databases. Since none of the variables were found to be integrated of order I(2), as confirmed by the ADF and PP tests, the ARDL Bounds testing approach was deemed appropriate for identifying the long-term relationship. Based on the Akaike Information Criterion (AIC), the best model among the top 20 was selected as ARDL (1,0,0,2,2). The results of the Bounds test confirmed the presence of cointegration among the variables. In the long run, trade openness (TOT) was found to have a statistically significant positive impact on economic growth, and the exchange rate (EXR) also had a significant positive effect on economic growth. The error correction coefficient of the ARDL model indicated both short-run relationships and long-term adjustment. In the short run, trade policy (TP) showed a statistically significant positive impact on economic growth. Furthermore, the Breusch-Godfrey Serial Correlation LM test revealed no evidence of autocorrelation, the Jarque-Bera test confirmed the normality of residuals, and the Breusch-Pagan-Godfrey test indicated the absence of heteroskedasticity in the model. Based on the findings of this study, it is recommended that policymakers take steps to diversify exports and maintain stable exchange rates to enhance economic growth.

Keywords: Apparel export, GDP, ARDL Model, export income

I wish to acknowledge T. Vinayagathan for his guidance and supervision.

GLOBAL FOOD PRICE DYNAMICS AND INFLATION: EMPIRICAL EVIDENCE FROM SRI LANKA

S. Nisalini

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19499@arts.pdn.ac.lk

The rise in global food prices is affecting the quality of life of people. In Sri Lanka, the majority of the population spends more than 50% of their income on food items. Since Sri Lanka's economy is highly dependent on the import of food products, it becomes essential to understand how fluctuations in global food prices translate into inflation. The main objective of this study is to examine the extent to which global food price trends impact inflation, using annual data from 1996 to 2023. In this analysis, domestic inflation is used as the dependent variable, while global food price index, exchange rate, money supply, political stability, and absence of violence are used as independent variables. The Augmented Dickey-Fuller (ADF) and Phillips-Perron (PP) tests confirm that none of the variables are integrated at order two $I(2)$. Therefore, the ARDL Bounds testing approach is employed to determine the long-run relationship among the variables. Based on the Akaike Information Criterion (AIC), the ARDL model is selected from the top 20 models as the best fit for the analysis. The ARDL Bounds test results indicate the presence of a co-integrated long-term relationship among the variables. The findings show that, in the long run, both the global food price index and the exchange rate have a statistically significant and positive impact on inflation. Furthermore, the Granger causality test confirms that changes in money supply cause changes in global food prices. Based on these results, the study recommends policy interventions to control inflation and mitigate the adverse effects caused by fluctuations in global food prices.

Keywords: Domestic inflation, global food price index, exchange rate, co-integration, ARDL

I wish to acknowledge T. Vinayagathan for his guidance and supervision.

THE CHALLENGES OF GREEN BANKING PRACTICES IN SRI LANKA: WITH REFERENCE TO PEOPLE'S BANK, KANDY DISTRICT

W.N.R. Perera

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19529@arts.pdn.ac.lk

Green finance is a modern concept that is gaining significant attention worldwide as a key tool for achieving sustainable development and mitigating climate change. Green banking can be introduced as a sub-sector of green finance. Green finance is a banking system that contributes to environmentally friendly and sustainable development. It emphasizes conducting banking and financial operations in an environmentally responsible manner. The main objective of this study is to investigate the activities related to green banking and the major challenges encountered in implementing it in Sri Lanka. The research problem of this study is to identify the key challenges faced by financial institutions in implementing green banking practices in Sri Lanka. This study followed a mixed-method approach, using thematic analysis and computer software tools (mean, median, standard deviation, tables, and graphs) for data analysis. For this research, data were collected through a structured questionnaire from over 50 bank staff members and managers randomly selected from five bank branches in the Kandy district of People's Bank. According to the study, most of People's Bank branches showed a direct acceptance of the green banking concept and about 70% of them use environmentally friendly banking methods. It was also confirmed that the use of paper is minimized, and e-banking services are widely used. Among green banking practices, more than 80% of respondents reported using digital banking products in their branches, while the usage of green-specific products was as low as 10%. The study further indicates that areas such as establishing green branches, implementing renewable energy projects and introducing green credit programs require further development. The study concludes that People's Bank positively influences sustainable development. Overall, based on the available data, it can be concluded that green banking can make a significant contribution to supporting sustainable development efforts in Sri Lanka, provided that current challenges are properly addressed.

Keywords: Green banking, green finance, sustainable development

I wish to acknowledge *H.M.W.A. Herath* for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF INTEREST RATE CHANGES ON BANK PROFITABILITY IN SRI LANKA

A.K.S.T Rathnayake

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19609@arts.pdn.ac.lk

The data on interest rates show fluctuation over the study period. Interest rate is influenced by factors such as monetary policy, inflationary pressures, and external factors. Moreover, interest rate spread is the key factor in determining the profitability of a bank. Thus, this study aims to examine the impact of interest rate changes on bank profitability, using data from Sri Lanka over the period of 1990 to 2023. This study uses Return on Assets (ROA) as a proxy variable for bank profitability, which is the dependent variable of this study. The study also employed Bank Rate (BR), Inflation (INF), Non-Performing Loans (NPLs), Capital Adequacy Ratio (CAR), Liquid Asset Ratio (LAR) and Total Liabilities and Assets (TLA) as explanatory factors. The data were collected from the Central Bank of Sri Lanka annual reports, the International Monetary Fund (IMF) database, and statistical reports published by the relevant banks. The empirical analysis was conducted using the Ordinary Least Squares (OLS) estimation method. The results indicate that the BR and CAR have a positive and statistically significant impact on ROA, while INF, NPLR and TLA have a negative and statistically significant impact on ROA. However, LAR does not have a significant impact on ROA. Overall, the model is statistically robust, with an R-squared of 0.83 and an adjusted R-squared of 0.79, indicating a strong explanatory power. The F-statistic is significant at the 1% level, confirming the joint significance of the variables. These findings highlight that bank profitability can be increased through a rise in interest rates. The findings of this study provide more insights for financial institutions, including banks and other financial companies, policymakers, and researchers on promoting banks' profitability.

Keywords: Bank profitability, interest rate, credit risk, capital adequacy, Sri Lanka

I wish to acknowledge T. Vinayagathan for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF MICRO-ENTERPRISES OF RURAL WOMEN ON THE LIVING STANDARDS OF THEIR FAMILIES (WITH REFERENCE TO KANDY DISTRICT, SRI LANKA)

R.M.M.I. Rathnayaka

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

a19614@arts.pdn.ac.lk

It has been revealed that micro-enterprises play a significant role in Sri Lanka's development process. Accordingly, the research problem of this study is: "How do rural women's micro-enterprises affect their household living standards?" The primary objective of this study is to examine the impact of rural women's micro-enterprises on improving their household living standards. The secondary objective is to explore the challenges and obstacles that rural women face when engaging in such enterprises. This study is based on primary data, and selected secondary data sources have also been used when necessary. Data were collected from 40 women engaged in micro-enterprises in the Kandy District using a structured questionnaire administered to the sample. The sample was selected using the purposive sampling method. A mixed-method approach, combining both quantitative and qualitative data was adopted. Microsoft Excel was used to analyse the collected data, with detailed analysis conducted through the use of tables and charts. In addition, thematic analysis was used to analyse qualitative data. The findings of the study indicate that rural women's micro-enterprises have a positive impact on the family's consumption. Furthermore, these enterprises have benefited rural women not only economically but also socially and culturally. Additionally, according to the findings of this study, the primary challenge faced by rural women engaged in micro-enterprises is the lack of capital or financial support. These findings suggest the need to provide low-interest, concessional loans for rural women's microenterprises, thereby improving their household living standards.

Keywords: Micro-enterprises, living standards, economic impact, social impact, challenges

I wish to acknowledge A.V.K. Madhavi for her guidance and supervision.

THE RELATIONSHIP BETWEEN TOURISM AND EMPLOYMENT: AN EMPIRICAL STUDY FROM SRI LANKA

U.S.F. Safna

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

a19647@arts.pdn.ac.lk

Tourism is considered a key sector that contributes significantly to employment generation, foreign exchange earnings, and economic growth. In many countries, tourism plays a major role in supporting the national economy. Similarly, in Sri Lanka, past data show that tourist arrivals have generally increased with fluctuations, and employment in the tourism sector has also exhibited a similar fluctuating upward trend, particularly in areas dependent on tourism. Therefore, this study specifically examines how the tourism sector contributes to employment in Sri Lanka by using time-series data spanning from 1967 to 2023. The dependent variable in this study is tourism-generated employment (EMP), while the independent variables include tourism receipts (TR), average length of stay (ALS), annual room occupancy rate (AROR), and a dummy variable (D1) representing external shocks. Unit root tests such as the Augmented Dickey-Fuller (ADF) and Phillips-Perron (PP) tests were conducted to determine the stationarity of the data. The results revealed that the variables were integrated at level $I(0)$ and first difference $I(1)$, making the Autoregressive Distributed Lag (ARDL) model suitable for the analysis. The best model, selected based on the Akaike Information Criterion (AIC), was ARDL (1,0,0,0,0). The ARDL Bounds test confirmed the existence of a long-run relationship between the independent variables and employment. The Error Correction Model is used to identify long run adjustment and short run relationships. The results revealed that both in the long run and short run, tourism receipts (TR) had a significant positive relationship with employment, while the dummy variable (D1) showed a significant negative relationship, indicating that external shocks like war and COVID-19 adversely impacted employment. In conclusion, the study highlights that promoting tourism activities and making strategic investments in the tourism sector can significantly enhance employment generation in Sri Lanka.

Keywords: ARDL Model, AIC Criterion, tourism receipts, annual room occupancy rate

I wish to acknowledge T. Vinayagathan for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF FINANCIAL LITERACY ON INDIVIDUAL FINANCIAL BEHAVIOUR OF UNDERGRADUATES IN SRI LANKA: A STUDY FROM UNIVERSITY OF PERADENIYA

H.A.N Sathsarani

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19696@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka continues within the top ranks of literacy in Asia in recent times. However, the financial literacy level of Sri Lankans is not at a satisfactory level based on the latest evidence. The level of financial literacy is crucial for university students who represent the future as a dynamic segment of society. This study aims to assess the financial literacy levels of undergraduates and their influence on their personal financial behaviour and decisions focusing on three core dimensions: financial knowledge, financial behaviour, and financial attitudes. The research utilised a structured questionnaire based on the OECD financial literacy framework. Data were collected from 150 undergraduates across different faculties at the University of Peradeniya. The instrument included 13 financial knowledge questions, 18 financial behaviour items, and 27 financial attitude statements. Findings indicate that a majority of students (83.3%) fall into the low financial literacy category, while only 16.7% demonstrate a moderate level. Notably, no students reached a high financial literacy level. Frequency and descriptive analysis using SPSS and Excel revealed that although students possess some basic financial knowledge, their practical financial behaviours—such as budgeting, saving, and expense tracking—remain underdeveloped. Moreover, attitudes toward long-term financial planning and responsible financial decision-making were relatively weak. These results highlight a critical gap in the financial capability of undergraduates at the University of Peradeniya. The findings emphasise the urgent need for incorporating formal financial education programs within university curricula to better equip students with the skills necessary for effective financial decision-making. Strengthening financial literacy among undergraduates is vital for their personal financial well-being and for fostering a more financially responsible generation.

Keywords: Financial literacy, financial behaviour, undergraduates

I wish to acknowledge T.N. Vidanage for her guidance and supervision.

THE IMPACT OF DOMESTIC SAVING AND FOREIGN DIRECT INVESTMENT ON ECONOMIC GROWTH: AN EMPIRICAL STUDY BASED ON SRI LANKA

V. Sikaran

Department of Economics & Statistics, University of Peradeniya
a19737@arts.pdn.ac.lk

Gross Domestic Saving (GDS) and Foreign Direct Investment (FDI) are widely recognised as key drivers of economic growth, particularly in developing countries. In the context of Sri Lanka, both GDS and FDI have demonstrated an overall increasing trend, albeit with periodic fluctuations over time. Given their potential significance, this study aims to investigate the impact of GDS and FDI on economic growth, as measured by Gross Domestic Product (GDP), using annual data for the period from 1977 to 2023. This study uses GDP as a dependent variable, and GDS, FDI, Exchange Rate (EXR), Inflation (INF) and Banking Rate (BR) as independent variables. Data on GDP and BR were obtained from the Central Bank annual reports of Sri Lanka, while data for GDS, FDI, EXR, and INF were sourced from World Bank databases. To determine the stationarity of the data series, ADF and PP tests were conducted, revealing that the variables are integrated at mixed levels, $I(0)$ and $I(1)$. Consequently, the Autoregressive Distributed Lag (ARDL) approach was adopted, as it is suitable for such data properties. Based on the Akaike Information Criterion (AIC), the ARDL (1,2,0,1,0,1) model was selected as the best model among the top 20 models. The ARDL Bounds test confirmed the presence of a long-run cointegrating relationship among the variables, indicating that they move together over time despite short-term fluctuations. Long-run results show that GDS has a statistically significant and negative effect on GDP, suggesting that increased domestic savings do not necessarily translate into economic growth in Sri Lanka. Conversely, FDI exerts a positive influence on GDP, emphasising the importance of foreign investment for sustainable development. Additionally, BR has a negative effect on GDP. In the short run, based on the error correction term of the ARDL model, EXR negatively affects GDP significantly, while GDS shows a positive effect. Moreover, the Granger Causality Test reveals a unidirectional causal relationship from GDS to GDP, and a bidirectional causal relationship between EXR and GDP. These findings highlight the need for policies that improve the efficiency of domestic savings and encourage greater FDI inflows to foster long-term economic growth in Sri Lanka.

Keywords: Gross Domestic Product, Gross Domestic Saving, Foreign Direct Investment, ARDL Model

I wish to acknowledge T. Vinayagathan for his guidance and supervision

THE IMPACT OF SRI LANKA'S AGEING POPULATION ON THE WORKFORCE

M.D.A Thilakasiri

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya
a19796@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka is currently undergoing a profound demographic transition characterized by a steady increase in its ageing population, which has created challenges for the workforce dynamics and the country's socio-economic development. Accordingly, the main objective of this study is to analyse the pattern of the relationship between Sri Lanka's ageing population and the workforce. For this, secondary data covering the period from 1990 to 2023 were obtained from globally recognised sources such as the World Bank Open Data and World Development Indicators. The study mainly focused on the behaviour of the variables labour force participation rate, elderly population ratio, working age population ratio, child dependency ratio, and gross tertiary education enrolment ratio and their relationship. Data were analyzed using descriptive statistics, including median, mean, standard deviation, and percentage calculations. Data were presented through tables and graphs to highlight longitudinal patterns, trends, and gender disparities. The main findings of the study reveal a continuous decline in the labour force participation rate (LFPR), which averaged 58.1% over the 34-year period with a standard deviation of 2.29. Meanwhile, the proportion of the elderly population (aged 65 and above) has increased significantly, especially in terms of the representation of women. On the other hand, the proportion of the working-age population (aged 15–64) has remained stable, and tertiary education enrolment has increased slightly. The elderly dependency ratio also showed a clear upward trend, reinforcing the economic stress caused by demographic ageing. Graphical analysis demonstrated visible inverse relationships between LFPR and the ageing population, and descriptive summaries confirmed changes in age structure, dependency ratios, and gender participation. The study concludes that Sri Lanka's ageing population is gradually reducing the available labor force and increasing the dependency burden on the economically active segments. Recommendations include reforming pension systems, promoting gender-sensitive labor policies, and more effectively integrating older citizens into the socio-economic framework. These measures are essential to maintain labour market productivity and social stability amid ongoing demographic changes.

Keywords: Population ageing, labor force participation, elderly population, dependency ratio, developing countries

I wish to acknowledge D.N.B. Gunewardena for her guidance and supervision.

ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛ සහල් වර්ග තුනක් වන සුදු කැකුළු, කිරිසම්බා සහ නාඩු පිළිබඳ මිල සූත්‍රයක් නිර්මාණය කිරීම

ජී. කේ. ඩී. තාරුමිකා

ආර්ථික විද්‍යා හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය
a18745@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය තුළ සහල් වෙළෙඳපොළ වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළද සහල් මිල තීරණය කිරීම සඳහා ප්‍රමිතිගත සාක්ෂ්‍ය මත පදනම් වූ මිලකරණ ආකෘතියක් රට තුළ නොමැත. මිල ගණන් බොහෝ විට තාවකාලික තීරණ, දේශපාලන සලකා බැලීම් හෝ කෙටිකාලීන වෙළෙඳපොළ නිරීක්ෂණය මත තීරණය වේ. හොඳින් සංවර්ධනය කරන ලද මිල සූත්‍රයක් ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික තිරසාරභාවය, ගොවීන් බල ගැන්වීම, වෙළෙඳපොළ බල ගැන්වීම සහ ජාතික ආහාර සුරක්ෂිතතාව වර්ධනය කිරීමට විශාල සේවයක් ඉටු කරයි. සහල් මිල තීරණය වීමට බලපාන ස්ථාවර සාධක සහ විචල්‍ය සාධක වෙත වෙනම හඳුනාගෙන උසස් තත්ත්වයේ ආර්ථිකමිතික ආකෘතියක් සංවර්ධනය කිරීමෙන් එම පරතරය පියවීම අරමුණු කරයි. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ නම් තෝරාගත් සහල් ප්‍රභේද තුනක් සඳහා එනම්, නාඩු, සුදු කැකුළු සහ කිරි සම්බා සඳහා මිල සූත්‍රයක් නිර්මාණය කිරීමයි. මීට අමතරව ආර්ථිකය ලිබරල්කරණයෙන් පසු මෑත අතීතයේ ශ්‍රී ලංකාවේ සහල් මිල උච්චාවචනය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමට ද්විතීයක දත්ත මූලාශ්‍රය භාවිත කරන ලදී. ගොවීන් සහ සහල් මෝල් හිමියන් මුහුණ දෙන ප්‍රධාන පිරිවැය වර්ග සහ අභියෝග අවබෝධ කර ගැනීමේදී ප්‍රාථමික දත්ත වැදගත් විය. ව්‍යුහගත ප්‍රශ්නාවලි සහ සම්මුඛ සාකච්ඡා යටතේ පොලොන්නරුව ප්‍රදේශයේ ගොවීන්ගෙන් සහ සහල් මෝල් හිමියන්ගෙන් ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කරන ලදී. ද්විතීයක දත්ත ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තා සහ හෙක්ටර් කොබ්බෑකඩුව කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ වාර්තා මගින් රැස් කරන ලදී. ප්‍රාථමික දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා බහු ප්‍රතිපායන ආදර්ශය යොදාගත් අතර එහි ප්‍රතිඵලවලට අනුව සහල් මිල තීරණය වීමේදී වි මිලදී ගන්නා මිල, සේවක වැටුප්, ගබඩා වියදම්, රක්ෂණ වියදම්, බැංකු සඳහා පොලී ගෙවීම් සහ අනෙකුත් ගාස්තු (විදුලි ගාස්තු, නඩත්තු වියදම්, පරිපාලන වියදම්, ප්‍රවාහන වියදම් සහ ඇසුරුම් ගාස්තු) බලපෑම් ඇති කරන බව විද්‍යමාන වේ. මෙම අධ්‍යයනය මගින් කිරි සම්බාහි නාමික වෙළෙඳපොළ මිල වාර්ෂිකව 11%කින් ද, කැකුළු 10%කින් ද සහ නාඩු 8%කින් වැඩි වී ඇති බව ගම්‍යමාන වේ. මෙම අධ්‍යයනයට සහභාගී වූ ගොවීන්ගෙන් 45%ක් පමණ ඉහළ වී මිල පිළිබඳව සැහීමකට පත් වූ අතර ඉතිරි 55% ප්‍රකාශ කර සිටියේ වී සඳහා ලැබෙන මිල ප්‍රමාණවත් නොවන බවයි. තෝරාගත් සහල් ප්‍රභේද කිහිපයක් සඳහා මිල සූත්‍රයක් නිර්මාණය කිරීම මගින් ගොවීන්ගේ ආදායම් සුරක්ෂිතභාවය වැඩිදියුණු කිරීමට හැකියාව ලැබේ. ප්‍රමිතිගත සහල් මිල සූත්‍රයක් පැවතීමේ අවශ්‍යතාව සහ ඉහළ සහල් මිල පාලනය කිරීමට අදාළ පියවර ගෙන ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ අවශ්‍යතාව මෙහිදී යෝජනා කෙරෙයි.

ප්‍රමුඛ පද: ස්ථාවර පිරිවැය, මිල හැසිරීම, මිල සූත්‍රකරණය, විචල්‍ය පිරිවැය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා එම්. බී. රණතිලකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**සාඵලයතා අනුපාත වෙනස්වීම් මානව සංවර්ධන දර්ශකයට සිදු කරන
බලපෑම පිළිබඳ ගවේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්:
2000-2023 දකුණු ආසියාතික දත්ත ඇසුරින්**

එම්.ජී.එස්.එන්.අබේරුවන්
ආර්ථික හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19007@arts.pdn.ac.lk

රටක සාඵලයතා අනුපාතය වෙනස්වීම් මානව සංවර්ධන දර්ශකයට බලපෑමක් සිදු කරන්නේද යන්න විවාදයට භාජන වන විෂයකි. සංවර්ධිත හා සංවර්ධනය වෙමින් පවතින විවිධ රටවල් ආශ්‍රිත කරගෙන මේ පිළිබඳව ගවේෂණය කර මිශ්‍ර ප්‍රතිඵල ලබා දී ඇති අධ්‍යයන ගණනාවක් පෙන්නුම් කර ඇතත්, ශ්‍රී ලංකාව ඇතුළු දකුණු ආසියාතික රටවල් ආශ්‍රයෙන් මේ පිළිබඳ පවතින පර්යේෂණ සීමා වේ. ජාත්‍යන්තර අධ්‍යයනවලින් ගම්‍ය වනුයේ සාඵලයතා අනුපාතය, මානව සංවර්ධන දර්ශකයට සැලකිය යුතු බලපෑමක් සිදු කරන බවයි. කෙසේ වෙතත් වර්ෂ 2000 සිට 2023 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය ඇසුරින් දකුණු ආසියාතික රටවල්වල සාඵලයතා අනුපාතය, මානව සංවර්ධනයට බලපෑම් කරන්නේද යන්න හා පවතින සම්බන්ධතාව කුමක්ද යන්න පරීක්ෂා කර නොමැත. මෙම අධ්‍යයනය එම පරතරය පියවීම අරමුණු කරයි. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වනුයේ දකුණු ආසියාතික රටවල සාඵලයතා අනුපාත වෙනස්වීම් මානව සංවර්ධන දර්ශකයට බලපෑමක් සිදු කරයිද යන්න වේ. මීට අමතරව සාඵලයතාව කෙරෙහි බලපාන විචල්‍යවල හැසිරීම් විශ්ලේෂණය ද්විතීයක දත්ත මූලාශ්‍රය භාවිත කරමින් සිදු කරයි. ද්විතීයක දත්ත ලෝක බැංකු වාර්තා, එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන් වාර්තා, ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධාන වාර්තා මගින් රැස් කරන ලදී. මානව සංවර්ධන දර්ශකයෙහි සංරචකවල හැසිරීම සාඵලයතා අනුපාතයේ හැසිරීම කෙරෙහි බලපාන අයුරුද මෙහිදී විශ්ලේෂණය කර ඇත. මෙම අධ්‍යයනය මගින් දකුණු ආසියාතික රටවල සාඵලයතා අනුපාතය සහ මානව සංවර්ධන දර්ශකය අතර සෑණ සම්බන්ධතාවක් ඇති බව දක්වයි. එසේම සාඵලයතා අනුපාතය, මානව සංවර්ධන දර්ශකය අඩු සහ මධ්‍යම මට්ටම්වලදී පහළ යන බව හා මානව සංවර්ධන දර්ශකය ඉහළ මට්ටම්වලදී සාඵලයතා අනුපාතය ස්ථාවර අගයක් මත සුළු විචලනයක් දක්වන බව නිරූපණය කරයි. සාඵලයතා අනුපාතය පහළ යාමත් සමග ජන වයස්ගත වීමක් හා ශ්‍රම බලකා හිඟයක් සහ ආර්ථික බාධක ඇති විය හැකිය. මෙය හුදෙක් ගැටලුකාරී තත්ත්වයකි. කෙසේ නමුත් සාඵලයතා අනුපාතය සහ මානව සංවර්ධන දර්ශකය යනු රටක වර්ධනය සඳහා බලපාන වැදගත් සාධක ද්විත්වයකි. මේ නිසා මානව සංවර්ධන දර්ශකය ඉහළ යන විට සාඵලයතා අනුපාතය ස්ථාවර කිරීමට හෝ මානව සංවර්ධන දර්ශකය ස්ථාවරව පවත්වා ගනිමින් සාඵලයතා අනුපාතය ස්ථාවර හෝ ඉහළ නංවා ගැනීමට මෙන්ම මානව සංවර්ධන දර්ශකය ඉහළ යනවිට සාඵලයතා අනුපාතය පහළ යාමට බලපාන සාධකවලට අදාළ පියවර ගෙන ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ අවශ්‍යතාව පිළිබඳ මෙහිදී අවධාරණය කර ඇත.

ප්‍රමුඛ පද: සාඵලයතා අනුපාතය, මානව සංවර්ධන දර්ශකය, වයස්ගත වීම, ශ්‍රම බලකාය, වර්ධනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා එම්. බී. රණතිලකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය මැණික් පතල් කම්කරුවන්ගේ
ජීවන තත්ත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනය
(කනුග්ගල්ල හා මුදුන්කොටුව ග්‍රාම නිලධාරී වසම් ඇසුරිනි)**

කේ. එම්. එස්. එම්. දයානන්ද
ආර්ථික විද්‍යා හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19109@arts.pdn.ac.lk

මැණික් පතල් කර්මාන්තය රටේ ආර්ථික හා සමාජ සංවර්ධනයට සෘජුවම බලපායි. ග්‍රාමීය මැණික් පතල් කම්කරුවන්ගේ ජීවන තත්ත්වය අතිදුෂ්කර බැවින් එය විමර්ශනය ඉතා වැදගත් වේ. ඔවුන් මුහුණ දෙන විවිධ ආර්ථික, සමාජීය හා මානසික අභියෝග අවබෝධ කර ගැනීම, ඔවුන්ගේ සුබසාධනය ඉහළ නැංවීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩසටහන් සම්පාදනයට අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය මැණික් පතල් කම්කරුවන්ගේ ජීවන තත්ත්වයට බලපාන ආර්ථික, සමාජීය හා මානසික සාධක පිළිබඳ අධ්‍යයනයයි. මෙම අධ්‍යයනය රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ කනුග්ගල්ල හා මුදුන්කොටුව ග්‍රාම නිලධාරී වසම් ආවරණය වන පරිදි සසම්භාවී ලෙස තෝරාගත් පතල් කම්කරු පවුල් 60ක නියැදියක් භාවිතයෙන් සිදු කර ඇත. ව්‍යුහාත්මක ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කරන ලද අතර මහ බැංකු වාර්තා, ශ්‍රී ලංකා මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරියේ වාර්තා මගින් ද්විතීයික දත්ත රැස් කරන ලදී. ප්‍රතිපායන ආදර්ශය හා විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය භාවිතයෙන් දත්ත විශ්ලේෂණය කර ඇත. අධ්‍යයන ප්‍රතිඵල අනුව රැකියා පළපුරුද්ද, මැණික් පතල් කර්මාන්තය සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික දැනුම සහ පුහුණුව ලබාගෙන තිබීම සහ කම්කරුවන්ගේ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය මැණික් පතල් කර්මාන්තය වීම මැණික් පතල් කම්කරුවන්ගේ ඒක පුද්ගල ආදායම ඉහළ යාමට බලපාන බව පෙන්වයි. මැණික් පතල් කම්කරුවන්ගේ ජීවන තත්ත්වයට බලපාන සමාජීය සාධක අතුරින් රැකියාව නිසා පවුලේ සාමාජිකයන් සමග ගත කිරීමට ඇති කාලය 55%ක් බිඳ වැටෙන බව සොයාගන්නා ලදී. එමෙන්ම මානසික සාධක අතුරින් රැකියාව හේතුවෙන් ආතතියක් හා මානසික පීඩනයක් දැනීම ජීවන තත්ත්වය 75%ක් පමණ පහත වැටීමට හේතුවන බව දැක ගන්නට ලැබුණි. මෙම සොයාගැනීම් මැණික් පතල් කම්කරුවන්ගේ ජීවන තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජය සහ කර්මාන්තය එක් වී නවීන තාක්ෂණික හා ආරක්ෂිත පුහුණු වැඩසටහන් දියත් කිරීම, අඩු පොලී ණය, මානසික සුවතා සේවා සහ පවුලට කාලය දීමට වැඩ කරන වේලා නියාමනය කිරීම වැනි ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේදී වැදගත් වේ.

ප්‍රමුඛ පද: ග්‍රාමීය මැණික් පතල් කම්කරුවන්, ජීවන තත්ත්වය, ඒක පුද්ගල ආදායම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මුදිතා කරුණාරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ ගිග් ආර්ථිකයේ (Gig Economy) ස්වභාවය, මෑත කාලීන ප්‍රවණතා
හා ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය මත වැටුප් විෂමතාව
(පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය පදනම් කරගත් අධ්‍යයනයකි)**

ඩී.එම්.ඒ.එන් දිසානායක

ආර්ථික විද්‍යා හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19161@arts.pdn.ac.lk

ගිග් ආර්ථිකය යනු නවීන, නම්‍යශීලී වැඩ විලාසිතාවක් වන අතර එය ලෝක ශ්‍රම වෙළෙඳපොළෙහි වේගයෙන් වර්ධනය වෙමින් පවතී. ඔක්ස්ෆර්ඩ් ඉන්ටර්නේට් ආයතනයේ දත්ත අනුව ශ්‍රී ලංකාව වේගයෙන් ම වර්ධනය වෙමින් පවතින ගිග් ආර්ථික 15 අතර පසුවෙයි. එහෙත් ජාතික ගිණුම්කරණයේදී මහ බැංකුව ගිග් ආර්ථිකය බැහැර කරයි. මෙම පර්යේෂණය මගින් පළමුව ශ්‍රී ලංකාවේ ගිග් ආර්ථිකයේ ස්වභාවය හා මෑතකාලීන ප්‍රවණතාද, දෙවනුව ස්ත්‍රී පුරුෂ බව මත වැටුප් විෂමතාවක් පවතීද යන්නද, තෙවනුව ශිෂ්‍යයන් ගිග් රැකියාවල යෙදීමට හේතුවද පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය ආශ්‍රයෙන් පරීක්ෂා කෙරෙයි. ගිග් ආර්ථිකයේ ස්වභාවය යටතේ විධිමත්, අවිධිමත් අංශ ද්විත්වය කෙරෙහිම එක සේ අවධානය යොමු කෙරෙයි. වැඩ කරනු ලබන පැය ගණන, සාමාන්‍ය දෛනික වැටුප, වැඩ කරනු ලබන මාධ්‍යය (භෞතික, මාර්ගගත, දෙමුහුන්) හා නම්‍යශීලීබව සැලකිල්ලට ගෙන ඇත. උදාහරණයක් ලෙස තර්කන ක්‍රමවේදයට මිශ්‍ර ක්‍රමයට පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ අභ්‍යන්තර ශිෂ්‍යයන් (131 දෙනෙකු) යොදාගෙන විස්තරාත්මකව විශ්ලේෂණය කර ඇති මේ පර්යේෂණය මගින් පුරුෂ ශිෂ්‍යයන් ගිග් රැකියා වල යෙදීමට 44.4%ක නැඹුරුවක් දක්වන බව සොයා ගත් අතර ගැහැනු ශිෂ්‍යයන් 55.6%ක් ගිග් රැකියාවල යෙදීමට නැඹුරු බව ද සොයා ගැනුණි. අවසන් වසර වන විට ස්ත්‍රී පුරුෂ ශිෂ්‍යයන් දෙපිරිසම ගිග් ක්‍රියාවල යෙදීම පළමු වසරට සාපේක්ෂව 67.94%කින් ඉහළ යන බවද සොයා ගැනුණි. අධ්‍යනයේ පහසුවට ගිග් රැකියා අංශ 08කට බෙදා ඇත. එනම් ප්‍රවාහන ග්‍රීලැන්ස් හා වෘත්තීමය, නිර්මාණශීලී හා රසවින්දන, සෞඛ්‍යය ආදී වශයෙනි. බහුතරයක් ශිෂ්‍යයන් නියැලෙනුයේ යූ ටියුබ් නිර්මාණ කිරීම, සංගීත නිර්මාණ කිරීම, නාට්‍ය නිෂ්පාදනය වැනි රසවින්දන හා නිර්මාණශීලී අංශයේ රැකියාවලය. මෙම රැකියාවල සංවිධානාත්මකබව අඩු අතරම සෘතුමය ඉල්ලුම මත ඉල්ලුම උච්චාවචනය වේ. ඉහළම දෛනික වැටුප්ලාභීන් වනුයේ ආධ්‍යාපනික කාණ්ඩයේ ගිග් රැකියාවල නියැලෙන පිරිසයි. සමස්තයක් ලෙස පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ ගිග් ශ්‍රමිකයකුගේ දෛනික සාමාන්‍ය වැටුප ගත් කළ රු.1513.14 ක් වූ අතර ගැහැනු ගිග් ශ්‍රමිකයෝ පුරුෂ ගිග් ශ්‍රමිකයන්ට සාපේක්ෂව 24.12%ක් අඩුවෙන් උපයති. එලෙසම රැකියා ධූර්වීයකරණයද දක්නට ලැබුණු අතර බහුතර සිසුන් පිරිසක් ජීවන වියදම් ආවරණය කරගැනීමට ගිග් රැකියා වල යෙදෙන බව හෙළිවිය. මෙම පර්යේෂණය හරහා ජාතික ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේදී හා සැලසුම්කරණයේදී ගිග් ආර්ථිකයද ඇතුළත් කර ගත යුතු බව තීව්‍ර අවධාරණයට ලක් කරයි.

ප්‍රමුඛ පද: ගිග් ආර්ථිකය, ස්වභාවය හා ප්‍රවණතා, ස්ත්‍රී පුරුෂ වැටුප් විෂමතාව

මෙම අධ්‍යනය සඳහා කල්ප රාජපක්ෂගෙන් ලැබුණු අධීක්ෂණය හා සහයෝගයට ස්තූතිපූර්වක වෙමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය දරිද්‍රතාව දුර්ලිම කෙරෙහි
කුඩා කර්මාන්තවල බලපෑම් අධ්‍යයනය
(පහළ කොළමුන්න ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ මැටි කර්මාන්තය ඇසුරින්)**

ඒ.සී.සී.පී ජයරත්න

ආර්ථික විද්‍යා හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19292@arts.pdn.ac.lk

මෙම අධ්‍යයනය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය දරිද්‍රතාව පිටුදැකීම සඳහා කුඩා කර්මාන්තවල, විශේෂයෙන්ම මැටි කර්මාන්තයේ බලපෑම විමර්ශනය කෙරේ. කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ බමුණාකොටුව ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් පහළ කොළමුන්න ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ පහළ කොළමුන්න සහ ගල්වැව යන ගම්මානවලින් මැටි කර්මාන්තයේ නියුතු කුටුම්භ 40ක නියැදියක් යොදාගෙන මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. මූලික අරමුණ මැටි කර්මාන්තය ග්‍රාමීය කුටුම්භවල දරිද්‍රතාව පිටුදැකීමට බලපෑම් කරන ආකාරය හඳුනා ගැනීමයි. එනම් ආර්ථික සාධක ඒක පුද්ගල ආදායම කෙරෙහි බලපාන ආකාරය ප්‍රමාණාත්මකව තක්සේරු කිරීමයි. මේ සඳහා ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් රැස් කරන ලද ප්‍රමාණාත්මක දත්ත අඩුතම වර්ග ප්‍රතිපායන ආකෘතියක් (OLS) මගින් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. උපඅරමුණු වූයේ ප්‍රදේශයේ මැටි කර්මාන්තයේ නියුතු කුටුම්භයන්ගේ ව්‍යුහය හා සමාජ-ආර්ථික ලක්ෂණ පරීක්ෂා කිරීම හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හා රාජ්‍ය මූලපිරීම් හරහා මැටි භාණ්ඩ ප්‍රවර්ධනය කිරීම ග්‍රාමීය දරිද්‍රතාව අඩු කිරීමට උපකාරී වන ආකාරය පරීක්ෂා කිරීමයි. මේ පිළිබඳ ගැඹුරු අවබෝධයක් ලබා ගැනීම සඳහා සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් ගුණාත්මක දත්ත ද රැස්කර විශ්ලේෂණය කරන ලදී. අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵල අනුව ප්‍රතිගාමී විශ්ලේෂණයේ ප්‍රතිඵල සමස්තයක් ලෙස සැලකිය යුතු මට්ටමේ බලපෑමක් පෙන්නුම් කරන අතර ($R\text{-squared}=0.8940$) එය අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ 89.40%කින් සාක්ෂාත් වී ඇති බවට නිගමනය කරයි. එනම් ග්‍රාමීය දරිද්‍රතාව පිටුදැකීමට මැටි කර්මාන්තය විශාල බලපෑමක් සිදු කරන බව පැහැදිලි වේ. මෙම අධ්‍යයනයෙන්, මැටි කර්මාන්තයේ නියුතු පුද්ගලයන් අමුද්‍රව්‍ය හිඟය, අපනයන තරගකාරිත්වය මත වෙළෙඳපොළ අවස්ථා අහිමි වීම යන ප්‍රධාන අභියෝග රැසකට මුහුණ දෙන බවටද අනාවරණය විය. රාජ්‍ය අංශයේ අවධානය තවදුරටත් දේශීය මැටි කර්මාන්තයට යොමු විය යුතු බවත් අධ්‍යයනයෙන් හෙළි විය. තවද ගුණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණයෙන් මැටි කර්මාන්තය හා බැඳුණු ප්‍රජා සහභාගිත්වය, සාම්ප්‍රදායික දැනුම ආරක්ෂා කිරීම සහ කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම වැනි සමාජීය සාධකද ග්‍රාමීය සංවර්ධනයට හා දරිද්‍රතාව දුර්ලිමට රුකුල් දෙන බවට අනාවරණය විය. මෙම අධ්‍යයනයෙන් නිගමනය වන්නේ මැටි කර්මාන්තය වැනි කුඩා කර්මාන්ත රැකියා අවස්ථා උදා කිරීම, ආදායම් මාර්ග විවිධාංගීකරණය සහ දරිද්‍රතාව අවම කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු කාර්යභාරයක් ඉටු කරන බවයි. ගුණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණයෙන් මැටි කර්මාන්තය හා බැඳුණු ප්‍රජා සහභාගිත්වය, සාම්ප්‍රදායික දැනුම ආරක්ෂා කිරීම සහ කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම වැනි සමාජීය සාධකද ග්‍රාමීය සංවර්ධනයට හා දරිද්‍රතාව දුර්ලිමට රුකුල් දෙන බවට අනාවරණය විය.

ප්‍රමුඛ පද: ග්‍රාමීය දරිද්‍රතාව, ඒක පුද්ගල ආදායම, මැටි කර්මාන්තය, කුඩා කර්මාන්ත

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ශ්‍රී රංජිත්ගෙන් ලබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය සහ නාගරික ශ්‍රම සංක්‍රමණය කෙරෙහි ක්ෂුද්‍ර, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්තවල බලපෑම
(නොවිවියාගම ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ඇසුරිනි)**

ජේ. සී. එච්. ජයවර්ධන
ආර්ථික විද්‍යා හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය.
a19308@art.pdn.ac.lk

වර්තමානය වන විට කලාප අතර පවතින සමාජ ආර්ථික විෂමතා හේතුවෙන් සිදුවන ග්‍රාමීය නාගරික ශ්‍රම සංක්‍රමණය ශ්‍රී ලංකාව තුළ දැඩි අභියෝගයක් බවට පත්ව ඇත. මෙම අධ්‍යයනය ග්‍රාමීය නාගරික ශ්‍රම සංක්‍රමණය කෙරෙහි ක්ෂුද්‍ර, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්තවල බලපෑම විමර්ශනය කරයි. එමෙන්ම ක්ෂුද්‍ර, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත මගින් ග්‍රාමීය ජනතාවගේ ආදායම් මට්ටමට සිදු වී ඇති බලපෑම හා එම ව්‍යාපාරවලින් සිදුවන සමාජීය වෙනස්කම් අධ්‍යයනය කිරීමක් සිදු කරයි. අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ නොවිවියාගම ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයෙන් සසම්භාවී ලෙස තෝරාගත් ක්ෂුද්‍ර, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්තවල නියුතු 50 දෙනෙකුගෙන් යුක්ත නියැදියක් මගින් මෙම අධ්‍යයනය සිදු කර ඇත. මෙම පර්යේෂණය ප්‍රාථමික දත්ත මත පදනම් වන අතර ව්‍යුහාත්මක ප්‍රශ්නාවලියක් හා සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කළ අතර ද්විතීයක මූලාශ්‍රය මගින් ද්විතීයක දත්ත රැස් කර ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක ක්‍රමවේදයක් යටතේ දත්ත විශ්ලේෂණය කර ඇත. වගු, ප්‍රස්තාර සහ ප්‍රතිශත භාවිතයෙන් විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයක් සිදු කර ඇත. ගුණාත්මක දත්ත සඳහා තේමාත්මක විශ්ලේෂණය යොදාගෙන ඇත. අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵල අනුව, ක්ෂුද්‍ර, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත මගින් ග්‍රාමීය පුද්ගලයන්ගේ සාමාන්‍ය මාසික ආදායම 176.62%කින් ඉහළ ගොස් ඇති අතර, එය ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ ආකර්ෂණීය රැකියා ස්ථානයක් බව පැහැදිලි කරයි. මෙය නාගරික ප්‍රදේශවලට සිදුවන ශ්‍රම සංක්‍රමණය අඩු කිරීමට සහ නාගරික ප්‍රදේශවල සිට ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවලට පුද්ගලයන් නැවත ඇදගැනීමට හේතු වී ඇති අතර, ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය ශ්‍රම සංක්‍රමණය හා එම කර්මාන්ත අතර සැලකිය යුතු ධනාත්මක සම්බන්ධතාවක් පවතින බව පෙන්වනු ලබයි. එමෙන්ම, මෙම කර්මාන්තවල නිරතවන පුද්ගලයන්ගෙන් 90%ක් මුහුණදෙන ප්‍රධාන අභියෝගය වන්නේ මූල්‍ය සහයෝගයේ හිඟය වන අතර, අඩු පොලී සහනදායී ණය යෝජනා, අවශ්‍ය උපකරණ පහසු මිලට ලබාදීම වැනි ප්‍රතිපත්ති මගින් ක්ෂුද්‍ර, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත තවදුරටත් වර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයිය යුතුය.

ප්‍රමුඛ පද: ශ්‍රම සංක්‍රමණය, ක්ෂුද්‍ර කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත, ආදායම් මට්ටම, ග්‍රාමීය සංවර්ධනය, සමාජීය බලපෑම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මුද්‍රිත කරුණාරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**විදුලි මිල අඩු කිරීම ග්‍රාමීය කුටුම්භ විදුලි වියදම කෙරෙහි
බලපාන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම
(මධ්‍යම පළාත - මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය)**

ඩී.ආර්.ජී.එච්.බී. කරුණාරත්න
ආර්ථික විද්‍යා හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19333@arts.pdn.ac.lk

නවීන ජීවන රටාව තුළ විදුලිය මිනිසාගේ මූලික අවශ්‍යතාවක් බවට පත්ව ඇත. විදුලිය සඳහා ආදේශකද සීමිත බැවින් විදුලි මිල ගණන්වල සිදුවන උච්චාවචන කුටුම්භ විදුලි වියදම කෙරෙහි සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කරන අතර රටේ සමස්ත ජනගහනයෙන් බහුතරයක් ජීවත් වන ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල අඩු ආදායම්ලාභී ජනතාවට මෙම මිල වෙනස් වීම විදුලි වියදම කෙරෙහි බලපාන ආකාරය විමර්ශනය කිරීම වැදගත් වන්නේය. එය ඔවුන්ගේ ආර්ථික ස්ථාවරත්වය සහ ජීවන වියදමද අඩු කිරීමට හේතු වේ. විදුලි මිල අඩු කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය කුටුම්භ විදුලි වියදම කෙරෙහි බලපාන්නේ කෙසේද යන පර්යේෂණ ගැටලුව පාදක කර ගනිමින් විදුලි මිල අඩු කිරීම මගින් කුටුම්භ විදුලි වියදමට කරන බලපෑමත්, විදුලි පරිභෝජනයට කරන බලපෑමත් පිළිබඳ ගැඹුරු අවබෝධයක් ලබාගැනීම මෙහි අරමුණ වේ. මිල වෙනස්වීමට පෙර සහ පසු කාල පරිච්ඡේද දෙකක දත්ත පදනම් කර ගනිමින් මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ හිල්ඔය ග්‍රාම නිලධාරී වසමේ කුටුම්භ 60ක් නියැදිය ලෙස යොදාගන්නා අතර ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් අදාළ ගුණාත්මක සහ ප්‍රමාණාත්මක දත්ත ලබාගන්නා ලදී. දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා සාමාන්‍ය අවම වර්ග ප්‍රතිගාමී ආකෘතිය භාවිත කරමින් කුටුම්භ විදුලි වියදම කෙරෙහි විදුලි මිල, පවුලේ සමාජිකයන් සංඛ්‍යාව, ගෘහ මූලිකයාගේ අධ්‍යාපන මට්ටම සහ ආදායම් මට්ටම යන විචල්‍යයන් යොදා ගනිමින් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. අධ්‍යයන ප්‍රතිඵල මගින් පෙනීයන්නේ විදුලි මිල අඩු කිරීම මගින් කුටුම්භ විදුලි වියදම වැඩි වී ඇති බවත් විදුලි මිල විදුලි වියදම කෙරෙහි සැලකිය යුතු බලපෑමක් එල්ල කරන බවත්ය. විදුලි මිලට අමතරව පවුලේ සමාජිකයන් සංඛ්‍යාව විදුලි වියදම වැඩි කිරීම කෙරෙහි බලපෑමක් එල්ල කරන බව හඳුනාගත හැකි විය. ගෘහ මූලිකයාගේ අධ්‍යාපන මට්ටම සහ ආදායම් මට්ටම විදුලි වියදම කෙරෙහි සැලකිය යුතු බලපෑමක් නොකරන බවද හඳුනාගන්නා ලදී. කෙසේ නමුත් මෙම මිල අඩුවීම මගින් විදුලි වියදම වැඩි වුවද විදුලි පාරිභෝජනයේ සැලකිය යුතු වෙනසක් දැකගත නොහැකිය. එබැවින් මෙය තවදුරටත් ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කළ යුතු මට්ටමේ පවතින අතර නිශ්චිත නිගමනයක් ලබාදීම අපහසුය.

ප්‍රමුඛ පද: විදුලි මිල, ග්‍රාමීය කුටුම්භ, විදුලි වියදම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා අනුරූද්ධ කංකානම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රදේශීය සංවර්ධනයට රජයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති
ඇති කරන බලපෑම අධ්‍යයනය**

ඩබ්.පී.එම්.මධුෂාණි

ආර්ථික විද්‍යා හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, ජ්‍යෙෂ්ඨ විශ්වවිද්‍යාලය
a19428@arts.pdn.ac.lk

ප්‍රදේශීය සංවර්ධනය ජාතික ප්‍රගතියේ මූලික අංගයක් වන අතර එය කලාපීය විෂමතා අඩු කිරීම සහ සමබර ආර්ථික වර්ධනයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම අරමුණු කරයි. මෙය විශේෂයෙන් පළාත් අතර පරස්පරවාදී සංවර්ධන අසමානතා ඉවත් කිරීම සහ දූෂ්කර ප්‍රදේශවල ජීවන මට්ටම ඉහළ නැංවීම සඳහා සිදු කරන සංවිධානාත්මක ප්‍රයත්නයකි. එමගින් ජාතික සංවර්ධනය ඉහළ නැංවීම සහ පළාත් අතර සංවර්ධන විෂමතා අවම කිරීම මූලික අභිප්‍රායයි. මෙම අධ්‍යයනය 2010-2020 කාලය තුළ ක්‍රියාත්මක කළ මහාමාර්ග, කෘෂිකාර්මික, සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ රජයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මගින් ප්‍රදේශීය සංවර්ධනයට ඇති කරන සමාජ - ආර්ථික බලපෑම විමර්ශනයයි. අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ මහඔය ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලද සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවලින් ප්‍රතිලාභ ලැබූ පවුල් 60ක් ආවරණය වන පරිදි නියැදිය තෝරාගෙන ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් ප්‍රාථමික දත්ත හා මහවැලි සංවර්ධන අධිකාරිය, කෘෂිකාර්මික දෙපාර්තමේන්තුව, ප්‍රදේශීය ලේකම් කාර්යාලය යන ආයතනවලින් ද්විතීයක දත්ත රැස් කරන ලදී. දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී පෙර සහ පසු තත්ත්ව විශ්ලේෂණය සඳහා යුගල නියැදි ටී-පරීක්ෂණය (Paired samples t-test) සහ ප්‍රදේශීය සංවර්ධන දර්ශකයක් (සෘෂ්) ගණනය කරන ලදී. ද්විතීයක දත්තවල ප්‍රතිඵලවලින් පෙනී යන්නේ සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මගින් 90%කට ආසන්න පිරිසකගේ ආදායම සහ රැකියා අවස්ථා වර්ධනය වී ඇති අතර, කෘෂිකාර්මික ව්‍යාපෘතිය මගින් 80%කට ආසන්න පවුල්වල ආදායම් ස්ථාවරතාවය වැඩි වී ඇති බවයි. එහෙත්, මහාමාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ඔස්සේ සිදු වී ඇති සංවර්ධනය 60%ක පමණ සාපේක්ෂව අඩු ප්‍රතිශතයක් පෙන්නුම් කරන අතර, අනෙක් ව්‍යාපෘතිවලට වඩා අකාර්යක්ෂමතාවක් පවතී. ප්‍රදේශීය සංවර්ධන දර්ශකයෙහි (සෘෂ්) සංඛ්‍යානමය අගයන්ට අනුව සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල සංවර්ධන දර්ශකයේ වැඩි වීම $+0.057$ ක් වූ අතර, කෘෂිකාර්මික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල සංවර්ධන දර්ශකයේ වැඩි වීම $+0.054$ ක් විය. මේ හා සසඳන විට මහාමාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල සංවර්ධන දර්ශකයේ වැඩි වීම අවම අගයක් පෙන්නුම් කළ අතර එය $+0.001$ කි. රජයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මගින් මහඔය ප්‍රදේශය සංවර්ධනයට ඉහළ දායකත්වයක් ලබා දුන්නද මහාමාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මගින් ලබා දෙන ලද සංවර්ධනය අඩු මට්ටමක පවතින බව නිගමනය කළ හැකිය. සීමිත දේශීය ආර්ථික ප්‍රතිලාභ සහ බොහෝ දුරට කෙටි කාලීන රැකියා බලපෑම් හේතුවෙන් මහාමාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති අඩු ප්‍රදේශීය සංවර්ධන බලපෑමක් පෙන්නුම් කරයි. සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ සහ කෘෂිකාර්මික ව්‍යාපෘති රැකියා උත්පාදනය සහ සෘජු ප්‍රජා සහභාගීත්වය මගින් වඩාත් වේගවත් දේශීය සංවර්ධනයක් ඇති කරයි.

ප්‍රමුඛ පද: ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය, රජයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, සමාජ - ආර්ථික බලපෑම, ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන දර්ශකය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මුද්‍රිතා කරුණාරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

කොළඹට පැමිණෙන කාර්යාල දුම්රිය ප්‍රමාදයේ ආර්ථික බලපෑම

එම්.කේ.මනම්පේරි

ආර්ථික විද්‍යාව හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19449@arts.pdn.ac.lk

සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටකට කාර්යක්ෂම පොදු ප්‍රවාහන සේවයක් අත්‍යවශ්‍ය වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ කොළඹ වැනි වාණිජ නගරවල දුම්රිය ප්‍රමාද පොදු ප්‍රවාහන පද්ධතියේ කාර්යක්ෂමතාවයට සහ එහි ගමන් කරන ශ්‍රම බලකායේ ආර්ථික ඵලදායීතාවට සැලකිය යුතු අහියෝගයකි. දෛනික මගීන්ට - විශේෂයෙන් රජයේ සේවකයන්ට - සිදුවන ආර්ථික බලපෑම මෙම අධ්‍යයනය මගින් විමර්ශනය කර ඇත. මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දිවින්ව ක්‍රමවේදයක් යටතේ දත්ත එක් රැස් කර ඇත. ප්‍රාථමික දත්ත ලබාගැනීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් දත්ත එක් කරනු ලැබූ අතර, ද්විතීයික දුම්රිය කාර්ය සාධන වාර්තා එනම් ප්‍රමාද සටහන් සහ රාජ්‍ය වැටුප් ව්‍යුහ දත්ත, ලබාගන්නා රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛන ආදී මූලාශ්‍රය ඔස්සේ ප්‍රාථමික දත්ත එක් රැස් කර අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය සකස් කරන ලදී. ඒ මගින් අහිමි වූ වැඩ කරන වේලාවන්, ආදායම් නිසා අහිමි වන ක්‍රය ශක්ති අඩුවීම්, ඵලදායීතාව අඩුවීම් සහ රාජ්‍ය සේවා සැපයීම කෙරෙහි වන බලපෑම අනුව ප්‍රමාදවල පිරිවැය ඇස්තමේන්තු ගත කරන ලදී. ගමන් කාලයේ වටිනාකම සාපේක්ෂව ප්‍රමාද කාලයේ වෙනස මැනීම සහ ගුණක මත පදනම් වූ සංකල්පීය රාමුවක් ගොඩනැගීම සිදු කර ඇත. දුම්රිය ප්‍රමාද පුද්ගලයන්ට සහ ආයතනවල ආර්ථික ප්‍රතිඵලවලට බලපාන ආකාරය තක්සේරු කිරීම සඳහා පිරිවැය ඇස්තමේන්තුගත කරන ලද ආකෘති සහ දුම්රිය ප්‍රමාදය සහ ඵලදායීතාව සම්බන්ධ ප්‍රතිඵල ඇතුළු ප්‍රමාණාත්මක ක්‍රම භාවිතා කර අධ්‍යයනය සකස් කරනු ලබයි. දුම්රිය ප්‍රමාද නිසා මාසිකව රාජ්‍ය මූල්‍යය සඳහා වන බලපෑම ප්‍රමාද ශ්‍රම පැය එකකට රු 8,868,750.00 ලෙස නිර්ණය ලැබී ඇත. රාජ්‍ය සේවක මගී රැකියා සඳහා අහිතකර ලෙස බලපාන බවත් සහ රජයේ අංශයේ සමස්ත පරිපාලන කාර්යක්ෂමතාව අඩු කරන බවත් සොයාගැනීම් වලින් පැහැදිලිවේ. එමෙන්ම ජාපානයේ ණය අධාර මත ක්‍රියාත්මක වීමට තිබූ සැහැල්ලු දුම්රිය සේවා ව්‍යාපෘතියේ පිරිවැය-ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (CBR) 1.7 ව්‍යාපෘතියේ ගණනය කර ඇති නමුත් ගණනය කිරීම් අවසානයේ ව්‍යාපෘතියේ පිරිවැය-ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (CBR) 0.3 කින් ඉහළ යයි. ඒ අනුව මුළු ව්‍යාපෘති පිරිවැය-ප්‍රතිලාභ අනුපාතය (CBR) 2 ක් ලෙස නිවැරදි විය යුතුය. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවයේ යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම්, දුම්රිය වේලා සටහන් ප්‍රතිසංස්කරණ කිරීම සහ වඩා හොඳ කළමනාකරණ පිළිවෙළක් මගින් වෙලාවට වැඩ කිරීමත්, කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීම අරමුණු කරගත් ප්‍රතිපත්ති සහ නිර්දේශ අධ්‍යයනය මගින් සපයා ඇත. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ පොදු ප්‍රවාහනයේ තීරණාත්මක හිඩැසක් පුරවන අතර දුම්රිය ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රතිසංස්කරණය හා නාගරික සංචලන සැලසුම්කරණය සඳහා සාක්ෂ්‍ය මත පදනම් තීන්දු තීරණ ගැනීම සඳහා ප්‍රතිශතාත්මක ඇගවීම් ලබා දෙයි.

ප්‍රමුඛ පද: සංවර්ධනය, කාර්යක්ෂමතාවය, ඵලදායීතාවය, ක්‍රය ශක්තිය, දුම්රිය ප්‍රමාදය, රාජ්‍ය සේවය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ආරියරත්න හේරත්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණයට ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍යයන්ගේ අධ්‍යයන කාර්යසාධනය සඳහා
බලපාන සාධක අධ්‍යයනය**

කේ. ඒ. එම්. ප්‍රසාදනී
ආර්ථික හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19549@arts.pdn.ac.lk

විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්ගේ අධ්‍යයන කාර්ය සාධනය රටක මානව ප්‍රාග්ධනයේ ගුණාත්මකභාවය සඳහා වැදගත් සාධකයකි. මෙම අධ්‍යයනයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවල උපාධි අපේක්ෂකයන්ගේ අධ්‍යයන කාර්ය සාධනයට බලපාන ආර්ථික, සමාජීය, පුද්ගලික, හා ආයතනික සාධක පිළිබඳ විමර්ශනය කරයි. අධ්‍යයනය සඳහා ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ පීඨ 9ක තෙවන වසර හා සිව්වන වසර විද්‍යාර්ථීන් 216 දෙනෙකුගේ නියැදියක් භාවිතා කර ඇත. ඒ සඳහා ව්‍යුහාත්මක ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කරන ලද අතර මහ බැංකු වාර්තා හා විශ්වවිද්‍යාල කොමිෂන් සභා වාර්තා මගින් ද්විතීයික දත්ත රැස් කරන ලදී. ප්‍රතිපායන ආදර්ශයක් හා විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය භාවිතයෙන් දත්ත විශ්ලේෂණය කර ඇත. සිසුන්ගේ අධ්‍යයන කාර්ය සාධනය මිනුම් කිරීම සඳහා ශ්‍රේණි ලකුණු සාමාන්‍ය (GPA) පරායත්ත විචල්‍ය ලෙස භාවිත කරනු ලැබීය. අධ්‍යයන ප්‍රතිඵල අනුව දේශන සඳහා සහභාගිත්වය, ඉංග්‍රීසි භාෂා ප්‍රවීණතාව, දේශනවලට අමතරව අධ්‍යයන පැය ගණන, කුටුම්භ ආදායම සිසුන්ගේ අධ්‍යයන කාර්ය සාධනය ඉහළ යාමට බලපාන සාධක ලෙස හඳුනාගත් අතර සිසුන්ගේ ජීවන වියදම හා ආතතිය කාර්ය සාධනය පහළ යාමට බලපාන ප්‍රධාන සාධක විය. තවද ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය, දෙමව්පිය අධ්‍යාපන මට්ටම්, උසස් පෙළ 'අගය හා විෂය බාහිර ක්‍රියාකාරකම් වැනි විචල්‍යයන් සිසුන්ගේ අධ්‍යයන කාර්ය සාධනය සඳහා සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති නොකරන බව අධ්‍යයනය මගින් සොයා ගන්නා ලදී. පීඨ අතර මානසික ආතතියේ මට්ටම පිළිබඳ සංසන්දනයේදී ඉහළම මානසික ආතති මට්ටමක් වෛද්‍ය පීඨ සිසුන් අතර පවතින බවත් පහළම මානසික ආතති මට්ටමක් කලාපීය සිසුන් අතර පවතින බවත් පැහැදිලි විය. ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය අනුව සිසුවියන්ගේ මානසික ආතති මට්ටම සිසුන්ගේ මානසික ආතති මට්ටමට වඩා ඉහළ විය. අධ්‍යයනය මගින් සිසුන්ගේ කාර්ය සාධනය සඳහා බලපාන සාධක පීඨ අනුව එකිනෙකට වෙනස් බව පැහැදිලි විය. සමස්තයක් වශයෙන් සියලු පීඨවල කාර්ය සාධනය සඳහා, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ කුසලතාවය සැලකිය යුතු බලපෑමක් සිදු කරන බව හඳුනාගත හැකි විය. එමෙන්ම, පීඨ අනුව සලකා බලනවිට වෛද්‍ය පීඨ සිසුන්ගේ කාර්ය සාධනය ඉහළයාම සඳහා බලපාන ප්‍රධාන සාධකය කුටුම්භ ආදායම වූ අතර, දේශන සඳහා සහභාගිත්වය හා ඉංග්‍රීසි දැනුම යන සාධක කලා පීඨ සිසුන්ගේ කාර්ය සාධනය ඉහළයාම සඳහා බලපාන ප්‍රධාන සාධක බව අධ්‍යයනයේ දත්ත විශ්ලේෂණයෙන් පැහැදිලි විය. අධ්‍යයන ප්‍රතිඵල අනුව, විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්ගේ ඉංග්‍රීසි හැකියාව හා තොරතුරු තාක්ෂණ කුසලතාව වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන්, කාලකළමනාකරණ වැඩසටහන් හා අධ්‍යයන ආතති අවම කිරීම සඳහා සෞන්දර්යාත්මක වැඩසටහන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබිඹු වේ. අනාගත පර්යේෂණ සඳහා සියලු රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික විශ්වවිද්‍යාල ඇතුළත් කර ගනිමින් ශිෂ්‍ය අත්දැකීම් හා ශිෂ්‍ය කාර්ය සාධනය පිළිබඳ ගැඹුරින් විග්‍රහ කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: අධ්‍යයන කාර්ය සාධනය, උපාධි අපේක්ෂකයන්, මානව ප්‍රාග්ධනය, ශ්‍රේණි ලකුණු සාමාන්‍ය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මුද්‍රිත කරුණාරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**සූර්ය පැනල මගින් විදුලිය ලබා ගැනීම පිළිබඳ කුටුම්භ තීරණ කෙරෙහි
බලපාන සාධක
(සබරගමුව පළාත - කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කය)**

ආර්.එස්.නවෝදනී රත්නතිලක
ආර්ථික විද්‍යා හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19599@arts.pdn.ac.lk

බලශක්ති ප්‍රභවයක් වන සූර්ය බලශක්තිය වර්තමානය වන විට ඉතා වැදගත් සන්ධිස්ථානයක් හිමි කරගෙන සිටින බැවින් මෙම අධ්‍යයනය සබරගමුව පළාතේ කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කය තුළ සූර්ය පැනල මගින් විදුලිය ලබා ගැනීම පිළිබඳ කුටුම්භ තීරණ කෙරෙහි බලපාන සාධක පිළිබඳ අවබෝධය ලබා දෙයි. මේ සඳහා කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ කෑගල්ල, රඹුක්කන හා මාවනැල්ල යන ප්‍රදේශ ආවරණය කරන ලදී. එමෙන්ම, සූර්ය පැනල භාවිතය සඳහා පවතින බාධක සහ අභියෝග මොනවාද යන්නත්, භාවිතය දිරිමත් කිරීම සඳහා යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමත් අරමුණු වේ. ප්‍රතිචාර දැක්වූ කුටුම්භ 60ක නියැදියකින් දත්ත රැස්කිරීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලියක් භාවිත කරන ලද අතර එම ප්‍රශ්නාවලිය මගින් ප්‍රමාණාත්මක මෙන්ම ගුණාත්මක දත්ත ලබා ගන්නා ලදී. කල්පිත පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ලොජිස්ටික් ප්‍රතිපායන ආකෘතිය භාවිත කරමින් සූර්ය පැනල භාවිතයට ගන්නා සහ නොගන්නා කුටුම්භයන්ගේ ආදායම, විදුලි පිරිවැය හා කුටුම්භ සමාජිකයන් සංඛ්‍යාව යන ප්‍රධාන ආර්ථික සාධක තුන ප්‍රමාණාත්මකව විශේෂණය කරන ලද අතර ප්‍රතිඵලවලින් පෙනී යන්නේ කෑගල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ කුටුම්භයන්ගේ ආදායම හා එම කුටුම්භවල විදුලි පිරිවැය ඉහළ යාම සූර්ය පැනල භාවිතයෙන් විදුලිය ලබා ගැනීමට ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කරන බවයි. එමෙන්ම කුටුම්භ සමාජිකයන් සංඛ්‍යාව ඉහළ යාම සෘණාත්මක බලපෑමක් ඇති කරන බව පෙනේ. නිවසේ පිහිටීම, විදුලි උපකරණ භාවිතය, දැනුවත්භාවය ආදී අනෙකුත් ගුණාත්මකව හඳුනාගන්නා ලද සාධකවල ප්‍රතිඵල අනුව නිවසේ පිහිටීම ගත්විට ග්‍රාමීය කුටුම්භවලට සාපේක්ෂව නාගරික හා අර්ධ නාගරික කුටුම්භ වැඩි ප්‍රමාණයක් මෙම සූර්ය පැනල භාවිතයට යොමු වී ඇත. වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර භාවිතයට ගන්නා සියලු කුටුම්භ මෙම සූර්ය පැනල සවි කර ගෙන තිබේ. සූර්ය පැනල පද්ධතිය සවිකර ගැනීමට බලපෑ තවත් හේතු ලෙස පරිසරයට හිතකාමී වීම, විදුලි බිල අඩු කර ගැනීම හා මූල්‍ය ප්‍රතිලාභ ලැබීම ආදී සාධක හඳුනා ගත හැකි විය. සූර්ය බලශක්තිය පිළිබඳ දැනුවත්භාවය අඩු වීම මත බොහෝ කුටුම්භ සූර්ය පැනල භාවිතයට නොගනී. දැනුවත්භාවය පුළුල් කිරීම සඳහා නොමිලේ උපදේශන සේවා යෝජනා ක්‍රම ආරම්භ කිරීම, මූල්‍ය ප්‍රවේශය ශක්තිමත් කිරීම සූර්ය පැනල භාවිත කිරීම දිරිමත් කරයි. ඇස්තමේන්තු මගින් වැදගත් ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීම, සූර්ය පැනල භාවිතයේ අනුපාතය වැඩි කිරීම කළ හැකි වේ.

ප්‍රමුඛ පද: සූර්ය පැනල, කුටුම්භ තීරණ, ආදායම, පිරිවැය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා අනුරූද්ධ කංකානම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික ව්‍යවසායකත්වය වර්ධනයට බලපාන
සාධක අධ්‍යයනය කිරීම**

ඩබ්ලිව්.ඒ.ඒ.කේ. සංදීපනී
ආර්ථික විද්‍යා හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19682@arts.pdn.ac.lk

කෘෂිකාර්මික අංශය රටක ආර්ථිකය කෙරෙහි සැලකිය යුතු කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. එහෙත් ආදායම නිශ්චිත නොවීම, ස්වභාවික අපදා වන්ට ගොදුරු වීම කෘෂිකාර්මික අංශයේ ඇති ගැටලුකාරී තත්ත්ව ය. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික ව්‍යවසායකත්වය වර්ධනයට බලපාන සාධක විමර්ශනය කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණයි. අධ්‍යයනය සඳහා වලපනේ හා හඟුරන්කෙත ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසවලින් හිමබෝල නියැදීමේ ක්‍රමයට අනුව තෝරාගත් කෘෂිකාර්මික ව්‍යවසායකයන් පනස්දෙනෙකුගෙන් යුත් නියැදියක් භාවිත කර ඇත. අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා හා ව්‍යුහගත ප්‍රශ්නාවලි මගින් ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කරන ලදී. බහු ප්‍රතිපායන ආදර්ශයක් යොදා ගනිමින් දත්ත විශ්ලේෂණය කරන ලද අතර මෙහි පරායත්ත විචල්‍ය වන්නේ කෘෂිකාර්මික ව්‍යවසායකයන් කෘෂි ව්‍යාපාරවල නියැලී සිටින වසර ගණනයි. කෘෂිකාර්මික ව්‍යවසායකයන්, කෘෂි ව්‍යාපාරවල නිරතව සිටින වසර ගණන ඉහළ යාමට බලපාන සාධක ලෙස අධ්‍යාපන මට්ටම, ආදායම හා නිෂ්පාදන පිරිවැය හඳුනාගෙන ඇත. තවද ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය, නවීන තාක්ෂණික දැනුම, ණය ලබා ගැනීම, කෘෂිකාර්මික සංවිධානයක සාමාජිකයකු වීම, ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය, ව්‍යාපාර ප්‍රමාණය, ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය හා වයස කෘෂිකාර්මික ව්‍යවසායකයන්, කෘෂිකාර්මික ව්‍යාපාරවල නිරත වන වසර ගණනට සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති නොකරන බව මෙම අධ්‍යයනයෙන් සොයා ගන්නා ලදී. විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කෘෂිකාර්මික ව්‍යවසායකයන්ගෙන් 1/3ක් තරුණ ප්‍රජාව නියෝජනය කරන අතර 1/3ක වැඩි ප්‍රමාණයක් අ.පො.ස. සාමාන්‍ය පෙළ දක්වා අධ්‍යාපනය හදාරා ඇත. පර්වස් 10ක භූමි ප්‍රමාණයකින් වාර්ෂිකව රුපියල් 100,000 - 200,000ක් අතර ආදායමක් උත්පාදනය කරන ව්‍යවසායකයින්ගේ ප්‍රමාණය 1/3කි. කෘෂිකාර්මික ව්‍යවසායකයින්ගෙන් 91%ක ප්‍රතිශතයකට පෞද්ගලික ඉඩම් හිමිකමක් පවතී. ඉහළ අධ්‍යාපන මට්ටමක් සහ පෞද්ගලික ඉඩම් හිමිකමක් සහිත තරුණ ව්‍යවසායකයෝ කෘෂිකාර්මික ව්‍යාපාරවලින් 75%කට වඩා වැඩි ලාභයක් අත්පත්කර ගනිති. අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵල මත කෘෂිකාර්මික ව්‍යවසායකත්වය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම හා පාසල් විෂය මාලාවට කෘෂිකාර්මික ව්‍යවසායකත්වය ඇතුළත් කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබිඹු වේ. අනාගත පර්යේෂණ සඳහා කෘෂිකාර්මික ව්‍යවසායකත්වයට අමතරව සමස්ත ව්‍යවසායකත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම, නියැදි ප්‍රමාණය ඉහළ නැංවීම වැදගත් බව නිර්දේශ කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: කෘෂිකාර්මික ව්‍යවසායකත්වය, කෘෂිකාර්මික ව්‍යාපාර, ආරම්භක ප්‍රාග්ධනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා එම්.බී. රණතිලකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික ප්‍රජාව ඩිජිටල් බැංකුකරණයට යොමුවීමේ ප්‍රවණතා:
මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ හසලක නගරය ඇසුරෙනි**

එන්.කේ.ජී.ටී.එන්. සෙව්වන්දි

ආර්ථික විද්‍යා හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19721@arts.pdn.ac.lk

තොරතුරු තාක්ෂණයේ ශීඝ්‍ර දියුණුවත් සමග වූ ඩිජිටල් පරිවර්තනය ලෝකයේ අනෙකුත් අංශ සේම බැංකු කර්මාන්තය විප්ලවීය පරිවර්තනයකට ලක් කොට ඇත. සාම්ප්‍රදායික බැංකුකරණයෙන් ඔබ්බට යමින් ලොව ඕනෑම තැනක, ඕනෑම වේලාවක දී දුරකථන, ලැප්ටොප් පරිගණක යනාදී විද්‍යුත් මෘදුකාංග මගින් ඇඟිලි තුඩගින් පහසු හා කාර්යක්ෂම බැංකුකරණයක් වෙතට පිවිසීමට ඩිජිටල් බැංකුකරණය අවකාශය උදා කර ඇත. කෙසේ නමුත් භූගෝලීය හා කලාපීය වශයෙන් ඩිජිටල් බැංකුකරණයට යොමුවීමේ විවිධතා හා එයට බලපෑ සාධක රැසක් පවතින බව හඳුනාගත හැකිය. මෙම තත්ත්ව හමුවේ ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික ජනතාව ඩිජිටල් බැංකුකරණයට යොමුවීමට බලපාන සාධක මොනවාද යන පර්යේෂණ ගැටලුව පාදක කර ගනිමින් ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරික ජනතාව ඩිජිටල් බැංකුකරණයට යොමුවීම කෙරෙහි බලපාන සාධක, එහි සීමාකම් හා නව ප්‍රවණතා හඳුනා ගැනීම මෙම පර්යේෂණය මගින් අරමුණු කර ඇත. ඒ අනුව මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ හසලක නගරය මුල්කර ගනිමින් අහඹු නියැදීමේ ක්‍රමවේදය යටතේ තෝරා ගත් බැංකු ගනුදෙනුකරුවන් 40 දෙනෙක් පර්යේෂණය සඳහා භාජන කරන ලදහ. ප්‍රශ්නාවලි හා සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් රැස් කරන ලද ප්‍රාථමික දත්ත වගු, ප්‍රස්තාර, EXCEL, SPSS මෘදුකාංග මෙන්ම ලොජස්ටික් ප්‍රතිපායන ආකෘතිය හා සහසම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය මගින් විශ්ලේෂණයට ලක් කරන ලදී. අධ්‍යයනයේ අවසන් ප්‍රතිඵල මගින් ඩිජිටල් බැංකුකරණයට යොමුවීම කෙරෙහි පහසුව හා ප්‍රවේශය, ගනුදෙනුකරුවන්ගේ රැකියාවේ ස්වභාවය, අධ්‍යාපන මට්ටම, හා ඩිජිටල් ගෙවීම් පද්ධති ධනාත්මක බලපෑමක් සිදු කරන බවත්, සමාජ බලපෑම හා ගනුදෙනුකරුවන්ගේ වයස සෘණාත්මක බලපෑමක් කරන බවත් අනාවරණය කරන ලදී. එසේම ඩිජිටල් බැංකුකරණ සේවා භාවිතයේදී ගනුදෙනුකරුවන් මුහුණ දෙන ප්‍රධාන අභියෝග ලෙස දුර්වල අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා, බැංකු යෙදුම්වල තාක්ෂණික ගැටලු හා නව තාක්ෂණය තේරුම් ගැනීමේ අපහසුතාව හඳුනා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව ඩිජිටල් බැංකුකරණ සේවා භාවිතය හා ඒ හා සම්බන්ධ තාක්ෂණය පිළිබඳ ජනතාවගේ දැනුවත්භාවය වැඩි කිරීමටත්, ඩිජිටල් බැංකුකරණ සේවා පිළිබඳ සමාජ කතිකාව වර්ධනය කරලීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට බැංකු ආයතන වෙත මෙම පර්යේෂණය මගින් යෝජනා ඉදිරිපත් කරනු ලබයි. එසේම මෙම පර්යේෂණය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ උපනගර ආශ්‍රිතව පවතින දුර්වල අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා හා ඩිජිටල් බැංකුකරණය තවදුරත් නංවාලීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම සඳහා වූ ප්‍රතිපත්තිමය ක්‍රියාමාර්ගවල අවශ්‍යතාව පිළිබඳ තවදුරටත් අවධාරණය කරනු ලබයි.

ප්‍රමුඛ පද: ඩිජිටල් බැංකුකරණය, ඩිජිටල් ගෙවීම් පද්ධති, පහසුව හා ප්‍රවේශය, සමාජ බලපෑම

මෙම අධ්‍යනය සඳහා එච්.එම්.ඩබ්ලිව්.ඒ. හේරත්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ගොවි ආදායම් තිරසාරකරණය, සෘතුමය වලනයන් සහ වෙළඳපොළ බලය යන
සංකීර්ණතා තුළ වී සහතික මිලකරණයේ සඵලදායීතාව පිළිබඳ
විශ්ලේෂණයක්
(අනුරාධපුරය සහ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්ක ආශ්‍රයෙනි)**

ඒ. එස්. විමන්තිකා
ආර්ථික විද්‍යාව හා සංඛ්‍යාන දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19818@arts.pdn.ac.lk

වී සඳහා වන සඵලදායීතාවට ශ්‍රී ලංකාවේ වී සහතික මිල යෝජනා ක්‍රමයේ ඇති බලපෑම පිළිබඳ පුළුල් විශ්ලේෂණයක් මෙම පර්යේෂණය මගින් සපයයි. ගොවීන්ගේ ආදායම් තිරසාරකරණය සහතික කිරීමට, සෘතුමය මිල උච්චාවචනයන් කළමනාකරණයට සහ වෙළෙඳපොළ බල අසමතුලිතතාවයන්ට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට එහි ඇති හැකියාව කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ, සහතික කළ මිල ගොවි ආදායමට ඇති කරන බලපෑම තක්සේරු කිරීම සහ වී වෙළෙඳපොළේ මිල ගණන්වල ඓතිහාසික ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය කිරීමයි. උප අරමුණු ලෙස වී මිල උච්චාවචනයන්ට බලපාන ප්‍රධාන සාධකවල ස්වභාවය හඳුනා ගැනීම, සහතික කළ මිල ගණන් සහ වෙළෙඳපොළ බලය අතර එකිනෙක ගැටෙන ස්වභාවය අධ්‍යයනය කිරීම සිදු කෙරිණි. නිශ්සසම්භාවී නියැදින් මගින් අනුරාධපුර සහ කුරුණෑගල යන දිස්ත්‍රික්කවලින් ගොවීන් 50ක්, රාජ්‍ය නිලධාරීන් 16ක්, පෞද්ගලික අංශයේ නියෝජිතයන් 30ක් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රශ්නාවලි මගින් ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කර ගැනුණි. රජයේ වාර්තා, මිල වාර්තාවලින් වසර 24ක ද්විතීයික දත්ත ලබා ගන්නා ලදී. ලබාගත් දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා මිශ්‍ර විශ්ලේෂණාත්මක අධ්‍යයන ක්‍රමය භාවිත කර ඇත. අධ්‍යයනයේ සොයා ගැනීම් වශයෙන් හෙළිවූයේ, සහතික මිල ගොවීන් සැබවින්ම ආරක්ෂා නොකරන බවත්, සෘතුමය මිල වෙනස්වීම්, වෙළෙඳපොළ බලය, ප්‍රසම්පාදන අකාර්යක්ෂමතා වැනි සාධක එහි අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ නිෂේධනය කර ඇති බවත්ය. සහතික කළ මිල පද්ධතියේ ශක්තීන් හා අඩුපාඩු පිළිබඳ බිම් මට්ටමින් නිගමන ලබා ගත හැකි විය. පෞද්ගලික අංශයේ ආධිපත්‍යය සහ සෘතුමය අවදානම්වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ උග්‍රතාව හේතුවෙන් සහතික කළ මිල නාමික සහයක් පමණක් ලබා දෙන බවත් එහි කාර්යක්ෂමතාව අඩුකර ඇති බවත් තහවුරු විය. පර්යේෂණය මගින් ග්‍රාමීය ගොවිතැන් අංශය නගා සිටුවීම සඳහා වෙළෙඳපොළ ගතිකත්වය, දේශගුණික ප්‍රවණතා සහ දේශීය නිෂ්පාදන පිරිවැය සමග සමපාත වන ඒකාබද්ධ මිල කරන උපාය මාර්ගවල අවශ්‍යතාව ඉස්මතු කරමින් අනාගත ප්‍රතිපත්ති සකස් විය යුතු බව පෙන්වාදීමට බලාපොරොත්තු වේ.

ප්‍රමුඛ පද: සහතික මිල, සෘතුමය වලනයන්, වෙළෙඳපොළ බලය, ගොවි ආදායම, මිලකරණ සඵලදායීතාව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා කල්ප රාජපක්ෂගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ මුඩුක්කු පැල්පත්වල කුටුම්භ ආර්ථිකය
දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනයට බලපාන ආකාරය
(කොළඹ මට්ටක්කුලිය ප්‍රදේශය ආශ්‍රයෙනි)**

ඒ. එම්. එල්. වින්ධ්‍යානි
ආර්ථික විද්‍යා හා සංඛ්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19820@arts.pdn.ac.lk

රාජ්‍ය නියාමනයෙන් විසුක්ක අසංවිධිත ආර්ථික ක්‍රියා මගින් ආදායම් උපයන, ප්‍රමිතියෙන් තොර නිවාස සහිත, දරිද්‍රතාව සහ දුර්වල ජීවන තත්ත්ව හා අධික ජනගහනයක් සහිත ප්‍රදේශ මුඩුක්කු පැල්පත් යටතට ගැනේ. මෙම අධ්‍යයනය මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ මුඩුක්කු පැල්පත්වල කුටුම්භ ආර්ථිකය, දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනයට බලපාන ආකාරය විශ්ලේෂණය කෙරේ. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වන්නේ මුඩුක්කු ප්‍රදේශයේ පවුල් ආර්ථික තත්ත්වය හා ළමයින්ගේ පාසල් පැමිණීමේ අනුපාතය අතර සබඳතාව අධ්‍යයනය කිරීමයි. මෙම අධ්‍යයනය සඳහා කොළඹ මට්ටක්කුලිය ප්‍රදේශයේ පවතින ආර්ථික මට්ටම් පහළ පරම්පරා ගණනාවක් නොදියුණු මට්ටමින් පැවත එන ශක්තිමත් ආර්ථිකයකට පැමිණීමට අකමැති පිරිස් සමන්විත මුඩුක්කු පැල්පත් පවුල්වල පාසල් යන ළමුන් 80 දෙනෙකුගේ නියැදියක් භාවිත කර ඇත. ඒ සඳහා ව්‍යුහාත්මක ප්‍රශ්නාවලියක් මගින් ප්‍රාරම්භික දත්ත රැස් කරන ලද අතර මහබැංකු වාර්තා හා ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තු වාර්තා මගින් ද්විතීයික දත්ත රැස් කරන ලදී. ප්‍රතිපායන ආදර්ශයක් හා විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය භාවිතයෙන් දත්ත විශ්ලේෂණය කර ඇත. ප්‍රතිපායන ආදර්ශය සඳහා පාසල් පැමිණීමේ අනුපාතය පරායත්ත විචල්‍ය ලෙස යොදාගෙන ඇත. පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල අනුව පවුලේ ආදායම ඉහළ යාම, දෙමාපියන්ට ස්ථිර රැකියාවක් තිබීම දරුවන්ගේ පාසල් පැමිණීමේ අනුපාතය ඉහළ යාමට බලපාන ප්‍රධාන සාධක බව සොයාගන්නා ලදී. දරිද්‍රතාව සහ අඩු ආදායම් හා ඉහළ සාමාජික සංඛ්‍යාවක් සහිත පවුල්වල මූල්‍යමය සීමා නිසා බොහෝ දරුවන්ට පාසල් ආශ්‍රිත වියදම් දරා ගැනීමට නොහැකි වීමත්, දෙමාපියන්ගේ අධ්‍යාපනයේ අඩු මට්ටම් සහ පාසල් අධ්‍යාපනයේ වටිනාකම පිළිබඳ සීමිත දැනුවත්භාවය දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය සඳහා සහාය අඩු කරන බවත් ප්‍රතිඵල මගින් පෙන්වයි. එමෙන්ම ළමා ශ්‍රමය මගින් දරුවන් අවිධිමත් රැකියාවල හා ගෘහාශ්‍රිත වැඩවල නියැලී සිටීම මගින් පාසල් අධ්‍යාපනය සඳහා ඔවුන්ගේ පාසලට පැමිණීම සීමා වී ඇති බව පෙන්වයි. පැල්පත් ප්‍රදේශවල මූලික පහසුකම් නොමැතිකමත්, දුර්වල සෞඛ්‍ය තත්ත්වයන් නිතර පාසල් නොපැමිණීමට හේතුවන ප්‍රධාන සාධක බව සොයා ගන්නා ලදී. නාගරික දුප්පත් ප්‍රදේශවල අඩු ආදායම් පවුල්වලට මූල්‍ය පහසුකම් සැපයීම, පාසල් යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම, ප්‍රජාව දැනුවත් කිරීම, පළාත් පාලන ආයතන සමග සහයෝගයෙන් දරුවන්ගේ පාසල් පැමිණීම අධීක්ෂණය සහ දත්ත රැස් කිරීම මගින් පැල්පත්වල දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය ඉහළ නැංවීමට කටයුතු කළ යුතුය. මෙම ගැටලුව අවම කිරීමට ප්‍රාදේශීය, ජාතික මට්ටමේ ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් දීර්ඝකාලීන වශයෙන් නවීකරණයක් අවශ්‍ය වේ.

ප්‍රමුඛ පද: පාසල් පැමිණීම, මුඩුක්කු ආර්ථිකය ,පාසල් අත්හැරීම, පිරිමි ළමුන් සහ ගැහැනු ළමුන් අධ්‍යාපනික සහභාගීත්වය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මුද්‍රිතා කරුණාරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**கிராமப்புற மக்களின் வாழ்க்கைத்தரம் மற்றும் மீன்பிடித்தல் :
மட்டக்களப்பு மாவட்டத்தின் ஈச்சந்தீவுக் கிராமத்தை அடிப்படையாகக்
கொண்ட ஆய்வு**

பி.சிவோஜன்
பொருளியல் மற்றும் புள்ளிவிபரவியல் துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a18718@arts.pdn.ac.lk

இலங்கை வாழ் மீன்பிடி மக்களின் அன்றாடத் தேவைகளைப் பூர்த்தி செய்வதில் பங்களிப்பிணையாற்றும் மீன்பிடித் தொழிலானது கிராமப்புற மக்களின் வாழ்க்கைத் தரத்தை மேம்படுத்துவதிலும் பெரும்பங்கு வகிக்கின்றது. இவ்வாய்வின் பிரதான நோக்கம் ஈச்சந்தீவுக் கிராம மக்களின் வாழ்க்கைத் தரத்தினை மேம்படுத்துவதில் மீன்பிடித் தொழில் எவ்வாறான பங்களிப்பினை வழங்குகின்றது என்பதை கண்டறிதல் ஆகும். ஈச்சந்தீவுக் கிராமத்திலுள்ள மீனவர் சங்கத்தில் பதிவு செய்யப்பட்ட மீன்பிடித் தொழிலாளர்களில் எளிய எழுமாற்று மாதிரி எடுப்பின் மூலம் 50மு ஆன 37 மாதிரிகள் தெரிவு செய்யப்பட்டு வினாக்கொத்துக்கள் மூலம் தரவுகள் சேகரிக்கப்பட்டுள்ளன. இவ்வாய்வில் வாழ்க்கைத்தரம் சார்ந்த மாறியாகவும், மீன்பிடித் தொழில் மூலமான வருமானம், மீன்பிடித் தொழில் புரியும் நேரம், மீன்பிடித் தொழில் அனுபவம், மீன்பிடிச் செலவு மற்றும் மீனுக்கான சந்தை வாய்ப்பு ஆகியன சாரா மாறிகளாகவும் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளன. மீன்பிடிக் குடும்பங்களின் வாழ்க்கைத்தரத்தில் செல்வாக்கு செலுத்தும் காரணிகளைக் கண்டறிந்து பகுப்பாய்வு செய்வதற்கு லொஜிட் பிற்செலவுப் பகுப்பாய்வு முறையும், விபரணப் புள்ளிவிபரவியல் முறையும் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளன. இதற்காக ஞவுபுவு மற்றும் ஆளு நுஷ்ட 10 ஆகிய மென்பொருள்கள் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளன. இவ்வாய்வின் முடிவாக மீன்பிடித் தொழில் மூலமான வருமானம் மற்றும் மீன்பிடித்தொழில் புரியும் நேரம் ஆகிய மாறிகள் வாழ்க்கைத்தரத்தின் மீது 5மு பொருளுண்மை மட்டத்திலும், மீன்பிடித் தொழில் அனுபவமானது 10மு பொருளுண்மை மட்டத்திலும் புள்ளிவிபரவியல் ரீதியாக பொருளுள்ள வகையில் தாக்கம் செலுத்துகின்றன எனக் கண்டறியப்பட்டுள்ளன. மேலும், வாழ்க்கைத்தரத்தின் மீது மீனுக்கான சந்தை வாய்ப்பானது நேர்க்கணியத் தாக்கத்தினையும், மீன்பிடிச் செலவானது எதிர்கணியத் தாக்கத்தினையும் செலுத்துகின்றது என முடிவு காட்டுகின்றது. இதனடிப்படையில் மீன்பிடித் தொழிலானது ஈச்சந்தீவுக் கிராம மக்களின் வாழ்க்கைத்தரத்தை மேம்படுத்துவதில் பங்களிப்பினை வழங்குகின்றது என்ற முடிவானது பெறப்பட்டுள்ளது. அத்துடன், 92மு ஆன குடும்பங்களின் வாழ்க்கைத்தரமானது மீன்பிடித் தொழில் மூலமாக மேம்பாடடைந்துள்ளமை கண்டறியப்பட்டுள்ளது. மேலும், இவ்வாய்வின் முடிவுகளினூடாக அரசாங்கமானது மீன்பிடிச் செலவுகளைக் குறைப்பதற்கான நடவடிக்கைகளையும், சந்தை வாய்ப்புக்களை ஏற்படுத்திக் கொடுப்பதற்கான நடவடிக்கைகளையும் குறித்த பிரதேசத்தை மையமாகக்கொண்டு மேற்கொள்ள வேண்டுமென்று இவ்வாய்வு பரிந்துரை செய்கின்றது.

முதன்மைச் சொற்கள் : கிராமப்புற மக்கள், மீன்பிடித் தொழில், வாழ்க்கைத் தரம், ஈச்சந்தீவுக் கிராமம், மீன்பிடித் தொழில் மூலமான வருமானம்

I wish to acknowledge .P. Anusha for her guidance and supervision.

**ஆடைத் தொழிற்சாலையில் பணிபுரியும் பெண் தொழிலாளர்களின்
வேலைத்தரம்: பலாங்கொடை பிரதேசத்தை மையப்படுத்திய
ஆய்வு**

M.M.F Afra

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

a19016@arts.pdn.ac.lk

இலங்கைப் பொருளாதாரத்தில் ஆடைக் கைத்தொழில் ஒரு முக்கிய பங்கைக் கொண்டுள்ளது. இது கணிசமான ஏற்றுமதி, அந்நிய செலாவணி வருவாய் மற்றும் வேலைவாய்ப்புகளை வழங்குகிறது. ஆடைக் கைத்தொழிலின் முதுகெலும்பாக பெண் தொழிலாளர்கள் காணப்படுகின்றனர். இத்துறை குறிப்பாக கிராமப்புற மற்றும் நகர்ப்புறங்களிலுள்ள பல்லாயிரக்கணக்கான பெண்களுக்கு வேலைவாய்ப்புகளை வழங்குகிறது. அந்தவகையில், ஆடைத் தொழிற்சாலையில் பணிபுரியும் பெண்களின் வேலைத் தரத்தை பலாங்கொடை பிரதேசத்திலுள்ள ஆடைத் தொழிற்சாலைகளின் நோக்க மாதிரி எடுப்பைப் பயன்படுத்தி அங்குள்ள ஒரு பெரிய ஆடைத் தொழிற்சாலை ஆய்வுக்காகப் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளது. மேலும் அப்பெரிய ஆடைத் தொழிற்சாலையில் பணிபுரிகின்ற 1200 மொத்த பெண் தொழிலாளர்களில் 60 தொழிலாளர்கள் எளிய எழுமாற்று மாதிரியெடுப்பின் மூலம் மாதிரியாகத் தெரிவு செய்யப்பட்டு வினாக்கொத்துக்கள் மூலம் தரவுகள் சேகரிக்கப்பட்டுள்ளன. தரவுகள் ஆடைச் சமுள்ளழகவ நுட்ப நுட்ப மென்பொருளைப் பயன்படுத்தி விபரண புள்ளிவிபரவியல் பகுப்பாய்வின் மூலம் ஆடைத் தொழிற்சாலையில் பணிபுரியும் பெண்களின் வேலைத்தரத்தில் தாக்கம் செலுத்தும் காரணிகளைக் கண்டறிந்து பகுப்பாய்வு செய்யப்பட்டுள்ளது. இந்த ஆய்வில் பெரும்பாலான பெண் தொழிலாளர்கள் முதன்மை வருமானம் ஈட்டுபவர்களாகவும் நீண்டகால வேலை அனுபவத்தைப் பெற்றுள்ளவர்களாகவும் காணப்பட்டனர். இவ்வாய்வினூடாக பலாங்கொடை பிரதேசத்திலுள்ள பெரிய ஆடைத் தொழிற்சாலையில் பணிபுரியும் பெண் தொழிலாளர்கள் மிதமான நேர்மறையான வேலைத்தரத்தை அனுபவிப்பதாகக் கண்டறியப்பட்டுள்ளது. பெரும்பாலான பெண் தொழிலாளர்கள் தங்கள் சம்பளம், ஊக்கத்தொகைகள், வேலைப் பாதுகாப்பு, குடும்பப் பொறுப்புகளுடன் வேலையை சமநிலைப்படுத்தும் திறன் மற்றும் ஒட்டுமொத்த பணிச்சூழல் ஆகியவற்றில் திருப்தி அடைவதாக கண்டறியப்பட்டுள்ளது. அவர்கள் ஒப்பீட்டளவில் நேர்மறையான வேலைத்தரத்தை அனுபவிக்கின்றனர். இருப்பினும் வேலைத்தரத்தை நிர்ணயிக்கும் காரணிகளான சம்பளம், விடுமுறைகள், ஓய்வு இடைவேளைகள், வேலை மணித்தியாலங்கள் போன்றவற்றில் முன்னேற்றங்கள் இடம்பெறுவது மிகவும் விரும்பத்தக்கது என்றும், இது சிறந்த வேலைத்தரத்திற்கு இன்னும் பங்களிக்கும் என்றும் குறிப்பிட்டுள்ளனர். மேலும் ஆடைத் தொழிற்சாலையில் பணிபுரியும் பெண்களின் வேலைத்தரத்தை மேம்படுத்த சுழற்சி முறையிலான வேலை நேரத்தையும், பகல் நேர குழந்தை பராமரிப்பு வசதிகளையும், பெண் தொழிலாளர்களை ஊக்குவிக்கும் பாராட்டு வைபவங்களையும் அமுல்படுத்துவதினூடாக பெண்களின் வேலைத்தரத்தை மேம்படுத்த முடியும் என இவ்வாய்வு பரிந்துரை செய்கின்றது.

முதன்மை சொற்கள்: பெண் தொழிலாளர்கள், ஆடைத் தொழிற்சாலை, வேலைத்தரம், வேலைத் திருப்தி

I wish to acknowledge P.Anusha for her guidance and supervision.

இலங்கையில் இஸ்லாமிய வங்கியியல் செயல்திறன்:
அமானா வங்கியை அடிப்படையாக கொண்ட ஓர் ஆய்வு

A.W.F.Ashrifa

Department of Economics and Statistics, University of Peradeniya

a19046@arts.pdn.ac.lk

இலங்கையில் 1997ஆம் ஆண்டு அறிமுகமானதிலிருந்து இஸ்லாமிய வங்கித்துறை நிலையான வளர்ச்சியைக் கண்டுள்ளது. வட்டி (ரிபா) இல்லாமை மற்றும் நெறிமுறையுடன் கூடிய முதலீடுகளை வலியுறுத்தும் ஸரீஆக் கொள்கைகளின் அடிப்படையில் இயங்கும் மாற்று நிதி அமைப்பாக இது அமைந்துள்ளது. இத் துறையில் முழுமையான இஸ்லாமிய வங்கியாக செயல்படுவதில் அமானா வங்கி தனித்துவம் பெற்றுள்ளது. எனினும், அதன் செயல்திறன் குறித்த உள்ளூர் மதிப்பீடுகள் வரையறுக்கப்பட்டதாகவே காணப்படுகின்றன. இந்த ஆய்வு, இலங்கையின் வங்கித் துறை மற்றும் பொருளாதார சூழலுக்கு ஏற்ப, அமானா வங்கியின் நிதி செயல்திறனை ஆய்வு செய்கிறது. மேலும், நிதி நிலைத்தன்மை மற்றும் செயற்பாட்டு திறனை மதிப்பீடு செய்தல், ஊயுஆநுடுரு மாதிரியின் அடிப்படையில் பலம் மற்றும் பலவீனங்களை கண்டறிதல், பணவீக்கம், மொத்த உள்நாட்டு உற்பத்தி, வேலைவாய்ப்பு போன்ற பேரினப் பொருளாதாரக் காரணிகள் மீதான தாக்கங்களை ஆராய்தல், பாரம்பரிய வங்கிகளுடன் ஒப்பீடு செய்தல் போன்றவற்றை ஆராய்ந்துள்ளது. இது விசாரணை மற்றும் விவரண மாதிரியிலான ஆய்வாகும். 2011 தொடக்கம் 2024 வரையான புள்ளிவிபரத் தரவுகளை அடிப்படையாகக் கொண்ட இவ் ஆய்வில் சார்ந்த மாறியாக இஸ்லாமிய வங்கியியல் செயற்றிறனும், சாரா மாறிகளாக சொத்துப் பயன்பாடு, செயல்பாட்டுத் திறன், வங்கியின் அளவு, போதியளவான மூலதன விகிதம், மொத்த உள்நாட்டு உற்பத்தி வளர்ச்சி, பணவீக்க வீதம், வேலையின்மை வீதம் போன்றவும் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளன. இவ்வாய்விற்கான முதல்நிலைத் தரவுகள் வங்கி ஊழியர்கள் மற்றும் வாடிக்கையாளர்களிடமிருந்து சேகரிக்கப்பட்டதுடன், இரண்டாம் நிலைத் தரவுகள் அமானா வங்கியின் ஆண்டறிக்கைகள், மத்திய வங்கியின் வெளியீடுகள், நூல்கள் மற்றும் நிதித் தரவுகளிலிருந்து சேகரிக்கப்பட்டுள்ளன. மேலும், ஆடைசமுளழகவ நுஒஉநட மற்றும் ஸ்வுவுவுவு மென்பொருள்கள் மூலம் ஊயுஆநுடுரு மாதிரி மற்றும் பன்முக பிற்செலவு பகுப்பாய்வுகள் மேற்கொள்ளப்பட்டுள்ளன. இவ்வாய்வின் முடிவுகள், அமானா வங்கிக்கு மூலதனம், சொத்துக்களின் தரம் மற்றும் முகாமைத்திறனில் திருப்திகரமான நிலை காணப்பட்டது என்பதை வெளிப்படுத்துகின்றது. அத்துடன், இருப்புத்திறன் மற்றும் சந்தை ஆபத்துகளின் மீதான உணர்திறனில் சவால்கள் காணப்பட்டன எனவும், சொத்துகளின் பயன்பாடு, செயற்பாட்டு திறன் மற்றும் வங்கியின் அளவு முக்கிய செயற்றிறன் காரணிகளாக இருப்பதுடன் பொருளாதார காரணிகள் மிதமான தாக்கம் அளித்தன என முடிவுகள் பெறப்பட்டுள்ளன. மேலும், வாடிக்கையாளர்கள், வங்கியின் நெறிமுறைச் செயற்பாடுகளை பாராட்டியபோதிலும், சேவையின் தரம் மேம்பட வேண்டும் என்று எதிர்பார்ப்பு தெரிவித்துள்ளனர். அரசாங்க ஆதரவு, ஊழியர்களுக்கான இஸ்லாமிய நிதிப்பயிற்சி, பொது விழிப்புணர்வு, தொழில்நுட்ப மேம்பாடு மற்றும் வாடிக்கையாளர் சேவையின் மேம்பாடு ஆகியன இவ் ஆய்வினூடாக பரிந்துரைக்கப்படுகின்றன. எதிர்கால ஆய்வுகள் நீண்டகால செயற்றிறன் மற்றும் நாடுகளுக்கிடையிலான ஒப்பீடுகளை நோக்கி செல்ல வேண்டும்.

திறவுச் சொற்கள்: இஸ்லாமிய வங்கியியல், அமானா வங்கி, ஊயுஆநுடுரு மாதிரி, ஸரீஆக் கொள்கைக் கட்டுப்பாடுகள், சந்தை உணர்திறன்

I wish to acknowledge P.Anusha for her guidance and supervision.

EDUCATION

STUDY ON THE USE OF MODELS AS LEARNING AIDS TO DEVELOP INTEREST IN THE SUBJECT OF HISTORY AMONG GRADE EIGHT STUDENTS

S. I. Sandaruwani

Department of Education, Faculty of Arts, University of Peradeniya

A19678@arts.pdn.ac.lk

History education is essential for nurturing national identity, cultural continuity, and critical thinking, yet enthusiasm for the subject among early adolescents in Sri Lanka is often low. This explanatory sequential mixed methods study examined whether the use of models as learning aids can strengthen Grade 08 students' interest in History. The purposive sample included 30 Grade 8 students and 3 History teachers from a government school in the Kandy Education Zone, resulting in a total sample of 33 participants ($n = 33$). During the quantitative phase, student and teacher questionnaires were documented instructional practices and learner attitudes towards models. Descriptive statistics revealed that only 33.3% of teachers currently integrate models, citing constraints related to resources, syllabus and time. By contrast, 26 of the 30 students (86.7%) reported a strong preference for lessons that employ models and associated with increased curiosity and clearer understanding of chronology and causation. The qualitative phase used semi-structured interviews and non-participant classroom observations to explain these patterns. Thematic analysis revealed that hands-on exploration of artefact replicas, classroom dioramas, and scaled reconstructions promoted discussion, narrative construction, and collaborative inquiry; reduced cognitive load; and fostered historical empathy. The findings indicate a clear gap between current teaching practices and students' learning preferences, while also highlighting a potential for instructional improvement. A modest investment in cost-effective modelling materials and targeted professional development may support History teachers in consistently integrating models into instruction, thereby fostering a richer and more engaging learning environment for early adolescents. The study offers practical guidance for curriculum designers, educators, and policy makers who aim to revitalize lower secondary History education across Sri Lanka by aligning pedagogy with learner interests and cognitive needs.

Keywords: History, models, learning aids, grade 8, mixed methods

I wish to acknowledge Theekshana Athukorala for his guidance and supervision.

A STUDY ON THE EFFECTIVENESS OF CREATIVE ACTIVITIES IN DEVELOPING MAP MARKING SKILLS AMONG GRADE EIGHT STUDENTS

A .A. K. Sandunika

Department of Education, Faculty of Arts, University of Peradeniya

A19684@arts.pdn.ac.lk

Map-marking skills are fundamental to geographical literacy; however, many Grade 8 students struggle to accurately represent spatial relationships in two-dimensional cartographic formats. Effective map work empowers students to interpret environments, connect concepts, and make informed decisions. This explanatory sequential mixed-methods study investigated the effectiveness of creative activities in developing those skills among 30 Grade 8 students and three geography teachers, giving a total sample of thirty-three participants ($n=33$), in a government school in Kandy Educational Zone, Sri Lanka. Questionnaires captured baseline practices and attitudes; the student instrument comprised a fifteen-item mapping skills inventory adapted from the National Geography Standards, while the teacher survey examined instructional routines and perceived barriers. Semi structured interviews and systematic classroom observations supplied additional contextual details. Quantitative analysis revealed that only 33.3% of teachers regularly incorporate creative tasks, such as sketch mapping, tactile model building, and narrative-based map interpretation, citing limited time and resources as major barriers. These constraints align with findings from regional studies of lower secondary classrooms in Sri Lanka. However, when these activities were applied learners displayed clearer spatial reasoning, richer vocabularies for concepts of scale, orientation, symbolization, higher engagement, stronger collaborative problem solving, and reduced anxiety towards technical map work. Paired-sample t-tests further indicated significant gains in mapping accuracy ($p < 0.05$), reinforcing the improvements observed in classroom practice. The qualitative data were also documented a shift towards inquiry-driven dialogue as students questioned, negotiated, and justified their cartographic choices. Overall, the findings demonstrate that even the modest creative interventions can substantially enhance mapping proficiency and overall geographical understanding in early adolescence. The study therefore recommends targeted professional development alongside affordable classroom resources to support teachers in integrating imaginative activities into the existing geography curriculum and advancing creative pedagogy from an occasional practice to a routine instructional approach. Future research could extend the intervention across diverse school types to test generalizability and to explore long term retention of mapping competencies.

Keywords: Creative pedagogy, map-marking skills, geographical literacy, lower secondary education, active learning strategies

I wish to acknowledge Theekshana Athukorala for his guidance and supervision.

ASSESSING THE DEVELOPMENT OF CRITICAL THINKING AND COMMUNICATION SKILLS AS 21ST-CENTURY COMPETENCIES THROUGH SCIENCE EDUCATION: A STUDY OF GRADE 9 TAMIL-MEDIUM STUDENTS IN THE PUTTALAM SOUTH DIVISION

M.R.F. Rifka

Department of Education, Faculty of Arts, University of Peradeniya
A18603@arts.pdn.ac.lk

Securing employment and adapting to the demands of modern life are widely recognized as significant challenges. Alongside education, 21st century skills are deemed essential for successful living. To ensure long-term success, these skills must be cultivated from the earliest stages of schooling. Critical thinking and communication skills are widely recognized as essential competencies for individuals in the modern world. Studies have indicated that the development of critical thinking skills facilitates the development of other skills naturally. This study investigates whether science education in schools within the Puttalam South Division fosters the development of critical thinking and communication skills among students. The study also seeks to identify the challenges faced while developing these skills and to provide recommendations. An experimental method was employed for this research. A sample of 88 students, 13 science teachers, and two principals from four schools in the Puttalam South Division was selected, and a mixed-method approach was utilized. Data were collected through rubrics, interviews, observations, and discussions to assess students' skills. Quantitative data were analyzed using Microsoft Excel software, while qualitative data were analyzed thematically. The findings indicated that the development of students' critical thinking and communication skills has been limited. It was found that both teachers and students face several challenges, including insufficient understanding of 21st century skills among teachers, lack of cooperation from school management in skill development, reluctance among students to develop skills, lack of resources, and time constraints. It is emphasized that unless the importance of 21st century skills is realized by teachers and students, these skills cannot be effectively developed. The importance of these skills must be highlighted to both students and teachers, and programs should be implemented to develop these skills within schools. The study offers recommendations to address the identified challenges, which are intended for school management, teachers, and education policymakers.

Keywords: 21st century skills, critical thinking, communication skills, development, rubrics

I wish to acknowledge K. Balasritharan for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF MATHEMATICAL AND ENGLISH LANGUAGE SKILLS ON ACADEMIC PERFORMANCE IN GRADE 10 INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY

Bhashini Bandara

Department of Education, University of Peradeniya

a19063@arts.pdn.ac.lk

The Information and Communication Technology (ICT) subject has become one of the most competitive subjects in the world today. Among the group subjects for the Ordinary Level examination, ICT holds a special position as it provides students with essential practical skills while also preparing them for a digital future. Therefore, the objective of this research is to study how mathematical skills and English language knowledge influence the success of this subject. The sub-questions of the study were as follows: In what ways are English proficiency and mathematical skills required for student competency in the Grade 10 ICT curriculum? How important are English and mathematical competencies in learning the ICT curriculum? What are teachers' perceptions of the role of English and mathematical skills in students' learning of the ICT curriculum? To what extent does high performance in ICT reflect students' proficiency in English and mathematics? This research was conducted under mixed methods based on a contemporary design, using a random sample of 30 students and 6 teachers from three 1AB schools in Kegalle district. Data were collected in accordance with research ethics through questionnaires, interviews, students' term test marks, and by studying the ICT curriculum. For data analysis, quantitative data were processed through MS Excel software, while qualitative data were analyzed with the support of the Thematic analysis technique. According to the findings, among students, 66% stated that mathematical skills are more necessary for learn ICT, while 33% stated that English knowledge is more required than the skills of Mathematics. Among teachers, 83% expressed that mathematical skills are more necessary than the knowledge of English, while 30% of teachers stated that English knowledge has an impact. In the interview, they also highlighted the importance of having mathematical skills rather than English knowledge. The findings indicate that mathematical skills are more crucial for ICT performance, whereas English proficiency plays a comparatively lesser role. Therefore, when considering the overall findings, it is proposed that targeted educational workshops based on mathematical skills should be conducted for students who are weak in mathematics, and studying ICT, and that professional development programs should be implemented for teachers to enhance their mathematical skills.

Keywords: Information and communication technology, mathematical skills, English language knowledge

I wish to acknowledge Sakunthala Yatigammana for her guidance and supervision.

INTEGRATING ICT INTO GEOGRAPHY EDUCATION TO ENHANCE FIELD-BASED LEARNING: A CASE STUDY OF GRADE 10 STUDENTS IN SELECTED SCHOOLS OF PUTTALAM DISTRICT

A.M.S.S. Adhikari

Department of Education, Faculty of Arts, University of Peradeniya
a19686@arts.pdn.ac.lk

Geography is a subject that should be integrated into the teaching-learning process with practical applications. To facilitate this, field studies are incorporated into the curriculum, and the teaching-learning process should be designed based on the experiences gained from these activities. The primary objective of this study is to explore how Information and Communication Technology (ICT) can be utilized to enhance the effectiveness of field experiences for students. Other objectives of the study include assessing the extent to which the Grade 10 Geography curriculum is designed to provide students with direct experiential learning opportunities. The study also examines the types of ICT tools and applications used, their implementation in schools, and the experiences and perceptions of both teachers and students regarding their use. In addition, the research aims to identify the advantages and challenges of using ICT to support field-based learning and to propose relevant solutions. A mixed-methods research approach was employed to achieve these objectives. The study sample consisted of six teachers and thirty students from three schools in the Anamaduwa Education Division of Puttalam District, including two 1AB and one 1C schools, selected using convenience sampling. Primary data were collected through questionnaires, interviews, and observations, with the formal consent of the participants. Secondary data were gathered through document analysis. Quantitative data analysis was conducted using MS Excel for relevant statistical calculations, and qualitative data were analyzed through the thematic analysis technique. According to the findings, 50% of teachers from 1AB schools and 33% from 1C schools incorporate ICT in teaching the practical components of Geography. Thematic analysis revealed that key barriers to providing field-based experiences include scarcity of resources, time constraints, and inadequate infrastructure. Challenges to ICT adoption included a lack of internet access (55%), technical equipment issues (69%), and limited technical knowledge (13%). The study also proposes various strategies for pedagogically integrating ICT for teachers to enhance the effectiveness of direct experiences gained through field studies in the geography teaching-learning process.

Keywords: Information and communication technology, Geography, teaching-learning process, field studies, direct experiences

I wish to acknowledge Sakunthala Yatigammana for her guidance and supervision.

කනිෂ්ඨ ද්විතීයක අංශයේ සිසුන්ට ඉතිහාසය විෂය ඉගැන්වීමේදී අධිප්‍රජානන උපායමාර්ග භාවිතයට සිසුන් හුරු කිරීම පිළිබඳ ක්‍රියාමූලික පර්යේෂණයක්

ඒ. එම්. ටී. කේ. අත්තනායක
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය.
a19050@arts.pdn.ac.lk

සමකාලීන අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය තුළ විශේෂයෙන් ඉතිහාසය විෂය ඉගැන්වීමේදී සමාජ විද්‍යා ක්ෂේත්‍රය ආවරණය වන පරිදි සිසුන්ගේ ඉහළ පෙළේ චින්තන කුසලතා වර්ධනය කිරීම කේන්ද්‍රීය අරමුණක් බවට පත්ව ඇත. තමන්ගේම චින්තන ක්‍රියාවලි පිළිබඳ දැනුවත්භාවය සහ නියාමනය කිරීම අධිප්‍රජානනය යනුවෙන් හඳුන්වයි. සාර්ථක ඉගෙනීමක් සඳහා අධිප්‍රජානනය පෝෂණය කිරීමේ උපායමාර්ග අත්‍යවශ්‍ය මෙවලමක් ලෙස පිළිගෙන ඇති අතර මෙම උපායමාර්ග සිසුන්ට ඔවුන්ගේ ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලිය සැලසුම් කිරීමට, නිරීක්ෂණය කිරීමට සහ ඇගයීමට අවකාශය සපයයි. කෙසේ වෙතත් ද්විතීයක පාසල් මට්ටමින් ඉතිහාසය විෂය මාලාවට එවැනි උපායමාර්ග ඒකාබද්ධ කිරීම ගුරු මාර්ගෝපදේශ තුළ සීමිතව පවතී. එබැවින් මෙම තත්ත්වය වෙනස් කරමින් ඉතිහාස විෂය ඉගැන්වීමේදී කනිෂ්ඨ ද්විතීයක අංශයේ සිසුන් අධිප්‍රජානන උපායමාර්ග භාවිතය සඳහා හුරු කිරීම සහ එහි ඵලදායිතාව කෙසේදැයි ගවේෂණය කිරීම අරමුණු කරගනිමින් මෙම ක්‍රියාමූලික පර්යේෂණය සිදු කර ඇත. මෙහිදී ඉතිහාස විෂය ඉගැන්වීමේ සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමවේදයන්ගෙන් මිදී, සිසුන්ගේ ක්‍රියාශීලී සහභාගීත්වය, ස්වයං ප්‍රශ්නකරණය, විෂය ඉගෙනීමේදී සුදුසු උපායමාර්ග තෝරාගැනීම සවිචාරාත්මක චින්තනය හා නිර්මාණශීලී විමර්ශනය උත්තේජනය කිරීම සඳහා විවිධ ක්‍රියාකාරකම් භාවිත කරන ලදී. ආධාරක භාවිතය, සිතුවම් භාවිතයෙන් කතන්දර කියා දීම, කෙටි ක්‍රම ඉගැන්වීම, විවෘත සාකච්ඡා, නාට්‍යමය ඉදිරිපත් කිරීම් හා කණ්ඩායම් වැඩසටහන් ආදී ක්‍රම භාවිත කෙරිණි. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස ක්‍රියාමූලික පර්යේෂණ පිරිසැලැස්ම භාවිත කළ අතර මැදිහත්වීම් වක්‍ර ක්‍රිත්වයක් යොදාගෙන තිබේ. 7 ශේණියේ තෙවන වාරයේ ඉතිහාස විෂයට 40%-50% අතර ලකුණු ලැබූ සිසුන් හයක් නියැදිය ලෙස ගෙන ඇති අතර දත්ත රැස් කිරීම සඳහා සම්මුඛ සාකච්ඡා, සජීවී නිරීක්ෂණ, ගුරු-සිසු ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ ජර්නල, ලිඛිත ලේඛන යොදා ගත් අතර, දත්ත විශ්ලේෂණය ප්‍රමාණාත්මකව සහ ගුණාත්මකව සිදු කෙරිණි. ප්‍රස්තාර, වගු සහ තේමා විශ්ලේෂණයන් මගින් අනාවරණය වූයේ, මෙම උපායමාර්ගවල ක්‍රියාත්මක වීමෙන් ඉතිහාසය විෂය සඳහා සිසුන්ගේ ඉගෙනුම් සාර්ථකභාවය, විෂය කැමැත්ත සහ විචාරාත්මක හැකියාවන් ප්‍රමාණාත්මක ලෙස වර්ධනය වූ බවයි. ඒ අනුව ඉතිහාසය වැනි විෂයක් ඉගැන්වීමේදී සිසුන්ට මතකය වැඩි දියුණු කිරීමට යොදා ගත හැකි සාර්ථක ක්‍රමවේද අතර අධිප්‍රජානන උපායමාර්ග භාවිතය හඳුන්වා දිය හැකි බව මෙම පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය විය. එසේම සමස්තයක් ලෙස වර්තමාන ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේදී ගුරු-සිසු භූමිකා දෙපාර්ශ්වයටම ප්‍රායෝගිකව වැදගත් වන සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබාගත හැකි පර්යේෂණයක් ලෙස මෙම ක්‍රියා මූලික පර්යේෂණය පෙන්වා දිය හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: අධිප්‍රජානනය, අධිප්‍රජානන උපායමාර්ග, කනිෂ්ඨ ද්විතීයක සිසුන්, ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය, ඉතිහාසය විෂයය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුභාෂිණි විජේසුන්දරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය විෂය අරමුණු තුළින් අපේක්ෂිත
සිසුන්ගේ ආවේදන ක්ෂේත්‍රයේ සංවර්ධනය සඳහා ICT විෂයෙහි
ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදවල බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

ආර්.ජී.පී.රුක්ෂාංජලි
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19633@arts.pdn.ac.lk

අධ්‍යාපනය යනු රටක සංවර්ධනය සඳහා අත්‍යවශ්‍ය මූලිකාංගයකි. තාක්ෂණය සමග දිවෙන ලෝකය තුළ, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂය අධ්‍යාපන ක්‍රමයට වැදගත්වේ. ICT විෂය සිසුන්ගේ ප්‍රජානන, මනෝවිකල්ප සහ ආවේදන ක්ෂේත්‍රයන්වල සංවර්ධනයට විශාල බලපෑමක් සිදුකරයි. අධ්‍යාපනය තුළින් ශිෂ්‍යයාගේ සමබර පෞරුෂයක් අපේක්ෂා කරන අතර පාසල් තුළ ICT විෂය, ප්‍රජානන සහ මනෝවිකල්පයන්ට වඩා ආවේදන ක්ෂේත්‍රය කෙරේ වැඩි අවධානයක් යොමු වීම විෂය අන්තර්ගතය අධ්‍යයනයේදී හඳුනාගත හැක. ඒ අනුව පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ සමාජානුයෝජනය වන ශිෂ්‍යයාගේ ආවේදන ක්ෂේත්‍රය සංවර්ධනය සඳහා ICT විෂයෙහි ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදවල බලපෑම සොයා බැලීමය. සුවිශේෂී අරමුණුවන ICT විෂය නිර්දේශය තුළ ආවේදන ක්ෂේත්‍රය කෙරෙහි සෘජු අවධානයක් යොමු වන විෂය අන්තර්ගතය හඳුනාගැනීම, ICT විෂයට අදාළව පන්ති කාමරය තුළ ආවේදන ක්ෂේත්‍රයේ දැනට පවතින තත්ත්වය හඳුනා ගැනීම, ආවේදන ක්ෂේත්‍රය සංවර්ධනය කළ හැකි ක්‍රම පිළිබඳ විශ්ලේෂණය කිරීම, ආවේදන ක්ෂේත්‍රය සංවර්ධනය කිරීමේදී මතුවන ගැටලු සහ ආවේදන ක්ෂේත්‍රය ශිෂ්‍යයින් තුළ ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ICT ගුරුවරයාට භාවිත කළ හැකි ක්‍රමෝපායන් සඳහා යෝජනා වන අතර එම අරමුණු වලට අදාළව පර්යේෂණ ප්‍රශ්නද විය. ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක දත්ත භාවිත කරමින් මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ පර්යේෂණය සිදුවේ. මේ සඳහා අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් 1AB සහ Type 2 වර්ගයේ පාසල් දෙකක විදුහල්පතිවරුන් දෙදෙනා, විෂය භාර ගුරුවරුන් දෙදෙනා සහ පිරිමි ළමුන් 15ක්, ගැහැණු ළමුන් 25 ක් වශයෙන් සම්පූර්ණ ශිෂ්‍යය නියැදිය 40කි. පර්යේෂණයේදී ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රශ්නාවලි, පන්ති නිරීක්ෂණ සහ ශිෂ්‍ය ප්‍රතිපෝෂණ එකතු කිරීම මගින් දත්ත රැස් කරන ලදී. පර්යේෂණයේ තේමා ලෙස විභාග කේන්ද්‍රීය අධ්‍යාපනය, සම්පත්වල විෂමතා, පවුල් පරිසරය, සබඳතාවල දුරස්ථතාවය යන්න හඳුනා ගන්නා ලදී. පර්යේෂණයෙන් හෙළිදරව් කළේ, විභාග කේන්ද්‍රීය ක්‍රමය යටතේ ආවේදන ක්ෂේත්‍රය සංවර්ධනය කිරීම පන්ති කාමර ඉගෙනුම්- ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියට පමණක් යටත්ව කළ නොහැකි බවය. එමෙන්ම ගුරුවරුන් සඳහා සුදුසු වටපිටාවක් නොවීම සම්පත්වල විෂමතා පැවතීමේ ගැටළු අනාවරණය විය. මෙම ගැටළු සලකා බලමින් පර්යේෂණයෙන් යෝජනා කරන්නේ විවෘත, කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකම්, මිනිත්තු පත්‍රිකා, ස්වයං ප්‍රකාශන ඉගෙනුම්- ඉගැන්වීම් ක්‍රම ශිල්ප භාවිත කිරීමය. එය ශිෂ්‍යයාගේ ආවේදන ක්ෂේත්‍රය සංවර්ධනය කිරීමට හැකි බව නිගමනය වන්නේය. මෙම පර්යේෂණය තුළදී පෙන්වා දෙන්නේ ICT විෂය තාක්ෂණික දැනුමක් සපයන විෂයක් පමණක් නොව, ශිෂ්‍යය ආවේදන සහ සමාජීය වගකීම් වර්ධනය කිරීමට උපකාරී වේදිකාවක් වශයෙන් සැලකිය යුතු බවය.

ප්‍රමුඛ පද: තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය, විෂය අරමුණු, ආවේදන ක්ෂේත්‍රය, ඉගෙනුම්- ඉගැන්වීම් ක්‍රම ශිල්ප

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මහාචාර්ය සකුන්තලා යටිගම්මන මහාචාර්යතුමියගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ජ්‍යෙෂ්ඨ ද්විතීයික ශ්‍රේණිවල සිසුන්ගේ අධ්‍යයන කාර්ය සාධනයට TikTok සමාජ මාධ්‍ය වේදිකාවෙන් ඵල්ලවන බලපෑම් පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

බී.එම්.ඩී.ඩී. බංඩාර

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය.

a19055@arts.pdn.ac.lk

වර්තමාන ඩිජිටල්කරණ ලෝකයේ සමාජ මාධ්‍ය භාවිතය සුලභ දෙයක් වන අතර, එයින් TikTok වේදිකාව විනෝදාස්වාදය හා ආකර්ෂණීය කෙටි ආකෘති විඩියෝ ඉදිරිපත් කරන බැවින් වයස් හේදයකින් තොරව ඉතාම ජනප්‍රිය තත්ත්වයට පත්ව ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් සිසුන් අතරද සමාජ අන්තර්ක්‍රියා සහ නිර්මාණාත්මක හැකියා වර්ධනය කිරීමට මූලාශ්‍රයක් වුවද, මෙමගින් සිසුන්ගේ අධ්‍යයන පුරුදු, නියැලීම, කාල කළමනාකරණය, මානසික සෞඛ්‍යය ඇතුළු සමස්ත අධ්‍යයන ජයග්‍රහණ කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම ගැටලුවක් වී ඇත. මෙම අධ්‍යයනයෙන්, TikTok භාවිතය, 10 සහ 11 ශ්‍රේණිවල සිසුන්ගේ අධ්‍යයන කාර්ය සාධනය කෙරෙහි ධනාත්මක, සෘණාත්මක හෝ උදාසීන බලපෑමක් ඇති කරන්නේද යන්න පරීක්ෂා කරන ලදී. ජ්‍යෙෂ්ඨ ද්විතීයික සිසුන්ගේ අධ්‍යයන පුරුදු හා කාල කළමනාකරණය කෙරෙහි TikTokහි බලපෑමත්, TikTok භාවිතය හා සිසුන්ගේ අධ්‍යයන කාර්ය සාධනය අතර සම්බන්ධයත්, ආධ්‍යාපනික අන්තර්ගතයන් සැපයීමේදී TikTok හි කාර්යභාරය හා ඉගෙනීමේදී එහි සඵලතාවත්, 10-11 ශ්‍රේණිවල සිසුන්ගේ අධ්‍යයන සාර්ථකත්වයට TikTok හි බලපෑම පිළිබඳ ගුරුවරුන්ගේ අදහසුන්, අධ්‍යයන කටයුතු සමතුලිත කර ගනිමින් වගකිවයුතු ලෙස TikTok භාවිතය සඳහා උපායමාර්ග යෝජනා කිරීමත් මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණු විය. මෙම පර්යේෂණය සඳහා නියැදිය ලෙස පහසු නියැදිකරණ ක්‍රමය යටතේ අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ පාසල් 3ක් තෝරා ගත් අතර, ප්‍රමාණාත්මක දත්ත ප්‍රශ්නාවලියකින් හා ගුණාත්මක දත්ත සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් රැස් කරමින් මිශ්‍ර ක්‍රමවේද ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කෙරිණි. දත්ත විශ්ලේෂණයේදී ප්‍රමාණාත්මක දත්ත විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාතයන්, ගුණාත්මක දත්ත විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණය මගින් විශ්ලේෂණය කෙරිණි. අවසාන නිගමනයන් ලෙස සිසුන් 100කින් සමන්විත නියැදියෙන් 81%ක් විනෝදාස්වාදය සඳහා මෙය භාවිත කරන බවද, ඉන් 58%ක් ඇබ්බැහි වී ඇති බවද, 19%ක් සිසුන් බාධාවකින් තොරව අධ්‍යයන කටයුතු හා TikTok ධනාත්මකව භාවිත කරන බවද අනාවරණය විය. එසේම ගුරු සම්මුඛ සාකච්ඡාවලදී ගුරුවරුන් සඳහන් කළේ සිසුන් TikTok සඳහා අධික ලෙස ඇබ්බැහි වී ඇති නිසා අධ්‍යයන කටයුතු කෙරෙහි අඩු අවධානයක් යොමු කරන බවයි. මෙහිදී අධික තිර ඇබ්බැහිය, නින්ද නොමැතිකම, අධ්‍යයන කාලය අඩු වීම හා කාල කළමනාකරණ ගැටලු ආදිය නිසා අධ්‍යයන කාර්ය සාධනයට එය සෘණාත්මක ලෙස බලපාන බව හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. එසේ නොවන අයුරින් TikTok භාවිත කිරීමට නම් දෙමාපියන්ගේ හා ගුරුවරුන්ගේ මග පෙන්වීමක් මෙන්ම තාක්ෂණයේ යහ භාවිතය පිළිබඳ අවබෝධයක්ද අවශ්‍ය වෙයි.

ප්‍රමුඛ පද: TikTok, සමාජ මාධ්‍ය, ජ්‍යෙෂ්ඨ ද්විතීයික, අධ්‍යයන කාර්ය සාධනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා කවින්ද විජේතුංගගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුරවකව සිහිපත් කරමි.

උපාධි අපේක්ෂකයන්ගේ ඉගෙනුම් හා ඉගැන්වීම් සඳහා AI තාක්ෂණයේ භාවිතය ගවේෂණය කිරීම

ජී.ඒ.පී.ඩී. බංඩාර

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

prasaddhammikaedu12@gmail.com

විශ්වවිද්‍යාල මට්ටමින්, ඉගැන්වීම් සහ ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලි සඳහා AI ඒකාබද්ධ කිරීම සිසුන්ට සහ අධ්‍යාපනඥයන්ට නව අවස්ථා සහ අභියෝග විවෘත කර ඇත. මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාල සිසුන්ගේ අධ්‍යයන කාර්ය සඳහා AI භාවිතය සිදු කරන්නේ කෙසේද යන්න අධ්‍යයනය කිරීමයි. ප්‍රමාණාත්මක සහ ගුණාත්මක දත්ත රැස් කිරීමේ ශිල්පීය ක්‍රම දෙකම ඇතුළත් කරමින් මිශ්‍ර ක්‍රම ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කරන ලදී. විශ්වවිද්‍යාලයේ පීඨ නවයෙන් එක් පීඨයකින් දහදෙනා බැගින් සිසුන් 90ක් අහඹු ලෙස තොරාගනිමින් ලබාගත් ව්‍යුහගත ගුගල් පෝරමයක් මගින් දත්ත රැස් කරන ලදී. එක් පීඨයකින් ආචාර්යවරුන් දෙදෙනෙකු බැගින් ආචාර්යවරුන් 18 දෙනෙකු සඳහා සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීම් සිදු කරන ලදී. ප්‍රමාණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාතය භාවිත කරන ලදී. ගුණාත්මක ප්‍රතිචාර සඳහා විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණය භාවිත කරන ලදී. සැලකිය යුතු සිසුන් සංඛ්‍යාවක් අධ්‍යයන අරමුණු සඳහා සහභාගී වූවන්ගෙන් 96.3%ක් ChatGPTද, 60%ක් Geminiද, 30%ක් QuillBot සහ 24%ක් Grammarly වැනි AI මෙවලම් සමග ක්‍රියාකාරීව සම්බන්ධ වන බව සොයාගන්නා ලදී. සිසුන් වැඩි වශයෙන් AI මෙවලම් භාවිතා කර ඇත්තේ පැවරුම් ලිවීම සඳහා 78.8%ක්ද පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා කරුණු සෙවීමට 58.8%ක්ද අධ්‍යයන කරුණු ගවේෂණයට 71.3%ක්ද AI මෙවලම් භාවිත කර ඇති බව පර්යේෂණයෙන් හෙළි විය. ලිවීමේ කාර්යයන් සඳහා AI වැඩි වශයෙන් භාවිත කර ඇත්තේ ලිඛිත අන්තර්ගතයන් සාරාංශ කිරීමට 61.3%ක් AI භාවිතා කර ඇති බව හෙළි විය. පර්යේෂණයේ නියැලුණ පිරිසෙන් 45%ක් නිරතුරුව දුෂ්කර සංකල්ප තේරුම් ගැනීමට AI මෙවලම් භාවිත කරන බව සොයා ගන්නා ලදී. අධ්‍යයන කාර්ය සඳහා AI මෙවලම් ඉතා උසස් මට්ටමින් උපකාරීවන බව සිසුහු 72.5%ක් පිළිගත්හ. එමෙන්ම AI මෙවලම් ලබා දෙන තොරතුරු ඉතාමත් නිවැරදි තොරතුරු බව 63.7%ක් පිළිගත්හ. කෙසේ වෙතත් සොයාගැනීම් මගින් AI මත අධික ලෙස රඳා පවතින බව 81.3%ක් සිසුන් පිළිගෙන ඇත. තවද විවේචනාත්මක චින්තන හීනවන බව 65%ක් සිසුහු පිළිගත්හ. AI මෙවලම් භාවිතයේදී සම්මත නීති රීති තිබිය යුතු බව 75%ක් පිළිගත්හ. ආචාර්යවරුන්ගේ අදහස් අනුව සිසුන් AI මත රඳාපැවැතීම ස්වයං නිර්ණයට, විචාර චින්තනයට හා නිර්මාණශීලීත්වයට බලපාන බව පිළිගන්නා ලදී. සිසුන්ට නිවැරදි මගපෙන්වීමක් සහිතව AI මෙවලම් භාවිතයට අවකාශය සැපයිය යුතු බවට අදහස් පළකරන ලදී. AI සිසුන්ට ඔවුන්ගේ අධ්‍යයන කාර්යක්ෂමතාව සහ තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශය වැඩි දියුණු කිරීමේදී බොහෝ ප්‍රතිලාභ ලබා දෙන අතර, එහි ඵලදායී භාවිතය සඳහා මග පෙන්වීම සහ දැනුවත්භාවය අවශ්‍ය වේ.

ප්‍රමුඛ පද: AI (කෘත්‍රීම බුද්ධිය), ඉගෙනුම්, ඉගැන්වීම්

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා විශාල ලිඳකුඹුරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තුතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**තෝරාගත් බාලිකා පාසලක අ.පො.ස. (සා.පෙළ) සිසුවියන්ගේ මානසික
ආතති කළමනාකරණය සම්බන්ධ ක්‍රියාමූලික පර්යේෂණයක්**

එන්.කේ. හග්ගල්ල
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය.
a19232@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ අ.පො.ස. සාමාන්‍ය පෙළ විභාග සඳහා සූදානම් වන නව යොවුන්වියේ ශිෂ්‍යාවෝ බොහෝ විට අධ්‍යයන පීඩනය, පවුල් අපේක්ෂා, සම වයසේ මිතුරන් සමග ඇති සබඳතා සහ අනාගත අවිනිශ්චිතතා හේතුවෙන් සැලකිය යුතු මානසික ආතතියකට මුහුණ දෙති. කළමනාකරණය නොකළ ඉහළ මට්ටමේ ආතතිය අධ්‍යයන කාර්ය සාධනය අඩුවීම, දුර්වල සමාජ අන්තර්ක්‍රියා සහ දිගු කාලීන චිත්තවේගීය හා කායික සෞඛ්‍ය ගැටලු වැනි සෘණාත්මක බලපෑම් ඇති කරයි. ශ්‍රී ලාංකික සන්දර්භයේ නව යොවුන්වියේ ගැහැනු ළමයින්ට ආතතියට මුහුණ දීමට උපකාර කිරීම සඳහා විශේෂයෙන් ගොඩනගන ලද ඵලදායී, පාසල් පාදක මැදිහත්වීම් අවම මට්ටමක පවතී. එමනිසා මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් බාලිකා පාසලක අ.පො.ස.(සා.පෙළ) ශිෂ්‍යාවන්ගේ ආතති මට්ටම පරීක්ෂා කිරීම, ඔවුන්ගේ ආතති මට්ටම මත පදනම්ව සුදුසු ආතති කළමනාකරණ උපාය මාර්ග හඳුන්වාදීම හා එම උපාය මාර්ග භාවිතයේ ඵලදායීතාව සොයා බැලීම අරමුණු කර ගනිමින් මෙම ක්‍රියාමූල පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස ක්‍රියාමූල පර්යේෂණ පිරිසැලැස්ම භාවිතා කරන ලදී. සැලසුම් කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම, නිරීක්ෂණය හා ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණය යන ප්‍රධාන පියවර හතර ඇතුළත් සර්වලාකාර මැදිහත්වීම් වක්‍ර තුනක් මගින් ක්‍රියාමූල පර්යේෂණය සිදුකරන ලදී. මෙහිදී ගැටලුවේ ආරම්භක තත්වය හඳුනා ගැනීමට ශිෂ්‍යාවන් (35) දෙනෙකුගේ ආතති මට්ටම, සංජානනීය ආතති පරිමාණය (Perceived Stress Scale) යන මිනුම භාවිතයෙන් ප්‍රමාණාත්මකව තක්සේරු කර එමගින් ඉහළ මට්ටමේ ආතතියක් නිරූපණය කළ ශිෂ්‍යාවෝ තිදෙනෙක් තෝරා ගන්නා ලදහ. සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රශ්නාවලි සහ ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ ජර්නලය භාවිතයෙන් ගුණාත්මක දත්ත රැස් කර ඇත. මේ ආකාරයට ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක දත්ත භාවිත කර විවරණාත්මක අනුක්‍රමික පිරිසැලසුම යන මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය භාවිතයෙන් දත්ත විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලදී. පර්යේෂණය අවසානයේ ශිෂ්‍යාවන් බිඳුණු පවුල්, ප්‍රේම සබඳතා හා අධ්‍යයන පීඩනය යන සාධක හේතුවෙන් ආතතියට මුහුණ දෙන බව හඳුනා ගන්නා ලදී. තෝරාගත් ආතති කළමනාකරණ උපාය මාර්ග වන සංයම අභ්‍යාස, කාල කළමනාකරණය හා ප්‍රජානන වර්යා ක්‍රම ශිල්ප ශිෂ්‍යාවන්ගේ ආතති කළමනාකරණයට ප්‍රායෝගිකව පුහුණු විය හැකි සාර්ථක උපාය මාර්ග බව නිගමනය කළ හැකි විය. පාසලේ සෑම ගුරුවරයකුම තම පන්ති කාමර ශිෂ්‍යාවන්ගේ වර්යා රටාවේ පිළිබඳ පරීක්ෂාකාරීව ඔවුන්ගේ ආතති මට්ටම හඳුනා ගනිමින් ආතති කළමනාකරණයට මග පෙන්වන ලද මැදිහත්වීමක් සිදු කිරීම වඩාත් ඵලදායී බව මෙම පර්යේෂණයෙන් නිගමනය කළ හැකි විය. ගුරුවර ගුරුවරයන් හට ඵලදායී මැදිහත්වීමක් මගින් තම පන්තිකාමර ශිෂ්‍යාවන්ගේ මානසික ආතතිය කළමනාකරණයට අවශ්‍ය ප්‍රායෝගික දැනුමක් ලබා දීමට වැඩසටහන් අධ්‍යාපන කලාප මට්ටමින් හෝ සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කිරීම වඩාත් වැදගත් බව යෝජනා කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: අ.පො.ස. (සා.පෙළ) සිසුවියන්, මානසික ආතතිය, ආතති කළමනාකරණය, ක්‍රියාමූල පර්යේෂණය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුභාෂිණී විජේසුන්දරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**කනිෂ්ඨ ද්විතීයක ශ්‍රේණි සිසුන්ගේ ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සඳහා
දෙමාපිය දායකත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්:
මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය ඇසුරින්**

අයි.පී.ඩී.ඉලංගසිංහ
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19276@arts.pdn.ac.lk

ලෝකයේ වෙනත් රටවල මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේද අධ්‍යාපනයට මුල් තැනක් ලැබේ. ඒ තුළ පාසල් අධ්‍යාපනය ප්‍රමුඛ වේ. පාසල් අධ්‍යාපනයේදී කනිෂ්ඨ ද්විතීයක අධ්‍යාපනය සුවිශේෂ වන අතර සිසුන්ගේ ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් කාර්යය තුළ ගුරු, සිසු යන සාධකවලට අමතරව දෙමාපියන් නම් වූ සාධකය ප්‍රමුඛ වේ. සිසුන්ගේ ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේදී දෙමාපියෝ ග්‍රාමක බලවේගයක් හා සුසාධ්‍යකාර වෙති. දෙමාපියන්ගේ නිසි මැදිහත්වීම සිසුන්ගේ ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියට හොඳින් සිදු නොවීමෙන් එහි ඇතිවන අහිතකර ප්‍රතිඵල මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුවයි. දෙමාපිය මැදිහත්වීමට ඇති බාධක මගහරවාගෙන දෙමාපිය මැදිහත්වීම සිසුන්ගේ ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේ උපරිම සාර්ථකත්වයක් කරා ගෙනයාම මෙහි අරමුණයි. මේ පර්යේෂණයට දත්ත රැස්කිරීමේදී පහසු නියමිතරණය ඔස්සේ, පාසල් වර්ගීකරණයට අනුව මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ පාසල් තුනක් ලෙස (1AB) පාසලක්, (1C) පාසලක් හා (Type 2) වර්ගයේ පාසලක් තෝරාගෙන ඒවායේ කනිෂ්ඨ ද්විතීයක අංශ සිසුන් 60ක්ද, එම අංශයේම ගුරුවරුන් 30ක්ද, දෙමාපියන් 15ක්ද තෝරාගෙන ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා හා නිරීක්ෂණ ඔස්සේ දත්ත රැස් කරන ලදී. ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක යන දත්ත විශ්ලේෂණ ක්‍රම ද්විත්වයම යොදා ගනිමින් මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය අනුගමනය කරන ලදී. මෙහිදී බොහෝ දරුවන්ගේ දෙමාපියන් මිය ගොස්, විදේශගත රැකියා, මව පියා වෙන්ව වාසය කිරීම, මව හෝ පියා අත්හැර දමා ගොස් තිබීම, නිසි දැනුමක් රහිත භාරකරුවන් යටතේ සිසුන් සිටීම, අඩු වශයෙන් සිසුන්ගේ ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියට දෙමාපිය දායකත්වය ලැබීම, දෙමාපියන්ගේ අධික කාර්යබහුලත්වය, නිසි භාරකාරයෙකු නොසිටීම, දෙමාපියන් සිසුන්ගේ ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලිය හා පාසල් කටයුතු ගැන ඇති අඩු අවධානය වැනි කාරණා අනාවරණය විය. මේ කාරණා සිසුන්ගේ පාසල් පැමිණීමට, විභාගවලට මුහුණදීම, ලකුණු ලබා ගැනීම ආදියට අහිතකර ලෙස බලපාන බව අනාවරණය විය. එමෙන්ම නිසි පරිදි පාසලේ පන්තිකාරමර ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලිය දියත් කර ගැනීමේදී කලහකාරී ලෙස හැසිරීම, පාසලෙන් ලබාදෙන ගෙදර වැඩ නොකිරීම, දක්නට ලැබුණි. මේ අනාවරණයන්ට අදාළව මේ තත්ත්ව වළක්වා ගනිමින් නිසි දෙමාපිය මැදිහත්වීම කිරීම, දෙමාපියන් නොමැති දරුවන්ගේ භාරකරුවන් දිරිමත් කරමින් අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා දීම, පාසලේදී පමණක් නොව නිවසේදී සිසුන්ගේ අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය කාලය, අවකාශය මැනවින් සකසා දීම, දරුවන්ගේ අධ්‍යයන කටයුතුවලට උපකාර කිරීමට තරම් දැනුමක් නොමැති විට ඒ සඳහා උචිත අසල්වැසි හෝ වැඩිමහල් සිසුවෙකුගේ සහය ලබා ගැනීම, පාසලේ පොදු වැඩ, සිසු රැස්වීම් හා ප්‍රගතිය ගැන විමසිල්ලෙන් පසුවීම, අධ්‍යාපනයේ වටිනාකම සිසුන් සමග සාකච්ඡා කිරීම, අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය උපකාරක පන්ති සඳහා යොමු කිරීම සහ අනවශ්‍ය ලෙස සිසුන් අධ්‍යයන කටයුතු ගැන පීඩාවට ලක් නොකිරීම මගින් මෙම කනිෂ්ඨ ද්විතීයක සිසුන්ගේ ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියට දෙමාපිය දායකත්වය උපරිමෙන් ලබා ගත හැකි බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය, කනිෂ්ඨ ද්විතීයක අංශය, දෙමාපිය දායකත්වය, සිසුන්, පාසල්

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සමරකෝන් බණ්ඩාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

කලා අංශයේ සිසුන් උපකාරක පන්ති වෙත යොමු වීම කෙරෙහි පාසල් ගුරුවරයාගේ භූමිකාව බලපාන ආකාරය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

එච්.අයි.එම්.ජයකොඩි
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19288@arts.pdn.ac.lk

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය තීරණාත්මක වන අතර තරගකාරිත්වය හේතුවෙන් සිසුන් උපකාරක පන්ති වලට සහභාගි වීමේ ඉහළ ප්‍රවණතාවයක් හඳුනාගත හැකිය. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයෙන් කලා අංශයේ සිසුන් උපකාරක පන්ති වෙත යොමු වීම කෙරෙහි පාසල් ගුරුවරයාගේ භූමිකාව බලපාන ආකාරය පිළිබඳ තෝරා ගත් පාසල් හතරක් ඇසුරෙන් අධ්‍යයනයක නිරත විය. මෙහිදී පාසල් ගුරුවරුන්ගේ ගුරු භූමිකාව සහ උපකාරක පන්ති ගුරුවරුන්ගේ ගුරු භූමිකාව අතර ඇති සම්බන්ධතාව අධ්‍යයනය කිරීම, කලා අංශයේ සිසුන් පාසල් නොපැමිණීම සඳහා බලපෑම් කරන වෙනත් සාධක විශ්ලේෂණය කිරීම, සිසුන් උපකාරක පන්ති වෙත යොමු වීමට පාසල් ගුරුවරුන්ගේ බලපෑම පිළිබඳ සිසුන්ගේ අදහස් හා ආකල්ප විමර්ශනය කිරීම, කලා අංශයේ සිසුන් උපකාරක පන්ති වෙත යොමු වීම අවම කිරීම සඳහා පාසල් ගුරුවරයාගේ භූමිකාව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය යෝජනා හා අදහස් හඳුනා ගැනීම යන අරමුණු මූලික කොට ගනිමින් පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය යටතේ සමාන්තර පිරිසැලසුම් ක්‍රමවේදය යොදා ගන්නා අතර පහසු නියැදිකරණය ඔස්සේ කලා අංශයේ සිසුන් 50ක්, ගුරුවරුන් 10ක් යොදා ගනිමින් ප්‍රාථමික දත්ත ප්‍රශ්නාවලි, නිරීක්ෂණ, සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින්ද ද්විතීයික දත්ත ලේඛන ආශ්‍රයෙන්ද දත්ත රැස් කර ගන්නා ලදී. ප්‍රමාණාත්මක දත්ත ප්‍රස්තාර භාවිත කර විශ්ලේෂණය කළ අතර ගුණාත්මක දත්ත විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණය මගින් විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලදී. අනාවරණ අනුව කලා අංශයේ සිසුන් සියල්ලන්ම උපකාරක පන්ති වෙත සහභාගි වන බව නිරීක්ෂණය විය. ඒ සඳහා ඉගෙනුම් -ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය බලපාන බව 90%ක්ද, නව විෂය දැනුම ලබා නොදීම 70%ක්ද, විෂය නිර්දේශ නියමිත කාල සීමාව තුළදී ආවරණය නොකිරීම 60%ක්ද, විභාග ඉලක්ක කරගත් පුහුණුවක් ලබා නොදීම 94%ක්ද, ඒකාකාරී ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලියක් සිදු කිරීම 80%ක් හා උපකාරක පන්ති වෙත යොමු වන සිසුන්ට නිරන්තරයෙන් බැනවැදීම 100%ක්ද ප්‍රකාශ කළහ. ඒ අනුව ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ විශ්වාසය ගොඩ නැගීම, විදුහල්පති හා කලාප අධ්‍යක්ෂවරුන්ගේ අධීක්ෂණ කටයුතු විධිමත් කිරීම, අමතර පන්ති පැවැත්වීමෙන් විෂය නිර්දේශය ආවරණය කිරීම, විභාග ප්‍රශ්න සාකච්ඡා කිරීම හා පුනරීක්ෂණ අභ්‍යාසවල සිසුන් නිරත කරවීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම, විධිමත් ගුරු පුහුණු වැඩසටහන් මගින් ගුරුවරුන්ට වෘත්තීය පුහුණුව ලබා දී ගුරු කාර්ය සාධනය විධිමත් කිරීම යනාදිය පවත්නා ගැටලු විසඳීමට සුදුසු යෝජනා මෙම අධ්‍යයනයෙන් නිර්දේශ කරනු ලබයි.

ප්‍රමුඛ පද:: කලා අංශය, ගුරු භූමිකාව, උපකාරක පන්ති, පාසල් අධ්‍යාපනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා කවින්ද විජේතුංගගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ වතු නිවාස ආශ්‍රිත ද්විතීයික අංශයේ පාසල් සිසුන් පාසල්
අධ්‍යාපනයට ප්‍රවේශ විමේදී මුහුණදෙන අභියෝග**

යූ.ජී.එස්.එල්. ජයතුංග
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19305@arts.pdn.ac.lk

පාසල් අධ්‍යාපනය ශ්‍රී ලංකාවේ සියලුම පාසල් යන වයසේ පසු වන ළමයින් හට ලැබිය යුතු ළමා අයිතිවාසිකමක් වන නමුත් ශ්‍රී ලංකාවේ වතු නිවාස ආශ්‍රිත ළමයින් පිළිබඳ සැලකීමේදී ඔවුන්ගෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් පාසල් අධ්‍යාපනයෙන් බොහෝ දුරස් වී ඇත. මෙය සංකීර්ණ සමාජ ගැටලුවකි. මෙම ගැටලුව ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කර ඊට යෝග්‍ය විසඳුම් ඉදිරිපත් කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් කොත්මලේ කලාපයේ තෝරාගන්නා ලද වතු පාසල් පාදක කරගනිමින් මිශ්‍ර ක්‍රමවේදයෙන් පර්යේෂණය සිදුකරන ලදී. මේ සඳහා කොත්මලේ ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ වතු පාසල් හතරක් සහ එහි ශිෂ්‍යයෝ අසූවක්, ගුරුවරු අට දෙනෙක්, විදුහල්පතිවරු හතර දෙනෙක් මෙන්ම වතු නිවාසවල දෙමව්පියෝ දහසය දෙනෙක්ද සාරම්මණ නියැදිය ලෙස තෝරාගන්නා ලදහ. මෙම නියැදියෙන් තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ යොදාගත් අතර අධ්‍යයන වාර්තා, පර්යේෂණ කෘති, මහ බැංකු වාර්තා වැනි ද්විතීයික දත්ත මූලාශ්‍රයද භාවිත කරන ලදී. මෙලෙස අනාවරණය කර ගන්නා ලද දත්ත ප්‍රමාණාත්මක ක්‍රමවේදය යටතේ ප්‍රස්තාර භාවිත කර විශ්ලේෂණය කළ අතර ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය යටතේ තේමා විශ්ලේෂණය භාවිත කර විශ්ලේෂණයට ලක් කරන ලදී. මෙලෙස විශ්ලේෂණය කළ දත්තවලින් මෙකී පර්යේෂණ ගැටලුවට අදාළ නිගමනවලට එළඹීමට හැකි විය. මීට අනුව වතු නිවාස ආශ්‍රිත ද්විතීයික අංශයේ සිසුන්ට පාසල් අධ්‍යාපනයට ප්‍රවේශ වීම සඳහා පවතින ප්‍රධාන අභියෝග ලෙස වතු නිවාසවල දෙමව්පියන් තම දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන සංවර්ධනය නොසලකා හැරීම, වතු හිමියන් විසින් තම සේවකයන්ගෙන් ශ්‍රමය ලබා ගැනීමේදී සිදුකරන අකටයුතුකම්, පාසල් යන වයසේ ළමයින් මුදල් හඹායාම, විරාත් කාලයක් පටන් වතු සංස්කෘතිය මගින් ළමයින්ගේ අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ආකල්ප නිලීන කිරීම, ප්‍රවාහන පහසුකම් ඉතා සීමා වීම හා අයහපත් දේශගුණ තත්ත්වවල බලපෑම වැනි සාධක පෙන්වාදිය හැකිය. මෙම ගැටලු මගහරවා ගැනීමට උචිත යෝජනා ලෙස අධ්‍යාපන අයිතිය පිළිබඳ දෙමව්පියන් හා වතු පාලන අධිකාරීන් දැනුවත් කිරීම, වතු නිවාසවල ළමයින්ගේ අධ්‍යාපන අයිතිය තහවුරු කිරීම සඳහා ක්‍රමවත් නීති සම්පාදනය කිරීම, අධ්‍යාපනය පිළිබඳ වතු නිවාසවල පාසල් යන වයසේ දරුවන් අතර ඇති පටු සංකල්ප ඉවත් කිරීමට උපදේශන හා දැනුවත් කිරීම් ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙන්ම වතුකරය ආශ්‍රිත ප්‍රවාහන පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම වැනි සාධනීය විසඳුම් පෙන්වාදිය හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: වතු නිවාස, ද්විතීයික අංශයේ පාසල් සිසුන්, පාසල් අධ්‍යාපනයට ප්‍රවේශවීම, අභියෝග

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුභාෂිණී විජේසුන්දරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

කනිෂ්ඨ ද්විතියික ශ්‍රේණි සිසුන් සඳහා ICT විෂය ඉගැන්වීමේ ඵලදායිතාව පිළිබඳ ප්‍රත්‍යයක අධ්‍යයනයක්

ඩී. ඩබ්ලිව්. එල්. කුමාරතුංග
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19370@arts.pdn.ac.lk

2017 වර්ෂයේ සිට කනිෂ්ඨ ද්විතියික ශ්‍රේණි සඳහා අනිවාර්ය විෂයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වන ICT විෂය ඉගැන්වීම ඵලදායී ලෙස සිදුකරන්නේද යන්න මෙහි ප්‍රධාන අරමුණයි. උභ්‍ය අධ්‍යාපන කොට්ඨාසයේ තෝරාගත් 1C හා 1AB පාසල් ද්විත්වයක් නියැදිය වූ අතර එක් පාසලකින් සිසුන් 40 බැගින් අනුමු ලෙස තෝරා ගනිමින් ප්‍රශ්නාවලියක් යොමු කිරීමත්, එක් පාසලකින් ගුරුවරුන් 05 බැගින් හා පාසලකින් සිසුන් 05 බැගින් සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීමත් සිදුවිය. මෙහිදී ලබාගත් ගුණාත්මක දත්ත තේමාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක දත්ත විස්තරාත්මක සංඛ්‍යානාය යොදාගනිමින් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. පර්යේෂණයෙන් හෙළිවූයේ සැලකිය යුතු ආකාරයේ මානව හා භෞතික සම්පත් ප්‍රමාණයක් පාසල් ද්විත්වයේම පවතින බවත්, ඉගැන්වීම සිදුකිරීමට කාලච්ඡේදයක් පමණක් සතියට වෙන්වීම ප්‍රායෝගික ඉගැන්වීම සඳහා ගැටලුදායක බවත්, විෂය මාලාවේ න්‍යායාත්මක හා ප්‍රායෝගික පාඩම් සියල්ල විද්‍යාගාරයේදී සිදුකරන අතර ICT විෂය සඳහා සිසුන්ගේ රුචිකත්වය 80%ක් බවත්ය. මානව සම්පත ප්‍රමාණවත් අතර භෞතික සම්පත් කළමනාකරණයෙන් ගුණාත්මක අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම සඳහා කණ්ඩායම් ක්‍රමය, ක්‍රියාකාරකම් පාදක ඉගැන්වීම, දන්නා සිසුන්ට තම සගයන්ට ඉගැන්වීමට අවස්ථාව ලබාදීම සිදු කෙරෙයි. A පාසලේ මේස පරිගණක වෙනුවට ටැබ්ලට් පරිගණක භාවිත කර ඉගැන්වීම පහසුදායකබව නිරීක්ෂණය විය. B පාසලේ පවතින සම්පත් කළමනාකරණය කරගනිමින් දැනට පාසලෙන් 1-5 ශ්‍රේණි දක්වා සිසුන්ටද ICT පාඨමාලාවක් දියත් කරන බවත් එය 6-9 ශ්‍රේණි ඉගැන්වීම පහසු කරන බවත්, පාසල් පාදක ඇගයීම් සඳහා ප්‍රශ්න පත්‍රයකින් 80% හා ප්‍රායෝගික පන්ති කාමර කටයුතුවලදී 20% ලකුණු ලබා දෙමින් ඇගයීම් කටයුතු සිදු කරන බවත් සඳහන් විය. ඒ අනුව අවශ්‍ය තවත් සීමිත වූ භෞතික සම්පත් ප්‍රමාණයක් ඔවුන් වෙත ලබාදෙන්නේ නම් තවදුරටත් මෙම විෂය ඉගැන්වීම ඵලදායී වන බව නිගමනය විය. ඉංග්‍රීසි භාෂා භාවිතය අවම වීම නිසා ICT ඉගෙනීම සිසුන්ට තරමක් අපහසු වී ඇති අතර එය සංවර්ධනය කළ යුතු මට්ටමක පවතී. එමෙන්ම රුචිකත්වය ඉහළ වුවද මේ ආශ්‍රිත රැකියා ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ සිසුන් තුළ අවම දැනුවත්භාවයක් නිරීක්ෂණය විය. පරිගණක දෘෂාංග පිළිබඳ පාඩම් කොටස් තවදුරටත් වැඩිවීම සිසුන් අපේක්ෂා කරන අතර ඒ පිළිබඳ උනන්දුව 80%ක්ම පිරිමි සිසුන් අතර පවතී. මෙම පර්යේෂණයෙන් කනිෂ්ඨ ද්විතියික ශ්‍රේණි ICT විෂය ඉගැන්වීම ඵලදායීබව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: සම්පත්, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය, ඵලදායිව, ඉගැන්වීම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා විශාල ලිඳකුඹුරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ක්‍රියාමූල පර්යේෂණයක් ඇසුරෙන් කනිෂ්ඨ ද්විතීයක ශ්‍රේණිවල ගණිතය විෂය ඉගැන්වීමේදී විවිධ ඉගැන්වීම් උපායමාර්ග භාවිතයෙන් සිසු කැමැත්ත වර්ධනය කිරීම

එන්. එන් .එම් නවගමුව
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19485@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් අධ්‍යාපනය තුළ ගණිතය විෂය යනු අනිවාර්ය විෂයකි. බොහෝ කනිෂ්ඨ ද්විතීයක ශ්‍රේණිවල සිසුහු ගණිතය විෂය ඉගෙනීමට සෙසු විෂයන් ඉගෙනීමට ඇති කැමැත්තට සාපේක්ෂව අකමැත්තක් දක්වති. දැනට පවත්නා අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළ අ.පො.ස සාමාන්‍ය පෙළ විභාගයට ගණිතය සමත්වීම උසස් පෙළ අධ්‍යාපනය ලැබීමට මෙන්ම රැකියාවලට ප්‍රවේශ වීම සඳහා මූලික සුදුසුකමක් බැවින් මෙලෙස අකමැතිභාවයක් පැවතීම අධ්‍යාපනය තුළ පවත්නා සංකීර්ණ ගැටලුවකි. මෙම ගැටලුව පිළිබඳ අධ්‍යයනය කරමින් ඊට යෝග්‍ය විවිධ ඉගැන්වීම් උපායමාර්ග මොනවාද යන්න සොයා ඉදිරිපත් කිරීම අරමුණු කරගනිමින් පර්යේෂකයා විසින් තෝරාගත් පාසලක් පදනම් කරගත් ක්‍රියාමූල අධ්‍යයනයක් ආකාරයෙන් පර්යේෂණයක් සිදු කරන ලදී. මේ සඳහා මා විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යයන කාලය තුළ ගුරුපුහුණුව ලැබූ පාසලේ හයවන ශ්‍රේණියේ තෝරාගනු ලැබූ සිසුන් තිස්පස් දෙනෙකු අතුරින් පස්දෙනෙක් හඳුනා ගන්නා ලදහ. මෙම පර්යේෂණයට තොරතුරු ලබා ගැනීමට ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ, කණ්ඩායම් සාකච්ඡා, ශිෂ්‍ය ජ(ර්)නල් වාර්තා, ගුරු ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ ජ(ර්)නලය, ලංකාවේ විභාග දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්ෂික ප්‍රතිඵල සටහන්වල වර්ෂ කීපයක ප්‍රතිඵල ලේඛන යොදා ගන්නා ලදී. දත්ත විශ්ලේෂණයට අනුව ගණිතය විෂයට පවත්නා අකමැත්තට ප්‍රධාන හේතු ලෙස විෂයට පවත්නා බිය, ගණිත විෂය නොතේරීම, සාම්ප්‍රදායික ඉගැන්වීමේ ක්‍රමය පන්ති කාමරය තුළ භාවිත කිරීම, ක්‍රියාකාරකම් භාවිත කර ප්‍රායෝගික ලෙස ඉගැන්වීම සිදු නොකිරීම යන සාධක පෙන්වාදිය හැකිය. මෙම ගැටලුව මගහරවා සිසු කැමැත්ත වර්ධනය කිරීම හා ශිෂ්‍ය කාර්ය සාධනය වැඩිකර ගැනීම සඳහා නිරතුරුව කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රමය භාවිත කරමින් ඉගැන්වීම, ඉගැන්වීමේ ක්‍රියාවලියෙහිදී ගුරුවරයා උගන්වන ලද කරුණු හොඳින් තේරුම් ගත් දක්ෂ සිසුන් ලවා විෂය කරුණු තේරුම් ගැනීමට අපහසු සිසුන්ට පැහැදිලි කර දීමට යොමු කරවීම, ඒ ඒ පාඩමට භාවිතා කළ හැකි තෝරා ගත් ක්‍රීඩාමය ක්‍රියාකාරකම් මගින් ඉගැන්වීම සිදුකිරීම වැනි ඉගැන්වීම් ක්‍රම සාර්ථක වන බව නිගමනය කළ හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද: කනිෂ්ඨ ද්විතීයක ශ්‍රේණි, ගණිතය විෂය, සිසු කැමැත්ත, ඉගැන්වීම් උපායමාර්ග

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුභාෂිණි විජේසුන්දරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

10 හා 11 ශ්‍රේණිවල ශිෂ්‍යයන් ස්වයං අධ්‍යයනය සඳහා ChatGPT භාවිතය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ඊ.කේ.එම්. සෙවිවන්දි
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජ්‍යෙෂ්ඨ විශ්වවිද්‍යාලය
a19713@arts.pdn.ac.lk

කොවිඩ් වසංගත තත්ත්වය සමග නව තාක්ෂණික මෙවලම් භාවිතය අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේදී වැඩි වූ අතර එහිදී OpenAI සමාගම විසින් සංවර්ධනය කරන ලද කෘත්‍රීම බුද්ධිය (AI) පදනම් කරගත් භාෂා ආදාරිත සංවාද මෘදුකාංගයක් ලෙස එළිදක්වන ලද සුවිශේෂී යෙදවුමක් වන ChatGPT භාවිතය ඉතා වැදගත් වේ. විශ්වවිද්‍යාලීය සිසුන් අතර ස්වයං අධ්‍යයනය සඳහා වඩා ප්‍රචලිත මෙහි පාසල් සිසුන්ගේ භාවිතය කෙසේද යන්න විමසා බැලීම අධ්‍යයන ගැටලුව වේ. ඒ අනුව පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ පාසල් සිසුන් ස්වයං අධ්‍යයනය සඳහා ChatGPT භාවිතය පිළිබඳ 10 හා 11 ශ්‍රේණි සිසුන් භාවිතයෙන් අධ්‍යයනය කිරීමයි. ඒ අනුව ChatGPT සිසුන් භාවිත කරන කාර්යයන්, එය සිසුන් සංජානනය කරගන්නා ආකාරය හා භාවිතයෙන් ලැබෙන ප්‍රතිලාභ, භාවිතයේදී මුහුණපාන අභියෝග හා ගුරුවරුන්ගේ මග පෙන්වීම පිළිබඳ මෙන්ම ChatGPT ඵලදායී ලෙස යොදා ගන්නා ආකාරය විමසා බැලීම අධ්‍යයනයේ අරමුණ වේ. ඒ අනුව මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් භාවිත කරමින් සමාන්තර පිරිසැලැස්ම යටතේ සසම්භාවී නියදිකරණය ඔස්සේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ නාගරික, අර්ධ නාගරික හා ග්‍රාමීය පාසල් නියෝජනය වන පරිදි පාසල් හතරකින් සමස්ත සිසුන් 100ක් හා ගුරුවරුන් 10ගෙන් යුක්ත සාමාජිකයන් එකසිය දහයකගෙන් දත්ත ලබා ගන්නා ලදී. එලෙස ලබා ගත් දත්ත විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාතය හා තේමා විශ්ලේෂණය යටතේ විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ඒ අනුව සිසුන්ගෙන් විශාල ප්‍රමාණයක් (70%) ChatGPT ක්‍රමවත්ව භාවිතා කරති. එලෙසම සිසුන්ගෙන් 53%ක් පාඩම් පැහැදිලි කර ගැනීමට ChatGPT භාවිත කරන අතර නාගරික හා අර්ධ නාගරික පාසල් සිසුන්ගේ භාවිතය ඉහළ වන නමුත් ග්‍රාමීය පාසල්වල භාවිතය හා ගුරුවරුන්ගේ දැනුවත් බව ඉතා අඩු මට්ටමක පවතී. එලෙසම සිසුන්ගෙන් 65%ක් සඳහාම ChatGPT භාවිතය සඳහා කිසිදු ගුරු සහයක් ලැබී නොමැති අතර 50% සිසුන් මුහුණ දෙන ගැටලුව වන්නේ ChatGPT භාවිතයේදී භාෂාව අවබෝධ නොවීමයි. ඒ අනුව නිගමනය වන්නේ පාසල් සිසුන් ස්වයං අධ්‍යයනය සඳහා ChatGPT භාවිත කිරීම ඉහළ අගයක පවතින බවයි. ඒ අනුව අධ්‍යයන සොයා ගැනීම් අනුව යෝජනා කරනු ලබන්නේ ChatGPT පාසල් සිසුන්ගේ ස්වයං අධ්‍යයනය සඳහා භාවිතයට නිසි මග පෙන්වීමක් හා ගුරුවරුන්ගේ දැනුවත්බව උදෙසා යම් වැඩපිළිවෙලක් අවශ්‍ය බවයි. ගුරු ශිෂ්‍ය දැනුවත්බව සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම, පාසල් තුළ ICT සංගම් ආරම්භ කිරීම, පාසල් අධීක්ෂණය යටතේ පාසල තුළ ChatGPT භාවිතයට අවස්ථාව ලබා දීම ආදිය වැදගත් බව දැක්විය හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ChatGPT, ස්වයං අධ්‍යයනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා විශාල ලිඳකුඹුරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තුතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**චතුකරයේ ජීවත්වන ද්‍රවිඩ ජනතාවගේ ජීවන වෘත්ති එම දරුවන්ගේ
අධ්‍යාපනය සඳහා බාධාවක් වන්නේද පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්**

ඒ.එච්.එස්. ශි‍රෝමාලා

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය.

a19733@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලාංකේය සමාජ සන්දර්භය තුළ වර්තමානයේදීද ආන්තිකරණයට ලක්ව සිටින පිරිසක් ලෙස ද්‍රවිඩ ජනතාව හැඳින්විය හැකිය. මේ නිසාම ද්‍රවිඩ සිසුන්ට අධ්‍යාපනය තුළ සමාන අවස්ථා හිමි වන්නේද යන්න ගැටලුවක් බවට පත්ව ඇත. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණය මගින් චතුකරයේ ද්‍රවිඩ ජනතාවගේ ජීවන වෘත්ති එම දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය සඳහා බාධාවක් වන්නේද පිළිබඳ තෝරාගත් ද්‍රවිඩ පාසලක්, ද්විභාෂා පාසලක් සහ වතු ජනාවාසයක් ඇසුරෙන් අධ්‍යයනයක නිරත වන අතර මෙහිදී ද්‍රවිඩ දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය කෙරෙහි දෙමාපියන්ගේ වෘත්තීය බලපෑම විමර්ශනය කිරීම, ද්‍රවිඩ දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනයට බලපාන ආර්ථික සාධක විශ්ලේෂණය කිරීම, ද්‍රවිඩ දරුවන්ගේ ආධ්‍යාපනික ප්‍රවේශය පරීක්ෂා කිරීම, ද්‍රවිඩ දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනයට බලපාන සමාජ සහ සංස්කෘතික සාධක හඳුනාගැනීම සහ ද්‍රවිඩ දෙමාපියන් එම දරුවන්ගේ අධ්‍යාපන කටයුතුවලට සහභාගි වන ආකාර විමර්ශනය කිරීම යන අරමුණු මූලික කොට ගනිමින් පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. මේ සඳහා පහසු නියැදිකරණය ඔස්සේ ද්‍රවිඩ සිසුන් 17ක්, ද්‍රවිඩ දෙමාපියන් 8ක්, ද්‍රවිඩ පාසල්හි ගුරුවරුන් 4ක් සහ එක් තේ වතු හිමිකරුවකු ලෙස නියැදිය තෝරාගෙන විධිමත් සහ අවිධිමත් සම්මුඛ සාකච්ඡා භාවිත කරමින් ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. පර්යේෂණය අවසානයේ අනාවරණය වූයේ, ශ්‍රමයට සරිලන වැටුපක් නොලැබීම හේතුවෙන් දිරිදුතාවේ වක්‍රය තුළ පීඩාවට පත්වෙමින් සිටින ද්‍රවිඩ දෙමාපියන්ට ඔවුන්ගේ දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීමට නොහැකි නිසා එම දරුවන්ට අධ්‍යාපන අයිතිය අහිමිවී ඇති බව සහ ඔවුන්ගෙන් ඇතමුන් ළමා ශ්‍රමිකයන් බවට පත්ව ඇති බවයි. එසේම ඇතැම් අවස්ථාවලදී ද්‍රවිඩ සිසුන් සමාජීය සහ සංස්කෘතික වශයෙන් පීඩාවට පත්වන බවද අනාවරණය වූ අතර දෛනික ජීවිතය පවත්වාගෙනයාමේ අරගලයක නිරතවන ද්‍රවිඩ දෙමාපියන්ට ඔවුන්ගේ දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනය පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීම සඳහා එතරම් උනන්දුවක් නොමැති බවද පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය විය. ඒ අනුව ද්‍රවිඩ ජනතාවගේ ශ්‍රමයට සරිලන වැටුපක් ලබාදීම, චතුකරය තුළ ළමා ශ්‍රමය පිටු දැකීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සහ ද්‍රවිඩ සිසුන්ට අධ්‍යාපනය තුළ සමාන අවස්ථා ලබාදීමේ යාන්ත්‍රණයක් ස්ථාපිත කිරීම යනාදිය පවත්නා ගැටලු විසඳීමට ඉදිරිපත් කළ හැකි යෝජනා ලෙස දැක්විය හැකිය. පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන සීමාවක් ලෙස, පර්යේෂිතයන්ගේ භාෂාව ද්‍රවිඩ භාෂාව වූ නිසා තොරතුරු එක් රැස් කිරීමේදී භාෂාත්මක ගැටලු උද්ගතවීම දැක්විය හැකි අතර ඒ අනුව අනාගතයේ දී ද්‍රවිඩ භාෂා ප්‍රවීණයෙකු සම්බන්ධ කර ගනිමින් මෙම පර්යේෂණය සිදු කිරීමට හැකිනම් එය වඩාත් සාර්ථක වේ යැයි යෝජනා කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: චතුකරය, ද්‍රවිඩ ජනතාව, ජීවනෝපාය මාර්ග, අධ්‍යාපනය, බාධාව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා කවින්ද විජේතුංගගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

කනිෂ්ඨ ද්විතීයික පාසල් ශිෂ්‍යයන් ස්වයං අධ්‍යයනය සඳහා Youtube සමාජ මාධ්‍ය භාවිත කිරීම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

එච්.එස්.කේ.සිල්වා
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19741@arts.pdn.ac.lk

වර්තමානයේ ස්වයං අධ්‍යයනය සඳහා Youtube වැනි සමාජ මාධ්‍ය වේදිකා අතිශයින් වැදගත් මෙවලමක් බවට පත්ව ඇත. මෙම පර්යේෂණය මහනුවර අධ්‍යාපන කලාපයට අයත් පාසල් 05ක් මූලික කර ගනිමින් 10 වන සහ 11 වන ශ්‍රේණිවල ශිෂ්‍යයන් යොදා ගනිමින් සිදු කරනු ලබන්නකි. එහිදී ශිෂ්‍යයන් Youtube සමාජ මාධ්‍ය භාවිත කරන්නේ කුමන කාර්යයන් සඳහාද, ශිෂ්‍යයන් ස්වයං අධ්‍යයනය සඳහා Youtube සමාජ මාධ්‍ය භාවිත කරන්නේ කුමන අරමුණකින්ද, ස්වයං අධ්‍යයනය සඳහා යුටියුබි සමාජ භාවිත කිරීම හේතුවෙන් ශිෂ්‍යයන්ට ලැබී ඇති ප්‍රතිලාභ සහ මුහුණපැමට සිදුවූ අභියෝගද එම අභියෝග සඳහා ඉදිරිපත් කළ හැකි යෝජනා සහ ක්‍රියාමාර්ගයන් මොනවාද යන්න මෙම පර්යේෂණයේ සුවිශේෂී අරමුණයි. මෙම පර්යේෂණය අභිසාරී සමගාමී මිශ්‍ර පිළිසැලසුමට අනුව අහඹු නොවන කෝටා නියැදිකරණය ඔස්සේ ශිෂ්‍යයන් 100ක නියැදියක් ගෙන අර්ධ ව්‍යුහගත ප්‍රශ්නාවලි සහ විවෘත සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් දත්ත රැස් කර, ප්‍රමාණාත්මක දත්ත විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාතය මගින්ද, ගුණාත්මක දත්ත තේමා පාදක විශ්ලේෂණ ක්‍රමය ඔස්සේද විශ්ලේෂණය කෙරිණ. පර්යේෂණ අනාවරණයන්ට අනුව බහුලවම භාවිත කරනු ලබන සමාජ මාධ්‍ය WhatsApp සමාජ මාධ්‍යය වුවත් දෙවනුව බහුලවම භාවිත කරන සමාජ මාධ්‍ය Youtube සමාජ මාධ්‍යයයි. ප්‍රතිශතාත්මකව එය ගැහැනු ළමයින් 48%ක්ද, පිරිමි ළමයින් 49%ක්ද වේ. ශිෂ්‍යයන් ස්වයං අධ්‍යයනය සඳහා යුටියුබි සමාජ මාධ්‍යය වැඩි වශයෙන් භාවිත කරන්නේ නොතේරුණු විෂය කරුණු තේරුම් ගැනීම සඳහා, ඉගෙන ගත් කරුණු වැඩිදුර සෙවීම සඳහා මෙන්ම විභාගයට සූදානම් වීම සඳහාය. 40%ක් ගැහැනු ළමයි Youtube සමාජමාධ්‍ය මගින් ගණිතය විෂයටද, 41% පිරිමි ළමයි ගිණුම්කරණය සහ ව්‍යාපාර අධ්‍යයනයටද අදාළ යුටියුබි විඩියෝ නරඹති. 91%ක් ස්වයං අධ්‍යයනය සඳහා යුටියුබි සමාජමාධ්‍යයේ විඩියෝ නරඹන්නේ සිංහල භාෂාවෙන්ය. ස්වයං අධ්‍යයනය සඳහා යුටියුබි සමාජ මාධ්‍ය භාවිත කිරීම හේතුවෙන් අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය කරන විඩියෝව නැවත නරඹමින් අවශ්‍ය වූ ඕනෑම ස්ථානයක සිට ඕනෑම වේලාවකදී ඉගෙන ගැනීමට හැකියාව ඔවුන්ට ලැබී ඇත. එහෙත් Youtube සමාජ මාධ්‍යයේ ඇති වෙනත් විඩියෝ නැරඹීම සඳහා ඇඬබැහිවීම, නිවැරදි තාක්ෂණ සාක්ෂරතාවක් සහ තොරතුරු සාක්ෂරතාවක් නොමැතිකම ආදී අභියෝග පැනනැගුණු බව අනාවරණ විය. Youtube සමාජ මාධ්‍යය ස්වයං අධ්‍යයන කටයුතු ඇතුළු අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට විශාල දායකත්වයක් ලබා දිය හැකි නවීන තාක්ෂණික මෙවලමකි. එහිදී, පාසල් සිසුන් සඳහා සමාජමාධ්‍ය භාවිත කිරීම පිළිබඳව පැහැදිලි මාර්ගෝපදේශ මාලාවක් සකස් කිරීම මෙන්ම සමාජ මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව විෂයමාලාවේ අනිවාර්ය අංගයක් බවට පත් කිරීම සහ ගුරුවරුන්ට සමාජ මාධ්‍ය ආධ්‍යාපනික මෙවලමක් ලෙස භාවිතයට පුළුල් පුහුණුවක් ලබා දීම පිළිබඳ දැනුවත් කළ යුතුය.

ප්‍රමුඛ පද: Youtube සමාජ මාධ්‍ය, ස්වයං අධ්‍යයනය, 10 සහ 11 ශ්‍රේණි ශිෂ්‍යයා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා විශාල ලිඳකුඹුරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුරවකව සිහිපත් කරමි.

**ක්‍රියාමූලික පර්යේෂණයක් භාවිතයෙන් භූගෝල විද්‍යා විෂය ඉගැන්වීමේදී
ශිෂ්‍ය පෙලඹීම සංවර්ධනය කිරීම**

ජී. ඩබ්ලිව්. එම්. එම්. වික්‍රමසිංහ
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19853@arts.pdn.ac.lk

භූගෝල විද්‍යා විෂය මාලාව ප්‍රායෝගික සහ නිරීක්ෂණාත්මක අංගවලින් යුක්ත වුවද, සාම්ප්‍රදායික ඉගැන්වීම් ක්‍රමය හේතු කොටගෙන ශිෂ්‍ය පෙලඹවීම අවම වී ඇති බව පුහුණුව ලබන ගුරුවරයකු ලෙස මට නිරීක්ෂණය විය. ඒ හේතුවෙන් භූගෝල විද්‍යාව විෂයය සඳහා ශිෂ්‍යයන්ගේ පෙලඹීම සංවර්ධනය කළ හැකි ක්‍රම හඳුනාගෙන නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම සහ ඒවා ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් ඒවායේ සාර්ථක අසාර්ථක භාවය විමසා බැලීම මෙම අධ්‍යයනයෙන් අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම විෂය ඉගැන්වීමේදී ශිෂ්‍යයන්ගේ පෙලඹීම සංවර්ධනය කළ හැක්කේ කෙසේද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වේ. ඒ සඳහා අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය ලෙස ක්‍රියා මූලික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගනු ලැබීය. මෙම පරීක්ෂණය සඳහා මහනුවර සිල්වෙස්තර විද්‍යාලයේ ද්විතීයක අංශයේ 07 ශ්‍රේණියේ ශිෂ්‍යයෝ 38 දෙනෙක් යොදා ගන්නා ලදහ. දත්ත රැස්කිරීම සඳහා මූලික වශයෙන් ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ, සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය, සිසු ක්‍රියාකාරකම්හි ඵලයන් හා ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ ජර්නලය අධ්‍යයනය සිදු කෙරිණි. පන්තිකාමරය තුළ භූගෝල විද්‍යාව විෂය ඉගෙනුම් ක්‍රියාකාරකම් සිදුකරන අතරතුර නිරීක්ෂණය මගින් හඳුනාගත හැකි වූයේ ශිෂ්‍යයන් මෙම විෂය ඉගෙනගැනීමේදී සහභාගි වීම සහ සවන් දීම කෙරෙහි උදාසීන ස්වභාවයක් දැක්වූ බවය. ප්‍රායෝගික විෂයක් වූ භූගෝල විද්‍යාව පන්ති කාමරය තුළ ඉගෙන ගැනීමේදී ශිෂ්‍යයන් ක්‍රියාශීලීව සහ වඩාත් අවධානයෙන් යුතුව ඉගෙන ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වුවද ඒ කෙරෙහි කැමත්තක් හෝ පෙලඹවීමක් නොමැති වීම ගැටළුකාරී විය. ඒකාකාරී ඉගෙනුම් රටාව, ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම් අවම වීම, විෂය අන්තර්ගතයේ ස්වභාවය, උපස්තම්භනය අවම වීම වැනි හේතු සාධක භූගෝල විද්‍යාව විෂය ඉගෙන ගැනීමේදී මෙම සිසුන්ගේ පෙලඹවීම අවම වීම කෙරෙහි බලපා ඇත. පන්තිකාමරය තුළ ඉගැන්වීමේදී ප්‍රායෝගික ඉගෙනුම් ක්‍රම සහ ගුණාත්මක ඉගෙනුම් ආධාරක භාවිතය, තාක්ෂණය භාවිතයෙන් ඉගැන්වීම, ශිෂ්‍යයන් උපස්තම්භනයට ලක් කිරීම හා ශිෂ්‍යයන් තුළ අභ්‍යන්තර අභිප්‍රේරණය වර්ධනය සඳහා විවිධ ක්‍රම භාවිතය ක්‍රියාමූලික පරීක්ෂණ පිරිසැලැස්මට අනුව මැදිහත්වීම් වක්‍ර ඔස්සේ සිදු කරන ලදී. න්‍යායාත්මක හා මනෝවිද්‍යාත්මක අවබෝධයකින් යුතුව පන්තිකාමරය තුළ ප්‍රායෝගික ඉගෙනුම් ක්‍රම භාවිතය, ශිෂ්‍ය උපස්තම්භනය වර්ධනය කිරීම, ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සඳහා තාක්ෂණය භාවිතය හා අභ්‍යන්තර අභිප්‍රේරණය වර්ධනය සිදු කරන ඉගෙනුම් ක්‍රම සංවර්ධනය කිරීම වැනි ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදයන් වඩා උචිත බව නිගමනය කළ හැකි විය. ආධුනික ගුරුවරයකු ලෙස මා හට නව්‍ය ඉගැන්වීම් ක්‍රම අත්හදා බලමින් ශිෂ්‍ය උනන්දුව වර්ධනය කිරීම හා වෘත්තීය වර්ධනයට තෘප්තිමත් පදනම ලබා ගැනීමට හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද: භූගෝල විද්‍යා විෂය, පෙලඹීම, ඉගැන්වීමේ ක්‍රම, ක්‍රියාමූල පර්යේෂණය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා විශාල ලිඳකුඹුරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ග්‍රාමීය සහ නාගරික පාසල්වල ගණිතය විෂයයේ ශිෂ්‍ය සාධන මට්ටම් පිළිබඳ
අ.පො.ස. (සාමාන්‍ය පෙළ) ප්‍රතිඵල ඇසුරින් සිදුකරන
විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්**

කේ.ඒ. එස්.දයානන්ද
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19108@arts.pdn.ac.lk

ගණිත අධ්‍යාපනය මිනිසෙකුට ඵ්දිනෙදා ප්‍රායෝගික ජීවිතයේදී අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙම පර්යේෂණය මගින් රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ, කලවාන අධ්‍යාපන කොට්ඨාසයේ ග්‍රාමීය සහ නාගරික පාසල්වල සිසුන්ගේ ගණිත විෂයයේ ශිෂ්‍ය සාධන මට්ටම් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. විභාග දෙපාර්තමේන්තුවෙන් නිකුත් කරන ඇගයීම් වාර්තා පරීක්ෂණයේදී ශිෂ්‍යයින් ගණිතය විෂයට අඩු සාමර්ථ ලබාගන්නා බවක් නිරීක්ෂණය වීම නිසා, ග්‍රාමීය පාසල්වල සිසුන් නාගරික පාසල්වල සිසුන්ට වඩා අඩු සාධන මට්ටමක් පෙන්වනු ලබන බවට යන්න අධ්‍යයනය මෙමගින් සිදු කරන ලදී. ඒ සඳහා කලවාන අධ්‍යාපන කොට්ඨාසයේ ග්‍රාමීය පාසල් දෙකක් සහ නාගරික පාසල් දෙකක් පහසු නියැදි ක්‍රමය යටතේ තෝරා ගන්නා ලදී. අ.පො.ස. (සාමාන්‍ය පෙළ) විභාග ප්‍රතිඵල විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් කලවාන කොට්ඨාසය ග්‍රාමීය සහ නාගරික පාසල්වල සිසුන්ගේ ගණිත විෂයයේ සාධන මට්ටම් ඇගයීම සහ සංසන්දනය කිරීම මෙම පර්යේෂණ ප්‍රධාන අරමුණ වේ. ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගනු ලැබූ අතර ඒ සඳහා පාසල් හතරක සිසුන් (60) දෙනෙකුගෙන් ද ගුරුවරුන් අට දෙනෙකුගෙන් ද සමන්විත නියැදියක් තෝරා ගනිමින් දත්ත රැස් කිරීම සිදුකරන ලදී. දත්ත රැස් කිරීමේ මෙවලම් ලෙස ප්‍රශ්නාවලි සහ අ.පො.ස. (සාමාන්‍ය පෙළ) විභාග ප්‍රතිඵල භාවිත කරන ලද අතර දත්ත විශ්ලේෂණය විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාතය මගින් සිදුකරන ලදී. ප්‍රශ්නාවලිය මගින් සිසුන්ගේ සහ ගුරුවරුන්ගේ අදහස් හා අත්දැකීම් විමර්ශනය කිරීමත්, විභාග ප්‍රතිඵල මගින් සිසුන්ගේ සාධන මට්ටම් තක්සේරු කිරීමත් කරන ලදී. එහිදී නාගරික පාසල්වල සිසුන්ගේ අ.පො.ස. (සාමාන්‍ය පෙළ) විභාගය සමත් වීමේ ප්‍රතිශතය (72.9%) ග්‍රාමීය පාසල්වල (59.5%) සිසුන්ට වඩා වැඩි මට්ටමක් දැකගත හැකිය. ප්‍රශ්නාවලියෙන් ලද තොරතුරු අනුව සිසුන්ගේ පවුල් පරිසරය, සිසුන් අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා වැය කරන කාලය පාසලේ දී ගණිතය විෂයයට අදාළව සිදු කරන ක්‍රියාකාරකම් ගණිත සාධනයට බලපාන බව ප්‍රකාශ කරන ලදී. මෙම අධ්‍යයනය අනුව නාගරික පාසල්වල ශිෂ්‍ය සාධනය ග්‍රාමීය පාසල්වලට වඩා වැඩි බැවින්, ඉදිරි පර්යේෂණවලදී ඒ සඳහා බලපාන හේතු විමර්ශනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ශිෂ්‍ය සාධන මට්ටම්, ග්‍රාමීය සහ නාගරික පාසල්, ගණිතය විෂය ගුණාත්මකභාවය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා කවින්ද විජේතුංගගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**සාමාන්‍ය පෙළ සිසුන් මුහුණපාන අධ්‍යාපන ගැටලු විසඳීම සඳහා
පාසල් උපදේශනය ගන්නා ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්**

ඩී. ආර්. එල්. කුමාරසිංහ
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19366@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාව ආශ්‍රිතව වර්තමානයේ සිදුවන වේගවත් සමාජ ආර්ථික වෙනස්කම් හමුවේ පාසල් ශිෂ්‍යයන් සිය අධ්‍යාපනික ක්‍රියාවලියේ නිරතවන ඉගෙනුම් පරිසරයද සංකීර්ණ වෙමින් පවතී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සිය අධ්‍යාපනික කටයුතුවලදී විවිධාකාර ගැටලුවලට මුහුණ දෙනු ලබයි. මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ සාමාන්‍ය පෙළ සිසුන් මුහුණ දෙන අධ්‍යාපන ගැටලු හඳුනා ගැනීමත්, ඒවා මගහරවා ගැනීමට පාසල් උපදේශනයට ගත හැකි ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳවත් යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමත්ය. ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍යම පළාතේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ගඟවටකෝරළේ අධ්‍යාපන කලාපයට අයත් 1 AB වර්ගයේ පාසල් දෙකක් යොදාගත් අතර මේ සඳහා අරමුණු නියැදිකරණය යොදාගන්නා ලදී. පර්යේෂණය සිදුවූයේ මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයට අනුවයි. තෝරාගත් පාසල්වල සාමාන්‍ය පෙළ සිසුන් 50 දෙනෙකුගෙන් ප්‍රශ්නාවලි මගින් දත්ත ලබාගත් අතර මෙහිදී පාසල් සිසුන් මුහුණපාන අධ්‍යාපන ගැටලු ඔවුන්ගෙන්ම අනාවරණය කර ගැනීම පිණිස මුනිගේ ගැටලු සැසඳුම් ලැයිස්තුව භාවිත කෙරිණ. එමගින් ලැබුණු තොරතුරුවල සත්‍යතාව සනාථ කර ගැනීම සඳහාත්, සාමාන්‍ය පෙළ සිසුන් මුහුණ දෙන අධ්‍යාපනික ගැටලු තවදුරටත් හඳුනා ගැනීම සඳහාත් නියැදිගත සිසුන්ගේ පන්තිහාර ගුරුවරුන් දෙදෙනා, ගුරු උපදේශකවරුන් දෙදෙනා සහ විදුහල්පතිවරුන් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා හා ප්‍රශ්නාවලි මගින් ලබාගත් ප්‍රතිචාර විමසා බලන ලදී. ඉහතින් ලබාගත් දත්ත තේමා විශ්ලේෂණය හා විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාන විශ්ලේෂණ ක්‍රම යන දෙවර්ගයෙන්ම විශ්ලේෂණය කර ලබාගත් පර්යේෂණ ප්‍රතිඵලවලට අනුව සිසුන් විසින් මුහුණපානු ලබන ප්‍රධාන ගැටලු ක්ෂේත්‍ර 8ක් පිළිබඳව මූලික වශයෙන් කරුණු අනාවරණය විය. පාසල් වර්ගය අනුවත්, ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය අනුවත් මෙකී ගැටලුවල බලපෑමේ ස්වභාවය පිළිබඳ වෙනස්කම් පවතින බව ද පෙනී ගියේය. මෙකී අනාවරණ ඔස්සේ එළැඹී නිගමනය වන්නේ, ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය පෙළ සිසුන්ට අධ්‍යාපනික ගැටලු රාශියක් පවතින බවයි. නමුත් ඒවාට නිසි පිළියමක් පාසල් පද්ධතියේ උපදේශනයෙන් ක්‍රියාත්මක නොවේ. එබැවින් එවැනි ගැටලු නිරාකරණය කිරීම සඳහා පාසල් උපදේශනය මගින් ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග යෝජනා කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ මිලඟ කාර්යභාරය ලෙස දැක්විය හැක.

ප්‍රමුඛ පද: සාමාන්‍ය පෙළ සිසුන්, අධ්‍යාපන ගැටලු, පාසල් උපදේශනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සමරකෝන් බණ්ඩාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ප්‍රාථමික ශ්‍රේණිවල මව්භාෂාව ද්‍රවිඩ වන සිසුන් සිංහල මාධ්‍යයෙන්
අධ්‍යාපනය ලැබීමේදී මුහුණපාන අභියෝග පිළිබඳ
විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්**

එම්. එන්. කුමාරි
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19381@arts.pdn.ac.lk

මව්භාෂාව යනු පුද්ගලයෙකුගේ සංස්කෘතික අනන්‍යතාව, මනෝවිද්‍යාත්මක වර්ධනය සහ සමාජ සම්බන්ධතා රටා ගොඩනැගීම සඳහා වූ මූලික මට්ටමේ අංගයකි. එනමුත් ශ්‍රී ලංකාව වැනි බහුභාෂා සමාජයේ අධ්‍යාපන පද්ධතියෙහි භාෂාමය විවිධත්වය කළමනාකරණය කිරීම අතිශය සංකීර්ණ අභියෝගයකි. ඒ අනුව සිංහල විෂය ධාරාවක් පමණක් ක්‍රියාත්මක වන ග්‍රාමීය පාසල්වල ද්‍රවිඩ භාෂාව මව්භාෂාව වන සිසුන් සිංහල මාධ්‍යයෙන් අධ්‍යාපනය ලබන අතර එහිදී ඔවුන් භාෂාව මත පදනම් ව විවිධ ඉගෙනුම් දුෂ්කරතාවලට මුහුණපෑමේ ගැටලුවක් පවතී. ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වනුයේ ප්‍රාථමික ශ්‍රේණිවල මව්භාෂාව ද්‍රවිඩ වන සිසුන් සිංහල මාධ්‍යයෙන් අධ්‍යාපනය ලැබීමේදී මුහුණපාන බහුවිධ අභියෝග විද්‍යාත්මකව විමර්ශනය කිරීමයි. මෙම පර්යේෂණය දියත් කිරීම සඳහා ගවේෂණාත්මක අනුක්‍රමික මිශ්‍ර පර්යේෂණ පිරිසැලැස්ම භාවිත කළ අතර ඒ සඳහා මාතර දෙනියාය අධ්‍යාපන කලාපයේ සිසුන් ජනගහනය ලෙස තෝරාගත් අතර ජනගහනයේ සමස්ත ලක්ෂණ නියෝජනය වන පරිදි අරමුණුගත නියැදීමේ ක්‍රමය යටතේ ද්‍රවිඩ සිසුන් 16 දෙනෙකු හා ඔවුන්ගේ දෙමාපියන් 16 දෙනෙකු මෙන්ම ගුරුවරුන් දෙදෙනෙකු බැගින් සමස්ත නියැදිය 34 (N= 34) වන පරිදි තෝරාගන්නා ලදී. මෙහිදී දත්ත රැස් කිරීමේ උපකරණ වශයෙන් ප්‍රමාණාත්මක දත්ත රැස් කිරීම සඳහා සමීක්ෂණ පිරිසැලැස්ම යටතේ ප්‍රශ්නාවලි භාවිතා කළ අතර ගුණාත්මක දත්ත රැස් කිරීම සඳහා නිරීක්ෂණ ක්‍රම හා අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා යොදාගන්නා ලදී. මෙමගින් රැස්කළ දත්ත තේමාකරණ ක්‍රමවේදය හා විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාන ක්‍රමවේද යන දෙවර්ගයෙන්ම විශ්ලේෂණය කළ අතර ඉන් ලබාගත් ප්‍රතිඵලවලට අනුව මව්භාෂාව ද්‍රවිඩ නමුත් සිංහල භාෂාවෙන් අධ්‍යාපනය ලබන සිසුන් 40% ක් සිටින බවත්, එම පිරිසෙන් 15% ක් භාෂාමය ගැටලුවලටද, ඉතිරි 25%ක පිරිස වෙනත් බහුවිධ ගැටලුවලටද මුහුණපාන බව තහවුරු විය. මෙකී අනාවරණ ඔස්සේ එළඹී නිගමන වනුයේ ප්‍රවේශ වීමේ පහසුව හා දම්ළ පාසල්වල හිඟතාව මුඛ්‍ය කරගනිමින් මව්භාෂාව ද්‍රවිඩ සිසුන් සිංහල මාධ්‍ය අධ්‍යාපනයට යොමුවී ඇති බවත්, එහිදී ඔවුන් භාෂාමය මෙන්ම සංජානනීය, මනෝවිද්‍යාත්මක, සමාජ-සංස්කෘතික සහ අධ්‍යයනමය ගැටලුවලට මුහුණපාන බවත්ය. තවද මෙම තත්ත්වය ද්‍රවිඩ සිසුන්ගේ කාර්යසාධනය පහළ වැටීමට, මානසික ආතතිය ඇතිවීමට මෙන්ම සමාජීය වශයෙන් 623 හුදකලා වීමටත් ප්‍රමුඛ හේතුවක් වී ඇති බවද පෙනීගියේය. එනමුත් මේවාට නිසි පිළියම් පාසල් පද්ධතිය මගින් හෝ වෙනත් වගකිවයුතු පාර්ශව මගින් නිසියාකාර ලෙස ලැබී නොමැති බවද අනාවරණය වූ අතර මීට විසඳුම් වශයෙන් ද්විභාෂා අධ්‍යාපන ක්‍රමවේද ශක්තිමත් කිරීම, ද්‍රවිඩ සිසුන්ට හා සිංහල ගුරුවරුන්ට සාක්ෂරතා වැඩසටහන් දියත් කිරීම, සිසුන්ගේ මව්භාෂා කුසලතා වර්ධනයට සමගාමීව සිංහල භාෂා කුසලතා දියුණු කිරීමට ක්‍රමවේද හඳුන්වා දීම සහ දෙමාපියන්ට දරුවන්ගේ අධ්‍යාපනයට සහය වීමට අවශ්‍ය සම්පත් සහ මග පෙන්වීම ලබාදීම වැනි ප්‍රායෝගික ක්‍රියාමාර්ග කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක කිරීම වඩාත් යෝග්‍ය බව තහවුරු විය. පර්යේෂණය යනු ඥාන සම්පාදනය ඉලක්ක කරගත් ව්‍යායාමයක් බැවින් මෙම පර්යේෂණ නිබන්ධය නිසැක ලෙසටම ඉදිරි අනාගතයේදී මෙම ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධයෙන් සිදු කරනු ලබන ආධුනික පර්යේෂණයන්ගේ හිඩැස් පුරවනු පිණිස අත්‍යයත්තයෙන්ම දායකවනු ඇත.

ප්‍රමුඛ පද: මව්භාෂාව, මව්භාෂාව ද්‍රවිඩ සිසුන්, සිංහල මාධ්‍ය අධ්‍යාපනය, ප්‍රාථමික ශ්‍රේණි

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා තීක්ෂණ අතුකෝරාළගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

පිරිවෙන් සිසුන්ගේ ගණිත සාධන මට්ටම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

තුංකම පඤ්ඤාසිභ හිමි

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19623@arts.pdn.ac.lk

සම්භාව්‍ය අධ්‍යාපන ආයතනය වන පිරිවෙන් මගින් අතීතයේ සිටම ආගමික අධ්‍යාපනය කේන්ද්‍ර කොටගෙන සිසුන්ට අධ්‍යාපනය ලබා දී ඇත. එනමුත් චිත්තන හැකියාව දියුණු කිරීම සඳහා ගණිත විෂය පිරිවෙන් විෂය මාලාවට හර විෂයක් ලෙස ඇතුළත් කොට ඇත. පිරිවෙන් සිසුන්ගේ දැනට පවතින ගණිත සාධන මට්ටම අධ්‍යයනය කිරීම හා පවතින සාධන මට්ටම ඉහළ නැංවීම සඳහා ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග සොයා බලමින් අවශ්‍ය යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණයි. එමෙන්ම, පිරිවෙන් සිසුන්ගේ දැනට පවතින ගණිත සාධන මට්ටම අධ්‍යයනය කිරීම , පිරිවෙන් සිසුන්ගේ සාධන මට්ටම අඩු වීමට හේතු විමසා බැලීම, පිරිවෙන් ගුරුවරු ගණිත විෂය ඉගැන්වීමට අනුගමනය කරන ක්‍රමවේද හා ශිල්ප ක්‍රම අධ්‍යයනය කරමින් ඒවායේ ප්‍රබලතා හා දුබලතා හඳුනාගැනීම සහ ගණිත සාධන මට්ටම ඉහළ නැංවීම සඳහා ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග හා යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම පර්යේෂණයේ සුවිශේෂී අරමුණ වේ. මෙම පර්යේෂණය අභිසාරී සමගාමී මිශ්‍ර පිරිසැලසුමට අනුව අහඹු නොවන නියැදිකරණය ඔස්සේ පිරිවෙන් සිසුන් 100 ක් සහ පිරිවෙන් ගුරුවරු 08 දෙනෙකුගේ නියැදියක් ගෙන ප්‍රාථමික දත්ත ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ නිරීක්ෂණ මගින්, ද්විතියික දත්ත පිරිවෙන් අවසාන විභාග ලකුණු ලේඛන සහ වාර අවසාන ලකුණු ලේඛන මගින් දත්ත රැස් කර, ප්‍රමාණාත්මක දත්ත විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාතය මගින්ද, ගුණාත්මක දත්ත ත්‍රිකෝණකරණය ඔස්සේද විශ්ලේෂණය කෙරිණ. පර්යේෂණ අනාවරණය වූයේ මූලික පිරිවෙන් අවසානය විභාගයේදී සිසුන්ගෙන් 33.33% ක් C සාමාර්ථ ලබාගෙන ඇති බව සහ සිසුන් අතරින් 66.66% ක් S සාමාර්ථය ලබාගෙන ඇති බවයි. එමෙන්ම, පිරිවෙන් සිසුන්ට ගණිත විෂය ඉගැන්වීම සඳහා ගුරුවරුන් වැඩිවශයෙන් යොදා ගනු ලබන්නේ දේශන ක්‍රම සහ දේශන සාකච්ඡා ක්‍රමයයි. එහිදී, ගුරුවරුන්ගෙන් 80% ක් පෙන්වා දුන්නේ සිසුන් පිරිවෙන් පැමිණීම හා ගණිත කාලච්ඡේදයට පැමිණීම දුර්වල මට්ටමක පවතින බැවින් ගණිත සාධන මට්ටම මධ්‍යස්ථ මට්ටමක පවතින බවය. එමෙන්ම 20% ක් ගුරුවරුන් සිසුන්ගේ ගණිත සාධන මට්ටම හොඳ මට්ටමක පවතින බව ද පෙන්වා දෙන ලදී. මෙම පර්යේෂණයේ නිගමනය වන්නේ පිරිවෙන් සිසුන්ගේ ගණිත සාධනයේ ගැටලු රැසක් පවතින බවයි. එම ගැටලු මහ පිරිවෙන්, මූලික පිරිවෙන් යන ආයතන ද්විත්වයටම අදාළව පවතී. ඒ අනුව සම්පත් දායකයන්ගේ සහාය ලබා ගැනීම, මූලික ගණිත සංකල්ප හරියාකාරව ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමට වැඩි කාලයක් යෙදවීම සහ ගණිත විෂය සම්බන්ධයෙන් ශිෂ්‍යයාගේ උනන්දුවක් වැඩිදියුණු කිරීම සිදු කළ යුතුය.

ප්‍රමුඛ පද: ගණිතය විෂයය, පිරිවෙන් සිසුන්, සාධන මට්ටම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුභාෂිණි විජේසුන්දරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේදී
ක්‍රියාත්මක වන ජපන් භාෂා අධ්‍යාපනය: ප්‍රත්‍යයක අධ්‍යයනයක්**

ඩබ්ලිවු.එම්.කේ.ඩී.සමරකෝන්
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19661@arts.pdn.ac.lk

වර්තමාන ලෝකයේ බහුභාෂා දැනුම ඉතා වැදගත් වන අතර, ශ්‍රී ලංකාවේදී විදේශීය භාෂා ඉගැන්වීමට වැඩි අවධානයක් යොමු වී ඇත. ඒ අතරින් ජපන් භාෂාව තෙවන භාෂාවක් ලෙස විශේෂ ස්ථානයක් ලබාගෙන තිබේ. වසර 40කට වැඩි කාලයක් පාසල් හා විශ්වවිද්‍යාල මට්ටමින් ජපන් භාෂාව ඉගැන්වීම සිදු කරයි. කෙසේ වෙතත්, එහි ප්‍රතිඵල සම්බන්ධයෙන් තවමත් පූර්ණ සාර්ථකත්වයක් පෙන්වුම් නොකරන අතර, වත්මන් තත්ත්වය පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක විමර්ශනයක් අවශ්‍ය බව (රත්නායක, 2024) පෙන්වා දෙයි. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේදී ක්‍රියාත්මක වන ජපන් භාෂා අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ප්‍රත්‍යෙක අධ්‍යයනයක් මූලික අරමුණක් කරගෙන මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. ඒ සඳහා මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ජපන් භාෂාව තෙවන භාෂාවක් ලෙස ඉගෙනුම ලබන (1AB) සහ (1C) වර්ගවලට අයත් පාසල් දෙකක් පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍ර ලෙස තෝරාගෙන, රොබට් යින්ගේ බහුවිධ සිද්ධි අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය යටතේ පර්යේෂණය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. පර්යේෂණයට අවශ්‍ය දත්ත රැස් කිරීමේදී, ජපන් භාෂා අධ්‍යාපනයට සම්බන්ධ විවිධ පාර්ශ්වයන්ගෙන් තොරතුරු ලබා ගන්නා ලදී. දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ සහ ලිඛිත මූලාශ්‍ර පරිශීලනය යන ක්‍රම භාවිත කරන ලදී. විශේෂයෙන්, ජපන් භාෂා ඉගැන්වීමේ සැබෑ අත්දැකීම් හඳුනා ගැනීම සඳහා නිරීක්ෂණ ක්‍රමය භාවිත විය. මෙම ක්‍රම භාවිතයෙන්, පාසල් මට්ටමින් ක්‍රියාත්මක වන ජපන් භාෂා අධ්‍යාපනය පිළිබඳ සජීවී හා ගැඹුරු අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට හැකි විය. ඒ අනුව, සාමාන්‍ය පාසල් පරිශ්‍රය තුළ ක්‍රියාත්මක වන ජපන් භාෂා අධ්‍යාපනය සිදුවන ආකාරය අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා එහි ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ විමර්ශනයක් සිදු කරන ලදී. තෝරාගත් පාසල් දෙකේ ජපන් භාෂා ඉගැන්වීම නිරීක්ෂණය කිරීමෙන් එහි වත්මන් තත්ත්වය ගැඹුරින් විශ්ලේෂණය කළ හැකි විය. මෙම අධ්‍යයනයෙන් හෙළි වූයේ, ජපන් භාෂා පන්තිවල සිසුන්ගේ අඩු පැමිණීම, විෂයමාලාවේ ගැටලු, ගුරු පුහුණුවේ අවශ්‍යතා සහ පහසුකම් නොමැතිකම වැනි කරුණු ප්‍රධාන අභියෝග බවයි. මේවාට විසඳුම් ලෙස, පාසල් පරිපාලනයේ සහයෝගය ඇතිව සිසුන්ගේ උනන්දුව වැඩි කරන වැඩසටහන්, ගුරුවරුන්ට සරල පුහුණු ලබාදීම සඳහා විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ පවතින සම්පත් ඵලදායීව භාවිත කිරීම වැනි යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ලදී. මෙමගින්, ශ්‍රී ලංකාවේ සිසුන්ට ඵලදායී, ගුණාත්මක ජපන් භාෂා අධ්‍යාපනයක් ලබාදීම සඳහා මඟපෙන්වීමක් සපයනු ඇත.

ප්‍රමුඛ පද: ජපන් භාෂා අධ්‍යාපනය, ගුරු-ශිෂ්‍ය සම්බන්ධතා, විදේශ භාෂා ඉගැන්වීම, තෙවන භාෂාව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රසාද් සේතුංගගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**භූගෝල විද්‍යාව විෂයයට අදාළ සිතියම් ලකුණු කිරීමේ සිසු කුසලතා
සංවර්ධනය කිරීම සඳහා විෂයය උගන්වන ගුරුවරුන් විසින් භාවිත කරන
ක්‍රමවේද පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

ටී. ජී. කේ. එන්. සත්සරණි
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණි විශ්ව විද්‍යාලය
a19697@arts.pdn.ac.lk

භූගෝල විද්‍යාව යනු, ලෝකය දැකීමට සහ අවබෝධයට උපකාරී වන දොරටුවකි. එම නිසා ශ්‍රී ලංකා පාසල් විෂයමාලාවේ වැදගත් විෂයයක් වී ඇති මෙම විෂයයෙහි සිතියම් ලකුණු කිරීම යනු, අවකාශීය සාක්ෂරතාව සංවර්ධනය කරනු ලබන මූලික අංගයකි. නමුත්, කනිෂ්ඨ - ද්විතියික ශ්‍රේණිවල සිසුන් සිතියම් ලකුණු කිරීමේදී, පරිමාණ අර්ථනිරූපණය, සංකේත හඳුනාගැනීම, සහ සිතියම් කියවීමේදී අභියෝගවලට මුහුණ දෙන අතර, ඒ ඔස්සේ වත්මන් ඉගැන්වීම් ක්‍රමවල ඵලදායිතාව පිළිබඳ ගැටලුවක් මතුවිය. ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ කනිෂ්ඨ- ද්විතියික ශ්‍රේණිවල සිසුන්ගේ සිතියම් ලකුණු කිරීමේ කුසලතා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ගුරුවරුන් භාවිත කරන ඉගැන්වීම් ක්‍රමවල ඵලදායිතාව හඳුනාගැනීම සහ ඵලදායී උපායමාර්ග යෝජනා කිරීමයි. මේ සඳහා ගවේෂණාත්මක මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය භාවිත කරන ලදී. පර්යේෂණ නියදිය ලෙස, මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් පාසලක භූගෝල විද්‍යා ගුරුවරුන් හතර දෙනෙකු සහ කනිෂ්ඨ- ද්විතියික ශ්‍රේණිවල සිසුන් හතළිස් දෙනෙකු ඇතුළත් හතළිස් හතරකින් යුත් (N = 44) නියදියක් තෝරාගන්නා ලදී. එහිදී අරමුණුගත නියැදිකරණය භාවිත කරමින්, සිතියම් ලකුණු කිරීමේ ඉගැන්වීම් හා ඉගෙනුම් අත්දැකීම් ඇති ගුරුවරුන් සහ සිසුන් තෝරා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව ප්‍රමාණාත්මක දත්ත රැස්කිරීම සඳහා සමීක්ෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ ප්‍රශ්නාවලිද, ගුණාත්මක දත්ත රැස්කිරීමේ උපකරණ භාවිත කරන ලදී. ප්‍රතිඵලවලින් හෙළි වූයේ සාම්ප්‍රදායික ක්‍රම එනම්, කටපාඩම් කිරීම, අතින් සිතියම් ඇඳීම වැනි ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද 85%ක් පමණ භාවිත වන නමුත් සිසුන්ගේ සහභාගීත්වය අඩු බවයි. නමුත්, ප්‍රශ්නාවලිවලින් 35%ක් පමණක් ප්‍රවීණතාව පෙන්නුම් කළ අතර, භෞතික ලක්ෂණ සලකුණු කිරීමේදී දුර්වල අවකාශීය දෘශ්‍යකරණය හේතුවෙන් සිසුන් දුෂ්කරතාවලට මුහුණපාන බව අනාවරණය විය. ඩිජිටල් සිතියම්කරණ මෙවලම් සහ සහයෝගී ක්‍රියාකාරකම් 60%ක ප්‍රවීණතාවක් සහ ඉහළ අභිප්‍රේරණයක් පෙන්නුම් කළ නමුත්, සීමිත තාක්ෂණික ප්‍රවේශය, ගුරු පුහුණුව නොමැතිකම, දැඩි විෂයමාලා කාලසටහන්, සහ වියුක්ත සංකල්පවල අභියෝග හඳුනා ගන්නා ලදී. GIS මෘදුකාංග, ක්ෂේත්‍ර පාදක අභ්‍යාස, ගුරු පුහුණුව යෝජනා කරන ලදී. සමස්තයක් වශයෙන් මෙම අධ්‍යයනය මඟින්, සාම්ප්‍රදායික ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදවලට සාපේක්ෂව, ඩිජිටල් මෙවලම් හා සහයෝගී ක්‍රියාකාරකම් මඟින් සිසුන්ගේ අවකාශීය සාක්ෂරතාව සහ උනන්දුව ඵලදායී ලෙස වැඩිදියුණු කිරීම ඔස්සේ සිසුන්ගේ භූගෝලීය අධ්‍යාපනය වැඩිදියුණු කිරීමට සහ සිතියම් ලකුණු කිරීමේ සිසු කුසලතා ශක්තිමත් කිරීමට හැකි බව නිගමනය කළ හැකි වේ.

ප්‍රමුඛ පද: කුසලතා, ක්‍රමවේද, ඵලදායිතාව, භූගෝල විද්‍යාව, සිතියම්

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා තීක්ෂණ අතුකෝරළගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තුති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාවේ නිරත ශිෂ්‍යයන්ගේ ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාව කෙරෙහි දක්වා ඇති ක්‍රීඩා දක්ෂතා සහ ඔවුන්ගේ සාධන මට්ටම අතර සංසන්දනාත්මක අධ්‍යයනයක්

අයි.එම්.කේ.යූ.ඉන්ද්‍රජිත්
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19984@arts.pdn.ac.lk

ක්‍රීඩාව යනු මානව ඉතිහාසය පුරාවටම පැවැත ඇ සුවිශේෂී සංස්කෘතික හා සමාජීය අංගයකි. එහිදී ක්‍රිකට් යනු ගෝලීය වශයෙන් මිලියන ගණනක් ජනයාගේ ජීවිත ස්පර්ශ කරන, ගැඹුරු ඉතිහාසයකින් සහ ප්‍රබල සමාජ බලපෑමකින් යුත් අසමසම ක්‍රීඩාවකි. විශේෂයෙන්ම අධ්‍යාපන පද්ධතියෙහිදී ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාවට හිමි වන්නේ අද්විතීය ස්ථානයකි. මෙම පර්යේෂණය මහනුවර අධ්‍යාපන කලාපයට අයත් පාසල් 03 ක් මූලික කර ගනිමින් 10 වන සහ 11 වන ශ්‍රේණිවල ශිෂ්‍යයන් යොදා ගනිමින් සිදු කරනු ලබන්නකි. ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාවේ නියුතු ශිෂ්‍යයන්ගේ ක්‍රිකට් ක්‍රීඩා දක්ෂතාවලට සාපේක්ෂව අධ්‍යාපන කාර්ය සාධනය කෙබඳුද යන්න විමසා බැලීම මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණයි. එහිදී ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාවේ නියුතු ශිෂ්‍යයන්ගේ අධ්‍යාපන කාර්ය සාධනය ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාවේ දක්ෂතා අධ්‍යාපන කාර්ය සාධනය සහ ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාවට දක්වන දක්ෂතා සංසන්දනය කරන්නෙ කෙසේද යන්න මෙම පර්යේෂණයේ සුවිශේෂී අරමුණයි. මෙම පර්යේෂණය මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයට අනුව සිදු කරන ලදී. සාරම්මත නියැදිකරණය ඔස්සේ ශිෂ්‍යයන් 30 ක නියැදියක් ගෙන ප්‍රශ්නාවලි සහ සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් දත්ත රැස් කර, ප්‍රමාණාත්මක දත්ත විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාතය මගින් ද, ගුණාත්මක දත්ත විස්තරාත්මක ලෙස ද, විශ්ලේෂණය කෙරිණ. පර්යේෂණ අනාවරණවලට අනුව ශිෂ්‍ය සාධනය සහ ක්‍රීඩා දක්ෂතා අතර සහසම්බන්ධතා සංගුණකය +0.7 කි. ඒ අනුව, ශිෂ්‍ය සාධනය සහ ක්‍රීඩා දක්ෂතා අතර ධන සහසම්බන්ධතාවක් අනාවරණය විය. එහිදී, 53% ක් ශිෂ්‍යයන් ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාව පුහුණුවීම සඳහා පැය 1-2 ත් අතර කාල වේලාවක් වෙන් කරනු ලබයි. එමෙන්ම 23% ක් ශිෂ්‍යයන් දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ ජයග්‍රහණ ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාව සම්බන්ධයෙන් ලබාගෙන ඇත. 27% ක් ශිෂ්‍යයන් දවසින් පැය 2ත් 3 ත් අතර වේලාවක් පාඩම් කටයුතු සඳහා යොදවන අතර ගියවර වාර විභාගයෙන් ලබාගත් ලකුණු මත 57% ක් ශිෂ්‍යයන් පන්ති කාමරයේ 10 සිට 20 අතර ස්ථානයේ සිටී. පාසල මගින් මෙන්ම දෙමව්පියන් මගින් ශිෂ්‍යන් වෙත ලබා දෙන නිවැරදි මගපෙන්වීම සහ සහයෝගය යටතේ ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාවේ නියුතු මෙම ශිෂ්‍යයන්ට ක්‍රීඩාව සහ අධ්‍යාපන කටයුතු සමබරව පවත්වාගෙන යෑමේදී මතු වූ අභියෝග ජයගැනීමට හැකි වූ බව ශිෂ්‍යයන් පෙන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාවේ නියුතු මෙම සිසුන් ක්‍රීඩාව සහ අධ්‍යාපනය යන දෙකම සාර්ථකව පවත්වාගෙන යෑමට සමත් වී ඇති බව පර්යේෂණයේ නිගනමයයි. එබැවින්, ක්‍රීඩාවට විශේෂයෙන් දක්ෂ සිසුන් සඳහා නාමයශීලී විෂයමාලාවක් හඳුන්වා දීම, පාසල්වල ක්‍රීඩා සහ අධ්‍යාපන සමතුලිතතාව පවත්වා ගැනීම සඳහා උපදේශන සේවා ශක්තිමත් කිරීම කළ යුතුය.

ප්‍රමුඛ පද: ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාව, සාධන මට්ටම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා වෝල්ටර් සෙනෙවිරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**මධ්‍යම පළාතේ තෝරාගත් පාසල් දෙකක කනිෂ්ඨ ද්විතීයික ශ්‍රේණිවල
සිසුන්ගේ ළමා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමට
ගුරුවරුන් ගන්නා ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

අල්කේගම ධම්මරක්ඛිත හිමි
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19121@arts.pdn.ac.lk

වර්තමානයේ ලොව පුරාම පැන නැගී ඇති ප්‍රබලම ප්‍රශ්නයක් ලෙස ළමා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීම් දැක්විය හැකිය. ළමා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමට පාසලෙන් ලැබෙන දායකත්වය අතර ගුරුවරුන්ගේ මග පෙන්වීම ඉතා වැදගත් වේ. මෙම පර්යේෂණය මධ්‍යම පළාතේ තෝරාගත් පාසල් දෙකක කනිෂ්ඨ ද්විතීයික ශ්‍රේණිවල සිසුන්ගේ අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ගුරුවරුන් විසින් ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ සිදුකරන අධ්‍යයනයකි. එහිදී ළමා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමට ගුරුවරුන් ගන්නා ක්‍රියාමාර්ග හඳුනාගැනීම, එම ක්‍රියාමාර්ගවල ඇති ගැටලු හඳුනා ගැනීම, ළමා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීමේදී ගුරුවරුන් මුහුණ දෙන අභියෝග හඳුනා ගැනීම සහ ඒ සඳහා යොදාගත හැකි උපාය මාර්ග හඳුනාගැනීම මූලික අරමුණු බවට පත්වී ඇත. මෙහිදී අපයෝජනයෙන් ආරක්ෂා වීම, අධ්‍යාපනයට ප්‍රවේශ වීමේ අයිතිය, අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ නිදහස සහ පාසල් ක්‍රියාකාරකම්වලට සහභාගී වීම වැනි ක්ෂේත්‍රවල සිසුන්ගේ අයිතිවාසිකම් තහවුරු කිරීම මූලික කරගනිමින් ඒ සඳහා ගුරුවරුන් විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද නිශ්චිත ක්‍රියාමාර්ග හඳුනා ගැනීම සහ විශ්ලේෂණය කිරීම කෙරෙහි මෙම පර්යේෂණය මගින් අවධානය යොමු කෙරිණි. මෙහිදී ග්‍රාමීය පාසලක් සහ නාගරික පාසලක් මූලික කරගනිමින් දත්ත ලබා ගැනීම සිදු කරන ලදී. ඒ සඳහා නියැදිය වශයෙන් ගුරුවරුන් 20 දෙනෙකු හා සිසුන් 40 දෙනෙකු සඳහා ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා, පත්තිකාමර නිරීක්ෂණ හා ලේඛනගත දත්ත ආදී උපකරණ යොදා ගනිමින් අරමුණු ගත නියැදිකරණය ඔස්සේ දත්ත රැස් කිරීම සිදු කරන ලදී. මෙහිදී මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ ඇති ගවේෂණ අනුක්‍රමික පිරිසැලැස්ම උපයෝගී කරගනිමින් දත්ත විශ්ලේෂණය සිදු කෙරිණි. මෙම පර්යේෂණය මගින් ළමා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂාවට අදාළ දැනුවත්භාවය, භාවිතයන් සහ අභියෝග පිළිබඳ ගුරුවරුන් සහ සිසුන් යන දෙඅංශයම දනුවත් වීම සිදු වීණි. එහිදී අනාවරණය වූයේ බොහෝ ගුරුවරුන් ළමා අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ මූලික අවබෝධයක් ලබා ඇති නමුදු ඒවා සුරක්ෂිත කිරීමට නිසි ක්‍රියාමාර්ගයක් ගැනීමට පසුබට වන බවයි. ශිෂ්‍ය අයිතිවාසිකම් ඵලදායී ලෙස ආරක්ෂා කිරීම සඳහා අධ්‍යාපනඥයින් සවිබල ගැන්වීම සඳහා අඛණ්ඩ වෘත්තීය සංවර්ධනයේ අවශ්‍යතාව සහ ශක්තිමත් ප්‍රතිපත්ති බලාත්මක කිරීමේ අවශ්‍යතාව අධ්‍යයනයෙන් පැහැදිලිව දක්නට ලැබුණි. පාසල් මට්ටමින් ළමා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂාව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා අනාගත අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ සහ ගුරු පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම අරමුණු කර ගනිමින් ගුරුවරුන් නිසි ක්‍රියාමාර්ග යොදා ගැනීම එහිදී වැදගත් වේ.

ප්‍රමුඛ පද: කනිෂ්ඨ ද්විතීයික ශ්‍රේණි, ළමා අයිතිවාසිකම්, ගුරුවරු, ක්‍රියාමාර්ග

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සමරකෝන් බණ්ඩාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ක්‍රීඩා පාදක ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදය භාවිතා කිරීම තුළින් අට ශ්‍රේණියේ
සිසුන්ගේ ගණිතය විෂයය සාධන මට්ටම
වර්ධනය කර ගැනීම පිළිබඳව සිදු කරන ක්‍රියාමූලික පර්යේෂණය**

එම්.ඩී.දිල්රුක්ෂි
අධ්‍යාපනවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19139@arts.pdn.ac.lk

පුහුණු ගුරුවරියක ලෙස මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ පාසලක 08 ශ්‍රේණිය සඳහා ගණිතය විෂයය ඉගැන්වීම් කාර්යයෙහි නිරත වීමේදී මුහුණ පෑමට සිදුවූ ප්‍රධානතම ගැටලුව වූයේ ශිෂ්‍යයින්ගේ ගණිතය විෂයය සාධන මට්ටම ඉතාමත් දුර්වල මට්ටමක පැවතීමය. ඒ සඳහා විසඳුම් සෙවීමට 08 ශ්‍රේණියේ ගණිතය විෂයය සාධන මට්ටම අවම සිසුන් හතර දෙනකු මෙම පර්යේෂණය සඳහා සහභාගි කර ගන්නා ලදී. සිසුන්ගේ සාධන මට්ටම දුර්වල මට්ටමක පැවතීමට බලපාන ලද සාධක ලෙස හඳුනාගනු ලැබුවේ සිසුන් විෂයයට කැමැත්තක් නොතිබීම, අසමත් වීමට හා ගණිතය විෂයය පවතින බිය, ගුරුවරුන් විසින් සාම්ප්‍රදායික ඉගෙනුම් ක්‍රම භාවිතයෙන් ඉගැන්වීම නිසා සිසුන්ට විෂයය නිරස වී තිබීමත්ය. සිසුන්ගේ සාධන මට්ටම වර්ධනය කිරීම සඳහා ක්‍රීඩා පාදක ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදය ඵලදායීව භාවිත කළ හැකිද යන්න පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම මූලික අරමුණ කොට ගෙන ක්‍රියාමූලික පර්යේෂණ වක්‍රය ආකෘතිය අනුගමනය කරමින් මැදිහත්වීමේ වක්‍ර දෙකක් ඔස්සේ මෙම පර්යේෂණය සිදු කරනු ලැබීය. ශිෂ්‍යයින්ගේ සාධන මට්ටම හඳුනා ගැනීම සඳහා මැදිහත්වීම් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පෙර පූර්ව පරීක්ෂණයක් සිදු කරන ලදී. පළමු මැදිහත්වීම පියවර දෙකක් ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක වූ අතර මෙහිදී අපේක්ෂා කරනු ලැබුවේ සිසුන්ට ගණිතය විෂයයට කැමැත්තක් ඇති කිරීමයි. මේ සඳහා ගණිත ප්‍රභේදිකා හා බිංගෝ ක්‍රීඩාව යොදාගත් අතර ශිෂ්‍යයන්ට ගණිතය විෂයයට පවතින ආතතිමය ස්වභාවය, බිය අවම වීම සිදුවූ අතර ශිෂ්‍යයන්ගේ ආත්ම විශ්වාසය වර්ධනය වීමක්ද ධනාත්මක උපස්ථම්භ ලබා දීම හේතුවෙන් ස්වයං අභිප්‍රේරණයක් පැවතීම ද මෙම පියවර අවසානයේදී නිරීක්ෂණය විය. ඉන් අනතුරුව දෙවන පියවර වශයෙන් ඕම් ක්‍රීඩාව භාවිත කොට කණ්ඩායම්, යුගල, කේවල වශයෙන් ක්‍රීඩාවේ නිරත වීමට සිසුන්ට අවස්ථාව ලබා දීම සිදුවිය. පළමු මැදිහත් වීම සිදුකිරීමෙන් පසුව මැදිහත්වීමේ සාර්ථකත්වය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා නිරීක්ෂණ, සිසුන් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා, පරීක්ෂණ පත්‍ර භාවිත කරන ලදී. පළමු මැදිහත් වීමෙන් පසුව සිසුන්ගේ සාධන මට්ටමේ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළද ඒ තත්ත්වය තවදුරටත් වර්ධනය කර ගැනීම සඳහා දෙවැනි මැදිහත්වීමක් සිදුකරනු ලැබීය. මෙහිදී සිසුන්ට මුද්‍රිත කාඩ්පත් යොදාගෙන සිදුකළ හැකි සරල ක්‍රීඩා කිහිපයක් හඳුන්වා දුන් අතර පියවර දෙකක් ඔස්සේ මෙම මැදිහත්වීම සිදුවිය. දෙවන මැදිහත්වීමෙන් පසුව එහි සාර්ථකත්වයද පෙර ලෙසම පරීක්ෂාවට ලක් කරනු ලැබීය. මෙහිදී අනාවරණය වූයේ ක්‍රීඩා පාදක ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදයෙන් සිසුන්ගේ සාධනයේ ධනාත්මක වර්ධනයක් ඇති කළ හැකි බවයි. වර්තමාන ගණිතය විෂය මාලා සන්දර්භයේ සංකීර්ණත්වය හා ගුරුවරුන්ට මෙවැනි නව්‍ය ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද පිළිබඳ දැනුමක් හා එම ක්‍රමවේද භාවිත කිරීම පිළිබඳව විධිමත් පුහුණුවක් නොමැති වීම හේතුවෙන් සාමාන්‍ය පන්ති කාමර ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියට ක්‍රීඩා පාදක ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදය භාවිත කිරීම අභියෝගාත්මක වී තිබේ.

ප්‍රමුඛ පද: ක්‍රීඩා පාදක ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදය, වක්‍රීය ආකෘතිය, ශිෂ්‍ය සාධන මට්ටම, ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රම, ගණිතය විෂයය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රසාද් සේතුංගගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**කනිෂ්ඨ ද්විතියික ශ්‍රේණිවල (6-9) ශිෂ්‍යයින්ට ඉතිහාසය විෂය ඉගැන්වීමේදී
තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික මෙවලම් යොදා ගැනීම
පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්**

ජී.එම්.එස්.ෆොන්සේකා
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19200@arts.pdn.ac.lk

මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ 6 සිට 9 ශ්‍රේණිවල ඉතිහාසය ඉගැන්වීමේදී තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික (ICT) මෙවලම් භාවිතය කිනම් තත්ත්වයක පවතීද යන්න විමර්ශනය කිරීමයි. ඉතිහාසය විෂය ඉගැන්වීමට තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික මෙවලම් යොදා ගැනීම පිළිබඳ ගුරු ආකල්පය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික මෙවලම් භාවිත කිරීම පිළිබඳව ශිෂ්‍යයින්ට පවතින දැනුම සහ රුචිකත්වය කවරාකාරදැයි සොයා බැලීම, කනිෂ්ඨ ද්විතියික ශ්‍රේණිවල (6-9) ශිෂ්‍යයින්ට ඉතිහාසය විෂය ඉගැන්වීමට තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික මෙවලම් භාවිත කිරීමේදී ගුරුවරයා විසින් මුහුණපාන අභියෝග හඳුනාගැනීම සුවිශේෂී අරමුණු විය. මෙම පර්යේෂණය සමගාමී මිශ්‍ර පර්යේෂණය ක්‍රමවේදය යටතේ සිදු කරන ලදී. එහිදී සිසුන්ගෙන් සහ ගුරුවරුන්ගෙන් අහඹු නියැදිකරණය යටතේ දත්ත ලබා ගත් අතර කළුකර්මයේ තෝරාගත් පාසල් ත්‍රිත්වයක් මේ සඳහා ආශ්‍රය කරගන්නා ලදී. එහිදී ප්‍රශ්නාවලි සහ සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් ප්‍රමාණාත්මක සහ ගුණාත්මක දත්ත රැස් කරගත් අර එම දත්ත ප්‍රධාන වශයෙන්ම තේමා විශ්ලේෂණය මූලික කොට ගනිමින් හා විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාත්මක මගින් දත්ත විශ්ලේෂණය කරන ලදී. පර්යේෂණයට ලබාගන්නා ලද දත්ත විශ්ලේෂණයේදී ගුරුභවතුන්ගෙන් 30% කට පමණ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික මෙවලම් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමට අවශ්‍ය පුහුණුව හෝ විශ්වාසය නොමැති බව අනාවරණය විය. විශේෂයෙන්ම 30% ක් පමණ වූ ගුරුවරුන් කිහිප දෙනෙකුගේම ප්‍රතිචාරය වූයේ ඉතිහාසය යනු ඩිජිටල් ක්‍රම සඳහා සුදුසු විෂයක් නොවන බවයි. එනමුත් 70% ක් පමණ ගුරුවරුන් පවසා සිටියේ ඉතිහාසය වැනි සාම්ප්‍රදායික විෂයකට තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික මෙවලම් භාවිත කිරීම වැදගත් වන බවයි. 86% ක් පමණ සිසුන් ඉතිහාසය විෂය ඉගෙනීම සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික මෙවලම් භාවිත කරන්නේ නම් ඊට වැඩි කැමැත්තක් දක්වන බව අනාවරණය විය. තවද 14% ක් පමණ සිසුන් පිරිසක් ඒ උදෙසා පසුගාමී බවක් දක්වන ලදී. මෙම පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය වන්නේ ශිෂ්‍යයන්ගේ ඩිජිටල් ඉගෙනීමේ උනන්දුව හා ගුරුවරුන්ට සහ පාසල්වලට ඊට සහය වීමට ඇති හැකියාව අතර තිබෙන අප්‍රමාණ විෂමතාවකි. මෙම ගැටලු විසඳා ගැනීම සඳහා ඉතිහාසය ගුරුවරුන්ට පිරිනමන වෘත්තීය සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රමවත් ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම, සියලු විෂයන් සඳහා සමානව තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික සම්පත් ලබාදීම සහ ඉතිහාසය සඳහා ඩිජිටල් අධ්‍යාපන ක්‍රම අන්තර්ගත කෙරුණු විෂය නිර්දේශ යාවත්කාලීන කිරීම යන නිර්දේශ ඉදිරිපත් කළ හැකිය. ඉතිහාසය විෂයෙහි ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියට තාක්ෂණය ඒකාබද්ධ කිරීමෙන් එය ශිෂ්‍යයන්ට තවත් ආකර්ෂණීය හා හරවත් විෂයයක් බවට පත් කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: කනිෂ්ඨ ද්විතියික ශ්‍රේණිය, ඉතිහාසය, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණික මෙවලම්, ඉගෙනුම් ආධාරක

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා විශාකා ලිඳකුඹුරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුරවකව සිහිපත් කරමි.

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් පුනරුත්ථාපන මධ්‍යස්ථානයක වයස අවුරුදු විස්සට අඩු ළමයින් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ඇබ්බැහිවීම පිළිබඳ සිද්ධි අධ්‍යයනයක්

එම්. එන්. හංසිකා
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තුමේන්තුව, ජ්‍යෙෂ්ඨ විශ්වවිද්‍යාලය
a19241@arts.pdn.ac.lk

පාසල් දරුවන් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ඇබ්බැහිවීම කාලීන සමාජ ගැටලුවක් බවට පත්ව ඇති අතර එය සිසුන්ගේ අධ්‍යාපනික, ශාරීරික හා මානසික සංවර්ධනයට බලපෑම් ඇති කර තිබේ. ක්‍රමවත් විසඳුමක් නොමැති වීමෙන් මෙම ගැටලුව තවදුරටත් සමාජයේ මුල් බැස ඇති ආකාරය දක්නට ලැබේ. ඒ අනුව පාසල් සිසුන් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ඇබ්බැහි වීමට බලපාන හේතු ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කර යෝග්‍ය විසඳුම් ඉදිරිපත් කිරීම අරමුණු කරමින් මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් පුනරුත්ථාපන මධ්‍යස්ථානයක වයස අවුරුදු විස්සට අඩු ළමයින් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ඇබ්බැහිවීම පිළිබඳ සිද්ධි අධ්‍යයනයක් සිදු කරන ලදී. පර්යේෂණ සන්දර්භය ලෙස මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් පුනරුත්ථාපන මධ්‍යස්ථානයක නේවාසික ප්‍රතිකාර ලබන සිසුන් පස්දෙනෙකුගේ මත්ද්‍රව්‍ය ඇබ්බැහි සම්බන්ධ අත්දැකීම් සිද්ධි අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය යටතේ අධ්‍යයනයට ලක් විය. පර්යේෂණය සඳහා සිසුන් පස්දෙනෙකුගෙන් හා උපදේශකයන් පස්දෙනෙකුගෙන් යුත් අරමුණු නියැදියක් ආශ්‍රිතව සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ හා වාර්තාගත ලේඛන භාවිතයෙන් ගුණාත්මක දත්ත රැස් කරන ලදී. පර්යේෂණ අරමුණුවලට අදාළව රැස් කර ගන්නා ලද දත්ත තේමාත්මක විශ්ලේෂණයට ලක් කරමින් පාසල් දරුවන් (වයස අවුරුදු විස්සට අඩු) මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ඇබ්බැහිවීමේ අර්ථවත් රටා හඳුනා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව වයස අවුරුදු විස්සට අඩු ළමයින් මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ඇබ්බැහිවීම සඳහා දරුවා කෙරෙහි දෙමාපියන්ගේ දුරස්ථභාවය, මත්ද්‍රව්‍ය අත්හදා බැලීමට නව යෞවනයා වෙත පවතින කුතුහලය, ප්‍රේම සබඳතා බිඳවැටීම, සම වයස් මිතුරු බලපෑම හා ආර්ථික සාධකය ප්‍රධාන වශයෙන් බලපෑම් කර ඇති බව හඳුනා ගන්නා ලදී. තෝරාගත් සිසුන් පස්දෙනාම අයිස් මත්ද්‍රව්‍ය වෙතට වඩාත් ඇබ්බැහිවී තිබූ අතර නිදිමත, කෑම අරුවිය, ශරීර වේදනාව, හුදකලා බව හා ආයතනයේ වැඩසටහන් වෙත අවධානය නොදීම යනාදි මත්ද්‍රව්‍ය නොමැති වීමේ විරමණ ලක්ෂණ ආරම්භයේදී පෙන්නුම් කළ අතර පුනරුත්ථාපන මධ්‍යස්ථානය තුළ සිසුන්ගේ වර්තමාන හැසිරීම යහපත් බව හඳුනා ගන්නා ලදී. මෙම අධ්‍යයනයෙන් පැහැදිලි වන්නේ පාසල් දරුවන් (වයස අවුරුදු විස්සට අඩු) මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ඇබ්බැහි වීමට සංකීර්ණ හේතු සාධක බලපෑම් කරන බවත් ක්‍රමානුකූල ප්‍රතිකාර වැඩ සටහනක මැදිහත් වීමෙන් සාධනීය වෙනසක් ඇති කළ හැකි බවයි. ඒ අනුව මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතයට ඇබ්බැහිවීමේ ගැටලුවට ක්‍රමවත් විසඳුම් ලෙස පවුල් මට්ටමින් සහයෝගය, අධ්‍යාපනික දැනුවත් කිරීම් වැඩසටහන්, රජයේ දැඩි ප්‍රතිපත්ති, ක්‍රමානුකූල හා සංවිධානාත්මක පුනරුත්ථාපන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම හා පසු රැකවරණ ක්‍රියාවලිය බලවත් කිරීම යනාදි යෝජනා ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: අවුරුදු විස්සට අඩු ළමයින්, මත්ද්‍රව්‍ය භාවිතය, ඇබ්බැහි වීම, සිද්ධි අධ්‍යයනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සමරකෝන් බණ්ඩාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**දහතුන් වසරක අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළ වෘත්තීය අධ්‍යාපනයේ
ස්වභාවය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

කේ. ඩබ්ලිව්. ඒ. පී. කරවිට

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19330@arts.pdn.ac.lk

සිසුන් 1 ශ්‍රේණියේ සිට 11 ශ්‍රේණිය දක්වා අධ්‍යාපනය හදාරා අ.පො.ස. සාමාන්‍ය පෙළ විභාගයට පෙනී සිටින අතර ඉන් සමත් වන සිසුන් වැඩිදුර අධ්‍යාපනයට යොමු වන නමුත් ඒ සඳහා සුදුසුකම් නොලබන සිසුන් පාසල් හැර යාමක් දැක ගත හැකි වේ. මෙලෙස සිසුන්ගේ අධ්‍යාපනය අතර මග නතර වීම විශාල ගැටලුවක් බවට පත් වී තිබේ. මේ ආකාරයට දරුවන් පාසල් හැර යාම වළක්වාලමින් සියලුම සිසුන්ට වසර 13ක අඛණ්ඩ අධ්‍යාපනයක් ලබා දීම අරමුණු කර ගෙන රජය විසින් වෘත්තීය අධ්‍යාපන ඒකක, තෝරා ගත් පාසල්වල පිහිටුවා ඇත. දහතුන් වසරක අධ්‍යාපන ක්‍රමය ආශ්‍රිත වෘත්තීය අධ්‍යාපනයේ ස්වභාවය හඳුනා ගැනීම මෙම අධ්‍යයනයේදී ප්‍රධාන වශයෙන් සිදු කරන ලදී. එහිදී පාසලින් ලබා දෙන වෘත්තීය අධ්‍යාපනයේ ස්වභාවයත්, එහි විෂයන්වල අන්තර්ගතයත්, එම අධ්‍යාපනය ශිෂ්‍යයන්ට ලබා දෙන්නේ කුමන ආකාරයෙන්ද යන්න පිළිබඳවත් අධ්‍යයනය කරනු ලබන අතර වෘත්තීය අධ්‍යාපනය හා අනාගත රැකියා අතර පවතින සම්බන්ධය අධ්‍යයනය කිරීම ද සිදු කරන ලදී. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ මෙම අධ්‍යයනය සිදු කිරීම සඳහා අරමුණුගත නියැදිකරණය යටතේ සබරගමු පළාතේ, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයේ බලංගොඩ අධ්‍යාපන කලාපයේ පාසලක වෘත්තීය අධ්‍යාපනය හදාරන සිසුන් 35ක්, එම පන්තියට උගන්වන ගුරුවරුන් දෙදෙනෙක් හා පාසලේ විදුහල්පතිතුමාගෙන් යුත් නියැදියක් මගින් සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රශ්නාවලි හා ද්විතීක සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර යොදා ගෙන දත්ත රැස් කර එම දත්ත විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයකට භාජනය කොට අධ්‍යයනය සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව අනාවරණය වූයේ මෙම සංකල්පය ආශ්‍රයෙන් වෘත්තීය අධ්‍යාපනය ලබා දීමේ දී ප්‍රායෝගිකව අධ්‍යාපනය ලබා දීමට සෑම විටම උත්සාහ කරන බව හා මෙම වෘත්තීය අධ්‍යාපනය අනාගත රැකියාවකට පිවිසීමට මනා පිටිවහලක් බවයි. නමුත් ගුරු පුහුණුව ප්‍රමාණවත් හා යාවත්කාලීන නොවන අතර මේ පිළිබඳව සමාජයෙහි සෘණාත්මක ආකල්ප පවතිනු හඳුනා ගැනීමට ලැබුණි. එම නිසා පාසල්වල මෙම විෂය ධාරාව අධ්‍යයනය කිරීමට සිසුන් ඇතුළත් වීමේ මැලිකමක් දැක ගත හැකි වූ අතර ප්‍රජාවට මේ පිළිබඳව නොදැනුවත්භාවයක් පවතින බව අනාවරණය විය. ඒ අනුව දහතුන් වසරක අධ්‍යාපනයෙහි වෘත්තීය අධ්‍යාපනය යන විෂය සෑමට අධ්‍යාපනය යන සංකල්පය බලාත්මක කරන හා රැකියා ප්‍රවේශයකට මග කියන මාවතක් බවත් එය තවදුරටත් යාවත්කාලීන කිරීම හා ගුරු පුහුණුව ක්‍රමවත් කිරීම කාලීන අවශ්‍යතාවක් බවත් නිගමනය කළ හැකි වේ.

ප්‍රමුඛ පද: වෘත්තීය අධ්‍යාපනය, අඛණ්ඩ අධ්‍යාපනය, ප්‍රායෝගිකව අධ්‍යාපනය ලබා දීම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා චෝල්ටර් සෙනෙවිරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

ඔටිසම් ආබාධය සහිත සිසුන්ගේ සමාජ සන්නිවේදන කුසලතා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සිතුවම් විකිත්සාවේ බලපෑම (සම්පරීක්ෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්)

කේ. එන්. මධුශංක

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

nimeshmadushanka2020@gmail.com

ඔටිසම් ආබාධය යනු සමාජ සන්නිවේදනය, සමාජ අන්තර් ක්‍රියා සහ වර්ගය ආබාධවලින් සමන්විත ස්නායු ආබාධයකි. ඔටිසම් ආබාධිතයන්ගේ මෙම තත්වය අවම කිරීම සඳහා වර්ග ප්‍රතිකාර ක්‍රම බහුලව භාවිත වුවද එම ක්‍රම මගින් ඔටිසම් ඇති සිසුන්ගේ නිර්මාණාත්මක සහ චිත්තවේදීය අවශ්‍යතා සපුරාලීමට නොහැකි වී ඇත. එහෙත් සිතුවම් විකිත්සාව, හැඟීම් ප්‍රකාශ කිරීමට සහ සමාජ කුසලතා සංවර්ධනය කළ හැකි මාධ්‍යයකි. එම නිසා ඔටිසම් ආබාධිත සිසුන්ගේ සමාජ සන්නිවේදන හැකියාවන් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සිතුවම් විකිත්සාවේ බලපෑම පිළිබඳ සම්පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීමෙන් මෙම පර්යේෂණ හිඩස පියවා ගැනීම අධ්‍යයනය මගින් සිදුකරයි. ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ වූයේ ඔටිසම් සහිත සිසුන් අතර සමාජ සන්නිවේදන කුසලතා වැඩි දියුණු කිරීමේදී සිතුවම් විකිත්සාවේ බලපෑම තක්සේරු කිරීමයි. මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය යටතේ එබිබුනු පර්යේෂණ පිරිසැලසුම භාවිත කර, අධ්‍යයනය සඳහා මහනුවර කුණ්ඩසාලේ විශේෂ අවශ්‍යතා ඒකයෙහි විධිමත්ව ඔටිසම් රෝග විනිශ්චය කරන ලද සිසුන් 42 ස්තරායන් අහඹු නියමිතය මගින් තෝරාගෙන අහඹු ලෙස පර්යේෂණාත්මක කණ්ඩායමට ($n=21$) සහ පාලන කණ්ඩායමට ($n=21$) සිසුන් තෝරා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව ප්‍රතිකාරය සහිත අටක් ඇතුළත විකිත්සක සැසි 16 ක් පවත්වන ලදී. ප්‍රමාණාත්මක ප්‍රවේශය යටතේ පූර්ව හා පසු පරීක්ෂා අන්තර්ගත පාලන කණ්ඩායමක් සහිත සත්‍ය සම්පරීක්ෂණ පිරිසැලැස්ම භාවිත කළ අතර, සමාජ සන්නිවේදන ප්‍රශ්නාවලිය සහ සමාජ ප්‍රතිචාරාත්මක පරිමාණය භාවිතයෙන් ප්‍රමාණාත්මක දත්ත රැස් කරන ලදී. එලෙස රැස් කළ දත්ත මාත් - විට්නි යූ පරීක්ෂණය මගින් විශ්ලේෂණය කළ අතර සහභාගිවන්නන්ගේ නිරීක්ෂණ සහ විකිත්සක වාර්තා මගින් රැස් කරන ලද ගුණාත්මක දත්ත, FEATS පරිමාණය භාවිතයෙන් තේමාත්මකව විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ප්‍රමාණාත්මක විශ්ලේෂණයෙන් හෙළි වූයේ පාලන කණ්ඩායමට සාපේක්ෂව පර්යේෂණාත්මක කණ්ඩායමේ සමාජ සන්නිවේදන කුසලතාවන්හි වෙසෙසි වෙනසක් පවතින බවයි. මැදිහත්වීමෙන් පසු, පර්යේෂණාත්මක කණ්ඩායම සමස්ත සමාජ සන්නිවේදනයේ ඉහළ මධ්‍යන්‍ය ශ්‍රේණිගත කිරීම් පෙන්නුම් කළේය. ($U = 74.00, p < 0.001$). එසේම සමාජ අන්තර්ක්‍රියා ආරම්භ කිරීමේදී ($U = 78.50, p < 0.001$), අවාචික සන්නිවේදන කුසලතා ($U = 71.00, p < 0.001$), සහ වාචික සන්නිවේදන කුසලතා ($U = 70.50, p < 0.001$) නිශ්චිත වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව සමාජ සන්නිවේදන කුසලතා මට්ටම වෙසෙසිව වැඩි වී ඇත ($r = 0.68-0.72$). තේමාත්මකව විශ්ලේෂණය කරන ලද ගුණාත්මක දත්ත මගින්, මූලික තේමාවන් හතරක් හඳුනා ගන්නා ලදී. ඒ අනුව වැඩසටහන අවසානයේදී, පර්යේෂණාත්මක කණ්ඩායමේ සිසුන් සමාජ සන්නිවේදන කුසලතා ඉහළ මට්ටමක පෙන්නුම් කළ අතර, සමාජ ප්‍රතිචාරාත්මකතා පරිමාණයෙහි පූර්ව-පරීක්ෂණ සාමාන්‍ය ලකුණු 54.76 සිට පශ්චාත්-පරීක්ෂණ සාමාන්‍ය ලකුණු 88.14 දක්වා වෙනස් වූ අතර එය සැලකිය යුතු දියුණුවක් පෙන්නුම් කරන ලදී. ඒ අනුව කලා විකිත්සාව ඔටිසම් සිසුන්ගේ සමාජ සන්නිවේදන කුසලතා සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි දියුණු කරන බව නිගමනය කළ හැකිය. ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනය කලා විකිත්සාව විශේෂ අධ්‍යාපන වැඩසටහන්වලට ඒකාබද්ධ කිරීම සඳහා ප්‍රායෝගික සහාය ලබා දෙයි.

ප්‍රමුඛ පද: ඔටිසම් ආබාධය, කලා විකිත්සාව, සමාජ සන්නිවේදන කුසලතා, සම්පරීක්ෂණාත්මක පර්යේෂණ

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රසාද් සේතුංගගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**කණිෂ්ඨ ද්විතීයික ශ්‍රේණිවල සිසුන් තොරතුරු ගවේෂණය සඳහා
අන්තර්ජාලය භාවිතා කිරීම පිළිබඳව විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්**

ආර්.ඩී.එස්. මදුවන්ති

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19434@arts.pdn.ac.lk

21වැනි සියවසේ තාක්ෂණික පරිණාමය අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට දැඩි බලපෑම් එල්ල කරමින් පවතී. කණිෂ්ඨ ද්විතීයික ශ්‍රේණිවල (6-9) සිසුන් පවා අන්තර්ජාලය භාවිතයෙන් තොරතුරු සෙවීමේ ක්‍රියාවලියට නැඹුරු වීම වැදගත් කරුණක් වී ඇත. මෙම පර්යේෂණය කණිෂ්ඨ ද්විතීයික ශ්‍රේණිවල සිසුන් තොරතුරු සෙවීම සඳහා අන්තර්ජාලය භාවිත කරනුයේ කෙසේද යන අරමුණ ප්‍රධාන කරගනිමින්, සිසුන් භාවිත කරන අන්තර්ජාල උපාංග, මුහුණදෙන අභියෝග, සිසුන්ගේ දෘෂ්ටිකෝණ සහ අන්තර්ජාලය ඵලදායීව භාවිතය යන සුවිශේෂී අරමුණු යටතේ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනය සිදුවිය. මෙම පර්යේෂණය සඳහා මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ නාගරික හා ග්‍රාමීය පාසල් හතරක ශිෂ්‍යයන් 120ක් අහඹු නියැදිකරණය යටතේ සහ අරමුණුගත නියැදිකරණය යටතේ ගුරුවරුන් 40ක් නියැදියට තෝරා ගෙන ගුණාත්මක සහ ප්‍රමාණාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රම භාවිතයෙන් දත්ත රැස් කරන ලදී. ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ හා ක්ෂේත්‍ර සටහන් ඔස්සේ දත්ත රැස් කර ඇති අතර ද්විතීයික මූලාශ්‍ර ඔස්සේ දත්ත ලබා ගැනීමද සිදුවිය. එසේම, රැස්කළ දත්ත ගුණාත්මක දත්ත හා තේමා විශ්ලේෂණය මගින් විශ්ලේෂණය සිදු කෙරිණ. දත්ත අනුව, සිසුන් 70%ක් අන්තර්ජාලය තොරතුරු සෙවීමට භාවිත කරන අතර, 64%ක් Google සහ 80%ක් YouTube භාවිත කරයි. තවද, අනාවරණය වූ කරුණු අනුව, සිසුන්ට විශ්වාසනීය තොරතුරු තේරීමේ දක්ෂතාව හිඟවීමක් සහ සමාජජාල වෙත වූ ආකර්ෂණය නිසා අධ්‍යයන කටයුතුවලට බාධා වන බව හෙළි විය. එසේම, අන්තර්ජාල භාවිතය පාලනය කිරීමේ අසීරුතාද පවතී. ඒ අනුව මෙම විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනය මගින් එළඹී නිගමනය වන්නේ කණිෂ්ඨ ද්විතීයික ශ්‍රේණිවල සිසුන් තොරතුරු ගවේෂණය සඳහා අන්තර්ජාලය භාවිත කරන්නේ උචිත මාර්ගෝපදේශනයක් හා නිවැරදි දැනුවත්කමක් නොමැතිව යන්නයි. අවසන් වශයෙන් මෙම පර්යේෂණයෙන් යෝජනා කරනුයේ, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය සහ පාසල් පරිපාලනය විසින් සිසුන්ට අන්තර්ජාලය නිවැරදිව හා ආරක්ෂිතව භාවිත කිරීම පිළිබඳව පුහුණුවක් සහ මාර්ගෝපදේශන වැඩසටහන් ලබා දිය යුතු අතර, ගුරුවරුන්ගේ නිරන්තර මගපෙන්වීම හා දෙමාපියන්ගේ අධීක්ෂණය යටතේ අන්තර්ජාල මගින් තොරතුරු සෙවීමේ ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රමවත් කළ යුතුය යන්නයි. එසේ කිරීමෙන් සිසුන්ගේ තොරතුරු සෙවීමේ කුසලතා වර්ධනය කිරීම හා ඩිජිටල් සාක්ෂරතාව ශක්තිමත් කිරීම කළ හැකිවේ. එමෙන්ම තොරතුරු සෙවීමේ හැකියාව වර්ධනය කිරීමෙන් පමණක් නොව විවරණාත්මක සෙවීම් නිවැරදිව කළ හැකි විග්‍රහශීලී සිසුන් පිරිසක් නිර්මාණය කිරීමට අවශ්‍ය වටපිටාව ද මෙමගින් නිර්මාණය වේ.

ප්‍රමුඛ පද: තොරතුරු ගවේෂණය, අන්තර්ජාලය, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය, කණිෂ්ඨ ද්විතීයික අංශය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා විශාකා ලිඳකුඹුරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**භූගෝල විද්‍යාව ඉගැන්වීමේදී
ක්‍රීඩා හා සෙල්ලම් ක්‍රම භාවිත කිරීම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

H.D.S.I. නිර්මාලි

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19494@arts.pdn.ac.lk

ක්‍රීඩා හා සෙල්ලම්, ඉගෙනුම් මාධ්‍යයක් ලෙස ලෝකය පුරා භාවිත වේ. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ, අටවන ශ්‍රේණිය සිසුන් සඳහා භූගෝල විද්‍යාව ඉගැන්වීමේදී ක්‍රීඩා හා සෙල්ලම් ක්‍රම භාවිත කිරීමේ සාර්ථක හෝ අසාර්ථකභාවය විමසා බැලීමයි. මෙම පර්යේෂණයේ දත්ත රැස් කිරීම හා දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය භාවිත කළ අතර මෙහිදී, අභිසාරී සමාන්තර පිරිසැලැස්ම භාවිත කර තිබේ. මෙම පර්යේෂණය සඳහා අහඹු ක්‍රමය යටතේ ස්ථරායන නියැදි ක්‍රමය අනුව මධ්‍යම පළාතේ, මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ, තෝරාගත් පාසලක අට ශ්‍රේණියේ සිසුන් පනහක් නියැදිය ලෙස තෝරාගෙන ඇත. දත්ත රැස්කිරීම වාර්තාගත ලේඛන පරීක්ෂාව, නිරීක්ෂණ, සම්මුඛ සාකච්ඡා හා සාධන පරීක්ෂණ වාර්තා මගින් සිදුකර ඇති අතර දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා සන්ධාර විශ්ලේෂණ ක්‍රමය, නිරීක්ෂණ විශ්ලේෂණය, විස්තරාත්මක හා අනුමිතික සංඛ්‍යාන විද්‍යාත්මක ක්‍රම භාවිත කර ඇත. මෙම පර්යේෂණය සිදු කිරීමේ දී රැස් කරගත් දත්ත විශ්ලේෂණය මගින්, අට ශ්‍රේණිය විෂය අන්තර්ගතයන් ඉගැන්වීමට භාවිතා කළ හැකි විෂය අන්තර්ගතයන්, එම විෂය අන්තර්ගතයන් ඉගැන්වීමට භාවිතා කළ හැකි ක්‍රීඩා හා සෙල්ලම් හා භූගෝල විද්‍යාව ඉගැන්වීමේ දී ක්‍රීඩා හා සෙල්ලම් ක්‍රම භාවිතා කරන ආකාරය හඳුනා ගෙන, ක්‍රීඩා හා සෙල්ලම් භූගෝල විද්‍යාව ඉගැන්වීමේ දී භාවිතා කර, එහි සාර්ථක/ අසාර්ථකභාවය විමර්ෂණය කරන ලදී. ඒ අනුව, භූගෝල විද්‍යාව ඉගැන්වීමේ දී ක්‍රීඩා හා සෙල්ලම් ක්‍රම භාවිතා කිරීමෙන් සිසුන්ට සංකීර්ණ විෂය කරුණු සරලව ඉගෙන ගැනීමට හා අවබෝධ කරගැනීමට පහසු බවත්, ක්‍රීඩා හා සෙල්ලම් මගින් සිසුන්ගේ සක්‍රීය සහභාගිත්වය, ගැටළු විසඳීම, තීරණ ගැනීම හා සන්නිවේදන කුසලතා සංවර්ධනය වන බවත්, භූගෝල විද්‍යාව ඉගෙන ගැනීමට සිසුන් අභිප්‍රේරණය කිරීමට හැකි බවත් සොයාගන්නා ලදී. ඒ අනුව භූගෝල විද්‍යාව ඉගැන්වීමේ දී ක්‍රීඩා හා සෙල්ලම් ක්‍රම භාවිතා කිරීමෙන් සාර්ථක ඉගැන්වීමක් සිදු කළ හැකි බවත්, විනෝදකාමී හා සක්‍රීය ඉගෙනුම් පරිසරයක් නිර්මාණය කළ හැකි බවත්, සංකීර්ණ විෂය අන්තර්ගතයන් සරලව පහසුවෙන් ඉගැන්වීමට හැකි බවත් නිගමනය කළ හැකිය. තවද, මෙම පර්යේෂණයෙන් කණ්ණියේ ද්විතීයික ශ්‍රේණිවල සිසුන් හට භූගෝල විද්‍යාව ඉගැන්වීමේ දී උචිත පරිදි ක්‍රීඩා හා සෙල්ලම් ක්‍රම භාවිතා කරමින් ඉගැන්වීම සඳහා භූගෝල විද්‍යාව උගන්වන ගුරුවරුන් ක්‍රීඩා හා සෙල්ලම් පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම සඳහා පුහුණුවක් හෝ වැඩමුළුවක් ක්‍රියාත්මක කිරීම හා පාසල් සඳහා ක්‍රීඩා හා සෙල්ලම් ක්‍රම භාවිතා කිරීමට නව තාක්ෂණික උපකරණ හා පහසුකම් ලබා දීම මගින් වඩාත් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලබා ගත හැකි බවට යෝජනා කරනු ලබයි.

ප්‍රමුඛ පද: භූගෝල විද්‍යාව, ඉගැන්වීම, ක්‍රීඩා හා සෙල්ලම් ක්‍රම, භාවිතය, අධ්‍යයනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා වෝල්ටර් සෙනෙවිරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ කනිෂ්ඨ ද්විතීයික පාසල්වල අන්තර්කරණ අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලිය
කුළු භාවිත වන ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදවල ඵලදායිතාව පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

ජී.එස් රොෂාන් රූපසිංහ
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19636@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාව විසින් අන්තර්කරණ අධ්‍යාපනය, සියලු දෙනාටම සමාන අධ්‍යාපන අයිතින් සුරක්ෂිත කරන ගෝලීය සංකල්පයක් ලෙස 1954 දී විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන්ගේ අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ගෝලීය සමුළුවේ ජාත්‍යන්තර සම්මුතියෙන් පිළිගෙන ඇත. මෙම පර්යේෂණය මූලික වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ කනිෂ්ඨ ද්විතීයික පාසල්වල අන්තර්කරණ අධ්‍යාපනය සඳහා දැනට භාවිත වන ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදවල කාර්යක්ෂමතාව තක්සේරු කිරීම අරමුණු කරයි. මෙම පර්යේෂණය සඳහා මිශ්‍ර ක්‍රමවේද ප්‍රවේශයක් ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක දත්ත එකවර රැස් කිරීම භාවිත කරමින්, අභිසාරී සමගාමී සැලසුමක් අනුගමනය කරන ලදී. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් අන්තර්කරණ පාසලකින් ගුරුවරුන් 4 දෙනෙක් සහ සිසුන් 40 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත 44 දෙනෙකුගෙන් යුතු නියමයකින් දත්ත රැස් කර ගන්නා ලදී. ප්‍රමාණාත්මක දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලියක් ද, ගුණාත්මක දත්ත රැස් කිරීම සඳහා අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ පන්තිකාමර නිරීක්ෂණ ද භාවිත කරන ලදී. ප්‍රමාණාත්මක දත්ත විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාලේඛන භාවිතයෙන් විශ්ලේෂණය කළ අතර, ගුණාත්මක දත්ත තේමාත්මක විශ්ලේෂණය මගින් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් සිදුකරන ලද තේමාත්මක විශ්ලේෂණයට අනුව ගුරුවරුන්ගේ හා ආදි ශිෂ්‍යයන් විසින් සපයන ලද තොරතුරුවලට අනුව පෙනී ගියේ අන්තර්කරණ පාසල්වල යොදාගන්නා ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදවල ගුණාත්මක භාවය අඩු මට්ටමක පවතින බවයි. ප්‍රමාණාත්මක විශ්ලේෂණයෙන් ද ලබාගත් දත්ත මගින් හෙළිවූයේ ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදවල ගුණාත්මක භාවය අඩු මට්ටමක පවතින බවයි. එහිදී, හෙළි වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ගුරුවරුන් අතර අන්තර්කරණ අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ධනාත්මක ආකල්ප පැවතුනද, ප්‍රමාණවත් පුහුණුවක් විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන්ගේ විවිධ අවශ්‍යතා සඳහා භෞතික පහසුකම් හිඟකම, ඉගෙනුම් සම්පත් නොමැතිකම, විෂයමාලා අනුවර්තනය සහ ඇගයීම් ක්‍රමවල අභියෝග හේතුවෙන් අන්තර්කරණ අධ්‍යාපනය සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීම අඩාල වී ඇති බවයි. එහි කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා, නවීන ඉගෙනුම් ක්‍රමවේද ක්‍රියාකාරකම් පාදක ඉගෙනීම, සහයෝගී ඉගෙනීම, ශක්තිමත් පරිපාලන සහාය, සහ විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන් සඳහා වඩාත් හිතකර පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා දැඩි අවධානයක් යොමු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ප්‍රමුඛ පද: අන්තර්කරණ අධ්‍යාපනය, කනිෂ්ඨ ද්විතීයික පාසල්, ඉගෙනුම් ක්‍රමවේද

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රසාද් සේතුංගගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ශාරීරික අධ්‍යාපන විෂයයේ ප්‍රායෝගික කොටස් ඉගැන්වීමේදී, සිසුන්ගේ රුචිකත්වය සහ ශාස්ත්‍රීය සාධනය වැඩි කරන ආකාරය

ජී.ඩබ්.ආර්.එම්.ඒ.එම්.සමරවික්‍රම

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19666@arts.pdn.ac.lk

සෑම රටකම පාහේ අධ්‍යාපනය සඳහා හිමි වන්නේ සුවිශේෂී ස්ථානයකි. ලෝකයේ මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේද අධ්‍යාපනය සඳහා මුල් ස්ථානයක් ලබා දී ඇති බව කිව යුතුම ය. මෙම අධ්‍යයනය 06 ශ්‍රේණියේ සිට 09 ශ්‍රේණිය දක්වා අවධානය යොමු කරමින් ශාරීරික අධ්‍යාපනයේ ප්‍රායෝගික සංරචක කෙරෙහි සිසුන්ගේ උනන්දුව සහ අධ්‍යයන ජයග්‍රහණ වැඩිදියුණු කරන්නේ කෙසේද යන්න අධ්‍යනය කරන ලදී. ශාරීරික අධ්‍යාපනය සිසුන්ගේ ශාරීරික, මානසික සහ සාමාජීය යහපැවැත්ම ප්‍රවර්ධනය කිරීමේදී වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළද, බොහෝ සිසුන් එහි ප්‍රායෝගික අංශවල අඩු අභිප්‍රේරණයක් සහ දුර්වල ශාස්ත්‍රීය සාධනයක් පෙන්නුම් කරයි. අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ, ශාරීරික අධ්‍යාපන ප්‍රායෝගික කොටස් සඳහා සිසුන්ගේ සහභාගිත්වය සහ ජයග්‍රහණය වැඩි දියුණු කරන ඵලදායී ඉගැන්වීමේ ක්‍රම සහ උපායමාර්ග හඳුනාගැනීම සහ විශ්ලේෂණය කිරීමයි. විශේෂයෙන් විෂය මාලාවේ ප්‍රායෝගික සංරචක හඳුනාගැනීම, ඒවා ක්‍රියාත්මක කරන ආකාරය පරීක්ෂා කිරීම, සිසුන්ගේ උනන්දුව සහ ජයග්‍රහණ මට්ටම් තක්සේරු කිරීම සහ මෙම අභියෝගවලට මුහුණ දීම සඳහා ගුරුවරුන් භාවිත කරන උපායමාර්ග ගවේෂණය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ සුවිශේෂී අරමුණු වේ. පර්යේෂණය අභිසාරී සමගාමී ක්‍රමවේදයක් භාවිත කරමින් ගුණාත්මක සිද්ධි අධ්‍යයන ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කරන ලදී. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ පාසල් දෙකක් අහඹු ලෙස තෝරාගන්නා ලද අතර, එක් පාසලකින් ගුරුවරු 05ක් සහ ළමුන් 20 බැගින් වන ලෙස ගනිමින් සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රශ්නාවලි සහ නිරීක්ෂණ ආශ්‍රයෙන් දත්ත රැස්කිරීම සිදුකරන ලදී. ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක යන දත්ත විශ්ලේෂණ ක්‍රම ද්විත්වයම යොදා ගනිමින් මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය අනුගමනය කරන ලදී. පර්යේෂණ සොයාගැනීම්වලින් පෙනී යන්නේ, ප්‍රායෝගික කොටස් ඉගැන්වීම සඳහා සාම්ප්‍රදායික ඉගැන්වීමේ ක්‍රමවේදවලින් මිදී නවීන, ක්‍රියාකාරී ඉගැන්වීමේ ක්‍රමවේද (උදා: කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකම්, තරගකාරී ක්‍රීඩා) යොදා ගැනීමෙන් සිසුන්ගේ රුචිකත්වය සහ සාධනය වැඩි දියුණු කළ හැකි වන බවත්, ක්‍රියාකාරකම් පදනම් කරගත් සහ ශිෂ්‍ය කේන්ද්‍රීය ඉගැන්වීමේ ක්‍රම සිසුන්ගේ උනන්දුව සහ සහභාගිත්වය වැඩිදියුණු කරන බවත්ය. මේ සඳහා පවතින බාධාවන් ලෙස ක්‍රීඩා උපකරණ සහ පහසුකම් හිඟකම, පුහුණු ගුරුවරුන් නොසිටීම සහ ගුරු හිඟය, විෂය මාලාවේ පවතින අඩුපාඩු, ශාරීරික අධ්‍යාපනය සඳහා ප්‍රමාණවත් ප්‍රමුඛතාවක් නොලැබීම, දෙමාපියන්ගේ ආකල්ප යන සාධක හඳුනාගත හැකි විය. තවද ප්‍රායෝගික කොටස් ඉගැන්වීම සඳහා සිසුන්ගේ සහභාගිත්වය හැඩගැස්වීමේදී අභිප්‍රේරණය සහ පන්ති කාමර පරිසරය තීරණාත්මක බව සොයා ගන්නා ලදී. අවසාන වශයෙන් මෙම අධ්‍යයනය මගින් ක්‍රීඩා උපකරණ සහ පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම, ගුරු පුහුණුව සහ වෘත්තීය සංවර්ධනය, විෂය මාලාවේ නම්‍යශීලී බව සහ නවීකරණය, ශාරීරික අධ්‍යාපනයේ වැදගත්කම අවධාරණය කිරීම, සිසුන් කේන්ද්‍ර කරගත් ඉගැන්වීමේ ක්‍රමවේද යොදා ගැනීම, ශාරීරික අධ්‍යාපන විෂයයේ ප්‍රායෝගික කොටස් ඉගැන්වීම වඩාත් සාර්ථක කර ගැනීමටත්, එමඟින් සිසුන්ගේ රුචිකත්වය සහ අධ්‍යයන සාධනය ඉහළ නැංවීමටත් හැකියාව ලැබෙන බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: චක්‍රකරය, ද්‍රවිඩ ජනතාව, ජීවනෝපාය මාර්ග, අධ්‍යාපනය, බාධාව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා වෝල්ටර් සෙනෙවිරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

**දේශීය හා විදේශීය සාම්ප්‍රදායික ක්‍රීඩා ද්විත්වයක් ශ්‍රී ලංකාවේ පාසලකට
හඳුන්වාදීමේ ක්‍රියාවලිය හා සිසු සංජානනයන්**

O.P.D. තත්සර

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19782@arts.pdn.ac.lk

සාම්ප්‍රදායික ක්‍රීඩා යනු යම් සමාජයක පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට උරුම වී එම සමාජයේ සංස්කෘතික වටිනාකම්වලින් හෙබි ක්‍රීඩා ක්‍රමවල එකතුවකි. නමුත් වර්තමානයේ තාක්ෂණික ව්‍යාප්තිය හා බටහිර ජීවන රටාවේ බලපෑම නිසා සාම්ප්‍රදායික ක්‍රීඩා සමාජයෙන් මැකී යාමක් සිදු වන අතර සෙසු රටවල පවතින සාම්ප්‍රදායික ක්‍රීඩා ඇතුළු සංස්කෘතික අංග පිළිබඳ දැනුවත්භාවය ද අඩු වෙමින් පවතී. එම දේශීය හා විදේශීය සාම්ප්‍රදායික ක්‍රීඩා යළිත් සමාජගත කරලීමට පහසුම හා යෝග්‍යම පිරිස ලෙස පාසල් සිසුන් හඳුනා ගත හැක. එම හේතුව නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ හා ඉන්දුනීසියාවේ සාම්ප්‍රදායික ක්‍රීඩා ද්විත්වයක් ශ්‍රී ලංකාවේ තෝරාගත් පාසලක සිසුන් අතර ප්‍රචලිත කළ හැක්කේ කෙසේද? හා ඒ පිළිබඳ සිසු සංජානනය කෙබඳුද? යන පර්යේෂණ ගැටලුව ඔස්සේ මෙම පර්යේෂණය සිදු කර ඇත. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ තෝරාගත් පාසලක දේශීය ක්‍රීඩාවක් වන *චක්ඛුඩු* සහ විදේශීය ක්‍රීඩාවක් වන *ගොබක් සොදෝර්* පාසලකට හඳුන්වාදීමේ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳව ගුරු-ශිෂ්‍ය සංජානනය විමසා බැලීමයි. පර්යේෂණය සඳහා මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ එන අභිසාරී පිරිසැලසුම භාවිත කළ අතර, ප්‍රමාණාත්මක සහ ගුණාත්මක දත්ත දෙවර්ගයම විශ්ලේෂණය කරන ලදී. සසම්භාවී නොවන නියැදිකරණ ක්‍රම යටතේ එන සාරම්මත නියැදි ක්‍රමය මගින් ශිෂ්‍යයන් 20ක්, ගුරුවරු 2ක් සහ විදුහල්පතිතුමන් ඇතුළුව සාමාජිකයන් 23ක් පර්යේෂණ නියැදිය ලෙස තෝරා ගන්නා ලදී. ප්‍රාථමික දත්ත හා ද්විතියික දත්ත දෙවර්ගයම පර්යේෂණය සඳහා භාවිත කළ අතර ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ සහ සෘජු නිරීක්ෂණ යොදා ගත් අතර, ද්විතියික දත්ත සඳහා පර්යේෂණ වාර්තා, ග්‍රන්ථ, සඟරා සහ අන්තර්ජාල මූලාශ්‍ර භාවිත කරන ලදී. ආරම්භක අවස්ථාවේ දී ගුරු-ශිෂ්‍යයන්ගේ දේශීය ක්‍රීඩා පිළිබඳ දැනුවත්භාවය 39%ක් හා විදේශීය ක්‍රීඩා පිළිබඳව 0%ක් පමණක් වූ අතර, ක්‍රියාත්මක කළ න්‍යායාත්මක සහ ප්‍රායෝගික ක්‍රීඩා සැසි 12ක් මගින් එය 95%ක් දක්වා වර්ධනය විය. මෙම ක්‍රියාවලිය හේතුවෙන් ශිෂ්‍ය සහභාගිත්වය 95%කට වැඩිවීමක්ද සැලකිල්ලට ගත හැකි අතර, ශාරීරික සක්‍රියතාව, සහයෝගය සහ සංස්කෘතික වටිනාකම ප්‍රවර්ධනය වීම මෙම ක්‍රීඩා හඳුන්වාදීමෙන් ලැබුණු ප්‍රධාන ප්‍රතිඵල ලෙස වාර්තා විය. දේශීය සාම්ප්‍රදායික ක්‍රීඩාවක් ලෙස *චක්ඛුඩු* සහ විදේශීය සාම්ප්‍රදායික ක්‍රීඩාවක් ලෙස *ඉන්දුනීසියාවේ ගොබක් සොදෝර්* ක්‍රීඩාව පාසල් සිසුන්ට හඳුන්වාදීමේ ක්‍රියාවලිය මගින් දේශීය හා විදේශීය සංස්කෘතික හුවමාරුව සිදු වීම, ශාරීරික හා මානසික සංවර්ධනය මැනවින් සිදුවීමට උපයෝගී වීම, අධ්‍යාපනික හා සමාජීය වටිනාකම් ඒකරාශී කර ගැනීමට වැදගත් වීම වැනි ප්‍රයෝජන ලබා ගත හැකිය. විශේෂයෙන්ම විදේශීය සාම්ප්‍රදායික ක්‍රීඩාව වෙනම සංස්කෘතියකට අයත් වුවද සිසුන් කෙටි කාලයකදී ඉතා ඉක්මනින් එම සංස්කෘතීන් ද්විත්වයට අයත් ක්‍රීඩාවන් ඉතා හොඳින් සංජානනය කර ගන්නා ලදී. ඒ අනුව, සාම්ප්‍රදායික ක්‍රීඩා පාසලකට හඳුන්වාදීම සාර්ථක බවත්, එය ශිෂ්‍ය උනන්දුව හා ඔවුන්ගේ සංජානනය මත දීර්ඝකාලීනව පවත්වා ගත හැකි බවත් මෙම පර්යේෂණය මගින් තහවුරු කරයි.

ප්‍රමුඛ පද: ක්‍රීඩා පිළිබඳ සංජානනය, චක්ඛුඩු, ගොබක් සොදෝර්, දේශීය ක්‍රීඩා, විදේශීය ක්‍රීඩා, සාම්ප්‍රදායික ක්‍රීඩා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා වෝල්ටර් සෙනෙවිරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

ද්විතීයික පාසල්වල උපදේශන මධ්‍යස්ථාන ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්

අයි.ටී.උඩුකලගේ
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19805@arts.pdn.ac.lk

වර්තමානයේ පාසල් උපදේශන සේවාව, පාසල් සිසුන්ගේ පෞද්ගලික හා අධ්‍යයන සංවර්ධනයට බෙහෙවින් බලපානු ලබයි. එහිදී, පාසලේ පවතින උපදේශන මධ්‍යස්ථානවල කාර්යක්ෂමතාව ඉතා වැදගත් වන අතර, මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ මධ්‍යම පළාතේ තෝරාගත් ද්විතීයික පාසල් දෙකක උපදේශන මධ්‍යස්ථාන උපදේශන ක්‍රියාවලියට සුදුසු පරිදි ක්‍රියාත්මක වන්නේ ද? නොවේ ද? යන්න විමසා බැලීම සහ එය විධිමත්ව සංවර්ධනය කිරීමට අදාළ යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමයි. එහිදී, ඇමරිකානු උපදේශන සංගමය (ACA) උපදේශන මධ්‍යස්ථානයක තිබිය යුතු ප්‍රමිතීන් හඳුනා ගැනීම, පාසල්වල පවතින උපදේශන මධ්‍යස්ථානවල වත්මන් ක්‍රියාකාරී ස්වභාවය හඳුනා ගනිමින් එහි පවතින ගැටලු සහ හේතු හඳුනා ගැනීම සහ පාසල් උපදේශන මධ්‍යස්ථාන විධිමත්ව සංවර්ධනය කිරීමට අදාළ යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ සුවිශේෂී අරමුණු වේ. මෙම පර්යේෂණය අභිසාරී සමාන්තර මිශ්‍ර පිරිසැලසුමට අනුව අරමුණු නියැදිකරණය ඔස්සේ පාසල් සිසුන් 60 දෙනෙකුට ප්‍රශ්නාවලියක් ද පාසල් විදුහල්පතිවරුන්, පාසල් උපදේශකවරුන් සහ ගුරුවරුන් සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡාදායී පාසල් උපදේශන මධ්‍යස්ථාන නිරීක්ෂණය මඟින්ද දත්ත රැස් කරන ලදී. එසේ රැස් කරන ලද දත්ත තේමාත්මකව සහ සංඛ්‍යාත්මකව විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් පාසල් උපදේශන මධ්‍යස්ථාන, උපදේශන ක්‍රියාවලියට සුදුසු පරිදි ක්‍රියාත්මක නොවන බව අනාවරණය කර ගන්නා ලදී. ප්‍රමාණවත් සම්පත් හිඟය, වෘත්තීය පුහුණුවලත් උපදේශකයින්ගේ හිඟය සහ ආරක්ෂාකාරී රහස්‍යතාවයෙන් යුත් පරිසරයක් නොමැති වීම යනාදිය සිසුන්ට ඵලදායී උපදේශන සේවාවක් ලබා ගැනීමට ඇති බාධා ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. මෙකී අනාවරණ ඔස්සේ එළැඹි නිගමනය වන්නේ, පාසල් උපදේශන මධ්‍යස්ථාන කාර්යක්ෂම හා ප්‍රමිතියෙන් යුතුව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඇමරිකානු උපදේශන සංගමයේ (ACA) ප්‍රමිතීන් ඒකාබද්ධ කළ යුතු බවයි. පවත්නා ගැටලු නිසා සිසුන්ගේ මානසික, සමාජීය හා ආචාරධර්ම සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය උපදේශන පහසුකම් නොලැබෙන බවත්, එබැවින්, පාසල් උපදේශන ක්‍රියාවලියේ වෘත්තීය පුහුණු වැඩසටහන් ආරම්භ කිරීම, ඇමරිකානු උපදේශන සංගමයේ (ACA) ප්‍රමිතීන් අනුව යටිතල පහසුකම් හා සේවා සවිබල ගැන්වීම, තාක්ෂණික සහ මානව සම්පත් සංවර්ධනය හඳුන්වාදීම අත්‍යවශ්‍ය ය. අන්තර්ජාල හා නවීන තාක්ෂණය භාවිතයෙන් උපදේශන සේවා වැඩිදියුණු කිරීම ද අනාගතයට ප්‍රයෝජනවත් වන අතර, යාවත්කාලීන කළ ප්‍රතිපත්ති හා නව ආකල්ප අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ ඉදිරි ගමනට වඩා ඵලදායී වෙනු ඇත. මේවා ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් සිසුන්ගේ සමබර පෞරුෂ සංවර්ධනයට දායක වන විධිමත් පාසල් උපදේශන ක්‍රියාවලියක් පාසල්වල ගොඩනගා ගැනීමට හැකි වනු ඇත. ඒ අනුව, මෙම පර්යේෂණයෙන් පාසල් උපදේශන ක්‍රියාවලියේ ගුණාත්මක හා ප්‍රමිතියෙන් යුතු, ආරක්ෂාකාරී හා විශ්වාසදායක පරිසරයක් ගොඩනගා ගනිමින් සිසුන්ගේ සමාජීය හා මානසික සංවර්ධනයට සහය වන ප්‍රායෝගික නිර්දේශ සැපයීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද: වතුකරය, පාසල් උපදේශනය, උපදේශන මධ්‍යස්ථානය, ACA ප්‍රමිතීන්, උපදේශන ක්‍රියාවලිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සමරකෝන් බණ්ඩා ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

**තෝරාගත් පාසලක එල්ලේ ක්‍රීඩාවේ ශිල්පීය ක්‍රමයන් සිසුන් තුළ
සංවර්ධනය කිරීම හා ඒ පිළිබඳව සිසු සංජානනයන්**

ටී.ජී.එන්.එම්.විජේරත්න

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19869@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික ජන ජීවිතය හා බැඳුණු දීර්ඝ ඉතිහාසයකට උරුමකම් කියන එල්ලේ ක්‍රීඩාව මෙරටට ආවේණික වූ සුවිශේෂී සංස්කෘතික උරුමයකි. 1968 වර්ෂයේදී පාසල් ක්‍රීඩා විෂය මාලාවට ඇතුළත් කිරීමත් සමඟ මෙහි ප්‍රවර්ධනය සඳහා විධිමත් පදනමක් සැකසුණ ද වර්තමානය වන විට බොහෝ පාසල්වල එල්ලේ ක්‍රීඩාවට අදාළ ශිල්පීය ක්‍රම ඉගැන්වීම සඳහා ක්‍රමානුකූල ප්‍රවේශයක් නොමැති වීම ප්‍රධාන අභියෝගයක් වී ඇත. පුහුණුව ලත් ගුරුවරුන් සහ සම්පත් හිඟකම හේතුවෙන් සිසුන්ට මෙම ක්‍රීඩාවේ මූලික කුසලතා නිසි ලෙස ප්‍රගුණ කිරීමට ඇති අවස්ථා සීමා වී තිබේ. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වනුයේ තෝරාගත් පාසලක සිසුන් තුළ එල්ලේ ක්‍රීඩාවේ ශිල්පීය ක්‍රම සංවර්ධනය කිරීම උදෙසා ගුරුවරුන්ට යොදාගත හැකි උපායමාර්ගික සහ ඵලදායී ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාත්මක කිරීම හා සිසු සංජානනය මගින් මෙම ගැටලුවට විසඳුම් සෙවීමයි. මෙම අධ්‍යයනය මගින් එල්ලේ ක්‍රීඩාවේ මූලික ශිල්පීය ක්‍රම වන පන්දුවට පහර දීම, ධාවනය කිරීම සහ පිටිය රැකීම යන අංශ හඳුනාගෙන වර්ගීකරණය කිරීම, එම ශිල්පීය ක්‍රම ඉගැන්වීම සඳහා ගුරුවරුන් වර්තමානයේ භාවිත කරන ක්‍රමවේදවල සංජානනය ඇගයීම සහ එම ක්‍රමවේද වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා භාවිත කළ හැකි නවීන පුහුණු ක්‍රම හඳුනා ගැනීම යන අරමුණු කෙරෙහි අවධානය යොමු කෙරිණ. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස ගුණාත්මක සහ ප්‍රමාණාත්මක දත්ත ඒකාබද්ධ කරන මිශ්‍ර ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කරයි. ප්‍රමාණාත්මක දත්ත රැස්කිරීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලි භාවිත කළ අතර ගුණාත්මක දත්ත රැස්කිරීම සඳහා ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ පුහුණු සැසි සෘජුව නිරීක්ෂණය කිරීම සිදු කෙරිණ. මෙම අධ්‍යයනයේ නියැදිය ලෙස තෝරාගත් කනිෂ්ඨ විද්‍යාලයක පිරිමි එල්ලේ කණ්ඩායමේ සාමාජිකයින් 30 දෙනෙකු යොදා ගත් අතර රැස් කරගන්නා දත්ත විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයකට ලක් කරන ලදී. මෙම පර්යේෂණයෙන් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ආශ්‍රිතව ශාරීරික අධ්‍යාපන ගුරුවරුන් සහ පුහුණුකරුවන් සඳහා ප්‍රායෝගික මාර්ගෝපදේශනයක් මගින් නිවැරදි සංජානනයක් ඇති කිරීමට උත්සාහ දරන ලදී. එමගින් ශ්‍රී ලාංකේය අනන්‍යතාව හා බැඳුණු මෙම සාම්ප්‍රදායික ක්‍රීඩාව ආරක්ෂා කරමින් එහි ශිල්පීය ප්‍රමිතිය ඉහළ නැංවීමටත්, සිසුන්ගේ ශාරීරික, මානසික සහ කණ්ඩායම් හැඟීම, නායකත්වය වැනි සමාජීය කුසලතා වර්ධනයට දායක වීමටත් හැකිවනු ඇත. එල්ලේ ක්‍රීඩාව පිළිබඳ පවතින සීමිත ශාස්ත්‍රීය සාහිත්‍යය පෝෂණය කරමින් මෙම ක්ෂේත්‍රයේ දැනුම් හිඩැස පූර්ණය කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ ශාස්ත්‍රීය දායකත්වයයි.

ප්‍රමුඛ පද: එල්ලේ ක්‍රීඩාව, ශිල්පීය ක්‍රම, කුසලතා සංවර්ධනය, සාම්ප්‍රදායික ක්‍රීඩා, ශාරීරික අධ්‍යාපනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා චෝල්ටර් සෙනෙවිරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

නර්තන විෂය සාධන මට්ටම අවම සිසුන් තිදෙනෙකුගේ නර්තනය ආශ්‍රිත ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම් සංවර්ධනය කිරීම මගින් සාධන මට්ටම ඉහළ නැංවීම සඳහා සිදු කෙරෙන ක්‍රියාමූලික පර්යේෂණය

ඩබ්.එච්.එම්.එම්.සඳුරුවනි
අධ්‍යාපනවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19643@arts.pdn.ac.lk

නර්තනය යනු ප්‍රායෝගික, සිද්ධාන්ත සහ රසාස්වාද යන අංශ ත්‍රිත්වයෙන් සමන්විත විෂයයක් වන අතර, ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම් එහි ප්‍රධාන අංගයකි. “නර්තනය හා බැඳී මූලධර්ම අනුගමනය කරමින් ප්‍රායෝගික කුසලතා ප්‍රදර්ශනය කරයි.” (නර්තනය විෂයය නිර්දේශය, ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය) යන නිපුණතාව ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම් ආශ්‍රිතව ගොඩනගාගත යුත්තකි. 8 වසර නර්තන විෂයය ඉගැන්වීමේදී පැනනැගුණ ගැටලු අතර නර්තනය විෂය හදාරන සමහර සිසුන්ගේ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම්වල යම් යම් දුර්වලතා දැකගත හැකි විය. මෙම ගැටලුවට විසඳුම් සෙවීමට මා මැදිහත්වන්නට විය. මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ නර්තන විෂයේ සාධන මට්ටම අඩු සිසුන් තිදෙනෙකුගේ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම් සංවර්ධනය කිරීම මගින් ඔවුන්ගේ සාධන මට්ටම ඉහළ නැංවීමයි. පළමු මැදිහත්වීමේදී, නර්තන විෂය ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම්වලට සිසුන් මත පෙළඹවීමක් ඇති කරන්නට විය. දෙවන මැදිහත්වීමේදී, නර්තනය ආශ්‍රිත මූලික ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදවීම මගින් නර්තනයට අවශ්‍ය මූලික කුසලතා සංවර්ධනය කිරීම සිදුකෙරුණි. කෙමිස් සහ මැක්ටර්ගාර්ට් යන දෙදෙනා 1988 ඉදිරිපත් කළ කාර්ය මූලික පර්යේෂණ ආකෘතිය ක්‍රමවේදය ලෙස යොදාගත් අතර, දත්ත රැස්කිරීමට නිරීක්ෂණ, සම්මුඛ සාකච්ඡා, ලේඛන අධ්‍යයනය (ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ ජර්නලය, ශිෂ්‍ය ලේඛන, වාර විභාග ලකුණු) වැනි උපකරණ යොදාගන්නට විය. පර්යේෂණයේ නියැදිය වූයේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ පේරාදෙණිය කනිෂ්ඨ විද්‍යාලයේ 8 ශ්‍රේණියේ නර්තනය හදාරන ශිෂ්‍යාවන් තිදෙනෙකි. ස්කිනර්ගේ අනුක්‍රමික සන්නිකර්ෂණය, පියාජේගේ සහ බුද්ධි වර්ධන න්‍යායන්, තෝන්ඩයික්ගේ අභ්‍යාසනීතිය, වැනි මනෝවිද්‍යාත්මක සංකල්පද මෙම පර්යේෂණය සඳහා මූලාශ්‍රය ලෙස යොදාගෙන ඇත. නර්තනය විෂයේ ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම් මගින් සිසුන්ගේ නර්තනයට ඇති උනන්දුව, පෙළඹවීම සහ විශ්වාසය වර්ධනය වූ බව මෙම අධ්‍යයනයෙන් සොයාගෙන ඇත. පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල මගින් සිසුන්ගේ ප්‍රායෝගික නර්තන කුසලතා වර්ධනය වී ඇති බවත්, සාධන මට්ටම ඉහළ ගොස් ඇති බවත්, විෂය කෙරෙහි උනන්දුව වැඩි වී ඇති බවත් දැකගත හැකිවිය. ගුරුවරුන්ගේ නිරන්තර සොයා බැලීම හා අවධානය වැඩියෙන් දැක්වීම මගින් නිවැරදි ලෙස අංගහාර භාවිත කරමින් ප්‍රායෝගික කුසලතාව වර්ධනය කරගත හැකි බව අවධාරණයෙන් කිව හැකිය. නිරන්තර වූ පුහුණුවකට සිසුන් යොමු කිරීම මගින් මෙවන් වූ දුෂ්කරතාවන් මඟ හරවා ගතහැකි බව පැහැදිලි විය. අවසාන වශයෙන්, මෙම පර්යේෂණයෙන් නර්තන විෂයය ඉගැන්වීමේ ක්‍රමවේදයන්ට නව ප්‍රවේශ ලබා දීමටත්, අඩු සාධන මට්ටමක් දක්වන සිසුන්ගේ ප්‍රගතියට දායක වීමටත් හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද: ක්‍රියාමූලික පර්යේෂණ, නර්තන අධ්‍යාපනය, සාධන මට්ටම, ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම්, සිසුන්ගේ දුර්වලතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රසාද් සේතුගමගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**භූගෝල විද්‍යාව විෂයය සාධන මට්ටම අවම සිසුන් දෙදෙනෙකු සඳහා
ක්‍රියාකාරකම් පාදක ඉගැන්වීම් ඔස්සේ සාධන මට්ටම ඉහළ නැංවීම සඳහා
සිදු කෙරෙන ක්‍රියාමූලික පර්යේෂණය**

එස්.එච්.සී.සුදර්ශනී
අධ්‍යාපනවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19761@arts.pdn.ac.lk

භූගෝල විද්‍යාව ප්‍රායෝගික, රසවත් විෂයයක් වුවද, සංකීර්ණ සංකල්ප අවබෝධ කර ගැනීමේ දුර්වලතා, සම්ප්‍රදායික ඉගැන්වීම් ක්‍රමවල සීමා, ප්‍රායෝගික ක්‍රියාකාරකම්වල අඩුපාඩු, අභිප්‍රේරණය නොමැතිකම සහ ප්‍රමාණවත් සම්පත් නොමැති වීම වැනි සාධක හේතුවෙන් අඩු සාධන මට්ටමක් සහිත සිසුන්ට එම විෂය අභියෝගාත්මක වී ඇත. මෙම ගැටලුව ගුරු පුහුණුව සඳහා මහනුවර 1AB පාසලක 8 ශ්‍රේණිය භූගෝල විද්‍යාව විෂය ඉගැන්වීමෙහි නිරත වීමේදී ලද අත්දැකීමෙන් අනාවරණය වූ අතර ගුරුවරයක ලෙස ඒ සඳහා මැදිහත් විය යුතු බව අවබෝධ විය. අනතුරුව නියැදිය ලෙස 8 ශ්‍රේණියේ භූගෝල විද්‍යාව විෂයයෙහි අවම සාධන මට්ටමක් දක්වන ශිෂ්‍යාවන් දෙදෙනෙකු පූර්ව පර්යේෂණයක් ඔස්සේ තෝරාගෙන සාම්ප්‍රදායික ඉගැන්වීම් ක්‍රමවලින් ඔබ්බට ගොස් ක්‍රියාකාරකම් පාදක ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද (Activity Based Learning) භාවිත කර එම ශිෂ්‍යාවන් දෙදෙනාගේ ක්‍රියාකාරී සහභාගීත්වය සහ අධ්‍යයන කාර්ය සාධනය වැඩි දියුණු කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූල්‍ය අරමුණයි. මෙහි දත්ත රැස් කිරීම සඳහා සෘජු හා වක්‍ර නිරීක්ෂණ, සම්මුඛ සාකච්ඡා, ශිෂ්‍ය ලේඛන, ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණ ජර්නලය, රූපරාමු වැනි පර්යේෂණ උපකරණ භාවිත කරන ලදී. මෙම පර්යේෂණය කෙමිස් සහ මැක්ටර්ගාර්ට් (1988) විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද වක්‍රීය හා සර්පිලාකාර ක්‍රියා මූලික පර්යේෂණ ආකෘතිය මත පදනම් වූ අතර, මූලික මැදිහත් වීමේදී භූගෝල විද්‍යාව විෂයට සිසුන් දෙදෙනා තුළ කැමැත්තක් ඇති කිරීම සඳහා පළමු පියවර ලෙස භූගෝල විද්‍යාව විෂයයට දක්වන කැමැත්ත වර්ධනය වන පරිදි පංතිකාමර භෞතික පරිසරය වෙනස් කිරීමත්, දෙවන පියවර ලෙස භූගෝල විද්‍යාව විෂයයට අදාළ අභ්‍යාස පොතේ පිළිවෙළ, සටහන් සම්පූර්ණ කිරීම නිරීක්ෂණය කර සිසුන් අභිප්‍රේරණය වන ආකාරයේ උස්පම්භන ලබා දීමත් සිදු කරන ලදී. එහිදී සිසුන් තුළ විෂයයට රුචිකත්වය තරමක වර්ධනය වීමත් නිරීක්ෂණය වුවද විෂයය සාධන මට්ටම ඉහළ නැංවීම සඳහා දෙවන මැදිහත්වීමකට අවතීර්ණ විය. එහිදී නාට්‍යමය ප්‍රවේශය, ගීතමය ප්‍රවේශය, කතන්දර ප්‍රවේශය, නිර්මාණකරණය, නිරීක්ෂණ වාරිකා, කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත කරවීම වැනි උපායමාර්ග ක්‍රියාත්මක කළ අතර සිසුන් ඉතා සක්‍රීයව ඒ සඳහා සම්බන්ධ වීමත් නිරීක්ෂණය විය. අවසානයේ ලබා දුන් පසු තක්සේරු පත්‍රිකාව නිරීක්ෂණයේදී සිසුන්ගේ විෂය සාධන මට්ටම පැවති තත්ත්වයට සාපේක්ෂව බොහෝ දුරට සංවර්ධනය වී තිබීම හඳුනාගත හැකි විය. ක්‍රියාකාරකම් පාදක ඉගැන්වීමේ ක්‍රමවේදය උපයෝගී කරගැනීමේදී ප්‍රායෝගික වශයෙන් ඇතැම් අවස්ථාවලදී යම් යම් ගැටලුකාරී තත්ත්වයන් පැවතියද භූගෝල විද්‍යාව විෂයය සිසුන්ට ආකර්ෂණීයව, සරලව ඉගැන්වීම හා සිසුන්ගේ විෂය සාධනය ඉහළ නැංවීම සඳහා ක්‍රියාකාරකම් පාදක ඉගැන්වීමේ ක්‍රමවේදය වඩාත් උචිත බව මෙම පර්යේෂණයෙන් ඉස්මතු කරනු ලබයි.

ප්‍රමුඛ පද : ශිෂ්‍ය සාධන මට්ටම, ක්‍රියාකාරකම් පාදක ඉගෙනුම් ක්‍රමවේදය, වක්‍රීය හා සර්පිලාකාර ආකෘතිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රසාදී සේතුංගගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ශ්‍රවණාබාධ සිසුන්ගේ නර්තන කුසලතා සංවර්ධනය: ප්‍රත්‍යයක අධ්‍යයනයක්

එච්.ආර්.එන්.හංසනී.

අධ්‍යාපන විද්‍යා දේපාර්තුමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19237@arts.pdn.ac.lk

සෑම දරුවෙකුටම ඔවුන්ගේ හැකියා අනුව සමාන අධ්‍යාපන අවස්ථා හිමි විය යුතුය. විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත ශ්‍රවණාබාධිත සිසුන් සඳහා නර්තනය වැනි කලාත්මක විෂයයන් පූර්ණ අවධානය නොලැබී ඇති නමුත්, නව නර්තන උපක්‍රම භාවිත සහ සංවර්ධනය අතිශය වැදගත් බව පෙන්වා දෙයි. (Young Ha Park, 2008) ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ විශේෂ අධ්‍යාපන ආයතනයක ශ්‍රවණාබාධ සිසුන්ට ඉගැන්වූ නර්තන ක්‍රමවේද පිළිබඳ ප්‍රත්‍යයක අධ්‍යයනයක් මූලික අරමුණු කරගෙන මෙම අධ්‍යයනය සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ විශේෂ අධ්‍යාපන පාසලක් පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය ලෙස තෝරා ගනිමින්, Robert Yinගේ තනි සිද්ධි අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය යටතේ මෙම පර්යේෂණය ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ ශ්‍රවණාබාධිත සිසුන්ට ගුරුමාර්ගෝපදේශනය යටතේ භාවිත කරන විශේෂිත නර්තන ක්‍රම හඳුනා ගැනීමයි. පර්යේෂණ නියැදිය ලෙස ශ්‍රවණාබාධිත සිසුන් දහ දෙනෙකු හා නර්තනය ගුරුවරුන් තිදෙනෙකු පර්යේෂණය සඳහා තෝරාගන්නා ලදී. දත්ත රූප් කිරීම සඳහා සෘජු නිරීක්ෂණය, අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ සැසිවාර සහ නර්තන සැසිවල විවියෝ පටිගත කිරීම් ආදී ගුණාත්මක ක්‍රම භාවිත කරන ලදී. මේ ආකාරයට ගුණාත්මක දත්ත භාවිත කර තේමාගත විශ්ලේෂණය යටතේ දත්ත විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලදී. ඉගැන්වීමේ ශිල්ප ක්‍රම සිසුන්ට ශ්‍රවණය මත රඳා නොසිට ගුරුවරයා භෞතික නිරූපණයක් සහ දෘශ්‍ය ගණන් කිරීමක් ඉදිරිපත් කළ විට, එය ශ්‍රවණාබාධිත නර්තන ශිල්පීන්ට වලනය සහ රිද්මය වටහා ගැනීමට ඵලදායී ලෙස මඟ පෑදීය. පර්යේෂණයේදී හෙළිවූයේ, දෘශ්‍ය සංඥා, හස්ත සංඥා, ශරීර භාෂාව, නැවත නැවත පුහුණුවීම්, පොළව ස්පර්ශ කිරීම මත තාල සංඥා ලබාදීම සහ බෙර වාදනය මත පදනම් වූ දෘශ්‍ය සංඥා සහ අනුකරණ ක්‍රමවේද සාර්ථකව භාවිත කරන නර්තන උපක්‍රම වන බවයි. එම ක්‍රමවේද සිසුන්ගේ නර්තන කුසලතා, විශ්වාසය, සහභාගිත්වය හා සන්නිවේදන හැකියා වර්ධනය කිරීමට සුවිශේෂ කාර්යක්ෂීය කරන බව අධ්‍යයනයෙන් හෙළි විය. නර්තනය ඉගෙනීමේදී සිසුන් මුහුණදෙන ප්‍රධාන අභියෝග වන රිද්මය වටහා ගැනීමේ අපහසුව සහ ගුරු උපදෙස් තේරුම් ගැනීමේ අඩුකම, නිවැරදි ක්‍රමවේද භාවිතයෙන් යම් ලෙස සාර්ථකව හසුරුවිය හැකි බවද පෙන්වා දිය හැක. ශ්‍රවණාබාධිත නර්තන ශිල්පීන් සඳහා ඵලදායී ඉගෙනුම් පරිසරයක් ගොඩනඟා ඇති අතර එමඟින් නර්තන ශිල්පීන්ට ඔවුන්ගේ ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලියේ ඇති බාධක අඩු කරමින් ඵලදායී ලෙස නර්තනය ඉගෙන ගැනීමට හැකි බව අනාවරණය විය. එමනිසා මෙම නර්තන උපක්‍රම භාවිත කිරීම ශ්‍රවණාබාධ සහිත සිසුන්ගේ කුසලතා සහ නර්තනය ඔස්සේ තම භාවයන් සමාජයට ප්‍රකාශ කිරීමට සහ නර්තන කුසලතා ප්‍රදර්ශනය කිරීමේ හැකියාව සංවර්ධනයට දායක වන අතර ශ්‍රවණාබාධ සිසුන් සඳහා මෙය සුදුසු ආධ්‍යාපනික අත්දැකීමක් බවත් මෙම පර්යේෂණයෙන් නිගමනය කරයි.

ප්‍රමුඛ පද: ශ්‍රවණාබාධ සිසුන්, නර්තන කුසලතා, ප්‍රත්‍යයක අධ්‍යයනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රසාද සේතුංගගෙන් ලැබුණු උපදෙස් සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ඉතිහාසය විෂය ඉගෙනීම සඳහා පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය යොදාගැනීමේදී
දහවන ශ්‍රේණියේ ශිෂ්‍යයන් මුහුණදෙන අභියෝග පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

කේ.ඒ.ඒ. ඉසුරු ලක්මාල්
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19390@arts.pdn.ac.lk

ඉතිහාසය ඉගැන්වීමේදී පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රයවලට ප්‍රධාන ස්ථානයක් හිමිවේ. පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය අතර කාසි, සෙල්ලිපි, ස්මාරක සහ මැටි භාණ්ඩ වැනි දේවල් මගින් පුරාණ සංස්කෘතිය සහ දෛනික ජීවිතය පිළිබඳ වටිනා අවබෝධයක් ලබා දෙයි. එමනිසා පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය මගින් ඉතිහාසය ඉගෙන ගැනීමේදී සිසුන් මුහුණ දෙන අභියෝග හඳුනාගැනීමට සහ ඔවුන්ගේ අවබෝධය සහ සහභාගීත්වය වැඩිදියුණු කිරීමට ක්‍රම සොයා ගැනීමට කෙරෙහි මෙම අධ්‍යයනය සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව පර්යේෂණයේ අරමුණ වූයේ ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීමේදී භාවිත කරන පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය හඳුනා ගැනීම, ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලියේදී ඒවායේ වැදගත්කම තක්සේරු කිරීම, ඒවා අධ්‍යයනය කිරීමේදී සිසුන් මුහුණ දෙන ගැටලු පරීක්ෂා කිරීම සහ ඉගෙනුම් ප්‍රතිඵල වැඩි දියුණු කිරීමයි. අධ්‍යයන නියැදිය වශයෙන් පේරාදෙණිය කනිෂ්ඨ විද්‍යාලයේ ශිෂ්‍යයන් 50 සහ ගුරුවරුන් 10 යොදා ගන්නා ලදී ($n=60$). ගවේෂණාත්මක මිශ්‍ර පර්යේෂණ පිරිසැලැස්ම භාවිත කරන ලද අතර, ප්‍රශ්නාවලි සහ පන්ති කාමර නිරීක්ෂණ මගින් දත්ත රැස් කරන ලදී. විස්තරාත්මක සංඛ්‍යාන ක්‍රම භාවිතයෙන් ප්‍රමාණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණය කරන ලද අතර, තේමා විශ්ලේෂණය භාවිතයෙන් ගුණාත්මක දත්ත ඇගයීමට ලක් කරන ලදී. ඒ අනුව අවසානයේ පෙනී ගියේ ඉතිහාස පන්තිවලදී සිසුන්ට පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය හඳුන්වා දුන්නද, ඒවායේ අර්ථය සහ අදාළත්වය තේරුම් ගැනීමට ඔවුන්ට බොහෝ අභියෝගයන්ට ලක්වන්නට සිදු වූ බවයි. ඒ අතර 90% පමණ ප්‍රධාන අභියෝග තිබෙන බව පෙනී යන අතර සීමිත දෘශ්‍ය ද්‍රව්‍ය, සංකල්ප පැහැදිලි කිරීම්, ප්‍රායෝගික අත්දැකීම් නොමැතිකම සහ ප්‍රමාණවත් ගුරු මඟ පෙන්වීමක් නොමැතිකම ආදී ගැටලු හඳුනාගන්නා ලදී. සමස්තයක් ලෙස 30% ක පමණ ප්‍රමාණයක් පවතින විෂය කරුණු මගින් සිසුන්ට තම දැනුම වර්ධනය කර ගෙන ඇති බව පැහැදිලි විය. මෙම ගැටලු තිබියදීත්, සිසුන් පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය මගින් ඉගෙනීමට උනන්දුවක් දක්වන බව අනාවරණය වීණි. පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රයවලට ඉතිහාස අධ්‍යාපනය පොහොසත් කිරීමට විශාල කාර්යයක් පැවරී ඇති අතර, වත්මන් ඉගැන්වීමේ ක්‍රම සමඟ සම්බන්ධ වීමට උපකාර කිරීමේදී එලදායී නොවන බව අධ්‍යයනය නිගමනය මගින් පැහැදිලි විය. මෙයට පිළියමක් ලෙස මෙම උපාය මාර්ග මගින් පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය සිසුන්ට වඩාත් ප්‍රවේශ විය හැකි සහ තේරුම්ගත හැකි අයුරින් භාවිත කළ යුතු බව පෙනී ගිය අතර, අවසානයේ ඉතිහාසය පිළිබඳ ඔවුන්ගේ ඇති අවබෝධය සහ විෂය පිළිබඳ ඔවුන්ගේ ඇති උනන්දුව වැඩි දියුණු වූ බව නිගමනය විය.

ප්‍රමුඛ පද: පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය, ඉතිහාස අධ්‍යාපනය, අභියෝග, දහවන ශ්‍රේණියේ ශිෂ්‍යයන්

මෙම අධ්‍යනය සඳහාතික්ෂණ අනුකෝරළගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**අ.පො.ස උසස් පෙළ සඳහා විෂය ධාරා තෝරා ගැනීම් වල විවිධත්වය
පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් (මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරා ගත් 1AB වර්ගයේ
පාසල් ද්විත්වයක් ඇසුරින්)**

ඊ. ඩබ්ලිව්. ජී. එන්. සමන්මලී
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19657@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ අ.පො.ස උසස් පෙළ විභාගය දේශීය අධ්‍යාපන පද්ධතිය තුළ සුවිශේෂී සන්ධිස්ථානයකි. මෙහි දී විද්‍යා / ගණිත, කලා , වාණිජ , තාක්ෂණවේදය ලෙස ප්‍රධාන විෂය ධාරාවක් හතරක් හඳුන්වා දී ඇති අතර සිසුන්ට තම අභිමතය පරිදි එක් විෂය ධාරාවක් තෝරා ගැනීමට අවස්ථාව උදා වේ. එම විෂය ධාරා තෝරා ගැනීම , සිසුන්ගේ ඉදිරි අධ්‍යාපනික ගමන් මාර්ගය මෙන්ම වෘත්තීය ජීවිතය කෙරෙහි මූලික අධිකාරය සකසයි. අ.පො.ස උසස් පෙළ විෂය ධාරා තෝරා ගැනීම් වල විවිධත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම මූලික අරමුණ කර ගනිමින් අ.පො.ස උසස් පෙළ සඳහා එක් එක් විෂය ධාරා තෝරා ගන්නා සිසු ප්‍රමාණයන් සංඛ්‍යාත්මකව සොයා බැලීම , එක් එක් විෂය ධාරා තෝරා ගැනීම් කෙරෙහි සිසුන්ට බලපෑ හේතු සොයා බැලීම , එක් එක් විෂය ධාරා තෝරා ගැනීම් පිළිබඳ දෙමව්පියන්ගේ අදහස් හඳුනා ගැනීම හා එක් එක් විෂය ධාරා තෝරා ගැනීම් පිළිබඳ ගුරුවරුන්ගේ අදහස් හඳුනා ගැනීම සෙසු අරමුණු කොට ගනිමින් මෙම අධ්‍යයනය සිදු කරන ලදී . පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස මිශ්‍ර පර්යේෂණ ඵලමුම යටතේ එබ්බුණු / ගිල්ලු පිරිසැලසුම යොදා ගනිමින් දත්ත රැස් කොට විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ඒ සඳහා මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ මහනුවර අධ්‍යාපන කොට්ඨාසයේ 1 AB වර්ගයේ ගැහැණු සහ පිරිමි පාසල් දෙකක් සහේතුක හා පහසු නියැදිකරණ යටතේ තෝරා ගන්නා ලදී . දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලි , අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ පාසල් ලේඛන / වාර්තා භාවිතා කරන ලදී. පර්යේෂණ අනාවරණ තුළ එක් එක් විෂය ධාරා තෝරා ගෙන ඇති සිසු ප්‍රමාණ , ගැහැණු පාසල තුළ විද්‍යා / ගණිත - 38.6 % , කලා - 39.3 % , වාණිජ - 15.0 % , තාක්ෂණවේදය - 7.1 % ලෙසත් පිරිමි පාසල තුළ විද්‍යා / ගණිත - 35.0 % , වාණිජ - 24.0 % , කලා - 21.4 % , තාක්ෂණවේදය - 19.6 % ලෙසත් වාර්තා විය. (2024 / 2025 / 2026 වර්ෂ වල උසස් පෙළ සඳහා විෂය ධාරා තෝරා ගැනීම් අනුව) මෙහිදී ගැහැණු හා පිරිමි පාසල් දෙකෙහි සාපේක්ෂව වෙනස් ආකාරයේ විෂය තෝරා ගැනීමක් සිදු වන බව පැහැදිලි විය.යොදා ගත් නියැදිය මත පදනම්ව සිසුන්ගේ විෂය තෝරා ගැනීම් කෙරෙහි බලපෑ ප්‍රධාන සාධක හතරක් හඳුනා ගත හැකි විය. එහි දී සිසුන්ගේ පෞද්ගලික අභිමතය පරිදි (48%) , අ.පො.ස සාමාන්‍ය පෙල ප්‍රතිඵල පරිදි (31%) , දෙමව්පියන්ගේ කැමැත්ත පරිදි (15%) ගුරුවරුන්ගේ උපදෙස් පරිදි (6%) විෂය තෝරා ගැනීම් සිදු කර ඇති බව අනාවරණය විය. පවත් වන ලද අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා තුළින් අනාවරණය කර ගත් කරුණු කිහිපයකි . අනාගත වෘත්තීය අපේක්ෂාව සහ විෂය ධාරා සම්බන්ධයෙන් සමාජය තුළ පවතින ප්‍රතිමාන සිසුන්ගේ විෂය තේරීම් කෙරෙහි බලපෑ බව දෙමාපියන් සඳහන් කල ද ගුරුවරුන්ගේ අදහස වූයේ අ.පො.ස සාමාන්‍ය පෙල ප්‍රතිඵල මත පදනම් ව හා තම හැකියා විභවතා නිසි පරිදි හඳුනා නොගෙන සමාජය තුළ පවතින ප්‍රවණතාවයට අනුව යමින් සිසුන් විසින් විෂය ධාරා තෝරා ගැනීම් සිදු කරන බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: අ.පො.ස උසස් පෙළ,විෂය ධාරා ,තෝරා ගැනීම්, විවිධත්වය, අධ්‍යයනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා පී.ආර්.කේ.ඒ.විහාරණගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

කනිෂ්ඨ ද්විතියික ශ්‍රේණිවල භූගෝල විද්‍යා විෂය ඉගැන්වීමේදී ගුරුවරුන් විසින් භාවිත කරනු ලබන ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ඩබ්.ඩී.එන් විමලසිරි

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a191022@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ කනිෂ්ඨ ද්විතියික විෂයමාලාව වර්තමානයේදී ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රතිසංස්කරණයට අනුව භූගෝල විද්‍යා විෂය හර විෂයක් ලෙස හඳුන්වාදී ඇත. භූගෝල විද්‍යාව යනු මිනිසා හා පරිසරය අතර අන්තර් සම්බන්ධතාව පවත්වන යාවත්කාලීන හා ප්‍රායෝගික විෂයක් වෙයි. භූගෝල විද්‍යාව තුළ අන්තර්ගත නිපුණතා වර්ධනය කිරීම සඳහා ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද විශේෂ බලපෑමක් සිදු කරනු ලබයි. මෙම පර්යේෂණය මගින් කනිෂ්ඨ ද්විතියික ශ්‍රේණිවල භූගෝල විද්‍යා විෂය ගැනීමේදී ගුරුවරුන් විසින් භාවිත කරනු ලබන ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් සිදු කරන ලදී. මෙහි සුවිශේෂී අරමුණු වූයේ ගුරුවරුන් භාවිත කරන ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රම සොයා බැලීම, එම ක්‍රමවේද ගුරුවරුන් භාවිත කිරීමේදී සිසුන්ගේ සහභාගිත්වය සහ ගුරුවරුන් ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රම භාවිත කරන ආකාරයයි. මෙම පර්යේෂණය සිදුකිරීමේදී මිශ්‍ර පර්යේෂණ ඵලමුම යටතේ විස්තරාත්මක අනුක්‍රමික පිරිසැලැස්ම භාවිත කරන ලදී. පර්යේෂණ නියැදිය ලෙස උතුරු මැද පළාතේ, ගලෙන්බිඳුණුවැව කලාපයට අයත් තෝරා ගත් 1 AB හා 1C පාසල් දෙක සසම්භාවය නියැදිකරණය යටතේ කනිෂ්ඨ ද්විතියික ශ්‍රේණිවල සිසුන් එක් පාසලකින් 40 බැගින් සිසුන් 80ක් සහ එක් පාසලකින් භූගෝල විද්‍යා ගුරුවරුන් තිදෙනෙකු බැගින් ගුරුවරුන් 6ක් වන ලෙස යොදා ගනිමි. මෙහිදී පර්යේෂණ පිරිසැලැස්මට අදාළව ප්‍රථමයෙන් ප්‍රශ්නාවලි මගින් ප්‍රමාණාත්මක දත්ත රැස් කරමින් එය තවදුරටත් තහවුරු කර ගැනීම සඳහා නිරීක්ෂණ හා අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා යොදා ගනිමින් ගුණාත්මක දත්ත රැස් කර ගන්නා ලදී. පර්යේෂණය අනාවරණවලට අනුව 30%ක් දේශන ක්‍රමයද, 47%ක් සාකච්ඡා ක්‍රමයද මූලික කොට ගනිමින් ගුරුවරුන් ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රම භාවිත කරන නමුත් සිසුන් 29%ක් කණ්ඩායම් ක්‍රමයට හා 38% ක්‍රියාකාරකම් පාදක ඉගෙනුම් ක්‍රමයට වැඩි කැමැත්තක් දක්වන බව අනාවරණය විය. තවද ගුරුවරුන් 56% සිතියම් හා 60% රූප සටහන් බහුල වශයෙන් යොදා ගන්නා අතර, 12.5% අඩු ප්‍රතිශතයකින් වීඩියෝ ආදී නව තාක්ෂණික ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් උපකරණ භාවිත කරන බවක් පෙනුණි. ගුරුවරුන් විසින් පෙන්වා දෙනු ලැබුයේ තාක්ෂණික ගැටලු, ප්‍රායෝගික උපකරණ නොමැති වීම, කාලවිච්ඡේදයක කාලය සීමා වීම, තාක්ෂණික ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රම හා උපකරණ අවම ලෙස භාවිතයට පවතින අභියෝගයක් ලෙසය. ඒ අනුව යාවත්කාලීන ප්‍රායෝගිකව ඉගැන්වීමට අවශ්‍ය භූගෝල විද්‍යා විෂය ගුරුවරුන් ඒකාකාරී බවකින් යුක්තව ගුරු කේන්ද්‍රයේ ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් රටාව අනුගමනය කරමින් අවම සම්පත් භාවිතයෙන් ශිෂ්‍ය සහභාගිත්වයද අවම ලෙස යොදා ගනිමින් ඉගෙනුම ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සිදුකරන බව නිගමනය විය.

ප්‍රමුඛ පද : කනිෂ්ඨ ද්විතියික ශ්‍රේණි, භූගෝල විද්‍යා විෂය, ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා පී.ආර්.කේ. ඒ විකාරනගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

තොරතුරු සන්නිවේදන හා තාක්ෂණ විෂයේ විෂය අරමුණු සාක්ෂාත් වන පරිදි ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සකස් වී ඇති ආකාරය පිළිබඳ (පුත්තලම් දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් පාසල් තුනක 7 ශ්‍රේණියේ සිසුන් ඇසුරින්) කෙරෙන ප්‍රත්‍යයෙක අධ්‍යයනයක්

ඩබ්.එන්.එම්.එස්. සමල්කා සුභාෂිණි
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19656@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විෂය ගුණාත්මක මට්ටමකින් ශිෂ්‍යයා වෙත ලබා දීම අරමුණු කරගෙන ඒ ඒ විෂයට අදාළව විෂය අරමුණු මාලාවක් හඳුන්වා දී ඇත. එලෙස තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය විෂය ඉගැන්වීමේදී සාධනය කරගත යුතු විෂය අරමුණු ත්‍රිත්වයක් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය විසින් හඳුන්වා දී ඇත. ඒවා සැබෑ වශයෙන්ම සාක්ෂාත් වන පරිදි ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සකස් වී තිබෙනවාද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මූලික අරමුණ කර ගනිමින් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය 07 ශ්‍රේණිය විෂයමාලා අන්තර්ගතය හා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂය අරමුණු අතර පවතින සම්බන්ධතාවය අධ්‍යයනය කිරීම, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂය අරමුණු ඉගැනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේදී විෂය මාලාවේ න්‍යායාත්මක හා ප්‍රායෝගික අංශය තුළ ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම, ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය තුළ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂය අරමුණු ඉටුවීමට ඇති අභියෝග අධ්‍යයනය කිරීම සෙසු අරමුණු කොට ගනිමින් මෙම ප්‍රත්‍යයෙක අධ්‍යයනය සිදු කරන ලදී. මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය භාවිතයෙන් සිදු කළ මෙම පර්යේෂණයට පුත්තලම් දිස්ත්‍රික්කයේ ආණමඩුව අධ්‍යාපන කොට්ඨාසයේ 1AB, 1C හා 2 වර්ගයේ පාසල් ත්‍රිත්වයක සිසුන් 60ක් හා ගුරුවරුන් 6 දෙනෙකු පහසු නියදිකරණය යටතේ තෝරාගෙන අදාළ පාර්ශව වෙතින් අවසර ලබා ගෙන දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ, ශිෂ්‍යයා ලකුණු වාර්තා, ගුරුවරුන්ගේ පාඩම් සටහන් පොත්, ලොග් පොත් ආදිය යොදා ගන්නා ලදී. එලෙස රැස් කරගත් ප්‍රමාණාත්මක දත්ත එක්සෙල් මෘදුකාංගය භාවිතයෙන් හා ගුණාත්මක දත්ත තේමා විශ්ලේෂණය යටතේද ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කර විශ්ලේෂණය කරන ලදී. පළමු අරමුණට ගුණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණයෙන් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂය අරමුණු 07 ශ්‍රේණිය තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය විෂයමාලාවට අයත් පාඩම් සියල්ලම සමග සමපාථ වන වග සනාථ විය. දෙවන හා තුන්වන අරමුණ තුළදී ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක ලෙස දත්ත විශ්ලේෂණය කළ අතර ගුණාත්මක විශ්ලේෂණයේදී විෂයමාලාවේ න්‍යායාත්මක මෙන්ම ප්‍රායෝගික අංශ ද්විත්වයම පාසල් 3 මට්ටම් තුනක බව තහවුරු විය. එය තවදුරටත් ප්‍රමාණාත්මක දත්ත යටතේ සනාථ කරමින් 1෮ පාසලේ විෂය අරමුණු ගුරුවරුන්ගෙන් න්‍යායාත්මකව ඉටු වීම 84% හා ප්‍රායෝගිකව 92% ද 1ක පාසලෙන් 67% හා 62% ද 2 වර්ගයේ පාසලෙන් 35% හා 19% ද පෙන්නුම් කරන ලදී. එසේම සිසුන්ගෙන් ලබා ගත් දත්ත වලට අනුව පාසල් ත්‍රිත්වයේ විෂය අරමුණු ඉටුවීම න්‍යායාත්මකව 1෮ පාසලේ 88% හා ප්‍රායෝගිකව 92% ද 1ක පාසලේ 66% හා 66% ද 2 වර්ගයේ පාසලේ 31% හා 22% ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී. අනතුරුව පාසල් ත්‍රිත්වයේ එය ආකාර තුනකට ක්‍රියාත්මක වීමට හේතු වූ අභියෝගද හඳුනා ගන්නා ලදී. සමස්ථයක් ලෙස ගත් විට විෂය අරමුණු 100% සමපාථ වන ලෙස විෂයමාලාව සකස් කර තිබුනත් 1෮ වර්ගයේ පාසල ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේදී තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය විෂයේ විෂය අරමුණු ඉටුවීම ඉහළ ධනාත්මක මට්ටමකින්ද 1C පාසල මධ්‍යස්ථ ධනාත්මක මට්ටමකින්ද 2 වර්ගයේ පාසල පහළ මට්ටමකින්ද සාක්ෂාත් කර ගනියි.

ප්‍රමුඛ පද: තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය, විෂය අරමුණු , ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සතුන්තලා යටිගම්මන ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ ශාස්ත්‍ර පීඨයේ පාඨමාලා හදාරන විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන්ගේ අත්දැකීම් පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ඒ.ඒ.ඒ.කේ. චතුරංග
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19093@arts.pdn.ac.lk

අධ්‍යාපනය වනාහි මූලික මිනිස් අයිතිවාසිකමකි. ඒ අනුව සාමාන්‍ය සිසුන්ට සාපේක්ෂව විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන්ටද එක ලෙසම අධ්‍යාපනය ලැබීමේ අයිතිය තහවුරු විය යුතුය. ශ්‍රී ලංකාවේ උසස් අධ්‍යාපන පද්ධතියෙහි විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන්ට සාමාන්‍ය සිසුන් හා සමාන අධ්‍යාපන අයිතීන් හිමිවන්නේද යන ගැටලු සහගත තත්ත්වයක් පවතී. පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය යනු ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛතම විශ්වවිද්‍යාලයක් වන අතර, එහිදී විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන්ට ගුණාත්මක අධ්‍යයන පරිසරයක් නිර්මාණය වී තිබේද යන්න පිරික්සිය යුතු වේ. ඒ අනුව පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ ශාස්ත්‍ර පීඨයේ පාඨමාලා හදාරන විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන් සඳහා ගුණාත්මක අධ්‍යයන පරිසරයක් තිබේද යන්න එම සිසුන්ගේ අත්දැකීම් මගින් පරීක්ෂා කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ වේ. මෙම අරමුණ සාක්ෂාත් කරලීම සඳහා ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය යටතේ පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ ශාස්ත්‍ර පීඨයේ විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන් විසිදෙනෙකු අරමුණු ගත නියැදි ක්‍රමය මගින් සම්මුඛ සාකච්ඡා හා නිරීක්ෂණ යන ක්‍රම යටතේ දත්ත එකතු කරගනිමින් එම දත්ත තේමා ලෙස බෙදා දක්වා විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලදී. මෙම දත්ත විශ්ලේෂණය මගින් ලැබුණු ප්‍රතිඵල අනුව ශාස්ත්‍ර පීඨයේ විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන් සඳහා විශේෂ අවස්ථා සලසා දෙමින් සාමාන්‍ය සිසුන් එක ට මුසු කරමින් වඩා හිතකාමී අන්තර්කරණ පරිසරයක් තුළ ගුණාත්මක අධ්‍යාපනයක් ලබා දීමට ඉඩ හසර වෙන් කරලීමට උත්සාහ දරා ඇති බව පැහැදිලි වේ. මේ සඳහා විශේෂ අවශ්‍යතා සම්පත් මධ්‍යස්ථානයද සැලකිය යුතු මෙහෙයක් කරමින් පවතී. එසේ වුවද මෙම සිසුන් සඳහා තවදුරටත් මුහුණදීමට සිදුව ඇති ගැටලු කිහිපයක් හඳුනාගෙන තිබේ. ඒ අතර පුස්තකායල වැනි ස්ථාන සඳහා ප්‍රවේශවීමේ හැකියාව අසීරු වීම, විෂය බාහිර ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සම්බන්ධවීමේ හැකියාව හීන වී තිබීම, තාක්ෂණික දැනුම දීමට සුදුසු මානව සම්පත් නොතිබීම හා ඇතැම් විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපත්තවල දුර්වලතා යන ඒවා ප්‍රධාන වේ. මේ ගැටලු සඳහා විසදුම් මෙම අධ්‍යයනය මගින් යෝජනා කර ඇති අතර, එමගින් පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන්ට ගුණාත්මක අධ්‍යයන පරිසරයක් නිර්මාණය කළ හැකි වේ.

ප්‍රමුඛ පද: විශ්ව විද්‍යාලය, විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත සිසුන්, අත්දැකීම්

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සකුන්තලා යටිගම්මනගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**අවම පහසුකම් සහිත පාසල්වල දරුවන්ට ආහාර ලබා දීමේ වැඩසටහන
ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

කේ.ඒ.ඩී.එම්. ධර්මප්‍රිය

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19123@arts.pdn.ac.lk

මිනිසා උපතේ සිට මරණය දක්වාම අඛණ්ඩව අධ්‍යාපනයේ නිරත වන අතර, මේ නිසාම අධ්‍යාපනය යනු යාවජීව ක්‍රියාවලියක් ලෙස පෙන්වා දිය හැකිය. වර්තමානයේදී සියලු ක්ෂේත්‍ර අභිබවා ඉදිරියට පැමිණීමට අධ්‍යාපනයට හැකියාව ලැබී තිබේ. මේ නිසාම අද වන විට බොහෝ දෙනෙකු අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය හා සම්බන්ධ විවිධ පර්යේෂණ කිරීමට වැඩි වශයෙන් පෙළඹී තිබේ. ඒ අනුව සියලුම පාසල් දරුවන්ට අධ්‍යාපනයේදී සමාන අවස්ථා සලසා දීම පදනම් කර ගෙන විවිධ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක වන අතර, ඒ අතරින් අවම පහසුකම් සහිත පාසල් තෝරාගෙන ඒවයෙහි ඉගෙනුම ලබන දරු දැරියන්ට ආහාර ලබා දීමේ වැඩසටහන් සංවිධානය කර තිබේ. ඒ අනුව මාගේ මෙම පර්යේෂණයේ සුවිශේෂී අරමුණු වනුයේ අවම පහසුකම් සහිත පාසල්වල දරුවන්ට ආහාර වේලක් ලබා දීම ඔස්සේ රජය බලාපොරොත්තු වන අරමුණු මොනවාදැයි විමසා බැලීම, මෙලෙස ආහාර වේලක් ලබා දීම ගැන ගුරුවරුන්ගේ හා දෙමාපියන්ගේ අදහස් විමසා බැලීම, හා මෙම වැඩසටහන සංවර්ධනය කර ගැනීමට එක් කර ගත හැකි තවත් සාධක තිබේදැයි සොයා බැලීමයි. මේ සඳහා මා විසින් ප්‍රයෝජන අධ්‍යයනය පිරිසැලසුම යොදා ගන්නා ලදී. මෙම පර්යේෂණය සඳහා යටිනුවර අධ්‍යාපන කලාපයේ 2 වර්ගයේ පාසලක් තෝරා ගත් අතර, අධ්‍යයන නියදිය ලෙස පාසලේ විදුහල්පතිතුමිය ඇතුළුව ගුරුවරුන් හතරදෙනෙකු, සිසුන් හතරදෙනෙකු, සිසුන්ගේ දෙමාපියන් දෙදෙනෙකු හා ආහාර සැපයුම්කරුවන් දෙදෙනෙකු මේ සඳහා තෝරා ගත් අතර, අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය යටතේ ලබා ගත් දත්ත ගුණාත්මක ක්‍රමවේදයක් යටතේ විශ්ලේෂණය කරන ලදී. මේ වැඩසටහන ඔස්සේ, රජය විසින් සියලු පැතිකඩවලින් සපිරී සිසුවෙකු නිර්මාණය කිරීමට උත්සාහ ගන්නා බවත්, ගුරුවරුන් පන්ති කාමරයේදී සිසුන්ගේ අවධානය ඉගෙනුම් ඉගෙන්වීම් ක්‍රියාවලියට අඛණ්ඩව පවත්වා ගන්නා බවත්, දෙමාපියන් දරුවන්ගේ පෝෂණ අවශ්‍යතා නිසිලෙස ඉටු වීමත් සිදු වන බවට අපේක්ෂා කරන බවත් අනාවරණය විය. එසේම ලබා ගත් දත්තවලින් අනාවරනය වූයේ මෙම වැඩසටහන තවත් සාර්ථක කර ගැනීමට ආහාර සැපයුම්කරුවන්ගේ ගෙවීම් නිසි පරිදි, නියමිත දිනවලදී ලබා දීම, ආහාර සිසුන්ට බෙදා දීමට ඉඩකඩ ඇති ස්ථානයක් ලබා දීම, ආහාරවල රසය පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් ලබා දීම, සිසුන්ට ආහාර සැපයීමට සුදුසු තවත් අමතර ආහාර සපයන්නෙක් පාසල සමග සම්බන්ධ කරගෙන සිටීම ආදිය එක් කර ගැනීම මගින් රජය අපේක්ෂා කරන අරමුණු කරා ළඟා වීමට හැකියාව ලැබෙන බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: අවම පහසුකම් සහිත පාසල්, ආහාර සැපයුම්කරුවන්, පෝෂණය, දැනුවත්භාවය

මෙම අධ්‍යයන සඳහා පී.ආර්.කේ.ඒ විතාරණගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ජ්‍යෙෂ්ඨ ද්විතීයික ශ්‍රේණිවල ශිෂ්‍යයන් විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වීම පිළිබඳව සිදු කරන ප්‍රත්‍යයෙක අධ්‍යයනයක්

බී.එච්.සී.සමරනායක
අධ්‍යාපනවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19662@arts.pdn.ac.lk

විභාග කේන්ද්‍රීය අධ්‍යාපන රටාවක් සමඟ 10 සහ 11 ශ්‍රේණිවල ශිෂ්‍යයන් මුහුණ දෙන ප්‍රධාන ගැටලුවක් ලෙස විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සහභාගි වීම දැක්විය හැකිය. විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම් සිසුන්ගේ ආධ්‍යාපනික, සාමාජීය, චිත්තවේගීය සහ ශාරීරික සංවර්ධනයට අත්‍යවශ්‍ය දායකත්වයක් සපයයි. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ 10 සහ 11 ශ්‍රේණිවල ශිෂ්‍යයන් විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම්වල නිරත වීම පිළිබඳව ගැඹුරින් අධ්‍යයනය කිරීමයි. පාසල තුළ ක්‍රියාත්මකවන විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම් මොනවාද? ඒ පිළිබඳව ශිෂ්‍යයන්ගේ අදහස් මොනවාද? ගුරුවරුන්ගේ අදහස් මොනවාද? සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ඇතිවන අභියෝග මොනවාද? යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි සුවිශේෂී අරමුණු වේ. මෙහිදී ගුණාත්මක පර්යේෂණ ඵලදායී යටතේ ප්‍රත්‍යයෙක අධ්‍යයන පරිසැලසුම යොදා ගත් අතර, ඒ සඳහා අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය වශයෙන් යොදා ගනු ලැබුවේ මධ්‍යම පළාතේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරා ගත් පාසලකි. අධ්‍යයන සඳහා අරමුණු සහගත නියැදිය යටතේ සිසුන් 60ක් සහ ගුරුවරුන් 10ක් වන සේ නියැදිය ඒකක 70ක් තෝරාගෙන ඇත. දත්ත රැස් කිරීම සඳහා සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රශ්නාවලි සහ නිරීක්ෂණ භාවිත කරන ලදී. අධ්‍යයනය මගින් අනාවරණය වූයේ තෝරා ගත් පාසලෙහි ශිෂ්‍යයන් විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සහභාගි වීම අවම මට්ටමක පවතින බව යි. පර්යේෂණ අනාවරණවලට අනුව විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම් සඳහා ශිෂ්‍යයන්ගේ සහභාගි වීම 42.22%ක් ප්‍රතිශතයක්වන අතර, ශිෂ්‍යයාවන්ගේ ප්‍රතිශතය 40%ක් විය. පර්යේෂණ අනාවරණවලින් ශිෂ්‍යයන් විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සහභාගි නොවීම සඳහා හේතු රැසක් බලපා ඇත. ගුරුවරුන්ගේ අදහස්වලට අනුව ප්‍රධාන හේතුව වූයේ දෙමව්පියන්ගේ උනන්දුව අවම වීම හා කාලය කළමනාකරණය කර ගැනීමට නොහැකි වීමයි. එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස ශිෂ්‍යයන් 37%ක් සහ ශිෂ්‍යයාවන් 53.33%කි. ඊට අමතරව විභාග කේන්ද්‍රීය අධ්‍යාපන රටාව, විෂය පරාසය පුළුල්වීම, අතිරේක පන්ති පසුපස හඹා යාමේ මානසිකත්වය වැනි හේතුද දැක ගත හැකිවිය. මෙම සියලු සාධක විශ්ලේෂණය කිරීමේදී විද්‍යමාන වූයේ, ජ්‍යෙෂ්ඨ ද්විතීයික මට්ටමේ ශිෂ්‍යයන් විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සහභාගි වීම අවම මට්ටමක පවතින අතර, ඒ සඳහා ඉහත සාධක සෘජු බලපෑමක් ඇති කරන බවයි. ශිෂ්‍යයන්ගේ මෙන්ම දෙමව්පියන්ගේ ආකල්ප සංවර්ධනය කිරීම සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සිදු කිරීම යෝග්‍ය බව අධ්‍යයනයෙන් අනාවරණය විය. මෙහි ප්‍රතිඵල පාසල් පාලනාධිකාරියට, ගුරුවරුන්ට සහ අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්ට විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම් වඩාත් ඵලදායී ලෙස සැලසුම් කිරීමට සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය තොරතුරු සහ නිර්දේශ ලබා දෙනු ඇත.

ප්‍රමුඛ පද : විෂය සමගාමී ක්‍රියාකාරකම්, 10 සහ 11 වසරවල ශිෂ්‍යයන්, ගුරුවරුන්, අභියෝග

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා පී.ආර්.කේ. විචාරණගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

කනිෂ්ඨ ද්විතීයික අංශයේ සිසුන් තුළ සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍ය, ප්‍රියජනක විෂයක් කිරීමෙහිලා ගුරුවරුන් විසින් භාවිත කරනු ලබන ක්‍රමවේද පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

එච්. එම්. එස්. එස්. බණ්ඩාර
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණි විශ්ව විද්‍යාලය
a19061@arts.pdn.ac.lk

සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍යය යනු ජාතික අධ්‍යාපන ව්‍යුහයේ මූලික ස්ථානයක් රඳවාගෙන ඇති බුද්ධිමය හා සංස්කෘතික වටිනාකමක් ඇති විෂයක් ලෙස සැලකේ. කෙසේ වෙතත්, වර්තමානය වන විටදී, කනිෂ්ඨ ද්විතීයික අංශයෙහි සිසුන් අතර මෙම විෂයය පිළිබඳ උනන්දුව අඩුවීමක් නිරීක්ෂණය වේ. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ සිසුන්ගේ බුද්ධිමය, සාමාජීය ක්‍රියාකාරකම් ඔස්සේ සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍යය විෂය පිළිබඳ ප්‍රියජනකතාවයක් ඇති කරවීමට ගුරුවරුන් විසින් භාවිත කරනු ලබන ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද හඳුනා ගැනීමයි. මෙම පර්යේෂණය මගින් සිසුන්ගේ විෂය පිළිබඳ උනන්දුවේ ස්වභාවය, සිංහල භාෂා සාහිත්‍යය පිළිබඳ ශිෂ්‍ය රුචිකත්වය වර්ධනය උදෙසා උපකාරී වන ක්‍රමවේද, වර්තමාන ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේදවල ස්වභාවය, මෙන්ම ප්‍රියජනක විෂයක් ලෙස සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍යය ඉගැන්වීම උදෙසා සිදුකළ හැකි යෝග්‍ය ක්‍රමවේද පිළිබඳව විමර්ශනය කෙරේ. මෙකී අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම උදෙසා, ගවේෂණාත්මක අනුක්‍රමික සැලසුමක් අනුගමනය කරමින් මිශ්‍ර පර්යේෂණ ප්‍රවේශය අනුගමනය කරන ලදී. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් පාසලක හය සහ හත ශ්‍රේණිවල සිසුන් විසිහයදෙනෙක්, සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍යය උගන්වන ගුරුවරු දෙදෙනෙකු, අංශභාර ප්‍රධානියෙකු සහ විදුහල්පතිවරයෙකු (N=30) අරමුණු කරගත් නියැදියක් භාවිත කරමින් මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. දත්ත රැස් කිරීමේ උපකරණවලට ගුරුවරුන් සඳහා අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ පරීක්ෂණ සහ සිසුන් සඳහා ව්‍යුහගත ප්‍රශ්නාවලියක් ඇතුළත් විය. ප්‍රතිඵලවලින් හෙළි වූයේ සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමවලට ශිෂ්‍ය සහභාගීත්වය අඩු නමුත් ප්‍රියජනක ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද උදෙසා ප්‍රශ්නාවලිවලින් 45%ක් පමණ ප්‍රවීණතාවක් පෙන්නුම් කරන බවයි. විශේෂයෙන්ම නව තාක්ෂණික ක්‍රමවේද උදෙසා 55%ක ප්‍රවීණතාවක් සහ ඉහළ අභිප්‍රේරණයක් පෙන්නුම් කරන්නට විය. කනන්දර කීම, භූමිකා නිරූපණය, දෘශ්‍ය ආධාරක සහ තාක්ෂණය ඒකාබද්ධ කිරීම වැනි අන්තර්ක්‍රියාකාරී ඉගැන්වීමේ උපාය මාර්ග ශිෂ්‍ය කේන්ද්‍රීය ක්‍රම, සන්දර්භීය ඉගැන්වීමේ පිළිවෙත් ශිෂ්‍ය උනන්දුව ඉහළ නැංවීමට හේතුවිය. අවසාන වශයෙන්, කනිෂ්ඨ ද්විතීයික අංශයෙහි සිසුන් අතර සිංහල භාෂාව සහ සාහිත්‍යය ප්‍රියජනක විෂයක් කිරීමෙහිලා නව්‍ය, ශිෂ්‍ය-හිතකාමී ආධ්‍යාපනික ප්‍රවේශයන් භාවිත කිරීමේ වැදගත්කම අධ්‍යයනය අවධාරණය කරයි. මෙම පර්යේෂණයෙන් සිසුන්ට සිංහල භාෂාව හා සාහිත්‍යය ප්‍රියජනක විෂයක් කිරීමෙහිලා නවෝත්පාදනමය, සිසු මූලික ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වන බවද අනාවරණය විය. වර්ත නිරූපණය, තාක්ෂණය සහ දෘශ්‍ය උපාංග භාවිතය සිසුන්ගේ ක්‍රියාශීලී සහභාගීත්වය වැඩි කරයි. අර්ථවත්ව සැලසුම් කළ ඉගැන්වීම් ක්‍රම සිසුන්ගේ ජීවන අත්දැකීම් හා සම්බන්ධ වන විට සිසුන් ඉගෙනීමට ආකර්ෂණය වේ. එබැවින් සිංහල විෂයය සජීවී කර ගැනීම සඳහා ගුරුවරුන් නවීන හා ශිෂ්‍ය කේන්ද්‍රීය ක්‍රමවේද යෙදිය යුතුය.

ප්‍රමුඛ පද: සිංහල භාෂාව සාහිත්‍යය, ප්‍රියජනක ඉගැන්වීම් ක්‍රම, ශිෂ්‍ය උනන්දුව, කනිෂ්ඨ ද්විතීයික

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා තීක්ෂණ අතුකෝරළ ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**7 ශ්‍රේණියේ ගණිතය විෂය ඉගෙනුම් ඉගැන්වීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා
STEAM අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදය යොදා ගැනීම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක
අධ්‍යයනයක්**

කේ.එච් .එච්. කේ හේවාචිතාන
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව , පේරාදෙණි විශ්වවිද්‍යාලය.
a19269@arts.pdn.ac.lk

මෙම අධ්‍යයනය මගින් STEAM ඉගෙනුම් ප්‍රවේශය යොදාගනිමින් ගණිතයේ විෂය ඉගැන්වීම පිළිබඳ ගවේෂණය කෙරිණි. එහිදී STEAM අධ්‍යයන ප්‍රවේශය ඔස්සේ ගණිතයේ විෂය වඩාත් සාර්ථක කර ගැනීමට ගුරුවරයාට කරනු ලබන යෝජනා හා එහි ඇති අභියෝග විමර්ශනය කරන ලදී. එහිදී මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ මහනුවර අධ්‍යාපන කලාපයට අයත් පාසල් තුනක් යොදා ගනිමින් පර්යේෂණයට අවශ්‍ය දත්ත රැස් කරන ලදී. මෙහිදී මූලිකව මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ එබ්බණු/ ගිල්ලු / අන්තර්ගත පිරිසැලැස්ම යොදා ගැනිණි. එහිදී මූලිකව පාසලේ තුනේ ශිෂ්‍යයන් තිස් දෙනෙකුගෙන් ප්‍රශ්නාවලි ඔස්සේ දත්ත ලබා ගත් අතර, පාසල් පන්ති කාමර නිරීක්ෂණය මගින්ද දත්ත රැස්කරන ලදී. පර්යේෂණ ක්‍රියාවලියේදී මූලික පියවර ලෙස නිරීක්ෂණය ඔස්සේ හත ශ්‍රේණියේ පන්ති කාමර නිරීක්ෂණය කළ අතර, එහිදී පෙන්නුම් කෙරුණේ ගණිතයේ විෂයේදී STEAM ක්‍රමවේදයන් මගින් ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය සිදු නොවන බවයි. මෙහිදී ගණිතයේ විෂය ඉගැන්වීමේදී STEAM යොදා ගැනීම පිළිබඳව ගුරුවරයාගේ සංජානනය අවම මට්ටමක පවතී. එසේ වීමට හේතු ලෙස, විෂය මාලාවේ ගැටලු, ඉගෙනුම් කාලයේ ඇති ගැටලු, ගුරුවරයාගේ දැනුම යාවත්කාලීන නොවීම, පන්ති කාමරයේ සම්පත් ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියට ප්‍රමාණවත් නොවීම යන ගැටලු හඳුනාගත හැකි විය. මෙම තත්ත්වයන්ට විසඳුම් ලෙස, විෂය මාලාව යාවත්කාලීන කිරීමේ අවශ්‍යතාව, ගුරුවරයාගේ දැනුම යාවත්කාලීන කිරීමේ අවශ්‍යතාව, පන්ති කාමරවල භෞතික තත්ත්වයන් ගොඩනැගීමේ අවශ්‍යතාව, ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලියේදී පාඩම් සටන් ඔස්සේ ඉගැන්වීම සිදුකිරීමේ අවශ්‍යතාවය ආදී යෝජනා ඉදිරිපත් කළ හැකිය. මෙම STEAM ක්‍රමය ගණිතය විෂය ඉගැන්වීමේ ක්‍රියාවලියට යොදා ගැනීම පිළිබඳව පර්යේෂණය ඔස්සේ, අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියට අදාළව ප්‍රතිසංස්කරණ මගින් මෙම යෝජනා යොදා ගැනීමට හැකිවීම, ගණිතයේ විෂය සංවර්ධනයට අවශ්‍ය වන යෝජනා පිළිබඳ මඟපෙන්වීම මෙන්ම ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ට ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේදී දැනුම ලබා ගත හැකි බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ගණිතය, STEAM, ගුරුවරයා, ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සමරකෝන් බණ්ඩාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

වතු ආශ්‍රිත ළමුන්ගේ මූලික අධ්‍යාපනය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනය

එම්.එච්.මධුහාමිනි

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තුමේන්තුව, ජේරදෙනි විශ්වවිද්‍යාලය

a19414@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ වතුකරයේ ළමුන්ගේ ආධ්‍යාපන අභියෝග දීර්ඝ කාලයක සිට ජාතික සංවර්ධනයට බලපාන ප්‍රධාන සාධකයක් වී ඇති අතර, මෙම ළමුන් අද්විතීය සමාජ-ආර්ථික හා සංස්කෘතික සන්දර්භයක ජීවත් වන බැවින් එය ඔවුන්ගේ 1-5 ශ්‍රේණි දක්වා වූ මූලික අධ්‍යාපනයට සෘජුවම බලපායි. ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපන පද්ධතියේ මූලික අධ්‍යාපනය දරුවෙකුගේ සමස්ත අධ්‍යාපන ගමනට අත්‍යවශ්‍ය පදනම සපයයි. වතු ආශ්‍රිතව බොහෝ දුරට සමාජ - ආර්ථික ගැටලු රැසක් පවතින බැවින් ඒ පිළිබඳ සොයා බැලීම කාලීන අවශ්‍යතාවකි. මෙම අධ්‍යයනයේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ අතුරලිය ප්‍රදේශීය බල ප්‍රදේශයේ පවතින එක් ග්‍රාමයක වතු ආශ්‍රිත ළමුන්ගේ මූලික අධ්‍යාපන තත්ත්වය විමර්ශනය කිරීම වේ. ඒ සඳහා ගුණාත්මක ප්‍රවේශය යටතේ ප්‍රත්‍යයක අධ්‍යයන පිරිසැලසුම යොදා ගන්නා ලදී. මෙහිදී පයමිණ භූමිය පහසු නියැදිකරණ ක්‍රමය යටතේ තෝරා ගත් අතර දත්ත රැස් කිරීමේ ක්‍රමවේද ලෙස අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා, සහභාගීත්ව නිරීක්ෂණ හා ලේඛන රැස් කරනු ලැබීය. මෙම අධ්‍යයනයෙන් හෙළි වූයේ උතුරුමුත්ත ප්‍රදේශයේ වතු ආශ්‍රිත පාසල්වල සම්පත් උනතා ප්‍රමාණවත් නොවන පන්ති කාමර, පුස්තකාලය සහ ගුරු හිඟය 1-5 ශ්‍රේණිවල ළමුන්ගේ මූලික අධ්‍යාපනයට සෘණාත්මකව බලපාන බවයි. පවුල් මගින් සිදුවන බලපෑම විශ්ලේෂණය කිරීමේදී, දෙමාපියන්ගේ අඩු අධ්‍යාපන මට්ටම්, අඩු ආදායම්, දෙමාපියන්ගේ දරිද්‍රතාව, ළමා ශ්‍රමය සඳහා යොමු වීමේ ප්‍රවණතාව, සහ ප්‍රමාණවත් සෞඛ්‍ය හා පෝෂණ පහසුකම් නොමැතිකම සහ නිවෙස්වල අධ්‍යාපන කටයුතු සඳහා ප්‍රමාණවත් ඉඩ පහසුකම් නොමැතිකම ළමුන්ගේ ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලියට සෘජුවම බාධා පමුණුවන බව අනාවරණය විය. තවද, නිරීක්ෂණ දත්ත විශ්ලේෂණය මඟින් භාෂාමය බාධක (ප්‍රධාන ධාරාවේ සිංහල මාධ්‍ය පාසල්වලට ප්‍රවේශ වීමේ අපහසුතා) සහ ප්‍රධාන ධාරාවේ සමාජය සමඟ ඇති සංස්කෘතික වෙනස්කම් ළමුන්ගේ ඉගෙනුම් ක්‍රියාවලියට සහ සමාජ අන්තර්ක්‍රියාවට බලපාන බව නිරීක්ෂණය විය. මෙහිදී වතු ආශ්‍රිත ළමුන්ගේ මූලික අධ්‍යාපනය සඳහා බලපාන සාධක රාශියක් ඇති බව තහවුරු වූ අතර මෙම ගැටලුවලට විසඳුම් ලෙස භෞතික සම්පත් සංවර්ධනය, ගුරු පුහුණුව වැඩි දියුණු කිරීම, සමාජ-ආර්ථික සහන වැඩසටහන් (ශිෂ්‍යත්ව, පෝෂණ වැඩසටහන්), සහ බහුවිධ සංස්කෘතික අවබෝධය ප්‍රවර්ධනය කිරීම වැනි ප්‍රායෝගික ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අවශ්‍යතාව ආදී කරුණු වර්ධනය දැක්විය හැකි ය.

ප්‍රමුඛ පද: වතු ආශ්‍රිත අධ්‍යාපනය, මූලික අධ්‍යාපනය 1-5 ශ්‍රේණි, සිද්ධි අධ්‍යයනය, පවුල් බලපෑම්, සමාජ-ආර්ථික බලපෑම්, ගැටලු මඟහරවා ගැනීම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා පී.ආර්.කේ.ඒ.විතාරණගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

කනිෂ්ඨ ද්විතීයික අංශයට හඳුන්වා දුන් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂය ඉගැන්වීමේ දී ප්‍රායෝගික වැඩ උපයෝගී කරගන්නා ආකාරය විමසා බැලීම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් (මතුගම අධ්‍යාපන කලාපය ඇසුරින්)

එම්.එස්.ටී ප්‍රනාන්දු
අධ්‍යාපන විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19193@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලාංකික දරුවන්ගේ 21 වන සියවසට අයත් තාක්ෂණික කුසලතාව වර්ධනය කිරීම සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂය නව විෂය නිර්දේශයක් සහිතව ජාතික ප්‍රතිපත්තිවලට එකඟව 2018 වර්ෂයේ පාසල්වල කනිෂ්ඨ ද්විතීයික අංශයට හඳුන්වා දී ඇත. ඒ අනුව මෙය ප්‍රායෝගික විෂයක් බැවින් අනිවාර්යයෙන්ම විෂය දැනුම සිසුන්ට ලබා දීමට නම්, මෙය ප්‍රායෝගික ලෙස සිදුකළ යුතුය. මෙම අධ්‍යයනයේ පරමාර්ථය වූයේ මතුගම අධ්‍යාපන කලාපයේ 1AB වර්ගයේ පාසලකුත්, type 2 වර්ගයේ පාසලකුත් ඇසුරින් කනිෂ්ඨ ද්විතීයික අංශයට තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂය ඉගැන්වීමේදී ප්‍රායෝගික වැඩ උපයෝගී කරගන්නා ආකාරය විමසා බැලීමයි. මෙහිදී ගුණාත්මක දත්ත හා ප්‍රමාණාත්මක දත්ත භාවිත කරමින් මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය යටතේ අධ්‍යයනය සිදු කරන්නට විය. මෙහිදී පොදු අරමුණු ලෙස තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂය මාලාවේ ප්‍රායෝගික පාඩමිනි විෂය අන්තර්ගතය ඉගැන්වීමේදී ප්‍රායෝගික වැඩ උපයෝගී කරගන්නා ආකාරය විමසා බැලීම සිදුකළ අතර, විෂය ඉගෙන ගැනීමේදී හා ඉගැන්වීමේදී ගුරු සිසු මත විමසා බැලීමත්, ප්‍රායෝගිකව ඉගැන්වීම් සිදුකිරීමට පවතින අභියෝග හඳුනා ගැනීමත්, ඉගැන්වීම් දිරිමත් කිරීමට අවශ්‍ය යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමත් අනු-අරමුණු ලෙස සිදුවිය. අරමුණු ඉටු කර ගැනීමට දත්ත රැස්කිරීම සඳහා 9 ශ්‍රේණියේ සිසුන් 62 හා ගුරුභවතුන් 4 සසම්භාවී නොවන පහසු නියදි ක්‍රමය යටතේ පර්යේෂණයට සහභාගිකර ගන්නට විය. පර්යේෂණය සඳහා අවශ්‍ය දත්ත රැස්කිරීම ප්‍රශ්නාවලි, සම්මුඛ සාකච්ඡා, ඉගැන්වීම් ක්‍රම නිරීක්ෂණය හා ද්විතීයික දත්ත මූලාශ්‍රය නිරීක්ෂණය මගින් සිදුවිය. ගුණාත්මක දත්ත තේමා විශ්ලේෂණය භාවිතයෙනුත්, ප්‍රමාණාත්මක දත්ත, ප්‍රමාණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණ ක්‍රම උපයෝගී කරගෙනත් දත්ත විශ්ලේෂණය සිදු කළ අතර, ඒ අනුව ප්‍රායෝගික ඉගැන්වීම් සිදුකිරීමට උපකරණ භාවිතය 1AB පාසලෙහි 20%ක් වූ අතර type 2 පාසලෙහි 11.76% ක් තරම් පහළ අගයක් විය. සිසුන් 75.80%ක් පරිගණක හුවමාරුවෙන් කණ්ඩායම් ලෙස වැඩ කිරීමට අකැමැත්ත ප්‍රකාශ ප්‍රකාශ කරන ලදී. එහිදී මා අනාවරණය කරගන්නට වූයේ විෂය අන්තර්ගතය නිසි ලෙස ප්‍රායෝගිකව සිදු නොවන බවත්, ඉගැන්වීමට පවතින කාලය සීමා වීමත්, අවශ්‍ය භෞතික හා මානව සම්පත් නොමැති වීමත්, මත ප්‍රායෝගික පාඩම් ප්‍රායෝගික ලෙසින් සිදු නොවීමයි. එසේම ග්‍රාමීය හා නාගරික පාසල් සංසන්දනයේදී පවතින උපකරණ හිඟය, පාසල් ද්විත්වයෙන්ම දැක ගත හැකි වූ අතර නමුත් නිරීක්ෂණයේදී අනාවරණය කරගත් පරිදි 1AB පාසලෙහි සිසුන් ඉහළ සාධන මට්ටමක් ගෙන තිබුණි. ඒ අනුව අවසාන වශයෙන් නිගමනය කළ හැකි වන්නේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ අධ්‍යාපනය සාර්ථකව ලබාදීමට නම් විෂය ප්‍රායෝගික ඉගැන්වීම් සිදුකළ යුතු අතර එහිදී ගුරු පුහුණුව පහසුකම් ව්‍යාප්තිය හා පාසල්හි ඉගැන්වීම් අධීක්ෂණය කරමින් විෂය නිර්දේශය තවදුරටත් සැලකිලිමත් වී කාලෝචිත ලෙස සකස් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: කනිෂ්ඨ ද්විතීයික අංශය, තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය, ප්‍රායෝගික වැඩ

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සකුන්තලා යටිගම්මනගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

9 ශ්‍රේණියේ සිසුන්ගේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂයට අදාළ සාධන මට්ටම මැනීම සඳහා ගුරුවරුන් යොදාගන්නා ක්‍රමවේද බලපාන ආකාරය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්.

ඒ.එම්.ටී.බී.අමරසිංහ
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19021@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල්වල 6-9 ශ්‍රේණි සඳහා අනිවාර්ය විෂයක් ලෙස මෑතකාලීනව තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂය හඳුන්වාදී ඇත. අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය මගින් නිකුත් කරන MOE/STD/GEN/2018/01 මෙම වක්‍රලේඛය මගින් විවිධ ශ්‍රේණි මට්ටම්වලට අදාළව න්‍යායාත්මක හා ප්‍රායෝගික තක්සේරු කිරීම්, ව්‍යාපෘති කටයුතු සහ අනෙකුත් ඇගයීම් නිර්ණායක ඇතුළු ඇගයීම් ක්‍රියාපටිපාටි දක්වා ඇත. එහෙත් එම විෂයේ ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලිය අවසානයේ ශිෂ්‍ය සාධනය මැනීම සඳහා පාසල් මට්ටමින් විධිමත් අයුරින් තක්සේරුකරණ ක්‍රමවේද සිදුවනවාද යන කාරණය ගැටලුවකි. මේ අනුව පාසල් අවධියේ සංක්‍රාන්තික අවධියක් වන 9 ශ්‍රේණියේදී තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂයේ සිසුන්ගේ සාධන මට්ටම මැනබැලීමට ගුරුභවතුන් යොදාගන්නා ක්‍රමවේද මොනවාද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයෙන් සිදු වේ. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂයේ සාධන මට්ටම මැනබැලීමට නිශ්චිත පොදු තක්සේරුකරණ ක්‍රමවේදයක් නොමැති වීමෙන් ගුරුභවතුන් සිසුන්ගේ සාධනය නිසි අයුරින් මැන බලමින් ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේ නිරත වනවාද යන්න මූලික අරමුණ කරගනිමින් මෙම පර්යේෂණය අධ්‍යයන වේ. උතුරු මැද පළාතේ අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් ග්‍රාමීය පාසල් ත්‍රිත්වයක් ඔස්සේ අධ්‍යයනයේ නිරත වේ. මේ සඳහා පහසු නියැදිකරණ ක්‍රමය ඔස්සේ 1AB, 1C, Type යන පාසල් ත්‍රිත්වයෙන් එක් පාසලකින් ගුරුවරුන් 5 බැගින් ගුරුවරුන් 15 දෙනෙකු ලෙස නියැදිය තෝරාගෙන ඇත. අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා භාවිත කරමින් ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ මෙම පර්යේෂණය සිදුකරන ලදී. එකතු කරගන්නා ලද දත්ත තේමා විශ්ලේෂණ ක්‍රම ඔස්සේ විශ්ලේෂණය වීමෙන් පසු පර්යේෂණ අවසානයේ අනාවරණය වූයේ, 9 ශ්‍රේණියේ සිසුන්ගේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂයේ සාධනය මැනබැලීමට ඇතැම් පාසල්වල නිශ්චිත ඇගයීම් ක්‍රමයක් නොමැති වීම, තක්සේරුකරණයක් සිදුකිරීමට තරම් කාලය ප්‍රමාණවත් නොවීම, පාසල්වලට තක්සේරුකරණ ක්‍රමවේදයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට පවතින තාක්ෂණික සම්පත් හා මෙවලම්වල අසමානතාවයක් දක්නට ලැබෙන බව හා ඇතැම් ගුරුවරුන් විසින් විෂය අරමුණු පිළිබඳ නිසි අවබෝධයකින් තොරව තක්සේරුකරණ ක්‍රමවේද යොදාගන්නා බවය. මෙම පර්යේෂණයේ අවසාන ප්‍රතිඵලය වූයේ ගුරුවරුන් යෝග්‍ය තක්සේරුකරණ ක්‍රමවේද සිදුකිරීමට යොමුකිරීම හා පාසල් විෂයමාලාවේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය සඳහා වැඩි වටිනාකමක් ලබාදීම ය. මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයනට අදාළ යෝජනා ලෙස, සිසුන්ගේ සාධනය මැනීම සඳහා විෂයට අදාළ නිශ්චිත න්‍යායාත්මක හා ප්‍රායෝගික ක්‍රමවේද භාවිත කිරීම, තක්සේරුකරණ ක්‍රමවේද ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍යය තාක්ෂණික සම්පත් පාසල් කෙරෙහි ලබාදීම හා විෂය හා සම්බන්ධ තක්සේරුකරණ ක්‍රමවේද භාවිතයට ගුරුවරුන්ට පුහුණුවක් ලබාදීම ආදිය සිදු කිරීම වඩාත් සාර්ථක වේ.

ප්‍රමුඛ පද: සාධන මට්ටම, ක්‍රමවේදයන්, තක්සේරුකරණ ක්‍රම, සංජානනය, ඵලදායී

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සකුන්තලා යටිගම්මන අධීක්ෂකම්‍යගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**කොරෝනා වසංගතයෙන් පසු ජංගම දුරකථන භාවිතය
වර්තමාන පාසල් සිසුන්ගේ අධ්‍යාපනයට බලපාන ආකාරය
පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක විග්‍රහයක්**

එච්.එම්.බී. ජනිත් බණ්ඩාර
අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය
a19059@arts.pdn.ac.lk

කොරෝනා වසංගතය යනු මානව ඉතිහාසයේ වඩාත් බලපෑම් ඇති කළ සිදුවීමක් ලෙස සැලකේ. මෙම ගෝලීය වසංගතය විශේෂයෙන් අධ්‍යාපනික ක්ෂේත්‍රයට කළ බලපෑම අති මහත්ය. කොරෝනා සමයේ ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් වසා දැමූ අතර මේ නිසා අධ්‍යාපනය මාර්ග ගත ක්‍රමය ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක විය. කොරෝනා වසංගතය අවසන් වූ පසුවත් නැවත අධ්‍යාපනය පෙර පරිදි පැවැත්වුවද ළමුන් අතර ජංගම දුරකථන භාවිතය ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතී. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ පාසල් සිසුන් අතර කොරෝනා වසංගතයෙන් පසු ජංගම දුරකථන භාවිතයේ වර්ධනය ඔවුන්ගේ අධ්‍යාපනික හා මානසික පැවැත්මට ඇති කරන බලපෑම විමර්ශනය සහ ඒ සඳහා පිළියම් යෝජනා විමසා බැලීම අරමුණු කර ගනිමින් මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස මිශ්‍ර පර්යේෂණය භාවිතා කළ අතර එහිදී ප්‍රාථමික හා ද්විතීක දත්ත භාවිතා කළේය. පර්යේෂණය සඳහා නියැදිය වශයෙන් 12/13 වසර වලින් සිසුන් අහඹු ලෙස තෝරාගන්නා ලද අතර එහිදී පර්යේෂණය සඳහා අවසර ලබා ගැනීමෙන් පසු ප්‍රශ්නාවලි භාවිතයෙන් සිසුන් 60ගේ නියැදියක් තෝරාගෙන පර්යේෂණයට භාජනය කරන ලදී. ඊට අමතරව ගුරුවරුන් 4 දෙනෙකුගෙන් සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමවේදයට අනුව දත්ත ලබා ගත් අතර මෙහිදී ප්‍රශ්නාවලි මගින් ලබාගත් දත්ත excel මෘදුකාංගය උචිත සංඛ්‍යා විද්‍යාත්මක ක්‍රමය ඇසුරින් විශ්ලේෂණයට භාජනය කරන ලදී. ගුණාත්මක දත්ත තේමා විශ්ලේෂණ ක්‍රමය මගින් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. මේ ආකාරයට ප්‍රමාණාත්මක හා ගුණාත්මක ක්‍රමවේද වලට අනුව යමින් මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය භාවිතා කොට දත්ත විශ්ලේෂණය සිදු කළේය. ප්‍රථිපල වලට අනුව අද වන විට බොහෝ ළමයින් කොරෝනා වසංගත සමයේ අධ්‍යාපනික කටයුතු සඳහා භාවිතා කළ ජංගම දුරකතනය අද වන විට අධ්‍යාපනික නොවන කටයුතු සඳහා වැඩි වශයෙන් භාවිතා කරන ආකාරයක් හඳුනාගත හැකිය. දත්ත විශ්ලේෂණයට අනුව පාසල් සිසුන් සමාජ මාධ්‍ය භාවිතය 51% ලෙස හඳුනාගත හැකි විය. එසේම උසස් පෙළ ළමුන් විවිධ ආකෘතින්ගෙන් මිදීමට ජංගම දුරකතන භාවිතා කරන ආකාරයක්ද හඳුනාගත හැකි අතර දත්ත විශ්ලේෂණයට අනුව 55% ලෙස ද දැක්විය හැකිය. මෙහිදී 41% සිසුන් ජංගම දුරකතනය සඳහා ඇබ්බැහි වී ඇති බවක් ද දත්ත විශ්ලේෂණයේදී හඳුනාගත හැකි විය. ඒ අනුව පාසල් ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් වලට උචිත ආකාරයට සහා ගුරුවරුන්ගේ මාර්ගෝපදේශය යටතේ ජංගම දුරකතන ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියට යොදාගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

ප්‍රමුඛ පද: කොරෝනා වසංගතය, පාසල් ළමුන්, ජංගම දුරකතන, අධ්‍යාපනය,

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සකුන්තලා යටිගම්මනගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**වෘත්තීය නිපුණතා ගොඩනැගෙන ආකාරයට තෝරාගත් පාසලක
8 ශ්‍රේණියේ සිසුන් ඇසුරෙන් ප්‍රායෝගික හා තාක්ෂණික කුසලතා යන
විෂයේ ඉගැන්වීම් කටයුතු සිදුවන ආකාරය පිළිබඳව අධ්‍යයනයක්**

ජේ .එස්.පී මදුෂානි

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19985@art.pdn.ac.lk

ජීවිතයට මනා සුදානමකින් යුතු පුද්ගලයකු බිහි කරන ලද අධ්‍යාපනයෙහි තිබෙන තීරණාත්මක සාධකයක් ලෙසට වෘත්තීය නිපුණතා ගත හැකිය.පාසල් අධ්‍යාපනය ඊට විධිමත් තීරණයක් විය. වෘත්තීය නිපුණතා ගොඩනැගීමට පිළිබඳව යමක් වටහා ගත හැකිය යන පදනමින් සිසුනුත් ප්‍රායෝගික තාක්ෂණික කුසලතා යන විෂයත් යොදා ගැඹුරු අධ්‍යනයක් කිරීමද මෙහිදී වුහ. සරලව එය ප්‍රා.තා.කු ලෙසට දක්වයි . එය ලංකාවේ ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය මගින් මුල් වරට අධ්‍යාපනයට ඇතුලත් කරනු ලැබුවක් විය .2007යාවත්කාලීන කරමින් 2015- 2018 සහ 2016- 2017 වසර වල 6- 9 ශ්‍රේණි විෂය මාලාවන් වලටද මෙම විෂය ඇතුලත් කරන ලදී. මෙම පර්යේෂණයෙන් අරමුණු වූයේ වෘත්තීය නිපුණතා ගොඩනැගෙන ආකාරයට 8ශ්‍රේණියේ සිසුන්ගේ ප්‍රා.තා.කු යන විෂයේ ඉගැන්වීම් කටයුතු සිදුවන ආකාරය සොයා බැලීමය.ඒය ආශ්‍රයෙන්ම පර්යේෂණය ප්‍රශ්න ෫ තැනුණි .ඊට හේතුව විධිමත් ලෙසටත් අවධිමත් ලෙසත් පාසල් අධ්‍යාපන පද්ධතියේ ප්‍ර. තා. කු යන විෂයෙහි ප්‍රතිඵල ගලාන යෑමයි. පාසලෙන් ඊට ලැබෙන දායකත්වය සිසුන් තුළ තිබෙන අවශ්‍යතාවයක් මත අනාගත රැකියා ලෝකය අතර පවතින සම්බන්ධය අධ්‍යයනය කිරීම ද මෙහිදී සිදුකරන ලදී. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ අහඹු නියැදිකරණය මත මෙම අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි සුවිශේෂීත්වයකි. මධ්‍යම පළාතේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය පදනම් කොටගෙන තෝරා ගත් පාසලක ගැහැණු සිසුන් 2කුත් පිරිමි සිසුන් 2කුත් ගුරුවරුන් 2කුත් විදුහල්පති හා දෙමාපියන් 2කුත් ලෙසට 11 දෙනෙකු තෝරා සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රශ්නාවලි හා ද්විතියික සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර යොදා ගෙන මෙම සිද්ධි අධ්‍යනය උදෙසා වඩාත් උචිත ලෙසට ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය භාවිතා කර කේතකරනය කිරීමෙන් පසු තේමා ලෙස වෘත්තීය නිපුණතා තැනීමට 8 ශ්‍රේණියේ සිසුන්ගේ ප්‍රා.තා.කු විෂයෙහි ඉගැන්වීම් න්‍යායාත්මකව, ප්‍රායෝගිකව හා වඩා සාර්ථකව සිදු කල යුතු ආකාර විශ්ලේෂණය කිරීමත් කොට ඒ දත්ත විශ්ලේෂණයට අනුව ප්‍රා.තා.කු යන විෂය ඉගැන්වීමේ දී පාසලේ සම්පත්වල ප්‍රමාණය වර්ධනය කිරීම උදෙසා අවදානය 100% ම කල යුතු බවටත් පන්තිකාමර වල ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියට යටත්ව පමණක් විශය තුළින් ලබාදීමට බලාපොරොත්තු වන අරමුණු ළඟා කරදීමට නොහැකි බැවින් ඊට අවදානය 100% යොදා කටයුතු කල යුතු බවකුත් දැකිය හැකිය. විෂය ඉගැන්වීමට තිබෙන කාලවිච්ඡේද වල වර්ධනයක් කළ යුතු බවටත් පෙළපොතෙහි අඩංගු තතු ප්‍රායෝගිකව ලබා ගැනීමට සම්පත් වල විෂමතා ඉවත් කල යුතු බවත් අනාවරණය වීම ඒ අනුව පර්යේෂණයෙ ප්‍රථිපල විය . මෙය විරැකියාවටත් අමතර ආදායමකටත් මාවතක් තැනුන. විෂය ඉගැන්වීමෙහිදීත් , ඉගැන්වීම් ක්‍රමහිදීත් , විෂය කරුණු තුළදීත් කාලෝචිත ගලායාම අවශ්‍යතාවයක් වී ඊට විසදුම් නිර්මාණය වීමද මෙහි ඵලයකි. සිසුවෙකුහට සිය අනාගත රැකියාව නිසිව කොට සමාජයේත් ආර්ථිකයෙන් සංවර්ධනයට දායක කරවීමත් , මනා පුහුණුවකින් යුතු ගුරුවරයකු බිහිකිරීමටත් උගත් සිසුවෙකු තැනීමටත් මෙය යොදාගැනීම කළ බව අනාවරණය කර ගත හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: වෘත්තීය නිපුණතා, ප්‍රායෝගික හා තාක්ෂණික කුසලතා

මෙම අධ්‍යනයේ සඳහා සකුන්තලා යටිගම්මනගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතියි පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් පාසල් තුනක කනිෂ්ඨ-ද්විතියික ශ්‍රේණිවල
ගුරු-සිසු අන්තර් සම්බන්ධතා පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

පී.ඩී.ඩී.දිල්ෂාන්

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19144@arts.pdn.ac.lk

මීට වසර ගණනාවකට පෙර ගුරු - සිසු සම්බන්ධතාවය සිදු වූ ආකාරය වර්තමානයට වඩා වෙනස් වේ. එමෙන්ම වර්තමානයේ දී ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ගුරු - සිසු අන්තර් සම්බන්ධතාවය හා නාගරිකව දැකිය හැකි පාසල්වල ගුරු - සිසු අන්තර් සම්බන්ධතාවය එකිනෙකට වෙනස් වෙයි. මෙමගින් පැහැදිලි වන්නේ ගුරු - සිසු අන්තර් සම්බන්ධතාවය කාලීනව හා අවකාශීයව වෙනස් වන බවයි. මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික ගැටලුව වන්නේ ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් පාසල් තුනක ගුරු - සිසු අන්තර් සම්බන්ධතාවය කාලීනව හා අවකාශීයව වෙනස් වන්නේ කෙසේද හා ඒ සඳහා කුමන හේතු සාධක බලපා තිබේ ද යන්නයි. එමෙන්ම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වන්නේ ගුරු - සිසු අන්තර් සම්බන්ධතාවය ග්‍රාමීය හා නාගරික ප්‍රදේශවල එක සමාන යහපත් මට්ටමකට ගැනීම සඳහා ගුරුවරයා හා ශිෂ්‍යයා කුමන ආකාරයකින් දායක විය යුතු ද යන්න සොයා බැලීමයි. මෙම අධ්‍යයනයේ දී නිරීක්ෂණ , ප්‍රශ්නාවලි , සම්මුඛ සාකච්ඡා වැනි දත්ත රැස් කිරීමේ ක්‍රමවේද හරහා දත්ත රැස් කිරීම සිදු කරන අතර විස්තරාත්මක සැකයන් හා තේමාත්මක විශ්ලේෂණය වැනි ක්‍රම හරහා දත්ත විශ්ලේෂණය කරන ලදී. එමෙන්ම වගු , ප්‍රස්තාර වැනි ක්‍රම ඇසුරින් මෙම අධ්‍යයනය මගින් රැස් කරනු ලබන දත්ත විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ පාසල් තුළ ගුරු - සිසු අන්තර් සම්බන්ධතාවය කාලීනව හා අවකාශීයව වෙනස් වීමට විවිධ හේතු සාධක බලපානු ලබයි. සිසුන්ගේ හා ගුරුවරුන්ගේ පවුල් පරිසරය , අධ්‍යාපන මට්ටම , සමාජ පරිසරය , වයස් මට්ටම වැනි සාධක ප්‍රධාන ලෙසම බලපානු ලබයි. ගුරු සිසු අන්තර් සම්බන්ධතාවය සඳහා ගුරුවරුන්ගේ හා සිසුන්ගේ අධ්‍යාපන මට්ටම, පවුල් පරිසරය, සමාජ පරිසරය, වයස් මට්ටම බලපාන බවත්, ඉතා ඉහළ හා යහපත් ගුරු සිසු අන්තර් සම්බන්ධතාවයක් මගින් සිසු ඉගෙනුම් සාධනය වර්ධනය කිරීමට හැකි බවත් මෙම අධ්‍යයනය මගින් නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ගුරු- සිසු අන්තර් සම්බන්ධතාවය, කාලය හා අවකාශය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සමරකෝන් බණ්ඩාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ගණිතය විෂය කාර්ය සාධනයේදී පිරිමි සහ ගැහැණු දරුවන් අතර විෂමතාව

ඒ.එම්.අයි.එස්.දයානන්ද

අධ්‍යාපන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය

a19107@arts.pdn.ac.lk

21 වන සියවසේ දත්ත මත පදනම්ව ගැටලු විසඳීමට නැඹුරු වූ ලෝකයක සැරිසැරීමට ගණිත සාක්ෂරතාව අත්‍යවශ්‍ය වේ. ඒ අනුව දශක ගණනාවක් පුරා බොහෝ අධ්‍යයනයන් පිරිමි සහ ගැහැණු ළමුන් අතර ගණිත කාර්ය සාධන වෙනස්කම් පරීක්ෂා කර ඇත. ඒ අනුව 1960 සිට 1990 දක්වා කාලය තුළ සිදු කරන ලද පර්යේෂණ තුළින් ගණිත කාර්ය සාධනය තුළින් පිරිමි ළමුන් ඉදිරියෙන් සිටින බවත් මෑතකදී සිදු කරන ලද පරීක්ෂණවලින් සමහර ශ්‍රේණි මට්ටම් වලදී සමාන වන බවත් පෙන්වා දී ඇත. එහෙත් මේ දියුණුව තිබියදීත් ගණිතමය කාර්ය සාධනයේ දී ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය මත පදනම් වූ විෂමතා සියුම් හා සංවේදී ආකාර වලින් පවතින බව පෙනී යන අතර රටවල් වල පවතින විවිධ සමාජ සංස්කෘතික ආර්ථික සන්දර්භයන් මෙම වෙනස්වීම් වලට හේතු පාදක වේ. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා පාසල් සන්දර්භය පදනම් කර ගනිමින් මෙම මිශ්‍ර පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. ගණිතයේදී පිරිමි සහ ගැහැණු ළමයින් අතර කාර්ය සාධන වෙනස්කම් හඳුනා ගැනීම සහ ඊට හේතු පාදක වන මූලික කාරණා මොනවාද යන්න අනාවරණය කරගැනීම අරමුණු කර ගනිමින් මෙම පර්යේෂණය සිදු කළේය. ප්‍රමාණාත්මක දත්ත රැස් කිරීම සඳහා පාසල් වාර්තා, ප්‍රතිඵල සටහන් ඇගයීම් ලකුණු භාවිත කළ අතර ඒවා ඊෂ්‍රජන වැනි සංඛ්‍යාතමය මෙවලම් භාවිතයෙන් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ගුරුවරුන් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා ආදිය ගුණාත්මක දත්ත රැස් කිරීම සඳහා භාවිත කරන ලදී. ඒවා තේමාත්මක විශ්ලේෂණය හරහා විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ඒ අනුව මෙම ගැටලුවේ පවතින තත්වය හඳුනා ගැනීමට ගුරුවරුන් හා දෙමාපියන්ගේ ගුණාත්මක සම්මුඛ සාකච්ඡා භාවිත කෙරිණි. හය නවය ශ්‍රේණි ආවරණය කරමින් ළමුන් 240 කගෙන් අහඹු ලෙස සිසුන් 100 එනම් පිරිමි ළමුන් 50 ක් සහ ගැහැනු ළමුන් 50 ක නියමයක් ගෙන ප්‍රතිඵල සහ ඇගයීම් ලකුණු විශ්ලේෂණය තුළින් පවතින විෂමතා හඳුනා ගැනිණි. ඒ ආශ්‍රයෙන් තේමාත්මක විශ්ලේෂණය ඔස්සේ ගුණාත්මක දත්ත විෂ්ලේෂණය කර අනාවරණය කර ගත් සොයා ගැනීම් වලින් පෙනී යන්නේ පිරිමි ළමුන් සාමාන්‍යයෙන් ජ්‍යාමිතිය වැනි විෂය ඒකක වලදී හා තර්කනයේ දී ඉහළ කාර්ය සාධනයක් පෙන්නුම් කරන අතර ගැහැණු ළමුන් අංක ගණිතය ගැටලු විසඳීමේ කාර්යයන්හි වඩා හොඳින් ක්‍රියා කරන බවයි. ඒ අනුව ගණිතය කෙරෙහි ශිෂ්‍ය ආකල්ප හැඩ ගැස්වීමේදී ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය පිළිබඳ ඒකාකාර ගුරු අපේක්ෂා හා දෙමාපියන්ගේ සහභාගිත්වය සැලකිය යුතු කාර්යභාරයක් ඉටු කරන බවත් අවසනයේදී ගණිත කාර්ය සාධනය ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවයේ වෙනස්කම් සහජ හැකියාව මත තීරණය නොවන බව පෙනී යයි. එසේම සමාජ, අධ්‍යාපනික, මනෝ විද්‍යාත්මක සාධක මගින් බලපෑමට ලක්වන බව අනුමාන කළ හැකි විය. ඒ අනුව ගණිත කාර්ය සාධන පරතරයන් පියවා ගැනීම සඳහා ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවයට සංවේදී ඉගැන්වීමේ උපාය මාර්ග හා ඉලක්කගත මැදිහත් වීම් යොදා ගැනීම යෝග්‍ය බව යෝජනා කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ගණිත කාර්ය සාධනය, විෂමතාවය, ගණිතය විෂය, පිරිමි සහ ගැහැණු දරුවන්.

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුභාෂිණි විජේසුන්දරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**க.பொ.த உயர்தர விஞ்ஞானப் பிரிவு மாணவர்களின் சுயகற்றலில்
இணையவழிக் கற்றல் செயலிகளின் தாக்கம்**

யூ. மேரி எல்ஜினியா

கல்வியியல் துறை, கலைப்பீடம், பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்

a19185@arts.pdn.ac.lk

இன்றைய 21^{ஆம்} நூற்றாண்டின் காலகட்டத்தில் தகவல் தொழில்நுட்பத்தின் வளர்ச்சி மற்றும் உலகமயக்கற்றல் என்பன கல்வி முறைகளில் ஆழமான மாற்றங்களை ஏற்படுத்தியுள்ளன. இதன் விளைவாக இணையவழிக் கற்றல் செயலிகள் (முடெனெ நுயசபெ யூடெஉயவழி) மாணவர்களின் சுயகற்றலில் முக்கிய கற்றல் கருவியாக மாறியுள்ள நிலையில், இச்செயலிகளின் தாக்கம், கற்றலில் குறிப்பிடத்தக்க மாற்றங்களை உருவாக்கியுள்ளது. அந்த வகையில், க.பொ.த உயர்தர விஞ்ஞானப் பிரிவு மாணவர்களின் சுயகற்றலில் இணையவழிக் கற்றல் செயலிகளின் தாக்கங்களை கண்டறிவதே இவ்வாய்வின் பிரதான நோக்கமாகும். அந்த நோக்கத்தினை அடைந்து கொள்ளும் முகமாக, திருகோணமலை நகரக் கல்விக்கோட்டத்தில் உள்ள நான்கு தமிழ்மொழி மூல 1யுட பாடசாலைகளில் இருந்து க.பொ.த உயர்தர விஞ்ஞானப் பிரிவு மாணவர்கள், ஆசிரியர்கள், அதிபர்கள், பெற்றோர்கள், வலய மற்றும் கோட்டக் கல்விப் பணிப்பாளர்கள் உள்ளடங்கலாக 105 மாதிரிகளிடம் தரவுகள் சேகரிக்கப்பட்டன. இவ்வாய்விற்காக அளவுசார் மற்றும் பண்புசார் அணுகுமுறைகள் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளதோடு பிரதானமாக வினாக்கொத்து மூலம் 60 மாதிரிகளிடமும் நேர்காணல் மூலம் 45 மாதிரிகளிடமும் தரவுகள் சேகரிக்கப்பட்டன. அளவுரீதியான தரவுகள் விபரணப்பகுப்பாய்வு அணுகுமுறையின் அடிப்படையில் பகுப்பாய்ந்து, அட்டவணைகள் மற்றும் வரைபடங்கள் என்பனவற்றின் உதவியுடன் விபரிக்கப்பட்டன. பண்பு ரீதியான தரவுகள் கருப்பொருள் பகுப்பாய்வு மூலம் பகுப்பாய்வு செய்யப்பட்டன. பகுப்பாய்வின் அடிப்படையில் மாணவர்களின் சுயகற்றலில் இணையவழிக் கற்றல் செயலிகள் ஒப்பீட்டளவில் சாதகமான விளைவுகளையே தருகின்றன. பாடங்களைத் திட்டமிடுதல், சந்தேகங்களைத் தீர்த்தல், பரீட்சைக்குத் தயாராகுதல், தன்னம்பிக்கை அதிகரித்தல், பெறுபேறுகளில் முன்னேற்றம், தொழில்நுட்ப அறிவு வளர்ச்சி, மற்றும் நம்பகமான தகவல்கள் கிடைத்தல் போன்றவை முக்கிய சாதகமான விளைவுகளாகும். எனினும், ஆசிரியர்களின் துணையின்றி கற்பதில் சிரமம், பாடங்களைப் புரிந்துகொள்வதில் சிக்கல், கவனச்சிதறல்கள் மற்றும் தொடர்ச்சியான பயன்பாட்டினால் ஏற்படும் உடல் சோர்வு போன்ற பாதகமான விளைவுகளும் கண்டறியப்பட்டன. உரிய வகையில் இவை தொடர்பான வழிகாட்டலை வழங்கி முறையான மேற்பார்வையின் கீழ் இவற்றினை பயன்படுத்தும் போது வெற்றியளிக்கும் என இவ்வாய்வு பரிந்துரைத்துள்ளது.

திறவுச் சொற்கள்: விஞ்ஞானக் கல்வி இ சுயகற்றல், இணையவழிக் கற்றல் செயலிகள்

துயஅடைய ஆழானநெ அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும், மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக்கொண்டேன் என்பதனை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

**பெருந்தோட்ட பாடசாலைகளில் க.பொ.த உயர்தரத்தில் ஞ்வுநுஆ கல்வியை
நடைமுறைப்படுத்துவதிலுள்ள சவால்கள்: பசறை கல்வி வலயத்தை
அடிப்படையாக கொண்ட ஓர் ஆய்வு**

R. SRIGANTH

கல்வியியல் துறை, கலைப்பீடம், பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்

a19755@arts.pdn.ac.lk

உலகளாவிய நாடுகள் மாணவர்களிடையே 21 ஆம் நூற்றாண்டுக்கான திறன்களை வளர்த்து எதிர்கால வேலையுலகுக்கு அவர்களை தயார்படுத்த ஞ்வுநுஆ கல்வியை தமது கல்வி முறைமையில் இணைத்து வருகின்றன. இலங்கையிலும் ஞ்வுநுஆ கல்வியை முன்னெடுப்பதற்கான பல்வேறு முன்னோக்கான நடவடிக்கைகள் நடைமுறைப்படுத்தப்பட்டு வருகின்றன. இருந்தாலும், இந்த கல்வி முறைமை இலங்கைக்கு புதியதோர் விடயமாகையால் அதனை அணுகுவதில் நகர்ப்புற மாணவர்களை விட கிராமப்புற மாணவர்கள் அதிகளவான சவால்களையும் பிரச்சனைகளையும் எதிர்நோக்குகின்றனர். இந்த ஆய்வானது இலங்கையின் பெருந்தோட்ட பாடசாலைகளில் ஞ்வுநுஆ கல்வியை நடைமுறைப்படுத்துவதிலுள்ள சவால்களை ஆய்வுக்கு உட்படுத்தியுள்ளது. பசறை கல்வி வலயத்தில் தமிழ் மொழி மூலமான இரண்டு 1யுட மற்றும் ஒரு 1ஊ பாடசாலைகளில் கல்வி கற்கும் க.பொ.த உயர்தர மாணவர்களினை அடிப்படையாகக் கொண்டு இவ்வாய்வு முன்னெடுக்கப்பட்டுள்ளது. இந்த ஆய்வில் பெருந்தோட்ட பாடசாலைகளில் ஞ்வுநுஆ கல்வியின் தற்போதைய நிலை, ஞ்வுநுஆ கல்வியை நடைமுறைப்படுத்துவதில் காணப்படுகின்ற உட்கட்டமைப்பு சார்ந்த சவால்கள், ஆசிரியர்கள் சார்ந்த சவால்கள், மாணவர்கள் சார்ந்த சவால்கள் மற்றும் சவால்களை வெற்றிகரமாக எதிர்கொள்வதற்கான பரிந்துரைகள் ஆய்வு செய்யப்பட்டுள்ளன. இது 47 மாணவர்கள், 15 ஆசிரியர்கள் மற்றும் மூன்று அதிபர்களை உள்ளடக்கிய கலப்பு ரீதியான ஆய்வாகும். மாணவர்கள் ஆசிரியர்களிடமிருந்து கட்டமைக்கப்பட்ட வினாக்கொத்துகள் மூலமாகவும், அதிபர்களிடம் நேர்காணல் மூலமாகவும் தரவுகள் சேகரிக்கப்பட்டுள்ளன. அளவுசார் தரவுகள் ஆளு நுஓஉநட மூலம் விபரண பகுப்பாய்வுக்கும், பண்புசார் தரவுகள் கருப்பொருள் பகுப்பாய்வுக்கும் உட்படுத்தப்பட்டுள்ளன. ஆய்வு முடிவுகளின் பிரகாரம் ஞ்வுநுஆ கல்விக்கான உட்கட்டமைப்பு சார் வளங்களின் பற்றாக்குறை (78.7%)இ ஞ்வுநுஆ சார்ந்த நூலகங்கள் இன்மை(76.4%), இணைய இணைப்பு இன்மை (72.1%) முதலான உட்கட்டமைப்பு சவால்களும், ஞ்வுநுஆ தொடர்பில் அறியாமை மற்றும் புரிதல் இன்மை(86.7%), ஞ்வுநுஆ துறையில் பயிற்சிகள் கிடைக்காமை(100%), பாடசாலை நிர்வாகத்தின் ஒத்துழைப்பு கிடைக்காமை(80%), ஞ்வுநுஆ பாடங்களை மாணவர்கள் தெரிவு செய்யும் விகிதம் மிகக் குறைவாக காணப்படல் (100%), செயற்பாட்டு கற்பித்தலுக்கு இடமின்மை (93.3%) முதலான ஆசிரியர் சார்ந்த சவால்களும், ஞ்வுநுஆ கல்வி பற்றிய அறிதலின்மை (95.7%), ஞ்வுநுஆ சார்ந்த பயிற்சிகளில் பங்குபற்றுவதற்கான வாய்ப்புகள் கிடைக்காமை (100%), க.பொ.த சாதாரண தரத்தில் ஞ்வுநுஆ தொடர்பான விழிப்புணர்வு அல்லது வழிகாட்டல்கள் கிடைக்காமை (97.9), குடும்பப் பின்புலம் மற்றும் பொருளாதார சிக்கல்கள் (82.9%)இ முன்மாதிரிகள் இல்லாமை (91.5%), தெரிவு பாடங்கள் இல்லாமை (97.9%) முதலான மாணவர்கள் சார்ந்த சவால்களும், ஞ்வுநுஆ கல்வியை நடைமுறைப்படுத்துவதிலுள்ள பிரதான சவால்களாக கண்டறியப்பட்டுள்ளன. இச் சவால்களை வெற்றிகரமாக எதிர்கொள்ள இலங்கை அரசாங்கம் மற்றும் கல்வி அமைச்சு ஞ்வுநுஆ கல்விக்கான சமமான அணுகுறினை பெருந்தோட்ட பாடசாலை மாணவர்களுக்கும் ஏற்படுத்தித்தர நடவடிக்கை எடுக்க வேண்டும். கல்வியலாளர்கள் இவ்வாய்வில் முன்வைக்கப்பட்டுள்ள பரிந்துரைகளில் விசேட கவனம் செலுத்துவதன் மூலம் பெருந்தோட்ட பாடசாலைகளில் ஞ்வுநுஆ கல்வியை வெற்றிகரமாக நடைமுறைப்படுத்த முடியும். இவ்வாய்வானது இலங்கை அரசாங்கம், கல்வி அமைச்சு, வலைய கல்வி பணிமனை மற்றும் கல்வி சார்ந்த பங்குதாரர்களுக்கு பெருந்தோட்ட பாடசாலைகளில் ஞ்வுநுஆ கல்வியை நடைமுறைப்படுத்துவதற்கான முக்கிய தகவல்களை வழங்குவதாக அமையும்.

திருவுச் சொற்கள்: ஞ்வுநுஆ கல்வி, க.பொ.த உயர்தரம், பெருந்தோட்டப்பாடசாலை, பசறை கல்வி வலயம்

மதிப்பிற்குரிய விரிவுரையாளர் மு. பாலமூர்தன் அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும், மேற்பார்வையையும் பெற்றுக்கொண்டேன் என்பதனை நான் மிகுந்த நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகிறேன்.

**பாடசாலைகளில் காணப்படும் உட்கட்டமைப்பு வசதிகள்,
மாணவர்களின் கற்றலில் ஏற்படுத்தும் தாக்கங்கள்**

ச. கபில்தாஸ்

கல்வியியல் துறை, கலைப்பீடம், பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்

a19328@arts.pdn.ac.lk

கல்விச்சீர்திருத்தங்கள் மற்றும் கலைத்திட்டங்களை நடைமுறைப்படுத்துவதில் பாடசாலைகளில் காணப்படுகின்ற உட்கட்டமைப்பு வசதிகள் முக்கியப்பங்கு வகிக்கின்றன. பாடசாலைகளில் காணப்படுகின்ற போதுமான மற்றும் தரமான உட்கட்டமைப்பு வசதிகள் மாணவர்களுக்கு சிறந்த கற்றல் சூழலை உருவாக்கி, அவர்களின் ஆர்வத்தையும் ஈடுபாட்டையும் அதிகரிக்கின்றன. அவ்வாறு இல்லாத பட்சத்தில் பாடசாலையின் கற்றல் கற்பித்தல் செயற்பாடுகள் முழுமையாக பாதிப்படையும். அந்தவகையில் பாடசாலைகளில் காணப்படும் உட்கட்டமைப்பு வசதிகள், மாணவர்களின் கற்றலில் ஏற்படுத்தும் தாக்கங்களைக் கண்டறிவதே இவ்வாய்வின் நோக்கமாகும். இவ்வாய்வு நோக்கத்தினை அடைந்து கொள்ளுவதற்காக யாழ்ப்பாண மாவட்டத்தில் உள்ள வலிகாம வலயத்தின் தெல்லிப்பளை கல்விக் கோட்டத்தில் காணப்படுகின்ற 1யுடி பாடசாலைகள் இரண்டும், 1ஊ பாடசாலைகள் மூன்றும் தெரிவு செய்யப்பட்டு, ஆய்வு மாதிரிகளாக இப்பாடசாலைகளில் இருந்து அதிபர்கள், ஆசிரியர்கள், சிரேஷ்ட, உயர்நிலைப் பிரிவு மாணவர்கள் மற்றும் பெற்றோர்களான 120 பேர் தெரிவு செய்யப்பட்டுள்ளனர். ஆய்விற்கான தரவுகள் 110 மாதிரிகளிடம் வினாக்கொத்து மூலமும், 12 மாதிரிகளிடமிருந்து நேர்காணல் மூலமும் மற்றும் அவதானிப்புகள், ஆவணங்கள் மூலமாகவும் சேகரிக்கப்பட்டன. அவற்றுள் அளவூர்தியான தரவுகள் விபரணப்பகுப்பாய்வு அணுகுமுறையின் அடிப்படையில் பகுப்பாய்ந்து, அட்டவணைகள் மற்றும் வரைபடங்கள் என்பனவற்றின் உதவியுடன் விபரிக்கப்பட்டன. பண்பூர்தியான தரவுகள் கருப்பொருள் பகுப்பாய்வு முறை மூலமாக பகுப்பாய்வு செய்யப்பட்டுள்ளன. ஆய்வின் முடிவுகள், முறையான உட்கட்டமைப்பு வசதிகள் கொண்ட பாடசாலைகளில் கற்கும் மாணவர்கள் சிறந்த கல்வி அடைவுகளையும், உயர் கற்றல் ஆர்வத்தையும், நேர்மறையான மனப்பான்மையையும் கொண்டிருப்பதை காட்டும் அதேவேளை, போதுமான வசதிகள் அற்ற பாடசாலை மாணவர்களின் கற்றல் அனுபவங்கள் உயிர்ப்பான கற்றலுக்கு உகந்ததாக அமையாததால் அவர்களின் உடல் மற்றும் மன ஆரோக்கியம் பாதிக்கப்படுவதையும், கற்றல் செயல்திறன் குறைவடைவத்தையும் வெளிக்காட்டுகின்றன. மேலும், கல்வித் தரத்தை மேம்படுத்துவதற்கு உட்கட்டமைப்பு வசதிகளில் முதலீடு செய்வது இன்றியமையாதது என்பதையும் வலியுறுத்துகின்றன. இதன் காரணமாக, கொள்கை வகுப்பாளர்கள், பாடசாலை நிர்வாகம் மற்றும் சமூகத்தினர் அனைவரும் இணைந்து பாடசாலை உட்கட்டமைப்பை மேம்படுத்துவதன் மூலம் மாணவர்களின் கல்வி எதிர்காலத்தை வளப்படுத்த முடியும் என இவ்வாய்வு பரிந்துரைக்கிறது.

திறவுச் சொற்கள் : உட்கட்டமைப்பு வசதிகள், வள முகாமைத்துவம், வளப் பற்றாக்குறை

Dr. Jamila Mohideen அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும், மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக்கொண்டேன் என்பதனை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

**தமிழ் மாணவர்களின் க.பொ.த (உ.:த)யை முழுமையாக
பூர்த்திசெய்யும் விகிதக் குறைவுக்கான காரணங்களை கண்டறிந்து
பரிந்துரைகளை முன்வைத்தல்.**

செ.கனகப்பிரியா
கல்வியியல் துறை, கலைப்பீடம், பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a19322@arts.pdn.ac.lk

இன்றைய காலகட்டத்தில் மலையகத் தமிழ் சமூகத்தினரை பொருத்தவரையில் தம்வாழ்க்கை கோலத்தை மாற்றியமைப்பதற்கான ஆயுதமாக கல்வியுள்ளது. இருப்பினும், க.பொ.த.(உ.:த) பரீட்சையை பூர்த்திசெய்யும் மாணவர்களின் விகிதம் ஆண்டுக்காண்டு குறைவடைவது பாரியசிக்கலாகவுள்ளது. எனவே இந்நிலைக்கான காரணங்களை கண்டறிவதோடு மாணவர்களின் பங்குபற்றல் விகிதத்தை அதிகரிக்க செய்வதற்கான பரிந்துரைகளைவழங்கும் நோக்கிலேயே இவ்வாய்வு முன்னெடுக்கப்பட்டுள்ளது. இவ்வாய்வு, *சப்ரகமுவ* மாகாணம், *கேகாலை* மாவட்டத்திலுள்ள *தெஹியோவிட்ட* கல்வி வலயத்திற்குட்பட்ட மூன்று தேர்ந்தெடுக்கப்பட்ட பாடசாலைகளை மையமாகக் கொண்டு, (2016-2024)வரையிலான காலப்பகுதியை அடிப்படையாகக் கொண்டு மேற்கொள்ளப்பட்டது. வசதிசார்மாதிரியடிப்படையில் தெரிவுசெய்யப்பட்ட 113மாதிரிகளில்(3பாடசாலைகள், 30ஆசிரியர்கள், 55மாணவர்கள், 20பெற்றோர்கள் மற்றும் 5அதிபர்கள்) தேர்வு செய்யப்பட்டனர். தரவுகளில் முதலாம்நிறைவுகள் அரைக்கட்டமைக்கப்பட்ட நேர்காணல்கள், வினாக்கொத்துகள் மற்றும் அவதானிப்புகள் மூலமும் இரண்டாம்நிலைத்தரவுகள் ஆய்வறிக்கைகள் இடித்தகங்கள், ஆய்வுகள் ஊடாகவும் சேகரிக்கப்பட்டதோடு இக்கலப்புமுறை ஆய்வின் பண்புரீதியான தரவுகள் கருப்பொருள் பகுப்பாய்வு முறையிலும், அளவுசார் தரவுகள் நுட்பநட மூலமாக பகுப்பாய்வு செய்யப்பட்டன. அந்தவகையில் தெரிவு செய்யப்பட்ட பாடசாலைகளில் 2016ம் ஆண்டு காலப்பகுதியில் க.பொ.த(உ.:த)யை பூர்த்திசெய்யும் விகிதம் 76முமாக இருந்த நிலையில் 2024ல் வெறும் 22.2மு ஆககுறைந்துள்ளமையுடாக கடந்த ஐந்து வருடங்களினை ஒப்பிடுகையில் மாணவர்கள் உயர்தரத்தை முழுமையாக பூர்த்திசெய்யும் விகிதம் 53.8மு குறைந்துள்ளது. எனவே க.பொ.த(உ.:த)தை முழுமையாக பூர்த்திசெய்வதற்கு தடையாகவிருக்கும் முக்கியமான காரணிகள் அடையாளம் காணப்பட்டன. அவை உயர்தர கல்வியின் முக்கியத்துவம் குறித்த விழிப்புணர்வின்மை, மூன்றாம் நிலைகல்வி வாய்ப்புகள்குறித்த தெளிவின்மை, நிலையற்ற குடும்பபொருளாதாரம், பெற்றோரின் ஒத்துழைப்பின்மை, பாடசாலை வளபற்றாக்குறைகள், பட்டதாரியாசிரியர்களின்மை மற்றும் பாரம்பரியகற்பித்தல் முறைகளில் கையாலாப்படுதல் என்பனவாகும். இதற்கான பரிந்துரைகளாக, மாணவர்களுக்கு க.பொ.த(உ.:த)கற்பதன் முக்கியத்துவம், வினைத்திறனான கற்றல் உத்திகள் தொடர்பான விழிப்புணர்வு திட்டங்களை முன்னெடுத்தல், இலவசவகுப்புகள் நடாத்துதல் போன்றதான மாணவர்களின் விகிதத்தை அதிகரிக்க தேவையான நெறிமுறைகளையும் நடைமுறை முன்னெடுப்பதன் மூலம் எதிர்காலங்களில் மாணவர்களின் பங்கேற்பைகட்டியெழுப்பலாம்.

திறவுச் சொற்கள்:- க.பொ.த உயர்தர கல்வி பங்குபற்றுதல்இ விழிப்புணர்வு வேலைத்திட்டங்கள்இ கல்வி இடைவிலகல் .

விரிவுரையாளர் K.Balasritharan அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும் மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

**பாடசாலை மட்ட ஆலோசனை மற்றும் வழிகாட்டல் சேவை
எதிர்நோக்கும் சவால்கள் சிரேஷ்ட இடை நிலை பிரிவு**

M.L.P. HANAN

கல்வியியல் துறை, கலைப்பீடம், பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a19235@arts.pdn.ac.lk

தனிநபர்களை மாற்றி அமைப்பதற்கு சமூகம் பாடசாலைகளையே நம்பியுள்ளன. மாணவர்களின் அறிவு விருத்திக்கு பாடசாலைகள் உழைத்திடும் போதினிலும் உள, ஆன்மிக, சமூக மற்றும் தொழில் சார்ந்த விருத்தி இடைவெளிகளை தாங்கி நிற்கின்றன. இவ் இடைவெளிகளை சீர் செய்து மாணவர்களின் முழுமையான விருத்தியை ஏற்படுத்த பாடசாலை மட்ட ஆலோசனை மற்றும் வழிகாட்டல் சேவை பாலமாக இயங்க வேண்டும். இலங்கையின் தேசியக் கல்விக் கொள்கைபடி, அனைத்து பாடசாலைகளிலும் உளவியல் ஆலோசனை மற்றும் வழிகாட்டல் பிரிவுகள் நிறுவப்பட வேண்டும் என வலியுறுத்தப்படுகின்றது. இருந்தபோதிலும் பல பாடசாலைகளில் இச்சேவைகள் திருப்திகரமாக செயல்படவில்லை. தெருவர கல்வி வலய தமிழ் மொழி மூல பாடசாலைகளில் சிரேஷ்ட இடைநிலைப்பிரிவு மாணவர்கள் சார்ந்து பாடசாலை உளவியல் ஆலோசனை மற்றும் வழிகாட்டல் சேவையின் சவால்களை மதிப்பீடு செய்தலை நோக்கமாக கொண்டு இவ் ஆய்வு கட்டமைக்கப்பட்டுள்ளது. இவ் ஆய்வானது, அளவு சார் மற்றும் பண்பு சார் கூறுகளை உள்ளடக்கியதான கலப்பு ரீதியான ஆய்வாகும். தெருவர கல்வி வலய 21 தமிழ் மொழி மூல பாடசாலைகளில் இருந்து வசதி மாதிரி அடிப்படையில் 3 பாடசாலைகளின் மாணவர்களிடமிருந்து வினாக்கொத்து மூலமும் ஆசிரியர்கள், அதிபர்கள், பெற்றோர்களிடமிருந்து கட்டமைக்கப்பட்ட நேர்காணல் மூலமும் ஆவணங்களுடாகவும் தரவுகள் சேகரிக்கப்பட்டு அளவு சார் தரவுகள் விபரணப்பகுப்பாய்வு அணுகுமுறையின் அடிப்படையில் பகுப்பாய்வு செய்யப்பட்டு அட்டவணைகள், வரைபடங்கள் மூலம் விபரிக்கப்பட்டன. மேலும் பண்பு சார் தரவுகள் கருப்பொருள் பகுப்பாய்வுக்கும் உட்படுத்தப்பட்டுள்ளதுடன் தரவு பகுப்பாய்வுக்கு நுட்பு மென்பொருள் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளது. இவ் ஆய்வின் கண்டுபிடிப்புக்கள் சிரேஷ்ட இடை நிலை பிரிவு மாணவர்களின் முழுமையான விருத்திக்கு இச்சேவை அவசியம் என்றும் இச்சேவையில் தொடர்ச்சியான சவால்கள் காணப்படுவதையும் எடுத்துக்காட்டுகின்றன. இம்மாணவர்களுள் 90.4% மாணவர் இச்சேவை தமக்கு தேவை என உணர்ந்திருந்த போதிலும் அதற்கான சுய அணுகல் 4.7%மாக மட்டுமே காணப்படுவதை ஆய்வு அடையாளம் கண்டுள்ளது. மேலும், இச்சேவை பற்றி பெற்றோர் அறிந்திருக்காமை 93.3% என தரவுக் காட்டுகின்றது. ஆலோசகர்களுக்கும் இம்மாணவர்களுக்குமான சமூகமான உறவு நிலையின்மை, ஆலோசக ஆசிரியர்களுக்கு தெளிவான கடமைப்பட்டியலின்மை, தனியாள் தேவைகள் கவனிக்கப்படாமை, அமர்வுகளின் தொடர்ச்சியற்ற தன்மை, மாணவர்களின் தேவை பற்றிய புரிதலின்மை போன்ற பல்வேறு விடயங்கள் தரவுப் பகுப்பாய்வில் கண்டுபிடிக்கப்பட்டதோடு இச்சவால்களுக்கு பதிலளிக்கும் விதமாக, மாணவர்களின் தரவுகள் சேகரிக்கப்பட்டு தனியாள் நிகழ்ச்சிகளை மேற்கொள்ளல், பெற்றோர்களையும் இணைத்த விழிப்புணர்வு திட்டங்களை மேற்கொள்ளல், ஆலோசக ஆசிரியரின் துறை சார் நிபுணத்துவத்தை அதிகரித்தல் போன்ற பரிந்துரைகள் முன்வைக்கப்பட்டுள்ளன. தற்போதைய சவால்களை நிவர்த்தி செய்வதற்கும் உள நலனும் கல்வி முன்னேற்றமும் ஒருங்கிணைந்த முறையிலான மாணவர்களின் விருத்திக்கும் பங்களிப்பதாக இவ் ஆய்வு கட்டியெழுப்பப்பட்டுள்ளது.

திறவுச் சொற்கள் : சிரேஷ்ட இடை நிலைப் பிரிவு, பாடசாலை மட்ட ஆலோசனை மற்றும் வழிகாட்டல் சேவை, ஆலோசக ஆசிரியர்

F.S.N. MOHAMED அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும் மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக்கொண்டேன் என்பதனை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

இலங்கையில் 13 ஆண்டு உத்தரவாத கல்வி நிகழ்ச்சித்திட்டத்தை (தொழிற்கல்வி) நடைமுறைப்படுத்துவதில் உள்ள சவால்களும் அதற்கான பரிந்துரைகளும்: (மட்டக்களப்பு மாவட்ட கல்குடா கல்வி வலயத்தை அடிப்படையாகக்கொண்ட ஆய்வு)

செ.மிதுர்சா

கல்வியியல் துறை, கலைப்பீடம், பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்

இலங்கையில் தொழிற்கல்வி வரலாற்றில் ஒரு திருப்புமுனையாக 2019-ல் அறிமுகப்படுத்தப்பட்ட 13 ஆண்டுகால கல்விநிகழ்ச்சித்திட்டம் காணப்படுகின்றது. அதாவது க.பொ.த சாதாரண தரப் பரீட்சை பெறுபேறுகளின் அடிப்படையில் உயர்தரப் பிரிவில் ஏதாவது ஒரு பாடத்துறையை தெரிவுசெய்ய முடியாத நிலை ஏற்படுகின்ற போது இடைவிலக வேண்டிய சூழ்நிலை ஏற்படும், மாணவர்களுக்கு அவர்கள் தொடர்ந்து தங்களது திறன்களுக்கு ஏற்ப தொழிற்கல்வியைக் கற்கக்கூடிய திட்டம் இதுவாகும். முதல் வருடத்தை திட்டமிட்டுள்ள பாடசாலையிலும் இரண்டாம் வருடத்தை வுஏறுதல் அங்கீகரிக்கப்பட்ட ஏதேனும் தொழிற்கல்வி நிறுவனங்களிலும் கற்க வேண்டியுள்ளது. இதன்போது வேலைக்கான பயிற்சி (முதுவு) காணப்படுவதுடன் இதனை பூர்த்தி செய்யும் பட்சத்தில் ஏறெ ௫௫௭௫ 4 சான்றிதழும் வழங்கப்படுகின்றது. வேலையில்லாப்பிரச்சினை காணப்படும் இன்றைய சூழலில் இத்திட்டம் மிக அவசியமானதொன்றாகும். இத்திட்டம் சார் பிரச்சினைகளை மையமாகக் கொண்டு இவ்வாய்வானது இலங்கையில் 13 ஆண்டு நிகழ்ச்சித்திட்டத்தை நடைமுறைப்படுத்துவதில் உள்ள சவால்களை இனங்கண்டு அதற்கான பரிந்துரைகளை முன்வைப்பதாக அமைந்துள்ளது. அந்த வகையில் நோக்கத்தினை அடைந்து கொள்ளும் முகமாக மட்டக்களப்பு மாவட்டத்தில் கல்குடா கல்வி வலயத்தில் இத்திட்டமுள்ள பாடசாலைகள் நான்கும் திட்டமிடலாத பாடசாலைகள் மூன்றும் ஏவு இன் கீழ் தொழிற்கல்வியை வழங்கும் ஏவு உம் ஆய்விற்கு உட்படுத்தப்பட்டுள்ளது. தெரிவு செய்யப்பட்ட பாடசாலைகளின் மாணவர்கள், ஆசிரியர்கள், அதிபர்கள், ஏவு இன் ஆசிரியர்கள், மாணவர்கள், வலயக்கல்விப் பணிப்பாளர் மற்றும் இடைவிலகியோர் உள்ளடங்கலாக 96 மாதிரிகளிடம் தரவுகள் சேகரிக்கப்பட்டன. இதில் 75 பேரிடம் வினாக்கொத்து மூலமாகவும் 21 பேரிடம் நேர்காணல் மூலமாகவும் தரவுகள் சேகரிக்கப்பட்டன. அவற்றுள் அளவு ரீதியான தரவுகள் புள்ளிவிபரவியல் அடிப்படையில் பகுப்பாய்விற்கு உட்படுத்தப்பட்டு ஆைசுழளழகவ நௌநட மென்பொருளைப் பயன்படுத்தி வரைபுகள் மூலமாக எடுத்துக்காட்டப்பட்டுள்ளன. பண்பு ரீதியான தரவுகள் கருப்பொருள் பகுப்பாய்வு மூலமாக பகுப்பாய்வு செய்யப்பட்டுள்ளன. தேடல்களின் அடிப்படையில் போதியளவு அறிவாற்றலின்மை, மாணவர்களின் பங்குபற்றல் குறைவு, வளப் பற்றாக்குறை, நிர்வாகம் சார் பிரச்சினை, கற்றல் கற்பித்தல்சார் சவால்கள், பாடசாலைகளில் பிரயோகப் பாடங்களின் குறைவான எண்ணிக்கை, திட்டமுள்ள பாடசாலைகளின் குறைவான எண்ணிக்கை மற்றும் குடும்பத்தின் ஒத்துழைப்பின்மை போன்றன திட்டத்தின் சவால்களாக காணப்படுகின்றன. உரிய வகையில் இத்திட்டம் தொடர்பான விழிப்புணர்வை வழங்கி அதற்கான வசதிகளுடன் முறையான மேற்பார்வையின் கீழ் இதனை நடைமுறைப்படுத்தும் போது இத்திட்டமானது வெற்றியளிக்கும் என அதற்கான பல பரிந்துரைகளும் இவ்வாய்வின் மூலம் முன்வைக்கப்பட்டுள்ளது.

திறவுச் சொற்கள்: 13 ஆண்டு உத்தரவாத கல்வி நிகழ்ச்சித்திட்டம்(13), தொழிற்கல்வி, பாடசாலை

I wish to acknowledge K.Balasritharan for his guidance and supervision.

ENGLISH

HERITAGE ON THE MARKET: ANALYSING THE PACKAGING OF *WALAWWAS* AND COLONIAL MANSIONS IN SRI LANKA

S. W. T. Gamage

Department of English, University of Peradeniya

a19ai930@arts.pdn.ac.lk

In recent decades, Sri Lanka has undergone significant spatial transformations, driven partly by the rapidly expanding tourism industry. This study examines how *walawwas*, ancestral homes of Sri Lanka's upper-caste landowning elite, and colonial mansions are spatially and discursively reconfigured within the growing heritage tourism economy, which reshapes how history, space, and cultural identity are curated and marketed. Marked by caste privilege, imperial extraction, and native elite collusion, these sites are rebranded either as "authentic" cultural experiences or romanticised for their opulence and grandeur that depoliticise class, caste, and colonial histories, reframing them through the lens of nostalgia and "elite charm." This process romanticises elite domesticity while erasing histories of exclusion, repackaging spaces shaped by caste and class hierarchies into palatable representations of "authentic" cultural heritage or as a "gateway to colonial Sri Lankan paradise." Drawing on critical discourse analysis, this study engages with promotional materials, visual narratives and, semi-structured interviews with stakeholders while utilising selected literary texts to trace the social and political transformations of *walawwas* over time within the context of rising capitalism and globalisation. Framed by Foucault's theory of discourse and the politics of knowledge production, the study draws on Barbara Kirshenblatt-Gimblett's critique of heritage as "value-added" performance to question the constructed nature of authenticity. Jameson's reading of late capitalism aids in analysing how these spaces are emptied of their complex political histories and reassembled as consumable forms that are designed to appeal to a globalised clientele. Said's analysis of Orientalism reveals how dehistoricised narratives exoticise these spaces to sustain their appeal. Gramsci's concept of cultural hegemony and Spivak's formulation of epistemic violence are central to understanding how these conversions erase subaltern memory, making room instead for a dominant account that reasserts caste and class privilege through the language of culture and authenticity. This study argues that the conversion of these spaces into heritage sites is not merely an economic trend, but a political act that sustains caste and class hierarchies while sanitising colonial histories of extraction and exclusion by romanticising and rebranding elite spaces as heritage, erasing alternative histories under a hegemonically curated vision of cultural authenticity.

Keywords: Heritage tourism, *Walawwa*, colonial mansion, authenticity, epistemic violence, cultural hegemony, orientalism

I wish to acknowledge C. Wickramagamage for her guidance and supervision.

UNSPEAKABLE THINGS (UN)SPOKEN: REPRESENTATION OF *RODIYA* CASTE WOMEN IN SINHALA TEXTS OF CULTURE

R.M.S.S. Rathnayaka

Department of English, University of Peradeniya

a19ai948@arts.pdn.ac.lk

This dissertation examines the representation of Rodiya women in Sinhala cultural texts. For this purpose, I will be using the novels *Loveena* and *Rodi Kella*, the films *Gaadi* (2019) and *Hulavaali* (1976), colonial postcards displaying images of women often labeled as *Ceylonese Rodiya Woman*, and multiple Sinhala-language songs. These portrayals are scrutinised within a broader context of class, caste, and gender in order to analyse how marginalised identities may be visualised and narrated in the arts. The research takes up the question of how Sinhala cultural texts construct the image of the Rodiya woman, and what ideological function is served by the figure within these texts. Methodologically, the study adopts a postcolonial feminist approach, drawing on close textual and visual analytical frameworks demonstrated by theorists such as Toni Morrison, Gayatri Spivak, Chandra Talpade Mohanty, Joan Scott, and Frantz Fanon. Mikhail Bakhtin's concept of polyphony is also used to examine how multiple, sometimes conflicting, voices and perspectives emerge within the texts. The visual analysis attends to framing, adornment, exposure, and the refusal of the gaze. The study reveals that Rodiya women's representations in both colonial and post-colonial texts of culture are shaped by intersecting class, caste, gender, and colonial power structures that simultaneously hyper-visibility and silence them. While moments of resistance emerge, often through embodied memory, these acts are frequently reabsorbed within dominant patriarchal and casteist narratives. The portrayals oscillate between objectification, erasure, and resilience, complicating simplistic victimhood or empowerment narratives. These findings suggest that the figure of the Rodiya woman operates as a contested site where class, caste, gender, and colonial histories converge, producing a layered marginalisation that perhaps resists easy recovery. Ultimately, it highlights the ongoing impact of colonial and caste-based frameworks on contemporary portrayals of Rodiya women and the challenges of articulating marginalised women's complexities within dominant cultural narratives.

Keywords: Rodiya women, Sinhala literature, caste and gender representation, postcolonial feminism, visual culture

I wish to acknowledge C. Wickramagama for her guidance and supervision.

SIGNS, NARRATIVES, AND REVOLUTIONS: A STUDY OF THE NARRATIVE CONSTRUCTION OF JVP ACTIVISM IN SELECTED SRI LANKAN TEXTS

N. Theekshana

Department of English, University of Peradeniya

a19ai953@arts.pdn.ac.lk

This study explores the political discourse surrounding the JVP uprisings in Sri Lanka in order to navigate the narrative construction of the signs of ‘revolution’, ‘violence’, ‘youth’, and ‘nation’. Drawing from Valentin Voloshinov’s argument of language being a site of struggle, it analyses how narratives on the JVP Uprisings create a constellation of signs that impact the ways in which the above mentioned signs are interpreted. Inspired by a tripartite theoretical lens that is composed of structuralism, post structuralism and Marxist theory, this dissertation investigates how narratives of ‘revolution’, ‘resistance’, ‘state violence’, and ‘counterinsurgency’ are constructed, legitimised, or suppressed in the selected primary texts and secondary sources. The primary texts are, ‘*71 Keralla*’ by Victor Ivan, ‘*Apa Mara Demuwada Apa Nagana Handa Sada Nomiyeu Atha*’ and ‘*Demala Elam Aragalayata Wisaduma Kumakda?*’ by Rohana Wijeweera, ‘*Sri Lanka: The Years of Terror: The JVP Insurrection 1987-1989*’ by C.A Chandraprema, ‘*The JVP 1969-1989*’ by A.C. Alles, ‘*History of the JVP (People’s Liberation Front - Sri Lanka) 1965-1994*’ by JVP, ‘*Janatha Wimukthi Peramune Deshapalanya Ha Panthi Swabawaya*’ by Keerthi Balasooriya, and ‘*Batalandata Gini Thabuwemu*’ by Nandana Weeraratne. These texts are supplemented with newspaper articles, research articles, political speeches, interviews, and historical narratives. The methodology includes a combination of critical discourse analysis and textual interpretation informed by the theoretical lens mentioned above. Findings of the study emphasise that language plays a key role in constructing both the revolutionary subject and the state’s legitimacy through discursive strategies such as constructing myths, binary oppositions, and ideological interpellation that emerge prominently in both mainstream and counter narratives. These narratives shape public memory and political meaning and consequently influence people’s actions and the way the political struggle is understood. By positioning discourse as a terrain of power, this dissertation offers a nuanced understanding of political violence, resistance, and hegemony in postcolonial Sri Lanka.

Keywords: JVP uprisings, discourse analysis, language, ideology, power

I wish to acknowledge N. Jayaweera for her guidance and supervision.

THE ROLE OF BRITISH COUNCIL IN TEACHING ENGLISH IN SRI LANKA: A STUDY OF THE PERSPECTIVES OF STUDENTS AND PARENTS

G.A. Wickramasinghe

Department of English, University of Peradeniya

a19ai955@arts.pdn.ac.lk

This study examines the role of the British Council in teaching English as a second language in Sri Lanka, with a focus on the perspectives of the students and parents. English is widely accepted as a tool for socio-economic mobility and a pathway to opportunities, both local and global. The primary objective of this study was to examine the narratives elicited from students and parents, with a view to mapping the broader discourse on the British Council. The method of semi-structured interviews was used to gather information for the study. Interviews were conducted with nine students who had followed courses at the British Council, four parents of some of those students, and four government school teachers, including teacher trainers at Regional English Support Centres (RESC) in Matara and Galle, who are in charge of training government school teachers. The teacher trainers from RESCs who were interviewed could be considered students of the BC, as the British Council has actively supported and trained them through workshops. The study indicated that Standard British English (SBE) is seen, advocated, and also actively promoted as a superior form of English within the discourse on the British Council. The study has also recognised the interesting ways in which the idea of the native speaker is understood and used within that discourse. Furthermore, these narratives illustrate how the participants view Standard British English as cultural capital that grants them access to opportunities in the global arena. In addition, this study also recognised that the role of the British Council in teaching English as a second language goes well beyond English Language Teaching (ELT), positioning it as a key apparatus that shapes ideologies and linguistic preferences in the Sri Lankan context. It subscribes to and advocates Standard British English as the proper form of English over New Varieties of English (NVE), in the field of ELT. This study contributes to broader discussions on the role of private institutions as ideological apparatuses that promote standardisation of English at the expense of New Varieties of English, through cultural hegemony, and how they reflect neo-imperialism under globalisation.

Keywords: New varieties of English, Standardisation, British Council, English Language Teaching, cultural hegemony

I wish to acknowledge N.M. Kalugampitiya for his guidance and supervision.

WHERE THE BORDER BURNS: MYTH OF OBJECTIVITY IN CARTOGRAPHY AND THE ROLE OF MAPS IN CONSTRUCTING STATE NARRATIVES

A.M.R.A. Abeyrathne

Department of English, University of Peradeniya

a19ai1027@arts.pdn.ac.lk

This dissertation explores how cartography functions as a tool of power in post-independent Sri Lanka, particularly during and after the civil war. Challenging the perception of maps as neutral representations, it examines their role in shaping narratives of identity, space, and control. The central research questions are : how do maps produced by the state and the LTTE reflect specific ideological positions? In what ways do cartographic practices contribute to the erasure of marginalised communities, especially the Tamil and Muslim communities of the North and the East? Can alternative mapping forms that follow critical cartography resist or subvert the dominant spatial narratives? This study employs textual analysis rooted in Michel Foucault's *The Archaeology of Knowledge*, treating maps as discursive formations that participate in regimes of knowledge and power. For my methodology, I examine two types of maps. Firstly, I closely examine "traditional" maps by the Survey Department, Irrigation Department, Forest Department, maps used by the military, and maps in the school curricula. Secondly, I look at maps that would fall under the category of 'Critical Cartography', in other words, 'counter-maps'. Maps that are considered "unofficial". This study finds that official cartographic practices in post-independent Sri Lanka, particularly those tied to development projects like the Gal Oya and Mahaweli schemes, the construction of the Eelam map by Tamil nationalists, military maps used for territorial control, and checkpoint maps during wartime, functioned as tools of spatial regulation and ideological assertion. In contrast, counter-cartographic works like map art by Pala Pothupitiya, maps of displacement by a study conducted by Sumathy Sivamohan foreground memory, identity, and resistance. Such countermaps challenge dominant spatial narratives and reclaim erased or marginalised ways of knowing and being. Maps are not passive records of space but active instruments in the production of political meaning. Recognising the ideological underpinnings of traditional cartography allows for a rethinking of space and representation. The study advocates for alternative epistemologies of mapping that recover erased histories and center the human dimensions of space.

Keywords: Maps, LTTE, spatial narratives, alternative epistemologies

I wish to acknowledge S. Sivamohan for her guidance and supervision.

WRITING THE TROPICS: A STUDY OF THE SOLO FEMALE TRAVELER IN COLONIAL CEYLON AND CONTEMPORARY SRI LANKA

M.R.K.M. Gunawardena

Department of English, University of Peradeniya

a19228@arts.pdn.ac.lk

This dissertation critically examines the emergence and evolution of the solo female traveler in texts authored by Anglo-American women on colonial Ceylon and contemporary Sri Lanka. It explores how this figure plays a liminal, transgressive, and paradoxical role within both colonial and postcolonial contexts. Central to this study is the exploration of the contradictory position the solo female traveler occupies, empowered by class privilege yet marginal within imperial and patriarchal discourse. It traces how this figure has been constructed, negotiated, and reimagined across different historical periods, paying close attention to the intersection of race and class. It attempts to expose the ideologies at work in constructing the female traveler's voice; hence, the selected texts will not be examined in isolation, but will be situated within the discursive and ideological frameworks of their times, drawing from the arguments made by Said in *Orientalism* and Pratt in *Imperial Eyes*. How is the figure of the solo female traveler constructed across women's travel narratives reflecting shifting constructions of femininity, anxieties and aspirations related to evolving forms of imperial power, racial and class privilege, and social, cultural and legal encounters? In order to examine these issues, this study will closely engage with Caroline Corner's *Ceylon: The Paradise of Adam* (1908) and Bella Sidney Woolf's *How to See Ceylon* (1914) positioning them within the imperial discursive regimes but also simultaneously recognising the instances in which the writers conformed to and resisted conventionally decreed notions of femininity. This study will also focus on Cherry Briggs's *The Teardrop Island* (2013), Adele Marie Barker's *Not Quite Paradise* (2010), and Marcia Summers's *Trekking Sri Lanka* (2024) to explore how postcolonial travel narratives reimagine the figure of the solo female traveler, now attempting to navigate through sustainable and ethical travel, cultural sensitivity, and the legacies of colonialism. The findings reveal that the solo female traveler remains a boundary-crossing figure, her narrative agency reflects deeper transformation in both travel writing and feminist politics. Ultimately, the dissertation argues for the solo female traveler as a critical site of contested meaning across time.

Keywords: Travel writing, solo female traveler, colonial/postcolonial Sri Lanka

I wish to acknowledge K. Dharmasiri for her guidance and supervision.

**WOMEN OF THE SEA:
A COMPARATIVE STUDY OF THE CREATIVE
CONSTRUCTION OF FISHERWOMEN IN SELECTED
SRI LANKAN FICTION AND FILMS**

A.A. Silva

Department of English, University of Peradeniya

a19739@arts.pdn.ac.lk

The present study is a textual analysis of the representation of fisherwomen in selected Sri Lankan novels and movies. From a feminist perspective, the study examines how the selected texts construct the fisherwoman. The lives of fisherwomen are an underrepresented topic in Sri Lankan Literature and the adjacent critical tradition. This study fills this gap to a certain extent and encourages discourse on this group of underrepresented women in society. Theories of Judith Butler, Louise Kapp Howe and James C. Scott set the theoretical base of the study. The primary texts selected for the study are the novels *Baththalangunduwa* by Manjula Wediwardena and *A Fisherman's Daughter* by Raja Proctor, and the movies *Dheewari* by Salinda Perera and *Bambaru Avith* by Dharmasena Pathiraja. These narratives are set in fishing communities in Negombo, Kalpitiya and Baththalangunduwa in the 1970s and the early 2000s. These texts are read closely to understand how the narratives presented construct the identity of the fisherwoman. This is done by analysing what is said about her, her gendered contribution to the fishing industry, and the effect of the Church, nature and superstition, in framing her identity in her respective social space. The women characters' acceptance or resistance to these frameworks of gender is discussed with examples from the texts. The study argues that womanhood is not an innate identity common to all women, but one that is unique to each woman, and that this identity is formed through various contextual frameworks and internalised ideologies.

Keywords: Fisherwomen, Sri Lankan literature, identity, gender, gendered labour

I wish to acknowledge N. Jayaweera for her guidance and supervision.

FINE ARTS

A STUDY ON THE KAMANKUTHTHU AND PERFORMING ARTS PRACTICES OF THE MALAYAGA COMMUNITY (BASED ON THE KANDAKETIYA AREA)

M.G.M. Chandima Dilrukshi

Department of Fine Arts, University of Peradeniya

A19140@arts.pdn.ac.lk

The cultural enrichment of these Up Country Tamils was one of the reasons for the emergence of cultural diversity in Sri Lanka. The Up Country Tamils are more recently known as the “Malayaga community”. “*Kuttu*” was identified as a ritual among the Tamil-people in Sri Lanka, and it is also used as a theater today. However, in the area, I selected a ritual in the Kandaketiya area in the Kandy district. This ritual, known as “*Kamankuttu*”, has now developed into a performing art form that combines drama and healing rituals. However, since this was an element of the Tamil community's healing ritual, I have presented Kamankuttu in this thesis not as a drama, but as a ritual. One of the objectives of this thesis was to study the Kamankuttu ritual of Malayaga people and present the performing arts practices in that ritual. Also, another aim was to study the dance techniques and diversity of the Kamankuttu dancers. The research question was: What is the background of the Kamankuttu ritual of the Malayaga community and their performing arts practices? For this, I chose the qualitative data collection method. I collected data from people from the community, visitors, and dancers who perform the Kamankuttu ritual in the Kandaketiya area through questionnaires, participant observation, interviews, field studies, and secondary sources such as books, magazines, and internet-based-sources. Through this thesis, it was revealed that this ritual is performed more enthusiastically today compared to the Kamankuttu rituals of the past. The ritual needs to be studied further and protected as a performing art practice of the Malayaga people of Sri Lanka. The faith of the dancers and their techniques and the uniqueness of the decorations are highly important. Finally, the Kamanakuttu ritual among the Malayaga people is not just a healing ritual, and dedication, but also a performing art form that provides cultural diversity for Sri Lankans.

Keywords: Malayaga community, Tamils, Kandaketiya, *Kamankuttu*, performing arts

I wish to acknowledge S. Manthilake for his guidance and supervision.

EMBODIED IDEOLOGIES: THE REPRESENTATION OF THE FEMALE NUDE IN THE PAINTINGS OF GEORGE KEYT: BASED ON SELECTED PAINTINGS AND TEMPLE MURALS

H.M.C. Sandamalika

Department of Fine Arts, University of Peradeniya

a19ai1029@arts.pdn.ac.lk

Modern art can be described as the visual seal of the philosophical thought of modernity. It is a stream of knowledge that generated many central artistic trends in modern European society centered on France. It is a moment when creative narratives demanded by the new technological, political and cultural context were built, abstracted from the traditional social structure. As a result of various cultural contacts, it spread to the European social context as well as to the Far Eastern and Western societies. As a result, a modernist artistic trend began in this country. The “43 group”, which was born of the English-educated upper middle-class social structure, who sought a painting with a local identity, is the local seal of that revolution. In parallel with Europe, modern Sri Lankan artists also created new forms by drawing on various elements from ancient art. Among the Sri Lankan modern artists who were in the “43” group, George Keyt can be described as an artist who has gained public recognition and international fame among both experts and general fans. His painting style, which developed under the influence of Western modern art and ancient local and Indian arts, left a unique visual imprint on modern art in this country. George Keyt, who used the human figure as the primary means of expression in his visual works, explored various socio-cultural and personal ideologies in society through it. For this, Keyt primarily used the female human figure. Using the living female human figure, it is possible to see the construction of diverse meanings in visual art in various objects, subjects and contexts based on it. Keyt builds multiple meanings to the female nude through his paintings, while also understanding what his ideology on the female nude is. The painting ‘Govindamma’ is a painting that can create a different kind of discourse in visual art. George Keyt has been able to build different ideologies for it in each context, taking the nude as the main subject. Therefore, this study mainly aims to find out what his ideologies are about the female nude as revealed through George Keyt’s paintings. This study is a qualitative research study and the paintings were analysed under the method of formative and contextual research. Articles and books on the subject were used to study the paintings and collect secondary data. According to the study findings, the ideology of the female nude as built through George Keyt’s paintings can be classified according to the different periods of his life and he has developed different views on women. It seems that a number of diverse and complex ideologies were creatively socialised using the image.

Keywords: George Keyt, female nudes, visual ideology, group of 43

I wish to acknowledge Sudarshana Bandara for his guidance and supervision.

THE CONTRIBUTION OF STATE UNIVERSITIES TO FILM EDUCATION IN SRI LANKA

Dilmi Fonseka

Department of Fine Arts, University of Peradeniya
a19537@arts.pdn.ac.lk

Cinema, often referred to as the "seventh art" by Ricciardo Canudo, is the youngest and most dynamic medium of artistic expression in the modern world. Unlike traditional forms of art, film possesses a unique capacity to communicate directly with the human psyche through a powerful blend of visual, auditory, and narrative techniques. In contemporary education, cinema not only enhances creativity but also serves as a compelling pedagogical tool. However, in Sri Lanka, the incorporation of cinema into the university education system remains inconsistent and underdeveloped, lacking a standardised framework and clear national direction. This research aims to examine the role of film education in Sri Lankan universities, explore its current structure and challenges, and assess the broader social and cultural impact of cinema as an educational tool. The research problem centers on the absence of a national policy and comprehensive infrastructure for cinema education, which hinders the development of professional expertise and a national cinematic identity. To address this, a mixed-method approach will be adopted, including a thorough literature review, case studies of existing university programs, surveys, and interviews with students, educators, and industry professionals. Preliminary findings suggest that film education in Sri Lanka is fragmented, with limited resources, inconsistent curricula, and minimal collaboration with the national film industry. The study anticipates proposing a model for a national cinema education policy that includes the establishment of a dedicated national film school, curricular reform, and the integration of industry-relevant training for university students. In conclusion, this research seeks to lay the foundation for a vibrant, professional, and socially responsive film education ecosystem in Sri Lanka, contributing to the development of a cohesive national film culture and industry.

Keywords: Film education, university system, national film culture, cinema training, Sri Lanka

I wish to acknowledge L. Seneheweera & A. Samarakoon for their guidance and supervision.

A STUDY OF THE ROLE AND IMPACT OF MUSIC USED IN CAMPAIGNING DURING THE PRESIDENTIAL ELECTIONS HELD IN SRI LANKA

D. D. I. N. T. Diyawadana

Department of Fine Arts, University of Peradeniya

a19169@arts.pdn.ac.lk

This research explores the role and impact of music in Sri Lanka's presidential election campaigns, with a particular focus on the election campaigns of former President Gotabaya Rajapaksa (2019) and current President Anura Kumara Disسانayake (2024). In the Sri Lankan socio-political landscape, music plays a deeply influential role in conveying political messages, shaping emotional responses, and mobilising support. Election songs, often composed with emotionally charged lyrics and culturally resonant melodies, are used not only as promotional tools, but also as psychological devices aimed at influencing public opinion and voter behavior. The central research question guiding this study is, did the theme songs and music used in the presidential election campaigns of former President Gotabaya Rajapaksa (2019) and current President Anura Kumara Disسانayake (2024) influence people's decision-making? To this end, the study adopts a qualitative research methodology, including thematic analysis of selected election songs, semi-structured interviews with election strategists, voters, as well as examination of social media responses and media coverage. Drawing from psychological theories such as the exposure effect and the mere proximity framework, which suggest that repeated exposure to a stimulus increases preference for it, the study finds that emotional contagion through music significantly contributed to campaign music shaping candidate perceptions and strengthening emotional connections with voters. Gotabaya Rajapaksa's campaign music often reinforced a safe image by reflecting themes of nationalism, stability, and post-war strength, while Anura Kumara Disسانayake's campaign music appealed to youth and reform-friendly groups by emphasising change, justice, and empowerment. The findings suggest that music acted not only as entertainment but also as a strategic tool to subtly influence voter attitudes and decisions through emotional and cultural alignment. Finally, the study demonstrates that music played a significant psychological and communicative role in the recent presidential election campaigns in Sri Lanka, supporting its use as a persuasive element of political strategy. This research contributes to a deeper understanding of the intersection between music, psychology, and political communication in South Asian democracies.

Keywords: Political music, election campaigns, Gotabaya Rajapaksa, Anura Kumara Disسانayake, psychology of music

I wish to acknowledge M. Alawathukotuwa and K. Hettigoda of their guidance and supervision.

**THE EFFECT OF DANCE MOVEMENT THERAPY
ON THE DAILY ACTIVITIES
OF CHILDREN WITH DOWN SYNDROME:
BASED ON A STUDY AT HEMMATHAGAMA
SECDA SPECIAL NEEDS SCHOOL**

L.L.S Liyanage

Department of Fine arts, Faculty of Arts, University of Peradeniya
a19407@arts.pdn.ac.lk

Down Syndrome is a genetic disorder caused by the addition of an extra copy of chromosome 21 in a person. It can affect the physical activities and mental development of those individuals. The main objective of this research was to explore the effect of dance movement therapy on the daily activities of children with Down syndrome. The research question here was what methods can be used to improve the daily activities of children with Down syndrome using dance movement therapy. Eight children with Down syndrome were selected as participants for this research. Accordingly, the research was conducted with five boys and three girls with Down syndrome age range thirteen to twenty-nine years at the Hemmathagama SeCDA Special Needs School in Kegalle District. Fifteen sessions of one hour each were held for fifteen days over a period of two months. For these sessions, dance methods related to Contact Improvisation, Creative Movement, Laban Movement Analysis, Graham Technique were used. Using these methods, sessions were planned to develop the daily activities of Down syndrome children. In the first and last sessions, the children's performance was measured using the Vineland Adaptive Behavior Scale-3. This study mainly uses qualitative methodology, and for some assessment parts, a mixed methodology is used, combining quantitative methodology. The practical parts of the study are mainly based on primary data, while the theoretical parts are based on secondary data. According to the results of this research, the Down Syndrome children showed significant improvement in communication, daily living skills, socialization, and physical activities. This suggests that dance movement therapy is useful and important in improving daily activities for children with Down Syndrome. Further research is needed to investigate the long-term effects of such interventions. It is very important to incorporate such methods into special needs education in Sri Lanka.

Keywords: Down syndrome, dance movement therapy, daily activities, special needs education, Sri Lanka

I wish to acknowledge Leena Seneheweera, Sudesh Manthillake and Vindya Warakagoda for their guidance and supervision.

A STUDY ON THE USE OF MOTIFS IN TEMPLE MURAL ART DURING THE SRI LANKAN TRANSITION PERIOD

M. G. S. S. Maweeekumbura

Department of Fine Arts, University of Peradeniya

a19455@arts.pdn.ac.lk

The temple mural art of the Sri Lankan Kandyan tradition, which emerged in the late 17th century with the Kingdom of Kandy as its center, underwent significant transformations in response to evolving socio-cultural and political contexts. The advent of British colonialism in 1815 marked a turning point, leading to the gradual disintegration of traditional social structures by the late 19th century. Consequently, the Kandyan mural tradition transitioned through various phases, giving rise to a hybrid form of art that combined elements of post-Kandyan aesthetics with European academic art introduced during the colonial era. This intermediary style, often referred to as ‘transitional painting’ or ‘proto-modern art’ by archaeologists, reflects a unique cultural fusion. While substantial research has been conducted on traditional Kandyan murals, the role of motifs, a distinctive component of the visual language during the transitional period has received limited scholarly attention. This study aims to explore the use of motifs in temple murals from this era, particularly investigating whether these motifs served merely decorative purposes or conveyed deeper socio-cultural and political meanings rooted in the colonial experience. The research adopts a qualitative methodology, incorporating field studies at selected temples such as Panadura Rankoth Viharaya, Dehiwala Karagampitiya Subodharamaya, Bothale Gotabhaya Viharaya, and Gampaha Dayagama Viharaya. Primary data were collected through scholarly interviews, while secondary sources included books and academic research reports. The analysis involves a multi-dimensional approach: visual analysis of design elements, contextual analysis of the socio-political and cultural milieu, and symbolic interpretation to uncover embedded meanings and metaphors. Findings reveal that the motifs in transitional murals extend beyond ornamentation. Their incorporation of Western artistic features reflects the influence of colonial cultural contact and suggests nuanced expressions of pro-Western cultural orientation, imperialist sentiment, and a shift toward naturalistic representation. Ultimately, this study underscores how temple murals from the transitional period serve as a visual archive of the complex cultural transformations, identity negotiations, and artistic syntheses that occurred during British colonial rule in Sri Lanka.

Keywords: Transitional period, temple murals, colonialism, visual culture, Kandyan tradition, motifs

I wish to acknowledge Sudarshana Bandara for his guidance and supervision.

AN INVESTIGATION INTO ADDRESSING THE ISSUES OF TRANSGENDER PEOPLE IN SRI LANKAN STAGE THEATRE: BASED ON THE PLAYS ‘LUCK BY TRANS’ AND ‘THE TUNE OF BLANK’

G.L.D.Nelum

Department of Fine Arts, University of Peradeniya

A19487@arts.pdn.ac.lk

A transgender person is someone who rejects their biologically assigned gender. Sexuality can be discussed under three main aspects: biological sex, sexual identity, and sexual orientation. Out of these three, transgender people belong to the category of sexual identity. Sexuality is not just related to the body, but is a combination of all social, psychological, and spiritual aspects. Here, the two plays “Luck by Trans” by *Sachitra Rahubaddha* and “The Tune of Blank” by *Asith Muthukumara* were chosen for this study. These two plays present a commentary on the social, cultural, and psychological problems related to transgender in different ways. The main objective of this research was to analyse how the producers understood the social, cultural and psychological issues of transgender people and how they presented them creatively. Accordingly, this study is qualitative research and the data collection was done through observations and interviews as primary sources and through books and articles related to the research as secondary sources. This research has addressed the social, cultural and psychological issues faced by transgender people and the drama producer has worked to address and understand the audience from a different and creative perspective on those issues. In particular, by using various theatrical elements such as characters, language, narration, lighting, makeup, it is seen that the drama has led to a change in the existing attitude towards transgender people and a different view of transgender people among many Sri Lankan people.

Keywords: Transgender, biological sex, sexual identity, sexual orientation

I wish to acknowledge Sudarshana Bandara for the guidance and supervision provided.

THE USE OF NUDE AND SEMI-NUDE FEMALE FIGURES IN 20TH CENTURY SRI LANKAN TEMPLE MURALS

S. Nimesh Madhushan

Department of Fine Arts, University of Peradeniya
nimeshmadu199@gmail.com

In the study of Sri Lankan visual art history, temple murals, aside from the celebrated Sigiriya frescoes represent the most prominent collection of historical paintings. Examples include the murals of Karabagala, Hindagala, Gonagolla, Thivanka Pilimage, and Dimbulagala Maravidiya, as well as the temple paintings of the Gampola and Kandyan periods, such as those found at Gadaladeniya, Lankatilaka, Gangaramaya, Degaldoruwa, and the Temple of the Tooth Relic in Kandy. Scholars argue that these murals served not only religious functions but also reflected broader cultural, aesthetic, and ideological purposes. Following British colonisation in 1815, Sri Lankan temple art underwent significant transformations. The collapse of traditional patronage systems, displacement of hereditary craftspeople, and the growing influence of Western artistic styles contributed to a new direction in religious mural painting. By the 20th century, in the context of the Buddhist revival and national independence movements, there emerged a conscious effort to assert a distinct local identity in temple art. Temples such as the New Kelani Viharaya, Borella Gotami Viharaya, Bellanwila Rajamaha Viharaya, and Sedawatta Veheragodella Viharaya display murals that reflect this period's artistic innovations. A notable feature of these 20th-century murals is the inclusion of nude and semi-nude female figures an uncommon element in earlier Buddhist mural traditions in Sri Lanka. These depictions are not merely aesthetic or decorative; they engage with themes of morality, sensuality, social stratification, and external artistic influences. For example, the portrayal of the Mara daughters and mythical beings (Nāliyaṇas) at Borella Gotami Viharaya shows a deliberate use of exposed female upper bodies to communicate narrative tension and spiritual distraction. Similarly, Solius Mendis's murals at Kelaniya Temple reveal the influence of classical Sri Lankan and Indian artistic traditions, including the Bengal School of Art and artists like Nandalal Bose. At Bellanwila Viharaya, Somabandhu Vidyapathi's works use the nude female form to subtly convey social hierarchy and aesthetic ideals shaped by both local and Indian art. This study aims to analyse the artistic, cultural, and symbolic significance of nude and semi-nude female figures in 20th-century temple murals. It employs a qualitative research methodology, combining contextual analysis with visual interpretation. Data were collected through direct observation, expert interviews, and secondary sources such as academic publications and periodicals. Findings suggest that these representations were shaped not only by artistic trends but also by the socio-political environment of the time, including colonial legacies, evolving gender perceptions, and the search for national identity through art.

Keywords: Nude, temple murals, Sri Lankan art, social stratification, national movement, female representation

I wish to acknowledge Sudarshana Bandara for his guidance and supervision.

THE USE OF DRAMA ACTIVITIES TO IMPROVE THE SKILLS OF CHILDREN WITH LEARNING DISORDERS

C S Palathanthrige

Department of Fine Arts, University of Peradeniya
sanjanapalathanthrige@gmail.com

Children with learning disorders often face difficulties in academic performance and mental processing, particularly in areas such as hearing and cognitive functioning. These challenges stem from differences in how they receive, interpret, and retain information. To address these needs, this study explores the use of drama activities as a tool to improve hearing skills and cognitive skills. The research was conducted with eight Grade Six students who had been identified with learning disorders. Over a twenty-day period, the students took part in structured drama sessions designed to enhance focused listening, verbal recall, and critical thinking. A qualitative research approach was adopted, with data collected through classroom observations and activity-based assessments. The drama activities were developed using principles from Cognitive Theory, which emphasizes learning through active engagement and symbolic representations. Drama, as a creative and interactive form of learning, engages students through movement, voice, imagination, and shared experiences, encouraging active participation and deeper mental processing. Thematic analysis revealed notable improvements in students' ability to follow verbal instructions, respond accurately, concentrate for longer periods, and retain information. The findings indicate that drama-based learning can play a significant role in strengthening hearing and cognitive skills in children with learning disorders. This approach not only supports skill development but also fosters engagement, confidence, and meaningful communication. Integrating such creative strategies into learning environments offers an effective, student-centred method to meet the diverse needs of learners and promote their overall growth.

Keywords: Learning disorders, drama activities, skill development

I wish to acknowledge Leena Seneheweera and Priyantha Fonseka for their guidance and supervision.

CULTURAL BACKGROUND OF THE DEVINUWARA SRI VISHNU DEVALAYA ESALA PERAHERA

J H P Kushani

Department of Fine Arts, University of Peradeniya
a19ai910@arts.pdn.ac.lk

The research focuses on the Esala Perahera (procession) at the Devinuwara Sri Vishnu Devalaya (temple) in Sri Lanka, aiming to understand its cultural background and influence on Sri Lankan folk culture. The study will analyse the musical, dance, and dramatic elements within this specific perahera to reveal its impact on folk music and traditions. The core question is how the folk cultural characteristics embedded in the Devinuwara Sri Vishnu Devalaya Perahera can be analysed. Contextualised within the Perahera's historical, artistic, religious, and social background, the research sample is limited to the Devinuwara Sri Vishnu Devalaya and its surrounding village in the Matara District. The Devinuwara Esala Perahera, a significant cultural and religious event, honours Lord Vishnu, a guardian deity in both Hinduism and Buddhism, showcasing Sri Lanka's rich religious heritage and Buddhist-Hindu syncretism. The festival features adorned elephants, traditional drummers, dancers, and devotees, making it a vital part of Sri Lankan cultural identity. Researching this procession is crucial due to its historical significance (Devinuwara was a major hub), its role in promoting religious coexistence, its vibrant artistic and musical expressions (Kandyan and low-country dance, drumming, craftsmanship), its socio-economic impact on local businesses and tourism, and the critical need for its preservation. Documenting this festival can help secure its status as an intangible cultural heritage under UNESCO. The research will employ qualitative methods, including library research, literature reviews, and analysis of newspapers and magazines. Data collection will involve field studies, internet usage, and interviews with scholars and relevant individuals, with audio and video recordings. The descriptive method will be used for analysis, and findings will be presented as a dissertation.

Keywords: Esala Perahera, Devinuwara, Vishnu Devalaya, folk culture, religious syncretism

I wish to acknowledge Leena Seneheweera for their guidance and supervision.

AN INVESTIGATIVE STUDY OF THE DAMBANA AND VAKARAI INDIGENOUS SOCIETIES IN SRI LANKA

D.H.M.N.P Thammita

Department of Fine Arts, University of Peradeniya

a19773@arts.pdn.ac.lk

When studying the indigenous (*Adivasi*) societies of Sri Lanka, the *Dambana* indigenous community in the Mahiyangana district attracts the attention of many researchers. The main factor is, even today, despite some changes, those social units continue to maintain their socio-cultural core systems. However, other ancient indigenous communities with similar historical and socio-anthropological values to the *Dambana* indigenous community are widespread in various parts of the country. These communities do not receive much research attention because these social institutions have undergone modernization due to various geographical, environmental and cultural factors. However, the *Vakarai* indigenous community can be pointed out as a unique indigenous community that has not changed widely. The *Vakarai* indigenous community can be identified as a social system with many unique cultural characteristics: speaking Tamil and Sinhala languages, engaged in agriculture, farming and saltwater fishing, and located in the Eastern Province's Batticaloa District. If these characteristics are compared with the *Dambana* indigenous community, some positive similarities are found in many social, cultural, cultural and musical subject areas. Therefore, the primary objective of this research is to investigate whether the *Vakarai* community is another unique indigenous community that emerged from the *Dambana* indigenous community or whether it is an indigenous social unit that shows other identity characteristics. Many similar features can be seen in an in-depth study of the origin, beliefs and belief systems, language, meanings, music, dance, clothing, marriage and marriage practices of these indigenous societies. This study also focuses on the changes seen in these societies and the social, cultural, political and economic factors that have influenced such changes. In addition, since these ancient societies are changing rapidly due to various social, environmental, cultural and economic reasons, another objective of this study is to highlight the value of the cultural and unique knowledge systems existing in those societies and to provide a formal mechanism and attention to manage it for future generations. This study is a qualitative research and participant observation is used as the primary source in data collection. Interviews were conducted, and books, magazine articles, and internet articles were used as secondary sources.

Keywords: Indigenous communities, Dambana, Vakarai, ritual, social organization, cultural management

I wish to acknowledge Sudharshana Bandara and Niroshi Senevirathna for their guidance and supervision.

COMPARATIVE STUDY OF MUSICOLOGICAL RITUALS PERFORMED FOR THE THRIVIDA CHAITYA

H. A. S. Prasangika
Department of Fine Arts, University of Peradeniya
A19550@arts.pdn.ac.lk

In Buddhist religious culture, various rituals are performed for the *Trividha Chaithya*. Among them, *Thevawa* is unique. The morning *Thevawa* can be identified as a ritual performed for the sacred Tooth relics of the Buddha in Kandy *Dalada Maligawa*, the *Sri Maha Bodhi* and the golden statue (*Ran Pilima*) in *Ridi Viharaya*, Kurunegala. Although separate studies have been conducted on the rituals performed for these three *chaityas*, a comparative study of a musical nature has not yet been conducted. Therefore, it is essential to study this. The main research problem is what kind of musical similarities and differences exist in the morning *Thevawa* performed for the *Trividha Chaithya*, and what social, political and cultural factors influence this. This study is a qualitative research and collects data by participant observation, using library books and conducting interviews with relevant persons. The results of the analysis reveal that the morning *Thevawa* performed for these three *chaityas* have the musical characteristics of the Up-country music tradition and the differences are the variations that exist according to caste and family, the quantitative differences in musical instruments, the differences in sound patterns and drum beats. It also reveals that social and political factors have influenced this.

Keywords: *Thrividha Chaithya*, Morning *Thevawa*, Ridee Viharaya golden statue, Sri Maha Bodhi, Kandy Tooth Relic

I wish to acknowledge Manoj Alawathukotuwa and Niroshi Senevirathna for their guidance and supervision.

**PAINTING AS A TOOL FOR RECONCILING PERSONAL
AND SOCIAL CONFLICTS:
BASED ON THE PAINTINGS OF S.H. SARATH**

G.N.Sewwandi

Department of Fine Arts, University of Peradeniya
a19714@arts.pdn.ac.lk

Art is a unique human activity. It has been inextricably linked with human daily life since prehistoric times. The creation of works based on various cultural, political and personal needs is often seen in the history of art. When looking at some works, it is clear how a social or personal issue is at the center of those works. The art of painting during the Kandy period can be cited as an example of this. Temple painting was used as a visual tool to respond to and resolve the colonial social and political conflicts of the time. Examples include Pablo Picasso's *Guernica*, *Les Femmes d'Alger*, and Leonardo da Vinci's *Virgin Mary and Child Jesus*. Modern and contemporary artists in Sri Lanka have consistently made the various personal and social issues they faced the subject of their works. One such contemporary artist is S.H. Sarath. Born in Weligama, he came to Colombo and later clashed with the cultural norms of Colombo, passing through unique milestones in his journey as a creator. It can also be pointed out that the art he created is inherently a reflection of his life experiences. It is reported that his efforts to establish himself in the Colombo-centric visual art space and address the audience through his works were very difficult. The research problem of this study is to investigate how this artist reconciled the complex personal and social issues or conflicts he faced through visual art. In particular, the way in which S. H. Sarath used creative grammars such as objects, colour, symbols and signs, image composition, exhibition space, etc., and how he used them to resolve the conflicts he faced was analysed. Sarath, as a contemporary artist, creatively used the grammar of painting to reconcile the many conflicts he faced at different times, and it can be understood that he changed different symbols and creative narratives according to the forms of each conflict. This study is a qualitative research and mainly conducts a content analysis of paintings and used books, journal articles, and internet articles as secondary sources.

Keywords: Prehistory, reconciliation, conflict, culture

I wish to acknowledge Sudarshana Bandara for the guidance and supervision provided.

THE USE OF MUSIC IN TELEVISION BRAND ADVERTISING

H.M.S.Kavindya Herath

Department of Fine Arts, University of Peradeniya

a19ai909@arts.pdn.ac.lk

This research investigates how music is used in Sri Lankan television advertisements to enhance brand promotion. With growing competition among brands, advertising strategies increasingly rely on emotional and sensory techniques to connect with consumers. Music plays a significant role in shaping perception, increasing recall, and establishing a brand's emotional identity. The primary objective of this study is to identify the specific musical elements and strategies used in televised brand advertisements and examine their impact on consumer attitudes. The study focuses on three selected Sri Lankan TV advertisements—Sunlight, Vogue Jewellers, and Munchee Tikiri Marie—chosen for their distinct approaches to musical integration in brand storytelling. Employing a mixed-method approach, the research uses qualitative content analysis to examine the structure and emotional tone of music in each advertisement, while a quantitative survey (n=50) using a Likert-scale-based questionnaire assesses viewer responses to the ads. Findings reveal that musical features such as melody, rhythm, vocals, and instrumentation play a central role in evoking emotional engagement, reinforcing brand identity, and improving memorability. For instance, the Vogue Jewellers advertisement incorporates a soft, culturally familiar melody with gentle instrumental phrasing, evoking feelings of trust, elegance, and timelessness. The Tikiri Marie advertisement uses a lively, repetitive jingle that enhances memorability and creates a joyful connection with younger audiences. Meanwhile, the Sunlight advertisement employs emotionally resonant music to reinforce themes of maternal warmth and care. Survey responses indicated strong agreement that music heightened emotional appeal and brand recognition in all three cases. The study concludes that music is not merely an aesthetic background element but a strategic tool that strengthens the communicative and emotional effectiveness of television advertisements.

Keywords: Advertising, music, branding, consumer attitudes, television

I wish to acknowledge Manoj Alawathukotuwa and Niroshi Senevirathna for their guidance and supervision.

THE IMPACT OF THE 1956 CULTURAL REVIVAL ON THE DRAMATIC WORKS OF PROFESSOR EDIRIWEERA SARACHCHANDRA

W.M.P.G.A.S.I. Weerasinghe

Department of Fine Arts, University of Peradeniya

weerasinghasulakshini@gmail.com

This study examines the influence of the 1956 cultural and political transformation in Sri Lanka on the dramatic creations of Professor Ediriweera Sarachchandra. The research situates Sarachchandra's plays within the broader context of the Sinhala Buddhist nationalist revival and the reshaping of cultural identity that followed the rise of the 1956 political movement. Through close textual analysis and historical contextualization, the study explores how Sarachchandra's work responded to, reflected, and in some cases critiqued the ideological undercurrents of the time. Special attention is given to the role of his theatre in reviving traditional performance forms, constructing postcolonial identity, and negotiating the tensions between modernity and heritage. The research contributes to a deeper understanding of how the arts engaged with and were shaped by the cultural nationalism that defined mid-20th century Sri Lanka.

Keywords: Ediriweera Sarachchandra, 1956 cultural revival, Sinhala nationalism, postcolonial Sri Lankan theatre

I wish to acknowledge Priyantha Fonseka for his guidance and supervision.

**SEXUAL POLITICS IN SRI LANKAN STAGE DRAMA:
BASED ON THE PLAYS
MANAME AND *ANTI-KADAYAKA MARANAYAK***

G.T.T De Silva

Department of Fine Arts, University of Peradeniya
tharushikateenavi2000@gmail.com

Although the subjects of Sri Lankan stage drama span various social, cultural, and political fields, a commentary on the sexual politics inherent in each creation can be subtly observed through these themes. This sexual politics is primarily based on the social space and the ideology of the creator at that time, and the way it is presented to the audience through various creative approaches varies from play to play. In this study, the sexual politics primarily portrayed in Ediriweera Sarachchandra's play *Maname* and Asoka Handagama's play *Antik Kadayaka Maranayak* (*Death in an Antique Shop*) is critically discussed. The primary research question of this study is the nature of sexual politics addressed by Sri Lankan stage drama and its transformation over time, along with the social, cultural, and political ideologies that influence it. Here, sexual politics refers to the ideologies of sexuality that Sarachchandra and Handagama created and glorified, shaped by the socio-cultural context in which they lived, and to the formation of their attitudes towards sexual politics and its expression. A comprehensive analysis is conducted on the sexual politics within their artistic creations, their efforts to socialise these ideologies, the dramatic grammars and creative strategies they employed, and the social transformation they aimed to foster through their work. The main objectives of this research were to study the contemporary socio-political environment and sexuality, as well as the function of sexual, social, and cultural spaces at the time when plays like *Maname* and *Antik Kadayaka Maranayak* were created, and to examine the differences in the socio-human ideologies present in the respective time periods of these works. This study is qualitative research, using both primary and secondary sources for data collection, and the works were analyzed through content analytical methods. The main findings confirmed by this research are that Sri Lankan stage drama has been interpreted in various ways over time, and that it is influenced by the education of the creators, their foreign cultural contacts, ideologies, and prevailing social attitudes, as well as the unconscious cultural influence exerted by various foreign knowledge systems.

Keywords: Sexuality, sexual politics, gender, ideology

I wish to acknowledge Sudarshana Bandara for the guidance and supervision provided.

**A STUDY ON CHINTHAKA JAYAKODY'S
USE OF FILM MUSIC:
WITH SPECIAL REFERENCE TO THE FILMS
*Gharasarapa, Thala, and Pangshu***

J. K. B. N. Thamodini

Department of Fine Arts, University of Peradeniya

a19ai911@arts.pdn.ac.lk

This study explores the use of film music by *Chinthaka Jayakody* in three contemporary Sri Lankan films, *Gharasarapa*, *Thala*, and *Pangshu*, for which he provided the musical scores himself. With special attention to the music composer's contribution to narrative structure, musical characterization via music, and the definition of temporal and spatial frameworks, the research investigates how *Jayakody's* compositions function as ancillary additions and integral narrative devices. Using qualitative scene analysis and theoretical models based in film music studies, the dissertation explains the role of the film music director in facilitating emotional depth, guiding audience interpretation, and encapsulating cultural nuances. One of the main objectives of this research is to examine the role of the music composer in creating filmic narratives, particularly through the lens of the individualistic style and approach of *Jayakody*. In addition, the study emphasizes the significance of his methods concerning leitmotifs, silence, instrumentation, and vocalization in musical characterization - both psychological and symbolic - and how the aural elements create spatial and temporal planes within the films. Also, this study underscores the significance of the co-operative relationship between the film director and music composer, demonstrating the impact of shared vision and communication on the ultimate musical product. This research follows a qualitative methodology and contributes to the discussion of Sri Lankan film music through the in-depth examination of a prominent contemporary music composer. In addition, this research is of contemporary relevance, especially to future scholars and practitioners, and makes important contributions to understanding the creative and structural dynamics of the Sri Lankan film music industry in the 21st century, promoting further engagement with local cinematic practices.

Keywords: Film music, Sri Lankan cinema, Music characterization, Narrative structure, Role of music composer

I wish to acknowledge for Manoj Alawathukotuwa and Niroshi Senevirathne for their guidance and supervision.

**දිද්දෙණිය ශ්‍රී කතරගම දේවාලයේ
සංස්කෘතික අංගවල උරුම කළමනාකරණය (1979 බාරා ප්‍රඥප්තියට අනුව)**

ශලිනි කොශලයා අබේසිංහ
ලලිත කලා අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
shalinikaushalya38@gmail.com

මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කයේ ඉබ්බාගමුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ මැල්සිරිපුර, දිද්දෙණිය ග්‍රාමයේ පිහිටි දිද්දෙණිය ශ්‍රී කතරගම දේවාලයේ පවතින සජීවී සංස්කෘතික උරුම ආරක්ෂා කර ගැනීමට යොදාගත හැකි උපක්‍රම තාර්කික ලෙස සාමාන්‍ය ජනතාව වෙත ඇවැසි යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමයි. 1900 දශකයේ පමණක් සංස්කෘතික උරුම කළමනාකරණය නම් විෂය ආරම්භ වීමට පදනම වූ බව පෙනෙයි. මේ සමගම ජාත්‍යන්තර වශයෙන්ම පිළිගත් ප්‍රඥප්ති බිහිවීමද සිදු වූ අතර සජීවී සංස්කෘතික උරුම රැක ගැනීමේ ප්‍රඥප්තියක් වන බාරා ප්‍රඥප්තිය (1979) වර්ෂයේ ඕස්ට්‍රේලියාවේ බාරා නගරයෙහි ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. ශ්‍රී ලාංකේය සංස්කෘතික උරුමයන් බොහෝමයක් ජගත් උරුමයේ නියෝජනයක් වන බැවින් ජගත් ප්‍රඥප්තියේ නිර්දේශිත කර්තෘත්වය ආරක්ෂා කරමින් බටහිර සංරක්ෂණ විද්‍යාවේ ක්‍රමවේදයන් ඔස්සේ ලංකාව වැනි ජීවමාන, නිරන්තර ජනතාවගේ වන්දනා මානයට පාත්‍රවන ස්මාරක සංරක්ෂණයට එලෙසින්ම යොදා ගත නොහැකිය. මන්ද විද්‍යාත්මක සංරක්ෂණය මගින් ජනතාව සහ ස්මාරකය අතර දුරස්ථතාවයක් ඇති කරන අතරින් එම ස්මාරකය හුදෙකලා වීමටද එය හේතු හේතුවේ. විද්‍යාත්මක සංරක්ෂණය ලංකාව වැනි සජීවී ස්මාරක සහිත රටක සංරක්ෂණ ක්‍රමවේදයක් ලෙස නැවත සලකා බැලිය යුතුය. එබැවින් මෙහිදීම බාරා ප්‍රඥප්තියට අනුව සජීවී සංස්කෘතික උරුමය කළමනාකරණය පිළිබඳව සාකච්ඡා කෙරේ. උක්ත සියලු කාරණයන්ට අමතරව පර්යේෂණයේදී සාකච්ඡා කරනු ලබන්නේ දිද්දෙණිය ශ්‍රී කතරගම දේවාලයේ වූ සජීවී සංස්කෘතික උරුමයන් බාරා ප්‍රඥප්තියේ විධිවිධාන වලට අනුව කළමනාකරණය කරන්නේ කෙසේද? යන්නයි. මෙම දේවාලය වසර දහස් ගණනක් පැරණි ස්ථානයක් බැවින් උරුමයක් ලෙසද හඳුන්වා දිය හැකිය. මෙම ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යයනය සඳහා ගුණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගන්නා අතර ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර වශයෙන් ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය කිරීම, සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීම, ඡායාරූප ගැනීම දැක්විය හැකි අතර ද්විතීයික මූලාශ්‍රය වශයෙන් ග්‍රන්ථ අධ්‍යයනය, ජාත්‍යන්තර ප්‍රඥප්ති පරිශීලනය කිරීමත් සිදුකරනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකාව වැනි සජීවී ස්මාරක පවතින රටක ස්මාරක සංරක්ෂණය බාරා ප්‍රඥප්තියට අනුව සිදුකිරීමෙන් ඓතිහාසික පූජාභූමියේ සජීවී සංස්කෘතික උරුම හානියක් නොවන අයුරින් ආරක්ෂා කර ගැනීමට හැකිවන බව හඳුනා ගත හැකිය. විවිධ සංරක්ෂණ ක්‍රම යොදා ගැනීමෙන් ස්මාරක සහ ජනතාව අතර දුරස්ථකරණයක් සිදුවන අතර ස්මාරකයෙන් සිදු කරන සංස්කෘතික සන්නිවේදනයටද එය ප්‍රබල හානියකි. එබැවින් නියමිත ආකාරයට එය කළමනාකරණය කළ යුතුය. මෙම ප්‍රඥප්තියේ සජීවී සංස්කෘතික උරුම ආරක්ෂා කිරීමට යෝජනා ඇති බැවින් දිද්දෙණිය ශ්‍රී කතරගම දේවාලයේ පවතින සජීවී සංස්කෘතික උරුම ආරක්ෂා කර ගැනීම ප්‍රඥප්තිය ආශ්‍රයෙන්ම සිදු කළ හැකි බව යෝජනා කළ හැකි වේ.

ප්‍රමුඛපද: බාරා ප්‍රඥප්තිය, උරුම කළමනාකරණය, සජීවී සංස්කෘතික උරුම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ලිඛිත සෙනෙහෙවිරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

**මාතලේ ශ්‍රී මුත්තුමාරි අම්මාන් දේවස්ථානයේ වාර්ෂික තේරු උත්සවයේ
අස්පර්ශිත සංස්කෘතික උරුමය
(2003 අස්පර්ශිත සංස්කෘතික උරුම සුරක්ෂා කිරීමේ ප්‍රඥප්තිය ඇසුරෙන්)**

ඩී.එච්.ටී.ටී.සමරසේකර
ලලිත කලා අධ්‍යයන අංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
theshanithirmila@gmail.com

ශ්‍රී ලාංකේය අස්පර්ශිත සංස්කෘතික උරුමය විදහා දක්වන සුවිශේෂී සංස්කෘතික අංගයක් ලෙස අවුරුදු සියයක් පමණ පැරණි මාතලේ ශ්‍රී මුත්තුමාරි අම්මාන් දේවස්ථානයේ වාර්ෂික තේරු උත්සවය හඳුනාගත හැකි ය. දෙමළ ජනතාවගේ සාම්ප්‍රදායික හින්දු සංස්කෘතිකාංග ඇතුළත් මෙම පෙරහැර කොළඹ වෙල් උත්සවයට නොදෙවනි ලංකාවේ විශාලතම තේරු උත්සවයකි. මෙකී සාම්ප්‍රදායික හින්දු සංස්කෘතිකාංග ආරක්ෂා කර ගැනීමට, පවත්වාගෙන යාමට හා සංස්කෘතික අංග අභිවෘත්තිය කිරීමේ අවශ්‍යතාව පිරිමසාලීම සඳහා මෙම අධ්‍යයනය සිදුකෙරේ. මෙවැනි අස්පර්ශිත උරුම ආරක්ෂා කර ගැනීම උදෙසා යුනෙස්කෝව විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද 2003 අස්පර්ශිත උරුම සුරක්ෂා කිරීමේ ප්‍රඥප්තිය මෙම අධ්‍යයනය සඳහා බෙහෙවින් උපකාර වන බව ප්‍රකාශ කළ යුතුය. එකී ප්‍රඥප්තියේ ඇති විධිවිධාන වර්තමාන තේරු උත්සවය හා ආදේශ කරමින් එහි අස්පර්ශිත සංස්කෘතික උරුමය පිළිබඳ විශ්ලේෂණය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණකි. එහිදී මාතලේ වර්තමාන ශ්‍රී මුත්තුමාරි අම්මාන් දේවස්ථානයේ වාර්ෂික තේරු උත්සවයේ අස්පර්ශිත සංස්කෘතික අංග පිළිබඳ තොරතුරු අධ්‍යයනය කෙරේ. ඉහත සඳහන් 2003 ප්‍රඥප්තියේ සඳහන් නිර්දේශ වර්තමාන තේරු උත්සවය හා ආදේශ කරමින් එහි අස්පර්ශිත සංස්කෘතික උරුමයේ සුරක්ෂිතභාවයෙහි ප්‍රායෝගිකත්වය අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණකි. පර්යේෂණයේ ගැටලුව ලෙස හඳුනාගත හැකි වූයේ 2003 අස්පර්ශිත සංස්කෘතික උරුම සුරක්ෂා කිරීමේ ප්‍රඥප්තියේ සඳහන් විධිවිධානවලට අනුගතව මෙම දේවස්ථානයේ වාර්ෂික තේරු උත්සවයේ අස්පර්ශිත සංස්කෘතික අංග විශ්ලේෂණය කළ හැක්කේ කෙසේද යන්නයි. අධ්‍යයනය සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදාගත් අතර ඒ යටතේ තේරු උත්සවයේ අංග සහභාගිත්ව නිරීක්ෂණය යටතේ සජීවීව නැරඹීම, වීඩියෝ පට හා ඡායාරූප ලබා ගැනීම, සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීම හා ද්විතීයික දත්ත ලෙස සංස්කෘතිය හා අස්පර්ශිත උරුමය පිළිබඳ ඇතුළත් පොත්පත්, සඟරා හා ලිපි යොදා ගැනිණි. තේරු උත්සවයේ අස්පර්ශිත උරුම සමාජ හා සංස්කෘතික අන්තර්කරණයටත් සංස්කෘතිකමය සමානාත්මතාව ඇති කරලීමටත් බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් වන බව අධ්‍යයනයේ ප්‍රතිඵලය ලෙස ලැබිණි. මෙම පර්යේෂණාත්මක නිබන්ධය මගින් තේරු උත්සවයේ අස්පර්ශිත සංස්කෘතික උරුමය ආරක්ෂා කර ගැනීම සම්බන්ධව තොරතුරු සපයනු ලබන අතර ඒ පිළිබඳ රුචිකත්වයක් දක්වන්නන් හට නව දැනුමක් සපයා ඇත. තවද මෙම අධ්‍යයනය මගින් සංස්කෘතික උරුමයක් ලෙස වර්තමානයේ මුහුණපාන ගැටලු පෙන්වා දෙමින් ඒවාට විසඳුම් කිහිපයක් ද යෝජනා කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද: අස්පර්ශිත සංස්කෘතික ප්‍රඥප්තිය, තේරු උත්සවය, සංස්කෘතිය ආරක්ෂා කිරීම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ලීනා සෙනෙහෙවිරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

GEOGRAPHY

PADDY HARVEST UNDER UNCERTAIN RAINFALL: THE IMPACTS OF SEASONAL RAINFALL VARIATIONS ON PADDY CULTIVATION IN THE ANURADHAPURA DISTRICT, SRI LANKA

K.M. Abeysiri

Department of Geography, University of Peradeniya
a19010@arts.pdn.ac.lk

Paddy, the main staple crop in Sri Lanka's dry zone, particularly in the Anuradhapura district, faces significant threats because of rainfall variability and climate change. Current studies often overlook local-scale impacts, focusing on district-level analyses or excluding future rainfall projections, which limits their usefulness for policy interventions targeting local vulnerabilities. Addressing this gap is crucial to quantify the impacts of rainfall variability on paddy cultivation at a finer spatial scale to enable more effective strategies. This study assesses the current and future vulnerabilities of major irrigated, minor irrigated, and rainfed paddy systems at the Divisional Secretariat Division (DSD) level across 22 DSDs in Anuradhapura during the Maha and Yala seasons. Rainfall data (2013–2023) of 17 weather stations from the Department of Meteorology were collected and interpolated using ArcGIS Pro software. Future rainfall projections (2041–2060, SSP245 scenario) were obtained by downscaling the MPI-ESM1-2-HR GCM model from WorldClim and harvested extent data were obtained from the statistical handbook of the Department of Census and Statistics. Vulnerability was quantified by combining normalized sensitivity (regression slope) with exposure measures based on the coefficient of variation (present conditions) and the absolute normalized percentage change in future rainfall. Results indicate that minor irrigated and rainfed systems in Maha and minor irrigated systems in Yala are currently most susceptible to rainfall variability. In future scenarios, rainfed systems in the Maha season with 11 DSDs moving to high vulnerabilities and minor irrigated systems in DSDs such as Horowpothana, Kahatagasdigiliya, will continue to be at greatest risk in the Yala season. The findings emphasize the importance of prioritizing rainfed and minor irrigated systems in local adaptation planning and policy.

Keywords: Climate change, rainfall variability, paddy cultivation, vulnerability assessment

I wish to acknowledge Mahlon P. Rambukkange for his guidance and supervision.

ENVIRONMENTAL IMPACT OF TRADITIONAL AND MODERN GEM MINING TECHNIQUES IN PELMADULLA DS DIVISION, RATNAPURA

W.K.N. Amarasingha

Department of Geography, University of Peradeniya
a19022@arts.pdn.ac.lk

In the Pelmadulla Divisional Secretariat Division of Ratnapura District, the high prevalence of gem minerals can be identified. And also, in the current days, increasing the demand of the gems and, with that, increasing the excavation activities. Due to this, most of the environmental impacts can be identified, and it is negatively impacting the land, water, and forest cover. So that the main objective of the study is to identify the environmental impacts associated with different gem mining techniques and compare them, the sub-objectives are to identify the traditional and modern gem mining practices used in the Pelmadulla area and identify the possible solutions to avoid the environmental impacts. Finally find out how successful the mitigation methods will be. Using the random sampling method, selected five Grama Niladhari Divisions from the Pelmadulla Divisional Secretariat division as the sample areas and selected traditional and modern mining sites. Primary data was collected through the field observation and questionnaire survey with the gem miners to identify the mining techniques and impacts to the environment. And also done semi-structured interviews with the Pelmadulla area officers of the Gem and Jewelry Authority, the Agrarian Service Centre, and the Grama Niladhari officers in selected areas. Secondary data was collected through the books, websites, articles, and journals. From this study, identify two main traditional mining methods, such as tunnel mining and river gem mining, and also two modern gem mining methods, such as backhoe and river gem mining using the machines. Furthermore, due to these mining activities, soil erosion and fertility loss, water pollution, and reduction of the forest cover can be identified. For this problem, the National Gem and Jewelry Authority and the Agrarian Service Centre provide rules and regulations and licenses for mining sites. But the legal actions taken are not successful. Because minors are in violation of the rules and engaging in the illegal gem mining. So that, this study suggests that eco-friendly gem mining practices should be adopted to reduce the environmental impacts.

Keywords: Gem mining, traditional, modern, techniques, environmental impacts

I wish to acknowledge T.W.M.T.W. Bandara for his guidance and supervision.

A GEOGRAPHICAL STUDY OF THE INTRODUCED FISH SPECIES AND ITS IMPACTS IN THE KANDALAMA LAKE

A.G.K.M.K.S.B. Athapaththu

Department of Geography, University of Peradeniya

a19048@arts.pdn.ac.lk

The introduction of non-native fish species into freshwater ecosystems has become a major environmental and socio-economic issue in Sri Lanka. This study examines the spatial distribution and ecological impacts of introduced fish species in Kandalama Lake, a significant reservoir in the Central Province. The research specifically aims to assess how these species affect native biodiversity, aquatic ecological balance, and the socio-economic well-being of local fishing communities. A mixed-method approach was employed. Primary data were gathered through in-depth interviews with local fishermen, residents, and fisheries officials to gain insights into changes in fish diversity and fishing livelihoods. Secondary sources, including government reports and scientific literature, supported species identification and historical analysis. Field observations and seasonal sampling were carried out to evaluate the presence and spread of introduced fish species such as *Oreochromis niloticus* (Nile Tilapia), *Clarias gariepinus* (African Catfish), and *Pterygoplichthys pardalis* (Sailfin Catfish). Geographic Information Systems (GIS) technology was utilised to map distribution patterns and habitat zones within the lake. The results show that these introduced species have established populations in Kandalama Lake, exhibiting high reproductive success and competition for resources. Their presence has caused ecological imbalances by disrupting sedimentation, altering nutrient cycles, and degrading water quality. Consequently, there have been notable declines in the abundance and diversity of native fish species, posing risks to ecosystem health and sustainability. Additionally, the local fishing community has experienced economic hardships due to changes in catch composition, reduced availability of commercially important native species, and fluctuating income levels. The unregulated growth of aquaculture and the accidental or deliberate release of ornamental species have further aggravated the problem. The study concludes by highlighting the need for comprehensive lake management strategies. These should include ongoing ecological monitoring, stricter regulation of species introduction, sustainable aquaculture practices, and community-driven awareness programmes to protect Kandalama Lake's ecological integrity and support the resilience of local livelihoods.

Keywords: Introduced fish, native species, Kandalama lake, freshwater ecology, fisheries impact

I wish to acknowledge M.A.M. Istikhar Aariff for his guidance and supervision.

HUMAN RESPONSE TO THE FREQUENT INVASIONS OF MONKEY TROOPS INTO THE RESIDENTIAL AND FARMING AREAS IN YADDIGAMA AND PAILIGAMA GN DIVISIONS IN MAHO AREA

I.M.M.M. Bandara

Department of Geography, University of Peradeniya

a19062@arts.pdn.ac.lk

Human-monkey conflict has become an increasingly critical issue in many rural regions of Sri Lanka, particularly in areas where agricultural communities are situated near forested zones. In recent years, these conflicts have intensified, with frequent invasions by monkey troops causing extensive damage to crops and creating significant distress among local residents. This research focuses on the Yaddigama and Payiligama Grama Niladhari Divisions in the Maho Divisional Secretariat of Kurunegala District, where the Toque Macaque (*Macaca sinica*) has been identified as the primary species responsible for the disturbances. Using a mixed-methods approach, the study integrates both qualitative and quantitative data collection techniques, including household surveys, interviews, field observations, and community consultations. The research investigates the scale of crop losses, traditional and emerging coping strategies, and the viability of modern deterrent measures. Findings indicate that conventional methods such as firecrackers, scarecrows, and shouting have lost their effectiveness, as monkeys exhibit increasing adaptability to human interventions. In response, some individuals have adopted harmful practices, raising concerns about ethics and ecology. Given the recent escalation of the problem, this study underscores the urgent need for effective avoidance mechanisms, including sensor-based alarms, physical barriers, and automated deterrent technologies to prevent monkey incursions without relying on direct confrontation. The insights presented aim to support the development of practical, humane, and long-term management strategies by policymakers, agricultural authorities, and rural development planners, thereby protecting farmers' livelihoods and minimizing conflict.

Keywords: Human-monkey conflict, toque macaque, technological solutions

I wish to acknowledge M.A.M. Istthikar Aariff for his guidance and supervision.

AN ANALYSIS OF HUMAN IMPACTS ON ECOSYSTEM SERVICES OF MADUGANGA ESTUARY

D.U.K.Z Rajakaruna

Department of Geography, University of Peradeniya

a19112@arts.pdn.ac.lk

Estuarine ecosystems are vital for ecological balance, biodiversity conservation, and human well-being through their provision of diverse ecosystem services. The Maduganga Estuary, a Ramsar designated wetland in southern Sri Lanka, offers a range of provisioning, regulating, cultural, and supporting services that support both the local environment and livelihoods. However, increasing anthropogenic activities pose significant threats to these services. This study investigates both the positive and negative human impacts on the services of the Maduganga Estuary, with a focus on trends observed before and after its declaration as a sanctuary in 2006. The objectives of this research were to identify and evaluate the key ecosystem services provided by the estuary, assess the positive contributions of human activities, analyze the adverse human impacts, and propose sustainable management recommendations to mitigate the negative impacts of human activities on ecosystem services. A mixed method approach was adopted, utilizing both qualitative and quantitative techniques. Primary data were collected through purposive and snowball sampling from 50 semi-structured interviews with local stakeholders across the estuary. Secondary data, including reports and literature, were used to support the analysis. The research findings reveal that the estuary provides essential services such as fishery resources, mangrove-based products, flood control, carbon sequestration, and cultural value through religious and tourism activities. Positive human impacts, including traditional and sustainable fishing activities, government and NGO initiatives, and eco-tourism, have enhanced ecosystem functionality. However, negative impacts, such as mangrove deforestation, pollution, waste disposal, and unregulated tourism, have escalated. A comparative analysis reveals that, post-2006, positive impacts increased relative to pre-sanctuary conditions. However, negative impacts also rose significantly due to the intensification of anthropogenic pressures over time in a chronic manner. The study concludes that although ecosystem protection has improved, increasing negative impacts require immediate policy action. To safeguard the Maduganga Estuary, effective measures such as strengthening regulations, adopting sustainable tourism practices, and increasing community participation are critical for balancing ecological health and socio-economic development.

Keywords: Ecosystem services, Maduganga estuary, anthropogenic activities, positive and negative impacts.

I wish to acknowledge M.S.M. Razik for his guidance and supervision.

THE ROLE OF DISASTER RISK REDUCTION IN BUILDING RESILIENCE TO LANDSLIDES IN THE WALAPANE DIVISIONAL SECRETARIAT DIVISION, NUWARA ELIYA

A.S.H. Deshangi

Department of Geography, University of Peradeniya

a19119@arts.pdn.ac.lk

Landslides are a destructive natural hazard in Sri Lanka. Walapane is one of the areas highly prone to disasters because of frequent landslides in the Nuwara Eliya District. Walapane experiences frequent landslides activated by steep terrain, fragile soils, intense rainfall, and human factors such as deforestation and unplanned development. This brings a wide range of impacts on the people of Walapane, from the destruction of homes and roads to the loss of crops and agricultural land. Despite the implementation of disaster risk reduction measures, including early warning systems, slope stabilization, and community awareness programs, landslides continue to pose severe threats to lives, livelihoods, and infrastructure. The study aims to identify the key factors contributing to landslide vulnerability, identify existing DRR strategies, and identify their effectiveness in mitigating risks. Using a mixed methods approach, both quantitative and qualitative data were collected from six randomly selected Grama Niladhari divisions. A questionnaire was administered to 30 residents, and semi-structured interviews were conducted with GN officers, divisional officers, and disaster management officers. Field observations and informal discussions were also conducted to gain an understanding of local vulnerability conditions and mechanisms. Secondary data were obtained from institutions such as the National Building Resource Organization, the Disaster Management Centre, district and divisional secretariats, the Meteorological Department, and GN offices, as well as information from articles, websites, and journals. The findings reveal that, although several DRR measures are in place, their effectiveness is hindered by limitations such as poor coordination among institutions, inadequate funding, and a lack of community engagement. The study emphasizes the importance of integrating knowledge and strengthening community-based approaches to enhance resilience. Many residents lack adequate awareness to prepare for and respond to landslides, highlighting the importance of inclusive and well-coordinated DRR initiatives. This study contributes to reducing the impacts of landslides while supporting disaster resilience in Walapane and similar high-risk areas.

Keywords: Landslide, disaster risk reduction, vulnerability, resilience, community

I wish to acknowledge T.W.M.T.W. Bandara for his guidance and supervision.

IMPACT OF GEM MINING ON RIVER WATER POLLUTION IN BUTTALA DS DIVISION IN MONARAGALA DISTRICT

W.A.I. Dilanki

Department of Geography, University of Peradeniya
a19130@arts.pdn.ac.lk

Gem mining is a major economic activity in the Buttala DS Division in Monaragala District. Unregulated mining activities have raised serious environmental problems and contribute to river water pollution. The main objective of this study is to assess the impact of gem mining on water pollution in the two major rivers within the Buttala DS Division. The research questions are how gem mining pits affect the water quality of rivers in the Buttala DS Division, and what is the relationship between water quality and distance from gem pits? Quantitative data were used for this research, and water samples were collected from gem mining sites of the river near active mining sites and analysed for water parameters such as turbidity and Total Dissolved Solids (TDS). The analysis was conducted using water quality data obtained from river water samples in the Buttala DS Division by the Water Supply and Drainage Board of the Monaragala District. Field observations were conducted to examine how gem mining operations are carried out, the impact of these activities on the river, and the methods used for gem mining. Google Earth images were used to assess the damage to the river water caused by gem mining alone in the water samples taken, and to prove that there were no other activities near the rivers that were affecting water quality. The results revealed that gem mining significantly contributes to increasing turbidity, sedimentation, and TDS pollution in the two main rivers. The turbidity and TDS values of the Kumbukkan River's water have increased compared to those of the Manik River, likely due to gem mining. Gem mining has a greater impact on the Manik River than the Kumbukkan River. Gem mining sites and their gem pits located close to the river have a greater impact on river water pollution, while those located further away from the river have a lesser effect. Since the gem pits are located near the river, during the rainy season, waste from the gem pits flows down the slope into the river, polluting the water. Thus, illegal gem mining in the Buttala area has led to substantial pollution of river water, threatening both aquatic ecosystems and human health.

Keywords: Gem mining, river, water pollution, TDS, turbidity

I wish to acknowledge Ashvin Wickramasooriya for his guidance and supervision.

ASSESSMENT OF COMMUNITY-BASED LANDSLIDE RISK REDUCTION STRATEGIES IN THE KOTAPOLA DSD, MATARA.

W.M. Dilhani

Department of Geography, University of Peradeniya

a19133@arts.pdn.ac.lk

Landslides, influenced by both natural and anthropogenic factors, are a major global issue. Sri Lanka frequently experiences landslides, making them one of the most common natural disasters in the country. This issue is particularly critical in the hilly areas of Kotapola DS Division which face socio-economic and environmental consequences. The main objective of this study is to assess community-based landslide risk reduction strategies in the Kotapola Divisional Secretariat Division (DSD) of the Matara District. Under this objective identify the various types of landslides, causes and existing landslide risk reduction strategies and examine the effectiveness of community- based landslide risk reduction strategies have been used in the Kotapola DSD. The research questions are what are the various types of landslides in the Kotapola DSD and what are the community – based risk reduction strategies currently use in the Kotapola DSD? Primary data for the study were collected through field surveys, semi-structured interviews, questionnaire surveys, and field photographs. In addition, reports from NBRO in Matara district and CHRS website for collect rainfall data each GN divisions were used as secondary data sources. Data analysis was conducted using ArcGIS Pro and SPSS tool were applied to analyse quantitative data. Coding methods were applied to analyse qualitative data. The study found that the most common types of landslides in the study area include cutting failures. In addition to can be identify debris flows, translational slides, and rockfalls. The major causes of landslides were identified natural factors such as heavy rainfall, topographical features, soil conditions, and geological characteristics contributed to landslide occurrences. Additionally, anthropogenic factors such as poor land use practices, substandard building construction, unplanned slope cutting, inadequate rainwater management, and improper surface drainage. The study also revealed that landslide risk reduction strategies in the area include both non-structural mitigation measures such as awareness programs and early warning systems and structural mitigation measures such as retaining walls, gabion boxes, and boulder walls. In conclusion that Community-based landslide risk reduction strategies in Kotapola DSD are partially successful. While awareness programs and structural measures have reduced landslide risk in Some GN Divisions, gaps remain in community participation and maintenance of mitigation structures.

Keywords: Landslide risk, various types, community-based landslide risk reduction strategies, effectiveness

I wish to acknowledge D.M.L. Dissanayake for her guidance and supervision.

AN ANALYSIS OF THE ECONOMIC IMPACT OF COASTAL TOURISM IN WELIGAMA BAY AREA

H.H.A.S. Dilmika

Department of Geography, University of Peradeniya
a19135@arts.pdn.ac.lk

Coastal tourism has been a major contributor to the local economies of many parts of Sri Lanka, including the Weligama Bay area. Over the past decade (2015–2025), the Weligama coastal belt has experienced rapid growth in tourism as well as decline, with both positive and negative economic impacts. This study aims to examine the development of coastal tourism in Weligama Bay and the economic impact of tourism on local income sources and employment patterns over the past decade. Furthermore, the study intends to analyse the positive and negative aspects of coastal tourism and identify strategies to enhance long-term economic resilience. A mixed-method approach is employed in this research study, utilizing both primary and secondary data sources. Primary data collection includes field observations, semi-structured interviews with residents through simple random and purposive sampling, focus group discussions (FGDs), and key consumer input from hoteliers and small business operators. Secondary data were obtained from official sources, including government agency reports, government websites, and Google Earth Pro. Content analysis and descriptive analysis were employed to analyse qualitative data, while economic fluctuations were examined comparatively and statistically using tables and graphs. The primary findings indicate that coastal tourism has significantly contributed to enhancing income opportunities and employment in the Weligama Bay area. Tourism-dependent livelihoods, particularly small businesses, guest houses, surf schools, and indirect employment, are highly vulnerable to external disruptions. Over the past decade, the Easter Sunday attack and the COVID-19 pandemic have had a profound impact on the economy, disrupting local income sources and employment patterns. This has reduced income stability and job security in the study area. The economy grew by 22% from 2015 to 2018 and by 7% from 2018 to 2024. The economy declined by 92% from 2019 to 2023, compared to 2018, due to the Easter Sunday attack, COVID-19, and economic crisis. Based on the Faulkner Tourism Crisis Management Framework, this study recommends locally adapted strategies to support recovery and long-term sustainability, thereby building resilience in coastal tourism economies.

Keywords: Coastal tourism, economic impact, Weligama bay, COVID-19, economic crisis

I wish to acknowledge M.S.M. Razik for his guidance and supervision.

THE PRESENT STATUS OF MANGROVE RESTORATION EFFORTS THROUGH RESTORATION PROJECTS IN KALPITIYA LAGOON

D.M.A.S Dissanayake

Department of Geography, University of Peradeniya

A19154@arts.pdn.ac.lk

Mangroves play a vital role in protecting coastal ecosystems. Due to the rapid growth of the coastal population, mangrove habitats have been extensively degraded. The mangroves of Kalpitiya Lagoon in Puttalam District have been significantly damaged due to various social, economic, and natural factors. This research examines the current status of mangrove restoration efforts through mangrove restoration projects in the Kalpitiya Lagoon. The main objective of this study is to investigate the current state of mangrove restoration. The sub-objectives are to evaluate the environmental benefits of mangrove restoration for biodiversity and ecosystem services, and to analyse the socio-economic impacts of mangrove restoration on the local community. Primary data were collected through field observations, interviews, questionnaires, focus group discussions, and selected through simple random sampling and purposive sampling. Secondary data were collected from the Puttalam Forest Department, Kalpitiya Divisional Secretariat, Non-Governmental Organizations, research articles, and reports. The study confirmed that the Department of Forest Conservation, along with local and international NGOs, with strong support from community-based organizations, is actively implementing mangrove restoration projects. Restoration techniques include direct planting, assisted natural regeneration, and establishment of nurseries. About 90% of the species used are from the *Rhizophora* genus. While most mangrove restoration efforts have been successful, challenges such as poor monitoring, illegal activities, planting in unsuitable areas, and weak legal enforcement remain. In areas where mangroves have been restored, populations of shrimp, crabs, fish, and birds have increased, resulting in improved biodiversity and enhanced ecosystem services, including coastal protection and carbon dioxide storage. Approximately 90% of the people living in the Kalpitiya area depend on mangrove ecosystems for their livelihoods. Mangrove restoration has positively impacted these communities through increased fish harvests, ecotourism opportunities, and employment. Overall, mangrove restoration in the Kalpitiya lagoon is effective, generating notable environmental, social, and economic benefits.

Keywords: Mangrove restoration, Kalpitiya lagoon, biodiversity, community participation, ecosystem services

I wish to acknowledge M.A.M. Istikhar Aariff for his guidance and supervision.

SOLID WASTE DISPOSAL AND ITS ENVIRONMENTAL IMPACT ON WETLANDS: A STUDY OF KERAWALAPITIYA

E.A.N.C. Edirisinghe

Department of Geography, University of Peradeniya

A19174@arts.pdn.ac.lk

Wetlands provide vital ecosystem services, including water purification, flood regulation, and biodiversity support. Muthurajawela, the largest saline coastal wetland in Sri Lanka, plays a crucial role in maintaining ecological stability within an increasingly urbanized landscape. However, the escalating disposal of solid waste, particularly at the Kerawalapitiya Dumping Site, poses a significant environmental threat. This study aims to identify the primary sources and types of solid waste in the area, assess its impact on soil and water quality, and propose sustainable waste management strategies. A mixed-methods approach was employed, utilizing both primary data (collected through field surveys, observations, interviews, and questionnaires) and secondary data (focused on soil, surface water, and groundwater quality indicators, including pH, electrical conductivity, total dissolved solids, nitrate, phosphate, and sulphate concentrations). Findings revealed elevated levels of nitrate, phosphate, and sulphate in water samples, indicating substantial contamination linked to waste disposal. Soil analyses revealed increased acidity and salinity, which jeopardized fertility and local biodiversity. Community feedback supported these findings, with 94% reporting noticeable water pollution and odors, and 58% acknowledging soil degradation. Notably, 76% of respondents did not perceive wetlands as directly relevant to their daily lives, underlining a need for greater public awareness. The study identified four main sources of solid waste: urban settlements (40%), industrial activities (25%), informal dumping (20%), and fishing communities (15%). The most common waste types included plastic and polythene (92%), glass (76%), organic waste (66%), paper (64%), and medical waste (28%). These materials continue to be dumped at Kerawalapitiya, exacerbating environmental decline. The study emphasizes the urgent need for sustainable waste management practices, recommending measures such as the implementation of smart bins, effective waste segregation, enhanced recycling, public education campaigns, and stricter regulatory enforcement to safeguard the ecological integrity of the Muthurajawela Wetland.

Keywords: Solid waste, pollution, Muthurajawela, sustainable management

I wish to acknowledge D.M.L. Dissanayake for her guidance and supervision.

SPATIAL AND SEASONAL BEHAVIOR AND ATTACKS OF CROCODILES ALONG THE NILWALA RIVER IN ATHURALIYA DS DIVISION, SRI LANKA

E.A.D. Gangani

Department of Geography, University of Peradeniya

a19207@arts.pdn.ac.lk

Human-Crocodile Conflict (HCC) has become a growing concern in southern Sri Lanka, particularly along the Nilwala River. This research focuses on understanding the spatial and seasonal behaviour of crocodiles and their attacks in the Athuraliya Divisional Secretariat (DS) Division, Matara. The main objective is to analyse how seasonal variations, and geographical factors influence crocodile behaviour and the frequency of attacks. The specific objectives are to recognize the behavioural patterns of crocodiles during the rainy and dry seasons, assess the frequency of crocodile attacks in relation to the seasons, and examine the causes, consequences, and community responses to these attacks. A mixed-method approach is used, which combines qualitative data collected from interviews with residents and officials, with spatial analysis using GIS tools. Field observations and community-based surveys were conducted during the rainy season (May-June) and the dry season (December-February) to capture temporal variations. The findings suggest that crocodile behaviour significantly changes with seasonal conditions, during the wet season, crocodiles tend to migrate to an inundated landscape, leading to increased threats to livestock and domestic animals, while in the dry season, reduced water levels compel both humans and crocodiles to share limited riverine spaces, resulting in a higher frequency of direct human attacks, some of which are fatal. Human behavioural factors, such as fulfilling their water needs, sand mining in the river during water-scarce periods, and farming near crocodile habitats, further increase vulnerability. Residents often rely on traditional warning methods or avoid high-risk zones, but overall awareness remains low in Athuraliya. This study highlights the importance of seasonally adaptive conservation measures and public awareness programs to mitigate HCC. The spatial and temporal patterns identified in this study can support future wildlife management efforts and policy interventions aimed at reducing conflict and ensuring safer human-crocodile co-existence in riverine landscapes.

Keywords: Crocodile behaviour, Nilwala river, human-crocodile conflict, seasonal variation

I wish to acknowledge M.A.M. Isthikar Aariff for his guidance and supervision.

IMPACT OF HUMAN ACTIVITIES ON THE LEOPARD POPULATION IN MINNERIYA NATIONAL PARK IN SRI LANKA

D.D.P. Gimhani

Department of Geography, University of Peradeniya
a19210@arts.pdn.ac.lk

The Sri Lankan leopard (*Panthera pardus kotia*), a critically endangered species, is a critical apex predator for island ecosystems, and its population health is critical for maintaining equilibrium. Direct persecution tactics, such as decisive trapping and retaliatory killings, have a significant impact on leopard mortality. The decline in leopard numbers directly contributes to the uncontrolled increase in the populations of their primary prey species, such as deer and wild boar, which clearly leads to wider ecological imbalances in the ecosystem. Here, we seek to critically examine these specific, lethal threats in and around the Minneriya National Park, an increasingly fragmented landscape where human expansion directly intersects with leopard survival. Using an interdisciplinary geographical lens, the study goes beyond a mere ecological assessment to focus on the spatial and socio-economic drivers underlying these deaths. By combining principles from biogeography, political ecology, and conservation geography, it seeks to uncover why and where leopard populations are most vulnerable to human-induced pressures. Using a robust mixed-methods approach, the research maps spatial hotspots for human-leopard conflict (HLC) and examines the prevalence and motivations behind poaching incidents. Leopards in the park are now restricted to a very small population. It analyses the nature of land use, safari tourism, and adverse human activities, and explores ways to reduce leopard mortality further. The findings of this thesis will provide a critical, spatially differentiated understanding of the mechanisms driving leopard mortality in the Minneriya landscape and their broader ecological consequences. By identifying the geographic concentrations of trapping and retaliatory killings, as well as the underlying socio-economic drivers, this research provides valuable data for the development of targeted, proactive, and community-based conservation interventions. Ultimately, it aims to inform more effective strategies to mitigate these specific threats, foster sustainable coexistence between humans and wildlife, and secure the future of this endangered species in Sri Lanka.

Keywords: Minneriya national park, human-leopard conflict, seasonal patterns, leopard mortality

I wish to acknowledge M.A.M. Istikhar Aariff for his guidance and supervision.

RECENT DEGRADATION OF KEKANADURA- ELLAKANDA TANK AND ITS IMPACT ON COMMAND AREA CULTIVATION

K.L.T.C. Gimhani
Department of Geography, University of Peradeniya
a19211@arts.pdn.ac.lk

Historically, the tank has functioned as a lifeline for paddy cultivation, groundwater recharge, and rural livelihoods. However, increasing anthropogenic pressures, including deforestation, land encroachment, sedimentation, and agrochemical runoff, have severely disrupted its hydrological functions. The recent degradation of the Kekanadura Ellakanda Tank, situated in Sri Lanka's Southern Province, specifically in the Matara District, has emerged as a pressing concern due to its critical role in sustaining irrigation-based agriculture in the region. This study aims to assess the extent of the tank's degradation and examine its consequences for agricultural productivity in the command area. Adopting a mixed methods research design, the study collected data from 60 farmers across six Grama Niladhari (GN) Divisions: Kekanadura East, Kekanadura North, Parawahera North, Kokawala, Deegaha East, and Agarawala. Quantitative data were collected through structured questionnaires that addressed irrigation practices, seasonal water shortages, and crop yield variations. Qualitative insights were obtained via semi-structured interviews and field observations. Supplementary analysis included the use of satellite imagery, land use maps, and irrigation records to identify environmental changes and infrastructure deterioration. Findings indicate significant degradation of the tank's ecosystem, with marked reductions in forest cover, increased sedimentation, and declining water storage capacity. Approximately 58% of farmers reported irregular or insufficient water availability during key cultivation stages, while 52% experienced notable yield losses. The study concludes that unchecked watershed degradation, poor reserve management, and lack of participatory governance have collectively undermined irrigation efficiency and agricultural sustainability. To ensure long-term resilience, the study recommends implementing tank and command area rehabilitation and management strategies, reforestation of degraded areas, enforcing tank reserve boundaries, and promoting community-led tank restoration initiatives. These measures are crucial for restoring the hydro-ecological balance of the Kekanadura–Ellakanda Tank and protecting the livelihoods of the farming communities that depend on it.

Keywords: Tank and irrigation, command areas, catchment deforestation, agro-ecological impacts

I wish to acknowledge M.P. Perera for his guidance and supervision.

THE SPATIAL TRANSFORMATION OF SEMBUWATTA INTO A TOURIST SITE

M.G.B.U. Gunarathna

Department of Geography, University of Peradeniya

a19215@arts.pdn.ac.lk

Sembuwatta is a popular tourist destination, located in the Matale District. This study examines the transformation process of a tea estate into a popular tourist site. The study employed a qualitative methodology, collecting primary data through 40 interviews with residents (9), tourists (13), workers (7), business owners (8), and government officers (3). Through content analysis, this study analysed the transformation pattern of Sembuwatta. The results indicate that in 2006, the Estate Workers Housing Cooperative Society played a significant role in promoting tourism. It introduced a ticketing system and utilized the income gained to enhance village services, including the restoration of hydropower electricity generated from the Sembuwatta lake, which benefited 89 families. Additionally, it provided food support for the children's development centre and offered educational and medical assistance to children. These efforts strengthened community involvement, creating a strong identity rooted in the natural landscape. Accordingly, the present-day Sembuwatta is a multipurpose landscape with tourism facilities, including walking paths around the Sembuwatta lake, boat services, archery, a cable swing, and a natural swimming pool. These improvements have created job opportunities and improved the living standards of residents. The study thus indicates a successful example of estate-based tourism.

Keywords: Sembuwatta, estate-based tourism, natural landscape, multi -purpose landscape

I wish to acknowledge Thamali Kithsiri for her guidance and supervision.

RIVER GEM MINING AND RELATED ENVIRONMENTAL CONSEQUENCES: A CASE STUDY OF WEY GANGA IN BRANCH OF KALU GANGA, SRI LANKA

S.Y.N. Gunarathna

Department of Geography, University of Peradeniya

A19217@arts.pdn.ac.lk

River gem mining is a vital economic activity and traditional practice in Sri Lanka, particularly in the Ratnapura District. However, it poses serious environmental threats that have received limited academic attention. This study addresses a significant research gap by examining the specific environmental impacts of gem mining along the Wey Ganga, a tributary of the Kalu River, with a particular focus on stream erosion and related ecological consequences. The research concentrates on a 150-meter stretch of the Wey Ganga within the Nivitigala Divisional Secretariat Division. Primary data were collected through field observations, structured interviews, and questionnaires involving local miners and residents. Stratified random sampling and comparative qualitative analysis were employed to understand community perspectives and identify patterns of environmental change. Secondary data included satellite imagery from the USGS Earth Explorer and Google Earth Pro (2017–2024), which was analysed using GIS and remote sensing tools to assess erosion and vegetation loss. Additional secondary sources, such as government reports, academic publications, and field survey data on stream erosion analysed using AutoCAD, were also utilized. The findings reveal a strong correlation between unregulated and illegal gem mining practices and multiple environmental consequences. These include extensive streambank erosion, sedimentation, riverbank collapse, and disturbances to the local hydrological system. Soil erosion and degradation have been found to impact agriculture negatively. Satellite analysis confirmed significant riverbank erosion and vegetation loss along mining routes. Furthermore, the study documented biodiversity loss, water pollution from sediment runoff, and the collapse of aquatic habitats. Cross-sectional analyses revealed both riverbed and riverbank erosion, underscoring the lack of regulatory oversight and environmental monitoring in most mining operations. This study highlights the urgent need for regulatory frameworks to manage gem mining in sensitive riverine ecosystems, such as the Wey Ganga. It contributes to the field of environmental geography by advocating for the conservation of Sri Lanka's freshwater systems and promoting sustainable gem mining practices.

Keywords: River gem mining, environmental degradation, Wey Ganga, stream erosion, sustainable mining practices

I wish to acknowledge D.M.L. Dissanayake for her guidance and supervision.

THE SOCIO-ECONOMIC IMPACT OF PINNAWALA ELEPHANT ORPHANAGE ON LOCAL COMMUNITIES

D.D.S. Gunasekara

Department of Geography, University of Peradeniya

A19219@arts.pdn.ac.lk

Tourism Geography examines the dynamic interactions between tourism activities, space, place, and local communities, exploring their mutual influence over time. This study evaluates the socioeconomic impact of the Pinnawala Elephant Orphanage (PEO) on local communities. PEO is a semi-captive elephant conservation site and a prominent tourism destination in Sri Lanka. Since its establishment in 1975, PEO has evolved from a rescue center into a significant tourism hub, affecting spatial development, economic opportunities, and the social dynamics of surrounding communities. The primary objective is to evaluate the socioeconomic impacts of PEO on local communities, including both positive and negative impacts. Secondary objectives include examining direct and indirect employment and income generation, understanding community perceptions of conservation and tourism, and identifying social, economic, and environmental challenges linked to tourism growth. The study uses a mixed-methods approach. Qualitative data were collected through semi-structured interviews with 50 stakeholders, including PEO staff, local vendors, officials, tender holders, residents, and tourists. Quantitative data, including tourist arrival statistics and employment records, were obtained from institutional archives and analyzed using descriptive techniques. The data were interpreted through a tourism geography framework focusing on spatial transformation and community tourism relations. Findings indicate that PEO provides significant direct employment to about 194 staff members in various roles and supports indirect employment among local businesses, souvenir shops, accommodation providers, transport operators, and food tendering services. The area has undergone spatial and infrastructural expansion, with increased migration and accumulation of tourism services. However, challenges persist, including high dependency on tourism, impacts of seasonal fluctuations in tourism flow, informal employment, inadequate waste management, and limited public amenities such as parking. Community attitudes towards conservation are generally positive. However, concerns about declining tourist interest, influenced by socially spread rumors and negative perceptions of elephant mistreatment, a lack of diversified attractions, and a lack of night time activities, were also reported. In conclusion, PEO plays a major role in local economic resilience and conservation awareness.

Keywords: Tourism geography, Pinnawala elephant orphanage, socio-economic impact, spatial development, community perception

I wish to acknowledge T.W.M.T.W. Bandara for his guidance and supervision.

GENDER-BASED DISPARITY IN EDUCATION AND ITS SOCIO-ECONOMIC CONSEQUENCES: A CASE STUDY OF DENUWARA EDUCATION ZONE

A.F. Hamna

Department of Geography, University of Peradeniya

A19234@arts.pdn.ac.lk

Education is important for everyone, but access to it is not equally available to all. Among various forms of inequality in education access, gender-based disparities play a significant role in many communities. These inequalities further affect individuals' socio-economic lives. The objectives of this study are: (i) to identify the level of educational inequality between males and females in the Denuwara educational zone, (ii) to explore the key factors that contribute to gender-based educational inequality, and (iii) to analyse its socio-economic consequences for males and females. The study employed a mixed method: primary data were collected through interviews with 34 participants, including teachers, students, and parents, using a purposive sampling technique. Secondary data was collected from schools related to students' academic performance from 2020 to 2024. The study findings revealed that female students are performing well in education compared with male students in the study area. Furthermore, the study highlights that female students are outperforming male students in education. Strong motivation, supportive learning environment, classroom behaviour, and attendance, time management are key factors that contribute to the outperformance of female students. Meanwhile, low attendance and lack of engagement in studies, involvement in sports, lack of role models, peer pressure, and a friend circle, as well as economic hardship in the family and pressure to leave school early to work, are contributing to the underperformance of male students. The academic outperformance of female students contributes to improved prospects, higher earning potential, economic independence, increased social mobility, and greater participation in decision-making. In contrast, the underperformance of male students is linked to unemployment, limited job opportunities, and negative impacts on family stability. The study concludes that disparities in academic performance based on gender have significant implications for individuals' social and economic well-being.

Keywords: Educational inequality, gender, academic performance, socio-economic impacts

I wish to acknowledge M.M. Alikhan for his guidance and supervision.

ENVIRONMENTAL CONSEQUENCES OF TANK RESTORATION: A CASE STUDY OF KOTUATHTHAWALA BIRD SANCTUARY

H.M.N.I. Herath

Department of Geography, University of Peradeniya

a19262@arts.pdn.ac.lk

Restoration of small irrigation tanks is widely practiced in Sri Lanka to improve agricultural productivity and support rural livelihoods. However, such interventions can have unintended negative impacts on local ecosystems and communities. This study examines the avifaunal and socio-economic consequences of the 2021 restoration of the Kotuaththawala Tank, located within the Kotuaththawala Bird Sanctuary in the Nikaweratiya Divisional Secretariat. Although the restoration was legally mandated to address land inundation issues affecting local farmers, the results have proven to be environmentally and socially problematic. Using a mixed-method approach, which included line transect field surveys, questionnaire surveys, focus group discussions, and secondary data analysis, this research found significant changes in bird population and habitat following the restoration. The tank, which previously supported about 51 native and migratory bird species, has seen a decline in several native bird populations since the restoration. Simultaneously, new and less frequently observed forest bird species have begun to appear in the sanctuary. These changes indicate that the restoration has altered the environmental balance of the area, reducing the quality and suitability of habitats that were once favourable for native bird species. Furthermore, due to structural changes such as the cutting of the dam, the water capacity of the tank has dropped sharply from 180 acre-feet to only 40 acre-feet. Consequently, the tank can no longer provide sufficient irrigation water for the 100 acres of surrounding paddy fields. This has caused difficulties for over 200 farming families who previously relied on the tank for agriculture. The study applied a landscape ecology perspective to analyse how changes in spatial patterns, habitat connectivity, and human-landscape interactions have led to long-term imbalances. The findings indicate that restoration efforts, which were intended to address one problem, have instead created cascading impacts, including agricultural degradation, biodiversity loss, and reduced tourism potential. The study reveals that restoration of the Kotuaththawala tank has had unintended negative consequences for both the avifaunal ecosystem and local livelihoods. This case study emphasizes the importance of conducting integrated, site-specific assessments and involving community stakeholders in the planning and management of small-scale tank restoration projects in other parts of Sri Lanka.

Keywords: Tank restoration, bird sanctuary, landscape ecology, avifaunal diversity, socio-ecological impact

I wish to acknowledge E.G.I. Sevewandi for her guidance and supervision.

SEASONAL VARIATION AND PURPOSES OF TOURIST ARRIVAL AT ROYAL BOTANICAL GARDEN IN PERDENIYA

H.M.S.S Herath

Department of Geography, University of Peradeniya
a19263@arts.pdn.ac.lk

Tourism at the Royal Botanical Garden (RBG) in Peradeniya is well known for its abundance of tropical biodiversity, seasonal variation of climate, flowering patterns, and peak visitor holiday periods. Despite the popularity of RBG, limited research has focused on the natural characteristics and seasonal climate variations that influence visitor motivation, particularly in respect to botanical garden tourism. This study is significant because it can motivate sustainable management and improvements of tourist services. This research aims to understand the seasonal variations and the purposes of visiting this RBG. A mixed-method approach was adopted in this study. Primary data were collected from structured questionnaires administered to 30 tourists and tourists guides between August 2024 and June 2025, and secondary data were obtained from the Sri Lanka Tourism Development Authority and garden records (January 2020 to June 2025). The findings show that foreign tourist arrivals peaked in February 2025 (44,733), primarily from countries experiencing seasonal changes, such as Russia, Germany, Japan, Canada, and Australia. These tourists are drawn to the warmth of the tropical climate and the rich biological diversity of the garden. Local visitors reached their highest levels in April (77,009), coinciding with the Sinhala–Tamil New Year, and again in August (165,347), during school holidays and the Esala Perahera festival. Tourists from India and China can visit year-round, as they are close geographically, and their travel timing is not limited. Most respondents indicated that 84% traveled for relaxation and enjoying nature, 15% were for eco-tourism or studying botany, and 1% for official purposes. Likewise, the families (around 48%) made a visit for recreation, 35% for education, 14% for photography, and 3% for education or observation of RBG. Local events, such as seasonal flowering (Orchids in February to April and Cannonball trees in August to October), affected the timing of visitor arrivals. Most visitors were satisfied with their visit, but some foreign tourists expressed concerns about the crowding of school groups, the limited number of shuttle services available, and the increase in ticket prices. The study recommends introducing proper visiting arrangements for school students, increasing infrastructure facilities, and implementing site-specific internal marketing to encourage sustainable tourism development and enhance visitor experiences year-round at the Royal Botanical Garden.

Keywords: Seasonal tourism, Peradeniya botanical garden, tourist purpose, local visitors, foreign visitors, climate impact

I wish to acknowledge Rekha Nianthi for her guidance and supervision.

A STUDY ON THE IMPACT OF MANGROVE DEGRADATION IN PUTTALAM LAGOON

M.A. Afra

Department of Geography, University of Peradeniya
a19281@arts.pdn.ac.lk

The study evaluates the ecological and socio-economic impacts of mangrove degradation in Puttalam Lagoon, a critical coastal ecosystem in Sri Lanka, renowned for its high biodiversity and support for local livelihoods. Over the past few decades, the lagoon has experienced a significant decline in mangrove coverage, primarily due to anthropogenic activities. Using a mixed-method approach, comprising field observations, structured questionnaires, semi-structured interviews, focus group discussions, and satellite-based land use change analysis, the study identifies key drivers of degradation, assesses its environmental and livelihood-related consequences, and evaluates the effectiveness of current conservation efforts. Results show a significant 62% decline in mangrove cover, from 4,366 hectares in 1977 to 1,640 hectares in 2021. Major contributing factors include the expansion of shrimp aquaculture, salt production, unsustainable resource harvesting, population pressure, and limited environmental awareness among local communities. Ecologically, this has led to considerable biodiversity loss, reduced fish stocks, and increased coastal erosion, all of which compromise the lagoon's ecological balance. Socio-economically, over 90% of local fishers report reduced income, job insecurity, and increased dependence on declining natural resources, creating a direct threat to household stability and food security. The study indicates that although some restoration and conservation programs are in place, their effectiveness is hindered by weak enforcement of environmental policies, poor institutional coordination, inadequate funding, and lack of sustained community participation. Furthermore, while community-based conservation and environmental education efforts have recently emerged, they remain fragmented and under-resourced. There is an urgent need for a holistic and participatory conservation approach that integrates mangrove reforestation, promotion of sustainable livelihood alternatives, strong legal frameworks, effective monitoring, and inclusive community engagement. Such a model is vital to ensure the long-term ecological integrity and socio-economic sustainability of the Puttalam Lagoon. This study will provide policymakers, conservationists, and development agencies with valuable insights for balancing ecological preservation with human well-being in vulnerable coastal regions.

Keywords: Mangrove, degradation, Puttalam lagoon, coastal eco system, impacts

I wish to acknowledge M.S.M. Razik for his guidance and supervision.

ECONOMIC REINTEGRATION OF RETURN MIGRANTS FROM THE MIDDLE EAST IN THE GARMENT INDUSTRY: A CASE STUDY OF WEERAMBUGEDARA DS DIVISION

A.A.R.M. Jayasinghe

Department of Geography, University of Peradeniya

a19295@arts.pdn.ac.lk

This study investigates the economic reintegration of Sri Lankan women who returned from the Middle East within the past five years, focusing on their engagement in the garment industry in the Weerambugedara Divisional Secretariat (DS) Division, in the district of Kurunagala. Labour migration has been a key livelihood strategy for rural women in Sri Lanka, but their return brings significant economic and social challenges. Using a mixed-methods approach, data were collected from 30 returnee women across five Grama Niladhari (GN) divisions through structured surveys and semi-structured interviews. The findings reveal that both spatial and socioeconomic factors significantly influence the reintegration pathways of these women. Spatial determinants, including proximity to garment factories, transportation availability, and distance to markets, influence whether women engage in factory employment or home-based tailoring. Socioeconomic factors, such as age, marital status, household composition, education level, prior work experience, debt burden, Income levels, health status, and family attitudes, further affect employment decisions. Approximately 67% of the women surveyed were employed in garment factories, while 33% engaged in garment-based self-employment, balancing income generation with domestic responsibilities. Women who work from home often say they choose it because of childcare, eldercare, health issues, and transport costs. But home-based work may not always provide enough earnings. This research highlights how gendered spaces and economic pressures come together to shape diverse reintegration experiences. It shows that garment industries help returnee women rebuild their lives while managing the expectations of their families and communities. The study contributes to localized policy recommendations aimed at supporting the sustainable economic reintegration of returnee women through the garment industry and improving their well-being in rural Sri Lanka.

Keywords: Return migration, economic reintegration, spatial factors, home-based employment, women

I wish to acknowledge Fazeeha Azmi for her guidance and supervision.

GEOGRAPHICAL EXAMINATION OF THE SOCIO-ECONOMIC IMPACTS OF QUARRYING: HABARAWA GN DIVISION IN POLGAHAWELA

J.M.C.D. Jayasundara

Department of Geography, University of Peradeniya

a19300@arts.pdn.ac.lk

This research examines the socio-economic impacts of quarrying activities within 500 meters of the Leo quarry, located in the Habarawa GN Division, with a special emphasis on the role of stakeholder participation in promoting sustainable practices. The two objectives of this study are to examine the significant positive and negative socio-economic impacts of quarrying activities and to investigate how stakeholder participation can contribute to making quarrying activities more eco-friendly, socially acceptable, and sustainable. Mixed research methods were used, combining qualitative and quantitative techniques. Quantitative data were collected through stratified random sampling using a structured questionnaire to measure the economic and social aspects related to the impacts among 30 households within a 0-500m radius of the quarry. Qualitative data were collected through a purposive sample of 18 respondents, comprising interviews with representatives from the Central Environmental Authority (8), Geological Survey and Mines Bureau (5), North Western Provincial Environmental Authority (3), a quarry owner, and the Chairman of *Sapugaskanda Surakeeme Parisara Sanvidanaya*. Field observations, focus group discussions with residents, quarry operators, and officials from the CEA and GSMB were conducted. Secondary data (government records, environmental policies, case studies) were collected. Spatial analysis, using ArcGIS Pro, was used to support the study. Data analysis involved statistical visualization using an Excel graph for quantitative data and thematic analysis for qualitative narratives. As revealed by respondents, the findings show that short-term socio-economic impacts, such as noise pollution, dust-related health problems, and disruption to daily life, are severe than long-term impacts for populations living within 500m of the quarry. This is questionable, but it may be due to the daily experiences people face. The severity of these impacts depends on distance and exposure. However, quarrying has positive impacts, such as increased job opportunities, higher household incomes, and support for local businesses. The study found that these benefits are often distributed through social ties and kinship networks. Although state sector stakeholders have issued important guidelines to promote sustainable practices, procedural problems impede achievement. The study concludes that meaningful stakeholder participation is crucial for addressing current socio-economic challenges, promoting trust, and enhancing accountability in quarry management.

Keywords: Quarrying, socio-economic impact, stakeholder participation, sustainable quarry management

I wish to acknowledge Shantha Jayakumara for his guidance and supervision.

NEGOTIATING SENSE OF PLACE IN THE WORLD HERITAGE CITY OF GALLE

M.A.A Kalpa

Department of Geography, University of Peradeniya

A19319@arts.pdn.ac.lk

This research aims to explore the sense of place and place attachment to the Galle Fort, a UNESCO World Heritage Site in southern Sri Lanka, as experienced by residents, outsiders, and individuals who migrated from the Galle Fort area to other areas. Using imageability theory and place attachment concept, this study followed a qualitative approach using semi structured interviews, observations, and photo documentation. For the interviews with residents has followed a stratified random sampling method and for all other data collections used a simple random sampling method without predefined sequence. Thematic analysis was employed to examine the social, economic, and historical dimensions across three respondent groups, and a map was developed to illustrate place attachment among different social groups. The findings suggest that long-term residents have built a strong emotional attachment to the fort, which is being negatively affected by commercialization and development regulations. The short-term residents exhibit a more functional connection with places such as shops and restaurants. Local outsiders have an attachment to the fort for relaxation and leisure. Foreign visitors from colonially attached countries tend to show an architectural attachment, while those from non-colonially attached countries primarily view the destination as a tourist attraction. The Former residents express a sense of regression and emotional dislocation after leaving. Finally, this study concludes that the sense of place experience varies according to the spatial and temporal contexts in which someone comes. In the case of Galle Fort, the overall sense of place has been created across multiple layers based on social, economic and historical dimensions. Among them, some layers are vulnerable and tense, threatening their authentic sense of place. Identifying and utilizing different perceptions of place can lead to more authentic and sustainable development and conservation within the Galle Fort, a world heritage asset to the country.

Keywords: Sense of place, imageability, place attachment, Galle fort

I wish to acknowledge Fazeeha Azmi for her guidance and supervision.

GENDERED SPACES IN HIGHER EDUCATION: EXAMINING THE EVERYDAY SPATIAL EXPERIENCES OF FEMALE STUDENTS AT THE UNIVERSITY OF PERADENIYA

W.R.J. Kumarasinghe

Department of Geography, University of Peradeniya

A19369@arts.pdn.ac.lk

As Sri Lanka's foremost residential university, its nine faculties dispersed across a landscape shaped by deep cultural and historical layers. This study critically examines how female students from rural, urban, and plantation backgrounds experience, navigate, and transform their everyday lives within higher education in the University of Peradeniya. A qualitative, multi-method approach was adopted: 180 female undergraduates were engaged through semi-structured interviews, a structured questionnaire survey, non-participant observations in hostels, libraries, and public zones, and key informant discussions with faculty members and student leaders. Findings reveal clear contrasts in confidence and restrictions: students from plantation and rural communities reported limited freedom of movement, heightened surveillance, and pressure to conform to familial expectations reinforced by patriarchal structures, whereas students from urban backgrounds displayed greater independence and engaged with different parts of the university more freely and assertively. Nevertheless, across all groups, participants articulated common difficulties such as gendered exclusion within informal study areas, discomfort in certain faculty corridors, and avoidance of poorly lit zones after dusk. Significantly, students introduced adaptive strategies peer accompaniment networks, informal study circles in previously male-dominated areas, for example, small groups of female students regularly meeting for evening revision sessions in the engineering faculty courtyard an area long regarded as a male hangout and symbolic claiming of open spaces for example, female students beginning to gather in the open pavilion near *Sarasavi Mandapaya* during evening hours to conduct group discussions and rehearse presentations an area previously frequented almost exclusively by male student groups. which function as subtle but powerful acts of resistance, emerging organically rather than imposed by external programs. These strategies not only challenge restrictive norms but also generate new forms of belonging. The study concludes that female student experiences in the University of Peradeniya within them, and recommends that inclusive university design and gender-sensitive policy reforms be prioritized to foster equitable learning environments.

Keywords: Female spaces, higher education, University of Peradeniya, socio-spatial dynamics

I wish to acknowledge Thamali Kithsiri for her guidance and supervision.

THE ROLE OF KITHULGALA ADVENTURE TOURISM IN COMMUNITY EMPOWERMENT AND DEVELOPMENT

H.A.S.R. Kumari

Department of Geography, University of Peradeniya

a19376@arts.pdn.ac.lk

Adventure tourism is a rapidly growing sector within the global tourism industry, driven by the increasing demand for unique, immersive experiences. Adventure tourism is a growing trend in Sri Lanka's tourism sector, with increasing demand for its environmentally focused activities in certain areas. Community empowerment is crucial to ensure that local community members benefit from the development of adventure tourism. This study examines the role of adventure tourism in promoting community empowerment and sustainable development in Kithulgala. This study aims to investigate the socio-economic impacts of adventure tourism on the community, identify challenges and opportunities, and subsequently propose a tailored sustainable development framework. The research employed a mixed-methods approach, integrating both quantitative and qualitative data collection. Quantitative data were collected through random sampling, and questionnaires were used to measure changes in economic and social conditions. Qualitative data were collected through interviews and focus group discussions. Secondary data, including census information and ArcGIS Pro, complemented the primary research. Data analysis involved statistical visualization using an Excel graph for quantitative findings and thematic analysis for qualitative narratives. The results reveal that adventure tourism has completely contributed to employment and infrastructure development, but also raised concerns related to environmental problems and social disruption. Adventure tourism has contributed significantly to youth employment, and addressing concerns around training and service standards is essential for the sector's sustainability. The study concludes by proposing a context-specific sustainable tourism framework that integrates core dimensions of environmental conservation, community empowerment, and economic development with Kithulgala's unique natural and social environment. This framework is based on the model of sustainable development, emphasizing that the local economy and society must operate within the limits of the natural environment while being supported by enabling social capital, access to finance, eco-adventure tourism, and inclusive policies to promote long-term stakeholders and equitable benefits for the community.

Keywords: Adventure tourism, community empowerment, sustainable tourism development, Kithulgala, environmental management

I wish to acknowledge T.W.M.T.W. Bandara for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF ORGANIC MATTER CONTENT VARIATIONS ON PADDY PRODUCTION OF ABAKOLAWEWA IRRIGATION SCHEME

M.G.D.D.A. Kumari

Department of Geography, University of Peradeniya

a19380@arts.pdn.ac.lk

Paddy cultivation plays a vital role in Sri Lanka's agricultural economy, where sustaining high yields depends heavily on maintaining soil fertility, particularly the organic matter content that supports nutrient cycling, water retention, and soil structure. This study examines the effect of variations in soil Organic Matter (OM) content on paddy production within the Abakolawewa Irrigation Scheme, situated in the Kurunegala District. The research evaluates explicitly spatial differences in OM and yield across the scheme's head, mid, and tail zones, aiming to understand how organic matter influences productivity and how farmer practices shape soil health. A mixed-methods approach was employed, combining quantitative and qualitative techniques. Thirty topsoil samples (10 per zone) were collected using a stratified sampling method and analysed for OM using the Loss on Ignition (LOI) method. Farmer questionnaires and key informant interviews were conducted to gather information on soil management practices and local perceptions of fertility. Descriptive statistics and Pearson's correlation analysis ($r = 0.65$) were used to evaluate the relationship between OM and paddy yield. The results show a clear spatial pattern: the tail zone recorded the highest mean OM content (5.00%) and yield (3202 kg/acre), while the head and mid zones had lower OM values (3.29% and 3.28%) and corresponding yields (2904 kg/acre and 2960 kg/acre). Farmers in the tail zone more frequently applied organic fertilizers, incorporated crop residues, and minimized tillage, contributing to healthier soil conditions. In contrast, heavy use of synthetic inputs and intensive land preparation in the head and mid zones were associated with OM depletion. The study concludes that OM content is a key factor influencing paddy yield variation, emphasizing the need for zone-specific fertility management. Promoting organic matter enrichment through sustainable practices is crucial for enhancing productivity and ensuring the long-term viability of irrigated rice systems in Sri Lanka.

Keywords: Soil organic matter, paddy yield, irrigation scheme, soil fertility, sustainable farming

I wish to acknowledge M.P. Perera for his guidance and supervision.

IMPACTS OF LABOUR MIGRATION ON TEA INDUSTRY: A CASE STUDY IN KALUPAHANA ESTATE BULATHKOHUPITIYA

K.A.N.N. Karunarathna

Department of Geography, University of Peradeniya
a19386@arts.pdn.ac.lk

Labour migration has emerged as a challenge affecting the sustainability of Sri Lanka's tea industry, particularly in marginal and remote estates. This study examines the effects of labour migration on the tea industry through an in-depth case study of Kalupahana Estate in the Bulathkohupitiya Divisional Secretariat, Kegalle District. The objectives are to identify the causes of labour migration from Kalupahana, to assess its impact on the tea industry, and to examine its consequences on the families of migrant labourers. A mixed-method approach was employed, with primary data collected through 30 questionnaires and interviews, while secondary data were obtained during fieldwork conducted in Kalupahana Estate and the Udapotha GN Division. The analysis is guided by Lee's Push-Pull Theory of Migration, which provide a frame for understanding how adverse conditions within the estate and attractive opportunities elsewhere influence migration decisions. Findings reveal that long-standing structural challenges, such as low wages, poor infrastructure, weak public services, and deteriorating working conditions, have eroded the appeal of estate employment, especially among younger generations. Many young people now migrate to urban areas (82%) and abroad (18%). As a result, the estate faces severe labour shortages, leading to disruptions in tea plucking, processing, and increased operational costs. While labour migration presents serious challenges to estate operations, it has also improved the economic conditions of many families, with over 72 percent of migrant households reporting improved housing conditions and 65 percent reporting better access to education for their children. Nearly 70 percent indicating that remittances have helped cover essential living expenses, reflecting a significant rise in overall living standards. However, in some cases, migration has led to family disruption and additional burdens on women and children left behind. The study concludes that unless critical issues in estate management and rural development are addressed, labour migration will continue to pose a threat to the long-term sustainability of Sri Lanka's tea industry.

Keywords: Labour migration, tea industry, plantation sector, rural development, structural challenges

I wish to acknowledge M.M. Alikhan for his guidance and supervision.

EVALUATING THE ECOLOGICAL IMPACTS OF ANALOG FORESTRY: A CASE STUDY OF BELIPOLA MIRAHAWATTA, SRI LANKA

Y.L.M.H. Liyanage

Department of Geography, University of Peradeniya

a19408@arts.pdn.ac.lk

The increasing demand for rapid economic growth has led many rural communities to a dire state of land degradation, often resulting in water and food scarcity, biodiversity loss, disruption of biological cycles, soil erosion, and other environmental problems. As industrial farming practices in Sri Lanka have focused on specialized plantations (monocropping) and the domination of external inputs, they have threatened both biodiversity and the rural community's economic well-being in agricultural lands. Analog forest is a sustainable forest management system that restores systems. It's home to a variety of ecosystems, including montane and tropical rainforests, and serves as a critical region for conservation efforts. Belipola is the world's first analog forest, covering 20 acres. This study focused on the co-evolution of the forest ecosystem and the local community. This study employed a questionnaire survey among the surviving local population in the Belipola vicinity, encouraging them to reflect on their benefits and knowledge regarding the restoration method. The questionnaire survey consisted of three parts to determine the interdependency with ecosystem services, assess awareness of land degradation practices, and compare Analog forestry and monoculture as restoration methods. This study also employed GIS technology, an observational method, ecological evaluation, Focused Group Discussions (FGDs) with the local population, and Key Informant Interviews (KIIs) with experts in the field. Analog forestry provides livelihoods (food, fuelwood, timber, and income) to households despite climate variability and extreme climatic events because it is tree-dominant, exhibits higher plant and crop species richness, and has greater numbers of utility and functional food crops and secondary products, including those sold and consumed. This study revealed that there is a large potential for using the Analog forestry method in restoring the degraded lands to become more analogous to the natural forest to enhance the forest cover of Sri Lanka. Moreover, the households that started practicing Analog forestry methods have gained economic stability with ample ecological services.

Keywords: Analog forest, eco system, land degradation, forest cover

I wish to acknowledge T.W.M.T.W. Bandara for his guidance and supervision.

URBANIZATION AND ITS IMPACTS ON THE LOCAL COMMUNITY: A CASE STUDY IN NEGOMBO DS DIVISION

M.M. Madhumadhav

Department of Geography, University of Peradeniya
a19417@arts.pdn.ac.lk

Urbanization is an ongoing process that changes the social, economic, and environmental aspects of local communities. This research examines the impacts of urbanization on communities located in the Negombo Divisional Secretariat Division, which is experiencing rapid urban transition in Sri Lanka. The analyses in this paper are informed by Louis Wirth's "Urbanism as a Way of Life" theory and the Chicago School's Ecological Model, and evaluate the effects of urbanization on the livelihoods of communities, their infrastructure, and the natural environment. The primary aim of this study is to explore the social, economic, and environmental impact of urbanization on the residents. Qualitative and quantitative data were gathered using simple random sampling that provided information from 50 households across different geographical parts of Negombo. Data collection methods used were structured questionnaires, in-depth interviews, and field observations. Secondary data was collected from reports, urban development plans, and peer-reviewed academic articles. The study was conducted over a three-month period. In summary, the findings of the study have shown both positive and negative impacts of urbanization. At the same time, cities have improved infrastructure, the availability of jobs (especially in tourism and fisheries), and the ability to access services. There have been many associated negative impacts like the loss of traditional fishing villages, less agricultural land, more pollution, reduction in green space, increased living costs, and changes to the social fabric. The study indicates that the policies and strategies will need to be context-specific; for example, the study emphasizes participatory urban planning, targeted programs for the protection of livelihoods, protection of green space, and improvement of environmental policies. The research highlights the importance of a more inclusive vision for urban development, one that improves service access while also counteracting the negative impacts of urban growth for vulnerable populations.

Keywords: Urbanization, community impact, infrastructure, livelihoods, social change, environmental degradation

I wish to acknowledge T.W.M.T.W Bandara for his guidance and supervision.

LEVERAGING CLOUD BASED GEOSPATIAL PLATFORMS FOR FLOOD DAMAGE ASSESSMENT: A CASE STUDY OF GAL OYA BASIN

M.P.R.C. Manamendra

Department of Geography, University of Peradeniya

a19448@arts.pdn.ac.lk

In Sri Lanka, the Ampara district, a vital agricultural region, makes a significant contribution to national rice production, particularly through paddy cultivation. However, the increasing frequency of natural disasters, exacerbated by climate change, poses a significant threat. A recent severe flood in January 2025, triggered by heavy rainfall and the opening of the Senanayake Samudraya reservoir's spill gates, devastated the Gal Oya basin. This event was particularly impactful as it coincided with the Maha season, the peak productivity period for paddy, leading to substantial crop losses and severe financial hardship for farmers. The inability to predict such flood events in advance, largely due to a lack of data resources, inadequate infrastructure, and reliance on traditional methods over modern technology, amplified the damage. This study aims to address these critical gaps by predicting future flood events and assessing their potential impact on crop damage. Accurate and timely flood prediction remains a significant challenge, compounded by the limitations of traditional remote sensing techniques in processing large datasets. To overcome these hurdles, the study leverages cloud-based geospatial applications like Google Earth Engine (GEE). It delves into a comprehensive understanding of the causes and agricultural consequences of the January 2025 Gal Oya flood. This involves analysing rainfall patterns, reservoir activity, and flood-induced damage to paddy fields through advanced remote sensing methodologies. Investigations revealed that the study area experienced an unprecedented five times its normal average rainfall (591.7 mm) in January 2025, with critical rainfall periods identified between January 11-14, 18-19, and 25-29. The intense and widespread flooding significantly impacted the study area. The classification of paddy fields achieved a high validation accuracy of 99.56% across five phenological stages. Furthermore, the measurement of the DVDI (likely a vegetation damage index) effectively quantified the extensive vegetation damage in flooded areas, underscoring the suitability of the rapid impact assessment methodology for agriculture. Ultimately, this research successfully established an inclusive remote sensing system. This system is designed to visualize and quantify the often "invisible" agricultural impacts of flooding, thereby providing essential tools for evidence-based decision-making in flood risk management and enhancing agriculture-based resilience planning for monsoon-affected regions.

Keywords: Flood assessment, remote sensing, agricultural damage, DVDI

I wish to acknowledge Ashvin Wickramasooriya for his guidance and supervision.

THE POLITICAL ECONOMY OF TOURISM DEVELOPMENT IN THE AMBULUWAWA BIODIVERSITY COMPLEX

N.K.W.S. Nugaliyadda

Department of Geography, University of Peradeniya

a19508@arts.pdn.ac.lk

This study explores the political and economic dynamics shaping tourism development within the Ambuluwawa Biodiversity Complex in Gampola, Sri Lanka. Globally, tourism is a significant economic driver, contributing approximately 10% to global GDP and creating millions of jobs. In 2016, Sri Lanka's tourism industry was a significant economic driver, generating roughly US\$3.5 billion, and this represented an 18% annual growth rate. However, benefits are often unevenly distributed, as power dynamics among local communities, government, and private stakeholders profoundly influence profit allocation and local development outcomes. To critically examine these disparities and their driving forces, political economy theory offers a highly applicable analytical framework. This study has three objectives: (i) to analyse stakeholder power dynamics, (ii) to examine profit distribution and its impact on local communities, and (iii) to assess tourism's contribution to or hindrance of local development. This study adopts a qualitative methodology, utilizing in-depth interviews, focus group discussions, and case studies of local tourism initiatives. The findings indicate that tourism development in the Ambuluwawa region is characterized by a decision-making authority that is concentrated at the top, limiting input from lower levels, and a rigid bureaucratic hierarchy that constrains participatory governance. Local communities are largely excluded from planning and decision-making, resulting in a predominantly top-down development approach. Additionally, inflexible regulations create operational challenges for small enterprises, limiting local economic engagement and agency. A key concern is the centralized management of tourism profits, with revenues primarily reinvested internally or at higher administrative levels, resulting in minimal grassroots redistribution. Ambuluwawa tourism development brings economic opportunities; nevertheless, the way it operates causes social disruption and unequal development due to infrastructure disparities. Tourism development in Ambuluwawa, shaped by power and economic dynamics, unevenly distributes benefits and costs. This highlights that economic growth alone is insufficient for equitable local development due to persistent power asymmetries.

Keywords: Tourism, political economy theory, power, profit, Ambuluwawa

I wish to acknowledge M.M. Alikhan for his guidance and supervision.

**UNCOVERING THE HIDDEN ASPECTS
OF CLIMATE CHANGE IN HUMIDITY DATA:
A SPATIOTEMPORAL ANALYSIS
OF THE WET ZONE, SRI LANKA**

R.B.D.S.D. Paleepana
Department of Geography, University of Peradeniya
A19513@arts.pdn.ac.lk

Climate change has significantly altered atmospheric moisture patterns, particularly in tropical regions. This study aims to assess the spatial, temporal, and vertical variations in humidity during the Southwest Monsoon (SWM, May–September) from 1985 to 2024 in Sri Lanka’s Wet Zone, using the water vapor mixing ratio to quantify atmospheric moisture content. Data were obtained from four main meteorological stations in Galle, Ratnapura, Kandy, and Nuwara Eliya, as well as radiosonde data from Colombo. It addresses important gaps in Sri Lanka’s climate research in the atmospheric moisture content, which has been largely ignored. Spatial analysis revealed a significant decrease in atmospheric moisture content with increasing elevation from the Galle coast to the highlands, at a rate of approximately 4 g/kg per kilometre. A statistically significant annual increase in humidity trend was observed at all stations, with Galle demonstrating the highest increase of 2.2 g/kg over 100 years. The month of May recorded the highest humidity during SWM out of the four locations. In the following months, moisture content declined sharply from May to June and again from June to July, followed by smaller decreases from July to August and August to September. Correlation analysis showed the strongest positive relationship between the temperature and the mixing ratio in Galle, with an R^2 value of 0.70. The vertical moisture profile in Colombo exhibited an average rate of decrease in mixing ratio of approximately 1.2 g/kg per 1 km during the study period. The analysis offers insights into the moisture distribution in the Wet Zone, which can potentially be utilized by plants and play a role in cloud and rain formation processes.

Keywords: Climate, humidity, water vapor mixing ratio, radiosonde

I wish to acknowledge Mahlon Rambukkanage for his guidance and supervision.

ANALYZING THE LONG-TERM EFFECTIVENESS OF POVERTY ERADICATION PROGRAMS: A CASE STUDY OF SAMURDHI AND ASWESUMA PROGRAMS IN DAMBAWINNA GN DIVISION

P.R.K.N. Ranathunga
Department of Geography, University of Peradeniya
A19584@arts.pdn.ac.lk

This study examined the effectiveness, efficiency, and performance of the Samurdhi Development Programme, integrating it with the Aswesuma programme, and applied the Sustainable Livelihood Framework in the Dambawinna Grama Niladhari Division. The objectives are to evaluate how Samurdhi's livelihood and economic empowerment initiatives have contributed to poverty reduction, to assess the role of social development programs in building resilience, and to examine the challenges faced by Samurdhi beneficiaries with the Aswesuma. A mixed method was applied, combining quantitative, qualitative, and geospatial techniques. Primary data were collected through semi-structured questionnaires from 30 randomly selected households using stratified random sampling. Key informant interviews were conducted with development officers and the Assistant Manager of the Samurdhi Bank. Secondary data from Samurdhi Bank records and survey data reports were also reviewed. Statistical analyses, such as correlation analysis and multiple linear regression, were applied using Excel sheets to evaluate the relationships between dependent and independent variables. ArcGIS Pro was used to examine household proximity to infrastructure. The results indicated that the Samurdhi programme had a positive impact on household income and facilitated livelihood diversification. Strong positive correlation ($r = +0.82$) was noted between income rise and years of Samurdhi participation. Multiple regression analysis confirmed these results ($R = 0.908$). Findings showed a shift from wage to self-employment, as a majority of households moved into small businesses utilizing Samurdhi microfinance. Social development programs such as anti-drug campaigns, vocational training for youth, and the housing lottery fund were significantly associated with improved resilience. Challenges emerged with the transition to Aswesuma, as 27% of long-term beneficiaries faced financial instability due to the lack of livelihood development components. The study concludes that solving these gaps is important for achieving sustainable poverty alleviation in rural areas.

Keywords: Efficiency, effectiveness, performance, poverty alleviation, samurdhi

I wish to acknowledge Shantha Jayakumara for his guidance and supervision.

EFFECTIVENESS OF LANDSLIDE RESETTLEMENT PRACTICES: A CASE STUDY CONDUCTED ON HANGURANKETHA DS DIVISION

R.M.G.G.A. Rathnayaka

Department of Geography, University of Peradeniya

A19603@arts.pdn.ac.lk

Landslides have emerged as a significant environmental issue, receiving growing global attention in recent years. The resettlement of landslide-affected populations has become a key strategy in disaster risk reduction, yet its effectiveness remains debated due to various issues. Relocating displaced people to safer areas is a crucial strategy for reducing the risk of landslides and ensuring their safety. Hanguranketha is highly vulnerable to landslides. Among the landslide-induced resettlement in Sri Lanka, the specific evaluation of the Hanguranketha Divisional Secretariat Division's resettlement initiatives is limited. Existing studies have not focused on gaining an in-depth, ground-level understanding of the specific communities. This research assesses the effectiveness of landslide resettlement practices in Hanguranketha, examining both their successes and challenges. The study examines two major resettlement projects such as Jonsland Estate and Dampola using a mixed-method approach, including household surveys, observations, interviews from Grama Niladharis and Disaster Management Officers, National Building Research Organization's reports, resettlement planning process reports and also most related landslide-induced resettlement articles to collect data and analyse data using thematic analysis and statistical software such as Microsoft Excel and interpret analysed data using tables charts and graphs. The findings reveal significant improvements in housing quality and physical infrastructure in the 2018 project compared to the 2008 project. However, the challenge, especially identified in the study, was livelihood restoration and adapting to new environments, particularly in the 2008 resettlement project, where economic and housing facilities were not fully considered. The Hanguranketha case demonstrates that while resettlement can reduce immediate disaster risks, its overall effectiveness depends on how well it restores the socio-economic well-being of affected communities and supports their integration into the new setting. Ultimately, this research contributes to the understanding of post-disaster recovery in Sri Lanka and offers insights into improving future resettlement strategies in similar high-risk regions.

Keywords: Landslide, disaster risk reduction, resettlement, communities, livelihood restoration

I wish to acknowledge S. Chithra for her guidance and supervision.

THE POTENTIAL OF ECOTOURISM FOR LOCAL ECONOMIC DEVELOPMENT IN THE RIVERSTON REGION, MATALE DISTRICT

R.M.M.D. Rathnayaka

Department of Geography, University of Peradeniya

a19606@arts.pdn.ac.lk

Ecotourism has emerged as a key strategy for promoting sustainable development by striking a balance between environmental conservation and socio-economic benefits for local communities. The Riverston region of the Knuckles Range in Sri Lanka, renowned for its rich biodiversity and stunning landscapes, holds significant potential for ecotourism-led local economic development. This study examines the existing ecotourism activities in the Riverston area and assesses their impacts on the livelihoods of surrounding communities. The research adopts a sustainable livelihoods framework and community participation approach under the broader alternative development paradigm. A mixed method approach was employed, combining qualitative methods such as in-depth interviews, focus group discussions, and field observations with quantitative data collected from local households, entrepreneurs, and tourism service providers. Findings reveal that ecotourism has contributed to income diversification, employment opportunities, and conservation awareness among some community members. However, the benefits remain unevenly distributed, with limited local ownership and participation in ecotourism ventures. Key challenges identified include inadequate infrastructure, a lack of policy support, weak coordination among stakeholders, and environmental pressures associated with unregulated tourism activities. The study concludes that for ecotourism to drive inclusive local economic development in Riverston, it is essential to strengthen stakeholder collaboration, enhance capacity-building initiatives, and implement clear policy frameworks that align conservation objectives with community well-being.

Keywords: Ecotourism, sustainable livelihoods, community participation, local economic development

I wish to acknowledge T.W.M.T.W. Bandara for his guidance and supervision.

ANALYSIS OF FUTURE FLOOD INUNDATION AREAS USING AVAILABLE DISCHARGE AND GAUGE WATER LEVELS: A CASE STUDY OF KIRIELLA DS DIVISION, RATHNAPURA DISTRICT

R.M.S.M.Rathnayake
Department of Geography, University of Peradeniya
a19616@arts.pdn.ac.lk

Floods are one of the most frequent natural disasters in the world; floods can damage communities and properties. Rathnapura, which is in the Kalu Ganga basin, is one of the most frequently flood-affected areas in Sri Lanka. This is mainly due to the weather pattern and geographical setting of this area. According to the literature, there is a shortage of research on monitoring these flood events based on the variations in flood inundation areas, with a correlation between discharge and gauge heights. Therefore, this research focuses on filling this research gap. This study was engaged in predicting and demarcating future flood inundation areas in the selected study area utilizing precipitation discharge and river gauge height data. The study period for analysing these data is from 2018 to 2022 in the Kiriella DS Division. The application of statistical methods, such as correlation and geospatial analysis, is used to explore the variation in precipitation, which leads to changes in river dynamics, including discharge and gauge heights, resulting in variations in flood inundation areas. The relationships between precipitation and discharge, and discharge and river gauge heights, were analysed using Pearson correlation. According to the analysis, a strong positive correlation was observed between the above relationships in all five years. Furthermore, geospatial techniques, including Geographic Information System (GIS) tools and the analysis of Sentinel-2 satellite imagery data, are utilized to identify flood inundation areas from 2018 to 2022. Based on these geospatial analyses, flood inundation thematic layers for the five years, with variations in precipitation, were created. Thereafter, results obtained from the above statistical analyses were compared with the created flood inundation thematic layers. It was observed that statistical analyses and the flood inundation thematic layers show a very close relationship. Therefore, it can be concluded that future flood inundation areas can be predicted if it is possible to calculate the river discharge or if the river gauge height can be measured during those periods.

Keywords: Precipitation, discharge, gauge height, flood inundation, correlation

I wish to acknowledge Ashvin Wickramasooriya for his guidance and supervision.

TRADITIONAL-CULTURAL PRACTICES OF WOMEN'S ENTREPRENEURSHIP ACROSS GENERATIONS: A CASE STUDY IN BAMMANNA VILLAGE, KURUNEGALA DISTRICT

I.F. Ruzeika

Department of Geography, University of Peradeniya
a19640@arts.pdn.ac.lk

Women's entrepreneurship plays a crucial role in rural livelihoods and local development, while being heavily shaped by traditional cultural practices and generational norms. In such a setting, traditional expectations often limit women's entrepreneurial opportunities, confining them to home-based enterprises with limited market access. This study examines the variation in women's entrepreneurial activities across three generations and how traditional cultural practices impact their opportunities, challenges, and entrepreneurial growth in the Bammanna Muslim village. This study employed an inductive method, utilizing a qualitative methodology that included in-depth interviews, Focus Group Discussions, and field observations. Participants were selected through purposive snowball sampling, representing older (56 years or older), middle-aged (36-55 years), and younger (18-35 years) aged women. Qualitative data collected through the above methods were transcribed, thematically coded, and explored to uncover key patterns and experiences. The study is grounded in Behavioural Reasoning Theory (BRT), which explains how culturally influenced "reasons for" and "reasons against" entrepreneurship shape women's decisions. BRT helps to understand why some women accept traditional limitations, while others challenge or reinterpret them across generational contexts. Findings show that women in Bammanna village engage in diverse entrepreneurial activities, categorized into six major types: food processing, animal husbandry, tailoring, retail and trading, beauty services, and digital or online-based businesses. While older women often remain in traditional, home-based roles, middle-aged women balance entrepreneurial activities with the support of their husbands or families. Younger women increasingly pursue modern, tech-enabled enterprises driven by identity, autonomy, and self-expression. While the older generation's entrepreneurial potential is limited, generational shifts reveal an evolution among younger women. This study found that traditional practices continue to shape women's productive roles among the generations. These patterns suggest a transformation in the geography of rural entrepreneurship influenced by both cultural continuity and adaptive changes in rural areas. Based on the findings, intergenerational learning, digital empowerment, and culturally sensitive training are needed to promote inclusive rural entrepreneurship development.

Keywords: Women's entrepreneurship, Muslim, traditional-cultural practices, generational differences, behavioural reasoning theory

I wish to acknowledge Arularasi Balakrishnan for her guidance and supervision.

HISTORICAL LEGACIES IN SHAPING TOURISM AND LOCAL COMMUNITIES IN NUWARA ELIYA, SRI LANKA

A.Safrina

Department of Geography, University of Peradeniya
a19648@arts.pdn.ac.lk

This study explores how British colonial legacies continue to shape tourism development and socio-economic patterns in Nuwara Eliya, Sri Lanka. Known as “Little England,” the town remains with colonial architecture, values, and narratives that influence both the spatial organization and tourism of the area. Framed within postcolonial theory and cultural geography, the research critically examines the reproduction of colonial power through heritage tourism. The study focuses on two objectives: (i) to examine how colonial heritage influences contemporary tourism, and (ii) to assess its socio-economic impacts on local communities. A qualitative methodology was adopted, using semi-structured interviews with residents, tourism workers, officials, and tourists. These were complemented by participant observation, spatial mapping of colonial sites, and document analysis. Findings show that landmarks such as the Grand Hotel and Hill Club reinforce a selective colonial identity, while marginalizing local histories and cultures. Although tourism has stimulated employment and urban development, its economic benefits remain uneven, largely favouring elite stakeholders. Land use changes driven by tourism have displaced traditional livelihoods. Cultural alienation is also evident, with colonial aesthetics dominating public space and local narratives being commodified. The study concludes that uncritical promotion of colonial heritage sustains socio-spatial inequalities. It advocates for a participatory, inclusive tourism approach that values diverse histories, strengthens community agency, and ensures equitable development outcomes.

Keywords: Colonial heritage, postcolonial theory, tourism development, socio-economic impact, Nuwara Eliya

I wish to acknowledge M.M. Alikhan for his invaluable guidance and supervision.

SPATIAL INEQUALITIES IN EDUCATION: HOW DOES GEOGRAPHY SHAPE THE EDUCATIONAL ACCESS IN IMBOOLPITIYA AND GALBODA TEA ESTATES IN PASBAGE KORALE DS DIVISION?

G.Y. Sandupama
Department of Geography, University of Peradeniya
a19685@arts.pdn.ac.lk

This study examines how geographic location affects access to education in the plantation sector and how structure of service delivery contributes to unequal educational outcomes, using the Systems of Provision (SP) approach in Galabada and Imboolpitiya estates in Nawalapitiya. The two objectives of this study are to identify how the geographic and socio-economic factors in the area effect on education through a comparative analysis of these estates and to utilize SP approach to identify how service provision effect the education inequalities in the most disadvantaged group. The qualitative methods such as semi-structured interviews, focused group discussions and field observation were conducted in both tea estates to gain information on their lived experiences and perception on education system. The findings of this study reveal that geographic location plays a critical role in shaping access to education. The Imboolpitiya estate benefit from its geographic location which is 2.7 Km away from Nawalapitiya town providing better educational opportunities through diverse schooling, tuition classes, libraries, digital access points and other supportive learning resources. In contrast, the Galabada estate which is 12 Km away from the town identified as the most disadvantaged estate with accessible only by infrequent train service. Analysis of SP approach revealed the remote location with combining limited infrastructure, poorly equipped school, and lack of qualified teachers, economic hardships, less parental engagement and delayed resource distribution create barriers to benefit from the existing education system. As a result, students in Galaboda estate experience poor academic performance and high dropout rates. This study concludes that a combination of geographic isolation, inadequate service provision and structural barriers prevents plantation communities from fully benefiting from Sri Lanka's free education system.

Keywords: Educational inequality, geographic location, systems of provision, plantation community

I wish to acknowledge M.M. Alikhan for his guidance and supervision.

FROM BLESSING TO CURSE: PEAFAWL INVASION IN KOTTAGODA GN DIVISION, BADULLA, SRI LANKA

U.K Semini

Department of Geography, University of Peradeniya
a19700@arts.pdn.ac.lk

In recent years, Indian peafowls (*Pavo cristatus*) have unexpectedly invaded Sri Lanka's hill country, a region where they were once rarely seen or absent. Unlike their well-documented presence in the dry zones, their arrival in highland areas, such as the Kottagoda GN Division in the Hali Ela DS Division, Badulla, is a new ecological phenomenon that has been unfolding mainly over the past half-decade. This study examines the ongoing peafowl expansion and its impact on reshaping landscapes, societies, and local memories. It aims to understand the environmental and human factors driving peafowls into the hill country, and how communities respond and adapt to a species that is new, sacred, and disruptive all at once. The research employed qualitative methods, complemented by quantitative approaches to enrich the findings. Primary data were collected through purposive sampling of farmers and residents with direct peafowl experience, using field visits, interviews, observations, and informal conversations. Being a resident of the study area, the researcher was able to build trust and gain deeper insights throughout the process. According to locals, the first peafowls were released from a small Hindu Kovil, where they had been kept in cages for religious reasons. Findings reveal that predator loss, forest shrinkage, heavy pesticide use, shifting land patterns, and even the quieter landscapes created during the COVID-19 pandemic have together enabled peafowls to flourish in the highlands. Peafowls now roost on riverine trees and feed in vegetable and paddy fields, causing year-round crop damage that disrupts both the village's ecology and social harmony, while also stirring emotional stress, ethical confusion, and cultural conflicts within the community. Tamil Hindu families tend to protect the birds due to religious ties, while many Sinhala Buddhist farmers express a mix of frustration and guilt. Some rely on traditional deterrents, while others employ illegal methods, such as egg collection, hunting, or cutting down roosting trees. The study highlights that the arrival of a new species challenges livelihoods and reshapes memories, routines, and relationships with nature. It calls for a holistic, human-centred approach, viewing the peafowl invasion as both an environmental and social issue.

Keywords: Indian peafowl, hill country, expansion, wildlife, conflict management

I wish to acknowledge M.S.M. Istthikar for his guidance and supervision.

THE ROLE OF ETHNIC SEGREGATION IN SHAPING POLITICAL AND CULTURAL BOUNDARIES IN MAWANELLA

R.P.W.P. Senevirathne

Department of Geography, University of Peradeniya

a19706@arts.pdn.ac.lk

Ethnic segregation refers to the physical separation of ethnic groups within a specific geographic area. This separation led to uneven development, social cohesion, and the occurrence of conflicts between Sinhalese and Muslims in Mawanella (DSD). This research investigates the role of ethnic segregation in shaping political and cultural boundaries within the Mawanella Divisional Secretariat Division (DSD). The public view is that Mawanella, in general, is a 'Muslim dominated and contested area.' On this basis, this study was conducted to analyse how ethnic segregation has created distinct boundaries, resulting in tension in Mawanella. The Dissimilarity Index (DI) and Entropy Index (EI) were employed to identify patterns of ethnic segregation. The DI was used to measure the degree of residential separation between ethnic groups, particularly between Sinhala and Muslim populations. The EI, on the other hand, assessed the degree of equality among various ethnic groups and explored trends in integration or segregation. The results from DI indicate that a very high segregation value in the GN divisions with a Muslim majority, such as *Mahawatta*, *Rankoddiwela*, *Hinguloya*, *Kiringadeniya*, *Uyanwatta*, *Madulbowa*, *Ambaruppa*, *Wadiyathenna*, and *Dumbuluwawa*, have a high level of segregation, ranging from 0.4 to 0.67. More importantly, the EI value of 0.0 to 0.2 in Mawanella DSD indicates that the area has less diversity, with a majority of Sinhalese, while clustering Muslims in the central and southern part of the DSD. Thus, this study concludes that very high ethnic segregation in a few GN divisions with the Muslim majority has always produced Mawanella as a contested space. However, it challenges the general perception of Mawanella as a 'Muslim area.'

Keywords: Ethnic segregation, boundaries, dissimilarity index, entropy index, social construction, contested space

I wish to acknowledge Thamali Kithsiri for her guidance and supervision.

GEOGRAPHICAL ANALYSIS OF TRANSPORT NETWORK EXPANSION AND ITS ECONOMIC IMPACTS: A CASE STUDY OF MAWANELLA DSD IN KEGALLE DISTRICT

M.I. Shamila

Department of Geography, University of Peradeniya

a19727@arts.pdn.ac.lk

Transport infrastructure plays a role as a catalyst for regional development by improving connectivity, accessibility and economic integration. This study focuses on the geographical expansion of the transport network in the Mawanella Divisional Secretariat Division (DSD) from 2000 to 2024 and how it has affected the local economy. The research problem is the uneven development of the transport network and its unequal economic benefits in different areas within the DSD. The main objectives are to identify spatial changes in the transport network over time and to assess the related economic impacts. This study uses Frischmann's Infrastructure Theory to understand the transport network not just as roads, but as shared public resources that bring long-term value. A mixed-methods approach was used. GIS data from 2000, 2016, and 2024 were analysed to study the road network and classify changes in main roads, minor roads, cart tracks, and footpaths. Qualitative data were collected through interviews, questionnaires, and field visits. Secondary data were obtained from government offices. The study reveals that road improvements post-2009 were concentrated in urbanised GN Divisions like Mawanella, Gondiwala, Weligalla, and Kongamuwa. By 2020, 58 out of 71 GN Divisions had roads accessible by lorries or buses. Land use patterns shifted—paddy fields declined by 500 ha while home gardens and built-up areas expanded near improved roads. Building density rose, especially in Uthuwankanda and Gondivala, with multi-storey constructions replacing traditional houses. Employment also diversified; by 2023, over 2,700 people were in cottage industries and 2,200 in transport. Land values soared, with urban perches reaching Rs. 5 million, while remote areas remained low. Service sector growth was visible, with retail outlets increasing from 450 to 704 (2013–2023). However, areas like Thambavita and Ihala Kotte still lack infrastructure, limiting development. The study faced limitations, including poor questionnaire response rates and field access issues. It concludes that while road expansion has stimulated growth, more equitable infrastructure planning is needed to ensure balanced regional development.

Keywords: Transport network, spatial expansion, economic impact, GIS, Mawanella

I wish to acknowledge Fazeeha Azmi for her guidance and supervision throughout this research.

MODERN IRRIGATION TECHNIQUES FOR MITIGATING THE RAINFALL VARIATION IMPACTS ON SEASONAL CROPS: A CASE STUDY OF GALEWELA DS DIVISION

M.J.P Shipaya.

Department of Geography, University of Peradeniya

a19732@arts.pdn.ac.lk

Rainfall variability, driven by climate change, is a major constraint on agricultural productivity in Sri Lanka's dry zone. Seasonal crops in the Galewela DS Division are particularly vulnerable to erratic rainfall and temperature fluctuations. This study examines how modern irrigation techniques can mitigate the adverse impacts of rainfall variability on seasonal crop yields in the region. A mixed-methods research design was employed. Rainfall and temperature data spanning 15 years were collected to analyse climatic trends. Primary data were gathered through structured surveys (150 farmers). Interviews were conducted with agricultural officers and irrigation experts. Focus group discussions and field observations provided qualitative insights. Quantitative data were analysed using Pearson correlation and ANOVA to examine relationships between rainfall patterns, irrigation methods, and crop yields. Thematic analysis was applied to qualitative data. Results revealed a significant correlation between rainfall variability and reduced crop yields, with yield reductions of up to 30% during years of erratic rainfall. Farmers adopting modern irrigation methods, such as drip irrigation, sprinkler systems, and rainwater harvesting, achieved 25–40% higher yields than those using traditional surface irrigation. These techniques also improved water-use efficiency and reduced crop stress during prolonged dry periods. The study concludes that modern irrigation systems are crucial for enhancing agricultural resilience to climate variability.

Keywords: Modern irrigation, rainfall variability, seasonal crops, crop yield

I wish to acknowledge M.P. Perera for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF HUMAN ENCROACHMENT ON CORE AND EDGE SPECIES IN RITIGALA RESTRICTED NATURE RESERVE

S.M.S.K. Sooriyabandara

Department of Geography, University of Peradeniya

A19754@arts.pdn.ac.lk

Ritigala Strict Nature Reserve is one of the most important biodiversity hotspots in Sri Lanka, which is largely threatened by human encroachment. This study examines the impact of human intrusion on core and edge species, determines the most susceptible species, discusses the weak point in the current rules of conservation and also stipulates a strategy of management to resolve the edge effect. The study combines field surveys, GIS and remote sensing data to determine changes in the spatial and temporal distribution of forest coverage between the years 2016 and 2025 through the use of a mixed-methods research approach. Transect surveying was used to gather field data to record species distribution and human activities, which included illegal logging, agricultural and settlement expansion. Verge species, such as the Sri Lankan leopard and the endemic reptiles, had low population densities in regions with high levels of human activity and edge species, such as the black-naped hare (*Lepus nigricollis*), were able to develop adaptive strategies, but had degraded habitats. Through GIS analysis, it was determined that there is a decline in dense forest cover during the study period, and an increase in edge habitats as which is because of encroachment. The research attributes the leopard and the endemic flora, including *Madhuca Clavata*, *Coleus Elongatus*, to be very vulnerable owing to the fragmentation of habitats. There are weak current conservation policies, such as the Flora and Fauna Protection Ordinance, which do not incorporate effective practice enforcement in conservation and participation by the communities, leading to an increase in the edge effects. The plan of conservation management proposed focuses on increased enforcement, community-based vigilance and re-establishment of core habitats via reforestation. Such a study demonstrates that integrated conservation schemes are urgently needed to preserve the ecosystem of Ritigala before it suffers any further deterioration.

Keywords: Human encroachment, Ritigala strict nature reserve, core and edge species, conservation management

I wish to acknowledge T.W.M.T.W. Banadara for his guidance and supervision.

GEOGRAPHY OF LAND UTILIZATION AND LAND CONFLICT IN ERAVUR PATTU DS DIVISION

T. Sutharshini

Department of Geography, University of Peradeniya

A19769@arts.pdn.ac.lk

In the post-war period of Sri Lanka, land has become a highly contested and politically sensitive issue, particularly in the Eastern Province. One of such most affected areas is the ‘*Madhavanai–Mayilaththamadu*’ area in the *Eravur Pattu* DS Division of Batticaloa District. This area, covering approximately 16,000 hectares, was historically used by Tamil herding communities as pasture land. However, during the post-war period, increasing encroachments by settlers, mainly farmers from the *Ampara* and *Polonnaruwa* districts, led to the expansion of Chena cultivation in these grazing lands. This shift has disrupted traditional land use patterns and posed serious challenges to the livelihoods of pastoral communities. In response, herders have been peacefully protesting for more than 640 days, demanding that at least 3,000 hectares be officially declared as pasture land. These unresolved land claims have further escalated ethnic tensions and triggered localised conflicts. This study is based on qualitative research methods, including key informant interviews, focus group discussions, semi-structured interviews, and field observations. It is supported by relevant secondary data sources as well. The findings reveal that the lack of clear land tenure systems, the presence of militarised land occupations, and politicised land allocations have significantly contributed to the ongoing conflict. Livelihoods such as dairy farming and chena cultivation have been affected, while bureaucratic barriers and majority–minority imbalances continue to restrict land access for marginalised groups. Although the community has protested for a prolonged period, no concrete decisions have been made to resolve the issue. The study concludes that inclusive and participatory land use planning is crucial to addressing these challenges. It recommends legal reforms to clarify land ownership and guarantee grazing rights for minority groups. In addition, it emphasises the importance of community involvement and multi-stakeholder dialogue in decision-making processes for promoting peace, sustainable land management, and post-war reconciliation in the Eastern Province of Sri Lanka.

Keywords: land conflict, post-war Sri Lanka, pastureland, chena cultivation, land use, ethnic tensions

I wish to acknowledge Fazeeha Azmi for her guidance and supervision.

LABOUR FORCE TRANSITION AND ITS IMPLICATIONS FOR AGRICULTURAL SUSTAINABILITY IN VAVUNIYA DSD

K. Thanushiya

Department of Geography, University of Peradeniya

a19775@arts.pdn.ac.lk

The transition of the labour force is a growing concern in developing regions where agriculture remains a key livelihood source. In Sri Lanka, this labour force shift has significantly impacted agricultural sustainability. Although national policies address employment and rural development, limited studies have examined how labour force changes influence agricultural production at the local level. This study fills that gap by investigating the implications of labour force transition on agricultural production in Vavuniya DSD. This study focuses on how imbalances between available labour and farming needs have disrupted agricultural sustainability based on the demand and supply theory. The main objective of the study is to analyse the labour force transition and its implications for agricultural production in Vavuniya DSD. An inductive research design was used, adopting qualitative methodology. Primary data was gathered through key informant interviews with farmers, agricultural officers and experts. Secondary data were obtained through various sources, including government reports, statistical handbooks, and official records. The findings reveal that youth migration due to various reasons, including economic crisis, preference for government or private sector jobs, and increasing dependency on welfare support, has led to a decline in full-time agricultural engagement in the study area. Labour shortages, ageing farmer populations, and increasing women farmers were observed as key features in contemporary agricultural practices in Vavuniya DSD. As a result, the decline in agricultural productivity and rising land abandonment reflects a weakening in the supply side of local food systems, driven by reduced labour availability. The lack of interest among the younger generation in farming, particularly among the men, coupled with weak institutional support and market uncertainties, poses serious risks to the sustainability of agricultural production in the area. These changes also lead to trouble getting enough food, difficulties in village life, and the loss of traditional farming skills. Based on the findings, with falling interest among youth and unstable markets dampening both supply and demand, urgent community-led interventions are needed to restore balance and ensure sustainable agricultural production in Vavuniya DSD.

Keywords: Labour force transitions, agriculture, implications, sustainability, labour shortage, production

I wish to acknowledge Arularasi Balakrishnan for her guidance and supervision.

**HUMAN RESPONSES ON MONSOON-DRIVEN
COASTAL CHANGES:
A CASE STUDY CONDUCTED IN HIKKADUWA
AND UNAWATUNA COASTAL AREAS (2005-2025)**

W.M.H.S. Wanasinghe

Department of Geography, University of Peradeniya
a19827@arts.pdn.ac.lk

Coastal areas in Sri Lanka are extremely dynamic with seasonal climatic variations. In Sri Lanka, the Southwest Monsoon and the Northeast Monsoon play a key role in shaping coastal morphology through the process of erosion and accretion. Although many studies have been done on shoreline changes in Sri Lanka, more existing studies address general regional trends without capturing the particular local human responses to monsoon-driven coastal changes. This research fills that gap by focusing on human responses to monsoon-driven coastal changes in Hikkaduwa and Unawatuna from 2005 to 2025. This study examines seasonal variations in beach width during Monsoons and identifies high-risk coastal areas by analysing shoreline trends and field observations. Using satellite images (2005- 2025) and field surveys, the data were collected. Beach width was measured for both seasons and analysed using analysis tools. In addition, Field interviews and observations were carried out with affected people, and the data were analysed thematically to identify common adaptation strategies. The results show that the Southwest Monsoon causes strong erosion while the Northeast Monsoon allows for accretion. Unawatuna identified that even during the calmer period of the Northeast Monsoon, some parts of Unawatuna require sandbag protection, showing the erosion risks. During the rough Southwest Monsoon season, some Fishermen from those areas temporarily move to eastern coastal areas like Pasikuda, Nilaveli. This seasonal migration has become a common adaptation strategy. Fishermen have temporarily shifted their livelihoods to other jobs to protect themselves from erosion. In conclusion, this study clearly shows that natural shoreline changes caused by monsoon result in various responses on human behaviour. It provides useful information for future coastal planning and disaster risk reduction, especially for vulnerable communities in the southern coastal zone.

Keywords: Coastal vulnerability, monsoon variation, human responses, shoreline dynamics, community adaptation

I wish to acknowledge S. Chitra for her guidance and supervision.

RECENT EXPANSION OF PERENNIAL CROPS AGRICULTURE IN SIWALAKULAMA TANK CASCADE (AFTER 2000)

S.B.G.N. Warnasooriya

Department of Geography, University of Peradeniya

a19829@arts.pdn.ac.lk

The dry zone of Sri Lanka was historically reliant on seasonal crops like paddy and vegetables, but there has been a prominent shift towards perennial crops like mangoes, guava, cashew, and coconut since the year 2000. This shift has brought several critical concerns, such as the changing patterns of land use, the environmental impact of farming practices, and the socio-economic consequences. This study analyzes the new shift to perennial crop farming in the Siwalakulama tank cascade system found in the dry zone of Sri Lanka. A mixed-methods approach was employed, incorporating both quantitative and qualitative data collection techniques. Primary data was gathered through interviews and formal questionnaires with 30 farmers and relevant stakeholders. Spatial analysis, along with satellite imagery from 2013 to 2024, biodiversity assessment through Simpson's Diversity Index, as well as yield and income analyses, were performed. Sources from earlier projects, maps, and institutional records provided the secondary data. Results indicate a marked increase in the area under perennial crops from 82 hectares in 2013 to 170 hectares in 2024, particularly in catchment and formerly uncultivated regions. Drought-resistant mango, coconut, guava, and cashew trees are now dominant. Perennial crop lands now represent 46% of total cultivated land, up from 15% in 2000. Reported farmer incomes from perennial crops are higher and more stable compared to seasonal crops, which remain vulnerable to drought and seasonal variability. Mango cultivation alone expanded, with yields reaching 80,000–100,000 kg/ha and reported incomes up to LKR 1.2 million/acre annually. Increased monocultures in some regions have decreased agricultural biodiversity. Intercropping and mixed farming are popular resilience strategies for food security. The rise in monocultures, especially mango and cashew plantations, has led to a reduction in biodiversity, and particularly in newly converted Agro-well lands, showing Simpson's Diversity Index value is 0.59. However, intercropping and mixed farming practices prevalent in tank-adjacent and home garden zones (SDI: 0.83) act as key resilience strategies for ensuring food security and long-term sustainability. The study concludes that there is a significant expansion of Perennial crop lands in the Cascade area, and this context has contributed to climate adaptation and sustainable economic opportunities.

Keywords: Dry zone, tank cascades, perennial agriculture, land use change, agrobiodiversity

I wish to acknowledge M.P. Perera for his guidance and supervision.

GIS AND REMOTE SENSING-BASED ANALYSIS OF CLIMATE VARIABILITY AND RICE PRODUCTION USING WAPOR-DERIVED NET PRIMARY PRODUCTION: A CASE STUDY IN ANURADHAPURA DISTRICT

W.M.L.N. Warnasooriya

Department of Geography, University of Peradeniya

a19830@arts.pdn.ac.lk

Paddy cultivation plays a crucial role in the Dry Zone of Sri Lanka, particularly in the Anuradhapura District, where changing climate conditions and resource limitations continue to affect agricultural productivity. This study examines the spatial and temporal variations in paddy cultivation from 2018 to 2024, with a focus on the influence of environmental factors. Using Geographic Information Systems (GIS) and Remote Sensing (RS) techniques, Net Primary Production (NPP) data from the WaPOR portal were analyzed in conjunction with meteorological and agricultural records. Biomass and yield estimates were calculated for both the Yala and Maha seasons and mapped across 22 Divisional Secretariat divisions. The results highlight significant spatial differences in productivity. Divisions in the eastern and southeastern regions consistently recorded high biomass levels, exceeding 8,000 kg/ha during the most productive Maha seasons. In contrast, productivity was lower in the central and northwestern regions. During the severe drought in 2020, biomass in several locations fell below 4,000 kg/ha. Seasonal yield variations were also observed, with Maha yields ranging from 3,200 to 4,200 kg/ha, while Yala yields remained lower, averaging between 1,200 and 2,800 kg/ha. Environmental stress was compounded by a significant increase in pest and disease outbreaks between 2020 and 2022, which further declined yields during these years. In addition to climatic factors, the performance of irrigation systems, land use patterns, and soil properties emerged as key determinants of productivity. Areas located near irrigation tanks and canals showed marked advantages in maintaining stable yields, underscoring the importance of water accessibility. The findings highlight the detailed relationship between environmental and agronomic factors, underscoring the importance of remote sensing tools in monitoring crop health. This study supports the development of targeted strategies to strengthen climate resilience and sustainable rice production in Sri Lanka's Dry Zone.

Keywords: Rice cultivation, net primary production, wapor biomass estimation, yield estimation, climate variability.

I wish to acknowledge Mahlon Rambukkanage and Mihiran Dias for their guidance and supervision.

GEOSPATIAL BASED LAND SUITABILITY ASSESSMENT FOR WASTE DUMPING SITE IN AMPARA DSD, SRI LANKA

A.P.S. Wasana

Department of Geography, University of Peradeniya

a19832@arts.pdn.ac.lk

In the current context, waste dumping could be identified as the foremost and rising issue of Sri Lanka. Still, Sri Lanka has not followed a proper waste recycling system, and as a result, the number of waste dumping sites has increased in nearby suburbs, and those locations are endangering nature. The use of improper waste disposal methods adversely affects the environment and human lifestyle. Therefore, systematic waste disposal and scientifically sound site selection for waste dumping are national requirements. Every day, the Ampara Urban Council dumps approximately 10 MT of non-degradable solid waste to the open dumpsite located at the Solid Waste Management Center near the Buddhangala Sanctuary. This has led to several health and environmental issues, including air and water pollution, land degradation, and biodiversity loss. Therefore, this study focuses on integrating a structured approach under multi-criteria decision analysis for waste dumping in the Ampara DS Division. Five different types of criteria were selected for the study in vector and raster format, namely proximity to protected areas, distance from the surface water bodies, soil permeability, residential/build-up areas, and transportation. The finalized criteria were analyzed using GIS-based Multi-Criteria Decision Analysis (MCDA), incorporating expert opinions and literature review for weighting, standardization, and normalization. The results of the study are classified into 3 classes: not suitable, less suitable, and suitable to formulate the best sanitary landfill area in an environmentally sound manner. Hence, based on the results indicated using such methods can serve as a practical guide for regional planners and decision-makers in implementing sustainable waste management strategies.

Keywords: Solid waste management, GIS, MCDA, landfill, suitability

I wish to acknowledge D.M.L. Dissanayake for her guidance and supervision.

TOURISM-BASED MICRO, SMALL, AND MEDIUM SIZED ENTREPRENEURS AND THEIR ECONOMIC GEOGRAPHY: A CASE STUDY IN NEGOMBO COASTAL AREA

W.P.S.I. Weerasinghe

Department of Geography, University of Peradeniya

a19850@arts.pdn.ac.lk

Economic Geography examines the spatial distribution of economic activities and the reasons behind their locations. The micro, small, and medium-sized entrepreneurs (MSMEs), especially in developing countries, play a vital role in national economies, contributing over 50% of Sri Lanka's GDP. Around 75% of MSMEs are linked to the tourism sector in Sri Lanka. Despite their importance, there is limited research on the MSMEs from a geographical perspective in Sri Lanka. This study aims to analyse the spatial and temporal patterns and the factors influencing the locations of MSMEs in Palangathurei, Ettukala, Kudapaduwa, and Wellavidiya GN divisions along the Negombo coastal area. The primary data were collected using 30 questionnaires and 10 purposively selected semi-structured interviews with entrepreneurs. The secondary data from the 2021 SME database of the National Enterprise Development Authority were geocoded. The spatial statistical and descriptive statistics were used to analyze the size and sector of entrepreneurs, with Microsoft Excel. The findings reveal that most of the entrepreneurs are micro-scale (119), followed by small (67) and medium (32), mainly operating hotels and homestays (33%), spas and ayurveda centers (18%). The study identifies a cluster of micro-enterprises along the main road, while medium-sized entrepreneurs are located along the coast for better beach access. Small-scale entrepreneurs show a scattered distribution pattern. Ettukala GN division has the highest concentration of service-related MSMEs, such as hotels, restaurants, making it popular among tourists and entrepreneurs who benefit from economic agglomeration effects in Ettukala more than in other areas. From 2015 to 2021, MSMEs, especially micro-enterprises, increased, though many remain vulnerable to seasonal tourism. The main factors influencing locational choices include proximity to tourist attractions, beach access for medium-sized enterprises (Hotels), and staying in one place for a long time. Despite being Sri Lanka's longest beach, tourism in the Negombo coast is spatially imbalanced and underutilized. This study suggests that targeted support for MSMEs in underserved areas can develop in a sustainable and spatially inclusive way, enhancing both tourism and the entrepreneurial sector in Sri Lanka.

Keywords: Economic geography, micro, small and medium entrepreneurs, tourism, spatial distribution

I wish to acknowledge Shyamantha Subasinghe for her guidance and supervision.

THE DECLARATION OF SIGIRIYA AS A WILDLIFE SANCTUARY: IMPLICATIONS FOR THE HUMAN ENVIRONMENT

K.W.M.R.K. Wijebandara

Department of Geography, University of Peradeniya

a19862@arts.pdn.ac.lk

The Sigiriya Wildlife Sanctuary, declared on January 26, 1990, encompasses 5,099 hectares of land renowned for its cultural, historical, and ecological significance. This study examined how the wildlife sanctuary declaration has affected local communities, addressing a critical research gap regarding the socio-economic implications for residents living within and around the protected area. The research adopted a mixed-method approach, using both qualitative and quantitative data. Primary data was gathered through interviews, questionnaires, and focus group discussions, while secondary data came from government and heritage sources. Data analysis combined descriptive qualitative methods with spatial and statistical tools like ArcGIS Pro, QGIS, Excel, and Google Earth. Before 1990, local communities freely accessed forest resources for agriculture, grazing, medicinal plants, and cultural practices. After the declaration of the Sigiriya area as a wildlife sanctuary, significant changes occurred. Positively, ecotourism created jobs, biodiversity was better conserved, and archaeological sites were better protected. However, many negative effects were also reported, such as restrictions on traditional livelihoods, agricultural limitations, community displacement, and growing human-wildlife conflicts due to stricter habitat protection. Livelihood challenges included reduced earnings from forest-based activities, loss of access to essential natural resources, and frequent crop damage from protected wildlife. Although tourism, government compensation, and alternative income programs offered new opportunities, the benefits were not evenly distributed, creating social and economic imbalances within the community. The study proposed sustainable management strategies based on community and stakeholder input, including community-based conservation, buffer zones, fair tourism revenue sharing, alternative livelihoods, and greater local involvement in decision-making. It highlighted the need to integrate traditional ecological knowledge with modern practices to balance conservation and community needs.

Keywords: Wildlife sanctuary, community livelihoods, ecotourism, human-wildlife conflict, sustainable management

I wish to acknowledge M.A.M. Istikhar Aarif for his guidance and supervision.

SPATIO-TEMPORAL PATTERNS OF EPIDEMIOLOGICAL TRANSITION IN SRI LANKA: A DISTRICT-LEVEL ANALYSIS

W.M.S.I. Wijekoon

Department of Geography, University of Peradeniya
a19865@arts.pdn.ac.lk

This study examines the spatio-temporal patterns of the epidemiological transition in Sri Lanka over the period from 2007 to 2024, focusing on the changing burden of diseases at the district level. The research explores the progressive shift from communicable diseases (CDs) such as dengue, tuberculosis, and leptospirosis to non-communicable diseases (NCDs), including diabetes, heart diseases, and cancer. The study also investigates the factors driving these transitions, using district-level secondary data sourced from national health, demographic, socio-economic, environmental, and healthcare records. Employing a wide range of secondary data sources, including morbidity and mortality statistics from the Ministry of Health (Annual Health Bulletin), Epidemiology Unit, Department of Census and Statistics, WHO reports, and environmental datasets, the research developed a detailed GIS-based spatial database to visualize and analyze disease trends across all 25 administrative districts. The findings reveal a significant decline in communicable diseases over time, but also highlight their continued and sometimes re-emerging presence, notably exemplified by the COVID-19 pandemic. In parallel, there has been a consistent and sharp increase in non-communicable diseases, a trend that continues to grow yearly, especially in urbanized and economically advanced districts. The transition has been found to vary geographically, shaped by socio-economic status, demographic profiles, healthcare access, environmental conditions, and policy effectiveness. Several districts now face a dual burden of disease, where both CDs and NCDs coexist, and are placing pressure on already stretched healthcare systems. Further, the study classifies districts into stages of the epidemiological transition. When considering the epidemiological transition, Sri Lanka is currently in the third stage of the transition. But there is a tendency to reach that stage as it is showing symptoms of the fourth stage. The fifth stage emerged but was suppressed. However, it was identified that Sri Lanka is still in the third stage. This classification offers valuable insights for policy formulation, health resource allocation, and targeted intervention strategies.

Keywords: Epidemiologic transition, communicable diseases, non-communicable disease, health disparities, public health

I wish to acknowledge Pushpika Masakorala for her guidance and supervision.

SPATIOTEMPORAL ANALYSIS OF MICROCLIMATE VARIATIONS IN THE MA OYA CATCHMENT

K.A.B.B. Abeyrathne

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis001@arts.pdn.ac.lk

This research focuses on the spatiotemporal analysis of microclimate variations in the Ma Oya catchment, a small tributary basin of the Mahaweli River that flows through the University of Peradeniya. Microclimate studies play a vital role in understanding localized climate dynamics, especially in small-scale catchments that are sensitive to elevation and land use differences. The primary aim of this study is to characterize the microclimate conditions in the Ma Oya catchment by analyzing spatial and temporal variations in temperature, relative humidity, wind direction, and wind speed. The data were obtained from three automatic weather stations located within the catchment: near the Department of Geography, in the Mawala Farm of the Department of Animal Science, and near the Guest House of the University at Upper Hanthana. These stations represent different elevations and micro-environmental settings within the catchment; one-minute resolution data from these weather stations, collected during 2024, form the basis of this study. The results revealed that the higher elevation sites generally exhibit cooler and more humid conditions. Among the three stations, the Bungalow station was generally the coldest, while the Campus station was the warmest. However, during some months, the Farm station showed lower temperatures than the Bungalow station, highlighting dynamic microclimatic shifts. Wind direction and wind speed also showed site-specific fluctuations influenced by local topography. These findings emphasize the importance of high-resolution, site-specific data in understanding micro-scale climate variability. The Ma Oya catchment, with its environmental diversity and accessible monitoring stations, proves to be a suitable area for conducting microclimate research and similar spatial analyses in the future.

Keywords: Microclimate, spatiotemporal analysis, Ma oya catchment, GIS

I wish to acknowledge Mahlon P. Rambukkange for his guidance and supervision.

DEEP LEARNING-DRIVEN SPATIOTEMPORAL ANALYSIS AND FORECASTING OF MANGROVE DYNAMICS IN PUTTALAM LAGOON, SRI LANKA

A.A.T.N.W. Alahakoon

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis002@arts.pdn.ac.lk

Mangroves are globally important coastal ecosystems that provide carbon storage, flood protection, and biodiversity support, yet they are rapidly declining due to human activities. In Sri Lanka, the Puttalam Lagoon holds one of the largest mangrove areas, now facing significant pressure from shrimp farming, deforestation, and coastal development. This study aims to analyze mangrove cover change from 2013 to 2025, predict future trends to 2030, classify dominant species, and identify socio-economic drivers. A deep learning model for Landsat satellite images was used to generate maps and calculate the area. Long Short-Term Memory (LSTM) model was developed to predict mangrove cover by 2030. Field surveys conducted using GPS and Survey123 collected ground-truth data and socio-economic insights from local communities to identify key drivers of change. In addition, a Convolutional Neural Network (CNN) image classifier was trained using labeled field images to identify dominant species, including *Rhizophora mucronata*, *Avicennia marina*, and *Sonneratia alba*. The analysis revealed a net loss of 740.08 hectares of mangrove from 2013 to 2025, with shrimp farming identified as the leading cause. However, the LSTM model predicts stabilization at approximately 1,390 hectares by 2030 under current conservation efforts, suggesting potential for ecosystem recovery. The CNN classifier achieved 95% accuracy in species identification, significantly improving monitoring capacity. These findings emphasize the urgent need for stronger enforcement of conservation policies and targeted restoration in high-loss zones. The study demonstrates how integrating remote sensing with Deep learning can provide high-resolution, actionable insights for ecosystem management. This multidisciplinary approach supports the goals of the UN Decade on Ecosystem Restoration and contributes to sustainable planning and protection of mangroves in Sri Lanka.

Keywords: Mangrove, LSTM, CNN, conservation

I wish to acknowledge Shyamantha Subasinghe for his guidance and supervision.

ELEPHANTS' MOVEMENTS BETWEEN THE WESTERN PART OF YALA BLOCK 05 AND THE EASTERN PART OF UDAWALAWE NATIONAL PARK

P.A.M.L.P. Arachchi

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis003@arts.pdn.ac.lk

Asian elephants (*Elephas maximus maximus*) are widely recognized as keystone species that play a pivotal role in shaping and maintaining ecosystem structure and function. In Sri Lanka, increasing human activities such as habitat fragmentation, encroachment, and large-scale infrastructure development projects have significantly altered traditional elephant movement routes, leading to rising instances of human-elephant conflict. This study focuses on the movement patterns of elephants between the Western Part of Yala Block 05 and the Eastern Part of Udawalawe National Park. The objective is to identify the main elephant corridors, the elephants' movement patterns, and the main disturbances on corridors. Both purposive and snowball sampling methods were used to collect spatial and field-based data. Primary data collection involved field observations, key informant interviews, group discussions, and semi-structured questionnaires. Secondary data were sourced from the government offices and satellite imagery. Spatial data were analyzed using Geographic Information Systems (GIS) to map existing elephant paths, land use types, water sources, elevation, and anthropogenic disturbances. Results indicate that the main elephant corridor in the study area is increasingly fragmented due to agricultural expansion, encroachment, and unregulated development. These disruptions not only hinder free movement but also increase the risk of conflict near settlements and cultivated lands. The findings contribute to a better understanding of spatial elephant ecology in southern Sri Lanka and provide evidence-based insights for policymakers, conservationists, and land-use planners to develop sustainable strategies aimed at mitigating conflict and enhancing biodiversity conservation. Recommendations include corridor demarcation, the removal of illegal activities from the corridors and release of those areas to elephants, and the integration of community-based conservation models supported by spatial monitoring tools such as GIS.

Keywords: Elephants' movements, seasonal patterns, illegal human activities, geospatial technology

I wish to acknowledge M.A.M. Istikhar for his guidance and supervision.

REDEFINING URBAN BOUNDARIES IN SRI LANKA: A GIS-BASED MULTI-CRITERION APPROACH

W.G.S.P. Bandara

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis005@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka has experienced rapid urbanization in recent decades, yet official definitions of urban areas remain outdated. The country's official urbanization rate increased from 18.2% in 2012 to 19.4% by 2024, and continues to be considered among the lowest in the region. This low figure is largely due to the classification of urban areas based on administrative boundaries: Municipal Councils and Urban Councils, rather than on functional or demographic characteristics. Many areas with urban characteristics are still classified as rural due to the neglect of key socio-economic, infrastructural, and environmental indicators in official definitions. This leads to underestimation or misrepresentation of true urbanization patterns across the country. Therefore, this study aims to quantify the actual extent of urbanization of Sri Lanka and evaluate the resulting implications for national urban planning. The study introduces a set of alternative criteria to redefine urban areas. The data was obtained from the Department of Census and Statistics, Humanitarian Data Exchange, and Esri Land-cover Explorer. The Analytical Hierarchy Process (AHP) was used to assign weights to each criterion based on their relative importance and followed by a Weighted Overlay Analysis to generate a level of urbanization map. The assigned weights are 28% of population, 19% of built-up, 16% of road, 11% of hospital, 9% of bank, 8% of school, 4% of household, 3% of electricity, and 2% of firewood. According to the result, new geospatial criteria classify 43% of the areas as urban. This figure is more than twice the official estimate. The findings indicate notable mismatches between administratively designated urban areas and those emerging from the spatial analysis, especially in rapidly developing districts. Furthermore, this study not only improves the accuracy of urban classification but also provides a practical tool for guiding national development strategies, infrastructure planning, and equitable service delivery. This research highlights the limitations of existing administrative definitions and demonstrates the value of a criteria-based spatial approach in understanding urbanization.

Keywords: Urbanization, multi-criteria, urban planning, sustainable development

I wish to acknowledge R.M.K. Kumarihamy for her guidance and supervision.

IMPACTS OF AQUATIC PLANT SPECIES IN SMALL TANKS: A GIS STUDY IN IPALOGAMA DS DIVISION

C.L.S. Banu

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis007@arts.pdn.ac.lk

Aquatic plant invasion is an increasingly pressing issue in Sri Lanka's traditional tank systems, threatening both ecological balance and agricultural productivity. This study was conducted in the Ipalogama DS Division of the Anuradhapura District, where a growing presence of aquatic vegetation has been observed across small irrigation tanks. The objectives of this research were to assess the spatial extent and distribution of aquatic plant species. A combination of remote sensing and field-based approaches was employed. Sentinel-2 imagery from 2017 and 2024 was used to compute NDVI values and map aquatic vegetation density across eight selected tanks. NDVI values were reclassified into five ranges, allowing the identification of open water zones, sparse vegetation (likely native), and dense vegetation (likely dominated by invasive species such as *Salvinia molesta* and *Eichhornia crassipes*). Spatial correlation analysis between NDVI and turbidity values extracted from raster layers showed a weak to moderate positive relationship, suggesting denser vegetation may contribute to higher turbidity. The socio-economic analysis showed that farmers affected by aquatic plant invasion reported decreased paddy yields, higher maintenance costs, and increased reliance on external water sources. In contrast, those with reliable irrigation support experienced fewer disruptions. The study concludes that aquatic vegetation, particularly invasive species, poses a multifaceted challenge to water storage efficiency and agricultural livelihoods. It recommends integrated vegetation control, consistent tank maintenance, and early detection using geospatial tools as key interventions for sustainable management of aquatic plants.

Keywords: Small tanks, aquatic plants, invasive species, remote sensing

I wish to acknowledge M.P. Perera for his guidance and supervision.

PLACE AND SMELL: GIS VISUALIZATION OF “SMELLSCAPE” IN KANDY CITY

B.M.P.R. Basnayake

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis008@arts.pdn.ac.lk

Understanding the spatial distribution of urban smells is essential for creating healthier and more livable cities, and this study assesses the spatial patterns of distinct smells within specific locations in Kandy City, Sri Lanka, aiming to identify dominant smell types and their distribution across the urban landscape. Fifty locations were selected through systematic observation, where smell walks were conducted with ten participants who recorded dominant smell types and intensity values at each site, allowing classification of locations into pleasant and unpleasant smell zones. Spatial analyses, including kriging interpolation, hotspot analysis, kernel density estimation, and land use overlays, revealed that both pleasant and unpleasant smells generally exhibit moderate intensity levels across most areas, while high-intensity zones are concentrated in only a few specific locations. Pleasant high-intensity smells were predominantly found around bakeries, cafes, food courts, and significant religious sites such as the *Dalada Maligawa* and *Katharagama Dewalaya*, contributing positively to the character and emotional appeal of those places. In contrast, unpleasant strong smells were associated with poorly maintained market areas like *Ali Mudukkuwa* and the *Kandy Market*, creating zones of discomfort despite their importance for everyday activities. Overlaying smell data with land use maps further illustrate how different urban functions contribute distinct olfactory signatures, indicating the dual nature of urban smellscape where areas can simultaneously carry both appealing and unpleasant sensory experiences. These results highlight the detailed nature of Kandy City's smellscape, where strong smells tend to stay in certain areas instead of spreading widely. The clear link between land use types and dominant smell types shows how urban planning, the condition of public spaces, and environmental care influence how people experience smells in the city. Understanding these patterns can help promote more inclusive and smell-aware planning approaches that improve public comfort and overall quality of life, while also reducing unpleasant odors in key functional areas of the city.

Keywords: Smellscape, smell walk, place and smell, Kandy

I wish to acknowledge Thamali Kithsiri and R.M.K. Kumarihamy for their guidance and supervision.

THE IMPACT OF GEM MINING ON SOIL EROSION AND SILTATION PATTERNS OF KALU RIVER BASIN IN RATNAPURA DISTRICT: A GIS-BASED APPROACH

J.A.S. Chamodya
Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis009@arts.pdn.ac.lk

Gem mining, while economically significant in Ratnapura District, which growing concerns about its environmental consequences, particularly in terms of soil erosion and river siltation. This study focuses on analyzing the spatial impact of gem mining activities on soil erosion and siltation patterns within the Kalu River Basin, using a GIS-based approach. The environmental consequences of this industry, particularly soil erosion and river siltation, are increasingly visible. Most existing studies that rely heavily on fieldwork or models like RUSLE, which require detailed soil and rainfall data that are often unavailable or outdated. The objectives of research are to identify and map gem mining locations, analyze spatial patterns of erosion-affected areas, and assess the impact of mining on siltation in nearby water bodies. The study is guided by the Human-Environment interaction concept in environmental geography, the relationship between human activity and physical systems. That aimed to identify high-risk erosion zones, examine land cover changes due to mining, and assess the proximity levels of river networks and slope steepness that contribute to increased siltation. Satellite land use data and DEMs were used to generate NDVI maps, slope classifications, and stream buffer zones. Mining sites in Batugedara, Kahawatta, Elapatha, and Thiriwanaketiya were mapped and analyzed to observe the extent of vegetation loss and proximity to water bodies. NDVI change detection between 2020 and 2022 represents a loss of vegetation cover in areas with intense mining activity. The integrated GIS analysis allowed for the creation of erosion and siltation risk maps, highlighting vulnerable areas that require attention for future environmental management. recommends stricter spatial planning controls, reforestation in degraded zones, and continuous monitoring using remote sensing techniques. This research demonstrates the effectiveness of using GIS tools for environmental impact assessment in data-limited regions and contributes to more sustainable land management strategies.

Keywords: Gem mining, soil erosion, siltation, GIS analysis, Ratnapura

I wish to acknowledge T.W.M.T.W. Bandara for his guidance and supervision.

GEOSPATIAL ANALYSIS OF TOURISM INFRASTRUCTURES IN WELIGAMA URBAN COUNCIL AREA IN SRI LANKA

M.K.D. De Silva

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis010@arts.pdn.ac.lk

Tourism is broadly defined as the temporary travel of people away from their usual environment to other destinations for leisure, business, or other purposes. Globally, the spatial distribution of tourism infrastructure plays a critical role in shaping visitor experiences and regional development. Weligama is a prominent coastal destination in southern Sri Lanka, known for its scenic beach, hospitality, and recreational activities. However, rapid growth in such areas often occurs without integrated spatial planning. This study focused on the spatial distribution and locational dynamics of tourism-related infrastructures, especially accommodation and restaurants within the Weligama Urban Council area. The study focused on the absence of utilization of technology, such as Geographic Information Science (GIS), in planning and the gaps in informal local development. The main objectives were to map the tourism infrastructure, find trends in distribution, and examine the spatial relationships with nearby public services. Semi-structured interviews were conducted with Weligama Urban Council and Divisional Secretariat officials, and a questionnaire was distributed via Google Forms targeting tourists and residents. Geospatial data were gathered from OpenStreetMap, Overpass Turbo, and Google My Maps. Spatial analysis methods in ArcGIS Pro were employed: Kernel Density Estimation to identify clustering, Buffer Analysis to assess service coverage, the Near Tool to determine proximity to key urban features, and Cost Distance analysis to evaluate area-wide accessibility. The findings reveal spatial disparities, highlighting the need for data-driven planning. The study concludes that integrating GIS-based spatial analysis with community inputs provides a comprehensive framework for sustainable urban-tourism planning. It recommends that local authorities adopt evidence-based spatial planning approaches to better allocate resources and enhance both tourist satisfaction and local development. The methodology and findings contribute to the broader application of GIS in tourism geography and urban planning by offering a replicable approach for other emerging tourist destinations.

Keywords: Spatial analysis, tourism infrastructures, GIS, urban planning, sustainable

I wish to acknowledge Shyamantha Subasinghe for their guidance and supervision.

IMPACTS OF FLOODING ON HUMAN SETTLEMENTS AND PHYSICAL LANDSCAPES IN THE KELANIYA DS DIVISION USING GIS AND REMOTE SENSING TECHNIQUES

T.N.U. Dhananjani

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis011@arts.pdn.ac.lk

Flooding has become an increasingly pressing environmental issue in Sri Lanka, especially in the Kelani River Basin, where rapid land use changes and frequent heavy rainfall heighten exposure to disaster. The Kelaniya DS Division, located in the lower basin, remains one of the most vulnerable areas due to urban expansion and reduced natural buffers. This study explores the impact of flooding on human settlements and physical landscapes through the application of Geographic Information Systems (GIS) and Remote Sensing (RS) tools. Land use classification maps for 2017 and 2022 reveal a 7.5% decrease in developed land (from 11.76 km² to 10.88 km²), a 13.5% decrease in cultivated areas (from 4.97 km² to 4.30 km²), and a 26.9% increase in water bodies (from 5.17 km² to 6.56 km²), indicating significant hydrological and ecological shifts. NDVI analysis shows a reduction in vegetation health, with dominant NDVI values shifting from 0.226 - 0.376 in 2017 to 0.033-0.020 in 2022, especially in urban Grana Niladari Divisions: Mewella, Sinharamulla, Pattiya West, and Peliyagoda Gangabada. Analysis of water bodies using the NDWI index reflects a seasonal rise in surface water during flood-prone months, showing increased inundation areas near the riverbanks. The research continues to use ArcGIS Pro for supervised classification, flood extent mapping, and change detection analysis. Satellite data is being cross-referenced with rainfall records and floods to better understand the relationship between land use change and flood vulnerability. A field survey was conducted to validate image interpretation through location-based observation and local feedback. These spatial analyses support better flood preparedness and sustainable land use decisions in at-risk regions. Through a GIS and RS approach, the study contributes timely insights into managing environmental risk in the Kelani River Basin in the Kelaniya DS division, guided by both scientific data and real-world implications for communities.

Keywords: GIS and RS, Kelani river basin, flooding, NDVI, land use change

I wish to acknowledge Rekha Nianthi for her guidance and supervision.

REDEFINING URBAN BOUNDARIES USING GIS AND MACHINE LEARNING TECHNIQUES IN KALUTHARA DISTRICT, SRI LANKA

K.K.T.U. Dinushi

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis012@arts.pdn.ac.lk

Urbanization in Sri Lanka has rapidly expanded beyond existing boundaries, primarily for administrative purposes, causing challenges in planning, governance, and development. These traditional boundaries, defined by Municipal Councils, Urban Councils, and Pradeshiya Sabhas, do not reflect the actual urban characteristics emerging from rapid socio-economic development in Sri Lanka. This study aims to identify limitations in current administrative boundary demarcation, develop a GIS-based machine learning model to redefine urban boundaries in Kalutara District, and evaluate the accuracy and effectiveness of these new boundaries. The research employed a mixed-methods approach, combining qualitative and quantitative data analysis. Qualitative data were collected through semi-structured interviews with field experts and literature surveys, while quantitative spatial data, including satellite images, nighttime light data, locations of food and retail outlets, road networks, and population data, were gathered from open sources via secondary data collection. The analysis was conducted using a machine learning method called random forest regression, with the ArcGIS Pro Software. The model was then applied to the Kalutara District at the Grama Niladhari Division level to delineate urban boundaries. Results show that many GN divisions within Pradeshiya Sabhas, especially in Kalutara, Bandaragama, Panadura, and Beruwala, exhibit high urban characteristics, with some divisions showing over 50% urban classification. These zones lie outside the official urban council boundaries, which only cover a small portion of the actual urban area. Conversely, surrounding GN divisions like Mathugama, Dodangoda, Bombuwala, and Ingiriya are experiencing rapid development and dense land use but remain classified as rural. Model validation against ground truth data, using standard threshold values, showed an accuracy of 86%. Compared to static administrative boundaries, this model offers a more realistic classification of urban extents in the study area. The study employs modern technologies such as GIS, remote sensing, and machine learning to support data-driven, empirical decision-making for urban development and land use planning.

Keywords: Urban boundaries, administrative definition, machine learning, GIS

I wish to acknowledge Pushpika Masakorala for her guidance and supervision.

MACHINE LEARNING APPROACHES FOR PREDICTING SOIL pH IN SABARAGAMUWA PROVINCE, SRI LANKA

D.G.E.S. Gamage

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis013@arts.pdn.ac.lk

Accurate soil pH mapping is crucial for precision agriculture but remains challenging due to limitations in traditional soil surveys, which are time-consuming and localized. This study evaluates machine learning (ML) models applied to Sentinel-2 satellite data to predict soil pH across Sabaragamuwa Province's paddy fields. The objectives of the study are to develop ML predictive models using Random Forest, Support Vector Machine (SVM), and XGBoost; identify key spectral indicators such as Normalized Different Vegetation Index (NDVI) and Soil-adjusted Vegetation Index (SAVI) influencing pH prediction; produce spatial soil pH maps of the region; and analyze correlations with environmental factors such as elevation, precipitation and land use to inform decision making. Using a primary dataset of 50 field-measured pH samples paired with Sentinel-2 visible to shortwave infrared bands and NDVI and SAVI spectral indices, ML models were trained (70%) and tested (30%) in Google Earth Engine and GIS environments. Results demonstrated that the XGBoost model gave the highest accuracy ($R^2 \approx 0.88$, $RMSE \approx 0.30$ pH units), outperforming Random Forest and SVM, consistent with existing literature noting XGBoost's robust performance for geospatial prediction tasks [16†L542-L548]. Vegetation indices (NDVI, SAVI) and the Near Infrared band emerged as strong predictors reflecting the inverse relationship between vegetation vigor and soil acidity found in tropical agroecosystems. [16†L550-L558]. The predicted soil pH maps reveal spatial patterns with lower pH, more acidic soils in high-rainfall, high-elevation zones. Positive correlations were found with elevation and precipitation ($r \approx 0.6$), and a negative relationship with NDVI ($r \approx -0.7$) suggests environmental controls on pH variability. The findings demonstrate that integrating remote sensing and ML can provide a cost-effective, scalable alternative to traditional soil surveys for precision agriculture in Sri Lanka. The study recommends enabling large-scale pH monitoring for precision lime application and sustainable land management, and extending further research work with higher-resolution imagery incorporating additional sensors like radar or unmanned aerial vehicles and expanded field data for model refinement.

Keywords: Soil pH prediction, machine learning, XG boost, sentinel-2, precision agriculture

I wish to acknowledge E.G.I. Sevwardi for her guidance and supervision.

ATMOSPHERIC IMPACTS OF THE MUTHURAJAWELA WETLAND: A GIS AND RS ANALYSIS OF CARBON SEQUESTRATION AND GREENHOUSE GAS EMISSIONS

H. M. D. V. B. Herath

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis014@arts.pdn.ac.lk

Wetlands are essential ecosystems that perform the dual function of mitigating climate change by absorbing carbon and controlling GHG emissions. The Muthurajawela wetland, located on the western side of Sri Lanka, is a coastal tropical wetland facing threats from human activities, which may interfere with its climate-regulating functions. In this regard, this investigation is a case study on the Muthurajawela wetland's atmosphere by estimating carbon sequestration and emission of greenhouse gases methane (CH₄), nitrous oxide (N₂O), and carbon dioxide (CO₂) under different land use scenarios. Monitoring land cover changes and spatial patterns of encroachment and vegetation cover over time were carried out using remote sensing and GIS. Identification of emission-prone and carbon sink areas within the wetland landscape was done with the aid of field sampling and spatial data. Spatial results also showed that regions undergoing agricultural expansion towards and settlement encroachment showed higher levels of emission of CH₄ and N₂O, particularly close to disturbed marshes and drained areas. In contrast, vegetated zones such as mangroves and wetland grasses showed high potential for carbon sequestration. The combination of high-emission zones with low sequestration resulted in critical stress areas where ecological imbalance is increasing. The results highlight the advantages and disadvantages of the Muthurajawela wetland for the atmosphere and environment. To mitigate climate impacts, it is essential to protect the wetland's core vegetation zones and control adjacent land use.

Keywords: Muthurajawela wetland, greenhouse gas emissions, carbon sequestration

I wish to acknowledge Pushpika Masakorala for her guidance and supervision.

SPATIAL ANALYSIS OF SEXUAL AND GENDER-BASED VIOLENCE (SGBV) IN KATUNAYAKE POLICE DIVISION, USING GIS TECHNIQUES

H.H.A.S.C. Hettiarachchi

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis015@arts.pdn.ac.lk

The Katunayake Police Division, characterized by its mix of urban and semi urban settings, significant economic activity including the Export Processing Zone (EPZ), and a unique demographic pattern with a high concentration of female migrant workers, is particularly vulnerable to Sexual and Gender Based Violence (SGBV), a critical issue cutting across geographical, socio economic, and cultural boundaries. This research utilizes GIS as a spatial tool to address SGBV within Grama Niladhari (GN) divisions in Katunayake Police Division. It aimed to identify specific spatial patterns and disparities in the prevalence of physical, verbal, sexual, emotional and domestic violence and to explore underlying socio-economic factors. A mixed-methods approach was employed, integrating the results of the quantitative spatial analysis with qualitative insights. This study is based on SGBV incident data reported to the Katunayake police station in 2024. Population, income levels, residential status, and other socio-economic factor information of 13 GN divisions, collected from the Katana divisional secretariat, were analysed to run category-based SGBV mapping and spatial regression analysis. In addition, nine in-depth interviews were conducted with victim survivors and service providers to get a contextual understanding of the problem. The tentative findings show Andiambalama, Evariwatta, and Heenatiyana GN divisions exhibit the highest rates of violence, while the GN divisions of Kalahapitiya and Walanagoda have lower rates. Based on data from both quantitative analysis and mainly qualitative interviews document that the key factors responsible for SGBV in these areas include: absence of deep emotional connections, the formation of transactional relationships by women (both married and unmarried) with unfamiliar men for the safety from other men, increased work pressure after Covid-19, and pervasive sexual influences within the EPZ and the normalization of harassment. The tentative findings underscore the critical need for enhanced government involvement for the provision of services and counselling initiatives, enhancing law enforcement responses, and improving public awareness are identified as key strategies to effectively reduce SGBV in Katunayake.

Keywords: SGBV, GIS, Katunayake, EPZ, spatial analysis

I wish to acknowledge Fazeeha Azmi for her guidance and supervision.

SPATIAL CONNECTIVITY OF TRANSPORTATION NETWORKS AND TOURIST DESTINATIONS IN GALLE DISTRICT, SRI LANKA

K.T. Hettiarachchi

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis016@arts.pdn.ac.lk

Transportation and tourism are closely interconnected, and efficient spatial connectivity is essential for tourism development. Sri Lanka is an island having higher potential for coastal tourism development, and Galle is one such reputed tourism destination. According to the literature, road infrastructure in tourism zones remains underdeveloped, which limits tourism potential and regional growth in Sri Lanka. Many studies discussed a single approach related to tourism development, which ignores geospatial dimensions critical in understanding accessibility and distribution patterns of tourist attractions. This study aims to evaluate how transportation networks impact tourism infrastructure and the tourism flow in Galle district in a spatial perspective. To achieve this objective deductive approach is used, depending on Primary and secondary data sources. Secondary data was gathered through OpenStreetMap (OSM), Google Earth Pro, Landsat images, and various other secondary sources. Interviews were conducted with government officers and people from the tourism industry as the primary data source. Collected spatial and statistical data, analyzed through spatial analysis techniques including kernel analysis, multiple buffer ring analysis, hotspot analysis, and network analysis. Network analysis is used to evaluate the accessibility and connectivity between road infrastructure and major tourism sites. Based on the transportation network and the density of tourism destinations, the study areas were classified into three levels of spatial connectivity: low (Bentota), medium (Hikkaduwa), and high (Unawatuna–Ahangama). The spatial distribution of tourist destinations shows a high concentration along the Colombo–Matara coastal belt, particularly near the A2 corridor, and a lower density in inland areas like Elpitiya. Major tourist hotspots such as Galle Fort, Unawatuna, Dewata, and Mahamodara benefit from high accessibility and a dense road network. The Southern Expressway, opened after 2011, has improved regional connectivity, while B and C class roads support local circulation. Spatial analysis revealed notable variation in accessibility across the Galle District, with Galle and Dewata showing high accessibility, whereas Balapitiya and Kosgoda show lower levels. Identified spatial disparities offer valuable insights for future infrastructure and tourism development planning.

Keywords: Spatial connectivity, transportation networks, tourism, destinations, accessibility, tourism development

I wish to acknowledge Arularasi Balakrishnan for her guidance and supervision.

TECHNOLOGICAL ADVANCEMENTS AND THEIR IMPACTS ON AGRICULTURE IN POLONNARUWA DISTRICT

J.A.S.D. Jayakody

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis017@arts.pdn.ac.lk

This study looks at how new farming technologies are affecting paddy farming in Polonnaruwa, Sri Lanka. This area is very important for the country's food supply and has recently started using more machines and modern methods in agriculture. The study aims to understand how these new technologies are being used, what problems farmers face, how sustainable they are, and how they affect things like crop yield, farmer income, and water use. To understand how new technologies affect paddy farming in Polonnaruwa, this study used both primary and secondary data. Information was collected through field visits, interviews with farmers and officers, and questionnaires in selected villages. Details about irrigation systems, machinery use, and farmer experiences were recorded. Satellite images and government reports were also used to study land use changes. The data was then analyzed using both numbers and maps. Yields and water use were compared between traditional and modern methods. GIS technology helped map where and how new technologies are used, showing patterns across the district. Interviews and survey answers were grouped into common themes to understand farmer challenges and opinions. This mix of methods gave a clear picture of how technology is changing farming in the region. The study found that modern agricultural technologies, like tractors, transplanters, and irrigation systems, have improved paddy yield, reduced labor needs, and helped farmers manage larger areas of land. GIS-based analysis showed that paddy cultivation expanded from 2017 to 2024, especially in areas with better access to water and machinery. Farmers who used machines and smart irrigation reported higher productivity and better water use. However, many small-scale farmers still face challenges such as high equipment costs, lack of training, and limited access to digital tools. While technology has helped increase income for some farmers, uneven access has created gaps between rich and poor farmers. The study also found that forest land slightly decreased as more land was used for farming, highlighting the need for better land and environmental management. Overall, the findings show that modern technology has influenced the growth of agriculture in Polonnaruwa district.

Keywords: Agricultural technology, paddy cultivation, Polonnaruwa, irrigation, sustainability.

I wish to acknowledge M.P. Perera for his guidance and supervision.

SPATIAL INEQUALITIES AND ACCESSIBILITY OF PUBLIC HEALTH CARE SERVICES IN BATTICALOA DISTRICT

K. Kajitha

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis020@arts.pdn.ac.lk

Spatial inequality and accessibility to public healthcare are growing concerns worldwide, particularly in many developing regions. Sri Lanka's health care system shows national progress, yet spatial and accessibility disparities persist. Although there were many public health care-related studies conducted in Batticaloa, focusing on inequalities and accessibility is limited. The main objective of this study is to evaluate the spatial inequalities in the distribution and accessibility of public health care services in the Batticaloa district. Walter Christaller's central place theory is used as an analytical concept in this study. To achieve the above objective, deductive & inductive approaches were adopted. Primary data were collected through interviews with residents and public health officials, providing valuable insights into the real-life challenges, and secondary data were obtained through various sources, including government health reports, official records, and previous studies on public health. Several analyses were used, such as Kernel density, buffer analysis, shortest path analysis, and service area analysis. The findings supported by spatial analysis and mapping techniques reveal an imbalance in the distribution of public health care services between urban and rural areas. Based on the kernel density analysis, this study found the high, medium, and low distribution patterns of public health care in this district. Urban centers are equipped with more health care facilities and better infrastructure in Batticaloa town, Manmunai south Eruvil pattu DS divisions, and easier access to services, while Koralai pattu north and south DS divisions face significant challenges such as long travel distances, limited transport options, fewer available health institutions, and limited income and low awareness of available services. These disparities act as major barriers to health service utilization and result in unequal health outcomes across the district. The study recommends improving transportation infrastructure and establishing new health care centres in underserved areas.

Keywords: Spatial inequality, accessibility, public health care, health services distribution, geographic information system

I wish to acknowledge Arularasi Balakrishnan for her guidance and supervision.

THE IMPACT OF SOLAR PANEL INSTALLATIONS ON RURAL DEVELOPMENT OF NAVITHANVELI DIVISIONAL SECRETARIAT IN AMPARA DISTRICT: A GIS-BASED ANALYSIS

K. Kalaska

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis021@arts.pdn.ac.lk

Solar power offers a transformative solution to energy poverty while supporting sustainable development and economic growth. In rural areas of Ampara, unreliable electricity disrupts livelihoods and development, highlighting the need for sustainable energy solutions. The study sets out to address three objectives: (i) to analyze the spatial distribution of solar panel installations; (ii) to assess the contribution of solar panels to sustainable rural development; (iii) to conduct a site suitability analysis for future solar panel installations using an analytical hierarchy process method based on multi-criteria decision analysis. A mixed methods approach was used for this study. First, location-based data on solar panels were obtained from the Ceylon Electricity Board, and kernel density analysis was performed on it. Second, A total of 77 scale-based questionnaires were collected for analysis, and interviews with five community institutions were also analyzed. Third, secondary data were collected for the criteria of solar radiation, land use, land cover, roads, and rivers. Suitable zones were identified via Multi-Criteria Decision Analysis using the Analytical Hierarchy Process. The analysis revealed that the solar panel installations are highly concentrated in the central zones. Peripheral areas show low acceptance due to poor accessibility. In Navithanveli, the installation of solar panels has increased access to electricity, reduced power outages caused by the use of batteries, and increased productivity. The study highlights that business owners, rice mills, and libraries are saving costs and expanding activities. Central, southern, and southeastern zones provide high solar potential due to suitable radiation, land use, and infrastructure, supporting future panel installations. These results provide a reliable framework for promoting sustainable energy solutions linked to Sustainable Development Goal 7 (SDG 7). The study concludes that solar panel installations significantly improve rural development by improving electricity access, economic growth, and public service utilization.

Keywords: Solar energy, rural development, SDG, site suitability

I wish to acknowledge M.M. Alikhan for his guidance and supervision.

GIS-BASED SPATIAL ANALYSIS OF SOCIO-ECONOMIC IMPACTS OF URBAN DEVELOPMENT IN KATARAGAMA

A.G.A Kavinda

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis022@arts.pdn.ac.lk

Kataragama, a religiously and culturally significant town in Sri Lanka, has experienced rapid urbanization driven by religious tourism over the past two decades. This research investigates the socio-economic impacts of this urban expansion through a GIS-based urban spatial analysis. Geospatial techniques, including remote sensing and spatial statistics, are applied to map and analyze urban spatial growth, assess socio-economic changes associated with that, and identify spatial disparities and development patterns affecting the local community. The research maps land use transitions between 2000 and 2020 using Landsat and Sentinel-2 satellite imagery, revealing significant shifts from agricultural and forested lands to developed areas. Field surveys and interviews with local stakeholders enrich the spatial analysis by providing qualitative insights into the lived experiences of residents, especially in the context of resource distribution and service accessibility. Findings reveal an accelerating built-up area increase from 2005 (0.95%) to 2020 (1.72%), significantly converting agricultural lands and, visibly, about 5-10% of adjacent forest to built-up land. This intense land use transformation primarily occurs in the southwestern direction, extending linear growth along transportation corridors towards Sellakatharama, where the multireligious center is located. Agricultural land has declined from 1.46% (2005) to 1.02% (2020). 11 in-depth interviews revealed the consequential socio-economic shifts, including transition from traditional farming to tourism-dependent livelihoods, rising living costs, and uneven infrastructure access. While urban development caused improved infrastructure (2008-2015), leading to new tourism-based avenues, it also has trade-offs such as environmental pressures, including pollution, reduced green spaces, and persistent challenges in water availability and waste management. Transitioning from a rural pilgrimage town to a semi-urban center, local stakeholders strongly advocate for government interventions to regulate and support tourism-led local businesses, creating sustainable trickle-down effects for the broader community. The study recommends integrated urban planning, balancing economic growth with environmental sustainability and equitable development, offering insights for small sacred cities globally.

Keywords: Religious tourism, urban development, socio-economic impact, Kataragama

I wish to acknowledge E.G.I. Sevrandi for her guidance and supervision.

A GIS-BASED ANALYSIS OF SETTLEMENT DEVELOPMENT AND ARCHITECTURAL TRANSFORMATIONS IN KANDY

R.B.S.W.M.D.B. Kelegama

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis023@arts.pdn.ac.lk

Kandy, the last royal capital of Sri Lanka, is a living palimpsest of architectural and cultural evolution shaped by centuries of socio-political, religious, and geographical influences. Despite its historical significance, scholarly efforts to understand the spatial dynamics of its architectural heritage remain limited. This study employs a GIS-based approach to analyze the Kandy city's settlement development and architectural transformations, offering a comprehensive perspective on the relationship between space, history, and form. By integrating archival data, field surveys, and official heritage inventories into a geospatial framework, the research maps both historical and contemporary patterns of urban growth and architectural characters in Kandy. The spatial analysis reveals how religious pluralism characterized by the peaceful coexistence and interaction of various religious communities such as *Buddhists*, *Hindus*, *Muslims* and *Christians*, colonial legacy shaped by *British rule*, and post-colonial cultural shifts in power structures in administration, the influences of *British-Kandyan*, *Dutch-Kandyan*, and *Gothic* architectural characteristics in formation of buildings and functions across urban development and modernization in different urban zones such as grid city and suburbs in Kandy. Ethnic enclaves also exhibit unique typological clusters shaped by various socio-ethnic traditions along with the streets, such as *Kotugodella Vidiya*, that display ethnic clustering with architectural identities, especially among the Muslim community. The research develops a GIS-based spatial decision support model that identifies zones such as the *Temple of the Sacred Tooth Relic and surroundings*, religious sites, grid city layout based on specific *Sinhala*, *Hindu*, *Muslim*, and *European* cultural and administrative functions of high architectural integrity and cultural value for support heritage preservation and critical urban planning in Kandy. GIS-based spatial techniques such as point clustering, hotspot analysis, buffer zoning, and overlay mapping help in guiding urban development, the development of conservation strategies, decision making, and balancing the urban growth with the preservation of Kandy's culturally sensitive, unique urban contexts.

Keywords: Kandy city, architectural transformation, GIS analysis, cultural landscape, urban morphology

I wish to acknowledge Thamali N. Kithsiri for her guidance and supervision.

ANALYZING SPATIAL ACCESSIBILITY OF 1AB SCHOOLS IN WESTERN PROVINCE, SRI LANKA

B.A.T.D. Kumarasinghe

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis025@arts.pdn.ac.lk

Access to education is a fundamental right supported by Sustainable Development Goal 4, which promotes inclusive and quality learning for all. Although Sri Lanka invests heavily in education, students in parts of the Western Province still face difficulties reaching Type 1AB schools due to transport issues and uneven school locations. This study aims to evaluate the spatial accessibility of Type 1AB schools in Western Province using GIS techniques. It seeks to map school locations, analyze access through transport networks, and identify underserved areas, highlighting disparities linked to population distribution. The road network and school location datasets were analyzed using ArcGIS Pro and QGIS to generate 5 km service areas around Type 1AB schools. Then, Grama Niladari Divisions (GNDs) and school count data were overlaid on the datasets to find out underserved areas. The analysis showed significant spatial disparities in school accessibility across the province. While urban areas in central Colombo, coastal areas, and inland regions have better access to Type 1AB schools, rural areas show poor accessibility. In particular, outer Kalutara, parts of Gampaha, and the Eastern and Southern parts of the Western Province are mostly underserved, with few or no access to these schools. The vast majority of the GNDs (70–75%) have no schools at all. The analysis highlighted that a significant number of rural, urban, and economically disadvantaged regions face limited access to these schools. Based on the network analysis and visual maps, it became evident that specific semi-urban areas, characterized by high population density but a scarcity of schools. These inequalities are traditionally linked to demographic and geographical considerations. The results assist in upgrading existing schools in underserved areas and in routinely using GIS-based planning tools to guide the selection of future school locations. This approach will help ensure more equitable access to Type 1AB schools.

Keywords: Type 1AB schools, accessibility, service area analysis, western province, educational gaps

I wish to acknowledge R.M.K. Kumarihamy for her guidance and supervision.

SPATIAL AND TEMPORAL ANALYSIS OF TURBIDITY IN KANDY LAKE USING REMOTE SENSING AND GOOGLE EARTH ENGINE

W.M.S.D. Kurukulasooriya

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis027@arts.pdn.ac.lk

Turbidity is a major water quality concern affecting freshwater ecosystems, and continuous monitoring is essential for effective lake management. While past studies have largely depended on ground-based methods, such approaches are costly, labor-intensive, and difficult to apply consistently over long historical periods. There is also limited application of satellite-based analysis to assess long-term turbidity changes. Addressing this gap, this study investigates the spatial-temporal variation of turbidity in Kandy Lake from 2018 to 2024 using spatial technology. It aims to assess spatial and temporal changes in turbidity, examine the relationship between chlorophyll-a and turbidity, and identify spatial hotspots of water quality degradation in Kandy Lake. Sentinel-2 Level-2A satellite imagery was used to calculate the Normalized Difference Turbidity Index (NDTI) for estimating water turbidity, and the Normalized Difference Chlorophyll Index (NDCI) for assessing chlorophyll-a content, while Microsoft Excel was used to assess the correlation between chlorophyll-a and turbidity. Spatial tools, including Getis-Ord Gi* and Anselin Local Moran's I in ArcGIS Pro, were applied to identify turbidity hotspots and spatial outliers. Field observation helped validate satellite findings and identify pollution sources. As a key output of this study, a web application was developed using Google Earth Engine to visualize the spatial-temporal trends of turbidity and chlorophyll-a in Kandy Lake. The findings of the analysis of the spatial distribution of turbidity from 2018 to 2024 demonstrate consistent degradation patterns, with high turbidity areas. High turbidity areas were consistently observed in the northeastern, southeastern, and southern margins of the lake, largely due to urban runoff, waste disposal, and recreational activities. The correlation between chlorophyll-a and turbidity showed no consistent strong relationship, ranging from a weak positive correlation in 2024. Cluster and outlier analysis showed spatial anomalies, highlighting areas with significant turbidity variability. This integrated approach demonstrates the effectiveness of remote sensing and spatial modeling in freshwater monitoring and supports informed decision-making for lake conservation.

Keywords: Kandy lake, water turbidity, remote sensing, google earth engine, hotspot analysis

I wish to acknowledge A.K. Wickramasooriya for his guidance and supervision.

GIS-BASED COMPARATIVE ANALYSIS OF AHP AND FUZZY METHODS FOR OPTIMAL SOLAR POWER PLANT SITE SELECTION: A CASE STUDY OF THE SOUTHERN PROVINCE, SRI LANKA

S.B.S. Madhushika
Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis028@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka's national energy plan targets 70% renewable electricity by 2030, with solar power playing a pivotal role due to the country's abundant solar radiation throughout the year. This study aims to develop a decision-support framework to identify optimal solar power plant locations in the Southern Province through a GIS-based comparison of two Multi-Criteria Decision Analysis (MCDA) methods: the Analytical Hierarchy Process (AHP) and Fuzzy Logic. The research integrates several spatial criteria, including solar radiation, elevation, slope, aspect, land cover, population density, and closeness to roads, power lines, and grid substations. The data were collected from authoritative sources such as the United States Geological Survey, Department of Census and Statistics, Sri Lanka, Ceylon Electricity Board, and OpenStreetMap. Expert knowledge was systematically incorporated through interviews and structured Google form questionnaires to guide the pairwise comparison matrix in AHP and the fuzzy membership functions. Using ArcGIS Pro software, thematic layers were standardized and weighed according to both methods to create two separate suitability maps. These maps were then evaluated based on logical consistency, spatial accuracy, expert approval, and fit with existing infrastructure. The results indicate AHP's superiority for this application compared to Fuzzy Logic, giving more reliable, clear, and understandable visualization outputs for decision-makers. The analysis identified distinct spatial patterns in suitability, with the MCDA results highlighting several highly suitable sites in Hambantota District, along with some coastal areas in Matara and Galle Districts, which indicates potential for solar energy development. The clear weighting process of AHP allowed for positive stakeholder involvement and policy support, demonstrating better reception by local energy planners in the study area. This work provides both practical tools for Sri Lanka's energy transition and methodological insights for renewable energy site selection in tropical developing countries.

Keywords: Solar energy, GIS MCDA integration, AHP, fuzzy logic, site selection

I wish to acknowledge E.G.I. Sevewandi for her guidance and supervision.

ANALYSING PADDY LAND TRANSFORMATION USING GIS AND REMOTE SENSING: A CASE STUDY IN GANGAWATA KORALE DIVISIONAL SECRETARIAT DIVISION, KANDY DISTRICT

H.M.N.P Mawilmada

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis029@arts.pdn.ac.lk

Paddy lands are an important landscape in Sri Lanka, contributing to food security, environmental balance, and the livelihoods of many people. However, in recent decades, many paddy fields have been filled or abandoned, particularly in rapidly urbanizing areas. This study focuses on the Gangawata Korale Divisional Secretariat Division (DSD) in the Kandy District to identify the changes in paddy lands between 1980 and 2020, understand the causes of filling and abandonment, and evaluate their social and economic impacts on local communities. To analyze these changes, past paddy distribution was mapped using 1:50,000 topographic maps from 1929, 1948, 1961, and 1972. Satellite images from Landsat 5 (1980), Landsat 7 (2000), and Sentinel-2 (2020) were used to detect recent land cover changes. GIS and Remote Sensing techniques were applied for land classification and change detection. Map accuracy was validated using Google Earth Pro. Field data were gathered from Agrarian Service Centers in Ketawala, Bowala, and local Grama Niladhari Divisions. Farmer interviews conducted with Survey123 explored reasons for filling and abandonment and their effects on livelihoods. The results show a significant decline in paddy land area over time. Many paddy fields were filled for construction, while others were abandoned or converted to cultivate other crops. The main causes include low farming income, lack of water, labor shortages, high fertilizer costs, declining soil fertility, rising land value, and youth migration away from agriculture. This decline has led to reduced rice production, loss of farming livelihoods, and increased food insecurity. Spatial analysis reveals that paddy lands have decreased over time, while built-up areas have increased, closely linked to urban expansion. Farmers face difficulties in maintaining agriculture under these pressures, with some shifting to other occupations. The results indicate a reduction in farmer income, loss of agricultural jobs, decreased food security, and declining rural economic stability as key socio-economic impacts. This study emphasizes the urgent need to protect remaining paddy lands through strong land policies, financial and technical support for farmers, and the promotion of sustainable agriculture in urbanizing areas.

Keywords: Paddy land change, urban expansion, GIS and remote sensing, land filling, socio-economic impact

I wish to acknowledge D.M. Lalitha Dissanayake for her guidance and supervision.

SPATIOTEMPORAL DYNAMICS OF FOREST COVER CHANGES IN VAVUNIYA DISTRICT

M.V. Biruntha

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis030@arts.pdn.ac.lk

Spatiotemporal changes in green cover patterns are evident globally, with pronounced effects in many developing regions. Although Vavuniya District has a relatively high green cover in Northern Province, significant spatiotemporal changes have occurred over recent decades. This study evaluates the spatiotemporal dynamics of green cover patterns in Vavuniya District between 1985 and 2025 with geospatial analysis. A deductive approach was adopted, using quantitative methods to analyse green cover changes over time. The Landsat 5 and Landsat 8 satellite imagery of the study area were obtained from the United States Geological Survey (USGS). Relevant forest records were collected from the Divisional Forest Department in Vavuniya. Land Use Land Cover (LULC) classification, Normalized Difference Vegetation Index (NDVI) analysis, change detection, and relevant statistical evaluations were made to trace the change detection of green cover. The guiding theory of greening techno-centrism was used to emphasize the role of geospatial technology in understanding green cover changes. Supervised classification revealed an increase in forest cover from 1985 to 2010, primarily due to land abandonment during the conflict era. However, a sharp decline occurred between 2010 and 2025, driven by post-war resettlement, agriculture, and development activities. NDVI analysis showed healthy vegetation only in areas minimally disturbed by human activity. Change detection confirmed that the conflict period contributed to forest regrowth, while the post-conflict era led to deforestation, fragmentation, and degraded landscapes with unsustainable vegetation recovery. Future predictions for 2030 and 2050 indicate continued green cover loss, increasing fragmentation, and declining vegetation health, especially in highly disturbed zones. The spatiotemporal analysis highlights a clear trend of green cover gain during the conflict, followed by rapid post-conflict degradation. Without sustainable land management interventions, green cover in Vavuniya is expected to further deteriorate in the coming decades.

Keywords: Green cover change, spatiotemporal analysis, Vavuniya district, post-conflict land use, NDVI vegetation monitoring

I wish to acknowledge Arularasi Balakrishnan for her guidance and supervision.

ELECTRICAL ENERGY CONSUMPTION TRENDS IN THE WESTERN PROVINCE OF SRI LANKA OVER THE LAST DECADE: A GIS AND REMOTE SENSING-BASED ANALYSIS

V.S. Nileeshya

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis032@arts.pdn.ac.lk

In the past decade, the Western province has demonstrated rapid urbanization and population concentration compared to other provinces in Sri Lanka, leading to an increase in electricity consumption. It is gradually approaching an electricity crisis, and for this reason, it has become important to plan energy use in the Western province more efficiently and sustainably. This research aims to study the trends and projections of electricity consumption in the Western province from 2014 to 2023 using Geographical Information Science (GIS) and Remote Sensing (RS) techniques. This study aimed to study the spatial and temporal distribution of night-time light intensity in the Western province in Sri Lanka, to identify the electrification network in the Western province using GIS techniques, and to identify the changes in temporal electrical energy consumption in the Western province according to the sources that consume electricity. Mainly, secondary data have been used for this research. These data include VIIRS nighttime light satellite images obtained from Google Earth Engine and Statistical Digest Data obtained from the Ceylon Electricity Board (CEB). Additionally, Esri ArcGIS Pro and Microsoft Excel software have been used for data analysis. In this study, quantitative analysis has been used to identify the electricity generated by sources, while electrical energy consumption has been analyzed using the tariff information. Furthermore, as a part of the qualitative analysis, mapping and interpretation of nighttime light distribution, as well as visualization of the electricity transmission grid, had been completed. According to the results obtained from the above analyses, it can be concluded that the electricity consumption in the Western province has gradually increased from 2014 to 2023. Further, this research has identified that it is possible to assess long-term electricity consumption, sustain consumption at a sustainable level, and make decisions by examining electricity consumption patterns and trends in the future, utilizing GIS and RS techniques.

Keywords: Energy, consumption, electricity, transmission

I wish to acknowledge Ashvin Wickramasooriya for his guidelines and supervision.

FROM SOIL TO SOCIETY: EXPLORING THE INFLUENCE OF OIL PALM CULTIVATION IN NAKIYADENIYA

P.G.A. Nimesha

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis033@arts.pdn.ac.lk

The oil palm plantation sector has experienced notable development across multiple aspects within the Galle District. Initially cultivated on approximately 4.5 hectares in 1966, had expanded to around 11,000 hectares by 2015. This expansion has spread across several areas of the district, particularly impacting regions such as Nakiyadeniya. The primary objective of the study was to apply remote sensing techniques to examine the spatial patterns of oil palm cultivation and related land use land cover (LULC) changes between 2014 and 2024. The secondary objective was to investigate the environmental impacts of this expansion, with a particular focus on changes in LULC and biodiversity. Landsat 8 satellite imagery from the years 2014, 2017, 2020, and 2024 was classified using the Maximum Likelihood Classification (MLC) technique to identify the oil palm distribution and LULC changes. Training samples used for the classification were derived from Google Earth. Biodiversity was assessed using the quadrat sampling method in areas extensively covered by oil palm cultivation. Plant species samples were evaluated for species richness, density, abundance, and frequency. Simpson's Diversity Index was applied to evaluate biodiversity status. The results indicate that oil palm cultivation in Nakiyadeniya expanded from 14.99 sq km in 2014 to 20.77 sq km in 2024 - an increase of approximately 38.6%. This expansion has led to significant degradation of natural ecosystems, particularly affecting forests and scrubland. Biodiversity has declined noticeably, with a Simpson's Diversity Index of 0.1437, suggesting a stressed environment dominated by a few species. The most dominant plant species is *perennial grass*. In addition, *undupiyaliya*, *centella asiatica*, *zinnia elegans*, etc, were also observed to grow in limited quantities in the area. The study emphasizes the need for sustainable land management practices, including the prioritization of suitable non-forest lands for future cultivation. Such an approach can help balance agricultural expansion with environmental conservation, preventing further deforestation and preserving the ecological integrity of the region.

Keywords: Nakiyadeniya, oil palm, simpson's diversity index

I wish to acknowledge R.M.K. Kumarihamy for her guidance and supervision.

COMPARISON OF GROUND-BASED AND SATELLITE-DERIVED RAINFALL ESTIMATES DURING HEAVY RAINFALL EVENTS IN THE SOUTH WEST MONSOON OF SRI LANKA

S.A.S. Nishara

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis034@arts.pdn.ac.lk

Heavy rainfall events during the South West Monsoon (SWM) have caused notable socio-economic and environmental disruptions in Sri Lanka, particularly in flood-prone districts. Accurate rainfall estimation is critical for disaster preparedness, early warning systems, and climate adaptation planning. This study compares ground-based rainfall observations with satellite-derived estimates from CHIRPS, Himawari-8, and Copernicus, focusing on extreme rainfall events from 2016 to 2023 across five districts, Ratnapura, Galle, Matara, Colombo, and Kalutara. Ground-based rainfall data were obtained from the Department of Meteorology, while satellite datasets were accessed via Google Earth Engine and Copernicus open platforms. Rainfall patterns were analyzed using Inverse Distance Weighting (IDW) and Kriging interpolation techniques in ArcGIS Pro to visualize spatial distribution. Selected extreme rainfall dates were further validated using Synthetic Aperture Radar (SAR) imagery to map flood occurrences and assess the impact of rainfall. Results indicate that CHIRPS data exhibited the strongest correlation ($R^2 > 0.85$) with ground-based measurements, particularly during high-intensity rainfall periods. Copernicus data showed moderate agreement ($R^2 \approx 0.70$), effectively capturing overall rainfall trends but tending to underestimate short-duration heavy rainfall. Himawari-8, with its high temporal resolution (10-minute intervals), demonstrated good potential for near real-time monitoring, although it slightly underestimated rainfall intensity during convective events. The use of SAR flood maps provided additional confidence in validating extreme rainfall days identified by satellite data. This research highlights the importance of integrating multiple satellite datasets with ground observations to improve the reliability of rainfall monitoring during monsoon seasons. The findings are expected to support enhanced flood forecasting, inform disaster risk reduction strategies, and contribute to the development of more resilient climate response systems in Sri Lanka.

Keywords: Ground observations, CHIRPS, himawari-8, copernicus, SWM, SAR, flood analysis

I wish to acknowledge M. P. Rambukkange for his guidance and supervision.

SPATIAL DISPARITIES IN HEALTHCARE ACCESS: A GIS-BASED TRAVEL-TIME ANALYSIS IN KANDY DISTRICT, SRI LANKA

K.G.K.M. Nishshanka

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis035@arts.pdn.ac.lk

Equitable access to public healthcare is a key element of sustainable development and social well-being, particularly in middle-income countries like Sri Lanka. In Sri Lanka, and especially within the Kandy District, limited research has examined how spatial accessibility to public hospitals differs across geographic and infrastructural conditions. This study investigates spatial disparities in healthcare access using Geographic Information System (GIS) tools. It specifically aims to map the spatial distribution of public hospitals, analyze travel-time-based accessibility for walking and driving modes, and identify underserved areas by comparing accessibility outcomes with hospital performance indicators. Road network data was obtained from OpenStreetMap and refined for analysis. Service area polygons were generated using ArcGIS Pro and QGIS, based on travel time intervals of 15, 30, 45, and 60 minutes. Accessibility patterns were mapped and compared with hospital performance indicators such as outpatient attendance, bed occupancy rate, number of clinics held, and patient admissions. Initial findings show significant inequalities. Rural hospitals like Kolongoda and Ududumbara serve areas with limited coverage, often within the 0–15-minute zone. In contrast, urban hospitals such as Teaching Hospital Peradeniya and National Hospital Kandy show broader service coverage, reaching up to 60 minutes. Moreover, several low-access areas are served by hospitals with poor performance metrics, such as fewer than three clinics per week or bed occupancy below 50% highlighting a dual disadvantage in spatial access and service quality. The study identifies underserved regions in the district and recommends improving road infrastructure and healthcare service delivery in rural areas. These insights can help inform future healthcare planning and policy to ensure more equitable access across the region.

Keywords: Hospital accessibility, service area analysis, travel time, GIS, Kandy district

I wish to acknowledge R.M.K. Kumarihamy for her guidance and supervision.

HEAT DISTRIBUTION PATTERNS IN COLOMBO AND KALUTARA URBAN AREAS USING REMOTE SENSING AND GIS ANALYSIS

N.D.L.D Nuwarage

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis036@arts.pdn.ac.lk

This study investigates heat distribution patterns in Colombo and Kalutara urban areas between 2014 and 2024 using advanced remote sensing and GIS technologies. Despite global attention to urban heat islands, localized studies analyzing heat distribution patterns using geospatial technologies remain limited. This study addresses that gap through remote sensing-based temporal analysis of land surface temperature (LST) and urban morphology, examining the heat links in Sri Lankan cities. The primary objective of this study is to analyze how urban expansion influences LST variations and to explore correlations among population density, built-up areas, and vegetation cover. Satellite-Landsat 8 imagery, Worldpop population datasets, and Copernicus land use maps were processed using ArcGIS Pro to generate NDVI, NDBI, and LST maps, enabling spatial and temporal analyses. Statistical methods such as regression and hotspot mapping were applied to identify significant heat clusters and their association with urban infrastructure and land use. Findings reveal that densely populated and highly built-up zones like Colombo Fort and Dehiwala correspond with elevated LST (up to 34°C), while greener suburbs show cooler temperatures (around 26°C). LST temporal analysis reveals an increasing trend, particularly in rapidly urbanizing zones like Colombo Fort and Panadura, where peak temperatures rose by approximately 2–3°C. Notably, coastal areas tend to experience slightly lower surface temperatures compared to inland urban cores, likely due to moderating sea breezes and higher humidity. In contrast, densely built inland areas show intensified heat accumulation, exacerbated by limited vegetation and higher building density. This coastal-inland thermal gradient highlights the complex interaction of natural and anthropogenic influencing factors. The study confirms a strong inverse relationship between vegetation presence and urban heat intensity, highlighting the mitigating role of green spaces against thermal stress. These insights underscore the urgency of integrating sustainable urban planning measures, including enhanced vegetation cover and controlled building density, to alleviate urban heat island effects.

Keywords: Land surface temperature, urban heat island, NDVI, NDBI, remote sensing

I wish to acknowledge Rekha Nianthi for her guidance and supervision.

SPATIOTEMPORAL DYNAMICS OF TEA LANDSCAPE IN KANDY: A GIS-BASED APPROACH FOR SUSTAINABLE TEA LAND MANAGEMENT

P.P.R.A. Paranaheva
Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis037@arts.pdn.ac.lk

Tea cultivation is a vital part of Sri Lanka's agricultural economy, particularly in Kandy district, where the tea industry began. However, recent land use shifts have resulted in a significant reduction of tea lands. The objectives of this study are: 1) to analyze the spatiotemporal changes of tea landscapes using GIS and Remote Sensing techniques, and 2) to identify and assess the socio-economic drivers that have contributed to the ongoing transformation of landscapes. Historical topographic maps from 1927 to 1999 were digitized to extract the past tea land coverage. Multi-temporal Landsat satellite images of 2000, 2005, 2010, 2015, 2020, and 2025 were processed using supervised classification in ArcGIS Pro to map and compare land cover changes across different periods. The MOLUSCE (Modules for Land Use Change Evaluation) plugin in QGIS was used to forecast future tea land use patterns. To understand the human dimension of these changes, field-based questionnaire surveys were conducted among tea sector stakeholders. A mixed-method approach was used, combining quantitative spatial data with qualitative analysis of socio-economic information collected from the field. The findings indicate that about 40-50% of tea lands in Udapalatha, Doluwa, and Gangawata Korale have been converted into urban areas, abandoned lands, or other uses. Key driving forces include labor shortages, youth migration to urban sectors, declining profitability, fragmentation of land parcels, and weak institutional or policy support. The MOLUSCE model predicts that tea land conversion will continue without timely intervention, particularly in low-elevation and accessible areas identified through spatial analysis. Survey responses support these findings, highlighting changing livelihood aspirations and growing pressure from urban expansion. These findings highlight the urgent need for sustainable land use planning and policy reforms. The study recommends zoning regulations, labor retention strategies, incentives for tea replanting, and integrating GIS-based monitoring into routine planning. Overall, the research provides practical insights to support the long-term sustainability of tea cultivation in Sri Lanka's hill country.

Keywords: Tea, spatiotemporal, prediction, socio-economic, Kandy

I wish to acknowledge R.M.K. Kumarihamy for her guidance and supervision.

A REMOTE SENSING AND GIS-BASED ANALYSIS OF FOREST FIRE SEVERITY AND INFLUENCING FACTORS IN THE YAHANGALA AND ELLA MOUNTAIN RANGES, SRI LANKA

P.D.T.S. Pathirana

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis038@arts.pdn.ac.lk

Climate change has increased the frequency and severity of forest fires in tropical mountain regions, placing ecologically and economically valuable landscapes at higher risk of fires. This study investigates two recent fire events: the Yahangala fire (04 August 2023) in the Knuckles Range and the Ella fire (13 February 2025) to understand how terrain, microclimate, and vegetation interact to influence burn severity. Data sources include pre- and post-fire Sentinel-2 imagery, Digital Elevation Models from the Alaska Satellite Facility, ERA5 hourly climate data, and fire records from NASA-FIRMS and the Sri Lanka Forest Department. The Differenced Normalised Burn Ratio (dNBR) and Differenced Normalised Difference Vegetation Index (dNDVI) were used to assess the burn severity and vegetation loss. Terrain analysis, zonal statistics, and supervised classification were employed in identifying the influence of terrain, microclimate, and vegetation. The findings show a strong positive correlation between dNBR and dNDVI ($R^2 = 0.89$ for Yahangala and 0.97 for Ella), validating the use of spectral indices. Although both fires occurred in dry conditions (RH less than 50%), their burn severity patterns differed noticeably: Yahangala, with higher temperatures (31°C) and stronger southwesterly winds (3.50 m/s), experienced more widespread but mostly lower-severity (77% of total area) fire (max dNBR=0.49) than Ella, which had lower temperatures (27°C) and gentler winds (2.75 m/s) compared to Yahangala. Ella had experienced more concentrated and moderately high-severity burns (max dNBR=0.53), especially on steeper slopes ($31^\circ\text{--}45^\circ$). In contrast, Yahangala's higher-severity zones were mostly found on gentler slopes ($17^\circ\text{--}22^\circ$). The most fire-prone vegetation in both areas was moderately healthy grasslands in the 900 –1100 m elevation range, while the most fire-resistant vegetation types were scrublands and eucalyptus in Yahangala and Ella, respectively. This comparison highlights the influence of slope, vegetation type, temperature, and local winds on burn severity, emphasising the need for fine-scale, area-specific fire risk models to improve prediction and mitigation.

Keywords: Forest fires, burn severity, remote sensing, Yahangala, Ella

I wish to acknowledge Mahlon Rambukkanage and Mihiran Dias for their guidance and supervision.

GIS-BASED SPATIO-TEMPORAL ANALYSIS OF ROAD TRAFFIC ACCIDENTS: A CASE STUDY OF THE KANDY POLICE DIVISION

J.P.N.I.S. Pathirane
Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis039@arts.pdn.ac.lk

Road Traffic Accidents (RTAs) are one of the most common ways people get hurt or die. They have a big effect on the economy and the health care system. The Kandy Police Division in Sri Lanka has seen more traffic accidents. This area is very crowded and has a lot of difficult geography. More cars on the road, bad road conditions, and a lack of good traffic management infrastructure are all reasons for this rise. Geographic Information Systems (GIS) are becoming more popular for looking at spatial problems, but they are still not widely used to study RTAs in Sri Lanka. This study wants to fill in the blanks by looking at how road traffic accidents happened in the Kandy Police Division in 2023, both in terms of time and place. One of the goals is to use GIS-based visualization tools to find places where accidents happen a lot and look at the factors that make them happen. We used heat maps (Kernel Density Estimation) to find spatial clusters and high-risk areas in geocoded secondary data from police records. The study found that RTAs are most common near important intersections, shopping areas, and poorly maintained roads. People's driving, how roads are built, and how land is used were all found to be major factors. This study shows how basic GIS methods, like heat mapping, can give planners and decision-makers important information about how to make cities safer. The study demonstrates that even limited GIS applications can greatly enhance the understanding of accident patterns and inform more targeted interventions. By transitioning from static tabular data to visual spatial outputs, local authorities and planners can better allocate resources and design evidence-based traffic safety measures. In conclusion, the integration of GIS-based heat maps into accident analysis represents a significant step toward building safer and more sustainable urban environments in Sri Lanka.

Keywords: Road traffic accidents, GIS, spatial analysis, Kandy police division, spatio-temporal patterns

I wish to acknowledge Ashvin Wickramasooriya for his guidance and supervision.

A HYBRID APPROACH TO SOIL EROSION PREDICTION USING DEEP NEURAL NETWORKS (LSTM) AND RUSLE IN THE UPPER MAHAWELI CATCHMENT AREA: A CASE STUDY OF PATHAHEWAHETA

M.H.P.O. Perera

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis040@arts.pdn.ac.lk

Soil erosion is a significant factor in land degradation in Sri Lanka, impacting both national food production and natural ecosystems. The process of soil erosion strips away nutrient-rich surface soil, which adversely affects the productivity of agricultural lands and reduces the water storage capacity of reservoirs. Traditional models such as the Revised Universal Soil Loss Equation (RUSLE), SWAT, and WEPP models have been widely used for estimating soil erosion by considering factors like precipitation, humidity, soil type, topography, land cover, and land management practices. However, these models are limited in their ability to capture temporal dynamics and complex nonlinear relationships among influencing variables. To overcome these limitations, this study proposes a hybrid approach that integrates RUSLE with Long Short-Term Memory deep learning networks for enhanced soil erosion prediction. RUSLE factors were estimated using soil maps, land use maps, precipitation records, and digital elevation models. In order to predict future erosion trends, the LSTM model was trained using historical climate and erosion data by computing the rainfall factor from 1990 to 2024. This allowed the model to learn from temporal patterns in vegetation indices and rainfall. Daily rainfall data from four agro-meteorological stations is summarized monthly and used to train and test an LSTM neural network. The network undergoes parameter initialization and training to enhance predictive accuracy. After model validation, the trained LSTM is used to forecast future rainfall data for the selected stations for 2027. The findings show that compared to RUSLE alone, the hybrid RUSLE-LSTM model increases prediction accuracy and better captures seasonal variations in soil erosion. Targeted land management and conservation strategies were supported by the identification of high-risk zones. This study demonstrates how deep learning methods can be combined with physical models to create more flexible frameworks.

Keywords: RUSLE, deep neural network, soil erosion, soil susceptibility, Pathahewaheta

I wish to acknowledge Ashvin Wickramasooriya for his guidance and supervision.

A GEO-SPATIAL ASSESSMENT OF IDENTIFYING THE SAFER ANIMAL CROSSING LOCATIONS ON THE BUTTALA ROAD IN YALA NATIONAL PARK

Y.U.D. Perera

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis041@arts.pdn.ac.lk

Despite the protected status of national parks, wildlife continues to face significant threats, influenced by various factors. The objective of this research is to analyse the effect of roadside vegetation and topography on wildlife roadkill patterns along Buttala Road in Yala National Park. In this study, the researcher surveyed 18 km out of 52 km of high-risk roadkill zones on Buttala Road, which traverses Yala National Park. Due to limited quantitative data, this study also adopts a qualitative approach. Roadkill hotspots were identified using a kernel density method. The Digital Elevation Model visualises topographic patterns, while an NDVI map shows variations in vegetation cover. The spatial distribution of roadkill was influenced by nearby shrub vegetation and proximity to water sources, including both permanent and seasonal lakes, with variations observed across different seasons and habitat types. The researcher mapped the survey route, including Konketiya GND, Gonaganaara GND, the 22nd post roadblock, and the Sellakatharagama roadblock. Qualitative analysis confirmed that roadkill was the lowest on road sections near Konketiya GND and Gonaganaara GND. The highest number of roadkill incidents was recorded within 12 km connecting the 22nd post roadblock to the Sellakatharagama roadblock. Over the course of a year, the researcher documented more than 250 wildlife roadkills, including Barking Deer/Muntjac (*Muntiacus muntjak malabaricus*), Chital (*Axis axis*), Sri Lankan elephants (*Elephas maximus maximus*), Grey Mongoose, and several bird species. The results indicate that roadkill rates for two taxonomic groups, mammals and birds, are notably high, with numerous species observed along Buttala Road. These findings alarmed that to reduce wildlife accidents by guiding future mitigation strategies and selecting safer crossing locations for animals along Buttala Road in Yala National Park.

Keywords: Wildlife conservation, roadkill accidents, mitigation methods, Yala national park, geographical information system

I wish to acknowledge M.A.M. Istthikar Aarif for his guidance and supervision.

THE ROLE OF EXPORT PROCESSING ZONES IN REGIONAL DEVELOPMENT: A CASE STUDY OF THE SEETHAWAKA EXPORT PROCESSING ZONE

H.P.T. Pieumini

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis042@arts.pdn.ac.lk

Export Processing Zones (EPZs) play a significant role in the economic development of a country. This study investigated how Seethawaka EPZ in Avissawella impact regional development, using the as a case study to examine urban expansion, socio-economic conditions, and infrastructure development from 1998 to 2025. A mixed-methods approach was used. A multi-temporal satellite imagery analysis using images from 1998, 2013, and 2025 was conducted, which included a supervised classification and a network analysis of the study area. For assessing the changes in the socio-economic conditions, a field-based survey was conducted with a sample size of 30, by using stratified random sampling. The findings revealed a significant expansion of built-up areas, particularly in the form of industrial and residential zones, which was approximately 42% and a similar decline in agricultural land was also identified. Socio-economic surveys conducted with the locals of the area indicated that there was a significant improvement of the socio-economic conditions of the area with 60% of the respondents reporting that they have gained employment opportunities related to the EPZ and over 90% of the respondents mentioning that the land values of the area have increased by 72% after the establishment of the EPZ. The network analysis demonstrated enhanced regional accessibility and connectivity, especially between residential areas and employment nodes. However, the benefits were found to be unevenly distributed, with areas that are located within the Seethawaka Urban Council boundary indicating higher amounts of advantages than areas that are outside the boundary. Overall, the Seethawaka EPZ has played a catalytic role in promoting regional development in Avissawella through industrial growth, improved infrastructure, and improved socio-economic conditions. The research recommends more inclusive development strategies and sustainable environmental practices to ensure balanced regional growth in the future.

Keywords: Regional development, export processing zones, GIS

I wish to acknowledge Shantha Jayakumara for his guidance and supervision.

ASSESSING FLOOD MANAGEMENT STRATEGIES IN MATARA DISTRICT APPLYING GIS AND RS: A CASE STUDY CONDUCTED IN SELECTED DSDS

A.V.N. Piyumika

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis043@arts.pdn.ac.lk

Flooding is a significant and recurring hazard in the Matara District of Sri Lanka. Flood impacts persist despite various structural and non-structural measures, revealing gaps in current management practices. The objectives of the study are to identify and map flood-prone areas in selected Divisional Secretariat Divisions (DSDs); evaluate the effectiveness of existing flood management strategies, and propose enhanced flood mitigation measures. The study area includes six selected DSDs in Matara District: Matara, Malimbada, Thihagoda, Kamburupitiya, Akuressa, and Athuraliya, chosen due to their historical vulnerability to floods. A mixed-methods approach was employed. Quantitative data included satellite imagery (2000-2024), Digital Elevation Models (DEMs), rainfall records, land use maps, and river network data, analysed using GIS-based weighted overlay methods with the Analytical Hierarchy Process (AHP) to produce flood hazard and vulnerability maps. Qualitative data were collected through field surveys, semi-structured interviews and focus group discussions with flood-affected community members, providing valuable insights into community experiences, preparedness, and perceptions of existing flood mitigation measures. GIS and Remote Sensing analysis identified high flood risk areas primarily along riverbanks and low-lying zones in the selected DSDs of Matara. Structural measures like embankments and drainage improvements have reduced flooding in urban areas but are less effective in rural regions due to poor maintenance and limited coverage. The study found that non-structural measures, including early warning systems and community awareness, are underdeveloped and inconsistently implemented, leading to delayed responses during floods. Focus group discussions with affected residents highlighted gaps in communication and preparedness in the study area. Institutional challenges such as weak coordination among agencies and limited GIS expertise further constrain effective flood management.

Keywords: Flood management, GIS, remote sensing, mixed-methods, Matara district

I wish to acknowledge S. Chithra for her guidance and supervision.

SYNTHETIC UNIT HYDROGRAPHIC ANALYSIS OF FLOOD PREDICTION IN HAMBANTOTA DISTRICT USING GEOINFORMATICS TECHNIQUES

W.K.S. Prarthana

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis044@arts.pdn.ac.lk

Effective flood forecasting in sensitive geographical areas is crucial for safeguarding agricultural economies and improving disaster management. This is a hydrological study of eleven sub-basins within the Hambantota District, employing unit hydrographs derived from a 30-meter Digital Elevation Model (DEM) in ArcGIS Pro. The objectives of the study are to anticipate sub-basin flood occurrences and evaluate the spatial distribution of flood-prone paddy fields. Flood-risk agricultural regions were identified using Synthetic-Aperture Radar (SAR) images and flood risk assessment within a GIS framework. Results showed the most acute decline in agricultural resiliency and an increase in flooding severity in 2023, where approximately 60,390 acres of paddy land were flooded compared to 2017 and 2019. Beyond simply losing crops, farmers also faced prolonged waterlogging, significant damage to crops, and a dramatic decline in yields. Hydrographs computed indicated unprecedented runoff durations beyond 48 hours, complex peak discharge behavior, and extensive multi-peak hydrographs with discharge rates between $\sim 350 \text{ m}^3/\text{s}$ to $\sim 1900 \text{ m}^3/\text{s}$. Noteworthy, the Hambantota sub-basin was identified as the most critical flood-generating area, while Wanduruppa displayed a tendency toward flash flooding with rapid peak discharge within the first hour. Based on observed hydrograph and watershed behavior, the sub-basins were categorized into Rapid Response Zones, Convergent Flow Zones, Delayed Response Zones, and Intermediate Zones. There is considerable overlap between the areas inundated by floods and the areas used for paddy cultivation, revealing the need for targeted solutions to minimize agricultural damage. Suggested strategies to address the problem include focusing on high-discharge areas for critical infrastructure construction, enabling early warning systems for flash flood zones, and improving hydrological modelling using topographical and land use data. This study models' hydrographs using DEMs to analyze flood-agriculture interactions, offering scalable forecasting and risk assessment methods for climate-resilient water management and sustainable agriculture in Southern Sri Lanka.

Keywords: Flood prediction, unit hydrographs, runoff, Hambantota, paddy lands

I wish to acknowledge A.K. Wickramasooriya for his guidance and supervision.

SPATIAL EPIDEMIOLOGY OF ROAD TRAFFIC ACCIDENTS: A CASE STUDY OF THE A-9 HIGHWAY IN NORTHERN SRI LANKA

S. Puvaneswary

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis045@arts.pdn.ac.lk

Road traffic accidents pose a major public health and development challenge, with Sri Lanka experiencing an increasing burden in recent years. While many studies address road traffic accidents, spatially focused research on accident patterns and risk factors along the A-9 highway in the Northern Province remains limited. The main objective of this study is to analyse the spatial epidemiology of road traffic accidents along the A-9 highway in Northern Sri Lanka. The Human Ecological Model is used as an analytical framework in this study. To achieve this objective, mainly a deductive approach was adopted. Primary data were collected through Key Informant Interviews (KII) with police officers in traffic police branches. Accident locations were collected with X-Y coordinates along the A-9 highway. Secondary data were gathered from sources including police-reported accident records through the Senior Deputy Inspector General of Police (S.D.I.G) office, Google Maps, and Open Street Map. GIS-based spatial analyses such as Hotspot (Getis-Ord G_i^*), Spatial Autocorrelation (Moran's I), Density Analysis, Buffer and Proximity Analysis, along with statistical analysis, were conducted. Based on the intensity, this study identified three zones: higher-risk (Chavakachcheri, Kilinochchi, Mankulam), medium-risk (Jaffna, Kodikamam), and lower-risk zones (Iraddaikulam, Omanthai) along the A-9 highway. The findings reveal a statistically significant clustered pattern of RTAs, with high-risk areas near schools, major intersections, and locations with poor road conditions. Temporal trends indicate a slight decrease in accidents in recent years, mainly due to poor accident registration systems. The study highlights driver behaviours and environmental factors as major causes of road accidents and emphasises significant underreporting in the Northern Province. It recommends establishing an Automatic Accident Registering System to enhance the accuracy and reliability of accident data.

Keywords: Spatial epidemiology, road traffic accidents, A-9 highway, spatial analysis, risk factors

I wish to acknowledge Arularasi Balakrishnan for her guidance and Supervision.

ANALYZING SPATIOTEMPORAL VARIATIONS IN THE SINHARAJA FOREST RESERVE USING GIS AND REMOTE SENSING

R.M.C.K. Rathnayaka

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis046@arts.pdn.ac.lk

The Sinharaja Forest Reserve (SFR), a UNESCO-listed tropical rainforest in Sri Lanka, is ecologically vital but has experienced forest cover changes due to both human activities and natural factors despite legal protection. Despite their significance, combined impacts remain underexplored. This study offers an integrated assessment from 1995 to 2024 to address this gap. The main objective is to identify how climatic factors affect forest cover. Data sources include Landsat 5 and 8 imagery, Climate Engine, and Survey123. The Normalized Difference Vegetation Index (NDVI) was used to analyse vegetation health and forest cover changes. The correlation coefficient analysis was used to analyse the relationship between mean NDVI and climatic variables. NDVI analysis from 1995 to 2024 indicated significant changes in vegetation health within the SFR. In 1995, the highest NDVI value was 0.80. But by 2015, a significant decline in NDVI was observed in the Northwestern part of the forest, which was mainly due to increased mean temperatures (24.5°C), indicating vegetation stress. However, in 2024, NDVI values in the forest's core areas improved, reaching up to 0.82, with rainfall exceeding 4500 mm. This suggests that variations in rainfall and temperature have partly influenced vegetation health. NDVI trends from 1995 to 2024 showed that rainfall explained 17% ($R^2 = 0.17$) and temperature explained 23% ($R^2 = 0.23$) of the variation in NDVI. This implies that forest cover changes are influenced not only by climatic factors but also by human activities. Supervised classification indicated a decrease in forest cover from 80.71 km² to 73.85 km², while anthropogenic lands (buildup areas and cultivated lands) expanded from 5.96 km² to 13.96 km². 60% of respondents in the buffer zone observed forest cover changes over time. Construction activities have adversely affected the forest's ecological stability. While vegetation health in the SFR improved by 2024, its overall forest cover has progressively declined.

Keywords: Spatiotemporal, Sinharaja forest reserve, vegetation health, normalized difference vegetation index, survey 123.

I wish to acknowledge Rekha Nianthi for her guidance and supervision.

APPLICATION OF GEOSPATIAL TECHNOLOGY IN STUDYING COASTAL EROSION IN THE KALPITIYA PENINSULA

L.F. Rifka

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis047@arts.pdn.ac.lk

Coastal erosion has emerged as a pressing environmental issue and hazard in Sri Lanka, particularly along the Kalpitiya Peninsula's Western stretch. The major objective of the study is to identify the spatial pattern of coastal erosion in the Kalpitiya Peninsula, to evaluate the natural and human causes, and consequences of erosion, and to evaluate existing mitigation strategies. Alankuda to Panayadiya coastline, which consists of 7 km stretch has been identified as the most vulnerable region in Kalpitiya, due to many natural and anthropogenic reasons. Methodologically, a combination of geospatial analysis and field-based qualitative techniques was employed. Sentinel-2 (2017, 2024) and Landsat (2003, 2023) imagery were used in ArcGIS Pro to extract shorelines and assess temporal changes. NDWI and MNDWI indices aided in identifying retreat zones, Google earth pro Satellite images proof the erosion of zones. Field observations, interviews, and focus group discussions supplemented these findings with real-life community experiences in this Area. The findings show that between 1950 and 2024, a significant coastal erosion had been taken place with severe consequences including the loss of over 90 coconut trees, 50 palm trees, destruction of 50 houses, 1 Prawn farms, 9 Electric poles, 4 huts, 4 roads and 1 religious' site in the study area. Human drivers such as unregulated tourism, sand mining, and weak policy enforcement combined with natural factors like natural geomorphological characteristics of the study area, and sea-level rise, have exacerbated erosion. Protective structures like stone revetments have failed, while non-structural measures like buffer zoning and vegetation belts like casuarina trees remain poorly implemented. The study recommends Integrated Coastal Zone Management (ICZM), non-structural erosion control measures with community participation are essential for sustainable coastal zone management of the area.

Keywords: Coastal erosion, GIS applications, Kalpitiya peninsula, Alankuda-Panayadiya area, sustainable coastal management

I wish to acknowledge M.S.M. Razik for his guidance and supervision.

DETECTION OF CORAL REEF DEGRADATION IN TRINCOMALEE COASTAL AREA USING GEOSPATIAL TECHNIQUES

A.G.F. Rumaishiya

Department of Geography, University of Peradeniya.

a19gis048@arts.pdn.ac.lk

Coral reef ecosystems are globally recognized for their ecological complexity and economic significance, yet they are increasingly vulnerable to both climatic and anthropogenic stressors. Coral reefs in Trincomalee coastal area are also facing serious threats for the last two decades due to various natural and human reasons. This study investigates the spatial and temporal degradation of coral reefs in the Trincomalee coastal region of Sri Lanka, a biologically rich area that supports livelihoods through fisheries, tourism, and coastal protection. The key objectives of the study are to map the spatial distribution of coral reefs, measure temporal changes from 2000 to 2024, and assess the ecological, environmental, and socio-economic impacts of degradation. The research is grounded in the DPSIR (Drivers–Pressures–State–Impact–Response) framework, along with concepts from ecological resilience and landscape ecology, to conceptualize the causes and consequences of reef degradation. A mixed-method approach was employed, integrating multi-temporal satellite data (Landsat and Sentinel-2), supervised classification using the Maximum Likelihood Algorithm, spectral index analysis (NDVI), water column correction. Field observations and semi-structured interviews with key stakeholders enriched the geospatial findings with local perspectives and ground truth validation. Results reveal a substantial 54.7% decline in coral reef cover over two decades, with live coral areas progressively replaced by dead and bleached coral zones, especially near tourism and industrial hotspots. Spectral analysis confirms decreasing reflectance trends linked to ecological stress, while spatial analysis highlights fragmentation and reef loss in unprotected zones. Interviews corroborate that unregulated tourism, sedimentation, and weak enforcement in marine protected areas are major drivers. The study concludes that geospatial technologies offer an effective, scalable, and scientifically robust approach to monitoring coral reef ecosystems. Recommendations include expanding marine protected areas, enforcing sustainable tourism regulations, enhancing community-based monitoring, and initiating coral restoration programs. These insights are crucial for sustainable coastal management and biodiversity conservation in Trincomalee.

Keywords: Coral reef degradation, Trincomalee, geospatial techniques, ecological resilience, coastal management

I wish to acknowledge M.S.M. Razik for his guidance and supervision.

FACTORS BEHIND CHRONIC KIDNEY DISEASE (CKDU) IN NAMINIGAMA GN DIVISION, WILGAMUWA, SRI LANKA: A GEO-SPATIAL ANALYSIS

G.G.H.P. Rupasinghe

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis049@arts.pdn.ac.lk

Chronic Kidney Disease of Unknown Etiology (CKDu) has emerged as a significant public health concern among rural communities in the semi-arid lowland regions of Sri Lanka. This study investigates the spatial distribution of CKDu cases and explores the influence of environmental, socio-economic, and behavioural factors contributing to the disease prevalence on the Naminigama GN Division. Kernel Density and Nearest Neighbour Analysis (NNA) were used to understand the spatial distribution of patients. Spatial mapping of Environmental and socio-economic factors and Raster correlation tools are used to explore their Influence on CKDu prevalence. The environmental risk related to water quality is evaluated and mapped using 26 water samples collected from affected villages and analysed for 10 key parameters, including pH, Electrical Conductivity (EC), Arsenic (As), Lead (Pb), and Cadmium (Cd) using the Analytic Hierarchy Process (AHP). The socio-economic and behavioural factors among patients were scored based on their influence on CKDu and spatially mapped, revealing different spatial patterns. The clustering result shows a -1.759402 z-score value and 0.078509 p-value, indicating that CKDu patients are moderately clustered over the Southern part of the study area with a 90% statistically reliable confidence level. Factors are weighted by their influence on CKDu, and the resulting risk map is compared with patient distribution to assess correlation and identify spatial disease hotspots. The correlation between the AHP-derived CKDu risk map and the kernel density surface of CKDu patient locations was weak ($r = 0.06$), suggesting that the spatial distribution of reported patients does not strongly coincide with the modelled high-risk zones. The study reveals that CKDu distribution is weakly linked to known water quality, socio-economic, and behavioural factors, suggesting a stronger influence from unexamined environmental variables. The integrated GIS-based approach enhances understanding of spatial patterns and highlights the potential role of unexplored water quality parameters and contextual factors in shaping disease risk in the study area. The results can support policymakers and public health authorities in developing localised strategies for disease prevention.

Keywords: Chronic kidney disease, water quality, geo-spatial analysis, Naminigama

I wish to acknowledge Pushpika Maskorala for her guidance and supervision.

COASTAL MORPHOLOGICAL CHANGES AND CAUSES ON THE WESTERN COAST OF SRI LANKA: A GEO SPATIAL ANALYSIS

G.P.T.S. Sandaruni

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis050@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka's western coast, part of the densely populated Colombo Metropolitan Area, experiences rapid landform changes driven by urban expansion and development. GIS and remote sensing are essential for monitoring these dynamic, human-altered, and vulnerable coastal environments to support sustainable planning and management. This study was conducted from Kollupitiya to Dikkowita between the periods of 2004 -2024. The study employed multi-temporal satellite imagery from selected years 2004, 2008, 2012, 2016, 2020, and 2024, analysed using a range of spatial analysis and geoprocessing tools in ArcGIS Pro. These tools identified coastal landform changes and erosion–accretion zones, while the study evaluated the impacts of anthropogenic activities on coastline morphology. In addition to spatial data, qualitative information was gathered through informal discussions, analysis of web-based image archives, and field observations to validate and complement the satellite-derived findings. Land use changes were simulated using the MOLUSCE plugin in QGIS, which generated a predictive land use map based on observed transitions and influencing variables from earlier years. The study found significant coastal changes caused by human activities, including erosion and sedimentation linked to Colombo Port City and Dikkowita Harbour expansions, altering natural sediment flow and accelerating landform changes through artificial structures like seawalls, groins, and reclamation zones along the Western Coast. Overall, human activities are the primary drivers of coastal changes, and geospatial tools are effective for identifying and managing these impacts sustainably. This research offers essential insights for policymakers, planners, and environmental managers involved in the sustainable development of Sri Lanka's western coastal zone.

Keywords: Coastal change, GIS, shoreline, human impact, land use

I wish to acknowledge S. Chithra for her guidance and supervision.

SPATIAL ANALYSIS OF SUICIDE AND SELF-HARM IN KANTHALE DS DIVISION, SRI LANKA

R. D. Sandeepanee

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis051@arts.pdn.ac.lk

Suicide and self-harm are growing public health concerns in Sri Lanka; however, few studies have examined these issues with attention to their spatial distribution. This study explores spatial patterns of 118 incidents of suicide and self-harm within the Kanthale Divisional Secretariat Division in 2024, using geospatial methodologies. The research aims to identify spatial clusters of the incident distribution by mapping them and to explore how demographic, socio-economic, or other behavioural factors influence these incidents. The incident locations were recorded directly in the field using GPS coordinates, and background information was collected by using a structured questionnaire given through random sampling. Mapping of incident locations enabled the visualisation of geographic distribution, and spatial analysis techniques like thematic mapping, kernel density estimation, Moran's I, Getis-Ord G_i^* , correlation analysis, and regression modelling were used to identify spatial patterns, clusters, and statistical relationships. The spatial distribution of suicide and self-harm incidents demonstrates significant concentrations in urban and semi-urban areas in the Kanthale area, while rural divisions like Jayanthipura, Seenipura exhibit lower incident densities. The spatial analysis revealed that there is a significant concentration of suicide and self-harm incidents among males aged between 20-29 years, in Kanthale Town and Kanthale Town-South GN Divisions. Statistical analysis revealed correlations between incident clusters and socio-economic variables, suggesting that geographic and contextual factors significantly influence the occurrence of suicide and self-harm in the area. By integrating spatial and statistical approaches, this study offers a comprehensive understanding of suicide and self-harm behaviours, along with their geographic distribution within the study area. The results of the study can be used as guidance for prioritising mental health interventions and demonstrate the importance of GIS-based approaches in public health responses in Sri Lanka.

Keywords: Suicide and self-harm, GIS, spatial analysis, public health, Sri Lanka

I wish to acknowledge Pushpika Masakorala for her guidance and supervision.

GEOSPATIAL ASSESSMENT OF DISASTER RISK: A CASE STUDY IN POLONNARUWA DISTRICT

K.W.G.K.N. Senarathne

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis052@arts.pdn.ac.lk

Disaster risk is a growing global concern, intensified by the increasing frequency of climate-related hazards, unplanned development, and the high exposure of vulnerable populations. Developing countries like Sri Lanka face heightened impacts due to limited adaptive capacities and heavy reliance on climate-sensitive sectors. The Polonnaruwa District is regularly affected by hazards such as floods, droughts, and domestic fires, all of which disrupt local livelihoods and development. This study aims to assess disaster risk in the Polonnaruwa District using geospatial techniques and to develop a Multi-Disaster Risk Index (MDRI). The objectives were to identify and map key hazards, assess vulnerability using socio-economic and environmental indicators, and integrate these factors into a composite risk index. Key datasets included Sentinel-1 SAR for flood mapping, MODIS and Landsat for drought analysis (NDVI, SPI, VHI), and Copernicus land use data. Fire incident data were obtained from the Disaster Management Centre (DMC), and DEMs supported topographic analysis. Vulnerability indicators such as population density, infrastructure, and land use were incorporated. The Analytic Hierarchy Process (AHP) was used to assign weights to each indicator, and all layers were integrated in a GIS environment to produce the MDRI. The results revealed that Dimbulagala and Lankapura DS divisions are the most high-risk areas, with overlapping flood and drought hazards and high socio-economic vulnerability. Thamankaduwa showed moderate risk, while Elahera and parts of Hingurakgoda showed relatively lower risk. Flood-prone areas were concentrated along river basins in Thamankaduwa and Dimbulagala, while drought susceptibility was highest in Elahera and Hingurakgoda due to persistent vegetation stress. Vulnerability was highest in divisions with dense populations and poor infrastructure. The MDRI map produced in this study provides a valuable spatial tool for targeted disaster risk management, and local-level resilience planning. The approach can be adapted to other districts for improved disaster preparedness in Sri Lanka.

Keywords: Disaster risk, GIS, remote Sensing, vulnerability, Polonnaruwa, multi-hazard mapping

I wish to acknowledge Shyamantha Subasinghe for her guidance and supervision.

ENHANCING CULTURAL HERITAGE TOURISM IN ANURADHAPURA THROUGH GIS-BASED SMART NAVIGATION AND CONSERVATION

S.A.D. Senaratne

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis053@arts.pdn.ac.lk

Anuradhapura, a UNESCO World Heritage City, is renowned for its ancient monuments and historical significance but suffers from inefficient navigation systems and fragmented visitor information. This research aimed to develop a GIS-based smart navigation to enhance heritage tourism. By integrating spatial and non-spatial datasets, including archaeological site maps, road networks, and visitor flow data into a centralised spatial database, a mobile-accessible smart tourism application was created. The methodology incorporated field-based GPS mapping, stakeholder interviews, tourist behaviour surveys, and secondary data from the Department of Archaeology and Sri Lanka Tourism Development Authority. GIS tools such as network analysis enabled optimal route planning, while thematic layers improved site interpretation through interactive storytelling and augmented visual content. The main conclusions showed a number of shortcomings in the infrastructure for tourists, such as inadequate digital access to cultural information, a lack of directional signs, and congestion at popular locations. According to post-visit surveys, visitor satisfaction increased by 42% and navigation efficiency increased by 35% as a result of the customised, location-aware routes and conservation alerts offered by the built GIS platform. Additionally, heritage managers reported being better able to keep an eye on site utilisation trends and prioritise conservation actions using real-time spatial data. The study concludes that GIS-based smart navigation systems offer a sustainable pathway to managing cultural tourism in heritage-rich cities. It demonstrates that digital geospatial tools can bridge the gap between preservation and tourism by promoting informed exploration, reducing physical degradation, and engaging visitors through technology.

Keywords: Cultural heritage tourism, GIS, smart navigation, spatial database, sustainable tourism, digital mapping

I wish to acknowledge Pushpika Masakorala for her guidance and supervision.

IMPACT OF TRANSPORT NETWORK ON TOURISM DEVELOPMENT IN TRINCOMALEE DISTRICT

S. Fathima Sihana

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis055@arts.pdn.ac.lk

Tourism plays a vital role in Sri Lanka's economy, with Trincomalee in the Eastern Province emerging as a growing destination due to its coastal charm and cultural significance. However, despite its potential, tourism development in the region is hindered by weak transport infrastructure. This research investigates the relationship between transport infrastructure and tourism development in Trincomalee. This research aims to evaluate the role of transport networks in tourism accessibility and to assess the impact of transport infrastructure on local tourism dynamics. The sub objectives include mapping the existing transport network, identifying spatial patterns of tourism related businesses, and comparing development levels between well connected and poorly connected areas. Sub-objectives involve conducting buffer and proximity analysis around major road networks, evaluating tourist perceptions of transport services, and identifying practical gaps in infrastructure affecting tourism mobility. The study adopts a mixed-method approach, combining GIS-based spatial analysis with field data collected through surveys of 120 tourists and interviews with tourism stakeholders like 8 hotel managers. Findings highlight clear spatial disparities, with high density tourism activity clustering around accessible coastal areas like Nilaveli, Trincomalee, and Uppuveli, supported by better road conditions and public services. In contrast, culturally significant inland sites such as Seruwila, kanniya, Arisimale remain underutilized due to poor connectivity. Survey data reveals that over 70% of tourists were dissatisfied with transport services, citing issues such as long travel times, night-time inaccessibility, unregulated tuk-tuk fares, and poor signage. Stakeholders echoed similar concerns, stressing the impact on both visitor satisfaction and employment patterns, particularly for women. The study concludes that improving transport infrastructure is essential not only for enhancing the visitor experience but also for ensuring equitable tourism growth. Integrated planning, better road networks, regulated local transport, and night-time services are urgently needed to unlock Trincomalee's full tourism potential and contribute to balanced regional development.

Keywords: Trincomalee, transport network, tourism accessibility, infrastructure, GIS

I wish to acknowledge Fazeeha Azmi for her guidance and supervision.

MAPPING INEQUITIES: WATER POVERTY IN GAMPAHA DISTRICT

S.P.S.P Somarathna

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis056@arts.pdn.ac.lk

Water poverty persists in Sri Lanka, especially in rapidly urbanising areas like Gampaha District, where unequal access, availability, and usage impact both rural and urban populations. Unequal distribution of water resources and infrastructural limitations continue to challenge efforts toward sustainable water management. The main objective is to assess the spatial patterns of water poverty at the Grama Niladhari Division (GND) level in the Gampaha District using an integrated Water Poverty Index (WPI) and geospatial analysis framework. The WPI model incorporates five critical components: water availability, access, use, capacity, and environmental sustainability. Household-level water usage data by GNDs were obtained from the Department of Census and Statistics (2021). The water accessibility scores were calculated using a weighted index based on household water sources, with weightages assigned according to the reliability, safety, and convenience of each source. Tap water within premises, being the most reliable and convenient, was assigned the highest weight (30%), while bottled water and rainwater, considered less dependable or infrastructure-supported, received the lowest weight (1%). GIS-based mapping and spatial statistical techniques, including Local Moran's I, were employed to detect spatial clusters and outliers. Results revealed significant intra-district variation: 27.3% of the 1,377 GN divisions experienced critical water poverty ($WPI < 40$), with high-poverty (low access score) clusters concentrated in the northwestern and southwestern regions. In contrast, urban GNs such as those in Negombo and Gampaha scored significantly higher ($WPI\ 65\text{--}80$), while rural GNs recorded notably lower accessibility scores, averaging 9.2 compared to 21.4 in urban areas. The findings reveal unequal water access, emphasizing the need for targeted interventions in rural hotspots where poor infrastructure, limited reliable sources, and weak institutional capacity result in significantly lower water access scores than urban areas.

Keywords: Water poverty index (WPI), water accessibility, spatial analysis, GIS, local moran's I

I wish to acknowledge R.M.K. Kumarihamy for her guidance and supervision.

SITE SUITABILITY ANALYSIS FOR WIND MILLS OPERATIONS IN MANNAR DISTRICT

S.M.M. Sosai

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis057@arts.pdn.ac.lk

Wind energy is increasingly recognised as a vital component of the global transition toward clean and sustainable electricity. In Sri Lanka, the Mannar Wind Farm Project presents significant potential to support national renewable energy goals. However, existing research has predominantly focused on technical and environmental parameters, with limited attention to spatial planning that balances energy potential with socio-environmental considerations. Addressing this gap, the present study investigates how wind farm sites in the Mannar District can be strategically identified to minimise environmental and socio-economic impacts on local communities while maximising wind energy potential. The primary objective is to evaluate suitable locations for future wind farm development using an integrated geospatial and decision-making framework. A deductive methodology was adopted, combining Geographic Information System (GIS)-based spatial analysis with Multi-Criteria Decision Analysis (MCDA), supported by the Analytic Hierarchy Process (AHP). Secondary datasets were collected from reliable platforms: land use data from the ESRI Land Cover dataset, wind speed data from the Global Wind Atlas, road networks from DIVA GIS, railway lines from Open Street Map (OSM), and power grid infrastructure from the Ceylon Electricity Board. High-resolution satellite imagery and GIS techniques were employed to map and assess the current spatial distribution of wind farms in Mannar. Results reveal a coastal and linear configuration of existing turbines, aligned with favourable wind zones and proximity to critical infrastructure. The Thambabhavani Wind Farm, Sri Lanka's largest offshore facility, exemplifies the district's renewable energy potential and environmentally considerate planning. However, analysis indicates that current installations are located in areas that are only suitable (e.g. Nadukuda, near the Vankalai region), highlighting a spatial mismatch with zones of the highest wind energy (e.g. Vidalaiteevu, Maligaithidal) potential. The study identifies the northwestern coastal belt, especially around the Mannar Peninsula, as the most suitable area for future development due to high wind availability and minimal land-use conflict. Aligning with Sustainable Development Goal 7: Affordable and Clean Energy, these findings underscore the need for evidence-based spatial planning to optimise wind resource utilisation and enhance Sri Lanka's sustainable energy transition.

Keywords: Wind energy, site suitability analysis, GIS and remote sensing, Mannar district, renewable energy planning

I wish to acknowledge Arularasi Balakrishnan for her guidance and supervision.

GEO-SPATIAL ANALYSIS OF CRIMES IN JAFFNA POLICE AREA

C. Tharshika

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis058@arts.pdn.ac.lk

Crime has been emerging as a critical social issue in Sri Lanka. This study aims to identify the spatial distribution pattern of crimes in the Jaffna Police area using geospatial techniques, specifically Geographic Information Systems (GIS) and Remote Sensing (RS). The research is significant for strengthening crime prevention, law enforcement strategies and enhancing public safety in Jaffna. The primary objective is to analyse the spatial and temporal patterns of crime and their relationship with socio-economic and demographic factors. The study focuses on crime data in the year 2024, examining nine major crime categories: Dangerous Drug use, Housebreaking, Violent Crimes (Murder/Homicide), Arson, Robbery, Theft, Vehicle Theft, Abuse of minor girls and other crimes. Data were collected from both primary and secondary sources. Crime data were obtained from the Jaffna Police station, and the Geographic coordinates of incidents were collected using GPS. GIS-based analytical tools such as Kernel Density Estimation (KDE), Data Clock Analysis and Multiple Buffer Analysis were applied. The results identified eight GN Divisions as high-crime hotspots: Grand Bazaar, Fort, Small Bazaar, Jaffna Town West, Jaffna Town East, Kokuvil North East, Kokuvil South East and Kokuvil Centre West. Areas such as urban commercial zones, near major transportation hubs and within densely populated residential areas also showed high rates of dangerous drug offences, housebreaking and violent offences. Temporal analysis revealed distinct crime patterns, with peak criminal activity occurring in the months of February and November. The majority of crimes were recorded during the evening and night-time hours, particularly on weekends. These offences were most frequent between 14:00 and 24:00 hours. The study also found that the highest concentration of crime incidents occurred within a 1 km radius of Jaffna town. This study concludes that socio-demographic factors significantly influence the above spatial pattern of crimes in Jaffna police area.

Keywords: Jaffna Police area, crime patterns, kernel density estimation, spatial analysis

I wish to acknowledge M.M. Alikhan for his guidance and supervision.

DYNAMICS OF URBAN HIERARCHIES IN POST-WAR SPACES: A CASE STUDY OF NORTHERN PROVINCE, SRI LANKA

K. Thuvaraga

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis060@arts.pdn.ac.lk

Urban hierarchies in post-war regions experience notable spatial and functional shifts. This study examines the transformation of urban centres in Northern Sri Lanka following the end of the conflict in 2009. This study employed Christaller's Central Place Theory as the conceptual framework. A deductive, quantitatively driven methodology was adopted. Secondary data were collected from OpenStreetMap, satellite imagery, Google Earth Pro, and provincial statistical records. Key Informant Interviews with officials from the Urban Development Authority (UDA) and urban planners supplemented these sources. Spatial analysis techniques, including buffer analysis, network analysis, change detection, and suitability mapping, were used to interpret the data. Study findings reveal a reordering of urban hierarchies. Vavuniya has emerged as the most populous urban centre, surpassing Jaffna. Kilinochchi has transitioned into a growing medium-sized urban centre post-2015, while Mannar and Mullaitivu continue to lag. Smaller towns such as Nallur, Kopay, Chunnakam, Sandilipay and Maruthanarmadam are expanding beyond their status in terms of population and services. Jaffna remains the most spatially interconnected city, but its future growth is constrained by geographic dead ends, land ownership patterns, and congestion. Vavuniya and Kilinochchi, by contrast, have evolved into important hubs due to improved infrastructure and better spatial connectivity. The study concludes that urban transformation in the Northern Province has been uneven, with many large geographic areas disconnected from mainstream development, while fewer towns exhibit high levels of integration. Based on Central Place Theory, infrastructure potential and spatial feasibility, Mankulam is proposed as a strategically located regional capital for sustainable and balanced future development of the region. This reorientation offers an opportunity to move beyond traditional hierarchies and historical inertia toward more equitable regional growth.

Keywords: Urban hierarchies, post-war development, central place theory, spatial connectivity, northern province

I wish to acknowledge Arularasi Balakrishnan for her guidance and supervision.

ANALYZING SPATIAL PATTERN OF URBAN VOLUME IN KANDY MUNICIPAL COUNCIL AREA, SRI LANKA

U.I.L. Udugama

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis061@arts.pdn.ac.lk

Urban development around the world has changed, especially with the vertical growth of buildings. Although Sri Lanka has many areas with high urban volume, the Kandy Municipal Council Area (MCA) is special because it is a world heritage city located in a high-elevation area surrounded by mountains and hills. This study aims to examine the spatial distribution of urban volume in Kandy MCA. The specific objectives are to analyse the spatial distribution and variation of urban volume and identify spatial patterns of urban volume concerning population and green cover to understand the spatial dynamics of urban development in Kandy MCA using remote sensing and GIS techniques. Urban volume refers total three-dimensional mass of built structures was calculated using Digital Surface Model (DSM) and Digital Terrain Model (DTM), and Building footprint layer. Urban volume was calculated by multiplying the building footprint by building height, which was subtracted from the DSM. Spatial analysis tools such as Kernel Density Hotspot Analysis (Getis-Ord Gi*), Zonal statistical tools were used in ArcGIS Pro to identify spatial patterns and relationships of built-up volume. Population data was used to calculate urban volume per population with GN boundaries. Green cover that is derived from Normalized Difference Vegetation Index (NDVI) is used to identify an inverse spatial pattern between urban volume and green cover. The results showed a high concentration of urban volume in mainly surrounding areas along the A1 Road to Kandy City area, which aligns closely with major transport routes and commercial activity, which showed a strong relationship with population density and reduced green cover. This study concludes that the distribution of urban volume in Kandy MCA is highly uneven and shaped by both human population pressures and natural landscape. This study analyses how urban volume is varied spatially and where planning efforts should be focused to maintain the balance between livability and built-up expansion.

Keywords: Urban volume, DSM & DTM, spatial pattern, Kandy MCA

I wish to acknowledge Shyamantha Subasinghe for his guidance and supervision.

SPATIOTEMPORAL ANALYSIS OF TEA PLANTATION DYNAMICS IN THE NUWARA ELIYA DISTRICT

K.Vijebalan

Department of Geography, university of Peradeniya
a19gis062@arts.pdn.ac.lk

This research investigates the spatiotemporal dynamics of tea plantation land use in the Nuwara Eliya District, Sri Lanka, over a 20-year period from 2000 to 2020. As one of the country's leading tea-producing regions, Nuwara Eliya has experienced significant landscape transformations due to agricultural, environmental, socio-economic and policy change pressures. The primary aim of the study is to examine how tea cultivation areas have spatially and temporally shifted and to identify the key driving factors behind these changes. Using Landsat satellite imagery from 2000, 2010 and 2020, the study employed supervised classification through the Maximum Likelihood Algorithm in a GIS environment. An accuracy assessment was conducted using confusion matrices, achieving overall classification accuracies of 90.5%, 88.3%, and 91.7% respectively for the three time periods. Change detection analysis was then applied to quantify the conversions between land use types. The findings indicate a net reduction of 7.5% in total tea plantation area over the study period, with major transitions observed from tea cultivation to Grass land and bare land in higher elevation zones, while some lands transitioned into other agricultural practices such as, paddy, home garden and vegetable cultivation in lower elevation regions. These changes were primarily driven by climate variability (particularly temperature and rainfall), labor shortages, population growth, tourism development, increased demand for urban development, and government land use policy reforms. This study provides a spatially explicit understanding of tea plantation land use trends and their implications for sustainable land use management. The results are valuable for planners, estate managers, and policymakers by offering geospatial evidence to support adaptive strategies in the face of environmental and socio-economic pressures. The methodological framework, combining satellite imagery, classification algorithms, and spatial change quantification, also demonstrates the practical utility of remote sensing for long-term sustainable agricultural monitoring.

Keywords: Tea plantations, spatiotemporal analysis, land use change, remote sensing, GIS, Nuwara Eliya

I wish to acknowledge R.M.K. Kumarihamy for her guidance and supervision.

GEOSPATIAL DELINEATION OF CLIMATE-SMART AGRICULTURAL ZONES (CSAZs) IN ANURADHAPURA DISTRICT: A REMOTE SENSING-BASED APPROACH TO ENHANCING DROUGHT RESILIENCE

W.A.D.S.S. Weerakkody
Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis063@arts.pdn.ac.lk

Drought stress remains the most fundamental limitation of agricultural productivity and food security in Sri Lanka, particularly in Anuradhapura District, where frequent dry spells, prolonged droughts, and irregular rainfall patterns are the order of the day. Climate-Smart Agricultural (CSA) suitability zones in the district are demarcated by this study through the integration of geospatial data, remote sensing, and decision-support tools aimed at enhancing drought- resilient and sustainable farming systems. The period of analysis is ten years (2015–2024) covering both Maha and Yala seasons. Vegetation and drought indices such as NDVI, NDWI, NDDI, EVI, SAVI, SMI, and LST were derived from Landsat 8 and 9 images using the Google Earth Engine. Rainfall data was collected from the Department of Meteorology, Sri Lanka, slope derived from SRTM DEM, and Soil data was obtained from the Irrigation Department website, along with land use/land cover and irrigation facility information. A Climate-Smart Suitability Index (CSI) was generated by performing Multi-Criteria Decision Analysis (MCDA) using the Analytic Hierarchy Process (AHP) to integrate and rank all the factors. The results show definitive spatial variations in CSA suitability between the Maha and Yala seasons. During the Maha season, large areas in the central and west of Anuradhapura, specifically around major tanks and canal systems such as Nuwara Wewa and Nachchaduwa are under high to very high suitability areas due to better water supply and vegetation health. In contrast, the eastern and north-eastern DSDs (such as Padaviya and Horowpathana) are low to very low suitability due to limited irrigation and increased drought exposure. During the Yala season, CSA suitability is lower across the district with minimal exceptions in southern DSDs like Kekirawa and Thalawa with moderate to high suitability, which validates seasonal fluctuation in water resources and cropping potential. These outcomes present the spatial and temporal heterogeneity of CSA potential, offering a reproducible and cost-effective approach toward informing policy and resource allocation in the Dry Zone of Sri Lanka.

Keywords: Climate-smart agriculture, drought resilience, remote sensing, multi-criteria decision analysis, Anuradhapura

I wish to acknowledge Ashvin Wickramasooriya for his guidance and supervision.

SPATIAL SUITABILITY MAPPING FOR TEA CULTIVATION IN BANDARAWELA - HAPUTALE: A GEOSPATIAL STUDY

H.M.L.S. Weerasinghe

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis064@arts.pdn.ac.lk

As climate change and land use pressures threaten Sri Lanka's tea-growing regions, this research presents a spatially explicit land suitability assessment for tea cultivation in the Haputale-Bandarawela region, integrating advanced Geographic Information Systems (GIS), multi-criteria decision analysis (MCDA), and machine learning techniques. The study addresses three core objectives by mapping the existing land suitability for tea cultivation using high-resolution spatial data and a structured MCDA approach, forecasting potential changes in suitability under evolving environmental conditions using data-driven modelling, and developing a dynamic web map to facilitate stakeholder decision-making. Environmental, topographic, and soil determinants, including rainfall, temperature, elevation, slope, aspect, soil pH, organic matter content, and land use, were systematically analysed. Weight determination for these variables employed the AHP-DEMATEL framework, while the Random Forest algorithm modelled non-linear relationships and projected future shifts in suitability based on projected climate and land use scenarios. The resultant maps identified five suitability categories, from 'very highly suitable' to 'unsuitable'. Optimal zones are characterised by elevations above 1,400 meters, 1,600-1,900 mm of annual rainfall and acidic, organic-rich soils with good drainage. These "very highly suitable" and "highly suitable" lands together comprise 42.8% of the area. Notably, 86.4% of existing tea plantations belong to these "highly suitable" zones, proving a strong alignment between suitability predictions and established agricultural patterns, while validating the model's accuracy. Moderately suitable lands (23.7%) offer expansion potential through targeted field management, while unsuitable areas reflect persistent environmental constraints. Predictive modelling using Random Forest highlighted rainfall, temperature, and pH as key determinants, and highlighted potential suitability shifts in response to future climate change, emphasising the need for adaptive strategies. The findings are presented via an interactive, user-friendly web mapping interface, ensuring accessibility for planners and policymakers. By synergising cutting-edge GIS, MCDA, and machine learning, this study provides a scalable foundation for climate-smart tea cultivation and adaptive land use planning in dynamic environments.

Keywords: Land suitability assessment, tea cultivation, AHP-DEMATEL analysis, machine learning, web mapping

I wish to acknowledge E.G.I. Sevrandi for her guidance and supervision.

CHANGING AGRICULTURAL LAND USE AND ITS IMPACT ON THE ENVIRONMENT: A CASE STUDY ON BULATHKOHUPITIYA DS DIVISION

Y.P.P. Weerasinghe
Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis065@arts.pdn.ac.lk

Agriculture is a key component of Sri Lanka's economy, especially in the wet zone where land is intensively used for both subsistence and commercial farming. In recent decades, due to population growth, economic transformation, and western influence, traditional agricultural practices in many parts of Sri Lanka, including the Bulathkohupitiya Divisional Secretariat (DS) Division, have undergone significant changes. Notably, there has been a shift towards perennial crop cultivation, contributing to diversification in agricultural land use. However, these changes have also triggered adverse environmental impacts. The main objectives of this study are to examine patterns of agricultural land use diversification from 1985 to 2024 and assess the resulting environmental impacts in Bulathkohupitiya. Key questions include: (1) How has agricultural land use changed over the years? (2) What environmental challenges have arisen from these changes? (3) How do local communities perceive and respond to these environmental issues? This study employs Geographic Information Systems (GIS), Remote Sensing (RS), and digital cartographic techniques to analyze land use changes across four time periods: 1985, 2004, 2014, and 2024. Spatial pattern identification methods, supported by field observations, statistical data, and community interviews, are used to evaluate the impacts of land use changes and local environmental perceptions. This study reveals that from 1985 to 2024, the Bulathkohupitiya area has experienced a 78% decline in rubber cultivations, a 17% decline in tea cultivations, a 40% reduction in paddy and other crop cultivations increase 75% respectively. Due to this shift, deforestation has increased by 80%, while surface water levels in canals have dropped, and soil erosion has worsened between 1985 and 2024. The changes in agricultural land use have been influenced by market demand (50%) and labor shortages (15%). Additionally, the rise in environmental degradation is attributed to a lack of awareness about sustainable agricultural practices.

Keywords: Agricultural land use, environmental impact, GIS, remote sensing, sustainable development

I wish to acknowledge Pushpika Masakorala for her guidance and supervision.

SPATIAL MODELING AND ANALYSIS OF ANTHROPOGENIC AND NATURAL IMPACTS ON LAND DEGRADATION IN WALAPANE DSD

L.M.E.M. Weerathunga

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis066@arts.pdn.ac.lk

Land degradation is a critical issue in Sri Lanka's Central Highlands, especially in the Walapane Divisional Secretariat Division (DSD), where steep slopes, heavy rainfall, and unsustainable land use practices accelerate environmental decline. This study aimed to develop a GIS-based spatial model to assess land degradation and guide sustainable land management. The methodology integrated RUSLE modeling for estimating annual soil loss, Sentinel-2-based land use/land cover (LULC) classification, CHIRPS rainfall data, FAO soil parameters, and population statistics. Using Multi-Criteria Decision Analysis (MCDA) and weighted overlay in ArcGIS Pro, a composite degradation risk map was generated. Results show that 82.04% of Walapane has minimal erosion risk (<5 t/ha/yr), while 13.6% is moderately degraded (10–30 t/ha/yr) and 0.06% is highly degraded (>30 t/ha/yr). High-risk zones are concentrated in GN divisions such as Harasbadda, Palalpathanna, and Ragala, where steep terrain, unprotected cultivation, and population pressure are prevalent. Ground validation confirmed visible topsoil loss, poor crop yields, and lack of conservation practices. Urbanization hotspots like Ragala Watta and Padiyapallalla show a 72% spatial overlap with degraded zones, driven by settlement growth on unstable slopes. Additionally, 68% of high-risk areas coincide with land under cultivation on slopes exceeding 30%, mainly involving tea and seasonal vegetable farming. The web-based Decision Support System (DSS) developed through ArcGIS Online enables interactive visualization of risk zones, allowing planners and local communities to explore erosion patterns and prioritize interventions. These findings demonstrate that integrating geospatial analysis with stakeholder-grounded data provides a robust tool for identifying degradation hotspots and supporting targeted, participatory land management strategies in Sri Lanka's upland regions.

Keywords: Land degradation, RUSLE, GIS, Walapane DSD, decision support system

I wish to acknowledge D.M.L. Dissanayake for her guidance and supervision.

ANALYSIS OF GROUNDWATER RECHARGE POTENTIAL SITES USING MULTICRITERIA DECISION ANALYSIS METHOD IN MONARAGALA AND BADALKUMBURA DSD's

S.W.N.H. Wickramasinghe
Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis067@arts.pdn.ac.lk

Groundwater is an essential and increasingly stressed resource in Sri Lanka's dry and intermediate zones, particularly within the Monaragala and Badalkumbura Divisional Secretariat Divisions (DSDs), due to limited surface water and irregular rainfall patterns, resulting in a heavy dependence on shallow aquifers. However, groundwater availability in these regions is decreasing due to the overuse of groundwater, land use changes, and poor groundwater refilling, which creates serious issues for families and homes, as well as agricultural and ecological systems. This study aims to define and classify groundwater recharge suitability zones using an integrated approach that combines Geographic Information Systems (GIS) and Multi-Criteria Analysis (MCDA), applying the weighted overlay analysis. The methodology involved the preparation of thematic layers for different parameters influencing for locating groundwater potential sites such as rainfall, lineament density, slope, drainage density, land use/land cover, geology, geomorphology, and soil characteristics, assigning different suitable weightages for these layers and overlay the weighted thematic layers. Groundwater potential zonation map has been introduced for Monaragala and Badalkumbura Divisional Secretariat Divisions (DSDs) as the outcome of this study. According to this result, the study area has been classified into five different recharge potential zones: Very low, Low, Moderate, and High, and Very high. Groundwater recharge potential varies across the study area. Low potential zones include Kahambana, Thenagallanda, and Karavila, while high potential zones include Bogahapelessa, Dewathura, and Dombagahawera. These variations are mainly due to differences in climate, soil, and geology. Further, the application of GIS techniques and Analytical Hierarchical Process can be considered as a cost-effective method which can be utilized to locate groundwater potential zones in other regions of Sri Lanka, especially in the dry zone. Groundwater recharge map can guide planners and water managers to save water, protect groundwater, and help communities handle water shortages caused by climate change. Therefore, it can be concluded that groundwater potential maps introduced for the Monaragala and Badalkumbura Divisional Secretariat Divisions (DSDs) are essential maps that can be utilized to locate the most suitable tube-well sites within these two DSDs.

Keywords: Groundwater recharge, GIS, MCDA, AHP, Monaragala DSD

I wish to acknowledge Ashvin Wickramasooriya for his guidance and supervision.

MITIGATING TRAIN-ELEPHANT COLLISIONS USING SPATIAL ANALYSIS: A CASE STUDY FROM MINNERIYA TO HINGURAKGODA, SRI LANKA

W.M.L.M. Wickramasinghe

Department of Geography, University of Peradeniya

a19gis068@arts.pdn.ac.lk

Modern infrastructure developments that fragment habitats and disrupt migration routes pose a serious threat to the survival of Asian elephants. The issue of train-elephant collisions along the Colombo–Batticaloa railway line, from Minneriya to Hingurakgoda (146 to 147 miles), presents critical conservation challenges, resulting in frequent elephant deaths, disruption of rail services, and adverse impacts on wildlife tourism and the national economy of Sri Lanka. This study aims to determine the spatial patterns of train-elephant collisions, analyze elephant habitats and movement corridors, assess the economic and ecological implications of the conflicts, and design appropriate mitigation strategies. The methodology involves spatial analysis techniques, including GIS to map high-risk zones, analyze land cover and habitat conditions, and use GPS-tracked data to monitor elephant movements across railway lines. Field surveys and secondary data were obtained from the Department of Wildlife Conservation and Sri Lanka Railways. The findings revealed that the highest number of train-elephant collisions occurred between mileposts 146.2 and 146.8, particularly during the second inter-monsoon season (October–November), when elephant migration between Minneriya and Kaudulla National Parks intensifies. A strong spatial correlation was identified between seasonal rainfall and elephant movement patterns. Contributing factors include vegetation encroachment along the railway line, reduced visibility, and elephants' fidelity to traditional migratory paths. The study also quantified substantial economic impacts, including damage to locomotives, delays in train operations, and decreased tourism revenue due to declining elephant populations. From an ecological perspective, the loss of elephants—key species in dry zone ecosystems—threatens biodiversity and habitat resilience. To mitigate these risks, the study proposes the installation of AI-based early warning systems, the construction of wildlife underpasses or overpasses, corridor restoration, and inter-agency collaboration between Sri Lanka Railways and wildlife conservation authorities. These interventions aim to reduce train-elephant collisions and support a balanced approach to development and conservation in Sri Lanka.

Keywords: Train-elephant collisions, spatial analysis, GIS, elephant migration

I wish to acknowledge M.A.M. Istthikar Aariff for his guidance and supervision.

ASSESSING THE CHALLENGES TO SUSTAINABLE FISHERIES MANAGEMENT IN MULLAITIVU DISTRICT THROUGH GIS TECHNIQUES

E. Livinsiya

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis069@arts.pdn.ac.lk

This study examines the main challenges to sustainable fisheries management in the Mullaitivu District of Sri Lanka, through Geographic Information Systems (GIS). Mullaitivu post-conflict coastal region hosts vital lagoon ecosystems, namely: Kokkilai, Nayaru, Nandikadal, and Chalai, supporting local livelihoods. This research focuses on three objectives: mapping the spatial distribution of key fisheries resources using GIS, analysing socio-economic and environmental challenges to sustainable fisheries management, and proposing strategies to address these challenges for more effective and resilient fisheries practices. The study used both qualitative and quantitative methods, collecting primary data through interviews and field observations, and secondary data from satellite imagery and fisheries reports. GIS (ArcGIS Pro) was used for spatial mapping, while Excel supported statistical analysis. GIS-based mapping revealed notable spatial disparities in fisheries resource distribution across Mullaitivu's major lagoons. Kokkilai Lagoon showed high resource density due to deeper waters and mangrove shelter, while Nayaru Lagoon had lower fish presence linked to seasonal sedimentation and restricted flow. Satellite imagery and field mapping confirmed that fishing activity is concentrated around ecologically intact zones. Kokkilai and Nanthikadal lagoons demonstrated higher productivity, supported by mangrove coverage and calmer waters, whereas marine fisheries face seasonal disruptions, limited catch consistency, and inadequate post-harvest facilities. Socioeconomic challenges such as low income, lack of cold storage, and conflict-related infrastructure damage further constrain productivity. Environmental threats, including mangrove degradation in Nanthikadal and illegal sand mining in Chalai, were also identified. Weak regulation and limited market access persist post-conflict. GIS identified resource hotspots, degraded zones, and land-use overlaps, highlighting the importance of integrating spatial and socio-environmental analysis for sustainable fisheries management in Mullaitivu.

Keywords: Sustainable fisheries management, GIS techniques, spatial distribution, environmental, socio-economic challenge

I wish to acknowledge M.M. Alikhan for his guidance and supervision.

ANALYSIS OF GROUND WATER QUALITY AND RELATED CHALLENGES IN VAVUNIYA URBAN COUNCIL AREAS

R. Sulaxshana.

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis071@arts.pdn.ac.lk

The declining quality of drinking water in Vavuniya has raised serious health concerns, leading many residents to avoid consuming local water sources. This study aimed to assess the quality of drinking water, develop spatial distribution maps, and evaluate the impacts of poor water quality on the local population. A mixed-methods approach was adopted, combining both qualitative and quantitative techniques. Primary data were collected through household surveys, interviews, and water sampling, while secondary data were obtained from Google Maps and health service reports. Water samples were analysed to calculate the Water Quality Index (WQI), and spatial variations in water quality parameters were mapped using ArcGIS Pro and interpolation techniques. Statistical analysis was supported by Microsoft Excel. Results revealed that 25% of the water samples exceeded the Sri Lankan standard for electrical conductivity (SLS 614:2013), and all samples had pH values within the acceptable limit of less than 8.5. However, WQI assessments showed that 5% of sampling sites fell under the "very poor" category and 65% under "poor," indicating that a majority of water sources are not suitable for human consumption, primarily due to elevated electrical conductivity levels. A significant impact of this poor water quality is the rising incidence of chronic kidney disease of unknown etiology (CKDu). Survey data indicated that over 80% of households had relied on groundwater (tube wells and dug wells) as their primary drinking source between 2020 and 2025, and more than 15% reported at least one family member affected by CKD during this period. Other reported consequences include dental health issues, increased financial burdens, and reduced land values. GIS analysis reveals unsafe drinking water levels in the Vavuniya Urban Council area. The study recommends household groundwater recharge, improved sanitation, and stricter agricultural regulations for sustainable water quality improvement.

Keywords: Water quality, spatial distribution maps, water quality index

I wish to acknowledge D.M.L. Dissanayake for her guidance and supervision.

DEVELOPMENT OF A MACHINE LEARNING APPLICATION (MLA) FOR PREDICTING HOUSEHOLD POVERTY IN RURAL COMMUNITIES: A CASE STUDY OF PAHALA KURUWITA

T.M.D.M. Somasiri

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis072@arts.pdn.ac.lk

This study aims to develop a Machine Learning Application (MLA) to predict household-level multidimensional poverty in rural areas, using Pahala Kuruwita, a Grama Niladhari Division in the Ratnapura District of Sri Lanka, as the case study. Traditional poverty assessment methods often overlook localised socio-economic and spatial complexities; hence, this research integrates geospatial analysis, machine learning techniques, and the Sustainable Livelihood Framework (SLF) to provide a more robust and context-sensitive approach. Primary data was collected through a structured household survey administered via ArcGIS Survey123, with a total of 124 georeferenced household responses. The dataset includes demographic information, employment status, and education, access to assets and services, environmental conditions, and spatial attributes such as elevation and proximity to infrastructure. After thorough data preprocessing, including normalisation, encoding of categorical variables, and handling of missing values, three machine learning models were developed and tested: Linear Regression, Decision Tree, and Random Forest. Model performance was evaluated using R^2 , F1-score, and ROC-AUC metrics. The Linear Regression model outperformed the others with an R^2 of 0.84, demonstrating high accuracy and generalizability. The model's predictions were spatially visualised using GIS tools to create a high-resolution poverty map that reveals patterns of deprivation across the study area. The results underscore the potential of combining machine learning with spatial data and livelihood-based indicators to improve poverty targeting and policy planning. The developed MLA provides a scalable, data-driven tool for stakeholders aiming to enhance rural development and resource allocation efforts in Sri Lanka, particularly in underrepresented and geographically diverse regions like Pahala Kuruwita.

Keywords: Machine learning, spatial database, GIS, sustainable livelihood framework, linear regression

I wish to acknowledge Pushpika Masakorala for her guidance and supervision.

GIS-BASED SPATIAL ANALYSIS OF ANICUT SYSTEMS AND STREAMFLOW IMPACT ON SEASONAL CROPS IN MATALE DISTRICT

L.R.S.C. Liyanage

Department of Geography, University of Peradeniya
a19gis073@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka hosts around 14,000 anicut systems, primarily serving as minor irrigation schemes. Matale District alone contains nearly 10%, yet limited research exists on their spatial distribution or links to streamflow and agricultural productivity. This study investigates the spatial patterns of anicut systems in Matale and evaluates their role in shaping seasonal agriculture, with a particular focus on stream water flow variability across five major anicut-fed irrigation basins between 2018 and 2023. Data collection was conducted through field inspections, interviews, structured questionnaires, and institutional records, while Geographic Information Systems (GIS) were employed to map spatial patterns and assess regional influences. Six Agrarian Service Centres, purposively selected out of 23, were analysed to quantify the extent and intensity of anicut-based agriculture. Results reveal that 88% of the anicut systems are concentrated in the southern part of the district, with the southwestern region emerging as the most dependent on anicut-fed irrigation. Analysis shows that 91,731.97 hectares of agricultural land, 59% of crop varieties, and 74% of farmers are directly reliant on these systems. Furthermore, anicut-based agriculture contributes to 51% of the district's total agricultural production. GIS-based spatial analysis also identified that 11 Divisional Secretariat Divisions and 8 District Secretariat Divisions are significantly influenced by these irrigation networks. Complementing this, a temporal analysis of monthly stream discharge patterns from 2018 to 2023 highlights seasonal variability closely aligned with monsoonal rainfall, directly influencing water availability through anicut systems. The study concludes that the regional agricultural system in Matale is not only spatially structured around anicut distribution but is also temporally governed by stream water variability, emphasising the need for integrated water management approaches that account for both spatial planning and climatic trends.

Keywords: Anicut system, stream water flow, seasonal crops agriculture

I wish to acknowledge Muditha Perera for his guidance and supervision.

HISTORY

THE INDUSTRIALIZATION POLICY OF INDEPENDENT SRI LANKA AND ITS IMPACTS

T.U.R.J.D. Bandara

Department of History, Faculty of Arts, University of Peradeniya
a19067@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka was subjected to industrialization, a complex process that emerged in Europe in the late 18th century, through the plantation economy introduced during British colonial rule, and by 1948, industrial development was underway in the country at the primary level. From 1948 to 1978, various programmes were implemented to significantly increase the industrial sector. The introduction of the Open Economic Policies in 1978 marked a turning point in the country's industrialization policy. With the widespread expansion of the industrial sector, a significant portion of the country's gross domestic product was strengthened by the industrial sector. Although much attention has been paid to the economic impacts of the industrialization policy of independent Sri Lanka, it seems that no attention has been paid to its socio-political aspects. Therefore, this research aims to study the socio-political impacts of industrialization. The main research problem of this research was how industrialization policy impacted the social and political development process of independent Sri Lanka from 1948 to 2000. This study discusses how the industrialization policy of Sri Lanka changed during the political power transitions and how the constant changes affected the development process of the country's socio-political system. This research was conducted using a qualitative research methodology; data were collected from the primary and secondary sources. In addition, interviews were conducted. Finally, the study was able to uncover that the impacts of industrialization were not limited only to the economic sector, but also had a great impact on the country's social and political sectors. These impacts have brought about a wide change in the country's social sector through elements such as the establishment of industrial investment zones, urbanization, and, through investment activities, it has had a wide political impact on activities such as diplomatic relations.

Keywords: Industrialization, economy, policies, industry, production, government

I wish to acknowledge N. Jayathilake for her guidance and supervision

A HISTORICAL STUDY OF ROBERT KNOX

M.G.O.K.Dasanayaka

Department of History, University of Peradeniya

a19104@arts.pdn.ac.lk

Robert Knox was the first English writer to write about the island of Sri Lanka. This research explores the historical significance of Robert Knox's "An Historical Relation of the Island Ceylon in the East Indies" (1681), the earliest and most comprehensive European account of Sri Lanka in the 17th century. An English sailor who spent two decades in captivity in the Kingdom of Kandy, Knox produced a work that provides rare insight into the island's political authority, social hierarchy, cultural practices, and economic systems at a time when most European writings were confined to missionary perspectives. The objectives of this study were to examine the contemporary socio-economic context in which Robert Knox's work has influenced later foreign authors and to identify differences and credibility in his work by comparing it with other sources. A qualitative methodology was used, employing primary and secondary sources drawn from Sri Lankan and European historical writing traditions. The findings of this research reveal that Knox's work has had a profound influence on foreign authors, especially in shaping European perceptions of South Asian politics and society. His objective tone, along with detailed ethnographic descriptions, distinguished him from his contemporaries. Compared to local chronicles, Knox presents a bottom-up, practically-based depiction of upland society, focusing on village life, labour systems, and governance, while local texts prioritized dynastic and religious narratives. Compared to other foreign sources, the lack of an overt religious or political agenda makes his work uniquely credible. Robert Knox's "An Historical Relation of the Island Ceylon in the East Indies" is a crucial work in the historiography of Sri Lanka. His writings provide a framework for later historians, anthropologists and colonial administrators to understand Kandy society.

Keywords: Robert Knox, Kandy kingdom, Ceylon history, colonization, Sri Lankan historiography

I wish to acknowledge R. Dasanayaka for his guidance and supervision.

A HISTORICAL ANALYSIS OF THE *KOTAVEHERA* STUPA TRADITION

L.H.A. Wathsala Thilini
Department of History, University of Peradeniya.
a19267@arts.pdn.ac.lk

The stupa, or *dagoba*, has long been regarded as a pinnacle of Buddhist religious architecture. Among the various types of stupas, a special type known as *Kotavehera* is a unique and lesser-known architectural form found in Sri Lanka. This traditional form is characterized by its unconstructed upper portion. It has raised questions among historians and archaeologists regarding its intended design and religious significance. This research study attempts to examine whether these structures represent unfinished stupas or a distinct and completed architectural tradition, focusing on the structures as Dedigama Kotavehera (Kegalle District), the Demala Mahā Seya (Polonnaruwa), and the Yudaganawa Stupa (Buttala). It is clear that this is a unique and intentional variation rather than an incomplete construction. The study concludes by emphasizing the need for further scholarly research into this rare tradition, noting the lack of references in classical Sri Lankan art historical texts. Based on literary and archaeological evidence, this study employs the historical method, supported by a comparative analysis of stupa forms across South and Southeast Asia.

Keywords: Kotavehera, Stupa architecture, Buddhist monuments

I gratefully acknowledge the guidance and supervision of S. Dharmarathna for this study.

A HISTORICAL INVESTIGATION INTO THE STATUS OF WOMEN WITHIN THE MARRIAGE INSTITUTION OF SRI LANKAN SOCIETY: BASED ON THE KANDYAN PERIOD

K.N.K Jayasundara
Department of History, University of Peradeniya
a19302@arts.pdn.ac.lk

The primary objective of this research is to conduct a comprehensive investigation into the institution of marriage in Sri Lankan society from a cultural, social and economic perspective, as well as the legal framework affecting women in marriage, including dowry practices, property rights and divorce laws during the Kandyan period. In this study, the caste-based marriage roles have been depicted, and an extensive investigation has been conducted to comprehend the extent to which they influenced the status of women within the institution of marriage in such a social environment. Accordingly, the research was conducted using the historical method, and data were collected from both primary and secondary sources to verify the facts relevant to the research investigation. Analysis was conducted using thematic analysis to study how the Sinhala marriage institution was formed and the status of women within it during the selected period. The research problem focused on how the status of women emerged in the traditional marriage system that existed during the Kandyan period of the Sri Lankan marriage system. According to literary and archaeological evidence, the concept of marriage during this period was a system of social stratification shaped primarily by caste and traditional norms. It is clear that the concept of marriage was intertwined with society. In such a social context, women faced unique social divisions. Works such as Edah Heladiva, Neethi Nighanduwa, and Sinhala Social Organization provide examples of this. Ultimately, this research illustrates how Sri Lankan women have distanced themselves from the traditional context of marriage, their efforts to seek liberation beyond the ingrained cultural norms of the country, how their status varied across different social strata, and how the institution of marriage in Kandy society differently highlighted the social status of women within the existing legal framework.

Keywords: Marriage, woman, law, social status, caste concept

I gratefully acknowledge the advice and supervision received from M. Chandrika for this study.

ANCIENT SRI LANKAN FESTIVALS AND INTERCULTURAL RELATIONS: A HISTORICAL OVERVIEW (PRE-COLONIAL PERIOD)

H.W.N.Kanchana

Department of History, University of Peradeniya

a19325@arts.pdn.ac.lk

The word "festivals" refers to special events or celebrations, usually held at a particular time each year, to commemorate cultural, religious, seasonal, or historical events. Festivals often involve rituals, music, dance, food, games, and gatherings of people, and they vary widely across cultures and religions. There are various types of festivals, such as cultural, religious and seasonal. The main objective of this research study is to examine festivals to understand the intercultural relations in ancient Sri Lanka. With the introduction of Buddhism to Sri Lanka, King Devanampiyatissa held the *Abhisheka* ceremony, which reflected the close religious ties between Buddhists and Hindus. Festivals such as the Sinhala-Hindu New Year, the Karthika Festival, the New Rice Festival, the *Esala Perahera*, and various traditional folk games were celebrated in ways that intertwined Sinhala and Hindu cultural elements. All the religious groups participated in the ceremonies of other groups, demonstrating a spirit of mutual respect and cultural harmony. Thus, ancient Sri Lanka's multiculturalism was clearly reflected in its festivals, which served as platforms for fostering intercultural understanding and cordial relations among diverse communities. This study, conducted using the historical research method, is based on both primary and secondary sources: accessed through library research and online materials. Data were collected, categorized, and analyzed using descriptive and comparative approaches to arrive at conclusions.

Keywords: Ancient Sri Lanka, festivals, intercultural relations

I gratefully acknowledge the guidance and supervision of S. Dharmarathna for this study.

A HISTORICAL STUDY ON A. E. GUNASINGHE

U. G. Y. Madhumali

Department of History, University of Peradeniya

a19419@arts.pdn.ac.lk

The background for the formation of the labour movement in Sri Lanka was created in the context of the plantation economy during British colonial rule. Although the labour movement emerged from the urban working class in the early period, from 1883 to 1915, its leadership was unable to achieve the desired victory. A.E. Gunasinghe provided strength to the urban labour movement after 1915 and acted as the driving force that carried it forward. He led a relentless struggle for urban workers and also challenged British imperial rule. A.E. Gunasinghe contributed to the progress of the labour movement and changed the nature of contemporary politics. Although scholars have focused on the Labor Movement in Sri Lanka, no direct research has been conducted on the role of Gunasinghe in the Labor Movement and contemporary politics. Therefore, studying Gunasinghe's political ideologies, their impact on the labour movement, and identifying Gunasinghe's political role were the objectives of this research. To what extent Gunasinghe's socialist attitudes and ideologies influenced contemporary politics in Sri Lanka was the key research problem of this research. The qualitative research approaches were used in which the data were collected and analysed via the primary and secondary sources. Overall, this research can conclude that Gunasinghe's socialist attitudes and ideologies were responsible for both the growth and collapse of the labour movement in Sri Lanka.

Keywords: Labor movement, A. E. Gunasinghe, contribution, ideologies

I wish to acknowledge N. Jayathilake for her guidance and supervision

A HISTORICAL STUDY OF THE CREATION OF DWARF SCULPTURES IN ANCIENT SRI LANKA (PRE-COLONIAL PERIOD)

U.N. Chalani Madhumali

Department of History, University of Peradeniya

a19420@arts.pdn.ac.lk

Dwarf (Vāmana) sculptures refer to small, stout, and often comical or grotesque human-like figures carved in stone or metal, commonly found in ancient South Asian art and architecture, particularly in Buddhist, Hindu, and Jain contexts. The main objective of this research is to study the historical and artistic significance of dwarf (Vāmana) sculptures in ancient Sri Lankan architecture during the pre-colonial period using the qualitative research methodology that integrates descriptive analysis, textual sources, and field observations. The term “*Vāmana*” in Sanskrit means dwarf or short in stature. In Hindu mythology, *Vāmana* is also the name of the fifth incarnation of Lord Vishnu, but in the context of sculpture, it usually refers to dwarf-like figures, not the deity. These sculptures often symbolize support, protection, or guardianship. In some traditions, they represent yakṣas or bhūtas, semi-divine beings associated with the earth or nature. Commonly used as base figures in architecture—supporting pillars, lintels, balustrades, or temple platforms. Sometimes depicted holding heavy architectural elements on their shoulders or heads, symbolizing strength despite their small size. In Sri Lankan Buddhist contexts, dwarf figures may be used in temple decorations for protective or ritual purposes. In Hindu iconography, they may be associated with the cosmic balance, carrying divine burden, or upholding sacred space.

Keywords: Dwarf sculptures, Sri Lankan architecture, symbolism

I gratefully acknowledge the guidance and supervision of S. Dharmarathna for this study

HISTORY THROUGH THE ARTISTIC CREATIONS OF THE CITY OF POLONNARUWA

N.A.R.D. Medani

Department of History, University of Peradeniya.

a19459@arts.pdn.ac.lk

As a second ancient capital, Polonnaruwa represents a significant period of political, cultural, and religious development after the decline of Anuradhapura. It gained prominence under Chola rule in 1017 AD and later flourished under Sinhala monarchs such as Vijayabahu I, Parakramabahu I, and Nissanka Malla. This study attempted to examine the historical significance of the period through the artistic creations of the city, such as sculptures, carvings, architecture, and paintings. Based on these materials, the study attempts to understand political, religious, and cultural history from the 10th to 13th centuries CE.

Keywords: Polonnaruwa, Chola dynasty, artistic traditions

I gratefully acknowledge the guidance and supervision of S. Dharmarathna for this study.

TECHNOLOGICAL EVOLUTION AND FOLK HERITAGE IN THE GEM INDUSTRY: A HISTORICAL ANALYSIS

M.B. Hansika Priyadarshani Premathunga
Department of History, Faculty of Arts, University of Peradeniya.
a19560@arts.pdn.ac.lk

The gem industry in Sri Lanka, famous for its long-standing history, is deeply rooted in indigenous knowledge, traditional methods, and social customs passed down through generations. From ancient times, local communities have employed time-tested techniques for gem mining, such as pitting, tunnelling, and alluvial washing, with a profound understanding of geology. These practices, often carried out within tightly knit familial or village-based groups, are interwoven with cultural beliefs, rituals, and customary laws that govern resource use and labour. The harmonious balance between nature and tradition reflects not only a sustainable approach to gem extraction but also a rich socio-cultural heritage that continues to shape the identity of gem-producing regions. The main objective of this research study is to examine the technology and traditions of the gem industry in Sri Lanka, focusing on the areas of Pelmadulla, Runuwala, and Opanayake in the Ratnapura District. Furthermore, the study attempted to observe how these practices have evolved over time, under the influence of modernization and commercialization. This study incorporates both primary and secondary sources. By analysing these sources and conducting field research, the researcher attempted to uncover the intangible heritage embedded in the gem industry in Sri Lanka.

Keywords: Gem mining industry, intangible heritage, modernization

I gratefully acknowledge the guidance and supervision of S. Dharmarathna for this study.

THE ADMINISTRATIVE, ECONOMIC AND SOCIAL CONDITION OF UVA PROVINCE DURING THE BRITISH COLONIAL PERIOD (1886-1948)

K. M. Lalani Priyangika

Department of History, University of Peradeniya.

a19563@arts.pdn.ac.lk

After Sri Lanka became a British colony, the country was divided into provinces for administrative convenience. Earlier, Uva was an administrative unit of the Central Province, but in 1886, it was separated because of the size of the Central Province. After that, the British paid their attention to Uva as a separate province and introduced an independent administrative body. They also implemented their economic and social policies from 1886 to 1948 within the province. This research aimed to study the impact of British administrative policies on the local community and examine the changes that occurred in the socio-cultural developments of Uva province during this period. The main research problem was how British colonial policies affected in shaping the political, social and economic landscapes of the Uva Province. A qualitative research method was used, with data collected from primary and secondary sources. Administrative reports and Hansards were used as the primary sources in this research. The research concluded that after the separation of Uva as a province, the British focused more on the economic and administrative sectors to achieve their goals, while paying less attention to education and healthcare. It can be concluded that the British neglected the Uva Province due to the fear that its people might rise against them again. It seems that less attention is being paid to Uva Province compared with other provinces, even at present.

Keywords: Uva province, British colonial period, administration, economy, social situation

I wish to acknowledge N. Jayathilake for the guidance and supervision provided.

HAKATA GION YAMAKASA MATURI

R.M.T.H.Ranamuka

Department of History, University of Peradeniya

Hakata Gion Yamkasa Matsuri is a festival annually held in Hakata, Fukuoka, Japan. It has a rich history and significance as one of the most iconic festivals, and it has captivated audiences for centuries, blending the traditional, community spirit and competitive spirit. It is a deeply rooted cultural tradition that embodies the spirit of Hakata. Originating in the 13th century as a ritual to ward off disease, the festival has evolved into a grand spectacle of speed, strength, and unity. Accordingly, this research examines whether the Gion Yamakasa Festival has been maintained in the same way since its origin in today's society. This research studies how the festival has evolved over time, revealing how cultural practices adapt to modern influences while maintaining their core elements. The research attempts to uncover the significance of rituals and practices within festivals, highlighting their roles in contemporary spiritual and communal life. Finally, researching Japanese festivals can contribute to broader discussions about tradition, modernity, and globalization, offering insights into how cultures navigate these dynamics. Primary and secondary sources will be used to gather details from the origin of the festival to today's society. Field studies will be conducted during the festival period, and participants of the festival will be interviewed. This research examines the historical and cultural significance of this festival from its origin to the present day, identifying both the changed and unchanged aspects. This includes festival rituals and schedules, as well as the impact of the festival on the community and social elements. A particular focus will be given to the importance of costumes. As it continues to adapt to contemporary society, Hakata Gion Yamakasa retains its historical significance while maintaining its vibrant and energetic essence. In conclusion, the Gion Yamakasa Festival is not held in the same way as in its original form. Still, it continues and is maintained to honour the historical roots while evolving to remain relevant today.

Keywords: Matsuri, modern influences, core elements, energetic essence

I wish to acknowledge Rev. M. Sobitha for guidance and supervision.

CASTE-BASED REPRESENTATION AND ITS IMPACT ON RACIAL DIVISION OF SRI LANKA

T.A.N.K. Thotapitiya

Department of History, University of Peradeniya

nk1041381@gmail.com

Beginning with the Colebrook-Cameron Reforms in 1833, which introduced a centralized legislative and administrative structure, the British colonial government attempted to create a unified system of governance. In practice, this structure was disproportionately empowered by the English-educated elite, many of whom belonged to the *Govigama* caste of Sinhalese and the *Vellalar* caste of Tamils. These reforms introduced the principle of representation without adequately addressing the island's diverse caste and ethnic groups. The Donoughmore reforms in 1931 introduced universal franchise, which was heralded as a progressive step, but it also exposed and deepened existing caste and communal divisions. The transition to independence in 1948, followed by the rise of Sinhala Buddhist nationalism, further complicated caste dynamics as political elites manipulated caste identities. The main objective of this research was to study the contribution of the caste-based representation to the fragmentation of national unity, entrenching social inequalities, and sidelining minority voices. The key problem of the study was how caste affiliations intersected with emerging ethnic and religious identities, leading to increased polarization between Sinhalese and Tamil communities. A qualitative research method was used, and data were collected from the primary and secondary sources. In conclusion, this research highlights the long-term consequences of institutionalizing caste in representative politics, emphasizing that what began as administrative convenience under colonial rule evolved into a structural impediment to national integration and social structure in post-independent Sri Lanka.

Keywords: Caste-based, representation, minorities, resolution, constitutional reforms

I wish to acknowledge N. Jayathilaka for the guidance and supervision.

A HISTORICAL STUDY OF THE DEWALA PROCESSIONS IN THE RURAL AREAS OF THE CENTRAL PROVINCE

A.V.L.M. Vithanage
Department of History, University of Peradeniya
a19823@arts.pdn.ac.lk

When it comes to the cultural history of Sri Lanka, the Perahera holds great importance. In this way, the concept of God and the temples of Sri Lanka are linked to the place where they were originally located. The journey that has continued unbroken to the present day further embodies local pride. By conducting this research, further investigation was conducted to examine the issue of whether the modern Perahera has been able to preserve the traditional aspirations and objectives of the temples in the rural areas of the Central Province, as in the past Peraheras. Specifically, this research aimed to understand the concept of God and Devala and to identify the extent to which the procession is important in understanding rural folk consciousness and social patterns. This also aims to study the nature of the impact that the Perahera has had on contemporary society to those traditions. Thus, it was possible to investigate the concept of the perahera, which began with the wedding procession of King Vijaya, as mentioned in the Mahavamsa, in the history of Sri Lanka, and how the perahera activities were carried out in the rural temples of the Central Province, by connecting it with the temples. Here, the Esala Perahera of the four great temples is culturally honored through this *Pitisara Devala Perahera*. This helps in clearly identifying the current state of the Sri Lankan concept of God, as well as the socio-economic and political nature of the Perahera, which has changed in the present day to suit the times without breaking away from the past traditions. This research also revealed that the temple villages in these remote areas are being challenged by human activities.

Keywords: Perahera, concept of god, local pride, Devala, traditional

I wish to acknowledge R. Dasanayaka for his guidance and supervision.

HISTORY OF THE UNIVERSITY OF PERADENIYA: A STUDY IN ARCHITECTURE AND LANDSCAPING

W.A.P.R Weerasekara

Department of History, University of Peradeniya.

pawan.weerasekara97@gmail.com

The University of Peradeniya, situated in the heartland of Central Province in Sri Lanka, stands as the oldest and most prestigious institution of higher education in Sri Lanka. It was established in 1942 as the first residential university of the Island. The main objective of this research is to examine the historical development of the University of Peradeniya with a specific focus on its architectural design and landscaping. Drawing on qualitative methods, including interviews and field observations, the research examines the planning, construction, and natural environment of the university. This study attempted to analyze the campus garden system, its layout, plant selection, and the duties of garden staff, highlighting the continued influence of traditional horticultural practices. Attention is also given to later renovations and new constructions, assessing their impact on the preservation of the university's original design.

Keywords: University of Peradeniya, architecture, landscape

I gratefully acknowledge the guidance and supervision of S. Dharmarathna for this study.

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE REVIVAL MOVEMENT AND EDUCATION IN SRI LANKA

A.M.D. Wijewardhana

Department of History, University of Peradeniya

a19881@arts.pdn.ac.lk

The colonial context, in which Christian missionary education dominated the formal system, provoked strong reactions among Buddhist, Hindu, and Muslim communities, leading to a local religious and cultural revival. The Revival Movement played several roles in raising awareness among the local population against British rule. Taking responsibility for educational reform was one of its main contributions during the 19th century and the first half of the 20th century. The main objectives of this research were to examine the changes brought about in education by the Revival Movement, to explore its efforts to preserve local languages, and to analyse the role of language in educational reform. Accordingly, the key research problem of this study was to probe the contribution of the Revival Movement to educational reforms in Sri Lanka. The study employed a qualitative research method, with data collected from both primary and secondary sources. In conclusion, it can be observed that the efforts to revive Sri Lanka's national educational heritage, undermined during the colonial period, have helped steer the country's education sector in a new direction.

Keywords: Education system, educational reforms, missionary education, revival movement

I wish to acknowledge N. Jayathilaka for her guidance and supervision.

A HISTORICAL SURVEY OF THE ROLE OF THE ROHANA DYNASTY DURING THE PRE-COLONIAL PERIOD

A.K.P. Rathnasiri

Department of History, Faculty of Arts, University of Peradeniya
a191005@arts.pdn.ac.lk

The Rohana dynasty and its lineage occupy a distinctive position in the political history of Sri Lanka, having produced many leaders that worked to establish political unity on the island and to assert local authority in the face of foreign challenges. The primary objective of this research is to examine the importance of local governance in Sri Lankan political history from the beginning of the Rohana Kingdom to the end of the Kotte Kingdom and to assess how its influence affected the functioning of the entire political history of Sri Lanka. It also explores how the development of the Rohana Kingdom and the policies adopted by its rulers contributed to changes in political trajectory of the country. This study employs historical research methodology and includes both primary and secondary sources to establish facts. To uncover insights into the political activities and successes of the Rohana dynasty, literary and archaeological sources were used. Primary sources included the Mahāvamsa, Cūlavamsa, Dātuvamsa, Saddharmamaññikāya, Epigraphia Zeylanica, and Inscriptions of Ceylon. Secondary sources included Bauddha Rohanaya, Ancient Rohana Kingdom, and History of the Rohana Kingdom. The research question focused on the extent to which the political role of the Rohana dynasty contributed to the changing political trajectory of ancient Sri Lankan history by examining the events during the selected period. A discussion of the research context has been done using the thematic analysis method. In conclusion, the study finds that the Rohana kingdom, as a regional state, was able to produce leaders who successfully united the island under a single rule.

Keywords: Political role, political trajectory, Rohana dynasty, unity

I wish to acknowledge M.C. Magammana for her guidance and supervision.

THE DEVELOPMENT OF THE HEALTH SECTOR AS A FIELD OF WELFARE IN POSTCOLONIAL SRI LANKA

D.G.K. Sasimali

Department of History, University of Peradeniya

a19044@arts.pdn.ac.lk

Welfare can be defined as the recognition of education, health, infrastructure, and similar services as fundamental rights, with an emphasis on ensuring equal access for all. The foundations of social welfare in Sri Lanka were laid during the British colonial period in the early 20th century, particularly following the Donoughmore reforms of 1931. While rudimentary forms of welfarism existed prior to this period, a structured and community-oriented health system began to emerge after the establishment of these constitutional reforms. However, comprehensive healthcare welfare policies were implemented after the Sri Lanka gained independence. Although the historical evolution of Sri Lanka's health sector has been extensively studied, there is a notable research gap regarding the development of health within the framework of welfare policy, particularly in rural settings. Therefore, the main research objective was to study the influence of healthcare facilities on reducing child and maternal mortality rates and on expanding public awareness in rural areas in post-colonial Sri Lanka. The main research problem was how the development of health and sanitation affected the improvement of living conditions in rural communities in post-colonial Sri Lanka. In conclusion, the study observes that policy changes and the implementation of new healthcare facilities have contributed to the overall improvement of public living conditions; however, these improvements have not been experienced equally across all communities.

Keywords: healthcare facilities, post-colonial Sri Lanka, rural community, sanitation, welfare policy

I wish to acknowledge N. Jayathilake for the guidance and supervision provided.

VAVUNIYA PAVATKULAM A HISTORICAL VIEW

S. Tharmini

Department of History, University of Peradeniya

a19779@arts.pdn.ac.lk

A major feature of ancient Sri Lankan civilization is the development of agriculture and irrigation systems. In this context, irrigation played a vital role in the agricultural economy, particularly in the Vanni region, where it became a distinctive element. Many villages in Vavuniya are named after ponds, reflecting the region's long and rich historical heritage. Pavatkulam, located in the Vavuniya District of the Vanni region, is an ancient site linked to the Paleolithic culture. It is believed that the Pavatkulam tank was constructed by the Naga kings in the 3rd century BCE. Archaeological evidence, such as a five-headed serpent (Naga) statue carved in stone and placed on the bund of the tank, supports this claim. The Naga worship tradition remains a significant cultural aspect of Pavatkulam. To this day, the Pavatkulam tank continues to serve as a major irrigation source, sustaining the livelihoods of people in the area. This study, based on both primary and secondary sources, follows a historical approach to analyze the significance of the site. The main objective of this research is to identify the historical background and legacy of Pavatkulam. A secondary objective is to explore its contribution to agricultural irrigation from ancient times to the present. This study highlights Pavatkulam as a historically important site in the history of Vavuniya and Northern Sri Lanka.

Keywords : Paleolithic, agriculture, irrigation, culture, Pavatkulam

I wish to acknowledge .K. M. Rohitha Dasanayaka for his guidance and supervision.

LABOR STRUGGLES IN SRI LANKA AND ITS' SOCIO – POLITICAL IMPACTS (FIRST HALF OF THE 20th CENTURY)

K. M.U. Sewwandi

Department of History, University of Peradeniya

a19718@arts.pdn.ac.lk

Private industry in Sri Lanka during the 18th and 19th centuries was accompanied by labor struggles. The British rulers developed the capitalist economy based on the plantation system in Sri Lanka and it coursed to growth two different social classes in the country; the capitalists and the Labor. At the beginning the British hired labors from South India but later locals also worked as labors in the estates and the urban factories. The local labor community faced various challenges and problems in their working sites. Accordingly, their pressure came out and first signs of unrest against initially arose from the urban labors. The first labor struggle arose among the printing workers. The objectives of this research were to show the relationship between the labor struggles and the politics of Sri Lanka, and identify its' impact on socio-political organizations. The research problem How far labor struggles impacted to create the conflicts between the trade unions was the key research problem of this research. The qualitative research method was used, with data collected and analyzed from both primary and secondary sources. In conclusion, the labor struggles have influenced to create the conflicts between trade unions. The labor struggles of the 20th Century had a significant impact on Sri Lanka's social and political landscape. Labors did the foundation for securing workers ' rights , the formation of trade unions and the emergence of political parties.

Keywords: Labor, struggles, trade unions, social impacts, political impacts

I wish to acknowledge Mrs. Nelum Jayathilake for her guidance and supervision.

THE ROLE OF CULTURE OF BUILDING PEACE AND RECONCILIATION IN SRI LANKA

E.M.P. Bandara

Department of History, University of Peradeniya

a19057@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka is a multi-ethnic and multi-religious country. Sri Lanka has faced long-standing ethnic conflicts and social divisions, culminating in a brutal civil war that lasted for almost three decades. In the post-war period, working towards sustainable peace and national reconciliation has become a complex task for both the state and civil society. The measures used to build peace and reconciliation in post-war Sri Lanka has been politically motivated. These efforts have not been successful. Culture can be identified as a key aspect of reconciliation building that has not received the attention of state and civil actors. Therefore, this research explores the role of culture in fostering peace and reconciliation among the various ethnic and religious communities in Sri Lanka. Studying the practicality and effectiveness of state interventions for peace building and reconciliation was the one of main objectives of this research. Furthermore, the research attempted to uncover and analyze cultural traditions, values and practices within Sri Lankan society for meaningful reconciliation. Using qualitative research methodology, data were collected through primary and secondary sources. Primary data were collected through case studies, participant observation and semi-structured interviews conducted with grassroots communities. Secondary sources includes; research, peer-reviewed journal articles, reports and academically credible online publications related to peace, reconciliation and Sri Lankan cultural traditions. Through the analysis of the collected data, the research explored how cultural practices such as religious ceremonies, traditional community interventions, and rituals are used for inter-ethnic harmony. Finally, this study proved that the integrating local cultural values can be used as more practical strategies for building sustainable peace and reconciliation process in post-conflict societies.

Keywords: Culture, peace, reconciliation, Sri Lanka

I wish to acknowledge Nelum Jayathilake for her guidance and supervision provided.

EXPLORING THE CULTURAL TRANSFORMATIONS AMONG MUSLIMS IN THE KURUNEGALA DISTRICT: A STUDY BASED ON THE RIDHEEGAMA DIVISIONAL SECRETARIAT

M.T.F Safa

Department of History, University of Peradeniya

a191008@arts.pdn.ac.lk

A society is identified by its culture, which changes over time due to factors such as traditional customs, modernization, foreign employment opportunities, Islamization and globalization. Eventually, there is a regrettable possibility that these traditional aspects will fade, leaving future generations without any knowledge about them. This research primarily aims to uncover and highlight the cultural aspects of the Sri Lankan Muslim community in the post-independence era, with a focus on the social, economic and religious dimensions of their lifestyle. The study demonstrates, from a critical perspective, the healthy state of these cultural aspects in their early period and their current regrettable decline. Driven by a fascination with modernity, people are losing their distinctiveness, forgetting their self-identity and the importance of their own heritage and instead are influenced by foreign cultural attachments. Cultural elements are losing their authentic form and becoming mere rituals performed for the sake of tradition. There is also a strong possibility that the younger generation largely disregards and neglects traditional lifestyle practices. The fact has been observed that Western cultural influences have even led to a lack of maturity in discerning the pros and cons within traditional lifestyle practices. This study, "Exploring Cultural Transformations Among Muslims in the Kurunegala District Post-Independence: A Study Based on the Ridheegama Divisional Secretariat", concludes by examining the traditional lifestyle and cultural practices historically prevalent in the district, comparing changes in the culture, customs and traditions of the Muslim community before and after independence, analyzing the impact of external cultural influences and evaluating contemporary cultural shifts among Muslims in the Ridheegama Divisional Secretariat. For this research, data were collected from primary sources, including Ridheegama Divisional Secretariat annual reports, interviews, questionnaires and field studies, as well as secondary sources such as books, research articles, journals and online resources on cultures and Sri Lankan Muslims. Ultimately, the findings of this research indicate that indigenous lifestyle cultures have been undergoing transformation under the guise of civilization since the post-independence period.

Keywords: Customs, lifestyle, modernization, culture, tradition

RUAL FEMALE GODDESSES WORSHIP TRADITIONS IN AMPARA DISTRICT: A HISTORICAL PERSPECTIVE

S.Tharanitha

Department of History, University of Peradeniya

a19778@arts.pdn.ac.lk

In human life, while many things are important, religion is unique. Worship holds a special place in this context. Rural worship is associated with rituals, traditions, culture, customs, worship practices, beliefs, and thoughts. This worship is non-Agamic. In this worship, both male and female deities are worshipped. This research focuses on the rural female goddesses worship traditions in Ampara district, exploring how they have been followed from historical times to the present day. It examines the development of these traditions, the goddesses worshipped, their temples, unique rituals, and worship practices. The study also aims to identify the places where folk worship is practiced in Sri Lanka. This research is based on interviews, field studies, discussions, and questionnaires. The study highlights the importance of female goddesses in folk worship and their roles. However, due to the influence of Western culture, urbanization, and modern technology, these traditions have declined. Some rural female goddesses are now worshipped in Agamic traditions. Nonetheless, rural worship practices remain an integral part of our cultural identity. Therefore, it is essential for everyone to recognize the significance of these worship practices and take responsibility for preserving and promoting them for future generations.

Keywords: Rituals, traditional practices, rural worship, Ampara, beliefs

බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත සන්දර්භය තුළ පහතරට ප්‍රභූ කාන්තාවන්ගේ ඇඳුම් පැළඳුම් පිළිබඳ ඓතිහාසික විමසුමක් (1815-1948)

එස්. බී. ඩී. එම්. සබරගමුව
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

මෙම ඓතිහාසික විමසුම මගින් 1815 සිට 1948 දක්වා වූ බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත පාලන සමය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ පහතරට (බස්නාහිර, දකුණු පළාත්) ප්‍රභූ කාන්තාවන්ගේ ඇඳුම් පැළඳුම්වල සිදු වූ පරිවර්තනය මෙමගින් විමර්ශනය කෙරේ. මෙම කාලවකවානුව, දේශීය සම්ප්‍රදායන් සහ ව්‍යාප්ත වෙමින් පැවති බටහිර විලාසිතා අතර සංකීර්ණ සංස්කෘතික සංකලනයක් නිරූපණය කළ අතර, එය ප්‍රභූ කාන්තාවන්ගේ වස්ත්‍ර, විලාසිතා මගින් මනාව පිළිබිඹු විය. මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව වන්නේ බ්‍රිතාන්‍ය යටත්විජිත සන්දර්භය තුළ පහතරට ප්‍රභූ කාන්තාවන්ගේ ඇඳුම් පැළඳුම් ආශ්‍රිතව සිදු වූ විපරිවර්තනය කෙබඳුවේද යන්නයි. පර්යේෂණය මගින් හෙළිදරව් කිරීමට බලාපොරොත්තු වන පරිදි, යටත් විජිත පාලනයේ මුල් අවධියේදී සම්ප්‍රදායික ඇඳුම් භාවිතයේ පැවතිය ද, ක්‍රමයෙන් වික්ටෝරියානු යුගයේ විලාසිතාවන්ගේ ආභාසය ප්‍රබල ලෙස ලැබුණු බව විශ්ලේෂණයට නියමිතය. පර්යේෂණයේ අරමුණ ලෙස, යටත්විජිත පාලනයත් සමග වර්ධනය වූ නව දේශපාලන, සමාජ, ආර්ථික සහ ආගමික ව්‍යුහය තුළ, ඉංග්‍රීසි අධ්‍යාපනය, නව ව්‍යාපාරික අවස්ථා සහ නාගරීකරණය හේතුවෙන් බටහිර ජීවන රටාවන් අනුගමනය කිරීම ප්‍රභූත්වය විදහා දැක්වීමේ මාර්ගයක් වූ බවද, මෙම විලාසිතා සම්පූර්ණයෙන්ම ආනයනික නොවී, දේශීය අනන්‍යතාවත් සමග දෙමුහුන්ව මුසු වූ බවද මෙහිදී තවදුරටත් විමර්ශනය කෙරේ. පර්යේෂණය සඳහා උපයෝගී කරගත් පර්යේෂණ ක්‍රමවේද ලෙස ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය සහ ප්‍රමාණාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගන්නා ලදී. මෙම ඇඳුම් විලාසිතා, හුදු සෞන්දර්යාත්මක තේරීමක් පමණක් නොව, සමාජ තත්වය, ධනය සහ යටත්විජිත පාලකයන් සමග පැවති සබඳතා පිළිබිඹු කරන සංකේතයක් ලෙසද ක්‍රියා කළේය. මෙම කාල සීමාව තුළ පහතරට ප්‍රභූ කාන්තාවන්ගේ ඇඳුම් පැළඳුම්, දේශීය හා විදේශීය සංස්කෘතික අංගයන්ගේ ගතික සංකලනයක් වූ අතර, එය වෙනස් වෙමින් පැවති සමාජ හා දේශපාලන අනන්‍යතාවන්ගේ දෘශ්‍යමාන ප්‍රකාශනයක් ලෙසද හැඳින්විය හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද : බ්‍රිතාන්‍ය, පහතරට, ප්‍රභූ කාන්තාව, ඇඳුම් පැළඳුම්

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා රෝගීත දසනායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පක්තිනි දේව වන්දනය හා ඒ හා බැඳුණු දේවාල පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(සබරගමු පළාතේ ඓතිහාසික පක්තිනි දේවාල ඇසුරෙන්)**

පී.ඩබ්.එම්.එස්.වී. ප්‍රේමරත්න
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය

මානව ශිෂ්ටාචාරයේ ආරම්භයේ පටන්ම ජනි ජනයා අතර මුල් බැසගෙන තිබූ ඉතා සුවිශේෂී අභිචාර විධියක් වශයෙන් දේව වන්දනයට හිමි වනුයේ අද්විතීය ස්ථානයකි. කල්යාණ ම සක්‍රීත්වයට, මාතෘත්වයට දිව්‍යමය ස්වභාවයක් ආරෝපණය කරමින් වන්දනාමානවයට පත් වූ අතර එහිලා සශ්‍රීකත්වයට, නිරෝගිභාවයට මෙන් ම පතිවෘත්තාවට අධිපති දෙවඟන වශයෙන් පක්තිනි දෙවඟනට හිමිවනුයේ සුවිශේෂී ස්ථානයකි. ලක්දිව පක්තිනි වන්දනයේ ඉතිහාසය පළමුවන ගජබාහු රාජ්‍ය සමය දක්වා දිවේ. දේවාලයේ උපත පුස්තකාල පොතට අනුව එය පණ්ඩුවාසුදේව රාජ්‍ය සමය දක්වා දිවයන බව පැහැදිලිය. සිතාවක රාජ්‍ය සමයේදී පළමුවන රාජසිංහ රජු ලක්දිව මුළුල්ලේම පක්තිනි ඇදැහිල්ල ව්‍යාප්ත කිරීමට ඉමහත් වූ දායකත්වයක් දැක්වූ අතර තත්කාලීනව සබරගමු පළාත කේන්ද්‍ර කරගනිමින් පක්තිනි දේවාල රාශියක් ඉදිකරවමින් පක්තිනි දේව වන්දනය ජනගත කිරීමෙහිලා දැක්වූ දායකත්වය අතිමහත් ය. සබරගමු පළාතේ පක්තිනි දේවවන්දනය හා ඓතිහාසික පක්තිනි දේවාලයන්හි ඓතිහාසික අගය ඉස්මතු කරමින්, එම දේවාලයන්හි සාම්ප්‍රදායික යාන්ත්‍රණයන් පුද පූජා චාරිත්‍රයන් අතිතයේ සිට වර්තමානය දක්වා සබරගමු ජන ජීවිතය සඳහා ඇතිකරනු ලැබූ බලපෑම පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ විය. පක්තිනි දේව වන්දනය හා සබරගමු පළාතේ ඓතිහාසික පක්තිනි දේවාලයන්හි පූජා චාරිත්‍ර සබරගමු පළාතේ ජන ජීවිතය කෙරෙහි ඇති කරනු ලබන බලපෑම කවරේද? යන්න මෙම පර්යේෂණයේ පර්යේෂණ ගැටලුව විය. මෙම පර්යේෂණය මෙහෙයවීමේදී ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය පරිශීලනය කිරීම, ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණයන්හි නිරත වෙමින් තොරතුරු ලබාගැනීම සහ මෙම විෂය ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධයෙන් සිටින ප්‍රමාණික වියතුන්, ක්ෂේත්‍රයේ විශේෂඥයින් සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීම යන පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයන් ද්විත්වය ඔස්සේ මෙම ඓතිහාසික පර්යේෂණය මෙහෙයවනු ලැබීය. සබරගමුව පළාතේ අයගම බටවල පක්තිනි දේවාලය, ඇල්ලගාව තෙද පක්තිනි දේවාලය, මැදගොඩ පක්තිනි දේවාලය හා කබුළුමුල්ල පක්තිනි දේවාලය යන සිව්වැදෑරුම් පක්තිනි දේවාලයන් කේන්ද්‍ර කරගනිමින් එම දේවාලයන්ගේ ඓතිහාසික අගය, දේවාලයන් ආශ්‍රිතව පවත්නා පුද පූජා චාරිත්‍ර, වත් පිළිවෙත් පිළිබඳව මෙන්ම මෙම ඓතිහාසික පක්තිනි දේවාලයන්හි පවත්නා සන්නස් තුඩපත්, දේවාලගම් හා නින්දගම් මෙන්ම මෙම දේවාලයන් තුළ ක්‍රියාත්මක වන්නා වූ පුදපූජා චාරිත්‍ර වත්පිළිවෙත්, සාම්ප්‍රදායික යාන්ත්‍රණය හා පූජා කේන්ද්‍රය ඇදහිලි විශ්වාසයන් මෙන්ම සබරගමු ජන ජීවිතය කෙරෙහි සුවිශේෂී බලපෑමක් ඇතිකරනු ලබන්නා වූ බව පැහැදිලි වේ.

ප්‍රමුඛ පද : පක්තිනි දේවිය, දේව වන්දනය, සබරගමුව, දේවාල, වත්පිළිවෙත්

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා රෝගිත දසනායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පුත්තලම් දිස්ත්‍රික්කයේ පොත්ගල් සහ පුස්තකාල පොත් එකතුවක්
පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

තල්ගහවෙල සුමේධ හිමි
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19625@arts.pdn.ac.lk

වයඹ පළාතේ පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කය දීර්ඝ ඉතිහාසයකට හිමිකම් කියන බිම්කඩකි. සිංහල ජාතියේ සමාරම්භය සම්බන්ධ ජනප්‍රවාදයන්ගේ තෝතැන්න වන මෙම ප්‍රදේශයේ ක්‍රිස්තු පූර්ව තුන්වන සියවසේ සිට බුදු දහම ව්‍යාප්ත වී තිබේ. අනාදිමත් කාලයක සිට ශ්‍රී ලංකා අධ්‍යාපනයේ කේන්ද්‍රස්ථානය වූයේ බෞද්ධ විහාරස්ථාන වන අතර වැදගත් පොත්පත් ගබඩාකොට විහාරස්ථානවල පොත්ගලක් හෙවත් පුස්තකාලයක් ඉදිකිරීමේ සම්ප්‍රදාය වර්ධනය වූයේ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙසයි. මෙම අධ්‍යයනයේ ගැටලුව බවට පත්වූයේ පුත්තලම් දිස්ත්‍රික්කය තුළ ස්ථාපිතව ඇති පැරණි පොත්ගල් සහ පුස්තකාල පොත් එකතුවල තැන්පත් ග්‍රන්ථවලින් සමාජ, දේශපාලනික, ආර්ථික සහ ආගමික ඉතිහාසය ගොඩනගා ගැනීමට ලැබෙන දායකත්වය කෙබඳු ද යන්න අනාවරණය කර ගැනීමයි. ඒ අනුව මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ බවට පත්වූයේ දිස්ත්‍රික්කය තුළ විසිර පවතින දුර්ලභ සහ අවශේෂ පුස්තකාල පොත් හඳුනාගැනීමත් අනාගත පර්යේෂකයන් සඳහා වර්තමානයේ පවතින පොත්ගල් සහ පුස්තකාල පොත් පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමට පහසු වාර්තාවක් සැපයීමත් සහ පුස්තකාල පොත්වලින් හෙළිවන ආගමික ඓතිහාසික තොරතුරු අධ්‍යයනය කිරීමයි. මින් පෙර මෙම මාතෘකාව පිළිබඳ පර්යේෂකයන්ගේ අවධානය දැඩිව යොමු වී නැති අතර ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් නාමාවලිය, කුල ක්‍රමයේ හැරවුම් බිම තනිවැල්ලේ රජ පුරවර, දොස්තර හාමුදුරුවන්ගේ කවි රාජ සන්දේශය සහ කුද්දෙටියාව විහාරයේ අතීත වතගොත යන කෘති කිහිපය අධ්‍යයන මාතෘකාවට යම් යම් තොරතුරු අනාවරණය කරයි. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ දී පුස්තකාල භාවිත කරමින් තොරතුරු අධ්‍යයනය කිරීම සිදුකළ අතර ඒ ඒ විහාරස්ථානවලට ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය කිරීම සිදුකොට සම්පත් දායකයින් සමඟ සාකච්ඡා පැවැත්වීමෙන් තොරතුරු රැස්කර ගැනීමට හැකියාව ලැබුණි. මෙම පර්යේෂණය සිදුකරගෙන යන අතරතුර අනාවරණය වූයේ නිසි සංරක්ෂණයක් සහ අවධානයක් නොමැති වීම නිසා බොහෝ ස්ථානවල පුස්තකාල පොත් මේ වන විටත් විනාශයට පත්ව ඇති බවයි. දැනට ඉතිරිව ඇති පුස්තකාල පොත්වලින් ප්‍රාදේශික සහ ලාංකේය ඉතිහාසය හැදෑරීම සඳහා සැලකිය යුතු තරමේ දායකත්වයක් ලැබෙන අතර රාජ්‍ය ආයතන හා සම්බන්ධව මෙම පුස්තකාල පොත් සංරක්ෂණය කිරීම සඳහා යෝග්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සිදුකළ යුතු බව මෙම අධ්‍යයනයේ යෝජනාවක් ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද : පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කය, පොත්ගල්, පුස්තකාල පොත්, ඉතිහාසය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා එන්. ඒ. විමලසේනගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

සිත්තම් ගල්ලෙන රජමහා විහාරස්ථානය පිළිබඳ ඓතිහාසික පර්යේෂණයක්

ඩබ්.බී.ඩී. මදුෂානි

ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19sp972@arts.pdn.ac.lk

ඓතිහාසික හා පුරාවිද්‍යාත්මක සුවිශේෂීත්වයන්ගෙන් යුත් සිත්තම් ගල්ලෙන රජමහා විහාරස්ථානය පිළිබඳ මෙම පර්යේෂණය තුළදී අවධානය යොමු කරනු ලැබීය. ඒ අනුව සිත්තම් ගල්ලෙන ඓතිහාසික රජමහා විහාරය ප්‍රාදේශීය විහාරස්ථානයක් ලෙස සිදුකළ සමාජ හා සංස්කෘතික බලපෑම කවරේද යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව වන අතර සිත්තම් ගල්ලෙන රජමහා විහාරයේ ඓතිහාසික භූගෝලීය, ආගමික පසුබිම හා ඒ අවට ග්‍රාමයේ ජනගහන පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම, වියැකෙමින් පවතින ඓතිහාසික තොරතුරු ආරක්ෂා කර ගැනීමට සමාජය දැනුවත් කිරීම, ප්‍රෞඪ ඉතිහාසයකට උරුමකම් කියන සිංහල බෞද්ධ පෙරහැර මංගල්‍ය ගැන සමාජය දැනුවත් කිරීම, පෞරාණික ස්ථාන පිළිබඳව සමාජය දැනුවත් කිරීම, විහාරය පිළිබඳ පර්යේෂණ කිරීමට අපේක්ෂා කරන නවක පර්යේෂකයන්ට යම් තරමකට සහයෝගයක් දැක්වීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණු වේ. එසේම මෙම පර්යේෂණය සාර්ථකව අවසන් කිරීම සඳහා මා විසින් ප්‍රාථමික හා ද්විතියික මූලාශ්‍රය අධ්‍යයනය සඳහා පුස්තකාල අධ්‍යයනය, අන්තර්ජාලය භාවිතා කිරීම ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය මගින් සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීම යන තොරතුරු අධ්‍යයනය කිරීම තුළින් සාර්ථකව පර්යේෂණය අවසන් කරනු ලැබීය. ඒ අනුව පළමු පරිච්ඡේදයෙන් හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ ඓතිහාසික හා භූගෝලීය වැදගත්කම පිළිබඳවත්, දෙවන පරිච්ඡේදය තුළින් විහාරස්ථානයේ පෞරාණික හා පුරාවිද්‍යාත්මක වැදගත්කම පිළිබඳවත්, තෙවන පරිච්ඡේදයෙන් සිත්තම් ගල්ලෙන විහාරස්ථානයේ සිතුවම් කලාකෘති පිළිබඳවත්, සිව්වන පරිච්ඡේදයෙන් සිත්තම් ගල්ලෙන විහාරය හා සමාජ දේශපාලන හා සංස්කෘතික වැදගත්කම පිළිබඳවත් අවධානය යොමු කරනු ලැබීය. සිත්තම් ගල්ලෙන රජමහා විහාරස්ථානය පිළිබඳ පරිච්ඡේදයන්හි අන්තර්ගත තොරතුරු පිරික්සීමේදී ප්‍රාදේශීය විහාරස්ථානයක් ලෙස පැවැති මෙම විහාරය වර්තමානය වන විට ක්‍රමිකව සංවර්ධනය වී ඇති බව පෙන්වා දිය හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ඓතිහාසික රම්මලේ කන්ද, සිත්තම් ගල්ලෙන, විහාරස්ථානය, ප්‍රදේශය, වරාපිටිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා රෝහිත දසනායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

**උඩරට රාජ්‍යයේ ස්ථාවරත්වය සඳහා දෝන කතිරිනාගේ
දේශපාලන දායකත්වය**

ආර්.එම්.එන්.එස්. රත්නායක
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19sp973@arts.pdn.ac.lk

ලාංකීය දේශපාලන ඉතිහාසය තුළ වරින්වර දේශපාලනයට සම්බන්ධ වූ කාන්තා චරිත කිහිපයක් අපට මුණගැසේ. මෙම චරිත අතරින් උඩරට රාජධානි සමයේදී අපට මුණගැසෙන දෝන කතිරිනා හෙවත් කුසුමාසන දේවිය වැදගත් ස්ථානයක ලා සැලකිය හැකිය. ඊට හේතුව ලෙස සඳහන් කළ හැක්කේ එක් පැත්තකින් රටේ විශාල ප්‍රදේශයක් පාලනය කළ පෘතුගීසිසිත්ට විරුද්ධව නැගී සිටිය හැකි රාජධානියක් ගොඩනැගීමෙහිලා ඇය අතින් සිදුවූ කාර්යභාරයයි. ඒ පිළිබඳව තොරතුරු වැඩිපුර දක්නට ලැබෙන්නේ ලංකාවේ ලේඛකයන් අතින් ලියවුණු මූලාශ්‍රයවලට වඩා විදේශීය මූලාශ්‍රයවලයි. දෝන කතිරිනාගේ බලපෑම උඩරට රාජ්‍යයේ ස්ථාවරත්වය කෙරෙහි කෙතරම් ප්‍රබල වේද? ළමා කාලය පිළිබඳ තොරතුරු හා ඇගේ ජීවිත කාලය තුළ වරින්වර පෘතුගීසින් සමඟ පැවැත් වූ සම්බන්ධතා පසු කාලයේදී උඩරට කෙරෙහි කළ බලපෑම පර්යේෂණ අරමුණ වේ. ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය උපයෝගී කරගනිමින් කරුණු ගොනු කිරීම, විශ්ලේෂණය කිරීම, නිගමනයකට එළඹීම. පළමු පරිච්ඡේදය මඟින් මහනුවර යුගය තෙක් ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන ඉතිහාස පිළිබඳ කරුණු ඉදිරිපත් කිරීම සහ මහනුවර යුගයේ දේශපාලන ඉතිහාසය සහ අධිරාජ්‍යවාදීන් අතර පැවති සම්බන්ධතාව පිළිබඳවත් දෙවැන්න යටතේ කරල්ලියද්දේ රජු හා දෝන කතිරිනා පිළිබඳවත් තෙවැන්න යටතේ පෘතුගීසින් වෙත දෝන කතිරිනා බාරදීම සහ මන්නාරමට රැගෙන යාම පිළිබඳවත් සිව්වැන්න මඟින් විමලධර්මසූරිය රජු හා උඩරට රාජ්‍යය යටතේ ගෝවට පලායෑම, නැවත පැමිණීම සහ උඩරට රාජ්‍යය ලබාගැනීම සහ දන්තවර රාජ්‍යය පිළිබඳවත් දෝන කතිරිනා හා විවාහ කරගැනීම සහ සිය රාජ්‍ය උරුමය තහවුරු කරගැනීම සම්බන්ධවත් පස්වැන්න මඟින් දෝන කතිරිනාගේ හා විමලධර්මසූරිය රජුගේ දරුවන් පිළිබඳවත් සෙතරත් රජු සහ විවාහවීම පිළිබඳවත් දෝන කතිරිනාගේ අවසානය පිළිබඳවත් කරුණු අන්තර්ගත කිරීමට නියමිතය. ශ්‍රී ලාංකීය දේශපාලන ඉතිහාසයේ අපට මුණගැසෙන කාන්තා චරිත සියල්ලම පාහේ ඇත්තේ බේදජනක පුවතකි. මෙම කුසුමාසන දේවිය හෙවත් දෝන කතිරිනාගේ කතාවද එවැන්නකි. කුඩා කළ සිට දෙමව්පියන් අහිමිව නුහුරු නුපුරුදු පරිසරයකට අනුගත වෙමින් හැදී වැඩී වයස අවුරුදු 35 වැනි කුඩා කාලයකින් තමන්ගේම දරුවන් සත් දෙනෙක් සඳහා රාජත්වය තහවුරු කරගැනීමට අවස්ථාව උදා කරදුන් ශ්‍රේෂ්ඨ කාන්තා චරිතයක් බව මෙම පර්යේෂණ මඟින් නිගමනය වේ.

ප්‍රමුඛ පද: දෝන කතිරිනා, උඩරට රාජ්‍යය, රජතුමා, දේශපාලනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා රෝහිත දසනායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

පොළොන්නරු රාජධානියේ ශිලා ලේඛන මගින් හෙළිවන ඓතිහාසික තොරතුරු (දේශපාලන, ආර්ථික, සමාජ, සංස්කෘතික තොරතුරු (තෝරාගත් ශිලා ලේඛන කිහිපයක් ඇසුරෙන්)

W.G. සුභෝධා ශ්‍රීමාලි සිරිවර්ධන
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ශ්‍රී ලංකාවේ ඉතිහාසය හැදෑරිය හැකි, සාහිත්‍යය හා පුරාවිද්‍යා මූලාශ්‍රය යන මූලාශ්‍රයෝ දෙවන අතරින් අභිලේඛන, කාසි, නටබුන් යන මේවා පුරාවිද්‍යා මූලාශ්‍රය ගණයෙහිලා සැලකේ. මේ අතරින් ශිලාමය පෘෂ්ඨයක් මතුවීමට ලියූ ලේඛන, ශිලා ලේඛන යනුවෙන් අර්ථ දැක්විය හැකිය. මෙකී ශිලා ලේඛන ක්‍රි.පූ. තෙවන සියවසේ පටන් ක්‍රි.ව. 1215 පමණ වන තෙක් බහුල වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ රචනා වී තිබේ. පොළොන්නරු රාජධානියේ ඓතිහාසික තොරතුරු (දේශපාලන, ආර්ථික, සමාජ, සංස්කෘතික) ශිලා ලේඛන තුළින් අධ්‍යයනය කිරීම, ශ්‍රී ලංකාව ලක්වැසියන් සහ බුද්ධ ශාසනය යන සියල්ල ඒකාබද්ධව පැවති අන්දම විශ්ලේෂණය කිරීම, විදේශිකයන් තුළ ලංකාද්වීපය කෙරේ පැවති දේශවාත්සල්‍ය පහදා දෙමින් ස්වදේශිකයන් තුළ ද එය උද්දීපනය කිරීම, වත්මන් ප්‍රජාව වෙත මෙම තොරතුරු සම්ප්‍රේෂණය කොට මෙරට අනාගතය ගොඩනගනු පිණිස දිරිදීම, දෘශ්‍යාබාධිත ප්‍රජාව ශිලා ලේඛන අධ්‍යයනය කෙරෙහි යොමු කිරීමට උත්සහ දැරීම, (කථන පුස්තකයක් හෝ බේල් ග්‍රන්ථයක් ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමෙන්) ආදිය මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණු වී තිබේ. සාහිත්‍යය හා පුරාවිද්‍යා මූලාශ්‍රය පරිශීලනය කිරීම තුළින් දත්ත එක්රැස් කිරීම, ක්ෂේත්‍ර වාරිකාවන්හි නිරතවීම මගින් තොරතුරු ගවේෂණය කිරීම, ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රවීණයන් සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවත්වීම, ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය භාවිත කිරීම යන මේවා මෙම පර්යේෂණය සඳහා උපයුක්ත කොටගත් පර්යේෂණ ක්‍රමවේද ලෙස දැක්විය හැකිය. ක්‍රි.පූ. 3 වන සියවසේ සිදු වූ මහින්දාගමනයේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් බ්‍රාහ්මී අක්ෂර මාලාව මෙරටට දායාද විය. ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරුමැද පළාතට අයත් අනුරාධපුරය සහ පොළොන්නරුව යන දිස්ත්‍රික්කයන්හි ශිලා ලේඛන බහුල වශයෙන් දක්නට ලැබේ. පොළොන්නරුවෙහි රජකම් කළ ශ්‍රේෂ්ඨ පාලකයින් ලෙස සැලකෙන, පළමුවන විජයබාහු, පළමුවන පරාක්‍රමබාහු සහ නිශ්ශංකමල්ල යන රජවරුන් විසින් ශිලා ලේඛන බොහෝ සංඛ්‍යාවක් රචනා කර තිබේ. එම ශිලා ලේඛන තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ එකල පැවති දේශපාලන, ආර්ථික, සමාජ, සංස්කෘතික යන ක්ෂේත්‍රයන් පිළිබඳ තොරතුරු අධ්‍යයනය කළ හැකිය. පොළොන්නරු දිස්ත්‍රික්කයට අයත් ගල් විහාර පූජාභූමිය, දිඹුලාගල ප්‍රදේශය, මැදිරිගිරිය වටදාගෙය ආදී ස්ථානවලින් අද දක්වා ශිලා ලේඛන සොයාගෙන තිබේ. පුලතිසිපුරවරයට අයත් ශිලා ලේඛන පිළිබඳ මේ වන විට නව පර්යේෂණ ගණනාවක් සිදු වී තිබේ. මෙම පර්යේෂණය තුළින් පොළොන්නරු රාජධානියේ අතීතයේ ක්‍රියාත්මක වූ ආර්ථික රටාව, දේශපාලන පසුබිම, සමාජ වාතාවරණය සහ සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍රය යන සියල්ල පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් තොරතුරු සාකච්ඡා කර තිබේ.

ප්‍රමුඛ පද: රජු, පොළොන්නරුව රාජධානිය, පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කය, ශිලා ලේඛන, ඉතිහාසය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සහන් මහේෂ්ගෙන් ලැබුණු උපදේශකත්වය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

බෝගොඩ රජමහා විහාරය පිළිබඳව ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්

ජේ. ජී. සී. ජී. විජේරත්න

ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය

උඟ්ව පළාතේ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇති බෝගොඩ රජමහා විහාරය ක්‍රි.ව. පළමු වන සහස්‍රකයේ බලයේ සහ සංස්කෘතියේ මධ්‍යස්ථානය වූ අනුරාධපුර යුගයේ සහ පසුව මහනුවර යුගයේ බලපෑමට ලක් වී ඇති බව හඳුනාගත හැකි විය. එසේම විහාරයේ ඓතිහාසික වැදගත්කම උද්දීපනය වන්නේ 16 වන සියවසට අයත් යැයි සැලකෙන දැව භාවිතයෙන් පමණක් ඉදිකළ බෝගොඩ ලී පාලම නිසාය. ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ දත්ත රැස් කිරීම සඳහා අදාළ කාල පරිච්ඡේදයට අයත් ප්‍රාථමික සහ ද්විතීයික මූලාශ්‍රයන් යොදා ගනිමින් බෝගොඩ රජමහා විහාරයේ භූගෝලීය පිහිටීම, විහාරයේ ඓතිහාසික පසුබිම, වාස්තු විද්‍යාත්මක සහ කලාත්මක වශයෙන් විහාරයේ වැදගත්කම අධ්‍යනය කිරීම සඳහා තේමාත්විත විශ්ලේෂණ ක්‍රමය භාවිතා කරමින් පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. බෝගොඩ රජමහා විහාරයේ ආරම්භය සහ විකාශනය පිළිබඳවත් සාම්ප්‍රදායික ශිල්ප ක්‍රම භාවිතයෙන් ඉදි කරන ලද ලී පාලමේ ඉදිකිරීම් තාක්ෂණය පිළිබඳවත් විමසා බැලීම පර්යේෂණයේ අරමුණ විය. ඒ අනුව බෝගොඩ රජමහා විහාරයේ මූලාරම්භය ගැඹුරින් මුල් බැස ඇත්තේ අනුරාධපුර යුගයේ වන අතර පසුව දඹදෙනි සහ මහනුවර යුගවලදී ආසන්න වශයෙන් 16 වන සියවසේ සිට 19 වන සියවසේ මුල් භාගය දක්වා සැලකිය යුතු ප්‍රසාරණයක් සහ කලාත්මක දියුණුවක් ලබා ඇති බව හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. බෝගොඩ ලී පාලම සහ ලෙන් විහාරය සාම්ප්‍රදායික ශ්‍රී ලාංකික වඩු කර්මාන්තයේ සහ දේශීය ඉංජිනේරු තාක්ෂණයේ හොඳම උදාහරණවලින් එකක් බවද හඳුනා ගැනීමට හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද : භූගෝලීය පිහිටීම, අනුරාධපුර යුගය, ලී පාලම, ලෙන් විහාරය, රජමහා විහාර

මෙම පර්යේෂණය සඳහා රෝගිත දසනායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ නිධන් සංකල්පය හා නිධන් තාක්ෂණය පිළිබඳ
ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්**

ආර්.එස්.එස්. ආරියරත්න
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19177@arts.pdn.ac.lk

මෙරට පුර්වගාමී ජනී ජනයාගේ ක්‍රියාකාරකම් මෙන් ම තම අනන්‍යතාව සුරැකීමට ඔවුන් දරන ලද වෙහෙස පුරාවිද්‍යාත්මක හා සාහිත්‍යයීය මූලාශ්‍රයන්හි අන්තර්ගත අතර මහනුවර යුගයේ ලියවුණු මන්දාරම්පුර පුවත කවි පොතේ හඟුරන්කෙත ගලඋඩකන්දේ යොදුනක් දිගැති ගුහාවක නිධානයක් තැන්පත් කර ඇති බව දැක්වේ. කුරුණෑගල විස්තරය නම් පැරණි සාහිත්‍ය කෘතියේ ද ඇතුළත නිධන් කොට ඇති මහාර්ඝ වස්තුවක් ගැන සඳහන්ය. පොදු ජන විශ්වාසය තුළ ගැබ් ව පවතින නිදන් සංකල්පය යනු කුමක්ද? එහි ස්වරූපය කෙබඳු ද? එය පිහිටා ඇත්තේ කොහිද? එය ලබාගන්නේ කෙසේ ද? එහි ගැබ් ව තිබෙන තාක්ෂණය කුමක් ද? මෙකී සංඥාගත හැඳිනීම් උභකෝකෝටිකය තුළ සිර වී සිටිනා නූතන ප්‍රජාව ඒ මත ලුහුබැඳීම වර්තමානය වන විට සුලබ දසුනකි. නිධන් සංකල්ප පිළිබඳ පවත්නා යථා ස්වරූපය මෙන් ම ඒ හා බද්ධ වූ තාක්ෂණය අධ්‍යයනය කොට මෙකී සංකල්පය පිළිබඳ පොදු ජන මතය තුළ පවත්නා ප්‍රශ්න නිරාකරණය කිරීම හා පුරාවස්තු හා පුරාවිද්‍යා උරුම සංරක්ෂණය කාලීන අවශ්‍යතාවකි. ප්‍රස්තුත විෂය සඳහා ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රයන්හි තොරතුරු විරල බැවින් ක්ෂේත්‍ර මගින් තොරතුරු ලබා ගැනීම හා අදාළ තොරතුරු මිනුම්ගත කිරීම, දළ සටහන් ඇඳීම හා වායරූප ගත කිරීම මෙන් ම ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රවීණයන් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත්වා අවශ්‍ය දත්ත ලබා ගැනීමෙන් පසු විශ්ලේෂණය සිදු කෙරිණ. මහනුවර යුගයේ අග භාගයේදී පමණ රාමද්‍රාසි සෘෂි හා ශ්‍රී කාල පාෂී යන බ්‍රාහ්මණයන් විසින් රචිත “නිදන් වදුල” නම් පුස්තකය ලියැවිලි වල ඓතිහාසික අගය පරීක්ෂා කොට වර්තමානය වන විට වංචනිකයින්ගේ හුදු ජාවාරමක් බවට පත් ව ඇති නිදන් තාක්ෂණයෙහි කැපී පෙනෙන අංග වන නිදන් සලකුණු පිහිටුවීම, ව්‍යාජ නිදන් ලකුණු හෙවත් මරංචි ලකුණු පිහිටුවීම, නිදන් සලකුණකට අනුව නිදන් වස්තූන් තැන්පත් කිරීමේ දී අනුගමණය කළ මිනුම් ක්‍රම හා නිදන් කර ඇති විවිධ වස්තූන් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කෙරිණ. තව ද නිධන් සංකල්පය නිසාවෙන් වර්තමානයේ තුළ දැඩි තර්ජනයකට මුහුණ දී ඇති මෙරට පුරාවිද්‍යා උරුම හා පුරා වස්තූන්ගේ විනාශය සඳහා ගත යුතු ක්‍රියාමාර්ග මෙන් ම ඒ හා සම්බන්ධ නෛතික ව්‍යුහය ද සාකච්ඡා කෙරිණ. මෙරට පොදු ජනයා තුළ නිදන් සංකල්පය පිළිබඳ පවත්නා මිත්‍යා විශ්වාස නැති කිරීම මෙන් ම නිධන් කර ඇති සම්පත් ඇත්නම් මෙරට සංවර්ධනය සඳහා යොදා ගැනීමට මග පෑදීම කාලීන අවශ්‍යතාවකි.

ප්‍රමුඛ පද : මරංචි ලකුණ, නිදන් වදුල, නිදන් සලකුණු, නිදන් තාක්ෂණය, පුරාවස්තු

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සහන් මහේෂ්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ධීවර ප්‍රජාවගේ අභිචාර විධි සහ භාවිතයන් පිළිබඳව
ඓතිහාසික විමර්ශනයක්
(ගන්දර සහ කුඩාවැල්ල ධීවර ගම්මාන ආශ්‍රයෙන්)**

එස්.කේ. මධුනි දිලංකා
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ශාස්ත්‍ර පීඨය, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19129@arts.pdn.ac.lk

සොබාදහමට ගරු කිරීම, සම්පත් බෙදාගැනීම සහ ප්‍රජාවන් අතර ඇති අන්තර් බැඳීම් මගින් ලංකාවේ සම්ප්‍රදායික ධීවර ක්‍රමවේදයන් සඳහා මඟ පෙන්වන පැරණි මූලයන් හඳුනා ගැනීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික පරමාර්ථය විය. ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ දත්ත රැස් කිරීමෙන් සහ විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් ගන්දර සහ කුඩාවැල්ල ධීවර ප්‍රජාවගේ අභිචාර විධි සහ භාවිතයන් පිළිබඳව විශ්ලේෂණය කිරීම මෙහිදී සිදුකරනු ලැබේ. නූතන ධීවර ප්‍රජාව සම්ප්‍රදායික ආචාරධර්ම අනුගමනය කරනු ලබන්නේද යන පර්යේෂණ ගැටලුව දෙසට අවධානය යොමු කරමින් මෙකී ධීවර ප්‍රජාවගේ සමාජීය පසුබිම සහ ආර්ථික පසුබිම පිළිබඳවත් ධීවර අභිචාර විධීන් සහ ධීවර භාවිතයන් සඳහා යොදාගනු ලබන විවිධ වූ ආම්පන්න සහ ක්‍රමෝපායන් මෙන්ම එයට බලපාන්නා වූ විවිධ අභියෝග පිළිබඳවත් ගවේෂණය කිරීම සිදු කරයි. ගන්දර සහ කුඩාවැල්ල ධීවර ප්‍රජාව විසින් විවිධ වූ කෙම් ක්‍රම, සිරිත්-විරිත්, ඇදහිලි විශ්වාස හා පෙරනිමිති පිළිබඳව විශ්වාස කරනු ලබන ආකාරය සහ එකී අභිචාර විධීන්ගේ ගවේෂණාත්මක විශ්ලේශනයක් මෙම නව පර්යේෂණය මගින් සිදු කරනු ලැබේ. මෙම ප්‍රදේශයන්හි ජීවත් වන ධීවර ප්‍රජාව කරාව කුල සම්ප්‍රදාය නියෝජනය කරමින් ඔවුන්ටම ආවේණික වූ සමාජ වටපිටාවක් සහ ඔවුන්ගේ ජීවිකාවට සමානව ආර්ථික තත්ත්වයක් පවත්වා ගෙන යන්නේදැයි විමර්ශනය කෙරේ. මොවුන් විසින් සිය ආගම දහමට අනුකූලව විවිධ වූ හරපද්ධතීන් පවත්වා ගෙන යන්නේදැයි විමර්ශනය කරමින් ගන්දර සහ කුඩාවැල්ල ගම්මාන තුළ මෙකී හරපද්ධතීන්හි සමානතාත් සහ විෂමතාත් හඳුනාගැනීමට උත්සාහ කරයි. මෙලෙස ඔවුන්ටම ආවේණික සම්ප්‍රදායක් පරම්පරාගතව පැවත එනු ලබයි ඇත අතීතයේ ධීවර ප්‍රජාව තුළ පැවති ආචාරධර්ම සහ ශිල්පීය ක්‍රමයන් නූතනය වන විට නවීකරණය වී ඇති බවක් මෙම පර්යේෂණය මගින් අනාවරණය වෙයි.

ප්‍රමුඛ පද: අභිචාර විධි, ධීවර ක්‍රමවේදයන්, මත්ස්‍ය කර්මාන්තය, ධීවර ප්‍රජාව

මෙම පර්යේෂණය සඳහා රමණි හෙට්ටිආරච්චිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ශ්‍රී ලංකාවේ නිදහස් ව්‍යාපාරයට ඉන්දීය නිදහස් සටනේ බලපෑම

ජී.ඒ.යූ. දිසානායක

ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ශාස්ත්‍ර පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ශ්‍රී ලංකාව ඉන්දියාවට ආසන්න පිහිටි රාජ්‍යයක් වීම හේතුවෙන්, එරටේ දේශපාලන ක්‍රියාදාමයන් ශ්‍රී ලාංකීය දේශපාලනයට බලපෑම් කරනු ලැබූ ආකාරයක් අතීතයේ සිටම දැකගත හැකිය. යටත්විජිත අවධියේදී ද මෙම තත්ත්වය දැකගත හැකි අතර, මෙම පරීක්ෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ පැවැත් වූ නිදහස් ව්‍යාපාරය සඳහා ඉන්දීය නිදහස් සටනෙන් බලපෑමක් එල්ල වූවාද යන්න විමර්ශනය කිරීම වේ. ඒ අනුව ඓතිහාසික පරීක්ෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර හා ද්විතීක මූලාශ්‍ර භාවිතා කරමින් යටත්විජිත අවධිය සමයේ දී ශ්‍රී ලංකාව සහ ඉන්දියාව පිළිබඳව දත්ත එක් රැස් කරමින් එම දත්ත විමර්ශනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ නිදහස් ව්‍යාපාරයේ ආරම්භය සහ එහි මුහුණුවර, ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික සංගමයේ ආරම්භය සහ ක්‍රියාකාරීත්වය, ඉන්දීය නිදහස් සටන, ඉන්දීය නිදහස් සටනෙහි සංවිධානාත්මක බලපෑම යනාදී ලෙසට මෙහි දී පරිච්ඡේදකරණය සිදු කරන ලදී. ඉහත කරුණු ඔස්සේ දත්ත විශ්ලේෂණය තුළින් ගම්‍යමාන වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ නිදහස් ව්‍යාපාරය ඉන්දීය නිදහස් ව්‍යාපාරයට වඩා ගතික වූ අරමුණු ඔස්සේ මෙරටට ආවේණික ආකාරයට ශ්‍රී ලංකාව තුළ ව්‍යාප්ත වූ බවත්, ඉන්දීය නිදහස් සටනෙන් හිමි වූ ඇතැම් සටන්කාමී ක්‍රම උපායන් හා ප්‍රතිපත්තින්වල ආභාෂයන් දේශීය නායකයන් සඳහා යම් කිසි උත්තේජනයක් ලබා දී ඇත. එමෙන්ම ඉන්දීය දේශපාලන නායකයන් ශ්‍රී ලංකාවේ නිදහස් ව්‍යාපාරයෙහි ඇතැම් ගැටලුකාරී අවස්ථාවන් සඳහා ඔවුන්ගේ වැඩි බලපෑමක් ලබාදී ඇත. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ නිදහස් ව්‍යාපාරයට ඉන්දීය නිදහස් සටනින් සෘජු බලපෑමක් සිදුවී ඇති ආකාරයක් දැකගත නොහැකි අතර ඔවුන්ගේ අදහස් හා දේශපාලන තීරණයන්ගේ යම් බලපෑමක් සිදු වී තිබේ.

ප්‍රමුඛ පද: දේශපාලනය, යටත්විජිත අවධිය, නිදහස් සටන, නිදහස් ව්‍යාපාරය, උත්තේජනය, බලපෑම, අදහස්

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ශ්‍රියානි ගුණරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

1948 දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ අලි ඇතුන්ගේ භාවිතය පිළිබඳ ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්

එම්.ඒ. දිව්‍යාංගනි

ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය

පුරාණ කාලයේ සිට 1948 දක්වා එනම් රටේ නිදහස ලැබූ වසර දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ අලි ඇතුන්ගේ බහුච්ඡා භූමිකාව ගවේෂණය කරයි. Elephas Maximus යන සත්ත්ව විද්‍යාත්මක නාමයෙන් හඳුන්වන අලියා නැතහොත් හස්තියා සිව්පා සතුන් අතර සුවිශේෂී ස්ථානයක් හිමිකර ගනී. ශ්‍රී ලංකාවේ මෙන්ම ලෝකයේදී අලි ඇතුන් ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ සිට දේශපාලන, ආර්ථික, සමාජීය, සංස්කෘතික හා ආගමික වශයෙන් වැදගත් වූ බවට සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර මෙන්ම පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රද සාක්ෂි දරයි. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ 1948 දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ අලි ඇතුන් වාණිජ භාණ්ඩයක් සහ සංස්කෘතික වටිනාකමක් ඇති සත්ත්වයෙකු ලෙස සිදු කළ කාර්යභාරය කෙසේවී ද යන්න පිළිබඳ විමර්ශනයක යෙදීමයි. ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය යොදා ගන්නා ලදී. මෙම පර්යේෂණය සියවස් ගණනාවක් පුරා අලි-මිනිස් සබඳතාවල පරිණාමය සොයා ගන්නා අතර රාජකීය හා ආගමික සංකේතවාදයේ සිට යුද්ධ, ප්‍රවාහනය, ඉදිකිරීම් සහ උත්සව කටයුතුවලදී අලි ඇතුන්ගේ ප්‍රායෝගික භූමිකාවන් දක්වා ඇත. පූර්ව යටත් විජිත ශ්‍රී ලාංකික සමාජයේ අලි ඇතුන් කේන්ද්‍රීය ස්ථානයක් හිමි කර ගත් අතර, බෞද්ධ හා හින්දු සම්ප්‍රදායන් තුළ ගෞරවයට පාත්‍ර විය. රාජකීය වසම තුළ, අලි ඇතුන් බලයේ සහ කීර්තියේ සංකේත වූ අතර, විශේෂයෙන් අනුරාධපුර සහ පොළොන්නරුව කාලවලදී අධිකරණ උත්සව සහ යුද්ධ සඳහා භාවිත කරන ලදී. යටත් විජිත යුගයේදී එනම් 16 වන සියවසේ පෘතුගීසීන්ගෙන් ආරම්භ වී, පසුව ලන්දේසි සහ බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් අලි භාවිතය සැලකිය යුතු ලෙස වෙනස් විය. බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත පරිපාලනය අලි ඇතුන් වෙළඳ භාණ්ඩයක් බවට පත් කළ අතර, එය අලි අල්ලා ගැනීම සහ වෙළඳාම ඉහළ යාමට හේතු විය. යටත් විජිත දඩයම් කිරීම සහ වන විනාශය අලි ගහනය සහ සාම්ප්‍රදායික අලි කළමනාකරණ පද්ධති කෙරෙහි ඇති කරන බලපෑම විමර්ශනය කෙරේ. මෙම ඓතිහාසික විශ්ලේෂණය නිදහසින් පසු ශ්‍රී ලංකාවේ අලි සංරක්ෂණය සහ කළමනාකරණයේ වත්මන් අභියෝග තේරුම් ගැනීම සඳහා පදනමක් සපයයි. ශ්‍රී ලංකාවේ අලි ඇතුන්ගේ ඓතිහාසික භාවිතය පුළුල් දේශපාලන, සංස්කෘතික හා ආර්ථික වර්ධනයන් සමඟ ගැඹුරින් බැඳී ඇති බවත්, අලි ඇතුන් වටා ඇති සමකාලීන සංරක්ෂණය සහ සංස්කෘතික ආබ්‍යාන සන්දර්භගත කිරීම සඳහා මෙම උරුමය අවබෝධ කර ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය බවත් ය.

ප්‍රමුඛ පද; අලි ඇතුන්, සංස්කෘතිය, ආර්ථිකය, යටත්විජිත සන්දර්භය, දේශපාලනය

මෙම පර්යේෂණය සඳහා රෝහිත දසනායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**මාතලේ දිසාවෙන් හමුවන පූර්ව බ්‍රාහ්මීය ශිලාලේඛනවලින් හෙළිවන
සමාජ දේශපාලන තොරතුරු
(ක්‍රිස්තු පූර්ව තුන්වන සියවසේ සිට ක්‍රිස්තු පූර්ව පළමුවන සියවස දක්වා)**

ඊ.එම්.ජී.එස්.එස්. ඒකනායක
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19177@arts.pdn.ac.lk

පොත්වල ලියවී තිබෙන පමණින් කරුණු නිරීක්ෂණය නොකොට ඉතිහාසය පිළිගැනීම යුතු නොවේ. ඉතිහාසය ගොඩනගනු ලබන ඉතිහාසඥයන් හා පුරාවිද්‍යාඥයන් මූලාශ්‍ර පදනම් කොට ගෙන අතීත දත්ත විශ්ලේෂණය කරයි. ලංකා ඉතිහාසය හැදෑරීමේ දී ප්‍රධාන මූලාශ්‍රයක් ලෙස ශිලා ලේඛන හඳුනාගත හැකි අතර එහි දී පූර්ව බ්‍රාහ්මී ශිලා ලේඛන ඉතාමත් වැදගත් වේ. ඓතිහාසික ක්‍රමවේදය ඔස්සේ තොරතුරු අධ්‍යයනය කිරීම මගින් ශිලා ලේඛන බොහෝමයක හික්ෂුන්ට ලෙන් පූජා කිරීම පිළිබඳව සඳහන්වන බව ද එහි දී එම පූජාවන් සිදුකළ පිරිස්, නිලතල හෝ සමාජ තත්ත්වය ආදිය පිළිබඳ අවබෝධ කර ගත හැක. මෙහි දී මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ ශිලා ලේඛන පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමේ දී මෙම දිස්ත්‍රික්කයේ ඉතිහාසය ප්‍රාග් ඓතිහාසිකය යුගය දක්වා දිවයයි. සීගිරියට නුදුරු අලිගල හා පොතාන යන ස්ථානවල සිදු කළ කැණීම්වලින් ප්‍රාග් ඓතිහාසික මානව ඇටසැකිලි, ශිලා මෙවලම්, සත්ව අස්ථි ආදී අවශේෂ සොයාගෙන ඇත. ඒ ඔස්සේ තත්කාලීන ආගමික, ආර්ථික මෙන්ම දේශපාලන සහ සමාජීය තොරතුරු රැසක් අනාවරණය කර ගත හැක. ඒ අනුව, ප්‍රධාන රාජධානිවලින් බැහැරව මෙම කලාපයේ පැවති පාලන ව්‍යුහයන් පිළිබඳව ද අධ්‍යයනය කරයි. කඩඉම් පොත් විමර්ශනය, ගඩලාදෙනි පර්වත ශිලා ලේඛනය මහනුවර නාට්‍ය දේවාල ඇතුළු මූලාශ්‍ර රාශියකම විවිධ වූ නාමයන්ගෙන් මෙම මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය හඳුන්වා ඇත. මෙහි දී ශ්‍රී ලංකාවේ පූර්ව බ්‍රාහ්මී ශිලා ලේඛනවල පසුබිම ගත් විට ඒ පිළිබඳව අක්ෂර කලාවේ ආරම්භය හා විකාශය මෙන් ම ශිලා ලේඛන පිළිබඳ මෙතෙක් සිදු කර ඇති අධ්‍යයනයන් සහ එම ශිලා ලේඛනවල ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් සිදු සිදු කරයි. මේ ඔස්සේ ප්‍රාදේශීය පාලකයන්, විවිධ සමාජ තත්ත්ව, ජන ව්‍යුහයන්, ග්‍රාම නාම පිළිබඳ සාකච්ඡා කරනු ලබයි. මෙහි දී ඓතිහාසික මූලාශ්‍රය වශයෙන් වර්තමානයේ බ්‍රාහ්මී ශිලා ලේඛනවල පවතින වැදගත්කම පිළිබඳ අධ්‍යයනය කරනු ලැබේ. විනාශයට යමින් පවතින මෙම ශිලා ලේඛන මතු අනාගතයට උරුමයන් ලෙස ඒ ආකාරයෙන්ම දායාද කිරීම මෙරට කාලීන අවශ්‍යතාවකි.

ප්‍රමුඛ පද: මාතලේ දිසාව, පූර්ව බ්‍රාහ්මී ශිලා ලේඛන, බ්‍රාහ්මී අක්ෂර, ලෙන්, සමාජ-දේශපාලන තොරතුරු

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සහන් මහේෂ්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

දෝව රජමහා විහාරය පිළිබඳ ඓතිහාසික විමර්ශනයක්

ඩබ්ලිව්. එම්. අයි. එස්. ප්‍රනාන්දු
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19197@arts.pdn.ac.lk

උඟව පළාතේ, බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයට අයත් බණ්ඩාරවෙල නගරය ආසන්නයේ පිහිටා ඇති දෝව රජමහා විහාරය, වළගම්බා රාජ්‍ය සමය දක්වා දිවෙන දීර්ඝ ඉතිහාසයකට උරුමකම් කියන පුරාණ ලෙන් විහාරස්ථානයකි. ගලින් නෙළන ලද දැවැන්ත බුද්ධ ප්‍රතිමාව සහ යුග කිහිපයකට අයත් ලෙන් සිතුවම් හේතුවෙන් මෙම විහාරස්ථානය සුවිශේෂී කලාත්මක සහ ඓතිහාසික වටිනාකමකින් යුක්ත වන අතර, එය බෞද්ධ කලාව ගවේෂණය කරන්නන් හට අතිශය වැදගත් උරුමයක් ලෙස පවතී. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික ගැටලුව වනුයේ, ශ්‍රී ලංකා ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීමේදී දෝව රජමහා විහාරයෙන් කෙබඳු වැදගත්කමක් ලැබේ ද, යන්න පුළුල් ලෙස විමර්ශනය කිරීම යි. මෙහි ප්‍රධාන අරමුණු ලෙස, විහාරස්ථානයේ සමස්ත ඓතිහාසික වටිනාකම අධ්‍යයනය කිරීම, විවිධ යුගයන් නියෝජනය කරන සිතුවම්, කැටයම්, මූර්ති හා ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පය විමසා බැලීම සහ දෝව පෙරහැර විශ්ලේෂණය කරමින් එය ජනතාවගේ ආගමික ආකල්ප හා සංස්කෘතිකාංග කෙරෙහි දක්වන දායකත්වය හඳුනාගැනීම දැක්විය හැකිය. මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ලෙස ක්ෂේත්‍ර නිරීක්ෂණ, සම්මුඛ සාකච්ඡා, ඡායාරූපකරණය සහ ජනමත විමසීම් ද, ද්විතීයික මූලාශ්‍රය ලෙස පුරාවිද්‍යාත්මක හා ලිඛිත මූලාශ්‍රය ද ඇතුළත් ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කෙරේ. මෙමගින් විහාරයේ ආරම්භක පසුබිම, විහාර නාමය, ජනප්‍රවාද, විහාරාධිපති පරම්පරාව මෙන්ම එහි වාස්තු විද්‍යාත්මක අංග වන ශෛලමය බුදු පිළිමය, ස්තූපය, බෝධිය, ලෙන් විහාර, දේවාල සහ ඉපැරණි උමං මාර්ගය වැනි සියලු පැතිකඩයන් සවිස්තරාත්මකව ආවරණය කරනු ඇත. තවද, දෝව පෙරහැරේ ආරම්භය, එහි අංග සහ ආගමික වටිනාකම තුළින් හෙළිවන සමාජ-සංස්කෘතික තොරතුරු ගැඹුරින් විශ්ලේෂණය කිරීම සහ විහාරස්ථානයේ වර්තමාන භායන තත්ත්වයන් හා සිදුකර ඇති සංරක්ෂණ කාර්යයන් පිළිබඳව ද අවධානය යොමු කෙරේ. පෙර පැවති අධ්‍යයනයන් බොහෝමයක් තනි තනි අංශ කෙරෙහි පමණක් අවධානය යොමු කර ඇති බැවින්, මෙම පර්යේෂණය මගින් එම සියලු අංශ ඒකාබද්ධ කරමින් පුළුල් ස්වාධීන අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීමේ වැදගත්කම ඉටු වේ. අවසාන වශයෙන්, මෙම අධ්‍යයනය මගින් දෝව රජමහා විහාරය යනු හුදෙක් කලාත්මක වටිනාකම්වලින් සමන්විත ස්ථානයක් පමණක් නොව, පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ, විශේෂයෙන් ම උඟව පළාතේ, සමාජ, දේශපාලන, ආගමික සහ සංස්කෘතික ඉතිහාසය පිළිබඳ පුළුල් අවබෝධයක් ලබාගත හැකි අතිශය වැදගත්, ජීවමාන ඓතිහාසික මූලාශ්‍රයක් බවට තහවුරු කරයි.

ප්‍රමුඛ පද: දෝව රජමහා විහාරය, උඟව ඉතිහාසය, ලෙන් විහාර, බෞද්ධ කලාව, වළගම්බා යුගය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා රෝහිත දසනායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පූර්ව යටත් විජිත යුගයේ ශ්‍රී ලාංකේය කාන්තාවගේ
ආගමික හා සංස්කෘතික කාර්යභාරය**

එම්. ජී. එස්. පී. ගමගේ
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19205@arts.pdn.ac.lk

මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ පූර්ව යටත්විජිත යුගයේ ශ්‍රී ලාංකේය කාන්තාවන්ගේ ආගමික හා සංස්කෘතික කාර්යභාරය පිළිබඳ පුළුල් විමර්ශනයක් සිදු කිරීමයි. මෙහි කාන්තාවන්ගේ විවිධ භූමිකාවන්ට අදාළව ආගමික හා සංස්කෘතික කාර්යභාරය පිළිබඳව විමර්ශනයට ලක් කරන ලද අතර, අනෙකුත් ක්ෂේත්‍රවලට සාපේක්ෂව ආගමික හා සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍රය තුළ කාන්තා දායකත්වය විශ්ලේෂණයට ලක් කර තිබේ. පර්යේෂණයට අදාළ කරුණු ප්‍රාථමික සහ ද්විතීයික මූලාශ්‍ර මගින් රැස් කළ අතර, තෝරාගත් කාල පරිච්ඡේදය තුළ හිඤ්ඤාත් වහන්සේලා, දේවදාසීන්, ප්‍රභූ කාන්තාවන් සහ සාමාන්‍ය සමාජ ස්ථරයේ කාන්තාවන්ගේ ආගමික හා සංස්කෘතික කාර්යභාරය අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා තේමාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමය භාවිතා කරමින් පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. මහාවංසය, දීපවංසය සහ පූජාවලිය වැනි මූලාශ්‍රය ඊට උදාහරණ සපයනු ලබන අතර, පූර්ව යටත් විජිත ශ්‍රී ලංකාවේ කාන්තාවන්ගේ ආගමික හා සංස්කෘතික භූමිකාවන්හි ස්වරූපය කෙබඳු වීද යන්න සාකච්ඡා කිරීම කෙරෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව කේන්ද්‍රගත විය. පූර්ව යටත් විජිත යුගයේ ආගමික හා සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍රය තුළ කාන්තාවන් වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළ බව සහ එකල සමාජය තුළ වෙනත් ක්ෂේත්‍රවලට, විශේෂයෙන් දේශපාලනික සහ ආර්ථික ක්ෂේත්‍රවලට සාපේක්ෂව ආගමික හා සංස්කෘතික භූමිකාව තුළ කාන්තාවන් හොඳින් කැපී පෙනුණ බවක් හඳුනාගත හැකිය. පුරුෂ මූලික සමාජයක් වුවද, කාන්තාවන්ට ආගමික හා සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍ර සම්බන්ධයෙන් සැලකිය යුතු නිදහසක් හිමිවිය. අවසාන වශයෙන් මෙම පර්යේෂණය මගින් පූර්ව යටත් විජිත යුගයේ ශ්‍රී ලාංකේය කාන්තාවන් ආගමික හා සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍රයන් තුළ සිදු කරන ලද කාර්යභාරය මගින් එම අංශයන්හි සංවර්ධනය පැහැදිලිව හඳුනාගත හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද: පූර්ව යටත් විජිත යුගය, කාන්තාවන්ගේ කාර්යභාරය, ආගමික හා සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍රය, සමකාලීන සමාජය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ඒ. එම්. එම්. වන්දිකාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පුරාතන ශ්‍රී ලංකාවේ වාරි තාක්ෂණය ආශ්‍රිත ස්වදේශිකයන්ගේ දැනුම
(කලා වැව ඇසුරින්)**

එච්.එම්. ඩිලාන් සඳරුවන් හේරත්
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ඉතිහාසයේ පුරා ශිෂ්ටාචාරවල වර්ධනයට හා තිරසාරභාවයට ජල කළමනාකරණය සහ කෘෂිකර්මාන්තය අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් බවට පත් විය. පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ වියළි කලාපීය ප්‍රදේශවලට වසරේ එක් කාලයක දී පමණක් ප්‍රමාණවත් වර්ෂාපතනයක් ලැබුණු හෙයින් ජලය ගබඩා කිරීම හා බෙදා හැරීම සඳහා නව්‍ය විසදුම් අවශ්‍ය විය. මෙම අභියෝගය වැඩි, ඇළ මාර්ග, සොරොච් ඇතුළු වාරි පද්ධති ජාලයක් සංවර්ධනය කිරීමට හේතු වූ අතර එමගින් මෙම කලාප සාරවත් කෘෂිකාර්මික ඉඩම් බවට පරිවර්තනය විය. නූතන ගෝලීයකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ වාරි තාක්ෂණය හා කෘෂිකර්මාන්තයට අදාළ දේශීය තාක්ෂණික දැනුම අභාවයට යමින් පවතින නිසා එම දැනුම ආරක්ෂා කරමින් ඉදිරි පරපුරට දායාද කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වේ. මෙහි දී ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය පරිශීලනය කිරීම සහ ක්ෂේත්‍ර වාරිකාවෙහි නිරත වෙමින් තොරතුරු ලබා ගැනීම සහ ක්ෂේත්‍රයේ විශේෂඥයන් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීම ආදිය ඔස්සේ මෙම අධ්‍යයනය සිදු කෙරිණ. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ දී දේශීය කෘෂිකාර්මික හා වාරි තාක්ෂණික දැනුම, කලා වැවේ වාරි තාක්ෂණය සහ එය කෘෂිකර්මාන්තය සමග බද්ධ වූ ආකාරය, කාලයත් සමග සාම්ප්‍රදායික කෘෂිකාර්මික හා වාරි තාක්ෂණික දැනුම සම්බන්ධයෙන් එල්ල වී ඇති අභියෝග, ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික වාරි තාක්ෂණික දැනුම පුනර්ජීවනය කිරීම සඳහා නවීන තාක්ෂණයේ කාර්යභාරය ආදී වූ කරුණු සම්බන්ධයෙන් අවධානය යොමු කෙරිණ. මෙලෙස සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කළින් පුරාතන ශ්‍රී ලංකාවේ වාරි තාක්ෂණය තුළ කලා වැව ආශ්‍රිතව දියුණු වාරි තාක්ෂණික ක්‍රමවේදයන් භාවිත කොට ඇති බවත් එහි වාරි තාක්ෂණය ආශ්‍රිතව දියුණු පරිසර හිතකාමී තිරසාර කෘෂිකාර්මික ක්‍රමවේදයන් භාවිත කොට ඇති බවත් නිගමනය කළ හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද; කලාවැව, වාරි තාක්ෂණය, කෘෂිකර්මාන්තය, ජල කළමනාකරණය, තිරසාරභාවය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා රමණි හෙට්ටිආරච්චිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ඓතිහාසික ගඩලාදේණිය ශ්‍රී සද්ධර්මතිලක රජමහා විහාරස්ථානය
පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

එච්.එම්. නදීෂා හංසිනී හේරත්
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ශ්‍රී ලංකාවේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටි පුරාණ බෞද්ධ සිද්ධස්ථානයක් ලෙස ඓතිහාසික ගඩලාදේණිය ශ්‍රී සද්ධර්මතිලක රජමහා විහාරස්ථානය පෙන්නවාදිය හැකිය. පැරැණි මූලාශ්‍රයන්ට අනුව ක්‍රි.ව. 1344 දී ගම්පොළ රාජධානියේ හතරවන බුවනකබාහු රජුගේ රාජානුග්‍රහයෙන් පළමු වන ධර්මකීර්ති උප සංඝරාජ මාහිමියන් විසින් දකුණු ඉන්දියානු වාස්තුවේදී ගණේශ්වරාචාර්යගේ සැලසුමකට අනුව ගොඩනංවා ඇති මෙම විහාරස්ථානය හින්දු බෞද්ධ ආභාසයෙන් සම්මිශ්‍රිත ය. ඒ අනුව ගඩලාදේණිය ශ්‍රී සද්ධර්මතිලක රජමහා විහාරස්ථානයේ ඓතිහාසික අගය අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වේ. මෙහි දී ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය පරිශීලනය කිරීම සහ ක්ෂේත්‍ර වාරිකාවෙහි නිරත වෙමින් තොරතුරු ලබා ගැනීම සහ ක්ෂේත්‍රයේ විශේෂඥයන් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීම ආදිය ඔස්සේ ඓතිහාසික ගඩලාදේණිය ශ්‍රී සද්ධර්මතිලක රජමහා විහාරස්ථානය පිළිබඳ අධ්‍යයනය සිදු කෙරිණ. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ දී ගම්පොළ යුගය දක්වා දේශපාලන ඉතිහාසය, ගම්පොළ යුගයේ නිර්මිත වැදගත් විහාරස්ථාන හා ඓතිහාසික ගඩලාදේණිය ශ්‍රී සද්ධර්මතිලක රජමහා විහාරය සම්බන්ධ මූලික තොරතුරු, එම විහාරයහි කලාත්මක අගයන්, විහාරස්ථාන භූමියෙන් හමු වන්නා වූ ශිලාලේඛන සහ අතීතයේ සිට නූතනය දක්වා විහාරයෙහි සිදු කරන ලද ප්‍රතිසංස්කරණයන් සම්බන්ධව අවධානය යොමු විය. මෙලෙස සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කල්හි පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ, ආගමික සංස්කෘතික ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීමේදී ගම්පොළ යුගයේ නිර්මිත ආගමික සිද්ධස්ථාන අතරින් ගඩලාදේණිය ශ්‍රී සද්ධර්මතිලක රජමහා විහාරස්ථානයේ ඓතිහාසික අගය කැපී පෙනෙන බව නිගමනය කළ හැකි වේ.

ප්‍රමුඛ පද: ගඩලාදේණිය, විහාරය, ගම්පොළ, පර්යේෂණය, ඓතිහාසික

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සහන් මහේෂ්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

දෙවනගල රජමහා විහාරය පිළිබඳ ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්

ඩබ්.එච්.යූ.එස්. හේවාචසම්

ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ලංකාවේ ඉපැරණි සංස්කෘතික උරුමයන් මෙනෙකැයි කියා තවමත් සීමාමායිම් පැනවිය හැකිව නැත. මෙවැනි ඓතිහාසික හා සංස්කෘතික වටිනාකම්වලින් යුක්ත වූ උරුමයන් තවමත් පිටිසරබද ගම්දනව් වල වැළලී තිබේ. පිටිසර බදට වන්නට ගලබඩ කෝරළයේ දෙවනගල රජමහා විහාරය පිහිටා ඇත. අනුරාධපුර,පොළොන්නරුව,මහනුවර ආදී යුගයන් ත්‍රිත්වයක කලා නිර්මාණ එක්තැන් වූ ස්ථානයක් වශයෙන් දෙවනගල විහාරය හඳුන්වා දිය හැකිය. දෙවනගල විහාරයේ පවතින ඓතිහාසික වටිනාකම පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණයි. මෙහිදී ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය ඔස්සේ ප්‍රාථමික හා ද්විතියික මූලාශ්‍ර මගින්ද ප්‍රමාණාත්මක ක්‍රමවේදය ඔස්සේ ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය හා සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින්ද දත්ත රැස් කිරීම සිදු කරන ලදී. දෙවනගල ඓතිහාසික තොරතුරු අනුව දෙවනගල විහාර කර්මාන්තයක් සිදුකරවා ඇත්තේ ක්‍රි.ව 5 වැනි සියවසේදී ධාතුසේන රජු විසින් බවට මහාවංශයේ එන තොරතුරු සාක්ෂි දරයි. ඉන් පසුව පොළොන්නරුව සහ මහනුවර යුගයන්වලදී ඓතිහාසික වශයෙන් වැදගත් වන කලා නිර්මාණ බිහි වී ඇත. මහා පරාක්‍රමබාහු රජු විසින් සකසන ලද දෙවනගල ගිරිලිපියද පළමුවන විමලධර්මසූරිය රජුගේ සෙල්ලිපියක්ද දෙවනගලින් හඳුනාගත හැකිය. එසේම ඓතිහාසික වශයෙන් වැදගත් වන ටැම්පිට විහාරය,විහාර මන්දිරය,දෙවනගල ස්තූපය, ශෛලමය ගොඩනැගිල්ල, මහනුවර යුගයට අයත් සිතුවම්, කැටයම්, මූර්ති සහ පිළිම ආදී කලා නිර්මාණ හඳුනාගත හැකිය. මේ අනුව ඓතිහාසික වශයෙන් වැදගත් වන සෙල්ලිපි සහ කලා නිර්මාණයන් දෙවනගල පවතින නිසාවෙන් එවන් ස්ථාන නිකරුණේ වැළලී යාමට ඉඩ නොතැබිය යුතුය.

ප්‍රමුඛ පද: ඓතිහාසික, දෙවනගල, කලා නිර්මාණ, සෙල්ලිපි

මෙම පර්යේෂණය සඳහා මදුරාවල සෝහිත හිමියන්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

අබ්බේ යුද්ධ පිළිබඳ ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්

ඕෂදී නිරුත්සලා කපුකොටුව
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

පළමු අබ්බේ යුද්ධය 1839 හා 1842 යන කාල පරිච්ඡේදය අතර සිදු වූ ගැටුමක් වශයෙන් හඳුනාගත හැකිය. ඒ සඳහා මුල් වූයේ බ්‍රිතාන්‍ය අධිරාජ්‍යය සහ චීනයේ අවසාන රාජවංශය වූ චිං (Qing) රාජවංශයයි. මෙම අබ්බේ යුද්ධය ඇතිවීම සඳහා තත්කාලීනව චීනයේ පැවැති සමාජ දේශපාලන තත්ත්වය ද මූලික වූ බව පැහැදිලි වේ. පළමුවන අබ්බේ යුද්ධය චීනයට දැඩි පරාජයක් ළඟා කරවන අතර ඉන් පසුව එළඹෙන ගිවිසුම් විවිධ කැරළි සඳහා මඟ පාදන ලදී. මෙහි අවසන් ප්‍රතිඵලය වන්නේ 1856 - 1860 දක්වා කාලසීමාව තුළ චීනයට එරෙහිව බ්‍රිතාන්‍ය හා ප්‍රංශය විසින් දෙවන අබ්බේ යුද්ධය සඳහා සටන් මෙහෙයවීමයි. මෙකී අබ්බේ යුද්ධ චීනයේ කාන්තාවන් හා ළමුන් කෙරෙහි ඇති කරන ලද බලපෑම හා එම යුද්ධ වර්තමාන චීනයේ ප්‍රගමනයට කෙතෙක් දුරට ඉවහල් වූවාද යන්න මෙන්ම අබ්බේ යුද්ධ යනු චීනය හා අන්‍ය ජාතීන් අතර වෙළඳාම සඳහා ඇති වූ යුද්ධයක් ද නොඑසේ නම් රාජ්‍යයන් අල්ලා ගැනීම සඳහා වූ බල තරගයක ප්‍රතිඵලයක් වූයේ ද යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව විය. ඒ ඔස්සේ පැන නඟින පර්යේෂණ ප්‍රශ්න ලෙස නීතිගරුක රාජ්‍යයක් වශයෙන් ප්‍රසිද්ධියක් ඉසිලූ බ්‍රිතාන්‍ය වැනි රාජ්‍යයක් මන්දුවා ජාවාරම්කරුවෙකු බවට පත් වූයේ ඇයි ද යන්නත්, රාජ්‍යයන් අරාජික කොට ඒවායේ බලය ලබා ගැනීම සඳහා මන්දුවා ව්‍යාප්ත කිරීම උපක්‍රමයක් ලෙස භාවිතා කළා ද මෙන්ම අබ්බේ හේතු කොටගෙන පරිහානියට පත්වන චීන සමාජය යළි ගොඩනැංවීම උදෙසා කාන්තාව දක්වන ලද දායකත්වය හා ඇයට එල්ල වූ අභියෝග කෙබඳුවී ද යන්නත් පිළිබඳ අවධානය යොමු වේ. ඓතිහාසික වශයෙන් වැදගත් සිදුවීමක් වුවත් ඉතිහාසකරණයේ දී අබ්බේ යුද්ධ කාන්තාවන්ට හා දරුවන් විෂයෙහි ඇති කරන ලද බලපෑම පිළිබඳ විද්වතුන්ගේ අවධානය හීන වීම, අබ්බේ යුද්ධ හේතු කොට ගෙන විපර්යාසයන්ට බඳුන් වූ සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලන, ආගමික, සංස්කෘතික, තාක්ෂණික ආදී අංශයන් ඔස්සේ කාන්තාවගේ තත්ත්වය පිළිබඳ විශේෂයෙන්ම අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ විය. මන්දුවා භාවිතයට බොහෝ පිරිමි පාර්ශ්වය නැඹුරුවීමත් ක්‍රමිකව ඇතිවන යුද්ධ සඳහා පුරුෂයන් හට යුද්ධ සිය දායකත්වය ලබාදීමට සිදුවීමත් ඔස්සේ බිඳවැටෙන සමාජ, ආර්ථිකය තුළ කාන්තාවන්ට පෙරට එන්නට සිදුවීමත් මෙම සිද්ධි දාමයන් දරුවන්ගේ අයිතීන් හා හිමිකම් කෙතෙක් දුරට සුරක්ෂිත කිරීමට හේතු වූවාද යන්නත් විමසිය යුතු වේ. එමෙන්ම ස්ත්‍රී පාර්ශ්වයේ මන්දුවා භාවිතය ඉතා ඉහළ මට්ටමක පැවති බව මේ පිළිබඳ අධ්‍යයනයේදී මනාව පැහැදිලි විය.

ප්‍රමුඛ පද: පළමුවන අබ්බේ යුද්ධය, දෙවන අබ්බේ යුද්ධය, කාන්තාව, චීනය, බ්‍රිතාන්‍ය, ප්‍රංශය, නැන්කිං ගිවිසුම, ටයිපිං කැරැල්ල

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මදුරාවල සෝහිත හිමියන්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පුරාණ ලංකාවේ ආයුර්වේද වෙදකම;
වෙද පරම්පරා කිහිපයක් ඇසුරින් අධ්‍යයනයක්**

ඩී.පී කෞශල්‍යා
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ශාස්ත්‍ර පීඨය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19338@arts.pdn.ac.lk

ආයුර්වේද හා පුරාණ වෙදකම අතර ඇත්තේ අන්‍යෝන්‍ය සබඳතාවකි. පුරාණ ලංකාවේ වෙදකම රාවණා රාජ්‍ය කාලයේ සිට පැවති බව සඳහන් වන අතර ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමය ඉන්දියානු ආභාසය ඇසුරින් හිමි වූ වෛද්‍ය ක්‍රමයකි. අද වන විට මෙම අංශ දෙකම එක සමාන්තරව ගමන් කරනු ලබන අතර මෙම පර්යේෂණය ඔස්සේ එම අංශ දෙක සමාන්තරව භාවිත කිරීම සිදු කරනු ලැබීය. ඒ ආකාරයට සිදු කරනු ලැබූ මෙම පර්යේෂණය ඔස්සේ බටහිර වෛද්‍ය ක්‍රමය හේතුවෙන් දේශීය සහ ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමයට යම් බලපෑමක් සිදු වී ඇති ද යන කරුණ, පිළිබඳව විමර්ශනය කිරීම සිදු කරනු ලැබීය. එසේම පුරාණ වෙදකම හා ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමයේ වර්තමාන තත්ත්වය සහ අනාගත දිශානතිය විමර්ශනය කිරීම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වන අතර එහිදී මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ තෝරාගත් වෙද පරම්පරා කිහිපයක් ඇසුරු කරගත් අතර එහිදී කිරළගම වෙද පරම්පරාව, වත්තේගම රාජගුරු වෙද පරම්පරාව හා වත්තේගම අලුපොතකුඹුර වෙද පරම්පරා යන පරම්පරා ඇසුරින් මෙම පරීක්ෂණය සිදු කරන ලද අතර මෙහිදී මෙම ඓතිහාසික පර්යේෂණය සඳහා දත්ත එක් රැස් කර ගැනීමේදී මූලාශ්‍ර භාවිතා කරනු ලැබූ අතර ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය භාවිත කිරීමට අමතරව වෙද නිවාස ආශ්‍රිත ප්‍රජාව සහ මහනුවර නගරයේ විවිධ රැකියාවන් කරනු ලබන පුද්ගලයින් 10 දෙනෙක් ඇසුරින් සාකච්ඡාමය මාර්ගයෙන් සහ Google පෝරමයක් භාවිතා කරමින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ විවිධ රැකියා කරන පුද්ගලයින් සහ විවිධ මට්ටම් තුළ සිටින පුද්ගලයින් ඇසුරින් ද පර්යේෂණ දත්ත එක් කර ගනිමින් සමාජ මතය විමසීමට කටයුතු කරන ලදී. මේ ආකාරයට ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඇසුරින් පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. මෙසේ සිදු කරන ලද පර්යේෂණය මගින් හුදෙක්ම බටහිර වෛද්‍ය ක්‍රමය මත දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමය පරිහානියට පත් වී ඇති බව නිශ්චිතව සඳහන් කළ නොහැකි අතර එහි යම් බලපෑමක් ඇතත් ඒ සඳහා සමාජීය හා පාරිසරික සාධක ද බලපානු ලැබ ඇති බව අනාවරණය විය. එහිදී දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමය තුළ විෂය නොදන්නා පුද්ගලයින් මෙහි කටයුතු කිරීම වැනි කරුණු ද මෙම දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමය පරිහානියට හේතු වී ඇති බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: පුරාණ වෙදකම, ආයුර්වේද , බටහිර වෛද්‍ය විද්‍යාව, වෙද පරම්පරා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා රෝහිත දසනායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

මීගමුවේ කතෝලික දේවස්ථානවල ඉතිහාසය සහ සුර්යවංශිකයෝ

එච්. ඩී. පී. කොමිණි

ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ශ්‍රී ලංකාවේ බස්නාහිර පළාතේ, ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇති මීගමුව පිළිබඳව හමුව ඇති ඓතිහාසික සටහන් මගින් එහි ඉතිහාසය අනුරාධපුර යුගය දක්වා දිවේ. මීගමුව, බටහිර වෙරළේ කලපු මුඛයෙහි පිහිටා තිබීම මෙන්ම, කොළඹ නගරයට ඉතා ආසන්නව පිහිටා තිබීම නිසා ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ ඉහළ වාණිජ වටිනාකමක් හිමිව ඇති නගරයකි. යටත්විජිත යුගය තුළ ද මීගමුවට ඉතා ඉහළ ආර්ථිකමය වටිනාකමක් හිමිව තිබුණි. මෙම හේතූන් නිසා යුරෝපා ජාතින් විසින් බලකොටු ඉදිකොට මෙහි ආරක්ෂාව තහවුරු කරගෙන තිබේ. ඒ නිසා යටත්විජිත යුගයේ මීගමුව නගරයේ කතෝලික ආගම ව්‍යාප්ත වීම ඉතා වේගයෙන් සිදු විය. කතෝලික දේවස්ථාන තිහත් හතළිහත් අතර ප්‍රමාණයක් මෙහි ඉදිවී තිබේ. මේ හේතූන් මත මීගමු වාසීන්ගෙන් බහුතරයක් කතෝලිකවීමෙන් වර්තමානයේ ප්‍රංච රෝමය යන අන්වර්ථ නාමය ඊට හිමිව ඇත. මෙම කතෝලික ජනයාගේ කුල විග්‍රහය සැලකීමේ දී බහුතරයක් කරාව කුලයට අයත් වේ. මීගමුවේ කතෝලික දේවස්ථාන ගොඩනැගීම හා කුලය අතර කෙබඳු සබඳතාවක් පැවතියේ ද, යන පර්යේෂණ ගැටලු ඔස්සේ මීගමුවේ කතෝලික පල්ලිවල ඉතිහාසයත්, ඒවා ආරම්භ කිරීමට මුල් වූ මීගමුවේ කුල පරම්පරාවන් පිළිබඳවත් මෙම පර්යේෂණය ඔස්සේ අධ්‍යයනය කෙරේ. මේ සඳහා පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය හඳුනාගෙන, ඉන් හෙළිවන දත්ත විශ්ලේෂණාත්මක විග්‍රහයකට ලක්කෙරේ. එහිදී කොළඹ ජාතික ලේඛනාගාරය, මීගමුව නගර සභාව, මෙන්ම විවිධ පල්ලි සතුව ඇති ලේඛන එකතූන් වැදගත්වේ. මේවායෙන් හෙළි කෙරෙන දත්තවලට අනුව මීගමු කතෝලික ජනයා අයත්වන විවිධ කුල හා වංශ මෙහි දේවස්ථාන ඇතිවීම හා පවත්වාගෙන යාම කෙරෙහි සෘජු සබඳතාවක් දක්වන අයුරු හෙළි කරයි. ඒ අනුව මෙම දේවස්ථානවල ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කරන විට අතීතයේ කුලය යන සාධකය ආගමික අංශයට කෙතරම් බලපෑමක් සිදු කර තිබේ ද යන කාරණය පිළිබඳව ක්‍රිස්තියානි ආගමේ ව්‍යාප්තිය සම්බන්ධයෙන් ද අනාවරණය වේ.

ප්‍රමුඛ පද: මීගමුව, සුර්යවංශය, කරාව කුලය, කතෝලික දේවස්ථාන, යටත්විජිත යුගය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ශ්‍රියානි ගුණරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**රුවන්වැලි සෑය ප්‍රතිසංස්කරණයේ දී සොයා ගත්
පුරාවස්තු පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

පී.ජී.ඩී.පී.පී. ලංකා
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ශාස්ත්‍ර පීඨය, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19403@arts.pdn.ac.lk

ස්වර්ණමාලි මහා වෛක‍්‍ය වූ කලී බෞද්ධයන්ගේ මහත් ගෞරවයට පත් පූජනීය පුරාණ ස්ථූපයකි. රුවන්වැලි මහා සෑය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ දී හමු වූ පුරාවස්තු පිළිබඳව බොහෝ විද්වතුන් අධ්‍යයනය කර ඇතත් පුරාවස්තු මඟින් පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ තත්වය, ආගමික සංවිධාන, ආර්ථික තත්වය හා සංස්කෘතික ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීමට කොතෙක් දුරට වැදගත් වන්නේද යන්න පිළිබඳව පර්යේෂණයක් සිදුකර නොමැත. මෙම අධ්‍යයනය එම පරතරය පියවීම අරමුණු කරයි. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වනුයේ රුවන්වැලි මහා සෑය ප්‍රතිසංස්කරණයේ දී හමු වූ පුරාවස්තු මඟින් පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ ආගමික, ආර්ථික, සංස්කෘතික ඉතිහාසය අධ්‍යයනය කිරීමෙහි ලා සුවිශේෂී වන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව සොයා බැලීමයි. මීට අමතරව මහාථූපය ඉදිවීමේ ක්‍රියාවලිය හා ඉන් ගම්‍යමාන වන වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ, දුටුගැමුණු රාජකාලයෙන් පසුව මහාථූපයේ සිදු කරනු ලැබූ ප්‍රතිසංස්කරණ එමෙන්ම නාරංවිට සුමනසාර හිමියන්ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් ස්වර්ණමාලි වර්ධනය සමිතිය මඟින් සිදු කරනු ලැබූ ප්‍රතිසංස්කරණයන් පිළිබඳව ද මෙහි දී විශ්ලේෂණය කර ඇත. ප්‍රාථමික, ද්විතීයක, ත්‍රිතීයක අධ්‍යයන හා සම්මුඛ සාකච්ඡා යන ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේද යටතේ දත්ත රැස් කරමින් සහ විශ්ලේෂණය කරමින් රුවන්වැලි මහා සෑය ප්‍රතිසංස්කරණයේ දී හමු වූ පුරාවස්තු මඟින් පුරාණ ලංකාවේ සමාජ ආගමික, ආර්ථික, සංස්කෘතික ඉතිහාසය අධ්‍යයනයට සුවිශේෂී වන ආකාරය මෙහි දී හඳුනාගත හැකි අතරම පුරාවස්තු මඟින් මෙරට ප්‍රෞඪ ඉතිහාසය ගොඩනැංවීමට ලබාදෙන දායකත්වය කෙතරම් වැදගත් වන්නේද යන්න පිළිබඳව මෙහි දී අනාවරණය විය. මෙම සුවිශේෂී හේතු සාධක පදනම් කර ගනිමින් පුරාවස්තු සංරක්ෂණය හා ආරක්ෂා කිරීමේ අවශ්‍යතාව පිළිබඳව මෙහි දී අවධාරණය කර ඇත.

ප්‍රමුඛ පද: පුරාවස්තු, ප්‍රතිසංස්කරණය, මහාථූපය, පුරාණ ලංකාව

මෙම පර්යේෂණය සඳහා සහන් මහේෂ්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ පාරම්පරික කෙම් ක්‍රම සහ අත් බෙහෙත්
පිළිබඳව ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්
(ඇඹිලිපිටිය ප්‍රදේශය ඇසුරු කරමින්)**

ඡ. කේ. අයි. නිවර්තනී
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

සෙල්ලිපි, වංසකතා හා ජනප්‍රවාද ආශ්‍රයෙන් පුරාණ අවධිවල පටන් වෛද්‍ය ක්‍රම පිළිබඳ දැනුමක් සිංහලයා සතුවූ බව නිදසුන් ආශ්‍රයෙන් පෙන්වීමට හැකි අතර මහාවංසයේ සඳහන් පරිදි පණ්ඩුකාභය රාජ්‍ය සමයේ සොත්ථිසාලා ඉදිකිරීම, මිහින්තලා කඳු පාමුල ආයුර්වේද රෝහලක් ඉදිකිරීම, මිහිඳු රජු වෙදහල් සඳහා ඖෂධ සැපයීම ආදී කරුණුත් එසේම පිච්චණ්ඩියාව සෙල්ලිපියෙහි: දෙවනපිය ගමිණි තිස්ස මහරජුගේ වෙදවූ ගොබුනිය බමුණා සංගයාට පිදු ලෙනක් පිළිබඳ සඳහන් වීම, රාජාංගනය සෙල්ලිපියෙහි: උපාසක මිත්තම් වෙදෙකු පිළිබඳ සඳහන් වීම, මඟුල් මහා විහාරය සෙල්ලිපියෙහි: වෙද තිස්සගේ ලෙන ලෙස සඳහන් වීම ආදියත් පෙන්වා දිය හැකිය. වර්තමානයේ දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමය හා බටහිර වෛද්‍ය ක්‍රමය ලෙස අංශ දෙකක් ස්ථාපිත වී ඇති අතර ඒ අතරින් දේශීය වෙදකම යටතේ අත් බෙහෙත් සහ කෙම් ක්‍රම අදටත් විශ්වසනීයත්වයෙන් භාවිතයට ගැනේ. මෙම පර්යේෂණය සිදුකිරීමට ප්‍රධාන අරමුණු කිහිපයක්ම පැවති අතර යටපත් වෙමින් පවතින පාරම්පරික සිංහල වෙදකම නැවතත් කරළියට ගෙන ඒමට පසුබිම සකස් කරලීම, නවීන තාක්ෂණයන් සමඟ නිපදවෙන බටහිර ඖෂධ සමඟ කරට කර යමින් රෝග සුව කිරීමේ හැකියාවක් පාරම්පරික ඖෂධ වට්ටෝරු තුළ ඇති බව පෙන්වා දීම, මිනිසාගෙන් කෙමෙන් ඉවත්වී යන පාරම්පරික වෙදකම පිළිබඳ විශ්වාසය නැවත ඇති කිරීමට උත්සහ කිරීම, අත් බෙහෙත් භාවිතය දියුණු කිරීමෙන් ඇතිවන පරිසර සංරක්ෂණය පැහැදිලි කිරීම මෙන්ම මිනිස් ශරීරයට හිතකර තත්ත්ව යටතේ නිපදවන ඖෂධවල වටිනාකම පෙන්වා දීමට අවකාශය සැලසීම එම අරමුණු වේ. ප්‍රාථමික සහ ද්විතීයික මූලාශ්‍රය පරිශීලනය කිරීම, ක්ෂේත්‍ර වාරිකාවෙහි නිරත වෙමින් තොරතුරු ලබා ගැනීම යනාදී පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයන් යටතේ මෙය සඳහා තොරතුරු ලබාගැනීමට හැකිවූ නමුත් පර්යේෂණයට අදාළ බොහෝ තොරතුරු ක්ෂේත්‍රයේ විශේෂඥයන් සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීම මගින් අනාවරණය කරගැනීමට හැකිවිය. කෙම් ක්‍රම සහ අත් බෙහෙත් භාවිතයෙන් වෙදකම් කරන ඇඹිලිපිටිය ප්‍රදේශයේ ජනතා විශ්වාසය දිනූ වෙද පරම්පරා කිහිපයකම තොරතුරු දැනගැනීමට මෙම පර්යේෂණය උපකාරීවූ අතර එම වෙදමහතුන්ගේ ප්‍රතිකර්ම මගින් සුවවූ පිරිස් අතර සිටින සාක්ෂිකාරිනියක් වීමටද හැකිවිය. තාක්ෂණය මෙතරම් දියුණුවූ සමාජයකවුවත් අත් බෙහෙත් සහ කෙම් ක්‍රම සඳහා විශේෂයෙන් ගම්බද පිරිස් ලබාදෙන ඇගයුම සාක්ෂි සහිතව පෙන්වීමටත් අතීත, වර්තමාන, අනාගත කාල භේදයකින් තොරව එම ඖෂධ වට්ටෝරු භාවිතයට ගතහැකි බව සපහ කරලීමටත් මෙම පර්යේෂණයෙන් හැකියාව උදවිය.

ප්‍රමුඛ පද: අත් බෙහෙත්, කෙම් ක්‍රම, වෙදපරම්පරා, බෙහෙත් වට්ටෝරු, ඇඹිලිපිටිය ප්‍රදේශය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සහන් මහේෂ්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

බුදු දහමේ සහ කොන්ග්‍රිසසියස් දහමේ ආචාර ධර්ම පිළිබඳ කු,නාත්මක අධ්‍යයනයක්

එච්.ඩබ්.ඡී.එච්.ආර්. පියරත්න
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

බුදු දහමේ සහ කොන්ග්‍රිසසියස් දහමේ සමාජ ආචාර ධර්මයන්හි සමානතා සහ විෂමතා අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ විය. බුදු දහමේ ආචාර ධර්මයන් පුද්ගල සංවර්ධනයත් කොන්ග්‍රිසසියස් දහමේ වූ ආචාර ධර්මයන්හි සමාජ සංවර්ධනයත් අරමුණු කරගත්තක් ද යන්න ඊට පදනම් වූ පර්යේෂණ ගැටලුව විය. ප්‍රාථමික හා ද්විතීක මූලාශ්‍රය ඔස්සේ එක්රැස් කරගන්නා තොරතුරු තුලනාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණ විධික්‍රමය හරහා විශ්ලේෂණය කරමින් පර්යේෂණය සිදු කරනු ලබයි. මෙහිදී බුදු දහම සහ කොන්ග්‍රිසසියස් දහම බිහි වීමේ ඓතිහාසික පසුබිම සහ ශාස්තෘවරු, බුදු දහමේ සහ කොන්ග්‍රිසසියස් දහමෙහි ආචාර ධර්ම, බෞද්ධ සහ කොන්ග්‍රිසසියස් දහමෙහි සමාජ ආචාර ධාර්මික ඉගැන්වීම්, චිත්ත සමාජය කෙරෙහි කොන්ග්‍රිසසියානු සමාජ ආචාර ධාර්මික ඉගැන්වීම්ව, බලපෑම සහ බෞද්ධ හා කොන්ග්‍රිසසියානු ආචාර ධාර්මික ඉගැන්වීම් තුළ ඇති සමානතා හා අසමානතා යන කරුණු වෙත අවධානය යොමු විය. බෞද්ධ සහ කොන්ග්‍රිසසියානු ආචාර ධාර්මික ඉගැන්වීම් එකිනෙකට අන්‍ය වන ආකාරයක් මෙන් ම වෙනස් වන ආකාරයක් ද ගම්‍ය වෙයි. විශේෂයෙන් ම බුදු දහම පුද්ගල සංවර්ධනය අරමුණු කරගත් අතර කොන්ග්‍රිසසියානු දහමේ ආචාර ධර්ම පද්ධතිය ඔස්සේ සමාජ සංවර්ධනය අරමුණු කරගනී ඒ අනුව බුදුරජාණන් වහන්සේගේ සහ කොන්ග්‍රිසසියස්තුමාගේ දර්ශනයන් අරමුණු දෙකක් ඔස්සේ ඉදිරිපත් වූව ද ඒවායෙහි එන සමාජ ආචාර ධාර්මික ඉගැන්වීම් තුළ සමානාත්මතාවක් මෙන් ම විෂමතාවක් ද දක්නට ලැබෙන බව දර්ශනයන් ද්වයම මනාව අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පෙනේ.

ප්‍රමුඛ පද: කොන්ග්‍රිසසියස්තුමා, බෞද්ධ සමාජ ආචාර ධාර්මික ඉගැන්වීම්, යහපත සැනසීම, කාරුණික බව, ඉවසීම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මදුරාවල සෝහිත හිමියන්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුරවකව සිහිපත් කරමි.

බ්‍රිතාන්‍යය පාලන කාලය තුළ වතු කෘෂිකාර්මයේ භාවිත වූ තාක්ෂණය (කෝපි, තේ, රබර් බෝග තුන ඇසුරින්)

පී.අයි.කේ. පොරගේ
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

වතු වගාවේ ව්‍යාප්තියත් සමඟ ඇතිවන තාක්ෂණික භාවිතයන් පිළිබඳව ඓතිහාසික පර්යේෂණයක් සිදුකිරීම මෙහි මූලික පරමාර්ථයයි. ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය මත පදනම්ව බ්‍රිතාන්‍යය පාලන කාලය තුළ වතු කෘෂිකාර්මයේ භාවිත වූ තාක්ෂණය පිළිබඳව මෙහිදී අධ්‍යයනය කරන ලදී. බ්‍රිතාන්‍යය පාලනය යටතේ යුරෝපයේ කාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ ඇතිවන දියුණුවට සමගාමීව ලංකාවේ ආර්ථිකය වතු කෘෂිකාර්මික බෝග පදනම් කරගත් ආර්ථිකයක් බවට තහවුරු වීම සිදු වූ ආකාරය කෙරෙහි මෙහිදී අවධානය යොමු කරන ලදී. කාර්මිකරණය බ්‍රිතාන්‍යය ආර්ථිකයට තාක්ෂණික වශයෙන් උසස් බවක් ලබා දුන් අතර, එයින් වඩාත් ඵලදායී ලෙස යටත්විජිත පිහිටුවීමට පෙළඹුණි. ඒ අතර ශීඝ්‍රයෙන් වර්ධනය වන කාර්මික ප්‍රජාවට අවශ්‍ය ආහාරපාන ලබා ගැනීම සහ අධික ලෙස නිෂ්පාදනය වන කාර්මික භාණ්ඩ අලෙවි කිරීමේ වෙළෙඳපොළවල් වශයෙන් ලංකාව ඇතුළු යටත්විජිතවල සමාජ ආර්ථික ව්‍යුහය වෙතත් කිරීමට පෙළඹේ. එයින් භාණ්ඩ විශාල වශයෙන් නිෂ්පාදනය කිරීමට හැකි වූ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් නිම් භාණ්ඩවල අතිරික්තයක් ඇති වේ. මේ නිසා ඒ ඒ යටත්විජිතයන් ස්වාධීන වශයෙන් සංවර්ධනය කිරීමට වඩා යටත්විජිතවල ආර්ථික, සමාජ ව්‍යුහයන් පොදුවේ බ්‍රිතාන්‍යයේ කාර්මික ආර්ථිකයට ගැළපෙන ලෙස සකස් කිරීම සිදු විය. ඒ මත සිය මව් රටේ ආර්ථික අවශ්‍යතාවන් සපුරා ගැනීමෙහිලා යටත්විජිතයන් තුළ උප ආර්ථික වාණිජ බෝගයක් ලෙස වතු වගාව හඳුන්වා දෙන ලදී. එමඟින් මෙරට තුළ සාම්ප්‍රදායිකව ක්‍රියාත්මක වූ කෘෂිකර්මය වෙනුවට අපනයනය ඉලක්ක කරගත් වැවිලි බෝග කෙරෙහි අවධානය යොමුවීම සිදුවිය. කෝපි වගාවත් සමඟ ලංකාවේ වතු ආර්ථිකය වේගයෙන් වර්ධනය විය. කෝපි වගාවේ පරිහානියෙන් පසුව වතු ආර්ථිකයේ විවිධාංගීකරණය කිරීම සඳහා විවිධ බෝග වර්ග වැවීමට අත්හදා බැලීම් සිදු කළ අතර අවසානයේ තේ වගාව සාර්ථක විය. ඉන්පසු රබර් හඳුන්වා දුන් අතර තේ හා රබර් ප්‍රධාන අපනයන බෝගය වර්ධනය වීම සිදු විය.

ප්‍රමුඛ පද: බ්‍රිතාන්‍යය පාලනය, කාර්මික විප්ලවය, කෝපි වගාව, තේ වගාව, රබර් වගාව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ශ්‍රියානි ගුණරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ක්‍රි. සූ. 6 සියවසේ සිට ක්‍රි. ව. 7 සියවස දක්වා ශ්‍රී ලංකාව බාහිර ලෝකය
අතර පැවැත් වූ වාණිජ සබඳතා පිළිබඳ ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්

ඊ. උදේශිකා ප්‍රීතිමාලි
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19553@arts.pdn.ac.lk

ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාමේ දී පුරාතන ශ්‍රී ලංකාව අතීතයේ සිට ම එනම් ප්‍රාග් ඓතිහාසික යුගයේ සිට ම වාණිජ කටයුතු කර ඇති බව හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. මෙහිදී මෙම කාල සීමාව තුළ දී පුරාතන ශ්‍රී ලංකාව ආර්ථිකය තුළ වෙළෙඳාම නැමති සාධකය යටතේ පෙර අපර දේදිග රටවල් සමඟ සබඳතා පවත්වමින් පෙර යුගයන්ට වඩා සමෘද්ධිමත් ආකාරයට වාණිජ කටයුතු සිදු කර ඇත. ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ දත්ත රැස් කිරීම සඳහා අදාළ කාල පරිච්ඡේදයට අයත් ප්‍රාථමික හා ද්විතීයක මූලාශ්‍රයන් යොදා ගනිමින් ලෝක වෙළෙඳාමේ ඇරඹුම, ඉන්දියන් සාගරයේ උපායමාර්ගික වැදගත්කම, ලංකාව වාණිජ සබඳතා පැවැත් වූ රටවල් අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා තේමාත්විත විශ්ලේෂණය ක්‍රමය භාවිත කරමින් පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාව බාහිර ලෝකය අතර පැවැත් වූ වාණිජ සබඳතාවල ස්වරූපය කෙසේ ද යන්න සාකච්ඡා කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ ගැටලුව විය. මෙම කාල සීමාවේ දී වාණිජ කටයුතුවල ස්වභාවය අනුව ලබා ගත් ධනය පුරාතන ලංකාවේ රාජත්වය හා දේශපාලන බල ව්‍යාප්තියට, ආගමික සංවර්ධනය හා සංස්කෘතික අභිවර්ධනය මෙන් ම වාරි කර්මාන්ත හා නවීන තාක්ෂණය වැනි අංග සංවර්ධනය වූ බව හඳුනා ගැනීමට හැකි විය. ලෝකය තුළ අතීත ශ්‍රී ලංකාව හුදෙකලා වූ රටක් නොවන බව මෙම වෙනත් රටවල් සමඟ පැවැත් වූ වෙළෙඳ සබඳතා මගින් තව දුරටත් තහවුරු කර ගැනීමට හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද: විදේශ වෙළෙඳාම, වෙළෙඳ භාණ්ඩ, විදේශ රටවල්, මුහුදු මාර්ග

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා රෝගිත දසනායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ අටු පිළිබඳ ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්

ජී. ඩබ්ලිව්. එස්. කේ. ප්‍රේමසිරි
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19556@arts.pdn.ac.lk

මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ අටු පිළිබඳව පුළුල් විමර්ශනයක් සිදුකිරීමයි. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය තුළ පවතින අටු පිළිබඳ පුළුල් විමර්ශනයක් මේ තුළ අන්තර්ගත වේ. පර්යේෂණයට අදාළ කරුණු ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය හා ප්‍රාථමික හා ද්විතීක මූලාශ්‍ර අධ්‍යයනය මගින් අනාවරණය කර ගැනුණ අතර මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය තුළ පැරණි අටුව මෙරට ආර්ථික ක්ෂේත්‍රය තුළ ක්‍රියාත්මක වූ ආකාරය විමසා බැලීම හා අටු ධාන්‍ය ගබඩා ලෙස වැදගත් වූ ආකාරය කුමක් ද යන්න අධ්‍යයනය සඳහා තේමා පාදක විශ්ලේෂණ ක්‍රමය භාවිතා කරමින් පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. අටුව වී ගබඩා කිරීමට පමණක් සීමා වී ද ? යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව විය. ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය හා ප්‍රාථමික හා ද්විතීක මූලාශ්‍ර හෙළිවන කරුණු අනුව පැරණි අටුව මෙරට ආර්ථික ක්ෂේත්‍රය තුළ වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කර ඇත. අටුව හා බැඳුණු පාරම්පරික ස්වයංපෝෂී බවක් තිබී ඇත. එය පැරණි සමාජීය ක්ෂේත්‍රය තුළ ද වැදගත් තැනක් හිමිකර ගෙන තිබී ඇත. අවසාන වශයෙන් මෙම පර්යේෂණය මගින් මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ පැරණි අටුවල ආරම්භය හා එහි විකාශනය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කරමින් ඒ තුළින් අටුවේ ඓතිහාසික පසුබිම, අටුවේ භාවිතය, අටුව ගොඩනැගීම සහ එහි තාක්ෂණය හා අටුව හා බැඳුණු සාම්ප්‍රදායික සමාජ හා ආර්ථික ව්‍යුහය පිළිබඳව අනාවරණය වීමත්, මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ පවතින අටු හුදෙක් ධාන්‍ය ගබඩා කිරීම සඳහා නිර්මාණය කළ ගොඩනැගිල්ලක් ලෙස ඉදිවුණත් එය එම කාර්යයට පමණක් සීමා නොවී සමාජ සංස්ථාව තුළ ද වැදගත් භූමිකාවක් ඉටු කළ බවත් පැහැදිලි විය.

ප්‍රමුඛ පද: අටුව, වී, ධාන්‍ය, ගබඩා කිරීම, අස්වනු

මෙම පර්යේෂණය සඳහා රෝහිත දසනායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**මහපොතාන ප්‍රදේශයේ තෝරාගත් ස්පර්ශ හා අස්පර්ශ උරුම පිළිබඳ
ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක් (පූර්ව යටත් විජිත අවධිය දක්වා)**

එස්. එස්. රණවිර

ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

නුවර කලාවියට අයත් හුරුලුගම් පළාතේ එක් අනුභූගෝලීය කලාපයක් ලෙස මධ්‍ය යාන්මය නිම්නයේ පිහිටා තිබෙන මහපොතාන ප්‍රදේශයට ඓතිහාසික වශයෙන් සුවිශේෂී වැදගත්කමක් හිමිවේ. මෙම ප්‍රදේශයේ ඓතිහාසිකත්වය සලකා බැලීමේදී මෙගලිතික අවධිය දක්වා දිවෙන ඉතිහාසයක් හඳුනාගත හැකි අතර මධ්‍ය යාන්මය නිම්නයේ පුරාණ මානව ජනාවාස රටාව පිළිබඳ සිදුකළ පර්යේෂණ අධ්‍යයන තුළින් මෙම ප්‍රදේශයේ ඓතිහාසිකත්වය ඉස්මතු වීමට පටන් ගැනිණි. මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වූයේ මහපොතාන ප්‍රදේශයේ ඓතිහාසික ස්පර්ශ හා අස්පර්ශ උරුම තුළින් පූර්ව යටත් විජිත යුගය දක්වා දිවෙන ඉතිහාසය ගොඩනැගීම වන අතර පර්යේෂණ ගැටලුව බවට පත්වූයේ මේ ප්‍රදේශයේ ඓතිහාසික උරුම තුළින් හෙළිවන සමාජ, ආර්ථික තොරතුරු කවරේද යන්නයි. ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ දත්ත රැස්කිරීම හා විශ්ලේෂණය සිදුකෙරිණි. මෙහිදී ස්පර්ශ හා අස්පර්ශ උරුම යනු මොනවාද, මහපොතාන ප්‍රදේශයේ භූගෝලීය පිහිටීම, තත් ප්‍රදේශයේ පවතින පූර්ව යටත් විජිත යුගයට අයත් ස්පර්ශ හා අස්පර්ශ උරුම හඳුනා ගැනීම, එකී උරුම තුළින් හෙළිවන සමාජ, ආර්ථික තොරතුරු යන කරුණු වෙත අවධානය යොමුවිය. උරුම සංකල්පය විග්‍රහ කිරීමේදී ස්පර්ශ හා අස්පර්ශ උරුම යන ප්‍රධාන වර්ගීකරණය දැකගත හැකිය. නුවර කලාවියට අයත් මහපොතාන ප්‍රදේශයේ මෙකී ස්පර්ශ හා අස්පර්ශ උරුම රැසක් පූර්ව යටත් විජිත අවධියේදී නිර්මාණය වන අතර කොක්චබේ සහ දිවුල්වැව ආරාම සංකීර්ණ නටඹුන් හා ශිලා සුසාන, පුල්ලෙයාර් දේව වන්දනය, කුඩා කතරගම දේව වන්දනය, වැව හා බැඳුණු අභිචාර ආදී උරුමයන් ඊට සාධක වෙයි. තත් උරුම අධ්‍යයනයේදී පූර්ව යටත් විජිත යුගයට අදාළ සමාජ, ආර්ථික තොරතුරු රැසක්ද හඳුනාගත හැකි අතර ඒ හරහා මෙම ප්‍රදේශයේ ඓතිහාසික විකාශනය ගවේෂණය කිරීමේ හැකියාව පවතී.

ප්‍රමුඛ පද: ස්පර්ශ හා අස්පර්ශ උරුම, දේව වන්දනය, ආරාම සංකීර්ණ, ශිලා සුසාන

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මදුරාවල සෝහිත ස්වාමීන් වහන්සේගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

සබරගමුව පළාතේ පතල් කර්මාන්තය පිළිබඳව ඓතිහාසික විමර්ශනයක්

කේ. මාධව් රත්මිකා
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

මෙම පරීක්ෂණයේ අරමුණ වූයේ සබරගමුව පළාතේ පතල් කර්මාන්තය පිළිබඳව පුළුල් ඓතිහාසික දෘෂ්ටිකෝණයකින් විමර්ශනය කිරීමයි. ලංකාවේ පතල් කර්මාන්තයට ඓතිහාසික යුගය දක්වාම ඉතිහාසයක් හිමිවන අතර ඒ අතුරින් සබරගමුව පළාත සුවිශේෂී තැනක් ගනී. මැණික් සහ දුර්ලභ ඛනිජ ලබාදීම සඳහා පමණක් නොව ජන ජීවිතය හා ආර්ථිකය පවා මේ කර්මාන්තය ආශ්‍රිතව දියුණු වී ඇත. මේ නිසාවෙන්ම පරීක්ෂණ ගැටලුව ලෙස සබරගමුව පළාතේ පතල් කර්මාන්තය අතීතයේ සිටම සාමාජීය ආර්ථික වශයෙන් පුද්ගල ජීවිත වර්ධනයට උපකාරී වේද පෙන්වා දීම මෙම පරීක්ෂණ ගැටලුව ඔස්සේ පැහැදිලි විය. මෙසේ සබරගමුව පළාතේ පතල් කර්මාන්තය සම්බන්ධ විවිධ ප්‍රදේශවල ඇති පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක සහ සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර මගින් ප්‍රාථමික සහ ද්විතීයික මූලාශ්‍රය ඇසුරින් දත්ත රැස් කිරීම සිදු විය. මෙම ඓතිහාසික විමසුම තුළින් සබරගමුව පතල් කර්මාන්තයේ ආරම්භය හා විකාශය, ප්‍රචලිත කාලය, ඇදහිලි හා විශ්වාස, ආවේනික වූ වාග්මාලාව, උපකරණ පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීම මෙන්ම මෙම කර්මාන්තයෙහි වත්මන් තත්ත්වයද සමීක්ෂණයට ලක් කරමින් එය අනාගත සංවර්ධන හැකියාවන්ට සහභාගී කර ගැනීම පිළිබඳව යෝජනා ඉදිරිපත් කෙරේ. සබරගමුව පතල් කර්මාන්තය යටතට මැණික් කර්මාන්තය, මිනිරන් කර්මාන්තය, රන් කර්මාන්තය අයත් වන අතර මේ අතුරින් වඩා ප්‍රචලිත වන්නේ මැණික් පතල් කර්මාන්තය නිසා මෙම පරීක්ෂණය තුළදී වැඩි වශයෙන් මැණික් කර්මාන්තය පිළිබඳව අවධානය යොමු කර ඇත. සබරගමුව පළාතේ විශේෂයෙන්ම රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය මැණික් කර්මාන්තයේ ආදි නගරය ලෙස පිළිගැනේ. මේ නිසාවෙන්ම රත්න, මැණික් පුරය, මිණිපුරය යන ව්‍යවහාරයන් වලින් මෙම ප්‍රදේශය. ආමන්ත්‍රණය කරයි. පුරාණ කාලයේ සිටම එහි පතල් කර්මාන්තය සිදුවූ අතර ලාංකීය රාජධානි මෙන්ම විදේශීය වෙළෙඳුන්ගේද අවධානයට පාත්‍රවිය. මහාවංශය , චූලවංශය , වෙනත් සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර මෙන්ම විදේශීය මූලාශ්‍ර තුළද මැණික් කර්මාන්තය පිළිබඳව තොරතුරු ඇතුළත් වේ. නිලා, රතු කෝරල්, ස්ටාර් රුබි, කැටිස් වැනි සබරගමුවේ මැණික් රාජකීය භාණ්ඩ සඳහා සහ විදේශීය ත්‍යාග ලෙස භාවිතා විය. 19 වන සියවසේ බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුව යටතේ පතල් කර්මාන්තය සම්මත නීති මගින් පාලනය කරමින් පොද්ගලික පතල් දැමීමේ අවසර ලබා දී ඇත. අතීතයේ සිටම එදිනෙදා ජන ජීවිතයට සෘජුව බලපාන මෙම කර්මාන්තය සාම්ප්‍රදායික පරම්පරාමත පදනම්ව සිදු කරනු ලබයි. මෙම ඓතිහාසික විමසුම හරහා පුරාණ සබරගමුව පළාතේ පතල් කර්මාන්තයෙහි ඓතිහාසික වටිනාකම අවබෝධ කර ගැනීමත් එය වත්මන් යුගයට අදාළව අලුත් පරපුරට හඳුන්වා දීමත් මෙහිදී සිදුවිය.

ප්‍රමුඛ පද: පතල් කර්මාන්තය, මැණික්, සබරගමුව පළාත, ඛනිජ, මිනිරන්

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සහන් මහේෂ්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පැරණි ශ්‍රී ලංකාවේ ජ්‍යෝතිෂය පිළිබඳ පූර්ව යටත්විජිත යුගය ඇසුරින්
කෙරෙන ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්**

කේ.ඩබ්ලිව්.කේ. රවින්ද්‍රී
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19618@arts.pdn.ac.lk

මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ පූර්ව යටත්විජිත යුගයේ ජ්‍යෝතිෂ සංකල්පය පිළිබඳ විමර්ශනයක් සිදු කිරීමයි. මෙරට ඉතිහාසයේ ආරම්භක යුගයේ පටන් ජ්‍යෝතිෂය පුද්ගල ජීවිතය හා අන්‍යෝන්‍යව බැඳී පැවති අතර, ඒ අනුව මෙරට සමාජ ක්‍රමය තුළ ජ්‍යෝතිෂය පිළිබඳ විශ්වාසයන් කෙබඳු ද යන්න මෙහි දී සාකච්ඡාකරන ලදී. ඒ අනුව ඓතිහාසික ක්‍රම භාවිත කරමින්, පර්යේෂණය සිදුකරන ලද අතර, පර්යේෂණයේ විමර්ශනයට අදාළ කරුණු තහවුරුකර ගැනීම සඳහා ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රය මගින් කරුණු රැස්කරන ලද අතර එහිදී මහාවංශයේ හා අනෙකුත් සාහිත්‍ය ග්‍රන්ථ, සන්දේශ කාව්‍ය ප්‍රධාන මූලාශ්‍රයන් ලෙස යොදා ගැනිණි. මෙරට සමාජ ක්‍රමය තුළ ජ්‍යෝතිෂයේ ප්‍රභවය, එහි විකාශනය සහ ජ්‍යෝතිෂයේ ප්‍රායෝගික භාවිතයන් අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා, පුරාතන ලංකාවේ මානව සමාජය තුළ ජ්‍යෝතිර්වේදය ප්‍රායෝගික වූ ආකාරය ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ඇසුරින් ඉස්මතු වන්නේ කෙසේද? යන පර්යේෂණ ගැටලුව මත පර්යේෂණය මෙහෙයවන ලදී. සාහිත්‍යමය හා පුරාවිද්‍යාත්මක කරුණුවලට අනුව, මෙම කාලවකවානුවේ ජ්‍යෝතිෂ සංකල්පය ප්‍රධාන වශයෙන් සංස්කෘතිය හා බැඳුනු සාම්ප්‍රදායික ක්‍රියාදාමයක් ලෙසින් සමාජගත වී තිබුණු බවට තොරතුරු රැසක් අනාවරණය විය. අවසාන වශයෙන්, මෙම පර්යේෂණය මගින් ජ්‍යෝතිෂය බුදුදහම හා අන්‍යෝන්‍යව බැඳී ගතික සංකල්පයක් ලෙස වර්ධනය වී ඇති බව සනාථ කෙරෙන අතර සමාජයේ මුල් බැසගත් සංස්කෘතික සම්මතයන් හරහා ජ්‍යෝතිෂය ඉදිරියට පැමිණි ආකාරයත් එය ලංකා ඉතිහාසයේ ශාස්ත්‍රීය විෂයක් බවට පත් වූ ආකාරයත් පැහැදිලි වේ.

ප්‍රමුඛ පද: ජ්‍යෝතිෂය, ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජය, නක්ෂත්‍රය, ආගමික සංකල්ප, සංස්කෘතිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ඒ. එම්. එම්. චන්ද්‍රිකාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ශ්‍රී ලාංකේය සංස්කෘතිය තුළ කවි කොළයේ ඓතිහාසික වැදගත්කම

එච්.ඒ.එච්.එන්. සඳේශ්වරී

ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

hansih099@gmail.com

කවි කොළය ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයේ සියවස් ගණනාවක් පුරා පැවති සුවිශේෂී සංස්කෘතික ප්‍රකාශන මාධ්‍යයකි. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ “ජන සාහිත්‍යය, වාචික සම්ප්‍රදායන් සහ සමාජ අන්තර්ක්‍රියා” අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය මෙවලමකි. වර්තමාන ඩිජිටල් යුගයේ මෙම කලා මාධ්‍යයේ අභාවය වැළැක්වීම සහ එහි ඓතිහාසික, සමාජීය හා සංස්කෘතික වටිනාකම රැක ගැනීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. පර්යේෂණයේ අරමුණ වූයේ කවි කොළයේ ඓතිහාසික පරිණාමය, එහි සමාජීය ක්‍රියාකාරීත්වය සහ ශ්‍රී ලාංකේය අනන්‍යතාවය ගොඩනැගීමේදී එය ඉටු කළ කාර්යභාරය විමර්ශනය කිරීමයි. ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය අනුව ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍ර අධ්‍යයනය හා කවි කොළ එකතූන් අධ්‍යයනය කිරීමෙන් දත්ත රැස් කිරීම සිදු විය. විශේෂයෙන් ගැමි සමාජයේ කවි කොළයේ භාවිතය, එහි තේමාත්මක විවිධත්වය (භාසය, ප්‍රේමය, උපහාසය, ආගමික හත්තිය වැනි) සහ පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට දැනුම හා සම්ප්‍රදායන් සම්ප්‍රේෂණය කිරීමේදී එය ඉටු කළ භූමිකාව කෙරෙහි අවධානය යොමු කෙරිණි. මෙම පර්යේෂණයේ මූලිකම තර්කය වන්නේ කවි කොළය හුදෙක් කලා මාධ්‍යයක් නොව සමාජ විවරණය, විවේචනය සහ සංවාදය සඳහා වූ බලවත් වේදිකාවක් ලෙස ක්‍රියා කිරීමට සමත්ව ඇති බවයි. එය ජන ජීවිතයේ විවිධ පැතිකඩයන් පිළිබිඹු කරමින්, පොදු ගැටළු සාකච්ඡා කිරීමට සහ සාමූහික මතයන් ගොඩනැගීමට දායක වී තිබේ. කවි කොළ සම්ප්‍රදායේ සුවිශේෂීම පැතිකඩයක් වන්නේ එය ඓතිහාසික සිදුවීම්, දේශපාලන වෙනස්කම් සහ සමාජ වලනයන් පිළිබඳ වාර්තාකරණය සඳහා ද එය උපයෝගී කරගෙන ඇති බව මෙම පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය කරගත හැකි වීමයි. කවි කොළය ශ්‍රී ලාංකේය සංස්කෘතියේ සහ ඉතිහාසයේ අතිශයින්ම වැදගත් අංගයක් බවත් එය හුදෙක් කාව්‍යමය ප්‍රකාශනයක් අබිබවා ගිය සමාජයීය, දේශපාලනික සහ සංස්කෘතික දත්ත ගබඩාවක් ලෙසත් ක්‍රියා කිරීමට සමත්ව තිබෙන බව නව පර්යේෂණයේ දී ඓතිහාසික මූලාශ්‍ර ඇසුරින් සනාථ කර ගැනීමට අවකාශය ලැබී තිබේ. කවි කොළයේ අනාගතය සුරැකීම සඳහා ප්‍රස්තාපාලකරණය, ඩිජිටල්කරණය සහ අධ්‍යාපනික වැඩසටහන් වැනි ක්‍රියාමාර්ග අත්‍යාවශ්‍ය බව නිගමනය කළ හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද: කවි කොළය, සංස්කෘතිය, ඉතිහාසය, සාහිත්‍යය

මෙම පර්යේෂණය සඳහා රමණීය හෙට්ටිආරච්චිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

අනුරාධපුර රාජධානි සමයේ බෝධිසර පිළිබඳ ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්

එස්.ජී.එම්.ඩී.පී. සෙනවිරත්න

ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

බෝධිසර, බෞද්ධ ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පයේ සුවිශේෂී අංගයක් ලෙස, බුදුන් වහන්සේ බුද්ධත්වය ලැබූ බෝධි වෘක්ෂය වන්දනාමාන කිරීම සඳහා ඉදිකරන ලද කුටියක් හෝ මණ්ඩපයකි. මෙම සංකල්පය ශ්‍රී ලංකාවේ අනුරාධපුර යුගයෙහි සිට වර්ධනය වූ බවට පුරාවිද්‍යාත්මක සාක්ෂ්‍ය පවතින අතර, එය ලංකාවේ බෞද්ධ සිද්ධස්ථාන සම්ප්‍රදායේ අතිශයින් වැදගත් ස්ථානයක් ගනී. බෝධිසරයක් ඉදිකිරීමේ මූලික අරමුණ වූයේ පූජනීය බෝධි වෘක්ෂයට ආරක්ෂාව සැපයීමත්, බැතිමතුන්ට ගෞරව දැක්වීම සඳහා විධිමත් ඉඩක් නිර්මාණය කිරීමත්ය. ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයට අනුව ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍ර අධ්‍යයනය තුළින් දත්ත රැස් කිරීමෙන් සහ විශ්ලේෂණය කිරීමෙන් මෙන්ම ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය තුළින් මේ සඳහා තොරතුරු ලබා ගැනීම සිදු කරන ලදී. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණු වනුයේ අනුරාධපුර රාජධානි සමයේ බෝධිසරයන් සතු වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ හඳුනා ගනිමින් බෝධිසරයන්හි වැදගත්කම හෙළිකර ගැනීම සහ බෝධිසර ආශ්‍රයෙන් සොයාගත් පුරාවස්තු ආදිය පිළිබඳ හඳුනා ගැනීමයි. මෙහි අන්තර්ගතය වන්නේ බෝධිසර මූලිකම ආරම්භ වීම කෙසේ සිදු වීද යන්නත්, අනුරාධපුර රාජධානි යුගයේදී බෝධිසරයන් ආරම්භ වීම ඒ ඔස්සේ ප්‍රධාන ජේතවනාරාමය, නිල්ලක්ගම, සීගිරිය, පඩිකෙම්ගල, රිටිගල, සඳගිරිය, පිදුරංහ, අභයගිරිය ආශ්‍රිත බෝධිසරයන් ආදී වූ බෝධිසරයන් පිළිබඳ ඓතිහාසික තොරතුරුත් එමෙන්ම මේවායේ ප්‍රධාන වාස්තු විද්‍යාත්මක ලක්ෂණ මෙන්ම බෝධිසර ආශ්‍රයෙන් සොයාගත් කැටයම් ඵලක, මූර්ති සහ පුරාවස්තු මෙන්ම ඉන් අධ්‍යයනය කළ හැකි අනෙකුත් සමාජ, ආගමික ආදී අංශ පිළිබඳවත් සන්දර්භගත කෙරේ. මෙම බෝධිසර නිර්මාණයේදී කලාත්මක සහ තාක්ෂණික යන අංශ දෙකටම වැඩි අවධානයක් යොමු කර ඇති අතර, ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පීන් බෝධි වෘක්ෂයේ ජීවීය ස්වභාවයට හානියක් නොවන පරිදි සිය නිර්මාණ සිදු කර ඇත. බෝධිසර යනු ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධයන් බෝධි වෘක්ෂයට දැක්වූ අසීමිත ගෞරවය හා හක්කිය මූර්තිමත් කරන ලද ගෘහ නිර්මාණාත්මක ප්‍රකාශනයන් වන අතර, ඒවා බෞද්ධ සංස්කෘතියේ සහ ඉතිහාසයේ වැදගත් සලකුණු ලෙස අදටත් පවතී. ඒ අනුව මෙම බෝධිසර අධ්‍යයනය මඟින් ලක්දිව තුළ අනුරාධපුර සමයේ ආගමික පසුබිම මෙන්ම විදේශීය ආභාසයන්, තවද වාස්තු විද්‍යා නිර්මාණකරුවන්ගේ ශිල්පීය දක්ෂතාවන් ආදියත් හඳුනා ගත හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: බෝධිසරය, වාස්තු විද්‍යාත්මක, බෝධිය, ආභාසය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සහන් මහේෂ්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පුරාතන ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරීකරණය පිළිබඳ
ඓතිහාසික හා පුරාවිද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්
(අනුරාධපුර යුගය ඇසුරින්)**

කේ.ටී. නිරෝෂා සෙව්වන්දි
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19719@arts.pdn.ac.lk

මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ පුරාතන ශ්‍රී ලංකාවේ අනුරාධපුර නාගරීකරණ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ ඓතිහාසික හා පුරාවිද්‍යාත්මක සාධක ඇසුරින් විමර්ශනයට ලක් කිරීමයි. එහිදී, ප්‍රාරම්භක සහ ද්විතීයික මූලාශ්‍රය භාවිත කරමින් කරුණු රැස් කළ අතර තෝරා ගත් කාල පරිච්ඡේදය තුළ පුරාතන ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරීකරණ ක්‍රියාවලියේ ආරම්භය, වර්ධනය සහ ව්‍යාප්තිය මෙන්ම නාගරික සංවර්ධනයට බලපෑ ප්‍රධාන සාධක හඳුනාගැනීම මෙන්ම නගරයේ ව්‍යුහය, ක්‍රියාකාරීත්වය හා පරිහානිය පිළිබඳව ගැඹුරු අධ්‍යයනයක් සිදු කිරීම සඳහා තේමාන්තික විශ්ලේෂණ ක්‍රමය භාවිත කරමින් පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. එමෙන්ම, අනුරාධපුරය වැනි පුරාණ නාගරික කේන්ද්‍රස්ථානයක් ග්‍රාමීය පසුබිමක සිට සංකීර්ණ වූ නගරයක් දක්වා වර්ධනය වූයේ කෙසේද යන්නත්, මෙම නාගරීකරණයට හේතු වූ මූලික සාධක මොනවාද, එහි පැවැත්මට බලපෑ අභ්‍යන්තර හා බාහිර බලපෑම් මොනවා ද යනා දී වූ ගැටලුවලට පැහැදිලි, විධිමත් විශ්ලේෂණයක් මෙම පර්යේෂණයෙන් තහවුරු කර ගැනීමට හැකියාව ලැබී තිබේ. එමෙන්ම, මෙම අධ්‍යයනය තුළ ජල කළමනාකරණය සහ වාරි ශිෂ්ටාචාරයේ බලපෑම, බුදුදහමේ කාර්යය භාර්යය නගරයේ සමාජ හා සංස්කෘතික ක්‍රියාකාරකම්වලට බලපෑ ආකාරය, ආර්ථික හා වෙළෙඳ කටයුතු, නාගරික සැලසුම්කරණය, නගරයේ භෞතික සැලැස්ම, මාර්ග පද්ධති සහ ගොඩනැගිලිවල ලක්ෂණ, සමාජ ව්‍යුහය, පරිපාලන ක්‍රමවේදයන් සහ රාජ්‍ය පාලනයේ බලපෑම නාගරීකරණයට පසුබිම් වූ ආකාරය ප්‍රධාන තේමා කරගනිමින් අධ්‍යයනය කිරීම සිදුකර තිබේ. මේ අනුව, අනුරාධපුර නාගරීකරණය ඉතා සැලසුම් සහගත, බහු-ආංශික ක්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵලයක් බවත්, ක්‍රි.ව. 10 වැනි සියවසෙන් පසු ඇති වූ දේශපාලනික අස්ථාවරත්වය සහ දකුණු ඉන්දීය ආක්‍රමණ හේතුවෙන් නගරය ක්‍රමයෙන් පිරිහී අත්හැර දමන ලද බවත්, එය ශ්‍රී ලංකාවේ නාගරීකරණ ඉතිහාසයේ වැදගත් සන්ධිස්ථානයක් ලෙසත් සැලකිය හැකි බවත් මෙම පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය කර ගැනීමට හැකි වූ බව පෙන්වාදිය හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: අනුරාධපුර නගරය, නාගරීකරණය, සමාජ ව්‍යුහය, පාලකයින්, නටබුන්

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ඒ.එම්.එම්.වන්දිකාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

පැරණි ලංකාවේ පොකුණු නිර්මාණය පිළිබඳ ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්

ආර්.එම්.පී.ජී.එස්. උදේනී

ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

පැරණි ශ්‍රී ලංකාවේ ජල කළමනාකරණය පිළිබඳ කතා කිරීමේ දී පොකුණු ප්‍රධාන අංගයක් වශයෙන් දැක්විය හැකිය. මෙම පොකුණු බොහෝමයක් ජල පරිභෝජනය උදෙසා නිර්මාණය වී අතරම උද්‍යාන අලංකරණයට, පරිසරයේ සිසිල්බව රඳවා තබා ගැනීමට ද පොකුණු නිර්මාණය කර තිබෙන ආකාරය දැකිය හැකිවෙයි. මෙලෙසින් පැරණි යුගයේ නිර්මාණය වූ එනම් අනුරාධපුර යුගයේ නිර්මාණය වූ පොකුණු කිහිපයක් කේන්ද්‍ර කරගෙන අධ්‍යයනයට ලක්කිරීම මෙම පර්යේෂණ සිදුකරයි. මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ පොකුණු තාක්ෂණය හැඳින්වීම, පොකුණුවල කලාත්මක බව, පරිසරයට අනුගත බව, ඒ සඳහා භාවිත ජල කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයන් විමර්ශනය මෙම පර්යේෂණයට ඇතුළත් වෙයි. පර්යේෂණ අධ්‍යයනයේ දී ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍ර විශ්ලේෂණය, සම්මුඛ සාකච්ඡා හා ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය ආදී ක්‍රමවේදයන් තොරතුරු ගොනු කරගැනීමේ ක්‍රමවේදයන් ලෙස පෙන්වාදිය හැකිය. අනුරාධපුර යුගයේ නිර්මාණය වූ තෝරාගත් පොකුණු කිහිපයක් කේන්ද්‍ර කරගෙන මෙහි දී අධ්‍යයනයට ලක්කර තිබෙයි. එනම්, කුට්ටම් පොකුණ, ඇත් පොකුණ, යතුරු පොකුණ, මිහින්තලේ සිංහ පොකුණ, නාග පොකුණ, කප්පිය පොකුණ, රන්මසු උයන ආශ්‍රිත පොකුණු පිළිබඳව ඉතිහාසය හා පිහිටීම, වාස්තුවිද්‍යාත්මක බව කලාත්මක අංගයන්ගේ ලක්ෂණ, පොකුණුවල භූ පිහිටීම පිළිබඳව මෙහි දී විශේෂ අවධානය යොමුවිය. විද්‍යාත්මකව හා පරිසරයට ගැලපෙන ආකාරයෙන් පරිසරයේ සිසිල්බව රඳවා තබා ගැනීමට පැරණි ශිල්පීන් පොකුණු නිර්මාණය කර තිබෙන බව මෙහි දී අනාවරණය විය. එමෙන් ම එම කාලයේ දී භාවිත වූ ජල කළමනාකරණ ක්‍රම වර්තමානයට සාපේක්ෂව ඉතා හොඳින් භාවිතයට ගෙන කෘෂිකාර්මික කටයුතු ආදියට යොදාගත්බව පැහැදිලි වෙයි. මෙම පර්යේෂණයට අදාළ නිගමනය වශයෙන්, පැරණි ශ්‍රී ලංකාවේ පොකුණු පිළිබඳ පුළුල් අධ්‍යයනයක් සිදුකිරීම හා එම උරුමය රැකීම ජාතික වශයෙන් ද ඉතා වැදගත් කරුණක් වන අතර එය සුරක්ෂිත කිරීම අනාගත පරපුරටත් වටිනා උරුමයක් වශයෙන් පෙන්වා දිය හැකිවෙයි. පැරණි ලාංකිකයාගේ නිර්මාණ දක්ෂතාවය මෙන් ම ඒ ආශ්‍රිත කලා කෘතීන් මඟින් පැරණි ජනයාගේ කලා කුසලතාවය මැනවින් පෙනී යයි. එබැවින් අතීතයේ ජල කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයන් වශයෙන් මෙන් ම අලංකාරය උදෙසාත් ආරක්ෂා කර නූතනයේ පවතින ඇතැම් ගැටලු නිරාකරණය කර ගනිමින් සංරක්ෂණයට ලක් කිරීම සිදු කළ යුතුම කරුණක් වශයෙන් පෙන්වා දිය හැකිවෙයි. අතීත උරුමය සංරක්ෂණය අනාගතයට වටිනා සාධකයක් වශයෙන් අවසන් වශයෙන් පෙන්වා දිය හැකිවෙයි.

ප්‍රමුඛ පද: පොකුණු, ජල කළමනාකරණය, තාක්ෂණය, කලාත්මකබව

පුරාතන ශ්‍රී ලංකාවේ නාවික කටයුතු පිළිබඳව ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්

එම්.ඩබ්ලිව්.එච්.එන්. විරසේකර
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19839@arts.pdn.lk

මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ, පූර්ව යටත් විජිත ශ්‍රී ලංකාවේ නාවික කටයුතු පිළිබඳව ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක් කිරීමයි. ශ්‍රී ලංකාවේ සිදු වූ නාවික කටයුතු මෙරට දේශපාලන, ආර්ථික, සංස්කෘතික, ආගමික, සාමාජීය ක්ෂේත්‍රවල හැඩගැස්වීමට හේතු වී තිබේ. මෙම පර්යේෂණය තුළින් පුරාතන නාවික කටයුතු මෙරට ආර්ථික ක්ෂේත්‍රයට කළ බලපෑම විමර්ශනය කෙරේ. ඒ අනුව පර්යේෂණය සිදු කිරීමට ඓතිහාසික ක්‍රම යොදා ගන්නා ලදී. මහාවංසය, සද්ධර්මාලංකාරය, ආර්ථිකයන් වාර්තා, ග්‍රීක රෝම ලේඛන සටහන්, පූජාවලිය ආදී සාහිත්‍යමය මූලාශ්‍රය සහ ශිලා ලේඛන, නාණක සාධක මූලික කොටගත් පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය පදනම් කොටගෙන තොරතුරු සාකච්ඡා කරන ලදී. පර්යේෂණයට අදාළ කරුණු රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රාථමික සහ ද්විතියික මූලාශ්‍රය ද්විත්වයම යොදාගනු ලැබිණි. ඒ අනුව තෝරාගත් කාලපරිච්ඡේදය තුළ පුරාතන ශ්‍රී ලංකාවේ නාවික කටයුතු පිළිබඳව සහ ආර්ථික වර්ධනයට නාවික කටයුතු බලපෑ ආකාරය තේමාත්මක ලෙස විමර්ශනය කරන ලදී. ඒ අනුව පූර්ව යටත් විජිත යුගයේ ආර්ථික වර්ධනයට නාවික කටයුතු කෙතෙක් දුරට ඉවහල්වීද යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව ලෙස කේන්ද්‍ර ගත කරන ලදී. ඇත අතීතයේ සිටම ශ්‍රී ලංකාව නාවික කටයුතුවලට අවතීර්ණ වීම හඳුනාගත හැකිය. ශ්‍රී ලංකාවේ නාවික කටයුතු කෙරෙහි භූගෝලීය පිහිටීම ද වැදගත් වී තිබේ. එමෙන්ම මෙරට වරාය නගර බිහිවීම මත නාවික කටයුතු වර්ධනය වීම සිදු වූ අතර ඉන්දියාව, ග්‍රීක රෝම රටවල්, බටහිර ආසියානු රටවල්, චීනය, අග්නිදිග ආසියාතික රටවල් සමග නාවික කටයුතු සිදුකර තිබේ. තවද පුරාතන ශ්‍රී ලාංකිකයන් සතු වූ නාවික තාක්ෂණය ද දියුණු මට්ටමක පැවතිණි. ශ්‍රී ලංකාවේ දියුණු නාවික යාත්‍රා වර්ග ද පැවති බවට සමකාලීන මූලාශ්‍ර අනුව දැක්විය හැකිය. ඒ අනුව ලෝකයේ සමකාලීන නාවික තාක්ෂණය ද ශ්‍රී ලංකාව උපයෝගී කොටගෙන තිබේ. සමස්තයක් වශයෙන් පුරාතන ශ්‍රී ලංකාවේ නාවික කටයුතු ඉතා දියුණු මට්ටමක පැවති බවත් මෙරට අර්ථිකය වර්ධනයට සහ සංස්කෘතික කටයුතු හැඩගැස්වීමට නාවික කටයුතු හේතු වූ බවත් හඳුනාගත හැකි වේ.

ප්‍රමුඛ පද: පුරාතන ශ්‍රී ලංකාව, පූර්ව යටත් විජිත යුගය, නාවික කටයුතු, ආර්ථිකය, නාවුක තාක්ෂණය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ඒ.එම්.එම්.වන්දිකාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

මහනුවර හා තදාසන්න ප්‍රදේශයෙහි ලෙන් විහාර පිළිබඳ ඓතිහාසික විමර්ශනයක්

කේ.ජී.එන්.එස්.කේ. විජේබණ්ඩාර
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19861@arts.pdn.ac.lk

ආදී මිනිසාගේ වාසස්ථාන ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගත් ගල් ගුහාව “ලෙන්” නමින් ද, තාක්ෂණ ශිල්පය නොදත් පැරණි යුගයේ ජනයා තම වාසස්ථාන ලෙස යොදාගත් මෙවැනි ස්ථාන “බෙන්” නමින් ද, භික්ෂූන්ගේ වාසස්ථාන මෙන්ම පසුව පිළිම තැබීමට ගෘහයක් ලෙස භාවිතයට ගැනීම නිසා “ලෙන් විහාර” වශයෙන් ද හඳුන්වා ඇත. මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වූයේ මහනුවර හා තදාසන්න ප්‍රදේශයෙහි ලෙන් විහාර පිළිබඳ ඓතිහාසික විමර්ශනයක් සිදු කිරීම වන අතර පර්යේෂණයේ ගැටලුව බවට පත්වූයේ මහනුවර හා තදාසන්න ප්‍රදේශයේ තෝරාගත් ලෙන් විහාර ඓතිහාසික වශයෙන් වැදගත් වන්නේ කෙසේ ද ? යන්නයි. මෙහෙදී මහනුවර හා තදාසන්න ප්‍රදේශයේ තෝරාගත් ලෙන් විහාරයන් කිහිපයක් පිළිබඳව අවධානය යොමු කළ අතර එහි දී ලෙන් විහාර පිළිබඳ හැඳින්වීමත් ලෙන් ආශ්‍රය කොටගෙන ලෙන් විහාර දක්වා එහි සිදු වූ විකාශනය පිළිබඳවත් අවධානය යොමු මෙහි අරමුණු විය..මෙහෙදී ප්‍රථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍ර ඇසුරින් දත්ත රැස් කිරීම සිදු විය.මෙහෙදී ප්‍රථමික මූලාශ්‍රයන් අතරින් සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර ඉතා අල්ප වූ නමුත් ලෙන් විහාර ආශ්‍රයෙන් හමුවන සෙල්ලිපි, කුඩපත්, සන්නස්, මූර්ති, චිත්‍ර, යනාදී පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය මෙම අධ්‍යයනය සඳහා බෙහෙවින් පිටිවහලක් විය.එමෙන්ම තෝරාගත් ලෙන් විහාරයන්වල පවතින කලා හා ගෘහ නිර්මාණ ශිල්පය පිළිබඳ තාක්ෂණික අංශය පිළිබඳව මෙන්ම ලෙන් විහාරවලින් හෙළිවන සමකාලීන සමාජ ආර්ථික හා දේශපාලන තොරතුරු පිළිබඳ විග්‍රහයක් ද මෙම අධ්‍යයනය තුළින් කරුණු අනාවරණය කර ගැනීම මෙහි තවත් අරමුණක් ලෙස සඳහන් කළ හැකිය..මහනුවර හා තදාසන්න ප්‍රදේශයෙහි තෝරාගත් ලෙන් විහාර ආශ්‍රයෙන් සිදු කරනු ලැබූ අධ්‍යයනයේ දී ඒ ඒ යුගයන්හි දී බුදු දහම හා දේශපාලනය අතර පැවති සබඳතාව, බුදු දහම හා ආර්ථිකය අතර පැවති සබඳතාවය පමණක් නොව බුදු දහම හා සමාජ සංස්කෘතික සබඳතාවයන්ගේ ස්වරූපය මෙන්ම ඒ ඒ යුගයන්හි දී පැවති තත්වයන්, ඇදුම් පැළඳුම් ,සිරිත් විරිත් ,ගතිපැවතුම් යනාදී අංශයන් පිළිබඳව ද පූර්ණ අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි ආකාරයේ තොරතුරු ලෙන් විහාරයන්හි පවතින කලා නිර්මාණයන් ඔස්සේ හඳුනාගැනීමට හැකිවිය.ඒ අනුව තෝරාගත් ලෙන් විහාර ආශ්‍රයෙන් සිදු කරනු ලැබූ අධ්‍යයනයේ දී මෙම තොරතුරු මඟින් ඉතිහාසය ගොඩනැගීමට ප්‍රයෝජනවත් වන්න සේම අනෙක් අතින් අනෙකුත් ස්ථානවලින් ලැබෙන තොරතුරුවල සත්‍යතාව තහවුරු කරගැනීමට ද උපකාරී වූ බව පැහැදිලි වේ.

ප්‍රමුඛ පද: මහනුවර, තදාසන්න, තෝරාගත් ප්‍රදේශ, ලෙන් විහාර

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සහන් මහේෂ්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුරවකව සිහිපත් කරමි.

බේරු රේන්ද කර්මාන්තය පිළිබඳ ඓතිහාසික අධ්‍යයනයක්

එස්.එස්. විජේවර්ධන

ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19880@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ බේරු රේන්ද කර්මාන්තයේ ආරම්භය සහ ඓතිහාසික පරිණාමය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික පරමාර්ථය වන අතර පර්යේෂණ ගැටලුව බවට පත් වූයේ බේරු රේන්ද කර්මාන්තය තුළින් සමකාලීන සමාජයේ සංස්කෘතික හා ආර්ථික පැතිකඩක් නිරූපණය කිරීමට සමත් වූවා ද? යන්නයි. ඓතිහාසික පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ සාහිත්‍යමය මූලාශ්‍රය, පුරාවිද්‍යාත්මක මූලාශ්‍රය මෙන් ම ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන ද ආශ්‍රය කරගනිමින් දත්ත රැස් කිරීම සිදු විය. ලංකාවට පැමිණි පළමු යුරෝපීය ජාතියක් වන පෘතුගීසීන් විසින් 16වන සියවසේ දී පමණ හඳුන්වාදෙනු ලැබූ බේරු රේන්ද කර්මාන්තය වර්තමානය වන විට ක්‍රමයෙන් අභාවයට යන බවක් පෙන්නුම් කළ ද 19වන සහ 20වන සියවස් තුළ බේරු රේන්ද කර්මාන්තය දෙස් විදෙස් ජනතාව අතර අතිශය ජනප්‍රිය කර්මාන්තයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වී ඇති ආකාරය හඳුනාගත හැකි ය. එමෙන් ම මෙම කාල පරිච්ඡේදයේ බේරු රේන්ද කර්මාන්තය ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික හා සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍රයට සැලකිය යුතු බලපෑමක් කළ බව පෙනේ. එමෙන් ම බේරු රේන්ද කර්මාන්තයත් සමඟ සමකාලීන සමාජය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් වෙනස් වීම්වලට මුහුණ දුන් ආකාරය ද, වර්තමානය වන විට මෙම කර්මාන්තය අභාවයට යන ආකාරයක් ද දැකිය හැකි බවට කරුණු අනාවරණය කරගත හැකි විය. අවසාන වශයෙන්, මෙම පර්යේෂණය තුළින් බේරු රේන්ද කර්මාන්තය තුළින් සමකාලීන සමාජයේ සංස්කෘතික සහ ආර්ථික පැතිකඩ නිරූපණය කිරීමට සමත් වූ ආකාරය අවබෝධ කරගත හැකි ය.

ප්‍රමුඛ පද: බේරු රේන්ද, රේන්ද ගෙතීම, ආර්ථිකය, සංස්කෘතිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා රෝහිත දසනායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ පැරණි වරායන් පිළිබඳ ඓතිහාසික සංකථනයක් :
පූර්ව යටත් විජිත යුගයේ තෝරාගත් වරායන් කිහිපයක් ඇසුරින්**

එස්.වී. සදුනි මධුෂා
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19892@arts.pdn.ac.lk

මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ, ශ්‍රී ලංකාවේ පැරණි වරායන් පිළිබඳ ඓතිහාසික සංකථනයක් සිදු කිරීමයි. පූර්ව යටත් විජිත යුගයේ තෝරාගත් වරායන් කිහිපයක් කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් ඒ ආශ්‍රිතව සිදු වූ බාහිර හා අභ්‍යන්තර වෙළෙඳාම් කටයුතු පිළිබඳව විමර්ශනය කරන ලදී. එහිදී ඓතිහාසික ක්‍රමවේදය භාවිත කරමින් ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රයන් භාවිතයෙන් අදාළ කරුණු රැස් කරන ලදී. එහි දී මහාවංසය ඇතුළු ප්‍රාථමික සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර මෙන් ම ඓතිහාසික පර්යේෂණ ලිපි, ශ්‍රී ලාංකේය ඉතිහාසය වෙළුම I සහ II කොටස වැනි ද්විතීයික මූලාශ්‍රයන්ද උපයෝගී කර ගැනිණි. තෝරාගත් කාලපරිච්ඡේදය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ අභ්‍යන්තර හා බාහිර වෙළෙඳ කටයුතුවල දී වරායන්හි භූමිකාව හා එහි ස්වරූපය කෙබඳු ද ? යන්න කෙරෙහි පර්යේෂණ ගැටළුව කේන්ද්‍රගත වී ඇත. ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රයන් මත පදනම් වෙමින් පුරාතන වරායන්හි වාණිජ කටයුතු හා වරායන්හි ක්‍රියාකාරීත්වය විශ්ලේෂණය කරන ලදී. වෙළෙඳාම සමඟ නිර්මාණය වූ වෙළෙඳ ශ්‍රේණිවල ක්‍රියාකාරීත්වය ද මෙහිදී විමර්ශනය කෙරෙන ලදී. එහිදී තෝරාගත් වරායන්හි පිහිටීම මෙන්ම පූර්ව යටත්විජිත යුගය තුළ දී අනුරාධපුර, පොළොන්නරු සහ රජරට සභ්‍යත්වයෙන් පසුව වරායන්හි ආර්ථිකමය දායකත්වය පිළිබඳ තොරතුරු පර්යේෂණයෙහි අනාවරණය වූ අතර ආර්ථිකමය වශයෙන් අභ්‍යන්තර හා බාහිර වෙළෙඳ කටයුතු මෙන්ම, ආගමික හා සංස්කෘතික ක්ෂේත්‍රයෙහි අන්තර් සබඳතා පුළුල් කිරීම තුළින් නාවුක කටයුතු සඳහා වැදගත් වීම හා ඒ අනුව තෝරාගත් මෙම පුරාණ වරායන්හි කාර්යභාරය හා පුරාතන ආර්ථිකයේ වර්ධනයට හේතු වී ඇති බව අනාවරණය වේ.

ප්‍රමුඛ පද: පුරාතන වරායන්, වෙළෙඳ ශ්‍රේණි, පූර්ව යටත්විජිත යුගය, වෙළෙඳාම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ඒ.එම්.එම්.චන්ද්‍රිකාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ හින්දු ආගමේ ආරම්භය හා වර්ධනය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ඒ. දිල්කි නවින්ද්‍යා

ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19998@arts.pdn.ac.lk

මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වනුයේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ හින්දු ආගමේ ආරම්භය සහ එහි වර්ධනය පිළිබඳ පුළුල් විමර්ශනයක් සිදු කිරීමයි. එබැවින් මෙම විමර්ශනය ක්‍රිස්තු පූර්ව 6 සියවසේ සිට 15 සියවස දක්වා විහිද යයි. දකුණු ඉන්දියාවත් සමඟ ඇති සම්ප්‍රභාවය හේතු කොටගෙන මෙරටට විවිධ අයුරින් පැමිණි ජන සමූහයා ඔස්සේ හින්දු ආගම ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආරම්භ වීම සහ වර්ධනය පිළිබඳ ඓතිහාසික ක්‍රම භාවිත කරමින් පරීක්ෂණය සිදුකරන ලද අතර පර්යේෂණයට අදාළ කරුණු තහවුරු කර ගැනීම සඳහා ප්‍රාථමික හා ද්විතීක මූලාශ්‍රය යන මූලාශ්‍රය වර්ගීකරණයන් ඔස්සේ කරුණු රැස් කරන ලදී. තේමාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමය භාවිතයෙන් විශ්ලේෂණය ද සිදුකරන ලදී. මහාවංශය, චූලවංශය, පූජාවලිය, දඹදෙණි කට්ඨාකාවන ආදී තවත් බොහෝ ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රයන් මේ සඳහා උදාහරණ සපයයි. ඊට අමතරව ප්‍රාථමික සහ ද්විතීක මූලාශ්‍ර මත පදනම්ව සන්ධර්භය වඩාත් විශ්ලේෂණාත්මකව සාකච්ඡා කෙරේ. තෝරාගත් කාලපරිච්ඡේදය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ සංස්කෘතික ඉතිහාසය තුළින් හින්දු ආගමේ ආරම්භය හා වර්ධනය පිළිබඳ කට්ඨාකව ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ඇසුරින් ඉස්මතු කළ හැක්කේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ පර්යේෂණ ගැටලුව කේන්ද්‍රගත විය. අවසාන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ හින්දු ආගම වර්ධනය වී එහි උච්චතම තත්ත්වයන් කරා වර්ධනය වූ අයුරු, ආක්‍රමණ, සංක්‍රමණ, වෙළඳාම, විවාහය ආදී වූ තවත් විවිධ සාධක හේතු කොට ගෙන රටට පැමිණි දෙමළ ජනයා ඔවුන්ගේ දෙවියන් සඳහා මෙරට තුළ දේවාල ඉදිකරමින්, ඒවාට වැදුම් පිදුම් කළ ආකාරයත්, එම දේවාලයන් නඩත්තුව සඳහා රාජ්‍ය අනුග්‍රහය පවා ලැබුණු ආකාරයත්, පසුව සිංහල බෞද්ධ ජනයා විසින්ද හින්දු දෙවියන්හට පුද පූජා පවත්වමින් මෙරට පැවැති සංස්කෘතිය තුළට හින්දු ආගමික ලක්ෂණයන් සම්මිශ්‍රණය වෙමින් වර්ධනය වූ ආකාරය ඉස්මතු විය.

ප්‍රමුඛ පද: ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජය, හින්දු ආගම, දකුණු ඉන්දීය සම්බන්ධතා, හින්දු, කලාව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ඒ. එම්. එම්. වන්දිකාගෙන් උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ගෙඩරල් පක්ෂය එහි නායකත්වය සහ සංවිධානාත්මක ව්‍යුහය **(1949 - 1983 දක්වා)**

කේ.පී දුලක්ෂි තිළිණි
 ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ශ්‍රී ලංකාවේ දෙමළ භාෂාව ව්‍යාවහරිත ප්‍රජාව මූලෝපායික වශයෙන් දේශපාලනිකව සමාජ ආන්තිකරණයට ගොදුරු වීම යටත්විජිත පාලන මොඩලය තුළින් බිහි වූ ක්‍රමයන්හි ප්‍රතිඵලයකි. වර්ෂ 1949 දී එස්. ජේ. ඩී චෙල්වනායගම් මූලිකත්වයෙන් පිහිට වූ ගෙඩරල් පක්ෂය සමාජීය සහ සංස්කෘතික අයිතිවාසිකම් කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමේ අවකාශයේ සිට ද්‍රවිඩ දේශපාලන ස්වයං නිර්ණය සඳහා වූ ව්‍යාපාරයක් දක්වා පරිණාමය වී ඇත. මෙම පරිණාමයේ කේන්ද්‍රීය අධ්‍යයන පරමාර්ථය වූයේ ගෙඩරල් පක්ෂයේ නායකත්වයේ ස්වරූපය සංවිධානාත්මක ව්‍යුහය සහ දේශපාලන භූමිකාව හා සුවිශේෂී ගිත ස්භාවය පිළිබඳ ඓතිහාසික විශ්ලේෂණයක් සිදු කිරීමයි. ප්‍රාථමික හා ද්විතියික මූලාශ්‍ර මෙන් ම ක්ෂේත්‍රයේ විශේෂඥයින් සමග සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත්වමින් ගෙඩරල් පක්ෂය සහ එහි ඓතිහාසික පසුබිම සම්බන්ධ දෘශ්‍යමය නොවන පැතිකඩ අවධාරණය කරයි. ගෙඩරල් පක්ෂයේ නායකත්වය සහ සංයුතිය, බිම් මට්ටමේ ආයතනවල සහයෝගීතාව, ද්‍රවිඩ අයිතින් දිනා දීම උදෙසා පක්ෂ කාර්යභාරය සහ පක්ෂයේ දේශපාලන අනන්‍යතාවය හා ස්වරූපය පුළුල් වපසරියක් ඔස්සේ පසු විපරමට ලක් කරයි. තවද ගෙඩරල් පක්ෂයේ මැතිවරණ උපාය මාර්ග සහ සුවිශේෂී වූ ප්‍රතිපත්ති ගිවිසුම් සහ පාර්ලිමේන්තු නියෝජනය මෙන්ම වාර්ගික ගැටුමේ විෂය සන්දර්භය වැනි කාරණා කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් දී ඇත. පර්යේෂණ ගැටලුව වූයේ ගෙඩරල් පක්ෂය එහි නායකත්වය සහ සංවිධානාත්මක ව්‍යුහය කෙබඳුවේ ද යන්න සම්බන්ධයෙනි. හැන්සාර්ඩ් වාර්තා, පාර්ලිමේන්තු අණ පනත්, පුවත්පත්, මැතිවරණ පත්‍රිකා, ලිපි සහ ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්ගික ගැටලුවේ ප්‍රභවය සහ වර්ධනය වැනි මූලාශ්‍රයවලින් තොරතුරු සඳහා වැඩි දායකත්වයක් ලැබිණ. සිංහල බහුතරය ව්‍යවස්ථාදායකයේ වැඩිමනක් නියෝජනය වීම සුළුතරයේ දේශපාලන ගමන් මග අවහිර කළෙන් අභ්‍යන්තර ස්වයං නිර්ණය මත පදනම් වූ පක්ෂ කාර්යය සහ වගකීම් තවදුරටත් සංකීර්ණව ඇත. යටිතල පහසුකම් වර්ධනය මෙන්ම ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාව, දෙමළ ඩයස්පෝරාව සහ පක්ෂ සංවිධාන ව්‍යුහය එහි නඩත්තුව, සාමාජිත්වය සහ බිම් මට්ටමේ ආයතනවල සහයෝගීතාවය සහ ප්‍රාදේශීය කලාපීය සහ ජාතික ශාඛා වැනි විවිධතා එක් කොට පර්යේෂණ අරමුණ සාර්ථක කර ගෙන ඇත. ගෙඩරල් පක්ෂය සහ පක්ෂයේ දේශපාලන භූමිකාව, ඔවුන් මුහුණ දුන් අභියෝග, දෙමළ ප්‍රජාව සම්බන්ධ මානුෂීයත්ව අගය වැනි වටිනා සංකීර්ණ ප්‍රපංචයන් ද මෙහිදී ආවරණය කෙරෙයි. ගෙඩරල් පක්ෂයේ දේශපාලන උත්සුකයන් සහ එහි සාර්ථකත්වය අවම මට්ටමක පැවති නමුත් ඔවුන් ඉල්ලීම් කළ ගෙඩරල් මොඩලය ඇති කළේ නම් දශක 30 ක යුධ ගිනි නොඇවිලෙනු ඇත.

ප්‍රමුඛ පද: ගෙඩරල් පක්ෂය, පක්ෂ නායකත්වය, වාර්ගික ගැටුම, ස්වයං නිර්ණය, දේශපාලන භූමිකාව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා රමණී හෙට්ටිආරච්චිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

පූර්ව යටත් විජිත අවධියේ ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ අධ්‍යාපන ආයතන

ආර්.එම්. ප්‍රබෝධා සෙව්වන්දි
ඉතිහාසය අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a191036@arts.pdn.ac.lk

මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වන්නේ පූර්ව යටත් විජිත අවධියේ ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ අධ්‍යාපන ආයතන පිළිබඳව පුළුල් විමර්ශනයක් සිදු කිරීමයි. අනුරාධපුර යුගයේ සිට කෝට්ටේ යුගයේ අවසානය දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ පැවතියා වූ අධ්‍යාපන ආයතන පිළිබඳ පුළුල් විමර්ශනයක් මේ තුළ අන්තර්ගත වේ. පර්යේෂණයට අදාළ කරුණු ප්‍රාථමික හා ද්විතීක මඟින් අනාවරණය කර ගැනුණ අතර තෝරාගත් කාලපරිච්ඡේදය තුළ මෙරට බෞද්ධ අධ්‍යාපන ආයතන ගොඩනැගීම සඳහා වූ පසුබිමත් ඒ තුළින් එක් එක් අවධීන්වලදී ගොඩනැගුණු බෞද්ධ අධ්‍යාපනික ආයතනවල තත්ත්වය කුමක් ද යන්න අධ්‍යයනය සඳහා තේමා පාදක විශ්ලේෂණ ක්‍රමය භාවිතා කරමින් පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. පූර්ව යටත් විජිත අවධියේ ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ අධ්‍යාපන ආයතන සහ ඒවායේ ක්‍රියාකාරීත්වය ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර ඇසුරින් අධ්‍යයනය කළ හැක්කේ කෙසේ ද යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව විය. ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර මඟින් හෙළිවන කරුණුවලට අනුව මෙරටට බුදු දහම ගෙන ඒමත් සමඟ බෞද්ධ අධ්‍යාපන ආයතනයන්හි ආරම්භය සනිටුහන් වීමත් එතැන් පටන් එක් එක් යුගයන් ඔස්සේ රාජ්‍ය අනුග්‍රහය මත මෙම බෞද්ධ අධ්‍යාපන ආයතන වර්ධනය වෙමින් ඉදිරියට පැමිණ ඇති ආකාරයක් දැකිය හැකි වේ. අවසාන වශයෙන් මෙම පර්යේෂණය මඟින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ බෞද්ධ අධ්‍යාපන ආයතනවල ආරම්භය හා විකාශනය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කරමින් ඒ තුළ ආගමික හා ලෝකික විෂය පථය, බෞද්ධ අධ්‍යාපන ආයතනවල කාර්යභාරය, ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද සහ බෞද්ධ අධ්‍යාපන ආයතනයන්හි සංවිධාන ව්‍යුහය පිළිබඳව අනාවරණය වීමත් තුළ ලංකාවේ පැරණි අධ්‍යාපනය විධිමත් හා සංවිධිත ආකාරයෙන් ගොඩනැගී තිබූ බවත් එහි ක්‍රමික වර්ධනයන් ඇති වූ බවත් පැහැදිලි විය.

ප්‍රමුඛ පද: බෞද්ධ අධ්‍යාපන ආයතන, විෂය පථය, කාර්යභාරය, ඉගැන්වීම් ක්‍රමවේද

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ඒ.එම්.එම්. වන්දිකාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**பூநகரிப் பிரதேசத்தின் கிராமிய வழிபாட்டு மரபுகள் : அன்றும் இன்றும்
-ஓர் ஆய்வு**

ஆ. பகீதனா
வரலாற்றுத்துறை, பேராதனைப் பல்கலைக் கழகம்
a19512@arst.pdn.ac.lk

பல்லினப் பண்பாட்டினைக் கொண்ட இலங்கைத் தீவானது, தனக்கே உரித்தான தனித்துவமான வரலாற்றையும், பண்பாட்டையும் கொண்டுள்ளது. அவ்வாறான இலங்கையின் வடபகுதியில் கிளிநொச்சி மாவட்டத்தில் அமைந்துள்ள பூநகரிப் பிரதேசமும் தொன்மையான பண்பாட்டினைக் கொண்டுள்ளது. பண்பாட்டின் ஒரு கூறாக விளங்கும் இந்துக்களின் வழிபாட்டு முறைகள், பொதுவாக ஆகமம் சார் வழிபாட்டு முறைகள், ஆகமம் சாரா வழிபாட்டு முறைகள் என இரண்டு வகைப்படுகின்றன. இதில் ஆகமம் சாரா வழிபாடு அல்லது கிராமிய தெய்வ வழிபாடானது, இலங்கையின் பல பிரதேசங்களில் பின்பற்றப்படுகிறது. அந்தவகையில் பூநகரிப் பிரதேசமானது தொன்மையான வழிபாட்டுப் பாரம்பரியத்தினைக் கொண்டுள்ளதுடன், இப் பகுதி வழிபாட்டு மரபுகள் பரம்பரை பரம்பரையாக மரபு வழியாகக் கடத்தப்பட்டு, மக்களின் வாழ்வியலுடன் இணைந்ததாகக் காணப்படுகின்றன. பூநகரிப் பிரதேசத்தின் கிராமிய வழிபாட்டு மரபுகள் : அன்றும் இன்றும் ஓர் ஆய்வு என்னும் தலைப்பில் அமைந்த எனது ஆய்வானது, பூநகரிப்பிரதேசத்தில் உள்ள கிராமிய வழிபாட்டு ஆலயங்களை மையமாகக் கொண்டு கிராமிய வழிபாட்டு மரபுகளை அடையாளப்படுத்துவதனை நோக்காக் கொண்டுள்ளது. சமகால சூழலிற்கேற்ப கிராமிய வழிபாட்டில் ஆகமம் சார் மரபுகள் புகுத்தப்படுவதுடன், சில மரபுகள் மருகிச் செல்லும் நிலையிலும் உள்ளன. அந்த வகையில் பூநகரிப் பிரதேசத்தின் கிராமிய வழிபாட்டு மரபுகளில் எவ்வாறான மாற்றங்கள் ஏற்பட்டுள்ளன என்பதனை வெளிப்படுத்துவதே எனது ஆய்வுப் பிரச்சினையாகும். இவ் ஆய்வானது வரலாற்று அனுகுமுறையினைடிப்படையில், முதன்நிலை மூலாதாரங்களாக புறநானூறு, நேர்காணல், கள ஆய்வுகள், தொல்லியல் சான்றுகளான கிராமியத்தெய் உருவங்கள் போன்றவையும், இரண்டாம் நிலை ஆதாரங்களாக நூல்கள், ஆய்வுக் கட்டுரைகள், தமிழ் மலர்கள் போன்றனவும் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளன. மேலும் பூநகரிப் பிரதேசத்தின் கிராமிய வழிபாட்டு மரபுகள் தொடர்பான முழுமையான ஆய்வுகள் எதுவும் இதுவரை வெளிவரவில்லை என்பதனை ஆய்வு இடைவெளியாகக் கொண்டு முன்னெடுக்கப்பட்ட எனது ஆய்வினூடாக, பூநகரிப் பிரதேசத்தின் தொன்மையான கிராமிய வழிபாட்டு மரபுகள், மற்றும் இவை சமகாலச் சூழலிற்கேற்ப மாற்றங்களை உள்வாங்கிக் கொண்டவிதம், வழிபாட்டின் சமகாலப் போக்குகள் போன்றவற்றை வெளிப்படுத்தியுள்ளேன்.

திறவுச்சொற்கள்: பூநகரி, கிராமிய வழிபாடு, மரபுகள்

I wish to acknowledge K.M.Rohitha Dasanayaka for his guidance and supervision.

**இலங்கைக்கும் அரேபியாவிற்கும் இடையிலான வணிகப் பண்பாட்டுத்
தொடர்புகள் - ஓர் ஆய்வு
(அரேபியர் வருகை முதல் கி.பி 16ம் நூற்றாண்டு வரை)**

M.A.P. Amra
Department of History, University of Peradeniya
a19026@arts.pdn.ac.lk

இலங்கை பண்டைய காலம் தொட்டு பல்வேறு நாடுகளுடன் வர்த்தகத் தொடர்புகள் மேற்கொண்டுள்ளன. அதில் இலங்கைக்கும் அரேபியாவுக்கும் இடையில் காணப்பட்ட வணிகப் பண்பாட்டுத் தொடர்புகளை பிற மூலாதாரங்களில் இருந்து தகவல்களைப் பெற்று அவற்றினை வரலாற்று ரீதியாகத் தொகுப்பது மிக முக்கியமானதாகும். அந்த வகையில் இலங்கையானது இந்துசமுத்திரத்தின் மத்தியில் அமையப் பெற்றுள்ளமையால் ஆசியாக் கண்டத்தின் தெற்கு, தென்மேற்கு, கிழக்காசிய நாடுகளை இணைக்கும் கேந்திர மத்திய நிலையம் என்ற வகையில் இது முக்கியத்துவம் பெற்றுக் காணப்படுகின்றது. இலங்கையுடனான அரேபிய வர்த்தக நடவடிக்கைகளானது கிறிஸ்துவுக்கு முற்பட்ட நூற்றாண்டுகளிலேயே ஆரம்பித்துவிட்டது. கி.பி 7ம் நூற்றாண்டில் வரலாற்றுத் திருப்புமுனையாக இஸ்லாம் அரேபியாவில் அறிமுகமாகியதன் விளைவாக இஸ்லாத்தைப் போதித்த முகமது நபியவர்களின் தலைமையின் கீழ் அரேபியர்கள் முதன் முறையாக ஐக்கியப்பட்டனர். அரேபிய கோத்திரத்தைச் சேர்ந்த சில குடும்பங்கள் தென்கிழக்காசியாவை நோக்கி கடல்மார்க்கமாக வந்து தென்னிந்தியாவின் சில பகுதிகளிலும், இலங்கையிலும் வந்து குடியேறினார்கள். இவ்வாறு வந்த இவர்கள் இலங்கையின் வடக்கு, கிழக்கு, தெற்கு, மேற்கு என 08 இடங்களில் குடியேறினர். இலங்கையின் ஏற்றுமதி, இறக்குமதி வர்த்தகத்தில் பெரும்பங்கு கொண்டிருந்த அரேபியர்கள் வர்த்தகத் துறையினுடாக இலங்கையின் பொருளாதாரத்தை வளர்ச்சியடையச் செய்தனர். அரேபியர்களின் வர்த்தக நடவடிக்கைகளினால் இலங்கையில் இஸ்லாம் சமயம் வேருன்றியதோடு, பண்பாட்டிலும் பாரிய மாற்றங்கள் ஏற்படலாயின. அந்த வகையில் இலங்கைக்கும் அரேபியாவுக்கும் இடையிலான தொடர்புகளை உறுதிப்படுத்த அரேபியப் பிரயாணிகளின் குறிப்புக்கள், அரபுச் சிலாசனங்கள், நாணயங்கள் பெரிதும் துணை செய்கின்றன. எனவே இவ்வாய்வானது வரலாற்று அணுகு முறையின் அடிப்படையில் முதலாம் மற்றும் இரண்டாம் தர மூலாதாரங்களைப் பயன்படுத்தி அவற்றை பகுப்பாய்வுக்கு உட்படுத்தப்பட்டுள்ளது. மேலும் இலங்கைக்கும் அரேபியாவிற்கும் இடையிலான தொடர்புகள் பற்றி ஆய்வுகள் பலர் மேற்கொண்டாலும் குறிப்பாக வணிகப் பண்பாட்டுத் தொடர்புகள் பற்றி விரிவான ஆய்வுகள் மேற்கொள்ளப்படவில்லை என்பது குறிப்பிடத்தக்கதாகும். அதே சமயம் இலங்கை அரேபியத் தொடர்புகளால் இலங்கையில் வணிகத் தொடர்புகள் விருத்தியடைந்ததோடு மட்டுமல்லாமல் பண்பாட்டிலும் பாரிய மாற்றங்கள் ஏற்பட்டன. எனினும் 1505ம் ஆண்டு ஐரோப்பியர் வருகையால் இலங்கை அரேபிய வணிகத் தொடர்புகள் சரியத் தொடங்கின என்பது நோக்கத்தக்க விடயமாகும்.

குறிச்சொற்கள்: இலங்கை, அரேபியா, வணிகம், பண்பாடு

பேராசிரியர் ரோஹித தசாநாயக்க அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும், மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக்கொண்டேன் என்பதனை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகிறேன்.

மலையக மக்களின் வாழ்வியலில் கிராமிய வழிபாட்டின் வகிபாகம் :
அன்றும் இன்றும்

S. Dhishanthi
Department of History, University of Peradeniya
A19127@arts.pdn.ac.lk

இவ் ஆய்வானது, இலங்கையின் மலையகப் பகுதியில் வசிக்கும் மக்கள் சமூகத்தில் கிராமிய வழிபாட்டின் வகிபாகம் மற்றும் கிராமிய வழிபாட்டு மரபுகள் அவர்களின் சமய வாழ்வியலில் எந்த அளவிற்கு முக்கியத்துவம் பெற்றுள்ளன என்பதையும், அந்த வழிபாட்டு முறைகள் காலப்போக்கில் பெற்ற மாற்றங்கள் தொடர்பிலும் ஆய்வு செய்வதை முதன்மை நோக்கமாகக் கொண்டுள்ளது. மேலும் கடந்த நூற்றாண்டு தொடக்கம் இன்று வரை அந்த வழிபாடுகள் வாழ்க்கை முறையில் எவ்வாறு பிணைந்துள்ளன என்பதை வரலாற்றுச் சூழலுடனும், சமூக மாற்றங்களுடனும் இணைத்து ஆய்வு செய்கிறது. கிராமிய வழிபாடுகள் தெய்வங்களை மையமாகக் கொண்ட உள்ளூர் வழிபாடுகள், பூஜைகள், உற்சவங்கள், விழாக்கள், கூத்துக்கள், கலைமரபுகள் என்பவற்றை பிரதிபலிக்கின்றன. மேலும் இந்த ஆய்வானது மலையகத் தமிழர் சமூகத்தில் கிராமிய வழிபாட்டின் ஆரம்பகால நிலை மற்றும் இன்றைய காலக்கட்டத்தில் ஏற்பட்டுள்ள மாற்றங்கள் என்பவற்றையும் ஒப்பிட்டு ரீதியாக ஆராய்வதை நோக்கமாகக் கொண்டுள்ளது. இவ் ஆய்வு பணியில் தரவுகள் களஆய்வுகள், நேர்காணல்கள், ஆவண ஆய்வு ஆகிய மூன்று முக்கியமான நெறிமுறைகளின் வழியாக திரட்டப்பட்டன. அவ்வாறு சேகரிக்கப்பட்ட தரவுகளை பகுப்பாய்வு செய்து ஆய்வு தயாரிக்கப்பட்டது. மலையகத் தமிழர்கள் இந்தியாவில் இருந்து வந்து குடியேறிய மக்களாவார். இவ்வாறு குடியேறிய மக்கள் இலங்கையின் சமூக, சமய, பொருளாதார துறைகளில் செல்வாக்கு செலுத்தினார்கள். கிராமிய வழிபாடுகளானது மலையக மக்களின் வழிபாட்டு முறைகள் அவர்களின் சமூக உறவுகள், தொழில்கள், இயற்கையோடு இணைந்த வாழ்க்கை முறை மற்றும் பாரம்பரிய நம்பிக்கைகள் அவர்களின் பழக்கவழக்கங்கள் என்பவற்றை எடுத்தியம்புகின்றன. எனவே மலையக மக்கள் என்ற ஒரு சமூகத்தின் அடையாளமாகவே இக் கிராமிய வழிபாட்டு முறைகள் பார்க்கப்படுகின்றன. ஆனாலும் இன்றைய காலக்கட்டத்தில் நகரமயமாதல், கல்வித்துறை வளர்ச்சி, ஊடகங்களின் தாக்கம், பிற மதங்களின் தாக்கம், கிராம மக்களிடையே ஏற்பட்டுள்ள ஆடம்பர வாழ்க்கை மீதான மோகம் மற்றும் கிராமத்தில் வாழ்வது தொடர்பில் ஏற்பட்டுள்ள தாழ்வு மனப்பான்மை என்பவற்றால் கிராமிய வழிபாடுகளானது மங்கியுள்ளது. ஆனாலும் ஒரு சில வழிபாடுகள் எவ்வித மாற்றங்களும் இன்றி கடந்த காலத்தை போலவே இன்றும் பின்பற்றப்படுகின்றன. அத்துடன் ஒரு சில வழிபாடுகள் ஆகமம் சார் வழிபாடுகளாக மாற்றம் கண்டுவிட்டன. வழிபாட்டு முறைகள் மற்றும் வழிபாட்டிடங்களில் ஏற்பட்டுள்ள மாற்றங்களே அதனை உறுதி செய்கின்றன. எது எவ்வாறாயினும் சரி மலையக மக்களின் அடையாளம் என்ற ரீதியில் கிராமிய வழிபாடுகள் பாதுகாக்கப்பட வேண்டும். இவை மலையக மக்களின் கலாசார அடையாளத்தை உறுதிபடுத்தவும் உதவுகின்றன.

குறிச்சொற்கள்- மலையக மக்கள், கிராமிய வழிபாடு, மரபு, அடையாளம், வாழ்வியல்

பேராசிரியர் ரோஹித தசாநாயக்க அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும், மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக்கொண்டேன் என்பதனை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகிறேன்.

**யாழ்ப்பாண அரசிற்கும் விஜய நகர பேரரசிற்கும் இடையிலான
அரசியல், பண்பாட்டு தொடர்புகள் - ஓர் வரலாற்று பார்வை**

க.டிலைக்ஸ்சன்

வரலாற்றுத்துறைஇபேராதனை பல்கலைக்கழகம்இபேராதனை

A19131@arts.pdn.ac.lk

யாழ்ப்பாணப் பிரதேசமானது தனக்கெனதொரு நீண்ட வரலாற்றுப் பாரம்பரியத்தைக்கொண்ட பிரதேசமாகக் காணப்படுகின்றது. கி.பி பதின்மூன்றாம் நூற்றாண்டின் பிற்பகுதியிலிருந்து பதினேழாம் நூற்றாண்டின் முற்பகுதிவரை செல்வாக்குப் பெற்ற யாழ்ப்பாண இராச்சியத்தின் தோற்றம் தொடர்பாக பல்வேறு கருத்துக்கள் முன்வைக்கப்பட்டுள்ளன. கலிங்கமாகன், சந்திரபானுவின் காலத்தில் ஏற்பட்ட படையெடுப்புக்கள், தென்னிந்தியப் படையெடுப்புக்கள் இராச்சியத்தின் தோற்றத்திலும் வளர்ச்சியிலும் செல்வாக்கை செலுத்தியிருந்தது. பாண்டிய வம்சத்தின் படைத் தளபதியாக இருந்த ஆரியச்சக்கரவர்த்திகள் பதின்மூன்றாம் நூற்றாண்டில் சுதந்திர அரசனை நிறுவிக்கொண்டனர். இவ்வம்சத்தைத் தொடர்ந்து விஜயநகரப் பேரரசு யாழ்ப்பாண இராச்சியம் மீது படையெடுத்து. தமது மானிய கட்டமைப்பின் கீழ் திறை செலுத்தும் அரசாக மாற்றிக்கொண்ட இந்த உறவானது இராச்சியத்தின் அரசியல் பொருளாதார சமய சமூக, பண்பாட்டு வளர்ச்சியில் செல்வாக்கினையும் செலுத்தியுள்ளது. அவ்வகையில் வரலாற்று அணுகு முறையின் அடிப்படையில் அமைந்த ஆய்வின் ஊடாக யாழ்ப்பாண இராச்சியம் மீதான விஜயநகரப் படையெடுப்பினை இனம் காணுதலும் இவ்வரசு யாழ்ப்பாண அரசின் வளர்ச்சிக்கு அரசியல் பொருளாதார சமூக சமய கலை பண்பாட்டு அடிப்படையில் எவ்விதத்தில் பங்களிப்பு செய்தது என்பதையும் ஆராய்வதை நோக்கமாகக் கொண்டு அமைந்துள்ளது. ஆய்வின் தேவை கருதி பயன்படுத்தப்பட்ட முதந்தர ஆதாரங்களில் யாழ்ப்பாணவைபவமாலை, கைலாயமாலை, வையாபாடல் விஜயநகரப் பேரரசு கால கல்வெட்டுப் பிரதி போன்றனவும் முதந்தர ஆதாரங்களை அடிப்படையாகக் கொண்டு பிற்பட்ட காலங்களில் எழுதப்பட்ட நூல்கள் சஞ்சிகைகள் கட்டுரைகள் இணையத்தில் பெறப்பட்ட தகவல்களும் இதனுள் உள்ளடங்குகின்றன பொதுவாக நோக்கும்போது யாழ்ப்பாண இராச்சியத்தின் தோற்றம் வளர்ச்சியில் சமகால தென்னிந்திய அரசான விஜயநகரப்பேரரசின் பங்களிப்பானது குறிப்பிட்டு சொல்லும் அளவிற்கு அமைந்திருந்ததெனலாம்.

குறிச்சொற்கள்: யாழ்ப்பாண இராச்சியம், விஜயநகர பேரரசு, ஆரிய சக்கரவர்த்திகள், வட இலங்கை, படையெடுப்புக்கள்

பேராசிரியர் ரோஹித தசாநாயக்க அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும் மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக்கொண்டேன் என்பதனை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

**மீசாலை கிராம மக்களின் பாரம்பரிய பண்பாட்டுத் தனித்துவமும்
சமகால மாற்றங்களும்
(தோற்றம் முதல் தற்காலம் வரை)**

வே.எழில்பிரகாஸ்
வரலாற்றுத்துறை பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம், பேராதனை
A19183@arts.pdn.lk

மீசாலை கிராமமானது தோற்றம்பெற்ற காலம் முதல் இன்றுவரை அதிகளவில் இந்து, தமிழ் பண்பாட்டு அம்சங்களைக் கொண்டு விளங்குகிறது. இங்கே தமிழர்களும் இந்து சமயத்தவருமே பெரும்பாலாக வாழ்கின்றனர். மீசாலைவாழ் மக்களது பண்பாட்டு தனித்துவத்தினை இங்கே வாழ்கின்ற மக்களது வாழ்வியல் முறைகள், பழக்கவழக்கங்கள், வழக்காறுகள் மற்றும் சமய வழிபாட்டு முறைகள், சடங்காசாரங்கள், விழுமியங்கள் என்பன எடுத்தியம்புகின்றன. இப்பண்பாடுகள் ஆரம்ப காலம் முதல் சமூகத்துடன் இணைந்து வளர்ச்சியடைந்து வந்துள்ளது. ஆனாலும் இன்று இவற்றுள் சில மாற்றங்கள் ஏற்பட்டுவிட்டன. இவ்வாறு மாற்றங்கள் ஏற்பட்ட போதிலும் மீசாலையின் தனித்துவம் இப்பிரதேச மக்களால் இன்றும் பேணிப்பாதுகாக்கப்பட்டு வருகிறது. மீசாலை வாழ் மக்களிடையே ஆகமம் சார்ந்த, ஆகமம் சாராத வழிபாடுகள் நிலவி வருகின்றன. விரத அனுஷ்டிப்பு, நேர்த்திக்கடன் போன்றன இன்றுவரை இக்கிராமத்தில் நிலைபெற்று இருக்கின்றன. இக்கிராம மக்கள் பண்பாட்டிலே கிராமிய தெய்வ வழிபாடுகள் இன்றுவரை முனைப்பு பெற்றதாக விளங்குகிறது. மீசாலை புத்தூர் சந்தியில் அமைந்துள்ள நாகதம்பிரான் ஆலயத்திலிருந்து புளியம்பொக்கணை பெரிய நாகதம்பிரான் ஆலயத்திற்கு பண்டம் எடுத்துச் செல்லப்படும் விழாவானது தொன்று தொட்டு வெகுவிமர்சையாக கொண்டாடப்பட்டு வரும் ஓர் பாரம்பரிய மரபு முறையாகும். இப்பிரதேச கிராமிய தெய்வ வழிபாடுகளில் மடைபரவல், பறையடித்தல், உடுக்கடித்தல், கலையாடல், கட்டுச் சொல்லல் போன்றன இன்று வரையில் வழக்கிலுள்ளன. மேலும் இப்பிரதேச மக்களது வாழ்வில் நடைபெறுகின்ற வாழ்வியல் சடங்குகள் யாவும் இன்றுவரை ஆரம்பகால சம்பிரதாய மரபுகளை பின்பற்றியதாகவே அமைந்துள்ளன. மீசாலை கிராம மக்களால் பேணப்பட்டு வந்த பழைய கலை மரபுகள் பல இன்று மருகிப்போய்விட்டன. இருந்தாலும் மீசாலை திருநீலகண்ட வெள்ளை மாவுப் பிள்ளையார் ஆலய திருவிழா காலங்களில் வில்லுப்பாட்டு, சின்னமேளக் கச்சேரிகள், பரதநாட்டியம் போன்றன சமகாலத்திலும் இடம்பெற்று வருகின்றது. இப்பிரதேச மக்களது கல்விப் பாரம்பரியம் இன்றுவரை நீடித்த பெருமை உடையதாய் காணப்படுகின்றது. இவர்களது வாழ்வாதாரமாக விவசாயம் காணப்படுகிறது. இவ்வாய்வானது வரலாற்று ரீதியான அணுகுமுறையின் அடிப்படையில் நேரடி கள ஆய்வுகள், நூலகத்திலிருந்து பெறப்பட்ட முதலாம்தர மற்றும் இரண்டாம்தர மூலாதாரங்களைப் பயன்படுத்தி அவற்றை பகுப்பாய்வுக்கு உட்படுத்தி மேற்கொள்ளப்படுகிறது. இவ்வாய்வின் பிரதான நோக்கமாக மீசாலை கிராமத்தின் பாரம்பரிய பண்பாடுகளை வெளிக்கொணருவதோடு சமகாலத்தில் ஏற்பட்டுள்ள மாற்றங்களை அடையாளப்படுத்தலாகும். துணைநோக்கமாக மீசாலையின் பாரம்பரிய பண்பாட்டு வரலாற்றுத் தொன்மையை அறிய ஆவலாக இருக்கும் எதிர்கால சந்ததியினருக்கு மீசாலையின் பண்பாட்டு தனித்துவத்தையும், சமகால மாற்றங்களையும் கண்டறிவதற்கு உதவுவதை நோக்கமாகக் கொண்டுள்ளது.

குறிச்சொற்கள்: பண்பாடு, மீசாலை, மக்கள்

I wish to acknowledge Prof.K.M.Rohitha Dasanayaka for her/his/their guidance and supervision.

இலங்கை சம்மாங்கோட்டுப் பள்ளிவாசலும் தென்னிந்திய முஸ்லிம்களும் - ஓர் வரலாற்றுப் பார்வை

ஆ.ஆ.கு.இரா

வரலாற்றுத்துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்

a19280@arts.pdn.ac.lk.

இலங்கையானது ஆரம்ப காலம் தொடக்கம் இன்று வரை வர்த்தக செயற்பாடுகள் இடம்பெறுகின்ற முக்கிய வர்த்தக மையஸ்தலமாக விளங்குகின்றது. உள்நாட்டு வியாபாரம் மாத்திரமன்றி வெளிநாட்டு வியாபாரத்திலும் பெயர்ப்போன நாடாக இலங்கை விளங்கியது. அந்தடிப்படையில் பல நாட்டினைச் சேர்ந்தவர்கள் இங்கு வந்து தமது வர்த்தக செயற்பாடுகளை மேற்கொண்டதோடு தமது குடியிருப்புக்களையும் அமைத்துக் கொண்டனர். அதனடிப்படையில் ஆரம்பகாலம் தொடக்கம் இலங்கைக்கும் தென்னிந்தியாவிற்கும் இடையிலான வர்த்தக செயற்பாடுகளின் விளைவாக இன்று வரை ஒரு சமூகமான இடைத் தொடர்பானது பேணப்பட்டு வருகின்றது. இலங்கை மற்றும் தென்னிந்தியாவிற்கிடையிலான வரலாற்று மற்றும் கலாசார உறவுகளிடையே முக்கியமான பாலமாக விளங்கும் சம்மாங்கோட்டுப் பள்ளிவாசல் ஒரு தனித்துவமான வரலாற்று முக்கியத்துவம் வாய்ந்த இடமாக கருதப்படுகின்றது. இவ்வாய்வு சம்மாங்கோட்டுப் பள்ளிவாசலின் தோற்றம்இ வளர்ச்சி மற்றும் அதனுடன் தொடர்புடைய தென்னிந்திய முஸ்லிம் சமூகத்தின் வரலாற்றுப் பின்னணி ஆகியவற்றை ஆய்வு செய்கிறது. இந்த ஆய்வின் முக்கிய நோக்கம் பல்லாயிரம் ஆண்டுகளாக தென்னிந்தியாவில் வாழ்ந்த முஸ்லிம்கள் இலங்கையின் புனித பகுதிகளுடன் பேணியிருந்த ஆன்மீகஇ வர்த்தக மற்றும் சமூக உறவுகளை திரட்டுவதும்இ சம்மாங்கோட்டுப் பள்ளிவாசல் இலங்கை முஸ்லிம்கள் மத்தியில் பெற்ற மதிப்பென்து அதன் சமூகம் சார்ந்த தாக்கத்தையும் விளக்குவதாகும். சம்மாங்கோட்டுப் பள்ளிவாசலானது சமகாலத்தில் முக்கியமான ஓர் ஆன்மீக களமாக மட்டுமல்லாது தென்னிந்தியா மற்றும் இலங்கை முஸ்லிம்களிடையே தொடரும் பண்பாட்டு உறவுகளின் சான்றாகவும் இருக்கின்றது. இது வரலாற்று வழியாக முஸ்லிம் சமூகங்களிடையே உருவான உறவுகளைப் புரிந்து கொள்ள ஒரு சான்றாக உள்ளது. 19ஆம் நூற்றாண்டு தொடக்கம் இந்த பள்ளிவாசல் ஆன்மீக மையமாக மட்டுமல்லாமல் தென்னிந்தியா மற்றும் இலங்கை முஸ்லிம்களுக்கிடையிலான மதம் சார்ந்த வர்த்தக மற்றும் சமூக பண்பாட்டு உறவுகளின் சந்திப்புத் தளமாக செயற்பட்டுள்ளது. வரலாற்றுப் பதிவுகள்இ வாய்மொழித் தரவுகள் மற்றும் அறக்கட்டளை ஆவணங்களை அடிப்படையாகக் கொண்டு தென்னிந்திய முஸ்லிம்களுக்கும் இப்பள்ளிவாசலுக்கும் இடையிலான வரலாற்றுத் தொடர்பானது வெளிப்படுத்தப்படுகிறது. சம்மாங்கோட்டுப் பள்ளிவாசலானது வரலாற்று நினைவுச்சின்னமாக மட்டுமல்லாமல் நவீன காலத்தில் வாழும் ஆன்மீக களமாக ஆராய்வதன் மூலம் இந்த ஆய்வு இந்திய பெருங்கடல் வலையில் முஸ்லிம் சமூகங்களிடையே பயண வழிகள் மற்றும் மத சார்ந்த ஒற்றுமைகளை பற்றிய புதிய பார்வைகளை முன்வைக்கின்றது. இறுதியாக புனிதத் தலங்கள் நிலைப்பெற்ற வரலாற்றையும்இ புயல் ரீதியாக பிரிக்கப்பட்ட சமூகங்களுடைய மத நம்பிக்கையின் அடிப்படையில் உருவான ஒற்றுமையையும் பாதுகாப்பதில் முக்கிய பங்காற்றுவதை இந்த ஆய்வு வலியுறுத்துகின்றது.

குறிச்சொற்கள் :- சம்மாங்கோட்டுப் பள்ளிவாசல்இ தென்னிந்திய முஸ்லிம்கள்இ மத அடையாளம்இ சமூக பண்பாட்டு உறவுஇ புனிதத் தளம்

அவர்கள் வழிகாட்டுதலினையும் மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக்கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகிறேன்.

**வடபகுதி வாழ் தமிழர் கல்வி வளர்ச்சியில் சாவகச்சேரி
இந்துக்கல்லூரியின் வகிபாகம்**

சி.கிந்துசன்
வரலாற்றுத்துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a19346@arts.pdn.ac.lk

இலங்கையில் தமிழர், சிங்களவர், முஸ்லிம், பறங்கியர் என்ற நான்கு இனக்குழுக்கள் காணப்படுகின்றன. ஆரம்ப காலத்தில் வடக்கு, கிழக்குப் பகுதிகளில் விரவிக் காணப்பட்ட தமிழர்கள் இந்தியத் தமிழர் வருகையைத் தொடர்ந்து சமகாலத்தில் நாடுமுழுவதும் பரந்து காணப்படுகின்றனர். தமிழர்களின் பண்பாட்டுக் கூறுகளில் கல்வி முக்கியம் பெற்ற ஒன்றாகும். நாடோடியாகத் திரிந்த மக்கள் மத்தியில் ஏற்பட்ட எழுத்து மொழித் தோற்றத்துடன் கல்வி முக்கியம் பெறவே மரபுவழிக் கல்வி என்ற வகையில் கற்பிக்கப்பட்டது. இம்முறைமையில் ஏற்பட்ட அறிவுத்துறை வளர்ச்சியால் கல்வி நிறுவனமயப்படுத்தப்பட்டது. சமூக வளர்ச்சியின் போது இரு நிலை முனைவுப்பாடுகள் தோற்றம் பெறவே சமூக அடுக்கமைப்பில் உயர்.தோர்க்கு என நன்கு ஒழுங்கமைக்கப்பட்ட வரண்முறையான கல்விக் கட்டமைப்பும் தாழ்நிலையில் வாழ்ந்தோர்க்கு வரண்முறைசாரா வகையிலும் அறிவுக்கையளிப்பானது இடம் பெறலாயிற்று. வடபகுதி கல்வி வரலாற்றில் இந்தியச் செல்வாக்கு அதிகமாகக் காணப்படுகின்றது. கி.பி 13ஆம் நூற்றாண்டைத் தொடர்ந்து ஏற்பட்ட ஆரியச்சக்கரவர்த்திகள் காலத்தில் தமிழர் கல்வி பெருவளர்ச்சி அடைந்தது. வடபகுதியில் கி.பி 17ஆம் நூற்றாண்டைத் தொடர்ந்து ஐரோப்பிய ஆதிக்கப்பட்ச்சி ஏற்பட்டதன் விளைவாக கிறிஸ்தவ சமயக் கல்வி பரவலடைந்ததுடன் செல்வாக்கும் பெற்றது. இக்காலனித்துவ ஆதிக்கத்துக்கு எதிராக நவீன கல்விப் பாரம்பரியத்தை வளர்க்க வட பகுதியில் பல சுதேசியப் பாடசாலைகள் எழுச்சி கண்டன. வடபகுதிவாழ் தமிழர் கல்வி வளர்ச்சியில் சாவகச்சேரி இந்துக்கல்லூரின் வகிபாகம் தொடர்பான இவ் ஆய்வானது 19ஆம் நூற்றாண்டு காலப்பகுதியில் தென்மராட்சிப் பகுதியில் மிஷனரிகளின் மதமாற்றச் செயற்பாடுகள் அதிகரித்தமையைத் தொடர்ந்து இந்துமதம் தளர்ச்சியடைந்ததுடன் மரபுவழிக் கல்வி மரபு வளர்ச்சி குன்றியது. இவற்றைப் பாதுகாக்கும் முகமாகவும் இந்து மதத்தை முதன்மைப் படுத்தும் வகையிலும் மிஷனரிக் கல்விக் கெளகைக்கு நிகராக தென்மராட்சிப் பகுதியில் சாவகச்சேரி இந்துக்கல்லூரி தோற்றம் பெற்றது என்ற நோக்கத்தைக் கண்டடையும் வகையில் மேற்கொள்ளப்பட்டுள்ளது. சாவகச்சேரி இந்துக்கல்லூரி தோற்றம் பெற்ற காலம் தொடக்கம் சமகாலம் வரையான காலப்பகுதி இவ் ஆய்விற்குரிய எல்லையாக வரையறுக்கப்பட்டுள்ளது. இவ் ஆய்வானது வரலாற்று முறையியல் ஆய்வின் அடிப்படையில் முதலாம் இரண்டாம் தர மூலாதாரங்களைப் பயன்படுத்தி ஒப்பீட்டு ஆய்வு மற்றும் பகுப்பாய்வு முறையியல் ஊடாகவும் களஆய்வு மற்றும் நேர்காணல் போன்றவற்றின் ஊடாக ஆராயப்படவுள்ளது. இவ் ஆய்வின் முடிவாக தென்மராட்சியில் ஆரம்பகாலத்தில் மரபுவழிக் கல்வியானது ஒரு குறிப்பிட்ட வகுப்பினருக்கே வழங்கப்பட்டது. ஐரோப்பியருடைய வருகையைத் தொடர்ந்து பல மிஷனரிப்பாடசாலைகள் தென்மராட்சிப் பகுதியில் அமைக்கப்பட்டன. இவற்றின் வருகையால் மரபுவழிக் கல்வி பாதிப்படைந்ததுடன் இந்து சமயமும் இதுவரை அப்பகுதியில் தான் செலுத்தி வந்த செல்வாக்கை இழக்க நேரிட்டது. சமகாலத்தில் தென்மராட்சியில் முதன்மையானதாகவும் யாழ்மாவட்டத்தின் முக்கிய பாடசாலைகளில் ஒன்றாகவும் விளங்குகின்றது. இப்பாடசாலையின் தோற்றத்தைத் தொடர்ந்து 1975 காலப்பகுதிக்கு பின்னராக தென்மராட்சிப் பகுதியில் காணப்பட்ட மிஷன் பாடசாலைகள் கல்வியில் பின்னடைவைச் சந்தித்தன. அந்தவகையில் ஏறத்தாள 135 வருடங்களுக்கு மேலாக வடபகுதித் தமிழரின் அறிவு விருத்தியில் பாரிய பங்களிப்பை வழங்கி சமகாலம் வரையில் மிளிர்ந்து கொண்டிருக்கிறது.

திறவுச்சொற்கள் : சாவகச்சேரி இந்துக்கல்லூரி, வடபகுதி வாழ்தமிழர், தென்மராட்சி, மிஷனரி, கல்வி

I wish to acknowledge Prof. K. M. Rohitha Dasanayake for his guidance and supervision.

**பண்டைய கால இடப்பெயர்கள் - ஓர் ஆய்வு
(பூநகரிப் பிராந்தியத்தை அடிப்படையாகக் கொண்டது)**

இ. மிதுர்சலா
வரலாற்றுத்துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
A19465@arts.pdn.lk

இந்து சமுத்திரத்தின் மத்தியில் அமைந்துள்ள இலங்கைத் திருநாட்டின் வடமேற்குப் பகுதியில் மூன்று பக்கமும் கடலால் சூழப்பட்ட தமிழ்நாட்டிற்கு நேர் எதிரே கிட்டிய தூரத்தில் அமைந்துள்ள பூநகரிப் பிராந்தியத்தின் வரலாற்றை வெளிப்படுத்துவதில் முக்கிய சான்றாதாரங்களில் ஒன்றாக இடம்பெயர்கள் விளங்குகின்றன. இவை இயற்கை நிலைப் பெயர்கள், செயற்கை நிலைப்பெயர்கள் என இரு வகையாகவுள்ளன. ஒரு நாட்டில் அல்லது பிரதேசத்தில் உள்ள முக்கிய இடப் பெயர்கள் இன்னொரு நாட்டிலும் பெயர்களாக இருப்பதற்கு பெரும்பாலும் வர்த்தகம், குடியேற்றம், கலாச்சாரம் என்பவற்றால் ஏற்படும் தொடர்புகள் காரணமாக விளங்குகின்றன. எனவே பூநகரிப் பிராந்தியமானது வரலாற்றுக்கு முற்பட்ட காலத்தில் இருந்து சோழர்காலம் வரை தென்னிந்தியாவுடன் கொண்டிருந்த பல தொடர்புகளால் இங்கு வந்த தென்னிந்தியர்கள் தமது பெயர்களையும், தமது ஊர்களின் பெயர்களையும் நினைவுபடுத்தும் முகமாகப் பல இடங்களுக்கு இடம்பெயர்களாக இட்டுள்ளனர். அந்த வகையில் பண்டைய கால இடப்பெயர்கள்- ஓர் ஆய்வு பூநகரிப் பிராந்தியத்தை அடிப்படையாகக் கொண்டது. என்னும் தலைப்பில் ஆய்வதாக அமைந்துள்ளது. இந்த ஆய்வானது பூநகரிப் பிராந்தியத்தின் பண்டைய கால இடப்பெயர்களை அடையாளம் காண்பதனைப் பிரதான நோக்கமாகவும், இடப் பெயர்கள் பூநகரிப் பிரதேசத்தின் வரலாற்றையும், அதன் தனித்துவத்தையும் அடையாளம் காண்பதற்கு எந்தளவு தூரம் பங்களிப்புச் செய்கிறன என்பதை தொலை நோக்கமாகவும் கொண்டு பூநகரிப் பிராந்தியத்தில் உள்ள பண்டைய கால இடப்பெயர்கள் பற்றி முழுமையாகவும் தொடர்ச்சியாகவும் ஆய்வுகள் வெளிவராமையினை இடைவெளியாகக் கொண்டு வரலாற்று அணுகுமுறையில் அடிப்படையில் கிடைக்கப்பெற்ற முதலாம், இரண்டாம் தர மூலாதாரங்களில் இருந்து பெற்ற தகவல்களை மையமாகக் கொண்டு பூநகரிப் பிராந்தியத்தின் வரலாறு ஆராயப்பட்டுள்ளது.

திறவுச்சொற்கள்- பூநகரி, இடப்பெயர்கள், தென்னிந்தியா, தொடர்புகள்

I wish to acknowledge K.M.Rohitha Dasanayaka for her/his/their guidance and supervision.

**சுதந்திரத்திற்கு பின்னரான இலங்கையில் தேசியத்திற்கான
பங்களிப்பில் முஸ்லிம் மக்களின் வகிபாகம் - ஓர் வரலாற்று ஆய்வு
(1948-2000)**

M.N.F Nakeeba
Department of History, University of Peradeniya
a19478@arts.pdn.ac.lk

இலங்கையில் தேசியத்திற்கான பங்களிப்பில் முஸ்லிம் மக்களின் வகிபாகம் தொடர்பான விரிவான தகவல்களை அறிந்து கொள்வதற்கு தனித்துவமான மூலாதாரங்கள் பெரும்பாலும் இல்லை. இந்த வகையில் இலங்கை முஸ்லிம்களின் தேசிய பங்களிப்புக்கள் தொடர்பான ஆய்வுகள் மேற்கொள்ளப்பட்டு அவர்கள் தொடர்பான தகவல்களை கூறும் பிற மூலாதாரங்களில் இருந்து தகவல்களைப் பெற்று அவற்றினை தொகுப்பது மிக முக்கியமானதாகும். இந்த வகையில் சுதந்திரத்திற்கு பின்னரான இலங்கையில் முஸ்லிம் மக்களின் தேசியத்திற்கான பங்களிப்புக்கள் தொடர்பான ஆய்வுகளும் பெரும்பாலும் பூரணமானதாக இடம்பெறவில்லை. இலங்கை ஒரு பன்முக இன, மத, மொழிச் சமூகத்துடன் கூடிய ஜனநாயக நாடாகும். சுதந்திரத்தைத் தொடர்ந்து இங்கு வாழும் ஒவ்வொரு சமூகத்தினரும் தேசிய வளர்ச்சியில் முக்கிய பங்காற்றினர். அவர்களுள் முஸ்லிம் மக்களும் அரசியல், பொருளாதாரம், இறைமை மற்றும் தேசிய பாதுகாப்பு, மருத்துவம், கல்வி, சமய, கலாச்சாரம் போன்ற துறைகளில் தனித்துவமான பங்களிப்பை வழங்கினர். ஒரு நாட்டின் ஸ்தீரத்துக்கும் அபிவிருத்திக்கும் எந்தெந்த துறைகள் முன்னேற வேண்டுமோ அத்துறைகளில் முஸ்லிம்கள் முன்மாதிரிமிக்க பங்களிப்புக்களை செய்துள்ளனர். இந்த ஆய்வின் முக்கிய நோக்கம் சுதந்திரத்துக்குப் பிறகு இலங்கை முஸ்லிம் மக்கள் அரசியல், பொருளாதாரம், மருத்துவம் மற்றும் கல்வி, சமய, கலாச்சார துறைகளில் செய்த பங்களிப்புக்களை வெளிச்சத்திற்கு கொண்டு வந்து அவர்களின் தேசியத்திற்கான பங்களிப்புக்களை அறிய விளைவதாகும். இந்நோக்கை அடைய இவ்வாய்வில் வரலாற்று அணுகுமுறையின் அடிப்படையில் விளக்கம் கொடுத்தல் மற்றும் ஒப்பியல் ஆய்வு முறைகள் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளன. மேலும், முதலாம் நிலை மற்றும் இரண்டாம் நிலை மூலாதாரங்களின் அடிப்படையில் இவ் ஆய்வு மேற்கொள்ளப்பட்டுள்ளது. அந்த வகையில் இலங்கையில் முஸ்லிம்கள் நாட்டுக்கு துரோகம் இழைக்கும் வகையில் எந்த செயற்பாடுகளையும் மேற்கொள்ளவில்லை. நாட்டுக்கு தங்களால் இயலுமானவையில் பங்களிப்பு செய்து வருகின்றதோடு அவர்கள் ஏனைய இன மக்களோடு சமூகமான தொடர்பினை மேற்கொண்டு ஒரு தேசத்தை முன்னேற்றுவதற்கு சகல விதங்களிலும் அவர்கள் பங்களிப்பு செய்யக் கூடியவர்களாக இருக்கின்றார்கள் என்பது குறிப்பிடத்தக்கது.

திறவுச் சொற்கள்: இலங்கை முஸ்லிம் மக்கள், தேசிய பங்களிப்பு, சுதந்திரம், வரலாற்றியல் பார்வை

I wish to acknowledge Prof.K.M.Rohitha Dasanayaka for her/his/their guidance and supervision.

**முல்லைத்தீவு மாவட்டத்தில் உள்நாட்டுப் போரின் பின்னரான பெண்
கல்வி - ஓர் ஆய்வு (2009-2024)
(துணுக்காய் கல்வி வலயத்தினை மையமாக கொண்டது)**

க.பவித்திரன்
வரலாற்றுத்துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a19522@arts.pdn.ac.lk

இலங்கையில் மூன்று தசாப்தங்களுக்கு மேலாக நீடித்த உள்நாட்டுப் போரானது நாட்டின் சமூகஇ பொருளாதார மற்றும் கல்வித் துறைகளில் பாரிய தாக்கத்தினை ஏற்படுத்தியது. வடக்கு மாகாணத்தில் முல்லைத்தீவு மற்றும் கிளிநொச்சி மாவட்டங்களே உள்நாட்டுப் போரினால் அதிகமாகப் பாதிக்கப்பட்டன. குறிப்பாக இ முல்லைத்தீவு மாவட்டத்தில் உள்ள துணுக்காய் கல்வி வலயமானது உள் நாட்டு போரின் விளைவாக பல்துறைகளிலும் மோசமாக வீழ்ச்சி அடைந்தது. அதனால் துணுக்காய் கல்வி வலயத்தின் கல்வி செயற்பாடுகளில் விசேடமாக பெண் கல்வி பல காரணிகளாலும் நலிவடைந்தது. உள்நாட்டு போரின் முன்பு பெண் கல்வியானது வளர்ச்சி அடைந்து வந்த நிலையில் 2006 ஆம் காலம் முதல் தளர்வு நிலையினை அடைய தொடங்கியது. போரின் பின்னர் நாட்டில் அரசியல் சீரமைப்பு ஒருமுகப்படுத்தப்பட்டு நாடு ஓரளவு அமைதி நிலையில் கல்வியானது மறுசீரமைக்கப்படு வருகிறது. இதனால் துணுக்காய் கல்வி முறையும் குறிப்பாக பெண் கல்வியும் சற்று முன்னேற்றம் அடைந்து வருகின்றது. போரிற்கு பின்னரான துணுக்காய் கல்வி வலயத்தின் பெண் கல்வி நிலையை அடையாளப்படுத்தல். பெண் கல்வியில் எதிர்கொள்ளும் சவால்களினை இனங்காண்பதாகவும் அதற்கான மாற்றுத் திட்டங்களை முன்மொழிவதாகவும், பெண்கள் எதிர்நோக்கும் பிரச்சினைகள் தொடர்பாகவும், பிரச்சனைகளுக்கான தீர்வுகளை முன் வைப்பதாகவும், இணை பாடவிதானச் செயற்பாடுகளை முன்மொழிவதாகவும் இவ்வாய்வானது அமைகின்றது. போரின் பின்னர் துணுக்காய் வலய பெண் கல்வியானது எவ்வாறானதாக காணப்படுகின்றது என்பது ஆய்வுப் பிரச்சனையாகும் இவ்வாய்வானது வரலாற்றுப் பகுப்பாய்வு அடிப்படையில் முதல் நிலை ஆதாரங்களாக கள ஆய்வுகள் குடிசன மதிப்பீட்டு அறிக்கை, பத்திரிகை செய்திகள்இ வலயக் கல்விப் பகுப்பாய்வு அறிக்கைகள், இலங்கை பரீட்சைத் திணைக்கள அறிக்கை, நேர்காணல் மற்றும் இரண்டாம் நிலை ஆதாரங்களின் துணையுடன் கொண்டு மேற்கொள்ளப்படுகின்றது. பெண் கல்வி தொடர்பான ஆய்வுகள் ஏற்கனவே வெளிவந்த போதிலும் முல்லைத்தீவு மாவட்டத்தில் உள்நாட்டுப் போரின் பின்னர் துணுக்காய் கல்வி வலயப் பெண்களின் கல்வித்துறை தொடர்பாக முழுமையாக ஆய்வுகள் வெளிவரவில்லை. இதனை அடிப்படையாகக் கொண்டு இவ் ஆய்வு மேற்கொள்ளப்படுகின்றது. போரின் பின்னர் மீள் குடியேற்றம் செய்யப்பட்டு வழங்கள் மீள் புனரமைக்கப்பட்டு பெண்களிற்கான பாதுகாப்பு உறுதிப்படுத்தப்பட பெண் கல்வியானது வளர்ச்சி கண்டு வருகின்றது.

திறவுச் சொற்கள்: துணுக்காய்இ பெண்கல்விஇ உள்நாட்டுப் போர்இ பிரதேசம்

K.M.Rohitha Dasanayaka அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும்இ மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக்கொண்டேன் என்பதனை நான் நன்றியுடன் தெரிவித்துக் கொள்கிறேன்.

சன்னாகம் சென்.அந்தனிஸ் தேவாலயம் ஓர் வரலாற்று நோக்கு

K. Pirajeeth

Department of History, University of Peradeniya

A19531@arts.pdn.ac.lk

இலங்கையில் அந்நியர் ஆட்சியினால் ஏற்பட்ட தாக்கங்களில் ஒன்று கத்தோலிக்க மதமாகும். அந்தவகையில் சன்னாகப் பிரதேசத்திலும் போர்த்துக்கேயர் ஆட்சியின் போது கத்தோலிக்க கிறிஸ்தவம் பரவலடைந்தது. 175 ஆண்டுகளுக்கு மேலாக கத்தோலிக்க விசுவாசத்தை கடைப்பிடித்து, இந்துக்கள் சூழ்ந்து வாழும் சமூகப் பின்னணியில் விசுவாச வாழ்விற்கு எடுத்துக்காட்டாக வாழ்கின்றார் புனித அந்தோனியார். இந்த நவீன காலத்திலும் புனித அந்தோனியார் பங்கு மக்கள் விசுவாசம் தளர்ந்து விடாது பாதுகாத்து வருகின்றனர். திருப்பலி வழிபாடுகள், பிற ஆலயங்களில் நடைபெறும் திருவிழாக்களில் பங்கெடுத்தல் ஆகிய ஆன்மீக செயற்பாடுகளில் ஆர்வத்தோடு பங்கு கொள்கின்றனர். இவற்றை எல்லாம் விசுவாசத்தின் வெளிப்பாடாகவே கொள்ள முடிகின்றது. அவ்வகையில் சன்னாகப் பிரதேசத்தை ஆய்வுப் பரப்பாகவும், கிபி 1600 தொடக்கம் தற்காலம் வரையான காலப்பகுதியையும் ஆய்வுப் பரப்பாகக் கொண்டு மேற்கொள்ளப்பட்ட இந்த ஆய்வானது சன்னாகம் சென்.அந்தனிஸ் ஆலயம் பற்றிய வரலாறுகளை அறிவதற்கு உதவியாகவும், ஆலயம் சார் சூழலில் காணப்படுகின்ற மக்களையும் அவர்களது பண்பாடு பழக்கவழக்கங்களையும் அறிந்து கொள்ளும் வகையிலும் மேற்கொள்ளப்படுவதோடு இந்த தேவாலயம் பற்றிய ஆவணப்படுத்தல்கள் குறைவாக உள்ளது காரணத்தினால் அவற்றை ஆவணப்படுத்தும் ஒரு முயற்சியாகவும் மேற்கொள்ளப்பட்டது. மேலும் வரலாற்று ரீதியிலான அணுகுமுறையின் அடிப்படையில் முதலாம் நிலை மூலாதாரங்கள் மற்றும் இரண்டாம் நிலை மூலாதாரங்களில் இருந்து பெறப்பட்ட வரலாற்று தகவல்கள் மற்றும் குறிப்புகள் மூலம் பெறப்பட்ட தகவல்களையும் ஆழமான பகுப்பாய்வுக்கு உட்படுத்தி ஆய்வு முழுமைப்படுத்தப்பட்டது. ஆய்வின் ஊடாக இந்த ஆலயம் வரலாற்று காரணங்களாலும், அகப்புற, சமூக, காரணங்களாலும் தூய அந்தோணியாரது வணக்கமானது மேலோங்கி இப்பங்கு மக்களின் வாழ்வோடும் உணர்வோடும் பின்னிப் பிணைந்து காணப்படுகின்றது என்பதை அறியக் கூடியதாக உள்ளது. அவ்வகையில் நீண்டதொரு கத்தோலிக்கப் பாரம்பரியத்தில் சன்னாகம் ரோமன் கத்தோலிக்க செழிப்பானது மிகுந்த விசுவாசத்தையும் கொண்ட பங்கு மக்களும் இவ் ஆலயத்தின் ஆன்மீகத்தின் ஆணி வேராகக் காணப்படுகின்றனர் எனலாம். மத வேறுபாடுகள் இன்றி ஆன்மீகத்தில் நம்பிக்கை வைத்து அனைத்து மக்களாலும் போற்றி வழிபடுகின்ற புனித தேவாலயமாக இவ்வாலயம் காணப்படுகின்றது. பல நூற்றாண்டுகளுக்கு முன் வேருன்றிய கத்தோலிக்க பாரம்பரியங்களை தன்னகத்தே கொண்டு புனிதரை நாடித் தேடிடும் எண்ணற்ற அடியவர்களின் துயர்த்துடைத்து, புதுமைகளை வாரி வழங்கும் அற்புதராய் புனித அந்தோனியாரின் புகழ் மேலும் விரிவடைந்து கொண்டு வருகின்றது என்பதில் ஐயமில்லை.

திறவுச் சொற்கள்: அந்நியர் ஆட்சி, கத்தோலிக்கம், அந்தோனியார், பாரம்பரியம், சன்னாகம்

**இந்தியாவிலிருந்து இலங்கை மீதான படையெடுப்புக்கள் தொடர்பான
ஓர் வரலாற்றுப் பார்வை – சோழர் காலம் வரை**

பிரணவி சுந்தரலிங்கம்
வரலாற்றுத்துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a19532@arts.pdn.ac.lk

இந்து சமுத்திரத்தின் மத்தியில் தென்னிந்தியாவின் தென்பகுதிக்கு அண்மையில் அமைந்துள்ள சிறிய தீவே இலங்கை. பண்டைக்காலம் தொட்டே இலங்கையானது இந்தியா, கிரேக்கம், உரோம், சீனா போன்ற நாடுகளுடன் தொடர்புகளை ஏற்படுத்தியுள்ளது. அதிகமான தொடர்புகள் இந்தியாவுடனே ஏற்பட்டுள்ளன. இதற்கு இலங்கையும், இந்தியாவும் தமக்கே உரித்தான வகையில் பௌதீக அம்சங்களைக் கொண்டு அமைந்துள்ளமையினால் இருநாடுகளுக்கும் இடையில் தொடர்புகள் ஏற்பட்டுக் கொண்டன. இலங்கைக்கும், இந்தியாவிற்கும் இடையில் நுண்கற்காலப் பண்பாடு தொட்டு தொடர்புகள் இருந்துள்ளதையும் அதன் தொடர்ச்சியாக பெருங்கற்காலத்திலும், வரலாற்றுக்காலத்திலும் ஒற்றுமைகள் இருந்துள்ளன. தமிழ்நாட்டிலே பேரரசுகளின் எழுச்சியுடனே படையெடுப்புக்கள் இலங்கையில் ஏற்படத் தொடங்கின. தென்னிந்தியாவிலே எழுச்சி பெற்றுக் கொண்ட பல்லவ, பாண்டிய, சோழ பேரரசுகள் இலங்கையின் மீது ஆதிக்க விரிவாக்கம், வர்த்தக நோக்கங்களில் படையெடுப்புக்களை ஏற்படுத்தின. அத்தோடு சங்ககாலம், மருவிய காலத்திலும் படையெடுப்புக்கள் ஏற்பட்டதாகக் கூறினாலும், அண்மைகாலங்களில் மேற்கொள்ளப்பட்ட ஆய்வுகளிலிருந்து வரலாற்றறிஞர்கள் சிலரும் பேரரசு எழுச்சி பெற முன் ஏற்பட்ட படையெடுப்புக்களை தமிழ்நாட்டிலிருந்து ஏற்படாது. அவை உத்தரதேசத்திலிருந்து ஏற்பட்டுக் கொண்டதாகவே கூறுகின்றனர். அவ்வகையில் “இந்தியாவிலிருந்து இலங்கை மீதான படையெடுப்புக்கள் தொடர்பான ஓர் வரலாற்றுப் பார்வை – சோழர் காலம் வரை” எனும் தலைப்பில் ஆராய்வதாகவே அமைந்துள்ளது. இந்த ஆய்வானது சோழர்காலம் வரையிலான இலங்கை மீதான இந்தியப் படையெடுப்புக்களின் அடையாளப்படுத்துவதனை பிரதான நோக்கமாகவும், இலங்கை இந்திய வரலாற்றுத் தொடர்புகளையும், தமிழர்களினுடைய புகைபடிந்து காணப்பட்ட வரலாற்றினையும் வெளிச்சத்திற்கு கொண்டுவருவதையும், படையெடுப்புக்களினால் இலங்கையில் பல்துறைகளிலும் ஏற்படுத்திய மாற்றங்களையும் துணைநோக்கமாகவும் கொண்டுள்ளது. இந்தியாவிலிருந்து இலங்கை மீது ஏற்படுத்திக் கொள்ளப்பட்ட படையெடுப்புக்கள் வரலாற்றில் எவ்வளவு தூரம் முக்கியத்துவம் பெறுகின்றன? என்பதே இவ்வாய்வினுடைய பிரச்சினையாகும். இதுவரை இலங்கை மீதான இந்தியப் படையெடுப்புக்கள் பற்றி முழுமையாகவும், தொடர்ச்சியாகவும் ஆய்வுகள் வெளிவராமையினை மையமாகக் கொண்டு வரலாற்று அணுகுமுறையியல் அடிப்படையில் கிடைக்கப்பெற்ற முதலாம் மற்றும் இரண்டாம் தர மூலாதாரங்களிலிருந்து பெற்ற தகவல்களை மையமாகக் கொண்டு, கி.பி 13 ஆம் நூற்றாண்டிற்கு முன் இந்தியப் படையெடுப்புக்களினால் இலங்கையில் ஏற்பட்ட தமிழர்களின் ஆதிக்கம் பற்றி ஆராயப்பட்டுள்ளது.

திறவுச் சொற்கள்: இலங்கை, இந்தியா, தொடர்புகள், படையெடுப்புக்கள், கல்வெட்டுகள்

I wish to acknowledge K.M. Rohitha Dasanayaka for her/his/their guidance and supervision.

**திருகோணமலையும் பல்லினப் பண்பாடும் - ஓர் வரலாற்றுப் பார்வை
(திருகோணமலை நகர்ப்பகுதியை அடிப்படையாகக் கொண்டது)**

பிரதீகா பத்மநாதன்
வரலாற்றுத்துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a19552@arts.pdn.ac.lk

இலங்கையின் கிழக்குக் கரையில் அமைந்துள்ள திருகோணமலை நகர்ப்பகுதி பல்லினப் பண்பாட்டின் ஒரு துடிப்பான களமாகத் திகழ்கிறது. இந்நகரம் வரலாற்று ரீதியாகவும், புவியியல் ரீதியாகவும் பல்வேறு சமூகங்களின் சங்கமப் புள்ளியாக காணப்படுகின்றது. இது தமிழர், சிங்களவர், இஸ்லாமியர், பறங்கியர் மற்றும் சிறுபான்மையினரான வனக்குறவர், சீனர், காப்பிரியர் முதலான சமூகங்கள் நூற்றாண்டு காலமாக இணைந்து வாழும் ஒரு தனித்துவமான பல்லின கலாச்சார மையமாக திகழ்கிறது. இனம், மதம், மொழி எனப் பல பரிமாணங்களில் வேறுபட்ட சமூகக் குழுக்கள் இங்கு இணைந்து வாழ்கின்றன. இந்த சமூகங்கள் தமது தனித்துவமான பண்பாட்டுப் பாரம்பரியங்களைப் பேணிக்காப்பதுடன், பொது இடங்களில் ஒன்றிணைந்த வாழ்வையும் மேற்கொள்கின்றன. இந்த ஆய்வு திருகோணமலை நகர்ப்புறத்தில் நிலவும் பல்லினப் பண்பாட்டின் பல்வேறு அம்சங்களையும், சமூக நல்லிணக்கத்தையும் புரிந்து கொள்வதை நோக்கமாகக் கொண்டுள்ளது. பண்பாட்டுப் பரிமாற்றங்கள், மத நல்லிணக்கம், சமூக ஒருங்கிணைப்பு மற்றும் அன்றாட வாழ்வில் பல்லினத் தன்மை எவ்வாறு பிரதிபலிக்கிறது என்பன முக்கியமாக ஆராயப்படுகின்றன. இவ்வாய்வானது வரலாற்று அணுகுமுறை மற்றும் ஒப்பீட்டு அணுகுமுறை முதலானவற்றை பயன்படுத்தி மேற்கொள்ளப்பட்டுள்ளது. நகரின் கல்வி நிறுவனங்கள், வணிகச் சந்தைகள், மத வழிபாட்டுத் தலங்கள் மற்றும் பொது நிகழ்வுகளில் பல்லின மக்கள் எவ்வாறு ஒருவருக்கொருவர் இணைந்து செயல்படுகிறார்கள் என்பது நேர்காணல்கள், கள அவதானிப்பு மற்றும் ஆவணப் பகுப்பாய்வு மூலம் பகுப்பாய்வு செய்யப்பட்டுள்ளது. இதுவரை காலமும் நகர்ப் பகுதியின் பல்லினப்பண்பாட்டை வெளிக்கொணரும் வகையில் எந்தவொரு ஆய்வும் வெளிவராத காரணத்தால் அதையே ஆய்வு இடைவெளியாகக் கொண்டு நகர் பகுதியில் பல்லினப் பண்பாட்டின் பலம் மற்றும் எதிர்கொள்ளும் சவால்களையும் வெளிக்கொணர்வதோடு, எதிர்காலத்தில் சமூக நல்லிணக்கத்தை மேம்படுத்துவதற்கான நடைமுறைச் சாத்தியமான பரிந்துரைகளையும் வழங்குவதே இந்த ஆய்வு மூலம் எதிர்பார்க்கப்பட்டுள்ளது. திருகோணமலையின் தனித்துவமான பல்லினக் கட்டமைப்பு, இலங்கை போன்ற பன்முகத் தன்மை கொண்ட சமூகங்களுக்கான ஒரு மாதிரியாக அமையலாம் என்பதை இந்த ஆய்வு சுட்டிக்காட்டுகிறது.

திறவுச் சொற்கள்: பல்லினப் பண்பாடு, திருகோணமலை, நகர்ப்பகுதி, சமூகம்

I wish to acknowledge K.M. Rohitha Dasanayaka for his guidance and supervision.

**இலங்கையில் தமிழ்த் தேசியவாதத்தின் தோற்றமும் வளர்ச்சியும்-
ஓர் ஆய்வு (1948 – 2000)**

இ.றவீனா
வரலாற்றுத்துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a19590@arts.pdn.lk

இலங்கையில் தமிழ்த் தேசியவாதத்தின் தோற்றமும் வளர்ச்சியும் - ஓர் ஆய்வு (1948 – 2000) இலங்கையின் அரசியல் வரலாற்று வளர்ச்சியில் இனம், மொழி, மதம், கலாசாரம் என்பவற்றைக் தேசியவாதம் தோன்றிற்று. கொண்ட சமூக உணர்வுகள் ஏற்பட்டமை மூலம் தேசியவாதம் என்ற அகஉணர்வானது அரசியல் நடவடிக்கைகளால் விரைவில் இனவாதமாக மாறியது. பெரும்பான்மை இனத்தின் தேசிய உணர்வானது ஆட்சியதிகாரத்துடன் நிறுவன மயப்படுத்தப்பட்டமையால் அது அரசு தேசியவாதமாகியது. அதன் பின் சிறுபான்மை இனத்தவர்களின் நலன்களுக்கு எதிரான சட்டங்கள் கொண்டுவரப்பட்டமையால் தவிர்க்க முடியாதபடி தேசியவாதம் தோன்றி வளரலாயிற்று. இவ்வாறானதோர் பின்னணியில் தமிழர்கள் மத்தியில் விழிப்புணர்வினை ஏற்படுத்த ஜீ.ஜீ.பொன்னம்பலம் அகில இலங்கை தமிழ்காங்கிரசுனை உருவாக்கினார். இதன் போக்கில் அதிருப்தியடைந்து எஸ்.ஜே.வி.செல்வநாயகம் தலைமையில் தமிழரசுக்கட்சி உருவாக்கப்பட்டது. தமிழ்த் தேசியவாதம் தோன்றவும் அதனை முன்னெடுத்துச் செல்லவும் தமிழரசுக்கட்சியே முதன்மையமைப்பாகியது. இதனால் தேசியமையங்களில் இருந்து அதிகாரங்கள் பிராந்திய மட்டங்களுக்கு பகிர்ந்து அளிக்கப்படும் என எதிர்பார்க்கப்பட்டாலும் அவை நிறைவேற்றவில்லை. இதனால் அமைதி வழிப்போராட்டங்கள் ஆயதவழிப் போராட்டங்களாக மாறின. இன்று தமிழர்களுடைய உரிமைகளும், அவர்களின் தமிழ்த்தேசியம் என்ற அவாவும் தொடர்ந்தும் கேள்விக்குள்ளாகி வருகின்றது. இலங்கையில் தமிழ்த் தேசியவாதத்தின் தோற்றம் மற்றும் வளர்ச்சியில் தமிழர்களின் பங்களிப்பினை அடையாளப்படுத்துவதை நோக்கமாக கொண்டுள்ளது. இவ் ஆய்வானது விபரண பகுப்பாய்வு அணுகுமுறை, ஒப்பீட்டு அணுகுமுறை மற்றும் வரலாற்று அணுகுமுறையியல் அடிப்படையில் அமையப்பெறுகிறது. இலங்கையில் சமகால போக்குகளுக்கு அமைவாக தமிழ் தேசியவாதம் பற்றிய கருத்துக்கள் முன்வைக்கப்பட்டாலும் கூட அதன் தோற்றம், வளர்ச்சி பற்றிய விரிவான தகவல்கள் முழுமையாக காணப்படவில்லை என்பதனை ஆய்வு இடைவெளியாகக் கொண்டு தமிழ் தேசிய வாதத்தின் தோற்றத்தினை வெளிப்படுத்தல், இலங்கையில் சிறுபான்மையினராகவுள்ள தமிழர்இ யாப்பு சீர்திருத்தங்களின் போது எதிர்நோக்கிய சவால்களை அடையாளப்படுத்தல், தமிழ் அரசியல் கட்சிகளின் வகிபங்கினை எடுத்துரைத்தல். தமிழ்த் தலைவர்களையும் அவர்கள் ஆற்றிய பணிகளையும் வெளிக்கொணர்தல். தமிழ் தேசிய தீவிரவாத இனக்குழுக்களை (டுஷ்ஷு) அடையாளப்படுத்தல் எதிர்காலத்தில் இவ்விடயம் தொடர்பாக ஆய்வு செய்வோருக்கு முன்னோடியான என்பதனடிப்படையில் இவ்வாய்வானது மேற்கொள்ளப்படவுள்ளது. ஆய்வாக அமையும்.

திறவுச் சொற்கள்: தமிழ்த் தேசியவாதம், தமிழர்கள், இலங்கை

I wish to acknowledge Prof.K.M.Rohitha Dasanayaka for her/his/their guidance and supervision.

**திருகோணமலை வரலாற்றில் தம்பலகாமம் கிராமத்தின் வரலாற்று
வகிபாகம் - ஓர் ஆய்வு**

பே. ஸங்கவி
Department of History, University of Peradeniya
a19689@arts.pdn.ac.lk

திருகோணமலை வரலாற்றில் தம்பலகாமம் கிராமத்தின் வரலாற்று வகிபாகத்தை அடையாளப்படுத்துவதே இந்த ஆய்வின் பிரதான நோக்கமாகும். திருகோணமலை, கிழக்கில் ஒரு கேந்திர முக்கியத்துவம் வாய்ந்த மற்றும் இயற்கை வனப்புமிக்க பகுதியாகும். பொலநறுவைக் காலத்தில் சோழர் ஆட்சியின் கீழ் இது முக்கியத்துவம் பெற்றது, சோழர்களுக்குக் கீழிருந்த வன்னிப்பற்றுக்களில் தம்பலகாமப்பற்றும் ஒன்று. ஒல்லாந்தர் தம்பலகாமப்பற்றை “இராட்சியம்” என்றும் அதன் வன்னிபத்தை “அரசன்” என்றும் குறிப்பிட்டனர். தற்போது இது “தம்பலகமுவ” என அழைக்கப்படுகிறது. இந்த ஆய்வு, திருகோணமலை மாவட்டத்தின் தம்பலகாமம் பிரதேச செயலாளர் பிரிவில் அடங்கும் தம்பலகாமம் மற்றும் கோவிலடி கிராமசேவகர் பிரிவுகள் தொடர்பாக 13 ஆம் நூற்றாண்டு முதல் தற்காலம் வரை மேற்கொள்ளப்படவுள்ளது. வரலாற்று அணுகுமுறை பின்பற்றப்படும் இந்த ஆய்வுக்கு, கல்வெட்டுகள் (தம்பலகாமக் கல்வெட்டு, கள்ளிமேட்டுக் கல்வெட்டு), கட்டிடச் சிதைவுகள் (கொட்டு), நேர்காணல்கள், மற்றும் நிர்வாக அறிக்கைகள் போன்ற முதலாம் நிலைத் தரவுகளும், இலக்கியங்கள், ஆய்வுக் கட்டுரைகள், சஞ்சிகைகள், மற்றும் இணையத்தளங்கள் போன்ற இரண்டாம் நிலைத் தரவுகளும் பயன்படுத்தப்படவுள்ளன. “சேற்று வயல் நிறைந்த ஊர்” எனப் பொருள்படும் தம்பலகாமம், 13 ஆம் நூற்றாண்டுக் கல்வெட்டு மற்றும் வரலாற்றுச் சிறப்புமிக்க ஆதிகோணநாயகர் ஆலயம் போன்ற சிறப்பம்சங்களைக் கொண்டுள்ளது. ஆதிகோணநாயகர் ஆலயம், திருக்கோணேச்சரம் இடிக்கப்பட்ட பின் அங்கிருந்து கொண்டுவரப்பட்ட விக்ரகங்களுடன் அமைக்கப்பட்டு, குளக்கோட்டு மன்னன் வகுத்த தொழும்பு முறைகள் மற்றும் ஆகம, மகுடாகம வழிபாடுகளை இன்றும் பின்பற்றுகிறது. கண்ணகி வழிபாடு போன்ற கிராமிய வழிபாடுகளும், நெல் விவசாயமும், கலை இலக்கிய மரபுகளும், சுதேச வைத்தியமும் இக்கிராமத்தின் முக்கிய சிறப்பம்சங்களாகும். திருகோணமலைக்குரிய சமூக, பண்பாட்டு, பொருளாதார நிலைமைகளை தம்பலகாமத்தை வைத்து அறிந்து கொள்ளவும், தம்பலகாமத்தின் பாரம்பரிய அம்சங்கள், ஆதிகோணநாயகர் ஆலயத்தின் தொன்மை, அங்கு பின்பற்றப்படும் தொழும்பு முறைகள் மற்றும் வேள்விக் கிரியைகள் பற்றி அறியவும் இந்த ஆய்வு முக்கியமானது.

திறவுச் சொற்கள்: தம்பலகாமம், திருகோணமலை, தொழும்புமுறை, வன்னிப்பற்று, வேள்விக் கிரியைகள்

பேராசிரியர் ரோஹித தசாநாயக்க அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும் மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக்கொண்டேன் என்பதனை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

மாவடிப்பள்ளி கிராமம் - ஓர் வரலாற்று நோக்கு

S.M.F.Shimla

Department of History, University of Peradeniya, Peradeniya
a19730@arts.pdn.ac.lk

வரலாற்றுத் துறையில் கிராமமட்ட வரலாற்றுக்களை அடையாளப்படுத்தல் மிக முக்கியமான ஒரு பகுதியாக காணப்படுகிறது. அவ்வகையில் இலங்கையின் கிழக்கு மாகாணத்தில் அம்பாறை மாவட்டத்தில் காரைதீவு பிரதேச செயலகத்தில் அமைந்துள்ள மாவடிப்பள்ளி கிராமம், கரையோர பிரதேசங்களில் இருந்து ஏனைய பகுதிகளுக்குள் நுழையும் அம்பாறை மாவட்டத்தின் வாயில் கிராமமாக அமைவிட ரீதியாக சிறப்புப் பெறுவதோடு, தனித்த முஸ்லீம்கள் கொண்டதும், நீண்ட கால வரலாற்றுத் தொடர்ச்சி மற்றும் பண்பாட்டின் வரலாற்றுப் பரிணாமத்தை தெளிவாக வெளிக்காட்டும் கிராமமாகவும் காணப்படுகின்றது. இவ்வாய்வானது மாவடிப்பள்ளி கிராமம் - ஓர் வரலாற்று நோக்கு எனும் தலைப்பில் ஆய்வுப் பரப்பாக மாவடிப்பள்ளி கிராமத்தையும் இடைக்காலம் முதல் தற்காலம் என்பதை கால எல்லையாக வரையறுத்து வரலாற்றில் மாவடிப்பள்ளி கிராமத்தின் தொன்மத்தை அடையாளப்படத்தல் என்பதை பிரதான நோக்காகவும் மாவடிப்பள்ளியின் வரலாற்றை ஆவணப்படுத்தி பிற்பட்ட காலத்தில் வருவோருக்கு வரலாற்றுத் தொடர்ச்சியை பேண அடித்தளமிடல், இக்கிராமம் உருவாகிய வரலாற்றை வரலாற்று ரீதியாக வெளிக்கொண்டு வருதல், தொடக்க காலம் முதல் தற்காலம் வரையான மாவடிப்பள்ளி கிராமத்தின் குடியிருப்பு, சமூக, பொருளாதார, அரசியல் மற்றும் கலை கலாசாரத்தில் ஏற்பட்டுள்ள பரிணாம மாற்றங்களை ஆராய்தல் மற்றும் மாவடிப்பள்ளி கிராமத்தின் ஆளுமைகளை அவ்வூர் இளையோருக்கும் வெளி சமூகத்திற்கும் வெளிக்கொண்டு வருதல் ஆகிய துணை நோக்கங்களோடு இலங்கை வரலாற்றில் மாவடிப்பள்ளி கிராமம் ஏன் முக்கியத்துவப்படுகின்றது என்பதை வெளிக்கொணர்வதை ஆய்வுப் பிரச்சினையாக முன்வைத்து வரலாற்று அணுகுமுறையின் அடிப்படையில் முதல் நிலை மற்றும் இரண்டாம் நிலை தரவுகளை பகுப்பாய்வுக்கு உட்படுத்தி விபரண ரீதியான ஆய்வாக முன்வைத்து அம்பாறை மாவட்டத்தில் மாவடிப்பள்ளி கிராமத்தை சூழவுள்ள பல்வேறு கிராமங்கள் மற்றும் பிரதேசங்கள் பற்றிய வரலாற்று ஆய்வுகள் மேற்கொள்ளப்பட்டுள்ளது. இருப்பினும் தனித்து மாவடிப்பள்ளி கிராமம் ஒரு வரலாற்று நோக்கில் எந்த ஒரு விதத்திலும் ஆய்வு செய்யப்படாமல் இருப்பதை ஆய்வு இடைவெளியாக கொண்டு இவ்வாய்வானது முன்னெடுக்கப்பட்டது. எனவே இவ்வாய்வு மாவடிப்பள்ளி கிராமத்தின் தொடக்க காலம் முதல் தற்காலம் வரையான வரலாற்றை கட்டியெழுப்பும் அரசியல், பொருளாதார, சமூக பண்பாட்டு விடயங்களின் வரலாற்று மாறுதல்களையும் அவற்றுக்கான காரணங்களையும் வெளிக்கொண்டு வருவதோடு அவற்றை முறையாக ஆவணப்படுத்தி இக்கிராமத்துக்கும் இலங்கை வரலாற்றுக்கும் பங்களிக்கிறது.

திறவுச் சொற்கள்: அம்பாறை, மாவடிப்பள்ளி, கிராமம், பரிணாமம், வரலாறு

I wish to acknowledge K.M.Rohitha Dasanayaka for his guidance and supervision.

**கிளிநொச்சி மாவட்டத்தில் கத்தோலிக்கப் பண்பாடு – ஓர் ஆய்வு
உருத்திரபுரம் கிராமத்தை அடிப்படையாகக் கொண்டது**

ச.கீர்த்தனா

வரலாற்றுத்துறைஇ பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்இ பேராதனை

a19748@arts.pdn.ac.lk

கிறிஸ்தவ சமயத்தின் பிரதான பிரிவுகளுள் ஒன்றாகக் கத்தோலிக்க மதம் காணப்படுகின்றது. போர்த்துக்கேயர் ஆட்சியின் விளைவாகவே வட இலங்கையில் கத்தோலிக்க மதமானது பரப்பப்பட்டது. இந்த வகையில் வடபகுதியில் கத்தோலிக்க மதத்தின் செல்வாக்குப் பற்றி பல ஆய்வுகள் வெளி வந்திருந்தாலும் கிளிநொச்சி மாவட்டத்தில் கத்தோலிக்க மதம் பற்றிய ஆய்வுகள் வெளிவரவில்லை. இம் மாவட்டத்தில் பனை, பூநகரி போன்ற பிரதேசங்களிலேயே ஆரம்பத்தில் கத்தோலிக்க மதத்தின் செல்வாக்குக் காணப்பட்டது. கிளிநொச்சி மாவட்டத்திலுள்ள கிராமமே உருத்திரபுரமாகும். சுதந்திரத்திற்குப் பின்னரான காலப்பகுதியிலே இக் கிராமத்தில் கத்தோலிக்க மதமும், அதனோடு இணைந்த பண்பாடும் பரவத் தொடங்கியது. இக்கிராம கத்தோலிக்க மக்களின் வாழ்வில் பண்பாடானது முக்கிய இடம் பெற்றுள்ளது. இவர்களுடைய பண்பாடுகள் எனும் போது சமயநம்பிக்கை, சடங்குகள், அறக்கட்டளைகள் மற்றும் சமூக சேவைகள், பண்டிகைகள், விரதங்கள், ஆடை, அணிகலன்கள் மற்றும் உணவு பழக்கவழக்கங்கள் போன்றவை முக்கியம் பெறுகின்றன. இவ்வாறு பல்வேறு பண்பாட்டுச் சிறப்பை கொண்டதாக உருத்திரபுரக் கிராமம் மிளர்கின்றது. இவ்வாய்வானது கிளிநொச்சி மாவட்டத்தில் கத்தோலிக்க பண்பாடு-உருத்திரபுரக் கிராமத்தை அடிப்படையாகக் கொண்ட ஓர் ஆய்வு எனும் தலைப்பில் வரலாற்று அணுகுமுறையின் அடிப்படையில் முதலாம் மற்றும் இரண்டாம் தர மூலாதாரங்களைப் பயன்படுத்தி அவற்றைப் பகுப்பாய்வுக்கு உட்படுத்தி மேற்கொள்ளப்படுகின்றது. இவ்வாய்வினுடைய பிரதான நோக்கம் உருத்திரபுரக் கிராம மக்களின் கத்தோலிக்க மதப் பண்பாட்டு அம்சங்களைக் கண்டறிதல் ஆகும். ஆய்வு முடிவுகளின்படி இக்கிராமக் கத்தோலிக்க மக்கள் தமது தனித்துவமான பண்பாடுகளைக் கடைபிடிக்கின்ற போதிலும் இந்து சமயப் பண்பாட்டு அம்சங்கள் கத்தோலிக்கப் பண்பாட்டுடன் கலந்திருப்பதைக் காண முடிகின்றது.

திறவுச் சொற்கள்: உருத்திரபுரம்இ மக்கள் சமூகம்இ கத்தோலிக்க சமயம்இ பண்பாடுஇ மதக்கலப்பு

I wish to acknowledge K.M.Rohitha Dasanayaka for her/his/their guidance and supervision.

வல்வெட்டித்துறை மக்களின் முக்கிய மரபுரிமைச் சின்னமாக
பார்க்கப்படும் அன்னபூரணி அம்மாள் கப்பல் - ஓர் வரலாற்று நோக்கு.

வி. மதுமிதா
வரலாற்றுத்துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a19817@arts.pdn.ac.lk

கப்பல் கட்டும் தொழிலானது வரலாற்றுக்கு முற்பட்ட காலத்திலேயே தோற்றம் பெற்றிருந்ததை தொல்லியல் சான்றுகளினூடாக அறிய முடிகின்றது. இலங்கையில் பெருங்கற்காலப் பண்பாட்டில் கப்பல்கள் பயன்பாட்டில் இருந்ததை மட்பாண்டங்களில் தீட்டப்பட்டிருந்த கப்பல்கள் உறுதிப்படுத்துகின்றது. தமிழர்கள் நீண்ட காலமாகவே கப்பல் கட்டும் தொழில் மற்றும் கடல் வாணிபத்தில் ஈடுபடுபவர்களாகவும் இருந்தனர். இலங்கையின் வடக்கே அமைந்துள்ள வல்வெட்டித்துறை, அதன் நீண்டகால கடல்சார் மரபுகளுக்கும், சர்வதேச கப்பல் வர்த்தகத்திற்கும் பெயர் பெற்றிருந்தது. இங்குள்ள மக்கள் கடலோடிகள் என அழைக்கப்படும் மாலுமிகள், பல தலைமுறைகளாக கப்பல் கட்டுவதிலும், கடல் வாணிபத்திலும் ஈடுபட்டு வந்துள்ளனர். இவ்வாறான, இவர்களின் செழுமையான கடல் பாரம்பரியத்தின் ஒரு குறிப்பிடத்தக்க வரலாற்று மரபுரிமைச் சின்னமாக, 1930 ஆம் ஆண்டு கட்டப்பட்ட அன்னபூரணி அம்மாள் எனும் பாய்மரக்கப்பல் விளங்குகின்றது. இக் கப்பலானது ஒரு சாதாரண சரக்குக் கப்பலாகத் தொடங்கி, பின்னர் அமெரிக்காவிற்கு ஒரு வரலாற்றுப் பயணத்தை மேற்கொண்டு தென்பசுபிக் தீவொன்றை சென்றடைந்தது. இது வல்வெட்டித்துறை மக்களின் கடல்சார் திறமை, வர்த்தக திறன் மற்றும் அவர்களின் பாரம்பரிய கப்பல் கட்டும் கலையின் நீடித்த அடையாளச் சின்னமாக விளங்குகின்றது. இவ் ஆய்வானது வல்வெட்டித்துறை மக்களின் முக்கிய மரபுரிமைச் சின்னமாக பார்க்கப்படும் அன்னபூரணி அம்மாள் கப்பல் - ஓர் வரலாற்று நோக்கு எனும் தலைப்பில் வரலாற்று முறையியல் ரீதியான ஆய்வின் அடிப்படையில் முதலாம் தர மூலாதாரங்களாக நேர்காணல்கள், களஆய்வு, நாட்குறிப்பேடு, புகைப்படங்கள் மற்றும் பத்திரிகைகள் என்பவற்றையும், இரண்டாம் தர மூலாதாரங்களையும் பயன்படுத்தி, அவற்றை பகுப்பாய்விற்கு உட்படுத்தி மேற்கொள்ளப்படுகின்றது. இவ் ஆய்வினுடைய பிரதான நோக்கம் வல்வெட்டித்துறை மக்களின் முக்கிய மரபுரிமைச் சின்னமாக பார்க்கப்படுகின்ற அன்னபூரணி அம்மாள் என்ற கப்பலின் வரலாற்று உண்மைத் தன்மைகளை உறுதிப்படுத்துவதோடு, அதன் சிறப்புகளையும் வெளிப்படுத்துவதே ஆகும். இப் பிரதான நோக்கத்தை அடைவதற்கான துணை நோக்கங்களான வல்வெட்டித்துறை மக்களின் கப்பல் கட்டும் கலை தொடர்பாகவும், அவ்விடத்தில் வாழ்ந்த பிரபல்யமான தண்டையல்கள் பற்றியும் கண்டறிவதோடு, அன்னபூரணி அம்மாள் கப்பலுடைய சாதனைகளை பற்றி மதிப்பீடு செய்தல் மற்றும் அன்னபூரணி கப்பலில் அமெரிக்கா சென்ற வல்வெட்டித்துறை மாலுமிகளையும் அடையாளப்படுத்தல் என்பவற்றை அடிப்படையாகக் கொண்டு அமைந்துள்ளது. இவ் ஆய்வின் மூலம் இருபதாம் நூற்றாண்டில் உலகளாவிய கப்பல் போக்குவரத்து இரும்பு மற்றும் நீராவியால் வேகமாக தொழில்மயமாக்கப்பட்டு வந்த நிலையில், வல்வெட்டித்துறையில் கட்டப்பட்ட அன்னபூரணி அம்மாள் எனும் பாய்மரக் கப்பலானது அதன் கட்டுமானம் மற்றும் கட்டுப்பாணங்களின் மூலம் வரலாற்றில் முக்கியத்துவம் பெற்றுள்ளது என்பதனை அறிய முடிகின்றது.

திறவுச் சொற்கள்: கப்பல், அன்னபூரணி அம்மாள், வல்வெட்டித்துறை, வில்லியம் அல்பேர்ட் ரொபின்சன், புளோரன்ஸ் சி ரொபின்சன், அமெரிக்கா, தண்டையல்

I wish to acknowledge K. M. Rohitha Dasanayaka for his guidance and supervision.

LAW

ADMISSIBILITY OF DIGITAL EVIDENCE IN SRI LANKA'S LEGAL SYSTEM: A COMPARATIVE ANALYSIS

A.M.A.B Amarakoon

Department of law, University of Peradeniya

a19llb002@arts.pdn.ac.lk

Development of technology is emerging day by day globally, and the world is increasingly digitalising. Therefore, the role of digital evidence in both civil and criminal proceedings plays an important role in the judicial system. This research critically examines the admissibility of digital evidence within Sri Lanka's legal framework, particularly under the Evidence (Special Provisions) Act No. 14 of 1995 and the Electronic Transactions Act No. 19 of 2006, which are two special legislations enacted for the admissibility of digital evidence in court proceedings. Further, the research examines whether the existing legal framework is adequate to address the current legal gaps related to digital evidence and to ensure its authenticity, integrity, and reliability. A number of issues and legal gaps can be identified that have been created in the justice system through the dual regime governing the admissibility of digital evidence. The Sri Lankan judiciary has also taken up two different approaches in several cases while interpreting the existing law on the admissibility of digital evidence. This has paved the way for uncertainty regarding its admissibility. A comparative analysis is conducted with the legal systems of India and the United Kingdom, which have adopted more developed and structured approaches for the admissibility of digital evidence. It aims to highlight the existing legal gaps in terms of the absence of comprehensive standards to collect, preserve, and present digital evidence in judicial proceedings. The research employs qualitative data through primary and secondary data collection methods. Primary and secondary data were collected through library-based research, online web sources, and expert opinion. Key findings of the research suggest that the existing legal framework on digital evidence lacks consistent judicial interpretation and practical mechanisms to handle digital evidence. It is not sufficient to address the growing concerns of due process and fair trial proceedings. The research concludes by suggesting specific legal reforms and amendments to the existing legal framework and by providing recommendations to legal practitioners for the best use of digital evidence in court proceedings.

Keywords: Digital evidence, admissibility, legal framework, judicial system, legal gaps

I wish to acknowledge Manjula Sandirigama for his guidance and supervision.

A CRITICAL ANALYSIS OF THE STATE RESPONSIBILITY AND THE EFFECTIVENESS OF THE POLICY FOR DISTRIBUTION OF EDUCATIONAL RESOURCES IN SRI LANKA

K. Dhamayanthi

Department of Law, University of Peradeniya

a19llb008@arts.pdn.ac.lk

This research analyses the responsibilities of the State and the effectiveness of policies for the distribution of educational resources, with specific focus on schools located in rural areas of the Matale District. It uses John Rawls' theory of distributive justice, focusing on the principles of fair equality of opportunity and the difference principle for this analysis. The main objectives of the research are to critically evaluate whether the current legal and policy frameworks are compatible with the moral and ethical standards of justice, and whether they serve the needs of the least advantaged communities in Sri Lanka. The study begins by examining the current legal framework, which includes the Provincial Councils Act No. 42 of 1987 and the 13th Amendment to the Constitution, both of which entrench a dual administrative system for educational governance. Significant disparities in educational resource distribution—such as funding, physical resources, and human resources—exist between national and provincial schools. Provincial schools, particularly those in rural and estate areas, frequently face delays, underfunding, and a shortage of teachers, whereas national schools receive direct support from the central government. Systemic inequalities in educational provision are revealed through a case study of schools in the Matale District, supported by key informant interviews and qualitative findings from government publications, reports, and policy documents. While rural schools struggle with limited funding and often rely on non-governmental organisations for basic infrastructure, national schools benefit from merit-based resource distribution. These disparities contradict Rawls' theory of distributive justice, which asserts that economic and social inequalities are justifiable only if they benefit the least advantaged communities. According to the research findings, the State has failed to uphold its ethical and legal responsibilities to guarantee equal access to education. In addition to creating structural inequality, the existing system does not allocate resources to rural students based on need. The research therefore recommends stricter oversight mechanisms, legal reforms to ensure consistent decentralisation, and a shift from merit-based to need-based funding. It concludes that in order to establish an inclusive and equitable educational system aligned with Rawls' distributive justice theory, certain structural adjustments are required.

Keywords: Distributive justice, inequality, provincial school, policy, resources

I wish to acknowledge Pamoda Jayasundara for her guidance and supervision.

THE CHILLING EFFECT OF SRI LANKA'S ONLINE SAFETY ACT ON FREEDOM OF SPEECH AND EXPRESSION IN THE DIGITAL ERA: A COMPARATIVE ANALYSIS

K.S. Hiruni

Department of Law, University of Peradeniya
a191lb020@arts.pdn.ac.lk

The technological advancement of online platforms in the 21st century plays a significant role in promoting public discourse by enhancing people's right to freedom of speech, expression, and access to information, while simultaneously posing threats to these rights in cases of misuse. Recently, Sri Lanka has witnessed a growing use of online platforms for both democratic engagement and the spread of misinformation, leading to public unrest. In response, the Sri Lankan Government invoked the Prevention of Terrorism Act No. 48 of 1979 and the ICCPR Act No. 56 of 2007 to arrest individuals for their online activities and to shut down internet access, citing national security. Against this backdrop, the Sri Lankan Parliament passed the Online Safety Act No. 09 of 2024 (OSA) to regulate content on online platforms. The Act has been heavily criticised by various parties as a draconian law that imposes a chilling effect on free speech and expression. This study aims to identify how the OSA has imposed a chilling effect on free speech and expression, limiting the democratic engagement of citizens on online platforms. It does so by comparing the Act with international standards and online safety laws in Singapore and the United Kingdom, and by suggesting possible reforms that Sri Lanka could adopt in developing online safety legislation while balancing the right to freedom of speech and expression. The research employed a qualitative method, collecting data from both primary and secondary sources. The findings highlight that the OSA is an intentional governmental mechanism to curtail freedom of speech and expression guaranteed by the 1978 Constitution and by international standards under the ICCPR and UDHR, thereby imposing a chilling effect on people's free speech and expression. Furthermore, the OSA is considered more repressive than Singapore's Protection From Online Falsehoods and Manipulation Act 2019, which also fails to strike an effective balance between online safety and free expression. The research recommends adopting better drafting practices that balance online safety with freedom of speech and expression, referring to the United Kingdom's Online Safety Act 2023 and other legal and practical recommendations. It concludes by calling for the repeal of the OSA and the development of a more balanced legislative framework.

Keywords: Online safety act, chilling effect, freedom of speech and expression, online safety, balancing online safety and free speech and expression

I wish to acknowledge Upendra Walgampaya for his guidance and supervision.

REASSESSING INVESTMENT PROTECTION UNDER THE ECONOMIC TRANSFORMATION ACT, NO. 45 OF 2024: A COMPARATIVE ANALYSIS WITH THE PRINCIPLES OF INTERNATIONAL INVESTMENT LAW

S.H.T.Janeesha

Department of Law, University of Peradeniya

a19llb022@arts.pdn.ac.lk

Foreign direct investment plays a crucial role in the economic development of Sri Lanka, offering a range of associated benefits. The preamble to the Economic Transformation Act No. 45 of 2024 recognises the significance of having a safe, investor-conducive environment as a key strategy for attracting foreign investors, by removing barriers to foreign investment and providing guarantees. This study examines the adequacy of investment protection provisions under Chapter 9 of the Economic Transformation Act No. 45 of 2024, in comparison with internationally recognised standards of investment protection—specifically the principles of fair and equitable treatment, full protection and security, and protection against expropriation. The research aims to analyse the major gaps in the investment guarantees provided under the Economic Transformation Act No. 45 of 2024, and to propose recommendations on legislative amendments to address these gaps. It adopts a library-based approach, referring to qualitative data sources. The findings reveal that the investment guarantees provided under the Economic Transformation Act No. 45 of 2024 are not sufficiently aligned with the key principles of international investment law, as articulated in judicial decisions, academic literature, modern investment treaties, and other investment-related domestic legislation in foreign jurisdictions. The study concludes that addressing these legislative gaps—through recommendations such as strengthening investment provisions, clearly defining terms, and broadening the scope of protection—could significantly enhance Sri Lanka’s ability to attract foreign investment, while maintaining a fair balance between investor rights and the host state’s regulatory powers.

Keywords: Foreign Direct Investment, economic transformation act, investment protection, international investment law

I wish to acknowledge Niroshika Liyana Muhandiram for her guidance and supervision.

RIGHT TO VOTE VS DUTY TO VOTE: BALANCING DEMOCRATIC PARTICIPATION AND INDIVIDUAL FREEDOM IN SRI LANKA

O.C. Witharana

Department of Law, University of Peradeniya

a1911b068@arts.pdn.ac.lk

Voting is recognised as both a right and a civic responsibility in a democracy. In Sri Lanka, however, while citizens enjoy the right to vote, there is no corresponding legal duty to do so, leading to growing concerns over civic disengagement in the electoral process. This research examines whether voting in Sri Lanka should be viewed not only as a right but also as a legal obligation, and whether the adoption of a compulsory voting model—similar to that used in Australia—can enhance democratic participation without undermining individual freedom. The study aims to understand the reasons behind electoral non-participation, including political disillusionment, lack of trust, lack of awareness, and practical barriers, and to explore whether a legal duty to vote could help reduce the wastage of public resources and ensure more representative governance. The research suggests that when people choose not to vote as a means of expressing their dissatisfaction with the system, they should not be viewed solely as non-voters. Instead, there should be a mechanism to reflect genuine public discontent. This qualitative legal study reviews constitutional provisions, election laws, human rights standards, and expert literature. It also explores John Stuart Mill's ideas, which frame voting as both an individual right and a civic duty that promotes the common good and a fair democracy. While recognising that some individuals may be concerned about their personal freedoms, the research argues that making voting a legal duty can be fair if it is conceived as a means to encourage civic responsibility, not as a form of coercion. If combined with improved access to voting and enhanced voter education, such a system can strengthen democracy, ensure that every voice is heard, and reduce widespread disinterest in the electoral process. Ultimately, the study seeks to propose reforms that strike a fair balance between individual freedom and civic responsibility, enhancing Sri Lanka's electoral integrity while fostering both meaningful participation and constructive protest within a unified democratic framework. The findings suggest that a rights-based approach alone may no longer be sufficient, and that integrating a duty-based perspective could be essential to reinforcing democratic legitimacy and ensuring truly representative governance.

Keywords: Voting, civic duty, compulsory voting, democratic participation, individual freedom, Sri Lanka

I wish to acknowledge Pamoda Jayasundara for her guidance and supervision.

PALI AND BUDDHIST STUDIES

**AN INVESTIGATIVE STUDY ON THE INTERRELATIONSHIP
BETWEEN THE CONCEPT OF THE *SUNIYAM* DEITY
AND BUDDHIST HUMAN LIFE
(BASED ON SELECTED *DEVALAYAS*
IN THE KANDY DISTRICT)**

A.M.H.L. Abeysekara

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19004@arts.pdn.ac.lk

This research was conducted with the objective of investigating how the concept of the *Suniyam* deity, rooted in Sri Lankan folk religion, aligns with and influences the structure of Buddhist human life. The primary aims of the study were to explore the religious and cultural background of the *Suniyam* deity, examine its associated rituals and beliefs, and assess the extent to which these practices influence the everyday lives and religious aspirations of Buddhists in Sri Lanka. Religion serves as a powerful medium through which individuals seek emotional comfort, healing, and the fulfillment of desires. Amid the pressures of modern life, people increasingly turn to ancient deities such as the *Suniyam* God for spiritual intervention and relief. Though grounded in folk tradition, these rituals have contributed to the emergence of a syncretic religious practice that intersects with mainstream Buddhist culture. This research employed a qualitative methodology, with data collected through field observations and visits to selected *devalayas* (shrines) in the Kandy District - specifically the Kandy *Suniyam Devalaya*, Neelawala *Suniyam Devalaya*, and Hurikaduwa *Suniyam Devalaya*. The findings suggest that the worship of *Suniyam* deities has evolved into a significant psychosocial and religious practice within the Buddhist community. This reflects not only a deep cultural compatibility between formal Buddhism and popular belief systems, but also the persistent integration of folk religious elements within institutionalized religion. In conclusion, the concept of the *Suniyam* deity operates as an intertwined religious system within Buddhist human life, exemplifying the fluidity and complexity of religious expression in Sri Lankan society.

Keywords: *Suniyam* deity, Buddhist human life, folk religion, belief system, Sri Lanka

I wish to acknowledge H. M. Mahinda Herath for his guidance and supervision.

**A STUDY ON PHYSICAL DISEASES AND THE RELEVANCE OF
BUDDHIST TEACHINGS FOR THEIR PREVENTION
(BASED ON THE BHESAJJAKKHANDHAKA
AND SELECTED SUTTAS)**

N.A.B.O.D.Bhagya

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19073@arts.pdn.ac.lk

All living beings born into this world are subject to the realities of birth, aging, illness, and death. In Buddhist teachings, “illness” refers specifically to the onset of disease. Diseases affecting humans are generally categorized into two types: physical and mental. The term “disease” is derived from the root *ruja*, meaning “pain,” thereby signifying a state of suffering. Physical diseases, therefore, are conditions that impact the body. While all beings are susceptible to such ailments, humans have the capacity to take preventive measures before diseases occur. The Buddha provided numerous guidelines for preventing illness, offering profound insights into the maintenance of health. The World Health Organization identifies four dimensions of complete health, with physical health listed as the foremost. The Buddha similarly emphasized physical well-being, stating, “*Arogya parama labha*”—“Health is the highest gain.” Hence, maintaining physical health necessitates the prevention of disease before it arises. The primary objective of this research is to explore the concept of physical disease in Buddhist doctrine and examine how the Buddha’s teachings can contribute to its prevention. This study is based on the *Bhesajjakkhandhaka* of the *Mahāvagga Pāli*, as well as selected discourses such as the *Satipaṭṭhāna Sutta* of the *Dīgha Nikāya*, the *Gilāna Sutta* of the *Saṃyutta Nikāya*, and the *Roga Sutta* and *Girimananda Sutta* of the *Aṅguttara Nikāya*. The findings of this study indicate that certain physical illnesses can potentially be prevented through adherence to Buddhist practices such as observing the Five Precepts, engaging in meditation, and cultivating contentment. A qualitative research methodology was adopted for this study, and data were analysed using content analysis.

Keywords: Physical disease, health, *Bhesajjakkhandhaka*, prevention, Buddhist teaching

I wish to acknowledge H. M. Mahinda Herath for his guidance and supervision.

A CRITICAL STUDY ON THE ETHICAL AND CULTURAL PRACTICE OF PAÑCASĪLA

K.M.T.P. Deepaloka

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19117@arts.pdn.ac.lk

Pañcasīla, a mainstay of Buddhist ethics, is firmly grounded in the teachings of the Buddha to establish moral behavior, self-discipline, and social harmony. Composed of five fundamental precepts—abstention from killing, stealing, sexual misconduct, false speech, and intoxicants—it is the cornerstone of sīla in the Noble Eightfold Path, which leads the practitioner to Nibbāna. Earlier, these precepts were practical self-discipline, motivated by a sense of karmic repercussions rather than by rigid external rules. Yet in contemporary Buddhist societies, particularly where Buddhism is blended with indigenous traditions, Pañcasīla has turned into more or less a ritual practice. This has the effect of hiding its profound ethical and philosophical meaning and causes the risk of its being reduced to a ritual, stripped of its ability to cultivate fundamental virtues like mindfulness and compassion. In spite of this, its moral principles are extremely relevant to meet contemporary issues like violence, dishonesty, corruption, and addiction with timeless wisdom for a peaceful life. The present research aims to rejuvenate Pañcasīla's moral relevance beyond its present cultural practice. It seeks to study its philosophical and historical roots, trace its development into a ritual practice, and explore possible ways of its re-contextualization as a viable system of ethics in modern society. Using qualitative methodology, the project will study primary Buddhist scriptures, interact with secondary literature, and undertake case studies among chosen Buddhist communities with a view to determining common attitudes and practices. This research is pertinent insofar as it seeks to close the important gap between ritualistic observance and the more profound philosophical core of Pañcasīla, thus offering insightful practical contributions to Buddhist practice in the present day, as well as to ethical inquiry in general, and ultimately reaffirming its foundational contribution to the development of personal integrity, societal coherence, and an ethical lifestyle in the modern world. The research is confined to Buddhist societies, based on textual analysis and selected case studies, and does not include large-scale surveys.

Keywords: Pañcasīla, Buddhist ethics, cultural practice, moral revitalization

I wish to acknowledge Ven. M. Indarathana for his guidance and supervision.

AN EXPLORATORY STUDY ON THE ARCHAEOLOGICAL, HISTORICAL HERITAGE AND CULTURAL RELICS OF THE WALBOTHALE POTHGUL RAJAMAHA VIHARAYA

H.K.K.Dewmi

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19120@arts.pdn.ac.lk

An exploratory study was conducted on the archaeological, historical, and cultural heritage of the ancient Pothgul Rajamaha Viharaya in Walbothale. The main objective of this study was to examine the significance of the temple site through its historical, archaeological, and cultural elements, and to uncover historical information about the Pothgul Rajamaha Viharaya that has not been formally studied so far. The study also discusses the archaeological and surviving artifacts, emphasizing the importance of preserving these historical and cultural heritages. This research is limited to the archaeological, historical, and cultural heritages and features of the Walbothale Pothgul Rajamaha Viharaya. The founder of this temple, which dates back to 242-262 AD, was King Gotabaya, a ruler of Sri Lanka during the Anuradhapura period. This Rajamaha Viharaya is rich in ancient values, and its *Pothgul* is considered to be one of the most important archaeological and historical heritages. Many ancient coins, royal robes, and pottery believed to have belonged to past kings have been preserved in the temple site until today. The beginning of this temple site was from the ancient Bodhi tree. *Pothgula*, the temple building, the Dharma Hall, the old *Pandu Oruwa*, and the old stone clearly demonstrate its antiquity. The bronze Vishnu foot amulets found in the Vishnu statue during the excavations at the temple site, along with beads, bricks, and clay fragments, also helped to reveal the many archaeological values of the temple. This also shows that great value has been given to the cultural elements here. This research was conducted as an exploratory study using qualitative research methods such as field studies based on primary, secondary, and tertiary sources. Through all these factors, the full value of the temple was sought, and advice was given to understand it as an archaeological heritage that should be inherited by future generations.

Keywords: Archaeological, cultural, historical, *Pothgul Rajamaha Viharaya*

I wish to acknowledge Ven. Handungamuwe Saddhathissa for his guidance and supervision.

AN INVESTIGATIVE STUDY OF STRATEGIES FOR PERSONALITY AND CHARACTER DEVELOPMENT WITH REFERENCE TO THE METTA SUTTA

D.M.A.Dilhani

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19132@arts.pdn.ac.lk

The study was conducted on the usefulness of the *Metta Sutta* in developing personality and character through the contents of the *Metta Sutta*. The main objective was to increase the motivation of people with low personality through the contents of the *Metta Sutta*, to identify the personality qualities in the *Metta Sutta* and study the usefulness of those qualities in the current personality and character development of individuals, and to study how the personality qualities contained in the *Metta Sutta* affect spiritual life. Everything in the world is changing very quickly and widely, and it is essential for an individual to develop mental stability and perseverance to solve problems. The individual's personality is damaged due to the degenerate character traits that arise due to the imbalance of mind, body, and speech. It is important for an individual to build a personality in both physical and mental ways. The *Metta Sutta* can be called a very important and unique *Sutta* for the development of personality and character. By pointing out the characteristics of the weak personality that are based on the mind, body, and speech, the personality qualities in the *Metta Sutta* can create a group of people with good personality and good character development, and through that, a good society. This study was conducted using a qualitative research method to determine whether the contents of the *Karaṇīyametta Sutta* can be utilised for personal personality and character development. The research findings show how the characteristics of a weakened personality and a developed personality are distinguished and how those characteristics affect personal character development. The physical and mental weaknesses of people with weak personalities are also revealed by finding out. It seems that the contents of the *Metta Sutta* are used not only for current personal personality development, but also for the spiritual method for personality development.

Keywords: Character development, Karaṇīyamettā Sutta, Metta Sutta, personality

I wish to acknowledge Ven. Hndungamuwe Saddhathissa for his guidance and supervision.

**A STUDY OF COASTAL REGIONAL TEMPLE PAINTINGS
DURING THE COLONIAL ERA
(BASED ON SELECTED TEMPLES
IN THE SOUTHERN PROVINCE)**

A.K.A. Dissanayaka

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19150@arts.pdn.ac.lk

This research focuses on the study of coastal temple murals created during the colonial period in Sri Lanka, with a specific emphasis on selected temples in the Southern Province. These murals, which emerged as visual extensions of Buddhist literature and religious discourse, served not only to communicate Dharma teachings such as Jataka tales, the life of the Buddha, the Seven Weeks, Atamasthana, and Solosmasthana, but also to instill moral and spiritual values in the minds of the laity. Rendered in a simplified and accessible manner, the murals became instrumental in fostering devotion and reverence among viewers, making abstract spiritual concepts tangible through visual means. The study investigates how artistic techniques such as the use of line, color, and form were adapted by muralists to suit the socio-political environment of the colonial era. It highlights how these artworks reflect not only religious themes but also the broader economic, political, and cultural realities of the time. The murals of coastal temples in the Southern Province provide valuable insight into the collective consciousness of local communities under foreign rule, revealing an undercurrent of cultural resilience and national identity preservation. Furthermore, this research explores how the intentions and perspectives of individual artists, shaped by the colonial social climate, influenced the stylistic and thematic choices in temple mural painting. By analyzing specific murals found in selected temples of the Southern coastal region, this study aims to evaluate the extent to which these visual narratives contributed to the sustenance and revival of Buddhist practice and philosophy during a period of cultural suppression. Ultimately, the findings suggest that temple murals functioned not only as religious art but also as vital instruments for socio-cultural resistance and spiritual empowerment within colonized Sri Lankan society.

Keywords: Murals, Colonial, coastal, southern

I wish to acknowledge H.M.M. Herath for his guidance and supervision.

**REHABILITATION AND ETERNAL REDEMPTION: A STUDY
ON BUDDHIST PRINCIPLES WITH REFERENCE TO THE
ADHIKARAṆA SAMATHA (SEVEN RULES FOR SETTLEMENT),
DHAṆḌA KAMMA,
AND SELECTED DISCOURSES OF SUTTA PITAKA**

V.N.R. Ekanayake

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19181@arts.pdn.ac.lk

This study examines the Buddhist approach to rehabilitation and discipline, critically examining the principles and disciplinary elements of *Vinaya* and *Sutta Pitaka*. In early tribal societies, severe punishments were inflicted on offenders, and it appears that this training has been carried out in almost all societies of the world since then. However, it is a matter of debate in the world today that it does not completely rehabilitate a criminal. This study explores how Buddhism differs from punitive systems by focusing on intellectual and moral rehabilitation over punishment. Emphasizing wisdom (Paññā) rather than fear or coercion, Buddhism promotes emancipation from wrongdoing. Through principles like Adhikaraṇa Samatha, Dhaṇḍa Kamma, and relevant Suttas, it offers a non-violent approach. This method transforms the human mind positively and challenges modern, non-virtuous punishment systems by highlighting their ineffectiveness and presenting a more compassionate, corrective alternative rooted in early Buddhist teachings. The central research question underlying this research is to explore the alternatives that Buddhist teachings provide to modern non-virtuous rehabilitation processes. Accordingly, the effectiveness of Buddhist approaches points the way to improving social harmony and personal inner development. This qualitative study adopts thematic, contextual, and analytical methods to address these objectives. While modern scholarship highlights Buddhist virtues, this research fills a gap by directly linking monastic practices to rehabilitation. The research findings indicate that Buddhist approaches cannot be identified as solely ethically based. It is clear that the Buddhist process contains an intellectual process that can be practically applied in various social contexts, from family structures to national governance. Buddhist rehabilitation aims at eternal liberation through character development, guiding one toward Nibbāna. Socially, it offers a more effective way to reduce negative traits caused by corporal punishment and intellectual stagnation.

Keywords: *Adhikaraṇa Samatha, Dhaṇḍa Kamma, rehabilitation, Sutta Pitaka, wisdom*

I wish to acknowledge Professor H.M. Mahinda Herath for his guidance and supervision.

AN EXPLORATORY STUDY ON THE APPLICABILITY OF BUDDHIST TEACHINGS TO HUMAN RESOURCE MANAGEMENT (BASED ON SELECTED SUTTA SERMONS)

P.S. Gansarapola

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya

a19208@arts.pdn.ac.lk

Human Resource Management (HRM) is a strategic approach to managing people, recognized as the most valuable asset of any organization. Widely discussed in contemporary society, HRM encompasses responsibilities aimed at maximizing employee performance while enabling the organization to achieve its goals effectively. A study of Buddhist teachings reveals that the principles found in modern HRM were already conceptually and practically embedded in the organizational structure of the Buddhist monastic community, established by the Buddha in ancient India. The *Tripiṭaka* serves as the central foundation for this investigation. This research seeks to explore the applicability of Buddhist teachings to modern HRM practices. The guiding research question is: Are Buddhist teachings relevant and useful for human resource management today? To address this, the study analyses selected *sutta* sermons, including the *Sigalovāda Sutta*, *Mahāparinibbāna Sutta*, and *Cakkavatti-Sīhanāda Sutta* from the *Dīgha Nikāya*; the *Kandaraka Sutta* from the *Majjhima Nikāya*; and the *Vyagghapajja Sutta* and *Cakkānuvattana Sutta* from the *Aṅguttara Nikāya*. A qualitative research methodology was adopted, using both primary and secondary sources, with data analysed through the Sandharā method. The study reveals that the management teachings found across various Buddhist disciplines emphasize the ethical and systematic handling of human and material resources. These principles, when applied to modern organizational contexts, contribute to creating a work environment centered on human well-being and organizational sustainability. This research contributes to alternative management theories by exploring how Eastern philosophical teachings, especially Buddhism, can be integrated into Western business models. It introduces practical applications of Buddhist HRM methods to address contemporary corporate challenges. Ultimately, the study offers planning insights for effective human resource management, aiming to reduce organizational issues and promote long-term operational harmony through the integration of Buddhist principles into modern workplace practices.

Keywords: Human resource management, management teachings, Buddhist teachings, Buddhism

I wish to acknowledge H.M.M. Herath for his guidance and supervision.

THE RITUALS PERFORMED AT THE *UPULVAN DĒVĀLAYA* IN DEVNUWARA: AN INVESTIGATIVE STUDY

K.I. Hasara

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19248@arts.pdn.ac.lk

The religious practices performed by the devotees of a particular religion to obtain spiritual, secular, or both types of results expected from that religion are known as rituals (*Pūja Chāritra*). These rituals are carriers of those religions. The beginning of the *Devnuwara Upulwan Dēvālaya* was also preceded by the concept of rituals. This is evident when focusing on the origin, development and evolution of various Puja Rituals. The problem of this research is to investigate how the Rituals in the *Devnuwara Upulwan Dēvālaya* are related to the development of human life and society. This Study is limited to the rituals associated with the *Devnuwara Upulwan Dēvālaya*, in the Matara district of the Southern Province. Using the qualitative method, data were gathered from primary, secondary, and tertiary sources using the library, and interviews were also conducted to collect primary data. Interviews were conducted to collect data from the elders living in the area, including Monks, the *Nilame* of the *Devnuwara Upulwan Dēvālaya*, and the *Kapu Mahatun*. In the study, the concept of *Upulwan Dēvālaya*, the attitude towards the Buddhist rituals and the concept of deity, the rituals associated with the *Devnuwara Upulwan Dēvālaya*, and the impact of those rituals on human life and social context were examined. According to the data analysed, it was found that the concept of the deity plays a major role in local beliefs, and that the rituals associated with the *Devnuwara Upulwan Dēvālaya* are intertwined with the lives of the people living in the area. When the lifestyle of the local people was examined in terms of social, religious, economic, and cultural aspects, it was found that the belief in the deity and associated rituals is more deeply rooted in the Devnuwara and surrounding areas.

Keywords: Concept of deity, *Devnuwara*, human life, rituals, *Upulvan* god

I wish to acknowledge Ven. Handungamuwe Saddhathissa for his guidance and supervision.

A COMPARATIVE STUDY OF BUDDHIST, CHRISTIANS, HINDU, AND ISLAM RELIGIOUS FUNERAL CUSTOMS IN MONARAGALA DISTRICT

M.D.C Kasunika

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19336@arts.pdn.ac.lk

Funeral rituals are a powerful factor of the beliefs, traditions, and cultural identities of different religious communities. In a country like Sri Lanka, where people of various religions live side by side, these customs not only carry spiritual meaning but also reflect generations of cultural heritage. This study focuses on understanding and comparing the religious funeral practices of Buddhists, Christians, Hindus, and Muslims in the Monaragala District. The research aims to explore how each religious group performs its funeral rituals, identify what makes them unique, and discover where they share common ground. A key part of this study is looking at how these traditions have changed over time, what aspects have remained strong, which ones have faded away, and what new elements have been introduced as communities have influenced each other through years of living together. The research also considers how social and economic changes have shaped these practices, making them adapt to the realities of modern life while still holding on to their cultural roots. A qualitative approach is used to gather information, involving direct observations (Buddhist, Christian, and Hindu); interviews; discussions with participants from each religious group, field notes, photographs, videos, and the review of written records. By engaging closely with individuals from each community, the study aims to capture a genuine picture of how these rituals are carried out in real life, rather than just how they are described in texts. The findings from this research will present a detailed account of the funeral traditions followed by the different religious communities in Monaragala. Beyond simply describing these rituals, the study hopes to highlight ways in which understanding and respect for each other's traditions can strengthen peaceful coexistence among diverse religious groups. The insights gathered may also provide a helpful foundation for anyone who wishes to study cultural practices, religious traditions, or social change in multi-religious societies in the future.

Keywords: Funeral, rituals, religious, Monaragala

I wish to acknowledge Ven. Muthukeliyawwe Indarathana for his guidance and supervision.

**AN INVESTIGATIVE STUDY OF THE IMPACT OF
GLOBALISATION ON THE ROLE
OF THE MONASTIC COMMUNITY
(BASED ON THE SRI LANKAN MONASTIC COMMUNITY)**

K.D.H. Madushika

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19432@arts.pdn.ac.lk

Globalization is a widespread and complex process that has significantly shaped modern society. The process of globalization, particularly visible since the latter part of the 20th century, has influenced the traditional role of the monastic community. Since the latter part of the 20th century, along with the development of global communication, trends of technology, and the economic system in Sri Lanka, the monastic community has drifted apart from the role that they played in the past, and they have paid attention to new technological, intellectual, and sociological roles. The objective of this study is to explore the positive and negative influences globalization has had on the daily life of monks, their interpretation of the Dhamma, and their role in education in a globalized Sri Lanka. A monk is a person who has “Three realms” and who has discarded the sensual pleasures. Although much attention is given to the role of monks, less focus has been placed on how globalization has affected the monastic community. Monks who lived in the past carried out the Vipassana meditation (meditation of insight) and lived in accordance with the Buddhist principles. During the Middle Ages and at present, the number of monks who developed the meditation of insight has reduced due to conducting meditation programs using technological equipment, turning to politics, and using communication tools. The data exploration was completed through modern technological methods, such as the internet, and relevant primary and secondary literature sources were used to collect data. Here, defining globalization, the role of the monk, and the positive and negative effects caused to the role of the monks are highlighted. It is expected that this thesis will be important to minimize the negative effects and produce positive effects in the face of globalization. This study was conducted in order to investigate whether the role and the behavior of the monastic society have changed over time.

Keywords: Buddhism, globalization, monastic community, Sri Lanka

I wish to acknowledge Ven. Hadungamuwe Saddhatissa for his guidance and supervision.

**THE CONTRIBUTION OF BUDDHIST SCULPTURE
TO THE ADVANCEMENT OF BUDDHISM
(BASED ON SELECTED BUDDHIST ARTWORKS
FROM THE MONARAGALA DISTRICT)**

R.M.D.Nilakshi

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19492@arts.pdn.ac.lk

Buddhism began as a new religious philosophy in India in the sixth century BC. Buddhist art, being a sub discipline of Buddhism, include literature, paintings, sculptures, and carvings. Among these art forms, Sri Lankan Buddhist sculpture reflects a high standard of craftsmanship and artistic skill. Buddhist sculpture has existed since the Anuradhapura period. The entire island of Sri Lanka is covered with works of art in terms of geographical distribution. This study is based on six selected sculptures from a large collection of ancient Buddhist art found in Sri Lanka's Monaragala district, Uva province. These sculptures contribute to the advancement of Buddhism. Many functions, such as the propagation of Buddhism, transmission of Dhamma messages, and instilling faith, are accomplished through Buddhist sculpture. Buddhist sculpture can help promote spiritual development through personal enjoyment. Buddhist sculptures are also used as sacred objects in Buddhist religious rituals. Therefore, Buddhist sculptures have material value. Buddhist sculptures are also important as archaeological and cultural relics. The intended purpose of this study is to inquire into the contribution of Buddhist sculpture to Buddhism. A small geographical area has become a region covered with large numbers of Buddhist sculptures because of the positive factors that exist there for Buddhism. Primary and secondary data were obtained through qualitative research methodology using the Maligawila, Dambegoda, Dematamal Viharaya, Yudhagawa, Budugallena, and Buduruwagala Buddhist sculptures belonging to the Monaragala district. In addition, face-to-face discussions with people with authentic knowledge and field studies were also conducted. The conclusion was reached through the analysis of the data obtained. The artistic features of Buddhist sculptures and the size of the artwork can attract people. Thus, it is clear that Buddhist sculpture contributes to the advancement of Buddhism.

Keywords: Buddhist sculptures, Buddhism, Buddhist artwork, Monaragala district

I wish to acknowledge Ven. Muthukeliyawe Indarathana for his guidance and supervision.

AN INVESTIGATIVE STUDY OF THE HISTORICAL AND ARCHAEOLOGICAL BACKGROUND OF THE *DELGAMU RAJAMAHA VIHARAYA*

G. I. U. Premarathne

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19555@arts.pdn.ac.lk

Delgamu Rajamaha Viharaya is a Buddhist sacred site located in the Sabaragamuwa province, with a proud history and historical significance. The main objective of this research is to conduct an investigative study of the historical and archaeological background of this ancient temple. In addition, the study of the history of this temple, the relationship with the Tooth Relic, and the religious as well as social missions associated with the *Delgamu Rajamaha Viharaya* can be identified as sub-objectives of this research. For this purpose, data were collected and analyzed through a qualitative methodology, including literature review, library research, newspaper and magazine research, field studies, and interviews with scholars. In seeking solutions to the research problem, it appears that the temple is of historical and archaeological importance with the arrival of the Tooth Relic. As a result of this research study, many historical facts were revealed, including literary works written about this temple, the *Nindagam Bhuktiya*, the reign of Seethawaka Mayadunne and the services he rendered, as well as the religious and social missions related to the *Rajamaha Viharaya*. Archaeological evidence includes the sacred and historical *Kurahan* Rock, where the Tooth Relic resided, the ancient temple site, the ancient staircase, and the stone-carved seat. Accordingly, it appears that this temple became more important with the arrival of the Tooth Relic.

Keywords: *Delgamu Rajamaha Viharaya*, Tooth Relic, historical, archaeological

I wish to acknowledge Ven. Handungamuve Saddhathissa for his guidance and supervision.

AN INVESTIGATIVE STUDY OF THE MIND OF DISPASSION WITH REFERENCE TO SELECTED DISCOURSES FROM THE *SUTTA PITAKA*

K.W.S.G. Premathilaka

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19559@arts.pdn.ac.lk

The mind, which directs all bodily, verbal, mental, and emotional activities of human beings and has unlimited power, controls the entire world through thoughts. The Buddhist analysis of the mind is made through the words *Vēdanā*, *Saññā*, *Samkāra*, and *Viññāna*. Here, sensory consciousness arises from the encounter of objects. Sensory consciousness, sense organs, and the six objects' encounter produce sensory knowledge. The combination of these three components is called *Phassa* or *Vēdanā* in Buddhism. The process of thinking or mental proliferation (*Prapañca*) occurs when sensation (*Vēdanā*) is combined with memory, objects, desires, suffering, and pleasure. Based on the unwholesome roots of craving, hatred, and delusion that arise within the person, unwholesome Mental Formation (*Samkāra*) arise. The desire and attachment that arise are based on Raga. The mind that is abundant in lustful mental formations is lustful. Detachment from lust, attachment, and desire constitutes a dispassionate mind. It is a mind free from attachment. The great arahants who have eradicated all defilements have a lustful mind. They are known as *Vītaragīs* in the *Tipitaka* literature. The main objective of this research is to identify the characteristics of this dispassionate mind from the teachings of the *suttas*. The secondary objectives of this research are to investigate the nature of the mind of dispassion, the changes that occur in individual behavior, and their relevance to *Nibbāna*. Lust is the end of a simple, meagre life, and it is the beginning of discomfort, stress, and mental confusion. The research problem of this paper is whether the lack of understanding of the mind of dispassion affects the lives of human beings in modern society. Thus, this research was conducted using a qualitative methodology and primarily utilized primary sources, secondary sources, dictionaries, and other references. The new finding here is that the Buddhist concept of a dispassionate mind eradicates physical and mental confusion and leads to the development of human character. Thus, through the development of the mind of detachment, the human mind becomes pleasant.

Keywords: Buddhism, dispassionate mind, lustful mind, *Nibbāna*, *Suttas*

I wish to acknowledge H.M. Mahinda Herath for his guidance and supervision

A CRITICAL STUDY ON THE WRITING OF PALM LEAVES MANUSCRIPT AND CONSERVATION

U.K.R.G.D.Rajapaksha

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19575@arts.pdn.ac.lk

Although there is no definitive information about the origin and spread of writing in Sri Lanka, sources such as the *Mahavamsa* and *Dipavamsa* suggest that formal writing was introduced after the arrival of Prince Vijaya and the subsequent migration of various groups. The practice of writing became more systematized with the arrival of Arahant Mahinda Thera. Palm leaf writing developed later, and historical references indicate its first use during the reign of King Valagamba. The Buddhagoosuthpathhi story points out that palm leaf books were used during the reign of King Mahanaama. This article explores the traditional creation of palm leaf books in Sri Lanka, detailing steps from selecting and preparing palm fronds to writing, weaving, and binding the final manuscript. The conservation of palm leaf books includes information on how they are destroyed, traditional methods of preservation, and the materials used. The study also highlights the contemporary importance of palm leaf books. The objectives of this research are to study the specifics of the writing style of palm leaf books and to study the reasons for the destruction of palm leaf books. The central research question is whether the lack of formal understanding of palm leaf manuscripts and their conservation hinders their long-term survival, or whether other factors contribute to their destruction. The research employed a qualitative research methodology. Primary sources were used extensively, supported by secondary and tertiary sources, dictionaries, and discussions that also included information. The findings emphasized the value of leaf book conservation by introducing traditional methods for leaf book conservation as a more powerful method in the modern context. Addressing the current inability to preserve books for a long time due to the lack of proper traditional conservation methods, this research provides an appropriate understanding by studying how to correctly apply the conservation methods that have existed since ancient times in relation to the creation of papyrus books. The research provided insight into the ancient conservation practices that can be adapted today to ensure the longevity of palm leaf manuscripts.

Keywords: Conservation, destruction, document, the book of the palm tree, traditional

I wish to acknowledge H.M. Mahinda Herath for his guidance and supervision.

THE ORIGIN AND EVOLUTION OF THE KATINA ROBE OFFERING (BASED ON THE *KATINAKKHANDAKA*)

Ven. Hapuvita Upekkhajeewa

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya

a19626@arts.pdn.ac.lk

The term *Katina* is used to refer to a Buddhist meritorious act. This word has various meanings, such as permanent, immovable, firm, and hard. The *Tripitaka* source for the *Katina* robe offering, which is the first of the eight great meritorious deeds in Buddhism, is the *Katinakkhandaka* of the *Mahavagga Pali*. The main objective of this research was to study whether the contemporary practice of the *Katina* robe offering has diverged from the *Katina* robe offering of the early Buddhist period. During the Buddha's time, the *Katina* ceremony was permitted by the Buddha as a form of acceptance for monks who had completed the *Vas*, preserved the *Vas* precepts, and participated in the *Pavarana* ceremony. However, in the present day, this ceremony is not conducted with the same spiritual intention. This study confirms that the current *Katina* robe offerings are performed in order to achieve worldly expectations based on material benefits and to obtain various prestige. In the *Katinakkhandhaka*, only five of the privileges received by monks who establish the *katina* robe are mentioned as benefits. Nowadays, many people cite *Nagitapadana* for the *Katinanisansa*, which is said to be contained in the *Apadanapali*, a source of the *Tripitaka*. However, in reality, the *Nagitapadana* is not found in the *Apadanapali*. Rather, it appears to have been composed by a certain *Thera* later, narrating the privileges that a *Thera* named Nagita received for offering a *Katina* robe. Therefore, in its modern practice, the basic idea of performing the *Katina* robe ceremony has been neglected, and it has instead evolved into grand ceremonies incorporating various ritualistic and cultural elements. The method of content analysis has been used in this qualitative research.

Keywords: *Apadanapali, Katinakkhandaka, Katina robe puja, Katinanisansa, Nagitatherapadana*

I wish to acknowledge Ven. Muthukeliyawe Indarathana for his guidance and supervision.

A STUDY OF ARCHAEOLOGICAL AND HISTORICAL BACKGROUND OF *DIṂBULĀGALA RAJAMAHĀ VIHĀRAYA*

P. G. S. Sandeepani

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19680@arts.pdn.ac.lk

Ancient Buddhist temples and their historical, archaeological, cultural, and religious values hold great significance in Sri Lankan Buddhist culture. *Diṁbulāgala Rajamahā Vihāraya* is one such ancient monastery complex, located in the Polonnaruwa District of the North Central Province, Sri Lanka. The primary objective of this study is to uncover unknown historical, archaeological, and cultural features that have not been discussed in previous studies. In Sri Lankan Pali literature, *Diṁbulāgala Vihāraya* is commonly referred to as "*Udumbaragiri*", and various literary sources indicate that it has also been referred to by other terms such as *Dhūmarakkha Pabbata*, *Udumbarasāla Pabbata*, *Ōdumbara Pabbata*, and *Dōla Pabbata*. The secondary objectives of this study are to identify the archaeological and historical background of *Diṁbulāgala Rajamahā Vihāraya* and to examine its associated religious, cultural, and monastic structures. This research seeks to address the research gap related to archaeological, historical, and monastic aspects of *Diṁbulāgala Rajamahā Vihāraya*. The research problem is to confirm the archaeological and historical evidence of *Diṁbulāgala Rajamahā Vihāraya*. The research is carried out using primary and secondary sources to gather qualitative data. Additionally, field studies have also been conducted at the temple site. Through the research, various historical accounts and archaeologically significant sites have been identified. It is clear that some measures to protect the archaeological monuments within the temple site have been taken by the relevant authorities. Moreover, the *Satara Mahā Dēvalas* reflect that the religious beliefs connected with deities have not been abandoned in the temple. It can be seen that *Diṁbulāgala Rajamahā Vihāraya* continues to carry out its historical functions in accordance with modern complex social trends, and is undergoing innovative modifications, and is operating today.

Keywords: Archaeological, art, cultural background, *Diṁbulāgala Rajamahā Vihāraya*, historical

I wish to acknowledge Venerable Hadungamuwe Saddhathissa Thero for his guidance and supervision.

BUDDHIST PRACTICAL SOLUTIONS TO THE CHALLENGES FACED BY THE MODERN GENERATION: A CRITICAL STUDY

S.M.N.S. Senanayaka

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya

a19701@arts.pdn.ac.lk

This study examines the practical solutions of Buddhism to the challenges facing the modern generation. The main objective is to identify the generational transition, the challenges faced by those generations, and the specific challenges faced by Generation Z—the generation between the ages of 12 and 27, which is receiving special attention today—and to propose practical solutions in Buddhism to overcome those challenges. A generation is formed based on the time of birth and the special characteristics of global events, technological influences, lifestyles, and major policies in life, cultural and media influences. This research focuses on Generation Z (1997-2012), the modern generation, which has a strong impact on the current social system, which is receiving more attention in society. With the impact of globalization, they have had to face many more frightening challenges than at any other time in history. Among the challenges they face are AI technology, social media, internet technology, environmental conservation, mental health, and economic instability. For the convenience of study, these challenges have been divided into several sectors: economic, educational, cultural, technological, political, social, and religious. In the face of these challenges, many people in the modern generation suffer severe mental breakdowns and are even tempted to give up their lives. This has also led to the spread of discomfort and provocation in this group. One should not suffer a mental breakdown in the face of challenges, but stand strong. The teachings of Buddhism are the best guidance for the past, present, and future. The modern generation needs correct guidance to overcome challenges with self-confidence. The best guidance for this is provided through Buddhism. The *Satipatthana Sutta*, *Mangala Sutta*, *Parabhava Sutta*, *Sigalovada Sutta*, and *Dhammapada* are the basic ones here. In this study, qualitative research methodology was used to collect data. It was possible to identify in detail the practical solutions of Buddhism to the challenges of the modern generation. If the modern generation practically incorporates the solutions of Buddhism into their lives to overcome the challenges they face, these challenges can be successfully overcome.

Keywords: Buddhist practical solutions, challenges, Generation Z

I wish to acknowledge Ven. Muthukeliyawe Indarathana Thero for his guidance and supervision.

AN INVESTIGATIVE STUDY OF THE WIDESPREAD PRACTICE OF MEDITATION AND THE PATH TO MOKSHA IN PRE-BUDDHIST INDIAN SOCIETY

K.R.K.S. Senevirathna

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19708@arts.pdn.ac.lk

The ancient Indian people followed meditation as a method to attain *moksha*. Although meditation in ancient India developed and spread in several stages, the peak of meditation is seen in the Buddhist era. Although the origin of ancient Indian meditation and Buddhist meditation is in the same geographical area, in two stages, the meditation methods adopted by them to attain the path of *moksha* are very different. While the Pre-Buddhist meditation is a precursor to Buddhist meditation, the basic objective of this study is to examine how Pre-Buddhist meditation was rejected by Indian society with the spread of Buddhist meditation. In addition, the secondary objectives are to study the unique characteristics of ancient meditation and the position of ancient meditation in contemporary philosophies. This research finds solutions to the problem: whether the progress made by a person who practices the pre-meditation is sufficient to attain *moksha*. In the methodology, primary, secondary and tertiary data were used to collect data for this research study. In conclusion, this research study identified that the path to *moksha* obtained through pre-Indian meditation is more primitive than the path to *moksha* obtained through Buddhist meditation. New meditation methods were added to the pre-Buddhist meditation in the Buddhist era. As a result of this, no other meditation method comparable to the Buddhist meditation method has ever been found in the Eastern or Western world. It is also emphasized here that the concept of meditation has a long history in the Eastern world, whereas in the Western world, it is a relatively new concept. This study reveals that a proper understanding of Buddhist meditation can be gained not only by examining information from the time of the Buddha, but also by studying Indian meditation that existed before his time.

Keywords: Pre-Buddhist, meditation, Moksha, method

I wish to acknowledge Ven. Handungamuwe Saddhathissa for his guidance and supervision.

A BUDDHIST PSYCHOLOGICAL STUDY OF DEVIANT HUMAN BEHAVIOUR (BASED ON SEVERAL *JĀTAKA* STORIES)

K.K.N.Srimali

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19735@arts.pdn.ac.lk

This study was conducted as a psychological study on the contribution of Buddhism to preventing deviant human behavior, based on several Jataka stories. The ultimate aim of the *Jātaka* story book is to illustrate how *Bodhisatva* dedicated his past lives to fulfil the perfections (*Pāramitā*) before the attainment of Buddhahood. The aim of this study is to examine the psychological issues related to human behavior, with reference to *Jātaka* stories in *Theravāda* Buddhism. This focuses on identifying deviant patterns of human behavior, mainly seen in the *Jātaka* stories, paying attention to the psychological states that led to such behavior, examining the advice given by the Buddha regarding such deviant behaviors, and exploring methods to prevent such behaviors. If the inner meaning of *Jātaka* stories is examined, they provide numerous behavioral characteristics of human beings. Hence, this study tries to identify the psychological and behavioral issues related to human lives depicted in *Jātaka* stories and the remedial measures presented in *Jātaka* stories to overcome these issues. If *Jātaka* stories are examined extensively, one can identify the following psychological issues: anxious behavior, emotional hazards, furious behavior, etc. These behavioral issues are very often reported in numerous *Jātaka* stories. Hence, through this study, the researcher expects to examine the psychological and behavioral issues of human beings based on Several *Jātaka* stories. Moreover, this study shall focus attention on lust, alcoholism, jealousy, delusion, and hatred from a modern psychological point of view. This research highlights the importance of examining how Buddhist teachings can help individuals in modern society to avoid deviant behavior. In this context, the researcher collected primary, secondary, and tertiary data using a qualitative research methodology.

Keywords; Deviant, human behavior, *Jātaka* stories, Psychology

I wish to acknowledge Ven.Dr.H.Saddhathissa for his guidance and supervision.

A STUDY OF THE ROLE OF ANIMAL CHARACTERS IN THE BUDDHIST SIMILES (WITH REFERENCE TO THE *SUTTA PIṬAKA*)

T.E.K. Thennakoon

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19785@arts.pdn.ac.lk

The Buddha often employed similes as a method of teaching, drawing from familiar environments and everyday experiences, with animal imagery serving as a powerful illustrative tool. Prominent animals such as the lion, elephant, ox, snake, and bird are frequently used to symbolize various human traits, behaviors, and moral lessons. By analysing selected *suttas*, including the *Chullahaththipadopama Sutta* from the *Majjhima Nikāya*, the study reveals how such similes aid in explaining fundamental doctrines like the Four Noble Truths in a way that is both relatable and memorable. Additionally, the research highlights how the Buddha matched animal characters to different types of individuals and social contexts, thus enriching the interpretive value of the teachings. This research explores the role of animal characters in the use of similes by the Buddha in the *Sutta Piṭaka*, focusing on how such representations support the communication of key Buddhist teachings. The primary objective of this study is to identify the main animal figures used in these similes and examine how they simplify complex Dhamma concepts, making them more accessible to the lay community. These similes not only offer ethical guidance but also contribute to the development of discipline and virtuous conduct within both ancient and modern contexts. The methodology involved the use of primary and secondary sources, including *Pāli* canonical text, scholarly commentaries, and online databases, analyzed through a qualitative lens. The findings emphasize that animal-based similes play a significant role in conveying moral and philosophical insights in the Buddhist discourses. They remain relevant even today, offering meaningful guidance to contemporary society through their timeless representation of human character and behavior.

Keywords: Behavior, Buddhist similes, Modern contexts, animal characters, *Sutta piṭaka*

I wish to acknowledge venerable Hadungamuwe Saddhatissa Thero for his guidance and supervision.

A STUDY ON PHYSICAL RESOURCE MANAGEMENT BASED ON BUDDHIST SOURCES (WITH REFERENCE TO SELECTED *SUTTAS*)

B.G.V.A.Minthara

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
mintharabaddegamage@gmail.com

Physical resource management can be identified as a key aspect of resource management. Within the framework of Buddhist philosophy, the Buddha has systematically presented numerous practical teachings and guidelines on managing physical resources. Accordingly, this research aims to explore the utility of selected Buddhist *suttas* from the *Pali Tipitaka*, such as the *Agganna sutta* and *Singalovada sutta* from the *Digha nikay*, the *Ana sutta pattakamma* and *Vyagghapajja sutta*, from the *Anguttara Nikaya*, the *Kula sutta* from the *Samyutta Nikaya*, and the *Kar Aniyametta sutta* and *Mangala sutta* from the *Khuddaka Nikaya*, in the context of physical resource management. Since the application of these Buddhist teachings for human resource management has not been widely discussed, this study focuses on the research question of whether these teachings can be utilised for effective physical resource management. The primary objective of this research is to identify the Buddhist teachings from the aforementioned *suttas* that can be applied to resource management and to examine how these teachings can be used to minimize resource wastage. To conduct this study, sufficient data were collected using a qualitative research methodology. This involved content analysis of the *suttas* from the *Tripitaka* and the examination of other primary and secondary sources through library research. Modern society often consumes resources excessively and unsustainably, lacking proper management practices. This has led to resource scarcity and negative impacts on future generations. This study explores how Buddhist teachings can guide the sustainable use and conservation of resources, offering principles for equitable and peaceful resource use in society. This approach addresses economic crises, resource conservation, and the harms of misuse in lay and monastic communities. It proposes solutions and guidelines for moderate, appropriate resource use and control, promoting sustainable development. The findings support a harmonious, beneficial approach to resource management in society.

Keywords: Buddhist teachings, physical resources, management, *Pali Tripitaka*, sustainable

I wish to acknowledge H.M. Mahinda Herath for his guidance and supervision.

THE QUALITIES OF A BUDDHIST LAY FOLLOWER: A CRITICAL STUDY BASED ON THE *MENDAKA PANHA* OF THE *MILINDAPANHA*

A.A. Nuwan Hemakumara

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19ai902@arts.pdn.ac.lk

This critical study, based on the *Mendaka Panha* section of the *Pali Milindapanha*, which belongs to the post-canonical literature, aims to explore the essential qualities of a Buddhist lay follower. This research explores the central question: Who truly is a Buddhist lay follower? While taking refuge in the Triple Gem defines one superficially, it is not sufficient. True lay followers must embody noble qualities. This study highlights ten such essential qualities identified in the *Mendaka Pañha* as key to realizing genuine *upāsaka-hood*. The main research problem addressed in this study is: How are the qualities of a Buddhist lay follower presented in the *Mendaka Panha*, and why are they important for lay practice? Using a qualitative research methodology, this investigation involves a literature-based analysis through the use of primary, secondary, and tertiary sources. The study aims to show how the ten qualities of a lay follower support a progressive society. By correctly understanding and practicing the Noble Eightfold Path and the Four Noble Truths, a lay follower can gradually move toward *Nibbana*, thereby shortening the cycle of *samsara*. The research emphasizes that ordination is not required to pursue *supramundane* happiness. By internalizing and practicing the ten qualities, laypersons can progress beyond mundane life. A true lay follower thus becomes a noble presence in society—an ideal attainable through individual effort and commitment to the path. By fulfilling these qualities, a person can move beyond worldly attachments and progress toward liberation. This research conducts a comprehensive textual analysis using various literary sources, focusing on the ten lay qualities in the *Mendaka Pañha*, uniquely presented there. It concludes that these *Dhamma*-based virtues offer valuable guidance for lay Buddhists aspiring toward both spiritual growth and *supramundane* advancement.

Keywords: Buddhist lay follower, qualities of an *upasaka*, *Milindapanha*, mundane-supramundane happiness.

I wish to acknowledge Ven. Dr. Muthukeliyawe Indarathana Thero for his guidance and supervision.

**THE PHILOSOPHICAL SIGNIFICANCE
OF THE TERMS “*SATTHĀM Sabyāñjanam*”
IN THE *SUTTA PIṬAKA* AND A STUDY
OF THEIR GRAMMATICAL FEATURES**

Rev. Tissapura Dhammaloka

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya

a19ai905@arts.pdn.ac.lk

Pāli, the canonical language of *Theravāda* Buddhism, contains numerous intricate linguistic and grammatical features. For beginners studying the Dhamma, these complexities can be a significant source of confusion, particularly when foundational concepts are not well understood. Therefore, gaining a clear awareness of these linguistic elements is essential. The primary aim of this research is to explore both the philosophical and grammatical significance of the expression: *Satthām Sabyāñjanam*, as it appears in the *Sutta Piṭaka*. This study examines the interpretive meaning of these terms, their contextual usage, and how variations in the usage of *Attha* (meaning) and *Byāñjana* (letter or expression) affect the interpretation of the Dhamma. The research further seeks to determine whether the same terms—*Attha* and *Byāñjana*—convey consistent meanings across different suttas or if their meanings shift depending on context. Although the terms *Attha* and *Byāñjana* are referenced in various texts, no in-depth, formal study appears to have been conducted specifically on their philosophical and grammatical implications. This research fills that gap by conducting a detailed analysis of their usage concerning conveying *Dhamma* meanings (*Dharmakarūṇu*) throughout the *Tipiṭaka*. The study demonstrates that these expressions are not merely linguistic but also bear significant doctrinal relevance. Such independent research is particularly valuable for scholars of the *Pāli* language and Buddhist philosophy. The *Tipiṭaka* is deeply intertwined with *Pāli*, and this study contributes to resolving nuanced interpretative and grammatical issues that arise in the texts. Moreover, this work enhances the academic understanding of advanced students and encourages further scholarly inquiry into unexplored dimensions of the *Tipiṭaka*. In conclusion, this research provides valuable insights into both the linguistic and philosophical dimensions of Buddhist scripture, highlighting the importance of meticulous textual analysis in uncovering deeper doctrinal truths.

Keywords: *Satthām, Sabyāñjanam, Attha, Byāñjana*

I wish to acknowledge H. M. Mahinda Herath his guidance and supervision.

**A STUDY ON THE APPLICABILITY OF THE BUDDHIST
JUDICIAL PROCESS IN RESOLVING DISCIPLINARY ISSUES
FACED BY CONTEMPORARY SRI LANKAN MONKS
(BASED ON SEVEN JUDICIAL CONCILIATION PRINCIPLES)**

Rev. Kehelwaththe Sarada,
Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
keselwaththesarada@gmail.com

Among the oldest human institutions in the world, the Buddhist monastic community is unique. Buddhist monks, members of the *Sangha*—the community of ascetics—were ordained by the Buddha and dedicated themselves to both mundane and supramundane development through moral discipline and ethical conduct. These humanitarian principles, aimed ultimately at transcendence, make the institution particularly significant. Like any institution, the Buddhist monastic community has undergone transformations over time. The pursuit of worldly gains led to the emergence of corrupt practices, prompting the Buddha to introduce a regulatory system embodied in the *Vinaya Pitaka*. A key feature of this system is the judicial process, where *adhikarana* refers to resolving disputes in accordance with disciplinary rules and democratic principles. This process not only determines fault but also ensures that the administration upholds human rights. These judicial practices, capable of resolving monastic issues at the time, are documented in sources such as the *Samathakkhandhaka* of the *Vinaya Pitaka* and the *Samagama Sutta* in the *Majjhima Nikaya*, which are used here as primary sources. The study also investigates corrupt practices within the monastic community in the Kandy area through interviews. The primary aim of this study is to explore the contemporary applicability of the Buddhist judicial process. In today's complex society, socially, culturally, and politically undisciplined behaviors are frequently observed even within the monastic community. Secondary research problems included assessing the authority and relevance of the *Vinaya's* conciliatory principles in resolving monastic disputes. Using a qualitative methodology, the study analyzed primary texts and interview data thematically and contextually. While the hypothesis proposed that Buddhist judicial conciliation can resolve all undisciplined actions, findings suggest that some complex issues require modern legal intervention. However, proper disciplinary procedures within the monastic community should precede such referral. Refining and systematizing monastic judicial processes may help uphold the true objectives of the *Sasana*.

Keywords: Judicial, conciliation, *Vinaya*, Buddhist monastic community

I wish to acknowledge Ven. Muthukeliyawe Indarathana for his guidance and supervision.

**AN INVESTIGATIVE STUDY ON BUDDHIST ATTITUDES
TOWARDS SEXUALITY
(BASED ON SELECTED *SUTTAS* FROM *SUTTA PIṬAKA* AND
UBHATO VIBHANGA FROM *VINAYA PIṬAKA*)**

Rev.Kasalree Sumedha

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya

kasalreesumedha@gmail.com

The ultimate aim of this study is to investigate the early Buddhist attitude toward the concept of sexuality and to examine the role and function of sexuality in Theravāda Buddhism. This study also seeks to identify the distinction between 'sex' as a function of biology and 'sexuality' as a fundamental aspect of identity. When we examine the discourses in *Theravāda* Buddhist tradition, it seems that the concept of sex has been presented as a prohibited practice by the monastic community. From a lay community point of view, the engagement in sexual activities has been admitted on the foundation of ethical grounds. However, this study aims to investigate the historical point of view on how the concept of sex and sexuality transform multiple cultural, national, and linguistic boundaries. This research tries to find answers to the following questions: Does Buddhism confirm sexual behavior? If so, on what grounds is it accepted? What is the ethical ground related to sexual behavior? How sexual engagement affect on human life as a karmic consequence?. It further expects to investigate how the concept of 'sex' belongs to the realm of biology, while 'sexuality' is a cultural perspective. On the other hand, the researcher will argue that 'sexuality' is a distinctive concept that emerges from sociological, cultural, economic and political influences. Methodologically, this research will adapt qualitative and textual analysis methods.

Keywords: Buddhism, sexuality, lay community, karmic consequence, Biology

I wish to acknowledge D.M.K. Dharmasiri for his guidance and supervision.

AN INVESTIGATIVE STUDY ON THE RELIGIOUS LIFESTYLE AND RESOURCE CONSUMPTION REFLECTED IN BUDDHISM

W.M.Y.S. Dissanayake

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya

a19ai959@arts.pdn.ac.lk

The Buddha was born in a dark era when even basic human rights were not protected in society. However, with the spread of Buddhist philosophy, that situation was transformed, and the Buddha's teachings emphasized that human rights should be enjoyed equally by all. This research shows a commentary on religious lifestyles and resource consumption. The reason for doing this was to explore how Buddhist teachings can be used to maintain a religious lifestyle and manage resources well. The primary objective of this research is to examine how to achieve development goals by using Buddhist teachings for sustainable development. The research has been conducted using content analysis, following the qualitative data analysis method. The results obtained from this study include establishing a moral bond, overcoming stress caused by economic pressures, and achieving self-development. A harmonious relationship between the economy and human life, as well as personal happiness, can only be achieved if there is a well-managed economy. The aim of Buddhist teachings is to provide satisfaction to human society by overcoming obstacles and various forces from the external natural environment. A person who acquires resources in a fair way must know the art of consumption, and in order to derive happiness and satisfaction from wealth, he must also engage with the society around him. This is because there is no society without humans, nor humans without society. The wealth of a person who does not make the people around him happy and satisfied is meaningless. The root cause of many wrong actions in today's society is improper financial management and a lack of happiness. For these reasons, Buddhist teachings have shown the correct methods of financial management and how to consume one's wealth happily. Maintaining the economy properly protects morality and thus prevents many problems and mistakes that have arisen in society, creating a society with righteous virtues.

Keywords: Buddhist teaching, religious lifestyle, resource management, sustainable development

I wish to acknowledge Ven. Hadungamuwe Saddhathissa for his guidance and supervision.

AN INVESTIGATIVE STUDY ON THE USE OF SOCIAL MEDIA BY CURRENT SRI LANKAN UNIVERSITY STUDENT MONKS (BASED ON SELECTED UNIVERSITIES)

Rev. Dimbulgamuwe Gnaninda

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya

Gnaninda12@gmail.com

Man, who is in the tertiary stage of the information age, constantly exhibits an increasing thirst for communication and information. This evolution, rooted in humanity's early need to connect, has led to the emergence of new media, significantly transforming global communication. Among these, social media stands out as an internet-based platform facilitating social interaction. With over 5.22 billion users worldwide, it enables the exchange of information and the building of global relationships across religious, political, economic, and educational fields. In Sri Lanka, a noticeable trend is the rising use of social media by young university student monks. While some shameless monks have misused these platforms due to the lack of discipline and awareness, many, especially those in academic settings, use them for productive purposes. This study is based on the research question: 'How can the use of social media by current Sri Lankan university student monks be utilized for the advancement of monks?'. Conducted using a mixed-method approach, data for this research were collected from 200 student monks at the state universities of Peradeniya, Jayewardenepura, Kelaniya, and Ruhuna through questionnaires. Despite challenges such as limited literature, findings revealed that many monks with sound media literacy use social media for international Dhamma communication, academic enrichment, and showcasing their talents. Accordingly, since everything has good and bad effects, if the present-day monk uses new technological tools with good knowledge, *Ayati Sanvara*, and also by reflecting on the fact that he is a person living a life of succession, he can minimize the abuses that occur through social media, successfully carry out all activities such as communicating the Dhamma more efficiently than in the past, and create an opportunity to work in a disciplined manner without any bad effects in the conceptual world that is developing day by day with technology.

Keywords; *Ayati sanvara*, *Dhamma* communication, present-day monk, university, social media

I wish to acknowledge Ven. Muthukeliyawe Indarathana for his guidance and supervision.

**AN ANALYTICAL STUDY
ON THE BASIC DOCTRINAL TEACHINGS
((FOUR NOBLE TRUTHS, DEPENDENT ORIGINATION
(*PAṬICCASAMUPPĀDA*), AND *NIBBĀNA*))
CONTAINED IN THE *MŪLAPAÑÑĀSAKA PĀLI*
OF THE *MAJJHIMA NIKĀYA***

H.P.H.L. Pushpa Kumara

Department of Pali and Buddhist Studies, University of Peradeniya
a19ai1043@arts.pdn.ac.lk

Among oriental parallel religious teachings, Buddhist philosophy holds significant importance due to its practical application of basic doctrinal concepts. Within this doctrinal system, the concepts of Four Noble Truths, Dependent Origination (*Paṭiccasamuppāda*), and *Nibbāna* occupy a foremost position. The primary source of the study is the *Majjhima Nikāya* (Middle-Length Discourses) of *Sutta Piṭaka*, which forms a significant part of the *Tripitaka*. In order to narrow down the research topic, the study will examine discourses included in the *Mūlapaṇṇāsaka Pāli* of the *Majjhima Nikāya*, particularly in the *Mūlapariyāya*, *Sīhanāda*, *Opamma*, *Cūlayamaka*, and *Mahāyamaka Suttas*. These Suttas present core teachings on the Four Noble Truths, Dependent Origination, and *Nibbāna*. The study also aims to explore early Buddhism through the *Majjhima Nikāya*, clarify modern misconceptions, and examine the historical Buddha's foundational teachings. According to the *Tripitaka* and supported by various commentaries (*Aṭṭhakathā*) and sub-commentaries (*Ṭīkā*), Dependent Origination (*Paṭiccasamuppāda*) is a vital factor in achieving that understanding. Furthermore, it is through the understanding of the Four Noble Truths and Dependent Origination that one aspires to attain *Nibbāna*, the ultimate liberation. In today's society, there is a tendency to follow the modern image of Buddhism while neglecting core traditional doctrines. This research aims to inspire Buddhist followers to reconnect not only with Buddhism's popular image but also with its authentic early teachings. Furthermore, since certain doctrinal approaches cannot be fully grasped merely through sub-commentaries such as *Aṭṭhakathā*, the study also intends to elaborate on these theoretical perspectives in more detail. In doing so, this research aims to serve as a vital foundation for bringing the original core Buddhist system to the wider society. In conclusion, this analytical research seeks to focus on the basic concepts of doctrinal - the Four Noble Truths, Dependent Origination, and *Nibbāna* as presented in the *Mūlapaṇṇāsaka Pāli* of the *Majjhima Nikāya*.

Keywords: *Mūlapaṇṇāsaka*, four noble truths, dependent origination, *Nibbāna*

I wish to acknowledge H. M. Mahinda Herath his guidance and supervision.

PHILOSOPHY

SOCIAL MEDIA AND THE PSYCHOLOGICAL AND ETHICAL PROBLEMS AMONG THE PEOPLE AND THEIR SOLUTIONS

N. Rajees

Department of Philosophy, University of Peradeniya
a191002@arts.pdn.ac.lk

Today, technology has developed and social media has reached a great height. Social media is growing day by day to the point that everyone knows about any event that takes place in any corner of the world the next moment. Although these social media have many positive effects, they also have many negative effects. Some rules and regulations should be followed when using social media. This research aims to highlight that when social media is used for one's own selfish desires and dislikes, it poses a great challenge and threat to human and social moral values. This project has been carried out based on the topic of social media and the psychological and ethical problems it causes among people and their solutions. This research is based on the research problem of identifying the psychological and moral impacts that arise among people due to the increased use of websites. The information for the research has been collected based on books, magazines, websites, interviews, etc. The psychological and ethical problems and solutions caused by social media among the people have been included as important data in this research. Furthermore, with the aim of completing this research, the sub-topics of social media and their influence, their positive and negative effects, and related matters have been included. Next, explanations of psychology and ethics have been given and the related problems and solutions have been presented. Therefore, this research includes five chapters based on such matters. Based on such information, a summary and recommendations for the study have been provided in the final chapter. Therefore, although the use of social media is essential for modern society, this research is important in reducing their use and in highlighting the psychological and ethical impacts caused by their use. The hypothesis that the increased use of social media has caused psychological and ethical impacts among the people has been proven.

Keywords: Social media, psychological, ethical

I wish to acknowledge A.M.S. Anas for his guidance and supervision.

A STUDY ON PSYCHOLOGICAL ISSUES FACED BY PRIMARY SCHOOL STUDENTS DUE TO THEIR CURRICULUM AND EDUCATIONAL ACTIVITIES IN CONTEMPORARY SRI LANKA

L.Yethika

Department of philosophy, University of Peradeniya
a19887@arts.pdn.ac.lk

This study explores the impact of the current curriculum in primary schools across Sri Lanka, with a particular focus on its influence on students' learning experiences, physical development, and psychological well-being. As educational systems worldwide evolve rapidly, national curricula must adapt to meet contemporary needs. This research investigates how curricular activities are implemented in classrooms and assesses whether these approaches effectively address the needs of today's students. It also examines the growing psychological challenges among students, probing their root causes and proposing potential solutions. The study was conducted in three primary schools in the Kalmunai educational zone, with data collected through student and teacher questionnaires, interviews, and direct observation of classroom activities. The analysis revealed that a well-executed curriculum significantly enhances learning outcomes and contributes positively to students' mental health. The findings underscore the importance of collaboration among schools, families, and communities to promote academic achievement and emotional well-being. Such collective efforts are vital to overcoming current challenges and cultivating a supportive educational environment.

Keywords: Education, student development, mental health, curriculum reform.

I wish to acknowledge P. M. Jamahir for his guidance and supervision provided.

ALIENATION AMONG ESTATE WORKERS IN CONTEMPORARY SRI LANKA COMPARED WITH KARL MARX'S TIME

G. C. Uthpala

Department of Philosophy, University of Peradeniya
a19810@arts.pdn.ac.lk

Alienation which was conceptualized by Karl Marx refers to the estrangement of individuals from aspects of their human essence due to the conditions of capitalist society. It happens due to the several aspects including estrangement from the products of their labour, the act of production, other workers, and their own human potentials. As the research problem of this study, it examines whether the alienation is still functioning as same as Marx's time with reference to the estate workers in Contemporary Sri Lanka. This study aims to explore the persistence of alienation among estate workers in contemporary Sri Lanka compared with the Marx's own time in 19th century Europe. While Sri Lanka's estate sector has undergone numerous political and economic transformation including post-colonial labor reforms and globalization, workers continue to experience the alienation even in the contemporary society. This thesis aims to explain and analyse the nature and causes of alienation among estate workers in the contemporary Sri Lanka compared with Marx's time and to examine the changes and issues that the workers face due to alienation. Further, this study aims to evaluate the relevance and limitations of Marx's theory in explaining alienation and also to provide a comparative philosophical inquiry on alienation between the two different time periods. This study adopts a qualitative method grounded in Marxist theory. This study was developed based on secondary data including government labor reports, publications, research articles and academic literature on labor, class, and philosophical theories and studies. A comparative study was conducted to draw the parallels between the contemporary Sri Lankan estate contexts and the industrial workforce during Marx's time period. Finally, it concludes that the estate workers in Sri Lanka continue to face alienation through exploitative labor conditions, ethnic marginalization and poverty.

Keywords: Alienation, estrangement, labour, post-colonial, poverty

I wish to acknowledge Saman Pushpakumara for his guidance and supervision.

SUICIDE: A COMPARATIVE STUDY OF CONSTRUCTIVIST AND ANCIENT BUDDHIST PHILOSOPHIES

I.M.wijesekara

Department of philosophy, university of Peradeniya

a19873@arts.pdn.ac.lk

A comparative study of constructivist and traditional Buddhist philosophies on suicide examines in depth the approaches of these philosophies to suicide, the height of human suffering. Constructivism focuses on the individual's subjective experience and struggle for the meaning of life, while Buddhist philosophy emphasizes the causes of suffering and the path to liberation from it. The problem of this research is to ask how these two philosophies interpret suicide in terms of consciousness, the meaning of existence, suffering, and liberation. The objectives are to identify attitudes in these scenes, compare them, and assess their potential to prevent suicide. Under a qualitative approach, the works of constructivists such as Edmund Husserl, Martin Heidegger, and Albert Camus, and Buddhist sources such as the Pali Tripitaka and the Dhammapada were used. Conceptual and comparative analysis were the main analysis methods. Constructivism sees suicide as a crisis of subjective freedom and meaninglessness, while Buddhism sees it as a result of a state of suffering caused by craving, ignorance, and clinging to existence. Both constructivist and traditional Buddhist philosophies acknowledge suffering, with constructivism embracing human experience and Buddhism proposing the Eightfold Path. Constructivism's "existence precedes essence" suggests that the individual must create their own meaning, but it can lead to disappointment. Buddhism, through the concept of *anātma*, shows that there is no permanent soul and that suicide is an unwholesome action and an obstacle to liberation from the cycle of suffering. Although constructivist and other Buddhist philosophies offer different approaches to the nature of human suffering, they propose a common basis for reducing suicide through understanding individual consciousness and mental well-being.

Keywords: Early Buddhist philosophy, concept of suffering, meaning of existence, suicide, constructivism

I wish to acknowledge Sumedha Weerawardhana for his guidance and supervision.

ADOLESCENT LOVE: A PHILOSOPHICAL AND PSYCHOLOGICAL STUDY

H.G.G. Sudewa

Department of Philosophy, University of Peradeniya
a19762@arts.pdn.ac.lk

Teen love is an intense, frequently misunderstood phase of human life, and a turning-point for the social and emotional life of an individual. This research examines the multidimensional nature of such early love experiences, as the research question whether the teen love is a genuine emotional experience or merely a construct shaped by psychological and philosophical influences. This research aims to respond holistically by combining into an integrated whole two differing scholarly literatures. Its significant objectives are to examine the philosophical conceptions of love and the experience of love among teenagers; to examine the dominant psychological processes at work among these relationships, in terms of cognitive and affective development, attachment style, and self-formation; to examine where these philosophical concepts and psychological processes converge to interact and condition the teen love experience; and, lastly, to examine the long-term impact of these relationships on the future emotional flourishing of an individual. This research is supported by qualitative research, which is grounded on a broad thematic and textual analysis of primary and secondary literature in philosophy and psychology, including classic texts and contemporary scholarly articles. This theoretical framework will be contextualised by reference to paradigmatic case studies. It is hoped that its findings will confirm the hypothesis that teen love is a genuine emotional experience, but one heavily conditioned and interpreted in terms of processes of psychological progress and contemporary philosophical and cultural narratives. It is hoped to establish that the experience is an adaptive syncretism, in which personal feeling is mediated through processes of self-formation and what is perceived as ideal. And, eventually, through the study conducted here, teen love is argued as anything but an ephemeral sentiment but an intense and shaping experience scripted at the threshold of psychological development and philosophical comprehension. It demonstrates the worth of an integrated approach and offers insights of great significance for teachers, counselors, even parents, for shaping teenagers into that most crucial stage of life.

Keywords: Adolescent love, developmental psychology, emotional development, identity formation, philosophy of love

I wish to acknowledge Sewwandi Samadara Hewawasam for her guidance and supervision.

THE IMPACT OF THE DEVELOPMENT OF NEW TECHNOLOGICAL TOOLS ON CHILD ABUSE INCIDENTS: A MORAL ANALYSIS OF ADOLESCENT CHILDREN

R.M.T Samanthika

Department of Philosophy, University of Peradeniya

a19660@arts.pdn.ac.lk

Moral and philosophical studies will show us that the development of new technological devices in the present, compared to the past has made abuse easier and faster and has made it easier for children to be abused. Accordingly, the research question presented in this research is how the impact of the development of new technological devices has contributed to child abuse. The primary objective of this study was to identify the past and present situation in Sri Lankan society regarding child abuse incidents and to examine how the new technological development has caused them. While it was expected to obtain information mainly through documents, books and articles, in some cases, incidents were observed through field studies (police, detention centers) and electronic media were used in the methodology for this purpose. Also, sexual and psychological abuse which are becoming increasingly prevalent due to the development of new technological devices were mainly studied as a limitation and are limited to adolescent children. Therefore, in accordance with the information studied, we can conclude that although abuse has so far occurred in physical settings with the development of new technological devices, child abuse has gone beyond physicality and has become an immaterial situation that is a cybercrime that occurs through cyberspace. Therefore, the development of new technological devices has also made legal proceedings in child abuse cases easier in the present compared to the past. Accordingly, the development of new technological devices has led to child abuse in both good and bad ways, and the ultimate outcome of this research is to bring good to society by presenting suggestions that can be taken to minimise those negative effects based on moral philosophy.

Keywords; Child abuse, adolescent children, new technological devices

I Wish to acknowledge Namali Kumari Handagama for her guidance and supervision.

**FEMININITY:
A COMPARATIVE PHILOSOPHICAL STUDY
OF THE ATTITUDE TOWARDS WOMEN
IN EARLY BUDDHISM AND WESTERN FEMINISM**

R.M.N.M. Rathnayake

Department of Philosophy, University of Peradeniya

a19607@arts.pdn.ac.lk

This research examines the position of women in early Buddhism and in Western context. This comparative philosophical study examines the conceptualisation of femininity and attitudes toward women in early Buddhism and Western feminism. The Buddha, through the establishment of the Bhikkhuni Sangha, acknowledged women's capacity for enlightenment, but the societal constraints often demoted women to subordinate roles, as reflected in texts like the Pali Canon. It explores whether women in early Buddhism were assigned a lower, higher, or equal status compared to men. Feminism, as a social movement, advocates for equal rights for women relative to men. This study investigates the societal status of women, focusing on their roles in early Buddhist philosophy and Western feminist thought. The research problem is to identify whether similarities and differences exist between the concept of womanhood in early Buddhism and Western feminism. Both early Buddhism and Western feminism centre on women, yet they emerged in different contexts. In the Brahmanical tradition, women faced certain restrictions and under Buddhism, women were subjected to specific limitations as well. In Western feminism, women struggled for rights such as voting and political participation, often through activism and movements. Thus, similarities can be observed due to the struggles faced by women in both contexts. However, in early Buddhism, women enjoyed relatively greater freedom and rights in social, economic, political, and cultural spheres compared to their Western counterparts. Moreover, while some similarities exist between early Buddhist and Western perspectives on womanhood, this study argues that differences are more prevalent. The study employs a comparative analysis method, utilizing primary and secondary sources for a literature review. The findings provide insight into the understanding of womanhood in both early Buddhism and Western feminism. In conclusion, while some similarities are evident, the study highlights that differences between the two are relatively more significant.

Keywords: Early Buddhism, womanhood, western feminism

I wish to acknowledge Sewwandhi Hewawasam for her guidance and supervision.

A CRITICAL EXAMINATION OF AUTONOMY, HUMAN RIGHTS AND SOCIETAL IMPACTS OF EUTHANASIA

R.M.A.S Rathnayaka

Department of Philosophy, University of Peradeniya

a19602@arts.pdn.ac.lk

Euthanasia, defined as the deliberate act of ending a person's life to alleviate suffering, continues to spark ethical, legal, and societal debates. This research critically explores the intersection of personal autonomy, human rights, and the broader societal consequences of euthanasia. The primary objectives are to examine the role of autonomy in end-of-life decisions, assess whether euthanasia aligns with or violates human rights principles, and evaluate its potential impact on society. The problem of the study is to examine whether euthanasia supports or undermines individual autonomy and examine in what ways it relates to the human rights framework, especially the right to life and dignity. Qualitative methodology has been adopted, incorporating philosophical and ethical literature, legal case studies, and comparative examples from countries such as Canada, the Netherlands, and Sri Lanka. Ethical theories, including utilitarianism and deontology, were used to analyse the moral dimensions, while sociological and medical sources were used to get an insight into real-world implications. The findings suggest that although autonomy may justify euthanasia in cases of extreme suffering, decisions are often influenced by emotional, psychological, and financial pressures, casting doubt on whether such choices are truly free. From a human rights perspective, euthanasia is seen by some as an expression of dignity and self-determination, while the others argue it risks undermining the sanctity of life and the duty to protect vulnerable individuals. Societally, euthanasia may reduce prolonged suffering and promote compassionate care, but it also raises risks of misuse, moral distress for healthcare providers, and decreased trust in medical systems. In conclusion, euthanasia poses a complex moral and legal dilemma that requires a carefully balanced approach that upholds individual freedom while ensuring ethical safeguards and legal responsibility. Well-regulated systems, ongoing ethical review, and protection for vulnerable populations are essential for any society considering this practice.

Keywords: Autonomy, euthanasia, human rights, medical ethics, society

I wish to acknowledge Samantha Ilangakoon for his guidance and supervision.

A PHILOSOPHICAL INQUIRY INTO THE RELEVANCE OF THE MARXIST CONCEPT OF ALIENATION TO SRI LANKAN CHILDREN IN THE 21 CENTURY

R. Pamodya Teshani

Department of Philosophy, University of Peradeniya
a19579@arts.pdn.ac.lk

This study explores the relevance of Marxist theory to the experiences of students in Sri Lanka's secondary education system. Marxist theory highlights the exploitation of the proletariat under capitalism, leading to alienation from the product of their labor. Contemporary thinkers argue that alienation occurs across all social sectors, including education. The research investigates how the school system contributes to student formation and stratification, unequal distribution of resources, and the gap between theoretical knowledge and practical application. These factors lead to students becoming disconnected from the learning process. The study adopts a critical theoretical lens, drawing from Marxist thought and qualitative data analysis. The findings reveal that alienation is reproduced within the current education system, manifesting in material inequalities and subjective disconnection. The study highlights the need for a more holistic and student-centered approach to learning, addressing issues such as school classification, resource disparities, and rote-based assessments. This research contributes to a deeper understanding of the complex relationships between education, alienation, and social inequality in the Sri Lankan context. By applying Marxist theory to the education system, this study sheds light on the ways in which students are alienated from their own learning and potential.

Keywords: Alienation, Marxist theory, Sri Lankan secondary education system, student-centered learning

I wish to acknowledge Saman Pushpakumara for his guidance and supervision.

THE CONTEMPORARY SIGNIFICANCE OF MARX'S CONCEPTS OF HUMANISM AND ALIENATION: A PHILOSOPHICAL STUDY

Priyatharsini Ravichandran
Department of Philosophy, University of Peradeniya
a19564@arts.pdn.ac.lk

Karl Marx is considered one of the revolutionary thinkers of the nineteenth century. Throughout his life, he proposed numerous ideas and actions aimed at the emancipation of the working class. Based on his body of work, Marx is often studied in two phases: Young Marx and Later Marx. Specifically, in his book *Economic and Philosophical Manuscripts of 1844*, Young Marx presented philosophical ideas on humanism and alienation. These concepts highlight the multifaceted nature of Marx's social thought. This research article is a philosophical study that connects Marx's concepts of humanism and alienation with contemporary human life. It analyses these ideas about current societal conditions and investigates their significance in social interactions. The study emphasizes the relevance of Marx's humanist perspective in today's context, while examining criticisms suggesting that rapid technological development has created new forms of alienation. It also explores broader challenges in applying Marx's ideas in modern times. To conduct this research, hermeneutics, conceptual analysis, and historical methodology have been employed. The study finds that humanism, as shaped by Marx and later thinkers, has not significantly influenced contemporary society. While Marx originally critiqued alienation as a consequence of capitalism, modern thinkers have identified new sources—including technological progress, scientific advancement, caste structures, and urbanization—that contribute to alienation. Today, alienation is evident in education, internet use, employment, and broader social interactions. To reduce this emerging form of alienation and reframe humanism for modern society, Marx's ideas must be revisited and reinterpreted. Re-reading and restructuring the concepts of humanism and alienation are essential for building a society rooted in friendship, brotherhood, and equality. This research also offers recommendations for adapting Marx's ideas to meet the needs of contemporary human life.

Keywords: Alienation, capitalism, humanism, technological development

I wish to acknowledge P. M. Jamahir for his guidance and supervision.

CONSCIOUSNESS: METAPHYSICAL ASPECTS IN SAMKHYA PHILOSOPHY AND MIND- BODY DUALISM

K.P.S. Maduwanthi
Department of Philosophy, University of Peradeniya
a19442@arts.pdn.ac.lk

This research examines consciousness as a metaphysical concept through Samkhya philosophy and Western dualism. It conducts an examination of historical, ontological, and psychological dimensions, analysis of *Purusha*, *Prakrti* and mind-body dualism. The objectives of this research are to examine consciousness critically as a concept in the world beyond the metaphysical utilitarian approaches to consciousness while focusing on the dualism of *Purusha* and *Prakrti* of Samkhya and concept of mind and body discussed by Descartes. All the domains discussed: historical, ontological, and lived experience, will be analysed to see if consciousness may be understood within metaphysical reasoning or if consciousness requires a more holistic philosophical approach. Also, it looks at how René Descartes' idea of thinking substance and his mind-body split relates to our actual experiences, personal feelings, and self-awareness. This study utilises a critical philosophical approach that includes comparative analysis and conceptual inquiry. This method is arrived through the textual interpretations of classical Samkhya and Cartesian texts and associated with the context of history, as historical context, ontological distinctions, phenomenological approach, and experiential aspects reveal philosophical significance of dualist philosophical traditions, both Eastern and Western. The research shows that even though both Samkhya and Cartesian dualism recognize consciousness as not reducible to material substance, Samkhya understands *Purusha*, pure awareness, with its ontological distinctions. The comparison shows us consciousness expresses experiential reality as a fundamental reality where it transcends ontological positions. This study affirms consciousness as a prerequisite of existence and this claim is made evident through a significant critique of Samkhya's *Purusha*, *Prakrit* and Cartesian mind-body dissimilarities with consciousness as the starting point. This will spatially reconcile the classical metaphysical assumptions of being with a larger, holistic experience of our conscious experience of being from a cross-cultural effort.

Keywords: Comparative Philosophy, consciousness, dualism, metaphysics

I wish to acknowledge lecturer Sewwandi Hewawasam for her guidance and supervision.

PLATO'S REPUBLIC AND ITS RELEVANCE IN CONTEMPORARY SRILANKAN POLITICS

M. Kenuja

Department of Philosophy, University of Peradeniya
a19457@arts.pdn.ac.lk

In the world of philosophical thought, Plato holds a foundational place as a philosopher whose ideologies have profoundly influenced political and aesthetic theory. His seminal work *Republic*, composed in dialogic form, is widely considered the first comprehensive political treatise. Through this text, Plato envisions an ideal state, detailing the structure of governance, legal administration, justice, education, and the way of life of its citizens. Remarkably, although written over 2,500 years ago, many of the political concepts proposed in *The Republic* remain strikingly relevant and continue to shape political ideologies across the globe. Sri Lanka, is no exception to this enduring influence. Since gaining independence from the colonial rule in 1948, Sri Lanka has undergone several political transformations and turning points. Certain aspects of these political developments resonate with the political philosophy articulated in Plato's *Republic*, while others remain purely theoretical or idealistic. Despite this potential alignment, there has been limited academic scholarly exploration to date comparing Plato's *Republic* with contemporary Sri Lankan political structures. This study seeks to fill that gap under the title Plato's Republic and Its Relevance in Contemporary Sri Lankan Politics. The central research question of this study is to examine the extent to which the political ideas in Plato's Republic align with the contemporary Sri Lankan political framework. The study employs a comparative methodology, examining the relevance of Plato's Republic to the context of contemporary Sri Lankan political realities. While some of Plato's ideas, especially those based on the concept of a small city-state, may seem imaginary, several of his core political ideas prove applicable and indeed relevant to Sri Lanka's present political landscape. The findings reveal that the key principles from *The Republic*, resonate meaningfully within the Sri Lankan context, thereby affirming the continued relevance and enduring impact of Platonic thought in contemporary political discourse.

Keywords: Plato, The Republic, political philosophy, Sri Lankan politics

I wish to acknowledge A. M. S. Anas for his guidance and supervision.

THE ETHICS BEHIND THE SCREEN: A PHILOSOPHICAL EXAMINATION OF DIGITAL AND BROADCASTING ADVERTISING IN CONTEMPORARY SRI LANKA

M.A.G.M. Munaweera

Department of Philosophy, University of Peradeniya

A19469@arts.pdn.ac.lk

This study critically investigates the ethical challenges inherent in modern advertising through both classical and postmodern philosophical perspectives. In the digital era, advertising has evolved beyond commercial persuasion to become a powerful cultural agent that shapes consumer behavior, societal norms, and public consciousness. Within Sri Lanka, a nation balancing deep-rooted cultural values with the forces of globalization, the need for ethical scrutiny in media and advertising has become increasingly urgent. The study begins by outlining the historical development of advertising in Sri Lanka, from traditional communication methods to the rise of television, radio, and contemporary digital platforms. It then introduces core philosophical frameworks: deontology, utilitarianism, and virtue ethics, as a basis for evaluating ethical conduct in media. Postmodern critiques, particularly those of Jean Baudrillard and Marshall McLuhan, are employed to interrogate the deeper implications of advertising's influence on reality, identity, and meaning in the media-saturated landscape. Key ethical concepts such as manipulation, autonomy, representation, and truth are examined within the context of real-world advertising practices in Sri Lanka. The research emphasizes how localized content often reflects a tension between tradition and modernity, and how cultural imagery can be either ethically empowering or exploitative. Through qualitative and descriptive methods, the study draws from philosophical analysis and case-based reflection to highlight the gap between ethical theory, regulation, and advertising practice. This study argues that while ethical codes and guidelines exist within the Sri Lankan advertising sector, their application remains fragmented and largely symbolic. By bridging theoretical ethics with practical case studies, the research calls for more culturally informed, philosophically grounded, and socially responsible advertising standards that reflect both global challenges and local realities.

Keywords: Advertising, cultural identity, media ethics, Philosophy, Sri Lanka

I wish to acknowledge Sewwandi Hewawasam for her guidance and supervision.

A PHILOSOPHICAL INQUIRY IN SRI LANKA CONCERNING THE PLACE OF THE CONCEPT OF FREEDOM WITHIN MODERN TECHNOLOGY AND SURVEILLANCE

I.G.C. Madhushani
Department of Philosophy, University of Peradeniya
a19424@arts.pdn.ac.lk

In the 21st century, the concept of freedom has grown increasingly complex due to the pervasive influence of modern technology and surveillance. Digital technologies such as the internet, social media platforms, and big data analytics have dramatically reshaped how individuals experience self-governance, privacy, and personal autonomy. While these technologies offer unprecedented avenues for communication and information sharing, they also introduce powerful and often opaque surveillance mechanisms that threaten privacy and individual rights. Freedom in the digital age is challenged by issues such as data privacy, algorithmic decision-making, pervasive monitoring, and the redefinition of public and private boundaries. As technology becomes more deeply embedded in our social, political, and personal lives, traditional conceptions of freedom are being transformed by invisible systems of control operating within technological infrastructures. This research will be grounded in the philosophical analyses of Michel Foucault, Hannah Arendt, and Isaiah Berlin, whose insights into power, ethics, and liberty provide critical tools for examining the ethical implications of surveillance. It will particularly focus on how the boundaries between public and private life are being restructured in the digital age. The study adopts a qualitative methodological approach, drawing on scholarly literature and data collected from internet-based sources and research articles. Central to the inquiry is the growing tension between freedom and security, and the impact of surveillance technologies such as digital tracking, facial recognition, and data collection on individuals' lives. The research seeks to provide a philosophical understanding of how surveillance and technological systems are reshaping the concept of freedom in the context of Sri Lanka, exploring how individuals can navigate these systems in ways that safeguard their privacy and autonomy while gaining the potential benefits of technology.

Keywords: Freedom, modern technology, surveillance, personal autonomy, privacy

I wish to acknowledge S. Pushpakumara for his guidance and supervision.

A PHILOSOPHICAL INVESTIGATION INTO PRE-BUDDHIST INDIAN PHILOSOPHICAL VIEWS ON DEATH AND THE AFTERLIFE

D.M.M. Madhurangi

Department of Philosophy, University of Peradeniya

a19421@arts.pdn.ac.lk

Death is a universal and inevitable reality, yet the afterlife remains a profound and unresolved question across Eastern and Western philosophies. This study explores the philosophical perspectives on death and the afterlife found in pre-Buddhist Indian thought, with particular attention to the Brahmanical and Shramanic traditions. The objective is to critically examine how major Indian philosophical schools such as the Vedic, Upanishadic, Ajivika, Charvaka, Jain philosophies, and the six orthodox schools (Shad Darshanās) conceptualised death and post-mortem existence. The research question guiding this study explores the key beliefs about death and the afterlife in Indian philosophies prior to the emergence of Buddhism, focusing on how these views compare and contrast between the Brahmanical and Shramanic schools. The study adopts a qualitative methodology, using both primary sources such as ancient scriptures and secondary scholarly literature, while also applying a comparative analytical approach. Findings indicate that, although technological and intellectual progress has advanced over time, death remains a mystery with no definitive philosophical resolution. Pre-Buddhist Indian philosophies offered rich and diverse interpretations of death, often linking it with broader metaphysical concepts such as the soul (ātman), karma, and reincarnation (samsāra). The Brahmanical tradition, rooted in the Vedas and Upanishads, emphasised the eternal soul and a cycle of rebirth influenced by karma. In contrast, Shramanic traditions like Jainism and the Ajivikas offered alternative frameworks, some focusing on liberation through asceticism, and others embracing determinism. Meanwhile, materialistic schools like Charvaka rejected notions of an afterlife altogether. In conclusion, the study reveals that death was not only a spiritual concern but also a central philosophical problem in pre-Buddhist Indian thought. Concepts like the soul, rebirth, and moral causality were deeply rooted in these traditions. While most schools accepted rebirth, significant differences existed, especially regarding the nature of the soul and the afterlife. These insights enrich our understanding of how ancient Indian thinkers grappled with the enigma of mortality.

Keywords: Afterlife, Brahmanical tradition, death, Pre-Buddhist India, Shramanic tradition

I wish to acknowledge S. Weerawardhana for his guidance and supervision.

THE ORIGIN OF THE UNIVERSE: A COMPARATIVE PHILOSOPHICAL STUDY OF EARLY BUDDHIST TEACHINGS AND MODERN SCIENTIFIC VIEWS

V.E.K. Madhushani

Department of Philosophy, University of Peradeniya
a19426@arts.pdn.ac.lk

This study is a comparative analysis of early Buddhist teachings and modern scientific theories on the origin of the universe. The universe, which encompasses all matter, energy, space, and time both visible and invisible has long been a subject of human inquiry. The question of its origin has intrigued philosophers, scientists, and religious thinkers across history. Both Eastern and Western traditions have developed diverse perspectives on this issue, with Buddhism offering one of the significant philosophical explanations from the Eastern world. In modern science, three main theories dominate discourses on the universe's origin: the Big Bang theory, the Steady State theory, and the Oscillation theory. The primary research question of this study is to identify whether there is alignment or contradiction between early Buddhist teachings and modern scientific views concerning the universe's origin. The key objective is to investigate the similarities and differences between these two knowledge systems. Additionally, the research examines the historical development of the philosophical debate on the universe's origin, analyses early Buddhist cosmological explanations, and critically reviews the principal modern scientific theories. The methodology employed in this research is qualitative, and use content analysis. Supplementary data were gathered from academic publications, newspapers, magazines, and reputable online sources. Findings reveal significant parallels between early Buddhism and the Big Bang theory, especially regarding the universe's cyclical nature and the idea of expansion over time. The Steady State theory, which postulates a constant and unchanging universe, contradicts Buddhist thought but shares partial agreement regarding elemental compositions. The Oscillation theory closely mirrors early Buddhist teachings, showing a recurrent cycle of cosmic expansion and contraction. In conclusion, this study provides valuable insights for scholars and general readers interested in cosmology. It contributes to a deeper understanding of the commonalities and divergences between ancient philosophical views and modern scientific discoveries, suggesting that contemporary science increasingly resonates with concepts found in early Buddhist cosmology.

Keywords: Big bang theory, early buddhism, origin of the universe, oscillation theory, static theory

I wish to acknowledge S. Weerawardhana for his guidance and supervision.

A COMPARATIVE ANALYSIS BETWEEN LUDWIG WITTGENSTEIN'S LANGUAGE THERAPY AND SIGMUND FREUD'S PSYCHOANALYTIC THERAPY

P.A.D.H. Lakshani

Department of Philosophy, University of Peradeniya

a19398@arts.pdn.ac.lk

This research explores the complex relationship between language and psychological well-being by examining Ludwig Wittgenstein's concept of language therapy alongside Sigmund Freud's psychoanalytic therapy. The primary research question investigates whether a meaningful connection exists between the therapeutic approaches of Wittgenstein and Freud. The study aims; to compare their conceptual foundations, methodologies and implications for psychotherapy, to analyse the role of language in shaping psychological health and to propose a multidisciplinary framework that integrates philosophical and psychological perspectives. Adopting a philosophical and analytical methodology, the research draws upon both primary and secondary sources, employing logical and practical analysis to examine the respective dimensions of each approach. The findings reveal that Wittgenstein's language therapy focuses on achieving mental clarity through the resolution of linguistic confusions. His approach emphasises the logical structure of language and seeks to dispel conceptual misunderstandings that contribute to psychological distress through philosophical investigation. In contrast, Freud's psychoanalytic therapy employs language as a means of accessing and resolving unconscious conflicts. Techniques such as free association and dream analysis are used to uncover repressed emotions and experiences that lie at the root of psychological suffering. While both approaches consider language as central to resolving psychological difficulties, their goals and methodologies significantly differ. The comparative analysis underscores the diverse ways in which language influences psychological well-being and reveals its potential as both a philosophical and therapeutic tool. Integrating Wittgenstein's emphasis on linguistic clarity with Freud's exploration of the unconscious can enrich contemporary therapeutic practices and foster deeper dialogue between philosophy and psychology, opening new pathways for understanding the therapeutic power of language.

Keywords: Language therapy, linguistic confusions, psychoanalytic therapy, unconscious mind

I wish to acknowledge S. Pushpakumara for his guidance and supervision.

A PHILOSOPHICAL INQUIRY INTO THE STATUS OF WOMEN AND GENDER INEQUALITY IN EARLY BUDDHIST TEACHINGS THROUGH THE LENS OF MODERN GENDER EQUALITY IDEOLOGY

A.G.S.M. Kumari

Department of Philosophy, University of Peradeniya
a19372@arts.pdn.ac.lk

This research explores the complex status of women and gender discrimination in early Buddhist teachings. Although Buddhism is widely regarded as a religion rooted in equality, fairness, and compassion, a closer examination reveals that certain teachings reflect underlying gender disparities. This study aims to critically investigate these gender-based inequalities by examining the historical, cultural, and social contexts in which early Buddhist doctrines emerged, while also exploring the original stance of Buddhism on gender, identifying later patriarchal distortions, and comparing these with modern gender equality ideologies. The methodology employs a philosophical approach based primarily on the study of primary sources, including the *Sutta Pitaka* and *Vinaya Pitaka*, supplemented by *Atthakathas* and secondary literature. Analytical methods such as hermeneutics, critical analysis, textual study, and the comparative method are also applied to interpret and critically evaluate the material. The findings indicate that early Buddhism was notably progressive relative to other dominant religious and social systems of its time. However, some inequitable views are embedded within the tradition, often due to external factors such as prevailing patriarchal norms, socio-religious conservatism, the need for strategic adaptation by the Buddha in a rigid cultural climate, and subsequent distortions introduced during the oral transmission of the teachings. These influences led to a blend of both equitable and inequitable perspectives on women within the Buddhist canon. The study concludes that, while Buddhism laid a strong foundation for gender equality, the apparent inequalities stem more from the socio-cultural context at the time and later modifications than from the early Buddhist original teachings. This research contributes to contemporary scholarly discussions on gender equality by identifying and critically addressing persistent misinterpretations.

Keywords: Early Buddhism, gender equality, patriarchy

I wish to acknowledge S. Ilangakoon for his guidance and supervision.

A STUDY ON ETHICAL ISSUES AT THE BASE HOSPITAL IN JAFFNA DISTRICT

S. Kajenthini

Department of Philosophy, University of Peradeniya
a19317@arts.pdn.ac.lk

Medical ethics is a discipline that examines the ethical principles and decisions that govern medical practice. Although considered a branch of applied ethics, it remains deeply intertwined with all sectors of healthcare. Understanding medical ethics requires the study of foundational ethical principles and the contributions of medical ethicists. As such, this study aims to explore the ethical challenges within divisional hospitals in the region. Fieldwork revealed that while many physicians are dedicated and diligent in fulfilling their responsibilities, some medical officers fall short of upholding ethical standards. Additionally, interviews and direct observations indicated that certain hospital staff occasionally misuse their authority in interactions with patients. The research employs a descriptive methodology combined with qualitative data analysis to identify and examine these ethical issues. The findings suggest that, despite the presence of ethical concerns, the base hospitals continue to deliver essential healthcare services effectively. The study highlights the need for strengthened ethical accountability and professional integrity across all levels of medical personnel.

Keywords: Medical ethics, ethical issues, professional responsibility

I wish to acknowledge P.M. Jamahir for the guidance and supervision provided.

A PHILOSOPHICAL INQUIRY INTO THE ETHICAL IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE ON EDUCATION

R.P.M.N. Jayawardhana

Department of Philosophy, University of Peradeniya

a19309@arts.pdn.ac.lk

In modern times, both human intelligence and animal intelligence are being artificially replicated. The very mention of artificial intelligence often evokes negative perceptions in human thinking; however, there are also many practical and beneficial applications of artificial intelligence. Several important ethical considerations arise regarding the impact of artificial intelligence on education. These include fairness of access, impartiality, data privacy, transparency, impact on learning, long-term consequences, and other aspects that form the basis of ethical evaluation. The objectives of this research include drawing the attention of artificial intelligence developers and researchers, guiding practitioners in this field towards a non-partisan approach on social decisions, highlighting human rights and fundamental freedoms, and using artificial intelligence on an ethical basis. To achieve this, the study employs a qualitative research method. Moreover, secondary sources used to gather information include books written in Sinhala and English, academic articles, magazines, and online resources. Conclusions are drawn using a textual analysis approach. The study aims to demonstrate the need for legal coverage through an ethical evaluation. The findings also emphasise the importance of using artificial intelligence within defined limits and the necessity of ongoing scrutiny regarding its ethical impact on education. Overall, this research demonstrates the potential of artificial intelligence to enhance learning experiences.

Keywords: Artificial intelligence, education, ethics, legal framework

I wish to acknowledge S. Samadara for her guidance and supervision.

A PHILOSOPHICAL STUDY OF THE MIND IN THE PHILOSOPHY OF YOGACHARA IDEALISM AND PSYCHOANALYSIS THEORY

J.A.S.S. Jayasooriya

Department of Philosophy, University of Peradeniya

a19298@arts.pdn.ac.lk

This study undertakes a comparative philosophical analysis of *Yogachara* idealism and Freudian psychoanalysis, focusing on their conceptualisations of unconscious mental processes, specifically, *Yogachara's Alayavijnana* (store consciousness) and Freud's unconscious mind. The research explores their shared functional similarities as repositories of latent mental impressions (*Vasanas* vs. repressed desires) while highlighting fundamental divergences in ontological assumptions and epistemological foundations. *Yogachara's* idealist framework, which denies the independent existence of an external world, contrasts sharply with Freud's empirical, materialist approach. The primary objectives include examining how each theory explains perception, reality construction, and mental well-being, as well as fostering interdisciplinary dialogue between Eastern philosophy and Western psychology. Methodologically, the study employs qualitative, analytical, and comparative approaches, grounded in philosophical and conceptual analysis of primary and secondary texts from both traditions. Key findings reveal that while both frameworks acknowledge the subconscious's role in shaping cognition and behaviour, *Yogachara* emphasises meditative practices for mental purification, whereas psychoanalysis prioritises therapeutic techniques to uncover repressed traumas. The study concludes that integrating these perspectives offers a holistic understanding of human consciousness, with implications for mental health interventions and broader philosophical discourse on the mind's nature. This research bridges cultural and disciplinary divides, enriching contemporary discussions in philosophy of mind and psychology.

Keywords: Consciousness, philosophy of mind, psychoanalysis theory, Yogachara idealism

I wish to acknowledge S. Ilangakoon for his guidance and supervision.

AESTHETICS PERSPECTIVE IN EUROPEAN RENAISSANCE FINE ART TRADITIONS AND THE INFLUENCES OF ARISTOTELIAN AESTHETIC THOUGHTS

T. Christiya

Department of Philosophy, University of Peradeniya

a19099@arts.pdn.ac.lk

The European Renaissance is widely regarded as a golden age in the history of art, marked by a revival and profound reinterpretation of classical Greek and Roman artistic and philosophical traditions. Central to this intellectual and artistic resurgence was the influence of Aristotelian aesthetic thought, particularly his theory of mimesis, which conceived art as an imitation of nature and reality. This study investigates the extent to which Aristotle's aesthetic principles shaped the visual and intellectual foundations of Renaissance fine art. Through a comparative aesthetic analysis, the research explores key Aristotelian concepts such as order, symmetry, proportion, and the pursuit of rational understanding, and traces their manifestations in Renaissance painting, sculpture, and architecture. Renaissance artists and architects emphasised anatomical accuracy, mathematical perspective, and structural harmony, practices that align with Aristotelian ideals. Paintings exhibited depth through geometric perspective, sculptures captured the ideal human form with balanced proportions, and architectural designs were grounded in symmetrical layouts featuring circles, squares, and harmonious ratios. More than a revival of classical form, Renaissance fine art became a vehicle for intellectual inquiry and knowledge dissemination. Art was viewed not merely as intuitive expression but as a structured, rational medium through which reality could be understood and interpreted. In this context, the Renaissance reflects a deep internalisation of Aristotelian aesthetics, demonstrating how ancient philosophical principles continued to shape the evolution of Western artistic traditions.

Keywords: Aristotelian aesthetics, artistic traditions, European renaissance, Fine Arts, intellectual inquiry

I wish to acknowledge A.M.S. Anas for his guidance and supervision.

A STUDY ON ROUSSEAU’S DEMOCRATIC IDEAS IN POLITICAL PHILOSOPHY AND THEIR INFLUENCE ON PRACTICAL POLITICS

J. Asha

Department of Philosophy, University of Peradeniya

a19040@arts.pdn.ac.lk

Political philosophy is recognised as a branch of philosophy. It deals with the state, its core ideologies, and human conduct related to governance. A state holds all authority over its people. Hence, politics is studied in conjunction with philosophy. One of the primary ideologies in political philosophy is democracy. Among those who strongly emphasised democratic ideas, Jean-Jacques Rousseau stands out as a significant figure. While numerous studies have explored Rousseau's democratic ideas, limited research has examined how these ideas have influenced practical politics. This study aims to fill that gap in the literature by focusing on how Rousseau’s democratic ideas, as proposed in political philosophy, have impacted practical politics. The main objective of this study is to analyse the influence of Rousseau’s democratic ideas on contemporary Sri Lankan politics. The study adopts a comparative approach and descriptive analytical method. Rousseau’s democratic concepts such as; popular sovereignty, general will, rule of law, rights, freedom, and the authority of the state, are examined using the comparative method to highlight similarities and differences, while the descriptive method is used to explain these concepts in detail. The findings reveal that Rousseau’s democratic ideas have indeed influenced contemporary Sri Lankan politics. However, it has also been observed that in certain instances, the application of Rousseau’s democratic philosophy deviates from its original ideals.

Keywords: Authority, democracy, politics, political philosophy, Rousseau

I wish to acknowledge P.M. Jamahir for his guidance and supervision.

**සත්ත්වයාගේ මරණය සහ මරණින් මතු පැවැත්ම පිළිබඳ බෞද්ධ දාර්ශනික
ඉගැන්වීම් සම්බන්ධයෙන් සිදුකරන සංකල්පීය විග්‍රහයක්**

සී. එච්. විරසිංහ
දර්ශන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය,
a19845@arts.pdn.ac.lk

නූතන සමාජය තුළ ජීවිතය සහ මරණය පිළිබඳ ගැටලුව තීරණාත්මක සාධකයක් වන අතර මිනිසුන් වන අප සියල්ලෝ ම එයට මුහුණ දිය යුතු ය. එය භෞතික ගැටලුවකට වඩා ආධ්‍යාත්මික ගැටලුවක් වශයෙන් හඳුන්වාදීම ඕෆිෂියල් වේ. අප කොතරම් සංකීර්ණ වූත් තාක්ෂණික වූත් ලෝකයක ජීවත් වුව ද මරණය නොවැළැක්විය හැකිය. එබැවින් ජීවිතයේ සැබෑ යථාර්ථය හඳුනාගෙන එය අවබෝධ කර ගැනීම වැදගත් වේ. ඒ අනුව මරණය මිනිසාගේ ස්වභාවික ගමනාන්තය වශයෙන් සැලකීම නිරවද්‍ය වේ. විශ්වයේ හටගත් යම් දෙයක් වේ ද ඒ සැමට ම පොදු වූ කරුණ නම් නැසී යාමයි. එනම්, මරණය යි. මරණය යන්න තේරුම් නොගෙන ජීවිතය කුමක් ද යන්න තේරුම් ගැනීම අපහසු කරුණකි. මෙසේ මරණයට පත් වන සත්ත්වයා නැවත උපතක් ලබන බව පුරාතනයේ සිට පැවති පිළිගැනීමකි. බටහිර දෘෂ්ටිකෝණයට අනුව ඔවුන් මරණින් මතු ජීවිතය පිළිබඳ ගැඹුරින් අවධානය යොමු නොකළ ද පෙරදිග ආගමික දෘෂ්ටිකෝණයේ එය සාකච්ඡාවට බඳුන් වූ බව නොරහසකි. ලෝකයේ සියලු ම ආගම් පාහේ ගොඩනැගී ඇත්තේ මිනිසාගේ ජීවිතය සහ මරණය පදනම් කරගෙන ය. මෙහි දී පර්යේෂණ ගැටලුව වන්නේ සත්ත්වයාගේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම බුදු දහමින් පිළිගන්නේ ද? යන්නයි. එහිදී මරණින් මතු උපතක් මිනිසාට තිබේ නම් එයට බලපාන හේතු මොනවා ද? මරණින් මතු උපතක් මිනිසාට තිබේ නම් එසේ නැවත උපදින්නේ එම සත්ත්වයාම ද? මරණය සහ උපත අතර කාලමය පරාසයක් තිබේ ද? යනාදී පර්යේෂණ උපගැටලු මෙහිදී පැන නගිනු ලැබෙයි. පර්යේෂණ උපන්‍යාසය වශයෙන් මෙහිදී බෞද්ධ දර්ශනය තුළ මරණින් මතු පැවැත්මක් පුද්ගලයාට ඇති බව පිළිගනියි. නමුත් මරණින් මතු උපත ලබන්නේ පෙර භවයේ සිටි සත්ත්වයා ම නොවන බවත් වෙනත් කෙනෙකු ද නොවන බවත් බෞද්ධ දර්ශනයේ ස්ථාවරය යි. එසේ ම මරණය හා පුනර්භවය අතර කාලමය අවකාශයක් ඇත යන්න ද බෞද්ධ දර්ශනය මගින් පිළිගන්නා බව සිතිය හැකිය. බුදු දහමේ එන පුනර්භවය පිළිබඳ අදහස පුනරුත්පත්තියක් නොවේ. බෞද්ධ දර්ශනයට අනුව මරණය, පුනර්භවය, අන්තරාභවය පිළිබඳ සංකල්පයන් විග්‍රහ වන ආකාරය විමසීම යනාදිය මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණු වේ. මෙම පර්යේෂණය ගුණාත්මක පර්යේෂණයකි. එහිදී මූලික වශයෙන් සාහිත්‍යය විමර්ශනය යොදා ගනු ලබයි. එනම් මෙය ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍ර ආශ්‍රයෙන් සිදු කරන පර්යේෂණයකි. විචාරාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය හා තුලනාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ ද දත්ත විශ්ලේෂණය කර නිගමනවලට එළඹීමට අපේක්ෂා කෙරෙයි. සත්ත්වයාගේ මරණින් මතු පැවැත්ම යන්න දාර්ශනික ක්ෂේත්‍රය තුළ දී මෙන් ම සාමාන්‍ය සමාජීය සන්දර්භය තුළ ද අවධානයට ලක්වන සුවිශේෂී තේමාවක් බවත් ගම්‍ය කරගත් උපන්‍යාසය තහවුරු කර ගැනීමට හැකි වූ බවත් දැක්වීම යුක්ති යුක්ත වේ.

ප්‍රමුඛ පද: ජීවිතය, පුනර්භවය, මරණය, සත්ත්වයා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සමන්ත ඉලංගකෝන්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ඩිජිටල් යුගයේ දැනුමේ නිෂ්පාදනය පිළිබඳ සදාචාරාත්මක විමසීමක්:
විශ්ව විද්‍යාල සිසුන් ඇසුරින්**

ඊ. එම්. කේ. ඕ. ඩබ්ලිව් පෙරේරා
දර්ශන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙනිය විශ්වවිද්‍යාලය

19 වන හා 20 වන සියවස්වල දී ලෝකයේ දැනුම ලබා ගැනීමේ ක්‍රමවේදයන්වලට වඩා වෙනස් ආකාරයකින් දැනුම ලබා ගැනීම 21 වන සියවසේදී ආරම්භ වී තිබේ. තාක්ෂණය, අන්තර්ජාලය, පරිගණක හා සන්නිවේදන යන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරේ සෘජුවම බලපෑම් කළ අතර එය ප්‍රබලවම අධ්‍යාපනය කෙරේ බලපා ඇත. එමඟින් අධ්‍යාපනය පාරම්පරික බවින් මිදී නව මගකට හැරිණි. මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වන්නේ ඩිජිටල් අධ්‍යාපනයේදී ආචාරධර්ම ආරක්ෂා කිරීම, ගවේෂණයේ ගුණාත්මක භාවය ඇතිකිරීම, සදාචාරවත් දැනුම් නිෂ්පාදනය සඳහා යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමත්ය. මෙම පර්යේෂණය ගුණාත්මක දත්ත මත පදනම් වේ. ද්විතීක මූලාශ්‍ර ලෙස අන්තර්ජාලය, පොත්පත් හා සඟරා මගින් ද තොරතුරු රැස්කිරීම සිදු කෙරිණි. මෙම යුගයේ දී උපාධිවල වටිනාකම පහත වැටීම, පර්යේෂණයේ විශ්වාසනීයත්වය අඩු වීම, ආචාරධර්ම අහිමිවීම, අධ්‍යාපන ආයතන වල නාමය හා විශ්වාසය අඩු වීම ප්‍රධාන ලෙස දැකගත හැකිය. ඩිජිටල් යුගයේ දැනුම ලබා ගැනීම මෙන්ම නිපදවීම පහසු වුවද ආචාරධර්ම කඩකිරීම් වඩාත් ව්‍යාප්ත වී තිබේ. අන් අයගේ ලියවිලි හෝ අදහස් උපුටා දැක්වීමකින් තොරව භාවිතා කිරීම විශ්වවිද්‍යාල කිහිපයකදීම වාර්තා වී ඇත. කෘතීම බුද්ධිය තුළින් නිසි හෙළිදරව්වකින් තොරව නිබන්ධන සකස් කිරීමෙන් නිබන්ධනය සම්පූර්ණයෙන්ම විශ්වාසවන්ත නොවෙනු ඇත. එසේම දත්ත වංචාව හෙවත් දත්ත මනාකලාපිතව ඉදිරිපත් කිරීම හා එක් පුද්ගලයෙකුගේ දත්ත තමන්ගේ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම වඩාත් ජනප්‍රිය වී ඇති අතර සදාචාර වීරෝධී ඉදිරිපත් කිරීමක් යනු අන්තර්ජාලයෙන් හෝ වෙනත් අයෙකුගේ ලියමනක් පිටපත් කිරීමකි. ඩිජිටල් අධ්‍යාපනයේදී සිසුන් විසින් සිදුකෙරුණ ආචාරධර්ම කඩකිරීම් සඳහා විසඳුම් හා යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීම මෙම නිබන්ධනයේ ප්‍රධාන අරමුණයි. ඒ අනුව නියමිත උපුටා දැක්වීමේ ක්‍රම භාවිතා කිරීමට ඉගැන්වීම, දත්ත මංකොල්ලය වළක්වන මෙවලම් භාවිතයට මගපෙන්වීම, කෘතීම බුද්ධිය භාවිතය සම්බන්ධ නීති, මාර්ගෝපදේශන ලබාදීම, උපායශිලී ඇගයීම් ක්‍රම දැක්විය හැක. ඩිජිටල් අධ්‍යාපනය අනාගතය සඳහා වටිනා මාර්ගයකි. උසස් තාක්ෂණය සහිත දිනපතා විකාශනය වන ඩිජිටල් ලෝකය තුළ ආචාරධර්ම රැකීම සාර්ථක අධ්‍යාපනයේ මූලික කොටසක් බවට පත්කළ හැකිය. දැනුම නිපදවීමේදී විශ්වාසනීයත්වය හා සත්‍යතාවය රැකීම හරහා පමණක් නිවැරදි අධ්‍යාපනයක් ගොඩනැගීමට හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ආචාරධර්ම කඩකිරීම්, ඩිජිටල් අධ්‍යාපනය, තාක්ෂණය, දැනුම නිෂ්පාදනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සෙවිවන්දි සමදරාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පාරිසරික සංචාරක ව්‍යාපාරය තුළ පාරිසරික ආචාර ධර්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම
පිළිබඳ දාර්ශනික විමර්ශනයක්**

එම්.ජී.කුමාරසිරි ජයවර්ධන

දර්ශන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය

a19307@arts.pdn.ac.lk

පාරිසරික සංචාරක ව්‍යාපාරය ස්වාභාවික පරිසරයන් වෙත වගකීම් සහගත සංචරණය කිරීම අර්ථ දැක්වෙන අතර එය පරිසරය සංරක්ෂණයට, දේශීය ප්‍රජාවන්ගේ සුබසාධනයට සහ ස්වභාවික පරිසරය පිළිබඳ අවබෝධය වැඩි දියුණු කිරීමට දායක වීමේ සිදු කරයි. ශ්‍රී ලංකාවේ පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තයේ පවතින ගැටලු නිරාකරණය කිරීම සඳහා පාරිසරික ආචාර ධර්ම යොදා ගැනීමේදී මතුවන අභියෝග විශ්ලේෂණය කිරීම සහ ඒ සඳහා වූ දාර්ශනික විසඳුම් හුවායෙන් හා බෞද්ධ දර්ශනය ඇසුරින් ඉදිරිපත් කිරීම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ කර ගනියි. මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ද්විතීයික දත්ත මත පදනම් වූ ගුණාත්මක ක්‍රමවේදයක් භාවිතා කරනු ලබයි. පාරිසරික සංචාරක ව්‍යාපාරය පාරිසරික ආචාරධර්ම, බෞද්ධ හා මෙමඟින් හුවායෙන් දර්ශන යන ක්ෂේත්‍රවල ප්‍රකාශිත ශාස්ත්‍රීය ලිපි වාර්තා පොත්පත් සහ අන්තර්ජාල මූලාශ්‍ර විමර්ශනය කිරීමෙන් ලැබෙන දත්ත විචාරත්මකව විශ්ලේෂණය කරමින් මෙය ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ පාරිසරික සංචාරක ව්‍යාපාරය ජෛව විවිධත්වය හා ස්වාභාවික සම්පත් සුරැකීමට මෙන්ම දේශීය ප්‍රජාවන්ගේ ආර්ථිකය සවිබල ගැන්වීමට ද දායක වන අතර එය රටේ ආර්ථිකයට සැලකිය යුතු දායකත්වයක් සපයයි. එසේම පරිසර දූෂණය, අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ගැටලු, වාසස්ථාන විනාශය, සංවේදී පරිසර පද්ධතිවලට හානි වීම, ජෛව විවිධත්වයට තර්ජන සහ දේශීය ප්‍රජාවන්ගේ සංස්කෘතික හා සමාජීය වටිනාකම් උල්ලංඝනය වැනි ගැටලු වලට මඟ පාදයි. මෙම ගැටලු සඳහා පාරිසරික ආචාර ධර්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී මුහුණ දෙන ප්‍රධාන අභියෝග අතර ආර්ථික ලාභය ප්‍රමුඛ වීම, නීතිමය අඩුපාඩු, මහජනතාවගේ හා සංචාරකයන්ගේ දැනුවත්භාවය අඩු වීම සහ සංස්කෘතික හා සමාජීය සාධක බලපායි. මෙම අභියෝග සඳහා හුවායෙන් දර්ශනය ඉදිරිපත් කරන “අන්තර් රදා පැවැත්ම” සංකල්පය මිනිසා සහ ස්වාභාවික පරිසරය එකිනෙකා මත යැපෙන බව අවධාරණය කරයි. එමෙන්ම බෞද්ධ දර්ශනයේ මෛත්‍රිය, කරුණාව සහ අභිංසාව යන මූලධර්ම සෘජුවම අදාළ වේ. “මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව” තුළින් ආර්ථික සංවර්ධනය සහ පාරිසරික සංරක්ෂණය අතර සමබරතාවක් ඇති කර ගැනීමට බෞද්ධ දර්ශනය මඟ පෙන්වයි. මෙම මූලධර්ම පාරිසරික ආරක්ෂණය සඳහා ප්‍රබල මානසික පදනමක් සපයන අතර ආර්ථික ලාභය මත පදනම් වූ ආකල්ප වෙනුවට සමස්ත ජීව පරිසරය සමඟ සහජීවනයෙන් කටයුතු කිරීමේ අවශ්‍යතාව අවධාරණය කරයි. මෙමඟින් පාරිසරික සංචාරක ව්‍යාපාරයේ නීතිරීති මඟින් පාලනය කළ හැකි මෙන්ම නොහැකි ගැටලු සඳහා සදාචාරාත්මක පදනමක් ලබා දෙන අතර ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයින්ට සංචාරක ක්‍රියාකරුවන්ට සහ සංචාරකයන්ට පරිසර හිතකාමී භාවිතාවන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට දායක විය හැකි බවත් අවසාන වශයෙන් මෙම දාර්ශනික ප්‍රවේශයන් පාරිසරික සංචාරක ව්‍යාපාරයේ අභියෝගවලට තිරසාර සදාචාරාත්මක හා සමබර විසඳුම් ලබා දෙන බවත් අවධාරණය කෙරෙයි.

ප්‍රමුඛ පද : පාරිසරික ආචාර ධර්ම, පාරිසරික සංචාරක ව්‍යාපාරය, බෞද්ධ දර්ශනය, හුවායන් බුදුදහම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සෙවිවන්දි සමදරාගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තුතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි

**ඇරිස්ටෝටලියානු චින්තන නියම සහ බෞද්ධ චතුස්කෝටිකය පිළිබඳව
කෙරෙන තුලනාත්මක හා දාර්ශනික අධ්‍යයනය**

එච්.එම්.ජී.ඒ.එස්.එස්.භේරත්

දර්ශන අධ්‍යයන අංශය, ජ්‍යෙෂ්ඨාඥයෙකු විශ්වවිද්‍යාලය

a19255@arts.pdn.ac.lk

ඇරිස්ටෝටලියානු චින්තන නියම සහ බෞද්ධ චතුස්කෝටිකය යනු බටහිර සහ නැගෙනහිර දාර්ශනික සම්ප්‍රදායන්හි තර්ක ශාස්ත්‍ර අංශයන් දෙකකි. ඇරිස්ටෝටලියානු තර්ක ශාස්ත්‍රය බටහිර දර්ශනයේ මූලික තර්ක පද්ධතියක් ලෙස සලකන අතර එය ද්වීමය තර්කය මත පදනම් වේ. එසේම ඇරිස්ටෝටල් තාර්කික චින්තනයට අදාළ වන නීති තුනක් ද හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. එනම් අනන්‍යතා චින්තන නියමය, අවිසංවාදී චින්තන නියමය, මධ්‍ය බහිෂ්කෘත චින්තන නියමය යනාදී වශයෙනි. එමෙන්ම බෞද්ධ චතුස්කෝටිකය නාගර්ජුන ඇතුළු බෞද්ධ දාර්ශනිකයන් විසින් භාවිතා කරන ලද අතරම එය තත්ත්වයන් හතරකින් යුත් තර්ක පද්ධතියකි. එනම් ඇත, නැත, ඇත හා නැත, ඇත්තේද නොවේ නැත්තේද නොවේ යනුවෙනි. ද්විකෝටික ප්‍රස්තුත එක්කෝ සත්‍ය විය යුතුය නැතිනම් අසත්‍ය විය යුතුය. එසේනම් සත්‍යය අසත්‍යය යන්න එක විට දී ද්විකෝටික තර්ක ශාස්ත්‍රයේදී පිළිගන්නේ නැත. චතුස්කෝටිකය ද්විකෝටික තර්කයෙන් පැහැදිලි කළ නොහැක. චතුස්කෝටික තර්ක ක්‍රමයේ පළමු ප්‍රස්තුතය සරල ප්‍රතිභානන ප්‍රස්තුතයකි. එමෙන්ම දෙවන ප්‍රස්තුතය පළමු ප්‍රස්තුතයේ නිශේධනය පිළිබිඹු කරයි. එසේම එය ද්විකෝටික ක්‍රමයට සමාන වේ. තෙවන ප්‍රස්තුතයේදී විසංවාදී බවක් පිළිබිඹු වෙයි. ඒ වගේම ප්‍රස්තුතයන් දෙකම එකවර පිළිගැනීමේදී උභයෝකෝටික තත්ත්වයක් ඇතිවන බව ගම්‍ය වේ. එබැවින් ඇරිස්ටෝටල්ගේ චින්තන නියමවල එකිනෙකට විසංවාදී පද දෙකක් එකම වරකදී ඉදිරිපත් නොකළ යුතුය යන්න උල්ලංඝනය වේ. චතුස්කෝටිකයේ හතරවන අන්තයේදී එකම වරකදී ප්‍රස්තුත දෙකම පිළිනොගැනීම එනම් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම ගම්‍ය වේ. එමඟින් ඇරිස්ටෝටලියානු චින්තන නියමවල ප්‍රතිවිරුද්ධ අන්තයන්ගෙන් එකක් පමණක් පිළිගත යුතුය යන මධ්‍ය බහිෂ්කෘත චින්තන නියමය උල්ලංඝනය වේ. මේ අනුව චතුස්කෝටිකේ මගින් තුන්වන හා සිව්වන අන්ත දෙක වන අවිසංවාදී චින්තන නියමය සහ මධ්‍ය බහිෂ්කෘත චින්තන නියමය උල්ලංඝනය කරන බව පැහැදිලි වේ. මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වන්නේ ඇරිස්ටෝටලියානු චින්තන නියම සහ බෞද්ධ චතුස්කෝටිකය අතර තර්ක ශාස්ත්‍රීය සමානකම් හඳුනා ගැනීම මෙන්ම චතුස්කෝටිකය භාවිතයේදී ඇරිස්ටෝටලියානු චින්තන නියමයේ මූලධර්ම උල්ලංඝනය වන ආකාරය විශ්ලේෂණය කිරීම යනාදිය යි. මෙම පර්යේෂණය ගුණාත්මක පර්යේෂණ රාමුවක් භාවිතා කරයි. එසේම මෙම පර්යේෂණය තුලනාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීමට ප්‍රාථමික සහ ද්විතීක මූලාශ්‍ර භාවිතා කර ඇති අතර එමඟින් ලබාගන්නා දත්ත පිළිබඳව සංසන්දනාත්මකව විශ්ලේෂණයක් සිදු කර ඇත.

ප්‍රමුඛ පද: අනන්‍යතා චින්තන නියමය, අවිසංවාදී චින්තන නියමය, මධ්‍ය බහිෂ්කෘත චින්තන නියමය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සමන්ත ඉලංගකෝන්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ඩිජිටල් යුගයේ දත්ත පෞද්ගලිකත්වය සහ ආරක්ෂාව
පිළිබඳ සදාචාරාත්මක විමසුමක්**

එච්.ජී. දුල්මිණි හර්ෂිකා

දර්ශන දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණි විශ්වවිද්‍යාලය
a19247@arts.pdn.ac.lk

ඩිජිටල් යුගය, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ ශීඝ්‍ර ව්‍යාප්තිය මගින් සංලක්ෂිත යුගයක් ලෙස පුද්ගලයන්, සමාජය සහ ආර්ථිකය පුරා විප්ලවීය වෙනස්කම් ඇති කර ඇත. මෙම යුගය අසීමිත තොරතුරු ප්‍රවේශයක්, ගෝලීය සම්බන්ධතාවක් සහ අසමසම පහසුවක් ලබා දෙන අතර ම, පෙර නොවූ විරු අයුරින් දත්ත ජනනය කිරීම, ගබඩා කිරීම සහ සැකසීම සිදු කරනු ඇත. මෙම තත්ත්වය පුද්ගලික දත්තවල අඛණ්ඩතාව, රහස්‍යභාවය සහ ප්‍රවේශ්‍යතාව ආරක්ෂා කිරීම හා බැඳී ඇති දත්ත පෞද්ගලිකත්වය සහ ආරක්ෂාව පිළිබඳ සංකීර්ණ සදාචාරාත්මක ගැටලු මතු කරනු ලැබේ. මෙම ගවේෂණය ඩිජිටල් යුගයේ දත්ත පෞද්ගලිකත්වයේ අභියෝග, එහි සමාජ සදාචාරාත්මක බලපෑම් සහ විසඳුම්වල සාධාරණත්වය පිළිබඳව විමසනු ලබන අතර ඩිජිටල් යුගයේ යෙදවුම් මඟින් ආයතන පෞද්ගලික දත්ත රැස් කිරීම සහ බෙදා හැරීම සදාචාරාත්මක වේද හා එසේ රැස් කරන පෞද්ගලික දත්ත අනාරක්ෂිත වීම සදාචාරාත්මක වේද යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව වේ. මෙහි දී ඩිජිටල් යුගයේ දත්ත පෞද්ගලිකත්වය සහ ආරක්ෂාව පිළිබඳ මූලික සංකල්ප හඳුනා ගෙන දත්ත පෞද්ගලිකත්වය උල්ලංඝනය වීමෙන් පැනනගින සමාජීය, ආර්ථික සහ නීතිමය ගැටලු විශ්ලේෂණය කරනු ලැබේ. පසුව වර්තමානයේ ගෙන ඇති විසඳුම් සදාචාරාත්මක හා සාධාරණද යන්න පරීක්ෂා කිරීම සිදු කරයි. මෙම පර්යේෂණය සිදු කරනු ලබන්නේ ගුණාත්මක පර්යේෂණය ක්‍රමවේදය යටතේ වන අතර ද්විතීයික දත්ත (පොත්, අධ්‍යයන, ලිපි සහ වාර්තා) විශ්ලේෂණය කිරීම මගින් තොරතුරු රැස් කරනු ලැබේ. එහිදී විචාරාත්මක ක්‍රමය හා තුලනාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමය ඔස්සේ දත්ත විශ්ලේෂණය කරනු ලැබේ. මෙම අධ්‍යයනය මඟින් ඩිජිටල් යුගයේ දත්ත පෞද්ගලිකත්වය සහ ආරක්ෂාව යනු හුදෙක් තාක්ෂණික හෝ නීතිමය ගැටලුවක් නොව ගැඹුරු සදාචාරාත්මක හා සමාජීය මානයන් සහිත සංකීර්ණ අභියෝගයක් බවත් මෙම ගැටලු විසඳීම සඳහා තාක්ෂණික, නීතිමය සහ සදාචාරාත්මක ප්‍රවේශයන්හි සමබරතාවක් අත්‍යාවශ්‍ය වන බවත් මෙමඟින් අනාවරණය කරගත හැකිය. දත්ත පෞද්ගලිකත්වය යනු පුද්ගලයන්ට තම දත්ත පාලනය කිරීමේ අයිතිය වන අතර දත්ත ආරක්ෂාව යනු එම දත්ත අනවසර ප්‍රවේශය, හානිවීම හෝ අනිසි භාවිතයෙන් ආරක්ෂා කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග සමූහයක් වේ. මේවාහි දුර්වලතා හේතුවෙන්, අනන්‍යතා සොරකම් කිරීම, මූල්‍ය වංචා, පුද්ගලිකත්වයට හානි වීම, සමාජ විශ්වාසය බිඳ වැටීම සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රියාවලීන්ට පවා බලපෑම් ඇති කිරීම වැනි බරපතල ගැටලු රැසකට තුඩු දෙනු ලැබේ. මෙම ගැටලුවලට පිළියම් ලෙස දත්ත ආරක්ෂණ නීති ඇති කිරීම (උදා: GDPR), දත්ත කඩකිරීම, දත්ත නිර්නාමිකකරණය සහ දත්ත ආරක්ෂණ ප්‍රමිතීන් වැනි විසඳුම් හඳුන්වා දී පවතී. මෙම විසඳුම්වල සදාචාරාත්මකභාවය විවාදාත්මක වේ. එබැවින් ඩිජිටල් යුගයේ දත්ත ආරක්ෂාව සහ පෞද්ගලිකත්වය සමතුලිත කරගැනීම සඳහා තාක්ෂණික, නීතිමය සහ සාචාරාත්මක ප්‍රවේශයන්ගේ සංයෝජනයක් අවශ්‍ය වන බව කිව යුතුය.

ප්‍රමුඛ පද: ඩිජිටල් යුගය, දත්ත පෞද්ගලිකත්වය, දත්ත ආරක්ෂාව, සදාචාරය, දත්ත උල්ලංඝනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සෙවිවන්දි සමදරා හේවායසම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තුති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ගුද්ධා සංකල්පයේ වැඩියැමේ ප්‍රතිඵල ඇත පෙරදිග ආගමික සමාජය තුළ
ප්‍රකටවීම පිළිබඳ විචාරාධ්‍යයනයක්**

එච්.එම්. සෙනරත් දිසුනෙන්

දර්ශන දෙපාර්තමේන්තුව, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

මෙම නිබන්ධයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ඇත පෙරදිග ශිෂ්ටාචාරයේ වර්තමානය දක්වා වන සුවිශේෂීතාවන් සඳහා සාමාජික බලපෑමක් වශයෙන් බෞද්ධ ගුද්ධාව සංකල්පයේ වර්ධනය අධ්‍යයනය කිරීමයි. වර්තමානයේ එම රාජ්‍යයන් දේශපාලන සමාජ, ආර්ථික වශයෙන් ප්‍රබල දියුණුවක් අත් කර ඇත. ඒ සඳහා මහායාන බුදුදහමේ හක්නිවාදයේ බලපෑම ආභාසය වුවාදැයි පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් මෙහි සිදුකරනු ලැබේ. ප්‍රවේශයක් වශයෙන් ථේරවාද ගුද්ධා සංකල්පයන් හින්දු හා මහායාන දර්ශනයන්ගේ හක්නිවාදී සංකල්පයෙන් වෙනස හඳුන්වාදී ඇත. අනතුරුව මුල් බුදුසමයෙහිලා ගුද්ධාව සංකල්පය පිළිබඳ අගයකිරීම් හා බෞද්ධ සමාජයේ මුල් කාලයේ සිටම හක්නිවාදයක් ඇතිකිරීමට වූ නැඹුරුව සාකච්ඡා වේ. ගුද්ධා සංකල්පය මුල් බුදුසමයෙහිලා සම්භවය වූයේ ගුරුශිෂ්‍ය සබඳතාවයේ ප්‍රතිඵල වශයෙනි. තත්කාලීනවම එය පුද්ගලකේන්ද්‍රීය සංකල්පයක් බවට පත්වීම පිළිබඳ සාධක දක්නට ලැබේ. එමෙන්ම හක්නිවාදයක් දක්වා ගුද්ධාවේ වැඩියැම සඳහා මධ්‍යකාලීන යුගයේ හින්දු ප්‍රබෝධයේ ආභාසය පිළිබඳ අවධානය යොමුකෙරේ. භාරතයේ ගුප්තාධිරාජ යුගය දක්වා ගෞතම හා චෛශ්ණව නිකායාශ්‍රිතව හින්දු ප්‍රබෝධය සිදුවූ අතර පුද්ගල මූලික ආධ්‍යාත්මික හක්නිවාදය එහි පූර්වාංගම විය. තවද හින්දු හක්නිවාදී ආභාසයන් ද සහිත මහායාන සූත්‍ර ග්‍රන්ථයන්හිලා බෞද්ධ හක්නිවාදයේ වැඩියැම පිළිබඳ සාකච්ඡා කරනු ලැබේ. මහායානයෙහිලා වර්ධනය වූ හක්නිවාදය යනු ථේරවාද ගුද්ධා සංකල්පයෙන් සම්පූර්ණ වෙනස් වන්නක් සහ එය විවිධ ප්‍රතිමාන ආශ්‍රයෙන් වර්ධනය වූවක් විය. එය හින්දු හක්නිවාදයේ ආභාසය සහිත වූවක් නමුත් මහායාන හක්නිවාදය එය ප්‍රමාණ කරනු ලැබූවක් විය. හක්නිවාදයෙහිලා වර්ධනය වූ බෝධිසත්වවාදය, බුද්ධයානීය විමුක්තිය, කාලාවකාශය ප්‍රමාණකිරීම, විර්යවාදය, පරාර්ථවයාව ආදී මහායාන ප්‍රතිමාන මොංගෝලියානු සමාජ සංස්කෘතියට ප්‍රබල බලපෑමක් ඇතිකරන ලදී. ඇත පෙරදිග සම්බන්ධව ප්‍රසිද්ධ විවේචනයක් වන්නේ ථේරවාදය ක්‍රියාත්මක රාජ්‍යයන්ට වඩා මහායානය පවතින රාජ්‍යයන්ගේ ආර්ථික සමෘද්ධිය සංවර්ධනය බවයි. චීනය, ජපානය ආදී රාජ්‍යයන්හි ජනතාව දේශපාලනය සමඟ ගනුදෙනු කිරීමේ ස්වරූපය සෙසු සංස්කෘතීන්ට වඩා වෙනස්වේ. එහි අධිරාජ්‍යවාදය සඳහා වන විවේචන දැනුණු අල්පවේ. ආර්ථික වශයෙන් ඔවුන්ගේ ශ්‍රමය යෙදවීම පිළිබඳ සැලකීමේදී අවනතභාවය අගය කරමින් එය සිදුවීමත් දැඩි කාය ක්ෂමතාවත් නිරීක්ෂිත ලක්ෂණ වශයෙන් හඳුනාගෙන ඇත. එහි සමාජයේ මෙබඳු ලක්ෂණ සඳහා මහායාන හක්නිවාදයේ ආභාසයන් බලපෑවාදැයි සාකච්ඡා කිරීම සිදු කරයි.

ප්‍රමුඛ පද: බුද්ධයානය, හක්තිය, දේවකේන්ද්‍රීයත්වය, ගුද්ධාව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සමන්ත ඉලංගකෝන්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

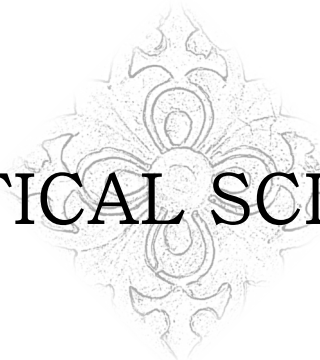
**සංවර්ධනය උදෙසා කලාවෙහි සහ සෞන්දර්ය සංකල්පයන්හි උපයෝගීතාව
පිළිබඳ දාර්ශනික විමර්ශනයක්**

ඩී. එම්. කෝසලා පියුමාලි දසනායක
දර්ශන දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණි විශ්වවිද්‍යාලය

කලාව මෙන්ම ඒ හා සබැඳි සෞන්දර්යයාත්මක න්‍යායයන් හා සංකල්ප පෙන්නුම් කරන්නේ මානවයාගේ ඇති භාවාත්මක දිශානතිය හා සම්බන්ධ වන ඥානමය වපසරිය යි. එවැනි පසුබිමක සංවර්ධනය සඳහා කලාව සහ සෞන්දර්යාත්මක සංකල්ප උපයෝගී කරගත යුත්තේ ඇයි යන පර්යේෂණ ගැටලුව මුල් කරගෙන මෙම පර්යේෂණය සිදු කරයි. ඊට අමතරව කලාව යනු කුමක්ද, සෞන්දර්යය යනු කුමක්ද, සංවර්ධනය යනු කුමක්ද, කලාව හා සෞන්දර්ය පිළිබඳ ඓතිහාසික විමර්ශන මොනවාද, ලාංකික කලාව අභාවයට යාමට හේතු මොනවාද, කලාව යළි නගා සිටුවීමට ලංකා රජය විසින් ගෙන ඇති පියවර මොනවාද, කලාව යළි නගා සිටුවීමට ගත හැකි පියවර මොනවාද වැනි උප ගැටලු ගැන ද මෙහිදී අවධානය යොමු වේ. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ සමාජ සංවර්ධනය උදෙසා කලාව හා සෞන්දර්යාත්මක අදහස් යොදාගත හැකි ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීමයි. අමතරව කලාව යළි නගා සිටුවීම, කලාව හා සෞන්දර්ය වින්දනයට මිනිසා යොමු කිරීම, කලාව පිළිබඳව පෙර අපර දෙදිග දාර්ශනිකයින් දැක්වූ අදහස් හඳුනා ගැනීම, කලාවෙන් මිනිසාට ලැබෙන යහපත්, අයහපත් ප්‍රතිඵල මොනවාද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම, කලාව හා සෞන්දර්යය සම්බන්ධව ලංකා රජය විසින් ගෙන ඇති නීතිරීති, ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගැනීම, කලාව හා සෞන්දර්ය සංවර්ධනය කර ගැනීමට ගත හැකි පියවර හඳුනා ගැනීම ආදිය අවශේෂ අරමුණු විය. මෙම පර්යේෂණයේ ක්‍රමවේදය ගුණාත්මක පර්යේෂණයක් වේ. මෙය ලේඛන පර්යේෂණයක් හා ග්‍රන්ථ පර්යේෂණයක් ලෙස ද සැලකිය හැකිය. එබැවින් මෙම පර්යේෂණයේදී ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රයන්ගෙන් හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රයන්ගෙන් තොරතුරු ලබා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මෙහිදී තුල්‍යාත්මක විශ්ලේෂණය හා විචාරාත්මක විශ්ලේෂණය මගින් දත්ත හා තොරතුරු විශ්ලේෂණය කිරීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. දර්ශනය විෂයේ ප්‍රධාන උප විෂයක් වන කලාව හා සෞන්දර්ය දාර්ශනික විමර්ශනයන්ට ලක්වීමටත් පෙර සිට එය මිනිසා හා තදින් බද්ධව පැවතුණි. විශේෂයෙන් මිනිසුන්ගේ චින්තනවේගයන් පිට කරමින් සුවයක් ලැබීමට, මානසික රෝග සුව කර ගැනීමට, ජාතික සමගිය ඇති කිරීමට, සඳාචාර සම්පන්න පරපුරක් ගොඩනගා ගැනීමට ආදී බොහෝ කරුණු සඳහා කලාව උපයෝගී වේ. නමුත් අවාසනාවකට මෙන් සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලනික, ආගමික හා අධ්‍යාපනික හේතූන් මත ලාංකීය ජන ජීවිතය තුළින් කලාව දුරස් වෙමින් පවතී. මෙය වළක්වා ගැනීමට ලංකා රජය විසින් නොයෙකුත් නීතිරීති, ප්‍රතිපත්ති යොදා ගෙන තිබුණද ඒවා ප්‍රමාණවත් නොවේ. එබැවින් නොයෙක් ක්‍රමෝපායයන් ඇසුරින් කලාව හා සෞන්දර්ය සමඟ මුසුවෙමින් මානවයාගේ ආධ්‍යාත්මික සංවර්ධනය ඉහළ දැමීමට කටයුතු කළ යුතු බව මෙමගින් පෙන්වා දෙනු ලැබේ.

ප්‍රමුඛ පද : කලාව, සෞන්දර්ය, ආධ්‍යාත්මිකත්වය, සංවර්ධනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සමන්ත ඉලංගකෝන්ගෙන් ලැබුණා වූ උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

POLITICAL SCIENCE

REPRESENTATION OF WOMEN IN THE PUBLIC SPHERE: A STUDY OF SRI LANKAN NEWS PAPERS

M.D.S. Hansika

Department of Political Science , University of Peradeniya
a19240@arts.pdn.ac.lk

Media plays a crucial role in shaping public perceptions and reinforcing social norms, particularly with regard to gender. Newspapers in Sri Lanka act as a significant source of information and public opinion, influencing both political discourse and cultural expectations. This study focused on the nature, frequency and thematic emphasis of mainstream newspaper portrayals and how women are portrayed in the public sphere through the lens of the Sri Lankan print media. It aimed to investigate the question of why and how women are represented in a particular way, seeking to understand the public's conceptions of women, how they are portrayed by the media, the role of media in such representation, and the content of media portrayals. Data collection was conducted through secondary sources, and given the focus on representation of women in the public sphere via newspapers in Sri Lanka, a qualitative method was primarily employed. Accordingly, data were gathered from books, documents, newspapers, magazines, prior research and internet-based information. A content analysis examined articles on women from a selected newspaper, with coding applied across cultural, economic, political and psychological themes. The study revealed that women are significantly underrepresented in hard news categories such as politics, economics and governance, occupying only a small portion of total public sphere coverage. When women do appear, emphasis tends to fall on their roles as mothers, victims or entertainers, rather than professionals or leaders. Negative framing was frequent in coverage related to crime or scandal, while positive portrayals remained limited, and gender-specific language patterns further reinforced traditional stereotypes.

Keywords: Women, media representation

I wish to acknowledge Upul Abeyrathne for his guidance and supervision.

THE ROLE ELECTION COMMISSION IN CONDUCTING FREE AND FAIR ELECTION: A STUDY WITH SPECIAL REFERENCE TO 2024 PRESIDENTIAL ELECTION SRI LANKA

T. Krishanthani

Department of Political Science, University of Peradeniya
a19355@arts.pdn.ac.lk

With the introduction of universal suffrage in Sri Lanka, electoral activities gradually developed, and in 1955, the Department of Elections was established to manage and take responsibility for electoral matters. Due to certain shortcomings observed within the Department, it was later abolished, and an independent Election Commission was established with three commissioners under the 19th Amendment in 2015. The Election Commission operates with various powers and responsibilities, functioning with several objectives and striving to achieve them. This study has been conducted to determine whether the Commission conducts free and fair elections, with particular focus on the 2024 Presidential Election. Data for the study were obtained from both primary and secondary sources and analysed using qualitative methods. According to the findings, the Election Commission conducts elections in a free and fair manner and, compared to the former Department of Elections, functions more efficiently. Notably, the 2024 Presidential Election was conducted peacefully and successfully by the Commission. However, as its activities intensify during election periods, political interference has been observed, resulting in several challenges. Nevertheless, compared to the Department of Elections, the Commission operates with a degree of independence and freedom. Furthermore, by mitigating factors that undermine its autonomy, the Election Commission can perform its duties more effectively and efficiently in future.

Keywords: Election department, free and fair election, election commission, Sri Lanka.

I wish to acknowledge A. Sarjoon for his guidance and supervision.

**BRICS AND ITS IMPACT
ON THE FOREIGN POLICY OF SRI LANKA :
A STUDY BASED ON THE OPPORTUNITIES
AND CHALLENGES OF SRI LANKA TO JOIN THE BRICS**

V.Saranja

Department of Political Science, University of Peradeniya
a19693@arts.pdn.ac.lk

Foreign policy of Sri Lanka is a unique one, shaped by a long history. Sri Lanka enjoys excellent external relations with Western and Southeast Asian countries. Furthermore, Sri Lanka is a member of various international organisations and maintains external relations with them. Sri Lanka is currently showing interest in joining BRICS and has submitted an application for its membership. The objective of the study is to identify the opportunities and challenges for Sri Lanka in joining BRICS and its impact on the foreign policy of Sri Lanka. The methodology of the study employed qualitative research methods. Primary data were collected through interviews, while secondary data were used for analysis through thematic and content analysis methods. The finding of the study is that Sri Lanka's increased engagement with BRICS nations could lead to pressure from Western countries. However, Sri Lanka's geopolitical location and existing bilateral relations with BRICS countries are identified as opportunities for its potential accession to BRICS. Conversely, challenges to Sri Lanka joining BRICS include its biased and unstable foreign policy and its ongoing economic crisis. To overcome these challenges, it is recommended that Sri Lanka formulate a stable foreign policy and undertake efforts to boost economic production.

Keywords: BRICS, Sri Lanka, foreign policy, opportunities

I wish to acknowledge S.Baskaran for his guidance and supervision.

THE ROLE OF THE SRI LANKAN BUREAU OF FOREIGN EMPLOYMENT IN PROTECTING THE RIGHTS OF MIGRANT WOMEN WORKERS: A STUDY FOCUSING ON THE MUTTUR AREA OF TRINCOMALEE DISTRICT

S. Kirushanthini

Department of Political Science, University of Peradeniya

a19768@arts.pdn.ac.lk

In many parts of the world, human history has witnessed instances where people have resorted to migration as a temporary or permanent means of improving their material and social conditions. In Sri Lanka too, the contribution of migrant workers to the social and economic structure is significant, with income earned from working abroad serving as a primary source of foreign exchange for the country. However, past studies have revealed that women who migrate for employment face various forms of rights violations. To address these issues, the Sri Lanka Bureau of Foreign Employment (SLBFE) was established in 1985. This study examines the role of the SLBFE in protecting the rights of Sri Lankan migrant women workers, focusing on the Muttur area of the Trincomalee District. The main objectives are to identify the Bureau's role in safeguarding rights, evaluate how its mechanisms impact those rights, and understand the challenges faced by the institution. Human rights theory and institutional theory underpin the study, which employs a qualitative research approach. Primary data were obtained and analysed through interviews. The findings suggest that while the SLBFE's activities are legally and responsibly defined, there are considerable challenges in their practical implementation. Deficiencies include lack of awareness, inadequate training and rehabilitation services, and poor coordination between the SLBFE and Sri Lankan embassies abroad. Moreover, foreign employment agencies working with the SLBFE, as well as foreign embassies, Sri Lankan embassies, and domestic ministries and institutions, have not clearly embedded a human rights-based approach in their policies and practices. Consequently, the study finds gaps in the provision of worker protection, independent job selection, and structured guidance services.

Keywords: Migration, labor rights, Sri Lanka, Bureau of Foreign Employment, migrant workers

I wish to acknowledge R. Ramesh for his guidance and supervision.

GENDER EQUALITY AND THESAWALAMAI LAW: A PERSPECTIVE BASED ON THE CONTEMPORARY TREND IN JAFFNA DISTRICT

T.Praveena

Department of Political Science University of Peradeniya

a19798@arts.pdn.ac.lk

The Thesawalamai law is a historically significant and unique legal system prevalent in the Jaffna District. Compiled in 1707 during the Dutch colonial period, it outlines the property and marriage rights of the Tamil people in the Northern Province of Sri Lanka. Despite its cultural and legal importance, Thesawalamai has faced persistent criticism for perpetuating gender inequality, particularly through its discrimination against women's property rights. The objective of the study is to investigate the extent to which gender equality exists within the Thesawalamai framework, examine how it influences the status of women, and explore why reforms to this law have not been pursued in an era marked by increasing gender awareness. The methodology of the study is based on qualitative research methods. Primary data were collected through interviews, while secondary data were used for thematic and content analysis. Findings of the study indicate that the Thesawalamai law, even in today's developed era, continues to perpetuate gender inequality. This is particularly evident in its provisions concerning property rights, marriage rights and inheritance rights, which explicitly reflect gender disparities. The inability to implement reforms in this regard is influenced by various factors, including internal politics, public attitudes and patriarchy. Nonetheless, its continued implementation significantly affects the daily lives of people in the Jaffna District.

Keywords: Gender equality, Thesawalamai Law, Jaffna District

I wish to acknowledge S.Baskaran for his guidance and supervision

THE CHANGING NATURE OF INDO–LANKA RELATIONS

W.A. Umayangani

Department of Political Science, University of Peradeniya

a19806@arts.pdn.ac.lk

In the post-independence era, India and Sri Lanka shared cordial relations rooted in cultural affinity, historical ties, and geographic proximity. However, bilateral ties have been periodically challenged by national interests, ethnic politics, and regional power asymmetries. This research investigates how traditional bilateral concerns—such as the status of Indian Tamils, the Kachchatheevu Island dispute, and India’s intervention in Sri Lanka’s ethnic conflict—have evolved into a complex multilateral engagement framework, particularly in the context of China’s strategic rise and intensifying Indo-Pacific rivalry. Building upon theoretical insights from scholars such as John Mearsheimer, David Shambaugh, Graham Allison, and A.J. Wilson, the study applies a mixed-methods approach that combines time-series analysis of diplomatic, economic, and security trends with discourse analysis of geopolitical narratives. Primary and secondary sources include government documents, think tank reports, and academic literature. The findings reveal that Sri Lanka, as a small state, increasingly navigates external pressures by strategically engaging with multiple powers, including India, China, the United States, and Japan. While earlier relations were driven by ethnic and maritime disputes, contemporary dynamics underscore economic dependencies, maritime security, and great power competition. The study argues that these shifts signal a broader transformation in South Asian geopolitics, challenging conventional bilateral diplomacy. It highlights the need for India to balance its strategic interests with regional sensitivities, while Sri Lanka must protect its sovereignty amid growing external influence. These findings contribute to understanding the emerging Indo-Pacific order and its implications for small-state foreign policy behaviour.

Keywords: Indo-Lanka relations, bilateralism, multilateralism, Indo-Pacific, small state diplomacy

I wish to acknowledge Sumudu Walakuluge for his guidance and supervision.

CHALLENGES AND POSSIBILITIES OF POLITICAL REPRESENTATION OF MUSLIM WOMEN IN SRI LANKA: A STUDY BASED ON THE 2024 PARLIAMENTARY ELECTION IN TRINCOMALEE DISTRICT

H.F. Safna

Department of Political Science, University of Peradeniya
a191010@arts.pdn.ac.lk

In a democratic context, representative democracy offers equal political participation opportunities for both men and women in Sri Lanka through a parliamentary democratic system. However, the extent to which gender equality is practically achieved in political representation remains a critical question. Particularly in the case of Muslim women, although notable progress has been observed in other interdisciplinary sectors, their involvement in the political sphere remains comparatively underdeveloped. Muslim women continue to face multiple challenges that hinder their active political participation. This research aims to identify the key challenges and opportunities related to the political representation of Muslim women in Sri Lanka, focusing specifically on the 2024 Parliamentary Election in the Trincomalee District. The study adopts a socio-cultural lens and is based on both primary and secondary sources. Primary data were collected mainly through interviews, which served as the foundational method for analysis. Thematic and content analysis techniques were employed to interpret the findings. The study reveals that cultural norms, traditional practices, social structures, and environmental factors significantly hinder the political engagement of Muslim women in the Trincomalee District. The research also identifies several factors that create opportunities for enhancing political representation—such as the increasing participation of Muslim women in interdisciplinary sectors, the quota system for women in local government, growing public acceptance of female political representation, and a gradual shift in attitudes toward gender roles in politics. Based on these findings, the study suggests several measures to improve political representation: integrating more Muslim women into major political parties, increasing gender-based quotas, developing inclusive political policies, and raising public awareness about the importance of women's political participation.

Keywords: Muslim women, political representation, Trincomalee District, challenges and possibilities, gender equality in politics.

I wish to acknowledge S.Baskaran for his guidance and supervision.

IMPACT OF ISRAEL-PALESTINE CONFLICT ON SRI LANKA: A STUDY BASED ON GEOPOLITICAL FACTOR

S.P. Sahriya

Department of Political Science, University of Peradeniya

a191011@arts.pdn.ac.lk

Today, conflicts are taking place in various forms across many countries around the world. Among them, the Israel–Palestine conflict stands out as one that has drawn international attention. This long-standing conflict in Western Asia is having an impact on both the domestic and foreign affairs of island nations like Sri Lanka. The objective of the study is to identify the impact of the Israel–Palestine conflict on Sri Lanka. In particular, geopolitical factors, international power dynamics, and interventions by global powers are seen as having diverse effects on Sri Lanka. Accordingly, at a time when the Israel–Palestine conflict has intensified, the impact that may arise for Sri Lanka warrants examination. Furthermore, the research problem of this study is to explore how the Israel–Palestine conflict impacts Sri Lanka and to identify the factors that contribute to this impact. The methodology of the study involved the collection of both primary and secondary data, which were analysed using qualitative methods. The findings of the study indicate that the Israel–Palestine conflict has various impacts on Sri Lanka. In this context, the conflict has intensified due to the involvement of several geopolitical powers such as the United States, Iran, and China. The Israel–Palestine conflict exerts both direct and indirect impacts on Sri Lanka’s political stance, national security, economy, society, and international affairs. The recommendation of the study is that the country needs to maintain a balance among multiple global powers within the framework of geopolitical alignments. It is essential for Sri Lanka to formulate a neutral and long-term foreign policy approach.

Keywords: Israel-Palestine, geopolitics, global powers, foreign policy

I wish to acknowledge S.Baskaran for his guidance and supervision.

**FEDERAL DEMAND OF S. J. V. CHELVANAYAKAM
AND ITS CONTEMPORARY RELEVANCE:
A STUDY BASED ON THE ETHNIC CONFLICT RESOLUTION
OF SRI LANKA**

S. Sinthujan

Department of Political Science, University of Peradeniya

a191019@arts.pdn.ac.lk

The ethnic conflict between the Sinhalese and Tamils in Sri Lanka has a long historical background. Over time, Tamil political parties have made various attempts to resolve this conflict through different movements, constitutional mechanisms, and external agreements. In this context, S. J. V. Chelvanayakam, the founding leader of the Illankai Tamil Arasu Kachchi (Federal Party), proposed a federal system of governance as a solution to the ethnic conflict. This research aims to examine whether Chelvanayakam's federal demand is relevant to the contemporary period in resolving the ethnic conflict, and also the research seeks to identify the key features of Chelvanayakam's federal proposal and the challenges associated with it. The research is based on a qualitative methodological approach. Primary data were collected through interviews, and secondary data were also gathered. The data were analysed using content analysis and thematic analysis techniques. This research has identified both the factors for the contemporary relevance and the irrelevance of Chelvanayakam's federal demand. In particular, factors have been highlighted such as the historical context, the need for equitable economic development, the recognition of the Muslim community, and the instability of Tamil political parties. Moreover, it has been identified that Chelvanayakam's federal demand represents a just political solution.

Keywords: Ethnic conflict, Chelvanayakam, federal demand, Tamil Arasu Kachchi

I wish to acknowledge S.Baskaran for his guidance and supervision.

JAPAN – SRI LANKA RELATIONS DURING THE PERIOD FROM 2019 TO 2024

A.F. Afnath

Department of Political Science, University of Peradeniya
a19015@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka, with its vital geopolitical and strategic positioning, has shared a long-standing and unique relationship with Japan, one that began in 1952 when Sri Lanka extended its support to Japan at the San Francisco Peace Conference. Over the next seven decades, this connection grew from basic cooperation into a deeper partnership grounded in trust, mutual respect, and shared development goals. Up until around 2007, when China's presence in the region was still relatively limited, Japan stood as Sri Lanka's largest development partner, playing a key role in the country's growth story. However, in recent years, this steady relationship has faced notable shifts. As China strengthened its involvement in Sri Lanka, particularly through the Belt and Road Initiative (BRI), and as political changes unfolded within the country, the dynamics between Sri Lanka and Japan began to change. Sri Lanka's strategic location in the Indian Ocean brought it into the spotlight, not only as a key part of China's grand plans but also as a concern for regional security, especially from Japan's perspective. In response, Japan stepped forward with its own strategic vision for a "Free and Open Indo-Pacific." As both regional powers sought to increase their influence, Sri Lanka found itself at the heart of a larger geopolitical contest. This new reality gave rise to fresh diplomatic pressures and challenges, which in turn affected Japan-Sri Lanka ties, leading at times to the suspension of major Japanese development projects in the early 2020s. This study focuses on how the relationship between Japan and Sri Lanka evolved between 2019 and 2024. It explores the trends that defined this period, the factors that shaped them, and how the broader roles of China and India contributed to shifts in Sri Lanka's foreign policy direction. Relying on both primary sources, such as interviews and discussions, and secondary sources including reports, books, and articles, this research sheds light on how global power struggles are influencing even smaller nations like Sri Lanka and, in doing so, shaping their strategic independence.

Keywords: Japan - Sri Lanka bilateral ties, international power rivalry, strategic autonomy

I wish to acknowledge M.M. Ihjas for his guidance and supervision.

THE UKRAINE-RUSSIA WAR AND ITS IMPACT ON SRI LANKAN FOREIGN POLICY

A.R. Aathila

Department of Political Science, University of Peradeniya
a19977@arts.pdn.ac.lk

The Ukraine–Russia War stands as one of the most significant global conflicts of the 21st century. Its consequences have profoundly impacted global politics, economics, and security. Consequently, the war has significantly influenced the foreign policy of the small island nation of Sri Lanka. The primary objective of this study is to examine the impacts and challenges posed by the Ukraine–Russia War on Sri Lankan foreign policy. The methodology for this study is based on qualitative analysis and utilises both primary and secondary data. This study briefly examines the trend of the Ukraine–Russia War and its global implications. The findings of this study indicate that, while Sri Lanka is a small country, its diplomatic foreign policy generally promotes national progress and maintains harmonious relationships with other nations. However, this study recommends that Sri Lanka consider a turning point in its foreign policy by adopting a strategy of favouring impartial parties and prioritising national interests over a strict adherence to its non-alignment policy.

Keywords: Sri Lanka, Russia, Ukraine, war, foreign policy

I wish to acknowledge S.Baskaran for his guidance and supervision

CAPACITY OF PUBLIC HEALTH INSTITUTIONS IN PROVIDING PUBLIC HEALTH SERVICES: A STUDY FOCUSING ON GAMPOLA MEDICAL OFFICER OF HEALTH

A.A.F. Akeela

Department of Political Science, University of Peradeniya

a19020@arts.pdn.ac.lk

Public health services are the backbone of a society. The effectiveness of public health service delivery in a country depends largely on the capacity of the public health institutions that deliver them. This study aimed at examining the capacity of public health institutions in delivering public health services, with a special focus on the Gampola Medical Officer of Health in the Kandy District. The study also examined the public health service, public health service delivery, factors influencing public health service delivery, the capacity of public health institutions in delivering public health services, and the capacity and organisational challenges of public health institutions. The study was conducted based on primary and secondary data. Primary data were collected through key informant interviews with selected individuals and observation of the health status of the study area, and secondary data were collected through analysis of existing literature such as books, research articles, journal articles and reports. The study has found that the infrastructure facilities of public health institutions, medical human resources, technology availability, and public-private partnerships are key factors determining the capacity of public health institutions in delivering public health services in the study area. The study also identified various capacity-related and organisational challenges that are influencing the performance of public health institutions under the purview of the Gampola Medical Officer of Health. These challenges affect the performance of public health institutions and hinder the delivery of public health services in the research area. The study emphasises that by addressing these challenges, the performance of public health institutions can be strengthened and, in turn, the delivery of public health services can be improved.

Keywords: Public health service, public health institutions, public health institution capacity, organizational challenges, Gampola Medical Officer of Health.

I wish to acknowledge A. Sarjoon for his guidance and supervision.

INDO-PACIFIC STRATEGY AND SRI LANKA'S FOREIGN POLICY OBJECTIVES: A STUDY FOCUSING ON SRI LANKA'S ECONOMIC DIPLOMACY AFTER 2015

A.T.F. Ashpiya

Department of Political Science, University of Peradeniya
a19042@arts.pdn.ac.lk

The Indo-Pacific strategic framework seeks to promote a “Free and Open” regional order in the Indo-Pacific, a region that has become central to global geopolitics. The increasing strategic competition among major powers like China, the United States, India, and Japan has enhanced the geostrategic significance of Sri Lanka's location and influenced its foreign policy direction. This study examines how the Indo-Pacific framework affects Sri Lanka's foreign policy, particularly in the context of its ambitious key maritime trade and financial hub in the Indian Ocean. The central research question focuses on what diplomatic strategies Sri Lanka, as a small state, employs to navigate the opportunities and challenges posed by this framework, and how effective these strategies have been. The research uses both primary data (interviews) and secondary sources (books, journals, articles, reports, and related past studies). The analysis of data revealed that Sri Lanka has sought to engage the Indo-Pacific initiative mostly through economic diplomacy. However, limitations persist with its strategies, mainly due to its traditionally non-aligned foreign policy, which constrains deeper economic and strategic engagement. The study concludes that to materialise Sri Lanka's ambitious key maritime hub in the Indian Ocean, adoption of a multi-alignment strategy is imperative, as it allows for strengthened ties not only with its traditional development partners but also with emerging regional and global powers concurrently. Such an approach could also help Sri Lanka manage the challenges and complexities stemming from great power rivalries on its own soil and better achieve its foreign policy goals.

Key Words: Foreign policy, economic diplomacy, Indo-Pacific strategy, geopolitics, geo-economics.

I wish to acknowledge M.M.Ihjas for her/his/their guidance and supervision.

AN ANALYTICAL STUDY OF THE UNITED NATIONS' INTERVENTION IN THE ISRAELI - PALESTINIAN CONFLICT

M.A.F. Asma

Department of Political Science, University of Peradeniya
a19044@arts.pdn.ac.lk

Conflict, as an inevitable social phenomenon observable at every level of society, arises from diversity. Interstate conflict, in simple terms, refers to a situation of discord stemming from power struggles between independent sovereign states. This study undertakes a descriptive and analytical approach, utilising secondary data such as books, magazines, research papers, and news articles. The Palestinian conflict is a deeply entrenched and long-standing interstate conflict that continues to impact global peace and stability. In tracing the origins and underlying causes of the Israeli–Palestinian conflict, one may point to the evolution of Zionist ideologies, historical and religious affiliations, regional anti-Semitism, the Balfour Declaration, the creation of the State of Israel, and United Nations Resolution 181, among others. The United Nations, founded with the primary objective of maintaining international peace and security, has played a central role in mediating and resolving global conflicts. However, the effectiveness and impartiality of its intervention in the Israeli–Palestinian conflict remain subject to wide debate. This paper explores the extent to which the United Nations has succeeded—or failed—in managing the conflict, particularly in addressing the aspirations of the Palestinian people and curbing Israeli aggression. Despite decades of proposals, peace initiatives, observer missions, and humanitarian programmes, the United Nations' contribution to a just and lasting solution to the Palestinian issue has remained insufficient. The paper also examines how political pressures within the Security Council have hindered the effective implementation of UN actions.

Keywords: Interstate conflicts, Israeli-Palestinian conflict, United Nations

I wish to acknowledge Jeevaka Saman Kumara for his guidance and supervision.

INVESTIGATION OF RAGGING AND POLITICS: A STUDY BASED ON THE UNIVERSITY OF PERADENIYA

G.A.R.S.C. Atthanayaka

Department of Political Science, University of Peradeniya

a19051@arts.pdn.ac.lk

In the Sri Lankan university system, ragging is a complex phenomenon that extends beyond a mere disciplinary concern, having stirred public controversy for many years. It not only adversely affects the mental and physical health of students, but also fosters a crisis-ridden atmosphere within the university environment. In an effort to eradicate ragging, national laws such as the *Prohibition of Ragging and Other Forms of Violence in Educational Institutions Act No. 20 of 1998*, four circulars issued by the University Grants Commission, and university-level regulations are in force. However, despite these stringent legal instruments, a widespread public perception persists that ragging continues to operate clandestinely or in modified forms within universities. The primary objective of this study is to examine the true nature and manifestations of the political dynamics underlying ragging. To this end, a descriptive and analytical methodology was employed. A sample of 51 students from the University of Peradeniya—representing the overall characteristics of the university population—was selected, alongside one university academic, one political party representative, and four university student leaders, resulting in a total sample size of 57 (N=57). Quantitative data were collected through questionnaires, while qualitative data were obtained via open-ended and semi-structured interviews. The data were analysed using both descriptive and analytical techniques. The findings revealed that 72% of students at the University of Peradeniya stated they had not observed any political activities or exchanges of ideas related to ragging, whereas 28% confirmed having witnessed such interactions. From this, the study concludes that although a segment of students has encountered politically influenced ragging practices—suggesting that political undercurrents do exist—they are subtle and not widespread enough to constitute a pervasive tool that visibly affects the entire student population. It is anticipated that this study will contribute both academically and practically to the national effort to eradicate ragging. It aims to support the formulation of effective policies, the identification of actionable solutions, and the establishment of a truly free and secure educational environment within universities moving forward.

Keywords: Ragging, political activism, university education, Sri Lanka, student culture

I gratefully acknowledge the guidance and supervision received from Jeevaka Saman Kumara for this study.

ONLINE SAFETY ACT AND FUNDAMENTAL FREEDOMS : A CASE STUDY OF THE FACULTY OF ARTS, UNIVERSITY OF PERADENIYA

A.Dilogini

Department of Political Science, University of Peradeniya

a19136@arts.pdn.ac.lk

In the digital age of the 21st century, the use of websites has emerged as a driving force of human life. Although there are many benefits—including information exchange, socialisation, globalisation, and political culture through websites—there are also adverse effects such as the spread of misinformation, cybercrimes, online abuses, and restrictions on basic human rights and freedoms. Based on this, online safety laws are being developed internationally to control the harm caused by websites and protect online users. Accordingly, the Online Safety Act (OSA) was implemented in Sri Lanka in 2024 with the aim of ensuring safety among users on online and digital platforms. How does the Online Safety Act control and regulate online and website service providers and users? What impact does it have on human rights, including fundamental human freedoms? This study aims to find out whether the current situation protects and regulates the rule of law and freedom of expression in Sri Lanka. The research focuses on fundamental human freedoms and a qualitative analysis approach. The data for this study were collected through primary and secondary sources. All the data obtained were analysed using thematic qualitative research methods. According to the results of this study, it has been found that the OSAs in other countries contain measures to protect freedom of speech and safeguards for women and children from risks posed by online platforms, but there are no such provisions in Sri Lanka's OSA. It has also been found that the arbitrary powers granted to the OSA Commission created under the Act restrict fundamental human freedoms and rights and are in conflict with democratic principles. Furthermore, it has been found that the public, including students, do not have complete knowledge about it, and it appears that this law conflicts with human rights conventions and the Constitution of Sri Lanka. As a result of the study's findings, it has been found that the OSA Act poses a risk of restricting fundamental human freedoms in Sri Lanka. This study highlights the need for the OSA Act to be amended in a manner that is consistent with democratic and human rights values.

Keywords: Online Safety Act, Online Safety Commission, fundamental human freedoms, online networks, democracy

I wish to acknowledge R. Ramesh for his guidance and supervision.

GEOPOLITICAL DYNAMICS AND MARITIME SECURITY IN THE INDIAN OCEAN: A STUDY BASED ON THE IMPACT OF SRI LANKA

M.B.F. Husniya

Department of Political Science, University of Peradeniya

a19272@arts.pdn.ac.lk

In the contemporary era, the concepts of geopolitics and maritime security have emerged as significant concerns within the field of international relations. The Indian Ocean Region (IOR) has become a strategic geographical asset and a centre of intense maritime security challenges, as well as a battleground for global power rivalries. Sri Lanka, positioned at the heart of this region, is a nation with over 2,000 years of historical legacy and holds a strategically important location along vital maritime trade routes. As a result, maritime security has become a critical factor in safeguarding the country's sovereignty and national security. This research aims to analyse the geopolitical importance of the Indian Ocean Region and the maritime security challenges arising from it, with particular focus on their impacts on Sri Lanka. The theoretical foundation of this study is based on Sea Power Theory, National Interest, and Geopolitical Theory. Drawing from these frameworks, the study explores the multipolar dynamics of global powers and their strategic engagements in the region. It investigates how major powers—namely India, China, the United States, and Japan—leverage the strategic maritime positions of coastal nations like Sri Lanka to advance their geopolitical interests. The study utilises both primary and secondary data sources, adopting a qualitative methodology to analyse geopolitical developments and their practical implications. The findings reveal that power competition among India, China, Japan, and the United States in the Indian Ocean has enabled these nations to expand their influence and interventions in Sri Lanka's strategic affairs. Consequently, Sri Lanka has become a playground for geopolitical rivalries, making its maritime and geopolitical environment increasingly complex and pressured. Given its central location in the Indian Ocean, Sri Lanka faces mounting external interventions and strategic pressures. Issues such as maritime trade, fisheries, international naval operations, and geopolitical surveillance form the backdrop of this evolving situation. The study emphasises that by strategically leveraging its geographical position, Sri Lanka can formulate and implement effective policies and maritime security strategies.

Keywords: Maritime Security, geopolitics, Indian ocean, Sri Lanka

I wish to acknowledge S.Baskaran for his guidance and supervision.

**THE DIVISION OF TAMIL NATIONALIST PARTIES AND ITS
IMPACT ON TAMIL NATIONALISM:
A STUDY ON THE PARLIAMENTARY ELECTIONS OF 2020
AND 2024 IN JAFFNA DISTRICT**

S. Jasmina

Department of Political Science, University of Peradeniya
a19284@arts.pdn.ac.lk

Tamil Nationalist Parties in Sri Lanka operate with the aim of protecting the rights, ethnic identity, language, and traditions of the Tamil people. These parties largely function based on the ideology of Tamil Nationalism. However, divisions that have emerged within the Tamil Nationalist Parties have impacted the conceptual strength and public perception of Tamil Nationalism. These divisions were particularly evident during the 2020 and 2024 parliamentary elections in the Jaffna district. Accordingly, this study aims to examine the internal divisions within Tamil Nationalist Parties and their impact on Tamil Nationalism. The methodology of the study incorporated both primary and secondary data sources, and all collected data were analysed using qualitative methods. The findings of the study reveal that the divisions within Tamil Nationalist Parties have affected Tamil Nationalism due to factors such as policy differences, leadership splits, shortcomings in decision-making, and power struggles. These divisions have led to a decline in public trust in Tamil Nationalist discourse, particularly among the Tamil population in Jaffna, pushing voters towards mainstream national parties and generating frustration. Furthermore, these internal conflicts have altered the understanding and perception of Tamil Nationalism among the public. The study recommends that Tamil Nationalist Parties should avoid fragmentation and promote unity. By uniting and working collaboratively, they can effectively safeguard the rights and welfare of the Tamil people through a strengthened and coherent approach to Tamil Nationalism.

Keywords: Tamil nationalist parties, Tamil nationalism, division, parliamentary elections

I wish to acknowledge S.Baskaran for his guidance and supervision.

THE CURRENT DIRECTION OF SRI LANKA'S FOREIGN POLICY

A.G.G. Anuruddhika Kulathunga

Department of Political Science, University of Peradeniya

A19359@arts.pdn.ac.lk

With the advancement of globalisation and communication, no nation can exist in isolation; all must navigate their interactions with other countries. In this context, Sri Lanka, in its pursuit of national aspirations, implements foreign policy as a strategic measure for international engagement. When examining the current trajectory of foreign policy, the approach adopted by the National People's Power (NPP) government under President Anura Kumara Disanayake is particularly noteworthy. The primary objective of this research is to identify the priority accorded to economic diplomatic relations within the foreign policy domain, as outlined in the National People's Power government's policy statement. While the policy statement appears to structure foreign policy around achieving core national aspirations, its practical implementation reveals a pronounced inclination towards economic diplomacy. This study investigates why Sri Lanka's current foreign policy, as expressed in the National People's Power policy statement, prioritises economic diplomatic ambitions over other national objectives—such as political, geopolitical, cultural, sovereignty-related, and national security concerns. This study utilises secondary sources, including academic articles, online publications, and information from mass media. These sources are examined through descriptive and analytical methodologies. During the period in which the National People's Power government assumed power, Sri Lanka was grappling with a severe economic crisis that had crippled state functions. Against this backdrop, the foreign policy, as articulated in the policy statement, focused primarily on economic diplomacy. This emphasis reflects the government's recognition of economic diplomacy as the most effective strategy to resolve existing economic issues, build a prosperous nation, and realise domestic national goals. Consequently, the current foreign policy of Sri Lanka has been designed with a strong focus on economic diplomatic relations as its driving force, with its practical implementation clearly demonstrating a commitment to achieving these objectives.

Keywords: Foreign policy, National People's Power, economic diplomatic, national aspirations

I wish to acknowledge Jeewaka Saman Kumara for his guidance and supervision.

THE CORRUPT POLITICS OF RAP MUSIC: A STUDY OF MODERN RAP MUSIC IN SRI LANKA

P.R.H.R.M. Kumari

Department of Political Science, University of Peradeniya
a19383@arts.pdc.ac.lk

This study investigated how rap music can serve as a medium to highlight and critique political corruption in Sri Lanka. It specifically focused on how contemporary artists have utilised rap as a form of resistance and political commentary. Grounded in an inquiry-based learning methodology, the research aimed to explore the relationship between music and politics, while examining the emergence, development, and localisation of rap within the Sri Lankan context. Drawing on both global and local influences, the study analysed how Sri Lankan rappers articulated socio-political grievances—particularly issues such as corruption, inequality, and abuse of power. The research traced the global origins of rap as a protest genre and its transformation into a localised form of expression in Sri Lanka. Through lyrical analysis and case studies, it revealed that many underground and mainstream artists employ rap to critique systemic injustice, often drawing attention to government malpractice, nepotism, and the cost-of-living crisis. Moreover, rap has become a significant platform for youth engagement, especially in urban areas and university settings, where traditional media often fail to address their concerns. Platforms such as YouTube, TikTok, and Facebook have amplified these voices, allowing political messages to circulate widely. The findings also highlighted the challenges faced by artists, including soft censorship and public backlash, which reflect broader tensions surrounding freedom of expression in Sri Lanka. Influenced by global figures such as Tupac Shakur and Public Enemy, Sri Lankan rappers have adapted protest music to their local realities—making rap a powerful tool for political education and social mobilisation. This research contributes to bridging a critical gap in the study of South Asian popular culture and political resistance, offering new insights into the political agency of music. By situating Sri Lankan rap within both local and global political discourses, the study underscores the importance of cultural expression in shaping public awareness and challenging corruption.

Keywords: Rap music, political corruption, Sri Lanka, youth resistance

I wish to acknowledge Upul Aberathne for his guidance and supervision.

GEOPOLITICAL OBJECTIVES OF INDIAN INVESTMENTS IN SRI LANKA: A STUDY OF THE COLOMBO PORT WEST CONTAINER TERMINAL

H.G.M.S. Kumudumali

Department of Political Science, University of Peradeniya
a19385@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka's geopolitics are centered around its position as a hub in the Indian Ocean, where the strategic location and development of its ports align with the nation's broader economic and geopolitical aspirations. To become a major maritime hub, investments in port infrastructure are crucial for Sri Lanka to enhance trade competitiveness, attract foreign investment, and strengthen regional connectivity. The marine areas surrounding Sri Lanka have garnered significant attention from regional and global powers due to the rich living and non-living natural resources they contain. While sufficient studies have been conducted on the geopolitical importance of Sri Lanka's ports and the India-China rivalry, there is a notable lack of comprehensive research on the West Container Terminal (WCT) as a specific Indian geostrategic investment. Therefore, this study aims to understand the impact of Indian investments on Sri Lanka's foreign policy, focusing on the Adani Ports and Special Economic Zone Limited (APSEZ) investment in the Colombo Port West Container Terminal (WCT) as its research area. Accordingly, the study explores the following research questions: How do India's investments affect Sri Lanka's foreign policy? How do they impact its geopolitical significance? And what challenges do these investments pose? This study utilizes qualitative data analysis and a case study methodology, drawing upon both primary and secondary data sources. The preliminary findings indicate that while Indian investments bring economic benefits to Sri Lanka, they also impact its political independence and regional power balance. Specifically, the West Container Terminal project demonstrates India's attempt to assert regional dominance, bringing both investment opportunities and geopolitical challenges for Sri Lanka. In conclusion, these investments significantly enhance India's influence in shaping Sri Lanka's foreign policy and could further impact regional geopolitical dynamics in the future.

Keywords: Geopolitics, investment, Port of Colombo, West Container Terminal.

I wish to acknowledge Jiwaka Samankumara, for his guidance and supervision.

**THE ROLE OF PUBLIC ADMINISTRATION IN ACHIEVING
THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOAL OF
‘END POVERTY IN ALL ITS FORMS EVERYWHERE’:
A STUDY IN PORATHIVUPATTU DIVISIONAL SECRETARIAT
AREA IN BATTICALOA DISTRICT**

M. Mayurathan

Department of Political Science, University of Peradeniya, Peradeniya

Poverty remains a common issue in both developed and developing countries. Among them, countries like Sri Lanka have been severely affected by poverty. In response, Sri Lanka has integrated the United Nations' Sustainable Development Goals (SDGs), introduced globally in 2015, into its national development policy framework. Sustainable development refers to development initiatives that are undertaken not only with the present in mind but also considering the needs of future generations, through political, social, and economic dimensions. This study aims to examine the role of public administration in achieving the first SDG – ‘ending poverty in all its forms everywhere’ – with a specific focus on Porathivupattu (Vellavelly) Divisional Secretariat Division in Batticaloa District. The research utilised both primary and secondary data. The primary data were collected through Key Informant Interviews and Focus Group Discussions conducted within the research area. The secondary data were collected from research books, journal articles, and government reports. The study finds that, though the people in the Vellavelly area primarily engage in agriculture, fishing, and animal husbandry as livelihood practices, the area remains socio-economically underdeveloped. In pursuit of the first SDG, the Vellavelly Divisional Secretariat has implemented various development programmes, particularly targeting poverty alleviation. These include social welfare programmes, the provision of microcredit facilities, creation of employment opportunities for youth, and the formation of women-led community groups to enhance their economic status. Despite these initiatives, several challenges hinder the effective implementation of these programmes and achievement of the first SDG. These include the lack of continuity in government programmes, insufficient departmental staffing, limited public participation, political interference, natural disasters, and inadequate full subsidies for government schemes. To address these challenges, it is essential to develop technically skilled human resources within the Vellavelly Divisional Secretariat, raise awareness among the public regarding development initiatives, recommend context-specific policy changes to the central government, and foster partnerships with community-based organisations. The study emphasises that strong public administration is essential to successfully achieving sustainable development, especially in underdeveloped areas like Vellavelly.

Keywords: Sustainable development, SDGs, public administration, poverty alleviation, Porathivupattu, Batticaloa district

I thank A. Sarjoon for his guidance and supervision offered during the period of this study.

THE IMPACT OF THE GLOBAL POLITICAL ECONOMY ON SMALL STATE'S FOREIGN POLICY WITH SPECIAL REFERENCE TO SRI LANKA

M.R.F. Raihana

Department of Political Science, University of Peradeniya

a19566@arts.pdn.ac.lk

Today's global system is interconnected. In this interconnected system, the global political economy fundamentally influences the foreign policy of states in the entire global system. The aid and loan programmes provided by the major financial actors in the international system, such as the IMF, the World Bank, and regional financial institutions, are provided according to certain conditions, and therefore they have a strong impact on the foreign policy decisions of small states. In this research, Sri Lanka has been primarily used as a case study, and it has been discussed that the negative impact of Sri Lanka's foreign policy on maintaining relations with these financial institutions as a small state and a developing country has been discussed. In this study, a qualitative analysis has been conducted using secondary sources. Therefore, data in this research were collected from books, documents, newspapers, magazines, previous researchers, and internet information. This research has shown that the current global economic system affects smaller states more disproportionately and hinders their ability to independently conduct foreign policy. A case study approach has been used to examine the relationship between global financial structures and Sri Lanka's foreign policy decisions. This research has highlighted that structural adjustment programmes, debt obligations, and conditions attached to international loans limit Sri Lanka's ability to conduct foreign policy. These constraints have led to increased dependence on global powers, weakened strategic capabilities and policy flexibility, and complicated diplomatic relations. This research highlights that a global political economy dominated by powerful financial institutions and actors disproportionately affects small states. The main objective of this research is to explore how economic pressures from major actors in the global political economy affect the foreign policy conduct of small states and what external influences are exerted on the country. This study contributes to a broader understanding of how the global political economy is disadvantageous to small states and emphasises the need to reform foreign policy frameworks to enhance strategic independence, economic resilience, and diplomatic balance in the face of changing global power dynamics.

Keywords: Global political economy, foreign policy, small states, World Bank

I wish to acknowledge Sumudu Walakuluge for his guidance and supervision.

A STUDY ON THE ASWESUMA WELFARE PROGRAM FOR THE EMPOWERMENT OF IMPOVERISHED COMMUNITIES

A.G.S.P. Kumarathunga

Department of Political Science, University of Peradeniya

a19989@arts.pdn.ac.lk

Throughout Sri Lanka's political history, various welfare programmes have been implemented targeting impoverished communities, including Dry Rations, Food Stamps, *Janasaviya*, and Samurdhi. However, according to Asian Development Bank reports, poverty in Sri Lanka is projected to increase to 24.8% by 2024. In light of this, despite the existence of welfare policies aimed at eradicating poverty, this research primarily investigates the problem of whether policy decisions within the *Aswesuma* welfare programme were made for the purpose of eradicating poverty, or to fulfil the political objectives of the ruling political party and consolidate its power. To find answers to this, the study was conducted in the Kaludewala area of the Matale Divisional Secretariat Division. Primary data were collected through questionnaires from 15 *Aswesuma* beneficiaries within the Kaludewala Grama Niladhari Division. Additionally, data were gathered through semi-structured interviews with four officials from the *Aswesuma* Committee at the Matale Divisional Secretariat and one Grama Niladhari. This study analysed the objectives of social welfare in political decision-making, the relationship between social welfare and politics, the reasons for increasing and decreasing poverty, the impact of the *Aswesuma* scheme on impoverished communities, the challenges and problems faced in implementing the *Aswesuma* policy, and whether the *Aswesuma* welfare programme has a poverty reduction approach rather than a political objective fulfilment approach. This study clarified that *Aswesuma* is a programme criticised by both the public and state officials due to the lack of a formal mechanism for addressing issues, inaccurate dissemination of information from higher levels to lower levels, constantly changing guidelines, and a lack of transparency and accountability. These factors confirm that, amidst a history of various welfare programmes being introduced, the *Aswesuma* programme, implemented since 2023, was also introduced to achieve the objectives of the then-prevailing political instability.

Keywords: Impoverished communities, *Aswesuma*, empowerment

I would like to gratefully acknowledge the guidance and supervision received from Jeewaka Saman Kumara for this study.

THE STRATEGIC IMPORTANCE OF SRI LANKA IN THE CONTEXT OF POWER STRUGGLES IN THE INDIAN OCEAN REGION

M.A.M. Chathumini Manikkadawara
Department of Political Science, University of Peradeniya
a19995@arts.pdn.ac.lk

The main objective of this study is to examine the strategic importance of Sri Lanka in the context of power struggles in the Indian Ocean region. Sri Lanka's strategic location in the Indian Ocean, which is part of the global and regional power competition, is close to the main busy shipping routes between the East and the West. After Sri Lanka became a colony, the colonial nations began to pay close attention to Sri Lanka, and the main reason for this was that although it is a small state in the Indian Ocean, its significance is based on strategic importance. When we focus on the geostrategic importance of Sri Lanka in the post-Cold War era, it can be seen that global and regional powers such as China, the United States, India, and Japan are paying very close attention. Accordingly, the research problem here is that Sri Lanka's strategic location in the global and regional political and economic process is a factor that has attracted attention. Therefore, despite being a small state, Sri Lanka has come under the attention of global and regional powers in the wake of post-Cold War changes in the global power hierarchy. In this regard, it is necessary to study how Sri Lanka's strategic location has affected the long-term focus of Sri Lanka on the subject of global and regional powers. This research uses qualitative methods and relies on secondary data to establish the facts. Accordingly, the data collected regarding Sri Lanka's strategic importance in the Indian Ocean region power struggle are analysed through descriptive and analytical methods. Overall, the port system is a key focal point for Sri Lanka's strategic importance in the power struggle in the Indian Ocean region, and maritime security should also be addressed. However, it is apparent that Sri Lanka's strategic importance in that power struggle has intensified.

Keywords: Indian Ocean Region, power struggle, Sri Lanka, strategy, maritime security.

I gratefully acknowledge the advice and supervision received from Jeewaka Saman Kumara for this study.

THE FOREIGN POLICY OF A SMALL STATE LOCATED NEAR TWO COMPETING SUPERPOWERS

R.U.N Perera

Department of Political Science, University of Peradeniya
a191000@arts.pdn.ac.lk

This research aims to discuss the challenges faced by Sri Lanka as a small state amidst superpower competition and to contribute to the limited project discussion on its foreign policy management process in the face of these pressures. This research uses a qualitative methodology based on secondary data analysis. The foreign policy discourse of Sri Lanka is analysed using scientific literature, government documents, policy reports, media publications, and expert commentaries related to the relevant subjects. The theoretical models of "small state theory", "realism", and "hedging strategy" are used for the analysis. This study shows that the right of self-determination of a nation-state is trapped in every aspect and is in a dilemma. This research shows that China and India have gone beyond the traditional ways of identifying themselves and have developed new patterns of behaviour in the Indian Ocean region, showing signs of imperialism. In doing so, they have entered the region as strong alternatives to Western economic institutions to address the crises faced by small states. As a result, the dominance of the Indian Ocean has shifted away from global Western capitalism and towards alternative states, and nationalist politics and semi-communist politics have entered the region. With these new political orders emerging, small states are experiencing new problems and trends. The way in which China and India have transformed into a global governance situation around the Indian Ocean region can be analysed through the case of Sri Lanka. This makes Sri Lanka's foreign policy decisions increasingly complex. In conclusion, it is more advisable for Sri Lanka to pursue its interests through open dialogue to preserve its state role. This research provides important insights into the new trends and alternative situations of buffer states for small states facing greater geopolitical competition.

Keywords: Small state, foreign policy, Indian ocean geopolitics, superpower

I wish to acknowledge Sumudu Walakuluge for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF THE IMF RECOMMENDATIONS ON SRI LANKA'S POLITICAL DECISION-MAKING PROCESS: BASED ON THE 2023 CONSENSUS

H.M. Dilrukshi Kularathne

Department of Political Science, University of Peradeniya

A19358@arts.pdn.ac.lk

The International Monetary Fund (IMF) is a global financial institution that primarily deals with short-term and medium-term loans. It is an international organisation that aims to ensure global economic stability and development. Sri Lanka joined the IMF in 1950. The first transaction took place in 1965, and since then, Sri Lanka has joined the IMF 17 times. The objective of this research is to examine the nature of the impact on Sri Lanka's political decision-making process through the recommendations made to Sri Lanka by the IMF through the 2023 agreement. The research questions developed to study this are: What are the reasons why the International Monetary Fund is important to governments? What was the nature of the relationship between Sri Lanka and the institution in the past? What are the main recommendations in the 2023 agreement, and how did those recommendations affect political decisions in Sri Lanka? Secondary data collection was conducted using qualitative research methods. Books, magazines, reports, articles, and internet data were analysed in a descriptive and analytical manner. Among the positive aspects identified in the research are rebuilding foreign trust, increasing exchange rate flows, revenue growth through tax reforms, controlling inflation, and laying the foundation for essential structural reforms. It was also possible to identify the international pressure on the government to take important but unpopular decisions for the economy. It was also possible to clearly identify the negative aspects such as the limitation of the government's policy independence according to the terms of the International Monetary Fund, the economic burden on the people due to increasing taxes and reducing subsidies, the increase in the cost of living, the threat to social security, and the impact on the local industry due to privatisation and market opening. Finally, although the 2023 agreement reached with the International Monetary Fund provided temporary relief and guidance to rebuild economic stability in Sri Lanka, it can be said that it had a significant impact on the political decision-making process in the country. Positively, it provided a necessary stimulus for fiscal discipline and reforms, while negatively, it can be concluded that it was a challenge to political independence and social justice.

Keywords: International Monetary Fund, international relations, political decisions, conditions, sovereignty

I wish to acknowledge Jeewaka Saman Kumara for his guidance and supervision.

THE NATURE OF SRI LANKA'S FOREIGN POLICY TOWARDS INDIA (2019–2024)

N.P.S. Sankalpa

Department of political Science, University of Peradeniya

a19687@arts.pdn.ac.lk

Between 2019 and 2024, Sri Lanka's foreign policy towards India reflected a nuanced and adaptive approach, shaped by shifting regional geopolitical dynamics and internal political transitions. During this period, bilateral relations were carefully managed, even as China's influence in South Asia intensified. This study seeks to understand how two presidents—each representing distinct political ideologies within the same administration—shaped Sri Lanka's foreign policy towards India in alignment with national aspirations. Political, economic, and security dimensions are examined to uncover how diplomatic cooperation evolved under the pressure of domestic challenges and changing external conditions. Historically rooted, the India–Sri Lanka relationship underwent notable recalibration during this period, in response to recurring crises and global restructuring. Sri Lanka's foreign policy priorities emphasised collaboration with India in areas such as economic reform, geopolitical security, and regional stability. These interactions were defined by increasing strategic trust and deepening economic dependence. The research relies on qualitative data drawn from academic books, peer-reviewed articles, newspapers, press briefings, and online sources. Content analysis serves as the core methodology, while dependency theory provides the theoretical framework to interpret Sri Lanka's policy positioning and external relationships. The findings suggest that, despite occasional tensions, Sri Lanka pursued a consistently cooperative foreign policy towards India, tailored to the challenges and opportunities of a changing international landscape.

Keywords: Geopolitics, economy, power politics, foreign policy

I wish to acknowledge Jeewaka Saman Kumara for his their guidance and supervision.

A STUDY ON POLITICAL INTERFERENCE IN CRICKET IN SRI LANKA: BASED ON THE PERIOD 2019–2023

E.H.D.M. Sewwandika

Department of political Science, University of Peradeniya

a19711@arts.pdn.ac.lk

Sports and politics are two distinct spheres of human activity. Sports is traditionally viewed as a realm transcending national, cultural, and humanitarian boundaries, focusing on competition, entertainment, and unity. Politics, on the other hand, centres on governance, power structures, and social organisation. There is, however, a certain connection between cricket and politics. Accordingly, this research primarily investigates the study problem of how political interference in Sri Lankan cricket has led to positive or negative outcomes. For this purpose, primary data were collected through questionnaires from 10 cricket players selected from the University of Peradeniya, and through semi-structured interviews with 5 selected sports coaches. The study aimed to identify whether politics influences the future trajectory of cricket in Sri Lanka, whether there has been political interference in team selection and squad naming, how Sri Lankan politics behaves in terms of providing training sessions and allocating funds for international competitions, and whether there has been recent political interference in cricket. The study revealed that political interference in Sri Lankan cricket includes both positive interventions—such as the construction of cricket grounds, achieving international recognition through sports competitions, maintaining reciprocal relationships, working towards the betterment and promotion of cricket—and negative interventions such as the arbitrary appointment of committees by government ministers, financial allegations within the cricket board, and issues related to player selections. In this context, during the 2019–2023 ICC Cricket World Cup period, direct government interventions severely undermined the independence of Sri Lanka Cricket.

Keywords : Sports, politics, intervention

I wish to acknowledge the guidance and supervision of Jeevaka Saman Kumara for conducting this study.

THE IMPACT OF NATIONAL PEOPLE’S POWER ON UPCOUNTRY TAMIL POLITICS: A STUDY BASED ON THE 2024 GENERAL ELECTION RESULTS IN THE DISTRICT OF BADULLA

S. Sithara

Department of Political Science, University of Peradeniya, Peradeniya
a19746@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka’s upcountry region, which encompasses vast plantation areas, is predominantly inhabited by Indian-origin Tamils, known as Malaiyaha Tamils. This region plays a vital role in national politics, especially following the introduction of the proportional representation system, which amplified the presence of upcountry political parties in governance. Political parties and trade unions have historically represented upcountry communities, particularly in the District of Badulla, a key centre of trade union politics since 1931. Since then, parties such as the Ceylon Workers’ Congress, Upcountry People's Front, Tamil Progressive Alliance, Democratic Voice, and United National Front have consistently secured at least two parliamentary seats, either independently or through alliances. However, the 2024 general election marked a significant shift: traditional upcountry parties experienced a steep decline, while the National People's Power (NPP) emerged as a dominant force. This study focuses on the NPP’s impact on upcountry politics, particularly in the Badulla District. It examines the causes behind the decline of established parties and the rise of the NPP, using the conceptual lens of populism, especially secular populism, to explore this transformation within the broader national political landscape. Data were collected through interviews and supported by academic articles and reports, and analysis was conducted using qualitative content analysis and thematic interpretation. The findings reveal that the NPP gained traction through progressive policies, youth engagement, and effective campaigning. In contrast, traditional parties—including upcountry ones—lost credibility due to corruption, internal fragmentation, and increasing public dissatisfaction. Framed within secular populism, this change reflects a collective rejection of corrupt elites and a shift beyond ethnic and religious divisions. The study highlights the importance of this political transformation and encourages further research into its long-term implications.

Keywords: Upcountry politics, NPP, 2024 general election, populism, secular populism

I wish to acknowledge M.M.Ihjas for his guidance and supervision.

ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහ සුඛසාධන රාජ්‍ය - ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා පෝෂණ ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ දේශපාලන-ආර්ථික විශ්ලේෂණයක්

ජී. අයි. එච්. රිඳ්මිකා
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19627@arts.pdn.ac.lk

සුඛසාධන රාජ්‍යයක් වන ශ්‍රී ලංකාවේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවට අදාළව නොයෙක් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති සහ පරිපාලනමය ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කෙරේ. එහිදී ආහාර සහ පෝෂණ ප්‍රතිපත්තිය යටතේ සෞඛ්‍ය පිළිබඳ ප්‍රජා සැලකිලි සහ ආහාර ප්‍රතිපත්තියට අදාළ අංශ සම්බන්ධයෙන් ද අවධානය යොමු කරනු ලබයි. එවැනි ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩසටහන් නොයෙක් සමාජ, දේශපාලන හා ආර්ථික වෙනස්වීම්වලට අනුගතව විවිධ අයුරින් ක්‍රියාත්මක වේ. එකී විවිධතාවය පදනම් කරගනිමින් ශ්‍රී ලංකාවේ ළමා පෝෂණ ප්‍රතිපත්ති දරිද්‍රතාවය හා දේශපාලන ආර්ථිකයට දක්වන සබඳතාවය අධ්‍යයනය කිරීම පර්යේෂණය හරහා බලාපොරොත්තු වේ. ඒ අනුව ආර්ථික දරිද්‍රතාවය තුළ ළමා පෝෂණය ඉහළ නැංවීමේ අරමුණින්, ආහාර ප්‍රතිපත්තිය යටතේ විවිධ වැඩසටහන් ශ්‍රී ලංකාවේ දිගින් දිගට ම ක්‍රියාත්මකව පවතිද්දීත්, තවදුරටත් ළමා මන්දපෝෂණය නොවිසිදුණු ගැටලුවක් බවට පත්ව තිබෙන්නේ ඇයි ද යන්න පර්යේෂණය කර එම ගැටලු විසඳීමට නිර්දේශ ලබා දීමට පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. මේ සඳහා මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය භාවිත කළ අතර හික්කඩුව සහ වලපනේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසවලින් අහඹු නියැදිය ඔස්සේ ප්‍රජාව නිස්දෙනකු ද අරමුණු සහගත නියැදිය ඔස්සේ පවුල් සේවිකාවන් දෙදෙනෙකු බැගින් ද, රාජ්‍ය පෝෂණ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන රාජ්‍ය නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු ද, පාසල් දෙකක් සහ පෙර පාසල් දෙකක් ද, රාජ්‍ය නොවන ආයතන දෙකක් ද යොදා ගන්නා ලදී. දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ව්‍යුහාත්මක සහ ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ සහ ද්විතීක දත්ත ද යොදාගත් අතර තේමාත්මක විශ්ලේෂණය සහ සංඛ්‍යාත්මක විශ්ලේෂණය යොදා ගනිමින් දත්ත විශ්ලේෂණය කර අතර ඒ තුළින් අනාවරණය වූයේ ආර්ථික දරිද්‍රතාව, භාණ්ඩ මිලේ ඉහළ යාම සහ දෙමාපියන්ගේ සාක්ෂරතාවයේ අඩු බව නිසා දරුවන්ගේ මන්දපෝෂණ තත්ත්වය ඉහළ යන බවයි. එමෙන් ම මෙහි ප්‍රධාන සොයාගැනීමක් වන්නේ සුඛසාධනය හා ප්‍රතිලාභී පාර්ශව අතර පවත්නා පරස්පරතාවයයි. එනම් දේශපාලඥයින් හා ජනතාව අතර පවත්නා අනුග්‍රාහක-සේවාදායක සබඳතාවේ බලපෑම් ඔස්සේ ද ප්‍රතිලාභී පාර්ශව නිර්ණය වන බව ද අනාවරණය විය. ඒ අනුව රාජ්‍ය විසින් මිනිසුන්ගේ ආර්ථික තත්ත්වය වර්ධනය, සාක්ෂරතාව වර්ධනය සහ ළමා පෝෂණය සම්බන්ධ දැනුම වර්ධනය කිරීමට කටයුතු කිරීම තුළ ළමා පෝෂණය ගැටලුවක් නොවන බව නිගමනය කළ හැකි ය.

ප්‍රමුඛ පද : දේශපාලන ආර්ථිකය, සුඛසාධනය, ආහාර සුරක්ෂිතතාවය, දරිද්‍රතාව, ළමා පෝෂණය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා එච්. ඒ. එස්. යූ. ගිනාංජලිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පුරවකව සඳහන් කරමි.

ආර්ථික ඡන්ද ප්‍රකාශ කිරීම සහ වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ මැතිවරණ වර්යාව

එස්.එස්.ඒ සාලියරත්න

දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

ශ්‍රී ලංකාවේ මැතිවරණ ක්‍රම ආරම්භයේ දී ඡන්දදායක වර්යාව සාම්ප්‍රදායික සාධකවල හැසිරීමක් ලෙස ක්‍රියාත්මක විය. එහෙත් වර්තමාන ශ්‍රී ලංකාවේ මැතිවරණ වර්යාව ආර්ථික ඡන්ද ප්‍රකාශ කිරීමක් දක්වා විතැන් වී තිබේ. මෙම පර්යේෂණයේ දී සාහිත්‍යයේ පවතින හිඟ ස්‍රී ලාංකික ඡන්දදායකයින් පක්ෂ හෝ මතවාද මූලික සාම්ප්‍රදායික ඡන්ද ප්‍රකාශ කිරීමක සිට ආර්ථික ඡන්ද ප්‍රකාශ කිරීමක් දක්වා විතැන් වීම පිළිබඳ පර්යේෂණය කිරීමට යොමු විය. ශ්‍රී ලාංකික ඡන්දදායක වර්යාව සාම්ප්‍රදායික ඡන්ද ප්‍රකාශ කිරීමකින් විතැන් වීම, ආර්ථික හේතු සාධක මත ඡන්දදායක වර්යාව වෙනස්වීම, ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික අර්බුද ඡන්දදායක වර්යාව කෙරෙහි බලපෑම, සාම්ප්‍රදායික ඡන්ද ප්‍රකාශ කිරීමකට වඩා ආර්ථික ඡන්ද ප්‍රකාශ කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම යන ගැටලු අධ්‍යයනය පර්යේෂණය මඟින් සිදු කර තිබේ. පර්යේෂණ ගැටලුවට අවධානය යොමු කිරීමේ දී දැනට පවතින පර්යේෂණ වලින් සාහිත්‍යයේ ඇති හිඟ සහභාගීතාවය ඇත. ආර්ථික ඡන්ද ප්‍රකාශ කිරීම පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර මූලාශ්‍ර මඟින් පර්යේෂණ සිදු කර තිබුණ ද දේශීය සාහිත්‍ය මූලාශ්‍ර පවතින්නේ සීමිත වශයෙනි. එබැවින් එම හිඟ සහභාගීතාවය පර්යේෂණය සිදු කර තිබේ. මෙය මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් සහිත පර්යේෂණයකි. දත්ත රැස් කිරීමේ දී ගුණාත්මක දත්ත ලබා ගැනීමට සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය යොදා ගත් අතර ප්‍රමාණාත්මක දත්ත රැස් කිරීමට ප්‍රශ්නාවලියක් භාවිත කර ඇත. ප්‍රමාණාත්මක විශ්ලේෂණයේ ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීම පරායත්ත විචල්‍යයක් කරගනිමින් ආර්ථිකමය සාධක අතර පවතින සම්බන්ධතාවය ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණයක් කර තිබේ. ආර්ථිකමය කාරණාවන් ඡන්දදායක හැසිරීමෙහි ඇති කරන වෙනස්කම් ප්‍රතිපායන විශ්ලේෂණයෙන් තහවුරු කරයි. ගුණාත්මක විශ්ලේෂණය මැතිවරණ ආශ්‍රිතව රැස් කරගත් දත්ත ඇසුරින් තේමාත්මක විශ්ලේෂණය පාදක කරගෙන සිදු කර තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ඡන්දදායක වර්යාව ආර්ථික ඡන්ද ප්‍රකාශ කිරීමක් දක්වා පරිවර්තනය වීම, සමස්ත දේශපාලනයේ ගතිකතා ආර්ථික කාරණා මඟින් අධිනිශ්චිත වී තිබීම පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල වේ. පර්යේෂණයේ වැදගත්කම වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීම සම්බන්ධයෙන් වන නව අධ්‍යයනික කතිකාවත්වලට දායකත්වය සැපයීම සහ ආර්ථික ඡන්දය ප්‍රකාශ කිරීම සම්බන්ධ අනාගත පර්යේෂණ සඳහා ප්‍රවේශයක් සම්පාදනය කිරීමට හැකියාව ලැබීමයි.

ප්‍රමුඛ පද: ඡන්දදායක වර්යාව, සාම්ප්‍රදායික සාධක , ආර්ථික ඡන්ද ප්‍රකාශ කිරීම

මෙම පර්යේෂණ කාර්යයේදී සුමුදු වලාකුළුගේ ලබා දුන් උපදේශකත්වය සිහිපත් කරමි.

ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන පක්ෂ ක්‍රමයේ නව ප්‍රවණතා: ජාතික ජන බලවේගය බලයට පත්වීම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

එච්.එස්.කේ.විජේසේකර
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19872@arts.pdn.ac.lk

මේ පර්යේෂණය, ශ්‍රී ලංකා දේශපාලනයේ පරිණාමය වන හු දර්ශනය ගවේෂණය කරයි. ජනතා විමුක්ති පෙරමුණ ප්‍රමුඛ ජාතික ජන බලවේගයේ ඉස්මතු වීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කෙරෙයි. ශ්‍රී ලංකාවට දිගු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ඉතිහාසයක් ඇත. එහි 1977 තෙක් ක්‍රියාත්මක වූ මැතිවරණ ක්‍රමය , සරල බහුතර ක්‍රමය විය. 1978 වසරේදී සමානුපාතික ක්‍රමය හඳුන්වා දුන් පසු ද්විපක්ෂ ක්‍රමය වෙනුවට බහු පක්ෂ ක්‍රමයක ප්‍රවණතා ඉස්මතු විය. ජාතික ජන බලවේගය බලය ලබා ගන්නා මොහොතේ අනුගමනය කළ දේශපාලන මූලෝපායන් පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යයනයක් නොමැත. එය ආවරණය මෙහිදී සිදුවේ. ජාතික ජනබල වේගය සම්ප්‍රදායික පක්ෂ දුබලවීමෙන් පසු ගොඩනගා ගත් ශක්තිමත් දේශපාලන සභාගයක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැකිය. මේ අධ්‍යයනයෙන්, දේශපාලන පක්ෂ ක්‍රමය සහ එහි නව ප්‍රවණතා අවබෝධ කර ගැනීම, පක්ෂ ක්‍රමයේ විකාශය අවබෝධ කර ගැනීම, ජාතික ජන බලවේගයේ දර්ශනය සංවිධාන ව්‍යුහය , මූලෝපායන් විමර්ශනය සහ ජවිපෙ ප්‍රමුඛ ජාතික ජන බලවේගය නව දේශපාලන ප්‍රවණතාවක් බවට පත් වූයේ කෙසේදැයි විශ්ලේෂණය අරමුණු කරයි. ජවිපෙ ප්‍රමුඛ ජාතික ජන බලවේගය රැඩිකල්වාදී භාවයෙන් මිදී ධනේශ්වර පක්ෂයක් ලෙස ආණ්ඩු බලය ලබාගෙන ඇති බව මෙහිදී උපකල්පනය කෙරිණි. මේ අධ්‍යයනය සම්පූර්ණයෙන්ම පුස්තකාල සමීක්ෂණයක් ලෙස සිදු කෙරෙන අතර මේ අධ්‍යයනයට තොරතුරු ලබාගන්නේ ද්විතියික මූලාශ්‍රවලිනි. ඒ දත්ත පවත්නා න්‍යායික දැනුම ආශ්‍රිතව විවේචනාත්මකව විශ්ලේෂණය කෙරෙයි. අධ්‍යයනයෙන් පැහැදිලි වූයේ වාමාංශික රැඩිකල් බලවේගයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වූ ජවිපෙ රැඩිකල් භාවයෙන් ගිලිහී ඇති බවයි. ජාතික ජන ජනබල වේගය ව්‍යාජ ජනප්‍රිය වාමවාදී පෙනුමක් මහජන අවකාශයේදී ප්‍රදර්ශනය කළද එය උග්‍ර නව ලිබරල් මතවාදයකට සේවය කරන බව පැහැදිලි විය. මින් නිගමනය කළ හැක්කේ මැතිවරණ දේශපාලනයට ප්‍රවිෂ්ට වන වාම බලවේග රැඩිකල් භාවයෙන් ගිලිහෙන බවයි. මේ නිගමනය පූර්වගාමී ශාස්ත්‍රවන්තයින් වන රංජන් අමරසිංහ, ශාන්ත සිරි අබේවර්ණ හා උපුල් අබේරත්නගේ නිගමන හා සමගාමී වෙයි.

ප්‍රමුඛ පද: ජාතික ජන බලවේගය, දේශපාලන සභාග, දේශපාලන පක්ෂ

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා උපුල් අබේරත්නගෙන් ලැබුණු මගපෙන්වීම මෙහිදී ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ පරිපාලන කාර්යක්ෂමතාව සම්බන්ධයෙන්
විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණයේ බලපෑම**

ඒ.එම්.එස්.ඊ. අබේකෝන්
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19006@arts.pdn.ac.lk

විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණය ශ්‍රී ලංකාව තුළ 2003 වසරේ සිට අවුරුදු 22කට අධික කාලයක් බොහෝ රාජ්‍ය ආයතනවල ක්‍රියාවට නංවා තිබේ. විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණය ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භ වී දීර්ඝ කාලයක් ගතවුවත් තවමත් ඒ සම්බන්ධයෙන් ගැටලු හා අභියෝග පවතී. ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ආයතනවල විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී මුහුණ දීමට සිදුව ඇති ගැටළු හා අභියෝග හඳුනා ගැනීම මෙම අධ්‍යයනය මගින් සිදුකර තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය පරිපාලනය තුළ විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණය භාවිතා කිරීම වැදගත් වන්නේ ඇයි, රාජ්‍ය අංශයේ සේවකයින් සහ පුරවැසියන් විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණ මූලපිරීම් කෙරෙහි දක්වන ප්‍රතිචාර කෙබඳු ද, විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණ යාන්ත්‍රණය අනුගමනය කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම කෙරෙහි දේශපාලන කැමැත්ත සහ නායකත්වයේ ක්‍රියාකාරීත්වය කෙබඳු ද, පරිපාලන කාර්යක්ෂමතාව නවීකරණය කිරීමට අදාළව විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණය සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීමට බාධා කරන ප්‍රධාන අභියෝග මොනවාද යන පර්යේෂණ ප්‍රශ්න කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් අධ්‍යයනය සිදු කර ඇත. මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ඉඩම් ලියාපදිංචි කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුවේ සහ මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවය කරන ප්‍රධාන නිලධාරීන් 10 දෙනෙකුගෙන් අර්ධ-ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා හරහා සහ මෙම ආයතන දෙකෙන්ම සේවා ලබා ගැනීමට පැමිණෙන සේවාලාභීන් 30 දෙනෙකුගෙන් ප්‍රශ්නාවලියක් හරහා තොරතුරු ලබා ගනු ලැබීය. අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය මගින් ලබා ගනු ලැබූ තොරතුරු තේමාත්මක විශ්ලේෂණය සහ විස්තරාත්මක විධික්‍රමය හරහාද, ප්‍රශ්නාවලිය හරහා ලබා ගනු ලැබූ තොරතුරු ඒ හරහා ද විග්‍රහ කරනු ලැබීය. ශ්‍රී ලංකාවේ විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණය කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීමේ අරමුණ ඉටු කර තිබුණත්, එය රාජ්‍ය සේවය පිළිබඳ මහජනතාවගේ විශ්වාසය සහ සමස්ත විනිවිදභාවය තවමත් සම්පූර්ණයෙන් වැඩි දියුණු කර නොමැති බව මෙම පර්යේෂණයේ දී අනාවරණය විය. එසේම මෙරට රාජ්‍ය ආයතන තවමත් විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී විවිධ අභියෝග රැසකට මුහුණ දෙන බව මෙම පර්යේෂණයේ දී හඳුනාගත හැකිවිය. මෙම අභියෝග අතරට ප්‍රමාණවත් තාක්ෂණික යටිතල පහසුකම් නොමැතිවීම, පුරවැසියන් අතර ඩිජිටල් සාක්ෂරතාවයේ අඩු මට්ටම සහ සයිබර් ආරක්ෂණ තර්ජන වැනි කරුණු ප්‍රධාන වශයෙන් අයත් විය. මෙම පර්යේෂණයේදී අනාවරණය කරගත් කරුණු ඔස්සේ නිගමනය කළ හැකි වන්නේ ශක්තිමත් තාක්ෂණික යටිතල පහසුකම් ගොඩනැගීම, මානව සම්පත්වල ඩිජිටල් සාක්ෂරතාවය සහ පුහුණුව ප්‍රවර්ධනය, සහ දත්ත ආරක්ෂාව පිළිබඳ පුරවැසි විශ්වාසය ගොඩනැගීම හරහා විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අභියෝග මඟ හරවා ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය අංශයට වඩාත් කාර්යක්ෂම, වගකිවයුතු සහ පුරවැසි කේන්ද්‍රීය පද්ධතියක් කරා ගමන් කිරීමට හැකියාව පවතින බවයි. එසේම විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණය පුළුල් කිරීම ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය පාලනය නවීකරණය කිරීම සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය පියවරක් වන බවත් හඳුනාගත හැකිවිය.

ප්‍රමුඛ පද: විද්‍යුත් ආණ්ඩුකරණය, පරිපාලන කාර්යක්ෂමතාව, ඩිජිටල්කරණය, විනිවිදභාවය, රාජ්‍ය සේවා සැපයීම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා රංජිත් දික්වැල්ලගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

සාම්ප්‍රදායික දේශපාලන පක්ෂවල බිඳ වැටීම: එක්සත් ජාතික පක්ෂය ඇසුරින් සිදු කෙරෙන අධ්‍යයනයක්

ඒ.එම්.එම්.කේ අබේසුන්දර
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19011@arts.pdn.ac.lk

මෙම අධ්‍යයනය සාම්ප්‍රදායික දේශපාලන පක්ෂවල බිඳවැටීම පදනම් කර ගත්තෙකි. මේ සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික දේශපාලන පක්ෂයක් වන එක්සත් ජාතික පක්ෂය පාදක කොටගෙන අධ්‍යයනය සිදුකර ඇත. එබැවින් මෙම අධ්‍යයනයේ ගැටළුව වන්නේ එක්සත් ජාතික පක්ෂය මැතිවරණ අවධියේ මැතිවරණ දේශපාලනය තුළ පරිහානියට පත්ව ඇත්තේ ඇයි? යන්නයි. එහිදී මූලික වශයෙන් ක්ෂේත්‍රයේ යම් අවබෝධයක් සහිත නායකයින්, බිම් මට්ටමේ සාමාජිකයින් හා දේශපාලන විශ්ලේෂකයින් මෙන්ම මෙම පක්ෂයට සහය දුන් පොදු ජනතාව ආශ්‍රය කර ගනිමින් දත්ත රැස් කිරීම සිදුකරන ලදී. ඊට අමතරව ගුණාත්මක දත්ත රැස් කිරීමේදී ප්‍රශ්නාවලි ක්‍රමය සහ සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය භාවිතා කරන ලදී. ද්විතීක දත්ත රැස්කිරීමේදී මෙම පර්යේෂණ මාතෘකාවට අදාළව ලියැවී ඇති ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථ, අධ්‍යයන සඟරා, මැතිවරණ වාර්තා යනාදිය පරිශීලනය කරන ලදී. මේ තුළින් පැහැදිලි වූයේ සාම්ප්‍රදායික දේශපාලන පක්ෂයක් ලෙස එක්සත් ජාතික පක්ෂයේ පරිහානියට, මහජන සහයෝගය පවත්වා ගැනීමට අපොහොසත් වීම, තරුණ ඡන්දදායකයින් ආකර්ෂණය කරගත් නව දේශපාලන ව්‍යාපාර මතුවීම, දුර්වල නායකත්වයන් හා මහජන අවශ්‍යතා වලට අනුවර්තනය වීමට නොහැකි වීම, දුරදර්ශී දේශපාලන දිශාවක් නොමැතිකම හා අභ්‍යන්තර බෙදීම් හේතු වී ඇති බවයි. මෙම සාධකවලින් පෙනී යන්නේ එක්සත් ජාතික පක්ෂයේ බිඳවැටීම එක් හේතුවක් නිසා නොව සංකීර්ණ, පරිණාමය වෙමින් පවතින බහු සාධක ක්‍රියාවලියක ප්‍රතිඵලයක් බවයි. පක්ෂයට දිගු කාලීන ස්ථාවරත්වය සඳහා උපායමාර්ගික සැලසුම්කරණය, අනුවර්තනය වීමේ හැකියාව, නවීන නායකත්වය සහ මහජනතාව සමඟ අඛණ්ඩව සම්බන්ධ වීමේ වැදගත්කම මෙම පර්යේෂණය අවධාරණය කරයි. එක්සත් ජාතික පක්ෂය බිඳවැටීම විශ්ලේෂණය කිරීමෙන්, මෙම අධ්‍යයනය පක්ෂ තීරසාරභාවය සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව පිළිබඳව පවතින සහ නැගී එන දේශපාලන ක්‍රියාකාරීත්ව, විද්වතුන් සහ සිවිල් සමාජය යන පිරිස් වලට වටිනා අවබෝධයක් ලබා දෙයි. අවසාන වශයෙන් සාම්ප්‍රදායික දේශපාලන පක්ෂ අසාර්ථක විය හැක්කේ කෙසේද සහ ඇයි යන්න සහ එය වළක්වා ගැනීමට කළ හැකි දේ මෙම පර්යේෂණය තුළින් අනාවරණය විය.

ප්‍රමුඛ පද: පරිහානිය, සාම්ප්‍රදායික දේශපාලන පක්ෂ, එක්සත් ජාතික පක්ෂය, නායකත්ව අර්බුදය, මැතිවරණ දේශපාලනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා අතුල විනානවසම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ඡන්දදායක වර්ගාවේ ගතිකතා : 2024 ඡනාධිපතිවරණය
ආශ්‍රයෙන් සිදු කෙරෙන පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්

ඒ.එම්.ආර්.සී. ආරියරත්න
දේශපාලන විද්‍යා අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19034@arts.pdn.ac.lk

මෙම පර්යේෂණය ශ්‍රී ලංකාවේ ඡන්දදායක වර්ගාවේ ගතිකතාවය පාදක කොට ගත්තකි. ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන ඉතිහාසය තුළ ද්වි පක්ෂ හා ද්වි සභාග ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක වී තිබේ. 2024 ඡනාධිපතිවරණයේදී ඡන්දදායක වර්ගාව අධිපති ද්වි පක්ෂ සහ ද්වි සභාග ක්‍රමයෙන් විතැන්ව ජාතික ජන බලවේගය වටා කේන්ද්‍රගත වූයේ ඇයිද යන්න මෙම පර්යේෂණයේ පර්යේෂණ ගැටලුව වශයෙන් හඳුනාගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ ඡන්දදායක වර්ගාව කෙරෙහි බලපාන සාධක මොනවාද?, ශ්‍රී ලංකාවේ ඡන්දදායක වර්ගාව කෙරෙහි ජනතා අරගලය කුමන ආකාරයේ බලපෑමක් සිදු කළේද?, මැතිවරණ ප්‍රචාරණය ඡන්දදායක වර්ගාවට සිදු කළ බලපෑම කුමක්ද?, ජාතික ජන බලවේගය මැතිවරණ ප්‍රචාරණයේදී සිදුකළ වෙනස කුමක්ද? යන්න මෙම පර්යේෂණයේ පර්යේෂණ ප්‍රශ්න වේ. මේ සඳහා යොදාගත් අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය වන්නේ, මිශ්‍ර ක්‍රමවේදයයි. විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරුන්, පක්ෂ ලේකම්වරු සහ විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍යයින් යොදා ගනිමින් නියැදිය 20ක් ලෙස ගෙන ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කරන ලදී. ඒ සඳහා සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ ප්‍රශ්නාවලි යොදාගත් අතර පුවත්පත් ලිපි ,මැතිවරණ වාර්තා, සඟරා හා විද්වත් ප්‍රකාශන වැනි ද්විතීක මූලාශ්‍ර මගින් තොරතුරු රැස් කරන ලදී. මෙම තොරතුරු තේමාත්මක විශ්ලේෂණය, විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණය හා සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණය යන විශ්ලේෂණාත්මක ක්‍රමවේද යොදා ගනිමින් විශ්ලේෂණය කරන ලදී. අධ්‍යයන ප්‍රතිඵලය වන්නේ 2024 ඡනාධිපතිවරණයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ ඡන්දදායක වර්ගාව සාම්ප්‍රදායික පක්ෂ කෙරෙහි විශ්වාසය නොමැතිවීම, විරෝධතා මගින් දේශපාලන දැනුවත්භාවය ඉහළ යාම හා ජාතික ජන බලවේගයේ උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරීත්වය ආදිය මත පදනම් වූ බවයි. සාම්ප්‍රදායික පක්ෂ පරිහානිය කෙරෙහි දූෂණය, වැරදි ආර්ථික කළමනාකරණය, පොරොන්දු මත පදනම් වූ දේශපාලනය ආදී සාධක හේතුවිය. එහිදී ජාතික ජන බලවේගය, ප්‍රතිපත්තිමය පණිවිඩ, ගැටලු මත පදනම් වූ විවාද හා සමාජ මාධ්‍ය භාවිත කිරීමේදී වඩාත් ඵලදායී විය. ඡන්දදායකයින් සැලකිය යුතු සංඛ්‍යාවක් ජාතික ජන බලවේගය, වෙනස්, අවංක සහ නූතන නායකත්වය සඳහා සුදුසු දේශපාලන බලවේගයක් ලෙස හඳුනා ගත්හ. මෙම දේශපාලන වෙනස, මහජන සහභාගිත්වයේ පුළුල් වෙනසක් නියෝජනය කරයි. සාම්ප්‍රදායික දේශපාලන පක්ෂයන් සම්බන්ධයෙන් පැවති අතෘප්තිය හේතුවෙන් මතු වූ විරෝධතාවක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජන බලවේගය වටා ඡන්දදායක වර්ගාව කේන්ද්‍ර ගත වූ බව නිගමනය විය.

ප්‍රමුඛ පද: ඡන්දදායක වර්ගාව, දේශපාලන සමාජානුයෝජනය, මැතිවරණ ප්‍රචාරණය, දේශපාලන සංස්කෘතිය, මහජන මතය

මෙම පර්යේෂණය සඳහා රංජිත් දික්වැල්ලගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව ගෞරවයෙන් සිහිපත් කරමි.

ගෝලීයකරණය: දේශපාලන අධ්‍යයන කෙරෙහි සිදුකරනු ලබන බලපෑම

ඒ.එම්.එම්.එම්.බණ්ඩාර

දේශපාලන විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19054@arts.pdn.ac.lk

මෙම අධ්‍යයනය ගෝලීයකරණය දේශපාලන විද්‍යාව විෂය ක්ෂේත්‍රය කෙරෙහි ඇති කර ඇති ගැඹුරු බලපෑම විමර්ශනය කරන අතර, එය ක්ෂේත්‍රය තුළ ඇති කර ඇති සංකල්පීය හා ව්‍යුහාත්මක පරිවර්තනයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරයි. ආර්ථික හා තාක්ෂණික දෘෂ්ටි කෝණයන්ගෙන් මූලිකව තේරුම්ගත් ගෝලීයකරණය, න්‍යායික ආදර්ශ, රාජ්‍ය ස්වෛරීත්වය සහ දේශපාලන විමර්ශනයේ ඥානවිද්‍යාත්මක පදනම් කෙරෙහි වැඩි වැඩියෙන් බලපා ඇති ආකාරය ගවේෂණය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණයි. ජාතික රාජ්‍යය, ස්වෛරීත්වය සහ ප්‍රතිපත්ති ස්වාධීනත්වය වැනි සාම්ප්‍රදායික සංකල්ප අභියෝගයට ලක්කරමින් ගෝලීයකරණය දේශපාලන විද්‍යාව තුළ බුද්ධිමය අර්බුදයකට දායක වී තිබේද යන්න මෙම අධ්‍යයනයට මගපෙන්වන ප්‍රධාන ප්‍රශ්නයයි. ගුණාත්මක ක්‍රමවේදයක් භාවිතා කරමින්, මෙම පර්යේෂණය ගෝලීය මෙන්ම දේශීය ශාස්ත්‍රීය මූලාශ්‍රවලින් ලබාගත් ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථ, සම සමාලෝචිත සඟරා ලිපි සහ විශ්ලේෂණාත්මක වාර්තා කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් පුළුල් පුස්තකාල සමීක්ෂණයක් (ලේඛන විශ්ලේෂණය) හරහා සිදු කරන ලදී. දේශපාලන විද්‍යා අධ්‍යාපනයේ සහ පර්යේෂණවල දිගුකාලීන කුලුණු වන රාජ්‍යය, බලය සහ පාලනය යන මූලික සංකල්පීය ත්‍රිත්වයට ගෝලීයකරණය බලපාන ආකාරය පිළිබඳව විශේෂ අවධානයක් යොමු කරන ලදී. ගෝලීයකරණය විෂය ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස දේශපාලන විද්‍යාවට සෘජු හා වක්‍ර පීඩනයන් එල්ල කරන බව මෙම අධ්‍යයනයේ සොයාගැනීම් වලින් හෙළි වේ. සෘජුවම, එය අන්තර්ජාතික ක්‍රියාකාරීත්ව, අධි ජාතික ආයතන සහ ගෝලීය ආර්ථික ජාලවල වර්ධනය වන බලපෑම ඉස්මතු කරමින් ජාතික රාජ්‍යයේ කේන්ද්‍රීයභාවය ප්‍රශ්න කරයි. වක්‍රව, එය අන්තර් විනය ප්‍රවේශයන් සහ බටහිර නොවන ඥානවිද්‍යා ඇතුළත් කිරීම ඉල්ලා සිටීමෙන් ශාස්ත්‍රීය භූ දර්ශනය ප්‍රතිනිර්මාණය කරයි. මේ අධ්‍යයනය ගෝලීයකරණය විෂය කරුණු පමණක් නොව දේශපාලන විද්‍යාවේ ක්‍රමවේද සහ න්‍යායික දිශානති ද ප්‍රතිනිර්වචනය කරන්නේ කෙසේද යන්න අවබෝධ කර ගැනීමේ ශාස්ත්‍රීය පරතරයක් ඉස්මතු කිරීම මගින් පුළුල් විවාදයට දායක වේ. ක්ෂේත්‍රය යල්පැන ගිය එකක් බවට පත්කරනවාට වඩා, වේගයෙන් ඒකාබද්ධ වන ලෝකයක විශ්ලේෂණාත්මකව අදාළව පැවතීම සඳහා එහි රාමු අනුවර්තනය කිරීමට, විවිධාංගීකරණය කිරීමට සහ ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමට ගෝලීයකරණය දේශපාලන විද්‍යාවට අභියෝග කරන බව එය නිගමනය කරයි.

ප්‍රමුඛ පද: ගෝලීයකරණය, දේශපාලන විද්‍යාව, ජාතික රාජ්‍යය, ස්වෛරීත්වය

මෙම පර්යේෂණය සඳහා උපුල් අබේරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව ගෞරවයෙන් සිහිපත් කරමි.

චින මැදිහත්වීම ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉහළයාම හේතුවෙන් ජපාන ශ්‍රී ලංකා සබඳතාවල අඛණ්ඩ පැවැත්මට සිදුවන බලපෑම

කේ.ඩබ්ලිව්.ජී.ජී.වමල්කා
දේශපාලන විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය , ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19801@arts.pdn.ac.lk

ඓතිහාසික වශයෙන් ජපානය හා ශ්‍රී ලංකාව අතර මිත්‍රශීලී සම්බන්ධතාවයක් පැවති අතර 2005 න් පසු ශ්‍රී ලංකාව තුළ චින මැදිහත්වීම හේතු කොට ගෙන එය වෙනස් වීමකට ලක් විය. විශේෂයෙන්ම 2005 න් පසු එනම් 2005 - 2015 සහ 2019 - 2022 කාල පරිච්ඡේද තුළ ශ්‍රී ලංකාව කෙරෙහි චීනයේ බලපෑම ප්‍රබල වීම මීට බලපානු ලැබීය. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වනුයේ 2005 පසු ලංකාව කෙරෙහි චීනයේ මැදිහත්වීම ජපන් ශ්‍රී ලංකා සම්බන්ධතා කෙරෙහි ඇති කළ බලපෑම විශ්ලේෂණය කිරීමයි. එහිදී ශ්‍රී ලංකාව තුළ චීන බලපෑම තීව්‍ර වන විට එය ජපාන ශ්‍රී ලංකා සබඳතා කෙරෙහි සිදු කරනු ලබන බලපෑම කවරේද යන ගැටලුව පදනම් කරගනිමින් ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන අස්ථාවරත්වය සහ ප්‍රතිපත්ති නොගැලපීමේ බලපෑම, 2005 සිට ඉන්දු පැසිෆික් සාගර කලාපයේ වෙනස් වන භූ ගතිකත්වයේ බලපෑම, 2005න් පසු තීව්‍ර වන චීන රාජ්‍යතාන්ත්‍රික සබඳතාවේ බලපෑම සහ ජපන් ශ්‍රී ලංකා සබඳතා මුහුණදෙන අභියෝග සහ අවශ්‍යතා කවරේද යනාදී ප්‍රශ්න කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් අධ්‍යයනය සිදුකරනු ලැබීය. මෙහිදී ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා මාර්ගයෙන් අරමුණුගත නියැදිය ඔස්සේ විශ්වවිද්‍යාල ආචාර්යවරු පස් දෙනෙක්ද, සිද්ධි අධ්‍යයනයන් වශයෙන් LRT ව්‍යාපෘතිය අවලංගු කිරීම සහ ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ක්‍රියාවලියේදී ජපානයේ භූමිකාව සම්බන්ධයෙන් ද, ද්විතියක මූලාශ්‍ර යනාදී ප්‍රාථමික හා ද්විතීය මූලාශ්‍ර භාවිතා කරමින් දත්ත රැස්කරමින් තේමාත්මක හා විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණය භාවිතයෙන් දත්ත විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලදී. මෙහිදී විශේෂයෙන්ම ජපන් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති අවලංගු කිරීම සහ ශ්‍රී ලංකාව චීන ආධාර මත රඳා පැවතීම ශ්‍රී ලංකාවේ මහා පරිමාණ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති සඳහා ජපානය කැපවීමෙන් වැළකී සිටීමට හේතු වූ අතර මේ හරහා ජපන් ශ්‍රී ලංකා සබඳතාවල අඛණ්ඩ පැවැත්මට මෙය බලපෑම් කළේය. ඒ අනුව රටක විදේශ ප්‍රතිපත්ති තීරණ ද්විපාර්ශ්වික සබඳතා කෙරෙහි ප්‍රබල බලපෑමක් එල්ල කරන අතර ද්විපාර්ශ්වික සබඳතාවල අඛණ්ඩ පැවැත්ම සඳහා සමතුලිත වූ විදේශ ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීම කෙරෙහි රජය අවදානය යොමු කළ යුතුය.

ප්‍රමුඛ පද: ජාත්‍යන්තර සම්බන්ධතා, දේශපාලන ආර්ථිකය, විදේශ ප්‍රතිපත්තිය, භූ දේශපාලනය, ප්‍රභූ දේශපාලනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා රංජිත් දික්වැල්ලගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ගොවිජනපද ආශ්‍රිත සංවර්ධන ක්‍රියාදාමය හා කාන්තා අයිතිවාසිකම්

එන්.සී.එස් වන්දසිරි

දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19089@arts.pdn.ac.lk

තත්කාලීන ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයේ කාන්තා අයිතිවාසිකම්, කාන්තා දේශපාලන සහභාගිත්වය, ස්ත්‍රීන්ට එරෙහි ප්‍රචණ්ඩත්වය සහ සමාජ සංස්ථාවන්හි පවතින පුරුෂාධිපත්‍යය ඇගයුම් මගින් ස්ත්‍රීන්ට සිදුවන අසාධාරණ නිසා කාන්තාව ප්‍රධාන සමාජ ප්‍රවාහයට අවශෝෂණය කර ගැනීමේ ගැටලු ඇතැම් තැන්වල තව දුරටත් හඳුනාගත හැකිය. ඒ අනුව මේ අධ්‍යනයෙන් පිතෘ මූලිකත්වය යන සමාජමය කරුණත්, ස්ත්‍රීයගේ අයිතිවාසිකම් යන නෛතික කරුණත් ප්‍රායෝගික සමාජය ඇසුරින් පරීක්ෂාවට ලක් කෙරේ. එනම් කාන්තා අයිතිවාසිකම් සම්බන්ධව විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ ගොවිජනපද ආශ්‍රිතව ක්‍රියාත්මක කරන මහා පරිමාණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වල ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය බලපෑම හඳුනාගැනීම හා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී කාන්තා අයිතිවාසිකම් සුරක්ෂිත කිරීමේ අවශ්‍යතාවය සහ අභියෝග ශ්‍රී ලාංකේය ග්‍රාමීය කාන්තාව ඇසුරෙන් පරීක්ෂාවට ලක් කිරීම මේ පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන පරමාර්ථය වේ. මෙම අධ්‍යයනය ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගනිමින් සිදු කර ඇති අතර ප්‍රාග්මික හා ද්විතීයික මූලාශ්‍ර යොදා ගෙන ඇත. ප්‍රාග්මික දත්ත රැස් කිරීම අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා හා ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් සිදු කරන ලදී. යාන්ත්‍රික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය හේතුවෙන් අවතැන්වූවන් නැවත පදිංචි කර වූ ගම්මාන වන වාහල්කඩ සි 06 සහ ඕමාරාකඩ ගම්මාන වලින් 50 දෙනෙකුගෙන් යුත් නියැදියක් ලබා ගන්නා අතරම ව්‍යාපෘතියට සම්බන්ධ ආයතන නිලධාරීන්ද ඊට ඇතුළත් වේ. මේ ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධව කළ අධ්‍යනයේදී ආර්ථික, සමාජයීය හා පාරිසරික ගැටලු මෙන්ම ප්‍රතිස්ථාපන ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ ප්‍රජාවගේ ආකල්ප, ඉඩම් හා වන්දි වල ස්වභාවය, අධ්‍යාපනික ගැටලු මෙන්ම යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ගැටලු සම්බන්ධව අවධානය යොමු විය. මේ පොදු ගැටලු කාන්තා අයිතිවාසිකම් ආමන්ත්‍රණය කරන්නේ කෙසේ ද යන්න විශේෂයෙන් හඳුනාගන්නා ලදී. එහිදී කාන්තාවට අධ්‍යාපනය, රැකියාව හා මූල්‍ය ස්වාධීනත්වය සඳහා ප්‍රවේශය අහුරා තිබීම, ඉඩම් හා දේපල හිමි කරගැනීමේ අයිතිය, සමාන වැටුප් ලැබීම වැනි පිරිමින්ට සමාන නීතිමය අයිතිවාසිකම් හිමි නොවීම , සමාජයේ කාන්තාවගේ භූමිකාව සීමා කරන සංස්කෘතික සීමාවන් හඳුනාගැනීම හා නායකත්ව භූමිකාවන් කාන්තාවන්ට හිමි නොවීම මගින් කාන්තා අයිතිවාසිකම් සීමා කරන බව හඳුනාගන්නා අතරම ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය මත පදනම් වූ ප්‍රචණ්ඩත්වය කාන්තාව තව දුරටත් පුරුෂාධිපත්‍යයට යට කොට ඇති බව හඳුනාගෙන තිබේ.

ප්‍රමුඛ පද: සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය, පිතෘ මූලිකත්වය, පුරුෂාධිපත්‍ය, කාන්තා අයිතිවාසිකම්

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුමුදු වලාකුළුගේගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ඉන්දු - චිත ගැටුම දකුණු ආසියාවේ කුඩා රාජ්‍යයන්ගේ විදේශ ප්‍රතිපත්තිය
කෙරෙහි ඇති කරනු ලබන බලපෑම :
ශ්‍රී ලංකාව ආශ්‍රිත අධ්‍යයනයක්**

ඒ.පී.කේ.එස්.එන්.වන්දනලක
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණි විශ්වවිද්‍යාලය
a19090@arts.pdn.ac.lk

මේ පර්යේෂණය ඉන්දු - චිත ගැටුම හා දකුණු ආසියාවේ කුඩා රාජ්‍යවල විදේශ ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ ගැඹුරු විශ්ලේෂණයක් ඉදිරිපත් කරයි. ඉන්දු - චිත ගැටුමට ඇත්තේ දීර්ඝ ඉතිහාසයකි. වර්තමානයේ ඉන්දියාව හා චීනය ප්‍රධාන සතුරන් බවට පත්ව ඇත. දකුණු ආසියාව යනු මහා රාජ්‍යයකින් හා කුඩා රාජ්‍යවලින් සැදී කලාපයකි. මේ කලාපයේ ඇති උපායමාර්ගික වැදගත්කම හා බලශක්ති මූලාශ්‍ර ජාත්‍යන්තර දේශපාලනයේ වැදගත්කම ඉහළ නංවයි. එබැවින් එය ලෝක බලවතුන්ගේ අවධානයට ලක්වන කලාපයකි. චීනය සෘජුවම දකුණු ආසියාවට අයත් නොවුවත් එහි ක්‍රියාකාරීත්වය දකුණු ආසියානු කලාපය සමඟ ගැට ගැසී ඇත. එබැවින් චීනයේ හා ඉන්දියාවේ බල තරගයක් නිර්මාණය වී ඇත. චීනය දකුණු ආසියාතික කලාපය කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් රාජ්‍යතාන්ත්‍රික සම්බන්ධතා ගොඩනගාගෙන ඇත. චීනයේ හා ඉන්දියාවේ බලපෑමට ලක්වන කුඩා රාජ්‍යවල විදේශ ප්‍රතිපත්තිය තීරණය වන්නේ කෙසේදැයි ප්‍රමාණවත් අධ්‍යයනයක් සිදුවී නොමැත. මේ අධ්‍යයනයේ අරමුණ වන්නේ එම හිඬැස පිරිමසා ගැනීමයි. එබැවින් මේ අධ්‍යයනයෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ ශ්‍රී ලාංකික රාජ්‍යතාන්ත්‍රික උපායමාර්ග හැඩගැස්වීමේ දී ආර්ථික, ආරක්ෂක යන අංශවලට ඉන්දු චිත ගැටුම බලපාන ආකාරය අවබෝධ කරගැනීමයි. මේ අධ්‍යයනය සිදුකරනු ලැබුවේ ශ්‍රී ලංකාව ආශ්‍රිත සිද්ධි අධ්‍යයනයක් ලෙසිනි. ඒ සඳහා ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික යන මූලාශ්‍ර වලින් ලබාගත් දත්ත භාවිත කෙරිණි. මෙහිදී විවෘත සම්මුඛ සාකච්ඡා භාවිතයට ගනිමින් ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයට දායක වූ තැනැත්තන්, මේ පිළිබඳ දැනුම ඇති විශ්වවිද්‍යාල ශාස්ත්‍රඥයන් සහ දේශපාලනඥයන් ආශ්‍රයෙන් ප්‍රාථමික දත්ත භාවිතයට ගැනිණි. ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථ, පර්යේෂණ පත්‍රිකා, සඟරා සහ වාර්තා ආදියෙන් ද්විතීයික දත්ත ලබාගෙන ඇත. අධ්‍යයනයේ විශ්ලේෂණයෙන් පැහැදිලි වූයේ ඉන්දු - චිත ගැටුම ශ්‍රී ලාංකික රාජ්‍යතාන්ත්‍රික සම්බන්ධතා සම්පාදනය උභතෝකෝටිකයකට ලක්කර ඇති බවයි. එබැවින් මේ අධ්‍යයනයේ නිගමනය වන්නේ රාජ්‍යතාන්ත්‍රික උපායමාර්ග සම්පාදනයේ දී ඉන්දියාවේ හා චීනයේ බලපෑම කළමනාකරණය කිරීම සම්බන්ධව විශේෂ අවධානයක් යොමුවිය යුතු බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: ඉන්දු - චිත ගැටුම, දකුණු ආසියාවේ කුඩා රාජ්‍යය, දකුණු ආසියාවේ භූ දේශපාලනය, ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ ප්‍රතිපත්තිය.

මේ අධ්‍යයනය සිදුකිරීම සඳහා උපුල් අබේරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය මෙහිදී ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ නීති පද්ධතිය සහ පවුල් සංස්ථාවේ
විවාහක කාන්තා අයිතිවාසිකම්
(මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය ආශ්‍රයෙන්)**

අයි.ඩී අයේෂා එරන්දි
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19187@atrs.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ නීති රාමුව බහුවිධ ව්‍යවස්ථාමය විධිවිධාන සහ ව්‍යවස්ථාපිත නීති සමූහයකින් සමන්විත නීති රාමුවකි. මෙම පද්ධතිය තුළ කාන්තා අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම වෙනුවෙන්ද වෙන් වූ නීති රාමුවක් ද පවතී. නමුත් පවුල් සංස්ථාව තුළ තවදුරටත් විවාහකාන්තා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වන්නේ ඇයි? යන්න මාගේ ගැටලුව වන අතර පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයට ජනවර්ග කිහිපයක්ම නියෝජනය වන මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය තෝරාගන්නා ලදී. මිශ්‍ර දත්ත ක්‍රමවේදයක් යටතේ තෝරාගත් ප්‍රදේශ කිහිපයක විවාහක කාන්තාවන් සමඟ සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීම සහ පොත්පත්, පුවත්පත්, සමාජ මාධ්‍යය ආදියෙන් දත්ත රැස්කර තොරතුරු ලබාගෙන විවාහක කාන්තා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීමට බලපාන හේතු සාධකය සොයා බලන ලදී. එහිදී තවමත් පවුල් සංස්ථාව තුළ ජිනෂ්ට්‍රලික සම්මතයන්, ප්‍රමාණවත් නොවන නීතිමය දැනුවත්භාවය, නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උගුණතාවය සහ සංස්කෘතික, සමාජීය, ආගමික පීඩනය ආදී හේතු වශයෙන් තවමත් විවාහක කාන්තා අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය කිරීමට සැලකිය යුතු බලපෑමක් එල්ල වන බව පර්යේෂණ සොයාගැනීම් වලින් තහවුරු වේ. අයිතිවාසිකම් උල්ලංඝනය වීම අවම කිරීමට නීතිමය ප්‍රතිසංස්කරණ අවශ්‍ය බවත්, නීතිය නිසියාකාරව ක්‍රියාත්මක කළ යුතු බවත්, සංස්කෘතික, සමාජීය, ආගමික වශයෙන් ආකල්පීය වෙනස්කම් සිදුකළ යුතු බවත්, නීති රාමුව කෙරෙහි විවාහක කාන්තාවන්ට දැනුවත් භාවයක් ලබාදිය යුතු බවත් ආදී නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කළහොත් ඉහතින් සඳහන් කරන ලද විවාහක කාන්තා උල්ලංඝනය වීමට දායක වන බොහෝ සාධක අවම කර ගත හැකි බව අධ්‍යයනයෙන් හෙළි විය.

ප්‍රමුඛ පද : විවාහක කාන්තාව, නීතිමය අයිතිවාසිකම්, පවුල් සංස්ථාව, උල්ලංඝනය වීම, ජිනෂ්ට්‍රලිකත්වය

මෙම අධ්‍යයනය සිදුකිරීම සඳහා අතුල විතානවසම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය මෙහිදීම ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ වෙළඳ ප්‍රජාවගේ දේශපාලන නැඹුරුතා පිළිබඳ
අධ්‍යයනයක් (මහරගම පමුණුව වෙළඳ කලාපය ඇසුරින්)**

එම්. ජී. පී. එම්. ගමගේ
දේශපාලන විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19204@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකයේ කොඳු නාරටියක් බඳු සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර (SMEs) ක්ෂේත්‍රය, රටේ සමස්ත සමාජ-දේශපාලන ගතිකයන් කෙරෙහි සැලකිය යුතු බලපෑමක් සිදුකරනු ලබන අතර ඔවුන් රැකියා උත්පාදනයට, ආදායම් ව්‍යාප්තියට හා කලාපීය සංවර්ධනයට ද, ඉමහත් දායකත්වයක් සපයනු ලබයි. එසේ ම, දේශපාලන ක්‍රියාවලීන්හි දී ද, ඔවුන්ගේ බලපෑම මතය ද, ප්‍රබල වෙමින් පවතී. එහෙත්, මෙම ව්‍යවසායක ප්‍රජාව, විශේෂයෙන් ම නාගරික මට්ටමින් සංවිධානය වූ වෙළඳ ප්‍රජාවන්ගේ දේශපාලන නැඹුරුතා සහ ඒවා නිර්ණය කරන සාධක පිළිබඳ ව පවතින්නේ සීමිත ශාස්ත්‍රීය අවධානයකි. මෙම පර්යේෂණ හිඬාස පිරවීම අරමුණු කරගනිමින්, මහරගම පමුණුව වෙළඳ කලාපය නියෝජනය කරන සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ වෙළඳ ප්‍රජාවගේ දේශපාලන නැඹුරුතා විමර්ශනය කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ වේ. අවකාශීය දේශපාලනයේ සිදුවන, ආර්ථික, සමාජීය හා සංස්කෘතික බලපෑම් මත නාගරික සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ වෙළඳ ප්‍රජාවගේ දේශපාලන නැඹුරුතා වෙනස් වන්නේ කවරාකාරයෙන් ද, යන්න මෙහි ප්‍රධාන පර්යේෂණ ගැටලුවයි. අධ්‍යයනය සඳහා මිශ්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කරන අතර, ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන කලාපය ලෙස පමුණුව වෙළඳ කලාපය යොදාගැනේ. එහිදී, අහඹු නියැදි ක්‍රමවේදයක් ඔස්සේ තෝරාගත් වෙළඳ ප්‍රජා නියෝජකයින් ඉලක්ක කරගත් ප්‍රශ්නාවලි සමීක්ෂණයක් සහ අර්ධ-ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා මාර්ගයෙන් ප්‍රාථමික දත්ත රැස්කරනු ලැබේ. ද්විතීයික දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා ආශ්‍රිත ශාස්ත්‍රීය ලේඛන, රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති වාර්තා සහ තවත් විවිධ ලේඛන භාවිත කෙරේ. මෙම පර්යේෂණයෙන් මූලික වශයෙන් අනාවරණය වනු ඇතැ'යි අපේක්ෂිත ප්‍රධානතම සොයාගැනීම් වනුයේ, මෙම වෙළඳ ප්‍රජාවගේ දේශපාලන තීරණ කෙරෙහි රජයේ ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති, බදුකරණය, ආනයන-අපනයන සීමා සහ මූල්‍ය ස්ථාවරත්වය වැනි සාධක සෘජුවම බලපාන බවයි. විශේෂයෙන් ම, ශ්‍රී ලංකාව මුහුණ දුන් මෑතකාලීන ආර්ථික අර්බුදය ඔවුන්ගේ දේශපාලන විශ්වාසයන්හි සහ පක්ෂපාතීත්වයන්හි පෙරළියක් සිදුකර ඇති බවට සාක්ෂි මතු වනු ඇතැයි උපකල්පනය කෙරේ. එමෙන්ම, අනුග්‍රාහක-සේවාදායක හා ව්‍යාපාරික සබඳතාවල බලපෑමද විමසා බැලේ. අවසාන වශයෙන්, මෙම අධ්‍යයනය මගින්, නාගරික වෙළඳ ප්‍රජාවගේ දේශපාලන විඥානය හුදෙක් ස්ථිතික නොව, පවත්නා ආර්ථික වටපිටාව මත ගතිකව වෙනස් වන්නක් බවට නිගමනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එම නිගමන, ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන සමාජ විද්‍යාවට මෙන්ම, වැදගත් ආර්ථික පාර්ශ්වකරුවන් ඉලක්ක කරගත් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයට ද වැදගත් දායකත්වයක් සපයනු ඇත.

ප්‍රමුඛ පද: දේශපාලන නැඹුරුතා, සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර, පමුණුව වෙළඳ අවකාශය, නාගරික වෙළඳ ප්‍රජාව, ආර්ථික සාධක

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා එච්.ඒ.එස්.යූ. ගිනාංජලිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

සංවර්ධන ව්‍යාපෘති තුළින් විවර්ණක මානව අයිතිවාසිකම්වල ස්වාභාවය (උමා ඔය ව්‍යාපෘතිය ඇසුරින් සිදුකරන විශ්ලේශනාත්මක අධ්‍යයනයක්)

ටී.එම්.ඩී.හර්ෂණ
දේශපාලන විද්‍යා අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණි විශ්වවිද්‍යාලය
a19245@arts.pdn.ac.lk

සංවර්ධනය ව්‍යාපෘති මගින් ජනතාවගේ අයිතිවාසිකම්වලට, පැවැත්මට, නිජ බිමට, මූලික අවශ්‍යතාවලට තමා කැමති තැනක වාසය කිරීමට යනාදී කාරණාවලට බලපෑමක් සිදුවනවා නම් ඒ තුළ අපට සැබෑ සංවර්ධනයක් දැකිය නොහැකිය. මෙම පර්යේෂණය ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන කතිකාව තුළ මානව හිමිකම් විපරිණත වීම හෙවත් විතැන් වීම සිදුවන ආකාරය විවේචනාත්මකව විශ්ලේෂණය කිරීම අරමුණු කරයි. මෙම පර්යේෂණය ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන කටිකාව තුළ නොයෙක් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හරහා මානව හිමිකම්වලට ඇති වන බලපෑම අධ්‍යයනය කිරීම අරමුණු කර ගැනේ. මහජනතාවගේ සුභ සාධනය අරමුණු කර ගනිමින් විවිධ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබුවද එවැනි ව්‍යාපෘති මගින් මානව අයිතිවාසිකම් බණ්ඩනය (අහියෝගයකට) ලක් වන්නේ ඇයි ? යන පර්යේෂණ ගැටලුව පදනම් කොට ගෙන ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ අදාළ දත්ත රැස් කිරීම සිදු කරන ලදී. පර්යේෂණ ක්‍රමවේද ලෙස පුස්තකාල පරිශීලනය යටතේ පොත්පත් හා සගරා ද ජනමාධ්‍ය යටතේ විද්‍යුත් හා මුද්‍රිත මාධ්‍යයන් ද ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන යටතේ සම්මුඛ සාකච්ඡා හා නිරීක්ෂණ මෙන්ම අන්තර්ජාල පරිශීලනය යන ගුණාත්මක ක්‍රමවේද යොදා ගැනුණි. එමෙන්ම උමා ඔය ව්‍යාපෘතිය සිද්ධි අධ්‍යයනයක් ලෙස යොදා ගැනිණි. මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික සොයාගැනීම වනුයේ ජාතික සංවර්ධනයේ නාමයෙන් ක්‍රියාත්මක වන උමා ඔය ව්‍යාපෘතිය වැනි ව්‍යාපෘති මගින්, දේශීය ප්‍රජාවන්ගේ මානව හිමිකම් ක්‍රමානුකූලව සහ ව්‍යුහාත්මකව උල්ලංඝනය කරනු ලබන බවයි. එමගින් රාජ්‍යයේ සංවර්ධන සංකල්පය සහ පුරවැසියන්ගේ මූලික අයිතිවාසිකම් අතර පවතින ගැටුම්කාරී ස්වභාවය නිරාවරණය වේ. අවසාන වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ අනාගත සංවර්ධන සැලසුම් සම්පාදනයේදී මානව හිමිකම් කේන්ද්‍ර කරගත් ප්‍රවේශයක අවශ්‍යතාව මෙම අධ්‍යයනය මගින් න්‍යායාත්මකව අවධාරණය වී ඇති බව අවසාන වශයෙන් නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද : සංවර්ධන ව්‍යාපෘති, මානව හිමිකම්, උමා ඔය ව්‍යාපෘතිය, සංවර්ධන දේශපාලනය, සමාජ ව්‍යාපාර

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා එච්.ඒ.එස්.යූ.ගීතාංජලිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික මැතිවරණවලදී ඡන්දදායක උදාසීනත්වය අවබෝධකර ගැනීම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් (2019-2024) කාලපරිච්ඡේදය ඇසුරෙන්

පී. නිසංසලා මධුමාලි
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තුමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19418@arts.pdn.ac.lk

මෙම පර්යේෂණය ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික මැතිවරණවල දී ඡන්දදායක උදාසීනත්වය අවබෝධ කර ගැනීම ඉලක්ක කර ගනිමින් (2019-2024) කාලපරිච්ඡේදය ඇසුරෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ මැතිකාලීන ජාතික මැතිවරණවල දී ලියාපදිංචි ඡන්දදායකයින් අතුරින් සැලකිය යුතු ඡන්දදායකයින් පිරිසක් ඡන්දය ප්‍රකාශ නොකළේ ඇයි? යන ගැටලුව අධ්‍යයනය කෙරෙයි. ගුණාත්මක ප්‍රවේශයක් භාවිත කරමින් මෙම විසන්ධි වීමට දායක වන සමාජ, දේශපාලනික, ආර්ථික සහ මනෝවිද්‍යාත්මක සාධක ගවේෂණය කිරීම පයමේෂණය අරමුණයි. ප්‍රධාන අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍ර ලෙස කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය මැද කොළඹ කොට්ඨාශය සහ කුරුණෑගල දිස්ත්‍රික්කය යාපහුව කොට්ඨාශය යෙන් 15 බැගින් සහභාගිවන්නන් (30) දෙනෙකු සමග අර්ධ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා හරහා දත්ත රැස් කරන ලදී. ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය, ජනවාර්ගිකත්වය සහ වයසෙහි විවිධත්වය පිළිබිඹු කිරීම සඳහා නියැදිය තෝරා ගන්නා අතර, ජනවිකාස වර්ගීකරණයට සහාය වීම සඳහා සීමිත ප්‍රමාණාත්මක දත්ත භාවිත කරන ලදී. සොයගැනීම්වලින් හෙළි වන්නේ ඡන්දදායක උදාසීනත්වය පැන නගින්නේ දේශපාලන වර්ත කෙරෙහි පුළුල් අවිශ්වාසය, මැතිවරණ ක්‍රමය කෙරෙහි කලකිරීම, අර්ථවත් තේරීම නොමැතිකම, අර්ථවත් තේරීම් නොමැතිකම, සමාජ ආර්ථික ආතතිය සහ සිවිල් රජකාරිය කෙරෙහි වෙනස් වන පරම්පරා ආකල්ප ඇතුළු සංකීර්ණ සාධක සංයෝජනයක් බවයි. සහභාගි වුවත් නිතර සඳහන් කළේ නැවත නැවතත් දේශපාලන අස්ථාවරත්වය සහ තේරී පත් වූ නිලධාරීන් විසින් ඉටු නොකළ පොරොන්දු ඡන්දය දීමේ වටිනාකම පිළිබඳ ඔවුන්ගේ විශ්වාසය දුර්වල කර ඇති බවයි. නාගරික ප්‍රතිචාර දැක්වූවන් දේශපාලන තෙහෙට්ටුව සහ මාධ්‍ය සන්නායකය පිළිබඳ හැඟීමක් විස්තර කළ අතර ග්‍රාමීය ප්‍රතිචාර දැක්වූවන් ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන වෙත ප්‍රවේශ වීම හා සම්බන්ධ ආර්ථික අරගල සහ සැපයුම් අභියෝග අවධාරණය කළහ. ඡන්දදායක උදාසීනත්වය මුහුණ දීම සඳහා මැතිවරණ ප්‍රතිසංස්කරණයකට වඩා වැඩි යමක් අවශ්‍ය බව අධ්‍යයනයෙන් නිගමනය වේ.

ප්‍රමුඛ පද: ඡන්දදායක උදාසීනත්වය, ජාතික මැතිවරණ, දේශපාලන විසන්ධි කිරීම

මෙම අධ්‍යයනය සිදුකිරීම සඳහා අතුල විනානවසම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය මෙහිදී ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ ජාත්‍යන්තර සබඳතා කෙරෙහි ක්‍රීඩා රාජ්‍යාන්ත්‍රිකභාවයේ
බලපෑම :ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාව ඇසුරින් සිදුකෙරෙන පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්**

කේ.ආර්.මධුශානි
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19425@arts.pdn.ac.lk

ලෝකයේ විවිධ රටවල් තම ජාත්‍යන්තර සබඳතා වර්ධනය කරලීමේ අරමුණින් විවිධ රාජ්‍යාන්ත්‍රික ක්‍රමෝපායන් යොදාගනු ලබන අතර ක්‍රීඩාවද එහි ප්‍රමුඛ සාධකයකි. විශේෂයෙන් ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාව යොදා ගනිමින් රාජ්‍යයන් තම ජාත්‍යන්තර සබඳතා ශක්තිමත්ව පවත්වාගෙන යෑමටත් ආර්ථික, දේශපාලනික, සමාජීය, සංස්කෘතික ආදී වූ සාධකයන් වර්ධනය කරගනිමින් විදේශ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේදී මගපෙන්වීමක් ලබා ගැනීමටත් අපේක්ෂා කරනු ලබයි. මෙකී කරුණු මත පදනම්ව 2020 -2024 අතර කාලයේදී ශ්‍රී ලංකාව තම ජාත්‍යන්තර සබඳතා වර්ධනය කිරීම සඳහා ක්‍රිකට් රාජ්‍යාන්ත්‍රිකභාවය යොදාගෙන ඇති ආකාරය විමසා බැලීම මෙම පර්යේෂණය මගින් සිදුකොට ඇත. මෙහිදී පර්යේෂණ ගැටලුව ලෙස ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර සබඳතා ගොඩනැගීමේදී ක්‍රිකට් රාජ්‍යාන්ත්‍රිකභාවය උපයෝගීකොට ඇත්තේ කෙසේද යන ගැටලුව මත පදනම්ව ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාව හා රාජ්‍යාන්ත්‍රිකභාවය අතර අන්තර් සම්බන්ධතාව කුමක්ද , ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාව ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍යාන්ත්‍රික සබඳතා ශක්තිමත් කරලීමට සිදුකොට ඇති බලපෑම කුමක්ද , ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රිකට් පරිපාලනය මෙරට ගෝලීය පිළිගැනීම වර්ධනය සඳහා සිදුකරන ලද බලපෑම මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාව රාජ්‍යාන්ත්‍රික සබඳතා විෂයෙහි මුහුණ දෙන අභියෝග සහ අවශ්‍යතා මොනවාද යන පර්යේෂණ ප්‍රශ්න පිළිබඳව අවධානය යොමු කොට ඇත. මෙම පර්යේෂණයේ පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය යොදා ගෙන ඇත. එහිදී ප්‍රමාණාත්මක සහ ගුණාත්මක යන අංශ දෙකම යොදා ගෙන ඇති අතර ප්‍රමාණාත්ම දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා ප්‍රශ්නාවලි මෙන්ම ගුණාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා සම්මුඛ සාකච්ඡා භාවිතා කොට ඇත. එහිදී අහඹු ලෙස තෝරාගනු ලබන ක්‍රිකට් සංගම් සහ ක්‍රිකට් පුහුණු ආයතන 10 ක් පර්යේෂණ නියැදිය ලෙස තෝරාගෙන ඇති අතර ගුගල් පෝරමය හරහා අහඹු ලෙස තෝරාගනු ලබන ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාවට සම්බන්ධ රසිකයන්, පරිපාලකයන්, පුහුණුකරුවන් 30 දෙනෙකුගෙන් තොරතුරු විමසීමක් සිදු කොට ඇත. එසේම ද්විතීක දත්ත වශයෙන් ක්‍රිකට් ක්‍රීඩාවට සම්බන්ධ වාර්තා හා ලේඛන, පුවත්පත් , සඟරා මෙන්ම මාධ්‍ය විශ්ලේෂණයන් හරහා අවධානයට යොමු කරනු ලබන ප්‍රධාන තේමාවන් විශ්ලේෂණය සඳහා තේමාත්මක විශ්ලේෂණය යොදාගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ කටයුතු හා ක්‍රීඩා යන අමාත්‍යාංශයන් සමග එක්ව ක්‍රීඩා රාජ්‍යාන්ත්‍රික උපායමාර්ග ක්‍රමවත්ව සකස් කිරීමත්, ක්‍රීඩා නියෝජිතයන්, කණ්ඩායම් කළමණාකරුවන් හා ක්‍රීඩකයින් සඳහා ක්‍රීඩා රාජ්‍යාන්ත්‍රිකභාවය පිළිබඳ විශේෂ පුහුණුවක් ලබාදීමෙන් ඔවුන්ගේ ජාත්‍යන්තර සබඳතා පිළිබඳ දැනුම හා අවබෝධය වර්ධනය කිරීමත් යෝජනාවන් ලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකිය. රාජ්‍යයයේ මෘදු බලය වර්ධනය කිරීමේ උපක්‍රමයක් වශයෙන් රාජ්‍යාන්ත්‍රික සබඳතා වර්ධනය කිරීම , කලාපීය බලවතුන් සමඟ ද්විපාර්ශ්වීය සබඳතා පාලනය කිරීම , සහ ගෝලීය පිළිගැනීම් වැඩි දියුණු කිරීම මගින් ලංකාවේ ජාත්‍යන්තර සබඳතා ගොඩනැගීමට මෙන්ම පාලනය කිරීමට ක්‍රිකට් රාජ්‍යාන්ත්‍රික බලපෑම් කරනු ලබන බව මෙහිදී නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද : ක්‍රීඩා රාජ්‍යාන්ත්‍රිකභාවය, ජාත්‍යන්තර සබඳතා, ගෝලීය පිළිගැනීම, විදේශ ප්‍රතිපත්තිය

මෙම අධ්‍යනය සඳහා රංජිත් දික්වැල්ලගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පොතුවිල් ඡන්ද බල ප්‍රදේශය තුළ ඡන්දදායක හැසිරීමෙහි වෙනස්වීම:
(2015-2024 ඡනාධිපතිවරණ ආශ්‍රයෙන් සිදු කරන අධ්‍යයනයක්)**

කේ.එම්.එස්. මධුවන්ති
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තුමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19441@arts.pdn.ac.lk

මෙම අධ්‍යයනය ඡන්දදායක වර්ගයේ වෙනස්වීම් පාදක කොට ගත්තෙකි. මේ අනුව මෙහි අධ්‍යයන ගැටළුව වූයේ පොතුවිල් ඡන්ද බල ප්‍රදේශයෙහි සිංහල ඡන්දදායක හැසිරීම වෙනස් වී ඇත්තේ කෙසේද? (2015-2024 අතර කාලයෙහි පැවති ඡනාධිපතිවරණ ආශ්‍රයෙන් සිදු කෙරෙන අධ්‍යයනයක්) යනුවෙනි. ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය ලෙස පොතුවිල් ඡන්ද බල ප්‍රදේශය යොදාගත් අතර මෙම අධ්‍යයනයට අවශ්‍ය දත්ත රැස් කිරීම ක්‍රමවේද කිහිපයක් ඔස්සේ මා විසින් සිදු කරන ලදී. එහි දී මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය යොදා ගත් හ. ඒ යටතේ ගුණාත්මක සහ ප්‍රමාණාත්මක ක්‍රමවේදයන් භාවිතා කරමින් අවශ්‍ය ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික දත්ත රැස් කළහ. ඡන්දදායක වර්ගයේ වෙනස් වීම අධ්‍යයනයට ප්‍රාථමික දත්ත රැස් කළ අතර ඒ සඳහා සම්මුඛ සාකච්ඡා ක්‍රමය භාවිතා කළේය. සම්මුඛ සාකච්ඡා සඳහා 30 දෙනෙකුගෙන් යුතු නියැදියක් යොදාගත් අතර ඒ යටතේ මෙම ප්‍රදේශයේ ඡන්ද මධ්‍යස්ථාන නිලධාරීන් 5 දෙනෙකු සහ සිංහල ඡන්දදායකයින් 25 දෙනෙකු වයස් බාණ්ඩ මත යොදා ගත්හ. එහි දී සිංහල ඡන්දදායක වර්ගය වෙනස් වී ඇති බව හඳුනාගනු ලැබුවේය. පොතුවිල් ඡන්ද බල ප්‍රදේශයේ සිංහල ඡන්දදායක හැසිරීම පිළිබඳව සිදුකළ පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය වන්නේ, සිංහල ඡන්දදායකයන්ගේ වර්ගය අඛණ්ඩව වෙනස් වී ඇති බවය. පළමුවෙන්ම, ඡන්දදායක වර්ගය පිළිබඳ හඳුනාගැනීමේ දී, විවිධ සාධකවල බලපෑමක් යටතේ හැඩගන්නා සංකීර්ණ ක්‍රියාවලියක් වන බව පෙනී යයි. මෙයට ආර්ථික තත්ත්වය, ජාතික හැඟීම්, ආගමික අදහස්, දේශපාලන පක්ෂවල ක්‍රියාමාර්ග හා මාධ්‍ය බලපෑම් ඇතුළු සාධක ගණනාවක් බලපා ඇත. සිංහල ඡන්දදායකයන්ගේ වර්ගයේ ස්වභාවය පිළිබඳව විශේෂයෙන් අවධානය යොමු කළ විට, පුරෝගාමී ලෙස තීරණ ගන්නා සිංහල ජනතාවක් වඩාත් ව්‍යාප්ත වී ඇති අතර, එය රටෙහි පවතින ආර්ථික අර්බුදයේ දූෂිතත්වයන් මත වෙනස් වී ඇත. එම නිසා නිගමනය කළ හැක්කේ පොතුවිල් ඡන්ද බල ප්‍රදේශයේ සිංහල ඡන්දදායක වර්ගයේ විකාශනය ජාතික හැඟීම් මත පදනම් වූවක්ව තිබූ නමුත් වර්තමානයේ දී එය වඩාත් ප්‍රායෝගික, ස්ථානික ගැටළු හා ආර්ථික අවශ්‍යතා මත පදනම්ව වෙනස් වී ඇති බව මෙම පර්යේෂණයෙන් තහවුරු වී ඇති බවයි.

ප්‍රමුඛ පද : ඡන්දදායක වර්ගය, දේශපාලන සහභාගීත්වය, මහජන කැමැත්ත, බහු සංස්කෘතික දේශපාලනය, තුලනාත්මක දේශපාලනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා අතුල විනානවසම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන සන්නිවේදනය තුළ පිළිබිඹු වන
බල දේශපාලනික සබඳතා**

එම්.එස්.මුනියන්ගොඩ
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තුමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19471@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන සන්නිවේදනය, විශේෂයෙන් මැතිවරණ කාල වලදී, විවිධ බලවේගයන්ගෙන් බලපෑමකට ලක්වෙයි. මෙවැනි සන්නිවේදන ක්‍රියාකාරකම් තුළින් දේශපාලන පාර්ශ්වයන්ගේ අරමුණු ජනතාවට හෙළිදරව් වන අතර, ඒවා බහුතර වශයෙන් දේශපාලනීකරණයකට ලක්වී තිබේ. මෙය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ මූලික වටිනාකම් වන මාධ්‍ය නිදහස හා නිදහස් මත විකාශනය කෙරෙහි ගැටලුවක් ලෙස පිළිබිඹු වේ. ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී රාජ්‍යයක් වුවද, එහි දේශපාලන සන්නිවේදනය දිගින් දිගටම දේශපාලනීකරණය වී තිබෙන ආකාරය විශ්ලේෂණය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වේ. පර්යේෂණ ගැටලුව වන්නේ "ශ්‍රී ලංකාවේ මානව හිමිකම් සහ මාධ්‍ය නිදහස පැවතුනද, දේශපාලන සන්නිවේදනය පවතින දේශපාලන බල සබඳතා මත දේශපාලනීකරණය වන්නේ ඇයි?" යන්නයි. මෙයට පිළිතුරු සෙවීම සඳහා, ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයක් භාවිතා කරමින්, 2019 සහ 2024 ජනාධිපතිවරණයන්හි ප්‍රධාන අපේක්ෂකයන් විසින් භාවිත කළ දේශපාලන සන්නිවේදන උපායමාර්ග සන්සන්දනාත්මකව විශ්ලේෂණය කෙරිණි. දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික දත්ත යොදා ගැනුණු අතර, ජනතා මතය සෙවීම සඳහා Google Form මගින් මිනිස්සුන්ගේ අදහස් ලබා ගත් අතර, මාධ්‍ය වාර්තා, දේශපාලන ව්‍යාපාර විවිධයෝ සහ නිළ ප්‍රකාශන ද විශ්ලේෂණයට ලක් කරන ලදී. පර්යේෂණ සොයා ගැනීම් වලින් අනාවරණය වනුයේ දේශපාලන සන්නිවේදනය විශේෂයෙන් පුද්ගල පාලකත්වය, පක්ෂවාදී අනුරූපණය, සහ ආවරණ මාධ්‍යයේ තීරණාත්මක භූමිකාව මත පදනම්ව දේශපාලනීකරණය වීමයි. මෙම පර්යේෂණයේ සමාලෝචනීය සාකච්ඡාවෙන් පෙන්නුම් වන්නේ, ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන සන්නිවේදනය ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය වඩාත් ශක්තිමත් කිරීම වෙනුවට, බලය ස්ථාපනය කිරීම හා ආධිපත්‍යය තහවුරු කිරීමේ මෙවලමක් ලෙස භාවිතා වන බවයි. මෙම පර්යේෂණය ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන සන්නිවේදනය දේශපාලන බලවේගයන් විසින් පාලනය කරන බව හා ඒවා දේශපාලනීකරණයට කෙසේ දායක වනවාද යන්න පිළිබිඹු කරයි. ඒ හරහා මාධ්‍ය නිදහස, ජනමතය හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අතර ඇති සංකීර්ණ සබඳතා පැහැදිලි වේ.

ප්‍රමුඛ පද : ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, දේශපාලන ආධිපත්‍යය, අනුග්‍රාහක සේවාදායක සබඳතාව, දේශපාලන, ආර්ථිකය, මහජන මතය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා එම්.එස්.යූ ගිතාංජලිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ශ්‍රී ලංකාවේ කොවිඩ් 19 කළමනාකරණයේදී බිම් මට්ටමේ නිළබලකරුවන්ගේ කාර්යයභාර්ය

ආර්.ජී.ආර්.එම් රංකොත්
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19589@arrrts.pdn.ac.lk

මෑත කාලයේදී ගෝලීය වශයෙන් ව්‍යාප්ත වූ කොවිඩ් 19 වසංගතය තුළ බිම් මට්ටමේ නිලධාරීන් කැපී පෙනෙන භූමිකාවක් ඉටු කරනු ලැබීය. මෙවැනි භූමිකාවන් ඉටුකිරීමේදී මෙම බිම් මට්ටමේ නිලධාරීන්ට අභියෝග රැසකට මුහුණ දීමට සිදුවිය. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ කොවිඩ් 19 කළමනාකරණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් බිම් මට්ටමේ නිළබලකරුවන් මුහුණ දුන් අභියෝග සහ අවශ්‍යතා අධ්‍යයනයන්‍ය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ ගැටලුව වේ. මෙම අධ්‍යනයේදී එසප්පේකැ බසවිනහ ගේ බිම් මට්ටමේ නිළධාරීවරුන් න්‍යාය උපයෝගී කරගනු ලැබේ. මෙම පර්යේෂණයේ පර්යේෂණ ප්‍රශ්න වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ කොවිඩ් 19 කළමනාකරණය කිරීමේ පරිපාලන යාන්ත්‍රණය කුමක්ද?, කොවිඩ් 19 කළමනාකරණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් බිම් මට්ටමේ නිළධාරීන්ගේ කාර්යයභාරය කෙබඳුද?, කොවිඩ් 19 කළමනාකරණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් බිම් මට්ටමේ නිළබලකරුවන් භාවිතා කළ උපාය උපක්‍රම සාර්ථක වූයේද? සහ කොවිඩ් 19 කළමනාකරණයේදී බිම් මට්ටමේ නිළබලකරුවන් මුහුණ දුන් අභියෝග මොනවාද? යනාදිය වේ. මෙම පර්යේෂණයේ නියදිය වශයෙන් මහනුවර දිස්ත්‍රික්කය ආවරණය වන පරිදි බිම් මට්ටමේ නිලධාරීන් 12 දෙනෙකු සහ කොවිඩ් 19 වැළඳුණු පුද්ගලයින් 20 දෙනෙකු තෝරා ගනු ලැබීය. දත්ත ලබා ගැනීම සඳහා මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය භාවිතා කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ කොවිඩ් 19 කළමනාකරණය කිරීමේදී බිම් මට්ටමේ නිලධාරීන් හට අභියෝග රාශියකට මුහුණ දීමට සිදුවූ බව ප්‍රතිඵලවලින් හෙළි වේ. එනම් පළමුව නිලධාරීන්ට නීති රෙගුලාසි මගින් රාජ්‍යට නීතිමය බැඳීමක් තිබෙන අතර මහජනතාව සමග සමාජමය බැඳීමක් පවතී, මෙම දෙපාර්ශ්වයට මැදි වීම තුළ ජීවිතයට මුහුණ දීමට සිදු වීම, දෙවනුව බිම් මට්ටමේ නිලධාරීන් සංස්කෘතික විවිධත්වයක් සහිත සමාජ තුළ කටයුතු කිරීමේදී සන්නිවේදන හැකියාව නොමැති වීම සහ තෙවනුව රජය විසින් පවරනු ලබන කාර්යයන් සීමිත සම්පත් ප්‍රමාණයක් තුළ ක්‍රියාවට නැංවීමට සිදුවීම. ඒ අනුව විවිධ භාෂාමය කණ්ඩායම් සමග කටයුතු කිරීමට මෙම නිළධාරීන්ගේ භාෂා කුසලතාවය වර්ධනය කළ යුතුය සහ ඔවුන්ට වසංගත කළමනාකරණය සඳහා පුහුණුව නිසි පරිදි ලබාදීම සිදු කළ යුතුය. එතුළින් අනාගතයේදී මෙවැනි වසංගත තත්ත්ව තුළ බිම් මට්ටමේ නිළධාරීන්ගෙන් ඵලදායී සේවාවක් බලාපොරොත්තු විය හැක.

ප්‍රමුඛ පද: බිම් මට්ටමේ නිළබලකාරීත්වය, කොවිඩ් 19 කළමනාකරණය, රාජ්‍ය පරිපාලන යාන්ත්‍රණය

පර්යේෂණය සඳහා රංජිත් දික්වැල්ලගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව ගෞරවයෙන් සිහිපත් කරමි.

ඩිජිටල් යුගයේ දෘශ්‍ය දේශපාලනය - ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන පරිවර්තනය
කෙරෙහි මිමිස්වල බලපෑම:
2024 මැතිවරණ ආශ්‍රයෙන් සිදු කරනු ලබන අධ්‍යයනයක්

ආර්. අවිනි සාරංගා
 දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
 a19691@arts.pdn.ac.lk

ඩිජිටල් යුගයේ දේශපාලන සන්නිවේදනය සැලකිය යුතු පරිවර්තනයකට ලක්ව ඇති අතර, සමාජ මාධ්‍ය වේදිකා මහජන සංවාදයන් මෙහෙයවන ප්‍රධාන බලවේග බවට පත්ව ඇත. සංක්ෂිප්ත, භාසාප්තක හා උපභාසාත්මක දෘශ්‍ය පාඨයන්ගෙන් සමන්විත දේශපාලන මිමිස්, සංකීර්ණ දේශපාලන ගැටලු සරල කිරීමට, බලයට අභියෝග කිරීමට සහ දේශපාලන ක්‍රියාවලීන් උත්ප්‍රේරණය කිරීමට සමත් ප්‍රබල මතවාද ප්‍රචාරණ මාධ්‍යයක් ලෙස පරිණාමය වී ඇත. කෙසේවෙතත්, සම්ප්‍රදායික අධ්‍යයනයන්ට සාපේක්ෂව ඒවායේ බලපෑම පිළිබඳ ගැඹුරු ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යයනයන්හි හිඬැසක් පවතී. මෙම අධ්‍යයනය, 2024 ශ්‍රී ලංකා මැතිවරණ සන්දර්භය තුළ දේශපාලන පරිවර්තනය කෙරෙහි දේශපාලන මිමිස්වල සමස්ත බලපෑම විමර්ශනය කිරීම පොදු අරමුණයි. එහිදී, දේශපාලන මිමිස් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හා ධූර්වීකරණය, බල ව්‍යුහයන් තුළ ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය, පුරවැසි දෘෂ්ටිවාදයන් හා ක්‍රියාකාරීත්වයන් කෙරෙහි ඒවායේ බලපෑම, සහ නායකත්ව ප්‍රතිරූප ගොඩනැගීමේදී හා වෙනස් කිරීමේදී ඒවායේ දායකත්වය විමර්ශනය කෙරේ. තවද, වැරදි තොරතුරු හා ජනප්‍රිය අන්තර්ගතයන් සමඟ දේශපාලන මිමිස් අන්තර් ක්‍රියා කරන ආකාරය ද ගවේෂණය කෙරේ. ක්‍රමවේදය සම්බන්ධයෙන්, ගුණාත්මක ප්‍රවේශයක් මූලික වශයෙන් අනුගමනය කරන ලද අතර, ප්‍රාථමික හා ද්විතීයික දත්ත මූලාශ්‍රය යොදා ගැනුණි. ප්‍රාථමික දත්ත ලෙස, මිමිස් නිර්මාණකරුවන් (5) සමඟ ව්‍යුහගත සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත්වන ලද අතර, ඩිජිටල් මාධ්‍ය භාවිතා කරන්නන් (40) වෙත ප්‍රශ්නාවලි ලබා දී දත්ත රැස් කරන ලදී. තවද, සමාජ මාධ්‍ය වේදිකාවලින් 2024 මැතිවරණයට අදාළ මිමිස් 50ක් විශ්ලේෂණයට ලක් කරන ලදී. ද්විතීයික දත්ත සඳහා ශාස්ත්‍රීය ලිපි, පොත්, වාර්තා ඇතුළත් විය. දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා තේමාත්මක විශ්ලේෂණය, අන්තර්ගත විශ්ලේෂණය, සහ සමීක්ෂණ දත්ත විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේද භාවිත කරන ලද අතර, ඩිජිටල් සංස්කෘතිය හා ජනප්‍රියවාදය, රාමුකරන සිද්ධාන්තය සහ හෙජමනිය වැනි න්‍යායන් උපයෝගී කර ගන්නා ලදී. මූලික සොයාගැනීම්වලින් හෙළි වූයේ, මිමිස්, ඒවායේ භාසාප්තක හා සංක්ෂිප්ත ස්වභාවය හේතුවෙන්, ඡන්දදායක හැසිරීම් කෙරෙහි සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කරන බවයි. 2024 මැතිවරණයේදී ඒවා දේශපාලන මතවාදයන්ට අභියෝග කිරීමට හෝ ශක්තිමත් කිරීමට මෙන්ම, සමස්ත දේශපාලන භූ දර්ශනය නැවත අර්ථ දැක්වීමට ද ප්‍රබල ශක්තියක් පෙන්වා ඇත. තවදුරටත්, මිමිස් දේශපාලන සංවාදය ප්‍රජාතන්ත්‍රීකරණය කරමින් පුළුල් මහජන සහභාගීත්වයක් උත්ප්‍රේරණය කරන අතරම, වැරදි තොරතුරු ව්‍යාප්ත කිරීමට, ධූර්වීකරණය ඉහළ නැංවීමට, සහ ආචාරධාර්මික ගැටලු මතු කිරීමට ද හේතු වන බව අනාවරණය විය. මෙම දිවිත්ව ස්වභාවය මගින් මිමිස්හි විභවය මෙන්ම ඒවායේ අවදානම් ද අවධාරණය කෙරේ. සමස්තයක් ලෙස, මෙම අධ්‍යයනය ඩිජිටල් සංස්කෘතිය තුළ දෘශ්‍ය දේශපාලන කතිකාවතේ පරිණාමය සහ ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන පරිවර්තනය කෙරෙහි මිමිස්හි සංකීර්ණ බලපෑම පිළිබඳ පුළුල් අවබෝධයක් ලබා දෙමින්, අනාගත පර්යේෂණ සඳහා පදනමක් සපයයි.

ප්‍රමුඛ පද: දේශපාලන මිමිස්, සමාජ මාධ්‍ය, ඡන්දදායක හැසිරීම, ඩිජිටල් දේශපාලනය, ධූර්වීකරණය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා එච්.ඒ.එස්.යූ ගීතාංජලිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ වී ගොවිතැන සම්බන්ධ රජයේ පොහොර සහනාධාර ප්‍රතිපත්ති
ඡන්දදායක වර්ෂාව කෙරෙහි සිදු කරන බලපෑම
(2015-2024 කාලය තුළ දෙහිඅත්තකණ්ඩිය
ඡන්දබල ප්‍රදේශය ආශ්‍රිත අධ්‍යයනයක්)**

යූ. ජී. සවිනි උපේක්ෂිතා සෙනවිරත්න
දේශපාලන විද්‍යාව දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19705@arts.pdn.ac.lk

මෙම අධ්‍යයනය ශ්‍රී ලංකාවේ වී ගොවිතැන සම්බන්ධ රජයේ පොහොර සහනාධාර ප්‍රතිපත්ති ඡන්දදායක වර්ෂාව කෙරෙහි සිදු කරන බලපෑම පාදක කොට ගත්තකි. මෙහි අධ්‍යයන ගැටලුව වූයේ වී ගොවිතැන සම්බන්ධ රජයේ පොහොර සහනාධාර ප්‍රතිපත්ති දෙහිඅත්තකණ්ඩිය ඡන්දබල ප්‍රදේශයේ ඡන්දදායක හැසිරීම කෙරෙහි කවර බලපෑමක් සිදු කර තිබෙන්නේද යන්නයි. ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය සඳහා දෙහිඅත්තකණ්ඩිය ඡන්දබල ප්‍රදේශයේ බඹරවාන ග්‍රාමය අධ්‍යයනයේ සීමාව ලෙස යොදා ගන්නා ලදී. එසේම මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක ක්‍රම භාවිතා කරමින් දත්ත රැස් කිරීම සිදු කරන ලදී. දෙහිඅත්තකණ්ඩියේ බඹරවාන ග්‍රාමයේ ගොවීන් 25 දෙනෙකු හා කෘෂිකාර්මික නිලධාරීන් 5 දෙනෙකුගෙන් මේ සඳහා දත්ත රැස්කිරීම සිදු කරන ලදී. එහිදී ගුණාත්මක දත්ත රැස්කිරීමට සම්මුඛ සාකච්ඡාද ප්‍රමාණාත්මක දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලි ක්‍රමයද භාවිතා කරන ලදී. ද්විතියික දත්ත රැස්කිරීමේදී ප්‍රාදේශීය ලේබම් කාර්යාල වාර්තා, ගොවි සංවිධාන වාර්තා, පොත්, අන්තර්ජාලය යනාදිය යොදා ගන්නා ලදී. මෙම අධ්‍යයන ක්‍රමවේදය හරහා මාගේ අධ්‍යයන ගැටලුව විසඳා ගැනීමට හැකි විය. ඒ අනුව දෙහිඅත්තකණ්ඩිය කෘෂිකාර්මික ප්‍රදේශයක් වන නිසා වී ගොවිතැනට අදාළව රජය ලබාදෙන පොහොර සහනාධාර ගොවීන්ගේ දිවියට සෘජුව බලපාන අතර එය ඔවුන්ගේ ආදායම් මට්ටම, වගා කටයුතු සිදුකරන ආකාරය සහ ආර්ථික ස්ථාවරත්වය තීරණය කරනු ලැබේ. එම නිසා රජයේ සහනාධාර ප්‍රතිපත්ති විශේෂයෙන්ම වී වගාව සම්බන්ධ පොහොර සහනාධාර ප්‍රතිපත්ති ගොවීන්ගේ දේශපාලනික මත පමණක් නොව දෙහිඅත්තකණ්ඩිය ඡන්දබල ප්‍රදේශයේ ඡන්දදායක වර්ෂාවට සැලකිය යුතු ලෙස බලපාන බව මෙම පර්යේෂණය තුළින් අනාවරණය විය.

ප්‍රමුඛ පද: ශ්‍රී ලංකාව, වී ගොවිතැන, රජයේ පොහොර සහනාධාර ප්‍රතිපත්ති, ඡන්දදායක හැසිරීම

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා අතුල විතානවසම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

**රජයේ සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය වතුකම්කරු ප්‍රජාවගේ ඡන්දදායක වර්යාව
කෙරෙහි සිදුකරන බලපෑම:
නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ වලපනේ ආසනය ආශ්‍රිත අධ්‍යයනයක්**

ටී.එම්.එස්.මහේෂ්ඩී තෙන්නකෝන්
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය.
a19789@arts.pdn.ac.lk

මේ අධ්‍යයනය මෑත කාලයේ මැතිවරණවලදී ශ්‍රී ලංකාවේ ඉන්දියානු සම්භවයක් ඇති වතු කම්කරු ප්‍රජාවගේ ඡන්දදායක වර්යා සහ රජයේ සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය අතර ඇති සංකීර්ණ සම්බන්ධතාවය පිළිබඳ විමසුමට ලක් කරයි. සෞඛ්‍ය සේවාවේ ජාතික මට්ටමේ ප්‍රගතියක් තිබියදීත් වතු කම්කරු ප්‍රජාව මන්දපෝෂණය, මාතෘ සහ ළමා මරණ, දුර්වල සනීපාරක්ෂාව, දැනුවත්භාවය නොමැතිකම, උෞෂ්‍ය පහසුකම් යනාදී ගැටලු හේතුවෙන් අනෙකුත් ජාතීන්ට සාපේක්ෂව සෞඛ්‍යමය වශයෙන් දුෂ්කරතාවලට මුහුණ දෙති. එබැවින් ආන්තික ප්‍රජා පසුබිමක සෞඛ්‍ය සේවා ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ඡන්දදායක වර්යාව අතර සම්බන්ධතාවය තේරුම්ගැනීම මූල්‍ය අරමුණ කරගත් මෙම අධ්‍යයනයේ අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය ලෙස බහුතර කම්කරු ප්‍රජාවක් වෙසෙන නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ “වලපනේ” ආසනය තෝරාගත් අතර අධ්‍යයන ගැටලුව වූයේ “වතු කම්කරුවන්ගේ ඡන්දදායක වර්යාව කෙරෙහි රජයේ සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්ති කුමන ආකාරයේ බලපෑමක් ඇති කළේද?” යන්නයි. මිශ්‍ර ක්‍රමවේදයක් භාවිත කරමින් පසුගිය මැතිවරණ ප්‍රතිඵල, ප්‍රදේශයේ සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී කාර්යාලයේ වාර්තාවල දත්ත හා වලපනේ තෝරාගත් වතු දෙකකින් 50 දෙනා බැගින් වතු කම්කරුවන් 100 දෙනෙකු සඳහා දෙමළ භාෂාවෙන් සකස් කළ ව්‍යුහගත ප්‍රශ්නාවලියක් ඔස්සේ ප්‍රමාණාත්මක දත්ත, එසේම ප්‍රජා නායකයින්, වෘත්තීය සමිති නායකයින් සහ සෞඛ්‍ය සේවා නිලධාරීන් 15 දෙනෙකු සමඟ සිදු කළ ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡාවලින් ලබාගත් ගුණාත්මක දත්ත සමඟ ඒකාබද්ධව සිදු වූ අධ්‍යයනයේ සොයාගැනීම් වලට අනුව සෞඛ්‍ය යටිතල පහසුකම් අපේක්ෂකයන්, දේශපාලන බලය ලබාගැනීමේ මෙවලමක් ලෙස යොදා ගනිමින් අඛණ්ඩ දරිද්‍රතාවය පෝෂණය කිරීම නිසා සෞඛ්‍ය සේවාවේ සැබෑ ගුණාත්මකභාවය ඔවුන්ගෙන් ගිලිහී යාම ඡන්දදායක වර්යාව කෙරෙහි ප්‍රබල බලපෑමක් ඇති කරන බව අනාවරණය විය. අධ්‍යයනය සන්නිවේදන උපාය මාර්ග, වතු බෙහෙත් ශාලාවල කාර්ය මණ්ඩලය වැඩි වැඩිදියුණු කිරීම, ප්‍රජාව අරමුණු කරගත් පෝෂණ වැඩසටහන් සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සහභාගීත්වය කෙරෙහි රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තියේ බලපෑම වැඩි දියුණු කිරීමට සඳහා ස්ථාවර සේවා සැපයීමට යෝජනා කරයි. අධ්‍යයනයට අනුව වතු කම්කරුවන්ගේ දේශපාලන ආකල්ප හැඩගැස්වීමේදී සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්ති තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කරන බව නිගමනය කළ හැකි වූ අතර මෙම පර්යේෂණය ඓතිහාසිකව ආන්තිකරණයට ලක්වූ ප්‍රජාවකගේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ශක්තිමත් කිරීමේ දී සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්ති යාන්ත්‍රණයේ ඇති වැදගත්කම ඉස්මතු කරමින් දේශපාලන විද්‍යාව සහ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති යන ක්ෂේත්‍ර වලට දායක වේ.

ප්‍රමුඛ පද - වතුකම්කරුවන්, සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය, ඡන්දදායක වර්යාව, සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීම, දේශපාලන සහභාගීත්වය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා අතුල විනානවසම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික ප්‍රභූත් සහ නව ප්‍රභූත් අතර අරගලය:
2024 මහමැතිවරණ ආශ්‍රිත අධ්‍යයනයක්**

ආර්.ජී.ආර්.චන්සලා
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19834@arts.pdn.ac.lk

2024 පැවැති ජනාධිපතිවරණයෙන් හා මහ මැතිවරණයෙන් පැරණි ප්‍රභූ තන්ත්‍රය වෙනුවට නව ප්‍රභූ තන්ත්‍රයක් බිහි වී ඇති බව ශ්‍රී ලංකාව ආශ්‍රිත නිරීක්ෂකයෝ ප්‍රකාශ කරති. මේ අධ්‍යයනයේ අරමුණ වූයේ සාම්ප්‍රදායික ප්‍රභූ තන්ත්‍රය වෙනුවට නව ප්‍රභූ තන්ත්‍රයක් බිහිවීමේදී භාවිතයට ගත් මතවාදී තලයේ දේශපාලනය අවබෝධ කර ගැනීමයි. එවැනි කතිකාමය විශ්ලේෂණයක් ශ්‍රී ලංකාවේ මැතිවරණ ආශ්‍රයෙන් සිදුව නැත. මේ අධ්‍යයනයෙන් තර්ක කරනු ලබන්නේ සාම්ප්‍රදායික ප්‍රභූ තන්ත්‍රයක් විස්තාපනය කොට නව ප්‍රභූ තන්ත්‍රයක් බිහිවීමට නම් සාර්ථක කපීකාමය ගොඩනැගීමක් සිදුකළ යුතු බවයි. 2024 වර්ෂයේ පැවැති මැතිවරණවලින් එවැනි සාර්ථක මතවාදී නිර්මිතයක් සිදුවූ බව පැහැදිලි වේ. මේ අධ්‍යයනයෙන් සුවිශේෂී අවධානයට යොමු කරන්නේ එම මතවාදී නිර්මිතය සිදුවූ ආකාරය හා එහි අන්තර්ගතය ගවේෂණය කිරීමයි. ඒ සඳහා You Tube නාලිකා වල ප්‍රදර්ශනය වූ කපීකා භාවිතයට ගනිමින් ඒවායේ අන්තර්ගතය විශ්ලේෂණය කරනු ලැබුණි. එම අන්තර්ගතය විශ්ලේෂණයේදී පැහැදිලි වූයේ සාපය පිළිබඳ කතිකාවක්, නිර්ව්‍යාජ මිනිසුන් පිළිබඳ කතිකාවක්, වම හා දකුණ අතර කළමනාකරණ පිළිබඳ කතිකාවක් හා සියලු සමාජ පන්ති ආකර්ෂණය කර ගැනීමේ කතිකාවක් නව ප්‍රභූත් විසින් භාවිතයට ගෙන ඇති බවයි. මේ අධ්‍යයනයේ නිගමනය වන්නේ පවත්නා ප්‍රභූ තන්ත්‍රය වෙනස් කොට නව ප්‍රභූ තන්ත්‍රයක් බලය අල්ලා ගැනීමට නම් සාර්ථක කතිකාවක් ගොඩනැංවිය යුතු බවයි. මෙය සී. රයිට් මිල්ස්ගේ (C.Wright Mills) මතවාදයේ පවතින අඩුපාඩුවක් සපුරාලයි. එනම් ප්‍රභූ තන්ත්‍ර මාරු වන්නේ සාර්ථක කතිකාමය ගොඩනැංවීම් තුළින් බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: ප්‍රභූත්, දේශපාලන ප්‍රභූත්, බල අරගලය, දේශපාලන කපීකාව, 2024 මැතිවරණ

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා උපුල් අබේරත්නගෙන් ලැබුණු මගපෙන්වීම මෙහි දී ස්තූතිපුරවකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාව සහ පාලන තන්ත්‍ර වෙනස්වීම
(දිව් නැගුම සහ අස්වැසුම සුබසාධන වැඩසටහන්
ආශ්‍රිත තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක්)**

ඊ.පී.ටී.වයි. විජේබංඩාර

දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19860@arts.pdn.ac.lk

දරිද්‍රතාව ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනයෙන් විශාල කොටසකට බලපාන සැලකිය යුතු සමාජ ආර්ථික ගැටලුවකි. මේ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාව පිටුදැකීම උදෙසා විවිධ පාලන තන්ත්‍ර විසින් නොයෙක් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කළද තවදුරටත් දරිද්‍රතාව නොවිසඳුණු ගැටලුවක් බවට පත්ව තිබේ. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ එකී තත්ත්වයට බලපාන හේතු අධ්‍යයනය කරමින් දරිද්‍රතාවය සහ දේශපාලනය අතර පවත්නා සබඳතාව අධ්‍යයනය කිරීමයි. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාවය පිටුදැකීම උදෙසා දීර්ඝ කාලයක් මුලුල්ලේ බලයට පත්වන්නා වූ පාලන තන්ත්‍ර විසින් විවිධ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබුවද මෙරට දරිද්‍රතාවය යන්න නොවිසඳුණු ගැටලුවක් බවට පත්ව තිබෙන්නේ ඇයි යන්න අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා මෙරට එකිනෙකට වෙනස් පාලන තන්ත්‍ර ද්විත්වයක් ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක වූ දිව්නැගුම හා අස්වැසුම යන වැඩසටහන් අධ්‍යයන සීමාව ලෙස යොදා ගන්නා ලදී. එසේම මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය භාවිතා කරමින් දත්ත රැස් කිරීම සිදුකරන ලද අතර දෙහිඅත්තක්කඩිය අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රය පදනම් කර ගනිමින් සිවිල් වැසියන්, රාජ්‍ය නිලධාරීන් සහ දේශපාලනඥයින් ඇසුරින් අවශ්‍ය දත්ත රැස් කරන ලදී. මෙහිදී සම්මුඛ සාකච්ඡා, ගැඹුරු සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණ ආදිය යොදාගත් අතර ද්විතියික දත්ත රැස්කිරීම සඳහා රාජ්‍ය පනත්, ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථ, අධ්‍යයන සඟරා, අන්තර්ජාලය පරිශීලනය කරන ලදී. ඒ අනුව දත්ත විශ්ලේෂණය සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ සිදුකරන ලදී. මෙහිදී ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාව පාලනය කිරීම උදෙසා ක්‍රියාත්මක වන නොයෙක් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති මැතිවරණ දේශපාලනය සමඟ සම්බන්ධවෙමින් දීර්ඝ කාලීන යැපුම් මානසිකත්වයක් නිර්මාණය කරන අතරම පාලන තන්ත්‍ර වෙනස්වීමේදී වෙනස්වීම්වලට ද ලක්වීම ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාවය නොවිසඳුණු ගැටලුවක් බවට පත්වීමට හේතු සාධක වී ඇති බව මෙම පර්යේෂණය තුළින් අනාවරණය විය. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ දරිද්‍රතාව පිටුදැකීම උදෙසා දේශපාලනික බලපෑම්වලින් තොර වඩාත් තිරසාර වූ ප්‍රතිපත්තියක අවශ්‍යතාව මෙමගින් අවධාරණය කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද: ශ්‍රී ලංකාව, දරිද්‍රතාව, රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති, දේශපාලන ආර්ථිකය, පාලන තන්ත්‍ර වෙනස

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සවිනි ගීතාංජලිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පශ්චාත් යුද කාලීන ශ්‍රී ලංකාවේ අන්තර්-ආගමික ගැටුම් සහ අධිපතිවාදී
බලය: 2019 පාස්කු ඉරුදින ප්‍රහාරය ඇසුරින් සිදුකෙරෙන
විශ්ලේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්**

එස්.ඒ.එන්.කේ සකලසූරිය
දේශපාලන විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19654@arts.pdn.ac.lk

ගැටුම් යනු සමාජයේ විවිධ ස්තර තුළ හඳුනාගත හැකි, නොවැළැක්විය හැකි සංසිද්ධියකි. අධ්‍යයනය මූලිකව දේශපාලන විද්‍යා විෂයෙහි 'ගැටුම් හා ගැටුම් කළමනාකරණය' නම් පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රය කේන්ද්‍ර කොට ගෙන ඇති අතර තවදුරටත් මෙම ක්ෂේත්‍රය අභ්‍යන්තර රාජ්‍යය ආගමික හා වාර්ගික ගැටුම් ලෙස තෝරා ගනිමින් අධ්‍යයනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ලංකාවේ පැවැති තිස් වසරක සිවිල් යුද්ධය අවසන් වීමත් සමඟ තවදුරටත් වාර්ගික හා ආගමික ආරවුලෙහි නොනවතින සලකුණු 2019 පාස්කු ප්‍රහාරය ඇසුරෙන් නිරූපණය විය. පල්ලි හා පූබෝපහෝගී හෝටල් ඉලක්ක කර ගනිමින් එල්ල වූ ත්‍රස්තවාදී බෝම්බ ප්‍රහාර මාලාවක් ලෙස 2019 පාස්කු ප්‍රහාරය හැඳින්විය හැකිය. ශ්‍රී ලංකාව තුළ සාමය හා සංහිදියාව ගොඩනැගීම සම්බන්ධයෙන් විවිධ වැඩසටහන් හා ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මකව තිබියදීත් ආගමික හා වාර්ගික අධිපතිවාදයකින් යුත් අභ්‍යන්තර රාජ්‍ය ගැටුම් නැවත නැවතත් සිදුවන්නේ ඇයිද යන ගැටලුව අධ්‍යයනය කිරීමට මෙම පර්යේෂණය තුළින් අපේක්ෂා කෙරේ. එසේම අධ්‍යයනයේ දී පාස්කු ප්‍රහාරය පශ්චාත් යුද ශ්‍රී ලංකාව තුළ සාමය හා සංහිදියාව සම්බන්ධයෙන් ගොඩනගන ප්‍රකාශය හඳුනා ගනිමින් ඒ ඔස්සේ රාජ්‍යයේ ජාතික හා අන්තර්ජාතික හැඩය වෙනස්වීම කෙරෙහි පාස්කු ප්‍රහාරය හේතු වී ඇති ආකාරයත් මෙන්ම පාස්කු ප්‍රහාරය තුළ අන්තර් ආගමික හා වාර්ගික වශයෙන් විශේෂීකරණයක් නිරූපණය වීම තුළ කතෝලික ප්‍රජාව කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් මෙය අභ්‍යන්තර රාජ්‍ය ගැටුමක් ලෙස විද්‍යාමාන වීම කෙරෙහි විවේචනාත්මක අයුරින් විශ්ලේෂණය කිරීමට අරමුණු කෙරෙනු ඇත. පර්යේෂණ ක්‍රමවේද හා විධික්‍රම අධ්‍යයනයේ දී ගුණාත්මක ක්‍රමවේදයන් කටුවාපිටිය, පර්යේෂණ ක්ෂේත්‍රයන් ලෙස තෝරාගත් අතර අරමුණු සහගත පර්යේෂණ නියැදියක් (30) කතෝලික සහ මුස්ලිම් ප්‍රජාව නියෝජනය වන අයුරින් උපයුක්ත කරගන්නා ලදී. මෙහිදී මූලික වශයෙන් ප්‍රාථමික දත්ත රැස්කිරීම සඳහා සම්මුඛ සාකච්ඡා හා නිරීක්ෂණත් ද්විතීක දත්ත රැස්කිරීම සඳහා ග්‍රන්ථ, පර්යේෂණ ලිපි හා පර්යේෂණ සාහිත්‍ය යොදා ගනු ඇත. එසේ ගැටලු හා අරමුණු මනාව විශ්ලේෂණය කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ ආගමික හා වාර්ගික ආධිපත්‍යයේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට දායක වන සැඟව ඇති සාධක හඳුනා ගනිමින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ සාමය හා සංහිදියාව සම්බන්ධයෙන් විවිධ වැඩසටහන් හා ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මකව තිබියදීත් මෙවැනි ආගමික හා වාර්ගික ගැටුම් ඉස්මතු වීමට හේතු වන සාධක හඳුනා ගෙන අධ්‍යයනයේ හිඩැස සම්පූර්ණ කිරීමට මෙම පර්යේෂණය මගින් උත්සාහ ගෙන ඇත.

ප්‍රමුඛ පද: වාර්ගික-ආගමික ගැටුම්, හෙජමොනිය, පශ්චාත් යුද ශ්‍රී ලංකාව, පාස්කු ඉරුදින ප්‍රහාරය, සාමය හා සංහිදියාව ගොඩනැගීම.

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා එච්.ඒ.එස්.යූ ගිතාංජලිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

மாறிவரும் தமிழ் அரசியலில் தமிழ்த் தேசிய மக்கள் முன்னணி

க.கஜாகரன்

அரசறிவியல் துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்

a19316@arts.pdn.ac.lk

அரசியல் கூட்டணிகளுக்கிடையிலான பிளவு என்பது தவிர்க்க முடியாதது. இலங்கைத் தமிழர்களின் அரசியலானது காலத்திற்குக் காலம் உருவாக்கப்பட்ட தமிழ்க் கட்சிகள் மற்றும் இயக்கங்களின் அடிப்படையில் பல்வேறு பரிணாமங்களைப் பெற்று வளர்ச்சியடைந்து வந்துள்ளது. அந்தவகையில், தமிழர்களின் அரசியலில் முக்கிய அரசியல் கூட்டணியாக விளங்கிய தமிழ்த் தேசியக் கூட்டமைப்பிலிருந்து பிரிந்த ஓர் அரசியல் இயக்கமாகவே தமிழ்த் தேசிய மக்கள் முன்னணி அடையாளப்படுத்தப்படுகிறது. சமகாலத் தமிழ்த் தேசியவாத அரசியலில் முக்கியமான செயற்பாட்டாளராக இந்த அரசியல் இயக்கம் மாறியுள்ளது. இந்தப் பின்னணியில், ‘மாறிவரும் தமிழ் அரசியலில் தமிழ்த் தேசிய மக்கள் முன்னணி’ என்ற இந்த ஆய்வானது அமைந்துள்ளது. ஆய்வின் நோக்கங்கமானது தமிழ்த் தேசிய மக்கள் முன்னணியின் தோற்றத்திற்கான பின்னணி, அதனது கொள்கைகள், நிறுவனக் கட்டமைப்பு மற்றும் தமிழ் அரசியலில் அது ஏற்படுத்தி வரும் தாக்கங்கள் போன்ற விடயங்களைக் கண்டறிவதாக அமைந்துள்ளது. ஆய்விற்குத் தேவையான தரவுகள் முதலாம் நிலைத் தரவுகள் மூலமும், இரண்டாம் நிலைத் தரவுகள் மூலமும் பெறப்பட்டுள்ளன. ஆய்வு முறைகளாக, விபரணம் மற்றும் கருப்பொருள் பகுப்பாய்வு முறைமைகள் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளன. இவ்வாய்வானது தமிழ்த் தேசிய மக்கள் முன்னணியானது வடமாகாணத்தை, குறிப்பாக யாழ்ப்பாணத்தை மையப்படுத்திய அரசியலையே மேற்கொள்கின்றது என்பதையும், தமிழர் அரசியலில் அது ஒரு மாற்று சக்தியாக வளர்ச்சியடைந்து வருகின்றது என்பதையும் கண்டறிந்துள்ளது. எதிர்காலத்தில் தமது கொள்கைகளுடன் இணக்கப்பாட்டை ஏற்படுத்துகின்ற தமிழ்க் கட்சிகள், பொது அமைப்புக்கள் மற்றும் அரசியல் இயக்கங்கள் என்பனவற்றை ஒன்றிணைத்து, அரசியல் நகர்வினை முன்னெடுக்க தமிழ்த் தேசிய மக்கள் முன்னணி முயலுகின்றது என்பதையும், தமிழர் அரசியலில் ஏற்கனவே வலுவான நிலையிலிருக்கின்ற இலங்கைத் தமிழரசுக் கட்சியினைப் புறக்கணித்து முன்னணி பயணிப்பது சற்றுக் கடினமானது என்பதையும் இவ்வாய்வு வெளிப்படுத்துகிறது.

திறவுச் சொற்கள் :- தமிழ்த் தேசிய மக்கள் முன்னணி, தமிழ்த் தேசியக் கூட்டமைப்பு, தமிழர் அரசியல், இனப் பிரச்சனை, கொள்கைகள்.

மாலினி பாலமயூரன் அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும், மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

2024ஆம் ஆண்டு பாராளுமன்ற தேர்தலும் மலையக சுயேட்சைக் குழுக்களும்

ரா.லக்சனா
அரசறிவியல் துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a19388@arts.pdn.ac.lk

மலையகத்தினைப் பிரதிநிதித்துவப்படுத்தும் அரசியல் கட்சிகள் ஆதிக்கத் தன்மை கொண்டவனவாக விளங்குகின்றபோதிலும், அவை இந்திய வம்சாவழியினரான மலையகத் தமிழர்களின் பிரச்சனைகளை முடிவுக்குக் கொண்டுவருவதில் தோல்வியடைந்துள்ளன. 1921ஆம் ஆண்டு மலையக மக்களின் அரசியல் பிரவேசம் ஆரம்பித்தது தொடக்கம் இலங்கை தொழிலாளர் காங்கிரஸ், மலையக மக்கள் முன்னணி மற்றும் தமிழ் முற்போக்கு கூட்டணி போன்றன பிரதான கட்சிகளாக மலையகத்தை முன்னிறுத்திச் செயற்படுகின்றன. எனினும், இக்கட்சிகளுக்கெதிராக, அவற்றின் அரசியலைக் கண்டித்து, 1948ஆம் ஆண்டு முதல் மலையகத்தில் சுயேட்சைக் குழுக்கள் தோன்றியுள்ளன. இவை படிப்படியாக வளர்ச்சி கண்டு, 2024ஆம் ஆண்டு பாராளுமன்றத் தேர்தலில் புதிய மாற்றிட்டு அரசியலுக்கான சக்தியாக உருவெடுத்துள்ளன. இதனை அடிப்படையாகக் கொண்டு ‘2024ஆம் ஆண்டு பாராளுமன்றத் தேர்தலும் மலையக சுயேட்சைக் கட்சிகளும்’ எனும் தலைப்பிலமைந்த இந்த ஆய்வானது, மலையகத்தில் சுயேட்சைக் குழுக்களின் வரலாறு, 2024ஆம் ஆண்டு பாராளுமன்றத் தேர்தலில் சுயேட்சைக் குழுக்கள் மலையகத்தில் தோன்றுவதற்குப் பின்னணியாக அமைந்த காரணங்கள், இக்குழுக்கள் எதிர்கொண்ட சவால்கள் மற்றும் அச்சுயேட்சைக் குழுக்களில் பெண்களின் அரசியல் பங்கேற்பு உள்ளிட்ட விடயங்கள் தொடர்பில் ஆராய்கின்றது. மேலும், இந்த ஆய்வானது பண்புசார் முறையில் முதலாம் நிலைத்தரவு, இரண்டாம் நிலைத்தரவுகளை அடிப்படையாகக் கொண்டு மேற்கொள்ளப்பட்டுள்ளது. இவ்விதம் சேகரிக்கப்பட்ட தரவுகள் விபரணப் பகுப்பாய்வு முறைக்கு உட்படுத்தப்பட்டுள்ளன. இந்த ஆய்வு மலையகத்தில் ஒரு புதிய மாற்றிட்டு அரசியலுக்கான தளம் ஒன்று உருவாகியுள்ளது என்பதனை வெளிப்படுத்துகிறது. ஆயினும், இந்தப் புதிய சக்தியினை மலினப்படுத்துவதில் பாரம்பரிய மற்றும் தேசிய அரசியல் கட்சிகள் காத்திரமான பங்கினை வகித்துள்ளன என்பதனையும் இவ்வாய்வு கண்டுகொண்டுள்ளது.

திறவுச் சொற்கள்: இலங்கை தொழிலாளர் காங்கிரஸ், மலையக மக்கள் முன்னணி, தமிழ் முற்போக்குக் கூட்டணி, மலையகத் தமிழர், சுயேட்சைக் குழுக்கள்

மாலினி பாலமபூரன் அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும், மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

1978 ஆம் ஆண்டு இரண்டாம் குடியரசு யாப்பின் கீழ் நிறைவேற்று
அதிகார ஜனாதிபதி முறையும், அதன் மீதான மாறுபட்ட
சிறுபான்மையோர் கண்ணோட்டமும்
(1987 தொடக்கம் 2025 வரையான காலப்பகுதியை மையப்படுத்திய
விசேட ஆய்வு)

இராமகிருஷ்ணன் வைஷ்ணவி
அரசறிவியல் துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
Vaishnavi200029@gmail.com

1978 ஆம் ஆண்டு இலங்கையில் அமுலுக்கு வந்த இரண்டாம் குடியரசு அரசியல் யாப்பின் கீழ் நிறைவேற்று அதிகாரம் கொண்ட ஜனாதிபதி முறைமை உருவாக்கப்பட்டது. இது இலங்கை அரசியலமைப்பில் ஒரு முக்கிய மாற்றமாகக் கருதப்படுவதுடன், ஆட்சியின் முக்கிய நிறைவேற்று அதிகாரத்தைத் தனிநபரிடம் வழங்கியுள்ளது. இம்முறைமையின் மீது சிறுபான்மை இனக்குழுக்கள் குறிப்பாக இலங்கைத் தமிழர்கள், மலையகத் தமிழர்கள் மற்றும் முஸ்லிம் மக்கள் பல்வேறு விமர்சனங்களை முன்வைக்கின்றனர். இதனடிப்படையில், நிறைவேற்று அதிகாரம் கொண்ட ஜனாதிபதி முறைமை தொடர்பாக சிறுபான்மையினரின் மாறுபட்ட நிலைப்பாட்டைக் கண்டறிவதுடன், அந்நிலைப்பாட்டிற்கான காரணங்களையும், அவை நிறைவேற்று ஜனாதிபதி முறையை மறுசீரமைப்பதில் ஏற்படுத்தக்கூடிய தாக்கங்களையும், நியாயமான எதிர்கால அரசியலமைப்புக்கான சிந்தனைகளையும் வெளிக்கொண்டு வருவதே இவ்வாய்வின் பிரதான நோக்கமாகும். அத்தோடு இந்த நிறைவேற்று ஜனாதிபதி முறைமையின் கீழ், சிறுபான்மையினரின் அரசியல் பங்களிப்பு, பாதுகாப்பு மதிக்கப்படுமா, சம உரிமை மற்றும் அவர்களது பிரதிநிதித்துவம் பேணப்படுமா, போன்ற கேள்விகளுக்கு விடை காணவும் முயற்சிக்கிறது. சிறுபான்மையினர் நிறைவேற்று ஜனாதிபதி முறையை அதிகப்படியான அதிகாரத்தைக் கொண்ட ஒன்றாகக் காண்கின்றார்கள். மேலும், இது பல்வேறு நேரங்களில் அழுத்தம், பாகுபாடு மற்றும் பிரதிநிதித்துவக் குறைபாடுகளை உண்டாக்குவதாகக் கருதப்படுகிறது. இவ்வாய்விற்காக அரசியலமைப்பு ஜனநாயக கோட்பாடு பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளது. மேலும், இவ்வாய்வு மேற்கொள்வதற்கான முதல்நிலைத் தரவுகளாக அவதானிப்பு, நேர்காணல், குழுக்கலந்துரையாடல் போன்றனவும், இரண்டாம் நிலைத் தரவுகளாக நூல்கள், சஞ்சிகைகள், பத்திரிகைகள், முன்னைய ஆய்வுகள் போன்றவையும் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளன. நிறைவேற்று அதிகாரம் கொண்ட ஜனாதிபதி முறைமை சிறுபான்மையினருக்கு நியாயமான, பங்கு கொள்கையிலான, உள்ளடக்கமிக்க அரசியல் சூழலை வழங்கவில்லை என்பதனால் அரசியல் மற்றும் யாப்பு மறுசீர்திருத்தங்கள் தேவை என்ற முடிவிற்கு இவ்வாய்வு வருகிறது.

திறவுச் சொற்கள்: நிறைவேற்று அதிகார ஜனாதிபதி, அரசியலமைப்பு, சிறுபான்மையினர்

எம்.எம். இஜாஸ் அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும், மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்

உள்ளூராட்சி மன்ற ஆளணியினரின் பொறுப்புக்கூறலும் பிரஜைகளின்
நம்பிக்கை மீதான அதன் தாக்கமும்:
யாழ்ப்பாண மாவட்டத்தின் வலிகாமம் தெற்குப் பிரதேச சபையை
மையமாகக் கொண்ட ஆய்வு

சுரேஸ்குமார் மயூரி
அரசறிவியல் துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a19767@arts.pdn.ac.lk

உள்ளூராட்சி நிறுவனங்களானவை அரசியல் பங்கேற்பிற்கான பரந்துபட்ட இடமாகவும், சமூக உள்வாங்கல் மற்றும் உள்ளூர் ஜனநாயகத்திற்கான இடமாகவும் திகழ்கின்றன. அத்துடன், அவை மக்களுக்கு மிகவும் நெருக்கமான அலகுகளாக இருப்பதால் அவற்றிலுள்ள அதிகாரிகளின் பொறுப்புக்கூறல் நிலையானது மக்களின் அன்றாட வாழ்க்கையில் நேரடியான தாக்கத்தை ஏற்படுத்துகின்றது. அவ்வகையில், இவ்வாய்வானது வலிகாமம் தெற்குப் பிரதேச சபையை மையமாகக் கொண்ட ஆளணியினரின் பொறுப்புக்கூறல் நிலையானது எவ்வாறு பிரஜைகள் பொது நிறுவனங்கள் மீது வைத்துள்ள நம்பிக்கையைத் தீர்மானிக்கின்றது என்பதனை ஆய்வுக்குட்படுத்துகின்றது. இவ்வாய்வின் முக்கிய நோக்கங்களாக உள்ளூராட்சி மன்ற ஆளணியினரின் பொறுப்புக்கூறலைத் தீர்மானிக்கும் காரணிகளைக் கண்டறிதல், பொறுப்புக்கூறல் நிலைக்கும் பிரஜைகளின் நம்பிக்கைக்குமிடையிலான தொடர்பைக் கண்டறிதல் மற்றும் பொறுப்புக்கூறலை மேம்படுத்துவதற்கான வழிமுறைகளைக் கண்டறிதல் என்பன காணப்படுகின்றன. இவ்வாய்வுக்கான கோட்பாட்டு விளக்கங்களாக நிறுவன நம்பிக்கைக் கோட்பாடு மற்றும் பொறுப்புக்கூறல் கோட்பாடு ஆகியன பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளன. இதற்காக கலப்பு ஆய்வு அணுகுமுறை பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளதுடன் வினாக்கொத்து மற்றும் நேர்காணல் மூலமாக முதலாம் நிலைத் தரவுகள் பெறப்பட்டுள்ளன. தரவுகளானவை புள்ளி விபரவியல், பகுப்பாய்வு மற்றும் கருப்பொருள் பகுப்பாய்வு மூலம் ஆய்வு செய்யப்பட்டன. இதனடிப்படையில் பிரதானமாக உள்ளூராட்சி மன்ற ஆளணியினரின் பொறுப்புக்கூறலானது பிரஜைகளின் நம்பிக்கையில் தாக்கம் செலுத்துவதாக அடையாளங் காணப்பட்டுள்ளது. உள்ளூராட்சி மன்ற ஆளணியினர் தங்களுடைய கடமைகளை நிறைவேற்றுவதில் குறிப்பிட்டளவு பொறுப்புடன் செயற்பட்டாலும், சில பகுதிகளில் பொறுப்புக்கூறலில் குறைபாடுகள் காணப்படுகின்றன. குறிப்பாக பக்கச்சார்பு, அரசியல் தலையீடு, காலதாமதம், நியாயமற்ற சேவைப்பண அறவீடு மற்றும் வெளிப்படைத்தன்மை இன்மை போன்றவற்றைக் குறிப்பிடலாம். மேலும் சேவைத் தரம், சேவையின் திருப்தி நிலை, வெளிப்படைத்தன்மை, பொறுப்புக்கூறல் மற்றும் பக்கச்சார்பின்மை போன்றன உள்ளூராட்சி மன்றம் மீது பிரஜைகள் வைத்துள்ள நம்பிக்கையில் தாக்கம் செலுத்துவதையும், உள்ளூராட்சி மன்ற அதிகாரிகளுக்குத் தெளிவான பொறுப்பு, தந்துணிவு, அதிகாரத்தைத் துரியோகம் செய்வதனைத் தடுத்தல் மற்றும் சேவைகள் தொடர்பான வெளிப்படைத்தன்மையை ஏற்படுத்துவதன் மூலம் பிரஜைகளின் நிறுவன நம்பிக்கையை அதிகரிக்கலாம் என்பதனையும் இவ்வாய்வானது வெளிக்கொணர்கின்றது.

திறவுச் சொற்கள்: உள்ளூராட்சி மன்றம், பொதுத்துறை ஆளணியினர், பொறுப்புக்கூறல், நிறுவன நம்பிக்கை

இரா. ரமே* அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும், மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

2024 ஜனாதிபதித் தேர்தல் தொடர்பான முஸ்லிம்களின் நோக்குநிலை

ஏ.ஆர்.எப். ரிஸ்கியா
அரசறிவியல் துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a19628@arts.pdn.ac.lk

இலங்கையில் குடிமக்களின் இறைமை மற்றும் பிரதிநிதித்துவ ஜனநாயகத்தை நிலைநிறுத்தும் வகையில் காலத்திற்குக் காலம் இடம்பெறும் தேர்தல்களுள் ஜனாதிபதித் தேர்தலானது அதிக முக்கியத்துவமுடையதாக விளங்குகிறது. அந்தவகையில், இலங்கையில் இறுதியாக இடம்பெற்ற ஜனாதிபதித் தேர்தல் என்றவகையில் 2024 ஜனாதிபதித் தேர்தல் தொடர்பில் நாட்டின் ஒவ்வொரு இன மக்களும் வித்தியாசமான நோக்குநிலையினைக் கொண்டுள்ளனர். இதன்படி, நாட்டின் இரண்டாவது தேசிய சிறுபான்மையினரான முஸ்லிம்களின் தேர்தல் நடத்தையானது 1982-2019 வரையான காலப் பகுதியில் இடம்பெற்ற ஜனாதிபதித் தேர்தல்களின்போது பிரதானமாக அடையாள அரசியல், பரம்பரைச் செல்வாக்கு, கட்சித் தொடர்பு, பிரதேசவாதம், போன்ற அம்சங்களுடன் பிணைக்கப்பட்டிருந்தது. இத்தகைய பின்னணியில், 2024 ஜனாதிபதித் தேர்தல் தொடர்பான முஸ்லிம்களின் நோக்குநிலை எத்தகையது மற்றும் அத்தகைய நோக்குநிலையில் செல்வாக்கு செலுத்திய காரணிகள் எவை போன்ற விடயங்களில் இவ்வாய்வு கவனம் செலுத்துகின்றது. அவ்வகையில், இவ்வாய்வில் முதலாம் மற்றும் இரண்டாம் நிலைத் தரவு சேகரிக்கும் முறைகள் பயன்படுத்தப்பட்டு, பெறப்பட்ட தரவுகள் அனைத்தும் பண்புசார் ஆய்வு முறைமையின் அடிப்படையில் பகுப்பாய்வு செய்யப்பட்டுள்ளன. அதற்கிணங்க, 2024ஆம் ஆண்டு ஜனாதிபதித் தேர்தலில் முஸ்லிம்கள் தமது அடையாள அரசியல், பாரம்பரிய கட்சி விசுவாசம் என்பவற்றைக் கடந்து, நாட்டில் நிலவிய பல்வேறுபட்ட நெருக்கடியான சூழ்நிலைகளிலிருந்து மீண்டெழுவதனை நோக்காகக் கொண்டு மாற்றமொன்றை நோக்கி, தமது தெரிவைத் தாமே சுதந்திரமாக மேற்கொண்டுள்ளனர் என்பதை இவ்வாய்வுக் கண்டுபிடிப்புக்கள் வெளிப்படுத்துகின்றன. அந்தவகையில், இத்தேர்தலில் சிறுபான்மையினரான முஸ்லிம்களின் தேர்தல் நடத்தைப் பாங்கானது இதற்கு முன்னர் இடம்பெற்ற தேர்தல்களின்போது அவர்கள் வெளிப்படுத்திய தேர்தல் நடத்தைப் பாங்கிலிருந்து கணிசமானளவு மாற்றமடைந்துள்ளது என்பதை இவ்வாய்வு கண்டறிந்துள்ளது.

திறவுச் சொற்கள்: 2024 ஜனாதிபதித் தேர்தல், முஸ்லிம் சிறுபான்மையினர், முஸ்லிம் அடையாள அரசியல்

மாலினி பாலமபூரன் அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும் மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

2019ஆம் ஆண்டின் பின்னரான இலங்கை அரசியலில் தேசிய மக்கள் சக்தியின் தோற்றம் மற்றும் வளர்ச்சி

எச்.எம்.பர்வீஸ்
அரசறிவியல் துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a19188@arts.pdn.ac.lk

இலங்கையின் அரசியல் காலத்திற்குக் காலம் மாற்றமடைந்து செல்கின்றது. கடந்த காலங்களில் இலங்கையின் அரசியல் செயன்முறையில் பல கட்சிகள் செயற்பட்டு வந்தாலும், இரண்டு பிரதான கட்சிகளின் ஆதிக்கமே அதிகமாகக் காணப்பட்டது. ஆயினும், 2018ஆம் ஆண்டின் பின்னரான காலப்பகுதியில் பாரம்பரிய கட்சிகள் பின்தள்ளப்பட்டு புதிய கொள்கைகளுடன் கூடிய சில புதிய கட்சிகளும், கூட்டணிகளும் உருவாக்கப்பட்டன. அத்தகைய புதிய கட்சிகளாக இலங்கை பொதுஜன பெரமுன, ஐக்கிய மக்கள் சக்தி மற்றும் தேசிய மக்கள் சக்தி ஆகியன காணப்படுகின்றன. இலங்கையில் 2019ஆம் ஆண்டு நடைபெற்ற ஜனாதிபதித் தேர்தலில் வெறும் 3மு வாக்குகளைப் பெற்ற தேசிய மக்கள் சக்தி என்ற அரசியல் கூட்டணி 2024இல் நடைபெற்ற ஜனாதிபதி மற்றும் பாராளுமன்றத் தேர்தலில் வரலாற்று வெற்றியைப் பெற்றுள்ளது. இந்தப் பின்னணியில், தேசிய மக்கள் சக்தி என்ற இந்தப் புதிய கூட்டணியினது தோற்றத்தில் செல்வாக்குச் செலுத்திய அரசியல் மற்றும் சமூகக் காரணிகளையும் அவர்களது பிரதான கருத்தியல்களின் தன்மைகளையும் கண்டறிதலை நோக்காகக்கொண்டு இந்த ஆய்வு மேற்கொள்ளப்பட்டுள்ளது. இந்த ஆய்வினை மேற்கொள்வதற்காக முதலாம், இரண்டாம் மற்றும் மூன்றாம் நிலைத் தரவுகள் பெற்றுக்கொள்ளப்பட்டுள்ளன. இவ்வாறாக சேகரிக்கப்பட்ட தரவுகள் விபரண மற்றும் கருப்பொருள் பகுப்பாய்வை அடிப்படையாகக் கொண்டு விபரிக்கப்பட்டுள்ளன. தேசிய மக்கள் சக்தியின் அரசியல் பயணம் தொடங்கியதிலிருந்து, அது வளர்ச்சியடைய ஏதுவாகவிருந்த காரணிகள், அதனது கொள்கைகள் மற்றும் கருத்தியல்கள், தேர்தல் வெற்றிக்கான காரணங்கள் மற்றும் தேசிய ரீதியில் பெருவாரியான ஆதரவினைப் பெற்றுக்கொள்ள கைக்கொண்ட உத்திகள் எனப் பல விடயங்களை அடிப்படையாகக் கொண்டு இந்த ஆய்வு மேற்கொள்ளப்பட்டுள்ளது. 2019ஆம் ஆண்டின் பின்னரான காலப்பகுதியில் ஏற்பட்ட அரசியல், பொருளாதார நெருக்கடியினைத் தனக்கு மிகவும் சாதகமாகப் பயன்படுத்தியுள்ளமையினை இந்த ஆய்வு கண்டறிந்துள்ளது. ஆயினும், தேசிய மக்கள் சக்தியின் நிலைத்திருப்புத் தன்மை என்பது அதனது எதிர்கால செயற்பாடுகளிலே தங்கியுள்ளது என இவ்வாய்வு அடையாளப்படுத்துகிறது.

திறவுச் சொற்கள்:- தேசிய மக்கள் சக்தி, அரசியல் கூட்டணி, இடதுசாரிக் கொள்கைகள், கொள்கைகள் மற்றும் கருத்தியல்கள்

மாலினி பாலமபூரன் அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும் மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

**அஸ்வெசும நலன்புரி நன்மைகள் திட்ட அமுலாக்கத்தில் வீதிமட்டப்
பணியாளர்களின் வகிபங்கு: அம்பாறை மாவட்டத்தின் காரைதீவு
பிரதேச செயலகத்தை விசேட நோக்காக கொண்ட ஓர் ஆய்வு**

இராசரெட்ணம் 'ஜித்தா
அரசறிவியல் துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்

இலங்கையானது நடுத்தர வருமானம் உடைய, அபிவிருத்தி அடைந்து வரும் நாடாக இருக்கின்றது. இங்கு வறுமை ஒழிப்பு என்பது தொடர்ந்தும் மிகப்பெரிய சவாலாகக் காணப்படுகின்றது. இந்நிலையில் மக்களினுடைய வாழ்வாதாரத்தினை அபிவிருத்தி செய்வதற்காக இலங்கை அரசாங்கத்தினால் காலத்திற்குக் காலம் பல்வேறுபட்ட நலத்திட்ட முன்னெடுப்புக்கள் மேற்கொள்ளப்பட்டு வந்துள்ளன. அவற்றுள் மிகப் பிந்திய ஒரு நலத்திட்டமே அசுவெசும நலன்புரி நன்மைகள் திட்டமாகும். இந்த ஆய்வானது இலங்கையின் அம்பாறை மாவட்டத்திலுள்ள காரைதீவு பிரதேச செயலக பிரிவில் உள்ள மக்களின் வறுமை ஒழிப்பில் அஸ்வெசும நலன்புரி திட்டத்தை வெற்றிகரமாக அமுலாக்குவதில் வீதிமட்டப் பணியாளர்களின் வகிபங்கைக் கண்டறிவதை நோக்காகக் கொண்டு மேற்கொள்ளப்பட்டுள்ளது. இவ்வாய்வுக்கு பல்வேறு மூலங்களிலிருந்து பெறப்பட்ட முதலாம் மற்றும் இரண்டாம் நிலைத் தரவுகள் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளதுடன் அவை பண்பு சார்ந்த முறைகளைப் பயன்படுத்திப் பகுப்பாய்வு செய்யப்பட்டுள்ளன. இலங்கையில் முன்னெடுக்கப்பட்ட வறுமை ஒழிப்புத் திட்டங்களாக ஜனசவிய திட்டம், சமுர்த்தி திட்டம் போன்றவற்றைப் போலவே அஸ்வெசும நலன்புரித் திட்டமும் வறுமை ஒழிப்பை நோக்காகக் கொண்டு முன்னெடுக்கப்பட்டாலும், அதன் நலகத்திட்ட வழிமுறை முற்றிலும் நிதி வழங்கலை அடிப்படையாகக் கொண்டிருப்பதால் அது முன்னைய திட்டங்களிலிருந்து வேறுபட்டிருப்பதுடன், அத்திட்டத்தின் வெற்றிகரமான அமுலாக்கத்தில் வீதிமட்டப் பணியகத்தினரின் வகிபங்கு வினைத்திறன்மிக்கதாக அமையவில்லை என்பதை இவ்வாய்வு அடையாளம் கண்டுள்ளது. குறிப்பாக, பயனாளிகளைத் தெரிவுசெய்வது, குறைதீர்ப்புப் பொறிமுறை ஆகியவற்றில் வீதிமட்டப் பணியாளர்களின் வகிபங்கு எல்லைப்படுத்தப்பட்டதாக உள்ளது. இது உண்மையான பயனாளிகளை நலன்புரித் திட்டத்தில் முறையாக உள்வாங்குவதை சவாலுக்குட்படுத்தியுள்ளது என்பதை இவ்வாய்வு அடையாளம் கண்டுள்ளது. பயனாளிகளை முறையாகத் தெரிவுசெய்வது மற்றும் குறைகோள் பெறிமுறையை வெற்றிகரமாக முன்னெடுப்பது ஆகிய விடயங்களில் வீதிமட்டப் பணியகத்தினரை முறையாகப் பயன்படுத்தும் போது அஸ்வெசும நலன்புரி நன்மைகள் திட்டத்தை உள்ளூர் மட்டத்தில் வெற்றிகரமாக முன்னெடுக்கலாம் என்பதை இவ்வாய்வு வலியுறுத்துகிறது.

திறவுச் சொற்கள்: வறுமை ஒழிப்பு, அஸ்வெசும நலன்புரி நன்மைகள் திட்டம், வீதிமட்டப் பணியகத்தினர், காரைதீவு பிரதேசம்

யு.சர்ஜன் அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும், மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

**சேயற்கை நுண்ணறிவின் வளர்ச்சியும் எதிர்காலத்தில் இலங்கையின்
ஆளணி முகாமைத்துவமும் : சவால்களும் வாய்ப்புகளும்
(மட்டக்களப்பு மாவட்ட செயலகத்தினை விசேட நோக்காகக் கொண்ட
ஆய்வு)**

ப.நிவர்த்திகா
அரசறிவியல் துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
ppnivarthika@gmail.com

சேயற்கை நுண்ணறிவானது சமூகம், பொருளாதாரம் மற்றும் பொதுத்துறை ஆகியவற்றில் சமீபத்தில் முக்கியத்துவம் பெற்ற இடைநிலை ஆராய்ச்சித் துறையாக விளங்குகின்றது. இதன்மூலம் பல்வேறு புதிய வாய்ப்புகள் திறக்கப்படுகின்ற அதேவேளை, இது சுயகற்றல் மற்றும் கண்டுபிடிப்புகளுக்கு அடிப்படையாக செயல்படுவதோடு பல்வேறு துறைகளிலும் அதனது தாக்கத்தினை அறியவும் முடிகின்றது. இலங்கையில் பொதுத்துறை நிர்வாக ஆளணி முகாமைத்துவத்தில் 2000ம் ஆண்டுகளின் முற்பகுதியிலே தகவல் தொழினுட்பத்தின் வளர்ச்சியானது பல்வேறு மாற்றங்களைக் கொண்டு வரத் தொடங்கியது. இருப்பினும், இலங்கையில் ஆளணி முகாமைத்துவத்தில் யுஐ யின் வளர்ச்சியானது மெதுவானதாகவே காணப்படுகின்றது. இது இலங்கையின் பொதுத்துறை ஆளணி முகாமைத்துவ செயல்பாடுகளின் வினைத்திறனில் கணிசமான அளவு தாக்கத்தினை செலுத்தியது. ஆளணி முகாமைத்துவத்தில் சேயற்கை நுண்ணறிவைப் பயன்படுத்துவதில் காணப்படும் சவால்கள் மற்றும் வாய்ப்புகளையும், பொதுச்சேவை வழங்கலில் சேயற்கை நுண்ணறிவானது எத்தகைய தாக்கத்தினை ஏற்படுத்தும் என்பதனையும் கண்டறிவதே இவ்வாய்வின் பிரதான நோக்கமாக விளங்குகின்றது. இவ்வாய்வானது வளச் சார்பு மற்றும் பொதுமதிப்புக் கோட்பாட்டினை அடிப்படையாகக்கொண்டு மேற்க்கொள்ளப்பட்டதோடு, பண்புசார் முறைகளை அடிப்படையாகக் கொண்டு நேர்காணல் முறை மூலமும் முன்னெடுக்கப்பட்டது. இலங்கையில் சேயற்கை நுண்ணறிவானது துரித வளர்ச்சி அடைகின்ற போது, ஆளணி முகாமைத்துவத்தில் நிர்வாகச் செயற்பாடுகள் விரைவுபடுத்தப்படல், பிரச்சினைகள் எளிய முறையில் தீர்க்கப்படுதல், ஆட்சேர்ப்பு முறைகள் சிறந்த முறையில் இடம் பெறுவதோடு காலதாமதம் குறைவடைதல் முதலாய் செயற்றிறன்மிக்கனவாய் செயற்பாடுகள் மாறும். இதனால் மக்கள் வினைத்திறனான சேவைகளைப் பெற்றுக்கொள்ளக்கூடியதாக இருக்கும். அதேவேளை, மனிதனின் சிந்தனைத்திறனானது குறைவடைந்து வேலை இழப்பு, திறன் இடைவெளி அதிகரிப்பு போன்ற பல்வேறு சவால்களையும் இலங்கையில் ஆளணி முகாமைத்துவமானது எதிர்நோக்க வேண்டியிருக்கும். இவையே இவ்வாய்வின் பிரதான கண்டுபிடிப்புக்களாகும். ஆனால், அதன் துரித வளர்ச்சியானது இலங்கையின் ஆளணி முகாமைத்துவத்தினை டிஜிட்டல்மயமாக்கப்பட்டதாகும்.

திறவுச் சொற்கள்: சேயற்கை நுண்ணறிவு, ஆளணி முகாமைத்துவம், திறன் இடைவெளி, டிஜிட்டல்மயமாக்கம்

இரா.ரமேஸ் அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும் மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

தமிழ்த் தேசியக் கூட்டமைப்பில் இலங்கைத் தமிழரசுக் கட்சியை நிலைப்படுத்தல்

சி.சிலோஜன்

அரசறிவியல் துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்

a19738@arts.pdn.ac.lk

கூட்டணி அரசியல் என்பது நவீன அரசியல் முறைமைகளில் தவிர்க்க முடியாத ஒன்றாக மாறியுள்ளது. தேர்தல் மற்றும் கட்சி முறைமைகளே இதனைப் பெரிதும் தீர்மானிக்கின்றன. இலங்கையிலும் கூட்டணி உருவாக்கத்திற்கான முன்நிபந்தனைகளாக இவை காணப்பட்டபோதிலும், இனத்துவ, மொழி மற்றும் பிராந்திய ரீதியிலான வேறுபாடுகள் மற்றும் உணர்வுகளும் தீர்மானம் மிக்க சக்திகளாகக் காணப்படுகின்றன. இலங்கையில், இலங்கைத் தமிழர்களைப் பிரதிநிதித்துவப்படுத்தும் கட்சிகள் 1970களிலிருந்து கூட்டணிகளை உருவாக்கத் தொடங்கியிருந்தன. அவ்வாறான கூட்டணிகளுள் தமிழர் ஐக்கிய விடுதலைக் கூட்டணி மற்றும் தமிழ்த் தேசியக் கூட்டமைப்பு போன்றன முக்கியமானவையாக அடையாளப்படுத்தப்படுகின்றன. 2001இல் உருவாக்கப்பட்ட தமிழ்த் தேசியக் கூட்டமைப்பானது, உள்ளூர் மற்றும் தேசிய அரசியலில் 2023 வரை காத்திரமான செயற்பாட்டாளராக விளங்கியுள்ளது. இந்தப் பின்னணியில், 'தமிழ்த் தேசியக் கூட்டமைப்பில் இலங்கைத் தமிழரசுக் கட்சியை நிலைப்படுத்தல்' என்ற இந்த ஆய்வானது, கூட்டமைப்பின் தோற்றத்திற்கான பின்னணி, அதில் தமிழரசுக் கட்சியின் வகிபாகம், அதன் பிளவு மற்றும் எதிர்காலம் போன்ற விடயங்களை ஆய்வு செய்கிறது. இந்தப் பண்புசார் ஆய்வானது, முதல் நிலை மற்றும் இரண்டாம் நிலைத் தரவுகளைச் சேகரித்து அவற்றினை விபரண மற்றும் கருப்பொருள் பகுப்பாய்வுக்கு உட்படுத்தியுள்ளது. தமிழ்த் தேசியக் கூட்டமைப்பின் உருவாக்கம் தொடர்பில் காணப்படும் முரணான கருத்துநிலையினை இவ்வாய்வு அடையாளப்படுத்துவதோடு, தமிழ்த் தேசியவாத அரசியலில் தமிழரசுக் கட்சி தொடர்ந்தும் மேலாதிக்க நிலையை வகிப்பதையும் கண்டறிந்துள்ளது. அண்மையில் நடைபெற்ற பாராளுமன்றம் மற்றும் உள்ளூராட்சித் தேர்தல்களில் இந்த நிலைமை வெளிப்படுத்தப் பட்டுள்ளது. இதன்வழி, தமிழரசுக் கட்சியானது கூட்டமைப்பொன்றினை எதிர்காலத்தில் உருவாக்குவது குறித்த கரிசனையைப் பலவீனப்படுத்தியுள்ளது என இவ்வாய்வு கருதுகிறது.

திறவுச் சொற்கள்: கூட்டணி, தமிழ்த் தேசியக் கூட்டமைப்பு, இலங்கைத் தமிழரசுக் கட்சி, இலங்கைத் தமிழர்கள், தமிழ்த் தேசியவாதம்

மாலினி பாலமயூரன் அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும் மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

**இலங்கையில் இலத்திரனியல் ஆளுகை ஊடாகப் பொதுச்சேவை
வழங்கல்: தம்பலகாமம் பிரதேச செயலகத்தினை மையப்படுத்திய ஓர்
ஆய்வு**

கிருணாகுமார் தரணிகா
அரசறிவியல் துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்

தொழில்நுட்ப வளர்ச்சியின் காரணமாக மாறிவரும் உலகில் குறிப்பிடத்தக்க ஒரு எண்ணக்கருவாக இலத்திரனியல் ஆளுகை காணப்படுகின்றது. அரசாங்கமானது மக்களுக்கு பொதுச்சேவையினை வழங்கும்போது ஏற்படும் பல்வேறுபட்ட பிரச்சனைகளுக்குத் தீர்வாகவே இலத்திரனியல் ஆளுகையின் வருகையானது காணப்படுகின்றது. எனவே, பொதுச்சேவை வழங்கல் செயன்முறையை எளிமைப்படுத்துவதற்கும், செயற்றிறன்மிக்க சேவை வழங்கலை மேற்கொள்வதற்கும் இலத்திரனியல் ஆளுகை அவசியமானதாகும். அந்தவகையில், 2020 இல் ஏற்பட்ட கோவிட்-19 காலத்தின் பின்னரே இலத்திரனியல் ஆளுகையின் தேவை உலகளவில் அதிகளவில் உணரப்பட்டதனால் அதனை மேம்படுத்துவதற்கான பல்வேறு முயற்சிகள் சர்வதேச அளவில் முன்னெடுக்கப்பட்டன. இந்த ஆய்வானது 2020 தொடக்கம் 2024 வரையிலான காலப்பகுதியினை மையமாகக் கொண்டு இலங்கையில் இலத்திரனியல் ஆளுகையுடான பொதுச்சேவை வழங்கலை மேற்கொள்வதற்காக முன்னெடுக்கப்பட்ட நடவடிக்கைகள், அதற்கான வாய்ப்புகள் மற்றும் சவால்களை உள்ளூர்மட்ட நிர்வாக அலகான தம்பகாமம் பிரதேச செயலகத்தை மையப்படுத்தி ஆராய்கின்றது. இலங்கையில் இலத்திரனியல் ஆளுகைச் செயன்முறையின் நடைமுறை மற்றும் பொதுச் சேவை வழங்கலில் அதன் தாக்கம் எவ்வாறுள்ளது, பொதுச்சேவையினை வழங்குவதற்கு எவ்வாறான வாய்ப்புகள் உள்ளன, இலத்திரனியல் ஆளுகையுடான பொதுச்சேவை வழங்கலை மேற்கொள்வதில் காணப்படும் சவால்கள் எவை, போன்ற வினாக்களுக்கு விடைகாண இவ்வாய்வு முற்படுகின்றது. இவ்வாய்வுக்காக பல்வேறு மூலங்களிலிருந்து பெறப்பட்ட முதலாம் மற்றும் இரண்டாம் நிலைத் தரவுகள் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளன. இவ்வாய்வானது இலங்கையின் திருகோணமலை மாவட்டத்தில் அமைந்துள்ள தம்பலகாமம் பிரதேச செயலகத்தில் இலத்திரனியல் ஆளுகையுடன் பொதுச்சேவை வழங்கலின் நடைமுறை, அதன் தாக்கம் என்பனவற்றினை விசேடமாக ஆராய்ந்துள்ளது. அதன்படி, தம்பலகாமம் பிரதேச செயலகத்தில் இலத்திரனியல் ஆளுகை செயன்முறையின் ஊடாக பொதுச்சேவை வழங்குவதற்கு போதிய வாய்ப்புக்கள் உள்ளபோதும், நிறுவனப் போதாமை, குறைவான மனித, பௌதீக மற்றும் நிதி வளங்கள், குறைவான தொழிநுட்ப ஆதரவு போன்ற சவால்களால் இலத்திரனியல் ஆளுகைச் செயற்பாட்டு முன்னெடுப்புக்கள் அவற்றின் முழு இலக்குகளை அடைய முடியாதுள்ளன என்பதை அடையாளம் கண்டுள்ளது. மேற்படி சவாலுக்குட்பட்டும் காரணிகளைச் சீர்செய்வதன் ஊடாக உள்ளூர் மட்ட பொதுச்சேவை வழங்கலை இலத்திரனியல் ஆளுகை ஊடாக வெற்றிகரமாக முன்னெடுக்க முடியும் என்பதை இவ்வாய்வு வலியுறுத்துகிறது.

திறவுச் சொற்கள்: இலத்திரனியல் ஆளுகை, பொதுச்சேவை வழங்குதல், வாய்ப்புகள், சவால்கள், பிரதேச செயலகம், தம்பலகாமம்

யு.சர்ஜுன் அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும், மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

**வினைத்திறனான கொள்கைச் செயன்முறைக்கு கொள்கைப்
புத்திஜீவிகளின் பங்களிப்பு : 2019 தொடக்கம் 2022 வரையிலான
காலப்பகுதியை அடிப்படையாகக் கொண்ட ஆய்வு**

விமலநாதன் வினுஜிகா

அரசறிவியல் துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்;

a19822@arts.pdn.ac.lk

அபிவிருத்தி அடைந்து வரும் நாடுகளில் பொதுக்கொள்கையின் வினைத்திறன் என்பது முக்கிய பேசுபொருளாகக் காணப்படுவதுடன், அரசாங்கத்தின் வெற்றி தோல்விகளைத் தீர்மானிக்கின்ற முக்கிய காரணியாகவும் அமைந்துள்ளது. கொள்கைச் செயன்முறையினை வினைத்திறனாக மேற்கொள்வதற்கு கொள்கைப் புத்திஜீவிகளின் முறையான வழிகாட்டுதல் மற்றும் ஆலோசனைகள் அடிப்படையானவை. இப்பின்புலத்திலேயே இலங்கையின் கொள்கைச் செயன்முறையில் புத்திஜீவிகளின் வகிபங்கு தொடர்பாக ஆய்வு செய்யவேண்டிய தேவை காணப்படுகிறது. குறிப்பாக 2019 தொடக்கம் 2022 வரையான காலப்பகுதி என்பது இலங்கையில் அதிகளவான கொள்கை சார் தோல்விகள் ஏற்பட்ட காலப்பகுதியாகக் காணப்படுகின்றது. அந்தவகையில், இக்காலப்பகுதியில் இடம்பெற்ற கொள்கைச் செயன்முறையில் புத்திஜீவிகளின் பங்குபற்றுதல் மற்றும் பங்களிப்பு என்பன எவ்வாறு காணப்பட்டன என்பதை ஆய்வு செய்வதே இவ்வாய்வின் பிரதான நோக்கமாகும். இந்த ஆய்வானது, கொள்கைச் செயன்முறையில் புத்திஜீவிகள் எவ்வாறான தாக்கத்தைச் செலுத்துகின்றனர், மேற்குறித்த காலப்பகுதியிலான கொள்கைச் செயன்முறையில் புத்திஜீவிகளின் பங்களிப்பு எவ்வாறு காணப்பட்டது, அவர்களின் உள்ளீடுகள் எந்தளவிற்கு வினைத்திறனாகப் பயன்படுத்தப்பட்டன போன்ற வினாக்களுக்கு விடை காண முற்படுகிறது. இவ்வாய்விற்காக பொதுக்கொள்கை உருவாக்கச் செயன்முறையோடு தொடர்புடைய பகுத்தறிவுத் தெரிவுக் கோட்பாடும், முறைமைக் கோட்பாடும் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளன. மேலும், ஆய்வு அணுகுமுறையாக பண்புசார் அணுகுமுறை பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளதோடு ஆய்வுக்குரிய முதலாம் நிலைத் தரவுகளாக நோக்கமாதிரி எடுப்பு முறை மூலம் தெரிவு செய்யப்பட்ட நேர்காணலின் ஊடாகப் பெறப்பட்ட தரவுகள் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளன. கொள்கைச் செயன்முறையானது புத்திஜீவிகள் மற்றும் துறைசார் நிபுணர்களின் வழிகாட்டுதலின் கீழ் உருவாக்கப்படும்போது அது வினைத்திறன் மிக்கதாகவும் எதிர்பார்க்கப்பட்ட கொள்கைப் பெறுபேறுகளைப் பெறக்கூடிய தன்மை கொண்டதாகவும் அமையும் என்பதனையும், கொள்கை ஒன்று அரசியல் சுய இலாபத்திற்காகவும் அரசாங்கத்தின் தற்றுணிவின் அடிப்படையிலும் உருவாக்கப்படும்போது வினைத்திறன் குன்றியதாகவும் கொள்கைத் தோல்விகளை ஏற்படுத்துகின்றதாகவும் அமையும் என்பதனையும் இவ்வாய்வு வெளிப்படுத்துகின்றது. இதனடிப்படையில், கொள்கைச் செயன்முறையை வினைத்திறன் மிக்கதாக மேற்கொள்வதற்கு கொள்கைச் செயன்முறையில் புத்திஜீவிகளுக்கும் அவர்களது ஆலோசனைகளுக்கும் அரசு முக்கியத்துவம் வழங்க வேண்டும் என்பதோடு புத்திஜீவிகளின் உள்ளீடுகளை அரசாங்கம் கருத்தில்கொண்டு, அதனைக் கொள்கை உருவாக்கத்தில் உள்வாங்கும்போது வினைத்திறனான கொள்கைப் பெறுபேறுகளை அடைய முடியும் என்பதையும் இவ்வாய்வு முடிவுகளாக முன்வைகின்றது.

திறவுச் சொற்கள் - வினைத்திறனான கொள்கை உருவாக்கச் செயன்முறை, கொள்கை புத்திஜீவிகள், கொள்கைத் தோல்வி, பொது ஜன பெரமுன தலைமையினாலான அரசாங்கம்

இரா. ரமே அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும், மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

**2024 ஆம் ஆண்டு பொதுத் தேர்தலில் தேசிய மக்கள் சக்தியின்
வெற்றி: யாழ்ப்பாண மாவட்டத்தை அடிப்படையாகக் கொண்ட ஆய்வு**

அல்பிறட் கஜரூபன்
அரசறிவியல் துறை, பேராதனைப் பல்கலைக்கழகம்
a19986@arts.pdn.ac.lk

இலங்கையின் அரசியல் கலாசாரமானது பாரம்பரியமாக சிறுபான்மை – பெரும்பான்மை எனப் பிளவுண்டு இனத்தேசியவாதமாக அரசியல்மயப்படுத்தப்பட்டுள்ளது. இவ்வாறான, இலங்கையின் இனத்தேசியவாத அரசியல் கலாசாரத்தைத் தீர்மானிப்பனவாக அரசியல், பொருளாதார மற்றும் சமூக, கலாச்சார காரணிகளுடன் தேர்தல், அரசியல் கட்சிகள் போன்றனவும் காணப்படுகின்றன. இலங்கையில் 2024ஆம் ஆண்டு பொதுத் தேர்தலில் தேசியக் கட்சி என்ற வகையில் தேசிய மக்கள் சக்தியின் யாழ்ப்பாண வெற்றி கவனத்திற்குரியதாகும். ஏனெனில், இது பாரம்பரிய தமிழ்த்தேசிய அரசியலில் அதிர்வினை ஏற்படுத்தவல்ல ஓர் அரசியல் மாற்றத்தைக் குறித்து நிற்கிறது. இவ்வெற்றியின் அரசியல் ரீதியான தாக்கங்கள், இவ்வெற்றியில் செல்வாக்குச் செலுத்திய காரணிகள், இது தமிழ்த் தேசியத்தின் மீது ஏற்படுத்தும் தாக்கம் போன்ற காரணிகளைக் கண்டறிக்கின்ற வகையில் இவ்வாய்வானது அமையப் பெற்றுள்ளது. தேசிய மக்கள் சக்தியின் தேர்தல் வெற்றியில் அக்கட்சியானது வெகுஜனக் கட்சியின் பண்புகளைக் கொண்டிருந்ததன் காரணத்தின் அடிப்படையில் இந்த ஆய்வுக்காக வெகுஜனக் கட்சி எண்ணக்கரு பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளது. மேலும், இவ்வாய்வுக்கான தரவுகள் முதலாம் மற்றும் இரண்டாம் நிலைத் தரவுகள் மூலம் திரட்டப்பட்டுள்ளன. நேர்காணலின் மூலம் திரட்டப்பட்ட தரவுகள் கருப்பொருள் அடிப்படையிலான பண்புசார் அணுகுமுறை மூலம் பகுப்பாய்வு செய்யப்பட்டுள்ளன. இந்த ஆய்வின் முடிவுகளின்படி, தமிழ் அரசியல்வாதிகளிடையேயும் - தமிழ் அரசியல் கட்சிகளிடையேயும் காணப்பட்ட பிளவுகள், தமிழ் அரசியல்வாதிகள் மற்றும் தமிழ் அரசியல் கட்சிகள் மீதான பிரஜைகளின் நம்பிக்கையின்மை, புதிய அரசியல் கலாச்சாரத்தை தோற்றுவிக்கும் எதிர்பார்ப்பில் தேசிய மக்கள் சக்தி மீது நம்பிக்கை கொண்டு யாழ் மக்கள் இக்கட்சியை ஆதரித்தமை போன்ற காரணிகளே யாழ் மாவட்டத்தில் தேசிய மக்கள் சக்தியின் வெற்றியில் செல்வாக்குச் செலுத்தியுள்ள காரணிகளாக கண்டறியப்பட்டுள்ளன. இந்த ஆய்வானது தேசிய மக்கள் சக்தியின் வெற்றியானது தமிழ்த்தேசிய அரசியலின் ஸ்திரத்தன்மை மற்றும் சமூக நல்லிணக்கத்தில் எத்தகைய தாக்கத்தை ஏற்படுத்தும் என்பது பற்றி எடுத்துரைக்கவில்லை. ஆகவே எதிர்கால ஆய்வுகள் இது தொடர்பில் கவனம் செலுத்துவது சிறந்தது.

திறவுச் சொற்கள்: தேசிய மக்கள் சக்தி, தேர்தல் வெற்றி, தமிழ்த்தேசியம், யாழ்ப்பாண மாவட்டம்

எம்.எம்.இஜாஸ் அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும், மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

2000ஆம் ஆண்டுக்குப் பின்னரான மாற்றமுறும் முஸ்லிம் அரசியல்

உ.மு.இல்ஹாம்
அரசறிவியல் துறை, பேராதனை பல்கலைக்கழகம்
a19275@arts.pdn.ac.lk

இலங்கை அரசியலில் முஸ்லிம்களின் கட்சி அரசியல் தனித்துவமானது. இத்தகைய கட்சி அரசியலானது அர்.பின் தலைமையிலான ஸ்ரீலங்கா முஸ்லிம் காங்கிரஸின் தோற்றத்துடன் ஆரம்பமானது. இருப்பினும், இவரது மரணத்தின் பின்னரான காலத்தில் முஸ்லிம் அரசியலானது பிளவடைந்தது. இதனடிப்படையில், 2000ஆம் ஆண்டுக்குப் பின்னரான மாற்றமுறும் முஸ்லிம் அரசியலின் போக்கினைக் கண்டறிவதனை நோக்காகக்கொண்டு இவ்வாய்வு மேற்கொள்ளப்பட்டுள்ளது. இந்தப் பண்புசார் ஆய்வுக்காக, முதலாம் மற்றும் இரண்டாம் நிலைத் தரவுகள் பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளன. முதலாம் நிலைத் தரவுகளைச் சேகரிக்க நேர்காணல் முறை பயன்படுத்தப்பட்டுள்ளதுடன், சேகரிக்கப்பட்ட தரவுகள் விபரண மற்றும் கருப்பொருள் பகுப்பாய்வுக்கு உட்படுத்தப்பட்டுள்ளன. இந்தவகையில், ஆரம்பத்தில் முஸ்லிம் அரசியல் சீரான நிலையில் இருந்தமை கண்டறியப்பட்டுள்ளது. இதில் செல்வாக்குச் செலுத்தும் காரணிகளாக, உறுதியான தலைமைத்துவம், கட்சியின் ஒருங்கிணைப்பு, பேரம்பேசும் அரசியல், தேசியக் கட்சியோடு இணைந்து செல்லுதல் போன்றவை அடையாளங் காணப்பட்டுள்ளன. மேலும், அர்.பின் மரணத்தின் பின்னரான காலத்தில், முஸ்லிம் கட்சிகள் பிளவுகளை எதிர்கொண்டமைக்கான காரணிகளாக, தலைமைத்துவத்தின் சுயநலமான போக்கு, கொள்கை ரீதியான ஒற்றுமையின்மை, உறுதியான தலைமைத்துவமின்மை, தலைமைத்துவப் போட்டி, கட்சிகளிடையிலான பிளவுகள் மற்றும் அதிகாரத்திற்கான போட்டி போன்றன காணப்படுவதாக இவ்வாய்வு வெளிப்படுத்துகிறது. கூடவே, முஸ்லிம் அரசியலை எதிர்காலத்தில் ஒன்றிணைத்து உறுதியான அரசியலை முன்னெடுக்க வேண்டிய தேவை குறித்து இந்த ஆய்வு வலியுறுத்துகிறது.

திறவுச் சொற்கள்: முஸ்லிம் அரசியல், கட்சிப்பிளவு, சுயநல அரசியல், பேரம்பேசும் அரசியல், அதிகாரத்திற்கான போட்டி

மாலினி பாலமபூரன் அவர்களின் வழிகாட்டுதலினையும் மேற்பார்வையினையும் பெற்றுக் கொண்டேன் என்பதை நான் நன்றியுடன் வெளிப்படுத்த விரும்புகின்றேன்.

PSYCHOLOGY

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN RESILIENCE AND MENTAL HEALTH IN PARENTS OF CHILDREN WITH NEURODEVELOPMENTAL DISORDERS

U. M. Kandandeniya

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19326@arts.pdn.ac.lk

Parents of children with neurodevelopmental disorders (NDDs) often face high levels of mental and emotional challenges due to the ongoing demands associated with caregiving. Neurodevelopmental disorders such as Autism Spectrum Disorder, Attention Deficit Hyperactivity Disorder (ADHD), and intellectual disabilities often require parents to provide long-term care, manage behavioral difficulties, and navigate social stigma, all of which contribute to elevated stress levels and poor mental health outcomes. In this context, resilience has emerged as a critical psychological resource that enables individuals to adapt effectively in the face of adversity. The aim of this study was to examine the relationship between resilience and mental health status among parents of children with neurodevelopmental disabilities in the Sri Lankan context. A quantitative, correlational research design was employed to explore the association between these two psychological constructs. The study sample comprised 50 parents, purposively selected through convenience sampling, whose children were diagnosed with neurodevelopmental disorders. Data were collected using a paper-pencil questionnaire format, which included a demographic information form, the Wagnild and Young Resilience Scale, and the General Health Questionnaire (GHQ-12). Data were analyzed using IBM SPSS software. Findings indicated a significant negative correlation between resilience and psychological distress, demonstrating that higher levels of resilience are associated with better mental health outcomes in caregivers. Additionally, the analysis suggested that resilience could be a predictive factor in determining the mental health status of parents. These findings highlight the protective role of resilience in mitigating the psychological impact of long-term care and emphasize the need for interventions that develop resilience among parents of children with special needs.

Keywords: Resilience, mental health, neurodevelopmental disorders

I wish to acknowledge Kanthi Hettigoda for her guidance and supervision.

EXPLORING THE LEVEL OF MENTAL WELL BEING AMONG STUDENTS IN PRIVATE UNIVERSITIES AND PUBLIC UNIVERSITIES

R.G. Kaushalya

Department of Psychology, University of Peradeniya
A19339@arts.pdn.ac.lk

Mental well-being is a vital factor in student success within higher education. This study examined differences in mental well-being between students attending state and private universities in Sri Lanka, using Ryff's Six-Dimension model (1995). The focus was on six dimensions: autonomy, environmental mastery, personal growth, positive relations, purpose in life, and self-acceptance, along with overall well-being. The sample consisted of 100 undergraduate students (50 from state and 50 from private universities), aged 19–30, selected using purposive sampling. Data were collected through the Sinhala version of the 42-item Ryff's Psychological Well-Being Scale and analyzed using an independent samples t-test. Findings revealed no significant difference in overall mental well-being between the two groups. However, significant differences emerged in two specific dimensions. Private university students reported higher personal growth ($M = 3.51$, $SD = 0.46$) than state university students ($M = 3.34$, $SD = 0.40$, $t = -2.585$, $p < 0.11$). Similarly, self-acceptance scores were higher among private university students ($M = 3.46$, $SD = 0.47$) than state university students ($M = 3.22$, $SD = 0.47$, $t = -2.239$, $p < 0.27$). These results suggest that although overall well-being is comparable, the type of university may influence specific dimensions of psychological well-being. Therefore, mental health programs in universities should consider institutional differences to better support students' personal development and well-being.

Keywords: Mental well-being, Ryff's model, public university students, private university students

I wish to acknowledge Asanka Bulathwatta for his guidance and supervision.

EXPLORING THE RELATIONSHIP BETWEEN MENTAL TOUGHNESS AND SPORTS PERFORMANCE AMONG UNIVERSITY PERSONNEL

M.A.J.R. Kumara

Department of Psychology, University of Peradeniya

A19360@arts.pdn.ac.lk

This study explores the relationship between mental toughness and sports performance among Sri Lankan university athletes, who balance academic and athletic responsibilities within a resource-constrained yet culturally rich environment. This study utilized a cross-sectional correlational design with a sample of 100 undergraduate sports personnel (50 males and 50 females). Data were collected using the Mental Toughness Questionnaire (MTQ) and a customized Sports Performance Assessment Questionnaire (SPAQ). Findings revealed a statistically significant positive correlation between mental toughness and sports performance ($r = 0.280$, $p = 0.005$). Participants showed a mean mental toughness score of 3.68 ($SD = 0.377$) and a mean performance score of 5.74 ($SD = 2.23$), indicating moderate levels of resilience and achievement. Among the MTQ's 4Cs; confidence, control, commitment, and challenge, only control significantly correlated with performance ($r = 0.240$, $p = 0.016$), highlighting the importance of emotional regulation. Demographic analysis showed that years of sports experience negatively predicted mental toughness. Gender was not a significant predictor of outcomes ($p = 0.780$). Similarly, other variables such as age, sport type, and geographic background, demonstrated limited predictive power ($R^2 = 0.089$, $p = 0.112$). The study emphasizes the role of mental toughness, particularly emotional control, in enhancing performance. It recommends mindfulness-based interventions and increased support for veteran athletes. Limitations include the cross-sectional design, self-reported data, and limited sample size. Future research should employ longitudinal methods and broader samples for deeper understanding.

Keywords: Mental toughness, sports performance, university athletes, emotional regulation, control, 4Cs model

I wish to acknowledge Kanthi Hettigoda for her guidance and supervision.

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN SLEEP QUALITY AND WORKPLACE STRESS

W.S.L. Lawan

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19404@arts.pdn.ac.lk

This research explores the relationship between employees' sleep quality and stress experienced at work, focusing on how workplace stress can lead to lack of healthy sleep. Increasing workloads, irregular hours, and psychosocial demands are commonplace in contemporary occupations and have given rise to stress and consequently affected sleep. It is well-known that stress can negatively impact sleep, and the current study intends to explore the aspects of sleep that is impaired along with increased workplace stress. This study utilized a quantitative strategy and the sample consisted of 111 employees, selected using convenience sampling. Data were collected from employees using two main scales: Workplace Stress Scale and Sleep Quality Scale. The Sleep Quality Scale assessed various dimensions of sleep difficulties, allowing the researcher to develop a comprehensive understanding of the precise relationship between sleep and workplace stress. The results indicated that participants who experience higher levels of stress at work are more likely to experience different disturbances during sleep. Regression analysis indicated that workplace stress was a significant predictor of sleep quality. Additionally, workplace stress levels were negatively associated with hours of sleep. These findings emphasize the need for interventions to reduce workplace stress as it is found to have a serious impact on employees' overall health. These findings emphasize the need for interventions to reduce workplace stress as it is found to have a serious impact on employees' overall health. However, the study was limited by its reliance on self-report measures and a convenience sample, which may affect the generalizability of the findings. Future research could benefit from objective sleep measures and longitudinal designs that would help develop a better understanding of direction of influence.

Keywords: Sleep quality, workplace stress, employee well-being, occupational health

I wish to acknowledge Nethmi Liyanage for her guidance and supervision.

EXPLORING THE RELATIONSHIP BETWEEN RESILIENCE AND POSTTRAUMATIC GROWTH OF UNIVERSITY UNDERGRADUATES WHO EXPERIENCED ADVERSE LIFE EVENTS IN THE LAST TWO YEARS

J.P.D. Madhushika

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19431@arts.pdn.ac.lk

University undergraduates frequently experience various adverse life events, such as the death of a close family member, relationship loss, academic failure, and personal trauma. These events may negatively affect their psychological well-being. While some students struggle to cope, others demonstrate resilience and experience positive psychological change, known as Posttraumatic Growth (PTG). This study aimed to explore the relationship between resilience and PTG among undergraduates who faced significant adversity within the past two years. Specific objectives included identifying types of adverse events, assessing levels of resilience and PTG, and analyzing differences across demographic groups. A descriptive cross-sectional survey design was employed, using purposive sampling to select 142 undergraduates from all nine faculties at the University of Peradeniya. Data were collected using a Google Form questionnaire comprising sections on demographics, adverse life events, the Sinhala-adapted Posttraumatic Growth Inventory (PTGI), and the Sinhala version of the Resilience Inventory for Military (RIM). The collected data were analyzed using SPSS. Descriptive results showed relatively high mean scores for resilience ($M = 81.02$, $SD = 12.02$) and PTG ($M = 75.50$, $SD = 15.94$). Pearson correlation analysis indicated a strong positive relationship between resilience and PTG ($r = .735$, $p < .001$), suggesting that higher resilience is associated with greater psychological growth. T-test results showed significant gender differences, with female students reporting higher resilience and PTG scores. The ANOVA found no significant differences based on academic year. The Chi-square and cross-tabulation analyses provided additional evidence that students with high resilience were significantly more likely to report high levels of PTG. These findings highlight the importance of resilience in facilitating positive adaptation following adversity. The study highlights the need for culturally sensitive mental health strategies and resilience-building programs within Sri Lankan universities to promote student well-being and Posttraumatic Growth.

Keywords: Adverse life events, resilience, posttraumatic growth (PTG)

I wish to acknowledge Kanthi Hettigoda for her guidance and supervision.

EXPLORING THE EFFECTIVENESS OF ACOUSTIC AND VISUAL BASED MEMORIZATION TECHNIQUES IN SUPPORTING SHORT-TERM AND LONG-TERM MEMORY IN THE ELDERLY

G.P. Manohari

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19450@arts.pdn.ac.lk

This study aimed to explore the effectiveness of two memory techniques: an acoustic-based method (rhythmic recitation) and a visual-based method (Method of Loci) in supporting short-term and long-term memory in older adults. A total of 60 cognitively healthy individuals aged 60 and above were purposively selected from a residential elder care home and randomly assigned to either the acoustic or visual training group. Before the training, an initial evaluation of short-term and long-term memory was taken from the participants of the two groups. Both groups underwent a 60 minute training session where the acoustic group was trained to memorize words using a rhythmic Sinhala verse, while the visual group learned to apply the Method of Loci by placing items along a familiar mental route in their place of residence. Memory performance was measured through a post-test using a different word list. Paired sample T-test analysis indicated that the acoustic group performed significantly better following the training both in short-term and long-term memorization. In the visual group, a significant improvement was observed only in long-term memorization. Independent samples t-tests showed that the acoustic group performed significantly better compared to the visual group. These findings suggest that rhythmic recitation is more effective than the Method of Loci for supporting both short-term and long-term memory retention in older adults. Therefore, the study recommends the use of an acoustic technique as a memory aid in elderly care, as well as in educational and awareness programs for adults, to support healthy aging.

Keywords: Short-term memory, long-term memory, acoustic memorization technique, the elderly, memory retention

I wish to acknowledge Nethmi Liyanage for her guidance and supervision

INFLUENCE OF SOCIAL EXPECTATIONS ON PSYCHOLOGICAL WELL-BEING AMONG THE UNIVERSITY UNDERGRADUATES

S.P. Nagahawatta

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19475@arts.pdn.ac.lk

This study examines the influence of perceived social expectations on the psychological well-being of university undergraduates in Sri Lanka, focusing on the mediating role of emotional strain and the moderating effect of gender. University students face multifaceted social pressures, including expectations related to academics, careers, lifestyle, social media presence, and social image, all of which may contribute to emotional strain and mental health challenges during this critical period of transition. The research explores how perceived social expectations relate to specific sub-dimensions of psychological well-being, including autonomy, self-acceptance, and purpose in life. It also examines gender differences in these psychological experiences. Adopting a quantitative correlational design, data were collected from 130 undergraduates using self-constructed questionnaire 27-items on Social Expectations. This questionnaire culturally refined through a pilot test. A Pearson correlation analysis found a significant negative association between perceived social expectations and psychological well-being among university undergraduates ($r = -.34, p < .001$), suggesting that higher perceived expectations are moderately linked to lower levels of well-being. Similarly, emotional strain was significantly negatively correlated with psychological well-being ($r = -.42, p < .001$), suggesting that greater emotional strain is linked to reduced well-being. An independent sample t-test was conducted to examine gender differences. Female students reported significantly higher levels of perceived social expectations ($M = 83.25, SD = 6.80$) than male students ($M = 80.05, SD = 8.90, t = -2.50, p < .05$). Similarly, for emotional strain, female students ($M = 18.85, SD = 3.75$) scored significantly higher than males ($M = 16.92, SD = 3.50, t = -2.65, p < .01$). However, Mediation and moderation analyses indicated that emotional strain did not significantly mediate the relationship between perceived social expectations and psychological well-being, nor did gender serve as a significant moderator of this relationship. Overall, these findings underscore the moderate, negative impact of perceived expectations and emotional strain on well-being, with female students facing significantly greater challenges in both domains. The study emphasizes the importance of culturally sensitive interventions, particularly those addressing gender-specific experiences of social expectations, to support student autonomy and mental health in Sri Lankan universities.

Keywords: Psychological well-being, social expectations, emotional strain, undergraduate, gender

I wish to acknowledge Asanka Bulathwatta for his guidance and supervision.

THE RELATIONSHIP BETWEEN GRATITUDE AND PSYCHOLOGICAL WELL-BEING

W.G.N. Nethsarani

Department of psychology, University of Peradeniya
a19490@arts.pdn.ac.lk

This study examines the relationship between gratitude and psychological well-being among university undergraduates at the University of Peradeniya, Sri Lanka, focusing on overall associations, gender differences, and how gratitude relates to the six dimensions of psychological well-being. Grounded in the framework of positive psychology, this study aims to examine whether higher levels of gratitude are associated with greater psychological well-being, and whether these associations vary by gender. It also seeks to determine which dimensions of psychological well-being: autonomy, environmental mastery, personal growth, positive relations with others, purpose in life, and self-acceptance, are most strongly related to gratitude. A quantitative correlational research design was employed, and data were collected from a sample of 100 undergraduate students (50 males and 50 females) representing all nine faculties of the University of Peradeniya. Participants completed the Gratitude Resentment and Appreciation Test (GRAT-16) and Ryff's 42-item Psychological Well-Being Scale. Descriptive statistics, Pearson's correlation, independent samples t-tests, and multiple regression analyses were used to examine the relationships between variables. The findings revealed a significant positive correlation between gratitude and overall psychological well-being, indicating that students with higher gratitude tend to report greater levels of mental and emotional wellness. Additionally, gender-based analysis showed that female students scored higher in gratitude and several dimensions of psychological well-being. Gratitude was also found to have strong positive associations with all six dimensions of psychological well-being, particularly with purpose in life and positive relations with others. These findings underscore the importance of gratitude as a psychological strength that contributes to the emotional resilience and mental health of university students. The study suggests that incorporating gratitude-based strategies into university mental health programs could be a practical and low-cost approach to enhancing student well-being. Further, research is recommended to explore these associations across diverse educational and cultural settings and through longitudinal designs to assess the long-term impact of gratitude on student well-being.

Keywords: Gratitude, psychological well-being, gender differences, positive psychology

I wish to acknowledge Manjula Gunasekara for her guidance and supervision.

THE RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC ENTITLEMENT AND ACADEMIC PERFORMANCE AMONG UNIVERSITY STUDENTS

H.L Kavindi Nirmani

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19496@arts.pdn.ac.lk

Academic entitlement (AE), the belief that one deserves academic success with minimal effort, has become increasingly visible among university students, potentially undermining their academic progress. This study aimed to investigate whether academic entitlement is negatively associated with academic performance (AP), which involves active engagement in academic work, and academic achievement (GPA) among students in both government and private universities. It was hypothesized that AP would mediate the relationship between AE and GPA. A quantitative correlational research design was employed, and 141 students (65 from government and 65 from private universities) were selected through convenience sampling. Data were collected using standardized instruments: the Academic Entitlement Questionnaire (AEQ) and the Academic Performance Questionnaire (APQ). Pearson correlation revealed a strong, negative relationship between AE and AP ($r = -0.665$, $p < .001$), indicating that students with higher entitlement tended to demonstrate poorer academic behaviors. Linear regression analysis confirmed that AE significantly predicted AP ($\beta = -0.461$, $p < .001$), but it did not significantly predict GPA ($p = .753$). Mediation analysis showed that academic performance did not mediate the relationship between AE and GPA. Additionally, independent samples t-tests showed no significant differences in AE or AP between students from government and private universities. The results highlight the importance of promoting responsibility and reducing entitlement attitudes through academic counseling and student development programs in higher education. Future, research could investigate how individual, institutional, and cultural factors influence the relationship between academic entitlement and academic performance.

Keywords: Academic entitlement, academic performance, GPA, university students, higher education

I wish to acknowledge N. Liyanage for their guidance and supervision.

AN INVESTIGATION ON HOW GENDER DISCRIMINATION IMPACTS EMPLOYEES' PSYCHOLOGICAL WELL-BEING IN THE APPAREL INDUSTRY

N.K.K.N.Nugaliyadda

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19507@arts.pdn.ac.lk

This study explores how gender discrimination impacts employees' psychological well-being in the apparel industry in Sri Lanka. The primary objective of this research was to examine how gender discrimination affects the psychological well-being of workers in the apparel industry. Using a qualitative research design, data were gathered through semi-structured interviews. It was conducted with a snowball sample of ten employees, including six females and four males, working in garment factories in the Kandy district. Thematic analysis was employed using a data-driven approach to identify key themes emerging from participants' experiences. Participants represented the job roles of packing employees and quality checkers. The study identified five main themes: Perception of gender discrimination, Nature of gender discrimination, Psychological and emotional impact, coping strategies, and Promoting gender equality through fair workplace practices. The findings revealed that both male and female participants experienced gender discrimination, but the nature and emotional impact differed. The results indicate that gender discrimination negatively influences employees' psychological well-being by contributing to emotional distress, decreased self-worth, and feelings of unfairness. Female employees reported feelings of being undervalued, overlooked for promotions, and subjected to inappropriate comments or unequal treatment, leading to increased stress, anxiety, and a sense of helplessness. In contrast, male participants highlighted the emotional strain caused by stereotypes that men should perform physically demanding tasks without complaining or that women are more favored in certain positions. Despite these differences, both groups commonly relied on similar coping mechanisms; seeking emotional support from peers and family members to manage their stress and maintain their mental well-being. This study concludes that addressing these disparities through gender-sensitive policies and workplace mental health support is essential for promoting employee well-being and equality in the apparel industry.

Keywords: Gender discrimination, psychological well-being, apparel industry, employee

I wish to acknowledge G. Dissanayake for her guidance and supervision.

EXPLORING THE RELATIONSHIP BETWEEN SUGGESTIBILITY AND PATTERNS OF CONSUMER DECISION-MAKING AMONG YOUNG ADULTS IN SRI LANKA

H.N. Parनावithana

Department of Psychology, University of Peradeniya

a19518@arts.ac.lk

The present study explores how suggestibility relates to different consumer decision-making styles among young adults in Sri Lanka. In today's consumer environment, individuals are constantly influenced by advertisements, peers, media, and other external sources, making it important to understand how susceptible they are to such influences when making purchasing decisions. The primary objective of the study was to examine the relationship between suggestibility and consumer decision-making patterns, particularly focusing on spontaneous, dependent, and rational decision-making styles. The study adopted a quantitative research design and used a survey method to collect data from 150 Sri Lankan young adults aged between 18 and 30 years. Participants were selected using convenience sampling. Data collection tools included the Multidimensional Iowa Suggestibility Scale (MISS) and the General Decision-Making Styles (GDMS) scale. Descriptive statistics, Pearson correlation, independent t-tests, and one-way ANOVA were used to analyze the data. Results showed a significant positive correlation between suggestibility and spontaneous and dependent decision-making styles, suggesting that individuals with high suggestibility scores tend to make quick or peer-influenced purchasing decisions. A significant negative correlation was found between suggestibility and rational decision-making, indicating that more suggestible individuals are less likely to engage in logical, well-thought-out purchases. The study also found significant differences in suggestibility based on education levels, where individuals with higher education levels showed lower suggestibility scores. However, gender differences in suggestibility were not statistically significant. These findings suggest that suggestibility is a key psychological trait influencing how young consumers make choices and highlight the importance of consumer education and critical thinking in marketing environments.

Keywords: Suggestibility, decision-making styles, young adults, consumer behavior, Sri Lanka

I wish to acknowledge K. Hettigoda for her guidance and supervision.

THE PSYCHOLOGICAL IMPACT OF INSTAGRAM INFLUENCERS OF FASHION CONSUMER OF GENERATION Z IN SRI LANKA

K.H.C Perera

Department of Psychology, University of Peradeniya
A19526@arts.pdn.ac.lk

This study examines the psychological influence of Instagram influencers on fashion related emotion, cognition and behaviour among the Generation Z Consumers in Sri Lanka. As Instagram increasingly shapes youth identity and consumer culture, this qualitative research explores how influencer content impacts users' emotional responses, thought processes and fashion consumption behaviours. Semi structured interviews were conducted with a purposive sample of ten participants from diverse socio-economic backgrounds. Thematic analysis was used to analyse the collected data. Findings reveal distinct psychological patterns emerging across emotional, cognitive and behavioural domains. Emotionally, participants experienced both inspiration and validation as well as pressure, insecurity and frequent instances of FOMO (Fear of Missing Out) triggered by idealized digital portrayals. Cognitive engagement was marked by critical awareness of influencer authenticity, promotional intent and algorithmic manipulation. Behavioural outcomes included impulsive and planned purchasing patterns, creative fashion experimentation that reflected personal identity construction. Trust in influencers was formed selectively driven less by popularity and more by perceived honesty and contextual relevance. These findings highlight the complex psychological mechanisms at play emphasizing the active role in Gen Z consumers taken in navigating digital fashion influence. This study illuminates the importance of cultural and personal relevance in shaping how young consumers respond to influencer marketing. Understanding these dynamics is vital for informing ethical branding, inclusive fashion education and youth mental health advocacy in Sri Lanka's evolving digital culture.

Keywords: Instagram influencers, psychological impact, fashion consumer, Gen Z in Sri Lanka

I wish to acknowledge D. Karunanayake for his guidance and supervision.

EXPLORING PSYCHOSOCIAL WELLBEING OF MIDDLE-AGED PARENTS IN SRI LANKA DURING THE PHASE OF EMPTY-NEST AND THEIR COPING STRATEGIES

R.W.M.R.M.G.A.K. Rathwattha

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19617@arts.pdn.ac.lk

The "empty nest" phase marks a significant transition in the family life cycle, occurring when children leave the parental home. This study aimed to explore the impact of the empty nest on parents' experiences, changes in parent-child relationships, effects on psychosocial wellbeing, and coping strategies used during this period. A qualitative approach was adopted, involving in-depth semi-structured interviews with ten participants (five mother-father pairs) selected through a purposive sampling method. Thematic analysis was used with theory driven codes and extracted themes as follows: living the empty nest experience, parent-child relationships, psychosocial wellbeing, and coping strategies. In contrast to previous studies, the findings revealed no significant overall negative impact of the empty nests on psychosocial wellbeing. A minority reported sadness and vulnerability related to health concerns and limited social support. However, most participants described mixed emotions- primarily loneliness, alongside pride in their children's independence, which they viewed as a mark of successful parenting. Many experienced personal growth, rediscovered social connections, and embraced new roles in later life. Cultural and religious practices, cognitive reframing, lifelong learning, and acceptance of the post-parental role were key to their adjustment. Participants highlighted that the quality of child-parent relationships mattered more than physical presence. Moreover, accessibility to social media and modern teaching- related devices such as smart phones, CCTV and also TV supports for enhanced- communication, personal growth and security. The study recommends the integrated sensitive framework to promote healthy aging in Sri Lankan context.

Keywords: Empty nest, psychosocial well-being, coping strategies, middle-aged parents, Sri Lanka

I wish to acknowledge G. Dissanayake for the guidance and supervision.

AN EXPLORATORY STUDY ON PSYCHOLOGICAL AND BEHAVIORAL DETERMINANTS OF LONGEVITY AMONG NONAGENARIANS IN SRI LANKA

Rev. A. S. Sunanda

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19766@arts.pdn.ac.lk

The increasing global elderly population has heightened interest in factors contributing to longevity, particularly in Sri Lanka, which has the highest proportion of older adults in South Asia. While existing quantitative studies have highlighted the relationships between psychological and behavioural traits (sense of purpose, stress management, social support, spiritual engagement, dietary practices, and physical activity) and longevity, there remains a lack of in-depth qualitative research addressing how these factors emerge in specific cultural settings. This study investigates psychological traits, behavioural practices and socio-cultural influences that support longevity among Sri Lankan nonagenarians. A qualitative research design was employed utilizing semi-structured interviews with 16 nonagenarians. Thematic analysis was used to examine both the lived experiences of participants and the broader socio-cultural meanings embedded in their narratives. Findings revealed that a strong sense of purpose, often centered on family and societal well-being. This was deeply rooted in Sri Lanka's group-focused culture and religious values that emphasize compassion and social responsibility. Stress management strategies included problem-solving, cultural acceptance, religious guidance, and familial support and practices like meditation and naps. Social networks were robust, nurtured through close family bonds, voluntary communal activities and religious gatherings that emphasized collective over individual participation. Spirituality was integral to daily routines, reflecting the strong ties between communities and religious institutions. Participants favoured traditional plant-based diets including green leafy vegetables and herbal drinks. Physical activity was commonly sustained through gardening, farming or routine exercise to maintain independence. These findings underscore the importance of culturally grounded psychological and behavioural factors in contributing to longevity. The study suggests that interventions aimed at healthy aging in Sri Lanka and similar cultural contexts should incorporate local traditions, cultural practices and values, and traditional lifestyle patterns.

Keywords: Longevity, nonagenarians, psychological determinants, behavioural practices, Sri Lankan culture

I wish to acknowledge M. Gunasekara for her guidance and supervision.

PSYCHOLOGICAL WELL-BEING OF ADOLESCENTS WITH GEOGRAPHICALLY DISTANT PARENTAL RELATIONSHIPS

U. G. C. M. Dilhara

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19801@arts.pdn.ac.lk

Adolescence is a critical period marked by significant physical, psychological, cognitive, emotional, and social changes, during which parental relationships play a fundamental role in influencing the psychological well-being of adolescents. However, globalization have led to geographically distant parental relationships, with parents working abroad for financial support. Primarily, the study focuses on how coping skills affect adolescents' psychological well-being. In addition, the primary objectives of this study were to examine the impact of communication and collaborative support systems on the psychological well-being of adolescents experiencing geographical distance parental relationships. According to this study, the psychological well-being of adolescents experiencing geographical distance mainly considers subjective aspects. Therefore, these experiences of adolescents were examined through a qualitative research method using a purposive sample and semi-structured interviews using thematic analysis. In the Sri Lankan context, this study was conducted with 10 adolescents aged 12 to 19 years from families experiencing geographically distant parental relationships more than a year, whose parents had migrated abroad for work. Geographically distant parental relationships were found to have a significant impact on the psychological well-being of adolescents, both in terms of positive and negative effects. When considering coping skills, it was clear that the majority of this group of adolescents experiencing distant parenting felt that their coping skills were high compared to their peers. It was also found that the communication relationship between most adolescents and distant parents changed over time. It was also clear that adolescents experiencing geographically distant parenting struggle psychologically due to support groups. Therefore, it is clear that working to minimize negative impact and maintain positive conditions is important for the psychological well-being of adolescents experiencing geographically distant parenting relationships.

Keywords: Geographically distant, parental relationships

I wish to acknowledge M. Gunasekera for her guidance and supervision.

THE IMPACT OF EMOTIONAL ABUSE ON ROMANTIC RELATIONSHIP SATISFACTION AMONG UNIVERSITY STUDENTS

H. Udayantha

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19803@arts.pdn.ac.lk

Romantic relationships can bring love, comfort, and personal growth, but they can also involve pain and emotional harm. This study explores how emotional abuse impacts romantic relationship satisfaction among university students in Sri Lanka. Emotional abuse includes behaviours such as being ignored, constantly criticized, controlled, or made to feel worthless. This research has focused on university students aged 22 to 27 who have been in relationships lasting more than three months and who have experienced emotional abuse. A qualitative approach was adopted, and data were collected through semi-structured interviews with ten participants. Thematic analysis was used to identify the key patterns in their experiences. Findings revealed that emotional abuse took various forms, including verbal insults, silent treatment, manipulation, and emotional blame. These experiences often resulted in low self-esteem, anxiety, sadness, and emotional dissatisfaction in the relationship. Many participants reported feeling emotionally stuck or dependent on their partners, even when the relationship was harmful. While some coped by confiding in friends, family, or counsellors, others internalized their pain. The study emphasizes the profound emotional consequences of abuse in young relationships and highlights the need for greater support, awareness and intervention within university communities. It serves as a reminder that love should never hurt and that every individual deserves respect, safety, and emotional well-being in their relationship.

Keywords: Emotional abuse, romantic relationships, university students, relationship satisfaction, coping mechanisms.

I wish to acknowledge D. Karunanayaka for his guidance and supervision.

PREDICTABILITY OF RESILIENCE ON PSYCHOLOGICAL WELL-BEING AMONG UNDERGRADUATES WHO HAVE EXPERIENCED PARENTAL DEATH

N. V. T. S. Y. Vithanage

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19824@arts.pdn.ac.lk

The study attempted to investigate the predictability of resilience and psychological well-being among undergraduates who have experienced parental death. The research focused on understanding whether resilience can predict psychological well-being. A total number of 100 undergraduates of the University of Peradeniya were selected through a purposive sampling technique ($n=100$). Participants were both male and female students from different faculties and academic years, all of whom had experienced the death of one or both parents. Data was collected using standardized instruments, the Resilience Scale, Ryff's Psychological Well-Being Scale, and a demographic questionnaire. The results were assessed by using the descriptive statistics, Pearson correlation, and linear regression analysis. Results of the current study indicate that participants had moderate levels of Resilience ($M = 134.11$, $SD = 21.68$) and psychological well-being ($M = 170.97$, $SD = 20.54$). Regression analysis confirmed that resilience was a significant predictor of psychological well-being in the sample ($R^2=.347$, $p<.001$). Pearson correlation analysis revealed a significant positive relationship between resilience and all dimensions of psychological well-being. Additionally, there were no significant differences in psychological well-being based on the nature of parental death or the time elapsed since the loss, as indicated by the non-significant results from the ANOVA test. In conclusion, the study highlights that higher resilience levels contribute positively to the psychological well-being of undergraduates who have faced parental death. These findings emphasize the importance of strengthening resilience in bereaved students to promote their mental health and overall adjustment.

Keywords: Resilience, psychological well-being, undergraduates, parental death

I wish to acknowledge A. Bulathwatta for his guidance and supervision.

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN FRONTLINE MANAGERS' PERSONALITY AND EFFECTIVE WORKPLACE COMMUNICATION IN THE SRI LANKAN GARMENT INDUSTRY

W. G. U. P. Weerasingha

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19847@arts.pdn.ac.lk

The Sri Lankan garment industry plays a crucial role in the country's economy, where front-line managers are essential for maintaining communication between upper management and factory workers. The primary objective of this study is to investigate the relationship between the personality of front-line managers and effective workplace communication in the Sri Lankan garment industry. The research was guided by the Big Five Personality traits (extroversion, agreeableness, openness to experience, conscientiousness, and neuroticism). A quantitative approach was adopted, using two standardized instruments: the Big Five Inventory (BFI) to measure personality traits and the Interpersonal Communication Inventory (ICI) to assess communication competence. The sample consisted of 40 front-line managers selected through purposive sampling from a single garment factory in Sri Lanka. The findings of this study indicate that there are significant positive correlations between extroversion, agreeableness, conscientiousness, and openness to experience with effective communication in the workplace. In contrast, neuroticism showed a significant negative correlation with communication competence in the workplace. These results suggest that personality traits play a substantial role in shaping communication effectiveness in high-pressure industries such as the garments industry. These findings can guide human resource strategies in enhancing productivity, reducing communication breakdowns and improving employee relations in Sri Lanka's garment sector. Future research should aim to replicate these findings in a larger and more diverse sample across multiple industries.

Keywords: Personality, communication competence, garment industry, big five personality traits, front-line managers

I wish to acknowledge M. Gunasekara for her guidance and supervision.

THE RELATIONSHIP BETWEEN CONFORMITY TO PEER PRESSURE AND THE NEED FOR BELONGINGNESS AMONG INTROVERTED AND EXTROVERTED UNIVERSITY STUDENTS

R.M.I.N. Yapa

Department of Psychology, University of Peradeniya

19884@arts.pdn.ac.lk

Conformity to peer pressure and the need for belongingness are important psychological concepts that influence student behaviour in higher educational settings. Understanding how these factors interact with different personality traits can inform interventions aimed at promoting well-being and healthy social adjustment among university students. This study aimed to investigate the relationship between conformity to peer pressure and the need for belongingness among university students, and to examine whether this relationship differs according to levels of introversion and extroversion. A survey-based correlational research design was adopted. Data were collected through an online survey utilizing three standardized instruments: the Peer Pressure Questionnaire-Revised Scale, the Introversion scale, and the Need to Belong scale. A total of 156 participants were recruited from public, private, and semi-government universities in Sri Lanka through convenience sampling. The results provided support for the first hypothesis, revealing a significant positive correlation between the need for belongingness and conformity to peer pressure. Simple linear regression further confirmed that the need for belongingness was a significant predictor of conformity to peer pressure. Participants tended to fall within a moderate introversion-extraversion spectrum rather than displaying extreme trait levels. No moderating effect of introversion- or extraversion on the primary relationship was observed, possibly due to sample size limitations. These findings underscore the role of belongingness needs in driving conformity to peer pressure among university students, regardless of personality characteristics. The study highlights the importance of considering social-psychological factors in higher education contexts to better understand student behaviour. Future research should employ mixed method approaches to collect data and larger samples to improve statistical power and deepen understanding of these mechanisms.

Keywords: Conformity, peer pressure, belongingness, introversion-extraversion.

I wish to acknowledge N. Liyanage for her guidance and supervision.

EFFECTIVENESS OF AN INTERVENTION PROGRAM TO PROMOTE PSYCHOSOCIAL WELL-BEING AMONG OLDER ADULTS IN SRI LANKAN RESIDENTIAL CARE HOMES: A QUASI-EXPERIMENTAL STUDY

M. A. H. S. Mallawaarachchi

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19994@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka's growing older population increasingly relies on residential care homes, where inadequate attention to psychosocial well-being heightens risks to health and quality of life. This study evaluated the effectiveness of a psychological intervention among 64 older adults (16 males, 48 females), aged 60–85, in a care home. Using simple random sampling and matching based on key demographics and baseline variables, participants were assigned to an experimental group ($n = 32$) and a control group ($n = 32$). The intervention was informed by psychosocial care literature, WHO active aging guidelines, and geriatric psychological frameworks, with a focus on emotional expression, social engagement, cognitive stimulation, and physical activity. The content and structure were validated by three experts in psychology and elder care. The experimental group underwent a six-week psychosocial intervention of 12 structured sessions, while the control group received routine care. Pre- and post-intervention assessments using the WHOQOL-BREF measured the physical, psychological, social, and environmental domains of well-being. Between-group comparisons showed significant improvements in the experimental group compared to the control group across the physical (experimental: $M = 36.50$, $SD = 9.73$; control: $M = 2.75$, $SD = 8.34$; $t(62) = 15.80$, $p < .001$), psychological (experimental: $M = 35.38$, $SD = 6.35$; control: $M = 5.63$, $SD = 6.49$; $t(62) = 18.89$, $p < .001$), and social (experimental: $M = 16.00$, $SD = 4.98$; control: $M = -1.00$, $SD = 4.19$; $t(62) = 16.08$, $p < .001$) domains. No significant difference was observed between the groups in the environmental domain. In the experimental group, physical, psychological and social scores increased significantly from pretest to post test ($M = 45.50$, $SD = 7.36$), ($M = 45.25$, $SD = 4.95$), ($M = 40.13$, $SD = 5.18$) to post test ($M = 82.00$, $SD = 6.47$), ($M = 80.63$, $SD = 5.19$), ($M = 56.13$, $SD = 3.95$), (physical: $t(31) = 19.48$, $p < .001$; psychological: $t(31) = 27.08$, $p < .001$; social: $t(31) = 17.48$, $p < .001$), while no significant change was observed in the environmental domain. The findings demonstrate the effectiveness of structured psychosocial interventions in enhancing quality of life and promoting successful aging among institutionalized older adults in Sri Lanka. **Keywords:** Adults, psychosocial intervention, residential care homes, quasi-experimental study, Sri Lanka.

I wish to acknowledge G. Dissanayake for her guidance and supervision.

EXPLORING THE PARADOX OF MENTAL HEALTH DISCLOSURE: PREFERENCES FOR FAMILIAR VERSUS UNFAMILIAR LISTENERS AMONG INDIVIDUALS WITH NON-SEVERE MENTAL HEALTH ISSUES

K. W. G. I. W. M. Siriwardhana

Department of Psychology, University of Peradeniya

a191035@arts.pdn.ac.lk

This study explores the paradox of mental health disclosure among individuals with non-severe mental health issues, focusing on their preferences for familiar versus unfamiliar listeners. Navigating the tension between seeking support and fearing stigma, this research identifies the influencing factors, perceived benefits, risks, and coping strategies. A qualitative approach was employed, involving 16 participants equally divided into two groups: those who preferred familiar listeners (8 participants: 4 males, 4 females) and those who preferred unfamiliar listeners (8 participants: 4 males, 4 females). Data were primarily collected through 45–60-minute semi-structured interviews. The interview guides focused participants' disclosure experiences, decision-making processes, preferences, and the emotional and practical outcomes of their choices. Thematic analysis was conducted to identify and interpret patterns within the qualitative data. The findings reveal distinct disclosure patterns. For familiar listeners, motivations often included relational obligation and accessibility, but however, participants frequently expressed concerns about exposure, rejection, and the influence of family expectations and community judgment. Emotional outcomes were mixed, with some participants experiencing relief and validation, while others reported feelings of guilt or shame. Conversely, individuals preferring unfamiliar listeners were primarily driven by perceived trust, safety, and empathy. This group generally reported fewer concerns regarding social stigma, family expectations, or community judgment, and more consistently experienced positive emotional outcomes such as relief and empowerment. This research highlights the nuanced decision-making processes, emphasizing the critical role of perceived safety and social repercussions in shaping disclosure preferences. Understanding these dynamics is crucial for developing targeted support mechanisms to that mitigate stigma and facilitate effective mental health communication.

Keywords: Mental health disclosure, familiar listeners, unfamiliar listeners, stigma

I wish to acknowledge D. Karunanayaka for his guidance and supervision.

PREDICTABILITY OF SOCIAL MEDIA ON THE EMERGENCE OF GENERALIZED ANXIETY DISORDER AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN SRI LANKA

A.A.S.N. Agalakotuwa

Department of Psychology, Faculty of Arts, University of Peradeniya
a19018@arts.pdn.ac.lk

Social media plays a significant role in the daily lives of university students, raising concerns about its impact on mental health. This study examined how different patterns of social media use relate to symptoms of Generalized Anxiety Disorder (GAD) among undergraduates at the University of Peradeniya, and whether factors such as gender, academic year, or family income influence this relationship. The aim was to identify which types of social media use may be linked to higher anxiety and to provide findings that could guide mental health support services within universities. A cross-sectional, quantitative design was used. A total of 167 students aged 21-29 years from nine faculties completed an online questionnaire. The survey included the GAD-7 scale and the Social Media Use Scale (SMUS), which assessed four types of use: consumption-based, comparison-based, belief-based, and image-based. Data were analyzed using Moderation Analysis. It showed that economic status affected the relationship between social media use and GAD symptoms, with a significant result observed in only one income group ($\beta=0.485$, $p=.017$). The Pearson correlation found a strong positive link between consumption-based (passive) use and GAD ($r=.397$, $p < .001$). Linear regression indicated that comparison-based use significantly predicted increased GAD symptoms ($\beta = 0.761$, $p < .001$). An independent samples t-test showed no significant gender difference in GAD scores ($M = 12.1$, $SD = 4.8$, $p=.301$), despite slightly higher scores among females. Belief-based use was significantly associated with GAD ($\beta = 0.995$, $p < .001$), but gender did not moderate this relationship ($M=12.2$, $p=.973$). A one-way ANOVA revealed a significant difference in GAD scores across academic years ($p=.037$), although post-hoc comparisons found no significant differences between specific years. The findings suggest that certain social media behaviours, especially passive use and comparison, may negatively affect students' mental health regardless of gender or academic year.

Keywords: Social media, generalized anxiety disorder, university students

I wish to acknowledge A. Bulathwatta for his guidance and supervision.

AN EXAMINATION OF PSYCHOSOCIAL CHALLENGES AMONG SRI LANKAN WAR VETERANS AND THE OBSTACLES TO SEEKING SUPPORT

B.C.E. Bogahawaththa

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19076@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka's 30-year civil conflict left a lasting psychosocial impact on its military personnel, many of whom now face emotional and social difficulties years after demobilization. War veterans continue to experience high levels of psychological distress, such as post-traumatic stress disorder (PTSD), depression, and anxiety, alongside social challenges including family disconnection, unemployment, substance abuse, and difficulties in adjusting to civilian life. Although some services are available, many veterans face significant barriers to accessing mental health and social support, ranging from stigma and cultural beliefs to institutional gaps and financial limitations. This study aims to explore the psychosocial challenges experienced by Sri Lankan war veterans and to critically examine the barriers that limit their access to care. A mixed-methods approach was used. In the first phase, 60 retired veterans were assessed using the DASS-21, the Alcohol Use Disorders Identification Test (AUDIT), and a custom-developed questionnaire on social issues. Ten veterans with high scores were then selected for in-depth interviews using a semi-structured format to explore their lived experiences in greater detail. Quantitative data were analyzed using SPSS, while qualitative responses were interpreted thematically. Preliminary findings suggest that a majority of veterans experience a combination of psychological and social stressors, with stigma, lack of awareness, and limited culturally appropriate services being key barriers to seeking help. Veterans often turn to informal coping methods, such as religious rituals and peer support, in the absence of structured services. This study contributes valuable insights into the post-service lives of war veterans in Sri Lanka and highlights the urgent need for culturally sensitive, accessible, and integrated support systems to promote their long-term well-being.

Keywords: Sri Lanka, war veterans, psychosocial issues, mental health

I wish to acknowledge K. Hettigoda for her guidance and supervision.

EXPLORING THE RELATIONSHIP BETWEEN RESILIENCE AND TURNOVER INTENTION AMONG EMPLOYEES

E.V.H.A.C Eladaththa

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19182@arts.pdn.ac.lk

This study explores the relationship between employee resilience and turnover intention. Determining whether increased resilience can result in decreased turnover intention is the aim of this study. A structured questionnaire was used in a quantitative study design and given to 102 employees from the public and private sector ($n=100$). A validated turnover intention measure was used to evaluate turnover intention, and a standardized resilience scale was used to measure resilience. SPSS was utilized to analyze the data using independent samples, t-tests, descriptive statistics, and the Pearson correlation. Results of the current study indicate that participants had moderate levels of Turnover Intention ($M = 20.715$, $SD = 4.30$) and Resilience ($M = 119.49$, $SD = 26.55$). These findings showed that resilience and turnover intention had a negative but statistically not significant correlation ($r = -.08$, $p > .05$), indicating that there is a weak correlation between lower turnover intention and greater resilience. Additionally, resilience and turnover intention did not significantly differ by sector or gender. The hypothesis that education moderates this relationship is supported by the correlation analysis, which shows that the relationship between resilience and turnover intention seems to differ across educational levels. Higher resilience is linked to lower turnover intention in the graduates; the correlation is negative, suggesting that a higher likelihood of leaving may be associated with greater resilience ($r = -.377$, $p = .014$) according to a significant positive correlation among degree holders ($r = .500$, $p = .006$). These findings emphasize the lack of significant differences by sector or gender, and the fact that turnover intention is not significantly predicted by general resilience. However, significant variations were found among educational levels, indicating that particular types of workplace resilience might be more pertinent than general resilience, which may not have much predictive power. Education may also act as a moderator in the relationship between resilience and a worker's intention to quit.

Keywords: Resilience, turnover intention, employee

I wish to acknowledge K. Hettigoda for her guidance and supervision.

A STUDY ON THE EFFECTIVENESS OF MINDFULNESS BASED INTERVENTION IN REDUCING STRESS AMONG MOTHERS OF CHILDREN WITH AUTISM SPECTRUM DISORDER (ASD) IN SRI LANKA

B.B.F.K. Fernando

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19191@arts.pdn.ac.lk

The aim of this study was to evaluate the impact of an adapted Mindfulness-Based Stress Reduction (MBSR) programme, combined with mindful art interventions, on alleviating the stress of mothers of children with autism spectrum disorder (ASD) in Sri Lanka. The MBSR technique, which incorporates Buddhist meditative themes familiar to Sri Lankans, was considered an effective method for use with the current population. The investigation also analysed the impact of other demographic factors such as education, income, number of children, and family support on maternal stress. Through purposive sampling, 60 mothers who attended the Merrill J. Fernando Charitable Foundation in Colombo were chosen for the study. A quasi-experimental design was employed where the Parental Stress Scale (PSS) was administered to assess stress levels of participants before and after the intervention. The intervention consisted of 10 sessions centred on mindfulness and expressive arts. The significant reduction in mean stress scores following the intervention demonstrated the effectiveness of the mindfulness program. The ANOVA analyses demonstrated that levels of education and the number of children contributed significantly to stress outcomes. Family support correlated strongly and negatively with the stress of the mothers of children with ASD. Abidin's Parenting Stress Theory, which highlights the interplay of personal, child-related, and contextual stressors, was supported by the findings. This study advocates culturally relevant nonpharmaceutical approaches for low-resource settings and proposes that structured mindfulness programmes could positively impact the psychological well-being of mothers with children diagnosed with ASD. The study recommends assessing the effectiveness of these techniques with other populations experiencing stress and employing longitudinal research designs to explore the long-term effectiveness of the intervention.

Keywords: Autism spectrum disorder, MBSR, parental stress, mothers, art activity

I wish to acknowledge N. Liyanage for her guidance and supervision.

EXPLORING THE IMPACT OF FAMILY SUPPORT ON THE MENTAL HEALTH OF ADVANCED LEVEL STUDENTS IN SRI LANKA

G.M.T.S. Galabada

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19201@arts.pdn.ac.lk

This study examined the impact of family support on the mental health of Advanced Level (G.C.E. A-Level) students in Sri Lanka, a cohort frequently subjected to intense academic pressures that precipitate stress, anxiety, and depression. Recognizing a gap in localized empirical research, the investigation aimed to uncover how emotional, practical, and financial forms of familial involvement mitigate psychological distress, identify student coping strategies, and illuminate perceived deficiencies in support. Employing a qualitative phenomenological design, eleven participants (aged 17-19) were purposively sampled from diverse schools. Semi-structured interviews were conducted in private and remote settings, and the audio was recorded with informed consent and transcribed verbatim. Thematic analysis was guided by Braun and Clarke's six-phase framework. Rigorous ethical protocols were upheld, including voluntary participation, pseudonymization, cultural sensitivity and distress minimization. Findings revealed fifteen interrelated subthemes grouped under family support, mental health, and coping strategies. Key insights included the role of emotional encouragement from parents and siblings in fostering resilience, the stress buffering effects of financial stability and open communication and the compensatory function of peer networks when familial support was limited. Traumatic family experiences were linked to enduring emotional disturbance. Supportive family environments facilitated adaptive coping strategies such as time management and help seeking, while neglectful contexts correlated with heightened vulnerability and maladaptive behaviours. Despite adversity, many students exhibited inner strength, often sustained by empathetic family interactions. These results advance the understanding of family-based protective factors and underscore the need for culturally responsive, family-engaged counselling interventions in Sri Lankan schools to promote student mental health.

Keywords: Family support, mental health, advanced level students, Sri Lanka

I wish to acknowledge D. Karunanayake for his guidance and supervision.

EXPLORING SEPARATION ANXIETY IN RELATION TO POTENTIAL ROMANTIC BREAKUPS AMONG UNIVERSITY STUDENTS

H.B.P.D. Bhagya Gunarathna

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19214@arts.pdn.ac.lk

Romantic relationships can strongly influence young adults' mental, physical, emotional, and behavioural well-being. A common but often overlooked issue is separation anxiety, which can arise not only from an actual breakup but also from fear of a possible breakup. While past research by scholars such as Thomash, Giulia Bassi, and Byron Egeland has mainly focused on separation anxiety during childhood and adolescence through quantitative studies, there is limited qualitative research on this topic among university students. This study addresses this gap by exploring how separation anxiety related to potential breakups appears among university students in romantic relationships. It examines physical, emotional, behavioural, and cognitive aspects, and possible gender differences. The research question is: *"How does separation anxiety manifest in potential breakups among university students involved in romantic relationships?"* A qualitative research design with purposive sampling was used. Twelve undergraduates (six females and six males) aged 20–26 from the University of Peradeniya were interviewed through semi-structured questions about their experiences. Ethical guidelines of the APA were followed. Findings show that many students experience anxiety over possible relationship breakups, which affects them through psychological distress, emotional swings, behaviour changes, daily routine disruptions, and academic difficulties. Some sought counselling support to cope with severe anxiety. These results show that separation anxiety is not limited to childhood but is also present among young adults. In conclusion, students at the University of Peradeniya show clear signs of separation anxiety related to potential breakups, highlighting the importance of awareness and support for students facing these challenges.

Keywords: Separation anxiety, romantic relationship, potential breakup, young adults, undergraduates

I wish to acknowledge D. Karunanayake for his guidance and supervision.

ASSESSING PRO-ENVIRONMENTAL ATTITUDES AMONG UNDERGRADUATES AT THE UNIVERSITY OF PERADENIYA

P.R.P.N. Gunathilaka

Department of Psychology, Faculty of Arts, University of Peradeniya
a19223@arts.pdn.ac.lk

A pro-environmental attitude is a set of positive beliefs, values, and emotions that collectively influence an individual's or group's willingness to protect and preserve the natural environment. The aim of this study is to assess pro-environmental attitudes among undergraduate students at the University of Peradeniya, Sri Lanka. It evaluates how gender, faculty, academic year, and area of residence affect pro-environmental attitudes as measured by the Environmental Attitude Inventory (EAI-24). A stratified sampling technique was used to select a representative sample of 376 students from 9 faculties. Undergraduates represented all five years. Due to the wide participation through an online Google form, the final sample size increased to 395 respondents. The total score on this scale is 168, with the average score recorded at $\bar{x} = 120.24$. Data analysis was performed using independent samples t-test and one-way ANOVA to examine mean differences among selected factor groups (gender, faculty, year and living area). According to the results there are no statistically significant differences in gender ($p=0.657$, $t=-1.515$), year ($P=0.42$, $F=2.496$) and living area ($P=0.144$, $F=1.814$). There are statistically significant differences based on the faculty. ($P=0.013$, $F=24.58$). According to this data, the overall understanding is that the pro-environmental attitudes of undergraduate students at the University of Peradeniya are favourable.

Keywords: Pro-environmental attitude, University of Peradeniya, undergraduates

I wish to acknowledge K. Hettigoda for her guidance and supervision.

A COMPARATIVE STUDY OF THE EMOTIONAL, SOCIAL AND ACADEMIC ADJUSTMENT OF STUDENTS TRANSFERRING FROM PRIMARY SCHOOL TO A NEW SECONDARY SCHOOL AFTER THE GRADE 5 SCHOLARSHIP EXAMINATION

W.B.K.D.I.H.K. Gunawardhana

Department of Psychology, University of Peradeniya

a19227@arts.pdn.ac.lk

The transition from primary to secondary school represents a significant milestone in a student's educational journey and students experience adjustment problems in this process. Students who are transitioning to a new secondary school after the Grade 5 Scholarship Examination in Sri Lanka face many adjustment challenges. The aim of the current research was to investigate the emotional, social, and academic adjustment of students who passed the Grade Five Scholarship Examination and transferred to a new secondary school. A total of 120 participants in grades 6 and 7 were selected from four national schools in the Kandy district using the convenience sampling method after getting informed consent from their parents. Quantitative data was gathered using the Adjustment Inventory for School Students Questionnaire to assess their emotional, social, and academic adjustment. The data were analysed using an independent sample t-test. The study found that Grade 6 students ($M = 5.11$, $SD = .915$) have significantly lower emotional, social, and academic adjustment than Grade 7 students ($M = 5.59$, $SD = .746$), showing a statistically significant difference ($t = 3.592$, $p = .002$). There was no significant difference found in emotional, social, academic adjustment between students residing at hostels ($M = 5.33$, $SD = 1.034$) and at home ($M = 5.63$, $SD = .859$) after the transition ($t = -.167$, $p = .834$). There were no significant differences between male ($M = 5.10$, $SD = .943$) and female students in Grade 6 ($M = 4.86$, $SD = .918$) in social adjustment ($t = 1.376$, $p = .171$). Similarly, there were no significant differences in emotional adjustment between male ($M = 5.57$, $SD = .921$) and female ($M = 5.46$, $SD = 1.056$) ($t = -.643$, $p = .024$) students in this grade. Understanding these differences can help develop targeted interventions to foster the emotional, social, and academic adjustment of Grade 6 students and promote better overall adjustment among school students.

Keywords: Grade 5 scholarship examination, transition, primary school, secondary school

I wish to acknowledge G. Dissanayake for her guidance and supervision.

EXPLORING THE RELATIONSHIP BETWEEN STREET HARASSMENT, ANXIETY, AND COPING STRATEGIES AMONG FEMALE UNDERGRADUATES

K.O.L. Hemachandra

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19251@arts.pdn.ac.lk

Street harassment in transportation is a prevalent yet under-addressed issue in Sri Lanka, significantly impacting the psychological well-being and coping responses of women. To address this problem, a mixed-methods study was conducted among female undergraduates (aged 20–27) from the Faculty of Arts, University of Peradeniya. The Street Harassment Scale, State-Trait Anxiety Inventory, and Coping Strategy Scale were administered to 154 participants who were selected through convenience sampling, with 95% reporting experiences of street harassment. The study aimed to examine the frequency and forms of street harassment, and their relationship to anxiety and coping strategies. Although there was no statistically significant overall correlation between the frequency of harassment and anxiety ($r = .158$, $p = .056$), individuals with high exposure to harassment reported higher average anxiety levels ($M = 51.09$) than those with moderate ($M = 47.07$) and low exposure ($M = 48.00$). A paired sample t-test confirmed that anxiety levels were significantly higher in the high exposure group compared to the low exposure group ($t(133) = -6.931$, $p < .001$). Additionally, avoidance coping was significantly associated with higher anxiety ($r = .302$, $p < .01$). In contrast, confrontation coping did not show a significant relationship with anxiety ($r = -.085$, $p = .308$). The qualitative phase identified five main themes: harassment types, emotions, defence, perpetrators, and coping. Participants experienced multiple forms of street harassment, including genital exposure, body touching, and inappropriate comments, leading to fear, anger, and extreme distress. Coping strategies included avoidance, using tactical tools for protection, and seeking support from others to manage stress. Participants highlighted gender discrimination and restrictive social norms that discouraged them from speaking out or taking action against harassers. Participants suggested raising awareness, implementing legal reforms, and adopting an integrative feminist approach involving psychology, public policy, and education to create safer environments for women.

Keywords: Street harassment, anxiety, coping strategies, transportation, feminist approach

I wish to acknowledge G. Dissanayaka for her guidance and supervision.

LIVED EXPERIENCES OF UNIVERSITY UNDERGRADUATES SUBJECTED TO DISCIPLINARY ACTIONS: A PHENOMENOLOGICAL STUDY

H.G.U. Ishara

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19279@arts.pdn.ac.lk

Universities serve as vital spaces for academic learning, personal development, and the cultivation of responsible citizenship. However, instances of student misconduct such as ragging, physical assault, exam cheating, drug use or distribution, and property damage occasionally occur. In response, universities implement disciplinary measures, including warnings, suspensions, or expulsions. While these actions aim to maintain order and correct inappropriate behaviour, they can also have significant emotional, psychological, social, and academic impacts on the students involved. This study explores the subjective experiences of students who have undergone disciplinary actions, focusing on how these events influenced their thoughts, emotions, and behavioural changes. It examines feelings such as guilt and shame, the impact on mental well-being, perceived behavioural improvement, and the likelihood of future misconduct. The research involved 10 students from the University of Peradeniya who faced disciplinary measures between 2023 and 2024. A qualitative approach was employed, using in-depth interviews to gather rich personal narratives. Thematic analysis was conducted to identify common patterns and insights across participant responses. Findings revealed that most students experienced intense emotions, including guilt, regret, and shame, often resulting in stress, anxiety, and diminished self-esteem. Some reported feeling socially isolated or stigmatized, which further hindered their emotional recovery. However, several participants indicated that the disciplinary experience led to self-reflection and meaningful behavioural changes. A few expressed uncertainty about maintaining improved behaviour without continued support. These findings suggest that while disciplinary actions can be effective deterrents, they may also negatively affect students' mental health if implemented without adequate emotional guidance. The study recommends that universities adopt a more rehabilitative and supportive approach, combining disciplinary procedures with counselling and developmental support. Such an approach is likely to foster more sustainable behaviour change and contribute to healthier student growth.

Keywords: Student discipline, university experience, punishment, behaviour change, mental health

I wish to acknowledge K. Hettigoda for her guidance and supervision.

PREDICTIVE RELATIONSHIP BETWEEN EMPLOYEE STRESS LEVELS AND JOB SATISFACTION IN THE SRI LANKAN APPAREL INDUSTRY

T.H.V.N. Jayathissa

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19303@arts.pdn.ac.lk

The Sri Lankan garment industry plays a vital role in the nation's economy and employment, but it is often characterized by high stress due to demanding workloads, strict deadlines, and production pressures. This study investigates how stress affects job satisfaction among garment workers, aiming to determine whether stress significantly predicts satisfaction levels and to identify the main stressors in this sector. A quantitative research design was used, employing a structured questionnaire distributed at a leading garment factory in Sri Lanka. The sample included workers from various departments such as production, quality, technical, and mechanical selected through stratified random sampling to ensure diverse representation. The questionnaire combined demographic questions with a 10 item Perceived Stress Scale (PSS) and a 30 item Index of Job Satisfaction (IJS). Out of 130 questionnaires, 130 valid responses were received, resulting in an 86.5% response rate. The data were analysed using SPSS, applying descriptive statistics, Pearson correlation, and multiple linear regression to evaluate the relationship between stress and satisfaction. Findings revealed a significant negative correlation: (PSS $M=22.5$ $SD=5.8$, IJS $M=87.2$ $SD=15.4$, Age $M=33.4$ $SD=1.2$) and (PSS=1.000, IJS=-0.62, $p<0.001$) and ($R^2=0.46$, Adjustment $R^2=0.43$) ($F=15.8$, $P<0.001$) The study highlights the urgent need for better human resource practices in the industry, such as promoting work-life balance, offering stress management training, enhancing communication, and developing supportive leadership. These measures could improve both employee well-being and overall productivity. This research contributes to the limited academic work on the Sri Lankan garment sector and emphasizes the importance of addressing workplace stress. Future studies are encouraged to examine the long-term effects of stress and incorporate qualitative methods for a deeper understanding of employee experiences.

Keywords: Employee stress, job satisfaction, garment industry, predictive, workplace interventions

I wish to acknowledge A. Bulathwatta for his guidance and supervision.

GOAL SETTING AMONG ADOLESCENT MALES IN DRUG REHABILITATION: A QUALITATIVE STUDY WITHIN AN EXISTENTIAL FRAMEWORK

L.L.M.C.Jayasiri

Department of Psychology, University of Peradeniya
a19297@arts.pdn.ac.lk

Substance abuse among adolescents is often linked to a lack of meaning in life, yet most rehabilitation programmes do not address these deeper existential concerns. This research aims to explore how goal-setting influences adolescents' perceptions about meaning in life during rehabilitation. Using a qualitative approach, semi-structured interviews were conducted with a convenient sample of 10 adolescent males before and after a four-week activity plan. The plan included guided sessions to help participants identify personal values, visualize their futures, recognize challenges, and set meaningful, achievable goals based on existential concepts of personal meaning and purpose with structured, stepwise goal-setting techniques, adapting traditionally non-manualized existential therapy into focused sessions. Thematic analysis was used to evaluate changes in how participants understood meaning, goal setting, and their outlook on the future, involving systematic coding and iterative refinement of themes to ensure validity and reliability. Findings revealed that after the intervention, most participants gained clearer, more structured, and specific ways to set goals. This led to increased self-confidence and a shift from feeling uncertain to actively directing their own lives. Many participants showed a change in motivation; however, ongoing challenges such as financial problems, peer influence, substance cravings, and emotional struggles made maintaining motivation difficult outside the program. Support from family, rehabilitation centre staff, and peers played an essential role in the progress toward achieving goals. Participants set both practical career goals and personal aspirations, reflecting a hopeful and realistic view of the future. The programme was highly valued and described as supportive. Despite risks of relapse, most youth expressed optimism and a renewed sense of purpose. This study highlights that adolescent recovery is not just about quitting substances but involves rebuilding meaning and resilience. Structured goal setting combined with existential reflection helps young people regain control, redefine themselves, and plan for a brighter future.

Keywords: *Adolescents, Substance Abuse, Goal Setting, Existentialism, Rehabilitation*

I wish to acknowledge M. Gunasekara for her guidance and supervision.

SINHALA

භික්ෂු ප්‍රාතිමෝක්ෂය සහ සිබ්වළඳ හා සිබ්වළඳ විනිස පිළිබඳ තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක්

ආර්.එම්.එච්. නිසංසලා
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a18482@arts.pdn.ac.lk

සිබ්වළඳ හා සිබ්වළඳ විනිස අනුරාධපුර යුගයට අයත් සම්භාව්‍ය සිංහල ගද්‍ය ග්‍රන්ථයකි. භික්ෂු ප්‍රාතිමෝක්ෂය අනුව යමින් භික්ෂුන් වහන්සේලාගේ විනය ශික්ෂාපද මෙහි දක්වා ඇත. ශික්ෂා පද එකසිය පනහකට වැඩි ගණනක් මෙහි දැක්වෙයි. මෙසේ භික්ෂු ප්‍රාතිමෝක්ෂයේ ඇතුළත් ශික්ෂාපද, එලෙසින්ම මෙන්ම විවිධ වෙනස්කම්වලට භාජනය කරමින් සිබ්වළඳ විනිසෙහි ඇතුළත් වී තිබීම විශේෂයෙන් කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයකි. එබැවින් මෙම කෘති ද්විත්වයෙහි ඇතුළත් විනය ශික්ෂා පදවල සමවිෂමතා සහ එම සමවිෂමතා පැවැත්මට බලපෑ සාධක පිළිබඳ තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක් යෙදීම මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ වේ. මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව වූයේ භික්ෂු ප්‍රාතිමෝක්ෂය හා සිබ්වළඳ හා සිබ්වළඳ විනිසෙහි ඇතුළත් විනය නීති රීතීන්හි සම විෂමතා පැවැත්මට බලපෑ සාධක කවරාකාරද යන්නයි. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ පුස්තකාල පරිශීලනය, අන්තර්ජාල පරිශීලනයෙන් දත්ත රැස් කරගත් අතර පර්යේෂණ විධික්‍රමය වූයේ විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදයයි. පාරාජිකා ශික්ෂාපද ග්‍රන්ථ ද්විත්වයේම දක්නට ලැබෙනුයේ එය අතීත, වර්තමාන, අනාගත යන තුන් කාලයටම වලංගු බැවිනි. ප්‍රාතිමෝක්ෂ සංසාදිසේස දහතුන අතරින් කුටිකාර, මහල්ලක, විහාරකාර, දුට්ඨදෝස, කුලදුසක යන ශික්ෂාපද සිබ්වළඳෙහි ඇතුළත් නොවන්නේ සංස්කෘතික සාධක පදනම් කොටගෙනය. එනම් කුටිකාර, මහල්ලක, විහාරකාර වැනි ශික්ෂා පද ඉවත් ඉවත් කොට ගෙන ඇත්තේ අනුරාධපුර යුගය වන විට රජවරුන් ජේතවනය, අභයගිරිය, ආදී විහාර පූජා කොට ඇති බැවිනි. අනියත ශික්ෂා පද සිබ්වළඳෙහි අන්තර්ගත නොවූයේ එම යුගයේ භික්ෂුන් අතින් එසේ චෝදනාවක් කළ හැකි වැරදි සිදු නොවූ නිසා යැයි සැලකිය හැකිය. ප්‍රාතිමෝක්ෂයේ විවර වර්ගයේ ශික්ෂා දහයෙන් හතරක් ඉවත් කොට ඇත්තේ එම කාලයේ විවිධ විවර පූජා පැවැත්වීම යන සාමාජික කරුණු පදනම් කරගෙනය. පාත්‍ර වර්ගයට අයත් ශික්ෂාපද දහයෙන් හයක් පමණක් ඇතුළත් කොට ඇත්තේ ලංකාවේ දේශගුණික සාධක පදනම් කරගෙන බව අනුමාන කළ හැකිය. එනමින් භික්ෂු ප්‍රාතිමෝක්ෂයෙහි එන ඇතැම් ශික්ෂාපද සිබ්වළඳ හා සිබ්වළඳ විනිසට ඇතුළත් නොවන අතර එසේ ඇතුළත් නොකොට ඇත්තේ සාමාජික, සංස්කෘතික, දේශගුණික ආදී සාධක පදනම් කොටගෙන බව අනාවරණය වේ.

ප්‍රමුඛ පද: සිබ්වළඳ, සිබ්වළඳ විනිස, භික්ෂු ප්‍රාතිමෝක්ෂය, විනය, ශික්ෂා පද

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දර්ශනී ගුණතිලකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**වැව්ගම්පත්තුවේ ජනයාගේ ඇදහිලි සහ විශ්වාස පද්ධතියේ අතීත තත්ත්වය
සහ නූතන විචල්‍යතා පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

ඒ.එම්.එල්.එම්.එස්. අබේකෝන්
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19001@arts.pdn.ac.lk

ලෝකයේ ඕනෑ ම සමාජයක ඔවුනොවුන් විසින් පිළිගනු ලබන ඇදහිලි සහ විශ්වාස පද්ධති පවතී. එය අතීතයට සේම වර්තමානයටද පොදු කරුණකි. එහෙත් ස්වභාවයෙන්ම ලොව පවතින සෑම දෙයක්ම පාහේ කාලානුරූපීව නව්‍යත්වයට පත් වේ. එබැවින් වැව්ගම්පත්තුවේ ජනයාගේ අතීත ඇදහිලි විශ්වාස පද්ධතිය සහ එහි නූතන ස්වරූපය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම අරමුණු කරගනිමින් මෙම පර්යේෂණය සිදු විය. ජන ඇදහිලි සහ විශ්වාස පිළිබඳ අතීතය ගවේෂණය මගින් අතීත ජන සංස්කෘතියේ විවිධවූ ක්ෂේත්‍ර පිළිබඳ මනා අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි වන්නා සේම වර්තමානය වන විට ඒවායෙහි භාවිතය සහ ඒ පිළිබඳ අවබෝධයක් සහිත පිරිස කොපමණද යන කරුණු අනාවරණයට සේම අතීතයේ පැවති ඇදහිලි සහ විශ්වාස අනාගත පරපුර වෙනුවෙන් සංරක්ෂණය කිරීම සඳහාද වැදගත් වනු ඇත. ඒ සඳහා වැව්ගම්පත්තුවේ ජනයාගේ ඇදහිලි සහ විශ්වාස පද්ධතියේ අතීත තත්ත්වයට සාපේක්ෂව නූතන තත්ත්වය කවරාකාරද යන ගැටලු විශද කොට ගැනීම උදෙසා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ ප්‍රස්තකාලය භාවිතය, ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන යන ක්‍රමවේද ඔස්සේ අතීත වැව්ගම්පත්තුව ප්‍රදේශයට අයත් වන වර්තමාන අම්පාර දිස්ත්‍රික්කයේ අම්පාර, උහන, දමන යන ප්‍රදේශීය කොට්ඨාස ත්‍රිත්වයේ දත්ත රැස් කරන්නට විය. මෙම ප්‍රදේශයේ අතීත ජනයාගේ ඇදහිලි විශ්වාස යටතේ ඔවුන්ගේ බෞද්ධ ආගමික ඇදහිලි, පුල්ලෙයාර් දෙවියන්, පත්තිනි දේවිය, මංගර දෙවියන් සහ බණ්ඩාර දේව ඇදහිල්ල සේම ඔවුන්ගේ ජීවන වෘත්ති, සිරිත් විරිත් සහ ලෙඩ රෝග ආදිය සම්බන්ධ විශ්වාස පද්ධතිය පිළිබඳවද අනාවරණය විය. එසේම වර්තමානය වන විට බෞද්ධ ඇදහිලිවල ස්වරූපය, දේව ඇදහිලි සීමාවී ඇති අන්දම සහ විශ්වාස පද්ධතියෙහි සිදුව ඇති විචල්‍යතා පිළිබඳව ද අනාවරණය විය. එලෙස විචල්‍යතා පෙන්නුම් කිරීමට අතීත සමාජයට සාපේක්ෂව වර්තමාන සමාජය විචල්‍යයවී ඇති අන්දම සහ ඇදහිලි විශ්වාස පිළිබඳ පුද්ගලයාගේ චිත්ත අභ්‍යන්තර විපර්යාසයන්ට තුඩුදී ඇති සාධක ආදියද මෙමගින් අනාවරණය විය. වැව්ගම්පත්තුවේ අතීත ගම්මානවල පැවති ඇදහිලි සහ විශ්වාස පද්ධති ජන සංක්‍රමණ, සංවර්ධන යෝජනා, තාක්ෂණයේ දියුණුව, වෛද්‍ය විද්‍යාවේ දියුණුව, අධ්‍යාපනික දියුණුව ආදී සාධකවල බලපෑම හේතුවෙන් වර්තමානය වන විට ජනයා කෙරෙන් දුරස්ථ වෙමින් පවතින බවත් ඇදහිලි සහ විශ්වාස පද්ධතියේ ඇතැම් අංග සමාජ දියුණුව සමඟ නව්‍යත්වයට පත්ව ඇති අන්දම ද දෙවි දේවතා ඇදහිලි කෝවිල් කිහිපයකට පමණක් සීමා වී ඇති අන්දම ද විශ්වාස පද්ධතියෙන් බහුතරයක් විද්‍යාව මගින් මිත්‍යාව ලෙස බැහැර කොට ඇති අන්දමද දැකිය හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද : වැව්ගම්පත්තුව, ඇදහිලි සහ විශ්වාස, අතීත තත්ත්වය, නූතන විචල්‍යතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා බුද්ධික කෝනාරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**සිංහල සංස්කෘතියේ විද්‍යමාන දෘශ්‍ය සංකේතයන්ගේ සන්නිවේදනාර්ථ
(සශ්‍රීකත්ව සංකේත ඇසුරින් සිදුකරන පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්)**

එම්.ආර්.ඩී.කේ. බණ්ඩාර
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19065@arts.pdn.ac.lk

සිංහල සංස්කෘතිය හා සශ්‍රීකත්ව සංකල්පය අතර පවතින්නේ අවියෝජනීය සබැඳියාවකි. යමක් ඉෂ්ට කරගැනීමේ පරමාර්ථයෙන් මෙන්ම සම්පත්වල ආභාස බව නිරූපණය උදෙසාද සශ්‍රීකත්වය යන්න භාවිත වී ඇත. ඉපැරණි සිංහල ජනයා කෘෂිකාර්මික දිවි පෙවෙකක් ගත කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් කෘෂිකාර්මික අංශයේ දියුණුව මෙන්ම ලෞකික ජීවිතයේ දියුණුව අපේක්ෂාවෙන් කටයුතු සිදුකිරීමට උත්සුකවී ඇත. එහිදී ස්වකීය ජන ජීවිතය හා බද්ධවූ ක්‍රියාකාරකම් විෂයෙහි දියුණුව ලබා ගැනීමේ පරමාර්ථයෙන් යුතුව එවක සමාජයේ පාරිශුද්ධ යැයි සම්මත විවිධ ස්වාභාවික වස්තූන් සංකේතාත්මක ලෙස සිය දෛනික ජීවිතය සමඟ බද්ධ කර ගැනීමත් සමඟ සශ්‍රීකත්වය නිරූපණය උදෙසා සංකේත පද්ධතියක් බිහිවීම සිදුවී ඇත. මෙම අධ්‍යයනය ඔස්සේ එකී සිංහල සංස්කෘතියේ විද්‍යමාන සශ්‍රීකත්ව සංකේත පිළිබඳ විමර්ශනය කරයි. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ සිංහල සංස්කෘතියෙහි විද්‍යමාන සශ්‍රීකත්ව සංකේත සහ ඒවායෙහි සන්නිවේදනාර්ථ හඳුනාගැනීම වේ. එහිදී සිංහල සංස්කෘතියේ විද්‍යමාන දෘශ්‍ය සංකේත අතර සශ්‍රීකත්ව සංකේතයන්ගේ සන්නිවේදනාර්ථ නිරූපණයවී ඇත්තේ කවරාකාරයෙන්ද? යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව බවට පත්විය. එහිදී ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ පුස්තකාල පරිශීලනය සහ සම්මුඛ සාකච්ඡා යනාදී පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයන් ඔස්සේ පර්යේෂණයට අදාළ තොරතුරු රැස්කිරීම සිදුවූ අතර එකී දත්ත විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය යටතේ විශ්ලේෂණය කිරීමත් මූලික වශයෙන් සිදුවිය. ඒ අනුව මෙහිදී සමෘද්ධිමත් ජීවිතයක් අපේක්ෂා කරමින් ඊට අවශ්‍ය මානසික ඒකාග්‍රතාව අත්පත් කරගනු වස් සාම්ප්‍රදායික සිංහලයන් විවිධ සංකල්පවලින් සැපයෙන උත්තේජනය සඳහා ප්‍රමුඛත්වයක් ලබාදී ඇති බව පැහැදිලි විය. එසේම සශ්‍රීකත්ව සංකල්පය අතීතයේ සිට වර්තමානය දක්වා සිංහල ජන විඥානයෙහි විවිධාකාරයෙන් ක්‍රියාත්මකවූ ආකාරය විවිධ සංකේත ආශ්‍රයෙන් හඳුනාගත හැකිවූ අතර මෙකී සශ්‍රීකත්ව සංකේත සිංහල ජන සංස්කෘතියෙහි භාවිත වීමේ ප්‍රවණතාව සහ කාලානුරූපීව ඒවායෙහි සිදුවී ඇති විචල්‍යතා, නව්‍යතා ආදිය පවතින බවද මෙහිදී අනාවරණය කර ගැනීමට හැකිවිය. ඒ අනුව වර්තමානය වන විට සශ්‍රීකත්වය හැඟවීම සඳහා භාවිත සංකේත නව්‍ය ස්වරූපයක් ගැනීම සඳහා නූතන තාක්ෂණය ඔස්සේ ඇතිවූ ආකල්පමය වෙනස, විවිධ සංස්කෘතීන්ගේ මිශ්‍රවීම, පාරම්පරික ඥානය ගිලිහී යාම, සුහඵල ලබාගැනීමේ අරුතින් පරිබාහිරව හුදු අලංකරණය සඳහා පමණක් සංකේතයන්ට ප්‍රමුඛත්වයක් ලබාදීම යනාදිය මූලික වශයෙන් හේතුවී ඇති බව අවසාන වශයෙන් මෙහිදී නිගමනය කළ හැකිවිය.

ප්‍රමුඛ පද: සිංහල සංස්කෘතිය, දෘශ්‍ය සංකේත, සශ්‍රීකත්ව සංකේත, සන්නිවේදනාර්ථ

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සේනාරත්න කාරියවසම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ඕටිසම් ආබාධ තත්ත්වය සහිත දරුවන් මුහුණදෙන සන්නිවේදන දුෂ්කරතා
පිළිබඳ මනෝවාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්
(මහනුවර බ්ලූරෝස් විශේෂ පාසල ඇසුරෙනි)**

පී.එස්. බණ්ඩාරනායක
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19068@arts.pdn.ac.lk

පුද්ගලයෙක් සමාජයේ ජීවත් වීමේදී ස්වකීය අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා අනෙක් පුද්ගලයන් සහ පුද්ගල කණ්ඩායම් සමග අදහස්, හැඟීම් ආදිය හුවමාරු කර ගනියි. සන්නිවේදන කාර්යය සඳහා මනුෂ්‍ය ශරීරයේ ඉන්ද්‍රිය පද්ධති කිහිපයක් ප්‍රමුඛව ක්‍රියා කරයි. ඒ එක් ඉන්ද්‍රිය පද්ධතියක් හෝ ඇතිවන ආබාධ තත්ත්වයක් නිසා සන්නිවේදන කාර්යයේ දුෂ්කරතා මතුවේ. ඕටිසම් ආබාධ තත්ත්වය සහිත දරුවන් මේ ආකාර සන්නිවේදන දුෂ්කරතාවලට මුහුණදෙන එක් සමාජ කණ්ඩායමකි. බොහෝ ඕටිසම් දරුවන්ට සම්පූර්ණ වශයෙන් කථනය ආශ්‍රිත සන්නිවේදනයේ යෙදීමේ හැකියාව නොමැති අතර ඇතැම් ඕටිසම් දරුවන්ට වචන කිහිපයක් පමණක් කතා කිරීමේ හැකියාව ඇත. මනුෂ්‍ය මොළයෙහි මස්තිෂ්ක බාහිකය කථනය සම්බන්ධයෙන් වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරන අතර ඕටිසම් දරුවන්ගේ මොළයේ මෙම මස්තිෂ්ක බාහිකය ප්‍රමාණයෙන් කුඩාබව අනාවරණය කරගෙන ඇත. ඒ අනුව ඕටිසම් ආබාධ තත්ත්වය සහිත දරුවන් මුහුණදෙන සන්නිවේදන දුෂ්කරතා කවරාකාර වේදැයි යන ගැටලුව නිරාකරණය කරගැනීමේ අරමුණින් සිදු කරන ලද මෙම පර්යේෂණයේදී මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය යටතේ දත්ත රැස් කරන්නට යෙදුණු අතර විස්තරාත්මක විධික්‍රමය යටතේ දත්ත විශ්ලේෂණය කරන්නට විය. මහනුවර බ්ලූරෝස් විශේෂ පාසලේ ඕටිසම් දරුවන් ආශ්‍රයෙන් සිදු කළ මෙම පර්යේෂණයේදී විවිධ ඕටිසම් මට්ටම්වල දරුවන් විවිධාකාර සන්නිවේදන දුෂ්කරතා ප්‍රකට කළ ආකරය හඳුනාගන්නට හැකිවූ අතර විශේෂයෙන්ම කැපී පෙනෙන්නට වූයේ වාචික සන්නිවේදන දුෂ්කරතාය. එහිදී වාචික සන්නිවේදනය සිදු කරගත නොහැකි අවස්ථාවල මේ දරුවන් විවිධ අවාචික සන්නිවේදන ක්‍රම යොදාගත් ආකාරයද හඳුනාගන්නට හැකි විය. එසේම දෙමව්පියන් හා ගුරුවරුන් මෙම දරුවන් සමග සන්නිවේදනය කිරීමේදී මුහුණදෙන දුෂ්කරතා පිළිබඳවද අවධානය යොමු කරන්නට හැකි විය. එම සන්නිවේදන දුෂ්කරතා අවම කරගැනීමට භාවිත කළ හැකි නිර්මාණාත්මක සහ භාෂාත්මක හැකියා සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධයෙන් ද මෙම පර්යේෂණයේදී අනාවරණය විය.

ප්‍රමුඛ පද: ඕටිසම් ආබාධ තත්ත්වය, මනෝවාග්විද්‍යාව, මානව සන්නිවේදනය, සන්නිවේදන දුෂ්කරතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දිලිනි ආරියවංශගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ආරුඪය හා කන්නලව්ව; දේවාලයාශ්‍රිත ආරුඪය හා කන්නලව්
භාෂා ව්‍යවහාරය පිළිබඳ සමාජ වාග්විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්
(සතර මහා දේවාල සහ ප්‍රදේශීය දේවාල කිහිපයක් ඇසුරිනි)**

පී.පී. රංගනී භාග්‍යා ප්‍රේමතිලක
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19074@arts.pdn.ac.lk

අනාදිමත් කාලයක සිටම ජනයා තම කායික මානසික අභිමතාර්ථයන් සාක්ෂාත් කර ගැනීම උදෙසා දේවාලයාශ්‍රිත කටයුතුවල නිරත වේ. මෙම දේවාලයාශ්‍රිත අංගද්වයක් ලෙස ආරුඪය හා කන්නලව් දැක්විය හැකි අතර එය භාෂාව ප්‍රමුඛ කරගත්තකි. ආරුඪය හා කන්නලව් භාෂා ව්‍යවහාරයෙන් පිළිබිඹු වන සමාජ වාග්විද්‍යාත්මක අංශවල ස්වභාවය අධ්‍යයනය කිරීම පර්යේෂණයේ අරමුණු බවට පත්වූ අතර ආරුඪය හා කන්නලව් සඳහා භාවිත භාෂාව කවරක්ද යන්න හඳුනා ගැනීම අනු අරමුණක් විය. ආරුඪය හා කන්නලව් භාෂා ව්‍යවහාරයෙන් පිළිබිඹු වන සමාජ වාග්විද්‍යාත්මක අංශවල ස්වභාවය කවරාකාරද යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව විය. එහි දී නාට්‍ය, විෂ්ණු, පත්තිනි, කතරගම, සූනියම්, දැඩිමුණ්ඩ, හදකාලි හා දෙවොල් යන දෙව් දේවතාවුන් උදෙසා සිදු කරන දේව කන්නලව්වලට පමණක් මෙම පර්යේෂණය සීමා වේ. දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමය යොදා ගැනුණු අතර ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන, සම්මුඛ සාකච්ඡා හා පුස්තකාල පරිශීලනය සිදු කෙරිණි. දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා විස්තරාත්මක ක්‍රමය යොදා ගැනුණි. එහිදී අනාවරණය වූයේ දෙවියන්ගේ හා බැතිමතුන්ගේ ජීවිත හා බැඳි සමාජීය අංශ සහ ඒ හා බැඳි මනෝමූලික සාධක ගණනාවක් ආරුඪ හා කන්නලව් භාෂාවෙන් නිරූපණය කරන බවය. එනම් දෙවියන් හා බැඳි චිර බලපරාක්‍රමය, තේජෝබල මහිමය, උපත් කතා, ශ්‍රී නාම හා සෙත ශාන්තිනියන්, බැතිමතුන් හා බැඳි ලෙඩ රෝග උපශමනය, විවාහය හා ප්‍රේමය, රැකියාව, අධ්‍යාපනය, රථවාහන ආරක්ෂාව යනාදී යහපත් ලෞකික අභිමතාර්ථයන් මෙන්ම සතුරාට එරෙහිව පළිගැසීමේ අරමුණින් සිදු කරන මිරිස් ඇඟරීම හා පොල් ගැසීම යන සමාජීය අංශ ගණනාවක් අනාවරණය විය. තවද ආරුඪය සඳහා භාවිත වන්නා වූ භාෂාව ආර්ය භාෂාවන් වන සංස්කෘත හා අනාර්ය භාෂාවක් වන දෙමළ භාෂාවේ සම්මිශ්‍රණයක් බව අනාවරණය විය. ඒ අනුව ආරුඪයේ දී භාවිත මන්ත්‍ර ශාස්ත්‍රය සංස්කෘත භාෂාවට වැඩි නැඹුරුවක් දක්වන බව පැහැදිලි විය. ඒ අනුව දෙවියන්ගේ හා බැතිමතුන්ගේ ජීවිත හා බැඳි සමාජීය අංශ සහ ඒ හා බැඳි මනෝමූලික සාධක ගැඹුරින් අධ්‍යයනයෙහිලා ආරුඪ හා කන්නලව් භාෂාව සුවිශේෂී කාර්යයක් ඉටු කරන බව නිගමනය කළ හැක.

ප්‍රමුඛ පද: දේවාලය, දෙවියන්, ආරුඪය, කන්නලව්ව, භාෂාව, සමාජ වාග්විද්‍යාව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මංගල කේශව දිසානායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**රුහුණු මහා කතරගම දේවාලය හා ඒ ආශ්‍රිත තෝරාගත් සෙසු දේවාලයවල
ආහාර සංස්කෘතිය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

පී. ඩබ්ලිව්. එස්. භාග්‍යා
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19075@arts.pdn.ac.lk

ආහාරය මිනිසාගේ ජීවිතයේ ප්‍රධානතම අංගයකි. සංස්කෘතිය මගින් ආහාර රටාවන්හි විවිධවූ විචල්‍යතා ඇති කොට තිබේ. ආහාර සංස්කෘතිය හා ආගම පිළිබඳ විමර්ශනය කිරීමේදී අධිමානුෂීයත්ව දෙනු ලබන ආහාරමය පුද පූජාද කාලයත් සමඟ විවිධ වෙනස්කම් ඇති කරයි. මෙහිදී දෙවියන්ට හා යක්ෂයින්ට පුද පූජා සිදු කෙරේ. ආගම ආහාර සංස්කෘතිය සමඟ බද්ධ වීමේදී දෙවියන්ට විවිධවූ වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර සිදු කරමින් ආහාර පූජාවන් පුද කරනු ලබයි. රුහුණු මහා කතරගම දේවාලය හා තෝරාගත් සෙසු දේවාලයවල ආහාර සංස්කෘතියේ ආහාර ද්‍රව්‍ය, ආහාර සකස් කිරීම, ආහාර වට්ටෝරු, වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර හා ආහාර සංස්කෘතිය සමඟ සමාජ පැතිකඩ සහ ප්‍රචණතා කෙබඳු යන්න මෙම පර්යේෂණය මගින් අධ්‍යයනය කෙරිණි. රුහුණු මහා කතරගම දේවාලය හා ඒ ආශ්‍රිත සෙසු දේවාලයවල සංස්කෘතියේ ස්වභාවය සුවිශේෂීතා සහ ප්‍රචණතා අධ්‍යයනය ඔස්සේ ඒ පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා ගත හැකිවීම මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන වැදගත්කම වේ. සම්ප්‍රදාය එලෙසම පවත්වාගෙන යමින් ශ්‍රද්ධා භක්තියෙන් සිදු කරන වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර ආරක්ෂා කර ගැනීමේ වටිනාකම අනාගත පරම්පරාවට දැනුම්වත් කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ තවත් වැදගත්කමකි. රුහුණු මහා කතරගම දේවාලය හා ඒ ආශ්‍රිත තෝරාගත් සෙසු දේවාලයවල ආහාර සංස්කෘතියේ සුවිශේෂතා හා ප්‍රචණතා කවරාකාර වන්නේද යන්න මෙම පර්යේෂණයේ ගැටලුව විය. මෙහි දත්ත රැස්කිරීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ පුස්තකාල පරිශීලනය, ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, සම්මුඛ සාකච්ඡා හා අන්තර්ජාලය භාවිත කෙරුණි. දත්ත විශ්ලේෂණයේදී විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණි. රුහුණු මහා කතරගම දේවාලය හා ඒ ආශ්‍රිත තෝරාගත් සෙසු දේවාලයවල ආහාර සංස්කෘතියේ සුවිශේෂතා සහ නව ප්‍රචණතා පෙන්වා දීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ විය. එහිදී අනාවරණය වූ මූලික කරුණ නම් රුහුණු මහා කතරගම දේවාලය හා ඒ ආශ්‍රිත තෝරාගත් සෙසු දේවාලයවල ආහාර සංස්කෘතිය නූතන සමාජය සමඟ වෙනස් වීමට ලක් වූ සුවිශේෂී සම්ප්‍රදාය මූලික කරගත් ආහාර සංස්කෘතියක් යන්නයි. මෙම දේවාලයන්හි අතීතයේ පැවති ඇතැම් සංස්කෘතිකාංග අද වන විට යම් ආකාරයෙන් වෙනස් වීම්වලට ලක්වී තිබෙන ආකාරය හඳුනා ගැනුණි. අමුද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම, ආහාර සකස් කිරීම හා ආහාර වට්ටෝරුවලද වෙනස්කම් දක්නට ලැබුණි. කතරගම දේවාලය හා තෝරාගත් සෙසු දේවාලයන්හි ආහාර සංස්කෘතිය නූතන යුගය සමඟ වෙනස්වීම්වලට භාජනය වී ඇති ආකාරය අධ්‍යයනයෙන් තහවුරු විය.

ප්‍රමුඛ පද: කතරගම දේවාලය හා තෝරාගත් දේවාලය, ආහාර සංස්කෘතිය, වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර, නූතන ප්‍රචණතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා බුද්ධික කෝනාරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ග්‍රාමීයත්වයෙන් නාගරීකත්වය වෙත සිදු වන සමාජ සංක්‍රාන්තිය ආදර්ශනය
කෙරෙන ටෙලිනාට්‍ය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(තෝරාගත් ටෙලිනාට්‍ය කිහිපයක් ඇසුරෙන්)**

බී.එල්. සමිතා දර්ශනී
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19102@arts.pdn.ac.lk

සමාජ සංක්‍රාන්තිය යනු සමාජයක කාලය ගතවීමත් සමඟ සිදු වන ක්‍රමික පරිවර්තනයක් ක්‍රියාවලියකි. විවිධ හේතු සාධක මත සංස්කෘතිය, දේශපාලනය, ආර්ථික සහ සමාජ සම්බන්ධතාවල සිදු වන වෙනස්කම් මෙහි දී හඳුනාගත හැකිය. එමෙන්ම මේ ඔස්සේ අතීත සම්ප්‍රදා, ග්‍රාමීයත්වය නව්‍යකරණයට හා නාගරීකරණයට ලක්වීම සිදුවේ. මෙම ක්‍රියාවලිය ප්‍රස්තුත කරගනිමින් බිහිවූ විවිධ කලා නිර්මාණ හමු වන අතර මෑතකාලීන වඩාත් ප්‍රචලිත කලා මාධ්‍යයක් වන ටෙලිනාට්‍ය කලාවේද මෙය පදනම්ව බිහිවූ ටෙලිනිර්මාණ දකගත හැකි වේ. සමාජ විද්‍යාත්මකව හා කලාත්මකව මෙකී තේමාව ටෙලිනාට්‍ය සඳහා ප්‍රස්තුත කරගන්නා ආකාරය විමසා බැලීම පර්යේෂණාත්මක වැදගත්මකින් යුක්ත වේ. මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණු වූයේ, ග්‍රාමීය සමාජයේ පවතින සංස්කෘතිය, ආර්ථික, දේශපාලනික පැතිකඩ වෙනස්වී නාගරීකත්වයට පත් වන ආකාරයත් ඒ සමඟ සමාජයේ භෞතිකව හා පුද්ගලානුබද්ධව සිදු වන පරිවර්තන ටෙලිනාට්‍යකරුවා ආදර්ශනය කර ඇති ආකාරයත් මෑතකාලීන ටෙලිනාට්‍ය ආශ්‍රයෙන් විමසා බැලීම වේ. මෙහිදී ග්‍රාමීයත්වයෙන් නාගරීකත්වය වෙත සිදු වන සමාජ සංක්‍රාන්තිය මෑතකාලීන ටෙලිනාට්‍ය ඔස්සේ ආදර්ශනය කරන්නේ කවරාකාරයෙන්ද? යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව විය. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ පුස්තකාල පරිශීලනය, අන්තර්ජාල පරිශීලනය මගින් දත්ත රැස් කර ගනිමින් සිදු කළ මෙකී පර්යේෂණයේ විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමය භාවිත කෙරුණි. පර්යේෂණ නිගමනය වන්නේ, නිශ්චිත විෂයික තේමාවක් අර්ථ ගන්වනු පිණිස ලියවුණු ටෙලිනාට්‍ය හැර අනෙක් බොහොමයක සමාජයේ යුග පරිවර්තනය පිළිබඳ ලක්ෂණ අඩංගුව ඇති බවය. ග්‍රාමීය සංස්කෘතිය, නවීකරණයට ලක්වීමත් සමඟ සිදු වන පුද්ගල, සමාජ දියුණුවත් ටෙලිනාට්‍ය ඔස්සේ ආදර්ශනය කර ඇත්තේ එහි ඇති හිතකර, අහිතකර පැතිකඩ කෙරෙහි ප්‍රේක්ෂක අවධානය යොමු වන අයුරින්ය. ආර්ථික, දේශපාලනික, සංස්කෘතික වශයෙන් මෙන්ම පුද්ගලානුබද්ධ ව පරිවර්තන සිදු වන සමාජ සංක්‍රාන්තික ක්‍රියාවලිය ටෙලිනාට්‍ය කලාව තුළ නිරූපණයේදී ටෙලිනාට්‍යකරුවා විවිධ ප්‍රයෝග භාවිත කර ඇති අතර එමඟින් නාට්‍යවල කලාත්මකබව රැකගැනීමට හේතුවූ බවද මේ ඔස්සේ නිගමනය වේ.

ප්‍රමුඛ පද: ග්‍රාමීයත්වය, නාගරීකත්වය, සමාජ සංක්‍රාන්තිය, ටෙලිනාට්‍යය කලාව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සාලිය කුලරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ලමාකතාවේ භාවිත ශිල්ප විධි වැඩිහිටි සාහිත්‍යයෙන්
වෙනස් වන ආකාරය පිළිබඳ විමර්ශනයක්
(තෝරාගත් ලමාකතා හා කෙටිකතා කිහිපයක් ආශ්‍රයෙන්)**

ආර්. එම්. ටී. එච්. දයානන්ද
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19110@arts.pdn.ac.lk

ලමාකතාවේ භාවිත ශිල්ප විධි වැඩිහිටි සාහිත්‍යයෙන්, විශේෂයෙන්ම කෙටිකතාවෙන් වෙනස් වීම ප්‍රකට කාරණයකි. එහෙත් මෙතෙක් කලක් මෙම කරුණ කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් සාහිත්‍යය කෘති රචනා වී නැත. එනිසා අනාගතයේදී ප්‍රයෝජනවත් වේයැයි යන අදහසින් මෙම පර්යේෂණය සිදුකරන ලදී. කෙටිකතා රචනා කිරීමේදී භාවිත කරන ශිල්ප විධි ලමාකතාවේදී වෙනස් වන්නේ කෙසේද? යනුවෙන් සාදාගත් පර්යේෂණය ගැටලුවට ගොඩනැගූ උපන්‍යාසය වනුයේ පරමාර්ථය සහ අරමුණ මූලික කර ගනිමින් කෙටිකතාවේ සහ ලමාකතාවේ ශිල්ප විධි භාවිතය වෙනස් වේ යන්නයි. මෙම පර්යේෂණය එක් අතකින් වැදගත් වන්නේ ලමා සාහිත්‍යය පිළිබඳව ඉංග්‍රීසි බසින් පොත් රචනා වුවත් සිංහල බසින් ලියැවී තිබෙන පොත් අවම වීම නිසා එම රික්තය සම්පූර්ණ වන බැවිනි. මෙහිදී පුස්තකාලය, ග්‍රන්ථ, සඟරා, පර්යේෂණ නිබන්ධ ආදිය පරිශීලනය ඔස්සේ තොරාගත් ලමාකතා හා කෙටිකතා කිහිපයකට සීමා කරමින් ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය යටතේ විස්තරාත්මක ක්‍රමය භාවිත කරමින් මෙම පර්යේෂණය සිදුකෙරිණි. එයින් ලමාකතාවේ හා කෙටිකතාවේ භාවිත ශිල්ප විධි මොනවාද යන්න පිළිබඳවත් ලමාකතාවේදී හා කෙටිකතාවේදී එකී ශිල්ප විධිවල භාවිතය සාහිත්‍ය ශාන්තරයෙන් ශාන්තරයට වෙනස් වන බවත් විද්‍යමාන විය. ශාන්තරමය අන්‍යන්‍යතා කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමේදී භාෂාව, ආකෘතිය, කාලය සහ ඉඩහසර, චරිත නිරූපණය, පරිසර නිරූපණය යනාදී ශිල්ප විධි භාවිතය එකිනෙකට වෙනස්වන බව අනාවරණය විය. තවදුරටත් තේමාව කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම මගින් විනෝදාස්වාදය උත්පාදනය, ලිංගිකත්වය, ජීවිතාවබෝධය ලබාදීම, උපදේශ ලබාදීම, ඉතිහාසය පිළිබඳ අවබෝධය සැලසීම සහ සමාජානුයෝජන කාර්යය යනාදිය කෙටිකතාවට මෙන්ම ලමාකතාවට පොදු තේමා වුවද ඒවායේ භාවිතය අඩු වැඩි වශයෙන් එකිනෙකට වෙනස් වන බව පසක් විය. මෙකී විමසා බැලීම් මගින් මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වන වැඩිහිටි සාහිත්‍යයේ භාවිත ශිල්ප විධි ලමාකතාවේදී වෙනස්වන ආකාරය පෙන්වාදීම යන අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීමට හැකිවිය. ඊට අමතරව ලමාකතා හා කෙටිකතා යන සාහිත්‍ය ශාන්තර දෙකේ අන්‍යන්‍යතාව අනුව සාපේක්ෂ කියැවීමක් සිදු කිරීමටද හැකි විය. තවද ලමාකතා හා කෙටිකතා අතර ඇති වෙනස්කම් විග්‍රහ කරමින් ලමා සාහිත්‍යයේ ගුණාත්මක බව වර්ධනය සඳහා යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමටද හැකියාව ලැබිණි.

ප්‍රමුඛ පද: ලමා සාහිත්‍යය, ලමාකතාව, වැඩිහිටි සාහිත්‍යය, කෙටිකතාව, ශිල්ප විධි භාවිතය, ශාන්තරවල අන්‍යන්‍යතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මහින්ද රත්නායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ළමා ජන ක්‍රීඩා ප්‍රාථමික ඉගැන්වීම් මෙවලමක් මෙන් ම සමාජානුයෝජක
කාරකයක් වශයෙන් වැදගත් වන ආකාරය පිළිබඳ
පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්
(කොත්මලේ ප්‍රදේශයේ තෝරා ගත් පාසල් කිහිපයක් ඇසුරිනි)**

එල්.එම්.පී. මධුභාෂිණී ද මැල්
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19111@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ සිංහල සමාජයේ පවතින ජන ක්‍රීඩාවන්ගේ වැඩි වශයෙන් නිරත වන පිරිස වනුයේ ළමයින්ය. ළමා වර්ගයා පද්ධතියේ ප්‍රධාන වර්ගයාවක් වශයෙන් මෙම ළමා ජන ක්‍රීඩා හඳුනා ගත හැකි අතර ළමා ජන ක්‍රීඩා ප්‍රාථමික ඉගැන්වීම් මෙවලමක් සහ සමාජානුයෝජක කාරකයක් වශයෙන් ළමයාට බලපාන ආකාර පිළිබඳව පර්යේෂණමය වශයෙන් විශේෂ අවධානයක් යොමුවී නොමැත. එබැවින්, ඒ පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම පර්යේෂණාත්මක වශයෙන් වැදගත් වන අතර ඒ අනුව ළමා ජන ක්‍රීඩා ප්‍රාථමික ඉගැන්වීම් මෙවලමක් සහ සමාජානුයෝජක කාරකයක් වශයෙන් වැදගත් වන ආකාර සහ ප්‍රාථමික අවධියේ ළමුන් සඳහා වර්ගාත්මක වශයෙන් ළමා ජන ක්‍රීඩා දායක වන ආකාර අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි මූලික අරමුණ විය. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය සහ ක්ෂේත්‍ර පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ දත්ත විශ්ලේෂණය සිදු කිරීමෙන්, ළමා ජන ක්‍රීඩා ප්‍රාථමික ඉගැන්වීම් මෙවලමක් වශයෙන් ළමයාගේ දැනුමට සහ පෞරුෂ සංවර්ධනයටද, සමාජානුයෝජක කාරකයක් වශයෙන් පුද්ගලමය ක්‍රියාකාරකම් සහ සංස්කෘතිකමය ක්‍රියාකාරකම් වශයෙන් ද ළමයාට බලපෑම් සහගත බව අනාවරණය විය. මනෝමූලික උපාය මාර්ග ඇති කිරීම, නිර්මාණශීලීත්වය ප්‍රකට කිරීම, නායකත්ව ගුණාංග උත්තේජනය, ළමා ළමා අන්තර්ක්‍රියා, නීති රීති පිළිපැදීම සහ සංස්කෘතික අනන්‍යතා ඉදිරියට ගෙන යාම ආදිය ඉන් කිහිපයකි. සමස්තයක් වශයෙන් මෙම බලපෑම ළමයාගේ වර්ගාව හැඩ ගැස්වීමටද දායක වන බව පැහැදිලි විය. වත්මන් ප්‍රාථමික අධ්‍යාපන ක්‍රමය ප්‍රධාන වශයෙන්ම සෙල්ලම් සහ ක්‍රියාකාරකම්වලට ප්‍රමුඛත්වයක් ලබාදී තිබුණද නිර්දේශිත පාඩම් ඇසුරෙන් නිර්මාණය වන නවීන ළමා ජන ක්‍රීඩාවන්ගෙන් පමණක් නොව, ඔවුන් විසින්ම නිර්මාණය කර ගනු ලැබූ ක්‍රීඩා සහ අතීතයේ සිට පැවත ආ ළමා ජන ක්‍රීඩාවන්ගෙන්ද ප්‍රාථමික ඉගැන්වීම් මෙවලමක් වශයෙන් සහ සමාජානුයෝජක කාරකයක් වශයෙන් බලපෑම් සිදු වන බවත්, එම බලපෑම් ඔවුන්ගේ වඩාත් කෙරෙහි දායක වන බවත් මෙම පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය වුණි. ඒ අනුව වර්තමාන අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදය ශරීර යෝග්‍යතා කෙරෙහි නිර්මාණය කරන ලද ළමා ක්‍රීඩාවලට මෙන්ම ප්‍රාථමික ඉගැන්වීම් මෙවලමක් සහ සමාජානුයෝජක කාරකයක් වශයෙන් බලපෑම් සහගත වන ළමා ජන ක්‍රීඩාවන්ගේ ද ළමයා නිරත කරවීමට වැඩි අවස්ථාවක් ලබා දිය යුතු බවට අවසාන වශයෙන් යෝජනා කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද: ළමා ජන ක්‍රීඩා, සමාජානුයෝජක කාරකයක්, ළමා වර්ගාව, පෞරුෂය, ඥානනමය, සංස්කෘතිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුනන්දා ප්‍රේමසිරිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**අවලෝකිතේශ්වර නාථ දේව පෙරහැරේ විද්‍යමාන වාරිත්‍ර වාරිත්‍රවල
නූතන විචල්‍යතා පිළිබඳ ජනශ්‍රැතික අධ්‍යයනයක්
(මධ්‍යම පළාතේ කෝරා ගත් නාථ දේවාල කිහිපයක් ආශ්‍රයෙන්)**

ඩී. එච්. ඒකනායක
සිංහල අධ්‍යයනාංගය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19175@arts.pdn.ac.lk

නාථ, අවලෝකිතේශ්වර, මෙමත්‍රී, ලෝකේශ්වර යනාදී විවිධ නම්වලින් හඳුන්වන නාථ දෙවියන් යනු මහායාන සම්ප්‍රදායේ ප්‍රධාන බෝධිසත්වවරයෙකි. මතු බුදු වීමට නියමිත මෙමත්‍රී බෝධිසත්වයන් වහන්සේ වන්මන්හි අවලෝකිතේශ්වර නාථ දෙවියන් වන බව මහායානය, ථේරවාදය යන සම්ප්‍රදායන් ද්විත්වයම පිළිගන්නා කරුණකි. මධ්‍යම පළාතේ නාථ දේවාල කිහිපයක් පර්යේෂණ නිශ්චය ලෙස යොදා ගනිමින් අවලෝකිතේශ්වර නාථ දේව පෙරහැරේ වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර හා එහි නූතන විචල්‍යතා පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයෙහි මූලික අරමුණ විය. අවලෝකිතේශ්වර නාථ දේව පෙරහැර වාරිත්‍ර වාරිත්‍රවලින් පිළිබිඹු වන සමාජීය, දේශපාලනික, ආගමික සහ සංස්කෘතික විචල්‍යතා කවරාකාර වන්නේද යන ගැටලුව මුල් කර ගනිමින් මෙම අධ්‍යයන සිදු විය. ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය යටතේ රැස් කර ගනු ලැබූ දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීමේදී විස්තරාත්මක ක්‍රමයද සම්මුඛ සාකච්ඡාද උපයෝගී කර ගන්නා ලදී. සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය යටතේ 'මකුට මුනිකාරී අවලෝකිතේශ්වර නාථ ලංකා පුරාණය' ග්‍රන්ථයේ හුනාපහුර හා උරුලැවත්ත යන දේවාල පිහිටි ප්‍රදේශවල වාර්ෂිකව පැවැත්වෙන නැටුම් සහිත පූජෝත්සවයක් හා එම නාථ දේවාලයවල වාර්ෂික පූජා විධි පිළිබඳ තොරතුරු අනාවරණය වෙයි. මුල් වකවානුවේ මහනුවර පැවතියේ දළදා පෙරහැර පමණක් වුවද පසුව සතර දේවාල හා සබැඳි පිරිසර දේවාල පෙරහැර සංස්කෘතියක්ද බිහි වූ බව අනාවරණය විය. අවලෝකිතේශ්වර නාථ දේව වාරිත්‍ර වාරිත්‍රවලින් සමාජීය, දේශපාලනික, ආගමික, සංස්කෘතික පසුබිම විවිධ විචල්‍යතාවන්ට ලක් වෙමින් පැවත එන බවට තාවකාලිකව නිගමනය කරමින් ඒ ඔස්සේ පර්යේෂණය සිදු කෙරිණි. නූතන සංකීර්ණ සමාජ රාමුව තුළ සාම්ප්‍රදායික ආයතනයක් ලෙස නාථ දේවාලයේ පෙරහැර වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර කාලානුරූපීව යම් වෙනස්කම්වලට බඳුන් වී තිබෙන අතර දොඩම්වල දේවාලයේ කාර්තික මංගල්‍යයට දළදා මාලිගාවෙන් දෙන තෙල් නැලිය රැගෙන යාමේ වාරිත්‍රය වර්තමානයේ වෙනස්වී තිබෙන බව තහවුරු විය. දේවාලයේ ඇතුල් කට්ටලේ කපු මහත්වරුන්ට පරම්පරාවට අදාළ රාජකාරි සේවා පැවරුණත් අධ්‍යාපනයේ දියුණුවත් සමග රැකියාවන්ට යොමු වී ඇති බව ඔවුන්ගේ අදහස්වලින් තහවුරු විය. ඇතුල් හා පිට කට්ටලේ කපු මහත්වරුන්ට අයත් සමහර රාජකාරිවලින් ඉවත්ව සිටින නිසා ඒ වෙනුවට මුදල් ගෙවා කුලියට පිරිස් රැගෙන එන බවක් අනාවරණය විය. එසේම පාරම්පරිකව පැවත එන වාරිත්‍ර වර්තමානයේ වෙනස්වී ඇති බව පැවසීමට කපු මහතුන් යම් අකැමැත්තක් පෙන්නුම් කළ අතර ඔවුන් ඒ පිළිබඳ සත්‍ය තොරතුරු වසන් කරන ස්වභාවයක් ද පෙන්නුම් කරයි.

ප්‍රමුඛ පද: අවලෝකිතේශ්වර නාථ, පෙරහැර, වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර, නූතන විචල්‍යතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මංගල කේශව දිසානායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

**සිංහල ටෙලිනාට්‍ය මගින් මතු කෙරෙන සමාජ සම්බන්ධතාවලින්
පිළිබිඹු වන ප්‍රතිමාන සහ වටිනාකම් පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(තෝරාගත් ටෙලිනාට්‍ය කිහිපයක් ඇසුරෙන්)**

පී. එච්. ඊ. එච්. ගලප්පත්ති
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19202@arts.pdn.ac.lk

ලාංකේය සමාජයේ දෛනික ජීවිතයේ අනිවාර්ය අංගයක් බවට පත්ව ඇති ටෙලිනාට්‍යය දිනෙන් දින නවීකරණය වන සමාජයේ හඳුනාගැනීම, සිහින සහ යථාර්ථය මනාව ගෙන්වීම කළ අපගේම රිද්මයකට අනුව වැඩෙන නවීන කලා මාධ්‍යයකි. මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ ටෙලිනාට්‍යය මගින් නිරූපණය කළ සමාජ සම්බන්ධතා වර්තමාන සමාජය පිළිගත් සමාජ, ආර්ථික, සංස්කෘතික, ආගමික සහ අධ්‍යාපනික සම්බන්ධතා සඳහා වූ ප්‍රතිමාන හා වටිනාකම් පවතින ආකාරය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමයි. වර්තමාන සමාජයෙහි ප්‍රචලිත වූ ප්‍රතිමාන සහ වටිනාකම් පිළිබිඹු වන්නේ කෙසේද යන්න විමර්ශනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ ගැටලුව විය. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ දත්ත හා තොරතුරු රැස්කර සිදු කළ මෙම අධ්‍යයනයෙන් හෙළි වූයේ, වර්තමාන සමාජයෙහි ප්‍රචලිත සමාජ සම්බන්ධතා ටෙලිනාට්‍යය මගින් පිළිබිඹු කිරීමේදී ඒවා විවිධ පැතිකඩ ඔස්සේ සුක්ෂ්ම ලෙස නිරූපණය කළ හැකි බවයි. සාධනීය වටිනාකම් හෙවත් මානව සම්බන්ධතා, ප්‍රේමය, මිත්‍රත්වය, ගුණධර්ම, ආචාරධර්ම, විශ්වාසය සහ ගුණගරුක බව මෙන්ම, නිෂේධනීය වටිනාකම් හෙවත් සමාජ අසමානතාව, ප්‍රචණ්ඩත්වය, අනියම් ප්‍රේම සම්බන්ධතා, ලිංගිකත්වය සහ දේශපාලන මැදිහත්වීම් ප්‍රේක්ෂකයා වෙත සමීපවී ඇති ආකාරය සාකච්ඡා කර ඇත. විද්‍යුත් මාධ්‍ය සතුව පැවති වාරණ ක්‍රමවේද අතික්‍රමණය කිරීම මත වර්තමාන සමාජයෙහි සමාජ සම්බන්ධතා නිෂේධනීය ලෙස විකාශනය කර ඇති ආකාරය මෙම අධ්‍යයනයෙන් විමසා බැලුණි. මාධ්‍ය සහ සමාජය අතර අන්තර් සම්බන්ධතාව පිළිබඳ ගැඹුරු අවබෝධයක් ලබා දීමෙන්, ටෙලිනාට්‍යය කලාවට සමාජ වගකීමක් පවරා දීම සහ සදාචාරාත්මක මාධ්‍ය භාවිතය සඳහා පදනමක් සැකසීමට මෙම පර්යේෂණය වැදගත් විය. සමස්තයක් ලෙස, මෙම පර්යේෂණයෙන් ටෙලිනාට්‍යය මගින් සමාජ සම්බන්ධතා නිරූපණය වූ ආකාරය පිළිබඳ පුළුල් අවබෝධයක් ලබා දුන් අතර, නොගැළපෙන සමාජ සම්බන්ධතා පිළිබඳව විමසිලිමත් වීමට ප්‍රේක්ෂකයා පොලඹවන ලදී. ටෙලිනාට්‍යය ප්‍රේක්ෂකයාට සමාජය පිළිබඳව ගැඹුරින් මෙනෙහි කිරීමට අවස්ථාවක් ලබා දී ඇත. එලෙස සමාජ සම්බන්ධතාවල වටිනාකම් වර්ධනයට හෝ පරිහානියට ඒවා දායකවූ අන්දම පිළිබඳව නිගමනය කළ හැකි විය. ටෙලිනාට්‍යය මගින් සාධනීය වටිනාකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම මගින් ප්‍රේක්ෂක හැඟීම් යහපත් ආකාරයෙන් සැකසිය හැකි අතර, නිෂේධනීය වටිනාකම් ප්‍රේක්ෂකයාට විචාරාත්මක චින්තනයෙන් යුතුව මාධ්‍ය අන්තර්ගතය ග්‍රහණය කර ගැනීමට අවබෝධය ලබා දීම අත්‍යවශ්‍ය බවද මෙම අධ්‍යයනයෙන් අවධාරණය විය.

ප්‍රමුඛ පද: සිංහල ටෙලිනාට්‍යය, සාධනීය, නිෂේධනීය, සමාජ සම්බන්ධතා, ප්‍රතිමාන, වටිනාකම්

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ලියනගේ අමරකීර්තිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පුල්ලෙයාර් දෙවියන් අරඬයා සිදුකරන පුද පිළිවෙත් පසුකලයෙහි
පුරාණෝක්තිමය බලපෑම සහ නූතන විචල්‍යතා
(රජරට ප්‍රදේශය ආශ්‍රයෙන් සිදුකරන පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයනයකි)**

එස්.ජී.එස්.පී. ගුණරත්න
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19216@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලාංකේය මානව සමාජය හා බද්ධ වී පවතින ආගමික සංස්කෘතියේ එක් අංගයක් වන්නේ දෙවි දේවතාවන් විෂයෙහි පුද පිළිවෙත් සිදුකිරීමය. එලෙස මෙරට සමාජයෙහි ප්‍රචලිතවූ එක් වන්දනා ක්‍රමයකි, ‘පුල්ලෙයාර්’ දේව වන්දනය. මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ පුල්ලෙයාර් දෙවියන් අරඬයා රජරට ප්‍රදේශයේ සිදු කරන ලද පුද පිළිවෙත්හි පුරාණෝක්තිමය පසුබිම සහ නූතන විචල්‍යතා අධ්‍යයනය කිරීමයි. පුල්ලෙයාර් දෙවියන්ගේ විනාශකාරී ස්වරූපය සහ අනුග්‍රහශීලී ස්වභාවය හඳුනා ගැනීමද මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණක් විය. පුල්ලෙයාර් දෙවියන් අරඬයා සිදු කරන පුද පිළිවෙත් පසුකලයෙහි පුරාණෝක්තිමය පසුබිම සහ නූතන විචල්‍යතා කෙසේද යන පර්යේෂණ ගැටලුවට ගොඩනගාගත් උපන්‍යාසය වන්නේ, මෙම දෙවියන් අරඬයා සිදු කරන පුද පිළිවෙත් පසුකලයෙහි භාරතීය පුරාණෝක්ති සහ දේශීය ජනකතා හඳුනාගත හැකි බවත්, පුල්ලෙයාර් දෙවියන් අරඬයා සිදු කරන පුද පිළිවෙත් වියැකෙමින් යන ස්වරූපය හඳුනාගත හැකි බවත්ය. මෙම අධ්‍යයනය සිදුකිරීමේදී ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ දත්ත රැස්කිරීම සිදුකළ අතර ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, සම්මුඛ සාකච්ඡා, පුස්තකාල පරිශීලනය භාවිත කෙරිණි. දත්ත විශ්ලේෂණයේදී විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගැනිණි. පර්යේෂණයෙන් ප්‍රධාන වශයෙන් අනාවරණය වූයේ අතීතයේ සිට පුල්ලෙයාර් දෙවියන් අරඬයා සිදුකළ පුද පූජා තාක්ෂණය, වාණිජකරණය මෙන්ම පෞද්ගලික අවශ්‍යතා හේතුවෙන් නූතනය වන විට වියැකෙමින් යන ස්වභාවයක් පවතින බවයි. පුල්ලෙයාර් දෙවියන්ගේ විනාශකාරී ස්වරූපය සහ අනුග්‍රහශීලී ස්වභාවය, පුල්ලෙයාර් දෙවියන් වෙනුවෙන් සිදු කරන පුද පිළිවෙත්වල අරමුණු, ස්වභාවය, නූතන විචල්‍යතාද මෙම පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය කර ගැනුණි. අතීතයේදී පුල්ලෙයාර් දෙවියන් අරඬයා සාමූහිකව කරන ලද කිරි ඉතිරවීමේ මංගල්‍යය නූතනයේදී වැඩි වශයෙන් පෞද්ගලිකව කරන ආකාරයක්ද කෘෂිකර්මාන්තයේ කාර්යයන් සඳහා නව තාක්ෂණය උපයෝගී කර ගැනීම හේතුවෙන් දෙවියන් කෙරෙහි පවතින විශ්වාසය ජන හදවත්වලින් දුරස්ථ වී ඇති ආකාරයද මෙම පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය විය. අතීතයේදී දඩයම් සඳහා කැලෑවට ඇතුළු වීමේදී පුල්ලෙයාර් දෙවියන් සිහිකර විශාල ගසක කොළ අත්තක් කඩා දැමීමේ චාරිත්‍රය ද නූතනයේදී සහමුලින්ම ඇත්වී ගොස් ඇති ආකාරයක්ද අනාවරණය විය. මේ අනුව අතීතයට සාපේක්ෂව නූතනය වනවිට පුල්ලෙයාර් දෙවියන් අරඬයා සිදු කරන පුද පිළිවෙත් විචල්‍යතාවයට බඳුන් වී ඇති බවද මෙම පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය විය.

ප්‍රමුඛ පද: පුල්ලෙයාර් වන්දනය, පුද පිළිවෙත්, පුරාණෝක්ති, ජනකතා, නූතන විචල්‍යතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා වාමිණී ගුරුගේගෙන් ලැබුණු උපදේශය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

සිංහල භාෂාවේ සම්භාව්‍යකාරක ප්‍රවණතා පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

ආර්. පී. ඩී. හිරුනි හංසනි

සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19238@arts.pdn.ac.lk

භාෂාව අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ ප්‍රබල සන්නිවේදන මාධ්‍යයකි. සිංහලය ජීවමාන ලක්ෂණ ප්‍රකට කරමින් යුගයෙන් යුගයට වෙනස් තත්ත්ව පිළිබිඹු කරයි. සිංහල භාෂාවේ විවිධ ස්වරූප හඳුනාගැනීමෙහිලා ග්‍රන්ථාගත ගද්‍ය හා පද්‍ය උපයුක්ත වේ. සම්භාව්‍ය යුගයේ භාෂා ස්වරූපය අනුව නූතන භාෂා ව්‍යවහාරය හැඩගැස්වීමට ගත් ප්‍රයත්නය සිංහල භාෂාවේ මෑත ඉතිහාසයේ සම්භාව්‍යකාරක ප්‍රවණතාවක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. සිංහල භාෂාවේ සම්භාව්‍යකාරක ප්‍රවණතා කවරාකාරද? එය ක්‍රමික විකාශනයට ලක්වූවේ කවරාකාරයෙන්ද? යන පර්යේෂණ ගැටලුව ඔස්සේ සිංහල භාෂාව සංස්කෘතකරණයට ලක්වීම, පාරිශුද්ධෝත්තමවාදී අදහස්වලින් විපර්යාසයට ලක්වීම හා පෝෂණය වූ ආකාරය පිළිබඳ විමර්ශනය කිරීම මෙහි මූල්‍ය අරමුණ වේ. භාෂා පුනර්ජීවනය සඳහා මූලිකත්වය ගෙන කටයුතු කළ සාහිත්‍යකරුවන්, භාෂා රීතියෙහි ප්‍රවණතා සහ නූතන යුගයේදී හෙළ බස වඩාත් සුඛනම්‍යභාවයට පත්ව ඇති ආකාරයද විමර්ශනය කෙරුණි. විසිවන සියවස වන විට නූතන සිංහල භාෂා ව්‍යවහාරය සම්භාව්‍යකාරක ප්‍රවණතා මගින් විවිධත්වය හා සංකීර්ණත්වයට පත්ව වර්ධනය වූ ආකාරය ගවේෂණය කිරීම පර්යේෂණාත්මකව වැදගත් වේ. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ පුස්තකාල පරිශීලනය මගින් දත්ත රැස්කර ගනිමින් සිදුකළ පර්යේෂණයෙහි දත්ත විශ්ලේෂණයේදී විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණි. සිංහල භාෂාවේ සම්භාව්‍යකාරක ප්‍රවණතා පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමේදී සංස්කෘතකරණය සහ පාරිශුද්ධෝත්තමවාදී අදහස් ඉතා වැදගත් විය. පාලි සංස්කෘත භාෂාද්වය සිංහලයේ මාතෘ භාෂා වශයෙන් පිළිගැනෙයි. සිංහල භාෂාවේ පෝෂණයට ඉවහල් වූ මෙම භාෂා ඥානය උසස් කොට සැලකීම අතීතයේ සිටම පැවති සම්ප්‍රදායකි. විසිවන සියවසේ මුල් දශකවලදී සංස්කෘත තත්සම පද බහුල මිශ්‍ර සිංහල භාෂා ස්වරූපයක් ලේඛනයේදී අනුගමනය කළ බව ඩබ්ලිව්. එෆ්. ගුණවර්ධන, පියදාස සිරිසේන, ඩබ්ලිව්. ඒ. සිල්වා, මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ වැනි ලේඛකයන්ගේ කෘති විමර්ශනය කිරීමෙන් අනාවරණය විය. කුමාරතුංග මුනිදාස ප්‍රමුඛ පාරිශුද්ධවාදී හෙළ හවුල මගින් පිරිසිදු හෙළ වහර ප්‍රතිෂ්ඨාපනයෙන් දේශජ අනන්‍යතාවක් ස්ථාපිත කිරීමට ගත් උත්සාහය හඳුනා ගැනීමටද හැකියාව ලැබිණි. ඒ අනුව සංස්කෘතකරණය හා පාරිශුද්ධෝත්තමවාදී අදහස් ඇසුරෙන් සිංහල භාෂාව සම්භාව්‍යකරණයට ලක් වූ ආකාරය විමර්ශනය කිරීමේදී සාහිත්‍ය කෘති මහත් සේ උපකාරී වන බව සඳහන් කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: භාෂාව, භාෂා සැලසුම්කරණය, සම්භාව්‍යකාරක ප්‍රවණතා, සංස්කෘතකරණය, පාරිශුද්ධෝත්තමවාදය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මංගල කේශව දිසානායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

**ඉහළ උභව ප්‍රදේශයේ ජනශ්‍රැති මත පදනම්වූ ග්‍රාම නාම
පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්
(උභවපරණගම සහ වැලිමඩ ප්‍රදේශවල කෝරා ගත් ගම් ඇසුරෙන්)**

එච්. එම්. ගීතිකා මධුශානි හේරත්
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19256@arts.pdn.ac.lk

ග්‍රාම නාම යනු, භූගෝලීය පිහිටීම හඳුනා ගැනීමට පමණක් නොව ප්‍රදේශයක ඉතිහාසය, සංස්කෘතිය, ජන ජීවිතය පිළිබඳ ගැඹුරු තොරතුරු අනාවරණය කරගත හැකි මූලාශ්‍රය වේ. ග්‍රාම නාම බිහි වීම කෙරෙහි බලපාන සාධක අතර ජනශ්‍රැති ප්‍රමුඛ වේ. මෙම පර්යේෂණ නිබන්ධය මගින් අධ්‍යයනය කරන උභවපරණගම සහ වැලිමඩ ප්‍රදේශ දෙකම අයත් වන්නේ ඉහළ උභව ප්‍රදේශයටයි. එමෙන්ම එය උභව පළාතේ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයටය. ශ්‍රී ලංකාවට අනන්‍ය භූගෝලීය, ඓතිහාසික සහ සංස්කෘතික පසුබිම හේතුවෙන් ග්‍රාම නාම පටබැඳි ඇත. ඒවා ජනප්‍රවාද, ජනකතා, විශ්වාස සහ වාරිත්‍ර ලෙස දක්නට ලැබේ. උභවපරණගම සහ වැලිමඩ ප්‍රදේශවල ග්‍රාම නාමවලින් හෙළිවන ජනශ්‍රැති කවරාකාර ද? යන්න මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව විය. පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ බවට පත් වූයේ උභවපරණගම සහ වැලිමඩ ප්‍රදේශයන්හි ග්‍රාම නාමවලින් හෙළිවන ජනශ්‍රැති පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමයි. මෙම ප්‍රදේශ දෙකෙහි පවතින ග්‍රාම නාම මගින් හෙළි වන ඓතිහාසික පසුබිම අධ්‍යයනය කිරීමත්, තත් යුගවල සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලන සහ සංස්කෘතික කරුණු අධ්‍යයනය කිරීමත් මෙහි අනුඅරමුණු බවට පත් විය. එමෙන්ම පර්යේෂණයට අදාළ ගම්වල වැසියන් එම ග්‍රාම නාම පිළිබඳ දක්වන ආකල්පය පිළිබඳ විමසා බැලීම සහ අනාගත පර්යේෂකයන්ට නව දොරටු විවර කිරීමත් මෙහි අනුඅරමුණු විය. මෙහිදී දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණු අතර ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, සම්මුඛ සාකච්ඡා, පුස්තකාලය සහ අන්තර්ජාලය ද පරිශීලනය කෙරිණි. දත්ත විශ්ලේෂණයේදී විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණි. මෙහිදී අනාවරණය වූ මූලික කරුණක් නම් උභවපරණගම සහ වැලිමඩ ප්‍රදේශවල ග්‍රාම නාමවල ජනප්‍රවාද, ජනකතා සහ ආගමික විශ්වාස පවතින බවයි. එමෙන්ම මෙම ග්‍රාම මගින් ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ සංස්කෘතික අනන්‍යතාව, ඓතිහාසික සිදුවීම්, ස්වාභාවික පරිසරය සමඟ සම්පව බැඳි ඇති හෙයින් ජනශ්‍රැති මත පදනම් වූ උභවපරණගම සහ වැලිමඩ ප්‍රදේශවල ග්‍රාම නාම වැදගත්කමක් දරන බව පැහැදිලි විය.

ප්‍රමුඛ පද: උභවපරණගම, වැලිමඩ, ග්‍රාම නාම, ජනශ්‍රැතිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා බුද්ධික කෝනාරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**නූතන කාව්‍ය නිර්මාණවල වස්තු විෂයක විවිධත්වය හා කාරකත්වය
(රුවන් බන්දුජීව, අනුරාධා නිල්මිණි සහ උපෙකලා අතුකෝරළ යන
කාව්‍ය නිර්මාණකරුවන්ගේ කෝරා ගත් කාව්‍ය කෘති ඇසුරිනි)**

ඒ. ආර්. ඉදුරිකා
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19278@arts.pdn.ac.lk

අනුරාධපුර යුගයෙන් ආරම්භය සනිටුහන් වන සිංහල පද්‍ය සාහිත්‍යය යුගානුරූපීව විවිධතාවලට ලක් වෙමින් නූතනය දක්වා විකාශනය වී ඇත. එකී විවිධතා අතර වස්තු විෂයක විවිධත්වය සහ කාරකත්වය නැමැති සංකල්පය මතු වීම ප්‍රධාන වේ. කාව්‍යමය සංසිද්ධියක් නිර්මාණය වීමට බලපාන තේමාව විවිධත්වයකින් යුක්ත වීම වස්තු විෂයක විවිධත්වය වන අතර එකී වස්තු විෂය ඔස්සේ බාධකවලින් තොර අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ ශක්තිය කාරකත්වය නම් වේ. ඒ අනුව නූතන පද්‍යයෙහි ප්‍රධාන විවිධතා පිළිබඳ ගුණාත්මක අවබෝධයක් ලබා ගැනීමට මෙම පර්යේෂණය වැදගත් වේ. එමෙන්ම නූතන කාව්‍ය නිර්මාණකරුවන් වන රුවන් බන්දුජීව, අනුරාධා නිල්මිණි සහ උපෙකලා අතුකෝරළ යන නිර්මාණකරුවන්ගේ කාව්‍ය නිර්මාණ මගින් මතු කරන සමකාලීන දේශපාලන, සමාජ හා සංස්කෘතික කතිකා සඳහා පද්‍ය නිර්මාණවල වස්තු විෂයක විවිධත්වය හා කාරකත්වය බලපා ඇති ආකාරය විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනය කිරීම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ විය. අපේක්ෂිත අරමුණ මත පදනම්ව එම නිර්මාණකරුවන්ගේ කාව්‍ය නිර්මාණවල එකිනෙකාට සාපේක්ෂව වස්තු විෂයක විවිධත්වය හා කාරකත්වය මගින් මතු කරන සමකාලීන සමාජ, දේශපාලන හා සංස්කෘතික කතිකා කවරාකාර වන්නේද යන සන්දර්භගත පර්යේෂණ ගැටලුව කතිකාවට ලක් කිරීම වැදගත් විය. ඒ අනුව උක්ත නිර්මාණකරුවන්ගේ කාව්‍ය නිර්මාණවල එකිනෙකාට සාපේක්ෂ අයුරින් වස්තු විෂයක විවිධත්වය නවතාවකින් යුක්ත වන අතර, එය දේශපාලන, සමාජ, පුරාණෝක්ති ආදී කතිකා නැවත ප්‍රශ්න කිරීමක් බවත්, ඔවුන්ගේ පද්‍ය නිර්මාණවල කාරකත්වය වියමනෙහි අභ්‍යන්තරය පරීක්ෂා කිරීමෙන් ග්‍රහණය කර ගත හැකි බවත් පූර්ව පර්යේෂණ අධ්‍යයනයේදී අනාවරණය වූ අතර, ඒ අනුව පුස්තකාලය පරිශීලනයෙන් සිදුකරන ලද සාහිත්‍ය විමර්ශනයකින් අනතුරුව ප්‍රාථමික, ද්විතීයක හා තෘතීයක යන ගුණාත්මක දත්ත රැස්කර විස්තරාත්මක විධික්‍රමය යටතේ පර්යේෂණය සිදු කෙරිණි. දත්ත විශ්ලේෂණය අනුව යෝජිත පර්යේෂණයට දායකවන නිර්මාණකරුවන්ගේ නිර්මාණවල එකිනෙකාට සාපේක්ෂ අයුරින් දේශපාලනමය, සමාජමය, පුරාණෝක්තිමය හා ගෘහගාරාත්මක ප්‍රයෝග යනාදී කතිකා ඔස්සේ වස්තු විෂය පෙර නොවූ විරූ ආකාරයෙන් පාඨකයාට විඳගත හැකි අයුරින් මතුකර ඇති අතර, නිර්මාණ අභ්‍යන්තරයෙහි කාරකත්වය නැමැති විෂය ඉස්මතු වන බවද අනාවරණය විය. ඒ අනුව එම නිර්මාණකරුවන්ගේ කාව්‍ය නිර්මාණවල එතෙක් පැවති සාම්ප්‍රදායිකත්වය ඉක්මවා වස්තු විෂය මතුවන බවද, නිර්මාණ අභ්‍යන්තරයෙහි කාරකත්වය නැමැති සංකල්පය පිළිබිඹු වන අතර එය දේශපාලන, සමාජ පුරාණෝක්ති ආදී කතිකා නැවත ප්‍රශ්න කිරීමක් බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: වස්තු විෂයක විවිධත්වය, කාරකත්වය, නූතන පද්‍ය, අපූර්වත්වය, නව්‍යතාව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුනිල් වික්‍රමසිංහගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ස්ත්‍රී කාරකත්වය සහ භාෂාවේ රූපක භාවිතය
(2020න් පසු රචිත තෝරාගත් නූතන පද්‍ය ඇසුරින් කෙරෙන අධ්‍යයනයකි)

පී. ඩබ්ලිව්. එල්. එස්. ජයලත්
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19291@arts.pdn.ac.lk

ස්ත්‍රීවාදය, ස්ත්‍රී-පුරුෂ අසමානතාව තුරන් කිරීම සඳහා වන ව්‍යාපාරයක් මෙන්ම ස්ත්‍රියට එරෙහිව පවතින සමාජ ක්‍රමය පරිවර්තනයට ලක් කිරීම සඳහා වන න්‍යායික එළඹුමකි. එම ව්‍යාපාරයේ ප්‍රධාන ප්‍රවාදයක් වන කාරකත්වය යනු කිසියම් පුද්ගලයෙකුට තීරණ ගැනීමේදී අවශ්‍ය ශක්තිය නිර්බාධාත්මකව හිමි කරදීම වන අතර, ස්ත්‍රියගේ කාරකමය ස්වභාවය පිළිබඳ සාහිත්‍යය සහ සමාජය විසින් ප්‍රශ්න කෙරේ. එලෙස ස්ත්‍රියගේ කාරකත්වය සාහිත්‍යමය ප්‍රභේදයක් වන කාව්‍යයෙහි රූපක ආශ්‍රයෙන් නිරූපණය වන්නක්ද වේ. ඒ අනුව පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වූයේ ස්ත්‍රී කාරකත්වයෙහි විවිධ නිරූපණ ස්වරූප හඳුනා ගනිමින්, මනුෂ්‍ය ගැහැනියක ලෙස ස්ත්‍රියට හිමි උරුමය සහ හැකියාව විවිධ දෘෂ්ටිවාද ඔස්සේ බලාත්මක කිරීම සහ පසුගාමී කරවීම නූතන කාව්‍යයෙහි භාෂාවේ රූපක භාවිතයෙන් සිදු කර ඇති ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීම වන අතර, ස්ත්‍රී කාරකත්වයේ විවිධ නිරූපණ රූපක භාවිතයෙන් සිදුකර ඇත්තේ කවරාකාරයෙන්ද යන්න ප්‍රශ්න කිරීම, යෝජිත පර්යේෂණ මාතෘකාවෙහි ගැටලුව විය. ලෝකයේ පවතින සෑම පිතෘ මූලික සමාජයකම පාහේ ස්ත්‍රිය කායික, ආධ්‍යාත්මික සහ බුද්ධිමය හිතනාවකින් යුක්ත වූවෙකු ලෙස සාමාජීය, සංස්කෘතික, දෘෂ්ටිවාද සහ සාහිත්‍යය මගින් සමවිෂමතාවකින් යුක්තව ලේඛනගත කර ඇති අයුරු විමසීම මෙම පර්යේෂණයෙහි සන්දර්භගත වැදගත්කම වේ. ඒ අනුව පුස්තකාලය පරිශීලනය, විද්‍යුත්, මුද්‍රිත, අන්තර්ජාල ලිපි පරිශීලනයද සිදු කර ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය ඔස්සේ දත්ත රැස්කර, දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා විස්තරාත්මක ක්‍රමය භාවිතයට ගන්නා ලදී. එම කරුණු මගින් අනාවරණයවූ මූලික කරුණ වනුයේ පුරුෂාධිපත්‍යය සහිත සමාජයේ ස්ත්‍රිය කාරකත්ව බලය සහිතව සමාජයෙහි නැඟී සිටි අයුරු සහ යටපත් කරන අවස්ථා කාව්‍යයෙහි ස්ථානගත වී තිබීම සේම භාෂාව එහි ප්‍රමුඛස්ථානය බවට පත්ව ඇති ආකාරය වේ. එමඟින් ස්ත්‍රී පීඩිත භූමිකාව, පරාරෝපිත තත්ත්වය, ස්ත්‍රිය සනීභූතකරණයට ලක් කිරීම, පුරුෂයාගේ බල ව්‍යුහය කේන්ද්‍රගත වී ඇති ආකාරය, ලිංගිකත්වය, සෞන්දර්යවාදී කතිකා යනාදී සාධක මත ධනාත්මකව සහ සෘණාත්මකව ස්ත්‍රිය කාව්‍යයෙහි නිරූපණය කර ඇති බව අනාවරණය විය. ස්ත්‍රී කාරකත්වය සහ භාෂාවේ රූපක භාවිතය යන සංකල්පය සාහිත්‍යයෙහි නිරූපණය වීමේදී සමාජයෙන් උකහා ගන්නා ආකල්ප ඒ සඳහා හේතු වී ඇති අතර, සමාජය විසින් දරනු ලබන මතවාදය එහි ගැබ්ව ඇත. පූර්ව සමාජයෙහි ස්ත්‍රිය සහ පුරුෂයා කෙරෙහි පැවැති දෘෂ්ටිවාදාත්මක කෙණ්දිය ප්‍රවාද සහ පසුගාමී සමාජ ආකල්පය නූතන කාව්‍ය වෙත වස්තු විෂයක වීමේදී කාව්‍ය මගින් ස්ත්‍රිය සතු නිදහස සහ ඇයට හිමිව ඇති සමානාත්මතාව අගය කිරීම සේම ලඝු කිරීමේ ආකල්පයකින් යුක්ත වීම හඳුනාගත හැකි බව අවසාන වශයෙන් නිගමනය කළ හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද: ස්ත්‍රීවාදය, ස්ත්‍රී කාරකත්වය, රූපක, සනීභූතකරණය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුනිල් වික්‍රමසිංහගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**නූතන ලාංකේය සරසවි සිසු සිසුවියන්ගේ විලාසිතා තෝරාගැනීම
පිළිබඳ සමාජ-සංස්කෘතික අධ්‍යයනයක්
(පේරාදෙණි විශ්වවිද්‍යාලය ඇසුරින්)**

ඩී. ඒ. ජයවික්‍රම
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19311@arts.pdn.ac.lk

මිනිසා ශිෂ්ටාචාරගත වීමත් සමඟ ශිෂ්ටත්වයට පත්වීමේ ගමන් මගෙහි මූලික අවශ්‍යතාවක් ලෙස ඇඳුම් පැළඳුම් පෙන්වාදිය හැකිය. අද වනවිට මෙකී ඇඳුම් පැළඳුම්වල මූලික අවශ්‍යතාව අහිමිව යමින් විලාසිතා යන්න නූතන ප්‍රවණතාවක් බවට පත්ව ඇත. දැවැන්ත කර්මාන්තයක් වශයෙන් ලොව පුරා ක්‍රියාත්මක මෙහි ප්‍රධාන වාහකයා තරුණ ප්‍රජාව වන අතර විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍යයන් යනු එම තරුණ පරපුර නියෝජනය කරන එක් ප්‍රධාන නියැදියකි. ඔවුන් නොයෙක් ජාති, ආගම්, කුල, සමාජ පන්තිවල සම්මිශ්‍රණයක් සේම උගත් බුද්ධිමත් තරුණ ප්‍රජාවකි. එවන් පසුබිමක මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ ලාංකේය විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යයාවන්ගේ විලාසිතා තෝරා ගැනීම කෙරෙහි බලපාන සමාජ-සංස්කෘතික සාධක පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමයි. පේරාදෙණි විශ්වවිද්‍යාලය සීමා කරගනිමින් පීඨ සියල්ල නියෝජනය වන පරිදි විශ්වවිද්‍යාලීය තරුණ ප්‍රජාවගේ විලාසිතා තෝරා ගැනීම සඳහා බලපාන සමාජීය සහ සංස්කෘතික සාධක පිළිබඳව පර්යේෂණ රික්තය පූරණය කිරීමට හැකිවීම මෙහි ප්‍රධාන වැදගත්කමයි. එහිදී නූතන ලාංකේය සරසවි සිසු සිසුවියන්ගේ විලාසිතා තෝරා ගැනීම කෙරෙහි සමාජ සංස්කෘතික බලපෑම කවරාකාර වන්නේ ද යන පර්යේෂණ ගැටලුව සාධනය කර ගැනීම සඳහා ප්‍රශ්නාවලි හා සම්මුඛ සාකච්ඡා ප්‍රධාන කොටගත් ප්‍රමාණාත්මක සහ ගුණාත්මක දත්ත රැස්කළ අතර විස්තරාත්මක විධික්‍රමය යටතේ එම දත්ත විශ්ලේෂණය කරන ලදී. ඒ අනුව ලාංකේය සරසවි සිසු සිසුවියන්ගේ විලාසිතා සඳහා විවිධ සමාජ සංස්කෘතික විචල්‍යතා බලපෑම් සහගත වී ඇති බව මෙම පර්යේෂණය ඔස්සේ අනාවරණය විය. එහිදී පවුල, විවාහය, ස්ත්‍රී-පුරුෂ භාවය, සමාජ ස්තරායනය, ආර්ථිකය, අධ්‍යාපනය සහ ලිංගිකත්වය ආදී සමාජමය සාධකද ජන වර්ගය, ආගම, ආචාරධර්ම සහ අන්‍යන්‍යාවය ආදී සංස්කෘතික සාධකද පුද්ගල මනෝභාවයන්ද එම විලාසිතා තෝරාගැනීම සඳහා බලපා ඇති ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීමට අවකාශ සැලසිණි.

ප්‍රමුඛ පද: විලාසිතා, විශ්වවිද්‍යාල ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යයාවන්, සමාජය, සංස්කෘතිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුනන්දා ප්‍රේමසිරිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**සිංහල ගුවන් විදුලි ප්‍රවෘත්තිවල භාෂා විවිධත්වය හා ශ්‍රාවක අභිරුචිය
(තෝරාගත් රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ගුවන් විදුලි මාධ්‍ය කිහිපයක්
ඇසුරෙන් සිදු කෙරෙන තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක්)**

ඩී.කේ.එන්.ආර්. ජයවික්‍රම
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19312@arts.pdn.ac.lk

සන්නිවේදනය හා භාෂාව අතර අන්‍යෝන්‍ය සබඳතාවක් ඇත. අන්තර්පුද්ගල, සමූහ ආදී සන්නිවේදන ක්‍රමවලට වඩා ජන සන්නිවේදන ක්‍රියාවලිය පුළුල්ය. ජන සන්නිවේදනයේදී ජන මාධ්‍යවලින් තීරණාත්මක බලපෑමක් සිදු වේ. ජන මාධ්‍ය ශ්‍රව්‍ය, දෘශ්‍ය හා මුද්‍රිත ලෙස වර්ග කෙරේ. සමාජයේ සිදු වන සිදුවීම් ජනතාවට වඩාත් පැහැදිලිව සන්නිවේදනය කෙරෙන ශ්‍රව්‍ය මාධ්‍යයක් ලෙස ගුවන් විදුලිය හඳුනාගත හැකිය. ගුවන් විදුලි වැඩසටහන් අතර ප්‍රවෘත්ති ප්‍රකාශ වඩාත් වැදගත් අංගයක් වේ. එහිදී ප්‍රවෘත්තිවල භාෂා භාවිතය පිළිබඳව ගුවන් විදුලි නාලිකා වඩාත් සැලකිමත් විය යුතු වන්නේ ගුවන් විදුලියේ කේන්ද්‍රීය සාධකය වනුයේ ශ්‍රාවකයා වන බැවිනි. ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ගුවන් විදුලි මාධ්‍යවල ප්‍රවෘත්ති භාෂාවේ වෙනස්කම් කෙරෙහි ශ්‍රාවක අභිරුචිය බලපා ඇති ආකාරය කෙසේද යන්න පරීක්ෂා කෙරෙන මෙම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණ බවට පත් වූයේ, ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ගුවන් විදුලි මාධ්‍යවල ප්‍රවෘත්ති විකාශයේ අනුගමනය කෙරෙන, සිංහල භාෂාවේ ලිඛිත හා කථන ස්වරූප ශ්‍රාවක අභිරුචිය කෙරෙහි බලපා ඇති ආකාරය, තෝරාගන්නා ලද ගුවන් විදුලි මාධ්‍ය ඇසුරෙන් තුලනාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීමය. එහි දී භාෂා ද්විරූපතාව සම්බන්ධ න්‍යායික ප්‍රවේශය ඔස්සේ ගුවන් විදුලි ප්‍රවෘත්ති භාෂාව ශ්‍රාවක අභිරුචියට බලපා ඇති ආකාරය පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ස්වදේශීය සේවය, වෙළඳ සේවය, ලක්හඬ, සිරස Fm හා හිරු Fm යන ගුවන් විදුලි නාලිකා සහ අනෙකු ලෙස තෝරාගත් ශ්‍රාවකයන් පනස් දෙනෙකු නියැදිය ලෙස යොදා ගනු ලැබේ. මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය ඔස්සේ දත්ත එක්රැස් කිරීමත්, විස්තරාත්මක ක්‍රමය හා ප්‍රමාණාත්මක ක්‍රමය ඔස්සේ දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීමත් සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව, සිංහල ප්‍රවෘත්ති ප්‍රකාශවල භාෂා භාවිතයේ දී රාජ්‍ය ගුවන් විදුලි මාධ්‍ය විධිමත් කථන ව්‍යවහාරයට හා ලේඛන ව්‍යවහාරයටත්, පෞද්ගලික ගුවන් විදුලි මාධ්‍ය විධිමත් හා ලේඛන ව්‍යවහාරයට අයත් වාක්කෝෂයක් හා සාමාන්‍ය කථන ව්‍යවහාරයේ ක්‍රියා රූප භාවිතයටත් යොමු වන බව පෙනී යයි. සිංහල ගුවන් විදුලි ප්‍රවෘත්ති ප්‍රකාශවල භාෂාවේ විවිධත්වය කෙරෙහි පවතින ශ්‍රාවක අභිරුචියේ කැපී පෙනෙන ප්‍රවණතාව ලෙස, රාජ්‍ය ගුවන් විදුලි මාධ්‍යවල ප්‍රවෘත්ති භාෂාවේ ලේඛනගත ස්වරූපයට වඩා පෞද්ගලික ගුවන් විදුලි මාධ්‍යවල ප්‍රවෘත්ති භාෂාවේ විධිමත් කථන ස්වරූපය වෙත වඩාත් ඉහළ ශ්‍රාවක අභිරුචියක් පවත්නා බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ශ්‍රී ලංකාවේ ගුවන් විදුලි මාධ්‍ය, ප්‍රවෘත්ති ප්‍රකාශවල භාෂාව, සිංහල භාෂා ද්විරූපතාව, ශ්‍රාවක අභිරුචිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දිනුෂ කාරියප්පෙරුමගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ලක්දිව ලෙන් විහාර ආශ්‍රිත ජන සංස්කෘතිය
පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්
(තෝරාගත් ලෙන් විහාර ඇසුරෙන් කෙරෙන පර්යේෂණයකි)

ඩබ්.කේ. එස් කොෂන්ගි
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19340@arts.pdn.ac.lk

ලෙන් විහාර යනු ලංකේය සමාජ සංස්කෘතික සන්දර්භයේ ඉතා වැදගත් ස්ථානයක් හිමිවන අති පෞරාණික වටිනාකමක් සහිත උරුමයන් බොහෝමයක් සඟවාගත් වැදගත් ස්ථානයකි. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වූයේ ලෙන් විහාර තත්කාලීන ජන සංස්කෘතිය සමඟ බද්ධ වන ආකාරය, නූතන යුගය වන විට එහි භූමිකාව කවර ආකාරයක කරුණු පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමයි. එහිදී ලක්දිව ලෙන් විහාරවල භූමිකාව අද්‍යතන සමාජය තෙක් වෙනස්වී ඇති ආකාරය, ඒවායෙහි කලා සම්ප්‍රදායන් කවරාකාර වන්නේද යන පර්යේෂණ ගැටලුවට ගොඩනගා ගත් උපන්‍යාසය වන්නේ ලක්දිව ලෙන් විහාර සම්ප්‍රදාය ආරම්භයේ පටන් වර්තමාන කාල පරිච්ඡේදය දක්වා විවිධ වූ ජන සංස්කෘතික උරුම සමඟ ගැටෙමින් විවිධවූ විචල්‍යතා පෙන්නුම් කරන අතරම ලෙන් විහාරවල භූමිකාව වර්තමානයේදී වෙනස්වී ඇති බවය. දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණු අතර ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, පුස්තකාල පරිශීලනය, අන්තර්ජාල පරිශීලනය භාවිත කෙරුණි. දත්ත විශ්ලේෂණ විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය භාවිතයට ගන්නා ලදී. මෙම අධ්‍යයනය මගින් අනාවරණය වූයේ අතීතයේ සමාජයේ විශේෂ තැනක් හිමි කරගන්නා ලද ලෙන් විහාර වර්තමාන වන විට එහි තත්ත්වය වෙනස් වී ඇති බවත්, වර්තමානයේ බොහෝ ලෙන් විහාර රජමහා විහාර ලෙස දක්නට ලැබෙන බවත් අනාවරණය වූ අතර මෙම අධ්‍යයනය මගින් අනාවරණය කරගැනීමට හැකි වූ විශේෂිතම කාරණය වන්නේ අතීතයේ බෞද්ධාගමික ස්වරූපයකින් පැවති ලෙන් විහාර වර්තමානයේදී දෙවියන් මූලික කරගෙන ඇති දේවාලමය ස්වරූපයකට පත්ව ඇති බවයි. ඒ අනුව වර්තමානය වන විට ලාංකේය ජන සංස්කෘතිය මෙම ලෙන් විහාර බෞද්ධාගමික ස්වරූපයකට වඩා දේවවාදීමය ස්වරූපයක් ගෙන ඇති බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ලෙන් විහාර, ජන සංස්කෘතිය, තත්කාලීන සමාජය, අද්‍යතන සමාජය, සංරක්ෂණ සම්ප්‍රදාය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුනන්දා ප්‍රේමසිරිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

ජය ශ්‍රී මහා බෝධිය හා බැඳි ආහාර සංස්කෘතිය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්

එස්. එස්. එස්. කුමාරසිංහ
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19364@arts.pdn.ac.lk

බුදු දහමින් පෝෂණය වූ ශ්‍රී ලාංකේය සමාජයේ බහුජන වන්දනාවට පත්වූ ස්ථානයක් ලෙස ජය ශ්‍රී මහා බෝධිය හැඳින්විය හැකි ය. පුරාණයෙහි සිට පැවතෙන්නාවූ සාම්ප්‍රදායික සංස්කෘතිකාංග මගින් සිය අනන්‍යතා රැක ගනිමින් මෙය විරාජමානව පවතී. එහෙත් එම සංස්කෘතියෙහි විවිධ අංග වර්තමාන සමාජ පසුබිමත් සමග වෙනසකට ලක් විය. අනිකුත් පුද පූජා පසෙකලා ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ හා බැඳි ආහාර සංස්කෘතිය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක් මෙම පර්යේෂණය මගින් සිදු කෙරේ. බෝධි පරිශ්‍රය පර්යේෂණ නියදිය ලෙස යොදා ගනිමින් බෝධීන් වහන්සේ හා බැඳි ආහාර සංස්කෘතිය, එහි අද්‍යතන ප්‍රවණතා හා ඒ සමගාමීව තිබෙන්නාවූ සමාජ පසුබිම පිළිබඳ පුළුල්ව අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි අරමුණ වේ. ශ්‍රී මහා බෝධියෙහි ආහාර සංස්කෘතියේ අද්‍යතන ප්‍රවණතා හා එහි සමාජමය වැදගත්කම් කවරාකාර වන්නේද යන ගැටලුව මුල් කරමින් ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදයට අදාළ පුස්තකාල පරිශීලනය ඔස්සේ ජය ශ්‍රී මහ බෝධිවංශය මූලිකවද, විද්‍යුත් මූලාශ්‍ර, ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය යටතේ සම්මුඛ සාකච්ඡා, නිරීක්ෂණද, විධි ක්‍රමය යටතේ විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය හා දත්ත විශ්ලේෂණය ආදිය කරුණු අනාවරණය කර ගැනීමට භාවිත කෙරෙණි. ජය ශ්‍රී මහා බෝධියෙහි ආහාර සංස්කෘතියෙන් සමාජමය පසුබිම නිරූපණය කරන අතරම එය යම් යම් වෙනස්කම්වලට බඳුන් වෙමින් පැවත එන බවට තාවකාලිකව නිගමනය කරමින් ඒ ඔස්සේ පර්යේෂණය සිදු කෙරෙණි. මෙම පර්යේෂණය මගින් ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ හා බැඳි ආහාර සංස්කෘතිය පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක ව අධ්‍යයන කිරීමට හැකිවූ අතර ඒ හා බද්ධව විවිධ සමාජමය කරුණු එනම් බෝධි පරිශ්‍රය ආසන්නව වෙළඳ සංස්කෘතියක් නිරූපණය වීම, සමාජ මාධ්‍ය ජාලයන්හි බෝධීන් වහන්සේගේ ආහාර සංස්කෘතියෙහි පූර්ව හා අපර තත්ත්වයක් පිළිබඳ ව සමාජ කතිකාවන් ගොඩනැගීම් පිළිබඳවද, මිනිසුන්ගේ මනෝ මූලික අභිචාර තත්ත්වයන් මත මෙන්ම තාක්ෂණික, ආර්ථික දියුණුවත් සමග ආහාර සංස්කෘතියෙහි වෙනස්කම් ඇති වන්නාවූ ආකාරය අනාවරණය විය. තවද බෝ මළුව පරම්පරාවේ හික්ෂුන් වහන්සේලා විසින් මෙම සාම්ප්‍රදායික රාමුව රැක ගැනීමට වෙර දරන ආකාරය ද මෙම පර්යේෂණය මගින් අනාවරණය විය.

ප්‍රමුඛ පද: ජය ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ, ආහාර සංස්කෘතිය, අද්‍යතන ප්‍රවණතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මංගල කේශව දිසානායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**අන්තර් සංස්කෘතික සංජානනයේ යෙදීම උදෙසා සාහිත්‍යය සතු කාරකත්වය
(කෝරාගත් සිංහලයට පරිවර්තිත දෙමළ කෙටිකතා ඇසුරෙන්)**

ඩබ්ලිව්. ඒ. ඒ. ඩබ්ලිව්. කුමාරසිංහ
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19365@arts.pdn.ac.lk

අන්තර් සංස්කෘතික සංජානනය යනු විවිධ සංස්කෘතික පසුබිම් ඇති ප්‍රජාව සමඟ ගෞරවයෙන් සහ අවබෝධයෙන් සන්නිවේදනය කිරීමේ හැකියාවයි. මෙම පර්යේෂණයේදී සිංහල හා දෙමළ ප්‍රජාව අතර අන්තර් සංස්කෘතික අවබෝධය නොහොත් සංජානනය පුළුල් කිරීම සඳහා සාහිත්‍යය සතු කාරකත්වය සිංහලයට පරිවර්තිත දෙමළ කෙටිකතා ඔස්සේ විමර්ශනය කිරීම මූලික අරමුණ විය. මෙහිදී ලාංකේය සිංහල හා දෙමළ ප්‍රජාව අන්තර් සංස්කෘතික සංජානනයේ යෙදීම සඳහා සිංහලයට පරිවර්තිත දෙමළ කෙටිකතා උපයෝගී කරගත හැකි වන්නේ කෙසේද යන ගැටලුව ඔස්සේ ලාංකේය සිංහල හා දෙමළ ප්‍රජාව අතර අන්‍යෝන්‍ය සංස්කෘතික අවබෝධය ඇති කිරීමට සිංහලයට පරිවර්තිත ලාංකේය දෙමළ කෙටිකතාවල අනුභූතිය හා වස්තු විෂයය උපයෝගී කරගත හැකි ආකාරය පරීක්ෂාවට ලක් කෙරේ. එහිදී ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ දත්ත රැස්කර විස්තරාත්මක ක්‍රමය යටතේ සිදු කරන ලද සාහිත්‍යික හා න්‍යායික විශ්ලේෂණය මගින් අනාවරණය වූයේ ආර්ථික හා භාවමය ජීවිතය සුපෝෂණය හා සාධාරණ යුක්ති ගරුක සමාජයක් නිර්මාණය කිරීමට සාහිත්‍යය සතුව පවතින කාරකත්වයක් බවය. එහිදී අමර්ත්‍ය සෙන්ගේ සංවර්ධනයේ නිදහස පිළිබඳ සංකල්පය ඔස්සේ සියලු ප්‍රජාවට සමාන අවස්ථා හා අයිතිවාසිකම් හිමි විය යුතු බව ඉස්මතු විය. ජනවාර්ගිකත්වය, ඒකාකෘතිකරණය, අගතිය හා වෙනස් කොට සැලකීම අන්තර් සංස්කෘතිකත්වය සඳහා පවතින බාධක ලෙසද සංස්කෘතික සංවේදීතාව, විවෘත භාවය, විවාරාත්මක චින්තනය සහ සහයෝගීතාව ආදී ගුණාංග අන්තර් සංස්කෘතික සංජානනය සඳහා වර්ධනය කළ යුතු ගුණාංග ලෙසද හඳුනාගත හැකිය. යුධමය, පශ්චාත් යුධමය, භාවමය ජීවිතය හා චතුකර දෙමළ ජන ජීවිතය ආදී වශයෙන් එන දෙමළ කෙටිකතාවේ තේමාත්මක විවිධත්වය ඔස්සේ භාෂාව, සංස්කෘතික චරිතාකම්, චරිත නිරූපණය, සමාජ සන්දර්භය, මානව හැඟීම්, සමාජ, දේශපාලන, ආර්ථික සහ ආගමික තත්ත්ව ආදිය සිංහලයට පරිවර්තිත දෙමළ කෙටිකතා මගින් ඉස්මතු වන බැවින් අන්තර් සංස්කෘතික සංජානනය සඳහා එම කෙටිකතාවල පවත්නා කාරකත්වය හඳුනාගත හැකි වේ. අන්තර් සංස්කෘතික සංජානනයේදී සංස්කෘතික දැනීම, සංවේදී බව, සහජීවනය, ගෞරවය හා විවෘත සන්නිවේදනය ආදී ගුණාංග වර්ධනය සඳහා සිංහලයට පරිවර්තිත දෙමළ කෙටිකතා උපයුක්ත කරගත හැකි බව විශ්ලේෂිත කරුණු ඇසුරෙන් නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: සංස්කෘතිය, අන්තර් සංස්කෘතිකත්වය, අන්තර් සංස්කෘතික සංජානනය, සිංහලයට පරිවර්තිත දෙමළ කෙටිකතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දිනුෂ කාරියප්පෙරුමගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**බෙල් හුක්ස් විසින් රචිත *Teaching Community: A Pedagogy of Hope*
නම් කෘතියෙන් තෝරාගත් පරිච්ඡේද පහක් සිංහලයට පරිවර්තනය කොට
ශාස්ත්‍රීය ලේඛන පරිවර්තනයේ අභියෝග
පිළිබඳ කෙරෙන විචාරාත්මක අධ්‍යයනයක්**

ඒ.පී.ඒ. කුමාරි
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19373@arts.pdn.ac.lk

එක් භාෂාවකින් රචිත ලේඛනයක් හෝ කෘතියක් තවත් භාෂාවකින් දැක්වීම පරිවර්තනය වේ. භාෂාව ගැටලුවක් කර නොගෙන පාඨක අවශ්‍යතාවට ගැළපෙන පරිදි දැනුම, අවබෝධය සහ රසවින්දනය ලබාගැනීමට හැකිවන පරිදි මූල භාෂාව ඉලක්ක භාෂාවකට පරිවර්තනය කිරීම පරිවර්තන කාර්යයේදී මූලිකවම සිදුකෙරේ. මෙම පර්යේෂණයෙන් bell hooks විසින් රචිත *Teaching Community: A Pedagogy of Hope* නම් කෘතියෙන් තෝරාගත් පරිච්ඡේද පහක් සිංහලයට පරිවර්තනය කොට ශාස්ත්‍රීය ලේඛන පරිවර්තනයේ අභියෝග පිළිබඳව විචාරාත්මකව අධ්‍යයනයක් සිදුකෙරිණි. ශික්ෂණ ශාස්ත්‍ර විෂය ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳව ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් රචිත මෙම ග්‍රන්ථය සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කරමින් ශාස්ත්‍රීය පාඨක ප්‍රජාවට පරිශීලනයට අවස්ථාව හිමි කර දීම මෙහි ප්‍රධාන වැදගත්කම විය. එසේම අධ්‍යාපනය පිළිබඳ කතුවරියගේ දැක්ම, ඉගෙනීම සහ ඉගැන්වීම ශිෂ්‍යයාට සහ ගුරුවරයාට බලපාන ආකාරය සහ ලාංකේය අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට කෙතරම් සාධනීය වන්නේද යන්න අධ්‍යයනය කිරීමට විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රජාවට මෙන්ම අධ්‍යාපනඥයින්ටද මෙමගින් අවස්ථාව හිමිවේ. පර්යේෂණයේ අරමුණ වූයේ මෙවැනි ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථ පරිවර්තනයේදී ඇතිවන සංස්කෘතික හා විෂයානුබද්ධ අභියෝග හඳුනාගෙන ඒවාට ක්‍රමවිද්‍යාත්මක විසඳුම් අධ්‍යයනය කිරීමයි. ඒ අනුව අධ්‍යාපනයෙහි ශික්ෂණ ශාස්ත්‍රමය ග්‍රන්ථයක් වන *Teaching Community: A Pedagogy of Hope* නම් කෘතිය පරිවර්තනයේදී සිංහල ශාස්ත්‍රීය පරිවර්තකයාට ඉදිරිපත් වන අභියෝගවල ස්වභාවය සහ ඒවා විසඳා ගන්නේ කෙසේද යන ගැටලුවට ගොඩනගාගත් උපන්‍යාසය වූයේ මෙම කෘතිය පරිවර්තනයේදී ඇමරිකානු සංස්කෘතියේ ආගන්තුක බව නිසා ඇතිවන ගැටලු ශික්ෂණ ශාස්ත්‍ර විෂය ක්ෂේත්‍රය නිසා ඇතිවන ගැටලු පරිවර්තන න්‍යායික සංකල්ප ඇසුරින් විසඳාගත හැකි බවයි. පුස්තකාලය සහ අන්තර්ජාල මූලාශ්‍ර පරිශීලනයෙන් අවශ්‍ය න්‍යායාත්මක කාරණා හා ශබ්දකෝෂ ලබාගත් අතර පරිවර්තන ක්‍රමවේද භාවිත කර මූල ග්‍රන්ථය සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය විය. මෙම පර්යේෂණය අවසානයේ නිගමනය වූයේ ශාස්ත්‍රීය පරිවර්තන සිදුකිරීමේදී භාෂාත්මක වශයෙන් ඇතිවන අභියෝග මෙන්ම විෂයානුබද්ධවත් සංස්කෘතිකමය වශයෙන් විවිධ සංකීර්ණතා ඇතිවන බව සහ විදේශ භාෂාවක් සිංහලයට පරිවර්තනයේදී අර්ථය පිළිබඳ සංකීර්ණතා මෙන්ම විෂයානුබද්ධ කාරණා සිංහලයට නැගීමද වඩාත් සංකීර්ණ බවයි. එසේම විදේශ සංස්කෘතියකදී මතු කෙරෙන විෂයානුබද්ධ කාරණා දේශීය පාඨකයාට වැටහෙන පරිදි ඉදිරිපත් කිරීමද ශාස්ත්‍රීය පරිවර්තනයේ ඇති අභියෝගයක් බවයි. පරිවර්තන ක්‍රමවේද ඔස්සේ භාෂාත්මක වශයෙන් සහ විෂයානුබද්ධව පුළුල් දැනුමක් සහ කියවීමක් මෙන්ම පරිවර්තනය පිළිබඳ මනා පුහුණුවක් සහිතව මුහුණදීමෙන් සාර්ථකව මෙම අභියෝග සාක්ෂාත් කරගත හැකි බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ශාස්ත්‍රීය පරිවර්තන, ශික්ෂණ ශාස්ත්‍රය, පරිවර්තන අභියෝග, සංස්කෘතිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ලියනගේ අමරකීර්තිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**සිංහල ජන සාහිත්‍යයෙහි 'ගවයා' නිරූපණයවී ඇති ආකාරය පිළිබඳ
ජනශ්‍රැති විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්**

එන්. ජී. එස්. එස්. කුමාරි
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19382@arts.pdn.ac.lk

මිනිසා සාමූහිකව ජීවත්වීමට පුරුදු වූ මුල් අවධියේ සිටම විවිධ කටයුතුවලදී ඇති වන වෙහෙස, මහත්සිය නිවා ගැනීම සඳහා විවිධ ක්‍රමවේද භාවිත කර ඇත. එලෙස සිදු කළ ක්‍රියාවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විවිධ චාචික නිර්මාණ බිහි විය. පසුව එමඟින් සාහිත්‍යය බිහි වී ඇත. මෙසේ ජනතාව සිය අවශ්‍යතා පදනම් කරගෙන නිර්මාණය කරගත් ගද්‍ය හා පද්‍ය නිර්මාණ ජන සාහිත්‍යය ලෙස හඳුනාගත හැකිය. තවද ගැමි ජනතාව අතින් නිර්මාණය වී ශ්‍රැතියෙන් පැවත එන මේවායෙහි දක්නට ඇත්තේ පොදු අයිතියකි. කෘෂි ආර්ථිකයකින් සමන්විත වූ සිංහල සංස්කෘතිය තුළ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට දායක වීමේ දී ගොවියා සමඟ අවියෝජනයව බැඳී පවතින සමීප සබැඳියාව හේතුවෙන් ගවයා බොහෝ ජන සාහිත්‍යාංග සඳහා වස්තු විෂයවී ඇති බව ජන සාහිත්‍යය අධ්‍යයනයේදී පැහැදිලි වෙයි. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණය මඟින් සිංහල ජන සාහිත්‍යයෙහි 'ගවයා' නිරූපණයවී ඇති ආකාර පිළිබඳ ජනශ්‍රැති විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් සිදු කෙරිණි. මෙම පර්යේෂණයේ මූල්‍ය අරමුණ බවට පත් වූයේ සිංහල ජන සාහිත්‍යයෙහි 'ගවයා' නිරූපණයවී ඇති බහුරූපී ආකාර පර්යේෂණාත්මක තලයක එකලස් කර ඒ පිළිබඳ ජනශ්‍රැති විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් කිරීමයි. සිංහල ජන සාහිත්‍යයෙහි ගවයා පාදක කරගනිමින් ගොඩනැගී ඇති සෞන්දර්යාත්මක නිර්මාණ හඳුනා ගැනීම මෙහි අනු අරමුණු විය. එහිදී සිංහල ජන සාහිත්‍යයෙහි 'ගවයා' නිරූපණයවී ඇත්තේ කෙසේද යන පර්යේෂණ ගැටලුවට ගොඩනඟා ගත් උපන්‍යාසය වන්නේ, සිංහල ජන සාහිත්‍යයේ බහුරූපී ආකාරයෙන් ගවයා නිරූපණයවී ඇති බවයි. මේ සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණය ක්‍රමවේදය යටතේ පුස්තකාල පරිශීලනය භාවිත කෙරිණි. දත්ත විශ්ලේෂණයේදී විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණි. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණය මඟින් ජන සාහිත්‍යාංග වන ජන කවි, ජනකතා, ප්‍රස්ථාව පිරුළු සහ තේරවිලි ආදීවූ ශාන්ත තුළ ගවයා බහුරූපී ආකාරයෙන් නිරූපණයවී ඇති බව ගම්‍යමාන විය. තවද මෙම පර්යේෂණය මඟින් මිනිසාගේ ජීවන පැවැත්ම සඳහා සුවිශාල වශයෙන් දායකවූ ගවයා පිළිබඳ වෙනත් සාහිත්‍ය පැතිකඩ ඔස්සේ අධ්‍යයනය කිරීමට අනාගත පර්යේෂකයන් පෙළඹවීම හා අනාගතයේ මෙම ක්ෂේත්‍රයට අදාළව සිදු කරන පර්යේෂණ සඳහා දායකත්වයක් සපයනු ලැබේ.

ප්‍රමුඛ පද: ජන සාහිත්‍යය, නිරූපණය, ගවයා, නිර්මාණ

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා වාමිණි කුමාරි ගුරුගේගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**සිංහල පුවත්පත් විශේෂාංගවල අන්තර්ගතය හා ආකෘතිය
පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(සතිඅන්ත පුවත්පත්වලින් තෝරාගත් විශේෂාංග නියැදියක් ඇසුරිනි)**

ආර්.පී. වෙනුරි මන්දලී
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19384@arts.pdn.ac.lk

පුවත්පත් කලාවේ ප්‍රමුඛස්ථානයක් හිමිකර ගන්නා රචනා විධියක් සේ 'විශේෂාංග' හැඳින්විය හැකිය. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වූයේ සිංහල පුවත්පත් විශේෂාංගවල බහුවිධ ආකෘති අන්තර්ගතයන් ඔස්සේ සමකාලීන සමාජ ගැටලු නිරූපණය වන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීමයි. අනු අරමුණු වන්නේ විශේෂාංග ඔස්සේ පාඨකයාට නව දැනුමක් හා දැක්මක් ලබාගත හැකිදැයි අධ්‍යයනය කිරීම, විශේෂාංග ලිපියක අරමුණු හා ආවේණික සීමා හඳුනාගැනීම, විශේෂාංග රචකයාගේ විශේෂතා හඳුනාගැනීම, විශේෂාංග ඔස්සේ අපක්ෂපාතී ලෙස කරුණු ඉදිරිපත් කරයිද යන්න අධ්‍යයනය කිරීමය. එහිදී සමකාලීන සමාජ ප්‍රශ්න පිළිබඳ සිංහල පුවත්පත් විශේෂාංගවල අන්තර්ගතය ඵලදායකව සන්නිවේදනය කිරීමට බහුවිධ ආකෘති භාවිත වී ඇත්තේ කවරාකාරයෙන්ද යන පර්යේෂණ ගැටලුවට ගොඩනගාගත් උපන්‍යාසය වන්නේ සමකාලීන සමාජ ප්‍රශ්න සිංහල පුවත්පත් විශේෂාංගවලින් ඉදිරිපත් කිරීමේදී බහුවිධ ආකෘති නිර්මාණශීලී ලෙස යොදාගෙන ඇති බවය. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස ප්‍රස්තකාල භාවිතය, සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රශ්නාවලි, විද්‍යුත් මූලාශ්‍ර, සතිඅන්ත පුවත්පත් මූලාශ්‍රය භාවිතය යන ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගැනෙන අතර පර්යේෂණ නිගමනය වන්නේ සමකාලීන සමාජ ප්‍රශ්න විෂයෙහි පුවත්පත් විශේෂාංගවලින් බහුලවම ඉදිරිපත් කර ඇත්තේ දේශපාලනමය කාරණා වන බවය. එබැවින් විශේෂාංග පරිශීලනයේදී පාඨකයා සියුම් දෘෂ්ටියක් හා වින්තනයක් වර්ධනය කරගත යුතු බවය.

ප්‍රමුඛ පද: පුවත්පත, පුවත්පත් විශේෂාංග, අන්තර්ගතය, ආකෘතිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ලියනගේ අමරකීර්තිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණයේ ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**සිංහල කාව්‍යයෙහි නිරූපිත ශාංගාර රසය
(තෝරාගත් සම්භාව්‍ය පද්‍ය හා කොළඹ යුගයේ දෙවන පරපුරේ කවීන්ගේ
තෝරාගත් පද්‍ය ආශ්‍රයෙන් කෙරෙන තුල්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්)**

ඩී. පී. පී. එස්. ලක්මිකා
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19400@arts.pdn.ac.lk

කවිය යනු සහෘද සිත්හි රසවත් හැඟීම් උද්දීපනය කරනු ලබන කලා මාධ්‍යයකි. රසය කවියේ මූලිකාංගයකි. රස අතර ශාංගාර රසය ආරම්භක කවියේ පටන් ම අන්තර්ගත වී ඇත. රතිය නමැති භාවය පදනම් කරගනිමින් පුද්ගල සිතෙහි ඇතිවන හැඟීම් ශාංගාර රසයට අයත් වන අතර එය සම්භෝග ශාංගාරය හා විප්‍රලම්භ ශාංගාරය යනුවෙන් දෙයාකාර වේ. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වූයේ සිංහල කවියෙහි නිරූපිත ශාංගාර රසය පිළිබඳ, තෝරාගත් සම්භාව්‍ය පද්‍ය හා කොළඹ යුගයේ දෙවන පරපුරෙහි කවීන්ගේ තෝරාගත් පද්‍ය ආශ්‍රයෙන් තුල්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක් කිරීමය. එසේම සම්භාව්‍ය කවියේ හා කොළඹ යුගයේ දෙවන පරපුරෙහි කවියේ ශාංගාර රසය දැනවීමට කවියා යොදාගත් භාෂාත්මක ප්‍රයෝග හා ආලංකාරික ප්‍රයෝගවල සම්විෂමතා අධ්‍යයනය කිරීමද මෙහි අනුඅරමුණක් විය. මේ සඳහා වන පර්යේෂණ ගැටලුව වන්නේ සම්භාව්‍ය කවියේ හා කොළඹ යුගයේ දෙවන පරපුරේ කවියෙහි ශාංගාර රසය අන්තර්ගත වන ආකාරය හා එය නිරූපණය වන්නේ කවරාකාරයෙන්ද යන්නයි. පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය ඔස්සේ ප්‍රස්තකාල හා අන්තර්ජාල පරිශීලනයෙන් දත්ත එකතු කිරීම සිදු කෙරිණි. දත්ත විශ්ලේෂණයේදී විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය භාවිත කෙරුණි. මෙහිදී අනාවරණය වූ මූලික කරුණ නම් සම්භාව්‍ය සිංහල කවියා විදග්ධ භාෂාවක් යොදා ගනිමින් ඉතා සංයමයකින් හා රසවත්ව ශාංගාර රසය ඇති කරමින් පද්‍යකරණයෙහි නිරත වූ නමුත් කොළඹ යුගයේ දෙවන පරපුරේ කවියා පැරණි කාව්‍ය ආකෘතියෙන් බැහැරව ඕලාරික, සංයමයෙන් තොර හුදු ශාංගාරාත්මක වර්ණනයක් සිදුකොට ඇති බවයි. එසේම කොළඹ යුගයේ දෙවන පරපුරේ කවියාට සාපේක්ෂව, සම්භාව්‍ය කවියා ඖචිත්‍යය කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ බව ශාංගාර වර්ණනයට යොදාගත් ආලංකාරික හා භාෂා ප්‍රයෝග මගින් අනාවරණය කරගත හැකි විය. ස්ත්‍රී පුරුෂ කාමෝදීපනය කිරීම දෙවන පරපුරේ කවි අතර සුලබව දක්නට ලැබුණද සොබාදහම ඇසුරෙන් ශාංගාරය වර්ණනා කළ ආකාරයද අනාවරණය කර ගැනීමට හැකි විය. එසේම විමලරත්න කුමාරගම, කේයස් ආදී කවීන් කාමෝදීපනයෙන් තොර, සංයමයෙන් යුත් ශාංගාර වර්ණනයන් කළ බව දක්නට ලැබුණි. ඒ අනුව හරත විසින් නිර්දේශ කළ ශාංගාර රසය නමැති භාවය යුග දෙකක කවීන් නිරූපණය කර ඇත්තේ අසමරූපී ආකාරයෙන් බව හඳුනාගැනීමට හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද: සම්භාව්‍ය කවිය, කොළඹ යුගයේ දෙවන පරපුර, ශාංගාරය, රසය, නිරූපණය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සේනාරත්න කාරියවසම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ස්ථාන නිර්මාණය හා ප්‍රේම වෘත්තාන්ත වස්තු විෂයවූ පුරාවෘත්ත
පිළිබඳ ව්‍යුහාත්මක තුලනයක්;
ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කය කේන්ද්‍ර කරගත් පුරාවෘත්ත
ඇසුරෙන් කෙරෙන ජනශ්‍රැති අධ්‍යයනයක්**

ඩබ්ලිව්.කේ.ඩී.එන්. ලියනආරච්චි
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19405@arts.pdn.ac.lk

මිනිසා විසින් මුඛ පරම්පරාගතව හෝ ප්‍රායෝගික හැසිරීම් රටාවෙන් පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට දායාද කරන ලද මනුෂ්‍ය ඥානය ජනශ්‍රැතිය වන අතර පුරාවෘත්ත, පුරාණෝක්ති, ජනකතා, ජනකවි, ඇදහිලි හා විශ්වාස, ප්‍රස්තාව පිරුළු ආදී වශයෙන් ජනශ්‍රැතිය විවිධ අවස්ථා යටතේ වර්ගීකරණය කළ හැකිය. මේ අතරින් පුරාවෘත්ත නම් ජනශ්‍රැතිකාංගයට හිමිව ඇත්තේ ප්‍රමුඛ ස්ථානයකි. සමාජ සංස්ථාවන්හි සංස්කෘතික අනන්‍යතාව ගොඩනැගීම උදෙසා පුරාවෘත්ත ඍජු දායකත්වයක් සපයන අතර අතීතයේ සිට අද දක්වා බහු සංස්කෘතික ජන සමාජයකින් සැදුම්ලත් ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කය ඓතිහාසික පුරාවෘත්ත රැසකට උරුමකම් කියයි. එම පුරාවෘත්ත ස්ථාන නිර්මාණය හා ප්‍රේම වෘත්තාන්ත වස්තු විෂය වූ පුරාවෘත්ත ලෙසින් දෙයාකාරයකින් යුතුව ව්‍යුහාත්මක තුලනයක් යටතේ ජනශ්‍රැති අධ්‍යයනයක් සිදුකළ හැකිය. ලොව බොහෝ පුරාවෘත්ත අද වන විට තාක්ෂණික දියුණුවත් සමඟ නූතන ජන සමාජයෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ අර්ධ වශයෙන් අභාවයට ගොස් ඇති කාල වකවානුවක වැළලී ගිය ජන සම්ප්‍රදායන් නව දෘෂ්ටි කෝණයකින් අනාගත පරම්පරාවට සංරක්ෂණය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ පර්යේෂණාත්මක වැදගත්කමයි. ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කයේ ස්ථාන නිර්මාණය හා ප්‍රේම වෘත්තාන්ත වස්තු විෂය වූ පුරාවෘත්තවල ව්‍යුහාත්මක ස්වාභාවය කවරාකාර වන්නේද ? යන ගැටලුව පදනම් කොටගෙන ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ අදාළ දත්ත රැස් කිරීම සිදු කරන ලදී. පර්යේෂණ ක්‍රමවේද ලෙස ප්‍රස්තකාල පරිශීලනය යටතේ පොත්පත් හා සඟරා ද ජනමාධ්‍ය යටතේ විද්‍යුත් හා මුද්‍රිත මාධ්‍යයන් ද ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන යටතේ සම්මුඛ සාකච්ඡා හා නිරීක්ෂණ මෙන්ම අන්තර්ජාල පරිශීලනය යන ගුණාත්මක ක්‍රමවේද යොදා ගැනුණි. අතීතයේ පටන් ජනප්‍රවාදගතව පැමිණෙන ඇතැම් පුරාවෘත්ත නූතන සමාජයෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම හෝ අර්ධ වශයෙන් අභාවයට ගොස් ඇති අතර එම ජනප්‍රවාද සංරක්ෂණය කිරීමත් ඒවා තුලනාත්මකව සහ න්‍යායිකව විමර්ශනය කිරීමත් මෙම ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණයේ අරමුණ විය. ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කය වටා ගෙවී ඇති පුරාවෘත්ත ඓතිහාසික හා භූගෝලීය වශයෙන් එකිනෙකට වෙනස් වූ සමාජ පරිසරවලදී හඳුනාගත හැකි වුවද පාත්‍රයන්, න්‍යායධරයින්, නිශ්චිත දුෂ්කර අභියෝගය, අධි මානුෂීය බලය, අභිප්‍රායයන් යන කරුණු ඔස්සේ ව්‍යුහාත්මක වශයෙන් සමාන ලක්ෂණ ප්‍රකට කරන අයුරු මෙම පර්යේෂණය ඔස්සේ අනාවරණය විය. ඒ අනුව ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කයේ ස්ථාන නිර්මාණය හා ප්‍රේම වෘත්තාන්ත වස්තු විෂය වූ පුරාවෘත්ත භූගෝලීය හා ඓතිහාසික වශයෙන් එකිනෙකට වෙනස්වූ සමාජ පරිසරවලදී හඳුනාගත හැකි වුවද ව්‍යුහාත්මක සමානතා නිරූපණය වී ඇති බව අවසාන වශයෙන් නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ජනශ්‍රැතිය, පුරාවෘත්ත, ජනප්‍රවාද, සංරක්ෂණය, ව්‍යුහාත්මක තුලනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුනන්දා ප්‍රේමසිරිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පහළ උභව ප්‍රදේශයේ ජන ඇදහිලි හා විශ්වාස
පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්
(කෝරාගත් අධිමානුෂික පුද්ගල ඇදහිලි කිහිපයක් ඇසුරින්)**

අයි. ඩී. කේ මධුහංසි
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19415@arts.pdn.ac.lk

මිනිස් චින්තනයේ ගැඹුරින් මුල් බැස ගත් අත්හැන ප්‍රභවයක් ලෙස අධිමානුෂික ඇදහිලි පෙන්වාදිය හැකිය. මළවුන් පිදීමේ වාරිත්‍රයේ දිගුවක් ලෙස පසුකාලීනව ප්‍රාදේශීය දේව චන්ද්‍රිකාවට ජනයා නැඹුරු වන්නට විය. මෙම පර්යේෂණය පහළ උභව ප්‍රදේශයේ අලුත් බණ්ඩාර, කීර්ති බණ්ඩාර, දෙව්වරුන් සහ පාල්කුඩිබාබා සෘෂිවරයා ඇතුළු අධිමානුෂික පුද්ගල ඇදහිලි කිහිපයක් කෙරෙහි විමර්ශනයට ලක් විය. ජනතාවගේ විශ්වාසයන්, දෙවියන්ගේ සම්භවය, වාරිත්‍ර වාරිත්‍ර, පුද පූජා සහ සමාජයට ප්‍රාදේශීය දෙවියන්ගෙන් ඇති බලපෑම සහ ගැමි ජනයා දෙවියන් හා බද්ධ වී ඇති ආකාරය මෙහිදී අධ්‍යයනය කෙරේ. ප්‍රධාන දේව ඇදහිලි වෙනුවට පහළ උභවේ ජනයා ප්‍රාදේශීය දෙව්වරුන් වෙත නැඹුරු වීමට හේතු සාධක කවරාකාරද යන්න විමර්ශනය කිරීම මෙහි ගැටලුව බවට පත් වූණි. එසේම අලුත් බණ්ඩාර, කීර්ති බණ්ඩාර දෙව්වරුන් සහ පාල්කුඩිබාබා සෘෂිවරයා ඇතුළු අධිමානුෂික ඇදහිලි මින් ඉහතදී අධ්‍යයනය කර නොමැති වීමෙන් එම ඇදහිලි ත්‍රිත්වයට සීමා වෙමින් එහි පසුබිම ගවේෂණය කිරීම මෙහි මූලික අරමුණ වූයේය. ඒ ඇසුරින් ඉපැරණි ඇදහිලි කාලානුරූපීව වෙනස් වූ ආකාරය නිරීක්ෂණය කරමින් ග්‍රාමීය පුද වාරිත්‍ර හා එහි අවශේෂ අනාගත පරපුරට සුරක්ෂිත කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ වැදගත්කම විය . මෙහිදී දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදාගත් අතර ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රශ්නාවලිය, පුස්තකාලය පරිශීලනය භාවිත කළ අතර විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණි. මෙහිදී අනාවරණයවූ මූලික කරුණ නම් පහළ උභවේ ගම්බද ප්‍රදේශවල ජනයා ගෙවන සරල ජීවිතය මත පදනම්ව ඔවුන්ගේ සීමිත වූත් සරල වූත් අවශ්‍යතා මුදුන්පත් කර ගැනීමට ප්‍රාදේශික ඇදහිලි ප්‍රමාණවත්වූ බවයි. එනමුත් ප්‍රධාන දෙව්වරුන් ලෙස කතරගම දෙවියන් ඇදහීමට නතු කළත් දඬුවම් දීම, පළිගැනීම් ආදී සිද්ධිවලින් පිහිට පැතිමට පුද පූජා පැවැත්වූයේ ප්‍රාදේශීය දෙවියන්ටයි. එමගින් ප්‍රධාන දෙවියෙක් ලෙස කතරගම දෙවියන් ඇදහීමට ලක් කරමින් පූජා කටයුතු බණ්ඩාර දෙවියන්ට ඉහළින් සිදු කළද ගැමියන්ගේ සරල අවශ්‍යතා හමුවේ ඔවුන් වඩාත් භාරභාර වූයේ තම ග්‍රාමය භාර ප්‍රාදේශීය දෙවියන්ටය. ඒ අනුව අතීත මිනිසාට පැවති අනවබෝධය මත මළවුන් පිදීම සිදු කරනු ලැබුවත් තාක්ෂණයෙන් දියුණුතර අවධියකට පත්ව ඇති නූතනය වන විටත් එකී ඇදහිලි ශේෂව පවතින බව අනාවරණය විය. එහිදී ගැමි ජනයා තම ප්‍රදේශයේ දෙවියන් උසස් කොට සැලකීමට ලක් කරන අතර තමාට පිහිට පවතිනුයේ එම දෙවියන්ගෙන් බවට වන අදහස් ගොන්නක් මත පදනම් වී ඇති බවක් නිරීක්ෂණයට ලක් විය.

ප්‍රමුඛ පද: පුද පූජා, දේවාලය, දෙවියන්, විශ්වාස, ඇදහිලි

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා බුද්ධික කෝනාරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**සිංහල වේදිකා නාට්‍යවල නිරූපිත චරිතවලින් සියුම් පුද්ගල මනෝභාව
නිරූපණය වන ආකාරය පිළිබඳ විචාරාත්මක අධ්‍යයනයක්**

ඒ.ඩී.ආර්.ජේ. මධුසංඛ
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19422@arts.pdn.ac.lk

සිංහල වේදිකා නාට්‍ය කලාව වූ කලී ශ්‍රී ලාංකේය සංස්කෘතික සමාජය හා කලාත්මක අනන්‍යතාව පෙන්වනු ලබන මූලික සාහිත්‍යාංගයකි. කෝලම්, නාඩගම් හා සොකර් වැනි ගැමි නාට්‍ය ශෛලීන්ගෙන් ව්‍යුත්පන්න වූ චතුර්විධ අභිනයන්ගෙන් සමන්විත සිංහල වේදිකා නාට්‍යයන්හි සාර්ථකත්වය ඒවායෙහි නිරූපිත පුද්ගල චරිත රචනයෙන් නිරූපණයේදී හා රංගගත කිරීමේදී දරා ඇති ප්‍රයත්නයන් හා ආනුශංගික අංග මත රඳා පවතී. මේවායෙහි නිරූපිත චරිත, සමාජයේ වෙසෙන මිනිස් කොට්ඨාසයන් නිරූපණය කරන කැඩපතකි. වේදිකා නාට්‍ය හරහා කාලීන පුද්ගල මනෝභාව නිරූපණයේදී දරා ඇති ප්‍රයත්න විමසීමට ලක් කිරීම මෙම පර්යේෂණ අධ්‍යයනයේ කේන්ද්‍රීය අරමුණයි. සමකාලීන සිංහල වේදිකා නාට්‍ය සියුම් පුද්ගල මනෝභාව නිරූපණය කිරීමෙහිලා ප්‍රයත්න දරා ඇත්තේ කෙසේද? යනු පර්යේෂණ ගැටලුවයි. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ දත්ත රැස් කිරීම සිදු කරන ලදී. එහිදී නාට්‍ය රචනයේදී හා රංග ගත කිරීමේදී තත්කාලීනව ඉවහල් කර ගත් භාෂා උපක්‍රමයන් හා ශෛලීන් පිළිබඳ ප්‍රමුඛ අවධානය යොමු විණි. මුල් කාලීන නාට්‍ය කලාව විවිධාංගීකරණයට ලක්ව ඇති ආකාරයත් හා එතුළින් නව පරිකල්පන ශක්තින් සමාජය වෙත මුදා හරින්නේද යන්න සොයා බැලිණි. තාවකාලික උපන්‍යාසයට අනුව සමකාලීන සිංහල වේදිකා නාට්‍ය රචනයට හා රංගගත කිරීමට අදාළ විවිධ ප්‍රයෝග ඇසුරින් සියුම් පුද්ගල මනෝභාව නිරූපණයට සමත් වී ඇති බවත්, කාලීන පුද්ගල මනෝභාව නිරූපණයටත්, නව සමාජ ගැටලු, නව පරිකල්පන ශක්තින් සමාජය වෙත මුදා හැරීමට සමත් වී ඇති බවත් හඳුනා ගැනිණි. පර්යේෂණය අවසානයේදී විශ්ලේෂිත කරුණු අනුව තාවකාලික නිගමනය තහවුරු වූ අතර ඊට අමතරව නූතන නිර්මාණද අතීතයට සාපේක්ෂව කාලීන සමාජ අවශ්‍යතාවන්ට අනුරූපී ස්වරූපයකින් විකාශනය වන බව අනාවරණය විය. නූතන නාට්‍ය අතීත නිර්මාණයන්ට සාපේක්ෂව ප්‍රාමාණික සාහිත්‍ය රසඥතාව මන්දගාමී කරන බවක් අධ්‍යයනයෙන් හෙළි විය. පර්යේෂණය වූ කලී වර්තමානයේ අඩු කතාබහකට ලක්වන නූතන වේදිකා නාට්‍ය විචාර කලාව පිළිබඳව නව කතිකාවක් ගොඩනැගීම සඳහා ඉවහල් වනු ඇත. මෑත කාලීන නිර්මාණ ක්ෂේත්‍රයන්ට විචාර කලාවේ අවශ්‍යතාව යාවත්කාලීන කිරීමට මගපෙන්වීමක් මෙම පර්යේෂණය ඔස්සේ ලබාගත හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: පුද්ගල මනෝභාව, කාලීන, භාෂා විලාසය, සාහිත්‍ය රසඥතාව, නව සමාජ ගැටලු

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ලියනගේ අමරකීර්තිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**නූතන සිංහල පද්‍යයෙහි අන්තර්-පඨිතමය බව සහ වාග්මය නිර්වාග්මය අර්ථ
භූමිකාව පිළිබඳ පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්
(2000න් පසු කෝරාගත් පද්‍ය නිර්මාණ ඇසුරින්)**

ජේ. ඩබ්ලිව්. පී. අයි. මල්ෂා
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19447@arts.pdn.ac.lk

ක්‍රි.ව. 4 වන සියවසේ ග්‍රීසිය නිජබිම වී සාහිත්‍ය විචාරය යන සංකල්පය නිර්මාණය වී ඇත. ඒ ඔස්සේ බටහිර සාහිත්‍ය විචාර උදෙසා ව්‍යුහවාදය, පශ්චාත්-ව්‍යුහවාදය යන සංකල්ප පැමිණීමත් සමඟ 'කියවීම' යන්න නව අර්ථකථනයකට ලක් විය. එම දක්වා වචන උපයෝගී කරගෙන කියවීම පැවැති අතර, වචන උපයෝගී කර නොගෙන කියවීම ඉහත සංකල්ප මගින් නිර්වාග්මය ලෙස අර්ථකථනයට ලක් වුණි. එයට අනුව වාග්මය හෝ නිර්වාග්මය ලෙස යමක් කියවීම සිදු වන්නේද එය පඨිතය ලෙස අර්ථ දැක්විය. එම පඨිතය තවදුරටත් වර්ධනය වී අන්තර්-පඨිතත්වය යන සංකල්පය නිර්මාණය විය. සාහිත්‍ය පඨිතයක එයට පෙරාතුව රචනා කරන ලද පඨිතයකින් උපුටාගත් පාඨ, යෙදුම්, චිත්තන රටා, දෙශිකාර, අනුරාව නව කියවන පඨිතයක් සමඟ සමාන්තර වීම මත අන්තර්-පඨිතත්වය හඳුනාගත හැකිය. මෙම සංකල්පය යොදාගෙන වාග්මය සහ නිර්වාග්මය අයුරින් සාහිත්‍ය පඨිත විචාරයට ලක් කරනු ලබයි. ඒ අනුව සිංහල සාහිත්‍යයෙහි අන්තර්-පඨිතත්ව මූලික වී වාග්මය, නිර්වාග්මය ලෙස විචාර පසුබිමක් ප්‍රබල අයුරින් හඳුනාගත නොහැකිය. එහෙයින් නූතන සිංහල පද්‍යයෙහි වාග්මය හා නිර්වාග්මය අර්ථ කතිකා වටහාගත හැක්කේ කවරාකාරයෙන්ද යන්න පර්යේෂණය කිරීම මෙහිදී සිදු වූ අතර, ඒ ඔස්සේ අන්තර්-පඨිතමය කියවීම නූතන සිංහල පද්‍යයෙහි වාග්මය හා නිර්වාග්මය අර්ථමය කතිකා සඳහා බලපෑම් කරන ආකාරයත්, ඒ මගින් මතුවන සමාජ, ආර්ථික, ආගමික, සංස්කෘතික කතිකාවල විවිධ ස්වරූප අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූල්‍ය අරමුණ විය. ඒ ඔස්සේ අන්තර්-පඨිතත්ව සංකල්පයට අනුව නූතන සිංහල පද්‍ය විචාරයෙහි යෙදීම න්‍යායික, ඓතිහාසික, සාමාජීය, සංස්කෘතික සහ ශාස්ත්‍රීය වශයෙන් වැදගත්කමක් උසුලයි. පර්යේෂණය සඳහා වර්ෂ 2000න් පසු නූතන සිංහල පද්‍ය ඇසුරු කොටගෙන, රොබට්. එස්. මියොලාගේ අන්තර්-පඨිතමය ක්‍රමවේද යොදා ගනිමින්, ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය යටතේ පර්යේෂණය සිදු කරනු ලැබුණි. එහිදී පුස්තකාලය, අන්තර්ජාලය පරිශීලනය කර සාහිත්‍ය විමර්ශනයක නියැළී ප්‍රාථමික, ද්විතීයක, තෘතීයක යනුවෙන් දත්ත රැස් කොට විස්තරාත්මක ක්‍රමය ඔස්සේ විශ්ලේෂණය කරන ලදී. මෙම අධ්‍යයනය ඔස්සේ මනුෂ්‍ය හැඟීම්, මනෝභාව, සංකීර්ණ චිත්තන විධි ඵලදායී ලෙස පාඨකයා වෙත සම්ප්‍රේෂණය කිරීමට වාග්මය, නිර්වාග්මය රචනයන් යොදාගෙන ඇති අයුරු අනාවරණය විය. සමාජ සැකැස්ම, පැවැත්ම විවිධ පැතිකඩවලින් පෙන්වා දෙමින් සමාජ සන්දර්භය සංස්කෘතික රාමුව වටා ගොඩනගී ඇති අයුරුද අනාවරණය විය. මේ අනුව අන්තර්-පඨිතත්ව සංකල්පය පද්‍යයන්හි වාග්මය, නිර්වාග්මය අර්ථ භූමිකා උදෙසා බලපෑමක් සිදු කරන ආකාරයත්, විවිධ සමාජ, සංස්කෘතික කතිකා වාග්මය හා නිර්වාග්මය ලෙස ප්‍රශ්න කළ හැකි බවත් පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය විය. එහෙයින් මෙය සිංහල සාහිත්‍යයෙහි ප්‍රබල ලෙස සාහිත්‍ය කතිකාවට ලක් කළ යුතු සංකල්පයක් ලෙස නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: අන්තර්-පඨිතත්වය, වාග්මය, නිර්වාග්මය, විචාරය, සමාජීය විචරණය

මේ අධ්‍යයනය සඳහා සුනිල් වික්‍රමසිංහගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**සිංහල සම්භාව්‍ය සන්දේශ කාව්‍යයන්හි අන්තර්ගත කාන්තා වස්ත්‍රාභරණ
හා එමඟින් නිරූපිත කාන්තාවගේ සමාජ තත්ත්වය
පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්**

එම්.පී.අයි.ඒ. මාරසිංහ
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19452@arts.pdn.ac.lk

වර්තමානයේ මෙන්ම අතීතයේදීද මිනිසා වස්ත්‍රාභරණ භාවිත කළ අතර ඒවා විවිධ අරමුණු සහිතව භාවිත කර ඇත. එහිදී පාරිසරික තත්ත්වයන්ගෙන් ආරක්ෂා වීම, විලි වසා ගැනීම ආදී සංකල්පයන්ගෙන් ඔබ්බට යමින් තමන්ගේ තරාතිරම සහ අනන්‍යතා තහවුරු කරගන්නා ප්‍රමුඛතම සාධකයක් ලෙස වස්ත්‍රාභරණ උපයෝගී කර ගනියි. සෑම සමාජයකම පුරුෂ පාර්ශ්වයට වඩා කාන්තාවන්ගේ වස්ත්‍රාභරණ විශේෂයෙන් ඉස්මතු වී පෙනෙන අතර සන්දේශ කවීන් සිදුකර ඇති ස්ත්‍රී වර්ණනා මඟින් ද ඒ බව පැහැදිලි වේ. එහිදී රාජකීය කාන්තාවන්, කුල කාන්තාවන්, නාට්‍යාංගනාවන්, නගර සෝභිනියන්, යොන් කතුන්, ගෙවිලියන්, වැදි කතුන්, ගොපලු ලියන් ආදී කාන්තාවන් සන්දේශ කවීන්ගේ වර්ණනාවට ලක් වූ අතර සන්දේශ කාව්‍ය මඟින් එකල ප්‍රභූ පිරිස්වල මෙන්ම සාමාන්‍ය ජනයාගේද වස්ත්‍රාභරණ පිළිබඳ තොරතුරු සන්නිවේදනය කරන ලද බව පැහැදිලි වේ. සිංහල සම්භාව්‍ය සන්දේශ කාව්‍යවල නිරූපිත කාන්තා වස්ත්‍රාභරණ මඟින් පිළිබිඹු වන තත්කාලීන කාන්තාවගේ සමාජ තත්ත්වය කවරාකාරද යන පර්යේෂණ ගැටලුවට අදාළව ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ ග්‍රන්ථ පරිශීලනයෙන් සාහිත්‍ය විමර්ශනය ඔස්සේ දත්ත රැස් කරගන්නා ලදී. ගම්පොළ, කෝට්ටේ හා සීතාවක යුගවල රචනා වූ සන්දේශ කාව්‍ය ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය වශයෙන් යොදා ගනිමින්, පර්යේෂණයට අදාළ වන ආකාරයේ ප්‍රාමාණික විද්වතුන් විසින් රචනා කරන ලද කෘති ද්විතියික මූලාශ්‍රය වශයෙන් යොදා ගනිමින් පර්යේෂණය සිදු කෙරිණි. තත්කාලීන කාන්තාවන් විසින් භාවිත කරන ලද වස්ත්‍රාභරණ පිළිබඳ සන්දේශ කාව්‍ය මඟින් තොරතුරු අනාවරණය විය. එහිදී දුහුල් සඵ, පට සඵ, නෙරුව, තනපට ආදී ඇඳුම් මෙන්ම රන්, රිදී, මුතු, මැණික් ආදියෙන් සෑදූ ශීර්ෂාභරණ, කර්ණාභරණ, ග්‍රීවාභරණ, බාහ්‍යාභරණ, කටිභරණ, පාදාභරණ ආදී ආභරණ පැළඳි බවට තොරතුරු සොයා ගත හැකි විය. එමෙන්ම කාන්තාවන් සපු, නෙළුම්, මානෙල්, කඩුපුල්, නා මල්, නෙළුම් දඬු වැනි ස්වාභාවික දේ ද ආභරණ ලෙස භාවිත කර ඇත. තත්කාලීන කාන්තාවන්ගේ විවිධ සමාජ භූමිකාවන් අනුව ඒ ඒ කාන්තාව විසින් පළඳිනු ලබන වස්ත්‍රාභරණවල ස්වරූපය හා ඒවා භාවිතයෙහි වෙනසක් දක්නට ලැබෙන බව පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය විය. ඒ අනුව ධනය, බලය, කුලය, පන්තිය, ස්ත්‍රී පුරුෂ භූමිකාව ආදී විවිධ හේතු කාරණා මත තත්කාලීන කාන්තාවන්ගේ සමාජ තත්ත්ව අතර පැහැදිලි වෙනසක් දක්නට ලැබේ.

ප්‍රමුඛ පද: සන්දේශ කාව්‍ය, වස්ත්‍රාභරණ, කාන්තාවන්, සමාජ තත්ත්වය, තත්කාලීන

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සේනාරත්න කාරියවසම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහි කරමි.

**මුල්කාලීන දෙමළ සාහිත්‍යයෙහි වස්තු විෂය සඳහා හු සෞන්දර්යෙහි
බලපෑම පිළිබඳ පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්
(තෝරා ගත් ‘සංගම්’ පද්‍ය නිර්මාණ ඇසුරිනි)**

එස්. මේරි

සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19460@arts.pdn.ac.lk

දෙමළ සාහිත්‍යයෙහි ආරම්භය ක්‍රි.පූ.5- ක්‍රි.ව.2වන සියවස් දක්වා දිව යන අතර, එහි දෙමළ පඬිවරුන් ඒකරාශී වී සමූහයක් වශයෙන් සංගායනා කරන ලද සාහිත්‍යය ‘සංගම්’ (சங்கம்) නම් විය. අෂ්ට කාව්‍ය සංග්‍රහය (එට්ටුත්තොතෙහ) සහ දස ගී සංග්‍රහය (පත්තුප්පාට්ටු) නම් කාව්‍ය සාහිත්‍ය බිහි වීම මෙම යුගයේ කැපී පෙනෙන්නකි. තත් කාව්‍යයන්හි වස්තුවිෂය කෙරෙහි පාණ්ඩ්‍ය රාජ්‍යය සමයේ විසූ දෙමළ ජනයාගේ ජීවන විලාසය පාදක වී ඇත. ඔවුන්ගේ ආර්ථික, සමාජ, දේශපාලනික හා සංස්කෘතික විවිධත්වය සමග බද්ධ වූ ‘හු සෞන්දර්ය’ මෙම කාව්‍යය සඳහා බලපෑ ඇති ආකාරය පර්යේෂණාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයෙහි මූලික අරමුණ විය. තොල්කාප්පියම් ව්‍යාකරණය රචනා කළ තොල්කාප්පියර්ගේ ‘තිඛේන න්‍යාය’ (தினை கோட்பாடு) භාවිතයට ගනිමින් කාණ්ඩ ගත කළ ‘අහම්’ (அஹம்) සහ ‘පුරම්’ (புறம்) යන නිර්දේශයට අනුගතව මෙම කවි රචනා වී ඇත. තිඛේන න්‍යායක් ලෙස භාවිත කොට ඇත්තේ, භූමියේ විවිධත්වයට අනුගතව හැඩගැසුණු ජනයාගේ ජීවන රටාවේ වෙනස විශේෂ කොට හඳුනා ගැනීමට සහ හු සෞන්දර්යෙහි විසිතුරු බව කියා පෑමටය. එම නිසා සංගම් කවි කිවිඳියන් ප්‍රේමය සහ වීර්ය යන තේමාත්මක අධ්‍යයනයට පමණක් සීමා වී, මනුෂ්‍ය අභ්‍යන්තරයට, ආලයට සහ මනුෂ්‍යයාගේ බාහිර ක්‍රියා කලාපයට හු සෞන්දර්ය බලපෑ අයුරු පෙන්වා දීමට වැඩි අවධානයක් දී ඇති බව අනාවරණය විය. සම්භාව්‍ය දෙමළ සාහිත්‍යයේ පද්‍ය නිර්මාණවල වස්තු විෂය සඳහා සංගම් යුගයේ දෙමළ ජනයාගේ ආර්ථික, සමාජ, දේශපාලනික හා සංස්කෘතික විවිධත්වය සමග බද්ධ වූ හු සෞන්දර්ය බලපෑ ඇත්තේ කවරාකාරයෙන්ද යන පර්යේෂණ ගැටලුව ආශ්‍රයෙන් විමර්ශනය කරන ලද ගුණාත්මක දත්තවලට අනුව, භෞතික පරිසරය අභිභවා මානව ආධිපත්‍යය පැතිර වීමෙන් මිනිසා පරිසරයට යහපත්/අයහපත් ලෙස බලපෑම් කරන ආකාරය පිළිබඳ කරුණු අනාවරණය කරගත හැකි විය. සමස්තයක් වශයෙන් ගත් කළ ස්වාභාවික සහ මානව සංරචක අතර අන්‍යෝන්‍ය සබඳතාවක් පවතින බව අනාවරණය වූ අතර, එමගින් ‘සංගම්’ සාහිත්‍ය යුගයෙහි මනුෂ්‍ය අභ්‍යන්තරය හා ආලයෙහි පක්ෂය ප්‍රකාශ කළ ‘අහම්’ සම්ප්‍රදායෙහි පස්වදාරුම් පද්‍ය වර්ගීකරණයට මෙන්ම, මනුෂ්‍යයාගේ බාහිර ක්‍රියා කලාපය විවරණය කළ ‘පුරම්’ පද්‍ය සම්ප්‍රදායෙහි සත්වදාරුම් වර්ගීකරණයටද දෙමළ ජනයාගේ හු සෞන්දර්ය හා බද්ධ වූ සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලනික හා සංස්කෘතික කාරණා සෘජුවම බලපා ඇති බව නිගමනය කළ හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද: සංගම් සාහිත්‍යය, තිඛේන (හු සෞන්දර්ය), අහම් (අභ්‍යන්තර), පුරම් (බාහිර)

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුනිල් වික්‍රමසිංහගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

නූතන කාව්‍යයෙහි විද්‍යමාන ස්ත්‍රීවාදී ලක්ෂණ
(2020-2024 සම්මානලාභී කාව්‍ය ග්‍රන්ථ ඇසුරෙන් කරන
පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්)

එම්. ඒ. එච්. එස්. මුණසිංහ
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19467@arts.pdn.ac.lk

ලිංගික වෙනස පදනම් කරගෙන ස්ත්‍රීය හා පුරුෂයාට වෙන් වූ කාර්යය, වගකීම් ඔවුන් පිළිබඳ අදහස්, මතිමතාන්තර, සිරිත් විරිත්, ගුණාංග හා වර්ග රටා ආදිය සමාජය විසින් විරාත් කාලයක් තිස්සේ වෙන්කොට දක්වා තිබේ. එකී වෙනස නූතනය වන විට වෙනස් වී ඇති ආකාරය නූතන කාව්‍ය නිර්මාණවල පවතින ස්ත්‍රීවාදී ලක්ෂණ මගින් අධ්‍යයනය කිරීම මෙහිදී සිදු විය. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වූයේ නූතනය වන විට ස්ත්‍රී විෂයෙහි ඇති වූ වෙනස්කම් කවීන් සිය කාව්‍ය නිර්මාණ මගින් නිරූපණය කරන අයුරු අධ්‍යයනය කිරීමයි. සාම්ප්‍රදායිකව ස්ත්‍රීයගේ භූමිකා ගොඩනැගී ඇත්තේ ගෘහයෙහි කාර්යභාරය පදනම් කරගෙනය. ඇයට දරුවන් බිහි කිරීම, ඔවුන් රැක බලා ගැනීම, ආහාරපාන සකස් කිරීම, ස්වාමියාට සැලකීම වැනි කාර්යයන් රැසක් පැවරී තිබූ අතර අද වන විට මෙම සාම්ප්‍රදායික කාර්යයවලින් ඉදිරියට ගොස් ස්ත්‍රීය සමාජයේ විවිධ ක්ෂේත්‍රවල ක්‍රියාකාරීත්වය දක්වන්නියක ලෙස කටයුතු කරන්නිය. 2020- 2024 සම්මාන දිනූ කාව්‍ය නිර්මාණ පරිශීලනය කිරීම මගින් නූතන කාන්තා විෂය පිළබඳ ගැඹුරු අධ්‍යයනයක් සිදු විය. එහිදී ස්ත්‍රීයගේ සමාජ පැතිකඩ, ස්ත්‍රී අභිලාෂ, ස්ත්‍රී ඇගයීම පිළිබඳ නව ආකල්ප විශද වන්නේ කවරාකාරයෙන්ද යන පර්යේෂණ ගැටලුවට ගොඩනගා ගත් අතර උපන්‍යාසය වනුයේ නූතන කවිය මගින් කාන්තා අයිතිවාසිකම්, අත්දැකීම්, වේදනා, සතුට හා සමාජය සමඟ ඇති සට්ටනය ඉතා ගැඹුරින් සහ සංවේදී ලෙස ඉදිරිපත් වන්නේ කවරාකාරයෙන් ද යන වගයි. මෙහිදී පුස්තකාල පරිශීලනයෙන් සහ අන්තර්ජාල පරිශීලනයෙන් සිදු කරන ලද සාහිත්‍යය විමර්ශනයකින් අනතුරුව ප්‍රාථමික, ද්විතීයක, තෘතීයක ගුණාත්මක දත්ත රැස්කර විස්තරාත්මක විධික්‍රමය යටතේ දත්ත විශ්ලේෂණය කෙරුණි. මෙමගින් අනාවරණය වූයේ ප්‍රධාන වශයෙන්ම සාම්ප්‍රදායික ස්ත්‍රී රූපකාය වර්ණනයෙන් බැහැරව නූතනය වන විට ස්ත්‍රීය සමාජයේ විවිධ ක්ෂේත්‍රවල ක්‍රියාකාරීත්වයක් වශයෙන් විවිධ භූමිකා රඟදක්වන බවකි. ස්ත්‍රීය වූ කලී ඉතා ළාමක ගති පැවතුම් ඇති, දුර්වල, තීරණ ගැනීමේ ශක්තියක් නොමැති ඉතා සංවේදී තැනැත්තියක ලෙසින් සමාජය විසින් හුවා දක්වූ මතය මෙම කාව්‍ය නිර්මාණ අධ්‍යයනය කිරීම මගින් නව කතිකාවකට ගෙන යයි. ඒ අනුව පුරුෂයාට සාපේක්ෂව ස්ත්‍රීය ආර්ථික ක්‍රියාවලියෙන් ඉවත් වීම සඳහා සාම්ප්‍රදායික සමාජ ආකල්ප හා විශ්වාස බලපෑ අතර මෙම සමාජ දුර්මතවලට අභියෝග කරමින් අද වන විට කාන්තාව විවිධ අංශයන්හි ජයග්‍රහණය කරා ගමන් කර ඇති බව වර්තමාන කවීන්ට විෂයවූ බව පෙන්වා දිය හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ස්ත්‍රීවාදය, ස්ත්‍රී භූමිකා, නූතන කාව්‍යය, සමාජ සට්ටනය, ස්ත්‍රීවාදී ලක්ෂණ

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සේනාරත්න කාරියවසම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**විවිධ වෘත්තීන් හා බැඳුණු ජනකවියෙන් නිරූපිත
දේව ඇදහිලි හා විශ්වාස පද්ධතිය පිළිබඳ ජනශ්‍රැති අධ්‍යයනයක්**

ඩබ්ලිව්. එල්. උදාරා පාරමී
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19516@arts.pdn.ac.lk

ජන සමාජයෙහි සැබෑ ස්වරූපය විනිවිද දකින මාධ්‍යයක් ලෙස ජනකවිය දැක්විය හැකි අතර වෘත්තීන් හා බැඳුණු ජනකවි සඳහා එහිදී විශේෂ ස්ථානයක් හිමි වේ. ඒවා හුදෙක් සෞන්දර්යාත්මක නිර්මාණ පමණක් නොවන අතර වෘත්තීන්හි නියුතු ජනතාවගේ දෛනික ජීවිතය, ඔවුන්ගේ බලාපොරොත්තු, අභියෝග මෙන්ම ගැඹුරු ආගමික හා අධ්‍යාත්මික විශ්වාසයන්ද ගැබ්වී ඇති ජනශ්‍රැතිමය මූලාශ්‍ර වේ. මෙම කවි ඔස්සේ විවිධ වෘත්තීන්හි යෙදෙන පුද්ගලයන්ගේ ස්වභාවය, සොබාදහම සමඟ ඔවුන්ගේ සම්බන්ධතාව සහ ඔවුන්ගේ කටයුතුවල සාර්ථකත්වය සඳහා ඔවුන් යැපෙන අදාශ්‍යමාන බලවේග පිළිබඳව ගැඹුරු අවබෝධයක් ලබා ගත හැකිය. එහිදී ලාංකේය ජනකවිය ඔස්සේ විවිධ වෘත්තීන් හා බැඳී පවතින දේව ඇදහිලි සහ විශ්වාස පද්ධතීන් ගැඹුරින් විශ්ලේෂණය කරනු ලබයි. වෘත්තීන්හි නියැලෙන්නන්ගේ ජීවනෝපායන්ට සහ සමාජ පැවැත්මට බලපෑ ස්වකීය කායික හා මානසික ගැටලු ඒ ඔස්සේ පිළිබිඹු කරයි. එහිදී ගැමියන් ස්වකීය වෘත්තීන් සිදු කිරීමේ දී දෙවියන් කෙරෙහි විශ්වාසය තැබූ බැව් ජනකවි මගින් පෙනී යයි. විවිධ වෘත්තීන් හා සම්බන්ධ ජනකවියෙහි දේව ඇදහිල්ල නිරූපණය වන්නේ කවර ආකාරයෙන් ද? යන පර්යේෂණ ගැටලුව ඔස්සේ විවිධ වෘත්තීන් හා බැඳුණු ජනකවියේ නිරූපිත දේව විශ්වාස පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි මූලික අරමුණ විය. එහිදී විවිධ වෘත්තීන් හා සම්බන්ධ ජනකවි පිළිබඳ පර්යේෂණ සිදුවී ඇතත් ජනකවියෙන් නිරූපිත දේව ඇදහිලි හා විශ්වාස පද්ධතිය පිළිබඳ මීට පූර්වයෙන් පෘථුල පර්යේෂණයක් සිදුවී නොමැති හෙයින් ඒ සඳහා ඌන පූර්ණයක් ලෙස මෙම පර්යේෂණය සිදු කෙරේ. විධික්‍රම ලෙස දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණු අතර පුස්තකාල භාවිතය, අන්තර්ජාලය පරිශීලනය භාවිත කෙරුණි. දත්ත විශ්ලේෂණය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණි. මෙහිදී විවිධ වෘත්තීන් හා බැඳුණු ජන කවියෙන් නිරූපිත දේව ඇදහිලි හා විශ්වාසයන්හි බහුවිධ ස්වරූපයක් පැවති බවත් එහිදී ස්වභාවික වස්තු දේවත්වයෙන් සැලකූ බවත් මූලික වශයෙන් අනාවරණය විය. එමෙන්ම ඔවුන් ස්වකීය වෘත්තීන්හි නියැළීමට පෙර දෙවියන්ගෙන් අවසර ගැනීම, දෙවියන් උදෙසා පුද පූජා පැවැත්වීම සහ බාරහාර වීම සිදුකොට ඇත. ඒ අනුව ජන කවිය යනු හුදු කලා නිර්මාණයක් පමණක් නොවන බවත් ශ්‍රී ලාංකේය ජන සමාජයේ ආගමික අනන්‍යතාව, සංස්කෘතික විවිධත්වය සහ වෘත්තීය ජීවිතය හා බැඳුණු පෘථුල විශ්වාස පද්ධතීන් අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා වූ මූලාශ්‍රයක් බවත් අනාවරණය විය. එමෙන්ම වෘත්තීන් හා බැඳුණු දේව ඇදහිලි සහ විශ්වාස පද්ධතිය අතිශයින් විවිධාකාර බවත් ඒවා ජන ජීවිතයේ අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වූ බවත් එමඟින් පැහැදිලි විය. මෙම විශ්වාසයන් හුදෙක් ආගමික ක්‍රියාකාරකම්වලට පමණක් සීමා නොවී වෘත්තීන්හි සාර්ථකත්වය, පුද්ගල මානසික ශක්තිය වර්ධනය සඳහාද දායක වී ඇත.

ප්‍රමුඛ පද: ජනකවි, දේව ඇදහිලි, වෘත්තීන්, ස්වභාවික වස්තු

මෙම අධ්‍යනය සඳහා වාමණී කුමාරි ගුරුගේගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**දකුණු පළාතේ ධීවර ජනතාව අතර භාවිත වන
ඇඳහිලි විශ්වාස හා පුද පූජා පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(දෙවුන්දර සිට වැලිගම මුහුදු තීරය ආශ්‍රයෙන්)**

ඒ. එස්. පතිරණ

සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19521@arts.pdn.ac.lk

ලෝකයේ සෑම රටකම පාහේ ධනය උපයන ප්‍රධාන පෙළේ එක් අංශයක් බවට ධීවර කර්මාන්තය පත්ව ඇත. සාගරය ආශ්‍රිත සම්පත් පරිභෝජනය කරනුයේ ධීවර සමාජයයි. අවිනිශ්චිත ජීවිතයක් සමග සාගරය හා ගනුදෙනු කරන ධීවර ජනතාව සිය ජීවිත ආරක්ෂා කර ගැනීමත් ස්වකීය අස්වැන්න සරු කර ගැනීමත් උදෙසා ඇඳහිලි විශ්වාස හා පුද පූජා පවත්වනු ලබයි. මෙම පර්යේෂණය මගින් දෙවුන්දර සිට වැලිගම මුහුදු තීරය ආශ්‍රිත ධීවර ජනතාව අතර ප්‍රචලිත ඇඳහිලි විශ්වාස හා පුද පූජා පිළිබඳ හා ධීවර ජන සංස්කෘතිය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම සිදුකෙරිණි. දකුණු පළාතේ ධීවර ජනයා අතර භාවිත ඇඳහිලි විශ්වාස හා පුද පූජාවන්හි නූතන ස්වරූපය කවරාකාර ද යන ගැටලුව යටතේ, ධීවර ප්‍රජාව හා බැඳුණු වෙනත් සංස්කෘතිකාංග පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම ද මෙම පර්යේෂණයේ අරමුණ විය. මුහුද ආශ්‍රිත සම්පත් පරිභෝජනය කරන සමාජය ධීවර සමාජයයි. වෙරළබඩ ධීවර සමාජයේ සංස්කෘතිය ඊට ආවේණික විශේෂ ලක්ෂණ සහිත උපසංස්කෘතියකට හිමිකම් කියයි. විශේෂයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුදුබඩ ප්‍රදේශය ආශ්‍රිත ව මෙම ධීවර කාර්මිකයන්ට ආවේණික සංස්කෘතිය හා හැසිරීම් රටා පද්ධතිය පොදු සමාජයෙන් සුවිශේෂී වූවකි. එසේම ඔවුහු ස්වාභාවික හු ලක්ෂණවල බලපෑම සහිතව සෙසු ප්‍රදේශවල ජනතාවගෙන් වෙනස්වූ ජීවන රටාවක් අනුගමනය කරති. දකුණු පළාතේ ධීවර ජනතාව තුළ ඇඳහිලි විශ්වාස හා පුද පූජා දක්නට ලැබෙන අතර ඒ අතරින් කිරි පෝය මංගල්‍යය, ගරායක් නැටුම, කළු වැදී පූජාව හා ඔවුනටම ආවේණිකවූ කෙම් කුම මේ අතර දක්නට ලැබේ. මීට අමතරව බෞද්ධ ධීවර ජනයාගේ ඇඳහිලි විශ්වාස, මුස්ලිම් ධීවර ජනයාගේ ඇඳහිලි විශ්වාස, කතෝලික ධීවර ජනයාගේ ඇඳහිලි විශ්වාස කවරාකාර ද යන්න පිළිබඳව මෙමගින් අධ්‍යයනය සිදුකෙරිණි, ධීවර ප්‍රජාව තුළ භාවිත ධීවර වහර, ධීවර කර්මාන්තය බැඳී කෙම් කුම, ජනප්‍රවාද, ජනකවි ආදී සංස්කෘතිකාංග පිළිබඳව අධ්‍යයනයක් මෙම පර්යේෂණය මගින් සිදු කෙරිණි. ධීවර කර්මාන්තය ජන ජීවිත නඟා සිටුවන ආකාරය පිළිබඳව ද මෙහිදී අධ්‍යයනය සිදු කෙරිණි. ධීවර ප්‍රජාව විසින් ඇඳහිලි විශ්වාස හා පුද පූජා සිදුකිරීම තුළින් යහපත දියුණුව අපේක්ෂා කරන අතර මහ මුහුද මැද සිදුවන උවදුරු විපත්වලින් තමා ඇතුළු පිරිස ආරක්ෂා කරන ලෙසත්, සිය අස්වැන්න සරු කර දෙන ලෙසත් අපේක්ෂා කරනු ලබන බව අනාවරණය විය.

ප්‍රමුඛ පද: ධීවර කර්මාන්තය, ඇඳහිලි විශ්වාස හා පුද පූජා, ධීවර ජන සංස්කෘතිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා වාමිණි ගුරුගේගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

සිංහල හා හින්දු අලුත් අවුරුදු ජනක්‍රීඩාවල විකාශය හා නූතන විචල්‍යතා පිළිබඳ තුල්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

එස්.ඩී.එන්. පියරත්න
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19535@arts.pdn.ac.lk

ජනක්‍රීඩා වර්ගීකරණය වන්නා වූ එක් ප්‍රභේදයක් වශයෙන් අලුත් අවුරුදු ජන ක්‍රීඩා හැඳින්විය හැකි ය. මෙම අලුත් අවුරුදු ජනක්‍රීඩා යටතේ සිංහල හා හින්දු අලුත් අවුරුදු ජනක්‍රීඩා සුවිශේෂී වේ. සාම්ප්‍රදායික සමාජයට සාපේක්ෂව නූතන සමාජයේදී අලුත් අවුරුද්ද හා බැඳී සිංහල හා හින්දු ජනක්‍රීඩා විවිධ විචල්‍යතාවලට ලක් වෙමින් පවතී. මෙම පර්යේෂණයේ දී සිංහල හා හින්දු අලුත් අවුරුද්ද හා බැඳී ජනක්‍රීඩාවල නූතන විචල්‍යතා තුල්‍යාත්මකව අධ්‍යයනය කෙරෙයි. අලුත් අවුරුද්ද හා බැඳී සිංහල හා හින්දු සාම්ප්‍රදායික ජන ක්‍රීඩා මෙන් ම නූතන ජන ක්‍රීඩා පිළිබඳව ද මෙහි දී අධ්‍යයනය කරනු ලැබේ. ඒ සඳහා වන පර්යේෂණ ගැටලුව වනුයේ සිංහල හා හින්දු අලුත් අවුරුද්ද හා බැඳී ජන ක්‍රීඩාවල සම විෂමතා සහ නූතන විචල්‍යතා කවරාකාර වන්නේ ද යන්නයි. මෙහි ප්‍රධාන පර්යේෂණ අරමුණ වන්නේ සිංහල හා හින්දු අලුත් අවුරුද්ද හා බැඳී ජන ක්‍රීඩාවල විකාශය හා නූතන වෙනස්වීම් සාම්ප්‍රදායික හා නූතන ජන ක්‍රීඩා ඇසුරෙන් තුල්‍යාත්මකව විමසීමයි. එහි දී මෙම පර්යේෂණයේ පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය භාවිත කළ අතර ඒ ඔස්සේ සම්මුඛ සාකච්ඡා, ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, නිරීක්ෂණ, අන්තර්ජාල පරිශීලනය සහ පුස්තකාල පරිශීලනයෙන් දත්ත රැස් කිරීම සිදු කෙරිණි. පර්යේෂණ විධි ක්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය භාවිත කෙරුණි. සිංහල හා හින්දු අලුත් අවුරුදු ජන ක්‍රීඩා ශ්‍රී ලාංකේය සමාජ සංස්කෘතියේ අන්‍යෝන්‍යව පිළිබිඹු කරන්නා වූ වැදගත් අංගයක් වුවත් මෙම ජන ක්‍රීඩා නූතනය වන විට සමාජ, ආර්ථික හා තාක්ෂණික වශයෙන් විවිධ වූ වෙනස්වීම්වලට අනුවර්තනය වෙමින් පවතී. මෙම අනුවර්තනයන් ජන ක්‍රීඩා පවත්වන ආකාරය, සහභාගීත්වය සහ මෙම ක්‍රීඩාවල අරමුණු වෙනස් කිරීමටත් නව ජන ක්‍රීඩා ඇති කිරීමෙහි ලාක්ෂ්‍ය බලපා ඇත. එහි දී සාම්ප්‍රදායික සිංහල හා හින්දු සමාජයේ ප්‍රජා මූලිකත්වයෙන් සහ ස්වයංසිද්ධ ස්වරූපයෙන් පැවති අලුත් අවුරුද්ද හා බැඳී ජන ක්‍රීඩා නූතනයේ දී මෙකී කාරණාවන්ගෙන් බැහැරව වඩාත් සංවිධානාත්මක, වාණිජමය සහ තරගකාරී ස්වභාවයක් ගෙන ඇති අතර මෙම කරුණු කාරණා මෙම පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය විය.

ප්‍රමුඛ පද: ජන ක්‍රීඩා, අලුත් අවුරුද්ද, සාම්ප්‍රදායික, නූතන විචල්‍යතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුනන්දා ප්‍රේමසිරිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පත්තිනි ඇදහීම සම්බන්ධ පූජා විධි හා පෙරහැර
පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්
(නවගමු පත්තිනි දේවාලය ආශ්‍රයෙන්)**

එස්. ඒ. එම්. ප්‍රබෝදිනී
සිංහල අධ්‍යයනාංගය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19543z@arts.pdn.ac.lk

පත්තිනි දේවිය, අනාදිමත් කාලයක පටන් ලාංකේය ජනයා අතර ගෞරවාදරයට පාත්‍රවූද පුද සත්කාර ලබන්නාවූද දේවතාවියක ලෙස සැලකේ. මෙම පර්යේෂණයෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ නවගමුව දේවාලයට අනන්‍ය වූ පූජා විධිවල, පෙරහැර වාරිතුවල පිළිවෙත් රටාව, විශ්වාස පද්ධතිය හා එහි ඇති සංස්කෘතිකමය අගය අධ්‍යයනය කිරීමයි. එහිදී, නවගමුව පත්තිනි දේවාලයේ පූජා විධි හා පෙරහැර වාරිතුව කවරාකාරද යන පර්යේෂණ ගැටලුවට ගොඩනගාගත් උපන්‍යාසය වූයේ පත්තිනි ඇදහීම හා සම්බන්ධ නවගමු පත්තිනි දේවාලයට විශේෂිත වූ මුරතැන් බත් පූජාව, පැහැදුම් පූජාව, පලතුරු පූජාව, කිරි ආහාර පූජාව ආදී පූජා විධි හා මල් පෙරහැර, පාවඩ පිට පෙරහැර, ගොන්පිට පෙරහැර වැනි අංග ක්‍රියාත්මක වීම, ඒවා නව සමාජ ප්‍රවණතාවලට අනුව පැවතීම හා අතීතයට සාපේක්ෂව වර්තමානය වනවිට වෙනස්වීම්වලට බඳුන් වෙමින් ක්‍රියාත්මක වන බවයි. එහිදී ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ දත්ත රැස්කිරීම සිදුකළ අතර ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, සම්මුඛ සාකච්ඡා, පුස්තකාල පරිශීලනය භාවිත කෙරිණි. දත්ත විශ්ලේෂණයේදී, විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණි. මෙහිදී අනාවරණය වූයේ අතීතයේ සිට පත්තිනි දේවිය උදෙසා සිදු කරනු ලබන පුද පූජා හා පෙරහැර මංගල්‍යය වාරිතුව ඒ ආකාරයෙන්ම සිදු කළද වර්තමානය වන විට සමාජ, සංස්කෘතික, ආර්ථික, දේශපාලනික, පෞද්ගලික හා ආගමික අවශ්‍යතා මත වෙනස්වීම්වලට ලක් වෙමින් පැවතගෙන එන බවයි. පත්තිනි දේවියන් උදෙසා පවත්වන මුරුතැන් බත් පූජාව පුරුෂ පාර්ශ්වයේ සහභාගීත්වයෙන් පමණක් හා දේවාලයේ මුළුතැන්ගෙයි පමණක් පිසීම මෙම දේවාලයට අනන්‍ය වූ ලක්ෂණයක් ලෙස අනාවරණය කරගත හැකි විය. අතීතයේ මෙම ප්‍රදේශයේ ගවයන්ට සැදුණු කුර රෝගයක් පත්තිනි දේවියන්ගේ අනුභවයින් සුව වූ බවට පවතින ජන විශ්වාසය මත පෙරහැර මංගල්‍යය සඳහා ගොන්පිට පෙරහැර අංගය එකතු කර තිබීමද මෙම දේවාලයට ආවේණික බව තහවුරු විය. නව ප්‍රවණතා සමඟ පත්තිනි පූජා හා පෙරහැර අංගයන් තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක වන බවත්, පත්තිනි ඇදහීම සම්බන්ධ පුද්ගල අපේක්ෂාවන්ද අතීතයට සාපේක්ෂව වර්තමානය වන විට විචල්‍යතාවයන්ට ලක් වෙමින් පවතින බවද නිගමනය කළ හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද: පත්තිනි ඇදහීම, පූජා විධි, පෙරහැර වාරිතුව, නවගමු දේවාලය, නව ප්‍රවණතා, වර්තමාන විචල්‍යතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා වාමනී ගුරුගේගෙන් ලැබුණු උපදේශය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

සිරිපා ජනප්‍රවාද අළලා සිදු කෙරෙන ජනශ්‍රැති විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්

එච්.පී.පී. ප්‍රියදර්ශනී

සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය

a19562@arts.pdn.ac.lk

අතීතයේ සිටම ජනප්‍රවාද මිනිස් ජීවිතය හා බැඳී පවතින බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කරුණකි. එබඳු ප්‍රවාද පවතින ප්‍රදේශයක් ලෙස සිරිපා අඩවිය හැඳින්විය හැකි ය. ඒ හා සම්බන්ධව පවතින දේශප මෙන්ම විශ්වීය ජනප්‍රවාද, පුරාවෘත්ත, පුරාණෝක්ති සහ ජනකතා රාශියක් පවතී. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වූයේ සිරිපා අඩවිය හා බැඳී පවතින ජනප්‍රවාද අධ්‍යයනයෙන් ජනශ්‍රැති විද්‍යාත්මක මූලධර්මවලට අනුව පර්යේෂණාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීමය. මෙහි අනු අරමුණු බවට පත් වූයේ සිරිපා අඩවිය හා බැඳී පවතින ජනප්‍රවාද අධ්‍යයනයෙන් අතීත ජනශ්‍රැති සම්ප්‍රදාය අවබෝධ කර ගැනීම මෙන්ම වර්තමාන ජනශ්‍රැති සම්ප්‍රදාය ජනශ්‍රැති විද්‍යා මූලධර්මවලට අනුව අවබෝධ කරගැනීමය. එහිදී සිරිපා අඩවිය ආශ්‍රිතව දැකිය හැකි ජනශ්‍රැති සම්ප්‍රදාය අනාවරණය වන ජනශ්‍රැති විද්‍යාත්මක මූලධර්ම අනුව විවරණය කළ හැක්කේ කෙසේද? යන පර්යේෂණ ගැටලුවට ගොඩනගා ගත් උපන්‍යාසය වූයේ සිරිපා අඩවිය ආශ්‍රිතව දැකිය හැකි ජනශ්‍රැති සම්ප්‍රදාය අනාවරණය වන ජනශ්‍රැති මූලධර්මවලට අනුකූලව අන්තර්ග්‍රහණය කළ හැකි බවය. මෙහිදී දත්ත රැස් කිරීමේ දී පුස්තකාල පරිශීලනයෙන් සිදු කරන ලද සාහිත්‍ය විමර්ශනයකින් අනතුරු ව ප්‍රාථමික, ද්විතීයික සහ ගුණාත්මක දත්ත රැස් කළ අතර දත්ත විශ්ලේෂණයේදී විධික්‍රමය ලෙස න්‍යාය භාවිතයට ගැනුණු අතර එහිදී ජනශ්‍රැති විද්‍යා මූලධර්ම භාවිතය යොදා ගැනුණි. මෙම පර්යේෂණයේදී අදාළ ජනශ්‍රැතික මූලධර්මවලට අනුකූලව අනාවරණයවූ කරුණ නම්, මෙය එක් අංශයකින් මානව විද්‍යාත්මක පර්යේෂණයක් බවය. එමෙන්ම ආගමික සන්දර්භයක ඓතිහාසික යුග ප්‍රස්තරයක් තුළ එක් රැස්වූ මෙම ප්‍රවාද කතා විමසුමේදී මානව විද්‍යාව එක් අංශයකිනුත් එහිවූ සංස්කෘතික සන්නිවේදනය තව අංශයකිනුත් ජනශ්‍රැති විද්‍යාඥයින්ගේ ජනශ්‍රැති විද්‍යාත්මක අර්ථකථන ඔස්සේ යථායෝග්‍ය ලෙස විශ්ලේෂණය කළ හැකි බව ය.

ප්‍රමුඛ පද: සිරිපා ජනප්‍රවාද, ජනශ්‍රැති විද්‍යාත්මක මූලධර්ම, ජනශ්‍රැති සම්ප්‍රදාය, මානව විද්‍යාත්මක, සංස්කෘතික සන්නිවේදනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සාලිය කුලරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**අයියතායක දේව ඇදහිල්ල හා බැඳි වාරිත වාරිතුවල අනන්‍යතා:
ඉගිණිමිටිය ප්‍රදේශයේ ජන ජීවිතය
ඇසුරෙන් සිදුකරන ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනයක්**

ආර්.පී.එස්.ආර්. රාජපක්ෂ
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19574@arts.pdn.ac.lk

දේව සංකල්පය හුදු සංකල්පයක් පමණක් නොව පොදු ජන සමාජයේ ජනකාන්ත පුද පිළිවෙත්, අභිචාර විශ්වාස රැසක් ආශ්‍රයෙන් ගොඩනැගුණු විස්තාරික පූජාවලියකි. ඒ අනුව 'අයියතායක' දේව ඇදහිල්ල යනු ශ්‍රී ලංකාවේ, විශේෂයෙන්ම ගැමි සමාජයෙහි පෘථුල වශයෙන් මුල් බැසගත් පැරණි ජන ඇදහිල්ලකි. එය ආගමික ඇදහිල්ලකට වඩා ග්‍රාමීය ජනතාවගේ විශ්වාස, බලාපොරොත්තු සහ ස්වභාවධර්මය සමඟ ඇති බැඳීම විදහා දක්වන අනන්‍ය වූ සංකල්පයකි. ඉන්දියානු සම්භවයක් ඇතැයි සැලකෙන අයියතායක දෙවියන් වයඹ හා උතුරු මැද පළාතට අධිපති දෙවියන් ලෙසින් සැළකීම විශේෂත්වයක් ලෙස දැක්විය හැකිය. ඒ අනුව වයඹ පළාතේ, පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ, ආණමඩුව නවගත්තේගම කොට්ඨාසයේ, ඉගිණිමිටිය ප්‍රදේශයේ 'අයියතායක' දේව චන්ද්‍රනය මෙහි අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයට ගැනුණු අතර එහිදී ඉගිණිමිටිය ප්‍රදේශවාසීන් 'අයියතායක' දෙවියන් වෙනුවෙන් සිදුකරන වාරිත වාරිත, ඔවුන්ගේ ගැමි ජන ජීවිතයන් සමඟ බද්ධ වී ඇත්තේ කවරාකාරයෙන්ද? යන පර්යේෂණ ගැටලුව ඔස්සේ ඉගිණිමිටිය ප්‍රදේශයේ ජනතාව අතර මෙම ඇදහිල්ල පවතින ආකාරය, ඔවුන්ගේ සමාජ, ආර්ථික හා සංස්කෘතික ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි එහි බලපෑම සහ ඉගිණිමිටිය ප්‍රදේශයේ අයියතායක දෙවියන් හා බැඳි වාරිත වාරිතුවල නූතන විචල්‍යතා ආදිය පිළිබඳ අධ්‍යයන කිරීම මෙහි මූලික අරමුණ විය. එමෙන්ම ඉගිණිමිටිය ප්‍රදේශවාසීන් අතීතයේ සිට පැවතගෙන එනු ලබන වාරිත වාරිත විශාකී යාමට නොදී අනාගත පරපුරේ දැනුම්වත්භාවය සඳහා ලේඛනගත කිරීම මෙහි අනු අරමුණක් ලෙස දැක්විය හැකිය. මෙහිදී දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණු අතර ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, සම්මුඛ සාකච්ඡා, පුස්තකාලය පරිශීලනය භාවිත කෙරුණි. දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණි. මෙහිදී අනාවරණය වූ මූලික කරුණ නම්, ඉගිණිමිටිය ප්‍රදේශවාසීන් අයියතායක දෙවියන් වෙනුවෙන් අලුත් සහල් මංගල්‍යය, මුට්ටි මංගල්‍යය, කිලි නැසීමේ වාරිතය, බාර වීම සහ බාර ඔප්පු දීම වැනි වාරිත වාරිත සිදුකරන අතර, එම අයියතායක දේව ඇදහීම් ඉගිණිමිටිය ප්‍රදේශයේ ගැමි ජනයාගේ කෘෂිකර්මාන්තය, ධීවර කර්මාන්තය, අධ්‍යාපනය, වෛද්‍ය වෘත්තීය යනාදී ඔවුන්ගේ දෛනික ජීවිතයන් සමඟ අන්‍යෝන්‍ය වශයෙන් සංකීර්ණ සම්බන්ධතාවක් පවතින බවය.

ප්‍රමුඛ පද: දෙවියන් ඇදහීම, අයියතායක දෙවියන්, ඉගිණිමිටිය ප්‍රදේශය, වාරිත වාරිත, ජන ජීවිතය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා වාමිණී ගුරුගේගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**හෙළ වෙදකමෙහි අන්තර්ගත වෙදගැටවලින් පිළිබිඹු වන භාෂා ලක්ෂණ හා
ජනශ්‍රැතික භාෂා ලක්ෂණ පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(සර්වාංග වෙදකමෙහි හා විෂ වෙදකමෙහි කෝරාගත් වෙදගැට ඇසුරින්)**

එම්. පී. එස්. පී. රත්නායක
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19601@arts.pdn.ac.lk

වෙදගැට යනු සිංහල සාහිත්‍යයේ එන තවත් එක් අංගයකි. මෙය හෙළ වෙදකම වටා ගොඩනැගුණ ප්‍රභේදිකා ගණයට අයත් වන පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට වාචික වශයෙන් බෙදා හැරෙන කවි විශේෂයකි. හෙළ වෙදකමෙහි එන වෙදගැටවලින් හෙළිවන භාෂා හා ජනශ්‍රැතික ලක්ෂණ පිළිබඳ විමර්ශනාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම නිබන්ධයේ ප්‍රධාන අරමුණයි. එහි ලක්ෂණ කවරාකාරද යන්න සෙවීම මෙහි ගැටලුව වේ. හෙළ වෙදකම පිළිබඳ ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහ, පොතපත ලිපි පළ වුවද මෙකී කෘතිවල වෙදකමට අයත් ප්‍රතිකාර ක්‍රම පිළිබඳ වෙදගැට ඇසුරෙන් ඉදිරිපත් කර තිබීම ඉතා සීමිතව සිදු වී ඇති අතර ඒවායේ භාෂා හා ජනශ්‍රැතික ලක්ෂණ පිළිබඳ විමසීම සිදු වී නොමැති තරම්ය. වෙදගැට පිළිබඳ සාමාන්‍ය ජනයාට දැනුම නොමැති නිසා ඒ පිළිබඳ සමාජයේ කතිකාවක් ඇති කිරීමට හැකි වීමත් අභාවයට යන හෙළ වෙදකම හා වෙදගැට යළි ජනගත කිරීමට හැකිවීමත්, සංරක්ෂණය කිරීමට හැකිවීමත් මෙන්ම මේ පිළිබඳ නිවැරදි අවබෝධයක් පාඨකයාට ලබාදීමට හැකිවීමත් මෙහි තවත් වැදගත්කමකි. මෙහිදී ප්‍රධාන වශයෙන් ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය භාවිත කළ අතර එහිදී පුස්තකාල පරිශීලනය යටතේ පොත්පත්, වාර සගරාද, අන්තර්ජාල පරිශීලනය යටතේ ලිපිද, ක්ෂේත්‍ර පර්යේෂණ යටතේ දුරකථන සංවාද, සම්මුඛ සාකච්ඡාද උපයෝගී කර ගනියි. පර්යේෂණයට අවශ්‍ය දත්ත විස්තරාත්මකව විශ්ලේෂණය කරයි. වෙදගැටවල භාෂාව සංකීර්ණ වන අතර බොහෝ විට එය රහස්‍ය භාෂාවකින් යුක්ත වේ. ඊට අමතරව වෙදගැටවල අනුප්‍රාස, එළිසමය, ආවේණික වචන රටා, හා උපමා මෙන්ම විවිධ ව්‍යාකරණ ලක්ෂණද පෙන්නුම් කරයි. එලෙසම වෙදගැටවලින් ජන ජීවිතය හා බැඳී පවතින අවස්ථා, පාරිසරික සිද්ධි, විවිධ වෘත්ති හා ඇදහීම් හා විශ්වාස යනාදී වශයෙන් ජනශ්‍රැතික ලක්ෂණද විශද කරයි. මෙවැනි කවිවල ජනශ්‍රැතික ලක්ෂණ සටහන් වනුයේ ජන සම්ප්‍රදායක ආකාරයෙනි. වෙදගැට මගින් පැරණි සමාජයේ පැවති විවිධ රෝග සඳහා පිළියම් පිළිබඳ වර්තමාන සමාජය දැනුවත් කිරීමේ කාර්යභාරයක් ඉටු කෙරේ. එම නිසා, වෙදගැට සාහිත්‍ය උරුමයක් ලෙස ජනශ්‍රැතික ගුණාංග විශිෂ්ට ලෙස දරයි. මෙම නිබන්ධය අධ්‍යයනයෙන් වෙදගැට පිළිබඳ මෙන්ම වෙදගැටවල පවතින භාෂා හා ජනශ්‍රැතික ලක්ෂණ පිළිබඳ කරුණු රැසක් අනාවරණය කර ගත හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද : වෙදගැට, හෙළ වෙදකම, රහස්‍ය භාෂාව, ජනශ්‍රැතික ලක්ෂණ

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දිලිනි ආරියවංශගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

සිංහල නවකතාව සඳහා බලපෑ යුරෝකේන්ද්‍රවාදය සහ එහි දෘෂ්ටිවාදය
පිළිබඳ පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්
(තෝරාගත් නවකතා ආශ්‍රයෙනි)

කේ. ඩී. ඩී. රේණුකා
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19620@arts.pdn.ac.lk

කිසියම් රටක් ස්වකීය දේශ සීමාවන්ගෙන් පිටත ප්‍රදේශ හෝ ජනතාව යටත් කරගැනීම සහ පාලනය කරගෙන සිටීම යටත්විජිතකරණයයි. යුරෝපීයන් විසින් තම ආගම ව්‍යාප්ත කිරීමේ සහ ආර්ථික ස්ථාවරය ඇති කරගැනීමේ අරමුණින්, පෙරදිග රටවල් ශිෂ්ටාචාරකරණයට ලක්කිරීමේ දෘෂ්ටිවාදී අරමුණින් යුක්තව භෞතික, පුද්ගල හා සංස්කෘතික ආක්‍රමණ සිදු කිරීමද අයත් වූයේ යටත්විජිතකරණයටයි. මේ සමඟ යුරෝකේන්ද්‍රීයත්වය එනම්, යුරෝපය කේන්ද්‍රයට පැමිණ අනෙක් රටවල් පරිධියෙහි ස්ථානගත කිරීමද සිදුවිය. පසුකාලීනව මෙය කේන්ද්‍ර පරිධි න්‍යාය (යුරෝකේන්ද්‍රවාදය) ලෙස වර්ධනය වූ අතර, එය අධිරාජ්‍යවාදය, ප්‍රාචීනවාදය හා පශ්චාත්යටත්විජිතවාදය ආදී සෞඝ්‍ය න්‍යාය සමඟද සම්බන්ධ වේ. මෙම න්‍යායාත්මක පසුබිම් දෘෂ්ටිවාද ලෙස විවිධ සාහිත්‍ය නිර්මාණ සඳහා වස්තුවිෂය ලෙස ආශ්‍රය වී ඇති හෙයින් සිංහල නවකතාවෙහි අන්තර්ගතය සඳහා යුරෝකේන්ද්‍රීය දෘෂ්ටිවාදය බලපා ඇති ආකාරය පර්යේෂණාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ විය. පර්යේෂකයා මෙහිදී පූර්ව පර්යේෂණ අධ්‍යයන සමඟ සිංහල නවකතාව මගින් හඳුනාගත හැකි යුරෝකේන්ද්‍රවාදී දෘෂ්ටිවාද කවරාකාර වන්නේද යන ගැටලුව ඔස්සේ පර්යේෂණය සිදුකරන ලදී. යටත්විජිතකරණය හා සම්බන්ධ වන යුරෝකේන්ද්‍රවාදය හා ප්‍රාචීනවාදය වැනි න්‍යාය හේතුවෙන් මෙහි න්‍යායාත්මක වැදගත්කමක් ඇති අතර, ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ පුස්තකාලය හා අන්තර්ජාලය පරිශීලනය කරමින් විස්තරාත්මක ක්‍රමයට අනුව දත්ත විශ්ලේෂණය සිදු කරන ලදී. යුරෝකේන්ද්‍රවාදය, අධිරාජ්‍යවාදය හා ප්‍රාචීනවාදය සමඟ සම්බන්ධ වූ දෘෂ්ටිවාද ඔස්සේ කේන්ද්‍රගත යටත්විජිත බලධරයන් විසින් පරිධිගත යටත් ජනතාව මිලේච්ඡ, අධම, නොදියුණු ලෙස දෘෂ්ටිගත කරමින් එම සංස්කෘතිය හෙළා දකින ලද ආකාරය මෙම පර්යේෂණය ඔස්සේ අනාවරණය කරගත හැකි විය. එමෙන්ම යටත්විජිත යුගයේ ආගමික, සාමාජීය ආදි අංශවල සිදු වූ වෙනස, යටත්විජිතකාරකයාට පක්ෂ වූ දේශීය පුද්ගල ක්‍රියා කලාපයෙහි ස්වභාවය, යටත්විජිත යුගයේ සමාජයේ පැවති කුල ක්‍රමය හා තාඩන පීඩන තත්ත්ව සහ නවකතා රචකයන් යටත්විජිතභරණය පිළිබඳ සංකල්ප දක්වා ඇති ආකාරය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමද මෙහිදී සිදුවිය. තවදුරටත් යටත්විජිත යුගයේ නවකතා සඳහා මෙන්ම පශ්චාත්යටත්විජිත යුගයේ රචිත නවකතා අන්තර්ගතය සඳහාද ඉහත කී න්‍යායාත්මක පසුබිමිහි සම්පර්කණය සිදු වී ඇති බවත්, යුරෝකේන්ද්‍රීයත්වය හේතුවෙන් සමාජයෙහි අයහපත් ප්‍රතිඵල මෙන්ම යහපත් සමාජ ප්‍රගතියක්ද සිදුවී ඇති බවත් අවසාන වශයෙන් නිගමනය කළ හැකි විය.

ප්‍රමුඛ පද: යටත්විජිතකරණය, යුරෝකේන්ද්‍රවාදය, අධිරාජ්‍යවාදය, ප්‍රාචීනවාදය, දෘෂ්ටිවාද

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුනිල් වික්‍රමසිංහගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**නූතන තරුණ භික්ෂුව පද්‍ය රචනයෙහිලා තෝරාගනු ලබන
වස්තු විෂය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(තෝරා ගත් පද්‍ය නිර්මාණ ආශ්‍රයෙන්)**

මොරොන්තොට සුගතවිමල හිමි
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19624@arts.pdn.ac.lk

සියබස්ලකර නිර්දේශයට අනුව එමින් සිංහල පද්‍ය නූතන යුගය දක්වා විකාශනය වී ඇත. එහිදී කවියෙහි වස්තු විෂය හා අන්තර්ගතයද යුග අනුව වෙනස් වී ඇත. එම වස්තු විෂය හා අන්තර්ගත විකාශනයේදී බොහෝ කවි කිවිඳියන් සිය දායකත්වය ලබා දී ඇති අතර, බෞද්ධ භික්ෂූන් වහන්සේගේ දායකත්වයද කැපී පෙනෙයි. ඒ අනුව අතීතයේ පැවති පද්‍යයේ වස්තු විෂය වර්තමානයේ විකාශනය වූයේ කවරාකාරයෙන්ද යන්නත්, ඒ සඳහා නූතන භික්ෂුවගේ මැදිහත්වීම කෙබඳුද යන්නත් අධ්‍යයනය කිරීම වැදගත් වේ. ඒ අනුව අපරැක්කේ සිරිසුඛම්ම, තැන්නේ ඥාණානන්ද සහ ලියන්ගහවෙල පඤ්ඤාසේකර වැනි භික්ෂූන් වහන්සේගේ කාව්‍ය වස්තු විෂය අතීතයේ සිටි වර්තමානය වන විට වෙනස් වී ඇති ආකාරය පර්යේෂණාත්මකව අධ්‍යයනය කරමින්, පාඨක සමාජයට ලබා දෙන දේශපාලනික හා දාර්ශනික ප්‍රස්තුත කවරාකාර වේද යන්න අධ්‍යයනය පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන අරමුණයි. එහිදී නව කාව්‍ය අත්හදා බැලීම් හා ආකෘතිය, අන්තර්ගතය වැනි ලක්ෂණ කෙරෙහි අවධානය යොමු වූ නමුත් වස්තු විෂය මගින් පාඨකයාට ලැබෙන දේශපාලනික හා දාර්ශනික දැනුවත්භාවය කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම වඩා වැදගත් වන අතර, එම නිර්මාණවල සමාජ අදාළත්වය, දාර්ශනික ඵලඹුම, දෘෂ්ටිවාද බණ්ඩනය හා පුද්ගල මනෝභාව වැනි කරුණු කෙරෙහි පර්යේෂකයාගේ අවධානය යොමු විය. ඒ සඳහා පර්යේෂකයා ගුණාත්මක දත්ත යොදාගත් අතර, පුස්තකාලය හා අන්තර්ජාල පරිශීලනය මගින් දත්ත එක්රැස් කරන ලදී. ඒ අනුව අතීතයට සාපේක්ෂව නූතන තරුණ භික්ෂූන් වහන්සේගේ පද්‍ය රචනාවල වස්තු විෂයෙහි විවිධත්වයක් හා එමගින් බහුවිධ අර්ථ ජනනය වන ආකාරයත්, සිය වස්තු විෂය වශයෙන් දේශපාලන හා සාමාජීය ප්‍රස්තුත කෙරෙහි දැඩි නැඹුරුවක් දක්වා ඇති ආකාරයත්, එයින් සෘජු හා වක්‍ර ලෙස වත්මන් පාලන තන්ත්‍රය ප්‍රශ්න කරන ආකාරයත් දැකගත හැකිය. එසේම දෘෂ්ටිවාද බණ්ඩනයත්, වස්තු විෂය ලෙස ආගමිකම සංස්ථා හා අභිචාර පිළිබඳ යොදාගත් අවස්ථාත්, ස්ත්‍රීය, ප්‍රේමය හා ආදරය පිළිබඳ ශෘංගාරය හා පුද්ගල මනෝභාව පිළිබඳව සාංදෘෂ්ටිකවාදී ඵලඹුමක් කාව්‍ය වස්තු විෂයට යොදා ගන්නා ආකාරයත් දැකගත හැකිය. එසේම ජීවිතය පිළිබඳ ගැඹුරින් කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමේදී ථේරවාදය හා මහායානික දාර්ශනික දෘෂ්ටිකෝණයේ පිළිබිඹුවක් දැකගතය. මේ ආකාරයට නූතන තරුණ භික්ෂුවගේ කාව්‍ය මගින් විවිධ වස්තු විෂයක ඵලඹුම් හා බහුවිධ අර්ථ ජනනයන් දැක ගත හැකි බව අවසාන වශයෙන් නිගමනය විය.

ප්‍රමුඛ පද: වස්තු විෂය, දේශපාලනය, දර්ශනය, නූතන පද්‍ය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සුනිල් වික්‍රමසිංහගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

උඟව පළාතේ පාරම්පරික බලි ශාන්තිකර්මය
පිළිබඳ සංස්කෘතික අධ්‍යයනයක්
(සොරණාතොට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ඇසුරෙන්)

ආර්.ඩී.එන්. දමයන්ති
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19630@arts.pdn.ac.lk

උඟව පළාතේ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ, සොරණාතොට ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ව්‍යවහාරික, ක්‍රියාකාරී මෙන්ම වාග්විද්‍යාත්මක අස්පර්ශිත සංස්කෘතික උරුමයන් ඒකරාශී වූ උපසංස්කෘතික ඒකකයක් ලෙස හඳුනාගත හැකිය. මෙම ප්‍රදේශයේ හඳුනාගත හැකි සංස්කෘතිකාංගයක් වන 'බලි ශාන්තිකර්මය' නම් ශාන්තිකර්මය හා ඒ ආශ්‍රිතව හඳුනාගත හැකි අතීත, වර්තමාන, අනාගත විචල්‍යතා අධ්‍යයනයට ලක් කිරීම මෙහිදී සිදු කරන ලදී. එහිදී සම්මුඛ සාකච්ඡා සහ සහභාගීත්ව නිරීක්ෂණයෙහි යෙදීම මූලිකව සිදු කරන ලද්දේ සංස්කෘතිකාංගයක් පිළිබඳව අධ්‍යයනය කළ හැකි සාර්ථකම ක්‍රමවේදයන් වීම හේතුවෙනි. ඊට අමතරව පුස්තකාලය ගවේෂණයේ යෙදීම ද සිදු කරන ලදී. උක්ත අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ වන්නේ සොරණාතොට උපසංස්කෘතික සමාජයේ බිහිවී, එහිම පෝෂණය වී වර්තමානය වන විට ක්‍රමයෙන් වියකී යන බලි ශාන්තිකර්මය පිළිබඳවත්, එහි ඇති වර්තමාන අනාගත පැවැත්මේ විචල්‍යතා හැදෑරීමත්ය. මෙම බලි ශාන්තිකර්මය නවග්‍රහයන්ගෙන් වන අපල උපද්‍රව දුරුකරගැනීම සඳහා සිදුකරනු ලබයි. මේ වෙනුවෙන් මොවුහු සතියක කාලයක සිට පේවී සූදානම් වෙති. පළමු පියවර වශයෙන් බලි මඩුව තැනීම හා බලි ඇඹීම සිදු කරනු ලැබේ. මේ සඳහා අවශ්‍ය කරනු ලබන්නේ ගොප් කොළ, කෙසෙල්, පතුරු, බලි මැස්ස, කුඹස්මැටි, බුලත්, හබරල, පොල්මල්, පුවක්මල්, තොලබෝ, දිවිකඳුරු, වැටක්, හීරැස්ස, දෙහි ආදියයි. ශාන්තිකර්මය ආරම්භ කරනුයේ ත්‍රිවිධ රත්නය සමාකර ගැනීමෙනි. පසුදින පාන්දර වන තුරු ශාන්තිකර්මය සිදු කරනු ලබන අතර, මෙහි දී අසනීප තත්ත්වයන්ගෙන් පසුවන පුද්ගලයන්, අපල උපද්‍රව සහිත වූවෝ ආශීර්වාදය ලැබීමට රැස් වෙති. මෙම ශාන්තිකර්මය බොහෝ විට වර්තමානයේ දැකගත නොහැකි මල් බලියකට සීමාවූ ශාන්තිකර්මයකි. ඊට හේතු වශයෙන් හඳුනාගත හැකි වූයේ මෙම ශාන්තිකර්මය පාරම්පරිකව පවත්වාගෙන එනු ලැබූ පරම්පරාවන්හි නිමාව හෝ එම පරම්පරාවන්හි ඉතිරිව ඇති වර්තමාන පරපුර එම පුද සිරිත් පවත්වා ගෙන ඒමට පොදු සමාජ ආකල්ප මත දක්වනු ලබන අකමැත්ත හේතුවෙන් අභාවයට යමින් පැවතීමයි. මෙම අධ්‍යයනය අවසානයේ නිගමනය කළ හැක්කේ සොරණාතොට උපසංස්කෘතික ඒකකය තුළ පවතින බොහෝ අස්පර්ශ උරුමයන්ගෙන් බලි ශාන්තිකර්මය ද ක්‍රමයෙන් එකී උපසංස්කෘතියෙන් ගිලිහී යන බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: උපසංස්කෘතිය, අස්පර්ශ උරුමය, උඟව බලිශාන්තිකර්මය, සංස්කෘතිකාංග

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා බුද්ධික කෝතාරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**මෑතකාලීන සමාජ අර්බුද ආශ්‍රිත පදවලින් සිංහල වාක්කෝෂය පෝෂණය වූ
ආකාරය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්
(2004 සිට වර්තමානය වන තෙක් ඇති වූ
තෝරා ගත් සමාජ අර්බුද ආශ්‍රයෙන්)**

ඩබ්. සී. එම්.ඩී. සහසුකා
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19649@arts.pdn.ac.lk

භාෂාව යනු මිනිසා සතු ශක්‍යතාවයකින් බිහි කරනු ලබන ව්‍යවහාර සමුදායකි. භාෂාවක වර්ධනය පිළිබඳ සලකා බැලීමේදී වාක්කෝෂය එහි වැදගත් අංගයක් වේ. භාෂාවක් සතුව පවතින, එම භාෂාව භාවිතා කිරීමට උපකාරී වන වදන් සමූහය වාක්කෝෂය ලෙස අර්ථ ගැන්වේ. භාෂාව මගින් සමාජීය කාර්යයන් ද සිදු කරනු ලබන අතර සමාජයේ වෙනසකට තුඩුදෙන සමාජ සිදුවීම්, අර්බුද ආශ්‍රයෙන් භාෂාව සතු වාක්කෝෂයද වෙනස්වීම්වලට ලක් වේ. මෙකී සමාජ විපර්යාස හමුවේ වාක්කෝෂයට නව පද, යෙදුම් එකතුවීම පමණක් නොව පවතින පදවල අර්ථය පවා විතැන්වීම, පුළුල් වීම සිදු වේ. සිංහල භාෂා වාක්කෝෂය පෝෂණය වීමෙහිලා ලංකාවේ මෑතකාලීනව පැන නැගුණු සමාජ අර්බුද ඒ සඳහා දැඩි බලපෑමක් එල්ල කරන්නට වූ අතර ඒ පිළිබඳව විමර්ශනාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයෙහි කේන්ද්‍රීය මාතෘකාව වේ. මෑතකාලීන සමාජ අර්බුද ඇතිවීමත් සමග ඒ ආශ්‍රිත පදවලින් සිංහල වාක්කෝෂය පෝෂණය වූ ආකාරය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි මූල්‍ය අරමුණ වේ. සිංහල වාක්කෝෂයෙහි පැවති පද සමාජ අර්බුද පැමිණීමත් සමග අර්ථ විපර්යාසයට ලක් වී නැවත භාවිතා වූ ආකාරය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම, අර්බුද සමාජයෙන් පහව ගිය පසුව එමගින් වාක්කෝෂයට බලපෑමක් ඇති වූයේද යන්න පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම අනු-අරමුණු විය. මෑතකාලීන සමාජ අර්බුද ආශ්‍රයෙන් පැමිණි වචන සිංහල වාක්කෝෂයේ විකාශනය කෙරෙහි ඇති කළ බලපෑම කවරාකාරද යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව විය. ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ පුස්තකාලය, ජනමාධ්‍ය හා අන්තර්ජාලය පරිශීලනයෙන් දත්ත රැස් කර ගනිමින් සිදු කළ මෙම පර්යේෂණයේ විධික්‍රමය සඳහා විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය භාවිතා කෙරිණි. මෙකී පර්යේෂණයේ ඔස්සේ, සමාජ අර්බුද ආශ්‍රයෙන් පැමිණි වචන එම අර්බුද පැවති කාලසීමාවේදී පමණක් නොව අර්බුද සමාජයෙන් පහව ගිය පසුව ද විවිධාකාරයෙන් සිංහල වාක්කෝෂයට බලපෑම් කළ ආකාරය පිළිබඳව අනාවරණය කරගත හැකිය. සමාජ අර්බුද පැවති කාලසීමාවෙහි නව්‍ය පද නිර්මාණය, පද සංයෝජන, සෘණ වචන පැමිණීම, භාෂා සම්මිශ්‍රිත පද භාවිතය, අර්ථ පරිණාමය මුල්කර ගනිමින් සිංහල භාෂා වාක්කෝෂය පෝෂණය වූ බව අවධාරණය විය. තවද අර්බුද සමාජයෙන් පහව ගිය පසුව ලේඛන භාෂණ වශයෙන් සාමාන්‍ය භාවිතයට පැමිණීම සහ අර්ථ විපර්යාසය යන ලක්ෂණ මුල් කර ගනිමින් සිංහල භාෂාව සතු වාක්කෝෂය පෝෂණය වී ඇති බව නිගමනය විය. පර්යේෂණය අවසානයේදී භාෂාවක් සතු වාක්කෝෂය පවා නවීකරණය වීමට සමාජයක ඇතිවන සමාජ අර්බුද ඒ සඳහා හේතුවන බව හෙළි විය.

ප්‍රමුඛ පද: මෑතකාලීන සමාජ අර්බුද, වාක්කෝෂ පෝෂණය, අර්ථ විපර්යාසය, අර්බුදාශ්‍රිත වචන, අර්ථ පරිණාමය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දිලිනි ආරියවංශගෙන් ලැබුණු උපදේශය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපුර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක පක්ෂ දේශපාලනය සහ බලාධිකාර පුද්ගල
හා සමාජ ජීවිතය කෙරෙහි ඇතිකරන බලපෑම නූතන ටෙලිනාට්‍යයෙන්
නිරූපණය වන ආකාරය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්
(තෝරාගත් ටෙලිනාට්‍යය කීපයක් ඇසුරින්)**

ආර්. එම්. මදුෂා සඳුරුවනි
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19677@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක පක්ෂ දේශපාලනය සහ බලාධිකාරී පද්ධතිය පුද්ගල හා සමාජ ජීවිතය කෙරෙහි සෘජු හා වක්‍ර ලෙස ඇතිකරන බලපෑම නූතන සිංහල ටෙලිනාට්‍යය ඔස්සේ විවිධාකාරයෙන් නිරූපණය වෙයි. මෙම විෂය භූමිකාව මත පදනම්ව සිදුකළ ශාස්ත්‍රීය විමර්ශනයක් මෙතෙක් සිදු නොවීම මත එම පර්යේෂණ රික්තකය සම්පූර්ණ කරමින් නූතන සිංහල ටෙලිනාට්‍යය තුළ නිරූපණය වන පක්ෂ දේශපාලන සහ බලාධිකාරී තත්ත්ව පුද්ගල හා සමාජ ජීවිතය කෙරෙහි ඇතිකරන බලපෑම විශ්ලේෂණාත්මකව විමසීමක් මෙම පර්යේෂණයෙන් සිදුකෙරේ. ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක පක්ෂ දේශපාලනය සහ බලාධිකාර පුද්ගල හා සමාජ ජීවිතයට කරන බලපෑම නූතන ටෙලිනාට්‍ය ආශ්‍රයෙන් කියවාගන්නේ කෙසේද? යන පර්යේෂණ ගැටලුවට ගුණාත්මක ක්‍රමවේදය ඔස්සේ පුස්තකාල සහ අන්තර්ජාල පරිශීලනය සිදුකරමින් විස්තරාත්මක විධික්‍රමය ඔස්සේ වන විශ්ලේෂණයක් මෙහිදී සිදුවේ. එයින් ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක පක්ෂ දේශපාලනය සහ බලාධිකාරය පුද්ගල හා සමාජ ජීවිතය කෙරෙහි ඇතිකරන බලපෑම නූතන ටෙලිනාට්‍යයෙන් නිරූපණය කරන ආකාරය විග්‍රහ කිරීමේ පර්යේෂණ අරමුණ සාධනය කරගත හැකිවිය. තාවකාලිකව සකස් කරගත් උපන්‍යාසය තහවුරු කරමින් නූතන ටෙලිනාට්‍ය නිර්මාණ ඔස්සේ ක්‍රියාත්මක පක්ෂ දේශපාලනය සහ බලාධිකාර පුද්ගලයා සහ සමස්ත සමාජය වෙත ඇතිකරන බලපෑම නිරූපණය කරන බව අනාවරණය විය. අවස්ථා හා සිද්ධි නිරූපණය, සංවාද සහ සංකේත භාවිතය, චරිත නිරූපණය, ප්‍රායෝගික සමාජයේ යථාර්ථය ටෙලිනාට්‍යය තුළ ගළපා ඇති ආකාරය වැනි තාක්ෂණික සහ කලාත්මක අංග සියල්ලෙන්ම එකී බලපෑම ටෙලිනාට්‍යයේ නිරූපණය කර ඇති ආකාරය ප්‍රේක්ෂකයා වෙත නිරීක්ෂණයට ඉඩ සලසා ඇති බව සඳහන් කළ යුතුය.

ප්‍රමුඛ පද: නූතන ටෙලිනාට්‍ය, පක්ෂ දේශපාලනය, බලාධිකාරී පද්ධතිය, පුද්ගලයාට වන බලපෑම, සමාජ බලපෑම, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මහින්ද රත්නායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**දකුණු පළාතේ පොල්පිටිය ශාන්තිකර්මය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(කඹුරුගමුව පොල්පිටි පූජා භූමි අසුරෙන්)**

ටී. එච්. එම්. සඳරුවනි
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19679@arts.pdn.ac.lk

ලාංකේය ජනයා අනාදිමත් කාලයක සිට සිය අභිමතාර්ථ සපුරා ගැනීම සඳහා කායික හා මානසික ප්‍රතිකර්මයක් ලෙස ශාන්තිකර්ම යොදා ගනී. වසංගත රෝග, ඉඩෝරය, සාගතය, අසමගිකම් ආදිය හේතුකොට ගෙන මෙම ශාන්තිකර්ම විධි ආරම්භ වූ බව ප්‍රකට ය. ඒ අතුරින් පත්තිනි දේවිය හා දෙවොල් දෙවියන් මුල් කර ගනිමින් දේව විශ්වාසය මත පදනම්ව පවත්වන්නා වූ ප්‍රජා මූල සංස්කෘතික උරුමයක් ලෙස 'පොල්පිටිය' ශාන්තිකර්මය ප්‍රසිද්ධියක් උසුලයි. ඉන් මූලිකව ජන සම්මත ඇදහිලි විශ්වාස පද්ධතියක්, ජන කලා සංදර්ශනයක් හා පරපුරෙන් පරපුරට උරුම කෝලම් මුහුණු කලඑළි බැස්සවීමක් සිදු වේ. ඒ අනුව පොල්පිටිය ශාන්තිකර්මය හා බැඳුණු පාරම්පරික වාරිත්‍ර පිළිබඳවත්, එහි නූතන විචල්‍යතා පිළිබඳවත් මෙම පර්යේෂණය මගින් අධ්‍යයනය කෙරිණි. පර්යේෂණ නියැදිය ලෙස මාතර දිස්ත්‍රික්කයේ වැලිගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයට අයත් කඹුරුගමුව පොල්පිටි පූජා භූමි පමණක් මේ සඳහා යොදා ගැනින. දකුණු පළාතේ පොල්පිටිය ශාන්තිකර්මයෙහි දෘශ්‍යමාන නූතන විචල්‍යතා කවරාකාරද යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව විය. ඒ අනුව මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ බවට පත් වූයේ ප්‍රජා මූල සංස්කෘතියක ස්වභාවයක් ගන්නා පොල්පිටිය ශාන්තිකර්මයේ සමස්ත ක්‍රියාවලිය හා එහි නූතන විචල්‍යතා පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමයි. පොල්පිටිය ශාන්තිකර්මය හා එයට අයත් පොල්පිටිය පුදබිමෙහි අනන්‍ය වූ ලක්ෂණ අධ්‍යයනය කිරීම ද අනු අරමුණක් විය. මෙහිදී දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණු අතර ප්‍රස්තකාල පරිශීලනය, අන්තර්ජාල භාවිතය, ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, සම්මුඛ සාකච්ඡා භාවිත කෙරුණි. දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණි. මෙහිදී අනාවරණය වූ මූලික කරුණ නම් පුරාතනයේ සේම නූතන සමාජයේ ද පොල්පිටිය ශාන්තිකර්මය ඒ ආකාරයෙන් ම පවත්වනු ලැබුවත් එහි ඇතැම් අංගයන්හි අතීතයට සාපේක්ෂව විචල්‍යතා මතු වී ඇති බවයි. එහිදී පොල්පිටිය පැවැත්වීමේ අරමුණු, පවත්වන කාල සීමාව, පූජා වාරිත්‍ර, අන්තර්ගත තර්තමාන, සිරිත් විරිත්, රංග වස්ත්‍රාභරණ, භාෂා භාවිතය හා පුද්ගල සහභාගීත්වය යනාදියෙහි නූතන විචල්‍යතා මතුව ඇති බැව් අනාවරණය විය. එම විචල්‍යතා ඇතිවීමට සමාජ, ආර්ථික, සංස්කෘතික සාධක හා නව තාක්ෂණ ක්‍රමෝපායන් පුද්ගල ආකල්පවලට යම් යම් බලපෑම් ඇති කර ඇති බව ද අනාවරණය විය. ඒ අනුව දකුණු පළාතේ පොල්පිටිය ශාන්තිකර්මය වර්තමානය වන විටත් නොනැසී පැවැත් වුව ද එහි අතීතයට සාපේක්ෂව වර්තමානය වන විට යම් යම් විචල්‍යතා සිදුව ඇති බව නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: පොල්පිටිය ශාන්තිකර්මය, කඹුරුගමුව පොල්පොටි පූජා භූමි, වාරිත්‍ර, නූතන විචල්‍යතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා වාමිණි ගුරුගේගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**පවුල් සංස්ථාවේ ගැටලු නිරූපණයෙහිලා නූතන වේදිකා නාට්‍යයෙහි භාවිත
කලාත්මක ප්‍රයෝග පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(කෝරාගත් නූතන වේදිකා නාට්‍ය ඇසුරින්)**

ඩබ්.එම්. නිපුනි සාරධා
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19690@arts.pdn.ac.lk

වර්තමානයේ පවුල් සංස්ථාවේ පවතින ගැටලු නූතනයේ වේදිකා නාට්‍ය බොහොමයකටම තේමා වී ඇති බව දැකිය හැක. අඹු සැමියන් අතර දෙමාපිය දුරුවන් අතර විවිධ ගැටලු ඇතිවේ. එම ගැටලු නූතන වේදිකා නාට්‍යකරුවා තම නාට්‍ය මගින් ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමේදී යොදාගන්නා කලාත්මක ප්‍රයෝග මෙම පර්යේෂණයේදී අධ්‍යයනය කෙරිණි. නැතුව බැරි මිනිහෙක්, සඳුදා වැටෙන්නේ සිකුරාදාට සහ මං කෙළින් මිනිහෙක් යන වේදිකා නාට්‍ය ත්‍රිත්වය මෙම පර්යේෂණය සඳහා යොදා ගැනිණි. පවුල් සංස්ථාවක පවතින විවිධාකාර අන්‍යෝන්‍ය මානව සම්බන්ධතා ආශ්‍රිත ගැටලු පිළිබඳව මින් පෙර පර්යේෂණ සිදුවී ඇතත් එම ගැටලු වේදිකා නාට්‍යයෙන් නිරූපණය කිරීමේදී එහිලා කලාත්මක ප්‍රයෝග ද උපකාරී වන බවට අවධානය යොමු නොවී පැවතිණි. එම හිඬැස මෙම පර්යේෂණයෙන් පුරවන්නට අපේක්ෂා කෙරිණි. පවුල් සංස්ථාවක පවතින විවිධාකාර අන්‍යෝන්‍ය මානව සම්බන්ධතා ආශ්‍රිත ගැටලු නූතන වේදිකා නාට්‍යයේ එන කලාත්මක ප්‍රයෝග ඇසුරින් ප්‍රතිනිර්මාණය කෙරෙන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව මා විසින් පර්යේෂණය කරන ලදී. මෙහිදී පවුල් සංස්ථාවක අන්‍යෝන්‍ය මානව සම්බන්ධතා පැවැත්වීමේදී අභ්‍යන්තර මෙන්ම බාහිර සමාජය සමඟද ගැටලු ඇතිවන බව නූතන වේදිකා නාට්‍යයෙන්ද නිරූපණය කරන බවට හඳුනා ගත්තේය. මේ සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ ප්‍රාථමික දත්ත ලෙස ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය හා සම්මුඛ සාකච්ඡාද ද්විතීයික දත්ත යටතේ පොත්පත්, සඟරා, ලිපි යොදාගත්තේය. ප්‍රේක්ෂකයා අතරට නාට්‍යකරුවාට යාමට හැකිවන්නේ සමාජයේ ඇති පොදු ප්‍රශ්න සාකච්ඡා කිරීමෙනි. පවුල යනු විටින් විට ප්‍රශ්නවලට මුහුණ දෙන සමාජ ඒකකයකි. එබැවින් වර්තමානයේ නූතන වේදිකා නාට්‍ය බොහොමයකින් මෙම ප්‍රශ්නය ඉදිරිපත් කෙරේ. වේදිකා නාට්‍යකරුවා පවුල් සංස්ථාවේ පවතින ගැටලු ඉදිරිපත් කිරීමේදී සංගීතය, නර්තනය, අංගරවනය, ආලෝකකරණය, භාෂාව, සංකේත භාවිතය, නාට්‍ය උපකරණ ආදී කලාත්මක ප්‍රයෝග භාවිතා කරන ලද්දේ ප්‍රේක්ෂකයාට වඩාත් දැනවෙන ගුණාත්මක නාට්‍ය නිර්මාණයක් බිහි කිරීමටයි. මෙහිදී ශෝකී රසයද විටෙක භාසා රසයද මතු කරමින් නාට්‍යකරුවා සමාජයට පණිවිඩයක් ලබා දෙයි. කලා මාධ්‍යයක් වන වේදිකා නාට්‍යයෙන්ද ප්‍රේක්ෂකයාට ලබා දෙන්නේ හරවත් පණිවිඩයෙකි. නාට්‍ය නිර්මාණයන්ගෙන්ද පවුලක සාමාජිකයන් සමඟ අන්තර් සම්බන්ධතා පැවැත්විය යුතු ආකාරය කියා දෙන බව මෙම පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය වුණි. තාත්වික අයුරින් එම පණිවිඩය සමාජගත කිරීමට උදව් වී ඇත්තේ නාට්‍යයේ එන කලාත්මක ප්‍රයෝගබව මෙම පර්යේෂණයෙන් පැහැදිලි විය. ඒ අනුව සාර්ථක නාට්‍ය නිර්මාණයක් ප්‍රේක්ෂකයාට ලබා දීමෙහිලා නාට්‍යයේ එන කලාත්මක ප්‍රයෝග භාවිත කිරීම වැදගත් වන බව මෙම පර්යේෂණයෙන් නිගමනය කරන ලදී.

ප්‍රමුඛ පද: පවුල් සංස්ථාව, නූතන වේදිකා නාට්‍යය, කලාත්මක ප්‍රයෝග

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ලියනගේ අමරකීර්තිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**කන්ද උඩරට 'කුලීන' ස්ත්‍රීන්ගේ වස්ත්‍රාභරණ
සඳහා බලපෑ සමාජ පසුබිම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(මහනුවර යුගය ඇසුරින්)**

ඊ.පී.පී. සත්සරණි
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19695@arts.pdn.ac.lk

සෑම සමාජ කොට්ඨාශයකම කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් වන්නේ පුරුෂ පාර්ශවයට වඩා ස්ත්‍රීයගේ ඇඳුම් පැළඳුම්ය. ඕනෑම සමාජ සංස්ථාවක ජීවත්වන්නන්ගේ සමාජික, ආර්ථික, හා දේශපාලන බලය වැනි ලක්ෂණ වස්ත්‍රාභරණ වලින් පිළිබිඹු වන බව හඳුනාගත හැකිය. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වනුයේ මහනුවර යුගයේ කුලීන ස්ත්‍රීයගේ වස්ත්‍රාභරණ සඳහා බලපෑ සාධක විමර්ශනය කිරීමය. කුලීන ස්ත්‍රීය යනුවෙන් හඳුන්වනු ලබනුයේ උඩරට රාජධානියෙහි රාජකීය, වංශවත් උසස් සමාජමය ස්ථානයක් දරණ, සම්ප්‍රදායික විලාසිතා සහිත ඇඳුම් පැළඳි රාජධානියේ සංස්කෘතික වටිනාකම් නිරූපණය කරන ස්ත්‍රීයකි. කන්ද උඩරට කුලීන ස්ත්‍රීන්ගේ වස්ත්‍රාභරණ තීරණය වීමට බලපෑ සාධක කවර ආකාරද යන පර්යේෂණ ගැටලුව සඳහා ගොඩනගා ගත් උපන්‍යාසය වනුයේ කුලය, ප්‍රභූත්වය හා වරප්‍රසාද, විදේශීය ආභාසය තහංචි ආදී දේශපාලන ආර්ථික, සංස්කෘතික සාධක මහනුවර යුගයේ වස්ත්‍රාභරණ තීරණය කළ සාධක වුවද කුලීන ස්ත්‍රීයට තම පෞද්ගලික රුචි අරුචිකම් මත වස්ත්‍රාභරණ තීරණය කිරීමේ නිදහසක්ද පැවැති බවයි. එහිදී පුස්තකාල පරිශීලනයෙන් සිදුකරන ලද සාහිත්‍ය විමර්ශනයකින් අනතුරුව ප්‍රාථමික ද්විතීයික හා තෘතීයික ගුණාත්මක දත්ත රැස්කර විස්තරාත්මක විධික්‍රමය යටතේ විශ්ලේෂණය කෙරුණි. එහිදී අනාවරණය වූයේ කන්ද උඩරට සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලන ක්‍රියාවලියට අනුකූලව නිර්මාණය වූ උඩරට කුලීන ස්ත්‍රී ඇඳුම් ආයින්තම් භුමි කලාපයට ආවේණික විවිධ කලාංග හා සම්ප්‍රදායන් ඇසුරින් නිර්මාණය වී ඇති බවයි. එහිදී බටහිර විලාසිතාව අනුකරණය කරමින් සිය ඇඳුම් ආයින්තම් සකසා ගැනීමට දේශයේ ඉහළ සමාජය ස්ථරයේ පිරිස් යුරෝපීය සමාජ ක්‍රමයට අනුගත වීමට දරන ලද උත්සාහය කැපී පෙනෙයි. එහෙත් උඩරට කුලීන ස්ත්‍රීන් සම්ප්‍රදායික දේශීය ඇඳුම් පැළඳුම් භාවිත කරන ලද්දේ සිය අභිමානය කුලවත්තව ප්‍රකට කිරීම සඳහා බව පෙනීයයි. මහනුවර අවදියේ කුලය හා ප්‍රභූත්වය සමාජයේ තීරණාත්මක සාධකයක් වූ නිසා වස්ත්‍රාභරණ මෙන්ම අවශේෂ කටයුතු ද පදනම් වූයේ මහනුවර අවධියේ සමාජයෙහි තීරණාත්මක සාධකක් වූ කුලය හා ප්‍රභූත්වය මත බව පෙනී යයි. සමාජ කාර්යයන් සඳහා ඒ ඒ කුල වෙන් වූ අතර පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය වූයේ කුල පැවැති අතර කල්යාණම එම බෙදීම උසස් යැයි සම්මත වූවන්ගේ හුදෙක් සුබෝපභෝගීත්වය හා පහසු උදෙසාම නිර්මිත කරගන්නා ලද්දක් බව අනාවරණය විය. එමෙන්ම වස්ත්‍රාභරණ යනු පුද්ගල සාමාජ තත්ත්වය, ආර්ථික තත්ත්වය ප්‍රභූත්වය, කුලය, ආදී අංශ රැසක් අර්ථකථනය කරන තත් සාධක මත රඳා පවතින්නක් ලෙස හැඳින්විය හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: වස්ත්‍රාභරණ, කුලීන ස්ත්‍රීය, කුලය, සමාජ සාධක

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දර්ශනී ගුණතිලකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ලග්ගල “කිරිඅම්මා උල්පත” හා බැඳුණු ජන විශ්වාස පද්ධතිය
පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

බී.ජී.ඒ.එන්. සෙනෙවිරත්න
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19707@arts.pdn.ac.lk

ශ්‍රී ලාංකේය ජනයා පුද පූජා පවත්වනු ලබන භාරතීය ප්‍රභවයක් ඇති දෙව්වරුන් අතර පත්තිනි දෙවියන්ට ප්‍රධාන තැනක් හිමිවේ. හින්දු සම්ප්‍රදායට අනුව ශිව දෙවියන්ගේ භාර්යාව වන පාර්වතියගේ අවතාරයක් වන අතර සිංහල සම්ප්‍රදායට අනුව බෝධිසත්ත්ව පාරමිතාව පුරන්තියකි. ලග්ගල ප්‍රදේශය යනු, සුවිශේෂී ප්‍රදේශයක් වන අතරම දේව විශ්වාස බහුලව පවතින බවද, හඳුනාගත හැකිය. ලග්ගල-පල්ලේගම දාගැවිල්ල නම් ගම්මානයේ පිහිටා ඇති “කිරිඅම්මා උල්පත” පත්තිනි දේව ආශීර්වාදය ඇති ස්ථානයක් බවට ගැමියන්ගේ විශ්වාසයයි. දෙවියන් උදෙසා පවත්වනු ලබන පුද පූජා සඳහා ජල භාවිතය අනිවාර්ය අංගයක් වී ඇති බව පෙනේ. ජල මූලාශ්‍ර ආශ්‍රිතව අතීතයේ සිට ම දේව විශ්වාස බලපැවැත්වීමට මෙම සාධකය ඉවහල් වී ඇත. මෙම ස්ථානයේ පාරිසරික විශේෂත්වය හා පුද්ගල විශ්වාස පද්ධතියේ ස්වභාවය අධ්‍යයනය කිරීම මූලික අරමුණ විය. පුද්ගලයින් අපේක්ෂා කරන මට්ටමට මෙම ස්ථානයට භාරහාර වීමෙන්, පුද පූජා පැවැත්වීමෙන් ධනාත්මක ප්‍රතිඵල තිබෙනවාද යන්න සොයා බැලීම සිදු විය. මෙහිදී දත්ත රැස්කිරීම සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණු අතර ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, සම්මුඛ සාකච්ඡා, ප්‍රස්තකාලය හා අන්තර්ජාලය භාවිත කෙරිණි. දත්ත විශ්ලේෂණයේදී විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය යොදා ගැනුණි. මෙම ස්ථානයට පැමිණෙන ජනයා මාතෘභාවය ලබා ගැනීම පිණිස, ලෙඩරෝගවලින් ආරක්ෂා වීම පිණිස, විභාග කටයුතු ජයගැනීම පිණිස, කෘෂිකාර්මික දියුණුව පිණිස, විදේශගතවීම් සාර්ථක වීම පිණිස, පතල් කර්මාන්තය ආශ්‍රිත කටයුතුවලට ආදී නොයෙකුත් කටයුතු සඳහා භාරහාර වීම් දක්නට ලැබුණි. බාරහාර වීමවලට පැමිණෙන විට පලතුරු වට්ටියක් රැගෙන විත් පත්තිනි දේව පිළිමයට පූජා කරමින් කටයුතු සිදු කරන අතර එහි වෙන් කර ඇති ස්ථානවල පඬුරු ගැට ගැසීමද, දක්නට ලැබුණි. කිරිඅම්මා උල්පත පරිශ්‍රයේදී දෛනිකව විශාල පිරිසක් මෙහි පැමිණෙන බවද, අනාවරණය විය. සම්මුඛ සාකච්ඡා හා ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනයේදී පෙනී ගියේ, පාරිසරික විශේෂත්වය මූලික කරගත් විශ්වාසයකින් මෙහි පැමිණෙන ජනයා සමන්විත වන බවයි. මෙමගින් තවදුරටත් අනාවරණය වූයේ පත්තිනි දේව පිහිටි ලැබූ බව පවසමින් අපේක්ෂාවන් ඉටු වූ පිරිස් නැවත පැමිණෙමින් තම ගෞරවාදරය දක්වමින් පුද පූජා කටයුතු ඉමහත් හක්කියෙන් සිදු කරන බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: පත්තිනි දෙවියන්, කිරිඅම්මා උල්පත, පුද පූජා, පාරිසරික විශේෂත්වය, විශ්වාස පද්ධතිය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා බුද්ධික කෝන්‍රාරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය හා අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**කඨින විවර පූජා උත්සවයෙහි අතීත ස්වභාවය හා මෑතකාලීන විචල්‍යතා
පිළිබඳ තුල්‍යාත්මක අධ්‍යයනයක්
(දකුණු හා මධ්‍යම පළාතේ තෝරාගත් විහාරස්ථාන ආශ්‍රයෙන්)**

එස්. ඩබ්. එස්. සෙව්වන්දි
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19723@arts.pdn.ac.lk

කඨින පූජා උත්සවයෙහි අතීත ස්වභාවය පිළිබඳවත්, පූජා චාරිත්‍ර සම්ප්‍රදායන් හා මෑතකාලීන විචල්‍යතා පිළිබඳවත් පර්යේෂණය මගින් අධ්‍යයනයට ලක් කෙරිණි. කඨිනය පිළිබඳ විවිධ පර්යේෂණ සිදුකර ඇතත් එහි මෑතකාලීන විචල්‍යතා පිළිබඳ පර්යේෂකයන්ගේ අවධානය යොමු නොවී තිබීම නිසා එහි පර්යේෂණ රික්තකයක් පැවතීම, කඨින විවර පූජා උත්සවයෙහි අතීතයට සාපේක්ෂව මෑතකාලීන විචල්‍යතා හඳුනාගත හැකිවීම මෙම පර්යේෂණයේ ඇති වැදගත්කම වේ. ඒ අනුව මෙහි මූලික අරමුණ වූයේ කඨින විවර පූජා උත්සවයෙහි අතීතයට සාපේක්ෂව මෑතකාලීනව සිදුව ඇති ප්‍රාදේශික විචල්‍යතා පිළිබඳ පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක් කිරීමයි. පර්යේෂණ නියැදිය ලෙස දකුණු හා මධ්‍යම පළාත්වල තෝරාගත් විහාරස්ථාන කිහිපයක් පමණක් අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයට ඇතුළත් කර ගැනිණි. එහිදී කඨින විවර පූජා උත්සවයෙහි අතීතයට සාපේක්ෂව මෑත කාලීනව දක්නට ලැබෙන විචල්‍යතා කවරාකාර වන්නේද යන පර්යේෂණ ගැටලුවට ගොඩනගා ගත් උපන්‍යාසය වන්නේ කඨින විවර පූජා උත්සවය හා බැඳුණු අතීත පූජා චාරිත්‍ර අද්‍යතන සංකීර්ණ සමාජ ප්‍රවණතාවලට අනුකූලව අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වීම නව්‍ය සංස්කරණවලට ලක් වීම හා අභාවයට යාම යන විචල්‍යතාවන්ට බඳුන් වෙමින් ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය ප්‍රාදේශිකව දැකිය හැකි බවය. මෙහිදී ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ පුස්තකාලය පරිශීලනයෙන් සිදු කරන ලද සාහිත්‍ය විමර්ශනය, ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, සම්මුඛ සාකච්ඡා හා ජනමාධ්‍ය පරිශීලනය ඔස්සේ දත්ත රැස් කිරීම සිදුකරනු ලැබූ අතර එකී දත්ත විශ්ලේෂණයේදී විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක විධික්‍රමය යොදා ගැනුණි. අධ්‍යයන ක්ෂේත්‍රයේ විහාරස්ථානයන්හි කඨින පූජා චාරිත්‍ර පිළිබඳ අධ්‍යයනයට යොමු විය. අතීත පූජා චාරිත්‍රයන්ට සාපේක්ෂව නූතනය වන විට පූජා චාරිත්‍රයන්හි පවතින විචල්‍යතා, ඒ සඳහා බලපා ඇති නූතන සමාජ ප්‍රවණතා, එකී ප්‍රවණතා කෙරෙහි සමාජයේ පවතින්නා වූ ආකල්ප පිළිබඳවත් පර්යේෂණාත්මකව අධ්‍යයනයට ලක් කෙරිණි. ඒ අනුව ගෝලීයකරණය, ජනමාධ්‍ය බලපෑම, සමාජ ප්‍රවණතා ඔස්සේ මෙකී කඨින පූජා චාරිත්‍ර අතීතයට සාපේක්ෂව මෑතකාලීනව විවිධ විචල්‍යතාවන්ට නතු ව ඇති ආකාරය ප්‍රාදේශිකව දැකිය හැකි බව මෙම ශාස්ත්‍රීය පර්යේෂණය ඔස්සේ නිගමනය කළ හැකි අතර, පැරණි ශාසනික වත් පිළිවෙත් අභාවයට යන මෙවැනි යුගයක එකී වත් පිළිවෙත් පිළිබඳව නූතන පරම්පරාව දැනුම්වත් කිරීම සඳහාද මෙම පර්යේෂණය වැදගත් වන බව අවසාන වශයෙන් යෝජනා කෙරිණි.

ප්‍රමුඛ පද: කඨිනය, පූජා චාරිත්‍ර, මෑතකාලීන විචල්‍යතා, සමාජ ප්‍රවණතා, සමාජ ආකල්ප

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා බුද්ධික කෝතාරගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ධීවර කර්මාන්තයෙහි හක්බෙල්ලන් කර්මාන්තය ආශ්‍රිත සංස්කෘතිය
පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(කෝරාගත් ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය ඇසුරින්)**

එස්.එච්.එන්. ශාරදා
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19729@arts.pdn.ac.lk

වෘත්තීමය උපසංස්කෘතික අංශයක් වන ධීවර කර්මාන්තයෙහි අනු අංශයක් වන හක්බෙල්ලන් කර්මාන්තය පොදු සමාජයෙන් වෙන්කොට හඳුනාගත හැකි ඔවුනටම ආවේණික වූ වෘත්තීමය ව්‍යවහාර, සිරිත් විරිත්, ආර්ථික, සමාජ, ආගමික යනාදිය පිළිබඳව පවත්නා විවිධාංගීකරණය වූ සංස්කෘතික පැවැත්මක් පවතින බවට හඳුනාගත හැකිය. මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ලාංකේය ධීවර කර්මාන්තය හා සම්බන්ධ හක්බෙල්ලන් ආශ්‍රිත සංස්කෘතියේ ස්වභාවය කවරාකාරද? යන්න පර්යේෂණ ගැටලුව ලෙස යොදා ගැනිණ. අතීත සමාජය හා ගත් කල දීර්ඝ ඉතිහාසයකින් යුතු ආගමික විශ්වාස පදනම් කරගත් බෞද්ධාගමික මෙන්ම අන්‍යාගමිකත්වයෙන් ද යුතු සංස්කෘතියක් මෙම ‘හක්බෙල්ලා’ හිමිකරගෙන ඇත. කර්මාන්තයක්, සංස්කෘතියක්, වෙළඳ භාණ්ඩයක්, සංචාරක ක්ෂේත්‍රය, භාෂාමය යනාදී ස්වරූපයන්ගෙන් හක්බෙල්ලන් කර්මාන්තයේ වැදගත්කම අධ්‍යයනය කෙරිණි. ධීවර කර්මාන්තය හා බැඳුණු හක්බෙල්ලන් ආශ්‍රිත සංස්කෘතිය පිළිබඳ පූර්ණ ලෙස අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණයි. මෙම ක්‍රියාවලිය හරහා වර්තමානය තෙක් විධිමත් පර්යේෂණයකට ලක් වී නොමැති ‘හක්බෙල්ලන්’ ක්ෂේත්‍රය ජනශ්‍රැතික, පුරාවෘත්ත සහ ඓතිහාසික පුවත් හඳුනාගැනීමට හැකිවිය. එමෙන්ම මෙම කර්මාන්තය හා බැඳී සමාජීය, ආර්ථිකමය, සංස්කෘතිකමය වැදගත්කම පෙන්වාදීමත් කාලීන ප්‍රවණතා විමර්ශනය සහ හක්බෙල්ලන් කර්මාන්තය ආශ්‍රිත භාෂා අධ්‍යයනයත් සිදුවිය. මන්නාරම, ත්‍රිකුණාමලය සහ කිරින්ද වරාය ආශ්‍රිතව දත්ත ලබා ගැනීමට පමණක් මෙම අධ්‍යයනය සීමා විය. මෙම අධ්‍යයනයට ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ දත්ත රැස්කර ගැනුණි. මෙහිදී අනාවරණය වූ මූලික කරුණු නම් හක්බෙල්ලන් කර්මාන්තය ඉන්දියාවෙන් ලංකාවට සංක්‍රමණය වී මුතු බෙල්ලන් කර්මාන්තය මූලික කරගනිමින් ආරම්භ වූ බවය. සංස්කෘතිය මෙන්ම වෘත්තීය මූලික කරගෙන ‘සංගු’ ඇල්ලීමෙහි යෙදීම, සංස්කෘතිකමය වශයෙන් සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතියේ ‘හක්බෙල්ලා -සංඛය’ වශයෙන්ද, හින්දු සංස්කෘතියේ ‘දිව්‍යමය සංඛා’ වශයෙන්ද, දේවත්වය පාදක කරගත් විෂ්ණු, ලක්ෂ්මී, ස්කන්ධ, කාලි යන දෙවිවරුන්ද මෙම සංඛය හා බැඳී සිටින බවත් අනාවරණය විය. එමෙන්ම සංඛය මූලික වශයෙන් සන්නිවේදන මාධ්‍යයක් වන අතර එය දේව සන්නිවේදනය සඳහා යොදාගත්තක් බවටද සාහිත්‍යමය සහ පුරාවිද්‍යාත්මක සාක්ෂි විමර්ශනය හරහා තහවුරු විය. මෙහිදී භාෂාත්මක වශයෙන් ද්‍රාව්‍ය මූලයකින් ආරම්භ වූ මෙම කර්මාන්තය එම භාෂාත්මක වචනයන්ගෙන් යුක්තව පවතින බවද අනාවරණය විය. ඒ අනුව මෙම හක්බෙල්ලන් කර්මාන්තය විවිධත්වයෙන් යුතු සංස්කෘතීන්ගෙන් සමන්විත කර්මාන්තයක් බව ප්‍රත්‍යක්ෂ වේ.

ප්‍රමුඛ පද: උපසංස්කෘතීන්, හක්බෙල්ලන් කර්මාන්තය, සංඛය, දිව්‍යමය හක්කා, දේව සන්නිවේදනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මංගල කේෂව දිසානායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ගෝලීය පරිභෝජනවාදී දෘෂ්ටිවාද ව්‍යාප්තියට
ලාංකේය රූපවාහිනී මාධ්‍ය දක්වන දායකත්වය
(වෙළඳ දැන්වීම් ඇසුරින්)**

එල්. කේ. සී තත්සරණි
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19783@arts.pdn.ac.lk

ද්‍රව්‍යමය භාණ්ඩ හා සේවා අධික ලෙස පරිභෝජනය කිරීම සඳහා වටිනාකමක් ලබාදෙන දෘෂ්ටිවාදයක් වන පරිභෝජනවාදය යනු කාර්මික ධනවාදයේ මුල් අවධියේ සිට මානවයාගේ වැඩි අවධානයක් යොමුවූ සංසිද්ධියකි. 20 වන ශතවර්ෂය වන විට මානව අවශ්‍යතා පෘථුල කිරීමට සහ පරිභෝජනවාදය උත්කෘෂ්ට කිරීමට වෙළඳ ප්‍රචාරණය සහ අලෙවිකරණය දායකත්වය දැක්වීය. ගෝලීය වශයෙන් නිර්මාණය වන පරිභෝජනවාදයේ පණිවිඩය සුක්ෂම අයුරින් ග්‍රාහකයන් වෙත සම්ප්‍රේෂණය කිරීමට සන්නිවේදන මාධ්‍යය දෘෂ්ටිවාද උපයෝගී කරගත් අතර රූපවාහිනී මාධ්‍යයද එයට අනුබල සැපයීය. ලාංකේය රූපවාහිනී මාධ්‍ය එකී කාර්යය පූර්ණයට ලබාදෙන දායකත්වය කරවරාකාරද යන ගැටලුව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණයි. එහිදී ශ්‍රී ලංකාවේ රූපවාහිනී වෙළඳ දැන්වීම් අධ්‍යයනයේදී ගෝලීය පරිභෝජනවාදී දෘෂ්ටිවාද ව්‍යාප්ත කිරීමට වෙළඳ දැන්වීම් විශාල දායකත්වයක් ලබාදෙන අතර එමගින් පාරිභෝගික හැසිරීම් සංස්කෘතික වටිනාකම් සහ සමාජීය සම්බන්ධතා අභියෝගයට ලක් කරයි යන උපන්‍යාසය ගොඩනැගීය. රූපවාහිනීය පරිශීලනය, අන්තර්ජාලය පරිශීලනය සහ පුස්තකාල පරිශීලනය යන ක්‍රමවේද භාවිතයෙන් ලබාගත් දත්ත විශ්ලේෂණය කෙරුණි. එහිදී පාරිභෝගිකයාගේ මිලදී ගැනීම් සහ පාරිභෝගික හැසිරීම් කෙරෙහි ගෝලීය දෘෂ්ටිවාද සහිත රූපවාහිනී වෙළඳ දැන්වීම් හේතුවන බවද දේශීය සංස්කෘතියෙහි සාම්ප්‍රදායික ලක්ෂණ අභියෝගයට ලක් කිරීමට වෙළඳ දැන්වීම් හේතුවන බවද මාධ්‍ය සන්දේශ සමාජගත කරන දෘෂ්ටිවාද අවබෝධ කරගැනීමට අවශ්‍ය මාධ්‍ය සාක්ෂරතාව ප්‍රවර්ධනය විය යුතුය යන කරුණු අනාවරණය විය. වර්තමානය වන විට ලාංකේය සමාජයෙහි ගොඩනැගී ඇති අවශ්‍යතා බොහෝමයක් මානවයාට අත්‍යවශ්‍ය නොවන අවශ්‍යතා වන අතර මාධ්‍ය දැන්වීම්කරණය ව්‍යාප්ත කරන ගෝලීය පරිභෝජනවාදී දෘෂ්ටිවාද ඉලක්කගත ග්‍රාහක පිරිසෙහි ඇති කරන පෙලඹවීම දෘෂ්ටිවාද ස්වභාවිකරණය කර ඇත. මාධ්‍ය සාක්ෂරතාවෙන් යුතුව පණිවිඩ ග්‍රහණය කරගැනීම වැදගත් බව අවසාන වශයෙන් යෝජනා කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද: පරිභෝජනවාදය, දෘෂ්ටිවාද, වෙළඳ දැන්වීම්, රූපවාහිනී මාධ්‍ය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ලියනගේ අමරකීර්තිගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය සේවකයන්ගේ සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරයෙහි විවිධතා
පිළිබඳ පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයනයක්
(රාජ්‍ය සේවයේ තෝරාගත් වෘත්ති කිහිපයක් ඇසුරෙන්)**

කේ.පී.එන්.ඒ. තිලකරත්න
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19793@arts.pdn.ac.lk

රාජ්‍ය සේවයෙහි රාජකාරි කටයුතු නිසියාකාරව පවත්වාගෙන යාම සඳහා ලේඛන භාවිතය අත්‍යවශ්‍ය අතර අදාළ ලේඛනවල භාෂාවද ගුණාත්මකභාවයෙන් යුතු වීම අවශ්‍ය වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය සේවය මහජනයා සමග සෘජුවම සම්බන්ධ වන නිසා රාජ්‍ය සේවයට අදාළ සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම වැදගත්ය. මේ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය සේවකයන්ගේ සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරයෙහි විවිධතා කවරාකාර වන්නේද යන ගැටලුව මත පදනම් වූ මෙම පර්යේෂණයේදී රාජ්‍ය සේවකයන්ගේ සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරයෙහි අක්ෂර වින්‍යාසය, පද බෙදීම, විරාම ලක්ෂණ සහ ආවේණික වාක්කෝෂය භාවිතයේ ප්‍රමිතිය පරීක්ෂා කිරීම අරමුණු විය. සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරය සම්බන්ධයෙන් කිහිප අවස්ථාවකම මාර්ගෝපදේශ සහ සම්මත ඉදිරිපත්ව තිබුණත්, එහි පොදු ඒකමිතියක් පවත්වාගැනීම පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් යොමු නොවීම මත, රාජ්‍ය සේවකයන්ගේ සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරයෙහි පවතින විවිධතා, දුබලතා මෙන්ම ප්‍රබලතා පරීක්ෂා කිරීම කෙරෙහි මෙම අධ්‍යයනයෙහි මූලික අවධානය යොමු විය. එහිදී ගුරු, පොලිස් සහ පවුල් සෞඛ්‍ය සේවා වශයෙන් වෘත්ති තුනක් තෝරාගත් අතර මිශ්‍ර ක්‍රමවේදය මත පුස්තකාල පරිශීලනය, ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය, ප්‍රශ්නාවලි සහ සම්මුඛ සාකච්ඡා ඔස්සේ රැස් කළ දත්ත විශ්ලේෂණය සඳහා සංඛ්‍යාත්මක සහ විස්තරාත්මක ක්‍රමය යොදාගන්නා ලදී. රාජ්‍ය සේවයේදී ඒ ඒ වෘත්තිවලට අදාළව රාජ්‍ය සේවකයන්ගේ සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරය පිළිබඳ අවබෝධය විවිධ වන අතර ඇතැම් අවස්ථාවල ඔවුන් නිරවද්‍ය භාෂා භාවිතයක් පිළිබඳ උනන්දුවක් නොදක්වන අවස්ථාද පවතින පෙනී යයි. රාජ්‍ය සේවයේ වෘත්තිවල යෙදෙන පිරිස්වලට නිරවද්‍ය සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරය පිළිබඳ පවත්නා දැනුම් ප්‍රමාණයේ විවිධත්වයද මේ සඳහා බල පා ඇති අතර මේ හේතුවෙන් රාජ්‍ය සේවකයා සිය සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරය භාවිතයේදී වඩාත් සැලකිලිමත් වීම අවශ්‍ය බව අනාවරණය විය. ඒ ඒ වෘත්තිවලට අදාළ ආවේණික වාක්කෝෂ භාවිතයක්ද දක්නට ලැබෙන අතර ඒ අතර එන ඇතැම් වචන සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයෙන් බැහැරව, අදාළ වෘත්තියට පමණක්ම සීමා වී ඇත. මේ අනුව රාජ්‍ය සේවයේදී, පොදුවේ ගත් විට බහුතරයක් රාජ්‍ය සේවකයන් සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරය සම්බන්ධයෙන් පොදු ඒකමිතියක් අනුගමනය කිරීමක් දක්නට නොලැබෙන අතර රාජ්‍ය සේවයේ ගුණාත්මකභාවය සහ නිවැරදි සන්නිවේදන කාර්යයක් උදෙසා රාජ්‍ය ලේඛන විධිමත්ව පවත්වාගැනීමට රාජ්‍ය සේවකයන් නිරවද්‍ය සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරය පිළිබඳ දැනුම්වත් පිරිසක් විය යුතු බවත්, සම්මත ලේඛන ව්‍යවහාරයක් සකස් කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවක් පවතින බවත් නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය සේවකයා, සම්මත සිංහල ලේඛන ව්‍යවහාරය, රාජ්‍ය ලේඛන, ආවේණික වාක්කෝෂය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දිනූෂ කාරියප්පෙරුමගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**නුවරකලාවිය ජනයාගේ කෘෂිකර්මාන්තය සමඟ බැඳුන
අධිවිශ්වාස සහ අභිචාර පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්
(උඩ්ඩියන්කුලම කෝරළය ආශ්‍රිතව)**

අයි. දේවින්දනී උපාලිසිංහ
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19808@arts.pdn.ac.lk

පුරාතනයේ සිට අද්‍යතනය දක්වා ග්‍රාමීය සමාජවල ජීවත්වන ජනයාගේ ප්‍රධාන ජීවනෝපාය වූයේ කෘෂිකර්මාන්තයයි. මෙම පර්යේෂණයේ මූලික අරමුණ වූයේ නුවරකලාවියේ කෘෂිකර්මාන්තය සමඟ බැඳුන අධිවිශ්වාස සහ අභිචාර විධින්හි ඓතිහාසික පසුබිම, ප්‍රාදේශීය ව්‍යාප්තිය සහ භාවිතය විමර්ශනය කිරීමයි. ජනශ්‍රැතියෙහි විවිධ විශ්වාස මුල්කෘත ඇති අතර එම විශ්වාස අතරින් මේ වන විට විද්‍යාත්මක පදනමකින් පැහැදිලි කර්තව්‍යට හසු නොවන විශ්වාස අධිවිශ්වාස ලෙස සැලකේ. අතීත මිනිසා විශ්වාස කළ මෙම අධිස්වාභාවික බලවේග හා භූත ආත්මයන්ගෙන් එල්ල වූ බලපෑම් මත ගොඩනැගූ මානව හැසිරීම් පද්ධතියක්ද වෙයි. ඒවා අභිචාර වේ. මෙම අභිචාර සාම්ප්‍රදායික සමාජ සංස්ථාවෙහි මිනිසුන්ගේ විවිධ අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමට යොදා ගනු ලබන අතර කෘෂිකර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රය ඉන් ප්‍රධාන වේ. ඒ අනුව නුවරකලාවියේ මධ්‍යම හුරුලුගම් පළාතේ තෝරාගත් ග්‍රාම කිහිපයක් ඇසුරින් මෙම අධ්‍යයනය සිදු කෙරිණි. නුවරකලාවිය ජනයාගේ අධිවිශ්වාස සහ අභිචාර ඔවුන්ගේ ප්‍රධාන ජීවන වෘත්තියක් වන කෘෂිකර්මාන්තය හා බැඳී ඇත්තේ කවරාකාරයෙන්ද? යන පර්යේෂණ ගැටලුව සඳහා උපන්‍යාසය ලෙස සකසා ගන්නා ලද්දේ වත්මන්හි නුවරකලාවියේ ජනයා නවීන තාක්ෂණික උපාංග භාවිතයට ගනිමින් කෘෂිකර්මාන්තය සිදු කරනු ලැබුවද ඒ ආශ්‍රිත අධිවිශ්වාස හා අභිචාර එම ජන මනස්හි විවිධාකාරයෙන් සංගෘහිතව පැවතීම හා ක්‍රියාවට නැංවීම තවමත් සිදුවන බවත්, එකී අධිවිශ්වාස හා අභිචාර අන්‍යෝන්‍ය සහසම්බන්ධතාවයකින් යුක්ත බවත්, වර්තමානය වන විට මෙම අධිවිශ්වාස සහ අභිචාරයන්හි ඇතැම් අංග අභාවයට ගොස් ඇති බවත්, ඇතැම් අංග නව්‍යකරණයට ලක්ව ඇති බවත්ය. පුස්තකාල පරිශීලනය හා ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයනය සහ සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් ගුණාත්මක ක්‍රමවේදයකට අනුව දත්ත රැස්කර විස්තරාත්මක විධික්‍රමය යටතේ විශ්ලේෂණය කෙරිණි. මෙම පර්යේෂණයෙන් අනාවරණය වූයේ ශිෂ්‍යයන් සිදු වන නාගරීකරණය ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවලටද සංක්‍රමණය වී ඇති නිසා එම ගම්මානයන්හි ජනයා කෘෂිකර්මාන්තයේ විවිධ කාර්යයන් සඳහා නවීන තාක්ෂණය භාවිතා කළද පෙර කී අධිවිශ්වාස පිළිබඳ ආකල්ප සහ ඒ ආශ්‍රිත අභිචාර තවමත් ඔවුන්ගේ ජන මනස්හි විවිධ වෙනස්කම්වලට ලක් වෙමින් අඛණ්ඩව පැවත ඒම සිදුවන බවත් එම ග්‍රාමීය සමාජ සංස්ථාවේ කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රයේ විවිධ අවස්ථාවන්හිදී හෙළි වන බවත්ය.

ප්‍රමුඛ පද: අධිවිශ්වාස, අභිචාර, කෘෂිකර්මාන්තය, නූතන ප්‍රවණතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දර්ශනී ගුණතිලකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

හෙළ හවුල කාව්‍ය සම්ප්‍රදාය
(හෙළ හවුල වෙනම කාව්‍ය සම්ප්‍රදායක් වශයෙන් සැලකීම පිළිබඳ හෙළ
හවුලේ මුල් පරපුරෙහි කවීන්ගේ නිර්මාණ සහ කොළඹ යුගයේ මුල්
පරපුරෙහි කවීන්ගේ නිර්මාණ ඇසුරින් කෙරෙන තුලනාත්මක අධ්‍යයනයක්)

වී. පී. දිනුෂිකා විද්‍යාරත්න
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19814@arts.pdn.ac.lk

කොළඹ යුගයේ පද්‍ය සාහිත්‍යය කාලය අනුව සලකා කොළඹ පූර්ව කාලසීමාව, අපර කාලසීමාව සහ නූතනය යනුවෙන් වර්ග කෙරේ. කොළඹ යුගයේ පූර්ව කාල සීමාවේදී පද්‍යකරණයේ නිරත වූ කවීන් කොළඹ යුගයේ පළමු පරපුර සහ හෙළ හවුල වශයෙන් වර්ග කර හඳුනා ගැනුණද ඒ පිළිබඳ විද්වතුන් අතර මතවාද පවතී. ඇතැම් විද්වත්හු හෙළ හවුල කොළඹ පළමු පරපුර යටතේ හඳුනා ගත යුතු බවත් ඇතැම් විද්වත්හු එය වෙනම කාව්‍ය සම්ප්‍රදායක් වශයෙන් ගත යුතු බවත් දක්වති. විද්වතුන් අතර මේ මතවාදීමය තත්ත්වය ඇතිවීමට බලපා ඇති හේතුසාධක විමසීම මේ ගැටලුව නිරාකරණයට වැදගත්වේ. මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව වූයේ හෙළ හවුල කොළඹ යුගයේ මුල් පරපුරින් විසුක්තව වෙනම කාව්‍ය සම්ප්‍රදායක් වශයෙන් සැලකීමට හෝ නොසැලකීමට බලපාන සාධක කවරාකාරද යන්නයි. කොළඹ යුගයේ මුල් පරපුරට අයත් කවීන් ලෙස ප්‍රාමාණික විද්වතුන් විසින් ප්‍රමුඛව හඳුනා ගැනෙන ආනන්ද රාජකරුණා, ඇස්. මහින්ද හිමි සහ ජී. එච්. පෙරේරාගේ පද්‍ය නිර්මාණත් හෙළ හවුලේ මුල් පරපුරේ කවීන් වූ කුමාරතුංග මුනිදාස සහ රැයිපියල් තෙන්නකෝන්ගේ පද්‍ය නිර්මාණත් එසේම මේ පද්‍ය සම්ප්‍රදායන් පිළිබඳ ලියැවී ඇති වෙනත් මූලාශ්‍රයන් පුස්තකාලය පරිශීලනයෙන් එක් රැස් කොට ඒ ඒ පද්‍ය සම්ප්‍රදායවල කවීන්ගේ තෝරා ගත් පද්‍ය නිර්මාණ තුලනාත්මකව මෙහිදී අධ්‍යයනය කෙරිණි. ප්‍රතිඵල විශ්ලේෂණයේදී සම්ප්‍රදාය දෙකෙහි පද්‍ය නිර්මාණවල වස්තු විෂයයේ සමානතා පැවතියද ඇතැම් විට හෙළ හවුලේ කවීන්ගේ වස්තු විෂයයේ වෙනස්කම් දක්නට ලැබිණි. පද්‍ය භාෂාවේදී හෙළ හවුලේ කවීන් හුදු හෙළ වහර යොදා ගැනීම සහ ව්‍යාකරණානුකූල භාෂා භාවිතය අනිවාර්යයෙන් සලකා පැවතියද කොළඹ මුල් කවීන්ගේ නිර්මාණවල එම ලක්ෂණය දක්නට නොමැත. හෙළ හවුලේ පද්‍යවල ‘ඇ’ කාරයේ භාවිතයද ප්‍රමුඛව මෙන්ම කර්තෘ ව්‍යවහාරයද සකස් කර භාවිතයට ගැනීම දක්නට ලැබුණද කොළඹ මුල් කවීන්ගේ නිර්මාණවල මේ ලක්ෂණ දක්නට නොමැත. පද්‍ය ආකෘති භාවිතයේදී පද්‍ය සම්ප්‍රදාය දෙකෙහිම කවීන්ගේ කැපී පෙනෙන වෙනස්කම් දක්නට නොලැබුණද විරිත් භාවිතයේදී හෙළ හවුලේ කවීන් සාම්ප්‍රදායික විරිත් පමණක් භාවිතයට නොගෙන නව්‍ය විරිත් සකසා ගෙන පැවතියද කොළඹ මුල් පරපුරේ කවීන් සාම්ප්‍රදායික විරිත් භාවිතයෙන් බැහැර වී නොමැත. ඒ අනුව මේ පර්යේෂණයේ නිගමනය වූයේ සමකාලීනව පද්‍යකරණයේ නිරත වූ කවීන් වුවද අනුගමනය කළ කාව්‍ය මාර්ගයේ විශේෂතා මත පදනම්ව හෙළ හවුල කොළඹ යුගයේ පූර්ව කාලසීමාවේදී වෙනම කාව්‍ය සම්ප්‍රදායක් වශයෙන් හඳුනා ගත හැකි බවය.

ප්‍රමුඛ පද: ආකෘතිය, කාව්‍ය සම්ප්‍රදාය, කොළඹ මුල් පරපුර, වස්තුවිෂය, භාෂාව, විරිත්, හෙළ හවුලේ මුල් පරපුර

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සේනාරත්න කාරියවසම්ගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**නූතන සිංහල කවියෙහි වස්තුවිෂයක විවිධත්වය පිළිබඳ
විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්
(2020 සිට වර්තමානය තෙක් රචිත තෝරාගත් නිර්මාණ ඇසුරින්)**

කේ.ඩී.කේ.එස්. චජයරත්න
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19859@arts.pdn.ac.lk

කවිය යනු සාහිත්‍යයේ ඉතා සුවිශේෂීම අංගයක් වන අතර බොහෝ කවිවලින් සමාජ සංස්කෘතික පිළිබිඹුව නිරූපණය කරයි. සිංහල පද්‍යයේ ගමන් මග වෙනස් කර කවිය නව මගකට ගෙන එනු ලබන්නේ නව මං සෙවූ කවි පරපුර විසින් ය. මෙම කවියා තත්කාලීන සමාජය නව මානයකින් බලා තත්කාලීන සමාජයට ගැලපෙන ආකාරයට වස්තුවිෂය නිර්මාණය කරගෙන පද්‍යකරණයෙහි නිරත වේ. ඒ අනුව නූතනයේ නිර්මාණය වන සිංහල කවිවල වස්තුවිෂයක විවිධත්වය පිළිබඳව විමර්ශනාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ කේන්ද්‍රීය මාතෘකාව වේ. ඒ අනුව තත්කාලීන සමාජ, දේශපාලනික, ආර්ථික, සංස්කෘතික අංශ නිරූපණය කිරීමේදී නූතන සිංහල කවියේ වස්තුවිෂය කවරාකාරද යන්න අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි ගැටලුව විය. ඒ අනුව බැලීමේ දී මෙම පර්යේෂණය සිදු කිරීමේ මුඛ්‍ය අරමුණ වන්නේ වර්තමාන කවියෙහි වස්තුවිෂය ආකෘතිය, මාධ්‍ය, කවියාගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය අනුව විවිධ වන ආකාරය පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීමයි. විවිධ ජන කණ්ඩායම් වල ගැටලු මෙන්ම සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලනික, සංස්කෘතික අංශ කවියෙහි ආකෘතිය, මාධ්‍ය, කවියාගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය අනුව විවිධ වන ආකාරය නූතනම කවිය මගින් හඳුනාගත හැකි වීමත්, විවිධ කවීන්, විවිධ ආකෘති, විවිධ යුග, විවිධ යුගවල කවියේ භාෂාව, කාව්‍යාත්මක ලක්ෂණ පිළිබඳ අධ්‍යයන සිදු වී ඇතත්, 2020 සිට වර්තමානය දක්වා නූතන ම කවියේ වස්තුවිෂයක විවිධත්වය පිළිබඳව අවධානය යොමු වී නැති නිසා ඒ පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි පර්යේෂණ වැදගත්කම වේ. වර්තමානයේ බොහෝ කවීන් සමාජ යථාර්ථය මූලික කරගනිමින් කාව්‍ය රචනා කිරීම සඳහා පෙලඹී ඇති බව අනාවරණය විය. සාහිත්‍ය විමර්ශනය මගින් නූතන කවිය පිළිබඳ බොහෝ තොරතුරු සොයාගත හැකි වූ අතර එහිදී පර්යේෂණ රික්තය තහවුරු විය. ඒ අනුව පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ලෙස ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යොදාගත් අතර ඒ යටතේ පුස්තකාල පරිශීලනය, ජනමාධ්‍ය පරිශීලනය, අන්තර්ජාල පරිශීලනයෙන් දත්ත එකතු කිරීම සිදු කෙරුණි. පර්යේෂණ විධික්‍රමය ලෙස විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය භාවිතා කෙරුණි. එහිදී තත්කාලීන සමාජ, දේශපාලනික, ආර්ථික, සංස්කෘතික පසුබිම යටතේ කවියාගේ ජීවිත අත්දැකීම්, සමාජ අත්දැකීම්, ස්වභාව සෞන්දර්ය යනාදී සියලුම දේ අනුව නූතන ම කවියේ වස්තුවිෂය නිර්මාණය වී ඇත. එමෙන්ම කවියේ ආකෘතික වෙනස් වීම, මාධ්‍ය වෙනස් වීම, කවියාගේ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය වෙනස් වීම නිසා බොහෝ කවිවල වස්තුවිෂයක විවිධත්වයක් පවතින බව නිගමනය කළ හැකි ය.

ප්‍රමුඛ පද: නූතන සිංහල කවිය, වස්තුවිෂය, කාව්‍ය ආකෘතිය, ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දිලිනි ආරියවංශගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**සිංහල කෙටිකතාවේ නිරූපිත ආකෘතික විවිධත්වය පිළිබඳ
විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්
(විවිධ වූ ආකෘතික තත්ත්ව ප්‍රකට කරන කෙටිකතා කිහිපයක් ඇසුරින්)**

ඩබ්. ඒ. එස්. ඩී. විජේරත්න
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19870@arts.pdn.ac.lk

ලෝකයේ සෑම භාෂාවකටම පාහේ පොදුවූ ජනප්‍රිය සාහිත්‍යාංගයක් වන වර්තමාන කෙටි කතාව පරිසමාප්ත සාහිත්‍යාංගයක් බවට පත් වූයේ දහනව වන සියවසේ මැද භාගයේ සිටය. කෙටිකතාව පසුගිය දශක දෙක අතරතුර කිසියම් නිමාවකට පත්වූ ලක්ෂණ පහළ කළද මෑත අවදියෙහි එහි යම් යම් ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක ප්‍රබෝධයක් ඇතිවූ බව පෙනේ. කෙටිකතාවේ ආකෘතික විවිධත්වයද එබන්දකි. කෙටිකතාව පිළිබඳ නොයෙකුත් කෘති රචනා වී තිබුණද විශේෂයෙන්ම කෙටිකතාවේ ආකෘතික විවිධත්වය පිළිබඳ කෘති රචනා වී ඇත්තේ අල්ප වශයෙනි. එය හේතුකොට ගෙන එම රික්තය සම්පූර්ණ කිරීමේ අදහසින් මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. පර්යේෂණයෙහි මූලික අරමුණ වූයේ සිංහල කෙටිකතාවෙහි නිරූපණය වන ආකෘතික විවිධත්වය අධ්‍යයනය කිරීමයි. කෙටිකතාවේ නිරූපණය වන ආකෘති කවරාකාර ද? යන පර්යේෂණ ගැටලුවට ගොඩනඟා ගත් උපන්‍යාසය සාධනය කර ගැනීමට මෙමගින් අවකාශ උදාවිය. මෙහිදී තෝරාගත් කෙටිකතා කිහිපයක් පමණක් උපයෝගී කර ගනිමින් ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ මෙම පර්යේෂණය සිදු කරන ලදී. සාම්ප්‍රදායික සිංහල කෙටිකතාව සරල ව්‍යුහයකින්, එසේම සරල වූ භාෂා භාවිතයකින්, ජන ජීවිතය හා බැඳුණු අත්දැකීම් ඒකීය ධාරණාවෙන් යුතුව රචනා කරනු ලැබ ඇති බව විද්‍යමාන වූ අතර නූතන සිංහල කෙටිකතාවට පැමිණෙන විට ආකෘතියේ පැවතී තත්ත්වය වෙනස්වීමට ලක්ව ඇත. යථාර්ථයේ සීමා අභික්‍රමණය කරමින් නූතන කෙටිකතාවේ ආකෘතික විවිධත්වයක් ඇතිවී තිබේ. එහිදී ඒකීය ධාරණාවක් රහිත කෙටිකතා, රූපකාත්මක ලෙස කියවිය හැකි කෙටිකතා, ගැටුමුසු ප්‍රභේලිකාත්මක කෙටිකතා, අවසාන විනිශ්චයක් රහිත කෙටිකතා, දෘශ්‍යමය විවිධතා සහිත කෙටිකතා ආදී ලෙස ආකෘතිය විවිධත්වයක් පවතින බව ගම්‍යමාන විය. කෙටිකතාව පිළිබඳ පවතින මතවාද, ශිල්ප විධි පදනම් කරගෙනද සිදුකරන ලද විග්‍රහයන් මගින් පැහැදිලි වන්නේ සිංහල කෙටිකතාවේ ආකෘතිය ඒකාකාරී නොවන අතර කාල සන්දර්භය, සමාජීය පරිසරය, ලේඛකයා ආදී හේතු මත වෙනස්වීම්වලට ලක්වන්නක් බවයි. මෙම පර්යේෂණය සිංහල කෙටිකතා රසවින්දනයට පමණක් නොව ශාන්තරමය වශයෙන් අධ්‍යනය කරන්නෙකුට ශාන්තරයේ ආකෘතික විවිධතා පිළිබඳව ක්‍රමික අධ්‍යනයකටද උපස්ථම්භක වේ.

ප්‍රමුඛ පද: ආකෘතික විවිධත්වය, ශිල්ප විධි, ඒකීයධාරණාව, රූපකාත්මක කතාව, දෘශ්‍යමය තත්ත්ව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මහින්ද රත්නායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**සත්වෝත්පත්තිය ලත් බෝසත් වර්ත:
බෝසතුන් සත්වයකු ලෙස උත්පත්තිය ලැබූ
වර්තවල විද්‍යමාන මානව ධර්මතා
(පන්සිය පනස් ජාතක පොතේ තෝරා ගත් ජාතක කතා ආශ්‍රයෙන්)**

එච්.එන්.එන්. විජේතුංග
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19879@arts.pdn.ac.lk

සමාජයක මානව ධර්මතාවලට හිමිවන්නේ වැදගත්වූ ස්ථානයකි. යහගුණ මත රඳා පවතින එකී මානව ධර්මතා පාරමී ධර්ම, ආචාර ධර්ම, සාරධර්ම ආදී විවිධ ස්වරූප යටතේ හඳුනාගත හැකි අතර ඒ පිළිබඳ විවිධ පර්යේෂණ සිදුව ඇති නමුත් ජාතක කතාවල සත්වෝත්පත්තිය ලත් බෝසත් වර්තවල පවත්නා මානව ධර්මතා පිළිබඳ පර්යේෂණ සිදු කර ඇත්තේ ඉතා අල්ප වශයෙනි. ඒ අනුව තත් උභ්‍යන්තර ආචරණය කෙරෙන මෙම පර්යේෂණය සාහිත්‍යයක, ආගමික, සදාචාරාත්මක සහ ශාස්ත්‍රීය අංශවලින් වැදගත් වේ. පර්යේෂණ අරමුණ වූයේ ජාතක කතාකරු සත්වෝත්පත්තිය ලත් බෝසත් වර්තවල පවත්නා මානව ධර්මතාවල විවිධ ස්වරූප නිරූපණය කොට ඇති ආකාරය විශ්ලේෂණාත්මකව අධ්‍යයනය කිරීමය. සත්වෝත්පත්තිය ලත් බෝසත් වර්ත මගින් නිරූපණය කරනු ලබන මානව ධර්මතාවල විවිධ ස්වරූප කවර ආකාර වන්නේද යන පර්යේෂණ ගැටලුව අනුව ගොඩනගන ලද උපන්‍යාසය වන්නේ ජාතකකරුවා සිංහ, හස්ති, ගව, සුකර, සුනඛ ආදී සත්වෝත්පත්ති ලද බෝසත් වර්ත මගින් දානය, සීලය, ප්‍රඥාව ආදී පාරමිතා ධර්ම, මවිසිය උපස්ථානය, සමගිය, ප්‍රිය වචනය ආදී ආචාර ධර්ම වැනි මානව ධර්මතා රාශියක් විවරණය කරනු ලබන බවය. පර්යේෂණයට තොරතුරු රැස්කිරීමේදී ප්‍රාථමික, ද්විතීයික සහ තෘතීයික මූලාශ්‍ර භාවිත කළ අතර ගුණාත්මක හා ප්‍රමාණාත්මක දත්ත ආශ්‍රයෙන් න්‍යායාත්මක සහ විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයට ලක් කෙරිණි. මෙම පර්යේෂණයේදී බෝසත් සත්වෝත්පත්තියෙහි මානව ධර්මතා ලෙස ප්‍රධාන වශයෙන් පාරමිතා ධර්මද ඊට අමතරව ආචාර ධර්මද පවතින බව පෙන්වාදීමට ජාතකකරු ගන්නා ලද උත්සාහය ජාතක කතා ආශ්‍රයෙන් විග්‍රහ කළ හැකි බව අනාවරණය විය. දේව, මනුෂ්‍ය ආදී බෝසත් වර්තවල පමණක් නොව බෞද්ධ දර්ශනය මගින්ම දුගති ලෙස සැලකෙන තිරිසන් ජන්මවලද බෝධිසත්ත්වවරයෙකු උපත ලද අවස්ථාවල තිරස්ථිත යෝනියට අදාළ සත්ත්ව කාණ්ඩවලට පොදු ලක්ෂණ පමණක් නොව මානව ධර්මතා සහිත සුවිශේෂී ගුණාංගද රැසක් එම වර්තවල විද්‍යමානව ඇති බව ජාතක කතා ඇසුරින් හඳුනාගත හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: ජාතක කතා, සත්වෝත්පත්තිය, බෝසත් වර්ත, මානව ධර්මතා

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දර්ශනී ගුණතිලකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**මුහුණු පොතෙහි පළ වූ කාව්‍ය නිර්මාණ
පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්
(2020- 2024 වර්ෂවල පළ වූ තෝරාගත් කවීන්
කිහිප දෙනෙකුගේ කාව්‍ය නිර්මාණ ඇසුරින්)**

ඩබ්. ජී. මල්ෂා මධුමාලි
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a19991@arts.pdn.ac.lk

කවිය යනු භාෂාවේ සුන්දරත්වය උපයෝගී කොට ගනිමින් හැඟීම්, අදහස් රසිකයාට ගම්‍ය කරන්නාවූ ප්‍රබල භාෂා වියමනකි. අද්‍යතනය වන තුරුම කවියට නිශ්චිත නිර්වචනයක් නොමැත. ප්‍රාදේශීය මෙන්ම සම්භාව්‍ය සාහිත්‍යය යුග වශයෙන් පසු කරමින් කාලයට සමගාමීව සමාජ, ආර්ථික, දේශපාලන හා සංස්කෘතික ආදී සමාජ ක්ෂේත්‍ර ස්පර්ශ කරමින් විකාශනය වූ සිංහල කවිය අද්‍යතනයෙහි මුහුණු පොත වැනි නවීන විද්‍යුත් සමාජ වෙබ් ජාල වෙත පිවිස ඇති බැව් හඳුනා ගත හැකිය. දීර්ඝ කාලයක් ද්විමාන තලයක පැවතිය ද අද්‍යතනය වන විට මාර්ග සකබර්ග් නිර්මාණය කළ මුහුණු පොත නම් නවීන විද්‍යුත් සමාජ වෙබ් ජාල වෙත පිවිස ඇති බැව් හඳුනා ගත හැකිය. මුහුණු පොතෙහි පළ වන කාව්‍ය නිර්මාණ විමර්ශනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයෙන් අපේක්ෂිත වූ අතර නියැදිය ලෙස 2020-2024 වර්ෂයන්හි මුහුණු පොතෙහි පළ වන කාව්‍ය නිර්මාණ තෝරා ගනිමින් කවියාගේ අභිමතාර්ථ, පුද්ගල අත්දැකීම්, විවිධ සමාජ පැතිකඩ කවියෙන් ඉස්මතු කරන ආකාරය කාව්‍ය තේමා හා ආකෘති පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීම මෙහි අරමුණ විය. මුහුණු පොතෙහි පළ වන කාව්‍ය නිර්මාණ මගින් පිළිබිඹු වන කවියාගේ අභිමතාර්ථ හා කාර්යයන්, පුද්ගල භාව, සමාජ පැතිකඩ ස්පර්ශ කරන ආකාරය හා තත්කාව්‍යන්හි තේමා ආකෘති ආදියත් මෙන් ම නව කාව්‍ය සංකල්පීය දෘෂ්ටිකෝණ මගින් නිරූපණය වන්නේ කවරාකාරයෙන්ද යන්න මෙහි ගැටලුව අරමුණ විය. දත්ත රැස්කිරීමට ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය යටතේ ප්‍රස්තකාල භාවිතය, අන්තර්ජාලය, මුහුණු පොත පරිශීලනය සහ විද්‍යුත් ප්‍රශ්නාවලි පත්‍රයක් යොමුකොට විස්තරාත්මක ක්‍රමවේදය යටතේ දත්ත රැස්කෙරිණි. දත්ත විශ්ලේෂණයේ දී අනාවරණය වූයේ තේමා හා ආකෘති විවිධත්වය, නවකවීන් බිහි කිරීම හා නව කාව්‍ය සඳහා උත්තේජනය සැපයීමත්, සමාජීය ගැටළු මතු කරන ශක්‍යතාවයක් සැපයීමටත් මුහුණු පොතෙහි කාව්‍ය නිර්මාණ හේතුවන බවයි.

ප්‍රමුඛ පද: මුහුණු පොතේ කවිය, කවියා, අභිමතාර්ථ, තේමා , ආකෘති

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා දර්ශනී ගුණතිලකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වකව සිහිපත් කරමි.

**ජයන්ත චන්ද්‍රසිරිගේ ටෙලි නාට්‍යවල දක්නට ඇති
පුරාවෘත්ත නව්‍යකරණ ලක්ෂණය පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

ඩබ්.එම්. රංගනා
සිංහල අධ්‍යයනාංශය, පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a191003@arts.pdn.ac.lk

ප්‍රවීණ ටෙලි නාට්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජයන්ත චන්ද්‍රසිරි හුදු කථාවක් ඉදිරිපත් කිරීම යන සාමාන්‍ය ක්‍රියාවලියෙන් මිදී වෙනස් ආකාරයේ ආකෘති අත්හදා බලමින් ශ්‍රී ලාංකේය ටෙලි නාට්‍ය කලාව වෙත නව මාන විවර කිරීමට සමත් වූවෙකි. පැරණි පුරාකතාවක ආකෘතිය හෝ අන්තර්ගතය වෙනත් ආකාරයකින් නැවත නිර්මාණය කිරීම ‘පුරාවෘත්ත ප්‍රතිනිර්මාණය’ වන අතර ජයන්ත චන්ද්‍රසිරිගේ ටෙලි නාට්‍යවල දක්නට ලැබෙන එම පුරාවෘත්ත නව්‍යකරණ ලක්ෂණය පිළිබඳ අධ්‍යයනය මෙම පර්යේෂණයේ කේන්ද්‍රීය මාතෘකාව විය. ජයන්ත චන්ද්‍රසිරි තම ටෙලි නාට්‍ය සඳහා පුරාවෘත්ත නව්‍යත්වයෙන් යුතුව ප්‍රතිනිර්මාණය කර ඇත්තේ කවරාකාරයෙන්ද යන්න ගැටලුව වශයෙන් ගනු ලැබූ මෙම පර්යේෂණය මගින් ඔහුගේ ටෙලි ආඛ්‍යාන සඳහා පුරාවෘත්ත හා විශ්වීය අධිකථන පාදක කරගෙන තිබෙන ආකාරය අධ්‍යයනය කිරීමට හැකි වීම ප්‍රධාන වැදගත්කම විය. මීට අමතරව අධ්‍යයන උෟණ පූරණයක් වශයෙන් හා ඓතිහාසික වශයෙන්ද මෙම පර්යේෂණය වැදගත්කමක් උසුලයි. චන්ද්‍රසිරි තම ටෙලි නාට්‍ය මගින් පුරාවෘත්ත නව්‍යත්වයෙන් යුතුව ප්‍රතිනිර්මාණය කර, සමාජය සමාජ සන්දර්භයක් මත ප්‍රතිසාධනය කර තිබෙන ආකාරය තෝරාගත් ටෙලි නාට්‍ය පහක් මගින් විමර්ශනය කිරීම මෙම පර්යේෂණයේ මූල්‍ය අරමුණ විය. පූර්වෝක්ත සියලු කරුණු අනාවරණය සඳහා ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය උපයුක්ත කරගනු ලැබූ අතර එහි දී ප්‍රාථමික, ද්විතීයික හා තෘතීයික මූලාශ්‍ර සපයා ගැනීමට පුස්තකාල පරිශීලනය, ජනමාධ්‍ය පරිශීලනය හා අන්තර්ජාල පරිශීලනය සිදු කෙරිණි. පර්යේෂණ විධික්‍රමය වශයෙන් මෙහිදී දත්ත විශ්ලේෂණය මගින් විස්තරාත්මක ක්‍රමය යටතේ තොරතුරු ගෙන හැර දැක්විණි. මෙම ශාස්ත්‍රීය ඵලඹුම ඔස්සේ මා විසින් කරන ලද පර්යේෂණය මගින් ජයන්ත චන්ද්‍රසිරි සිය දෘශ්‍ය ආඛ්‍යාන සඳහා දේශජ, විශ්වීය, නව නාගරික ආදී වූ පුරාවෘත්ත හා අර්ධ මායා ආඛ්‍යාන නව්‍යත්වයෙන් යුතුව උපයුක්ත කරගනු ලැබූ බව අනාවරණය වූ අතර එහි දී උපන්‍යාමය වශයෙන් හා ප්‍රතිනිර්මාණාත්මක වශයෙන් එම ඉතිහාස පුරාවෘත්ත ඔහුගේ නිර්මාණවල හඳුනාගත හැකිවීම විශේෂ වේ. එමෙන්ම ඊට අමතරව ඔහුගේ ටෙලි වෘත්තාන්තවල අන්තරාභවය හා මනෝකාය ආශ්‍රිත ප්‍රතිනිර්මාණ හා සාහිත්‍යමය වශයෙන් උකහා ගත් විශ්ව පුරාණෝක්ති ද අන්තර්ගත වී තිබේ. මෙම පර්යේෂණයේ සමස්ත අනාවරණ විග්‍රහ කර බැලීම මගින් ජයන්ත චන්ද්‍රසිරි සිය ටෙලි නාට්‍ය මගින් අතීත පුරාකතාවේ ජනශ්‍රැතික රූපකාර්ථ නවීන සමාජය ඇසුරින් ප්‍රතිසාධනය කර දක්වන බව අවසාන වශයෙන් නිගමනය කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛ පද: පුරාවෘත්ත නව්‍යකරණය, පුරාවෘත්ත, ජනශ්‍රැතික රූපකාර්ථ, ප්‍රතිසාධනය

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා සාලිය කුලරත්නගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූති පූර්වක ව සිහිපත් කරමි.

සිංහල නවකතාවේ මෑතකාලීන ප්‍රවණතා ඔස්සේ සමර්සි ප්‍රේමයට ලබා දී ඇති ස්ථානය පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක් (අන්තර්ජාල නවකතා ආශ්‍රයෙන්)

පී.එච්.අයි.එස්. තාරකා
සිංහල අධ්‍යයන අංශය, ජේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලය
a191020@arts.pdn.ac.lk

ප්‍රේමය යනු පුද්ගල මනසේ නිරුක්තියායෙන් ඇති වන්නා වූ ස්වාභාවික වූ චිත්තවේගයකි. ප්‍රේමයට සීමා මායිම් නැත. එහෙත් මිනිසා විසින් මිනිසා උදෙසා නිර්මාණය කරගනු ලැබූ සම්මත ප්‍රේමයට සීමා නිර්මාණය කරදී ඇත. ප්‍රේමයේ සම්මතය නම් ගැහැනිය පිරිමියාටත්, පිරිමියා ගැහැනියටත් ප්‍රේම කිරීමය. මෙලෙස ගොඩනගා ගත් සමාජ සම්මතය බිඳ වැටීමෙන් ගැටලු ඇති වේ. සම්මත නොවූ ලෙස ගැහැනිය ගැහැනියකටත්, පිරිමියෙකු තවත් පිරිමියෙකුටත් ප්‍රේම කිරීම සමර්සි ප්‍රේමය ලෙස හැඳින්විය හැකිය. මෑතකාලීනව අන්තර්ජාලය මගින් ප්‍රචලිත සිංහල නවකතාවල, සම්මත ලිංගිකත්ව සංකල්පයට විකල්පයක් ලෙස සමර්සි ප්‍රේමය කෙරේද විශේෂ අවධානයක් යොමු කොට ඇත. මෙය සමාජයේ පැවැති සංකීර්ණ අදහස් සහ පීඩනයන්ට ප්‍රතිචාරයක් ලෙසද, නව පරපුරේ නිදහස් සන්නිවේදන වේතනාවක ප්‍රතිඵලයක් ලෙසද හැඳින්විය හැකිය. අන්තර්ජාල නවකතාව ඔස්සේ සමර්සි සබඳතාවන්ගේ ස්වභාවයන් එයට ලැබී ඇති ස්ථානයන් පිළිබඳ අවබෝධ කරදීම මෙම පර්යේෂණයේ මූල්‍ය අරමුණයි. අන්තර්ජාල සිංහල නවකතාව සමර්සි ප්‍රේමයේ භූමිකාව තහවුරු කිරීම සඳහා අත්හදා බැලීම් කර ඇත්තේ කුමන ආකාරයෙන්ද යන්න ප්‍රධාන ගැටලුව ලෙස විමසීමට ලක් කළ අතර, ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය ඔස්සේ, අන්තර්ජාල පරිශීලනය හා පුස්තකාලය පරිශීලනයට සීමා වෙමින් තොරතුරු විමර්ශනය කෙරිණ. මෙම විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයෙහි තාවකාලික උපන්‍යාසය වූයේ නවකතාව තුළ හා සමාජයේ ඇතැම් ප්‍රවේශවල අතීතයේ සමර්සි ප්‍රේමයට ලබාදී තිබූ ස්ථානයට සාපේක්ෂව වඩා වැදගත්, එයට අනුරූප ස්ථානයක් ස්ථාපනය කර ගැනීමට නවකතාවට හැකියාව ලැබී ඇති බවයි. මෙම අධ්‍යයනය, සිංහල සාහිත්‍යයෙහි ලිංගික විචල්‍යය පිළිබඳ නව සංවාදයක් ආරම්භ කිරීමටත් සමාජ සංවර්ධනය විෂයෙහි නව දෘෂ්ටිකෝණ ලබා දීමටත් ඉවහල් වේ.

ප්‍රමුඛ පද: සමර්සි ප්‍රේමය, සමලිංගිකත්වය, පිළිගත් සම්ප්‍රදාය, සම්මත, අන්තර්ජාල නවකතාව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා මහින්ද රත්නායකගෙන් ලැබුණු උපදේශනය සහ අධීක්ෂණය ස්තූතිපූර්වකව සිහිපත් කරමි.

SOCIOLOGY

EXAMINING THE FACTORS AFFECTING FOR ENTREPRENEURSHIP IN RURAL COMMUNITIES

Wijesinghe M.M.S.P

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19875@arts.pdn.ac.lk

This independent research thesis conducts a sociological study on the factors affecting entrepreneurship in rural communities. The research aims to identify the factors affecting entrepreneurship in rural community. Focusing on how differences in social capital affect business outcomes and provide access to necessary resources despite the increased complexity on entrepreneurial needs today. Utilizing a Qualitative methodology, data was gathered through in-depth and semi-structured interviews. The findings reveal that key dimensions of social capital, such as shared trust, ethics, and commitment within interpersonal relationships, play a significant role in the success of rural entrepreneurs. Expanding social networks and joining institutional organizations were found to have a positive influence on business outcomes. The study also highlights that social capital assists entrepreneurs lacking financial resources by providing access to financial capital, while those with financial capital use social capital to secure reliable labour, acquire knowledge and manage risks. The research concludes that financial capital alone is insufficient for achieving business success ; social capital is equally crucial for the prosperity of rural entrepreneurs. Recommendations include establishing or reorganizing entrepreneurship development societies and expanding social networks to enhance market opportunities and risk management for rural entrepreneurs.

Keywords: Rural entrepreneurs, social capital, affect, rural community

I wish to acknowledge Shantha wanninayake for his guidance and supervision.

A SOCIOLOGICAL STUDY ON INSTITUTIONAL INTERVENTIONS FOR THE SOCIAL WELL-BEING OF GARMENT FACTORY WORKERS : A CASE STUDY BASED ON MASS KREEDA GARMENT FACTORY IN MAHIYANGANA

W.M.H.S Weerasinghe

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19848@arts.pdn.ac.lk

The apparel industry, a key sector earning foreign exchange for Sri Lanka's economy, is currently facing a labor shortage. Many factories are at risk of closure due to the lack of labour. Against this backdrop, employers have introduced various institutional interventions aimed at retaining female garment workers within their organizations and ensuring their social well-being. The main objective of this study was to identify the nature of institutional interventions carried out for the social well-being of garment factory workers and to assess their impact on the workers' professional and social lives. The MAS Kreeda garment factory, located in the Mahiyanganaya Divisional Secretariat Division of the Badulla District, was selected as the study area. This qualitative study gathered data through interviews with fifteen female garment workers and five supervisors. When focusing on institutional interventions, it becomes evident that compared to the mid-2000s, there has been a notable transformation in the human resource practices within the organization. Supervisors now treat workers with greater empathy and friendliness. Moreover, there has been an increase in welfare interventions provided by the institution. Through institutional intervention, wages have been increased, which has led to improved professional motivation among workers. As a result, they have been able to progress in society and attain economic stability. With regard to their social well-being, institutional intervention has shown a positive development. It has also helped strengthen relationships among family members and reduce conflicts within the household. A majority of the female participants expressed satisfaction with the welfare interventions provided by the organization. At present, institutional interventions have brought about a positive change in the professional and social lives of garment workers. However, from a critical perspective, it appears that many welfare interventions are primarily aimed at maximizing institutional profit rather than genuinely focusing on worker well-being. The study highlights the need for greater emphasis on employee welfare over institutional gain.

Keywords: Female garment worker, motivation, social well-being, social welfare

Grateful acknowledgement is made to Susanta Rasnayake for his guidance and supervision throughout this study.

**A STUDY ON THE IMPACT OF SOCIAL MEDIA ON THE
BUSINESS PERFORMANCE OF WOMEN ENTREPRENEURS :
A CASE STUDY IN THE PANNALA DIVISIONAL
SECRETARIAT**

W. A. S. P. Weerakkodi

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19836@arts.pdn.ac.lk

This study examines the impact of social media on the business performance of women entrepreneurs. In the modern business environment, social media is widely used for business development, building customer relationships, enhancing brand awareness, and promoting sales. For women entrepreneurs in particular, social media serves as an efficient tool for managing businesses with limited resources. This study investigates how social media platforms such as Facebook, Instagram, WhatsApp and TikTok contribute to the growth of women entrepreneurs' businesses by providing mechanisms for product promotion, learning opportunities and cost-effective tools, alongside the advancement of digital technology. A mixed-method research design was used, combining questionnaires and in-depth interviews for data collection. The findings reveal that the use of social media significantly impacts business performance by enabling activities such as marketing and customer communication, building business networks, creating and sharing knowledge, empowering entrepreneurs and supporting work-life balance. It was also revealed that social media helps minimize traditional barriers and infrastructure constraints, offering women opportunities to engage in economic activities even with limited resources.

Keywords : Social media, women entrepreneur, business performance

I wish to acknowledge Shantha Wanninayake for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF THE RESETTLEMENT OF UNDERSERVED COMMUNITIES IN HOUSING COMPLEXES ON CRIME REDUCTION

U.G.M.V.Thilakarathna

Department of Sociology, University of Peradeniya

A19795@arts.pdn.ac.lk

The society has labeled the underserved communities as Mudukkukarayo and slum dwellers. During the post-war period, as part of the urban development initiatives in Colombo, slums and shanties were cleared, and the displaced communities were relocated into apartment housing schemes. The primary objectives of these projects included the removal of slums and shanties, beautification of the city, and the prevention of crime. Against this backdrop, the principal aim of this research was to assess the extent to which the resettlement of marginalized communities into housing schemes has been effective in reducing crime and anti-social behavior. Employing a quantitative research design with purposive sampling, the study involved four officials from the Urban Development Authority, three officers from the Dematagoda Police Station, two housing scheme managers, and three residents of the housing schemes. Quantitative data were obtained through the examination of police reports, while qualitative data were collected via interviews and subsequently analyzed thematically. The analysis of police records from 2008 to 2024 indicated no significant quantitative reduction in the crimes that existed prior to resettlement, although the nature of certain offenses had evolved. In 2008 and 2009, only two drug-related incidents were reported; however, by 2024, this number had escalated to 63. Conversely, theft-related offenses, which numbered 43 and 48 in 2008 and 2009 respectively, declined to 18 incidents by 2024. Despite fluctuations in crime rates over the years, criminal activity remains prevalent in the community. The underdeveloped economic conditions of the residents have contributed to these behaviors. While resettlement facilitated physical mobility, it did not result in economic advancement. Consequently, crime continues to persist under these circumstances. It is therefore imperative to implement measures that promote sustainable change based on these findings. The community residing in the housing schemes should be actively engaged in social mobilization programs aimed at empowerment. Furthermore, initiatives to enhance living standards and foster individual empowerment through the introduction of diverse self-employment opportunities and relevant training should be prioritized.

Keywords: Underserved communities, resettlement, crime, development

I wish to acknowledge Susantha Rasnayka for her/his/their guidance and supervision.

HOW DO UNIVERSITY STUDENTS USE SOCIAL MEDIA TO BUILD THEIR SELF-STUDY AND SOCIAL INTERACTIONS?

A.M.W.H. Sewwandi

Department of Sociology, University of Peradeniya

A19712@arts.pdn.ac.lk

The main objective of this research is to investigate the use of social media for self-study and social interaction of university students and its effects. In the modern digital era, social media plays a major role in sharing information, communicating and building social relationships, which affects students' learning behaviors, especially in the field of higher education. The research examined the relationship between social media and learning behaviors among university students using mixed methods. According to the analysis conducted based on quantitative and qualitative data, it appears that social media platforms such as YouTube, Facebook, WhatsApp significantly contribute to developing students' learning independence, time management, information search and motivation. Social media provides special convenience for students to obtain additional knowledge for courses, re-watch lectures, and conduct group project discussions and search for information for research. This also activates self-regulated learning (SRL) factors such as self-monitoring, control and learning autonomy. However, social media has also been identified as a challenge for students such as distraction, self-interference, and cognitive overload. As an additional aspect, it has been revealed that the use of social media also has a great impact on developing social relationships. It can be pointed out that platforms such as WhatsApp and Facebook are used to build new friendships, discuss subject-related activities and develop a sense of belonging to the university community. Also, although social media increases virtual cooperation and emotional support, some also experience negative effects such as comparison anxiety and loneliness. Therefore, this research concluded that while social media use is a very important tool for self-regulated learning (SRL) and the development of social relationships, it should be used with restraint, digital literacy, and self-awareness.

Keywords: Self-Regulated Learning (SRL), social media use, social interaction, higher education, digital literacy

I wish to acknowledge Saminda Gnanarathne for his guidance and supervision.

**A STUDY ON PARENTAL INTERVENTION
IN THE EDUCATION OF ADOLESCENT CHILDREN
FROM URBAN LOW-INCOME SLUMS:
A STUDY IN WANATHAMULLA
GRAMA NILADHARI DIVISION**

U.L.N.Samarasinghe
Department of Sociology, University of Peradeniya
A19664@arts.pdn.ac.lk

This study explores how parental involvement affects the education of children living in low-income urban slum areas. Using a mixed-methods research approach, a purposive sampling technique was adopted, selecting a sample of 100 participants representing both men and women. The study was conducted in the Halgahawatta area, which belongs to the Vanakumulla Grama Niladhari division. Data were collected through semi-structured interviews and questionnaires and were analyzed using thematic analysis. The findings revealed a lack of strong parental involvement in children's education. Many adolescents appear to be distanced from education, and minimal parental engagement was observed. Factors such as children living alone, parental migration overseas, family abandonment, various social factors, and challenging economic conditions have significantly impacted the children's educational journey. However, despite these issues, the children in the sample still showed potential to engage in structured educational processes and envision a connection to their future. To address these challenges, it is recommended to implement programs such as parental awareness workshops, strengthening school-home relationships, promoting social and cultural awareness, and establishing community-based learning centers. These interventions could provide opportunities to enhance the education of children living in low-income urban slums.

Keywords: Urban low-income slums and slum communities, adolescents, parental involvement, stereotype

I wish to acknowledge Upali Weerakoon for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF STUDENT PARTICIPATION IN CO-CURRICULAR ACTIVITIES ON THEIR SOCIAL SKILLS

M.M.D. Samanmali

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19658@arts.pdn.ac.lk

In today's context, the importance of not only subject-based education within educational institutions but also co-curricular activities has become significant. Co-curricular activities are essential for acquiring broader knowledge beyond the classroom. Any activity not directly covered in the school, college, or university curriculum is considered a co-curricular activity. There are variations in students' participation in and the benefits gained from such activities. The primary aim of this study is to investigate the impact of students' participation in co-curricular activities on the development of their social skills. A purposive sample of twenty-three students from a selected school in the Kandy city area was used to explore how students engage in these activities. Qualitative data collected through goal-orientated sampling were analysed under thematic categorisation. The study focused on students aged 13, a stage where significant physical, mental, and emotional changes occur, making it easier to gather relevant data. The ways in which they benefited from these activities and their interests were also identified. Understanding about co-curricular activities was found to be based not only on personal interest but also on parental influence. Participation in such activities was shown to enhance students' self-confidence, inner strength, and teamwork abilities. According to the study data, involvement in co-curricular activities opens the door to a variety of new experiences, and through these experiences, students develop a range of skills. The influence of peers also played a role in shaping students' engagement with co-curricular activities. According to teachers' observations, such participation has an impact on students' social behaviour and conduct. Among the factors influencing participation in these activities were economic difficulties and time management challenges. Teachers have proposed several suggestions to improve students' involvement in co-curricular activities. This study reveals that co-curricular activities contribute to the overall development of students and have a direct positive impact on their social skills.

Keywords: Influence, co-curricular activities, peer influence, social skills, participation

I gratefully acknowledge the guidance and supervision received from Dinushika Yapa Abeywardena for this study.

A SOCIOLOGICAL STUDY ON MEASURES TO PROMOTE THE LOCAL HEALTH TOURISM INDUSTRY IN THE GANGAWATA KORALE DIVISIONAL SECRETARIAT DIVISION, SRI LANKA

H.B.N.P. Ranasinghe
Department of Sociology, University of Peradeniya
a19582@arts.pdn.ac.lk

The local health tourism industry in Sri Lanka, rooted in sustainability, cultural heritage, and traditional indigenous medicine, occupies a unique and valuable position within the broader tourism sector. The Kandy region, enriched with Sri Lanka's traditional grandeur and natural beauty, provides an ideal backdrop for the development of this industry. The primary objective of this study was to identify the strategies that can be implemented to promote local health tourism in the Gangawata Korale Divisional Secretariat Division of the Kandy District. The research also aimed to (1) analyse the current state of the local health tourism industry in the area and (2) identify key focus areas for its further development. Data was collected from a sample of 22 individuals representing three selected groups within the study area. A qualitative research approach was employed, and thematic analysis was used to interpret the data. This study Findings reveal that although the region currently experiences a high influx of foreign tourists, only a small percentage engage specifically in local health tourism. However, in the recent months of May and June 2025, there has been growing interest in indigenous health practices among tourists from countries such as Japan, China, Germany, India, France, Italy, and Saudi Arabia. According to the data analysis, it is clear that this area has significant potential for the development of the local health tourism industry. This concept, which emphasizes Sri Lankan pride and offers tangible value to local communities, can make a substantial contribution to national development. To promote the local health tourism industry, it is recommended to establish clear policies and quality standards for Ayurvedic and traditional treatment centers to ensure tourist safety and service reliability. Infrastructure development, financial incentives, and professional training in cultural sensitivity and language skills are key areas of focus. Strategic marketing through embassies, tourism boards, and digital platforms should position Sri Lanka, especially Kandy, as a premier wellness destination. Encouraging public-private partnerships to offer integrated health tourism packages and develop eco-friendly wellness facilities will enhance the sector. Community involvement through traditional practices, local employment, and sustainable resource use is vital for ensuring long-term success and authenticity.

Keywords: Health tourism, local identity, ayurveda, indigenous medicine

I wish to acknowledge Abey Rathnayake for his guidance and supervision.

IMPACT OF GARBAGE DUMPS TO NEIGHBORING COMMUNITIES: A STUDY WITH SPECIAL REFERENCE TO VICINITY OF GUHAGODA DUMP SITE IN KANDY DISTRICT

A.M.R.Y. Ranasinghe
Department of Sociology, University of Peradeniya
A19580@arts.pdn.ac.lk

This study contributes to the ongoing debate on impact of increasing of Solid Waste to community. The survey was conducted in the vicinity of one of the large garbage Dump Site in Sri Lanka, Guhagoda in Kandy district. Using a mixed methods approach, data were collected from 25 families through cluster sampling and from 5 key informants through purposive sampling, totaling 30 participants. The study provides qualitative and quantitative insights into living conditions, health effects, socio-economic outcomes, environmental changes, and cultural dynamics linked to the dump site. The findings reveal significant environmental damage due to improper waste management including some major issues such as soil contamination, water pollution impacting the nearby Mahaweli River, terrain deformation, and air pollution caused by toxic gases and waste burning. These conditions have led to serious health problems such as increased infectious diseases like dengue and diarrhea, along with mental health issues from persistent foul odors. Socially and culturally, the dump site has reduced resident quality of life, caused social isolation, and disrupted cultural and religious practices, particularly among the Hindu community of the area. Further, living near the dump site has negatively affected marriage patterns, with many residents reluctant to marry due to social stigma and poor living conditions, leading to delayed marriages or migration of marriageable individuals. Economically, property values have declined sharply, development opportunities have decreased, and residents face limited income generation and mobility. The study emphasizes the urgent need for a sustainable waste management system using advanced technology and community involvement. Recommendations include providing sufficient compensation for the residents to leave the current premises, implementing health programs, comprehensive Environmental and Social Impact Assessments (ESIA), cultural preservation, and promote environmental education to restore ecological balance and improve social well-being. In conclusion, addressing to aforementioned challenges, requires scientifically informed, active participatory committee, and legally supported solutions to protect the environment, public health, and socio-cultural integrity for sustainable development.

Keywords: Dump site, environmental impact, socio-economic effects, cultural disruption, solid waste

I wish to acknowledge M.R. Pinnawala for her guidance and supervision.

**A STUDY ON LIVELIHOOD-RELATED CHALLENGES FACED
BY RESETTLED COMMUNITIES
UNDER MORAGAHAKANDA PROJECT:
REFERENCE TO MA OYA AREA, LAGGALA PALLEGAMA
DIVISIONAL SECRETARIAT**

K.M.Savin Nileesha Rajakaruna.
Department of Sociology University of Peradeniya
a19567arts.pdn.ac.lk

One of the key aspects of development projects launched in Sri Lanka has been the improvement of people's socio-economic conditions and quality of life. However, as a result of such development projects, people are often displaced. Over the past two decades, a considerable number of people have been displaced due to major projects such as reservoir development schemes and infrastructure initiatives under the "Mahinda Chinthana" program, including the construction of the Mattala Airport and the Hambantota Port. These displacements have had a significant impact on the livelihoods of the displaced people in project areas. Among major recent reservoir development projects in Sri Lanka, Moragahakanda Reservoir Project was a large and impactful project. Construction began on January 25, 2007, and the reservoir was officially opened on January 8, 2018. The total land area of the project was 81,422 hectares (814.2 km²). As a result of the project, 1,581 families were directly displaced. The primary aim of this study is to examine the livelihood-related challenges faced by the resettled communities after being relocated to new settlement areas due to displacement caused by the Moragahakanda Reservoir Project. For this study, Impoverishment Risks and Reconstruction (IRR) model introduced by Michael M. Cernea in 1990 was used as the analytical framework. The research adopted a qualitative research methodology. Data collection was carried out using in-depth interviews and participatory observation techniques. A total of 15 respondents were selected for the in-depth interviews. The collected data was analyzed using thematic analysis. The IRR model was also applied in analyzing the issues faced by resettled communities during resettlement and aftermath. According to the findings, among the prevailing challenges of resettled communities, the disruption of livelihood sources, inability to meet basic needs, and the breakdown of social networks are the most significant. Disruptions observed in livelihoods are largely connected with many other challenges. The study highlights the importance of addressing livelihood-related issues in the resettled community to improve the living condition of people using a community-centered approach.

Keywords: Moragahakanda project, displaced community, livelihood challenges, IRR model

I would also like to gratefully acknowledge the guidance and supervision provided by Thushara Kamalrathne for this study.

FACTORS INFLUENCING POST-O/L SCHOOL DROPOUTS TO PURSUE VOCATIONAL EDUCATION: WITH SPECIAL REFERENCE TO ARUPPOLA TECHNICAL COLLEGE – KANDY

A.P.T. Prasath

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19551@arts.pdn.ac.lk

Unemployment and a limited skilled workforce have become serious challenges in the current economic system of Sri Lanka. This study investigates the factors that can improve students' access to vocational education institutions in order to address these issues. Accordingly, the main objective of this research is to identify the factors that lead students who leave school after the GCE Ordinary Level examination to pursue vocational education. As sub-objectives, this study aims to examine the social, economic, and psychological factors that affect students who leave school after the GCE Ordinary Level examination to follow vocational education. This research is based on both primary and secondary data sources and a mixed research design was also used for the study. Quantitative data were collected from a base sample of 60 individuals through structured questionnaires, and qualitative data were gathered through interviews with 15 participants selected using the stratified random sampling method. Qualitative data were analyzed using thematic analysis, while quantitative data were analyzed using Excel software. The findings indicate that economic factors have a significant impact on students who leave school at the GCE Ordinary Level examination to pursue vocational education. Furthermore, due to the prominence of employment expectations, it can be concluded that students primarily enter vocational education as a mean to gain qualifications for employment. The study also found that, apart from economic factors, the influence of social factors such as family's attention and influence on students has decreased. Accordingly, the final conclusion of this research is that the primary motivation for students entering vocational education in Sri Lanka is the hope of securing quick employment. However, in some cases, these expectations have been disappointed due to limited resources, teacher shortages, and outdated curricula in vocational education institutions. Therefore, these issues can be addressed by increasing the annual budget allocation for vocational education institutions and paying attention to the above factors mentioned, to a greater extent.

Keywords: Unemployment, vocational education, economic factors, school dropouts, future expectation

I wish to acknowledge Saminda Gnanarathne for his guidance and supervision.

A SOCIOLOGICAL STUDY ON HIV/AIDS AWARENESS AMONG UNIVERSITY STUDENTS

N.D.A Munasinghe
Department of Sociology, University of Peradeniya
a19468@arts.pdn.ac.lk

This research examines the level of awareness and understanding of HIV/AIDS among male and female undergraduates of the University of Peradeniya. As university students represent a key segment of the country's youth population, their lack of proper health awareness may hinder their full contribution to national development through their respective fields of study. Adopting a mixed-method approach, data were collected from 90 students representing Arts faculty using structured questionnaires and in-depth interviews. The findings revealed notable gender differences in the understanding and impact of HIV/AIDS. While both male and female students were familiar with the term "HIV/AIDS" a significant proportion of male students believed in the misconception that mosquito bites could spread the virus. In contrast, female students demonstrated a higher level of awareness regarding modes of transmission, prevention methods, and symptoms of the disease. Attitudinally, female students showed more empathetic views towards People Living with HIV (PLHIV), whereas many male students perceived HIV as a punishment for immoral behaviour. Both groups agreed that maintaining healthy interpersonal relationships contributed to better understanding of HIV/AIDS. However, female students appeared more hesitant to engage in open discussions on the subject due to socio-cultural barriers, while male students tended to associate the virus with moral failure. Cultural norms were identified as a shared factor limiting open discourse and access to testing and treatment services. Additionally, widespread social misconceptions and limited access to comprehensive sexual education were identified as key barriers to effective awareness. The findings underscore the need for targeted educational interventions, awareness campaigns, and curriculum-based integration of HIV/AIDS education. The study recommends greater involvement of public health professionals and the inclusion of HIV/AIDS education in university and school programs to cultivate a more informed and supportive academic community.

Keywords: HIV/AIDS, university students" gender, awareness, University of Peradeniya

**FAMILY CARE AND THE WELL-BEING OF THE ELDERLY IN
THE ESTATE COMMUNITY:
WITH SPECIAL REFERENCE TO ROCKLAND ESTATE
IN THE NUWARA ELIYA DISTRICT**

K.M.V.Madhulanka
Department of Sociology, University of Peradeniya
a19416@arts.pdn.ac.lk

The main objective of this study is to examine the level of satisfaction regarding family caregiving among the elderly population in estate communities and to identify the factors influencing it. Accordingly, family caregiving is analyzed in relation to structured neighborhood relationships, intergenerational ties, access to basic needs based on personal preferences, and the availability of adequate physical facilities. This is a qualitative study, and data were collected through semi-structured interviews. The sample consisted of 15 participants: ten elderly individuals from estate communities, aged between 65 and 75 including six women and four men, and five family members who provide care for them. Data were analyzed using thematic analysis. The study reveals that the satisfaction of the elderly in estate communities with family caregiving is influenced both directly and indirectly by intergenerational relationships, the fulfillment of basic needs, the physical environment, and the broader social context. In particular, strong intergenerational bonds significantly enhance emotional security and overall satisfaction with both family and community-based care. However, the study also identifies several factors that challenge the satisfaction and well-being of elderly individuals receiving family care. These include urbanization, poverty, labor demands, changing cultural norms, the rise of digital technology, and the increasing participation of women in the labor force. Inadequate housing, limited healthcare access, and insufficient public transportation further contribute to negative physical and mental health outcomes, accelerating the aging process and reducing satisfaction with family care. Despite these challenges and generally low levels of satisfaction, many elderly individuals continue to resist institutional care. This resistance is rooted in cultural values, strong family bonds, a sense of personal identity, and the respect they receive from their children.

Keywords: Estate elderly community, family care, satisfaction, intergenerational relationship, basic needs.

I wish to acknowledge Kumari Thoradeniya for her guidance and supervision.

**THE IMPACT OF COASTAL TOURISM
ON LOCAL COMMUNITIES:
A STUDY OF HIKKADUWA
DIVISIONAL SECRETARIAT DIVISION**

A.A.H.M.Kumari

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19371@arts.pdn.ac.lk

This study investigates the multi-faced effects of coastal tourism on the Hikkaduwa community in the south of Sri Lanka, a renowned tourist destination. With the growth of the National Tourism Industry, especially along Coastal Zones, Communities like Hikkaduwa have undergone significant transformations. Local Tourism has provided economic opportunities in terms of employment and infrastructure, however the attraction of this influx in visitors has brought with it several issues that affect the social, economic, cultural and environmental demographics of the area. A qualitative methodology was adopted, using observation and semi-structured interviews conducted with a purposive sample of 40 individuals. 20 community members, 10 Tourism workers and 10 representatives from relevant institutions such as the Tourist police, NGOs and local government actors. From these stakeholders provided diverse insights in to how tourism development affects everyday life livelihoods, social and cultural norms and the local environment. The most important concerns identified in the findings include economic insecurity, due to the industry's Seasonal nature, Cost of living increase, Cultural change, Beach erosion and marine pollution problems. Illegal businesses, prostitution, gambling and rising crime rates and Problems in family relationships are identified social cost of coastal tourism. The study also critically evaluates how Government and independent organisations respond to these issues, but reveals critical implementation gaps in National Tourism Policy as evidence at the community level. This study uses social learning theory, World system theory and Phenomenology to elucidate these dynamics. The study ends with a call for Sustainable Tourism development that engages local communities while balancing environmentally sensitive and culturally identify protective practices with equitable economic benefits for the community.

Keywords: Coastal tourism, institutional intervention, socio-economic impact, environmental degradation, sustainable tourism development

I wish to acknowledge A.K.A.S. Gnanarathne for his guidance and supervision.

A STUDY ON THE IMPACT OF USING SKIN BLEACHING CREAMS AMONG MODERN YOUTH

Kumarasinghe K.V.J.C.

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19368@arts.pdn.ac.lk

Skin bleaching is becoming more common among young people in Sri Lanka. This trend is driven by social views of beauty, fairness, and status. Despite known health risks, skin bleaching creams are widely available and used, leading to many physical, mental, and social problems for young individuals. This study aims to identify the social challenges today's youth face from the negative effects of using skin bleaching creams. To gather data, selective sampling was used to choose 15 young people receiving treatment at Colombo General Hospital for complications associated with skin bleaching. The sample included males and females aged 18 to 35, representing various socioeconomic backgrounds. In total, 20 participants were recruited from the primary care dermatology clinic, including two dermatologists, one general practitioner, and two nurses. Data collection involved semi-structured interviews, medical records, and informed consent. Qualitative data were analyzed to uncover social influences and personal stories of the affected youth. The analysis showed that the negative effects of bleaching creams extend beyond medical issues like skin burns, pigmentation disorders, and chronic skin conditions. Most participants said they started using bleaching creams to meet beauty standards promoted by the media, peers, and social pressures. They also experienced significant social stigma due to visible skin damage, which resulted in low confidence and lack of social engagement. Many participants mentioned pressure from friends or companion to maintain fair skin as a sign of attractiveness and success. Physical symptoms sometimes caused them to miss school or work, further isolating them from social and economic opportunities. Additionally, many young people did not know about the harmful ingredients or unsafe chemicals found in some skin bleaching products. This research emphasizes the need for public health efforts, awareness campaigns, and strict regulations to protect young people from the dangers of unsafe skin bleaching products. It also highlights the significance of community education, school awareness programs, and proper skin care practices. These steps are vital to help young individuals build self-confidence and appreciate their natural skin tone.

Keywords: Skin bleaching creams, youth, social challenges, adverse effects

I wish to acknowledge Dhammika Herath for his guidance and supervision.

A SOCIOLOGICAL STUDY OF THE PROBLEMS FACED BY SRI LANKAN YOUTH COMMUNITIES IN ADAPTING TO A NEW CULTURE: FOCUSING ON MIGRATION TO SOUTH KOREA

K.M.G.R.K. Koswaththa

Department of sociology, University of Peradeniya, Peradeniya
a19352@arts.pdn.ac.lk

Migration has become one of the most significant global social processes of the 21st century, reshaping labor markets, cultural identities, and demographic structures across nations. In Sri Lanka, there has been a marked increase in youth migration in recent years, particularly to countries like South Korea, as young people seek better employment and life opportunities. This rising trend raises important questions about how Sri Lankan youth navigate the complex challenges of cultural adaptation in unfamiliar environments. This study explores the cultural adaptation challenges encountered by Sri Lankan youth migrants in South Korea, focusing particularly on how these experiences differ by gender. The main objective of the research is to analyze the difficulties faced by Sri Lankan expatriate youth in adapting to new cultural norms, while the sub-objective is to examine the gendered dimensions of these challenges. A qualitative case study approach was adopted, using thematic analysis to interpret data gathered from 15 participants—10 males (8 from the manufacturing sector and 2 from the fishing sector) and 5 females (1 from the fishing sector and 4 from the manufacturing sector). Findings reveal multiple adaptive challenges including language and communication barriers, environmental and climate-related adjustments, sociocultural conflicts, institutional discipline, unfamiliar food practices, emotional stress, identity disruption, and religious differences. Gender-specific issues such as occupational inequality, discomfort in male-dominated spaces, and lack of institutional support for women were also identified. These challenges are interpreted through sociological theories such as Bourdieu's habitus, Giddens' structuration theory, Berry's acculturation model, and Social Identity Theory. Despite these difficulties, participants demonstrated resilience by forming peer networks, preserving Sri Lankan cultural practices, and gradually adapting to local customs. The study calls for more inclusive, gender-sensitive policies to support young migrant workers in their journey toward integration and well-being.

Keywords: Cultural adaptation, youth migration, gender inequality, Sri Lankan migrants, South Korea

I wish to acknowledge D.M.Y. Abewardhana For her guidance and supervision.

HEALTH PROBLEMS FACED BY UNIVERSITY UNDERGRADUATES DUE TO SANITARY FACILITIES: A STUDY BASED ON UNIVERSITY OF PERADENIYA

R.P.D.C Koshila

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19351@arts.pdn.ac.lk

Sanitation plays a vital role in ensuring undergraduates' well-being, directly influencing physical health and social engagement. However, within the Sri Lankan context, limited attention has been given to the health challenges undergraduates encounter due to sanitation in university environments. This study explores the sanitation-related health problems faced by undergraduates at the University of Peradeniya. The research problem guiding this study is: What are the health problems experienced by university undergraduates as a result of sanitation issues? The objectives of the research are to identify health problems caused by personal hygiene, public hygiene, food hygiene, and gender-related sanitation challenges. A qualitative research methodology was employed, with data collected through semi-structured interviews. The sample comprised sixteen undergraduates and four staff members from the University Health Centre. The data were analyzed thematically. The findings reveal that inadequate personal hygiene practices such as infrequent bathing, sharing personal items, and poor oral hygiene led to health problems including skin infections, body odor, lice, and dental issues. Poor public hygiene conditions, such as unclean toilets and poor waste disposal, contributed to urinary tract infections, skin rashes and dengue. Poor food handling in canteens and street stalls resulted in food poisoning, indigestion, vomiting, and diarrhea. Furthermore, gender-based differences were evident: female students were more affected by menstrual hygiene issues, while male students suffered health issues from neglectful hygiene behavior. The study concludes that sanitation challenges are deeply linked to undergraduates' health and behavior, and recommends improved hygiene education, infrastructure development, food safety monitoring, gender-sensitive policies, and institutional accountability.

Keywords: Sanitation, health problems, undergraduates, gender, hygiene practices

I wish to acknowledge Saminda Ganarathna for his guidance and supervision.

**THE IMPACT OF THE GEM MINING INDUSTRY AS A
LIVELIHOOD ON THE SOCIAL MOBILITY OF MARRIED
YOUTH IN RURAL COMMUNITIES:
A STUDY BASED ON GRAMA NILADARI DIVISION 163-D
SOUTHERN GILEEMALE, RATHNAPURA DISTRICT**

L.D.T. Kaushala

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19337@arts.pdn.ac.lk

The gem mining industry, dating back to prehistoric times, is seen as a key benchmark sector. This study explores how the industry found only in select areas due to geography affects the social mobility of married young adults in rural communities who rely on it for their livelihoods. This study aims to examine how employment in the gem mining industry influence the economic behaviors, job choices and social relationships of young married individuals, it explores the impact of this industry on household income, financial decision- making and shifts in traditional gender roles and community dynamics. A qualitative research approach was employed, which data collected through in- depth interviews. Twenty married youth engage in the gem mining industry were selected using purposive sampling. Participate were chosen from gem mining communities to gather insights into how their occupation influences economic behavior, employment patterns and social relationships. The research area of the 163 South Gilimale Grama Niladhari Division in the Rathnapura District. Many participants have moved away from traditional lifestyles, facing challenges like poor financial management due to limited education and skills. While community ties have strengthened, a clear division of labor remains. Poverty and inequality persist, and gender roles within families are shifting often centering on women as patriarchal norms erode. To support upward social mobility, the study recommends promoting economic diversification, improving access to education and vocational training, and offering financial literacy programs. This research provides a foundation for rethinking how the gem mining sector can be restructured to improve the social and economic well-being of rural youth.

Keywords: Lifestyles, financial management, social mobility, gem mining, livelihoods

I wish to acknowledge Upali Weerakoon for his guidance and supervision.

THE ISSUES FACED BY WOMEN IN INFORMAL ECONOMIC ACTIVITIES; WITH SPECIAL REFERENCE TO WOMEN STREET VENDORS IN GALLE FORT

G.K.D.Kanchana

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19324@arts.pdn.ac.lk

In the informal economy, women street vendors play a vital role in providing livelihoods and accessing goods and services, especially in urban areas. In developing countries it contributing to the overall economy and poverty reduction. However street vending offers opportunities for self-employment and economic participation, it also presents unique challenges and issues for women. This study examined, compared with male vendors the various problems faced by women engaged in informal economic activities, with a particular focus on women involved in street vending. The primary objective of this study is to identify problems that they face in their daily vending activities. Additionally, there was a specific objective of this study i.e. the factors that influenced women to enter street vending Using purposive sampling, a total of 15 participants 10 female street vendors were interview and other team were 5 male vendors. The data was analysed using thematic analysis. According to the findings, Women street vendors are socially and economically marginalized due to limited access to social protection, lack of legal recognition, inadequate policy design and exclusion from labour rights. This is due to their operation outside the framework of formal regulation. Many women enter street vending due to poverty, unemployment, low entry costs, low education levels, and the responsibility of caring for their families. However, findings of this study further reviewed, their work is often hindered by slow business growth, irregular income, limited financial and social capital, insecurity, lack of infrastructure, and a poor work – life balance. This condition impacts both their physical health and emotional well – being. The study further emphasizes how prevailing societal attitudes and gender norms restrict women’s opportunities to develop their businesses or move into more secure economic positions. The findings of this study confirms the need for policy formulation, infrastructure development, and legal protection to empower women engaged in informal economic activities.

Keywords: Informal economy, women street vendors, invisibility, men street vendors, gender inequality

I wish to acknowledge M.Pinnawala for her guidance and supervision.

A STUDY ON FACTORS INFLUENCING YOUTH ADDICTION TO ILLEGAL DRUGS

A.H.M Abeyrathna

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19314@arts.pdn.ac.lk

In contemporary society, the increasing tendency of youth to become involved in illegal drugs has emerged as a major social issue. Safeguarding young people is crucial for the future progress of society. At present, there is a significant trend of youth gravitating toward the use of illegal drugs. Therefore, this study aims to examine the reasons that lead youth to become addicted to such substances. The Divisional Secretariat Division of Anamaduwa in the Puttalam District was selected as the study area. A total of 20 young individuals were selected using purposive sampling method as the study sample, and qualitative data were collected through semi structured interviews. The collected data were analyzed using thematic analysis. The findings revealed that a majority of those who had turned to drugs had low levels of education. Additionally, factors such as poverty, peer pressure, employment status, and marital status were identified as major contributing factors to such behavior. Accordingly, to prevent youth from becoming involved in illegal drug use, regional-level programs should be implemented. Moreover, strengthening social service networks, enforcing stricter laws, enhancing family relationships, and promoting religious interventions could help minimize this growing issue.

Keywords: Education, illegal drugs, drugs addiction, poverty, marital status

I wish to acknowledge Upali Weerakoon for his guidance and supervision.

A STUDY ON THE CHALLENGES FACED BY THE COASTAL COMMUNITY DUE TO THE EROSION OF KALUTARA CALIDO BEACH

Jayasinghe J.A.Y.S

Department of Sociology, University of Peradeniya

A19294@arts.pdn.ac.lk

The Kalutara Calido beach, situated in the Western Province of Sri Lanka, is not only an attractive tourist destination but also home to a community whose identity and livelihood have been intertwined with the sea for centuries. However, faced with the impacts of climate change and uncontrolled human activities, this region is now confronting a severe risk of coastal erosion. Accordingly, this research was conducted to identify the economic and social challenges faced by the associated coastal communities due to the erosion of the Kalutara Calido beach and to Study the measures taken by government institution to control this situation. Data was collected through observation and semi-structured interviews under a qualitative research methodology. For this study, twenty individuals were selected using a purposive sampling method. Information was gathered from fifteen residents of the Kalutara North 717 and Deshastra West 717 D divisions, and five government officials. Additionally, secondary data sources such as reports from the Coast Conservation Department, books, journals, and previous research were analysed. The main findings of the study identified direct and indirect economic impacts, including the loss of daily employment in the tourism industry and related sectors, the closure of tourist hotels and resorts or forced changes in their operations, the loss of boat anchoring locations for the fishing community, the destruction of public infrastructure, the collapse of agriculture and home gardening, and a rapid decline in land value. Furthermore, it was revealed that this situation has created several major social problems, such as displacement and housing instability, increased migration, the breakdown of community bonds and the loss of recreational spaces, reduced access to social services, an increase in informal employment due to lost livelihoods, and the emergence of problems related to drinking water and sanitation. Although government interventions have provided temporary, site-specific protection, they often rely solely on hard engineering solutions, which has exacerbated the problem. Moreover, the lack of community participation in the planning of these projects and a reactive policy that is only implemented after a disaster occurs were identified as major weaknesses undermining the sustainability of these measures. Therefore, this study recommends the need for an integrated, community-centered approach for more effective and sustainable coastal management, one that does not depend solely on engineering solutions.

Keywords: Coastal erosion, coastal community, socio-economic impacts, government interventions

I wish to acknowledge Poornika Seelagama for her/his/their guidance and supervision.

A SOCIOLOGICAL STUDY ON THE IMPACT OF SOCIAL MEDIA ON SOCIAL ACCEPTANCE AND IDENTITY FORMATION AMONG THE LGBTQ+ COMMUNITY IN SRI LANKA

J.A.H.S. Jayakody

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19289@arts.pdn.ac.lk

This study explores the influence of social media, in contrast to traditional social structures such as family and culture, on the processes of identity formation and social acceptance among the LGBTQ+ community in Sri Lanka. The primary aim is to examine how online platforms assist LGBTQ+ individuals in recognizing and expressing their identities, overcoming social stigma and forming meaningful connections with others who share similar experiences, particularly when such support is inaccessible through offline institutions, including the family. A qualitative research approach was employed, with data collected through semi-structured interviews. Fifteen participants between the ages of 18 and 30 were selected using snowball sampling, representing diverse regions across Sri Lanka. Through thematic analysis, the findings revealed that, compared to other social media platforms, TikTok, Instagram and Facebook play a notably powerful and positive role in helping many LGBTQ+ individuals with self-acceptance and identity development. These platforms provide a safe space for sharing information, achieving emotional well-being and building interpersonal connections. For many LGBTQ+ individuals lacking offline support, social media acts as a vital space for discovering and embracing their identities. In the absence of visible community support, these platforms provide connection, validation and emotional safety. Without such networks, some participants reported they might have faced severe isolation, depression or even suicidal thoughts. Social media plays a vital role in shaping identity and protecting the mental well-being of LGBTQ+ individuals in Sri Lanka by offering visibility and a space for authentic self-expression, despite ongoing negative influences from parts of society and within the community itself. The study recommends strengthening social media's positive impact through awareness campaigns, digital inclusion and stricter online safety policies to combat cyberbullying and discrimination. It also urges collaboration between government and civil society to foster more inclusive online spaces for the LGBTQ+ community.

Keywords: LGBTQ+ community, social media, identity formation, social stigma, culture

I wish to acknowledge Upali Weerakoon for his guidance and supervision.

AN ANALYTICAL STUDY OF BUDDHIST INFLUENCE ON ELECTORAL DECISION-MAKING IN POST-INDEPENDENCE SRI LANKA

D.G.C. Jayakody

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19287@arts.pdn.ac.lk

The use of religious ideology as a tool for electoral success has been evident in Sri Lanka's political culture since ancient times. This study examines the influence of Buddhism on the electoral decision-making process in post-independence Sri Lanka, with a specific focus on the period between 2015 and 2020. The primary objective is to analytically investigate the impact of Buddhist factors such as monks, temples, and religious symbols on voting patterns and political choices. Employing a sociological analytical approach, this research utilizes "Discourse Analysis" and interprets political discourse and power structures through 'Michel Foucault's theoretical framework'. Key objectives include examining the role of Buddhist monks in shaping political narratives, the effect of religious symbols on electoral decisions, and the political strategies employed by Buddhist leaders. Primary data consists of video footage, including political speeches, sermons, election rallies, and advertisements. Foucault's "Power-Knowledge" concept is applied to analyze the interplay between religious ethics, national identity, and political decision-making. Case studies from the 2015, 2019, and 2020 elections demonstrate how Buddhist leaders leverage religious principles, spaces (such as viharas), and symbols to endorse or oppose political parties and secure electoral support. The findings reveal that Buddhism exerts a profound socio-political influence on electoral decision-making in Sri Lanka, often framed within discourses of national security, cultural identity, and religious preservation. This study contributes to a deeper understanding of the role of religion in politics and offers insights into the future dynamics of Sri Lankan political behavior.

Keywords: Buddhist monks, electoral decisions, discourse analysis, Michel Foucault, religious symbols, Sri Lankan politics

CHALLENGES IN THE IMPLEMENTATION OF *ASWASUMA* POVERTY ALLEVIATION PROGRAM

H.M.I.S Herath

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19258@arts.pdn.ac.lk

This research focuses on the implementation challenges affecting the *Aswasuma* Welfare Benefit Program and specifically the Malwana Grama Niladhari Division of Wariyapola Divisional Secretariat. The *Aswasuma* program was introduced as an alternative to the prior Samurdhi program with a more systematic approach to identifying and supporting poor households, using 22 indicators of poverty based on categorically defined criteria. While this change in approach was meant to be an improvement over the previous system, people at the "ground level" continue to experience serious challenges related to equity, access, and efficiency. This qualitative research project employed grounded theory methodology for data collection, and data were gathered through interviews with beneficiaries, community leaders, and local authorities. The purpose of the study was to understand how people experience the *Aswasuma* program and how they feel about their local implementation. Through the interview process, participants expressed sentiments of confusion, disappointment, and exclusion. There were ongoing complaints about the unclear selection process, inadequate communication, unacceptably long delays in the transfer of benefits, and political interference, which reduced the feelings of fairness for some of the beneficiaries. The emergent themes presented as findings consistently demonstrated that although the *Aswasuma* program was offered with the expectation of doing better than the previous program, many of the challenges that were evident in the former Samurdhi program and the others have only changed.

Keywords: *Aswasuma* program, rural welfare, poverty alleviation, digital inclusion, Sri Lanka.

I wish to acknowledge Dhammika Herath for his guidance and supervision.

THE INFLUENCE OF THE FAMILY UNIT ON THE EMERGENCE OF CHILD LABOR: WITH REFERENCE TO A SELECTED AREA IN THE MATARA DISTRICT.

H W C Hemali

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19252@arts.pdn.ac.lk

The lifeblood of a nation is its younger generation. Education, leisure, and social protection are vital needs for a child. The fulfillment of these needs allows a child to experience a satisfying childhood. The breakdown of this process can be observed through the use of child labor. Child labor refers to the engagement of children in work within unfavorable and harmful environments, which are not suitable for their well-being. The purpose of this study is to identify the influence exerted by the family unit and culture on the emergence of child labor. This research was conducted under a qualitative research design, and data analysis was carried out through thematic analysis. The research setting was a rural area belonging to the Hakmana Divisional Secretariat Division in the Matara District. The sample consisted of fifteen children: five school-going child laborers selected through purposive sampling and ten non-school-going child laborers selected through snowball sampling. The study identified children aged 14 to 18 years as laborers. According to the findings of this study, factors such as household income level, parents' educational level, family structure, and cultural environment have influenced the use of child labor. The breakdown of relational patterns and cohesion within the family unit has also contributed to this phenomenon. Child laborers, based on the nature of their work, have become a marginalized group within society. They have been directed to work primarily through close relatives, resulting in disruptions to their schooling. Their labor is often connected to traditional and culturally rooted occupations prevalent in society, where child labor has been normalized by the community. These children are usually supervised by close relatives while they work. The study concludes that children do not pay adequate attention to the quality of employment, social security, and protective needs, which can adversely affect them. This highlights the direct and indirect influence exerted by the family unit and culture in directing children toward labor, and the need for responsive measures to minimize such impacts.

Keywords: Child rights, child labor, cultural beliefs, family influence, social integration

A SOCIOLOGICAL STUDY OF PROBLEMS FACED BY WOMEN IN NURSING

A.M.S Hansika

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19239@arts.pdn.ac.lk

Nursing is one of the oldest and most respected professions in the world, playing a fundamental role in maintaining and promoting the health of global communities. Historically rooted in caregiving, this profession has evolved significantly over time. In the Sri Lankan context, nurses are essential to the functioning of both public and private healthcare institutions. This study explores the sociological challenges faced by women nurses in Sri Lanka, focusing on the Gampaha District. This study highlights several critical areas, including gender discrimination, job satisfaction, sexual harassment, safety concerns, work-life balance, physical and emotional demands, career advancement barriers, and cultural/regional differences. Through qualitative research, 14 semi-structured interviews were conducted with women nurses to identify key issues that impact their professional and personal lives. Findings suggest that women nurses face significant gender bias in the workplace, which affects their job satisfaction and career advancement opportunities. Job dissatisfaction is largely driven by long working hours, high patient loads, low wages, and inadequate recognition of their contributions. Additionally, sexual harassment, safety issues related to exposure to infectious diseases, and physical demands such as patient lifting contribute to a high level of stress and burnout. Emotional exhaustion, combined with challenges in balancing work and family life, further exacerbates the situation. This study also reveals that women nurses in rural areas experience more pronounced challenges due to resource scarcity and cultural constraints. Based on these findings, this study recommends the implementation of gender-sensitive policies, improved compensation and recognition, strengthened safety protocols, and better support systems for work-life balance and career advancement. These changes are essential to improve the working conditions and overall well-being of women nurses in Sri Lanka.

Keywords: Women nurses, gender discrimination, job satisfaction, sexual harassment, work-life balance, career advancement

I wish to acknowledge Abey Rathnayake for his guidance and supervision.

A SOCIOLOGICAL STUDY ON THE PSYCHOSOCIAL IMPACT OF A PATRIARCHAL SOCIAL STRUCTURE ON MEN

A.W.G.T.P. Gunawardhana

Department of Sociology, University of Peradeniya

A19229@arts.pdn.ac.lk

A patriarchal social system is a structure in which men are primarily granted authority and power. However, while much scholarly attention has been paid to its impact on women, limited research exists on its psychosocial consequences for men. This gap is particularly critical in the Sri Lankan context, where the male suicide rate is approximately three times higher than that of females, underscoring the need for deeper inquiry. Accordingly, this study aimed to investigate the psychosocial impact experienced by men within a patriarchal social framework, focusing specifically on male farmers in the Henanigala North Grama Niladhari Division of Dehiattakandiya. Employing a qualitative research approach, the study utilized purposive sampling to conduct five in-depth case studies, with thematic analysis applied to interpret the data. The findings reveal that men face considerable psychosocial pressure due to societal expectations shaped by rigid gender norms, which contribute to emotional distress, internalized struggles, and the emergence of toxic masculinity. These pressures often manifest as psychological isolation, drug use, and, in some cases, an increased risk of domestic violence. The study concludes that patriarchy not only allocates power to men but also imposes significant emotional and psychological burdens, highlighting the urgent need for policymakers and researchers to address the hidden vulnerabilities of men and to implement interventions that support healthier gender dynamics and reduce gender-based violence.

Keywords: Patriarchy, men, psychosocial impact, toxic patriarchy, domestic violence

I wish to acknowledge P.K. Seelagama for her guidance and supervision.

IMPACT OF FACEBOOK USAGE ON PARENT-CHILD RELATIONSHIP: A STUDY IN A RURAL VILLAGE IN KURUNEGALA DISTRICT IN THE POST COVID-19 ERA

K.R.R.A.Gunathissa

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19226@arts.pdn.ac.lk

While Covid -19 pandemic people had to maintain social distance, and during that period digital transactions became a norm. As a result, the use of smart phones, computers, and other technological devices increased in the post Covid-19 era. This study examines the impact of Facebook usage on parent-child relationships in rural areas paying attention to both the positive and negative. The survey was based on the qualitative research method and was conducted in the Bujjomuwa Grama Niladhari Division, which belongs to the Alawwa Divisional Secretariat in Kurunegala District. Purposive sampling was used to select 10 teenagers and 10 parents who use Facebook, making a total sample size of 20. Data was collected through semi-structured interviews and analyzed using thematic analysis. Facebook usage helps to strengthen the relationship between parents and children who are physically distant, by adopting new communication methods and various communication patterns, and improving the quality of interpersonal communication. It also helps to update knowledge on modern society and technology, facilitating a broader understanding between parents and children. However, the generation gap and conflicts arising from it, parents' interference in children's personal lives and children hiding their personal lives leading to a breakdown of trust, negative impacts on social roles and status, the strong inclination towards communicating through Facebook rather than face - to-face communication weakening parent-child relationships, limited time spent together and changes in behavior patterns leading to a breakdown in qualitative relationships - these are some of the challenges that have arisen in parent-child relationships due to Facebook usage. These issues can be theoretically analyzed using family systems theory. Accordingly, while Facebook has both positive and negative impacts on parent-child relationships, the tendency leans more towards negative impacts.

Keywords: Communication, Covid-19, Facebook, parent-child relationships, relationships, social media

I wish to acknowledge M.R. Pinnawala for her guidance and supervision.

A SOCIOLOGICAL STUDY OF THE FACTORS INFLUENCING THE USE OF LOCAL BEAUTY PRODUCTS

A.L.G.S.W. Gamage

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19203@arts.pdn.ac.lk

This study investigates the factors influencing the purchase of local beauty products in the urban area of Ella, highlighting the growing consumer preference for sustainable and health-conscious choices. As the beauty market expands, understanding the motivations behind consumers' preferences for local brands is essential for businesses and policy makers. This research addresses a gap in literature concerning local cosmetics by examining how social, cultural, and personal factors shape consumer behavior in this specific context. Utilizing a qualitative research methodology, the study employed purposive sampling to select thirteen respondents who were either consumers or users of local beauty products. Structured interviews were conducted to gather in-depth insights into their purchasing behaviors, preferences, and perceptions of local cosmetics. Thematic analysis was used to identify recurring themes and patterns that elucidate the complexities of consumer decision-making. This study findings reveal that consumers exhibit ambivalent attitudes towards local beauty products, often driven by a desire for authenticity and sustainability. Social influences, such as peer recommendations and familial pressures, emerged as significant factors enhancing purchasing intentions. Additionally, the convenience of online shopping and a commitment to supporting local economies were identified as key motivators. Interestingly, while concerns about product efficacy and safety were expressed, these did not significantly deter purchasing behaviors. This study underscores the importance of product knowledge and awareness in shaping consumer choices within the local beauty market. By providing actionable insights into consumer motivations, this research contributes to the development of effective marketing strategies that leverage testimonials and community engagement. Study findings also lay the groundwork for future quantitative studies aimed at further exploring these dynamics in the local cosmetics sector. In conclusion, understanding the multifaceted motivations behind consumer behavior in local beauty product purchases can help foster a more robust market that aligns with contemporary values of sustainability and community support.

Keywords: Local beauty products, purchasing behavior, product knowledge, attitude, consumer preference

I wish to acknowledge Abey Rathnayake for his guidance and supervision.

CHALLENGES IN WORK-LIFE BALANCE FACED BY WORKING SINGLE MOTHERS

Fernando, W.W.P.K.G.

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19198@arts.pdn.ac.lk

The balance between key social institutions, particularly the family and the workplace, is essential for maintaining individual and societal well-being. In recent decades, the rise of single-parent families has become a significant demographic trend, with single mothers comprising approximately 80% of such households in Sri Lanka. While existing research has explored the general challenges faced by single mothers, limited attention has been given to those who are also engaged in paid employment. Employed single mothers often face unique and compounded challenges in managing both work and domestic responsibilities. Therefore, this study aims to examine the challenges encountered by working single mothers in achieving work-life balance. A mixed-method research design was used for this study, conducted in Nattandiya, Puttalam district. Thirty employed single mothers were selected through convenience sampling. Data were collected using both primary and secondary sources. Quantitative data were gathered via a cross-sectional survey questionnaire (n=30), and qualitative data through in-depth interviews with 10 participants from the main sample. Ten participants were schoolteachers who, due to flexible work hours, expressed a more positive experience balancing work and home life. In contrast, single mothers employed in manufacturing and the private sector faced significant challenges, including emotional and behavioral stress, difficulty meeting their children's needs, economic hardship, and social stigma. Half of the participants received family support for home responsibilities, while the rest struggled to manage both work and domestic duties. The findings highlight the need for public and private sector interventions to support the mental well-being of employed single mothers and their children's education, with particular attention to low-income mothers and reducing societal stigma around single motherhood.

Keywords: Employment, single mothers, work-life balance, challenges, well-being

I wish to acknowledge Priyadarshani Premarathne for the guidance and supervision.

THE IMPACT OF MOTHERS' MIGRATION ON CHILDREN LEFT BEHIND: WITH SPECIAL REFERENCE TO EGODAWELLA FISHING COMMUNITY IN CHILAW

Fernando W.A.R.

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19195@arts.pdn.ac.lk

This study explores the impact of mother's migration on the children left behind. Field study was conducted in the 575/C Egodawella Grama Niladhari Division, located in Seal Beach, within the Chilaw Divisional Secretariat Division of the Puttalam District, Sri Lanka in qualitative research approach incorporating semi-structured interviews, focus group discussions, and simple observations. The primary objective of the research was to investigate both the positive and negative impacts of maternal migration on children in this fishing community. The data were analyzed using thematic analysis to ensure clarity and depth of understanding. The findings reveal that maternal migration has both advantageous and detrimental effects on children. On the negative side, the study identified a shift in community attitudes towards maternal migration, psychological and emotional distress experienced by children, the adverse effects of children's involvement in fishing-related labor on their development, and weakened interpersonal relationships resulting from the physical separation between mother and child. Conversely, a key positive outcome was the enhanced ability of migrant mothers to meet the basic needs of their children through remittances. Despite some beneficial aspects, the study concludes that the negative consequences of maternal migration outweigh the positives. Accordingly, the research provides practical recommendations aimed at mitigating these adverse effects. Implementation of these measures is essential to safeguard the well-being of children and minimize the social and emotional costs associated with maternal migration in the fishing community.

Keywords: Maternal migration, child well-being, fishing community, social impact

I wish to acknowledge M. Pinnawala for the guidance and supervision.

A SOCIOLOGICAL STUDY ON THE FACTORS AFFECTING THE PLACEMENT OF CHILDREN IN PROBATION

E. S. R. Fernando

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19192@arts.pdn.ac.lk

The lack of security and empowerment of children reflects societal problems that undermine social cohesion. Protecting the children's generation is an important issue for the future development of society. In today's society, the number of children being placed on probation is statistically increasing. In this study, the factors that influence the number of children being placed on probation are identified. This study was conducted using a qualitative research design and a purposive sampling method under the non-random sampling method, selecting the Jayawickrama Child Development Centre in Kandy as the field of study. In this study, 15 probationary girls aged 14-16 years were used, and the data obtained from institutional documents were analysed under the qualitative data thematic analysis method under the semi-structured interview method. A large number of children placed under probation lived in economically disadvantaged family backgrounds. The mothers of most of the children have left the family and children from unstable family structures were identified. There are conflicts, violent situations and unstable environmental conditions within the family unit. The study revealed that unstable and broken family units, parental neglect, poverty and social environment have a strong impact on the reasons for children being placed on probation. Improving the relationship between parents and children, educating parents, implementing poverty alleviation programs, strengthening child safety programs, etc. Could help reduce the number of children requiring probation and support healthier child development.

Keywords: Child probation, broken family, conflicts, violent , parental neglect

I would like to thank the supervisor, Dr. Upali Weerakoon, for his advice and supervision in this study.

A SOCIOLOGICAL STUDY ON THE IMPACT OF DIGITALIZATION OF PUBLIC SERVICES ON THE WELL-BEING OF SENIOR CITIZENS

E.J.M.S.P. Ekanayaka

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19176@arts.pdn.ac.lk

The digitalization of public services is a current trend with globalization. Senior citizens are a major group among the groups that are excluded from society with the digital era. Previous researchers have identified the low level of digital literacy of senior citizens as the reason for this. Against this backdrop, the main objective of this study is to identify the problems faced by senior citizens in accessing and using digitalized banking and health services, and to investigate the institutional support provided to senior citizens in accessing these services. A mixed research design was used for this study. The Moratuwa Divisional Secretariat was selected as the study area and the sample consisted of 24 senior citizens above the age of 60, three bank officers and three health officers. A questionnaire was used to obtain basic information on sociological and digital literacy, and semi-structured interviews were used to obtain qualitative information. According to the study findings, digital literacy is low. Fear of digital media, physical disabilities, lack of internet facilities and lack of smartphones make senior citizens vulnerable to digital addiction. As a result, senior citizens are subjected to deception and fraud through family members and other groups. In addition, senior citizens are subject to social exclusion and inequality. The study revealed that the elderly face various social and emotional problems in the digitalization of public services, which affect their well-being. These challenges can be addressed through improved digital literacy, systematic planning of digital services, and strong and integrated institutional support to promote senior citizens' independence and sense of inclusion in accessing digital banking and healthcare services.

Keywords: Digitization of public services, senior citizens, mental and social well-being, social exclusion, digital dependency

I wish to acknowledge Susantha Rasnayake for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF RESETTLING PEOPLE DISPLACED BY DEVELOPMENT PROJECTS: WITH SPECIAL REFERENCE TO *YAN OYA* RESERVOIR DEVELOPMENT PROJECT

Edirisinghe E.A.H.P

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19173@arts.pdn.ac.lk

Resettlement due to development projects can have significant impacts on displaced communities, often leading to impoverishment risks and social disruption. While development projects aim for progress, the process of resettlement can negatively affect people's livelihoods, social structures, and overall well-being if not managed effectively. This study explores the impact of the community of Wahalkada D6 who were displaced due to the *Yan Oya* Reservoir Development Project, in Kebithigollewa Divisional Secretariat in the Anuradhapura District, Sri Lanka. Using a qualitative research approach, data were collected through interviews and simple observations. Further, thematic analysis method was used to analyze the data more clearly and meaningfully. The study found that the resettled community is living with both positive and negative surroundings. On the positive side, it led to improving economic strength, better access to educational facilities, and increased social cooperation among community members. However, several negative consequences were also identified, such as limited access to clean drinking water, human-elephant conflict, insufficient land allocation, youth unemployment, and lack of basic infrastructure and services. Finally, the study found that although there were some positive outcomes, the negative impacts were more significant. Therefore, the research includes a discussion of practical recommendations such as mandatory adherence to policy considerations during resettlement, and the cultivation of food crops for animals in forest to address the problems of wild elephants aimed at reducing these issues. By implementing such measures, future resettlement programs can better protect the well-being of affected communities and minimize harmful consequences.

Keywords : Resettlement, displacement, development project, positive impacts, negative impacts

I wish to acknowledge M. Pinnawala for her guidance and supervision.

**A STUDY ON THE IMPACT OF SOCIAL MEDIA
ON THE ACADEMIC PROCESS OF UNIVERSITY STUDENTS:
WITH REFERENCE TO THE FACULTY OF ARTS,
UNIVERSITY OF PERADENIYA**

G. Kalana Dulanjana
Department of Sociology, University of Peradeniya
a19171@arts.pdn.ac.lk

The primary objective of this study is to identify the positive and negative impacts of social media usage on the academic process of university students. The social media platforms considered for this study were Facebook, WhatsApp, X (Twitter), YouTube, and TikTok. A mixed-methods research approach was employed. The study was conducted using a sample of final-year students from the 2019 batch specialising in Social Sciences at the Faculty of Arts, University of Peradeniya. For data collection, quantitative data were gathered from a random sample of 31 Social Sciences students via a Google Form, and qualitative data were collected from 18 students through in-depth interviews. SPSS software was used to analyse quantitative data, while thematic analysis was employed for the qualitative data. According to the research findings, the positive impacts of social media on the students' academic process were identified as: facilitating learning through easy access to knowledge, enabling the easy exchange of academic information with friends, and gaining a broader understanding of academic subjects through various learning methods available on social media. The negative impacts identified by the study include a reduced interest in academic activities, increased mental stress due to academic disruption, and diminished academic results due to the low reliability of information obtained from social media. The findings revealed that the negative impacts of social media on the academic process of university students outweigh the positive impacts. The study suggests that university students should develop digital literacy skills to effectively use social media for their academic activities.

Keywords: Social media, time management, academic process, digital literacy

I wish to acknowledge Shantha Wanninayake for his guidance and supervision.

A SOCIOLOGICAL STUDY ON THE ATTITUDES OF UNIVERSITY UNDERGRADUATES TOWARDS COHABITATION

M.H.G. Tharushi Dulangi

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19170@arts.pdn.ac.lk

Cohabitation refers to a living arrangement in which two individuals reside together without being legally married, with or without sexual intimacy. The primary aim of this study was to explore how university undergraduates perceive cohabitation. It further examined their understanding of the concept, associated beliefs, and the socio-cultural factors shaping these perceptions. The research employed a mixed-methods approach, focusing on undergraduates from the Faculty of Arts and the Faculty of Science at the University of Peradeniya. A stratified random sampling technique was used to select 200 participants for the quantitative component, using an interviewer-administered survey questionnaire. For the qualitative component, in-depth interviews were conducted with 15 purposively selected participants using a semi-structured interview guide. Data were analyzed using descriptive statistics and thematic analysis. Findings revealed that many students view cohabitation as a practical step before marriage—helping couples assess compatibility and build mutual understanding. About 65% agreed it strengthens relationships, while only 8.5% disagreed. A majority (68.5%) believed it contributes positively to marital stability and communication, whereas 8.5% disagreed. However, half of the sample acknowledged the risk of social stigma, and 25% expressed indifference to traditional norms, while others remained neutral. Notably, female participants expressed greater concern over the negative consequences, particularly in relation to social perceptions of virginity. From a sociological perspective, the study highlights shifting cultural norms among youth in Sri Lanka. Although there is a growing tendency to question traditional marriage, patriarchal norms, autonomy and to express more positive attitudes toward cohabitation, many students still recognize the powerful influence of religious-socio-cultural values. Societal perceptions of purity, gender roles, partnership, and legal recognition continue to complicate how cohabitation is understood and accepted within the Sri Lankan context.

Keywords: Cohabitation, undergraduates, marriage, culture, virginity

I wish to acknowledge Priyadarshani Premarathne for the guidance and supervision.

A MEDICAL ANTHROPOLOGICAL STUDY OF THE PROBLEMS FACED BY PATIENTS IN OBTAINING HEALTH FACILITIES IN THE WESTERN MEDICAL SERVICE IN SRI LANKA

D.M.I Dissanayake
Department of Sociology, University of Peradeniya
a19162@arts.pdn.ac.lk

Sri Lanka provides a free public healthcare service that enables citizens to access Western medical services at no cost through government hospitals. However, despite this universal access, patients often face numerous challenges due to weaknesses in service delivery and infrastructure facilities. This study explored the issues encountered by patients when accessing Western healthcare services in Sri Lanka, with a specific focus on the cardiology clinic at the Bandarawela District Hospital and utilizing a qualitative research methodology. Data was collected through an in-depth interview guideline with twelve participants, six healthcare workers and six patients. Thematic analysis revealed several key challenges faced by patients, including high out-of-pocket expenses for medications, laboratory tests, and surgeries, as well as the need to travel long distances to receive treatment. Cultural and religious beliefs, language barriers in doctor-patient communication, and patients' reluctance to express concerns also contributed to miscommunication and compromised care. Moreover, systemic inefficiencies such as long waiting times and delays in obtaining appointments for diagnostic procedures further exacerbated these issues, often leading to deterioration in patients' health conditions. Based on this findings, several recommendations are proposed to address these challenges: strengthening healthcare infrastructure and resource allocation in rural hospitals to reduce travel burdens; increasing the availability of essential medicines and laboratory services at the local level; training healthcare workers in culturally sensitive and multilingual communication; introducing digital health systems to manage appointments and reduce waiting times; and encouraging collaboration between government, private sectors, and community organizations to promote patient-centered care. These measures are essential for establishing a more equitable, efficient, and responsive healthcare system in Sri Lanka.

Keywords: Health, western medicine, patients, healthcare services, government hospitals

I wish to acknowledge Abey Rathnayake for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF BODY SHAMING ON SOCIAL MEDIA ON THE PSYCHOSOCIAL WELL-BEING OF YOUNG WOMEN

D.M.N.S. Dissanayake

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19157@arts.pdn.ac.lk

Social media has a significant influence on individuals' psychosocial well-being, with young women being particularly vulnerable to its adverse effects. The present study focuses on examining how social media impacts the psychosocial well-being of Sri Lankan young women, specifically through the lens of body shaming. The primary objective of this research is to identify the ways in which body shaming is promoted via social media and how it affects young women. The study was conducted using a qualitative research methodology. Primary data were collected through in-depth interviews with 15 young women between the ages of 18 and 25, selected through purposive sampling. Secondary data were obtained from academic articles and reports. All collected qualitative data were analyzed using thematic analysis. The findings reveal that body shaming is not an isolated incident but a continuous phenomenon experienced almost daily by many young women. Body shaming on social media manifests in multiple forms and leads to emotional distress among the victims. The resulting psychological impacts are broad and long-term. Notably, the promotion of unrealistic beauty standards through social media contributes to a culture of comparison. The widespread dissemination of the "Thin Ideal" and the "Muscular Ideal" on social media leads to body dissatisfaction. Body shaming defined as criticism or ridicule based on body size, appearance, or weight can occur directly or indirectly and significantly affects mental health, self-esteem, and social relationships. This study emphasizes the need for recognizing these impacts and providing timely interventions to mitigate the negative consequences of body shaming among young women.

Keywords: Body shaming, psychosocial well-being, mental health, social media

I wish to acknowledge Dinushika Yapa Abeyawardhana for her guidance and supervision.

A SOCIOLOGICAL STUDY ON THE CHALLENGES FACED BY FEMALE TEACHERS IN SRI LANKA IN MAINTAINING WORK-LIFE BALANCE

A.G.S.Dilshani

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19145@arts.pdn.ac.lk

Work-life balance refers to the concept of maintaining a proper equilibrium between professional responsibilities and domestic duties. For Sri Lankan women, achieving this balance has become a critical challenge due to the traditional roles assigned to them by society. This issue is particularly significant for women engaged in the teaching profession, as they face a dual burden of fulfilling demanding work responsibilities alongside family expectations. Therefore, the aim of this sociological study was to explore the challenges faced by female teachers in Sri Lanka in maintaining work-life balance. A qualitative, descriptive research design was employed, and purposive sampling—a form of non-probability sampling—was used to select 16 female teachers from four schools in the Sooriyawewa education zone of the Hambantota district. Data for the study were collected through semi-structured interviews, a background questionnaire, field observations, and document analysis. Based on data analysis, the challenges female teachers face in maintaining work-life balance were identified under three main categories: challenges related to the family, challenges related to the profession, and challenges arising from the external social and cultural environment. Family-related challenges included negative attitudes of family members towards the profession, lack of proper support from key family members such as spouses, responsibilities for childcare and eldercare, and a lack of flexibility in the division of household roles and duties. Work-related challenges involved rigid and demanding job roles, managing duties with limited staff, insufficient break times during work hours, and lack of cooperation from colleagues. Social and cultural challenges were identified as the influence of traditional beliefs and the breakdown of social relationships. Considering all these factors, it becomes evident that female teachers in Sri Lanka face numerous challenges in achieving work-life balance due to heavy workloads, family responsibilities, societal expectations, and limited institutional support. Therefore, addressing these issues is essential to ensure their well-being and professional efficiency. It is recommended that female teachers be empowered to effectively manage the boundaries between their professional and domestic spheres.

Keywords: Work-life balance, female teachers, challenges

I wish to acknowledge P.K. Seelagama for her guidance and supervision.

A SOCIOLOGICAL STUDY ON THE IMPACT OF SPOUSAL MIGRATION ON THE FAMILY INSTITUTION: WITH REFERENCE TO THE ANAMADUWA DIVISIONAL SECRETARIAT DIVISION

Dassanayake D.M.S.S.

Department of Sociology, University of Peradeniya

A19106@arts.pdn.ac.lk

When it comes to migration in Sri Lanka, a notable feature is the rapid increase in the trend of going abroad for work. Going abroad has both positive and negative impacts on various areas related to the life of an individual. The greatest impact is on his or her family institution. Accordingly, the primary objective of this research was to identify the effects of the migration of a spouse on the family institution and to present appropriate solutions to the problems. Accordingly, a study has been conducted using the case study method under the qualitative methodology using seven families whose spouse are currently working abroad. Accordingly, qualitative data obtained through semi-structured interviews using a series of interview instructions has been analysed through thematic analysis. This study revealed that after moving abroad, with the separation of spouses and family members from live communication, it is difficult to establish an emotional relationship, and although communication through new communication methods (WhatsApp, Video Call and Text Messages) helps to temporarily maintain the relationship, it is not sufficient to build close relationships. It was clear that this affects the mental and social development of children and raises emotional problems such as suspicion, stress, and loneliness between husband and wife. The separation of the father or mother from the family by one moving abroad, especially affects the process of inheriting cultural values to children. It was also clear that in some cases, unexpected economic disadvantages arise through moving abroad. Not getting a job abroad as expected, becoming victim of scams and other obstacles such as loans, selling or mortgaging property before and after moving abroad can further lower the economic level of the family. In addition, it was possible to identify a growing trend of other family members joining the country of the expatriate husband or wife. Accordingly, it was identified that the migration of the spouse has both positive and negative impacts on the family institution.

Keywords: Migration, spouse, family corporation

I wish to acknowledge Poornika Seelagama for her guidance and supervision.

IDEOLOGIES TOWARDS INSTITUTIONAL CARE OF ELDERS

A. E. Darshani,
Department of Sociology, University of Peradeniya
a19101@arts.pdn.ac.lk

The main objective of this research is to examine the factors that influence elderly individuals to seek institutional care and, through this, to explore their perceptions and ideologies regarding such care. The study addresses two main research questions such as: the socio-economic factors that lead elderly individuals to enter institutional care and their current attitudes toward institutional care. This research was conducted using a case study approach based on a selected elder care center and involved ten elderly participants. According to the findings, factors such as economic hardship, widowhood, and being unmarried significantly contribute to the decision of many elderly individuals to enter institutional care. While global studies often identify economic hardship as a key factor, this study highlights widowhood and being unmarried as emerging and locally significant trends. When exploring the ideologies of elderly individuals after entering institutional care, the study found that despite the emotional challenges associated with widowhood and being unmarried, many participants expressed a sense of peace and relief. Institutional care allowed them to live without the burdens of household responsibilities and provided a setting that supported their religious practices. However, the research also revealed that, although residents generally expressed satisfaction with institutional care, they maintained a desire to stay connected with the outside world. They sought opportunities to engage in religious and social activities, indicating a need for interaction beyond the institution. Some participants felt emotionally constrained by the isolation associated with being confined to the care center for extended periods, especially compared to their experience within family care. Therefore, this study reveals that while institutional care is seen as a suitable and often necessary alternative for elderly individuals, without adequate family support it is not without its shortcomings. Many residents still feel a sense of emotional or social incompleteness. The findings suggest that, in the Sri Lankan context, institutional care, though a valuable alternative, requires improvements in order to fully meet the emotional, social, and cultural needs of elderly individuals.

Keywords: Institutional care, perceptions, socio-economic background, widowhood, unmarried status

I wish to acknowledge K. Thoradeniya for the guidance and supervision.

INVISIBLE LABOR AND ECONOMIC CONTRIBUTION OF WOMEN IN FISHERFOLK COMMUNITIES: WITH REFERENCE TO CHILAW NORTH, SRI LANKA

H.M.S.T. Chandrasena

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19088@arts.pdn.ac.lk

The present study explores the invisible labor and economic contributions of women in fisherfolk communities, focusing on the Chilaw North Grama Niladhari Division in Sri Lanka. Invisible labor refers to unpaid or undervalued work that is critical to household and community survival yet remains unrecognized in economic assessments. Drawing upon feminist economic theory and guided by an intersectional framework, the research identifies the social, cultural, and structural forces that render women's labor in fisheries invisible. Despite women's central involvement in fish processing, household management, caregiving, and community cohesion, their contributions are often excluded from national labor statistics and decision-making processes due to prevailing patriarchal norms. The study employed a mixed-methods approach combining surveys, in-depth interviews, and focus group discussions with 60 participants, including 50 fisherwomen. Quantitative data were analyzed using SPSS to reveal the frequency and economic impact of women's labor, while qualitative thematic analysis captured lived experiences and perceptions. Key findings indicate that women's labor significantly supports the local fisheries economy through activities such as fish drying, packaging, and marketing. However, due to cultural expectations and gendered labor norms, these efforts are not formally recognized or economically valued. The research highlights how women are denied access to policy platforms, financial resources, and social protections, reinforcing cycles of economic vulnerability. Furthermore, socio-cultural constraints, such as traditional gender roles and lack of institutional support, limit their visibility and empowerment. The study concludes that recognizing and formalizing women's invisible labor is essential for achieving equitable development in fishing communities. Policy recommendations include incorporating women's contributions into official labor statistics, designing gender-sensitive fisheries policies, and promoting empowerment strategies that enhance participation and visibility. This research aligns with global Sustainable Development Goals (SDG 5 and SDG 14) and contributes to the broader discourse on gender, labor, and informal economies in South Asia.

Keywords: Invisible labor, fisherfolk communities, gender roles, economic contribution, Sri Lanka

I wish to acknowledge Dinushika M. Yapa Abeywardhana for the guidance and supervision.

A STUDY ON THE FACTORS AFFECTING THE DIVORCE RATE OF YOUNG MARRIED COUPLES

M. I. B. N. A. Bandara

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19064@arts.pdn.ac.lk

Marriage is a key institution that supports social structure and emotional well-being. However, rising divorce rates among young married couples have become a growing social issue in Sri Lanka. This study explores the major factors influencing divorce among young individuals, focusing on the Nikaweratiya Divisional Secretariat Division in the Kurunegala District. A qualitative research approach was used to gain deep insight into the experiences of divorced individuals. The sample consisted of 20 participants between the ages of 20 and 35, selected through purposive sampling. Data were collected using semi-structured interviews, allowing participants to share their personal experiences and views on the causes of marital breakdown. Findings indicate that extramarital affairs are the most frequently cited reason for divorce. Other significant factors include drug abuse by the husband, physical and psychological abuse, interference or control from the husband's mother, sexual dissatisfaction between partners, and the failure to fulfill mutual responsibilities and expectations. These issues contribute to emotional strain and loss of trust, ultimately leading to the breakdown of the marriage. The study highlights the need for targeted interventions to reduce divorce rates and their social impact. Recommendations include the introduction of supportive social policies, legal reforms to protect spouses, improved access to marriage counseling services, and public awareness programs to promote healthy relationship practices among young couples. By understanding the root causes of divorce, the findings aim to support efforts to strengthen marital relationships and build a more stable and supportive social environment for families.

Keywords: Marriage, divorce, sexuality, responsibility, policies

I wish to acknowledge Upali Weerakoon for the guidance and supervision.

A SOCIOLOGICAL STUDY ON THE CHALLENGES FACED BY UNIVERSITY STUDENTS WITH SPECIAL NEEDS IN THEIR ACADEMIC ACTIVITIES: WITH SPECIAL REFERENCE TO THE UNIVERSITY OF PERADENIYA

Balasooriya B.M.D.U

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19053@arts.pdn.ac.lk

The main objective of this study is to examine the challenges faced by university students with special needs in their academic activities. Under the category of special needs, this study focused on students with visual and hearing impairments, physical disabilities, as well as psychological and intellectual limitations. Accordingly, the main aim of this research is to explore the issues these students face in their educational development, particularly in subject-related areas, extracurricular activities, and social interactions. This is a qualitative study, and semi-structured interviews were used for data collection. The sample consisted of 15 students from the Faculty of Arts at the University of Peradeniya, who were in their second, third, and final years of study. The data were analyzed using thematic analysis. The study found that university students with special needs face a range of challenges, including unsuitable teaching methods, a lack of visual and auditory learning tools, untrained lecturers, and difficulties in completing dissertations. Physical and extracurricular challenges include inadequate facilities such as elevators and accessible toilets, poor road conditions, and limited access to upper-floor classrooms. Socially, students reported low self-confidence, anxiety about disclosing their disabilities, and limited participation in friendships and group activities. These challenges hinder academic progress, contribute to mental distress, and lead to demotivation. The study emphasizes the importance of creating equitable educational opportunities for students with special needs, who are often marginalized due to prevailing societal attitudes.

Keywords: Special needs, education, university, students, subject-related

I wish to acknowledge Kumari Thoradeniya for her guidance and supervision

STUDY ON PARENTAL WORKING HOURS' IMPACT ON THE WELL-BEING OF CHILDREN

Semini Modaragamage

Department of Sociology, University of Peradeniya

A19swsp049@art.pdn.ac.lk

This study investigated the effect of parental working hours on the well-being of children aged 4 to 18 in Sri Lanka's Western Province, with a focus on emotional experiences, daily functioning, and social well-being. A mixed-methods approach was used. Quantitative data were collected through a stratified random sample of working parents (Colombo: $n = 24$, Gampaha: $n = 39$) using interviewer-administered questionnaires. The Scale of Positive and Negative Experience (SPANE) was used for standardized assessment. Qualitative data were gathered through in-depth interviews with 20 purposively selected participants from the main study, and a semi-structured interview guide was used. Participants were categorized into two groups: Group 1 (normal working hours, <12 hours/day) and Group 2 (long working hours, ≥ 12 hours/day). Findings revealed that children of Group 1 parents experienced more positive emotions: 20% were consistently joyful, energetic, and grateful. In contrast, 28.6% of children in Group 2 rarely displayed such emotions, indicating a deterioration in emotional well-being linked to extended parental work hours. Additionally, 31.7% of Group 2 children often felt anxious, moody, or helpless, compared to only 7.9% in Group 1. Social well-being also differed: 44.8% of Group 1 parents agreed their children felt socially connected and engaged, while only 17.2% of Group 2 parents reported the same. These results indicate that extended parental working hours are associated with increased emotional distress and reduced social well-being in children. The study recommends flexible work arrangements, part-time job options, family-centered social work, and enhanced school and community support systems to better support children from time-constrained households.

Keywords: *Parental working hours, Child well-being, Mix method design, Sri Lanka*

I wish to acknowledge Priyadarsani Premarathne for her guidance and supervision.

A STUDY ON CHALLENGES FACED BY PARENTS OF CHILDREN WITH AUTISM IN MANTHAI WEST, MANNAR

Satkunam Rangitha
Department of Sociology, University of Peradeniya
a19sw048@arts.pdn.ac.lk

Autism Spectrum Disorder (ASD) is a lifelong condition that affects a child's behaviour, communication, and social skills. Parents who are raising children with autism in Manthai West, Mannar, face many challenges in their daily lives. This study was conducted to examine the specific difficulties encountered by the parents of children with autism. The study further aims to identify the emotional, social, and financial barriers that these parents experience and to understand the nature of the support they receive or expect from others. This study used a qualitative method. The sample consisted of 10 purposively selected parents from selected villages. Data were collected through in-depth interviews, focus group discussions, and direct observation. Secondary data were taken from Grama Niladhari reports, Divisional Secretariat records, and the Child Development School for Children with Special Needs in Andankulam. The findings reveal that parents often feel sadness, stress, fear, and loneliness. Many parents highlighted that they feel isolated because society blames or avoids them. Financial difficulties are common, especially due to the costs of therapy, transport, and special education. This research provides useful ideas to improve services for parents and children with autism in villages like Manthai West.

Keywords: Autism, rural families, parental challenges, social work approaches, support systems

I wish to acknowledge Dhammika Herath for his guidance and supervision.

REHABILITATION OFFICERS' PERSPECTIVES ON DRUG-RELATED RECIDIVISM IN KANDY: EXPLORING CONTRIBUTING FACTORS

G.K.S. Wishmila

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw047@arts.pdn.ac.lk

Drug-related recidivism has emerged as a critical social concern in Sri Lanka, with national data showing that 33.3% of drug offenders are reconvicted and 26.1% are repeat offenders, indicating entrenched cycles of reoffending. This issue is particularly acute in the Kandy District, which has recorded one of the highest increases in drug-related arrests outside Colombo, rising from 1,224 arrests in 2017 to 3,029 in 2020. The main objective of this study is to explore the key factors affecting drug-related recidivism. This study used a qualitative research design. Data were collected through 16 semi-structured interviews with rehabilitation officers from selected government rehabilitation institutions in the Kandy District, including District Secretariat Offices, the Ministry of Justice, the Prison Affairs and Constitutional Reforms, Departments of Community-Based Corrections, and the National Dangerous Drugs Control Board. Thematic analysis was used to analyze the data. The findings show that constrained family relationships, peer pressure and influence, and continuous social stigma play dominant roles in drug-related recidivism. The study participants emphasized that youth offenders struggle to reintegrate into society due to continued labeling and social stigma. More specifically, offenders receive little support from the police and are vulnerable to ongoing suspicion due to the stigma and labeling. This study also found that shortages of the rehabilitation system, including inadequate mental health support services, a lack of qualified rehabilitation officers, and a lack of vocational training, leave offenders vulnerable to relapse. This study demands a human-centered approach to understand why drug offenders continue to reoffend and highlights the need for systemic improvements to break this cycle.

Keywords: Drug-related recidivism, social reintegration, social stigma, labeling

I wish to acknowledge Susantha Rasnayake for his guidance and supervision.

A STUDY ON EMOTIONAL WELL-BEING OF CAREGIVERS WITH BIPOLAR AFFECTIVE DISORDER (BAD) PERSONS IN SRI LANKA

A.V. Wijebandara

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw046@arts.pdn.ac.lk

Behind every person with Bipolar Affective Disorder (BAD) is a caregiver, a silent figure who bears the burden of everyday responsibilities as well as a heavy emotional load that is rarely acknowledged in public policy, public discourse or even in the clinical setting. These caregivers quietly hold together lives that frequently fall apart in unpredictable ways in Sri Lanka, where mental illness is still shrouded in systemic neglect and cultural stigma. The intensely intimate and emotional experiences of Sri Lankan caregivers for people with BAD are illuminated by this study. The study delves into the intricate emotional landscape that these caregivers traverse using a qualitative, exploratory research design based on Pearlin's Stress Process Model. The study gathers not only data but also voices, hearts, and untold stories from 15 caregivers of people with Bipolar Affective Disorder receiving treatment at the National Hospital's Psychiatric Ward in Karapitiya through semi-structured interviews and focus groups. Stories of emotional exhaustion, ongoing anxiety, guilt, loneliness, and unseen sacrifices surfaced instead of just statistics. Caregivers described strained relationships, missed workdays, abandoned dreams, sleepless nights spent worrying about manic episodes, and the gradual erasure of their own identities. The idea of "emotional caregiving at a distance," in which caregivers maintain an emotional bond with their loved ones despite being physically separated, was unusual and moving. The study also identifies stark gaps in the public health infrastructure, including a lack of inclusive policies, psycho education, a healthcare system that ignores caregivers, and a society that criticizes more than it supports. Although strong caregivers are not invisible. They are underprepared, overworked and invisible in the system. This study indicates practical ways to create a more compassionate mental health system, ranging from community-based services and funding to raising public awareness and involving caregivers in treatment plans.

Keywords: Mental health stigma, manic episodes, emotional caregiving, role disruption, coping mechanisms

I wish to acknowledge Ishari Gunarathna for her guidance and supervision.

STUDY ON SOCIO-ECONOMIC FACTORS AFFECTING SECONDARY LEVEL EDUCATION OF CHILDREN IN LOW INCOME FAMILIES: SPECIAL REFERENCE IN BANAGALA VILLAGE IN PITABEDDARA DIVISIONAL SECRETARIAT DIVISION, MATARA

H.N.S.M. Virajini

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw045@arts.pdn.ac.lk

Education is a basic right, but many children from low-income families in rural Sri Lanka struggle to access and continue their secondary education due to various challenges. This study explores the socio-economic factors that affect children's secondary education in Banagala village under the Pitabeddara Divisional Secretariat. Using a qualitative research approach, data were collected through semi-structured interviews with a purposive sample of 20 participants, including 15 parents and 5 secondary school students. Thematic analysis was used to identify common issues, challenges, and experiences shared by the participants. The study discusses five main themes. These include financial difficulties, Lack of Educational Resources and Infrastructure, parental education and support, lack of transport and accessibility challenges, psychological and social challenges, and the lack of external support. These factors significantly affect school attendance, learning outcomes, and students' continued education for the future. Even though they faced difficulties, many parents expressed a strong desire to see their children succeed academically. The study highlights the need to recommend policy interventions such as targeted financial assistance, improved transport and school infrastructure, improved children's mental health, and better support systems to bridge the gap in educational requirements. Addressing these gaps can help improve children's education by ensuring equitable educational opportunities for all children and increasing their likelihood of attending school.

Keywords: Financial barriers, rural education, parental support, school accessibility, psychological impact, low-income families

I wish to acknowledge H.M.K.S. Wanninayake for his guidance and supervision.

A STUDY OF PROBLEMS FACED BY STUDENTS FOLLOWING THE SOCIAL WORK UNDERGRADUATE STUDY PROGRAMME IN THE ENGLISH MEDIUM

T.M.K.K. Thennakoon

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw044@arts.pdn.ac.lk

Providing English-medium instruction (EMI) has become increasingly common in Sri Lanka's higher education sphere, especially in professional degree programmes like Social Work. The contemporary discussion highlights that while English is necessary for global engagement, students from Sinhala and Tamil-medium backgrounds face serious challenges due to exposure to the English language. This study was conducted as a mixed-methods research project to examine the academic, psychological, and institutional challenges faced by Social Work undergraduates studying in English. In order to collect qualitative data, 12 students were purposively selected for in-depth interviews. A structured interview guideline was prepared based on the literature to ensure consistency and relevance. A trilingual questionnaire was used to collect quantitative data. The collected data were analyzed using two methods: thematic analysis for qualitative data and SPSS software for quantitative data. This study's findings reveal that many students struggle with understanding lectures, reading academic material, and completing assignments due to their weak English knowledge. These issues also lead to low confidence, stress, and social isolation. The students reported difficulties in classroom participation, group work, and examination performance. They feel that their academic potential is underestimated due to language barriers rather than a lack of subject knowledge. Students expressed the need for simplified learning materials, bilingual glossaries, workshops to improve English-language skills, and more supportive teaching approaches. Some also highlighted the importance of peer mentoring and language bridging programmes before entering university. To address these issues, this study recommends implementing structured language support, revising the curriculum, developing institutional language resources, and providing language-sensitive pedagogical training for academic staff.

Keywords: English-medium instruction, social work education, language barriers, academic challenges, student support

I wish to acknowledge Abey Rathnayake for his guidance and supervision.

CLIENTS' PERCEPTION TOWARDS FAMILY COUNSELING: A QUALITATIVE STUDY WITH FAMILY COUNSELING AT KANDY COURT

V.B.T Tharuka

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw043@arts.pdn.ac.lk

According to research, contributing factors affecting divorce include economic concerns, infidelity, domestic violence, dowry disputes, substance abuse, communication breakdowns, and mutual disrespect. Proceeding through family counseling is a prerequisite in the legal process to seek divorce in Sri Lanka. In this background, the main objective of this study was to explore the overall perceptions of divorce seekers on family counseling services provided in the process of divorce seeking. Sub-objectives included examining whether divorce seekers change their decisions or develop coping mechanisms during the counseling process, and understanding how counseling influences their decision-making and emotional adjustment. This qualitative research study was conducted at the Kandy Court Complex, where family counseling is mandatory for couples who seek for divorce. A purposive sample of ten participants (five males and five females) who had completed counseling sessions was selected for in-depth interviews. The findings revealed mixed perceptions of family counseling effectiveness. The majority of the participants described that existing family counseling helped them reduce miscommunication, set boundaries, improve trust rebuilding, and mutual understanding. These participants explained that family counseling helped them to delay divorce proceedings or pursue continued counseling. Participants who hold a contrary viewpoint regarding the family counseling stated that family counseling was unsuccessful, claiming that it failed to address core issues that led to the divorce seeking such as causal relationship, domestic violence, heavy drinking, infidelity, morbid jealousy, and problems related to sexual need, and irreversible emotional detachment. These issues ultimately led participants to proceed with divorce. Family counseling at the Kandy Court Complex demonstrates varied effectiveness in addressing marital conflicts. Success appears linked to participants' willingness to engage, the nature of underlying issues, and the counselor's ability to facilitate meaningful dialogue. While counseling proved beneficial for communication-related problems and trust issues, it showed limited effectiveness in cases involving abuse, addiction, or severe emotional detachment. These findings suggest the need for specialized interventions and improved counseling protocols to better serve diverse client needs in the Sri Lankan context.

Keywords: Marital conflict, family counseling, communication breakdown, domestic violence, substance abuse, infidelity

I wish to acknowledge Susantha Rasnayake for his guidance and supervision.

A STUDY ON DROPOUT FROM OUTPATIENT MENTAL HEALTH CARE SERVICES: WITH REFERENCE TO THE VAVUNIYA NORTH DIVISION

Kantharasa Sivanewary

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw042@arts.pdn.ac.lk

Mental health dropouts remain a significant yet under-explored issue in Sri Lanka, particularly in the Vavuniya district. This study explores the factors contributing to the dropout from outpatient mental health care services in the Vavuniya North Division. The main objective of this study is to explore and identify the factors affecting patients' discontinuation of outpatient mental health services. Using the Health Belief Model, the research adopts a qualitative methodology, using an Interpretative Phenomenological Analysis (IPA) design. In-depth, semi-structured interviews were conducted with eight patients who had dropped out of outpatient psychiatric services. Thematic analysis was employed to identify recurring patterns and unique experiences related to dropout behaviour. Findings revealed several interlinked reasons for dropout, including stigma, lack of awareness about mental illness, financial constraints, travel difficulties, dissatisfaction with services, and limited communication with healthcare providers. Improving mental health literacy, strengthening follow-up mechanisms, enhancing community-based services, and addressing stigma are essential to reducing dropout rates and improving continuity of care. Policymakers and service providers can use these insights to context-specific interventions and improve retention in outpatient mental health care services, particularly in rural areas.

Keywords: Mental health, dropout, outpatient care, Vavuniya, stigma, qualitative study

I wish to acknowledge Susantha Rasanayake for his guidance and supervision.

PERCEPTION OF OPPORTUNITIES FOR HIGHER EDUCATION OF STUDENTS IN SRI LANKAN RURAL SCHOOLS WITH ONLY ARTS/COMMERCE STREAMS

A.A.S. Silva

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw041@arts.pdn.ac.lk

This study explores how students from Sri Lankan rural schools that only offer arts and commerce streams for advanced-level education perceive their access to higher studies and future careers. Even though education is a human right, students in these rural areas are still facing a significant amount of inequality due to structural, socio-economic, and cultural milieus. With few subject streams and balancing additional difficult scenarios such as shortage of educational resources, access to trained teachers, and inadequate infrastructure, the reflection on students' opportunity cost is reduced. The focus of this study is to understand students' perceptions of higher education opportunities and to understand the educational and social barriers that contribute to this perception. A mixed-method approach within a cross-sectional research design was used to collect data. Qualitative data were gathered through semi-structured interviews, and quantitative data through a survey with advanced-level students from selected rural schools in the Kalutara district. These schools were purposively selected as they did not have a science or technology stream, creating a specific context to investigate how institutional constraints, such as those limiting subject areas, affect students' perceptions of higher education. While this study is in its early stages of analysis, some preliminary findings suggest most students only engage a limited perception of the full spectrum.

Keywords: Rural education, higher education opportunities, subject streams, educational inequality, Sri Lanka

I wish to acknowledge Dhammika Herath for his guidance and supervision.

**THE IMPACT OF THE SMARTPHONE USAGE
ON THE ACADEMIC PERFORMANCE OF THE SCHOOL
STUDENTS IN RURAL SRI LANKA:
WITH SPECIAL REFERENCE TO ADVANCED LEVEL
STUDENTS IN UHANA MAHA VIDYALAYA, AMPARA**

J.A.S.Sewwandika

Department of Sociology, University of Peradeniya

A19sw040@arts.pdn.ac.lk

This study explores the impact of smartphone usage on the academic performance of Advanced Level students in a rural school in the Ampara District. The increasing use of smartphones among school students has raised concerns regarding both their educational benefits and potential distractions. The main objective of this research was to examine the impact of smartphone usage on academic performance among rural Advanced Level school students in Sri Lanka. A mixed-methods research design was employed. Quantitative data were collected from 50 students from the Advanced Level Arts and Commerce Section at Am/Uhana Maha Vidyalaya, using a Google questionnaire. Descriptive statistics were analyzed using SPSS software for the quantitative data analysis. Qualitative data were gathered through key informant interviews, direct observation, and were analysed thematically. The findings indicate that over 70% of students own smartphones, and a significant number reported using them for academic purposes such as online learning, information searching, and exam preparation. Approximately 49% of respondents reported negative consequences, including reduced performance, sleep disturbances, and addiction to social media. A comparative analysis of students' academic performance before and after mobile phone use produced mixed results, with some reporting improved outcomes due to easier access to study materials, while others experienced a decline in academic focus. Statistical data tables revealed, a higher likelihood of negative academic impacts among students who used smartphones for more than two hours per day. Thematic analysis of key informants' comments identified four dominant themes: educational usefulness, distraction from studies, behavioural changes, and mixed perspectives. Overall, the study concludes that while smartphones can be effective educational tools, they can also contribute to academic decline if not used responsibly. The study recommends implementing digital literacy programmes and effective phone usage guidelines in rural schools to ensure balanced and constructive use of technology among students.

Keywords: Smartphone usage, academic performance, thematic analysis, digital literacy programmes, effective phone usage guidelines

I wish to acknowledge H.M.K.S. Wanninayake for his guidance and supervision.

BARRIERS IN ACCESSING RESOURCES FOR STUDENTS WITH DISABILITIES IN HIGHER EDUCATION INSTITUTES: WITH SPECIAL REFERENCE TO THE UNIVERSITY OF PERADENIYA

R.H.L. Sandaruwan

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw039@arts.pdn.ac.lk

This study investigates the multifaceted barriers faced by students with disabilities (SWDs) in accessing resources within higher education institutions, with a special focus on the University of Peradeniya, Sri Lanka. Employing a mixed-methods approach, data were collected from 36 students, including 9 interviews, two focus group discussions, and insights from key informants. Key findings reveal that inaccessible infrastructure lack of wheelchair ramps, elevators, and accessible restrooms, significantly impacts student mobility and daily academic activities. Social exclusion and subtle negative attitudes from peers and staff contribute to feelings of loneliness and a reluctance to engage in university life. Furthermore, deeply ingrained cultural perceptions viewing disability as an illness exacerbate mental distress and self-doubt. The study also highlights insufficient financial aid and the non-enforcement of existing legal provisions, pointing to systemic power imbalances. While informal support from family and friends is crucial, formal university support systems are often inadequate, and despite the general availability of academic resources, students often lack the technical knowledge to utilize them effectively. The research applied the Social Model of Disability, Symbolic Interactionism, and Conflict Theory to analyze these issues. The study concludes that significant knowledge gaps persist, hindering academic aspirations and causing distress. It advocates for a comprehensive, systematic approach to remove physical barriers, address social and cultural exclusion, implement legal provisions, and ensure financial aid to foster a truly inclusive and equitable environment for SWDs. Despite formal recognition and some awareness programs, students consistently encounter significant physical, social, cultural, legal, and psychological challenges.

Keywords: Students with disabilities, higher education, access to resources, inclusive environment, student well-being

I wish to acknowledge M.R. Pinnawala for her guidance and supervision.

EXPLORING FACTORS INFLUENCING SPORT PARTICIPATION AMONG UNIVERSITY STUDENTS: A SOCIAL WORK PERSPECTIVE AT THE UNIVERSITY OF PERADENIYA

E.S.T. Sampath

Department of Sociology, University of Peradeniya

A19sw038@arts.pdn.ac.lk

Education is a systematic process of acquiring knowledge, skills, values, and attitudes. It is divided into two groups: academic and physical education. Playing sports falls under the category of physical education. The research problem of this study was to find factors affecting the sport participation of university students. Given the low level of sport participation among university students, it was appropriate to conduct this research. The main objective of this research was to study the factors influencing the sport participation of university students. Secondary objectives were to explore intervention activities that can be made to social workers to increase participation in sports, by exploring the psycho-social, cultural, environmental, and structural factors that affect sport participation. A sample of 20 respondents representing both male and female students of the University of Peradeniya was selected for this qualitative study. Accordingly, the sample consisted of 10 participants in sports, 05 non-participants in sports, and 05 sport instructors. Data were collected through primary and secondary data sources. Primary data were collected through in-depth interviews and focus group discussions. The study revealed factors that influence both participation in sports and non-participation in sports. Factors that influenced the student's decision to take part in sports include their passion for sports since their school days, the importance of sports, interest in health, natural talents for sports, and the motivations of fellow students. Factors that contributed to not participating in sports activities included time management problems due to excessive academic work, limited financial resources to purchase nutritional supplements and equipment required for sports, and a dislike for sports since childhood. Sports instructors also adopt strategies to increase students' participation in sports, such as promoting sports-orientation programs and organizing freshers' tournaments for all first-year students. Thus, providing sport counseling services, organizing sport programs (Zhumba, Aerobics), introducing sports diploma courses, and organizing a University sports day were identified as strategies to increase sports participation in this research.

Keywords: Sport participation, psycho-social factors, university students, physical well-being, impact of education

I wish to acknowledge Saminda Gnanarathna for his guidance and supervision.

SERVICE PROVIDERS' PERSPECTIVES ON YOUNG PEOPLE'S CONNECTION WITH AFTERCARE SERVICES FOLLOWING A DELIBERATE SELF-HARM

D. D. T. K. Samarakkodi

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw037@arts.pdn.ac.lk

Deliberate self-harm among young people is an emerging public health concern in Sri Lanka, leading to more focus on its prevention and the importance of aftercare services. Although aftercare services are available, many young individuals do not fully engage with these services after an initial treatment. This low engagement increases the risk of repeated self-harm or suicide. This study aims to understand the views of service providers, particularly psychiatric social workers, on the factors that influence young people's low engagement with aftercare and also to identify strategies that can improve their continuous participation. The study adopted a qualitative research design, guided by Interpretative Phenomenological Analysis, to explore the lived experiences of service providers. Participants were selected using purposive sampling, with a sample size of eight. Data were collected through semi-structured interviews, and Interpretative Phenomenological Analysis was used to identify key patterns and themes. The research findings revealed that young people's engagement with aftercare services is influenced by multiple interrelated factors, including self-stigma and social stigma, limited mental health awareness, cultural beliefs and myths, lack of emotional insight, and negative family attitudes. Practical challenges such as transport difficulties, financial constraints, and long waiting times also hinder attendance. However, strategies currently used by psychiatric social workers include follow-up contact, school collaboration, and motivational techniques. But these are mainly applied to high-risk clients due to workload. In conclusion, the study highlights the need for a youth-centered approach to improve aftercare engagement, focusing on reducing internalized self-stigma and strengthening education towards the importance of aftercare to prevent future mental health issues related to deliberate self-harm.

Keywords: Deliberate self-harm, young people, aftercare services, service providers, service disengagement

I wish to acknowledge Susantha Rasnayake for his guidance and supervision.

**A STUDY OF FACTORS AFFECTING THE SOCIO-ECONOMIC
WELLBEING OF WIDOWED WOMEN:
WITH SPECIAL REFERENCE TO THE PANNALA DIVISIONAL
SECRETARIAT DIVISION IN THE KURUNEGALA DISTRICT
IN SRI LANKA**

S.A.S. Rosa

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw036@arts.pdn.ac.lk

The death of a husband marks a profound turning point in a woman's life, often leading to significant socio-economic disruptions and emotional isolation that hinder her active participation in community and livelihood activities. This research aimed to examine the factors affecting the socio-economic well-being of widowed women with special reference to the Pannala Divisional Secretariat in the Kurunegala District, Sri Lanka. This research investigated the key socio-economic challenges that widowed women face, examined the role of local administrative authorities in influencing widowed women's socio-economic wellbeing, and explored the coping mechanisms they adopt in the face of adversity. A qualitative methodology was used, and data were gathered through in-depth interviews with ten widowed women over the age of 40, selected using purposive and snowball sampling techniques. Moreover, this study focused on women who have experienced widowhood for at least one year, ensuring they have navigated a reasonable period of adjustment. This study's findings reveal that widows frequently face economic hardship and limited institutional support, all of which moderately impact their well-being. Additionally, this study highlights how family relationships can both support and hinder their socio-economic stability. In addition, the emotional and psychological strain is caused by isolation and changing family relationships. Despite these obstacles, these research findings reveal a strong sense of resilience among widowed women. Many have adopted coping mechanisms such as engaging in informal work, relying on religious and spiritual practices, and forming informal support networks within their communities. Family dynamics were found to be both a source of strength and strain. Some widowed women received support from children or extended family members, while others were isolated or burdened with additional responsibilities. This research highlights the urgent need for policy reforms and community-based interventions that address the unique socio-economic realities of widowed women by providing access to livelihood opportunities and strengthening social protection mechanisms to enhance the well-being of widowed women in rural and semi-urban Sri Lanka.

Keywords: Widow, widowed women, wellbeing, socio-economic wellbeing, stigma

I wish to acknowledge Abey Rathnayake for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF OCCUPATIONAL CHANGES ON FISHING WORKERS IN THE COASTAL COMMUNITY IN KALPITIYA DIVISION, PUTTALAM DISTRICT

M.B.F. Rifla

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19sw034@arts.pdn.ac.lk

The coastal fishing communities in Sri Lanka are experiencing significant occupational transformations due to environmental degradation, policy changes, and increasing economic instability. This research focuses on exploring the impacts of these occupational changes on the social and economic conditions of fishing workers in the Kalpitiya Division, Puttalam District. The study's main objective was to examine how such shifts influence the daily lives and future stability of these workers. Specific objectives included analyzing the social challenges and economic difficulties that fishing workers face while adapting to new realities. This qualitative study utilized purposive sampling to select 30 participants, including married male fishing workers (aged 18–60), key office bearers of a registered fishing association, the chairman, the secretary, the treasurer, two community leaders, a Grama Niladhari officer, and a mosque religious leader. The participants represented three ethnic groups: Muslims, Sinhalese, and Tamils. Data collection was conducted through semi-structured interviews, and data were analyzed using thematic analysis. The findings revealed four major themes: Social Disruption and Changing Community Dynamics, Economic Insecurity and Livelihood Adaptation. Socially, the workers expressed concerns about community disintegration, role shifts within families, and increased emotional distress. Economically, irregular income and lack of alternative livelihood options have created insecurity. The leadership emphasized the lack of institutional support for sustainable adaptation. The study concludes that occupational changes have impacted both the social and Economic well-being of fishing workers in Kalpitiya. It highlights the urgent need for government and development actors to design inclusive policies, offer vocational alternatives, strengthen environmental protections, and enhance social cohesion. This research contributes to a deeper understanding of community-level transitions and resilience mechanisms in coastal Sri Lanka.

Keywords: Fishing workers, occupational change, socio-economic impact, coastal livelihood

I wish to acknowledge Upali Weerakoon for his guidance and supervision.

A STUDY ON DECENT WORK CONDITIONS OF WOMEN IN THE APPAREL INDUSTRY: WITH SPECIAL REFERENCE TO THE SEETHAWAKA EXPORT PROCESSING ZONE

P. K. Kethmini Ranasinghe

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw033@arts.pdn.ac.lk

This study explores the nature of decent work experienced by women employed in the apparel industry within the Seethawaka Export Processing Zone (EPZ) in Colombo, Sri Lanka. Compared to more frequently studied zones such as Katunayake and Biyagama, there is a notable lack of research on decent work conditions in Seethawaka. The objectives of this study were to identify the current state of decent work for women in the apparel sector at Seethawaka EPZ and to examine the key challenges faced by female workers and other stakeholders in achieving decent work in this industry. A mixed-methods research design was employed in this study. Primary data were collected through a survey questionnaire administered to 100 female workers selected by using the convenience sampling method. Semi-structured interviews were conducted with 8 female workers, 2 human resources managers, 2 supervisors, a counselor, and a trade union leader. Secondary data were obtained from ILO reports, academic journals, UN conventions, and Sri Lankan labor legislation. Quantitative data were analysed by using descriptive statistics, while qualitative data were analysed through thematic analysis. All ethical protocols were followed, ensuring participants' confidentiality and anonymity. Key findings revealed that 97% of participants held permanent employment, with an average monthly income of Rs. 46,500.00. Approximately 88.1% had received an education up to G.C.E. A/L level, and 68.3% were unmarried. The study found that 51% of respondents reported experiences of verbal harassment in the workplace, which many perceived as a normalized aspect of their working environment. Only 17.8% expressed moderate job satisfaction. Qualitative insights indicated that most participants were experiencing only moderately decent work conditions, especially in terms of occupational health, safety, job security, social dialogue, and rights at work. Concerns were also raised regarding inadequate childcare facilities and limited awareness of sexual and reproductive health. Based on these findings, it is recommended that greater emphasis be placed on educating female workers about the concept of 'work with dignity' and their rights as workers.

Keywords: Decent Work, Apparel Industry, Women, Work Rights, Sri Lanka

I wish to acknowledge Priyadarshani Premarathne for her guidance and supervision.

A STUDY OF THE IMPACT OF MATERNAL EDUCATION OF FAMILY MEMBERS ON CHILD NUTRITIONAL STATUS: WITH SPECIAL REFERENCE TO THE KALUWANCHIKUDY MEDICAL OFFICER OF HEALTH (MOH) AREA, BATTICALOA

Singanayagam Rakshana
Department of Sociology, University of Peradeniya
a19sw032@arts.pdn.ac.lk

Maternal education and knowledge of family members play a significant role in the nutritional status of children, especially in resource-poor rural areas. This study was conducted in the Kaluwanchikudy Medical Officer of Health (MOH) area, where child malnutrition is a major problem. The main objective of this study was to investigate how maternal and family members' education impacts on child's nutritional status. This study was conducted using qualitative research techniques. In-depth interviews were conducted with mothers of children less than five years of age and health officials. Data was analysed using thematic data analysis. Primary data were collected through interviews, home visits, and data collection. Secondary data were obtained from MOH reports, clinic records, and information from community organisations. This study revealed that educated mothers have a greater understanding of nutritional foods, health habits and access to health services. It was also found that mothers' experiential education has a direct impact on children's nutrition. However, less educated mothers face difficulties in accessing health services because they rely more on traditional beliefs. Low income and social conditions are additional challenges. Efforts to improve education and health awareness among mothers in such affected areas have the potential to improve the nutritional status of children. Therefore, it is necessary to examine whether basic education and health awareness programmes at the community level and government development programmes are yielding proper results and make recommendations. Further strengthening community-based nutrition education, ensuring targeted awareness programmes through MOH clinics, increasing access to early childhood care information, promoting school-level parent education sessions, and fostering collaboration between government, NGOs, and grassroots organisations to reduce gaps in maternal knowledge and improve child health outcomes can be strengthened. These will also serve as a motivation for future researchers and help reduce the burden of child-based disease.

Keywords: Maternal education; child nutrition; health; rural development

I wish to acknowledge Abey Rathnayake for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF ALCOHOL ADDICTION OF FATHERS ON FAMILY: WITH SPECIAL REFERENCE TO HAPUGASTENNA ESTATE

Kumarawel Priyanka

Department of Sociology, University of Peradeniya

A19sw031@arts.pdn.ac.lk

This study investigates the impact of fathers' alcohol addiction on family dynamics within the plantation community in Sri Lanka. In many plantation families, fathers play a crucial role as providers and decision-makers. However, when affected by alcohol addiction, this role is often disrupted, leading to emotional, economic, and social problems within the household. The primary objective of this research was to explore how alcohol addiction in fathers affects spouses and children, emotionally and psychologically, and how it influences family leadership, financial security, and safety. The study also aimed to examine the availability of social support services and identify possible interventions from a social work perspective. A qualitative research design was used in this study, while using the purposive sampling method. Data were collected through in-depth interviews with spouses, focus group discussions with teachers and children, and field observations. Thematic analysis was used to identify recurring patterns in the responses. The findings reveal that fathers' alcohol addiction leads to the breakdown of family leadership, emotional trauma among spouses and children, financial burden, and increased domestic violence. Many women are forced to take on both caregiving and income-generating roles, while children often experience fear, social withdrawal, and a lack of interest in education. The study also found a lack of access to counseling, emotional support, and community support services. However, resilience among spouses and the aspirations of children for a better future were noted as strengths within these families. This study emphasizes the need for comprehensive, culturally sensitive interventions through social work, counseling, awareness, and legal aid to address the problems faced by plantation families.

Keywords: Alcohol addiction, family dynamics, social support services, emotional support, social work intervention

I wish to acknowledge Saminda Gnanrathne for his guidance and supervision.

FACTORS INFLUENCING JOB SATISFACTION AMONG ACADEMICS AT THE UNIVERSITY OF PERADENIYA: A STUDY ON INSTITUTIONAL CULTURE

B.G.V.H. Premadasa

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19sw030@arts.pdn.ac.lk

This study investigates the factors influencing job satisfaction among academic staff at the University of Peradeniya, with a particular focus on how institutional culture shapes their professional experiences. The research explores the perceptions of the academic staff on leadership practices, decision-making inclusion, academic autonomy, recognition, and institutional support, and how these contribute to overall job satisfaction. A mixed-methods approach was employed, combining quantitative data from 100 academic staff members across all nine faculties with qualitative insights gathered from 10 semi-structured interviews. SPSS was used to identify trends and differences across variables such as designation, faculty affiliation, gender, and years of service. The analysis revealed that while overall satisfaction levels were high, perceptions of leadership transparency, participation in decision-making, and recognition varied significantly across these groups. Thematic analysis of interview data identified six core factors that influenced job satisfaction: academic autonomy, inclusion in institutional processes, recognition and appreciation, access to professional development, administrative efficiency, and supportive peer relationships. Academics reported higher satisfaction when they felt empowered, involved, and valued by the institution. The study concludes that institutional culture plays a meaningful role in shaping job satisfaction, and its impact differs across academic roles, faculties, and gender. To enhance academic well-being, the university should strengthen inclusive leadership, foster transparent decision-making, and improve administrative systems and recognition structures.

Keywords: Institutional culture, job satisfaction, academics, University of Peradeniya

I wish to acknowledge Poornika Seelagama for her guidance and supervision.

**A STUDY OF GENDER DYNAMICS ON DATING-BASED
VIOLENCE AMONG UNIVERSITY STUDENTS:
A STUDY CONDUCTED
IN THE UNIVERSITY OF PERADENIYA**

A.M.A. Prabashini

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19SW029@arts.pdn.ac.lk

This study examines gender-specific experiences and the impact of dating-based violence among undergraduates at the University of Peradeniya, Sri Lanka. The primary aim is to explore how gender dynamics shape the occurrence, understanding, and effects of violence in university dating relationships. The study focuses on how internalized gender roles shaped by culture and institutions influence relationship behaviors, power imbalances, and coping mechanisms under the analysis of gender schema theory. Fifteen in-depth interviews were conducted with students (10 females, 5 males) across multiple faculties. Thematic analysis revealed that female students commonly experienced emotional abuse such as manipulation, control, and psychological coercion, often disguised as affection. These experiences limited their autonomy and caused emotional distress. While male students did not report direct victimisation, many expressed intense emotional pain after breakups. Their coping strategies include substance use, withdrawal, or self-harm, which were influenced by societal norms discouraging emotional expression in men. Emotional abuse emerged as the most common and enduring form of harm, especially among female participants. Male emotional suffering was typically linked to internalized masculinity and social expectations, rather than abuse by partners. The findings highlight how patriarchal norms, faculty-specific subcultures, and the normalization of unequal dynamics sustain dating violence on campus. The study calls for gender-sensitive prevention strategies, including relationship education, accessible counseling, and peer-led support systems. Institutional mechanisms should help students of all genders recognize unhealthy dynamics and seek help.

Keywords: Dating-based violence, gender dynamics, emotional abuse, coping strategies, masculinity, maladaptive

I wish to acknowledge P.K. Seelagama for her guidance and supervision.

A STUDY ON ATTIRE-RELATED BULLYING AMONG UNDERGRADUATES AT THE UNIVERSITY OF PERADENIYA

P.N. Piyumika

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19sw028@arts.pdn.ac.lk

Attire-related bullying is an emerging but under-researched issue in Sri Lankan higher education. University students, especially those from diverse cultural, economic, and social backgrounds, often face judgment or discrimination based on their clothing choices. This study focuses on the University of Peradeniya and aims to examine how attire-related bullying affects undergraduates' psychological well-being, social relationships, and academic life. The research adopted a mixed-method approach, combining both quantitative and qualitative methods to gather comprehensive data. A sample of 60 students was selected to conduct structured surveys to explore patterns of bullying. 10 in-depth interviews were conducted with students who had directly experienced attire-related bullying. Data were analyzed using descriptive statistics and thematic analysis to identify recurring trends and personal narratives. The findings reveal that students who do not conform to prevailing fashion trends or cultural dress expectations are often subject to teasing, exclusion, and verbal harassment. Gender dynamics play a significant role, with female students particularly facing double standards and body shaming, while male students experience peer pressure to adhere to stereotypical fashion norms. Key contributing factors include peer influence, rigid social norms, cultural stereotypes, and the influence of social media. Attire-related bullying leads to mental health issues such as anxiety, low self-esteem, and social withdrawal, which in turn negatively affect students' academic performance and participation in university life. The study recommends the implementation of awareness programs, dress policies, and awareness counseling services within universities. These efforts can help create a supportive learning environment that respects diversity in personal expression and cultural identity. By highlighting the lived experiences of affected students, this research aims to raise awareness among university authorities and contribute to developing anti-bullying strategies that promote inclusivity, equity, and student well-being in Sri Lankan universities.

Keywords: Attire-related bullying, gender norms, peer pressure, social exclusion, inclusivity

I wish to acknowledge Ishari Gunarathna for her guidance and supervision.

A STUDY OF FAMILY RESPONSES TO POSTPARTUM DEPRESSION

A.M. Panditha

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19sw026@arts.pdn.ac.lk

Postpartum Depression (PPD) is a significant mental health condition affecting many mothers during the postnatal period, often going unrecognized or untreated and relatively undiscovered in Sri Lanka. This qualitative study explores how family members respond to and interpret the symptoms of postpartum depression within the household context, aiming to understand their awareness, support mechanisms, and the influence of cultural beliefs. A qualitative, phenomenological approach was adopted to gain insight into the lived experiences of family members closely involved with a postpartum mother. Data were collected through in-depth, semi-structured interviews with eight family members from the families in which the mother was experiencing postpartum depression. Thus, the sample included the husband, mother-in-law, sister-in-law, and other relatives. Thematic analysis was used to identify patterns and recurring themes across participant narratives. Findings indicate that most family members lacked awareness of postpartum depression as a mental health condition and often misinterpreted the mother's symptoms as emotional weakness, spiritual imbalance, or normal postpartum behavior. While some relatives showed empathy and offered practical assistance, others responded with neglect or reinforced cultural stigmas that discouraged seeking medical help. Beliefs such as 'Wedumgei Sanniya' significantly influenced how the mother's condition was perceived and managed, with some families turning to ritual practices rather than psychological or medical support. These culturally rooted interpretations often delayed appropriate care and increased the emotional burden on the mother. The study concludes that family responses to PPD are shaped by both caring intentions and harmful misconceptions, which can either support or hinder a mother's recovery. There is a critical need for community-based mental health education programs that involve family members and address cultural beliefs. Promoting awareness within the family setting could strengthen early recognition, reduce stigma, and lead to better support systems for mothers experiencing postpartum depression in Sri Lanka.

Keywords: Postpartum depression, family responses, maternal mental health, Sri Lanka, qualitative study

I wish to acknowledge Susantha Rasnayake for his guidance and supervision.

**IN THE ABSENCE OF THEIR WIVES:
THE IMPACT OF FEMALE MIGRATION ON MEN
WITH SPECIAL REFERENCE TO SELECTED GRAMA
NILADHARI DIVISIONS
IN KALUTARA DIVISIONAL SECRETARIAT**

B.S.Madushika

Department of Sociology, University of Peradeniya

A19sw025@arts.pdn.ac.lk

Female migration refers to women migrating abroad for employment, often in domestic or caregiving roles. In Sri Lanka, this trend has significantly increased, especially among women seeking work in the Middle East, leading to major changes in household responsibilities and caregiving dynamics. This study focuses on the positive and negative impacts of female migration on left-behind men with children in selected Grama Niladhari (GN) Divisions of the Kalutara Divisional Secretariat. The main objective is to understand how the absence of migrant wives affects men's roles in caregiving, household management, and emotional support. Sub-objectives include identifying the support systems and coping strategies used by men, and examining the ongoing socio-economic challenges they face, such as financial instability and limited access to income opportunities. This is a mixed study, using both qualitative and quantitative methods. Data were collected through structured questionnaires and in-depth interviews with both left-behind fathers and community leaders, who provided valuable insights into community-level observations and local support systems. Findings show that a significant number of these men are unemployed and fully dependent on remittances sent by their wives. Men employed in the government sector tend to maintain financial stability and savings, while those in the private sector often use remittances for long-term improvements. However, men without secure employment continue to experience economic hardships. The study reveals that migrant mothers often prioritize communication with their children over their husbands. While this initially created emotional distance, many men gradually adapted by taking on independent decision-making and caregiving roles. With those changing gender roles also noted in the study area, despite their efforts, emotional stress and lack of community support remain common challenges. The study recommends psychosocial support services and inclusive policy interventions to strengthen the well-being of male caregivers and ensure the stability of transnational families.

Keywords: Female migration, left-behind husbands, caregiving, negative and positive impacts, remittances

I wish to acknowledge M.R. Pinnawala for her valuable guidance and supervision.

**A STUDY OF EFFECTS OF MALE MIGRATION
ON PSYCHO - SOCIAL WELLBEING OF SPOUSES:
WITH SPECIAL REFERENCE
TO NAGODA DIVISIONAL SECRETARIAT, GALLE**

G. A. Madhushika

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw024@arts.pdn.ac.lk

This study explores the effects of male migration on the psycho-social wellbeing of spouses, with a specific focus on temporary male migration to Middle Eastern countries such as Kuwait, Qatar, and Saudi Arabia. A sample consisting of 12 married women from male migrant households were selected from the 3 Grama Niladhari divisions (GN) in Nagoda Divisional Secretariat, Galle, namely Kappiyagoda South, Aluthwattha and Yatalamattha East GN Divisions. Through a qualitative research design involving semi-structured interviews and thematic analysis, the study examines transformations of gender roles in family dynamics, challenges encountered by spouses and coping mechanisms of spouses of male migrant households. The findings of the research suggested that the effects of male migration on psycho- social wellbeing of spouses are positive as well as negative. The research found that male migration tends to gender roles transformations through additional responsibilities, increasing autonomy in women's decision making, becoming women as controller of remittance and strengthening social network. Findings revealed that while the remittance improves economic stability, spouses encountered key challenges like conflicts with in-laws, emotional insecurity, psychological forms of worry, physical and psychological loneliness. The research also found that communication and family support system as prominent coping mechanisms used by spouses of male migrant households. The findings revealed that despite significant effects on psychological and social wellbeing of spouses, male migration also brought a positive transformation in the social roles of spouses. These women reported increased their psychosocial wellbeing in terms of self- confidence and autonomy in decision making while male migration tends to increase collaborative decision making with in-laws. Accordingly, this study explores the need of women empowerment through strengthening resilience and coping mechanisms particularly among spouses.

Keywords: Male migration, spouses, psycho-social wellbeing

I wish to acknowledge Ishari Gunarathna for her guidance and supervision.

**IMPACT OF SINGLE MOTHERS' MIGRATION
ON LEFT- BEHIND CHILDREN:
A STUDY WITH SPECIAL REFERENCE TO THIRUKKOVIL
VILLAGE IN AMPARA DISTRICT**

R.Lilomi

Department of Sociology, University of Peradeniya
a19sw023@arts.pdn.ac.lk

Maternal Migration can have significant and varied impact on children left-behind. These impacts are influenced by factors like children, age, quality of care providers in the mother's absence and the support system available to children and family. This study contributes to the debate of single mothers' migration and how it impacts to children's psychologically wellbeing. Basically, the financial difficulties tend to increase single mothers to migration for work abroad after the death of their husbands, migration, while offering economic relief, has often overlooked emotional consequences, especially for children in female-headed households. This study was conducted in Thirukkivil village in Ampara. The research explores how children cope with the prolonged absence of their mothers, particularly when their fathers are deceased. This study is a qualitative study based on In-depth interviews with children, caregivers, teacher and a development officer from the Divisional Secretariat. Participants were selected through purposive sampling. Findings show that children suffer from sadness, anxiety, and feelings of abandonment, which often result in withdrawal, academic decline, and behavioral issues. Caregivers, mostly relatives, experience emotional exhaustion and a lack of preparedness to handle these challenges. Furthermore, children discussed being socially judgmental and excluded, particularly in classroom settings. Additionally, there was a notable absence of consistent support systems or school-based interventions to address their emotional needs. These findings highlight the profound psychological cost of maternal migration and the urgent need for emotional support mechanisms within families, schools, and community networks, including school-based counseling, caregiver training, and community awareness initiatives, to safeguard the psychosocial development of these children. The research concludes that while maternal migration may offer economic benefits, it incurs substantial emotional and social costs for left-behind children.

Keywords: Emotional well-being, anxiety, maternal migration, positive or negative impact, children left-behind

I wish to acknowledge M.Pinnawala for her guidance and supervision.

A STUDY ON GENDER-BASED VIOLENCE AND SEXUAL HARASSMENT AT THE UNIVERSITY OF PERADENIYA

H.P.N.D Karunathilake,
Department of Sociology, University of Peradeniya
a19sw020@arts.pdn.ac.lk

Gender-based violence (GBV) and sexual harassment (SH) pose serious threats to student safety and well-being in higher education worldwide, including Sri Lanka. Despite policies and legal frameworks, underreporting and limited research obscure the true extent of these issues in universities. This study examines the patterns, causes, and institutional responses to GBV and SH at the University of Peradeniya, focusing on students' experiences and awareness of support systems. Using a mixed-methods approach, quantitative data were collected via a random survey of 150 undergraduates across nine faculties, while qualitative data were gathered through purposive sampling from 15 interviews with staff, counselors, administrators, and SGBV Committee members. Data were analyzed using descriptive statistics and thematic analysis. Results show that 66% of students experienced GBV, mostly perpetrated by peers and some academic staff. Physical violence was common, occurring in lecture halls, and online harassment was also prevalent. SH was witnessed by 40% of students, involving unwanted sexual comments and gestures in public spaces and on social media. Alarming, almost all incidents (95%) went unreported due to fear of retaliation, mistrust of procedures and administration, and lack of knowledge about reporting. Interviews revealed that entrenched gender norms and power dynamics influence institutional responses, often protecting perpetrators especially academic staff from accountability. Final year students reported higher exposure, indicating cumulative risk. The study calls for stronger awareness programs, survivor-sensitive reporting systems, and institutional accountability to promote equity and well-being among students.

Keywords: Gender-based violence, harassment, higher education, well-being

I wish to acknowledge Priyadarshani Premarathne for the guidance and supervision.

A STUDY OF SOCIOECONOMIC FACTORS AFFECTING EDUCATIONAL PERFORMANCES OF CHILDREN WITH HEMOPHILIA IN SRI LANKA

H.A.P.T. Jayasekara

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw019@arts.pdn.ac.lk

Hemophilia is a rare and chronic genetic bleeding disorder that presents significant challenges to affected children and their families, particularly in resource-limited settings such as Sri Lanka. This study investigates how socioeconomic disparities influence the educational experiences and outcomes of children with hemophilia in Sri Lanka. Despite the availability of state-supported healthcare interventions, access to consistent and advanced treatment remains financially burdensome for many families, often resulting in delayed care, increased morbidity, and frequent school absences. Using a qualitative, interpretivist approach grounded in the social determinants of health theory, the study involved semi-structured telephone interviews with 20 participants, including children (ages 12–16), caregivers and key informants. Thematic analysis revealed five core themes: financial hardship, emotional and mental health struggles, healthcare access barriers, social stigma, and inadequate support systems. These interconnected factors culminate in a sixth, overarching theme: educational disruption and inaccessibility. Families face high transport costs, treatment-related expenses, and job instability, which hinder both healthcare management and school attendance. Emotional tolls such as caregiver burnout and child isolation compound these issues. Moreover, stigma and lack of institutional awareness further isolate children from educational and social development opportunities. The findings point to a critical gap in research and policy within Sri Lanka concerning the non-medical dimensions of hemophilia. The findings emphasize that hemophilia management cannot be separated from its socioeconomic context; educational challenges are not merely medical but deeply embedded in structural inequalities. The study highlights a critical need for integrated support systems ranging from decentralized healthcare access and community education to policy-level interventions in the school system to ensure that children with hemophilia are not further marginalized. By addressing these socio-educational gaps, Sri Lanka can move towards a more inclusive and equitable health and education landscape for vulnerable populations.

Keywords: Children with hemophilia, financial insecurity, access to healthcare, mental and emotional health, educational barriers

I wish to acknowledge Ishari Guarathna for her guidance and supervision.

**EDUCATIONAL PROBLEMS FACED BY SCHOOL CHILDREN
IN RURAL SRI LANKA:
SPECIAL REFERENCE TO SIYABALAGASWEWA
MEDAGAMA VIDYALAYA
FROM SOCIAL WORK PERSPECTIVE**

J.A.H.M. Jayakodi
Department of Sociology, University of Peradeniya
a19sw018@arts.pdn.ac.lk

Education is a key factor in the development of individuals and society. However, rural-urban disparities, poverty, and limited infrastructure often affect students' learning opportunities and outcomes. This study explores the educational problems faced by school children in a rural area in Rambewa Educational Division of the Anuradhapura District. Study specifically focuses on how socio-economic, institutional, and environmental factors influence children's access to education and how social work can contribute to addressing these challenges. This research employed a qualitative methodology. A purposive sampling method was used to select 30 participants including 15 students (Grade 9 –11), 7 teachers, 6 parents, and 2 key informants. Primary data were collected through focus group discussions, interviews, and field observations and subsequently analysed thematically. The findings reveal that poverty, lack of family support, child labour, and parental migration negatively impact school attendance and children's emotional well-being. Peer pressure, smartphone addiction, and early relationships were also identified as contributing to school dropout. Furthermore, poor infrastructure, shortages of trained teachers, and weak institutional management emerged key challenges to providing quality education. Environmental barriers such as unsafe roads, lack of transportation, and poor digital facilities also limit regular participation in schooling. The study conclude that social work can play a vital role in identifying these challenges and propose effective interventions through community awareness, advocacy, and support systems. It highlights the importance of strengthening rural education through the active involvement of social work professionals to ensure equity and access for all children.

Key words: Rural education, social work intervention, socio-economic factors, infrastructure, accessibility

I wish to acknowledge Saminda Gnanaratne for his guidance and supervision.

ADAPTION STRATEGIES OF SMALLHOLDER VEGETABLE FARMERS IMPACTED BY CLIMATE CHANGE: WITH REFERENCE TO SEETHAELIYA, NUWARAELIYA

Krishnaraja Indimathi

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw017@arts.pdn.ac.lk

Climate change poses a significant threat to agriculture, especially affecting the income and livelihood of smallholder farmers. Different adaptation strategies are carried against impact of climate change by smallholder farmers in Seethaeliya Grama Niladhari division in Nuwara Eliya District to cope with climate impacts. The overall objective of this study was to assess the adaptation strategies used by smallholder vegetable farmers in Seethaeliya Grama Niladhari Division. The study explored barriers to smallholder farmers' adaptation strategies for implementing, and examined effectiveness of adaptation strategies used by smallholder farmers. A qualitative research design was used. A purposive sampling method was applied to select the vegetable farmers and households due to high climate vulnerability and dependence on vegetable cultivation. A total of 20 respondents were selected from Seethaeliya GN Division. Data were collected through in-depth interviews, key informant interviews, observation and focus group discussion. Thematic analysis was used to analyze the findings. The findings revealed that smallholder farmers perceived climate change in terms of change in temperature, changes in rainfall, increase in rainfall condition and increase in crop and pests diseases. Smallholder farmers were adapting to impact of climate change through irrigation, crop diversification, planting early maturing seeds, and using shade nets, changing of planting dates, and using chemical pest control. Barriers to smallholder farmers' adaptation strategies include, lack of access to agricultural extension services, and limited access to water for irrigation, lack of technical knowledge, high cost of adaption methods, lack of farm assets and cost of agricultural inputs. The results revealed that there were relationships between, income level of farmers and barriers to implementing adaptation strategies. Existences of those barriers hindered effective implementation of adaptation strategies in Seethaeliya. The study concludes that smallholder farmers in Seethaeliya actively trying step to adapt several strategies to cope with climate change however, limited services and knowledge are mostly effective only in short term.

Keywords: Climate change, adaption strategies, smallholder farmers

I wish to acknowledge Dinushika Yapa Abewardhana for her guidance and supervision.

BARRIERS TO ACCESSING EDUCATION AND SUPPORT SERVICES FOR LOW-INCOME FAMILIES IN WANATHAMULLA

K.A.H.T.M. Hettige

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw016@arts.pdn.ac.lk

This study explores barriers to child well-being, focusing on access to education and support services for low-income families in Wanathamulla. It identifies key educational challenges and gaps in welfare programs that hinder children's progress, highlighting the lack of psychosocial and awareness-based interventions in existing services. Using a mixed-method design, data were collected from 47 survey respondents (20 parents, 17 children, and 10 key stakeholders) and supplemented by 10 in-depth interviews (3 stakeholders, 3 parents, and 4 children). Participants were selected through purposive sampling. Secondary data included journal articles and reports from the District Secretariat and schools. Quantitative data were analysed using descriptive statistics, while qualitative data from semi-structured interviews were thematically analysed. Findings showed that 88.2% of children received no free classes, and 100% lacked access to psychosocial or motivational support. While 76.5% received free stationery and 35% of families reported some educational support, this was mostly limited to materials like uniforms and meals. About 41.2% of children had dropped out of school, with 15 of 17 citing poverty as the main reason. Over 70% of older boys left to pursue informal work, while several Muslim girls discontinued education after puberty due to cultural factors. Among 20 parents surveyed, 85% earned under Rs. 40,000 monthly—well below the Western Province's average household expenditure of Rs. 90,243—making sustained investment in education difficult. Parental interviews revealed low awareness of education's long-term value, and 60% rated school infrastructure and teacher engagement as “poor” or “very poor.” Stakeholders echoed these concerns, highlighting systemic neglect in urban education policy. The study recommends localized awareness campaigns, improved teacher engagement, and integrating psychosocial support into welfare programs to ensure equitable education. These steps are vital to enhancing child well-being and educational outcomes in underserved urban areas like Wanathamulla.

Keywords: Child well-being, educational access, low-income families, support services, urban poverty

I wish to acknowledge Priyadarshani Premarathne for her guidance and supervision.

POST-RETIREMENT EMPLOYMENT AND FINANCIAL SECURITY OF ELDERLY PEOPLE IN SRI LANKA

H M.S.N.Herath

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw015@arts.pdn.ac.lk

The main objective of this study is to examine how post-retirement employment affects the financial security of elderly individuals in Sri Lanka. In this context, financial security refers to an individual's ability to meet daily expenses, handle emergencies, and live independently without relying on family members. This is a qualitative study conducted using a random sampling method. Accordingly, 30 retired individuals aged between 55 and 70 were selected, including both 15 males and 15 females. In-depth interviews were conducted to gather data. The collected data was analysed through thematic analysis. The main findings of the study reveal that pension benefits are often insufficient to maintain a stable standard of living, prompting many retirees to engage in various income-generating activities. Generally, retirees lack adequate financial savings for emergencies and tend to rely on loans and third-party support. Furthermore, the inability to save a portion of their income contributes to long-term financial insecurity. Although many retirees attempt to live independently and avoid becoming a burden on their families through post-retirement employment, aging, unstable income sources, and limited job opportunities present significant challenges. Employment after retirement provides only temporary financial relief and a sense of purpose, yet many elderly individuals face increasing physical and mental health issues that limit their ability to work for extended periods. As a result, the sustainability of such employment is often at risk. Therefore, relying only on post-retirement employment is not a viable long-term solution for financial security in Sri Lanka. Therefore, the study highlights the need to strengthen pension schemes, provide financial management training, and introduce age-appropriate and health-friendly income-generating opportunities to ensure better financial security for the elderly population in Sri Lanka.

Keywords: Elderly people, post-retirement employment, financial security, pension

I wish to acknowledge W.M.S.M. K. Thoradeniya for her guidance and supervision.

**A STUDY ON PARENTAL AWARENESS ON THE FOOD
PRACTICES WITH MALNOURISHED CHILDREN :
A SPECIAL REFERENCE
TO THE DOLUWA GRAMA NILADARI DIVISION**

D.H Hemasinghe

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw014@arts.pdn.ac.lk

Malnutrition in children remains a major health and social concern in Sri Lanka, especially in estate communities where families face many problems that are all connected, like poverty, low levels of education, cultural food norms, and not being able to get healthcare. The main objective of this study is to explore how parents' knowledge and food choices affect their children's nutrition in the Doluwa Grama Niladhari Division. It focuses particularly on the knowledge, experiences, and struggles of parents raising young children in a tea estate context. This study is guided by Bronfenbrenner's Ecological Systems Theory and used a qualitative research design and in-depth interviews. Fifteen parents and five key informants, including local leaders and community health workers, participated in in-depth interviews to gather data. Five key themes emerged from the thematic analysis, struggling to feed in the economic crisis, partial knowledge and persistent misinformation, gaps in health services and outreach, gendered roles in caregiving and feeding and strong motivation to learn and change despite barriers. More specifically, mothers carry the emotional and physical weight of feeding their children, frequently with minimal assistance from fathers or outside sources. Regardless of these obstacles, parents demonstrated a strong desire to change their behaviors if given important, affordable, and culturally relevant advice. The findings indicate that both the structural and informational obstacles to nutritious food must be addressed for interventions to be effective. More male involvement in caregiving, inclusive health services, financial assistance, and community-based nutrition education are all crucial. The study highlights the value of comprehensive, culturally aware methods that enable parents to give their children healthier options.

Keywords: Child malnutrition, parental awareness, food practices, estate sector, caregiving

I wish to acknowledge Ishari Gunarathna for her guidance and supervision.

A SOCIOLOGICAL STUDY OF THE IMPACT OF SINGLE-PARENT FAMILIES ON THEIR CHILDREN'S EDUCATION IN RURAL SRI LANKA

M.M.W.T.Gunathilaka

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw013@arts.pdn.ac.lk

Discussing this research is important in contemporary society due to the increase of prevalence of single-parent families globally, the persistent educational disparities faced by their children, the need to identify effective interventions and support systems. This study was conducted at the Ududumbara Divisional area in the Kandy District. This study used a qualitative approach; in-depth interviews were conducted with 10 single parents (5 mothers and 5 fathers) and 3 teachers from three rural schools in the selected area. Collected data analyzed using theme-based analysis. Children from single-parent families in rural Sri Lanka face multiple challenges. This study findings reveal that financial hardship, especially in single-mother households, limits access to education and often forces boys into daily wage work, affecting school attendance and performance. Parental involvement is low due to work burdens, leading to poor student participation and minimal parent-school engagement. Emotionally, boys often show anger and poor hygiene, while girls tend to be more sensitive. Socially, some children struggle with behavior, use inappropriate language, and face difficulty forming wider social connections. This study highlights the significant role of extended family and community support systems in mitigating negative educational outcomes. Children receiving such support demonstrated more regular school attendance and active participation. This highlights the importance of robust support networks and targeted interventions in enhancing educational outcomes and overall well-being for children in single-parent families in rural Sri Lanka.

Keywords: Single-parent families, educational disparities, parental involvement, socialization challenges, interventions

I wish to acknowledge Abey Rathnayaka for his guidance and supervision.

THE CAUSES OF CULTURAL TRANSFORMATIONS IN THE KAFFIR COMMUNITY IN SRI LANKA: A STUDY BASED ON SIRAMBIADIYA, PUTTALAM

W.P.N.Fernando

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw012@arts.pdn.ac.lk

This study explores the causes of cultural transformation in the Sri Lankan Kaffir community, focusing on the village of Sirambiadiya (GN Division 615), which belongs to the Puttalam Divisional Secretariat in the Puttalam District of the North Western Province, Sri Lanka. The Kaffir community is a small ethnic group with African roots, brought to Sri Lanka during the Portuguese, Dutch, and British colonial periods. Over time, their culture has changed due to various social and economic influences. This research used a qualitative method and selected 20 participants through purposive sampling 10 males, 10 females, and 2 female key informants. Primary data was collected through semi-structured interviews, focus group discussions, and observations. In addition, secondary data was gathered from historical records, previous research studies, government reports, academic articles, and other related documents. The data was analysed using thematic analysis to identify key cultural changes. The findings of this study show that young members of the Kaffir community are getting married to Sinhala and Tamil people. On the other hand, the migration pattern has also changed. Many young people are moving to towns for work and education. This has affected their lifestyle, including their food, clothes, Music, festivals, religion, and language. Furthermore, more people in the community are getting educated. They are now working in both government and private jobs. On the other hand, family structure has changed from extended families to nuclear families. These cultural changes have contributed to development, but they also threaten the unique identity of the Kaffir community. These cultural changes have contributed to development, but they also threaten the unique identity of the Kaffir community. This study helps to understand how small ethnic groups like the Kaffirs face challenges in preserving their culture in a rapidly changing world.

Keywords: Kaffir, cultural transformations, Sirambiadiya, identity, socio-economic factors

I wish to acknowledge Upali Weerakoon for his guidance and supervision.

A STUDY ON THE CULTURAL NORMS ON INDIVIDUAL BASED MENTAL HEALTH INTERVENTIONS

W.R.G.C.N.Dharmasena

Department of Sociology, University of Peradeniya

chalanineranjana2000@arts.pdn.ac.lk

Cultural norms are often unspoken yet widely accepted social expectations. It plays a crucial role in shaping how individuals perceive, respond to, and seek support for mental health issues. While mental health is an increasingly recognized global priority, the ways in which it is understood and addressed are deeply shaped by cultural contexts. This study explores how cultural norms influence individual-based mental health interventions, with particular focus on stigma, accessibility of services, and treatment outcomes. The research highlights a significant gap in culturally responsive mental health care and barriers for the interventions. Cultural norms often lead to delays in seeking treatment, reduced engagement in therapy, and persistent stigma. Understanding these cultural influences is essential to designing effective, inclusive mental health interventions. This qualitative study involved semi-structured interviews with 15 participants, including mental health professionals. Thematic analysis was employed, and interviews continued until data saturation was achieved. The findings revealed several recurring themes. Such as, social stigma around mental illness, use of multi-religious and multi-ethnic healing practices, impact of gender and family roles on treatments, high dropout rate in continued treatment, lack of cultural competency training for mental health teams, adaptation of treatment modalities to cultural norms. The study recommends implementing culturally sensitive strategies, including awareness programs, professional training in cultural competence, and collaboration with religious leaders and traditional healers. These approaches can contribute to more accessible, inclusive, and effective mental health care in Sri Lanka.

Keywords: Cultural norms, stigma, mental health intervention, cultural competence

I wish to acknowledge Ishari Gunarathna for her guidance and supervision.

**A STUDY ON THE CHALLENGES FACED BY NGOS
IN LONG-TERM SOCIO-ECONOMIC EMPOWERMENT
OF RURAL WOMEN IN SRI LANKA:
WITH SPECIAL REFERENCE
TO THE SARVODAYA DISTRICT CENTRE, ANURADHAPURA**

P.D.Chamodya Sewwandi Dasanayaka
Department of Sociology, University of Peradeniya
a19sw010@arts.pdn.ac.lk

Rural women in Sri Lanka significantly contribute to the economy but face substantial challenges, including limited resources and patriarchal norms, hindering their socio-economic empowerment. This study aims to identify the multifaceted challenges NGOs encounter in fostering long-term socio-economic empowerment among rural women in Sri Lanka, specifically focusing on the Sarvodaya Women-Empowerment programme in Anuradhapura. Adopting a mixed-methods design, the research utilized qualitative data from in depth interviews, focus group discussions, and observations and quantitative data from the survey questionnaires. Thematic analysis was applied to qualitative data, and descriptive analysis (SPSS 12) to quantitative data. Findings reveal that despite initial positive outcomes, long-term empowerment is hindered by significant structural, institutional, and contextual barriers. Key challenges include deep-rooted sociocultural norms, economic limitations, political and policy restrictions, and operational/logistical difficulties. These factors contribute to interventions achieving only short-term success, often due to a focus on immediate relief over systemic change, lack of community ownership, and creation of dependency. The study concludes that addressing these interconnected challenges is crucial for developing more sustainable and impactful empowerment strategies for rural women in Sri Lanka.

Keywords: Non-governmental organizations, women empowerment, socio-economic empowerment, challenges, Sarvodaya

I wish to acknowledge H.M.K.Shantha Wanninayake for his guidance and supervision.

THE CHALLENGES ASSOCIATED WITH OCCUPATIONAL THERAPY APPLICATIONS IN SPECIAL NEEDS SCHOOLS IN SRI LANKA

W. C. M. C. Harshani

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw009@arts.pdn.ac.lk

Occupational therapy (OT) is a client-centered health profession that helps individuals, particularly children with disabilities, develop the skills necessary for daily living, learning, and social participation. This research examines the challenges associated with the application of occupational therapy (OT) in special needs schools in Sri Lanka, with special reference to the Blue Rose Special School and Vocational Training Centre in Kandy. Occupational therapy plays a vital role in enhancing the functional skills, independence, and overall well-being of children with disabilities. However, in the Sri Lankan context, the integration of OT services into educational settings remains limited and underdeveloped. The total sample size of this qualitative study was 16 participants, and data were collected through focus group discussions and semi-structured interviews with key stakeholders, including school administrators, occupational therapists, and caregivers, to explore their perspectives, experiences, and challenges. The findings reveal multiple systemic barriers, including a shortage of trained professionals, lack of infrastructure, insufficient parental awareness, financial difficulties, and inadequate collaboration between school staff and therapists. Despite these obstacles, participants acknowledged the significant benefits of OT in improving children's motor, cognitive, and social development. The study highlights the urgent need for appointing full-time occupational therapists, improving training and awareness programs for teachers and caregivers, enhancing infrastructure, promoting interdisciplinary collaboration, and adopting innovative solutions such as telehealth services. By addressing these gaps, the study provides recommendations for improving the accessibility and quality of occupational therapy services in special needs schools in Sri Lanka.

Keywords: Motor development, telehealth service, school based intervention, social interaction, sensory skills

I wish to acknowledge Ishari Gunarathna for her guidance and supervision.

**A STUDY ON THE EXPERIENCES OF BODY SHAMING
AND ITS PHYSICAL AND EMOTIONAL INFLUENCE
ON FEMALE YOUNG ADULTS:
WITH SPECIAL REFERENCE
TO UNIVERSITY OF PERADENIYA**

K.G.K.D. Chandrasekara

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw008@arts.pdn.ac.lk

Body shaming is a pervasive sociocultural phenomenon that significantly affects the psychological and physical well-being of female young adults. In the Sri Lankan context, entrenched cultural norms, rigid beauty standards, and media portrayals collectively reinforce unrealistic expectations, contributing to body dissatisfaction and stigmatization. This study investigates the lived experiences of body shaming and its emotional and physical consequences among female undergraduates at the University of Peradeniya. Using an exploratory research design with a qualitative approach informed by Social Comparison theory, the study engaged ten participants through snowball sampling. Data were collected via semi-structured in-depth interviews and analyzed using thematic analysis. The findings reveal that only three participants maintained a positive perception of their body image, while the majority reported significant emotional distress, including anxiety, low self-esteem, shame, and social withdrawal. A notable pattern emerged where body shaming was frequently experienced within intimate relationships, intensifying its psychological impact. In addition to emotional effects, participants disclosed various physical consequences, including unhealthy eating practices, weight fluctuation, and the use of harmful cosmetic products or procedures aimed at altering their appearance. These findings underscore the urgent need for comprehensive social work interventions that address both the psychological and physical dimensions of body shaming. The study calls for culturally appropriate mental health services, preventive education, and body positivity campaigns that challenge harmful beauty norms. It contributes to a deeper understanding of gendered body politics and informs the development of inclusive and responsive practices in social work, particularly within the domains of youth empowerment and mental health in Sri Lanka.

Keywords: Body shaming, body image perspective, body positivity, self-esteem, beauty norms

I wish to acknowledge Dhammika Herath for his guidance and supervision.

A STUDY ON THE IMPACT OF SOCIAL STIGMATIZATION OF CHILDREN WITH DOWN SYNDROME ON THEIR PRIMARY CAREGIVERS

A.M.K.D.M. Bandara

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw007@arts.pdn.ac.lk

This study focuses on the socio-psychological impact of stigmatization of children with Down syndrome on their primary caregivers. This research explores the psychological burdens experienced by caregivers due to the stigmatization of their children, the social challenges they face, and the coping mechanisms and support systems available to them. Using a qualitative method four case studies were identified and the caregivers of children with Down syndrome selected from the Blue Rose Special School and Training Center in Kandy. Data were collected through in-depth interviews, direct observations, and the review of school, medical, and personal documents of the children and their caregivers. Thematic analysis revealed that caregivers experienced intense emotional pain at the time of diagnosis, often worsened by insensitive communication from professionals. Public stigma affected caregivers' daily lives, and ability to participate in social activities, leading to isolation and emotional fatigue. Institutional discrimination, particularly within mainstream education, further increased caregiver stress and often female caregivers are more likely to experience stigma-related stress than male caregivers. Even with these challenges, caregivers developed coping strategies such as seeking emotional support from family, relying on special school environments, and reframing stigma through spiritual and cultural perspectives. The study recommends inclusive policies, better communication in healthcare sector, and psycho-social support, emphasizing that systemic reforms are vital to reduce stigma and support resilient caregivers.

Keywords: Down syndrome, caregivers, stigmatization, psycho-social support, burden

I wish to acknowledge Poornika Seelagama for his guidance and supervision.

THE IMPACT OF MATERNAL MIGRATION ON THE EDUCATION OF LEFT-BEHIND TEENAGE GIRLS IN SRI LANKA: SPECIAL REFERENCE TO KURUWITA DIVISION SECRETARIAL AREA

S.N.Ariyaratna

Department of Sociology, University of Peradeniya

a19sw006@arts.pdn.ac.lk

This study explores the impact of maternal migration on the education of left-behind teenage girls in the Kuruwita Divisional Secretariat area of Sri Lanka. As more mothers leave the country for foreign employment, especially in the Middle East, many teenage girls are left without the emotional, social, and academic support typically provided by their mothers. Using a mixed-method research approach, the study collected quantitative data from 44 girls selected through simple random sampling and qualitative data through in-depth interviews with 6 girls selected using purposive sampling. The findings revealed that both social factors, such as the level of family support and community involvement, and economic factors, including remittances and financial stability, significantly affect the academic experiences of these girls. Many of them face emotional stress, lack of motivation, and increased household responsibilities, which interfere with their studies. The absence of maternal care often leads to psychological challenges, lower academic performance, and in some cases, aspirations to migrate in the future. Although remittances contribute positively by providing financial resources for education, they cannot replace the role of a mother in daily life. The qualitative analysis highlighted themes such as emotional loneliness, academic disruption, peer and teacher support, and shifting future goals. This study concludes that while maternal migration may improve household income, it often results in emotional and academic costs for the children left behind. Therefore, the study recommends community-based support systems, teacher involvement, and policy-level interventions to protect the education and well-being of left-behind teenage girls. The research adds to the existing knowledge on migration and child development and calls for more inclusive and child-centered responses to the challenges of labor migration in Sri Lanka.

Keywords: Maternal migration, left-behind children, remittances, academic challenges, emotional impact

I wish to acknowledge S.Wanninayake for his guidance and supervision.

COMMUNITY RESILIENCE ENHANCEMENT IN THE CONTEXT OF CLIMATE-INDUCED FLOODING: WITH SPECIAL REFERENCE TO PARAGODA WEST GRAMA NILADHARI DIVISION, BULATHSINHALA

S. T. Anuththara

Department of Sociology, University of Peradeniya

A19sw005@arts.pdn.ac.lk

Being a tropical island, Sri Lanka is highly vulnerable to climate-induced flooding. The Paragoda West Grama Niladhari Division, situated in the Kalutara District, which is one of the most flood-prone areas, is facing climate-induced flooding annually. Even though floods create severe damage in Sri Lanka, the existing disaster frameworks focus on emergency responses, rather than long-term community resilience building. This study aims to explore the vulnerabilities, coping strategies and expectations of the community in the above division, identify the existing gaps and propose interventions to enhance long-term resilience. This research uses a mixed-method approach, guided by the Strength-Based Approach and Green Social Work Theory. Data were collected with 30 respondents with a structured questionnaire, 10 in-depth interviews, two focused group discussions and key informant interviews. To explore the vulnerability and the capacity, the Capacities and Vulnerabilities Assessment Framework by the United Nations Development Programme was used and identified material, social and attitudinal vulnerabilities of the community. The findings reveal the community has material and economic vulnerability as the majority of them are low-income families with vulnerable livelihoods, such as farming and informal employment and lack of flood-protective houses. The social vulnerability was shown in the heavy reliance on neighbours as a support system, with limited engagement from formal institutions. Attitudinal vulnerability is stated by their lack of confidence in their ability to overcome the existing situation. The existing disaster response mechanisms are largely reactive, with inadequate early warning systems and targeted community-based training. Respondents strongly expressed the need for sustainable financial support, better housing and proactive government involvement. The study concludes that the gap between the flood-prone communities' needs and the institutional response should be addressed through a participatory approach to build long-term resilience.

Keywords: Resilience, flooding, disaster preparedness, vulnerability

I wish to acknowledge Dinushika M. Y. Abeywardhana for her guidance and supervision.

FINANCIAL LITERACY LEVELS AND SOCIO-ECONOMIC CONDITIONS AMONG TEXTILE WEAVERS IN IHALA MADAMPELLA

A.P.V.T.U. Amarasingha

Department of Sociology, University of Peradeniya

A19sw004@arts.pdn.ac.lk

For over 75 years, the textile weaving tradition has supported the livelihoods and cultural identity of many families in Ihala Madampella. This community, once vibrant with handloom and power loom production, now faces serious challenges. The economic downturn following the COVID-19 pandemic severely impacted the weaving industry, yet the realities of the weavers' lives have received limited attention. This study aimed to understand the financial literacy levels and socio-economic conditions of 56 weavers across Ihala Madampella East, West, and North Grama Niladhari divisions, based on the total number of families engaged in this cottage industry. It also explored production capacity, resource availability, and support systems to identify suitable intervention strategies. A mixed-method approach was adopted: quantitative data were collected via a survey questionnaire and analyzed using descriptive statistics with SPSS software, while qualitative data were gathered through semi-structured interviews and researcher observations and analyzed thematically. Findings reveal that most weavers are trapped in a cycle of low income and rising expenses. Due to irregular earnings, many are unable to save and have resorted to loans or selling weaving machines to survive. The majority—98%—produce only sarees, with no value-added products or awareness of product diversification or innovation. Additionally, limited youth involvement, outdated equipment, and the absence of formal support mechanisms have led to frustration and a sense of defeat among community members. Despite these challenges, the community still possesses strong weaving skills and a desire to continue their craft. This research identified the urgent need for targeted initiatives to improve financial literacy, encourage product diversification, and enhance market access. Strengthening community-based enterprises and delivering practical financial literacy training could empower these weavers and ensure the sustainability of their livelihood and cultural heritage.

Keywords: Financial literacy, weaving industry, community development, Madampella

I wish to acknowledge Priyadarshani Premarathna for her guidance and supervision.

A STUDY ON CHALLENGES FACED BY WORKING MOTHERS DEALING WITH CHILDCARE NEEDS

F.M.H.Ali

Department of Sociology, University of Peradeniya

A19sw003@arts.pdn.ac.lk

The role of working women has changed throughout the world. Traditionally, women were considered secondary to men because society imposed that women were primarily responsible for family and childcare. This study analyzes the challenges working mothers face regarding childcare needs, exploring these challenges across different occupational backgrounds. A mixed-method approach, utilizing stratified random sampling, was used. Primary data were collected through both qualitative and quantitative methods, specifically using interviews and a survey questionnaire. Data were gathered from 40 working mothers (N=40) via a survey questionnaire and from 10 case studies (N=10) with mothers who had children under the age of 18 in the Kandy area. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, while thematic analysis was employed for qualitative data, adhering to ethical considerations for all participants. The study found that working mothers experienced significant challenges primarily related to time management, psychological strain, and their children's behavioral issues all of which were strongly connected to the pressures of balancing childcare responsibilities with professional obligations. Quantitative analysis showed that 58.6% of participants reported moderate to high levels of time-related difficulties, 61.5% experienced notable psychological strain, and 64.7% indicated concerns regarding child behavioral issues. The study highlights the importance of implementing flexible work policies, promoting a low-stress work environment, and ensuring access to childcare facilities particularly for mothers of young children to support better work-life integration.

Keywords: Childcare needs, work-life balance, working mothers, work-family conflict

I wish to acknowledge Priyadarshani Premarathna for her guidance and supervision.

STUDY ON PHYSICAL HEALTH PROBLEMS FACED BY WOMEN WHO EXPERIENCED SEXUAL HARASSMENTS IN THELLIPALAI DS DIVISION, JAFFNA

Stephen Princy

Department of Sociology, University of Peradeniya

stephenprincy@arts.pdn.ac.lk

Sexual harassment remains a critical yet under-addressed issue in Sri Lanka, particularly in intimate settings where women face physical harm alongside emotional trauma. This study aims to explore the physical health problems experienced by women who have faced physical sexual harassment in the Thellipalai DS Division, Jaffna. The research investigates the types of physical health consequences, the barriers to seeking medical assistance, and the influence of socio cultural and institutional contexts on their well being. Using a qualitative research design, in depth interviews were conducted with ten women survivors and five key informants, including legal officers, counselors, and a social worker. Thematic analysis was employed to derive insights, and five main themes emerged: physical health consequences, barriers to seeking healthcare, influence of cultural silence, impact on daily life, and legal/institutional gaps. Findings revealed a range of short and long term physical symptoms, such as fatigue, vaginal infections, chronic pain, and dizziness. Despite these health impacts, survivors faced multiple barriers to healthcare including stigma, spousal control, and systemic negligence. Cultural expectations and fear of judgment further silenced women, preventing timely care. Legal loopholes especially the non recognition of marital sexual violence worsened their vulnerability. The study concludes that without culturally sensitive healthcare systems and inclusive legal reforms, the physical suffering of these women will remain unacknowledged. This research contributes to understanding the physical dimensions of sexual harassment in domestic spaces and calls for integrated responses that respect women's dignity and rights.

Keywords: Sexual harassment, physical health, women survivors, barriers to care

I wish to acknowledge Ishari Gunarathna for her guidance and supervision.

**A STUDY ON PROBLEMS FACED BY PARENTS
OF CHILDREN WITH DISABILITY:
A SOCIAL WORK PERSPECTIVE WITH SPECIAL
REFERENCE TO BODHIRAJA FOUNDATION, EMBILIPITIYA**

R.S.Charuka

Department of Sociology, University of Peradeniya

a18sw008@arts.pdn.ac.lk

This study explores the social and economic challenges faced by parents of children with disability, with a focus on families affiliated with the Bodhiraja Foundation in Embilipitiya, Sri Lanka. Using a qualitative research design, data were collected through semi-structured interviews, focus group discussions, and direct observation involving 12 parents, 4 teachers, and 3 key informants. Thematic analysis was employed to examine emotional, financial, and social difficulties experienced by caregivers. Findings revealed that parents commonly face emotional distress, stigma, marital strain, and social isolation together with financial challenges. The lack of inclusive infrastructure, limited access to professional services, and inadequate government support further intensified the caregiving burden. Both emotion-focused and problem-focused coping strategies were observed, including spiritual practices, community engagement, and adaptive caregiving routines. However, the coping process was often constrained by the absence of structured support systems. The study highlights the critical role of social work interventions such as facilitating access to resources, providing psychosocial support, advocating for inclusive policies, and implementing community-based programs tailored to the needs of families with children with disabilities. This research calls for increased collaboration among stakeholders-including educators, health professionals, social service providers, and policymakers-to ensure sustainable and inclusive development for such families. In conclusion, the study provides valuable insights into the lived realities of parents raising children with disability in under-resourced settings and presents meaningful implications for social work practice, inclusive education planning, and policy-making aimed at improving the quality of life for both children and their caregivers.

Keywords: Children with disability, social work intervention, inclusive infrastructure, stakeholder collaboration

I wish to acknowledge Saminda Gnanaratne for his guidance and supervision.

TAMIL

ADIPADAITH TAMIL ILAKKANAM' (BASIC TAMIL GRAMMAR) IN THE GRAMMATICAL TRADITION OF SRI LANKAN TAMIL

A.S.Thilsath Banu

Department of Tamil, University of Peradeniya

a19070@arts.pdn.ac.lk

Throughout various periods in the grammatical tradition of the Tamil language, numerous grammar books have been produced. These works emerged in response to the prevailing socio-cultural contexts of their respective times, incorporating both tradition and modernity. In the present era, several modern grammar texts have appeared, reflecting changes that align with the contemporary developments in the language. These often diverge from or go beyond traditional frameworks. Among the grammar texts that deserve attention in this regard is 'Adipadaith Tamil Ilakkanam' (Basic Tamil Grammar) authored by M. A. Nuhman. This study has been undertaken with the objective of assessing the value and significance of this book within the Tamil grammatical tradition of Sri Lanka. Accordingly, the primary source of this research is 'Adipadaith Tamil Ilakkanam' by M. A. Nuhman. Additional supporting materials include 'In Tamil Ilakkanam' by Krishnapillai Nadarajah, data obtained from interviews with M. A. Nuhman, findings from field studies and other relevant texts, and information gathered from websites. This research employs field-based methods, descriptive approaches and comparative techniques. In his book, M. A. Nuhman identifies grammatical rules that are no longer suitable for the structure of modern Tamil, offers guidance for future research, introduces theoretical perspectives, discusses the current usage of words once found in Classical Tamil literature, and explains their usage in the past. He also provides an analysis on the aforementioned using linguistic insights and elaborates on the contemporary usage of grammar with clarity. The study concludes that this book stands as a valuable resource for Advanced Level students and teachers alike and makes a significant contribution to the field of Tamil grammar in Sri Lanka.

Keywords: Linguistics, tradition, modernity, grammar, contemporary usages

I wish to acknowledge S. Pirashanthan for his guidance and supervision.

THE RITUALS AND PRACTICES OF THE SRI KANNAKI AMMAN TEMPLE IN KARAITIVU

G.Dharshika

Department of Tamil, University of Peradeniya.

a19126@arts.pdn.ac.lk

Kannagi worship is an old and deeply respected tradition in Tamil culture. Kannagi, the main character from the Tamil epic Silappathikaram, is seen as a symbol of purity and justice. It is believed that her worship spread to Sri Lanka during the time of King Gajabahu. Since then, many temples have been built across the island for Kannagi, especially in the Eastern parts of the country, like Batticaloa and Ampara, where her worship is still strong today. There are two types of Kannagi worship, Agamic and non-Agamic, respectively. Even in places where village-style worship is followed, we can still see some influence from the Agamic tradition. This study is based at the Sri Kannagi Amman Temple in Karaitivu, a well-known temple in the Ampara District. The research, titled “The Rituals and Practices of the Sri Kannagi Amman Temple in Karaitivu,” focuses on the temple’s cultural practices, especially its traditional village-style worship and religious ceremonies. The main information for this study comes from field visits and direct observations. Books and articles related to the topic were also used to support the findings. This research uses historical, descriptive, and analytical methods to understand the unique ways in which the temple conducts its worship. Through this study, we come to see how the Sri Kannagi Amman Temple in Karaitivu has its own special set of rituals and customs, giving it a unique place in the tradition of Kannagi worship.

Keywords: Karaitivu Kannagi, worship, rituals, beliefs

I wish to acknowledge S. Ravindren for her guidance and supervision.

TRADITION AND CHANGE IN THE TEMPLE WORSHIP OF SKANTHAPURAM SRI NATANA MUTHTHUMARIYAMMAN TEMPLE

S.Kamsika

Department of Tamil, University of Peradeniya.

a19321@arts.pdn.ac.lk

Temples are important symbols of religious worship. Hindu worship is mostly centered around temples. These worship traditions fall under two categories: village worship and Agama worship. The influence of Agama worship is also visible in temples where rural worship is practiced. On this basis, the 'Skanthapuram Sri Natana Muthumariamman Temple' is famous among the temples located in the Skanthapuram area. This study aims to understand the changes that have occurred in the worship tradition of the Skanthapuram Sri Natana Muthumariamman Temple and the changes that have occurred in the worship tradition and the temple structure based on the Agama worship system. The research question is how the worship system of the Skanthapuram Sri Natana Muthumariamman Temple has changed from a rural worship system to an Agama worship system. The cultural aspects of this temple, such as the rural worship aspects and Agama worship aspects, obtained through fieldwork, form the primary sources of data for this study. Books, articles, etc. written in general or specifically on the research topic, as well as information obtained from the internet, act as secondary sources. This study uses historical and interpretive approaches. In this temple, one can see a unique blend of rural cultural worship and Agama influence. Through these, it can be said that the worship of the Skanthapuram Sri Natana Muthumariamman Temple is one of upward mobility.

Keywords: Temple worship, folk traditional worship, Agama worship, upward mobility, god

I wish to acknowledge S.Sutharsan for his guidance and supervision.

DIALECTAL LEXICON OF DELFT ISLAND

J.Kriththuraja

Department of Tamil, University of Peradeniya

a19357@arts.pdn.ac.lk

Language is a medium of communication. It is also a symbol of Ethnic Identity. Tamil is a language with a long history and development. It is a language of speech and writing with each aspect contributing uniquely to the understanding of the language's historical development and structural changes. Between the two, spoken Tamil plays a crucial role in linguistic and sociocultural research. Variations found within the spoken forms of a language are often categorized by linguists as dialects. These dialectal variations designed by regional, occupational, religious, and social influences provide significant insights into the language's history, its functional usage, structural diversity, and sociolinguistic dynamics. In the Tamil linguistic tradition, dialectal variation has been documented since the Sangam Era. Among the Tamil speaking regions, Sri Lanka ranks second to Tamil Nadu in terms of its ancient historical background. Sri Lankan Tamil exhibits substantial dialectal diversity, prominently characterised as Jaffna Tamil, Eastern Tamil, Muslim Tamil, and Upcountry Tamil. Of these, the Jaffna dialect is particularly distinct and internally diverse, encompassing a range of regional sub-dialects. This research, titled "Dialectal Lexicon of Delft Island," focuses on identifying the linguistic features of the regional dialect spoken in Delft Island, located in the western zone of the Jaffna Peninsula. The main objective of this research is to investigate how the dialectal elements of Delft Island differ from standard Jaffna Tamil, and to document the region's unique lexical and phonological features. The research confines itself geographically to the Delft region and employs qualitative methodologies including direct observation, fieldwork, and structured interviews. Analytical frameworks such as descriptive linguistics, comparative analyses, and historical linguistics have been employed to support the findings. The findings of this research indicate that Delft Island's distinct geographic isolation, ecological features, historical continuity from the Megalithic period, self-sustained economic practices, and complex social stratification have collectively contributed to the emergence of a unique local dialect. This dialect shows significant deviation from standard Jaffna Tamil in terms of vocabulary, grammatical structure, and phonetic articulation.

Keywords: Delft island, dialect, Jaffna Tamil, spoken Tamil, grammatical variation

I wish to acknowledge P. Sarawanakumar for his guidance and supervision.

ANALYSING THE CONTRIBUTION OF THE MANNAR TAMIL TRADITIONAL DRAMAS (KOOTHU) IN THEIR EFFORTS TO SUSTAIN THE CATHOLIC FAITH

A.A.Mathusikka

Department of Tamil, University of Peradeniya

a19454@arts.pdn.ac.lk

Mathotam is one of the regions in Sri Lanka where Catholicism has been prominent since the Portuguese period. The missionaries, who systematically spread Catholicism have used various strategies to bring the Catholic faith to the people. Among them, rural art forms have played a constructive role. They have served as a powerful tool to bring Catholic religious ideas to the common people. Therefore, Catholic religious ideas have occupied a prominent place in the Catholic folk plays performed in Mathotam. They have served as a powerful medium for the maintenance of the Catholic faith and traditions. Johnson Rajkumar (2010), Anbu Raja (2007), Miranda (2008), and others have conducted significant scholarly studies on the Mannar Mathotam folk plays. In their studies, the priority given to the theatrical elements and the content of the plays often overlooks their role in the preservation of the Catholic faith. This study, titled "Analysing the Contribution of the Mannar Tamil Traditional Dramas (Koothu) in Their Efforts to Sustain the Catholic Faith," has been undertaken to address this research gap. This study aims to investigate how folk plays performed in Mathotam contribute to the preservation of Catholic beliefs. The primary sources for this research include the plays Mooviraja, Enik Enparathor, Chanthommaiyar Vasappu, Gnanasaundari, Sarpirasatha Vasappu, and the Baravalan. This qualitative study employs descriptive methods and historical approaches under content analysis. The findings reveal that folk plays are not merely art festivals; they serve as a crucial platform for learning and maintaining religious identity by expressing mystical elements (E.g.: Bible stories, stories from the lives of saints) through folk art.

Keywords: Mathottam, Nattu Koothu, catholic faith, religious symbols, artistic structure

I wish to acknowledge M. M. Jayaseelan for his guidance and supervision.

A SOCIOLOGICAL PERSPECTIVE ON KUNDHAVAI'S SHORT STORIES

N. Remsika

Department of Tamil, University of Peradeniya
a19477@arts.pdn.ac.lk

Kundhavai, one of the most prominent senior female writers in the history of Sri Lankan Tamil short stories, has established a unique identity through her literary contributions. She has authored thirty-five short stories that explore themes such as social criticism, the impact of war, women's lives, corruption, abuse, personal emotions, and life struggles. Despite her significant contributions, her works have received limited scholarly attention, with only a few critical essays published, all of which overlook the rich sociological content embedded in her stories. Addressing this gap, the study titled "A Sociological Perspective on Kundhavai's Short Stories" aims to analyse the aforementioned themes and the societal representations in her writings. Using as primary sources her collections 'Yogam Irukkirathu' (2002) and 'Aaraatha Kaayangal' (2016), both republished in 2025 under 'Kundhavai Kathaigal,' and as secondary sources critical essays on Sri Lankan Tamil women's writing, this research adopts sociological and historical approaches, with descriptive, explanatory, and analytical methods. The study is organized into chapters to include an introduction to Kundhavai, a thematic analysis, the representation of society, and social criticism. Findings reveal that Kundhavai's earlier works emphasize resistance against social injustice and inequality, whereas her later narratives, particularly those published after the 90's, engage deeply with the psychological fragmentation and trauma caused by war. Her stories consistently foreground women's voices and offer a critique of entrenched patriarchal and structural imbalances within Tamil society. The study concludes by recommending future comparative research between Kundhavai's short stories and those of other contemporary female writers to further assess her place in Modern Tamil literature.

Keywords: Sri Lankan Tamil society, ethnic war, Sri Lankan Tamil female writers, social critic short stories

I wish to acknowledge A. Y. Satheeswaran for her guidance and supervision.

CONTRIBUTIONS OF THE UNIVERSITY OF PERADENIYA TO THE DEVELOPMENT OF SRI LANKAN TAMIL KOOOTHU

K.Nilaxan

Department of Tamil, University of Peradeniya.

A19493@arts.pdn.ac.lk

Art is not merely a form of entertainment; it serves as a cultural reflection of a society. The traditional Tamil art form of Koothu in Sri Lanka exemplifies both these dimensions. The Tamil Sangam and the Department of Tamil, of the University of Peradeniya hold an important place in the history of the Sri Lankan Tamil Koothu tradition. Among the texts written about the Sri Lankan Tamil Koothu tradition, the only information that has been recorded is that S. Vithiananthan recreated Koothu performances, focusing on the University of Peradeniya for innovative efforts in the Sri Lankan Tamil Koothu tradition. However, detailed studies on how they were recreated, the historical background of their recreation, the beneficial projects implemented based on them, and the history of Koothu performances staged at the University of Peradeniya after S. Vithiananthan have not been undertaken. This research, titled "Contributions of the University of Peradeniya to the Development of Sri Lankan Tamil Koothu," addresses this research gap. Accordingly, while published research records on the Eelam Koothu tradition, such as 'Eelaththil Tamil Nadagam', 'Kalaimahizhnan Professor S. Vithiananthan Vaazhkkai Pani', and 'Pazhaiyathum Puthiyathum' have expressed views on the history of Koothu, its aesthetics, and innovative Koothu initiatives, the problem identified in this research is that the Koothu performances staged at the University of Peradeniya for the development of Koothu have not been viewed from a historical perspective. The primary objective of this research is to investigate the significance of Koothu performances staged in the University of Peradeniya, and its secondary objective is to compile and record specific traditional Koothu performances. For this purpose, Koothu scripts which were staged at the University of Peradeniya have been used as a primary source, and data obtained from Koothu publications of Peradeniya, books published about S. Vithiananthan, 'Ilangkathir' journals, and interviews have been used as secondary sources. This research, analysed using cultural criticism, has been examined through historical and aesthetic approaches. Consequently, significant information describing the changes in Koothu performances staged in the University of Peradeniya, the changes in the artistic environments they encountered, and the changes in the thoughts and artistic identity of Eelam Tamils have been discovered through this study.

Keywords: Koothukkalai, University of Peradeniya, S. Vithiananthan, Koothu art, recreation

I wish to acknowledge S. Pirashanthan for his guidance and supervision.

THE LIFESTYLE AND CULTURE OF URBAN SANITATION WORKERS IN THE JAFFNA REGION

P.Yalini

Department of Tamil, University of Peradeniya.

a19515@arts.pdn.ac.lk

Culture refers to the combination of two key aspects: the development of material objects used in worldly life, and the growth of fine elements or values that guide good living. This culture is a chain of practices passed down from one generation to the next through tradition. There exists a close relationship between culture and society. Every society has its own unique cultural features. These cultures differ across time, space, and individuals. However, the fundamental elements of culture remain unchanged. The key components that define a society's culture include food, clothing, shelter, language, caste structures, customs, rituals, traditions, beliefs, and various aspects of lifestyle. In this sense, urban sanitation workers are a group who have developed a distinctive culture of their own. One such densely populated area where these workers live is the Jaffna region. However, no substantial studies have been conducted on the urban sanitation workers residing there or their cultural practices. To fill this research gap, this study is being conducted under the title "The Lifestyle and Culture of Urban Sanitation Workers in the Jaffna Region." The research raises key questions such as: Do the urban sanitation workers in Jaffna have a unique culture of their own? Or do they follow the cultural traits of other communities? The primary aim of this research is to identify the lifestyle conditions and cultural characteristics of urban sanitation workers in the Jaffna region. This study employs fieldwork, as well as historical, descriptive, and cultural analysis methodologies. Through this research, it has been found that the urban sanitation workers of Jaffna possess a unique way of life. However, due to various societal factors, they continue to live in a state of exclusion.

Keywords: Culture, urban sanitation workers, society, Jaffna

I wish to acknowledge S. Ravindren for her guidance and supervision.

GHOSTS IN THE KALINGATHU PARANI

M.Sindhuja

Department of Tamil, University of Peradeniya

a19742@arts.pdn.ac.lk

Tamil literature is classified as major literature and minor literature. Parani is one among the minor literary genres. In the history of Tamil literature, during the Chola period, Sayangkondar created the literary work Kalingathu Parani. This stands as a minor literary form that speaks of the king's heroic valor. Kalingathu Parani, distinct from other minor literary genres, accords greater significance to ghosts. Beliefs about ghosts have been present in Tamil literature since the Sangam period. The development of records concerning ghosts can be seen in the Kalingathu Parani. Several studies have been conducted on the Kalingathu Parani from aesthetic, historical and heroic perspectives. However, specific studies on the ghosts featured in it have not been conducted so far. With the aim of fulfilling that need, this study has been undertaken under the title "Ghost in the Kalingathu Parani." The primary objective of this study is to understand the lived experiences of the social group represented by ghosts in Kalingathu Parani, while its secondary aim is to explore how the representations of ghosts in the text function as an extension and continuation of the Sangam literary tradition. The goal of this study is to examine how the portrayals of ghosts in the Kalingathu Parani diverge from those found in earlier Tamil literary works, and the manner in which these differences render them significant. In this study explanatory, analytical, and historical approaches have been employed. This study takes into account the developmental stage of the ghosts portrayed in Kalingathu Parani, their significance, origins, functions, distinctive features and the ways in which ghostly representations are interwoven with the lived experiences of the people. As a conclusion to this study, it could be said that the detailed accounts of ghosts found in Kalingathu Parani are intended to glorify the king's heroism, and that these accounts have evolved through the tradition of the Sangam Era.

Keywords: Kalingathu Parani, ghosts, Valor, Kali, growth stage

I wish to acknowledge S. Sutharsan for his guidance and supervision.

ETHNIC CONFLICT IN SRI LANKA AND TAMIL FICTION OF THE MATALE REGION

S.Sivarubini

Department of Tamil, University of Peradeniya
a19749@arts.pdn.ac.lk

It is notable that in countries characterized by multi-ethnic, social and cultural elements, conflicts among ethnic groups are often inevitable. These conflicts arise due to various reasons. When each ethnic group asserts its language, religion, culture, and historical narratives, such tensions emerge. The ethnic conflict in Sri Lanka has a long-standing history; however, it assumed new forms during the colonial period. In particular, post-independence ethnic tensions between Sri Lanka's communities developed into major social, cultural, and political issues. This study focuses on literary works that portray the experiences of the Up-country Tamil community affected by the environment of the ethnic conflict prevailing in Sri Lanka. Specifically, the research focuses on the fictional narratives of the writers of the Matala region namely, Matala Malaranban and Matala Somu. Using a combination of sociological, and theoretical frameworks and a content analysis methodology, this research explores how the chosen literary texts contribute to the discourse on ethnic conflict. The research problem centers on understanding the significance of their fictional work within the broader sphere of Up-Country Tamil literature addressing ethnic conflict. The main objective of this study is to identify the importance of the stories by Matala Malaranban and Matala Somu in representing ethnic conflicts in Sri Lanka through literary expression. The primary sources include short stories by Matala Somu such as Avargalin Desam, Sontha Sagotharargal, Aththanai Perum, and Ellaithanda Akathigal, along with novels like Naankaavadhu Ulagam, Aayudhangal, Aval Vaazhatthan Pogiraal, Ellaithanda Akathigal, and others. From Matala Malaranban, short stories such as Tharmeeagam, Ilaiyuthirkalathu Marankal, and Tamizhachadhi are analyzed. This study finds that the selected authors have made significant literary contributions in documenting the impact of Sri Lanka's ethnic conflict on the Up-Country Tamil community. Their narratives provide unique insights into the socio-cultural dislocations and marginalization experienced by this community, thereby asserting the value of regional literary voices in national discourses on ethnicity and identity.

Keywords: Multi-ethnic cultural context, ethnic identity, ethnic conflict, Up Country Tamils, fiction

I wish to acknowledge P. Sarawanakumar for his guidance and supervision.

AN ASSESSMENT OF ALIENATION IN THIRUMAVALAVAN'S POEMS

S. Sudarnila

Department of Tamil, University of Peradeniya
a19760@arts.pdn.ac.lk

In Eelam, the Tamil people faced various political crises after the 1980s. This led many to migrate both internally within the country and abroad to protect their lives. As a result, these migrants struggled to integrate into their new countries. Their longing for their homeland, coupled with the inability to share their feelings with others, created a profound sense of alienation. Alienation manifests in various psychological disorders, such as tension, anguish, depersonalization, isolation, and grief. Many of the Sri Lankan diasporic writers have deeply expressed these elements of alienation in their work. Among them, Thirumavalavan is the most prominent writer. Several diasporic studies have examined the theme of alienation; however, there has been a significant gap in research specifically focusing on Thirumavalavan's poems and their exploration of this theme. This study, titled "An Assessment of Alienation in Thirumavalavan's Poems," aims to address that gap, and its primary aim is to explore the theme of alienation present in his work. The four collections of poems by Thirumavalavan : Pani Vayal Uzhavu (2000), Ahathe Iravu Ahathe Pahal (2003), Irul Yazhi (2008), and Mudhuvenil Pathikam (2013), serve as the primary sources for this research. Using interpretive research and a sociological approach, the study reveals that alienation in Thirumavalavan's poems occur on multiple levels, namely in terms of existential alienation, economic alienation, cultural alienation, language neglect, loss of identity, and self-alienation. All these forms of alienation can be categorized as stemming from the migrants' longing for their motherland.

Keywords: Alienation, Eelam, emigration, homesickness, political crises

I wish to acknowledge M. M. Jayaseelan for his guidance and supervision.

ETHNOGRAPHIC PERSPECTIVE OF SIRUPANATRUPPADAI

V. Sujinthan

Department of Tamil, University of Peradeniya

a19763@arts.pdn.ac.lk

Ethnography is considered an important branch of cultural anthropology. It is the study that describes the culture of a specific group of people. It is primarily based on fieldwork and direct observation. However, literary ethnography, a branch of ethnography, explores the cultural aspects of a community through literature, even in the absence of direct fieldwork or observation. Sangam literature - Ettuthokai and Pattuppāṭṭu - which depict the cultural life of people during the Sangam period, significantly aid in understanding the lifestyle of that era through the lens of literary ethnography. Among the Pattuppāṭṭu, especially in the 'Arruppadai', various cultural aspects of nomadic communities are documented. In this context, several such cultural records can also be found in the *Sirupanatrappadai*. Although some research and articles have been published based on the *Sirupanatrappadai*, there has been no comprehensive ethnographic study of this literary work. Addressing this research gap, this study titled '*Ethnographic Perspective of Sirupanatrappadai*' has been undertaken. Composed by Nallur Nathathanar, *Sirupanatrappadai* narrates the journey of a 'Sirupanar' who travels to receive a reward from the chieftain Nalliyakkodan of Oyma Nadu. Through this journey, detailed depictions of various aspects of Tamil society are subtly presented. The primary objective of this research is to analyse these cultural aspects from an ethnographic perspective. *Sirupanatrappadai* is used as the main source for this study, and secondary sources include relevant books and articles. The research is divided into five main chapters: Introduction to Ethnography and *Sirupanatrappadai*, the social groups represented in *Sirupanatrappadai*, Material cultural elements depicted in the text, and the non-material cultural elements depicted in the text, and the conclusion. Based on this structure, the study explores the unique cultural characteristics of various social groups. This sociologically oriented research uses descriptive, explanatory, and analytical methods. The findings reveal how the cultural components and daily life practices of ancient Tamil society were structured. The study also recommends to future researchers to compare the elements presented in *Sirupanatrappadai* with those in other *Arruppadai* poems to better understand the range and nature of cultural expressions in Sangam literature.

Keywords: Literary ethnography, Panars, Sangam, culture, Arruppadai

I wish to acknowledge Anne Yalini Satheeswaran for her guidance and supervision.

AVVAIYAR'S 'KALVI OZHUKKAM' - A CRITICAL APPRAISAL

S. Valanteena

Department of Tamil, University of Peradeniya

a19812@arts.pdn.ac.lk

Avvaiyar is a well-known female poet in Tamil literature. Dictionaries give the meaning of Avvaiyar as an old woman, a nun, or a female monk. Based on the literature and the period in which they appeared, scholars say that there must have been six people with this name: Avvaiyar of the Sangam period, Avvaiyar of the medieval period, Avvaiyar of the Chola period, the religious poet Avvaiyar, and two Avvaiyars in later period. Although there are references to many Avvaiyars, Avvaiyar of the Chola period who lived in the twelfth century is considered the foremost among them. She is believed to have composed the books of justice such as *Athishudi*, *Kondraivendhan*, and *Moodurai*. It was thought that she also composed a book called *Kalvi Ozhukkam*, similar to these books, but it was not available. However, in order to make the book *Kalvi Ozhukkam* available in the Jaffna region of Srilanka, it was published in 1926 by Tamil teacher Kandanathar Ponnambalam with a text. Although the book *Kalvi Ozhukkam* has been mentioned by some scholars as one of Avvaiyar's books, due to the fact that no detailed studies related to this book have been published, this study has been carried out under the title "*Avvaiyar's Kalvi Ozhukkam – A Critical Appraisal*". This study, which poses the question of whether the book *Kalvi Ozhukkam* can be considered a work of Avvaiyar, has as its primary objective the analysis and critical evaluation of the content of *Kalvi Ozhukkam*. The descriptive and comparative approaches have been used in this study. In this study, the entire text of *Kalvi Ozhukkam* has been divided and analysed on the basis of content. Also, the moral books of Avvaiyar, namely *Aathichudi* and *Kondraivendhan*, have been examined in comparison with *Kalvi Ozhukkam*. Through this, it has been found that *Kalvi Ozhukkam* is a moral book that highlights the values that should be maintained in education and life, and that it must have been composed by Avvaiyar during the Chola period.

Keywords: Morality, justice book, Chola period, education, wisdom

I wish to acknowledge S. Pirashanthan for his guidance and supervision.

SOCIAL REFLECTION IN ‘*KARUKONDA MEHANGAL*’ NOVEL BY F. ABDEEN

M.R. Imara Banu
Department of Tamil, University of Peradeniya
a19980@arts.pdn.ac.lk

The contribution of Islamic Tamil writers to the development of Sri Lankan Tamil literature is highly significant. In that context, Fahardeen Abdeen stands out as one of the Malayaga Muslim writers who contributed to the development of Sri Lankan Tamil fiction. He has published numerous collections of short stories, a novel, and a novella. His literary works reflect the lifestyle of Sri Lankan communities. No specific studies have been conducted so far on his novel *Karukkonda Megangal*. For this purpose, this research has been undertaken under the title “*Social Reflection in 'Karukkonda Megangal' Novel by F. Abdeen*”. The primary objective of this study is to understand the reflection of Muslim social life in the novel *Karukkonda Megangal*, while the sub-objective is to explore the portrayal of ethnic harmony between the Muslim and Sinhalese communities. The novel *Karukkonda Megangal* does not merely reflect the social life of the Muslim community; rather, it also highlights how the ethnic harmony between the Muslim and Sinhalese communities is portrayed, which forms the central research problem of this study. In this study, three approaches have been used: the historical approach, descriptive approach, and the analytical approach. The novel *Karukkonda Megangal* clearly presents various aspects of social reflection, including ethnic harmony between the Muslim and Sinhalese communities, politics, economy, education, customs, and culture. Through this study, it has been possible to evaluate the role of Faharudeen Abdeen in the development of Sri Lankan Tamil Novel.

Keywords: Karukkonda Megangal, Fahardeen Abdeen, novel, social reflections, ethnic harmony

I wish to acknowledge S. Sutharsan for his guidance and supervision.

A STUDY ON UP-COUNTRY LITERATURE BY PROFESSOR S. YOGARASA

M. Navaneetha

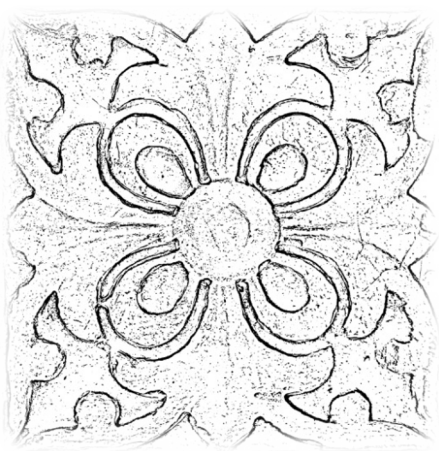
Department of Tamil, University of Peradeniya.

a19997@arts.pdn.ac.lk

Sri Lankan Tamil literature encompasses contributions from various regional literary traditions, each bearing different features. Among these, Up-Country literature appears from the lived experiences of the Tamil community involved in Sri Lanka's plantation sector. The Up-Country literature reflects the community's complex narratives, challenges, the identity, struggles, and lived experiences of the community through oral traditions, poetry, fiction, and other creative forms. There is notable research on different creative forms in Up-Country literature. Up-Country literature not only enhances Sri Lankan Tamil literary diversity but also offers a typical perspective on the lives of marginalised communities. Professor S. Yogarasa stands out as a leading scholar in Sri Lanka. His research extends multiple dimensions of Up-Country literature, including oral traditions, poetry, fiction, and critical discussions of significant writers and works, covering both traditional and modern perspectives. This study, titled *Research Studies on Up-Country Literature* by Professor S. Yogarasa, recognises his scholarly contributions and explores the influence of his work on the academic understanding and appreciation of his literary work in Up-country literature. Through prefaces, essays, and editorial efforts, Professor Yogarasa has played a key role in promoting Up-Country literature as a sub-genre of Tamil literature. The study highlights his detailed engagement with oral traditions, emphasising the value of stories and songs passed down through generations. The research identifies key areas in Professor Yogarasa's work, using content analysis and socio-historical methodologies, and this study classifies and assesses his positioning within the broader framework of Sri Lankan Tamil literary studies. He has also provided in-depth discussions on poets such as Meenatchi Ammal Nadesaiyar and regional fiction development. In this study discusses and highlights how Professor S. Yogarasa's research has designed the academic discourse surrounding Up-Country Tamil literature and highlighted its unique and significant place within Sri Lankan Tamil literary studies.

Keywords: Up-Country literature, oral tradition, poetry, fiction, literary appreciation

I wish to acknowledge P. Sarawanakumar for his guidance and supervision.

UNDERGRADUATE RESEARCH CONGRESS OF
THE FACULTY OF ARTS
(URCFA – 2025)

COMMITTEE MEMBERS

Advisors

Dr. E.M.P.C.S. Ekanayake
Dean/Faculty of Arts

Prof. H.M. Mahinda Herath
Chairperson, Research and Development Unit, Faculty of Arts

Chairperson

Mr. Thushara Kamalrathne

Secretaries

Ms. Piyumi Embuldeniya
Mr. Buddisha Weerasuriya

MAIN COMMITTEE

Dr. E.M.P.C.S. Ekanayake
Dean/ Faculty of Arts

Prof. H.M. Mahinda Herath
Chairperson, RDU/ Faculty of Arts

Mr. Thushara Kamalrathne
Chairperson/URCFA– 2025

Ms. Piyumi Embuldeniya
Secretary/URCFA- 2025

Mr. Buddisha Weerasuriya
Secretary/URCFA- 2025

Ms. S.S. Hewawasam (Member)
Mr. L.A.S. Wickremasinghe (Member)
Mr. K.M.D.L. Kariyapperuma (Member)
Mr. S.M. Thameem (Member)
Ms. E.G.I. Sevandi (Member)
Ms. Sithara Jayawardhana (Member)

Ms. S.P.K. Herath (Deputy Registrar/FoA))
Ms. H.A.T.N. Amarasena (Deputy Registrar/FoA)
Mr. Yenuka Pahalage (Assistant Bursar/FoA)

SUB-COMMITTEE COORDINATORS

Prof. M.B. Ranathilaka
Prof. Sudharshana Bandara
Prof. T.M.S.S.K. Yatigammana Ekanayake
Prof. Pushpa Vitharana
Dr. A.S.T. Rajapakse
Dr. Thamali Kithsiri
Dr. T.N. Vidanage
Dr. Susantha Rasnayake
Dr. A.M.M. Chandrika
Dr. S. Maheswaran
Ms. S.S. Hewawasam
Dr. Priyadarshani Premarathne
Mr. Saminda Gnanarathna

DEPARTMENT COORDINATORS

Mr. S.M. Thameem / Department of Arabic and Islamic Studies
Dr. Uditha Jinadasa / Department of Archaeology
Ms. Supun Ekanayake/ Department of Classical Languages
Ms. E. M. Jayewardene/DELT
Dr. A.V.K. Madhavie/ Department of Economics and Statistics
Mr. W.W.M.R.G.K. Wijethunga/ Department of Education
Ms. Nishani Jayaweera/ Department of English
Ms. Niroshi Senevirathne/ Department of Fine Arts
Dr. Arularasi Balakrishnan/ Department of Geography
Prof. Rohitha Dissanayake/ Department of History
Ms. I.K. Dissanayake/ Department of Information Technology
Mr. Hirantha De Silva/ Department of Law
Prof. Mahinda Herath/ Department of Pali and Buddhist Studies
Ms. S.S. Hewawasam/ Department of Philosophy
Mr. M.M. Ihjas/ Department of Political Science
Ms. N.D.G. Liyanage/ Department of Psychology
Mr. L.A.S. Wickremasinghe/ Department of Sinhala
Dr. Priyadarshani Premarathne/ Department of Sociology
Dr. P. Saravanakumar/ Department of Tamil
Mr. D.M.D. Bandara/ Faculty of Management

EDITORIAL AND PUBLICATION COMMITTEE

Dr. Thamali Kithsiri (Editor-in-Chief)

English

Prof. Suresh De Mel
Dr. S. Maheswaran
Dr. Kumuduni Kumarihamy
Dr. Poornika Seelagama
Ms. K.M.I.W.S.C.H Kulatunga
Ms. J.A.K.M. Jayasinghe
Mr. G.D.U.P.K. Gamage
Ms. S.M.R.N.S.K. Asmadala
Ms. P.P.M. Suraweera

Ms. V. Selvaraj
Ms. H.M.M.S. Karunarathne
Ms. M.T.K. Kuruppuarachchi
Ms. V.J. Edama
Ms. S.T. Ratnayake
Ms. S.A.T.P. Senaweera
Ms. A.M.W.D.G.K. Amunugama
Ms. M.T. Randeniya
Ms. S.N.S.B.S.A. Situbandara

Sinhala

Mr. M.K. Dissanayake
Dr. Dilini Ariyawansa
Mr. Buddhika Konara
Ms. K.E.G.R.M. Rathnayake
Ms. M.G.T.M. Pushpakumari

Tamil

Mr. M.M. Jayaseelan
Ms. Anne Yalini
Mr. Waleed Ahamed

All Department Coordinators
Coordinator from the Faculty of Management

EDITORIAL ASSISTANTS

Ms. P. Anusha
Mr. K.M.D.L. Kariyapperuma
Ven. B.Sarada
Mr. R. Vijay
Ms. Sandili Illangakoon
Ms. W.S.W. Gamage
Ms. Lakshika Dissanayake
Ms. Janani Chathurangani
Ms. Pabasara Jayathilake
Ms. Manuja Wijesooriya
Ms. G.H.D. Nadeeka

Ms. A.M.L.T. Wickremasighe
Ms. G.S.N. Aponsu
Mr. R.V.L.V. Chandrasiri
Mr. S.W. Supun Gayan
Ms. Mathini Jeyakumar
Ms. Sithara Jayawardhana
Mr. T. S. Jeffry
Mr. U. Jeevatharsan

FINANCIAL COMMITTEE

Dr. T.N. Vidanage (Coordinator)

Dr. E.M.P.C.S. Ekanayake
Prof. H.M. Mahinda Herath
Dr. Thushara Kamalrathne
Ms. Piyumi Embuldeniya
Mr. Buddisha Weerasuriya
Ms. S.S. Hewawasam
Mr. L.A.S. Wickremasinghe
Mr. K.M.D.L. Kariyapperuma
Mr. S.M. Thameem
Ms. E.G.I. Sevandi
Ms. Sithara Jayawardhana
Mr. Sameera Fernando

Ms. S.P.K. Herath (Deputy Registrar/Faculty of Arts)
Ms. H.A.T.N. Amarasena (Deputy Registrar/Faculty of Arts)
Mr. Yenuka Pahalage (Assistant Bursar/FoA)

GUESTS / KEYNOTE ARRANGEMENTS
&
COORDINATION OF INVITEES

Dr. E.M.P.C.S. Ekanayake
Prof. H.M. Mahinda Herath
Dr. Thushara Kamalrathne
Ms. Piyumi Embuldeniya
Mr. Buddisha Weerasuriya
Ms. S.S. Hewawasam
Mr. L.A.S. Wickremasinghe
Mr. K.M.D.L. Kariyapperuma
Mr. S.M. Thameem
Ms. E.G.I. Sevandi
Ms. Sithara Jayawardhana
Mr. Sameera Fernando

DESIGN AND PRINTING

Dr. A.S.T. Rajapakse (Coordinator)

Prof. Sudharshana Bandara
Ms. Wiraji Sudeera Gamage
Ms. R.M. Thamali Rathnayaka

TECHNICAL AND VISUALIZATION COMMITTEE

Prof. T.M.S.S.K. Yatigammana Ekanayake/ Co-coordinator

Prof. Pushpa Vitharana/ Co-coordinator

Mr. Sameera Fernando
Mr. Pramitha Weerasekara
Mr. Dishankan Vijendran
Ms. Vimansha Sankalpani
Ms. Ishara Dissanayake

Ms. R.M.B.I. Rathnayake
Mr. Sameera Fernando

All the Technical officers, Faculty of Arts
Audio Visual Team, University of Peradeniya

VENUE ARRANGEMENTS

Dr. Susantha Rasnayake (Coordinator)

Ms. S.S. Hewawasam
Ms. E.G.I. Sevandi

All Department Coordinators
Coordinator from the Faculty of Management

FOOD AND REFRESHMENTS

Prof. M.B. Ranathilaka (Coordinator)

Prof. Danesh Karunanayake
Prof. Rohitha Dassanayake
Prof. Lalitha Dissanayake
Dr. A.S.T. Rajapakse
Dr. S. Baskaran
Dr. Asanka Bulathwatta
Dr. Samantha Ilangakoon
Mr. U.S.Y. Sahan
Ms. Hasini Dissanayake
Ven. W. Saranankara
Ms. Samadhi Samarakkodi
Ms. W.M.D.M. Wijesundara

All Department coordinators
Coordinator from the Faculty of Management

CEREMONIAL COMMITTEE

Prof. Sudharshana Bandara (Co-Coordinator)
Dr. A.M.M. Chandrika (Co-Coordinator)

Mr. Ashvin Wickramasooriya
Dr. Thamali Kithsiri
Ms. Nelum Jayathilake
Ms. Piyumi Embuldeniya
Ms. Nishani Jayaweera
Ms. Dinushika Yapa Abeywardhana
Ms. Sachini Geethanjalee
Mr. Theekshana Athukorala
Ms. M.A.A. Banu
Ms. P. Anusha
Mr. W.L.B.J. Weerasuriya
Mr. Waleed Ahamed
Ms. Jenifer Edama
Mr. R.V.L.V. Chandrasiri
Ms. Manuja Wijesuriya
Ms. Lakshika Dissanayake
Ms. Sandali Illangakoon
Mr. R. Vijay
Ms. Chathumi Paranavitana
Ms. I. A. S. Banu
Mr. Sameera Fernando
Mr. Pramitha Weerasekara

Mr Asantha Bandara – Curator/Landscape Division

REGISTRATION OF PRESENTERS

Dr. S. Maheswaran (Co-coordinator- B. Com Degree Programme)
Ms. S.S. Hewawasam (Co-coordinator- Faculty of Arts)

All Department Coordinators
Coordinator from the Faculty of Management

PUBLICITY COMMITTEE

Dr. Priyadarshani Premarathne (Coordinator)

Ven. Dr. H. Sadhdhatissa
Ms. I.U. Gunarathna
Ms. Sithara Jayawardhana
Ms. A. J. Anthony
Mr. K. Balasithran
Mr. Sameera Fernando

TRANSPORT AND ACCOMMODATION COMMITTEE

Mr. Saminda Gnanarathna (Coordinator)

Mr. Yasas Kulasekara
Mr. H.P.D. Perera

ADMINISTRATIVE SUPPORTING STAFF

Ms. Nirmala Abanwala
Ms. Nileeka Dissanayeke
Ms. H.M.N.P. Hitihamu

URCFA - 2025